

BIBLIOTHECA INDICA.

WORK No. 169.

SAMARĀICCA KAHĀ.

BIBLIA INDICA

HARIBHADRA

SAMARĀICCA KAHĀ

A JAINA PRĀKṚTA WORK.

EDITED BY

DR. HERMANN JACOBI

Professor of Sanskrit in the University of Bonn.

VOLUME I.)

TEXT AND INTRODUCTION

RE. B. 15.

PRINTED AT THE BAPTIST MISSION PRESS.

PUBLISHED BY THE ASIATIC SOCIETY OF BENGAL

CALCUTTA

1926.

B.I 169

TO
THE MEMORY
OF
ŚRĪ VIJAYA DHARMA SŪRI.

SL. no. 1939d.
6040.

CONTENTS.

	<i>Page</i>
INTRODUCTION	i-xxix
Haribhadra's age	i
Haribhadra's life	ix
Haribhadra's works	x
Samarāṅga kahā	xviii
NOTE ON NIDĀNA	xxx
NOTE ON SUVARṆADVĪPA AND KATĀHA ..	xxx
CONTENTS OF THE SAMARĀṅGA KAHĀ ..	xxxix-cxix
Bhūmika	xxxix
First bhava	xxxix
Vijayasena's tale	xxxv
Second bhava	xxxvii
Amaragupta's tale	xxxix
Apologue of the man in the well ..	xliv
Third bhava	xlvi
Vijayasimha's story	xlviii
Ajita's tale	xlviii
Fourth bhava	liv
The robber's tale	lviii
Yaśodhara's tale	lx
Fifth bhava	lxvi
Sanatkumāra's tale	lxvii
Story of a married couple	lxxii
Apologue of the two roads	lxxv
Sixth bhava	lxxvii
Arhaddatta's tale	lxxxiv
Seventh bhava	lxxxviii
Story of the lost necklace	lxxxix
Story of Candrā and Sarga	xcvii
Eighth bhava	c
Vijayadharma's history	ciii
History of the nun Susaṅgata	cvi

Ninth bhava	cix
Apologue of the lover in the sink-hole	cxix
Apologue of the four men	cxiii
Apologue of the merchant's six sons..	cxvi
Apologue of the robber and the four queens	cxvii
Apologue of the savage in the royal palace	cxviii
INDEX	cxxi-cxxvii
CORRIGENDA	cxxix-cxxx
TEXT	1-504
Bhūmika	1
Bhava I	1
Bhava II	1
Bhava III	1
Bhava IV	1
Bhava V	1
Bhava VI	1
Bhava VII	1
Bhava VIII	1
Bhava IX	1

INTRODUCTION.

HARIBHADRA'S AGE.

THE death of Haribhadra, the author of the *Samarāṅga-Kaṇṇa*, is placed by Jaina tradition, which in this particular can be traced to the beginning of the 13th century A.D., in *Vikrama samvat* 585 or *Vira samvat* 1055,¹ corresponding to 529 A.D.¹ This date, however, was recognised to be wrong,² since Haribhadra was acquainted with the philosophy of Dharmakīrti who flourished about 650 A.D. The discussion at that time turned on the following point. Siddharṣi who finished the *Upamitibhava-prapañcā Kathā* on the 1st May, 906 A.D., calls, in the *Prasasti* of that work, Haribhadra his *dharmabodhakaro guruḥ*. Now the question arose whether Haribhadra was actually Siddharṣi's teacher of the Sacred Law, or his *paramparāguru*; In this investigation I took what eventually turned out the wrong side of the question.³ Meanwhile the Jainas had been publishing a number of Haribhadra's works which were found to contain many interesting details.⁴ But the evidence that finally settled the question of Haribhadra's age, was not fur-

¹ At the end of an old MS. in Jesulmer, of Haribhadra's *Laghukṛtā-samāsavṛtti* the date of the completion of this work is given, in two verses, as *Vikrama* 585, *Jyēṣṭha* su-di. 5, Friday, *Puṣya* nakṣatra; this corresponds to either Tuesday, 9th May 528 A.D., or Saturday, 28th April 529 A.D. In the first case the nakṣatra was *Puṣya*, in the second *Punarvasu*. As the week-day comes out wrong in both cases, the date must be considered spurious. The nakṣatra carries less weight, because for every day of the lunar year the choice generally lies between three nakṣatras only which may be ascertained beforehand.

² See my edition of the *Upamitibhava-prapañcā Kathā* (Bibl. Ind.) Preface p. viii f.

³ L.c. p. vi.

⁴ A full statement of all particulars about Haribhadra's works, their commentators, and the latter's dates is furnished by Muni Kalyāṇavijaya in the preface (*grantha-kāra-paricaya*) to his edition of Haribhadra's *Dharmasamgrahinī*, Devendra Lālabhī's *Jainapustakoddhāra* No. 42, Bombay, 1918.

INTRODUCTION.

nished by any of his own works, but by the Kuvalayamālā, a Prākṛit poem by Uddyotana, which he finished on the last day but one of the Śaka-year 700,¹ equal to the 21st March, 779 A.D. In the Prastāvi of this work Uddyotana mentions Haribhadra as his teacher in philosophy, praising him as the author of a great many books; the latter statement puts it beyond doubt that the great Haribhadra is the person intended.² The first who rightly understood the passage in question and recognised its chronological bearing, was Munirāj Shri Jinavijaya. In his article "The date of Haribhadrāsūri," read at the First Oriental Conference, November 1919, Poona, and published under the title "Śrī Haribhadrācāryasya Samayanirṇayaḥ" in the Jainsāhityasamśodhaka Granthamālā, Poona, he discusses the whole question, examines the evidence, and puts his case in the clearest light. The following remarks are chiefly based on his paper.

१ चोरचोर चित्तसु विषयपल्लवि i.e. Caitra ba-di. 14. This date is interesting from the point of view of the calendar. As the Caitrādi-year invariably begins with the śuklapakṣa of Caitra, the date in question would seem to be recorded according to the *pūrṇimānta* scheme in which the dark fortnight precedes the bright one. But as Kielhorn (Ind. Ant. 1896 p. 271 f.) has shown from dates in inscriptions that in connexion with Śaka-years almost always *amānta* months are used, the *pūrnā* facie interpretation of our date becomes extremely doubtful. In the year under consideration, however, there was an *adhika* Caitra which precedes the *nija* month; therefore in this case *adhika* Caitra ba. di. 14 is the last day but one of the preceding year, if the year began with *nija* Caitra, as it ought to do, since the new moon initiating true Caitra immediately preceded Māghasamkrānti. I, therefore, believe that Swamikannu Pillai's assertion (Indian Ephemeris vol. I, part I, p. 65), "when there is an *adhika* Caitra, that begins the year," applies only to modern usage.

२ The passage in which Haribhadra is referred to, is corrupt as is shown by the metre. In the MS. of the Deccan College, the only one that seems to be available, it runs thus: चो विजयनुर वमाचनार व जसु हरिभदो । वज्जमवसवविनरपववसवता । Munirāj Jinavijaya has satisfactorily emended the text and supplied the missing syllables as follows: चो विजयनिरु वरु; वमाचनार व जसु हरिभदो । वज्जमवसवविनरपववसवतपुवसवती । The first pāda is connected with the preceding verse which eulogises Uddyotana's teacher Virabhadra; and the following verse names his father Vātsāvara who was a Kṣatriya and became a Kṣamāśramaṇa.

INTRODUCTION.

We cannot make out from Uddyotana's remark whether Haribhadra was still alive or not, when it was written; some twenty or thirty years before that date, however, he must have been actually teaching Uddyotana. We may, therefore, take that epoch, say 750 A.D. or later, as the time of his literary activity, which considering the extraordinary number of *pratyakṣas* he wrote must have extended over twenty years at least. He quotes many authors, Brahmanical, Buddhist, and Jaina; a list of them containing thirty names has been drawn up by Jinavijaya, l.c., p. 11. From among them the following may be mentioned as interesting from a chronological point of view: Dignāga, Dharmakīrti, Bhartṛhari (author of the *Vākyapadīya*, about 650 A.D.), and Kumārila. Haribhadra quotes, in his *Vivaraṇa* of the *Nandisūtra*, several passages from the *Cūrṇi* of that *sūtra* by Jinadāsagani-mahattara without mentioning his name. The *Cūrṇi* was finished in the Śaka-year 598 = 677 A.D. To about the same time belongs 'Siddhasenadivākara, whom Haribhadra quotes; for he uses, no doubt, Dharmakīrti,¹ though he does not name him. We thus see that Haribhadra quoted many of the celebrities who flourished in the century preceding his own. On the other hand he does not quote Śaṅkara who rose so high above all his contemporaries that Haribhadra could not have ignored him if he had lived at or after his time.² We, therefore, conclude that the tradition of Śaṅkara's school is right, or at least not far wrong, in placing his life in 788—820 A.D. Nor does

¹ Dharmakīrti qualifies *pratyakṣa* only as *abhrānta* (and Dharmottara expressly says *bhṛāntaḥ hy anumānam*), while Siddhasenadivākara in *Nyāyavatāra* 5ff claims *abhrānta* for *pratyakṣa* as well as *anumāna*; similarly he extends the distinction of *svārthā* and *parārthā*, which properly applies to *anumāna* only, to *pratyakṣa* also, ibidem 12f. Apparently he thought to improve on Dharmakīrti by a wholesale generalisation of nice distinctions! He is different from Siddhasenagani, the author of the *Tattvārtha-vṛtti*, because the latter quotes ad. II 25 from Haribhadra's commentary on the *Nandisūtra*, see Kalyāṇavijaya, l.c., p. 29; Haribhadra, therefore, intervenes between both Siddhasenas. It may be mentioned that the younger one quotes ad. I, 10 a verse by Ārya-Siddhasena, who may or may not be Siddhasenadivākara.

Haribhadra, as Vinayaviṇaya states (l.c., p. 13), discuss the Māyāvāda. He knows the Advaitavāda, and refutes two or three different branches of it in his Śāstravārttāsamuccaya VIII, 1 ff.¹ but none of them can be identified with the Māyāvāda. This fact is of considerable interest, since it proves that before Śāṅkara the Māyāvāda was practically unknown outside of the circles of Aupāṇiśadas; for it had already been established by Gauḍapāda, the guru of Śāṅkara's guru. It is not the intrinsic value of a system, or the originality of its teachings, that secured it notoriety throughout India, unless a great author and debater takes it up, systematically develops it in every detail, and successfully upholds it against all opponents. His fame then outshines that of the original thinker whose merit was apt to be overlooked.²

2. HARI BHADRA'S LIFE.

We know very little about Haribhadra from himself; all that he chooses to tell us is contained in the subscriptions to his numerous works. From them we collect the following information: (1) he obeyed the command of Jinabhāṣa, an ācārya of the Sītāmbaras (Śvetāmbaras); (2) he was the pupil of ācārya Jinadatta, an ornament of the Vidyādhara kula (gaccha); (3) he was the spiritual son of the nun Yākinimahattārā.³

¹ We should like to know more details about these early Vedānta schools than Haribhadra gives in the work quoted in the text; perhaps he may have given them in his svopāṇa-vṛtti to the passage in question. But this Vṛtti is not available to me.

² Thus the Dhani-theory also seems to have been ignored until Āṇandavardhana composed the Dhvanyāloka, the commentary on the original treatise in Kārikās by an unknown author, and thereby brought this theory to such prominence, that nearly all later writers on Alankāra have adopted it. I am, therefore, also persuaded that nihilistic and idealistic teachings which did exist in early Buddhism, passed unnoticed by, and did not provoke the opposition, of Brahmanical philosophers, until Nāgārjuna did for the Śūnyavāda, and Vasubandha for the Vijñānavāda, what long after them Śāṅkara has done for the Māyāvāda.

³ All the details stated above are given in the subscription of the Śāyāhita, his Tīkā of the Āśvāyakaśūtra; in other places only one or other detail is mentioned.

INTRODUCTION.

Some more facts are directly manifested by the works of Haribhadra : (4) the use, in the last verse of most of his works, of the word *viraha*, which may have reference to some event in his life ; (5) his intimate knowledge not only of Jainism, but also of the teachings of heterodox systems, evinced in his *Anekāntajayapatākā* and his *Tīkā* of this work, as well as by his writing a commentary on Dignāga's *Nyāyapraveśa* ; (6) his writing a great number of works.

It goes without saying that the contemporaries of Haribhadra knew a great deal more about his life than is contained in the above six items, but it is equally true that in oral tradition sober history is apt to be gradually changed into legend, a strange mixture of facts and fiction, which we can separate from each other with some degree of plausibility only in the simplest cases. Occasionally, however, tradition has stories of an entirely fictitious kind and originally unconnected with its hero. Thus, in the case in hand, curiosity was naturally excited, by point (4), to satisfy which a tale full of miraculous and wholly incredible incidents is added in the legendary life of Haribhadra ; it exceeds in length all remaining parts of the legend taken together ; but no reference to it is made in the oldest accounts.

Before analysing the traditions about Haribhadra's life, I enumerate the sources from which it is known.

- (a) A short paragraph at the end of Municaṇḍa's *Tīkā* of Haribhadra's *Upadeśapadāni* ; this *Tīkā* was finished
 • Vikrama samvat 1174 = 1118 A.D. ; the passage in question has been printed by Kalyāṇavijaya l.c. p. 5a, and Jinavijaya l.c. p. 4, note 14.
- (b) Eight gāthās (52-59) in Jinadatta's *Gaṇadharasārdhaśataka*, written between samvat 1169 and 1211 = 1112-1154 A.D. The text is edited in A. Weber, *Verzeichniss der Sanskrit- und Prākṛit-Handschriften*,
 • II, p. 982 f.
- (c) The ninth Śṛiṅga of Prabhācandra's *Prabhāvakacarita*, finished samvat 1334 = 1278 A.D. (the name of the
 • author is wrongly given as Candaprabha on the title of the N.S. edition, 1909).

- (d) *Rājasekhara's Prabandhakosa*, written in *saṃvat* 1405 = 1349 A.D. I know only some extracts of this work given by *Kalyāṇavijaya* l.c. p. 8a, 24a.
- (e) *Sumatigaṇi's Vṛtti* of the *Gaṇadharasārdha-śataka* (see b.), finished *saṃvat* 1295 = 1239 A.D., occasionally referred to by *Kalyāṇavijaya*. An abridgement of *Sumatigaṇi's* narrative is given in the *Laghuvṛtti* of *Sarvarājagaṇi*, see A. Weber, l.c. p. 988.
- (f) *Kathāvalī* of *Bhadreśvara*, date unknown; mentioned by *Jinavijaya* and not otherwise known to me.

I shall now discuss some traditions about particulars of *Haribhadra's* life which may be regarded as substantially true.

The birth place of *Haribhadra* was, according to a, c, d, e, *Citrakūṭa*, the modern Chitor. The ancient fort on the crest of the hill¹ was the capital of Mewar from about the 7th century till 1569 when the seat of government was moved to Udaipur. *Haribhadra* probably lived in Chitor up to his initiation. But the scene of his later life, as a monk seems to have been chiefly the neighbouring parts of *Rājputana* and the kingdom of Guzerat. In that country, he became the teacher of *Uddyotana*.² Another indication of *Haribhadra's* activity in Guzerat is furnished by the annals of *Jaina* families; for according to *Kalyāṇavijaya* (l.c., p. 7b), they assert that *Haribhadra* organized the clan of the *Porevals* (*Poruvāḍa*, *Prāgvāṣa*) and converted them to *Jainism*. Now we learn from the *Nemināthacarīu*³ that the *Poreval* clan originated in *Śrīmālā*,⁴ that a war-

¹ The phrase in c: *Śricitrakūṭacalacūlānivāsino* clearly refers to the ancient town on the hill.

² The verses 4 and 6 in the passage quoted from the *Kuvalayamālā* by *Jinavijaya* (l.c. p. 15), prove that *Uddyotana* belonged to a line of yatis that flourished in Guzerat.

³ See my edition of the '*Śaṅkumāracaritam*' in the *Abhandlungen der Bayerischen Akademie der Wissenschaften*, München, 1921, p. 152, VIII-V, and the additional note on p. VI. ib.

⁴ The modern *Bhīmāl* in the extreme south of *Marvād*. *Uddyotana-sūri*, l.c., names the town *Siribhīllamālā*. It was the capital of Guzerat before the foundation of *Anahillapāṭaka* by *Vanarāja*, the first of the *Cāpotaka* or *Cāvaḍa* kings.

like member of this clan Nimaya, was induced by Vanarāja (746-806 A.D.) to settle in his new capital Anahillapataka, and that he there erected a temple of Rābha for the Vidyādhara-gaccha. Since Haribhadra, the organizer of the Poreval clan, belonged to the Vidyādhara-gaccha¹, it is likely that that clan owed some sort of allegiance to that *gaccha*, whereof the statement in the Nemināthacariu seems to furnish a proof.—Although Haribhadra may have lived for the greater part of his life in Guzerat and the adjoining States of Rājputana, yet his wanderings as a yati probably extended to far distant parts of India. Some hints about his knowledge of India may be gathered from the *Samāśiccakāhā*. In this regard it is significant, that he does not lay the scene of any of his tales in one of the renowned towns of the Deccan or Southern India², but all towns that can be identified³, are situated in Northern India, from Hastināpura to Tāmralipt. He evinces a more intimate acquaintance with Eastern India between Ayodhyā and Campā; in these countries Buddhism was still flourishing, and it is, therefore, possible that Haribhadra there acquired his accurate knowledge of Buddhist philosophy, especially as taught by Dignāga and Dharmakīrti.

That Haribhadra was a *Brahman* by caste is stated in *e*⁴ and implied in *c*, where he is said to have been the purohita of king Jitāri.⁵ Though there is no such statement in *a* and *b*, I have no doubt that it is true. For the learning peculiar to Hari-

¹ For he calls his teacher Jinadatta an ornament of the Vidyādhara-gaccha. According to Harshanandanagaṇi (1616 A.D.) he was a member of vṛddha-gaccha, see Kalyāṇavijaya l.c., p. 11b.

² The cause of his want of acquaintance with Peninsular India was probably the circumstance that in his time there were few, if any, Śvetāmbara communities south of the Tapti.

³ Those in the fabulous country of Aparavidhā, of course, do not concern us.

⁴ Kalyāṇavijaya l.c., p. 5a, note.

⁵ Apparently a fictitious name standing for Jitasatru, the usual name of the king in countless legends and stories of the Jains, but never met with, as far I know, in any historical document, inscription, etc. The name is absent in the list of the Guhila kings of Mewār, see Mabel Duff, *Chronology of India*, p. 282.

bhadra, apart from his comprehensive knowledge of Jaina Lore, is of such a kind as was natural with a *Brahman*, but quite exceptional in any other case, before Jain literature had received a new impulse from brahmanical science. Muncandra (e) truly describes Haribhadra as one 'who had studied the eight grammarians, and was the leader of those whose understanding is hardened by the discussions connected with all philosophical systems.'* It is chiefly due to Haribhadra, as will be explained in the next paragraph, that Sanskrit became the learned language of the Śvetāmbaras and replaced Prakrit in several departments of their literature; he would, however, not have had this influence unless he was a perfect master of Sanskrit, an accomplishment which required the customary training of the *Brahman*. And as regards his mastery in philosophical discussion conducted in Sanskrit, it is such that his *Anekāntajayapatākā* with *Ṭīkā* favourably compares with any philosophical work of the same age.¹ It may be added that the story of Haribhadra's conversion, the main features of which are already contained in our oldest source (a), points also to the same conclusion, that he was a *Brahman* by caste.

Haribhadra by acknowledging the nun Yākinī as his spiritual mother (*dharmaṃto Yākinīmahattarāsūnu*) unmistakably ascribes to her his conversion to the 'true faith,' which may be regarded as a second birth. How his conversion was brought about, has been recorded by tradition which, in this regard, is probably substantially trustworthy. I shall first give an abstract of the narrative about this part of Haribhadra's life in the *Prabhāvakacarita* (IX, V. 4-47), and discuss it afterwards.

Haribhadra was purohita of King Jitāri in the town of Citrakūṭa. He was so proud of his knowledge, that he proclaimed that he would become the pupil of anyone whose proposition he could not understand, and this vow was engraved on a golden plate he wore on his belly. (11). Once a mast elephant having got loose and causing great havoc in the streets, Haribhadra fled

¹ It is true that the Buddhists possessed many older works of a similar description, but the Buddhists had come into contact with brahmanical schools of philosophy at a much earlier time, and many of their great writers have notoriously been *Brahmans* by caste.

before him and made his escape by climbing on a Jain temple. Thence he perceived the image of a Tirthakara whom he derided in a śloka (*vapur eva tauḍ 'caṣṣe*, etc.) (18) On the next day when he went home about midnight, he heard an old nun reciting a gāthā¹ (*cakkidugam Haripanaṇaṇi*, etc.), which utterly baffled his understanding. He asked her to explain its meaning, but she referred him to her *guru* (27). So he went to see him on the next morning. Passing on his way by the same temple he pronounced the same śloka (*vapur eva tauḍ 'caṣṣe*), changing one word so that it redounded to a praise of Jina. There he saw Jinabhaṭasūri who promised to teach him after he had been initiated. Haribhadra consented, and acknowledged *mahattarā Jāṇinī* as his spiritual mother (42). He became so well versed in the sacred Lore of the Jainas, and his conduct was such, that the *guru* appointed him his successor. Thus Haribhadra became a *yugapradhāna* (47).

Now all essential points in this account are confirmed by Muncandra in the short passage² referred to above, with the exception of the incident of the *maṣṭ* elephant (v. 12-18) and, as said before, of his being the purohita of King Jitāri. There the same gāthā and the śloka are mentioned and the name of the *guru* is given as Jinabhadra³ apparently by mistake for Jinabhaṭa; some minor details which may be regarded as embellishments, are omitted. It is, therefore, clear that the tradition, on the whole, is old, and as there is nothing extravagant or incredible in it, we may regard it as coming very near the truth.

It remains to mention a curious notice in the Gaṇadhara-sārdhaśataka v. 5f: 'Some, misled by the similarity of the name, have erroneously asserted that Haribhadra was initiated and instructed by the Caityavāsins.' The Caityavāsins were those monks who abode in temples, while their opponents advocated the

¹ This gāthā occurs in the *Āvaśyakaniryukti*.

² With it agrees the very short notice in the *Laghuvṛtti* of the Gaṇadhara-sārdhaśataka v. 56 p. vi. It mentions besides the golden plate worn by H. on his belly.

³ The same form of the name is given in the *Laghuvṛtti* mentioned in the last note.

vasatinivāsa, i.e. the dwelling in the houses of laymen. (*paragrha*). Both sections seem to have coexisted for some time and no separation to have taken place; Śīlānka¹ is said to have been a *Caityavāsīn*. But in the end the *caityavāsa* seems to have become discredited, and Jineśvarasūri, the founder of the Kharataragaṇa in Samvat 1080 = 1024 A.D., established the *vasatinivāsa*, at least for his sect.

It is just what might be expected that at a time when the enmity between those two sections, or rather sects, was at its height, the *Caityavāsīns* should have claimed the famous Haribhadra for one of their own, and their opponents should have repudiated their claim as null and void; but it is equally certain that if at Haribhadra's time the mode of the monks' lodging had already become an important point of controversy, there would have been no occasion to doubt which side of the question he espoused. The descriptions of monastic life in the Samaravicca Kahā illustrate the practice of monks in his days, or at least one he would approve of; according to it monks put up to stay in a park near the town, where they are visited by the faithful and the curious. It is not said explicitly that they lodged there in a temple, but it seems to be excluded that Haribhadra supposed them to lodge in houses belonging to, or furnished by, laymen.

3. HARIBHADRA'S WORKS.

Haribhadra's fame as a *yugapradhāna* chiefly rests on his literary activity for the sake of Jainism; he is one of the most

¹ In the *Laghuvṛtti* v. 60. According to that source and to the *Pattāvalī* of the Kharataragaṇa Śīlānka was the successor of Haribhadra; but that is impossible, since the date of his *Ācārāṅgaṭīkā* is said to be Śaka 798 = 872 A.D., or more than a century later than Haribhadra. According to the same source Śīlānka's successor was Uddyotanasūri, whose successor was Vardhamānasūri, the teacher and predecessor of Jineśvarasūri. These statements are, no doubt, arbitrary and entirely wrong, for Uddyotanasūri, who wrote his great poem in 779 A.D., cannot have been removed by one teacher only from Jinendrasūri, who flourished more than two centuries later. Apparently there was no solid, if any, tradition concerning the period which preceded the foundation of the Kharataragaṇa.

fertile authors in Jaina Literature as regards not only the number of the works² he wrote, but also the diversity of the subjects he treated. Jinavijaya (l.c. p. 3) enumerates 26 works of H. as the most renowned ones, of which 20 have been edited; and Kalyāṇavijaya (l.c. p. 13a-19a) has drawn up a list of all his works, actually preserved or known from quotations only; his list contains 88 entries. Great as this number is, still it would be but a small fraction of the total of his writings if tradition might be credited, which ascribes to him the composition of 1,400 *prakaraṇas*.¹ This tradition is found already in our oldest sources of H.'s life (a and b), and it can be traced further back to 1068 A.D., being contained in Abhayadeva's *Tīkā* on H.'s *Pancāśaka* finished in that year. Now it is altogether incredible that the Jainas should have been so extremely careless in handing down the works of their famous author that a few centuries after his death even the titles of the great majority of them should have been forgotten, seeing that two works which he left unfinished, viz., *Tattvārtha-laghuvṛtti* and *Piṇḍaniryukti*, have nevertheless been preserved. Unless, therefore, the number 1,400 be a mere hyperbole without any special meaning, we must assume that in this connexion *prakaraṇa* does not denote as usually a separate systematic treatise, but is used in a more restricted sense so that the *Pancāśaka* contains 50 *prakaraṇas*, *Aṣṭaka* 32, *Ṣoḍāśaka* 16, etc., but on what principle in other cases his books were split into a great number of *prakaraṇas* it is impossible to say.

Haribhadra wrote in Sanskrit and Prakrit both in verse and in prose, mostly of course in illustration of Jaina doctrines. Two sides of his literary activity deserve special notice, his commenting on canonical works in Sanskrit, and his discussing, with an intimate knowledge, the doctrines of Brahmins and Buddhists.

The old commentaries on the canonical books, the *Niryuktis*, *Cūṛṇis*, and old *Bhāṣyas*, were written in Prakrit through-

¹ Rājasekhara (1349 A.D.) assigns him 1440 pr. and four writers (between the 15th and 18th century) 1444 pr., see Kalyāṇavijaya l.c. p. 11 b 12a.

out.¹ As already mentioned (above p. iii) Jinādāsagani's Cūṇi on the Nandisūtra was finished in 677 A.D., it is, of course, written in Prakrit. Haribhadra composed a commentary on the same Sūtra, making use of the work of his predecessor; but he wrote it in Sanskrit, as well as his remaining commentaries on Sūtras. As we know of no older Sanskrit commentary on any Sūtra in Śvetāmbara Literature, it is very probable that the innovation was due to Haribhadra; at least the new practice was firmly established by him, though it was further developed in the sequel. For according to Prof. Leumann (l.c. p. 582) Haribhadra commented on the text in Sanskrit, but retained the kathānakas and certain other parts of the Cūṇi in the original Prakrit; while Śīlāka who flourished more than a century later, translates such passages also into Sanskrit.

Haribhadra is emphatically the author of *prakaraṇas* in the technical meaning of the word; a *prakaraṇa* is a systematic treatise in which the subject is exposed in a scientific form, unlike the unsystematic, either diffuse or episodical, treatment of subjects in canonical books; it may be in Prakrit, but as a rule it is in Sanskrit. This way of writing originated, of course, with the brahmans in whose Literature the models of it are to be found. The first instance of it in Jaina Literature is Umāsvāti's (or Umāsvāmin's) Tattvārthādhigamaśūtra, which is claimed as their own by both Śvetāmbaras and Digambaras. The early Literature of the latter, who do not recognise the existent Siddhānta, consists largely in *prakaraṇas*, both in Prakrit and Sanskrit. But the first undoubtedly Śvetāmbara author of *prakaraṇas*, some of whose works have come down to us, is Siddhasena-divākara. Haribhadra, who is removed from him, as shown above p.x., by two or three generations at the utmost, raised this branch of Śvetāmbara Literature to a high degree of perfection. Though a few of these books of his are in Prakrit, the majority of them are in Sanskrit; they contain besides an exposition of the Jaina tenets, concise information about, and discussions or refutations of, the doctrines of opposite

¹ See Professor Leumann's learned paper on *Dāśavaikālikasūtra* and *Nisyaṇṭi*; Z.D.M.G., vol. 46, p. 581ff.

schools, brahmanical and buddhist. In this connexion one of Haribhadra's works, though not a *prakaraṇa*, has a peculiar interest, viz., his commentary on Dignāga's *Nyāyapraveśa*. Siddhasena-divākara had written a *Nyāyāvatāra*, which unmistakably presupposes Dharmakīrti's *Nyāyabindu*¹ apparently intending to provide the Jainas with a manual of Logics. But it is decidedly inferior to the masterly work of Dharmakīrti, which it was designed to supersede; nor had it any lasting success. Haribhadra, however, instead of attempting to found a logical school of the Jainas, induced them, by commenting on Dignāga, to study the original works of Buddhist Logicians. He apparently appreciated their paramount importance, though he controverted, at great length, some logical propositions of Dharmakīrti in his *Anekāntajayapataka*. The interest of the Jainas in Buddhist Logics continued long after his time; we owe to it the preservation of Dharmakīrti's *Nyāyabindu* and Dharmottara's *Nyāyabinduṭīkā* in the original Sanskrit; for the oldest manuscripts of these works and of a fragment of a commentary on the latter come from Jain bhandars.

The endeavours of great teachers like Siddhasena-divākara and Haribhadra to raise the Śvetāmbaras to the high level of Indian mental culture were brought to their conclusion by Hemacandra, who provided them with admirable text books of the principal Indian sciences besides such standard works as more directly concerned their own creed. Thus the Śvetāmbaras, who for many centuries seem to have remained in a comparative obscurity as an exclusive sect, emerged to notoriety, probably about the seventh century, till at last they became, in Guzerat and the adjoining countries, the most influential religious community, and could even, under Kumārapāla, be called the established church of the kingdom.

But to return to the works of Haribhadra, it remains to be noticed that he usually employs, in the last verse of them, the word *virāṭa* which is known as his "mark." Kalyāṇavijaya (l.c. p. 20a. ff.) quotes in full the passages where this mark

¹ See above p. III note 1.

occurs. As exceptions he mentions (p. 12b.) the commentaries on the *Dśaveikālika*, *Āvaśyaka*, *Prajñāpanā-sūtras*, 'etc.' and *Samarādityakathā*, *Śaddarśanasamuccaya*, *Lokatattvanirṇaya*, 'etc.'. It is, however, doubtful, whether the *Samarādityakathā* is an exception to the rule, since three Mss. read the word *viraha* in the last verse. (See the footnote to the passage in question.) According to the legend the 'mark' *viraha* refers to Haribhadra's loss of his nephews and pupils Haṃsa and Paramahaṃsa, whom, however, he does not mention anywhere in his writings as far as I know. There may be some truth in this report; but out of the simple fact, if fact it was, there grew a long story full of miraculous incidents, which, as I have already said above, forms the greater part of the legendary life of Haribhadra. I subjoin an abstract of it as given in the *Prabhāvakacarita* (IX 48-206).

His sister's sons Haṃsa and Paramahaṃsa, who had left their father's house in disgust, became his pupils and were instructed by him in logic. They desired to go to a Buddhist town in order to learn their Śāstra, but Haribhadra foreseeing some disaster entreated them not to go; nevertheless they insisted on it and went, in disguise, to the Buddhist town, where they were instructed by a Buddhist muni. Having learnt the objections raised by the Buddhists against Jainism, they wrote a clever refutation of them on some leaves. A blast of wind carried the leaves away, and they were brought to the Buddhist muni, who thus became aware of the presence of some Jainas amongst his pupils. In order to find him out he had the image of a Jina placed in the gateway so that all must trample on it on entering. But the two brothers painted with chalk the sacred thread on the breast of the image, and then they were not afraid to put their feet on it. Now the Buddhist muni employed another trick. All pupils were confined in an upper room and watches were placed with them; and when they were asleep, he caused a number of jars to be rolled down from the upper story. The sleepers started up in terror and invoked their *isṭadevātā*. The two brothers invoking the Jina, were thus found out; but they took a couple of umbrellas and spreading them jumped out of the window. They reached the ground without hurt or injury and fled at great speed. Buddhist soldiers pursued them. When they were approaching

them, Hamsa advised his brother to take refuge with Sūrapāla, king of a ^{near} town, who would give him protection; he then fought his enemies of whom he killed a great many, but at last he fell and died. (94.) Paramahansa went to Sūrapāla who granted him his protection. Soon after, the host of pursuers arrived and demanded the delivery of their enemy. The king, however, did not give up his protégé, but proposed that a disputation should be held, and if their speaker should vanquish him, he might do with him as is proper in such cases. The Buddhists agreed under the condition that their opponent should remain behind a curtain, because they would not look at the face of one so infamous. The ensuing disputation was conducted, on the side of the Buddhists, by their Śāsanadevatā, who was invisible and spoke from the mouth of a pitcher. When the disputation had gone on for some days, Paramahansa despaired and invoked Ambā, the Śāsanadevatā of his gaṇa. She told him who had, all the time, spoken against him, and advised him how to act in the disputation. He was thus enabled to reduce his opponents to silence; then lifting the curtain he smashed the pitcher and charged the opponent with fraudulent behaviour. The king, conscious of the sinister intention of the Buddhists, said to them, 'he who after vanquishing me in battle will take hold of him, may do so without fault.' Then he gave Paramahansa a wink, who guessing his meaning fled as quick as possible; he was, however, closely pursued by horsemen whom he eluded by the following trick. Seeing a washerman at work he persuaded him to get away as a sudden attack was coming,¹ and he himself resumed his work. When a horseman enquired of him whether he had seen someone on that road, he pointed out the washerman at a great distance. The soldiers made the washerman prisoner and then returned. Paramahansa having thus put off his pursuers proceeded in his journey and after a few days reached Citrakūṭa where he met Haribhadra. He told him what he and Hamsa had done; but when he had related his brother's death, he was so overcome with grief that his heart burst and he died. (122.) Haribhadra was deeply afflicted by the loss of his nephews and pupils. He conceived an intense hatred of the Buddhists and

¹ The text is corrupt in this place. A similar situation is described in *Parīkṣit Parvan*, viii, 275f.

resolved to destroy them. (133.) He went to Sṣrapāla and told him his intention. Confident that Haribhadra would vanquish his opponents, the king sent a messenger to the town of the Buddhists and persuaded their leader to sign a contract making it binding on him who should be vanquished in disputation, to plunge into a cauldron filled with boiling oil. (157.) The ensuing disputation turned on the Buddhist proposition of the impermanence of everything existent. Not being able to answer Haribhadra's arguments, the Buddhist had to undergo the punishment agreed upon. Some more Buddhist disputants suffered the same death. (168.) The Buddhists reviled the goddess Tārā for having caused their defeat by deserting them; but the goddess explained that it was the just punishment for their having killed Haṃsa and Paramahaṃsa. (179.)

Jinabhaṭa, who had heard of Haribhadra's cruel revenge, sent him, through two bhikṣus, the three gāthās which contain the argument of the Samarādityakathā (see p. 6, l. 2 ff.). Haribhadra guessed his meaning; just as Agnisarman's hatred had lasted through nine births, so his enmity towards the Buddhists would have the most disastrous consequences for him. He, therefore, took leave of the king and went to his *guru*; full of contrition he asked his forgiveness and did severe penance as ordered by him. (196.) The goddess Ambā rebuked him for still grieving at his bereavement; it was due to his karma that he left no successors in his line of teachers; his books would stand in their stead. (203.) He composed the Samarādityakathā according to the three gāthās sent him by his *guru*, and wrote 1,400 *prakaraṇas*; they all exhibit the mark *viraha* in remembrance of his two nephews. (206.)

The narrative in the *Prabhāvakacarita* is written, to say the least, in a most unconventional style of poetry, rendered frequently unintelligible by the bad preservation of the text. It seems to be based on a popular story, perhaps on a kind of Rās. We are acquainted with another version of the same subject, similar on the whole but differing in many details, from an abstract, or rather skeleton of an abstract, in Rājaśekhara's *Kathakośa* (1350 A.D.), the greater part of which has been given by Kalyāṇavijaya (l.c. p. 3b.). According to this account:

Hamsa and Paramahansa made three strokes on the throat of the image of Jina, thereby changing it into one of Buddha. But remarking that the Buddhist *guru* regarded them with suspicion, they pretended to be ill and escaped, taking with them a Buddhist relic (*kāpālīkā* or *karparīkā*). To recover the relic the king sent a troop of soldiers after them; but as H. and P. were *sahasrayodhina*¹, they defeated them. Now the king despatched a large army, with which H. fought, while P. fled with the relic. H. was at last overcome by the great number of his enemies, who cut off his head and brought it to the king. But the *guru* insisted on recovering the relic. Therefore soldiers went in search of Paramahansa; they discovered him sleeping before the walls of Citrakūṭa the gates of which were closed, and cut off his head. Haribhadra finding the corpse of his pupil and nephew, fell into a tremendous rage. He filled cauldrons with boiling oil and attracted by charm 1,440 Bauddhas through the air to be made a sacrifice of.² His *guru* sent him the three *gāthās*. Haribhadra's wrath was appeased, and he composed 1,440 *granthas* in atonement for his passion and sins.

A comparison of this version of the story with the preceding one is of interest for those who investigate the growth of popular tales; but a critical inquirer will, no doubt, reject both alike as sources for the history of Haribhadra's life. Even that he had two nephews and pupils named Hamsa and Paramahansa who perished in an attempt at learning by stealth the doctrines of the Buddhists, statements which form the foundation of the legend and are by no means incredible in themselves, must be accepted with the utmost reserve. The legendary account of the circumstances which led to Haribhadra's composing the *Samarāṅgacakāhā* will be discussed in the next paragraph.

The rest of the account in the *Prabhāvakacarita* contains some details not unworthy of remark. I, therefore, add an abstract of the concluding part of the 9th *śṅga* of that work (v., 206-221).

¹ There is an allusion to their *śṛṣṭimāpaka* preceding the combat, the meaning of which is not clear.

² This particular is apparently an adaptation of Janamejaya's snake-sacrifice in *Mahābhārata*, I, adhy. 61 ff.

Haribhadra diverted the layman Kārpāsika from his partiality for the Bhārata and Itihāsas by telling him the five stories of rogues¹ (211), and won him over to the Jaina faith. He ordered him to make an edition of his works and to distribute them among the yatis, (217). He caused other people to construct 84 temples on one platform (*skapiṣṭhe*), 218. He also produced the Mahānīśīthasūtra from a decaying manuscript, (219). Ending his life by *anantaṅga* he ascended to heaven, (221).

2. SAMARĀICCA KAHĀ.

The Jainas always regarded Haribhadra as one of their great poets, on a par with Pādalīpta, Bappabhatti, and others.² His fame as a poet rests almost entirely³ on his Samarāicca Kahā. This work is mentioned by Hemacandra (*Kāvyānuśāsana*, p. 340) as a model of the Sakalakathā.⁴

Haribhadra does not use the technical term *sakalakathā*, but he mentions the division of the subject-matter of kathās in *divya*, *divyamānuṣa*, and *mānuṣa* (p. 2, l 11 f., p. 4, l. 13) according to ancient teachers.⁵ He further divides kathās in *artha*-, *kāma*-, *saṃkīrṇa*-, and *dharma-kathās*. His is, of course, a *dharma-kathā*, as almost all kathās by Jaina authors may be ranged in the same category: whatever be the adventures of the hero or heroine, the end is always their renouncement of the world and entering the Order; and the narrative is usually interspersed with a great deal of religious instruction which, however, in our work rarely degenerates into sermons.

The character as a *dharma-kathā* of the Samarāicca Kahā is manifested also through the idea of retribution which underlies the main story and most of the tales inserted in it. In the

¹ This apparently refers to his Prakrit kāvyā Dhūrtākhyānam.

² Compare Kalyāṇavijaya l.c. p. 23 b.

³ Besides the Samarāiccakathā his Prakrit kāvyā Dhūrtākhyānam is preserved, in manuscript. A Kathākośa is mentioned by Sumatigani.

⁴ Hemacandra's definition of sakalakathā: *saṃcetaphalānītiṣṭa-varṇanā* is taken verbatim from Abhinavagupta's *Locana* on Dhvanyāloka, p. 141.

⁵ Rājasekhara, *Kāvyamīmāṃsā* IX, p. 42, ascribes this division to Drauṇi, who is quoted in Bhāṇuprakāśa (11th or 12th century) as an authority on dramatics, see J R.A.S. 1924, p. 668.

main story it assumes a peculiar form which may be designated as *nidāna*. This word is originally a medical term¹ which Haribhadra (p. 481, l. 3) explains as the disorder of the *dhātus* caused by unsalutary régime; metaphorically it means 'bad karma,' especially such as effects the moral constitution of the *jīva*, causing as it were a disease of it, which may last for a great number of births and has the most serious consequences for the individual thus infected. In the main story Agniśarma acquires the *nidāna* by his intense hatred of Guṇasena and his ardent desire of revenge (*āritadhyāna*); this hate reappears unabated and without other cause in his later births whenever he comes into connexion with the person in whom the soul of Guṇasena is for the time incorporated. Here the hereditary vice is anger (*krodha*), in Amaragupta's tale of the 2nd Bhava it is deceit (*māyā*), in Ajita's tale of the 3rd Bhava avarice (*lobha*), and in the robber's tale of the 4th Bhava untrue speech (*amṛta*). *Nidāna* is occasionally synonymous with karma acquired by sins; if they are not properly repented of, they produce karma which will not be effaced, though the person in question afterwards leads a most meritorious life even as a monk or a nun. The severity of the punishment induced by such karma may appear quite out of proportion to the nature of the sin which occasioned it; e.g., when for angry words which passed between a mother and her son, he is impaled in a later birth, and she has her hands cut off by a robber (7th Bhava, story of Candrā and Sarga); or when a prince who had beheaded and eaten a cock made of paste is, for this transgression, several times reborn, and severely suffers, as an animal (4th Bhava, Yaśodhara's tale). Haribhadra maintains that heavier sins or crimes are punished by birth as an animal or by suffering in hell which may last many oceans of years, and compared to which the worst sufferings of human beings are a mere trifle; on the other hand the reward for good deeds is meted out with an equal liberality by oceans of years in heaven. The *Samarāṅgikā* Kāṇḍa is evidently intended to illustrate the evil consequences of vices, sins,

¹ Compare *nidānasthāna*, a part of the *Cārakasmṛiti*. For the dogmatical meaning of *nidāna* see the note on p. xxx.

and all transgressions of the Jaina code of morals, and to warn the reader or hearer of it against carelessness in conduct; and in this sense it is eminently a dharmakathā.

Apart from their moralising and didactic character Haribhadra's stories are interesting for more than one reason. They give a picture of Indian life in the 8th century which the antiquary may study with profit; the descriptions of marriage ceremonies, of court life, of journeys and sea voyages, of the Śabarās and Cāṇḍīās, etc., contain many details of interest. The Samarāṅga Kāvya is also of great literary interest as a specimen, and reflex, as it were, of the more popular literature of fiction current in the 8th century, which must have been a very extensive one, both in Sanskrit and Prakrit though very few works belonging to it have come down to us. Among the works which probably served Haribhadra as a model, may be mentioned the Tarangavatī by Pādalīptasūri, the most ancient and famous of Jaina romances. The original text has been lost, but a later recasting of it, Tarangalolā, has been preserved (in a very faulty manuscript), of which Professor Leumann has given an abbreviated German translation. The reader of it will be struck by the similarity of ideas in it and in Haribhadra's work. But there is this difference that while in Tarangalolā karma, remembrance of a previous birth and its consequences, etc., serve to motivate the story, in the Samarāṅga Kāvya the story serves to illustrate those ideas and to impress the hearer with certain moral principles. The latter work is a didactic novel, the first of its kind known to us. This literary genus reached the highest degree of perfection in Siddharṣi's Upamitibhava-prapañcā Kathā.

Haribhadra is quite explicit about the source from which the main story or series of stories is derived. In his introduction (on p. 6 of the present edition) he gives eight gāthās in

¹ The great extent of the literature of fiction in old times may be inferred from its division in parikathā, sakalakathā, khaṇḍakathā, kathā, and śkhyāyikā, already given in the Dhvanyāloka p. 141. Only works written in a highflown or the most artificial style of Subandhu or Bāṇa seem to have won the lasting admiration of the learned; which accounts for the preservation of a greater number of them and the loss of others.

which the argument of the main story is contained (*cariyasaṃgahaṇigāhā*).¹ He introduced them by the words *bhāṣiyam ca puvvāyarielīm*, 'old masters have said.' According to the legend (above p. xvi) it was his guru who sent him three (not eight) gāthās from which he developed the Samarāsioca Kahā. The legendary account clashes with Haribhadra's own statement, since he apparently distinguishes between the *puvva-yari-gā* and the *guru*. For (ib. l 18) he says, 'now I shall at length narrate what is indicated by those (*saṃgahaṇigāhās*) according to the instruction of my guru.' And at the end of his work he says, referring to the third gāthā, he has explained what is stated in it 'having heard it from the mouth of my guru.' There can, therefore, be no doubt that the subject-matter of the Samarāsioca Kahā was known before Haribhadra's time and was already fixed in *saṃgahaṇigāhās*. But I cannot trace them or the stories referred to in them to an older source.¹

The great number of independent tales inserted in the main story, are, of course, of a different origin. Most of the apologues like the one about 'the man in the well,' are most probably old Indian tales adopted by the Jainas and adapted to their religious views. But besides them there are many other tales, some of considerable length. The greater part of them may be assumed to have been invented by Haribhadra, who avows his fondness for stories (*kaḥāṇagāṇurāya*); for they have a similar tendency to the main story and serve to illustrate the idea underlying the whole work.

It is not necessary to go here into details about the language of the Samarāsioca Kahā, as that subject will be treated in the second volume, which is to contain also a full glossary of the text. But this much may be remarked in this place that the language is Jain Māhārāṣṭrī, of which there are

¹ In the *Abhidhānarsajendrakosa* by Vijayarajendrasūri, Vol. I, p. 177 a.v. *Aggiemma*, there is a reference to Ācārāṅga, 1st Śrutakandha, 3rd adhyāya, 2nd paṭṭakā. But Agnisermaṇ is not mentioned there nor, as Professor Schubring informs me, in the comment of the Cūṛpi and Tīkā on the passage in question. The above reference, therefore, is probably taken from some later commentary and may be assumed to be based on the Samarāsioca Kahā itself and not on a source of it.

two kinds, one used in verses, the other in prose. The poetical language is the same as that employed by all Śvetāmbara authors in Prakrit poems and does not much differ from classical Māhārāṣṭrī. The language of the prose is also a kind of Māhārāṣṭrī, but it admits a number of Sauraseni idioms which are never used in poetry and sparingly admitted by later prose writers; see my paper 'über das Prakrit in der Erzählungs literatur der Jainas in *Revista degli studi orientali* II, p. 234 ff.

The style of the Samarāṅga Kāśī is, on the whole, simple and fluent; the sentences, especially in the purely narrative parts, are easy and not too long, but in descriptions they are occasionally of considerable size, abounding in long compounds and ornamented with alaṃkāras. In the metrical parts the style is, of course, more elevated though rarely intricate. On the whole the style is well adapted to the understanding of an audience of some culture rather than of great learning.

Though Haribhadra does not affect the highly ornamented classical style of Bāṇa or Subandhu, yet he shows his proficiency in some popular artifices which were the delight of the *sabhā*. Such artificial verses are the three *praśnottaras* p. 610 f. and the three *gūḍhacaturthas* p. 617 f. There is another verbal artifice which he employs both in verse (79, 1-10; 449, 9-19; 498, 19-499, 6) and in prose passages (137, 6-9, 94, 10-13; 213, 8-11; 423, 19-424, 8); it consists in this that each line or phrase (compound) opens with a word repeated from the end of the preceding one, e.g. p. 498, 1, 19-20: *kāncanattambham tambhoviya*, or 499, 1 3-4: *hāraniurumbam hāraniurumba*. This artifice, which I will call *śṛṅkhālā*, resembles a kind of *yamaka*¹; but it is not a *yamaka* proper. For in a *yamaka* the repeated syllables must be identical without, however, containing the same word, while in *śṛṅkhālā* the same word is repeated and the syllables are not necessarily exactly the same, (see the first of the above examples). The *śṛṅkhālā* is an old artifice; the oldest instance of it is the 15th adhyāyana of the 1st śrutaskandha of the Sūtrakṛtāṅga, named from its opening words *jaimīyam (yad aśikam)*, which also means 'consisting of yamakas' (*yamakīyam*).

¹ *Saṃdāya yamaka*, see Kāvyaśārda III 31 f.

It is worthy of remark that the later yamaka, the predecessor of rhyme, originally denoted the repetition of words whereby a series of verses are also interconnected.

There is scarcely any variety of metres in the Samarāṅga Kāhā. Besides the common āryā of which there are several hundreds, there are a very few verses in different metres. Four stanzas in Pramāṇī which consists of four iambics, occurs on p. 372, l 1-8.—On p. 72, l 1-4 is a stanza which the author calls *dvipaikhaṇḍam*; it is the *dvipaḍī* of Hemacandra (Chandonaśaṅga IV, Khanjakas 14), and consists of one gaṇa of 6 mātrās, five of 4 mātrās, and one long syllable; the second and sixth gaṇas are either an Amphibrachys (◡ - ◡) or Proceleusmaticus with caesura after the first syllable (◡ / ◡ ◡ ◡), while these metres are excluded from the remaining gaṇas¹. On p. 611, l. 6-8 and 612, 1-3 are two unknown gaṇacchandās, the second of which appears to be hopelessly corrupt.—A few stray ślokaas are probably quotations.

I enter into details about the āryā, because that metre exhibits in Prakrit some peculiarities which Indian writers on metrics have not taught, and which have usually been disregarded in Sanskrit poems. The āryā (or gāhā in Prakrit) seems to have been originally a Prakrit metre; the earliest specimens occur in the buddhist canon; some pieces of the Therīgāthās are composed in that metre. But it received its greatest refinement in Māhārāṣṭrī Literature, known to us through the collection of 700 āryās ascribed to Hāla; and this āryā has served as a model for all later Prakrit poets.* It will suffice here to notice only those nicer metrical laws of the Prakrit āryā which were ignored by Indian writers on metrics.

1. The well-known rule that the 6th gaṇa of the first line of the āryā is either an Amphibrachys (◡ - ◡) or a Proceleusmaticus with a caesura after the first syllable (◡ / ◡ ◡ ◡), is but a particular case of a fundamental rule of Prakrit gaṇacchandās, which is based on the equivalence of these two metres and may be stated thus: if in Prakrit—or Apabhramśa—gaṇacchandās particular gaṇas must be an Amphibrachys or Proceleusmaticus,

¹ Read *vī caī* for *vīcī* in the second line.

the latter invariably has a cæsura after the first syllable; and this form of the Proceleusmaticus is not admitted in all remaining gāṇas from which the Amphibrachys is excluded, though the Proceleusmaticus without a cæsura after the first syllable may be freely admitted. In the śrīyā, accordingly, each of the seven gāṇas may consist of four short syllables, but in the odd gāṇas there may not be a cæsura after the first of the four short syllables. This rule which is not given by Indian writers on metrics is strictly followed by Prakrit and Sanskrit poets.

2. If the regular cæsura after the third gāṇa is omitted, the śrīyā is called *vipulā*; I shall use this term not of the whole verse, but to denote the line only in which the cæsura is wanting. Now in all *vipulās* the fourth gāṇa must be, like the sixth, either ◡—◡ or ◡|◡◡◡; e.g. *kamalāḥ kōḷam* 7, 5. *śiruttanṇam* ca 7, 8. *sura-siddhā-maṇṇya* 1, 9. If the end of the third gāṇa coincides with the end of a word, which is followed by a monosyllabic enclitical word, the verse is also *vipulā*, e.g. *kiyayamiva* 76, 9. *Maccharaevva othayam* 77, 5. *paraloeyya santi* 246, 6.¹ *Vipulās* are very frequent with most Prakrit poets, and they strictly obey the law explained above. The practice of Sanskrit poets, however, is not the same throughout. Vāṣṭhamihira has many *vipulās*, with few exceptions correct ones;

¹ Z.D.M.G., vol. XX, p. 338. Another case of a different character seems to constitute a *vipulā*. The initial consonant of a Prakrit word, reduced from a conjunct consonant in Sanskrit, may optionally be doubled if the word is the second, i.e. not the first, member of a compound; e.g. *canda-paha* or *canda-ppaha* (= *candra-prabha*). Now if the word with the initial consonant doubled forms the fourth gāṇa, it is always an Amphibrachys in the rare cases where this occurs. I have found only 5 cases in Hāla and 7 in the first seven cantos of the Sūrasundarī (1018 A.D.) e.g. *jahaṇaṁkhalāḥ* Hāla 289., *kesakkhalanta* ib. 446, *punnapphalekka* ib. 576. By the doubling of the initial consonant the second member of the compound the first seems to have coalesced with the second member into one word, which thus comes under the law of the verse. It may be mentioned, that if the last vowel of the first member is long by nature (and not by position), the second member happens to be no Amphibrachys in the few instances, I have noticed, e.g. *lacchī-nigantūṇam*, Sūrasundarī III, 20, other cases *ibidem* IV 230, VI 73, VE 192.

but most Sanskrit poets have lost the nicer metrical feeling with regard to the 'arya; they generally avoid use of a *vipulā*.

In conclusion it may be remarked that the *Samarāñoca Kāśa* like most old Jaina works in prose or verse of a similar character was to be read aloud before an assembly of hearers; for such seems to have been the general practice at the time when a considerable moiety of the Jaina community were still able to understand Prakrit and easy Sanskrit. This practice has left an unmistakable trace in our text. In several places (133, 24. 233, 19. 300, 13. 585, 9) some particular story is referred to, or advertised by the word *kāhāṇaya-visesaṇa*. The stories themselves, however, are not given in the text, but were most probably supplied by Haribhadra from memory, or extemporized by him, when he read the work to his hearers. The remark or reminder *kāhāṇayavisesaṇa* in his manuscript was duly copied when the first edition of the work was issued (by the layman *Kārpāsika* according to the legendary account, see above p. xviii). In two places (233, 15. 585, 9) the context seems to require or presuppose such a particular story though none of our MSS. inserts one at the proper place. The later yatis who read the work to their hearers seem, therefore, not to have supplied them. But in some places traces of their meddling with the text may be found; for there are in one or other MSS. omissions or alterations of passages which cannot be ascribed to a common copyist, but are most probably due to a yati who emended the manuscript which he used for his lecture. There are, however, some later additions, some of which have been noticed in the abstract of contents, which were already contained in the codex archetypus, from which all our MSS. are derived.

The present edition is based on the following MSS.¹ :—

- A. A good, not modern MS. 275 leaves; no colophon.
- B. Neither old nor good MS. incomplete; breaks off on p. 584, l. 10.
- C. Modern MS. fairly written, 700 leaves; contains the Text and Tīppaṇṇī. Colophon at the end:

¹ My original notes having been lost in the war, my account is not so detailed as might be desired.

यं यो वं यं कलोपि यं यामं । ११००० । इति श्रीसमरादिकपरिच
संपूर्णम् । निमित्तं परशुरामाचारि पुष्करभट्टाचार्य बोधप्रदम् ।
संवत् १८७३ रामिति यागुक्तम् । १४ । भोमवासरे । (= 1887 A.D.
Tuesday, 26th March).

E. Apparently another transcript from the same MS. as
C.; 479 leaves. Colophon at the end :

सं० १८६१ ना जे० सु० २ जि० जैया जालजि कल्यण—

The colophon of the chapters in C. E. runs thus :

इति श्रीमद्भट्टखरतरगच्छाधीश्वरश्रीजिज्ञासौख्यस्वरितप्रशिक्ष्य श्री-
श्रीतिवर्धनगणेशिप्रिय पण्डितप्रवर श्रीमद्विनायकगणेशिप्रिय श्रीमद्भूत-
सुन्दरगणेशिप्रिय संविप्रपक्षीय । पं । सुरमतिवर्धनगणेशिनिर्मिते
(or विरचिते) संस्कृतमन्त्रार्थे (टोपयार्थे)

D. Incorrect, not modern, 287 leaves. End :

श्रीमद्विष्णुमतो नवाभिप्रारभूयंस्त्वनसंवत्सरे
माघे मासि विद्युय (sic) तटवरे गंधारसंज्ञे पुरे ।
पूज्यश्रीविजयादिरत्नगुह्यराट्शेयोर्धर्माणि (sic) खितोः
यं यः श्रीसमराक्षभूपतिवर्ते श्रीधर्मरत्नाभिधैः ।

F. Modern and incorrect. I have used F. only towards
the end of the edition. At the end of F. by another
hand : अथ प्रशिक्षः ।

श्रीगुरुदेवावगतप्रविभूषणं श्रीमन्विनायकद्वयकाचितं ।

अष्टोविंशत्यध्यायद्वयसंज्ञितं श्रीवीरकाण्डं पुरमणि विभूतं । १ ।

प्राग्वाटान्धयभूषणोऽर्जुनि पुरां तस्मिन्पुरे विभूतो

धर्मादीनतत्परो, गुहिरतः श्रीपुण्यचन्द्राभिधः ।

तत्पुत्रो विनयान्वितो मतिपुतोऽप्यनेदरामोऽभवत्

पुत्रो दोलतरामिकः समभूवत्तस्यापि बाण्डिण्यधिदै । २ ।

शोकुलभावनानामपि तस्य पुत्रो, गुह्यान्वितः ।

धर्मकर्मरते भार्ये तस्योभे भवतोऽनर्थे । ३ ।

[चसुवनस्य पुत्राद्या नाम्ना जप्तीर्जसकुडा ।
 तस्याः पुत्री गुह्यैर्बुद्धा चन्दना चन्दनोपमा । ४ ।
 पुत्री तदपरा भार्या दक्षतर्पणपुत्रिका ।
 तस्याः पुत्री गुह्यैः श्रेष्ठा विद्यते च वप्रोमतो । ५ ।
 जप्तीर्बुनीतिनाम्न्यौ ते क्षपणः पुण्यहेतवे ।
 प्रतिमिमां पवित्रां हि लेखयामस्तुमुदा । ६ ।
 तयोश्च नभोमार्गप्रकाशनविक्षतां ।
 विजयानन्दसूरीणां शिष्यस्य गुणध्यासिनः । ७ ।
 प्रवर्तकपदस्यस्य औकातिविनयस्य हि ।
 प्रतिरियं मुदा ताभ्यां पठनाय समर्पिता । ८ ।
 भूरसनन्दचन्द्राब्दे नभोमासे सिते दशे रव्ये ।
 विजयकमलसूरीणां राज्ये प्राग्ये लिखितेयं । ९ । आर्या ।
 शुभं भूयात्

MSS. C. and E. belong to the Deccan College Library, see Peterson, 5th Report, No. 888, and 6th Report, No. 82. MSS. A, B, and D were lent me by the late Vijayadharmaśūri, and F. by Kāntivijaya.

It will be seen that none of these MSS. is really old. Even the Tippanī of Mativardhana¹ is quite modern; for the author, according to the above colophon, is fourth in descent from Jinasaṅkhyasūri who was head of the Kharatara Gaccha, Samvat 1739-1780 = 1683-1724 A.D., and, therefore, must have lived in the later part of the 18th century A.D. The verse (Śārdūlavikrīḍita) at the end of D states that the Manuscript (*grantha*) was caused to be written by Dharmaratna in Samvat 1639 = 1583 A.D. But this verse is apparently copied from the original of D, and not composed by the scribe of D; for the author of the verse would no doubt have written it correctly and without the senseless corruption in the second line. I am almost sure that the verse does not refer to the MS. of the Samarāṅga Khaṇḍa; for *grantha* usually denotes a work and not a manuscript. Dharmaratna composed a Samarādityacarī-

¹ This is the form of the name given in the Jainagranthāvalī; Peterson has Sumativardhana; Suramati as given above is apparently wrong

tra (Jainagranthāvatī p. 236), and the above verse may have been taken from that work. At any rate D is later than the date given in the verse; and the same remark probably holds good also with regard to the original of D.—Such being the condition of the materials I had to work upon, I considered it hopeless to attempt a critical edition of the text in the strict sense of the word. It will be seen from the notes that, roughly speaking, C E F represent one class and D another, A siding more frequently with the former and B with the latter; occasionally, however, all MSS. have an original reading of their own, not found in any other. In this state of things a clear division into redactions is impossible. If more good MSS. of the D class had been at my disposal, I should have based my edition on them. For some readings of D are decidedly preferable to those of the remaining MSS.; being unsupported by the latter I have relegated them to the footnotes. Under the circumstances described I have aimed at giving a readable text which, by the nature of the case, is an eclectic one. In selecting the readings to be received into the text I have generally been guided by the agreement of two or more MSS.; but I admit that in many cases the better reading may be found in the footnotes.

I must mention a particular case where the printed text is misleading with regard to the true form of a word, viz., the Instrumental cases of the pronominal stem *ana*: *वेव*, *वार*, *वेविं* *वाविं* instead of *अवेव*, etc. As it was assumed that the former forms were optional for the latter, I have written e.g. *अविचो वेव* 582, 1; *अविचं व वेव* 73, 1; *अविचो व वेव* 33, 5; but, of course, *अवेव* *अविचं* and *अविचमवेव*. In the first case *अविचोवेव* might, and I now think ought to, have been written, since after a long final vowel the initial *व* of the following word may be elided, e.g. *विचोविचो वा* 651, 15. But in the remaining cases also the true form of the pronoun is *अवेव*, as I found when a great part of the text had been printed off. For I then discovered a new Sandhi rule prevailing in Pali and ancient Prakrit, which I have demonstrated in *Indogermanische Forschungen* (1912), vol. 31, p. 211 ff. The rule is as follows. If the penultimate syllable of a word is long by nature or position, the short final vowel (espe-

cially ऋ) may be elided if the following word or member of a compound begins with a vowel; e.g. वरुं वराचं, may become वरुवाचं (677, 12) i.e. *aru' vāyāṃ*. The principle underlying this rule operates also when after a long final syllable in a word comes a monosyllabic enclitic word like ऋ. For in this case the word *plus* enclitic having but one accent (on the long syllable) form one whole of which the short vowel of the enclitic is regarded as the final vowel which according to the above law may be elided before an initial vowel, e.g. रोषिचं ऋ वरुं may become रोषिचं विरुं (635, 11).¹ If the following word begins with an ऋ, it is not this ऋ which is elided, but the ऋ inherent in ऋ (ऋ) e.g. *niccāṇicce y' anegadhamme* 650, 10. This case is extremely frequent when the second word is *anēṇa*, *anāḥ*, *anēhiṇ*. The above examples भविचं ऋ वेच, भविचो ऋ वेच stand for *bhaviyam c' anēṇa*, *bhaviyo y' anēṇa*, which cannot be correctly written in Devanāgarī; for if an avagraha is inserted, the elision of the ऋ of *anēṇa* would be indicated. The reader is, therefore, requested to supply, mentally, the right separation of the words, as that given in the text is necessarily wrong. An additional proof for the correctness of my interpretation of the above cases is the lingual ऋ in वेच etc., for if it were initial in the word, it ought to have been written as dental न ऋ. I first thought वेच, etc., to be enclitic forms of ववेच; but that is apparently wrong because if such were the case, then one enclitic word of two or three syllables would follow on the enclitic ऋ, which is against grammar.

In conclusion, I draw attention to a syntactical irregularity by which a passage of some length, containing a speech or reflection of somebody and ending in ति (नि), syntactically depends on the preceding sentence which ends with भविचं, विनिचं, etc., as well as on the following sentence which begins with भविच 72, 16, भववाचो 558, 19. विनिच 509, 3, विनवनि 504, 14. In such cases I have put a stop (।) after ति, though the passage ending in ति is also syntactically connected with the following sentence.

¹ In few cases I have put in an avagraha in order to facilitate the understanding.

NOTE ON *nidāna*.

In *Tattvārthādhigamasūtra* IX 34 *nidāna* is the fourth kind of *ārtadhyāna*; the *Bhāṣya* explains it thus : कानोपपत्तचित्तानां पुनर्भवविषयसुखदुःखानां निदानमार्तदध्यानं भवति । *Pūjyapāda* in the *Saṃvārthasiddhi* : भोगावाङ्मनसगतुरस्याजानतविषयप्राप्तिं प्रति मनःप्रविधानं संकल्पचित्ता-प्रवन्त्यसुरीचमार्तं निदानमित्युच्यते । *Siddhasena* commenting on VII 13 mentions *nidāna* as one of the three *śalyas*, and explains it as an *अध्यवसायविशेष*; when somebody does penance in order to get, in another life, what had caused his envy in this. And at VII 32 he says : निदानमनवच्छन्नं तपसश्चरिषस्य वा । यत्यस्य तपसो नमासि कलं ततो जन्मान्तरे चक्रवर्ती स्यामर्धभरताधिपतिर्नृपमच्छक्तिः सुभगो रूपवानित्यादि । यतश्चात्यन्ताधनमनन्तसंसारानुबन्धिनात् परित्याज्यं । *Pūjyapāda* in commenting on the same *sūtra* explains *nidānam* (etymologically भोगावाङ्मनसं निघृतं दीयते चित्तं तस्मिन्नेति वा ।

The dogmatical meaning of *nidāna* illustrated in the above extracts is the idea underlying the *Samarāṅgika Kāhā*.

NOTE ON SUVARṆĀDVĪPA AND KATĀHA.

Suvarṇādvīpa is Sumatra. It is mentioned in an inscription of the Śāka year 700, see *Epigraphia Indica* XVII p. 311. The editor of this inscription mentions an other inscription preserved in the Leyden Museum which belongs to the Chola King Rājārāja Rāja Kṣesarivarman (985-1013 A.D.). In this grant is stated that Māraṇijayatungavarman was the overlord (*adhipati*) of Śrīvijaya (Palembang in Sumatra) who while extending the kingdom of Katāha caused some monastery to be built.—Katāha accordingly is either Sumatra or a kingdom in that island.

CONTENTS OF THE SAMARĀICCA KATHĀ.¹

BRĪMİKĪ.

After the *mangala* and an admonition to his hearers the author states that according to ancient *śācāryas* the subject of *Kathās* is of three kinds, being concerned with gods, with gods and men, or with men only. 2, 15. There are four kinds of *Kathās*: *artha*-, *kāma*-, *dharma*-, and *samkirṇa-kathās* 3, 10. And there are three kinds of hearers: the low, middle, and highest; or *tāmasa*, *rājasa*, and *sāttvika*. The first delight in *arthak*., the second in *kāmak*., and the third in *dharma*k.; but if the second kind are in some degree *sāttvika*, they prefer the *samkirṇakathā*.² The present story is a *dharma*kathā and treats of gods and men. 4, 14. Praise of *dharma* and *dharma*kathā. 5, 8. Here will be narrated nine births (*bhava*) of the hero and the antagonist, in which they were connected with each other. In eight *samgrahanigāthās*, ascribed to early *śācāryas*, are stated the names and the mutual relation of these two persons in those nine births, the towns where they lived, the heavens and hells which were the reward of one and the punishment of the other. 6, 17. .

. FIRST BHAVA. .

(Gūṇasena and Agnisarman.)

In the town *Kṣatipratisthita* of *Aparavideha*.³ there lived king *Pūrṇacandra*; his wife was *Kumyanti*; and their son *Gūṇasena*. The king's *purohita* was *Yajnadatta*, his wife *Soma-devā*. Their son *Agnisarman* was a misshaped urchin of extreme ugliness. 8, 5. Prince *Gūṇasena* used to make fun of *Agnisar-*

¹ The numbers in the text refer to the pages and lines of the edition.

² The same subject is treated by *Siddhaṣi* in the introduction to the *Upamitibhava*prapancha *Kathā* v 25-50.

³ *Aparavideha* is the fabulous country to the west of mount *Meru*. *Kṣatipratisthita* is not mentioned among the cities of *Aparavideha*, but is usually spoken of as situated in *Bharatavarsa*, so by *Haribhadra* himself, p. 796 f.

man, seating him on a donkey and leading him in mock parade through the streets. The constant ill-usage caused A. great despair. Pondering on his wrongs he resolved to acquire religious merit in order that in his next life his lot should be happier. 9, 2. He left home and wandering about he happened to come to the pleasant hermitage Suparitośa of the Tāpasas.¹ Their superior Ārjava Kaundinya received him kindly and on learning the cause of his despair agreed to admit him to the order of Tāpasas. 14, 20. On the day of his consecration he vowed to take food only once a month during his life and never to enter more than one house for getting his meal whether he got one or not. This vow he kept many lakhs of 'former years'² and thereby acquired the reputation of being a saint with the inhabitants of the neighbouring town Vasantapura. 11, 14.

Meanwhile Guṇasena had succeeded his father on the throne. Once he went, together with his wife Vasantasena, to Vasantapura where he took up his abode in the palace Vimānacchandaka. 12, 15. The next morning he rode many horses and resting himself from this exercise in a large mango park he was met by two Tāpasa novices who had been sent by their superior to inquire after his health. He paid the latter a visit in his hermitage and conversed with him on religious matters. At last he invited the superior and his disciples to take their meals regularly in his palace. The superior accepted the invitation for all except one Tāpasa—Agnīsarman—who was unable to come by reason of his vow³ which he explained to the king. 14, 2. Guṇasena, desirous to make the acquaintance of so great an ascetic—for he had forgotten all about Agnīsarman,—visited him without recognising him and inquired of him why he had taken so severe a vow. A. mentioned as his motives his poverty, his ugliness, his disgrace, and prince Guṇasena his *kalyāṇamitra*,

¹ The Tāpasas are here described as brahmanical ascetics living in woods.

² One former year (pārva) consists of 7,560 common years. In the duṣṣama-saṃsāra period in which the events of our story are supposed to have occurred, men lived 84 lakhs of former years. Practically, however, no account is further taken by our author of the enormous length of the life of men, nor of their height, viz. 500 dhanus or about 3,000 feet.

i.e. he who is the cause of one's embracing the Law. G. who now recognised A., felt greatly ashamed and admired the saint who not only bore him no malice for his cruel behaviour but regarded him even as his benefactor. 15, 18. Asking his forgiveness he invited A. to come for his meal to the palace on breaking his fast which, as he learnt from him, would happen after five days. A. accepted the invitation, and G. went home greatly pleased. 16, 6.

At the end of his month of fasting A. went to the palace to get his food from the king. But on that day G. suffered from a severe headache. All people in the palace were too much preoccupied by the king's illness to take any notice of the ascetic. A., therefore, waited a while in vain and at last he returned to the hermitage. In conformity with his vow he continued fasting for another month. 18, 9. When the king had recovered from his illness, he made inquiries about A. and was much dejected on learning what had happened. On the next morning he, therefore, went to see the superior of the Tāpasas and after much hesitation told him the cause of his defection; he would not be at ease again before A. had received food in his house. The superior sent for A. and explained the matter to him upon which the latter promised next time to take his food in the king's palace. 21, 9.

When that day came round, the king received news that his troops had been surprised and routed by king Mānabhanga. He drew together his army and was on the point of starting against the enemy, when A. arrived. But in the bustle and general confusion nobody heeded him; he, therefore, after a while left the palace. 22, 16. When the astrologers announced the auspicious moment for marching, the king remembered A.'s expected visit and resolved to wait for him; but being told that he had already been there and gone away, he mounted his carriage and overtook him on the point of leaving the town. He implored him to return, which A. declined to do on account of his vow. Seeing, however, the genuine contrition of the king, he promised to come again after the lapse of a month. G. took leave of him with a grateful heart and in this mood he gave up the expedition against Mānabhanga. 25, 1.

It so happened that, on the day when the king expected A's visit, a boy was born to him. By his order this happy event was celebrated by a general festival throughout the town. 26, 10. At this juncture A. entered the palace, but seeing all people occupied with merry-making and having no regard for him, he went away in wrath. He imagined that G. had, out of sheer malice, prevented him thrice from breaking his fast, and this thought inflamed his hatred towards the king to such a degree that he uttered an awful resolve (*nidāna*): "If I have acquired merit by keeping my vow, may I then be born again and again to kill him in every one of his births." In such angry thoughts he returned to the hermitage, and pursuing his reflections he vowed to abstain from food altogether. 28, 7. His fellow Tāpasas learnt from him what had happened, and told it to their superior who would not cancel A.'s new vow. 30, 4.

Great was the king's consternation when he learnt that he had again missed keeping his promise to A. He, therefore, sent Somadeva, the purohita, to him to find out how he was disposed. S. met him, in the midst of the Tāpasas, seated on a layer of kuśa grass and talking wildly about the king; he, therefore, left him and inquired of some other Tāpasa what had happened. The information, the king thus got, induced him to walk to the hermitage together with his wives and his courtiers. 32, 13. A., however, declined to see the king; upon which the superior of the Tāpasas went to meet the king on the road and persuaded him to return, for the present, to the town. 34, 6. On his way home G. met a young Tāpasa, who told him the whole truth. He, therefore, left Vasantapura and proceeded to Kṣitipratisthita, where he arrived after a month, and took up his abode in the palace Sarvatobhadra. 35, 3.

About the same time the ścārya Vijayasena arrived there, and was lodged by the merchant Aśokadatta in his park Aśokavana. 36, 3. G. while sitting in the audience hall inquired whether anything of interest had occurred, and was informed by Kalyāna of the arrival of Vijayasena, who, though a grandson of Samarasena, king of Gāndhāra, and son of Lakṣmīśena, had become a Jainā monk. The king then visited the saint and asked him why he had exchanged the state of a prince for that

of an ascetic. 37, 10. *Vijaya* to relate his own miseries of worldly life, and history. 38, 15.

15-45, 13.

Vijayasena my friend was *Vibha*.

I lived, he said, in *Ga*. Once when we were *vasu*, son of the *purohita* *na* saints had arrived together, he died suddenly. *in*. By their religious and stayed in a cave where the last night before instruction I obtained *an*. On I went to see them, their departure at the *unders* such as occur when a and witnessed many. Indeed, those four monks monk reaches *keva* were then preaching and answer had just become *men*. I, too, put a question to the *ing* questions, the lot of my friend, and why I could *Kevalin*: what occasioned by his loss. 40, 19. My not over *ed* said, had been born as the dog of the friend, *thea*; he was now famished, chained close to wash *er* and afraid of the washerman's donkey. And I the was *previous* birth, *Śrikāntā*, wife of the merchant had *h* *Kusumapura* in *Puṣkarārdhabharata*; I had *ac* *Ku* *ate* disposition to grief at a separation from a person *ne*, by having been over-fond of my husband. 41, 8.

despatched men to fetch that dog; he was, indeed, in a pitiable condition, yet he seemed to rejoice at my sight. *resent* lot, the *Kevalin* said, was caused by his pride of in his last existence. 42, 13. Once on *Madana's* festival, parties of men and women were making merry, a party of *men* was walking close to his own. Feeling disgust for low people, he caused their leader, *Uṣadatta* to be put in whence, however, he was released after the festival *e* people of the town. But when he himself died, he was *n* as that washerman's dog. 43, 3. I then enquired what *d* be the effect of this sin (*nijāna*) of my friend (which had *ood* *nicaṅgotra karma*), and what was his chance of final *ation*. The *Kevalin* in reply narrated his next births in all *ch* he will die a miserable death, as a donkey of *Uṣadatta*,

a eunuch Cāṇḍāla, in the service of the same, twice in a similar position, then as a daughter of Uśatta, and at last as his son who will be drowned in a tank by an enemy of his father, when his *nidāna* will come to an end. But he is a *bhavya*, i.e. destined to be saved, and when he will have adopted the true faith, he will, after many more births, reach *mokṣa*.—This tale of the Kevalin, Vijayasena concluded, has induced me to renounce the world and to become a monk. 45, 13.

On G.'s request, he describes the abode of the liberated souls at the top of the universe; the only one means to reach it: the Law of the laity (*gṛhidharma*) and the Law of ascetics (*sādhudharma*). He then enters on a lengthy discussion of some relevant topics of Jainism: *samyak* and *karma* the twelve vows of laymen and their transgressions which must be avoided, and the *sādhu*-or *yati-dharma*. 52, 1. G. pledged himself to follow the *gṛhidharma*. He repeated his visits to the *ācārya* till the latter went away at the end of the month. 53, 3.

Once the king watched, from the top of his palace, a funeral procession; realising the futility of human life he eulogised the life of monks which is regulated by the prescription of the Jinas; he and ended according to the rules laid down by the Jinas; he, therefore, resolved to take the vows under Vijayasena to what plan his ministers Subuddhi, etc., readily gave their consent. Distributing presents and observing the customs sanctioned and his such occasions, he nominated his son Candrasena his successor; upon The night before his intended departure to join Vijayasena on the persevered in a motionless posture. 55, 13. town.

Agnisarman, who had abstained from food till he died, became a *Vidyutkumāra* god. By dint of his supernatural knowledge he became cognizant of his previous life, and discovered where his enemy lived. Finding him in a lonely spot, caused a shower of fiery dust to rain upon G. in order to burn him. However G. heeded not the pains, but persevered in contemplation till he expired, when he ascended to the Candrasena's *Vimāna* in *Saudharmakalpa* heaven. 56, 10. The rest of the chapter is taken up by describing the way in which gods come into existence (for gods are not born) and what are their delights in heaven. 59, 11.

SECOND BHAVA.

(Sīmha and Ānanda.)

In Jayapura of Aparavideha there reigned king Puruṣa-datta; his wife was Śrīkāntā. Now when the soul of Guṇasena after an ocean of years descended from heaven, he was born as the son of the king. He was named Sīmha because his mother in her pregnancy had dreamt that a lion was entering her womb. Sīmha grew up a model of a prince. 62, 11. Once in spring-time, he met, in the park Kṛīḍāsundara, a beautiful girl, Kusumāvalī, daughter of his maternal uncle Lakṣmīkānta. Her maid Prīyamkāśa urged her to bid welcome to her cousin; but as she was too bashful, she bade Sīmha sit by their side and offered him a garland and betel. 64, 18. Kusumāvalī fell at once in love with the prince. This circumstance was immediately perceived by the guardian of the girls' zenana, Sambharāyaṇa, who had been sent by Kusumāvalī's mother to bid her come home. 65, 10. When the love-sick girl had entered her house, she dismissed her companions and betook herself to an upper chamber, where she stayed by herself in the torment of love till her old nurse had brought her daughter Madanalekhā to comfort her. 66, 11. Kusumāvalī alleging that the heat in the park had caused her a fever, requested her friend to prepare her a couch in the plantain-bower in the garden. There she lay down fanned by Madanalekhā who observed her sighs and guessing their cause questioned her whether anything remarkable had occurred in the park. 68, 2. She answered that she had met prince Sīmha and gave a detailed description of his person. 69, 2. Her maid approved of her admiration of the prince; she said she had overheard a conversation between Subuddhi and Kusumāvalī's father, in which the latter had stated that the king was anxious for a match between the prince and Kusumāvalī, and had bidden him to bring it about; her father had consented to the proposal. 70, 4. While the girls were thus talking together a servant announced to Kusumāvalī that her mother commanded her to leave the garden and betake herself to her room; for the garden was to be put in order because the prince was expected to come there presently. 70, 10. The prince anxious to see his beloved

cousin came and was hospitably entertained; after having been shown over the garden he sat down in a jasmine bower. 71, 3. Kusumāvali by the advice of her maid sent the prince a garland, flowers, fruit, and some painting of her own, viz. the picture of a white duck (*rājahamsikā*) mourning over the separation from her mate, to which Madanalekhā added a *dvipadī* stanza descriptive of the scene. 72, 4. After receiving these presents the prince cut the figure of a *rājahamsa* out of a leaf, pasted it on a board, and added a verse with a tender meaning. With this present the maid returned to her mistress. 74, 4. The prince and Kusumāvali kept up this exchange of presents for some days, till her father betrothed her on Simha. 74, 16. On the day chosen for the wedding, young women dressed and adorned the bride. 77, 5. At the moment fixed by the astrologers for the marriage ceremony, the bridegroom went, in great state, towards the maṇḍapa where he was received by the matrons with customary ceremonies. The bride sat there and was unveiled by her companions after the usual pleasantries. Then the hands of the couple were joined, presents were distributed to the people, and while bride and bridegroom were circumambulating the fire the dowry of the bride was delivered by her father. 80, 16.

* The prince and his wife lived together in happiness some lakhs of former years.—Once while taking a ride in the park Nāgadeva, he met a young ācārya Dharmaghoṣa and his disciples. Dismounting he paid his reverence to the saint and asked him why, in the prime of life, he had become a monk. Dharmaghoṣa related that while living in Rājapura of Aparāvideha there arrived the ācārya Amaragupta who had just obtained the supernatural knowledge *avadhi*. King Arimardana and the inhabitants of the town came to listen to his religious instruction. The king desired to know the history of the saint in this as well as in his former births. Amaragupta complied with his wish and narrated as follows.

Amaraṅgupta's tale. 83, 8—109, 18.

In the remote past, he said, I was born, in Campāvāsa as Somā, daughter of the merchant Sudhanu¹ and his wife Dhanasrī; I was married to Rudradeva, son of the merchant Nanda. Once I, made the acquaintance of the pravartini Bālacandrā. Her religious instruction made such an impression on me, that I became averse to worldly pleasures. My husband was much displeased at my disposition and ordered me to give up my religion, nor could I win him over to my opinion. He now began to hate me, and even courted Nāgasrī, but met with a refusal from her father Nāgadeva. 85, 1. Despairing of winning her during my life he resolved to take it. He asked me to fetch a garland out of a certain jar in which he had previously placed a poisonous snake. Of course, I was stung by the snake and soon died. After my death I became a god in Līlāvataṃsaka Vimāna of Saudharma Kalpa. Rudradeva married Nāgasrī; after his death he descended to the hell Ratnaprabhā. 86, 6. After a *palyopama*² we both were reborn, I as an elephant on mount Sumsumāra, and he as a parrot. His desire to deceive me which he had conceived in our former birth, reappeared when he saw me, and made him desirous of doing me harm. 86, 16. To the place where we were, there came Līlārati, a Vidyādhara, and Candrakā, sister of Mrgāṅkasena, with whom he had eloped, and hid from their pursuer among the shrubs. He entreated the parrot not to betray him and to tell him when his pursuer had gone. 87, 5. The parrot thought this an excellent opportunity to carry out his sinister design. He told his wife in my hearing that, as he had learnt from the Rāi Vasīṣṭha, on the next hill there was a spot, called Sarvakāmika-

¹ Sudhanū in Prakrit. The Sarakṣepa has Sukhajna which presupposes in Prakrit Suhanū.

² If from a pit measuring a yojana in depth and breadth, and filled with the finest hair-ends, one hair is taken out every hundred years, the pit will be empty after a *palyopama*. T. L. Jaini (Jaina Gem Dictionary p. 155) has calculated the number of years contained in a *palyopama*; this number consists of 47 figures. A *śaṅkaropama* (ocean of years) contains a *koṣākoṣi* of *palyopama*s; the number of years in it consists of 67 figures.

which he pointed out to her—and that those who precipitate themselves from it, would be turned into whatever they desired. Therefore, he said, let us fix our thoughts on the state of a Vidyādhara and precipitate ourselves from that place. They feigned to do so and disappeared in those shrubs; shortly afterwards I saw the Vidyādhara and his bride to whom the parrot gave warning, fly away from the place through the air. Completely duped I decided to repeat, with my females, the experiment in the hope of our becoming gods. All my limbs were broken by the fall, and I expired in the severest agony; however I became a Vyantara god. On his death, my enemy was again relegated to the hell Ratnaprabhā. 88, 13.—After a *palayopama* we were reborn in Cakravālapura of Aparavideha, I as Cakradeva, son of Apratihatacakra, a merchant, and Suman-galā; the other as Yajnadatta, son of Somaśarman, the king's purohita, and Nandivardhanā. I loved him sincerely, but he had inherited from his last birth his inveterate hatred; while he feigned friendship for me, he cast about for a means of bringing about my destruction. Having secretly plundered the house of Candana, a rich merchant, he bade me conceal the goods; he appeased my suspicion saying that the goods were his and he was afraid of his father. 90, 1. Now Candana gave information of the burglary to the king and drew up a list of the stolen goods. On his instance, the King issued a proclamation that everybody to whom any of the goods named in the list were offered for sale, should give information on pain of capital punishment. After five days had elapsed without any information coming in, Yajnadeva told the king that he had learnt from the servants of Cakradeva that I had stolen Candana's goods and kept them concealed in my house. Though the king was incredulous, he at last ordered my house to be searched by the examiners and the most renowned citizens. I was, accordingly, examined, but unwilling to betray my friend I denied knowing anything about the matter. However a box with Candana's name on it was found and recognised by his storekeeper; by and by the other pieces were discovered and identified by the list. I was then brought before the king; I wept copiously, but returned no answer to his questions. The king was very much

embarrassed; as he did not believe me guilty of the crime, he only banished me; his men conducted me out of the town and released me near a grove sacred to the goddess of the town. 93, 16.

Unable to bear my disgrace I resolved to hang myself on a banyan tree. But the goddess of the town had compassion for me; she revealed the whole truth to the king through the mouth of his mother. The king thereupon ordered Yajnadatta to be taken prisoner, and hastened towards the grove where he arrived just in time to prevent me from hanging myself. He explained how he had come to know the truth and implored my forgiveness for the wrong he had done me. 95, 12. At that juncture Yajnadeva was brought before the king, who ordered his tongue to be cut off and his eyes to be put out. I pleaded in his favour and prevailed at last on the king to release him. The recollection of the perfidy of one whom I had considered as a true friend brought home to me the vanity of all worldly things. 96, 11. Once I listened to the gaṇadhara Agnibhūti's preaching of the Law and was so moved thereby, that I became a monk. 97, 8. On my decease I became a Vaimānika god in Brahmaloka, the other, on his death, became a denizen of hell in Śaṅkaraprabhā, then a hound, then again a denizen of the same hell, and afterwards he went through a long series of animal births.¹ After nine oceans of years I was born in Ratnapura of Gandhīlāvati² in Aparavideha as Candrasāra, son of the merchant Ratnasāgara and Śrīmati; the other as Anahaka, son of Narmadā, a slave-girl in my father's house. I married Candrakāntā. My relation to Anahaka and his dis-

¹ Cakradeva's stay in Brahmaloka is 9 sāgaropama's; the longest stay in Śaṅkaraprabhā is 3 sāg., hence the necessity of accounting for the remaining 6 sāg. at the end of which Yajnadatta and Cakradeva are again brought together in human birth. Haribhadra's account is always in keeping with the rules of the Tattvārthasūtrigama III 1, 6. IV 30 ff. There are some more instances of this kind. In the sequel I omit to mention, as void of interest, the length of stay in heaven or hell; the curious are referred to the original for these details.

² All MSS except D read Gandhīlāvati. The Samskṛta has Gandhīlāvati, the Lokaprajñā Gandhīlāvati, see W. Kirfel, die Kosmographie des Indes, p. 242.

position towards me was the same as in our last human birth. Once while I and Anahaka had gone to some other place and the king also was absent, the Śabara chief Vindhyaketu ransacked the town and abducted a number of people among whom was also my wife. On my return an old brahman advised me to ransom my wife; the Śabarās, he averred, used to treat their captives well as their only object was to extort money. Accordingly I and Anahaka proceeded towards the stronghold of the Śabarās. 98, 20.

Meanwhile those Śabara had marched on and rested in the night at an old well near a deserted village. My wife, afraid of being ravished, jumped in this well; she scrambled out of the water into a recess where she could sit. Shortly after the Śabarās had left, we came to the same place, I carrying the victuals, and Anahaka the ransom. The latter desirous to deceive me, asked me to look into the well to see if it contained water, and pushed me in the well as I was leaning over its margin. I fell into the water and then got to the same spot where my wife was sitting. We recognised each other by the sound of our voices. The victuals I had still with me served to sustain our life for some days, but at last they were consumed. 101, 14. The next day, however, a caravan on its way to Ratnapura came to the same place, discovered and saved us. We travelled with that caravan. One day we found, by the side of the road, the skeleton of a man killed by a lion, and close by it the jewels, etc., which we had taken with us for the ransom of my wife; there could be no doubt that we had come on the remains of Anahaka. My sad experience concerning him induced me to take the vows. After my death, I became a god in Mahāśukra, and Anahaka a denizen of hell in Bālu-kaprabhā. 102, 14. We were reborn in Rathavirapura of Bharatavarṣa, I as the merchant Anangadeva; and the other as the merchant Dhanadeva. He hated me secretly, though he pretended to be my friend, just as in our last birth. Once we had gained great wealth in Ratnadvīpa and were on our way home when Dhanadeva resolved to poison me. He prepared some cakes and put a strong poison in one of them; but by mistake, he ate the poisoned cake, and died. Thus I got

all we had gained; but I became averse to wordly life and took the vows. After my death, I became a god in Prāṇata heaven, and Dhanadeva a denizen of hell in Pankaprabhā. 104, 15. The scene of our next human birth was Hastināpura; we were both Jaina merchants, my name was Viradeva, his Droṇaka; our mutual relation was the same as in our previous birth. Droṇaka became very rich by trading on a capital lent him by me, and built a fine villa. In the uppermost story of the house a jutty was so constructed, that it should give way when somebody was on it; his device was that I should enter it and meet with my death. However, he got into such a confusion when he showed me over the new house, that he was the first to mount the jutty; so he fell down and was smashed. I was so affected by this accident, that I entered the Order. After my death I became a god in one of the Graiveyaka heavens; Droṇaka became a denizen of hell in Dhūmaprabhā. 107, 2.

On descending from heaven I was born in Campāvāsa as the son of Māṇibhadra and his wife Hārīṇī. My parents gave me the name of Pūrṇabhadra; but I was also called Amara-gupta, because the first word I ever uttered had been *amara*. Droṇaka was reborn as Nandayanti, daughter of a merchant. She became my wife, but retained the same deceitful disposition towards me as in her former births. Once she pretended to have lost a most valuable pair of earrings. To console her for the loss I presented her with new earrings. After a few days when I was going to anoint myself, I gave her my signet-ring which she put in her jewel box. After my bath and dinner, I opened the box to take back my ring, when to my utter amazement I discovered, in it the lost earrings. At that moment Nandayanti entered the room and seeing the ring in my hand was confounded with shame. In order to avoid disgrace she prepared a poisonous charm; but before she could administer it to me, she was stung by a snake, and died notwithstanding my endeavours to save her. Grief and despair, Amaragupta concluded, induced me to enter the Order. 109, 18.

(Main story continued.)

Dharmaghosa was ordained by Amaṅgalya, as he told the prince. The latter asked him to explain the nature of the Saṃsāra. In the course of his homily, the saint related :

The apologue of the man in the well,¹ 110, 17-114, 10.

A man, stricken with poverty, left his country and wandered about. Once he entered a dreadful forest, where he soon was pursued by a furious elephant while in front he was opposed by a hideous Rākṣasi. He fled towards a huge banyan tree, but he was not able to climb on it. Near it there was an old well ; to save himself from the elephant the man jumped in it, and got hold of a tuft of reed which grew out of its wall. Looking round he perceived, on all four sides of the well, hissing snakes ; and at the bottom of it, a huge serpent ; at the root of the reed to which he clung, there were gnawing in turn a white and a black mouse. The elephant at the mouth of the well could not reach the man ; however, he gave violent shocks to the tree, whereby a bee-hive on a branch just above the well was so shaken, that the bees issued from it and stung the man, while drops of honey trickled down from the honey-comb and fell on his face. He licked them up and was so pleased with their sweet taste, that he eagerly looked out for more and forgot the dangerous position in which he was placed. 113, 16. The man is likened to the soul (jīva) ; the forest to Saṃsāra ; the Rākṣasi to old age ; the elephant to death ; the banyan tree to mokṣa ; the well to human life ; the four snakes to the four cardinal passions ; the tuft of reed to the length of human life ; the white and black mice to the bright and dark fortnights ; the bees to the diseases ; the huge serpent to hell, the drops of honey to the pleasures. 114, 18.

Dharmaghosa then gave a short description of the *yati-dharma* ; those who cannot follow it, should become Śrāvakas.

¹ See E. Kuhn's learned paper on this famous apologue in *Festgruss an Otto "Von Böhlingk"* Stuttgart 1888, p. 68-76.

116, 5. Siṃha adopted the Law of laymen and persuaded Kusumāvalī to do the same. They regularly waited upon Dharmaghosa by whose instruction they became staunch believers. About this time king Puruṣadatta took the vows after having installed his son on the throne. 116, 18.

Now the soul of Agnīśarma was incorporated in the womb of Kusumāvalī. At that moment she dreamt that a snake had entered her body and issuing from it, had stung the king who thereupon fell from his throne. As this dream appeared to her very inauspicious, she did not tell it to her husband whom she began to dislike. Once during her pregnancy she had a longing to eat the bowels of the king. This horrible desire made her hate her unborn child. She, therefore, tried to procure abortion, but in vain: she only grew worse every day. Greatly alarmed at her condition the king questioned her about the cause, but she would not speak out. At last the queen's maid Madanalekhā told him the whole truth. He discussed the matter with his minister Matisāgara, who proposed to deceive the queen by a trick so that she should fancy her longing satisfied. The minister succeeded perfectly, and afterwards he showed the queen that no injury had been done to the king. But he advised her, when the child should be born, to give notice to himself, not to the king. Accordingly, when she gave birth to a boy, she sent for Matisāgara who advised her to have the child brought up somewhere else without knowledge of the father. She consented to his advice and gave the baby to one of her maids to carry him away. But the king met the maid, discovered the child, and when he had learnt all about it, he gave it to other nurses. The boy was named Ānanda, and when he was grown up, Siṃha declared him heir to his throne; nevertheless he was possessed of the hatred towards his father which in his previous birth as Agnīśarma he had conceived against Gṛhasena. 121, 3.

* Once the king was informed that one of his vassals, Durmati, had revolted. He sent an expedition against him, but it was routed. Now the king himself, at the head of his army, marched against the rebel. After three marches he reached the

bank of the Indus,¹ where he witnessed a very curious scene : a snake devouring a frog, was being devoured by an osprey, which itself was devoured by an huge serpent. To the king this occurrence appeared symbolical of the baseness of the world, and reflecting on it during the following night he made up his mind to 'become' an ascetic. Next morning Durmati came and implored the king's forgiveness which was readily granted. . 124, 5.

On his return to Jayapura the king informed his ministers of his resolution to enter the Order and got their assent to it. The astrologers fixed the fifth day thence as an auspicious time for the anointment of prince Ānanda. Everything was made ready for the coronation, after which Simha intended to join his guru Dharmaghoṣa. 125, 5.

Ānanda conspired with Durmati to kill the king. He regarded the coronation as a ruse to take his life; anyhow, he resolved to kill his father. When the latter sent for him, he refused to come. The king, therefore, went himself to meet him. Ānanda now had an opportunity for executing his plan; he suddenly drew his sword and wounded his father severely. But the troops came to his help; they surrounded and attacked Ānanda. The king, however, restrained them: as he was to die very soon, they ought to spare his son and anoint him king. As soon as Ānanda was recognized as king, he ordered Durmati to put the old king in a most horrid dungeon. There the queens visited him and bewailed his cruel lot. The king, however, blamed them for their grief, and discoursing on the vanity of all things he admonished them to renounce the world. . They followed his advice and became nuns. 128, 5.

The king resolved to starve himself; when Ānanda heard that his father refused all food, he sent one of his noblemen, Devaśarman, to persuade him to take food; but his arguments could not change the king's resolve. 129, 10. Now Ānanda

¹ Apparently Haribhadra has forgotten that he had laid the scene of the second Bhava in Aparavidhā; the Indus is not a river of that country, but of Bharatavārṣa.

rushed in and threatened his father to cut off his head unless he would take food. But Simha remained firm to his purpose, and he declared, in many fine sentences, that it is foolish to be afraid of death. Thereupon Ānanda wounded him with his sword and despatched him at last. Simha became a god in Saṇatkuṃāra heaven, and Ānanda a denizen of hell in Ratna-prabhā. 132, 6. ✓

Third Bhavaḥ.

(Sikhin and Jālini.)

In the town Kośa of Aparavideha there reigned king Ajitasena. His minister was Indrasarman whose wife was Subhankarā; they had a daughter, named Jālini, in whom the soul of Ānanda had been incorporated. Jālini was married to Brahmadaṭṭa, son of the minister Buddhisāgara. 134, 2.

In the womb of Jālini the soul of Simha was incorporated when he descended from heaven. In that night she had a dream: a golden pitcher entered her body and somehow broke as it issued from it. As her pregnancy progressed she suffered in body and mind; she, accordingly, hated the unborn child and tried many means to procure abortion, but with no success. Her husband hearing of her doings, bade her servants inform him of all that happened. Now when Jālini gave birth to a boy, her friend Bāndhujivā persuaded her to expose him; she delivered him, however, to Brahmadaṭṭa who caused his son whom he named Sikhin, to be brought up secretly in some other place. When Sikhin was of mature age, his father acknowledged him openly as his son. But Jālini, on hearing an account of her son whom she had thought dead, flew out into a passion; she told her husband to choose between her and him; she would touch no food if he did not disown his son. When Sikhin came to know of this occurrence, he was greatly distressed and left the town without taking leave even of his father. 136, 12.

Going to the park Aśokavāṇa, he there met the śācīya Vijayasimha, a man of beautiful person and still in the prime of life. Sikhin enquired of him what had induced him to give up all his advantages in order to become a monk.

Vijayasimha's story. 138, 5—153, 18.

I am, the saint related, the son of the merchant Sāgara datta in Lakṣmīnilaya and of his wife Śrīmati. Once I went to Lakṣmīparvata near our town. There I saw a coco-nut tree with an enormous root, and I wondered why the root had grown to such an extraordinary length. 138, 13. Meanwhile the *dharma*cakra of Ajitadeva¹ appeared; then came the Tirthakara himself, surrounded by many monks. Gods prepared the *samavaśaraṇa*, which was entered by the Tirthakara. When he had ceased preaching, I asked him about that coco-nut tree and its long root. The Lord related that at that place I and he who now was that tree, had, in a former birth, hidden a treasure of seven lakhs of dināras in the ground; and he then narrated our history in detail.

Ajita's tale. 140, 12—153, 18.

We had been born, he said, in Amarapura as Guṇacandra and Bālacandra. We had amassed enormous riches by trade and were living in Lakṣmīnilaya. Once the town was attacked by an enemy. We fled to Lakṣmīparvata, where we buried our treasure in the ground. In order to get undivided possession of the treasure, Bālacandra poisoned me; but afterwards he was stung by a snake and died. 141, 8. In our next human birth² I became Devadatta, and the other a snake which lived near the place of the hidden treasure. When on some occasion I went there, the snake stung me lest I should get the treasure, but my people killed the snake. We were then reborn, I as Indradeva, and the other as a lion. When I came to the same spot, the lion, for the same reason as before, attacked me, and we killed each other. In our next existence we were Kālasena and Caṇḍasena, Caṇḍāla twins. Once when hunting on Lakṣmīparvata, we camped on the spot where the treasure was hidden. By chance Caṇḍasena discovered it, and desiring to have

¹ The second Tirthakara.

² Here and in the sequel our text notices the intermediate births as an animal, god, or denizen of hell, as the case may be. I omit these details.

it all for himself, he killed me. He did not leave that place for several years and kept watch over the treasure without making any use of it. At last he was killed by an other Cāṇḍāla.—In my next birth I was Bālasundara and became, for the first time, a Jaina. I lived and died according to the prescripts of the true faith. 143, 16.

In our next birth we were born in Hastināpura, I as Samudradatta, the son of the merchant Suhastin by his wife Kāntimātā, he as Mangalaka, a natural son of my father by one of his slave girls. I was a Jaina under the guidance of Anangadeva, and married Jinamati, daughter of a merchant in Lakṣminilaya. Once on a journey to that town, I and Mangalaka rested on Lakṣmīparvata. From some indication I inferred that there must be a treasure hidden in the ground. Mangalaka to whom I spoke about it, was anxious to test the matter and actually laid bare the treasure, of which he resolved to cheat me. I told him to cover it up again and not to say a word about it to anybody. When we had come near the town, we rested in a grove, and I sent Mangalaka on to get news of Jinamati. He left me and returning after some time pretended to have seen Jinamati's people; my wife, he said, had run away after having disgraced herself by her scandalous conduct. Of course, I did not visit her relations under such circumstances. In my despair I resolved to enter the Order and to go in quest of my *guru* Anangadeva, while Mangalaka should go home. He, however, persisted in accompanying me. Once we were wandering in a deep wood, when he struck me from behind with a knife, and fled. At that moment Anangadeva with his monks happened to come in sight. They did their best to comfort me and took me along with them to Sthāneśvara where their *guru* was to remain a month. Meanwhile I got news from my wife which proved that Mangalaka had basely deceived me. However I thought that a meeting with her would prejudice my plan of taking the vows. But she had already learnt all that had happened, and loathing the world had become a nun. She came to see me and confirmed me in my intention, which I put into practice. After leading the life of an ascetic I ascended to the Graivayaka heaven. 150, 1.

Mangalaka stayed near the hidden treasure and died there from starvation. After a long stay in hell he was reborn as a he-goat belonging to the Cāṇḍāla Vellīyaka. Once this man drove his herd over the place where the treasure was hidden. The goat, suddenly recollecting his former births, would not let himself be driven away from that place. His resistance put Vellīyaka into such a rage that he killed the goat, who was reborn as a mouse in the same place. There it was killed by a gambler, and was reborn as the latter's son Rudraśaṇḍa. He became a robber and was impaled for an act of burglary. After a long stay in hell he was reborn as Śrīdevī, daughter of a merchant in Lakṣmīnilaya; she was married to Samudradatta. 151, 18. I was reborn as her son Sāgaradatta; my religious guide was Devaśarman. I married Nandini who bore me a son. To celebrate his birth, I made an excursion in the course of which I came to the place of the hidden treasure, and by chance I selected that spot to erect the flag in honour of my son. In digging a hole in the ground for the flag, I discovered the treasure; but I quickly covered it up and made the hole in some other place. After the feast I went home and consulted my mother as how to act. She made me show her the spot, but advised me not to remove the hoard for the present lest the king should come to know of it. Her intention was to reserve the treasure for herself and to put me out of the way. Accordingly she administered a strong poison to me, and when it took effect she raised a loud cry. Among the crowd which drew round us, happened to be a magician, who restored me to life. These events induced me to be ordained by Devaśarman. On my death I became a god in the Graiveyaka heaven. My mother died before having removed the treasure. She had to endure punishment in hell and afterwards, to go through a long series of animal births. At last her soul was lodged in the coco-nut tree, which still retaining its avarice sent a long root towards the treasure. 153, 18.

This account of my former births which the Tīrthakara told me, made such an impression on me, that I entered the Order under Gaṇadhara Vijayadharma.—When Vijayasimha

had finished the account of his life, Śikhin¹ requested him to explain the *dharma* of gifts, etc. The *ācārya* said that the *dharma* is of four kinds, viz., (1) gifts (*dāna*), (2) good conduct (*śīla*), (3) ascetic practices (*tṛṣas*), and (4) religious reflections (*bhāvanā*). Gifts are of three kinds: the gift of knowledge, of security (*abhaya*), and of things needful for religious life (*dharma-pagraha*); the latter should be free from faults regarding the donor, the donee, the time of the gift, and the mental disposition of the donor.—Good conduct comprises the five vows, and the subduing of the four cardinal vices by the realization of the virtues.—Ascetic practices are divided into external and internal ones. At last the religious reflections are enumerated. 160, 10.

On further inquiry Vijayasimha described those who are worthy to become Śramanas, and since Śikhin thought himself qualified, he further explained how difficult it is fully to realize Śramanahood. After some more discussion on this subject, the *ācārya* promised to ordain Śikhin after a proper instruction in the duties of monks. 163, 20.

While they were thus conversing the minister Brahmadata arrived with some followers. Śikhin asked his permission to enter the Order; but his father who was greatly moved, objected because Śikhin was too young to renounce the world. 164, 17.

Among the minister's followers was a *nāstikavādin* named Pingakeśa;² he tried to dissuade the prince from his purpose by expounding the principles of the Cārvāka philosophy and showing, on its strength, the futility of Śikhin's motives. 166, 15. Vijayasimha refuted his arguments one by one. 168, 16.—Pingakeśa defends the doctrine that the soul is the product of the elements which by their combination constitute the body; he is refuted by Vijayasimha. 170, 12—Pingakeśa says that his grandfather had been a very wicked man; his soul ought to be in hell, if the opponent's views were right; as he had loved him,

¹ Here and in the sequel he is called Śikhakumāra. Apparently the title Kumāra, i.e. prince, was given by courtesy to the sons of the prime minister and other high functionaries.

² Or Pingaka, see p. 165, note 1, of the text. He is called Pingala in the Samkhyas.

his grand-son, tenderly, he certainly, would have warned him ; but he had not done it. Therefore, P. concluded, his soul was no more existent. Vijayasimha replied that a soul cannot get out of hell, just as a criminal shut up in a prison cannot get out of it and communicate even with his best friends. 171, 10. P. said that his father had been a very good man and had become a Śramaṇa ; accordingly he should be in heaven now ; why did he not come to teach him as he might have done, being a god ? V. replied : as a very poor man of low origin, who emigrates to a distant country and acquires there riches and honours, forgets his former relations and friends ; so a god, enjoying the delights of heaven, ceases to care for those with whom he had lived on earth. 172, 13.—P. related that a robber who had been sentenced to death, was placed in an iron vessel which was hermetically closed. The man died, but no soul was observed to issue from the vessel. V. replied by relating an analogous case : a famous conch-blower had been put in a big iron vessel ; he, then blew his conch, and the sound was heard outside, though there was no opening whatever by which it could have escaped. 173, 17.—P. said that a robber was once strangled, but his weight was found to be the same, before and after his death. V. replied that a bladder, filled with air and without it, was ascertained not to differ in weight.—P. said that a robber who had been sentenced to death, had been dissected into minute particles, but among them no soul had been found. V. replied that a man had cut up a piece of araṇi wood into the smallest particles without finding the fire which inheres in the wood and comes forth from it by churning. 174, 19. Vijayasimha having thus reduced Pingakeśa to silence and finally established the permanent existence of a soul different from the body, proceeded to show that, on that premise, all the arguments were invalid which Pingakeśa had brought forward to dissuade Śikhin from his resolve to renounce the world and its pleasures. The happiness of a perfect ascetic is infinitely greater than that of an universal monarch. 179, 12. By this discussion both Brahma-datta and Pingakeśa were awakened. The latter then asked Vijayasimha to explain the difference of merit and demerit and their causes. The śākyas put the matter in a clear light, upon

which P. and Br. normally adopted the Law of laymen. The minister now readily consented to the ordination of Śikhin. 181, 15.

On his return to the town the minister caused presents to be distributed and a festival to be celebrated in the Jina temples in honour of the forthcoming ordination of his son. When the day fixed for it came round, Śikhin in a palanking was carried with great pomp to the place outside the town where Vijayasīṃha resided. The ācārya conducted the ceremony of Śikhin's initiation, which is described in detail. After a few days the monks together with Śikhin broke up and went elsewhere. Thus Śikhin led the life of a monk for several lakhs of 'former years.'¹ 183, 16.

Jālini regretted that she had allowed her son to depart without killing him. She, therefore, despatched Somadeva, with a valuable present, to find out where he lived, and to invite him to visit her. Śikhin referred the messenger to his *guru* who in consideration of his pupil accepted the present, and promised to give him leave on the completion of his course of study. 185, 13. After some time the minister died. On receiving this news Vijayasīṃha allowed Śikhin to depart in company of some monks. They proceeded to Kośa and took up their abode in a park near the town. Next day Śikhin went to see his mother. She was so much reduced in appearance since the death of her husband that he did not recognize her at first, and she acted the despairing widow to perfection. He tried to console her and spoke of the inevitability of death. She feigned a desire to become a nun; but he thought her not fit for the great vows, and gave her only the small ones of the laity (*anuvrata*). He visited her daily and gave her religious instruction. 187, 13. Now the monks were to depart at the end of the fortnight. Jālini, therefore, resolved to poison her son on the preceding day. She prepared a rice dish for the monks and a poisoned sweetmeat intended for her son. With these things she repaired to the residence of the monks and

¹ The last sentence seems to be a later addition, for it is not in keeping with what follows.

somehow contrived to administer the food to them though this is against the strict rules. She fed the monks and put the poison in Śikhin's portion. The poison soon took effect, and Śikhin died still feeling compassion for his mother. He became a god in Brahmaloṇa, but when Jālini died, she had to suffer in the hell Śarkaraprabhā. 190, 17.

FOURTH BHAVA.

(Dhana and Dhanaśrī.)

In the town Sūsaṛman of Bharatavarsa, in which reigned king Sudhanu, there lived the rich merchant Vaisramaṇa and his wife Śrīdevī. They worshipped the Yakṣa Dhanadeva, and vowed that if they should get a son, they would name him after him and celebrate a festival in his honour. 192, 3. The soul of Śikhin on descending from heaven entered the womb of Śrīdevī; who dreamt at that time that an elephant had entered her body through her mouth. In due time a boy was born, whom after a month his father carried to the temple of the Yakṣa and named him Dhana after the Yakṣa. 193, 6.

Jālini was reborn in the town Sūsaṛman as the daughter of the merchant Pūrṇabhadra by Gomati; she was named Dhanaśrī and grew up a very fine girl. Dhana once saw her on her return from the park and immediately fell in love with her; she, however, felt an aversion for him. When Vaisramaṇa heard of his son's love for Dhanaśrī, he asked her in marriage for him. They were married with great pomp. 194, 3. Dhanaśrī, however, had a paramour in the person of her servant Nandaka, who in a former birth had been a follower of Ārjuna Kaundinya and an intimate friend of Agnisarman. 194, 7.

Once during the delightful season of autumn, Dhana saw in the park a young merchant who, having acquired great riches abroad, was making liberal presents to the needy. He felt ashamed that all he possessed he had inherited from his ancestors, and had himself made no money. Nandaka with whom he had discussed the matter, spoke to his father and got his consent to Dhana's trading abroad. It was, therefore, proclaimed throughout the town that Dhana was to go to Tām-

ralipti, and that he would provide for all who would join his caravan. 196, 14. Dhanaśrī rejoiced that her husband should go abroad; but on hearing that Nandaka was to accompany him, she swore to kill herself if Dhana left her at home. The mother of Dhana gave him her advice how to conduct himself on his journey; she also obtained for Dhanaśrī leave to accompany her husband. 197, 15.

The caravan started and reached Tāmralipti in two months. Dhana sold the goods he had brought there for sale; but since his profit was less than he had expected he resolved to go beyond the sea. 198, 5. Once when he was about to take his bath, a gambler in a bad plight came to him and implored his protection from some other gamblers who were pursuing him. He said that he was Mahēśvaradatta, a merchant from Kusumapura, and had fallen into evil courses; but he would not for shame, confess why he was pursued. Dhana, therefore, sent Nandaka to enquire into the grievance of his pursuers; he told him that M. owed them sixty gold coins which he had lost at play and had run away without paying them. Dhana paid them that sum. He treated M. with great kindness giving him new clothes and exhorting him to begin a new life. Mahēśvaradatta being dismissed by him left the town and in his contrition entered the order of the Kāpālikas. 201, 10.

Dhana purchased goods for oversea trade. While he was on the lookout for a ship, Dhanaśrī tried to persuade Nandaka to kill Dhana before they should set sail; but he strongly dissuaded her from this course. She, therefore, resolved to act by herself, and prepared a slow poison. 202, 5. The ship took with Dhana's goods, and sailed with a favourable wind. After a few days Dhanaśrī administered the poison to her husband who soon fell seriously ill. Considering that he might not recover, he appointed Nandaka leader of the enterprise, and made him promise, in case he should die, to conduct his wife and her people. They soon landed in Kaṭāhadvīpa where the doctor could not cure Dhana. Nandaka, therefore, after having sold the goods and bought new ones, hurried on to bring his sick master home. 205, 7. They had been a few days in sea when

Dhanakṣi found an opportunity to get rid of her husband. In the last part of the night, when he had come on deck and stood near the edge of it, she pushed him overboard. After a while she gave the alarm; Nandaka stopped the ship and searched for Dhana in the morning, but he was, of course, not found. 206, 14.

By good luck, Dhana had found a plank of a foundered ship and had drifted on it towards the shore. His disease had been dispelled by the sea water. He rested under a tree in sad thoughts about the wickedness of his wife. Proceeding further on the beach he came on the corpse of a girl which had stranded there. (She had been, as he came to know long afterwards, the maid of a royal princess of Śrāvastī whom she accompanied on her voyage to Ceylon, and had perished in the shipwreck.) On her body he discovered a priceless necklace (called Trailokasārā), and took possession of it. 208, 1. Walking along the beach, he met a Kāpālīka monk, Mahēśvaradatta, who recognized Dhana, though not recognized by him. The monk exhorted him to take heart, his ill-luck would not last long; he offered him a most powerful snake-charm. Dhana accepted it only after Mahēśvaradatta had made himself known to him. When they had parted, Dhana proceeded in the direction of his country; living on oranges and other fruits, he reached at last Śrāvastī. 210, 13.

On the same night the treasury of king Viradhavala had been robbed by burglars; and all suspected persons in Śrāvastī were brought before the minister and closely examined by him. The police got hold of Dhana when he issued from his lodging and led him before the minister to be examined. Dhana declared that he had just arrived and possessed nothing of value. He was, therefore, dismissed; but when he crossed the courtyard, a monkey who had escaped from his cage, rushed on him and tore his clothes, upon which the necklace he carried on his body fell on the ground. It was taken up and recognized by the minister as the Trailokasārā; whence he concluded that the princess must have met with some disaster. He, therefore, questioned Dhana how he had come by that necklace. Dhana replied that he had bought it in Kāśhadvīpa; it was all that

he had saved in a shipwreck; he further stated that this had happened a year before. But as the princess had left Śrāvastī only two months ago, the minister became suspicious and reported the matter to the king, who got no satisfactory answer from Dhana and, therefore, sentenced him to death. He was led towards the place of execution, and the necklace was carried before him, in proof of his guilt. But a kite, mistaking the rubies for flesh, snatched off the necklace and deposited it in its aerie. 213, 10. Dhana was then made over to a Cāṇḍāla for execution. The Cāṇḍāla who had been struck by his noble appearance, told him that, by favour of the king, they were allowed to satisfy the last wish of their victims before executing them. But Dhana declined his offer and bade him do his duty. The Cāṇḍāla drew his sword, but declared himself unable to strike. 215, 14. Now the king's son Sumangala had been stung by a snake, and the doctors were unable to restore him to life. The king, therefore, caused it to be proclaimed throughout the town that anyone who should cure his son, would be granted whatever he would ask for. This proclamation being heard by Dhana, he announced that he was in possession of a powerful charm against snake-bite. Accordingly his fetters were taken off, and he was led before the king, whose son came back to life on the recitation of the charm. As the reward due to him he begged that the Cāṇḍāla (his name was Khangilaka) should be granted what he desired. Khangilaka named his desire: that his people should no more be employed as executioners. The king not only agreed to his request, but presented him also, through Dhana, with a lakh of dināras, and assigned to his people land for a new settlement. 219, 8.

The king was now convinced of Dhana's innocence; he inquired of him who he was, and how he had come by the necklace. At this juncture the king was told that Manoramā, the keeper of the park, had brought a message from the princess Vinayavatī to the effect that the ship in which she sailed had foundered, that she had been saved and was now staying in the park. The king fetched her in person and questioned her about the necklace. She stated that she had given it in charge of her

maid Cūḍalātika, but did not know what had become of her in the shipwreck. Then the king made Dhana relate what he knew about the matter. Thus the truth came out, and Dhana's innocence was proved. The king loaded him with presents and dismissed him on his journey home with an escort of his men. 221, 14.

After a few days Dhana and his escort reached Giristhala, the king of which town was Caṇḍasena. About that time the treasury of the king had been robbed, and great exertions were made to get hold of the thief. Our travellers being examined stated whence they came and where they were going, and said that the valuable things they had with them had been given them by the king of Śrāvastī. But the jewels and ornaments in their possession were recognized as part of a lot which had been stolen some time ago. Dhana and his men were, therefore, put into prison. 222, 20.

At that time the police apprehended an ascetic (*parivrājaka*) with stolen goods. He was condemned to death and led to the place of execution. However, he repented of his sins and confessed that all thefts committed in the town were of his doing; he pointed out the places where he had hid the stolen goods, and named the persons to whom they severally belonged. The minister ascertained that he had spoken the truth, and taking an interest in the man asked him to explain why he had taken to stealing.

The robber's tale. 225, 7—233, 8.

I was born, he said, in Puṇḍravardhana as the son of a brahman; my name is Nārāyaṇa. Once I saw some men who were believed to be thieves, being led to the place of execution, and I cried, 'kill those rascals'! A monk who had just reached *avadhi* knowledge, overheard my words and exclaimed: 'oh his ignorance.' I implored him to explain his meaning; whereupon he said that it was slander to call innocent men thieves; and that a brahman's assertion that heaven could be gained by killing was wrong teaching; that I had suffered for slandering in previous births, and should suffer for it in the present one. He then gave the following account of my former births. 227, 7.

In my fifth birth before the present one, he said, I had been the brahman Caṇḍadeva, learned in the Veda and Śāstras, and stood high in the opinion of Virasena, lord of Garjanaka. Once the daughter of a Sheṭh, the young widow Viramati who was a devotee of the *parivrājakas*, eloped with Simhala, a garland-maker; and on the same day the *parivrājaka* Yogātman happened to leave the town without previous notice to anybody. I imagined that she had eloped with him, and asserted it as a fact in the presence of the king. Thereby I gave offence to many persons and was the cause of Yogātman's being excommunicated by his fellow ascetics. This sin I had to atone in my next births. For in my second and third births I was a ram and a jackal respectively, and died both times of a wound or cut in my tongue. In my last birth I was a companion of the king of Śāketa. Once, being drunk, I insulted the queen, and when the prince interfered, I reviled him too. For this affront my tongue was put out. I repented and starved myself to death.—In my present life, the saint concluded. I would meet with mortification and disgrace. 230, 7.

This discourse made such an impression on me, that I became an ascetic. When my *guru* was about to die, he gave me two charms; I was enabled by the one to open all doors, and by the second to fly through the air; these charms, however, were not to be used for selfish purposes; nor was I ever to tell a falsehood, and if I did it inadvertently, I was to perform certain penances. My perverseness induced me to commit all those robberies. Yesterday evening I was sitting under a tree, when some girls rallied me upon my youth; I retorted for fun that I had become an ascetic, because I had lost my sweetheart. Though said in jest, this was a falsehood, for which, however, I omitted to perform the prescribed penance. Accordingly my charms had lost their power. Now in the night I entered a house by a door which was ajar, and committed theft; but when I was again in the street the policemen caught me because I could not escape through the air. 232, 6. Those jewels of the king, however, which I had stolen and which have not been recovered, have been given to the king of Śrāvastī for a special purpose. A friend of mine in that town named

Gandharvadatta who was desperately in love with Vāsavadattā, an eminent Sheth's daughter, had abducted and married her on the very day on which she was to be wedded to her fiancé. The king grew very angry, he took away Vāsavadattā and banished Gandharvadatta. In order to pacify the king, I presented him (through my friend Jivika,) with the jewels in question. He was very much pleased with them and gave permission for the return of Gandharvadatta who was again united with his bride. '233,8.

(Main story continued)

The minister pardoned the robber and released Dhana, who sent his escort back to Śrāvastī and proceeded in his journey home. Once in a forest an elephant attacked him and tossed him up into the air, where he caught the branch of a banyan tree. Climbing higher up he came on an aerie of a kite and discovered in it the necklace Trailokasārā. He, therefore, resolved first to restore it to the king of Śrāvastī and then to return home. 234, 14.

When Dhana's escort returned to Śrāvastī without him, the king grew very angry with them for having let him travel by himself and sent them in search of Dhana. They met him and returned with him to Śrāvastī. The king wondered at the recovery of the necklace, which he presented to him. After a few days he dismissed him at the head of a very large caravan. 235,7.

In course of time Dhana arrived at Jūsarman where his relations went to meet him. His parents were indignant at the treachery of his wife. They celebrated a festival in honour of the Yakṣa Dhanadeva.—After visiting his temple Dhana met in an adjacent park an eminent monk, Yaśodhara, son of Vinayandhara, king of Kōśala. He enquired of him why he had renounced the world.

Yaśodhara's tale. 237, 17—285,16

In the ninth birth before the present one, the monk said, I was Surendradatta ; my parents were Amaradatta, king of Viśālā, and queen Yaśodharā ; my wife was Nayanāvalī. After my father's entering the Order I succeeded him on the throne.

When the first white hair was discovered on my head, I reflected on the transitoriness of all worldly things and made up my mind to take the vows; to which Nayanāvali made no objection asserting that she would do all I did. Next night we were together in our luxurious bedchamber. Nayanāvali soon fell asleep, but after a while she got up and fancying me asleep left the room without shutting the door. Wondering at her strange behaviour, I followed her sword in hand. She roused a hunch-backed watchman who reviled her for being late; then they embraced each other and went to sleep together. Furious with rage I first intended to kill the couple, but on reflection I thought the base woman below my consideration. I returned to my couch; and when she after some time joined me, I did not shew that I knew her secret. 242,15.

In the following night I had a strange dream: I was sitting, on the top of the palace, on a throne from which my mother pushed me; I rolled down to the seventh floor, and so did my mother after me; I got up and somehow ascended again to the top of the palace. This dream apparently foreboded some disaster in the beginning and success in the end. 243,19.

Next morning when I was sitting in the audience hall, my mother joined me. In order to make her well disposed to my plan of becoming a monk, I gave her a somewhat altered version of my dream, viz. that after having made over the government to prince Guṇadhara, I had become a monk and tumbled from the top of the palace. My mother who was skilled in interpreting dreams, said, I should, after placing the prince on the throne, assume for a short period the guise of a monk and immolate a number of animals to the Kuladevatā for the prevention of evil consequences. Of course I refused to sacrifice animals; I would rather have killed myself. At last I agreed to the following compromise. The cook prepared a cock of paste which I beheaded before the image of the goddess; then I ate the flesh of this artificial cock after it had been properly roasted. Thereby I acquired bad karma of long endurance. Prince Guṇadhara was anointed next day, and on the instance of my mother my initiation was postponed for a day. 251,5. Nayanāvali was afraid that she would lose her influence as queen

after I had become a monk; but if I died, she thought, she might retain it as guardian of the young king. She, therefore, conceived the plan of poisoning me, and promptly put it into execution. I fell from my seat, and before the physicians arrived, she throttled me while pretending to massage me. 252,16.

I was reborn as a peacock; while still young I was caught and sold to the headman of a village who trained me to dance, and presented me to Guṇadhara, my former son. Yaśodharā, my mother, was reborn as a dog whom his owner also presented to the king. Once when I was executing a dance in a bow-window, I observed Nayanāvali on her bed embracing the hunchback. The recollection of my former life suddenly coming upon me, I belaboured her with my beak and talons; but she dealt me such a blow, that I rolled down the stairs into the king's apartment. The dog rushed forward and got me by the throat, upon which the king hit him so severe a blow with the draught board that he let me go. But both of us soon died; we were, by the order of the king who was very fond of us, buried with the same pomp as his parents. 255,15.~I was then born as a spotted antelope in a deep forest; and the dog as a huge serpent. Once while I was very hungry, I saw the serpent which was devouring a frog, and began to eat it up by the tail, whereupon the serpent bit me in the face. A hyæna fell on me and finished me. 257,6. In my next birth I became a big fish in a lake near Viśālā; and the other a porpoise. The latter once caught me by the tail; at that moment a girl jumped into the water, whereupon it let me go and got hold of her. But somebody rescued the girl and killed the porpoise. Sometime afterwards fishermen caught and presented me to the King, who gave order in my hearing, that the lower part of my body should be served up to brahmans, and the upper part should be well prepared to be eaten by him and Nayanāvali. His order being executed I died a most painful death. 259,2. In our next existence the porpoise became a sheep, which gave birth to me. When grown up I covered my mother, in which act I was killed by the jealous head of the herd. My soul was incorporated in the fetus which I had just then generated in my mother. In

the last stage of pregnancy she was shot by Guṇadhara who was returning from an unsuccessful chase; ripping up her belly he got me out, and had me brought up. Once he worshipped the Kuladevatā in order to procure luck in hunting. Fifteen buffaloes were slaughtered in her honour and a great number of brahmins were feasted. I was fastened near the kitchen-door. When I saw Guṇadhara coming with his seraglio, I suddenly remembered my former births. Now I overheard a conversation of two maids as to why Nayanāvali spread such an infernal stench. Her miserable condition—she had become a leper—greatly moved me. The king was dining, and tired of buffalo-meat, he called for some other; the cook, for want of other meat, cut some out of my side, roasted and served it up to the king. 262, 14. Now my mother had been reborn as a buffalo, who once killed the best horse of the royal stud. The king, in a great passion, ordered this buffalo to be roasted alive. Pieces of his flesh when ready were served up to the king, and when he wanted another kind of meat, the cook cut a piece of flesh out of my other side and roasted it. Thus I and my mother were slowly tortured to death. 264, 9.

We were then born in a Cāṇḍāla settlement near Viśālā, I as a cock, and she as a hen. We were seized by a policeman and brought to the king who became so fond of us, that he ordered our keeper always to bring us along with him wherever he went. Once in spring the king went to a park; amongst his followers was our keeper who when not wanted by the king, strolled about in the park. There he met the ācārya Śaśiprabha with his monks and asked him to teach him his Law. He was inclined to adopt the Jaina creed, but he would not, he said, give up the killing of animals as taught in the Veda. Śaśiprabha rejoined that if he continued killing animals, his lot would be like that of his cock and hen; and then he told him our whole history. He was induced by hearing this story to take the vows of a layman; and we too recollecting our former births did the same, and raised a loud crowing in our ecstasy. The king who was in a bower close by dallying with Jayāvali, wanted to show her his proficiency in hitting an invisible aim by the sound; he shot an arrow by which he killed both of us. 267, 14.

Our souls were at once incorporated in the womb of *Jayāvali* whom the king had just embraced.⁶ In due time we were born as twins ; I was named *Abhayaruci*, and she *Abhayamati*. Once the king went hunting and saw in the park the monk *Sudatta* ; thinking that the sight of a monk foreboded ill luck in hunting, he set his dogs upon him. The dogs, however, circumambulated the monk and prostrated themselves before him. The King was now ashamed of his rudeness especially when his companion *Arhaddatta* gave him an account of this monk *Sudatta* : he was the son of *Amaradatta*, king of *Kalinga*, who had resigned the throne and become a monk when he was called upon to confirm a sentence of mutilation and death of a criminal. 270, 5. The king now paid homage to *Sudatta* ; but his remorse was so keen that he contemplated putting an end to his life as the only means of atoning for his guilt. But *Sudatta* who possessed the *manahparyāya* knowledge, i. e., reading of other men's thoughts, proved to him that all the thoughts that had just been passing through his mind were wrong, and that a monk was a most auspicious sight. He further told *Guṇadhara* how severely his father and grandmother had suffered, in many births, for their transgression ; but he comforted him in his despair and asserted that all guilt might be counteracted by pious conduct. The king, thereupon, enquired if he deserved to become a *Śramana* ; and being answered in the affirmative, he apprised the ministers of his resolve by a messenger, at the same time appointing me his successor. 277, 2. This news becoming known in the seraglio, I and *Abhayamati* together with the king's wives went to see him. We found him sitting before *Sudatta*, and learnt from him all that the latter had related to him. Thus the recollection of our former births came upon us ; we fainted and when we recovered we declared that we too would enter the Order. The king then placed his sister son *Vijayavarman* on the throne, and was initiated together with myself and *Abhayamati*. *Nayanāvali* could not be saved from perdition, as I had hoped. At the end of our lives we became gods in the heaven *Śahasrāra*. 279, 6.

I was reborn in *Sāketa* as *Yaśodhara*, son of king *Vinayamdhara* and queen *Lakṣmivati* ; *Vinayamati*, in *Pāṭaliputra* as

daughter of king *Isānasena* and queen *Vijayā*. *Isānasena* sent his daughter as a *Svayamvara* bride to me. On our wedding-day I went, with the bridal procession, towards her residence and on my way saw a monk collecting alms. This sight produced in me the recollection of my former births which made me faint. When I came to myself, I told my father that the knowledge of the misery of human life had caused the accident, and narrated him my former births; in conclusion I asked his permission to enter the Order. He objected to it with regard to *Vinayamati*. On my suggestion the family priest was sent to her to know her opinion. When the latter began to relate to her the history of our former births, she suddenly remembered them, and not only approved of my decision, but also declared that she would take the vows herself. At last the king arrived at the same resolution, and accordingly we all together entered the Order. 285, 16.

(Main story continued.)

Dhana was greatly moved by *Yasodhara*'s tale and asked him his advice. The saṅgh then described at some length the extreme difficulty of a *Jiva* to rise from the lowest stage of existence to human birth, and finally to reach *mokṣa*. *Dhana* announced that he would take the vows after he had obtained the permission of his parents. 287, 18. He told them all that had happened. Though they themselves were inclined to enter the Order, still the father tried to dissuade him from it. But *Dhana* refuted all his arguments, and at last he and his parents were initiated by *Yasodhara*. 290, 15.

When *Dhana* had led the monastic life for sometime, he took to wandering about single and thus he once arrived in *Kauśāmbī*.

Nandaka and *Dhanaśrī* had, after *Dhana*'s disappearance, continued their voyage together and had at last settled in *Kauśāmbī*, where *Nandaka* adopted the name *Samudradatta*. Now *Dhana* happened to enter their house on his begging tour, and soon left it. *Dhanaśrī* who had recognized him, sent a servant after him and learnt that he had put up in a park. She told *Nandaka* that she had vowed to stay the night in the temple of the *Nagaradevatā*, and under this pretence she

went to the park where Dhana was standing in deep meditation. A car laden with wood was just passing that place when its axle broke; the driver left the car there and went home with the draught-oxen. Dhanaśrī was, with a servant girl, in the temple of Candikā; in the middle of night she left the temple. Taking the wood from the car and piling it up round the saint, she set it on fire. Dhana perished in the flames, persevering to the last in pious reflections. He ascended to the heaven Śukrakalpa. 293, 16.

The servant girl had seen her mistress leaving the temple and had afterwards remarked the light of the fire. These occurrences had roused her suspicion. 294, 11. When the driver came in the morning to fetch his car, he saw the remnants of the burnt ascetic and gave notice of the crime to the king, who commissioned a policeman to find out the murderer. As nobody had, during the night, been near that place but Dhanaśrī and her maid, the policeman examined the latter who told him what she knew about the matter. Dhanaśrī was arrested and brought before the king for trial, during which she remained silent throughout. But the king wrote to her father in Suśarman and learnt from him how she had disgraced her family. He banished her from his country. Dhanaśrī now wandered about and was stung by a snake. 298, 15. She died and descended to the hell Vālukaprabhā.

FIFTH BHAVA.

(Jaya and Vijayā)

Sūratejas was king of Kākandī. His wife Līlāvati once saw in a dream the moon entering her belly; it was then that the soul of Dhana was incorporated in her womb. In due time she gave birth to a boy who was named Prince Jaya.¹ He received the usual education of princes, and was of a religious turn of mind. 300, 15. Once he met in the park the monk Sanatkumāra and inquired of him why he had renounced the world. The monk then narrated his life. 302, 2.

¹ Jayakumāra; the 'Kumāra' is dropped when he becomes a monk.

Sanatkumāra's tale. 302, 4—391, 6.

I am, he said, the son of Yaśovarman, king of Śvetavi. Once some robbers on the way to the place of execution implored my protection. I released them; but on the complaint of the citizens to the king, he ordered them to be put to death secretly. Their execution made me so angry with the king that I left the town and went to Tāmraliptī. Isānacandra, the king of that town, came to see me. He invited me to stay and gave me a suitable lodging. 303, 2.

Once in spring when I was going towards the park with my friend Vasubhūti, I passed under the window of Vilāsavati, daughter of the king. She looked at me, and instantly falling in love with me she threw down upon me a garland of Bakula-flowers which I put round my neck. I had a glimpse of her face which was so beautiful that I too fell at once desperately in love with her. Vasubhūti promised me to bring us together; for that purpose he would enter into intimacy with her foster-sister Anangasundari. 305, 12. After a few days he reported to me what he had learnt from that girl. Her mistress had been in a torment of love ever since the affair of the Bakula-garland and the unknown youth. In order to comfort her by some means or other, she had pretended that she had obtained information about him. Just then the queen had joined them and told her daughter that the king desired to hear her perform on the vinā; she had been dismissed, but was at a loss what to tell her mistress. Then Vasubhūti told her all about the prince and his passionate love of Vilāsavati; he promised to bring about a meeting of the lovers which they arranged to take place in the garden of the palace. 310, 16. There we met, and I was struck with the exquisite beauty of Vilāsavati, (which is described at great length.) While we were sitting together, Vilāsavati was sent for by the king, who had been angry because on the previous day she had forgotten to perform on the vinā to him. When she had gone, we also went home. 315, 3.

Once queen Anangavati invited me, through her maid, to visit her. I found her very low spirited; she implored my help and made love to me. But I resisted her entreaties and admonished her to combat all sinful inclinations of her heart. She

replied that I was quite right and she had only wanted to put me to the proof. 318, 3.

Some time afterwards Vinayamdhara, superintendent of the town and friend of the king, paid me a visit, and when we were alone he gave me the following account. 'In Svastimati, a town in your father's kingdom, there lived a gallant knight named Virasena. When his wife was big with child, he went with her on a journey to her father's place Jayasthala, and on the way he pitched his camp outside Śvetavi. There he granted his protection to a thief who had fled to his camp, and refused to deliver him to the policemen who came in search of him; and when the king sent a troop of soldiers who surrounded the camp, he gave them battle. At that juncture, you, prince Sanatkumāra, returning from a tour, supported Virasena. The king forbade further fighting and Virasena proceeded to Jayasthala, where I was born by his wife. Your father, therefore, is the benefactor of my parents and of myself. 321, 10. Now hear why I have come to you. To-day the king entered Anangavati's apartment and found her with her face scratched and sullied. She said that Sanatkumāra had made her tenders of love, and when she had repulsed him, had used her ill. The enraged king commanded me to put you secretly to death. I hesitated whether I should kill you, the son of my benefactor, or disobey the king. Several omens clearly indicated your innocence. Tell me, how to act!' I insisted on his executing the king's command, but as he obstinately refused to do it, I proposed to run away from Tāmralipti. Accordingly I and Vasubhūti embarked on a ship bound for Suvarṇadvīpa and took leave from Vinayamdhara. 327, 17.

After two months we landed in Suvarṇabhūmi and proceeded to Śrīpura. There I met a merchant whom I recognized to be my early friend Manoharadatta. He made us welcome in his house. I told him that I had fallen out with my father and was going to visit my uncle, the king of Ceylon. When we were to leave, he presented me with a magic shawl by which the wearer could render himself invisible. On my inquiry he told me how he had come by it. Once, he said, he had asked his friend the magician Siddhasena to show him a proof of his art, and the

latter had, in the night, conjured a Yakṣa girl who had presented him with that shawl. Having accepted it, I went to the shore where we found a big boat. I and Vasubhūti went on board the ship which soon got under weigh. On the 13th day a violent storm overtook us and wrecked the ship. I got on a plank and in three days was landed on the shore, whence I marched inland. Wandering through woods and along the bank of a river, I discovered in the sand a track of footprints which, I had no doubt, were of a woman. 333, 18. Following the track, I descended a Tāpasa girl of exquisite beauty who was culling flowers. From behind a shrub I observed her closely and was struck by her resemblance to Vilāsavati, which kindled the flame of my love. Concealing my emotion and greeting her respectfully, I told her who I was and whence I came, and asked her the name of the land. But she only looked at me in apparent confusion and silently went away. I watched her on her way back to the hermitage and perceived unmistakable signs of her being in love, but thinking my curiosity improper I returned to the river. In the night I had the following dream: a divine girl gave me a garland of heavenly flowers prepared for me, and I put it round my neck. Cries of cranes awakened me. From my dream and some omens I conjectured that I should soon be united with Vilāsavati. I, therefore, went in quest of the Tāpasa girl and searched the woods all over for some days, but in vain. Once while I rested under a banyan tree, an old Tāpasa woman came towards me; greeting me as prince, she sat down by my side and bade me listen to her. 338, 10, 'I am, she said, Madanamanjari, daughter of Sahasrabala, king of the Vidyādhara in Gandhasamṛddha on mount Vaitāḍhya, and was married to the Vidyādhara prince Pavanagati. Once we had gone, through the air, to Nandanavana and were enjoying ourselves there, when my husband, all of a sudden, fell dead from his chair. I then became aware that I had lost the power of flying. In my helpless condition I was found and comforted by a friend of my father, Devānanda, who had become the head of the Tāpasas. He brought me to this island and admitted me to his order with the assent of my father. 340, 7. Once walking on the beach, I found a most beautiful maiden lying senseless by the

side of a plank. She soon recovered under my treatment and let me lead her to our hermitage, but remained silent all the time. As our senior is endowed with superhuman knowledge, I applied to him for information about her. "She is, he told me, princess Vilāsavati and had fallen in love with Sanatkumāra. Upon hearing that her lover had been put to death, she left the palace during the night in search of his corpse to have one more look at him and die afterwards. But she was captured by robbers; they stripped her of her jewels and sold her to a merchant who was about to sail for Varvarakūla. The ship, however, foundered in a storm, but she got on a plank and was saved. She will soon be united with her lover." This prediction of our senior which I related to her, apparently comforted her. But once, when she had been out to gather flowers and fuel, she returned greatly changed, and grew worse every day. No doubt she was desperately in love. I watched her the next day¹ going out with her basket to cull flowers, and followed her to the place where the flowers grow. Standing behind a group of plaintains I heard her invoking, in tears, the sylvain gods. "This is the spot where I met my lover to whose questions I returned no answer; for I was unable to speak from bashfulness and from doubt whether he was the real Sanatkumāra, or produced by my imagination, or some uncanny being who mocked me in his guise. At any rate I cannot endure life any longer." She then proceeded to hang herself from a tree. I was just in time to save her, and expostulating with her upon her want of confidence in me, returned with her to the hermitage. In vain I made the Tāpasas boys search for you; at last I went myself, and now I have met you. 347, 17.

We then went together to the hermitage. There I saw Vilāsavati lying on a couch which she left to abscond in the interior. But afterwards she came to wash my feet. I was made welcome by the Tāpasas, and the old nun delivered to me my bride. After the marriage ceremony was gone through, we went

¹ This is apparently in contradiction with the preceding part, (p. 344 l 11-345 l 2, from *jāva tao* down to *sayā hoi*) which is probably a later addition by a sentimental reader.

to a beautiful part of the wood where we passed the night. The next morning we went out to cull flowers and collect fruits. For fun I put on the magic shawl and became invisible to Vilāsavati who was greatly frightened and fainted. When she recovered I told her all about the shawl and gave it her in charge. 350, 15.

Having resolved to return to my country, I put up a flag as signal of shipwreck. It was sighted by a ship sailing from Mahākataha to Malaya. Sailors were put on shore who brought us on board their ship. The ship-owner received us with kindness, but being infatuated with the beauty of my wife, he resolved to put me out of the way. Accordingly, when he and I happened, to go on deck one night, he pushed me overboard. But I found a plank on which I drifted, in five days, to the coast of Malaya. Still I was in great distress, and should have put an end to my life, had not the hope of again meeting my wife sustained me. While in this condition I walked along the beach, I saw a plank being tossed by the surge, and proceeding further I came upon Vilāsavati, all but lifeless. She related that the ship-owner had wanted to make her his wife, but during the night the ship had foundered in a whirlpool; she had got on a plank and had thus been saved. 355, 18. As my wife was very thirsty, I wanted to lead her to a lake near by, but she was so exhausted that after a short while she could not walk further. I, therefore, made her rest under a banyan tree until I could bring her water, and I bade her put on the magic shawl. When I returned with water and some oranges, she was gone altogether. But in the sand there was the track of a huge serpent following which I came upon the monster in the act of swallowing the shawl. I went near it hoping in my despair that it would swallow me too as I fancied it had swallowed Vilāsavati, but it writhed in fear. To rouse its anger I hit it a blow on the head, upon which it disgorged the shawl and danced about without attacking me. I put the shawl upon my breast and returning to the banyan tree I hanged myself on a branch of it, but some Rṣi rescued me and made me relate all my adventures. In conclusion I gave expiation to my desire of joining my wife in my next birth. Her of vised me, to go to the rock Manorathapūraka which; they

wonderful power that those who precipitate themselves from it, get whatever they had been meditating upon before. According to his direction, I started for that rock and reached it on the third day. I ascended it and jumped down from it, but a Vidyādhara intercepted me in the air. In order to dissuade me from my design, he related the

Story of a married couple.

An extremely ugly woman loved her husband tenderly, but he could not endure her. Hearing of this wonderful rock, he precipitated himself from it in order never to meet his wife again. She followed his example desiring to be united with him in her next birth. It is evident that neither could meet with his or her desire. 362, 16.

He then inquired when and where my wife had met with that accident, and on learning that it had occurred three days ago at a distance of ten yojanas, he assured me that she certainly was still alive. For their king, Cakrasena, had been exerting himself for twelve months to acquire a powerful spell; he had promised security to all living beings within 48 yojanas for seven days, and had given strict order to his Vidyādharas to prevent the killing of any creature. They had, no doubt, saved Vilāsavatī and would give him information about her. 364, 8.

The next morning we visited Cakrasena who had just acquired the spell he had worked for so long. While we were talking together, two young Vidyādharas reported that they had rescued a beautiful woman whom a huge serpent was on the point of swallowing. I had no doubt that she must be Vilāsavatī, and, indeed, I recognized my wife in the woman saved by the Vidyādharas. We took leave of Cakrasena who taught me the spell Ajitabalā and the way how to practise it. 366, 12. For that purpose I needed an assistant. At that juncture a man dressed as a Tāpasa came and embraced me. I recognized him as my lost friend Vasubhūti. He told me that when our ship foundered, he had got upon a plank and reached the coast of Malaya; there he had met a Tāpasa who brought him to their hermitage. After a few days through

the senior of the Tāpasas he had obtained news about me and had started on a search for me. Thus we had met at last. 368, 15. I was confident that I now could acquire the spell. The preparatory operations required six months. The last night brought on the crisis, as is usually the case in sorcery of this kind. While I repeated 100000 times the mantra, frightful apparitions came towards me; but I was not terrified. And when the goddess Ajitabalā herself came forth, I did not leave off reciting the mantra, nor did I salute her before the recitation was complete. 371, 19. Then the army of the Vidyādhara arrived, and the goddess said that I should be anointed their king. I agreed on the condition that the anointing should take place in the presence of Vilāsavati and Vasubhūti. But they were nowhere to be found. Being now able to fly through the air, I went in quest of them, and discovered Vasubhūti in a grove. But mistaking me for a hostile Vidyādhara who had carried off Vilāsavati, he attacked me till he found out his mistake. I questioned him about my wife, and he related that in the last night a host of Vidyādhara had arrived which he had believed to be an apparition to frighten him and Vilāsavati. But he had then heard the queen crying for help, and he had long followed the Vimāna in which she was carried away through the air till he had lost sight of it.—At that moment the goddess of my spell arrived and sent Pavanagati with his Vidyādhara in search of my wife. We remained where we were. 374, 5. After three days Pavanagati returned and reported that in Rathanūpura-cakravālapura on mount Vaitādhya he had learnt from the discontented Vidyādhara of that town that their king Anangarati had carried off Vilāsavati and intended to take possession of her even by violence, notwithstanding the warning of the deity of his spell which Mahākālī had given him. He had seen Vilāsavati who was kept prisoner in a garden. 376, 3. I proposed to send a messenger to Anangarati who should demand the delivery of Vilāsavati, and though the principal Vidyādhara were against my plan, I entrusted Pavanagati with the task of persuading Anangarati. But that king spurned my advice, calling me contemptuously a 'walker of the earth.' His answer put the Vidyādhara in a great rage; they

gathered their troops and proceeded, through the air, to mount Vaitāḍhya at the foot of which they pitched their camp. The general of the enemy, Durmukha, challenged my general Caṇḍasiṃha, but was killed by the latter in single combat, upon which his troops ran away. 380, 9. Both armies got ready for fight and a general battle ensued. 383, 17. First the two generals met in single combat; but this time Caṇḍasiṃha was killed by his adversary Kāncanadamṣṭra. Thereupon both armies engaged in close fight. At last I espied Ananagarati and challenged him. After a long combat he was defeated. He ceded me his kingdom and retired to an hermitage for the rest of his life. My wife and I being now reunited, we visited her parents and were reconciled to king Isānacandra. 386, 18.

My wife gave birth to a boy who was predestined to become an universal king of the Vidyādharaś as shown by her dreaming, in her pregnancy, of an elephant entering her body through her mouth; I named my son Ajitabala. When he had grown up, I bethought myself of visiting my parents, and went in a Vimāna to Śvetavi together with my wife and son. My parents dying after some time, I placed my younger brother Kirtinilaya on the throne and returned to Rathanūpura-cakravālapura. 389, 2.

• Once I met Citrāṅgada, & Śramaṇa of the Vidyādharaś, who converted me to the Jaina faith. I asked him to explain by reason of what deed in our former birth I and my wife had to endure separation in the present one. According to his account, I had been prince Rāmagupta of Kāmpīlya; and Vilāsavati, princess Hāraprabhā from Uttarāpaṭha, who had become my wife. Once we had bathed in a pond of the palace and were anointing ourselves, when we caught a couple of ducks and, for fun, daubed them with saffron. I had done this to the drake and my wife to the duck. The birds did not recognize each other and in great despair wanted to put an end to their life by diving and remaining under water. But somehow, they came again to the surface, and recognized each other, as the paint had been washed off. For our wanton cruelty, the saint concluded, we had been punished in our present life by a temporary separation.—

I was so much moved by learning how insignificant a cause (nidāna) may have very grave consequences, that I resolved to become a monk. After making over the government of the kingdom to Ajitabala, I entered the Order together with Vilāsavati and Vasubhūti.—These events, Sanatkumāra concluded, have induced me to renounce the world. 391, 6.

(Main story continued.)

Prince Jaya then inquired how a man might get through the wilderness of worldly existence. In reply Sanatkumāra related the

Apologue of the two roads. 391, 10—395, 6.

A caravan had to cross a wild country before it could reach the town for which it was bound. The leader of it explained to his men that there were two roads to that town (Mokṣa). The one, he said, is a straight road, but narrow and hard to travel, though in all other respects quite safe (=monkhood). The other road (=laity) which at the end runs into the direct road is not quite straight; it is much easier to travel, but abounds in dangers. A tiger and a lion (=love and hate) block up the way; they may be driven away, but they will follow the travellers and seize them if they stray from the right path. On the way there are beautiful trees casting a deep shade (=objectionable lodgings), and trees with spare leaves giving scarcely any shade (=unobjectionable lodgings). It is dangerous to rest under the trees of the first kind, but one may rest a while under the other trees. You meet on that way, some men (=heretic teachers) who promise to show you a better way, but they will lead you astray. A very small part of the wood will be on fire (=anger); you must extinguish it lest it burns you. There is also a steep hill (=pride) which you must pass over, and a bamboo thicket (=deceit) which you must go across quickly, otherwise the consequences will be dreadful. Then there is a small ditch (=greed) which the brahman (desire) asks you to fill up; but it will only grow larger thereby. There are fruits of five kinds of Kimpākas (=pleasure of the senses) which should not be looked at nor eaten. And twenty two Piśācas

(= *pariṣaha*) will continually assail you, but they must be disregarded. Food and drink must be scarce and tasteless. You must walk on continually even during two watches of the night (= *svādhyāya*). If all this has been strictly observed, you will get on the direct road and finally reach the town.

After this discourse Prince Jaya adopted the Jaina faith. His father had him anointed *yuvarāja*. 395, 10.

Meanwhile Dhanaśrī was reborn as prince Jaya's younger brother Vijaya who disliked Jaya. 395, 17. After the king's decease Jaya ascended the throne, upon which Vijaya fled; but he was taken prisoner by the councillors. The queen-mother came to see Jaya who was seated in the audience hall and went to meet her. She implored him to spare his brother's life; he had been imprisoned with her consent, for according to the policy of kings their adversaries must be kept in custody. Jaya returned with his mother to the audience hall, sent for Vijaya, and anointed him king. Thereupon his mother declared that she was now apprehensive about his safety as before she had feared for Vijaya's life. For his brother would now regard him as his enemy and seek his life according to the established policy of kings. Jaya then resolved to become a monk and prevailed on his mother to grant him her permission; she too decided to enter the Order together with him. 400, 10.

At that time Sanatkumāra arrived. The day of Jaya's initiation having been fixed and the festivities usual on such an emergency having been celebrated, Jaya and his mother left the town and took the vows under Sanatkumāra. The latter departed after a month together with his disciples. 401, 14.

Vijaya regretted that his brother had escaped him alive, and sent assassins in quest of him. However they had compassion on him and returned, pretending to have killed him. Some time afterwards Jaya with a few monks went to Kākandī in the hope of converting one or the other of his relations. On hearing of his arrival Vijaya fell into a passion and called the assassins to account for not having carried out his order. They averred that they had been at Jaya's place, but as they could not recognise him in his altered appearance, they had enquired where he was, and going there as directed had killed a monk, apparently

the wrong man. The king then resolved to kill his brother. He visited him in the morning and listened to his homily. Returning in the dark of the night he struck off the head of Jaya with his sword. The other monks who witnessed his death, fled to Sanatkumāra and told him what had happened. Jaya's soul ascended to the heaven Ānata; while Vijaya, on his death, descended to the hell Pankaprabhā. 405, 3.

SIXTH BHAVA.

(Dharaṇa and Lakṣmī)

In the town of Mākandī where Kālamegha was king, there lived the merchant Bandhudatta; his wife was Hārāprabhā. The soul of Jaya descended to her womb on the expiration of his divine existence. That night she had a dream which foretold the future prosperity of her child: she saw the goddess Śrī entering her body. In due time she gave birth to a boy who was named Dharaṇa after his grandfather. He grew up and became very learned, being a *padānūsārin*. 407, 20.

The soul of Vijaya was reborn as Lakṣmī, daughter of the merchant Kārttika in Mākandī. She was married to Dharaṇa whom she regarded with the hatred inherited from her former birth. 408, 11.

Once in the spring Dharaṇa was driving towards the park, when Devanandin a young merchant, was returning from it. Their carriages met in the narrow city-gate, and as neither would withdraw his carriage, the whole traffic was blocked up. The authorities of the town, being informed of the quarrel of the young men, commissioned four proper persons to rebuke them for their vain pride; as neither of them had acquired wealth by his own exertions, nor done anything worthy of praise, both should withdraw their carriages. Devanandin acquiesced in their command, but Dharaṇa made the following proposal. He and Devanandin should, with an equal capital each, trade abroad for a whole year, and the one who acquired the greater riches, should have precedence of the other at the city-gate. This proposal being accepted, a detailed document was drawn up, signed by both parties, sealed, and deposited in the store-house of the town. Both of them were furnished

with goods valuing five lakhs of *dināras*, and started on their expeditions accompanied by their wives. 411, 12.

On his march Dharāṇa observed a young Vidyādhara trying in vain to fly up into the air, and enquired what had happened to him. The Vidyādhara related that he was Hemakuṇḍala, a native Amarapura. Once his father had been visited by his friend Vidyunmālīn who stated that he had witnessed an occurrence in Ujjayīni, which much distressed him. Jayaśrī, daughter of king Śrīprabha, had been asked for in marriage by Śiśupāla, a prince of Konkana, but she had been given to the Vatsa prince Śrīvijaya. When the wedding was being held, the princess was carried off by Śiśupāla. Śrīvijaya pursued him, and killed him in battle, but was himself severely wounded. Jayaśrī had then vowed to abstain from food as long as Śrīvijaya would take none. Vidyunmālīn, therefore, feared for both their lives. On hearing his account Hemakuṇḍala remembered having heard from a friend of a miraculous herb growing on the Himālaya which cured all wounds; and he hoped to cure Śrīvijaya with this herb. He, therefore, flew to the Himālaya and had rested a while as he came back with the herb; but when he wanted to resume his flight, he had forgotten one word of his spell and thus lost the faculty of flying. Dharāṇa made him recite the spell, and being a *padīthusrīn* found out for him the missing word. Grateful for his help Hemakuṇḍala presented Dharāṇa with a bracelet made of the miraculous herb and went his way. 415, 2.

Once Dharāṇa saw a troop of wailing young Śabarās pass his camp and asked them the cause of their distress. They related that Kālasena, the headman of their village, had had an encounter with a lion in which he killed the lion, but had himself received a fracture of the skull. Deeming himself past help he resolved to drown himself. His wife, though big with child, decided to do the same. To comfort her, the Śabarās concluded, they had been sent to fetch her father.—Dharāṇa went with them to their village, and by means of the miraculous herb he healed the wound of Kālasena. As a reward for his help, Dharāṇa made him promise to give up hunting. 417, 12.

After some days Dharāṇa, while encamped at Āyāmuhi,

saw a young Candāla being led to the place of execution, who on seeing so many men assembled implored their protection ; he stated that his name was Maurika, and that though innocent he had been arrested as a thief. Dharāṇa was convinced that he spoke the truth ; he, therefore, went to see the king and made him a present of a magnificent string of pearls. Maurika was released and took leave of his benefactor hoping that Dharāṇa should never stand in need of him. 419, 4.

The caravan at last reached Acalāpura in Uttarāpatha, where Dharāṇa sold his goods at a great profit and bought other merchandise to be sold in Mākandī. On their way home they came to a great forest named Kādambārī and pitched their camp on the bank of a lake. In the night a host of Śabarās assaulted the camp, defeated the men who gallantly defended it, and returned with all goods and some prisoners to their chief Kālasena. 421, 2. The latter recognized among the prisoners a certain Saṃgama who had been with Dharāṇa when he had healed Kālasena's fractured skull. On examining Saṃgama he learnt from him that the leader of the caravan was Dharāṇa whom for the last time he had seen going to meet the enemies ; what had become of him, he did not know. Kālasena then sent his men in search of Dharāṇa, and when they returned without him, he swore to enter the fire if Dharāṇa should not be found within five days ; but if he recovered him alive, he would sacrifice ten men to his Kuladevatā.¹ 423, 14.

After the defeat of his men Dharāṇa had escaped with Lakṣmī and had wandered about in the wood. His wife became so exhausted that she could not move, and suffered terribly from thirst. Dharāṇa searched for water in vain, but at last he hit upon the following device. He drew blood from his arm and cut a piece of flesh from his thigh ; the wounds he healed with the miraculous herb of his bracelet. By this means he saved the life of Lakṣmī. 426, 4.

Going in a northerly direction they reached, about sunset, the town Mahāsaras and remained, outside it, in a temple of a Yakṣa. Dharāṇa fetched in a pitcher water for Lakṣmī who

¹ As appears from the sequel she is Kādambārī or Candikā.

was very thirsty; then they went to sleep. Waking up in the last watch of the night Lakṣmī reflected upon a means of getting rid of her husband. Just then a robber, named Caṇḍarudra, entered the temple, being pursued by policemen who kept watch at the door in order to prevent his escape.¹ He told Lakṣmī that he had stolen a lot of jewels in the royal palace, but on leaving it had been seen and pursued by the police. In the hope of making him serve her purpose, she proposed to him that when they were arrested in the morning and brought before the king, she would swear him to be her husband; then Dharāṇa whom she disliked would be put to death. But he objected to her device because all people knew his real wife; however they could be saved if she could procure him some water. For he had a magical pill which, when moistened with water, rendered invisible any person who rubbed his eyes with it. By means of this pill Caṇḍarudra and Lakṣmī became invisible; they retired into a corner of the temple. 429, 4.

In the morning the policemen found Dharāṇa and, by his side, the stolen jewels. They brought him before the king who sentenced him to death. He was led to the settlement of the Cāṇḍālas for execution. It was then the turn of Maurika to put the criminals to death. He recognized his former benefactor and, of course, would not execute him although Dharāṇa bade him do his duty; at last he prevailed upon him to make his escape. So Dharāṇa went his way longing to find his wife. He came to the river Rjupālīka and bathed in it. 432, 17.

Now Caṇḍarudra and Lakṣmī had arrived at the same river. But the robber was already tired of the woman who had plunged her husband in misery and attached herself to an utter stranger. He, therefore, took all the gold she had about her and left her. 433, 15. She was, however, not afflicted at her situation because she imagined her husband to be dead. But proceeding along the bank of the river she was met by the delighted Dharāṇa; she told him, all in tears, that she had been

¹ Compare with what follows a similar story in Hemacandra's *Parīśiṣṭaparvan* II 595 ff.

carried off by a robber when she had gone outside the temple during the night; finding her reluctant to do his desire he had robbed her gold and left her.—They stayed the night in some village¹; in the morning he proposed to conduct her to Dantapura, where an uncle of his would take care of her, while he would go on his business. She agreed and they proceeded together to Dantapura. 434, 20.

When the Śabara scouts had not found Dharāṇa within the fixed time, Kālasena ordered his funeral pile to be prepared, and decided to offer the sacrifice which he had vowed to the Kuladevatā, though she had not granted him his desire. His servants were sent out by him to capture travellers as victims for the sacrifice. They met Dharāṇa who had started from Dantapura, took him prisoner, and led him towards the temple of Caṇḍikā, which as well as its precincts presented a most gloomy sight. 437, 4. Kālasena who had been praying to Caṇḍikā, ordered Kurangaka to sacrifice the victims. First one Durgilaka was brought forward, and Kurangaka bade him make his last request; but the poor man was in such a fright that he was unable to utter a word. Thereupon Dharāṇa proposed that he should now make his own last request, viz. that Kurangaka should kill him and spare Durgilaka. This trait of unselfishness reminded Kālasena of his noble benefactor who had saved his life, and scanning his person he actually recognized Dharāṇa, and was at last recognized also by him. Dharāṇa persuaded him not to immolate living beings, but flowers, incense, etc. Kālasena promised to spare living beings in the forest Kādambari as far as possible in his situation. He entertained Dharāṇa and the other prisoners in his house, restored to them their goods, and dismissed Dharāṇa loaded with presents. 441, 11.

Dharāṇa now returned to Mākandī. It was ascertained by the umpires that he had gained, in the same time, more than twice as much as Devanandin, but he declined to take precedence of him on the Madana-trayodaśī. 442, 5.

Dharāṇa intent on gaining still greater wealth started again

¹ Vīṭṭāraṇa nāma sannivesam; the Saṃskṛta renders the name: Vīṇṭāpura. .

on an expedition together with his wife. They arrived at Vaijayanti on the eastern coast, but making little profit there Dharana took a ship bound for China.¹ After a few days' sailing a storm broke out and shattered the ship. Dharana clung to a plank and drifted in a day to Suvarṇadvīpa. He went on shore and kindled a fire to protect him from the cold of the night. In the morning he found the ground, where the fire had been, changed into gold, whence he inferred that the soil consisted of gold-ore. He, therefore, formed bricks of the clay, signed them with his name, folded them up, and by burning them in a fire changed them into gold. After having, in this way, prepared 10000 ingots of gold, he put up a flag as sign of shipwreck. 444, 15. The flag was sighted by a merchant named Suvadana, who was sailing from China to Devapura, and had on board Lakṣmī whom he had picked up at some island where she had been stranded. He sent his sailors to fetch the shipwrecked man and met him on shore. Dharana asked him about the cargo of the ship, and when he learnt that his goods were of small value, he persuaded him to land them and take the gold-ingots on board promising to pay him a lakh on reaching the coast. Going on board he rejoiced at meeting his wife. 446, 4. They had sailed but five Yojanas, when a female demon,² the ruler of Suvarṇadvīpa, appeared in the air. She cried that all the gold on board was her property; if they did not deliver it or sacrifice to her one man, she would kill them all. Dharana offered himself as a victim and leapt overboard. She pierced him with her trident and carried him off to Suvarṇadvīpa.—

In the mean time Hemakuṇḍala had succoured Śrīvijaya and was now on his way from Suvela to Ratnadvīpa. Seeing Dharana in the clutches of the female demon, with whom he was acquainted, he released him and healed his wounds. He then went with him to Ratnadvīpa. 448, 13. Taking a rest there in a mango grove, Dharana told his friend his adventures and implored him to reunite him with Lakṣmī. Hemakuṇḍala promised to bring him to Devapura; but he must first visit his

¹ Cīnadvīpa.

² Vyantari, prakrit vānamantari.

friend Sulocana, a young Kinnara, who lived on mount Ratnagiri in the same island.⁶ So they went there and stayed with Sulocana in his palace for some days. On parting Hemakundala obtained from his friend some precious stones which he intended to present to Dharana. He then brought the latter to Devapura, and after having given him the precious stones bade him stay outside the town until Lakṣmi should arrive.—Dharana once entered the town and became acquainted with an old merchant, named Toppa; he narrated him his whole life and requested him to take care of his precious stones. 452, 3.—Now when Suvadana had seen Dharana carried off by the demon, he thought that he had been killed, and desiring to get possession of all his gold, he made love to Lakṣmi, who readily yielded to his entreaties; they passed for husband and wife. When they had landed at Devapura, Suvadana went to see the king and won his favour by a magnificent present. 453, 4.

On hearing that a ship from China had arrived, Dharana went to see it and was delighted to meet Lakṣmi and Suvadana. They invited him to stay with them for the night and entertained him with a meal and liquor. When he was fast asleep, they strangled him and left him for dead on the beach. But the sea-breeze revived him. He now became aware that Lakṣmi had done the deed. While he was merged in reflections on her treachery, he was seen by the apprentices of Toppa who having waited for him in vain had sent them in quest of him. They conducted him to the merchant's house. Toppa, remarking his dejection, insisted on learning its cause, and when Dharana had, at last, related Lakṣmi's and Suvadana's attempt at strangling him, he informed the king of it. Suvadana was summoned and examined by the king, but resolutely denied the charge. Then Dharana and Lakṣmi were sent for. She as well as Suvadana denied ever having seen Dharana, who reluctantly admitted that Lakṣmi had been his wife. Suvadana was then examined about the gold-ingots, and his statements about their number and weight proved correct. The king, therefore, was at a loss how to decide the case. Then Dharana declared that he would cede all the gold to Suvadana, upon which Toppa offered to undergo an ordeal

in proof of the truth of his deposition. Now Dharāṇa stated that all ingots were stamped, on the⁸ inside, with his name. Accordingly a goldsmith was ordered to open one, which indeed had Dharāṇa's name inside. The⁹ guilt of the defendants being thus proved, the king, in great anger, condemned Suvadana to death, banished Lakṣmi from his kingdom, and returned the gold to its owner. But Dharāṇa prevailed on the king to pardon Suvadana, to whom besides he made a present of eight lakhs. Then he returned with Toppa to his house and made him accept, much against his will, the precious stones he had deposited with him. 462, 19.

Dharāṇa now returned to his native town, where he was welcomed by his parents and honoured by the king. The latter desired to give him the command of some towns, but Dharāṇa declined this favour, instead of which he asked the king to release all prisoners in his kingdom. 464, 14.

Dharāṇa whom the experience of his wife's treachery had imbued with a dislike of the life of a householder, once met, in a park, the monk Arhaddatta, and declared to him his desire of taking the vows. In order to test the sincerity⁶ of his intention, the saint first enlarged on the hardships of monastic life, and at last yielded to his entreaties. In illustration of what⁷ he had said, he related his own history. 467, 13.

Arhaddatta's tale. 467. 14—489, 15.

The king of Acalapura, he said, had two sons, Aparājita, the Yuvarāja, and Samaraketu, viceroy of Ujjayini. Aparājita after a successful campaign, met the ācārya Rāha¹ and was initiated by him. Once, in Tagarā, he learnt from his brethren that, in Ujjayini, the prince and the son of the Purohita gave trouble to the monks; in order to teach them manners, he went to Ujjayini. On his begging tour he entered the mansion of the prince and shouted the *dharmalābha*, upon hearing which the prince and his friend came down at once, locked up the door, and bade the monk dance. Aparājita replied he could² only dance to somebody's singing, and when the two

¹ Probably Rādha; Rāhu in the Samkṣepa is apparently a mistake.

young men began to sing, he scolded them for singing out of time. They rushed upon him in a rage, but Aparājita who was a consummate wrestler, gave them such a thrashing, that all their limbs were dislocated.* Then unlocking the door he went away. On hearing a report how the young men had fared at the hands of the monk, the king, in dismay, looked him up and implored him to pardon the evildoers, and to set their limbs. Aparājita consented on condition that they should enter the Order. Thus both of them were initiated; but the son of the Purohita, hated Aparājita for having caused him to become a monk. On his death, he became a god in the heaven *Isāna-kalpa*. 473, 6.

When this god remarked the symptoms of the imminent termination of his life as a god, he repaired to *Pūrva-videha* and consulted the *Tirthakara Padmanābha* as to where he should be reborn, and whether he would readily be enlightened or not. *Padmanābha* replied that he would be reborn in *Kauśāmbi*, and that, because he had, in his last birth, hated his guru, his enlightenment should be effected tardily through his brother *Aśokadatta*, alias *Mūka* (the Mute), who had been given the second name for the following reason. 975, 5.

Nāgadatta, son of the merchant *Tāpasa* of *Kauśāmbi*, was married to *Bandhumatī*. *Tāpasa*, on his death, was reborn as a pig in his own house. When *Nāgadatta* once celebrated a festival in honour of his deceased father, the meat prepared for the feast was snatched away by a cat; upon which the cook, in want of other meat, killed the pig. It was reborn, in the same house, as a snake which once, on seeing the cook recollected its former birth without growing angry; the cook crying for help, the servants killed the snake, which then was reborn as *Aśokadatta*, son of *Nāgadatta* by *Bandhumatī*. When he was one year old, he recollected his former births. Being aware that his daughter-in-law was now his mother, and his son had become his father, he did not know how to address them. He, therefore, feigned to be mute, whence he got the name *Mūka*. But when he was twelve years of age, a monk of superhuman knowledge,¹

¹ *Caturjñānin*, i.e. one who possesses the four first kinds of knowledge, but not *Kevala*, the last one.

named Meghanāda, coming to Kauśāmbi despatched a monk, who recited to him a gāthā to the following effect: "*Tāpasa*, what is the use of this vow of silence ? exert yourself to learn the Law. You who after dying as a pig and as a snake, are born as the son of your son !" He replied that he would follow the advice of the saint and went to see him. The people were astonished at his suddenly being able to speak, but they continued to call him the Muṣe. 477, 13.

Padmanābha further told the god that he would be awakened on mount Vaitāḍhya by the sight of his own earrings. Thereupon the god went to Kauśāmbi and told Aśokadatta what he had learnt from the Tirthakara, and made him promise to exert himself for his enlightenment. He led him to mount Vaitāḍhya and deposited his earrings in a hole among the rocks. Then he gave him a miraculous stone which would fulfil only one wish of its possessor. By means of this stone, the god said, Aśokadatta might again, if need be, come to mount Vaitāḍhya ; and having brought him back to Kauśāmbi he returned to his heaven. After some time his soul was embodied in the womb of Bandhumatī. While the latter was big with child, she had a longing for mangoes. As it happened to be autumn when no mangoes were to be had, Aśokadatta procured her some by means of his miraculous stone, for he feared that she might die unless her longing were gratified. In due course of time she gave birth to a boy who was named Arhaddatta. When he was grown up, Aśokadatta tried hard to awaken him, but in vain. After some time Aśokadatta died and became a god in Brahmaloḥa. By his supernatural knowledge he became aware of Arhaddatta's state of mind, and in order to awaken him he made him fall into a mortal disease which the physicians were unable to cure. Now the god in the guise of a Śābara doctor proclaimed in Kauśāmbi that he cured all sorts of diseases. Being sent for to attend Arhaddatta, he announced to him that in order to be saved, he must avoid the *nidāna* i.e. the cause of the disease ; in his case it was *mithyātva*, to get rid of which he must observe the precepts of the Jaina creed ; either he must follow and obey him, or enter the Order. Arhaddatta choosing to be initiated, was cured by the divine doctor : but after a

while he relapsed into his old ways, and he grew very ill again. The doctor was sent for and all that had been done before was again gone through. And the same happened a third time. But after a renewed relapse the god made him suffer most excruciating pains and cured him only on condition that he would follow and obey him throughout. 486, 2. Accordingly they wandered about together. Once the god produced, by magic, a village on fire and ran to extinguish it by loads of dry grass. When Arhaddatta uttered his surprise at his method of extinguishing fire, the god replied that it was no more foolish than to tender to secular life by feeding the body. Then the god left the road and entered a narrow path over-grown with briars; equally foolish, he said, are those who leaving the road to emancipation re-enter the Samsāra.—They came to a shrine where the people worshipped the image of a demon, which would always tumble down whenever they had put it upright. Like the behaviour of this demon is that of a man who having attained to a higher form of existence, will, by committing sins, descend to hell or be born as animal.—They then saw a pig which abandoned its trough in order to feed on filth; similar to this pig, the god explained, is a man who leaves the pure life of a monk for sensual pleasures.—The god pointed out to Arhaddatta a bull, who, instead of feeding in a pasture-ground near by, browsed the *duvā*-grass that grew out of the wall of an old well, and falling into it broke his limbs. 'You are like this bull' he said, 'you might go to heaven, but by reason of your desire for worldly enjoyment you run to perdition.—Arhaddatta being awakened at last, asked his mentor who he was. The god replied that he had been, in his last birth, *Asokadatta*, in proof of which he led him to mount *Vaitādhya* and showed him the earrings he had once hidden there in his presence. Arhaddatta then recollected his former births and entered the Order. 489, 5.

Dharaṇa asked his parents' permission to become a monk and was initiated together with them by Arhaddatta. After some time he was allowed to wander about by himself; once he came to *Tīmrāipti*. 490, 6.—*Suvadāna*, who had joined *Lakṣmī* after her expulsion from *Devapura*, had returned with her to

his country (China). After some time they went together to Tāmralipti, where Lakṣmī happened to see Dharāṇa in a park. In order to ruin him, she placed, somewhere near him, her necklace with the string broken, and uttered cries that she had been robbed. The policemen came to her help and discovered the necklace near the monk; as he gave no answer to their questions, he was brought before the king. He was sentenced to death and was forthwith led to the place of execution. A stake was fastened in the ground and the saint was put on it; but the stake went down into the ground without hurting him. Now the king came to see the saint who gave no answer to his questions. He, therefore, sent the policemen to fetch Lakṣmī; however she had fled. Suvadana was made prisoner by them, when he was on the point of escaping, and was led into the presence of the king. He avowed his connexion with Lakṣmī of which he was ashamed, and after recognizing Dharāṇa, he related his history. The king pardoned and released him. He repented of his sins and being taught the Law by Ārya Mangu became a Śramaṇa. 494, 4.

Lakṣmī fell in with robbers who deprived her of everything, even of her clothes. In the night she came near Kuśasthala. Now the Purohita of that town had kindled a fire in order to obtain a charm for the queen. Lakṣmī thought it was a fire in the camp of a caravan, and went towards it; but being stark naked, she was mistaken for a Rākṣasī by the frightened people. They took courage, however, caught and bound her, and after subjecting her to insults and tortures drove her away. She wandered about, shunned by all, till at last a lion devoured her; her soul departed to the hell Dhūmaprabhā.—Dharāṇa in due time ended his life by *saṃlekhanā*; he became a god in the heaven Āraṇa. 495, 11.

SEVENTH BRAVA.

(Sena and Viṣeṇa)

Amarasena was king of Campā, his wife was Jayasundarī. In her womb the soul of Dharāṇa was embodied, when he had to descend from heaven. In the same night the queen dreamt that a beautiful banner entered her body. In due time she gave

birth to a boy who was named Sena. And in the following year Lakṣmī was reborn as Viṣṇu, son of the king's brother Hariṣeṇa by his wife Tārāprabhā. 498, 4.

Once sounds of jubilation resounded in the town, gods appeared in the sky, and a rain of flowers came down. For a nun had just then reached omniscience (*kevala*). The king went to see her; he paid her homage and listened to her preaching. They were joined by two merchants Bandhudeva and Sāgara. The latter remarked that he had witnessed something very strange. His wife had some time ago lost a necklace; to-day when he was in his picture gallery¹ he had seen a peacock stepping bodily out of the painting; after depositing the lost necklace, the bird had returned to its original place and form in the picture. The king, in great amazement, asked the nun to explain that strange occurrence. She told the

Story of the lost necklace. 501, 15—514, 6.

In a former birth, she said, I was Guṇaśrī, sister of Dhanapati and Dhanāvaha, merchants in Śaṅkhavardhana, and I was wedded to Somādeva, who died before the marriage was consummated. Having been instructed in the Jaina creed by the nun Candrakāntā, I desired, after the decease of my parents, to become a nun; but my brothers would not consent to it. However they permitted me to spend large sums for building a temple, etc., while my sisters-in-law grumbled at it. In order to know my brother's mind, I had recourse to deceit. When Dhanapati was already in his bedroom, I gave, within his hearing, moral instruction to his wife, and concluded with advising her to take care of her *sārī*, after which she entered the bedroom. Her husband inferred from my words, that she was guilty of unfaithfulness; he, therefore, did not admit her to his bed, but bade her leave his house. She was in great distress and told me next morning what had happened. I reconciled her to Dhanapati, but I was satisfied that he could be made to believe that white is black. In the same way and with the same result I put

¹ *Chitrāśālā*; probably a room with frescoes on the wall; for later on it is called an inner apartment, *vāsabhavana* or *vāsaṅgeha*. 512, 11.

Dhanāvaha to the test. 505, 20. For the deceit I had practised, I had to suffer in my next birth. I had at last entered the Order, with both my brothers and their wives, and on our death we had ascended to heaven, from which my brothers were the first to descend. They were born in Campā as Bandhudeva and Sāgara; I was born as Sarvāngasundarī, daughter of a merchant in Gayapura. Bandhudeva coming to that town fell in love with me and proposed for me. My father, however, would marry me to none but a Jaina. Accordingly Bandhudeva allowed himself to be converted and feigned great zeal for his new faith, upon which my father and the whole family consented to our marriage. The wedding having been celebrated, Bandhudeva returned to his country. When after some time he came to fetch me, he was decorously welcomed. 508, 10. Our bedroom was prepared for us, and my husband entered it. Now my bad karma took effect. The genius of the house,¹ on seeing us, determined to play my husband such a trick that we should not come together. Assuming the form of a man, he put his head into the window and asked, 'where is Sarvāngasundarī now?' Bandhudeva thought he was my paramour; his affection for me was gone in an instant, and he would not lie with me on the same bed. Without taking leave of my parents he departed for Campā, and our connexion with him ceased entirely. My misfortune having rendered me indifferent to the world, I asked and got the permission of my parents to enter the Order. 511, 2.

Bandhudeva now married Śrīmātī, daughter of Nandana in Kosalāpura, and Sāgara her sister Kāntimātī. Once I came to Campā, and going on my begging-tour I entered Bandhudeva's house, where I met Śrīmātī and Kāntimātī. They conceived a liking for me and invited me to visit them regularly for giving religious instruction. Now the karma acquired by my second deceit took effect. The genius of the house,² wondering at their friendship for me, resolved to put it to the test. Once in the inner apartment of their house, I observed Kāntimātī threading³ a necklace in a basket. After I had delivered the religious

¹ *Kṣetrāpāla*.

² *Bhavanavyantara*.

³ *Poyamāṇī*, Samkṣepa: *Proyamāṇī* (?). The word may be derived from *prota*.

instruction and all had left the room except myself, a peacock stepped out of a picture, seized the necklace, hid it on its breast, and returned to its place in the picture. Greatly surprised by this miracle I consulted the *pravarīnī*, who advised me to go no more to Bandhudeva's house. But those ladies were convinced of my innocence with regard to the loss of the necklace, and began visiting me. Some days afterwards, when all my sins were expiated by penance and contemplation, I attained Kevaliship. The genius of the house repented of his foolish trick and made the peacock deliver up the necklace. 514, 6.

(Main story continued.)

The king and Bandhudeva were so moved by the nun's tale, that they entered the Order. Hariṣeṇa, who had been Yuvarāja, then became king. Viṣeṇa who hated Sena, employed some men to kill him, but they could not take him by surprise. 515, 18.

Once the park-trees came out in flower all at once and out of season; while the minister looked with wonder at them, they suddenly returned to their previous condition. A soothsayer whom he consulted about the miracle, said that it foreboded a short change of the government. The minister, being sent for by the king at that moment, asked the soothsayer to explain why he was sent for. The latter said that a messenger had arrived to offer a girl in marriage to one of the princes; he who should marry her, would get possession of the kingdom. All turned out as the soothsayer had said. King Śankha of Rājapura offered the hand of his daughter Śāntimatī to one of the princes. She was accepted for Sena. 518, 9. The good luck of Sena increased the hatred of his brother. Sena went to Rājapura where the wedding was celebrated with great pomp. Soon after he returned with his bride to Campā, 520, 14.

Once in the season of spring prince Sena proceeded to the park on a white elephant together with Śāntimatī in a palankin. Viṣeṇa, from the top of his palace, observed him with feeling of bitter hatred, and resolved to kill him. Sena and his wife amused themselves in the park till sunset. In this way they passed some days. 524, 5.

One day four assassins in Viṣeṇa's service, disguised as monks, visited Sena in his house and pretended to have something to tell him privately by order of their guru, upon which the prince led them to some secluded spot in the garden. There they snatched his dagger from him, brought forth their hidden swords, and wounded him on his shoulder ; but he overcame them in wrestling and wrenched their swords from them. The alarm being given, the guards succoured the prince and arrested his assailants. After a flogging they confessed to have been employed by Viṣeṇa. The king fell into a passion and would have had them executed and Viṣeṇa driven from the kingdom, if Sena had not interfered in their favour ; Viṣeṇa was pardoned and the bravadoes being but his tools, were released. Sena's wound was dressed and healed. 527, 14. In celebration of his recovery a festival was held, in which, however, Viṣeṇa took no part, staying sullenly at home. In vain Sena implored the king to send for Viṣeṇa ; at last he was permitted to go to him in person. He found him in a low condition, and somehow succeeded in persuading him to meet his father and implore his forgiveness. 530, 3.

Once the court and the citizens were sporting in the park, when a *must* elephant, breaking its chains, caused a panic in the town and the park. Sena boldly encountered the furious beast which no sooner saw him than it became quite tame and suffered itself to be secured and fettered by him. This feat of his cousin increased Viṣeṇa's hatred of him to such a degree, that he decided to kill him with his own hand. 531. 8. He went to the garden where Sena and Śāntimati were sitting in a bower, and sword in hand rushed upon the prince, who taking hold of his arm and distorting it caused him to drop the weapon. He called him to account for his attack, but Viṣeṇa went away without giving any answer. Sena who was still fond of his cousin, considered that Viṣeṇa would be punished by his father, and his mother would become miserable, if his misdeed became known, and concerted with Śāntimati to leave Campā. Without giving notice to anybody they departed in the night and went to Campāvāsa. 534, 2. They hid in some grove. Now Śānudeva, a merchant of Rājapura, who was on his way to Tāmralipti, discovered and recognized prince Sena. After learning what had

occurred in Campā, and that they too intended to go to Tāmra-līptī, he invited them to come to his camp. But Sena preferred to remain where they were, because in the camp they would be found out by those whom the king was sure to dispatch in search of them. And, indeed, some men on horseback soon arrived and inquired after the fugitives; but they were put off by the men in the camp. After they had gone in another direction, the prince and his wife joined Sānudeva's caravan. 537, 3. After a few marches the caravan encamped for the night in the forest Dantaraktika. Early in the morning they were attacked by a gang of Śābaras. In the combat which ensued, Sena took part and put the enemies before him to flight, but in another part they were victorious and took the camp. The prince, therefore, turned round and meeting the leader of the Śābaras in single combat, vanquished him, upon which he acknowledged Sena as his lord and restored the captured goods to their owner. 540, 15. At that moment Sānudeva's cook came and related, in great consternation, that during the skirmish the princess had issued from her tent and gone into the wood in search of her husband. He had followed her, but had been stunned by a heavy blow from a young Śābara. When he recovered his sense, the princess had disappeared and he had searched for her in vain.—The chief sent men in every direction and [leaving Sena in the care of Sānudeva]¹ went himself together with Sena in search of Śāntimatī. 542, 8.—The latter having searched in vain all over the woods for her husband, fell into despair and hanged herself on a tree; but the sling broke and she fell down. A young ascetic returning from the *sandhyāvandana* found her lying senseless on the ground and restored her to life by sprinkling her with water. Having compassion on her, and learning the cause of her affliction, he comforted her by explaining the signs from which he concluded that she would not become a widow. They went together to his hermitage which happened to be not far off. There Śāntimatī was taken care of by the Tāpasīs. 546, 4.

¹ The words in brackets are in the original as follows. 'He said to Sānudeva, Sir, it is too late to go to our village; do you, sir, comfort his Highness; but I shall go in search for her Highness. He assented.' This passage is probably a later addition, because it is at variance with the following; for the prince and the chief go together in search of Śāntimatī.

After an ineffectual search for Śāntimati all met again in the evening. Sena and the Śābara chief were sleeping in the same place, when late in the night the scouts reported that a troop of soldiers sent by king Samaraketu of Viśvapura to punish the Śābaras was advancing. Sena and the chief went to meet the enemy and gave them battle, in which they performed wonders of valour; but as the enemies far outnumbered the Śābaras, the latter were at last surrounded, and Sena and the chief were made prisoners. They were brought before the king, who hearing of the prince's gallant behaviour and admiring his noble appearance gave orders to release him, but to kill the robber. Sena, however, declined this favour. At this juncture arrived Śānudeva, who had been left in the camp, and offered the king most valuable presents; seeing Sena covered with wounds, he fainted. When he recovered his senses, he said that he had come in search of Sena, and told the king all about him. The king gave orders that Sena and the chief should be attended by physicians. As the rainy season was at hand, Śānudeva was prevailed upon to proceed with the caravan to Tāmralipti. Sena remained with the king waiting for news about Śāntimati. 551, 11.—One Somasūra told the king that he knew how the prince could be joined to his wife, and related the

Story of Priyamelaka Tīrtha. 551, 15—560, 6.

In the Kādambari forest is situated the town Viśākha-
vardhana; there lived in it a merchant Vasumdhara, whose
son Priyamitra was engaged to Nilukā. Before their wed-
ding, however, Vasumdhara lost his fortune and died; his
son being reduced to abject poverty left the town and wandered
about. Somewhere in the north he met a friend of his, the white
friar Nāgadeva, who persuaded him to enter the order of
his sect. After some time he went to his native place where Ni-
lukā came to see him. His affection for her was at once renew-
ed. But as he could not give up his vow and would not re-

¹ *Pāṇḍura-bhikṣu*; they have to abstain from *gorasa*, milk and curds;
553, 17. See Haṭṭibhadra's Śāstravārttāsamuccaya 7, 3: *payovrato na dadhy-*
ati na payo 'ti dadhivrataḥ agorasavrato nōbhe tasmāi tattvaṃ trayātmakam

nounce Nilukā, he resolved to starve himself to death in the hope of being united with her in their next birth. And as Nilukā decided on dying together with him, they remained under an Aśoka-tree. Nāgadeva happened to come and learnt from Nilukā's friends the intention of Priyamitra and his bride; but thinking him inaccessible to advice he uttered some common place remarks and departed. The couple died after two months and became a pair of Kinnaras. 558, 3. They went to the Aśoka-tree under which they had died, and erected, near it, a shrine dedicated to the god Ānanda and his wife Nirvṛti. Then they went to Nandanavana, where they met a Vidyādhari in great distress who related her misfortunes. Once being engrossed by thoughts of her lover she had committed a fault in the service of the Vidyādevatā and had been cursed by her to be separated from him for six months; but on being appeased the goddess had advised her to go to Nandanavana where in a certain place grew the tree Priyamelaka; when she stood under it, she would be united with her lover. She had searched for that tree, but though the goddess had described it to her, she was unable to make it out. The Kinnaras promised to help her and, indeed, found out the tree. When they stood under it, the Vidyādhara appeared all of a sudden, and joined his wife.—The Kinnari persuaded her husband to uproot that tree and plant it near the temple they had erected. The tree acquired the fame as a Tīrtha, which was named Priyamelaka. 560, 6.

(Main story continued.)

The king and prince Sena rejoiced at the thought that Śāntimatī might be recovered by means of the miraculous tree, and the chief of the Śābaras stated that he knew the place where it grew. Thereupon the king dismissed Sena and the chief with many followers, making Sena promise to return after the recovery of his wife. After a few marches the travellers reached the hermitage of the Tāpasas, and the chief led Sena to the place where, according to the description, the miraculous tree grew; but he could not tell which it was among the numerous trees that were growing there.

Now Śāntimatī who had been gathering flowers and fuel,

rested near the wishing-tree; she suddenly beheld Sena and fainted at the unlooked for sight. On hearing the cries of her companions Sena came to her help and learnt from them all about Śāntimatī. He then carefully examined the tree under which they stood, and being satisfied that it was the wishing-tree worshipped it in due form. Pleased with his piety, the goddess of that place ¹ appeared and presented him with a miraculous stone by which all diseases could be cured. After she had gone, they all together went to the hermitage, where Sena and his wife took leave of the Tāpasas. 566, 10. They reached Viśvapura in a few days and were, with great joy, welcomed by king Samaraketu. While they were staying there, the king fell seriously ill, nor were his physicians able to cure him. At last Sena made use of the healing-stone, by means of which the king completely recovered. He made Sena promise not to leave him, and gave strict order that, in case anybody should arrive to see the prince, notice of it should be first given to himself, before the stranger was admitted to Sena. 569, 3.

Once there arrived, from Campā, Amaraguru, a minister's son, who had somehow come to know the events related above. He was first introduced to the king, who bade him manage the matter in such a way, that prince Sena should remain with him. Admitted to the prince, Amaraguru related that Hariṣeṇa, the old king, having made over the reign to Viṣeṇa had entered the Order; but that the subjects were disaffected towards Viṣeṇa. At this moment some omens occurred which foreboded ill. Amaraguru remained in Viśvapura and dispatched spies into the kingdom of Viṣeṇa. 571, 8.

Now Śāntimatī having dreamt that the wishing-tree was entering her body, became big with child, and in due time gave birth to a boy, who was called Amarasena after his grandfather. 572, 4.

Once one of the spies who had been sent to Campā, reported that Muktapīḍa, king of Acalapura, had conquered the kingdom of Viṣeṇa, who had fled. Sena resolved to punish the usurper of his father's kingdom and went to meet him at the head of

¹ Kṣetradevatā.

troops which Samaraketu had given him. 573, 10.—Postical description of Sena's departure from Viśvapura, of both armies, and of the battle.—At last Sena vanquished Muktaṭṭha in single combat. He spoke kindly to his gallant enemy and dismissed him into his kingdom. 579, 11.

Sena then returned to Campā, where the people welcomed him with transports of joy; but he declined their homage emphasizing that Viṣeṇa was their king. Messengers were dispatched to Viṣeṇa to make him return to his capital; but he sent them home with no courtesy and stayed away. 581, 9.

When Hariṣeṇa, now a monk, heard the good news of Sena, whose sudden departure from Campā had been the principal cause of his renouncing the world, he thought it likely that he might awaken him, and, therefore, went to Viśvapura, where Sena came to see him. He spoke to him about the inconstancy of fortune, and in order to prove that men even for small faults are visited with grave affliction, he told him the

Story of Candrā and Sarga. 583, 3—595, 4.

In Vardhanāpura there lived a very poor man named Saddha¹ with his wife Candrā and his son Sarga. On Saddha's death the widow earned a livelihood by doing jobs in other houses; and Sarga by collecting fuel, etc. in the woods. Once Candrā was called upon to carry water to the house of some merchant; before going there she put the meal for her son in a bag. When Sarga came home, hungry and thirsty after his day's work, and found nothing to eat, he waxed wroth and reviled his mother on her return with these words: 'have you been impaled there, since you have forgotten the time of my meal?' She replied: 'are your hands cut off, since you did not take it out of the bag and eat it?' Their rancorous speech produced bad karma for both of them.—They were, however, converted to the Jaina creed and afterwards entered the Order. After having died, by *samlekhanī* they ascended to heaven. 584, 15.—Sarga was reborn in Tāmraliptī as Aruṇadeva, son of a merchant, and

¹ Apparently the Apabhrāṃśa of Śraddha. Saddha in the Samikṣepa is a misprint for Saddha. The name Deṇī also is probably Apabhrāṃśa.

Candrā in Pātālāpatha as Deīnī, daughter of the merchant Jasāditya.¹ They were engaged to one another; but before they were wedded, Aruṇadeva sailed for Mahākataha. The ship foundered; Aruṇadeva together with one Maheśvara saved themselves by a plank, and after more adventures, not specified reached Pātālāpatha. Ashamed of his present condition he did, not go to his father-in-law's house, but allowing Maheśvara to buy victuals in the market, he entered a temple and soon fell asleep. 585, 16.

Now Deīnī's karma took effect. She was attacked in her garden by a robber, who tried to wrench off her bracelets; but as they did not get loose he cut off her hands with a knife and ran away. But a hue and cry being raised after him, he ran till he was exhausted and took refuge in the temple where Aruṇadeva was sleeping. The karma of the latter now took effect. The robber put the bracelets and his knife near the sleeping Aruṇadeva and absconded up the spire. On awaking Aruṇadeva picked them up and left the temple with the knife in his hand. He was caught by the policemen who had pursued the robber; they discovered the bracelets which in the scuffle dropped from his clothes and led him before the king. Aruṇadeva was condemned to death and was forthwith impaled. 587, 12.

On his return to the temple Maheśvara not finding Aruṇadeva in it enquired of the garland-makers in the neighbourhood whether they had seen him. They replied that they had seen but a robber who was caught by the policemen; his friend had probably gone with them to see him impaled. He, therefore, went to the place of execution and saw Aruṇadeva writhing on the pale. The lookers-on asked him the cause of his distress, and he related all that had occurred before. His desperation was such that he would have broken his skull on a rock, if the people had not prevented him. The report of these events spreading fast, Jasāditya and Deīnī hastened to see Aruṇadeva. They resolved to die on the pyre, but were prevented by the king who had also come there. 589, 16.

¹ This form of the name is given in the Saṃkṣepa; the proper Sanskrit equivalent would be Yasaḍitya.

At this juncture there arrived the *gaṇadhara* Amareśvara, whose sanctity was such that the grief of all the people assembled there ceased at once. He held forth on the severe retribution for even small sins and related the fatal accident in Aruṇadeva's and Deīnī's former birth. They were greatly moved by the sage's account concerning themselves and obtained his permission to starve themselves to death. 591, 15. Amareśvara then explained to the king that for grave sins the evildoers would be reborn not as men, but as animals or be punished in hell. There was but one means of avoiding such consequences, viz. carefulness (*apramāda*); only absolute carefulness combined with repentance, etc. is able to completely destroy the seed of karma, which otherwise will bear bitter fruits.—This discourse of the saint induced the king to take the vows.

Then the robber confessed his deed and declared that he would put an end to his life. Amareśvara taught him how to starve himself to death. Aruṇadeva, Deīnī, and the robber died soon after and ascended to heaven. 595, 4.

(Main story continued.)

When Hariṣeṇa had finished his discourse, Sena declared his intention to become a monk, for which he obtained the minister's assent. After having installed his son Amarasena on the throne he was initiated by Hariṣeṇa together with Śāntimatī, Amaragupta, and other persons of rank. 596, 9.

In the course of his career as a monk Sena took upon himself the *jinakalpa*, and wandering about by himself he came to Kollāga. Viṣeṇa, the ex-king, saw him there and resolved to take his life. During the day he hid himself in a temple near to the place where Sena stood in deep meditation. Issuing in the night, with his sword drawn, he announced to the saint that he would put him to death with his own hand. But the deity of the place¹ lamed his arm and reviled him for his wickedness. When able to move again, he made a second attack on Sena; this time the deity dealt him such a blow, that he dropped bleeding on the ground. For fear that the place occupied by the

¹ Kṣetradevatā.

aint should be polluted, the deity carried Viṣṇu away and deposited him in a grove. Thence he went forth and wandering about was killed by some Śabarās. He descended to the hell Tamaḥ.

Sena on his death ascended to the ninth Graiveyaka heaven. 599, 9.

EIGHTH BHAVA.

(Guṇacandra and Vānamantara.)

When Sena's life as a god terminated, his soul descended into the womb of Padmāvatī, wife of king Maitribala of Ayodhyā. The queen dreamt in that night that a beautiful lake was entering her body. In due time she gave birth to a boy who was named, after his grandfather, Guṇacandra. 602, 13. He was instructed in all *kalās*¹ and grew up a virtuous youth who was not addicted to sensual pleasures. 604, 2.

The soul of Viṣṇu, after having stayed the allotted time in hell and having then gone through a great number of births, was at last embodied as the Vidyādhara Vānamantara² in Rathanūpura-cakravālapura on mount Vaitāḍhya. Once he went to Ayodhyā and saw the prince in the park amusing himself with painting. He felt at once so strong an aversion to Guṇacandra that he would have killed him, if he had been able to come near him.³ He, therefore, rendered himself invisible and produced a most frightful noise which he imagined would kill him; but the prince was not frightened in the least. Then the Vidyādhara threw a golden tree at the prince; it would have crushed him, if it had not been averted by his merit. Now the guardian Vyantara of the place happened to come there; as he was more powerful than the Vidyādhara, the latter went away. The prince returned to the town. 605, 10.

¹ The Saṃkṣepa mentions the usual number, viz. seventy two, but the enumeration in the original far exceeds that number.

² The correct Sanskrit equivalent would be Vyantara, but the Saṃkṣepa retains the Prakrit form of the name, only changing ṇ into n.—The Vyantaras are a class of lower deities to which the Vidyādharas do not belong. Tattvārth. S. IV 12.

³ Literally: Trespass upon the *avagraha* of the prince, i.e. the space around him which is considered to belong to him of right.

In Śāṅkhapura there lived King Śāṅkhāyana and his wife Kāntimati. Their daughter Ratnavati was so beautiful and accomplished, that her mother doubted if any man could match her. She, therefore, sent out clever men everywhere to take the likeness of any prince whom they might think worthy of Ratnavati, and secure a proof of his proficiency in arts. Two of these men, Citramati and Bhūṣaṇa, beheld Guṇacandra in a park practising with the bow. They made no doubt that he ought to become Ratnavati's husband; but they were not able to take his portrait after seeing him only once and for a short time only. They, therefore, requested the honour of waiting on him under the pretence of being painters. Admitted to his presence they produced a portrait of Ratnavati, which the prince greatly admired as a piece of fine painting. However they said, there was not much art in the picture; it was the beauty of the original which gave it its value; and then they told him whom the picture represented. The prince instantly fell in love with one whose likeness only he had seen; but dissembling his commotion he changed the subject of the conversation and asked his friend Viśṭṭabuddhi to propose a Praśnottara (a kind of riddle); which the prince solved at once. Now Bhūṣaṇa proposed a Praśnottara of his own, and after him Citramati another, both of which had to be repeated before the prince was able to solve them. 612, 8. To reward them for their clever compositions, the prince ordered his treasurer Dhanadeva to pay them a lakh of dīnāras. Dhanadeva thought that the cause of the prince's lavishness was his ignorance of the enormous greatness of a lakh. In order to make him more considerate for the future, he counted the dīnāras down in the presence of the prince, and told him that this was the lakh of dīnāras which he was pleased to present to the painters. But the prince guessed the treasurer's meaning; in order to make him understand that the right-minded regard money but as dross, he said that one lakh was not enough for both men and ordered him to pay them another lakh.¹ 614, 7.

¹ A similar story is told about Nero by Johannes Zonaras, epitome historiarum XI 12. Nero had ordered 2,500,000 silver coins to be paid to

In the afternoon the prince amused himself with painting. He had just finished a picture of a couple of Vidyādharas, when Bhūṣaṇa and Citramatī joined the party. They admired the picture and praised it for the faithful rendering of the lover's deportment. 616, 3. Next morning *gūḍhacaturthas*, another kind of riddles, were proposed, and they were solved by the prince. Afterwards he had a ride with the king. In this way the prince passed a few days, usually in the company of Bhūṣaṇa and Citramatī. 618, 19. Once the prince painted a portrait of Ratnavatī and wrote under it a stanza in which he gave expression to his passion for her. Bhūṣaṇa and Citramatī admired the picture and considered Ratnavatī fortunate in having won the love of so excellent a prince. They made a portrait of the prince, and taking both his pictures they returned to Śaṅkha-pura, without taking leave from anybody. 621, 6. The queen was greatly pleased by their account of the person and accomplishments of the prince; she admired his pictures, and bade her maid Madanamanjukā bring her daughter the portrait of prince Guṇacandra to copy it. Ratnavatī was in a transport of joy when she beheld the portrait of the handsome youth, and wondered who he might be. Her maid said, he certainly would become the princess' husband, a conjecture which was confirmed by an omen (*upaśruti*). Ratnavatī copied the picture and sent it to her mother, who placing it side by side with the prince's portrait of Ratnavatī thought the two well matched. Then she sent Ratnavatī her portrait by Guṇacandra, which astonished her very much as he had never seen her. In this way she passed her days always thinking of, or talking about Guṇacandra. 627, 6. The latter consoled himself with regarding the portrait of his sweetheart. Maitribhāṭa who approved of his son's choice, sent some persons of rank to ask Ratnavatī in marriage for him. Great was her joy when she heard that her father had bestowed her hand on Guṇacandra. She was conducted to Ayodhya where the marriage was performed with great pomp. 631, 7.

one of his companions. Agrippina, for the same reason as in our text, caused the money to be counted down in the presence of Nero, upon which he doubled the sum.

In the morning the prince was roused from sleep by the chant of the bards. 633, 16. He went to the park and after having amused himself there he returned to the town. In this way he passed his days together with the charming Ratnavati. 634, 4.

Once Vighraha, a vassal of Maitribala, revolted and put to flight the troops which were sent against him. The King now consented that the prince at the head of the Rājputs should lead a large army against the rebel and punish him. But Vighraha took refuge in one of his strongholds, where he was besieged. He once made a sally and engaged the hostile army in a general combat. When Guṇacandra became aware of it, he withdrew the troops and reprimanded the Rājputs for their wanton bravery against an enemy who might be reduced to obedience by a less violent means. 635, 21.

Now Vānamantara coming there by chance recognized Guṇacandra; being himself unable to kill him, he proposed to Vighraha to bring about a fight between him and the prince. About midnight he conducted him with four men to Guṇacandra's tent. Vighraha roused him from sleep and challenged him; but he was easily overcome by the prince. Vānamantara whose plan had miscarried, went to Ayodhyā, and in order to give vent to his spite he spread the rumour that the prince had been killed.—Guṇacandra who had magnanimously condoned Vighraha, proceeded together with him to Ayodhyā. 639, 18.

At that time a monk of superhuman knowledge,¹ Vijayadharma, walking towards Ayodhyā with the purpose of awakening Guṇacandra, was visited by the latter together with Vighraha and some noblemen.² While they were conversing together, a Vidyadhara appeared and requested the saint to relate his history, of which he had heard but an imperfect account.

Vijayadharma's history. 642, 3—665, 10.

I was, Vijayadharma said, King of Mithilā. My wife Candravarmā was once carried away by a magician who wanted

¹ Caturjñānin, see above p. lxxx note.

² The following, 631, 9 down to 664, 10, is in verse

to make use of her for the attainment of some charm. I was in utter despair at her loss ; in order to console me the magician averred that the queen would suffer no harm and would return to me after six months. Still, I was desponding all that time ; but before the six months were over, I experienced all of a sudden, an extreme gladness, the cause of which proved to be the arrival of the Tirthakara. The gods having prepared the *samavasaraṇa*, the Lord entered it, and the different classes of deities occupied their proper places in it. I went there on a white elephant, but entered the *samavasaraṇa* on foot. Prostrating myself before the Lord, I praised him in a hymn, bowed to the monks and gods, and sat down. 647, 19. Now the Tirthakara preached the Law, explaining how it should be purified like gold by rubbing, cutting, and calcination.¹ 653, 10. When he ceased speaking, I espied my wife among the people assembled, and I inquired of the Lord what fault of mine in a former birth had caused my separation from her. The following is what I learnt from him. 654, 4. In the Vindhya I had been a chief of the Śabarās, called Śikharasena ; my wife was Śrīmattī, who is now Candravarmā. Once we saw some monks who had lost their way, and felt compassion for them. After having fed them with fruits, etc., I put them on the right way again. They delivered us the *namaskāra* and taught us right conduct, especially enjoining us, one day in every fortnight, not to commit any forbidden action, even though in danger of our lives. We carefully kept this rule. But once on a Pōsadha-day we were on a peak of the Vindhya, when a fierce lion came towards us. I grasped my bow and would have shot the beast, if my wife had not reminded me of our vow. We, accordingly, allowed the lion to devour us, upon which we ascended to heaven. 658, 4.

I was reborn as prince Samaramrgāṅka of Cakrapura in Aparavideha, and my wife as Aṅgokadevī, a cousin of mine, whom I married ; after my father's death I ascended the throne. I was just as passionate a hunter as I had been in my last birth as a Śabara. Once I was attacked by king Śribala, to whom all

¹ The first nine gāthās on p. 648 occur also in the beginning of the *Kālakṣārya-Kathānaka*, see ZDMG vol. 34. p. 258 l 16—259 l 24.

my warriors deserted ; being killed by him in battle and having died in vindictive reflections, I had to descend to hell. My wife mounted the funeral pyre in order to be united with me in her next existence ; accordingly she too had to descend to the same hell. 660, 8. We were reborn as very poor people and became husband and wife. Once a nun collected alms in our house ; we asked her where her *upāsraya* was, and went there regularly in the evening. The *gaṇiṇi* instructed us in the Law, and we worshipped the images of the Tirthakaras. Thus we became pious Śrāvakas and on our death we ascended to the Brahmaloṇa. Most of my sins had been atoned for in hell ; for the rest of them we had to suffer in our human birth.—

This account of my former births, Vijayadharmā concluded, made such an impression on me, that I became a monk. 665, 10.

(Main story continued.)

All hearers were greatly moved by the saint's tale. Guṇacandra begged to be given the vows of laymen, and Vighraha also became a Śrāvaka. Vijayadharmā then disappeared, after promising to see the prince again in Ayodhyā. 665, 7.

Meanwhile Vānamantara had spread in Ayodhyā a rumour of Guṇacandra's death. Ratnavatī upon hearing this report desired to enter the fire ; but the king comforted her in some degree by denouncing this rumour as an intentional lie set on foot by an enemy of the prince ; he would send a swift messenger to the army who would, within five days, bring back news about Guṇacandra. In the interval Ratnavatī abstained from food and performed expiatory rites. She asked the *gaṇiṇi* Susaṃgata to come to her house and made her deliver religious instruction to her and her people. The nun explained that all creatures in the world continually undergo suffering in one way or other ; but as some sick persons following the advice of a clever physician get over their pains and do not feel ill, so those who keenly feeling the misery of worldly existence conduct themselves according to the advice of a saintly master, are greatly relieved, though they are still exposed to the ills of human existence.—She then assured Ratnavatī that her husband was still alive ; for her voice was not that of a widow. Her present grief, she said,

had been caused by some trifling fault; as had been the case with herself. This remark induced her to tell her own history.

History of the nun Sūsaṃgatā. 671, 8-685, 9.

I was, she said, the wife of Narasundara, king of Kośala. Once my husband took a ride; the horse ran away with him and set him down in a great forest. In a grove he discovered a woman, who told him that she was the yakṣiṇī Manoharā and had been, without cause, deserted by her husband; she made proposals to my husband, which he firmly rejected, and then threatened to kill him; but he drove her away and she became invisible. He had not gone far, when a golden tree fell down near him; looking upwards he descried her in the sky reviling him; and at last she disappeared. He soon was joined by his soldiers who had followed the track of his horse, and returned to the town. I suspected that he had had an adventure and did not leave off questioning him till he told me all about Manoharā. 'If I get hold of her,' he concluded, 'I shall treat her so badly, that she will give up her infatuation.' 674, 6. Once going to the bedroom I saw my husband lying on the bed together with a woman exactly my counterpart. I withdrew in distraction but was perceived by my husband, who pursued me and got hold of my hair; 'look,' he said to that woman, 'it is as you have foretold me; the sorceress has assumed your form.' She replied, "I won't look at her; drive the bad person from your country." Thereupon my husband delivered me to the guards who maltreated me grossly and left me outside the town near a wood. In my distress I resolved to put an end to my life by throwing myself down from a hill; when I began to ascend it, some monks perceived me and led me to their guru. He comforted me, and in order to account for my present misfortune, he related the history of my previous births. 676, 11.

In the ninth birth before the present one, he told me, I had been Candrayasā, daughter of a brahman in Brahmapura of Uttarāpatha. My friend was Bandhusundari, wife of the merchant Yaśodāsa, a worldly-minded woman. Once I found her very low-spirited; her husband, she said, neglected her as she had no children, and was in love with Madirāvati. There was

however, a nun named Ūtpalā who was very clever in managing such matters. I introduced her in Bandhusundarī's house ; and she prepared a charm, by means of which Yaśodāsa ceased to love Madirāvati and left her. By this deed of mine I acquired bad karma. 678, 8.

In my next births I became, in turn, a female elephant, then a monkey, a bitch, a cat, and a Cāṇḍālā girl ; in all these births I was hated by those of my kind, and died a miserable death. In my last birth I was a Śābara girl, whom the Śābaras detested and drove from their village. Once I met, in a forest, some monks who had lost their way ; I set them on the right way, and was so kindly treated by those holy men, that I conceived a sincere veneration for them. The good karma I acquired thereby, brought about my birth as daughter of the king of Śvetavi, and my subsequent marriage with the king of Kosala ; by the rest of the bad karma I was made to suffer my present misfortune. 680, 8.

This tale of the guru greatly moved me and brought about the recollection of my former births. He further told me that in this very night my husband would find out the deceit of Manoharā and drive her away without injuring her, and that we should meet next morning. I wanted to take the vows at once, but the guru delivered me only the *namaskāra* and bade me repeat it while I remained in a cave of the hill waiting for my husband. 682, 14.

Some of his horsemen found me in the next morning, and then he himself came to me. I told him how I had fared in the interval, and what the guru had told me about my former births. He was greatly moved on learning that even slight faults are most severely punished by fate, and going with me to see the guru he was further instructed in the Law. After placing his eldest son, Surasundarā, on the throne and making the usual preparations, he took the vows together with myself and all his wives. • 685, 9.

(Main story continued.)

The nun assured Ratnavati that Guṇacandra also had embraced the Law, and she was visited by her, till on the fifth

day her husband arrived. The couple was very happy, and rejoiced to have been set on the way of perfection by the best of teachers. In the course of time Ratnavati gave birth to a boy; Maitribala then entered the Order, and Guṇacandra became king. 689, 5.

Once during the monsoon king Guṇacandra saw the river carrying an enormous volume of water, destroying the banks and causing ruin everywhere. Again in autumn he beheld the same river now returned to its old bed and filled with pure water. This river struck him as a simile of man first in a worldly state of mind and again in that of renunciation. He resolved to enter the Order, and went, together with Ratnavati, to Benares, where Vijayadharmā initiated him, his wife, and many persons of rank. Guṇacandra passed some time as an ordinary monk; at last he was allowed to wander about by himself. 692, 16.

Once in Kollāga he was standing motionless in deep meditation. Vānamantara, his old enemy, perceived him from the sky and threw a huge rock on him, which, however, did him very little harm; twice the Vidyādhara repeated the assault with no more success. He then thought of bringing about his ruin by the following design. After having stolen something valuable and placed it near the saint, he pointed him out to the policemen as the robber. Although they did not at first believe him guilty, still when he returned no answer to their questions, they grew angry and informed king Viśvasena. The latter on recognizing Guṇacandra was desolate that so holy a man should have been injured, and he would have apprehended Vānamantara if the Vidyādhara had not made himself invisible. The king paid homage to the saint and made the queens to the same. A wood-cutter who had witnessed the falling of the rock, informed the king of the details; but the enormous noise produced by it, he said, had made him faint with fright. The king was overcome by grief at the malignity of the Vidyādhara, and at the injuries inflicted by him on Guṇacandra. The latter on the completion of his meditation comforted the king: the pain caused him by Vānamantara was a mere trifle; the Saṃsāra was but continual suffering, wherefore the wise took refuge under the tree of the

Law; his suffering on earth was not to be compared to what he had undergone many times in hell.

The king was awakened by his sermon, and entered the Order under Vijayadharma. 700, 13.

Vānamantara at the end of his life fell ill and died a most miserable death; he descended to the hell Mahātama. Guṇacandra died by *pādapopagamana* and ascended to the heaven Sarvārthasiddha.¹ 701, 14.

NINTH BHAVA.

(Samarāditya and Girisena.)

In Ujjayini reigned king Puruṣaśiṃha, his wife was Sundarī. When the soul of Guṇacandra was to enter on his last birth, he was embodied in the womb of queen Sundarī, who on her conception dreamt that the sun was entering her body. In due time she was delivered of a boy, who was named, after his grandfather, Samarāditya. And the soul of Vānamantara after leaving hell and going through a great number of animal births was born as the Cāṇḍāla Girisena; he was ugly and miserable. 705, 15.

In consequence of his good karma Samarāditya grew up a most virtuous, intelligent, and accomplished young man; he recollected his former births, of which fact, however, nobody else was aware. Since the prince was averse to all pleasures and worldly interests, and delighted only in pure meditation, his father desired to bring him back to habits of life more conformable to his exalted state. He, therefore, surrounded him with clever and gay companions, Aśoka, Kāmānkura, Lalitāṅga, and others. They did their best to amuse the prince, who humoured them hoping to bring about their enlightenment. 706, 8.

Once they engaged him in a discussion about the import of the Kāmasāstra, asserting that it was necessary for attaining the highest good. The prince refuted their arguments one by one and proved that the precepts of the Kāmasāstra did but lead people to sin. 715, 9.

¹ This is the name of the highest heaven. Our author calls it here Śarvasiddha and 703, 1 Mahāsiddha. The gods in Sarvārthasiddha are born only once more. Tattvārth, §. IV 27.

A few days later they extolled the value of friendship ; the prince assented to their proposition in a general way. But, he said, there are three kinds of friends : the inferior, the middle, and the excellent ; only the last one is of real value. He explained that the Body is the inferior friend, the middle one are the Relations who leave one on death, and Religious Merit only is an excellent friend who accompanies one even after death.¹ And he instructed his companions how to exert themselves in order to reach the *summum bonum*. 719, 3.

Once in spring during Madana's festival when the townspeople were amusing themselves in the park with songs and all sorts of shows, the most respected citizens invited the king to grace their holiday by his presence. The king replied that he would send the prince as his deputy ; for he was anxious that he should have some diversion. Accordingly Samariditya, in a richly decorated carriage and accompanied by a train of elegant persons, went to the park where he witnessed the shows and sports of the people ; he humoured their frolic, though he deplored their folly. 723, 9.

Proceeding further he saw² a man in a deplorable condition lying on the plinth of a temple. With a design of awakening the people he inquired of the charioteer what kind of show that was ; and when the latter replied it was no show, but a man overcome by disease, he drew his sword and called upon the Disease either to release her victim or to get ready for fight. All singing and playing ceased instantly, and the people drew round the carriage. The charioteer explained to the prince the nature of disease ; against it there was only one remedy, which is administered by the Law. The spectators confirming this statement, the prince asked them why they did not exert themselves to get rid of their common enemy, Disease. They entreated him, however, not to disturb their holiday, but to look at their sports. 725, 12. Next the prince beheld a helpless couple in ex-

¹ Compare *Parisiṣṭa Parvan* III, 149, ff.

² The following story appears to be an adaptation from the Legend of Buddha, viz. his four sights in the park which led him to abandon his home. In Haribhadra's account, however, the fourth sight, an ascetic, is wanting.

treme old age, and a similar scene was enacted. 727, 12. Then the prince saw a corpse being carried to the burning ground. Again he feigned ignorance of death, and made use of the charioteer's information to awaken the people, wherein he succeeded at last. They left off merrymaking and went about their business. 730, 6.

On hearing an account of the prince's strange conduct in the park, the king's anxiety concerning him increased. He, therefore, made him promise to do what he should ask him. After some days he told him that Vibhramavati and Kāmalatā, two daughters of king Khadgasena, who had selected the prince for their husband, had arrived; he requested him to marry the sisters in conformity with the promise he had given him. The prince gave his assent, and several auspicious signs foreboded a happy result. 733, 20. Samarāditya's betrothal was celebrated by the people in due form; all preparations for the wedding were carefully made, and the prince married his two brides in great state. 737, 16.

In the evening the prince together with his friends Aśoka, etc. went to the bedchamber where his two brides and their friends were assembled. When they all were seated, Kundalata and Māṇini offered the prince garlands prepared by their mistresses, and Māṇini gave utterance to their hope that the prince would requite the affection of his brides, on which he remarked, 'we must examine if they love me.' In order to prove their mistresses' love for him, Kundalata related that both sisters were desperately in love with him ever since they had heard his name, and that they had been in a transport of joy when their father had sent them thither; their love, therefore, was beyond doubt. The prince who intended to set them on the way of salvation, questioned whether a person really loved one whom he would prompt to do wrong, and in illustration of the problem he related the

Apologue of the lover in the sink-hole! 740, 12.

743, 11.

In Madanapura of Kāmarūpa lived king Pradyumna. One day when he was out riding, his wife Rati was looking down

¹ For a similar, but less gross apologue see *Parīkṣit Parvan* III 248 ff.

from a window of the palace, when she perceived a fine young merchant called Śubhāṃkara walking in the street, and was observed by him. Both fell in love with each other, and Rati invited him through her maid to come to her. They had been together for a short while, when the voices of heralds were heard, announcing the approach of the king. There being no chance of escaping, the queen sent her lover to hide in the privy. Now the king arrived and sat together with Rati on the couch; but after a while he felt a call of nature and sending for the sweeper bade him inspect the privy. Śubhāṃkara who overheard his words, jumped into the sink-hole to save himself from being killed, but he was almost suffocated in the filth. The king did his want and stayed with the queen the whole day. When he had gone, Rati looked for Śubhāṃkara; but not seeing him, thought he was dead. After some time the sink being opened to be emptied, Śubhāṃkara who was still alive, escaped; he cleaned himself as well as he could; but his hair and nails had gone and he was so reduced that his father did not recognize him. Under proper medical treatment, however, he was restored to health and beauty. He was again seen by Rati, she made him visit her, and everything happened just as on the first occasion; and all this occurred several times. 743, 11.

Samarāditya asked his hearers whether Rati's affection for Śubhāṃkara was really true love. Māṇḍī denied it, and gave reasons for her opinion. But the prince demonstrated that her arguments adduced against the reality of Rati's love held good also in the case of his brides.* The latter acknowledged the truth of his words and approved his advice to renounce sensual pleasures and to strive after beatitude. He himself, he said, had forsworn all worldly desires and had chosen chastity. When he ceased speaking, a rain of flowers fell from heaven; for Samarāditya had just then reached the supernatural knowledge called *avadhijnāna*. 746, 8.

The prince's parents were disconsolate on hearing his renunciation of the world. While they were lamenting his lot, a splendidly attired goddess, sword in hand, appeared and comforting them declared herself to be Sudarśanā; attracted by the prince's virtues she had taken up her abode in his house. The

king and the queen instead of sending for their son visited him in his house and praised his conduct; for he had performed a most difficult task. In order to correct this opinion of the king, Samarāditya told the

Apologue of the four men. 748, 10—749, 15.

There were once four men, two of them greedy of wealth, and the other two intent on sensual pleasures. Travelling together they came to some place where they beheld two very rich treasures and two beautiful women; they rushed forward to seize the objects of their desires. But a voice warned them that a huge mountain was falling on them. They were in a terrible fright when they saw the mountain coming down rapidly, and were at a loss what to do. The same voice told them that there was now no escape; but those who retained their desire for wealth or pleasure, would be crushed again and again; while those who had resigned their desire, would be crushed only this time and would be safe for the future. And so it came to pass with these four men, two of whom proceeded towards the objects of their desire, while the other two abstained from them. 749, 15.

Samarāditya explained the meaning of this apologue to the satisfaction and enlightenment of the king.—The brides declared that their lot was better than they ever could have desired. 752, 14.

While they were thus conversing, loud lamentation was heard in bhāṭṭa Putandara's house near by. Purandara, the prince said, was all but dead, for Narmadā, his wife, had poisoned him; the king should send physicians who would restore him and his dog to life. Samarāditya was, by his supernatural knowledge, aware of all that had happened, and, therefore, was able to tell the history of Purandara. 754, 7.

Narmadā was in love with her servant Arjuna, but Purandara would not believe it. When, however, his mother warned him, his suspicion was aroused. He, therefore, pretended to go to Māheśvara on an errand of the king; but he returned in the night and surprised his wife sleeping in the embrace of Arjuna. Piercing him with his sword, he left the house and hid in some

place. Narmadā was in great despair, when awakened by the blood of her lover she found him dead. She buried the corpse near the wall, placed an image there, and worshipped it. Purandara returned after a few days to his house, and lived with his wife just as before. Twelve years had passed since; five days ago Narmadā had invited brahmans for the *Śrāddha*. While the ceremony was being performed, Purandara said smiling to his wife, 'Why mind him still.' From these words Narmadā had concluded that her husband had murdered Arjuna, and therefore she had poisoned him. She gave poison to the dog, because he always came to the tomb. This dog was no other than Arjuna who after his death had been reborn seven times as an animal and the last time as a dog.

Meanwhile the physicians had arrived; they cured Purandara and his dog by an emetic. 758,15.

All of a sudden a brilliant light illuminated the whole city. For just then, as the prince explained, Jinadharma had become a god; he had come to enlighten his wife and his friend, and afterwards he had again ascended to heaven. Samarāditya related his history. 759,19.

Jinadharma was a pious Jaina; his wife Bandhulā was in love with his friend Dhanadatta. Once, during the night, Jinadharma went to an empty house near his own, and stood there motionless meditating. The same house had been appointed by Bandhulā for a rendezvous with her lover; she brought there in the night a bed the feet of which ended in sharp nails, and unwittingly placed one of these nails on the foot of Jinadharma, of whose presence she had not become aware in the dark room. When she and her lover lay on the bed dallying with each other, the nail pierced Jinadharma's foot. He bore the terrible pains without uttering a sound and persevered in pure meditation till he expired. Having ascended to Brahma-loka, he at once returned to the same house with the intention of awakening his wife and his friend. For this purpose he made her first and the friend soon after feel the pangs of cholera. In their helpless condition they began to repent sincerely of their infamous conduct. Now the god became visible and told them that he had come to pay homage to the pious Jinadharma.

They now perceived the corpse of Jinadharmā, and unable to bear the weight of their guilt were about to put an end to their life ; but the god comforted them and taught them the orthodox way of starving themselves to death. Having thus gained his end, the god ascended again to heaven. 765.16.

Samarāditya declared that on dying Bandhulā and Dhana-datta would ascend to the Saudharma heaven ; for their sins, however great, had been atoned by their repenting and by their aversion to worldly life.—Samarāditya then asked his father's permission to renounce the world ; the king declared that he intended to do the same and to be guided by him. 768.4.

Meanwhile it had become morning. The ministers entered and were told by the king that he and the prince had resolved to enter the Order. This event was celebrated in the usual way, and the king's nephew Municandra was placed on the throne. On the day fixed by the astrologers the prince accompanied by the royal family, the court, and many persons of rank went to the park, where he took the vows under acārya Prabhāsa. 769.17.

Samarāditya was in course of time promoted to the rank of a *vīcaka* ; surrounded by his pupils he went to Ayodhya and worshipped Rṣabha in his magnificent temple Cakravatāra. 771.12.

The king of Ayodhya, Prasannacandra, came to pay homage to Samarāditya and proposed to him the following question : “ as Rṣabha was the first *dharmacakravartin*, was the Law not in existence before him ? and if it was, how can he be called the first *dharmacakravartin* ? ” Samarāditya replied that the Law is eternal, but in this Avasarpinī it had first been taught by Rṣabha ; and he illustrated his statement by giving a detailed description of the different periods which make up the Avasarpinīs and Utsarpinīs. 775.15.

Then the brahman Indrajānman asked him several questions ; by what conduct the soul acquires the eight kinds of karma ; what is the first cause or seed (*bija*) of Mokṣa ; how it is possible that the highest bliss is brought about by a conduct causing but pain. Samarāditya answered these questions, and then expounded how the *tejoletyā* of a perfect Śramaṇa surpasses,

in twelve months, that of all divine beings from the lowest to the highest, and then changes into *śukla-leśyā*. 779, 8.

Finally Citrāṅgada questioned him about some difficult points in the Karma-theory, especially regarding the higher spiritual stages. 780, 8.

On the next day the brahman Agnibhūti enquired, who is the god of the Jainas (answer : the vitarāga) ; how he is to be worshipped (answer : by right conduct) ; and what merit is thereby acquired. He further asked, what benefit accrues to the vitarāga by being worshipped ; and if there is no such benefit to the vitarāga, why his worshipper is rewarded. Samarāditya solved this question by the analogy of the wishing-stone, *mantras*, etc., which are worshipped, and without deriving any benefit from being worshipped still award the worshipper. 782, 2.

Dhanavṛddhi, a new Śrāvaka, argued as follows : ' If a monk makes a layman keep the five small vows which permit some acts excluded by the great vows of the monks, than he tacitly agrees with such acts being done. Samarāditya removed his doubt by relating the

Apologue of the merchant's six sons.

782, 20—784, 10.

Jitaśatru, king of Vasantapura, was so pleased with the dramatic talent of his wife Dhārīnī, that he permitted that on the day of full-moon she and the seraglio might go about as they pleased ; he had it proclaimed throughout the town that on that day all inhabitants should leave the town on pain of capital punishment. His command was obeyed by all except six sons of a merchant ; they were discovered by the police in the morning, and forthwith sentenced to death by the king. Their father implored him to pardon his sons, and with great difficulty at last obtained the reprieve of the eldest son ; the remaining five sons were executed. It is not to be assumed that the father approved of their being killed ; in the same way a monk does not approve of certain transgressions of the great vows, when he delivers to laymen the small vows. 784, 10.

Aśokacandra interrogated Samarāditya why bad men and

great sinners frequently have all their desires fulfilled, while the good and pious are poor and miserable. He replied that this was so ordained in order that men of a wicked disposition might give full play to their passions and be punished according to their desert. 785, 5.

Trilocana asked, whether it was better to give support or the promise of safety (*abhaya-dāna*). S. gave the preference to promise of safety and in proof thereof related the

Apologue of the robber and the four queens.

785,9—787,15.

Kuśadhva, king of Brahmapura, had four wives, Kamalukā, etc. Once he was playing at dice with them, when a robber was brought before him, whom he sentenced to death. The robber lamented his lot, saying that he had never committed theft before and no desire of his had ever been fulfilled. The queens had compassion on him, and the king consented that each of them should give him a treat before he was executed. Three of them vied with each other in spending enormous sums for this purpose. Kamalukā, however, said, she could spend no more than they had done, wherefore she was not in a position to make him a proper present. The king whose favorite she was, vouchsafed her any gift she should like to make. So she gave him the promise of safety, which the robber declared that he valued more than all that had been bestowed on him by the other queens. 787,15.

Samarāditya left Ayodhya and in the course of his wanderings came to the kingdom of Avanti. Staying in an Aśoka-grove he was perceived by Girisena, who had been long on the look out for the object of his hatred. While the Saint was engaged in contemplation, Girisena surrounded him with old clothes, sprinkled them with linseed oil, and set fire to them. Samarāditya, however, did not allow himself to be disturbed in his meditation, but endured all pains patiently. At that moment he attained omniscience (*kevala*). 788,18.

The god Velamdhara hastening to his assistance extinguished the fire and reviled Girisena. Now king Municandra with his wives arrived. He was amazed at the atrocious deed

of Girisena, for an explanation of which the god referred him to the Saint. 790, 3.

Indra and the Gods came to celebrate Samarāditya's Kevala. They paid him homage, and so did the king and his retinue.—When Girisena saw that Samarāditya was held in great honour even by the Gods, he felt some compunction at having done him an injury, and thereby he acquired the first seed of righteousness. 790, 21.

The new Kevalin preached a sermon as is the custom on such occasions; after which Indra departed. 791, 17.

Samarāditya now told the king the stories of Guṇasena and Agnisarman. etc., and declared that Girisena would first suffer in hell and then go through endless births. 792, 6.

Being questioned by Queen Narmadā, he described to her the hells, the denizens of hell, and the suffering in hell. 793, 16. And to Queen Sulasamanjari he described the Vimānas, the gods, and their pleasures. 795, 13. He further explained that the state of *siddhas* infinitely surpasses that of the gods, in illustration whereof he related the

Apologue of the Savage in the Royal Palace. 796, 18.

Jitaśatru, king of Kṣitipratisthita, once went hunting. His horse ran away with him and landed him in a glen of the Vindhya. There a Śabara chief found him and treated him with the greatest respect; he fed the king, tended his horse, and kept watch during the night. Next morning the soldiers who had followed the track of the horse, arrived, and the king together with the Sabara rode to the capital. He entertained his humble guest magnificently and gave him in charge of the courtesan Rājasundarī who attended to all his wants. After some time the Śabara returned to his village. His people enquired of him where he had been all the time, and what he had seen. He told them that he had met the king and had been with him in his capital; but he was unable to describe to them what he had seen; for he could compare it only to the primitive things which his hearers were acquainted with, and that was altogether insufficient to give them an idea of the splendour of royal

life.—And thus, Samarāditya concluded, neither men nor gods can realise the bliss of Mokṣa. Velamdhara now asked Samarāditya, what the liberated are like. He described them as possessing no known attribute whatever, being essentially Pure Being, the abode of infinite delight. 801.15.

The hearers were greatly moved by Samarāditya's teaching. The king having resolved to renounce the world, returned to the town, placed his son Candrayaśas on the throne, and entered the Order together with the queens and many persons of rank. 802.11.

Velamdhara inquired of the Kevalin whether Girisena was a *bhavya*, i.e., destined to reach Mokṣa. He replied that Girisena was a *bhavya*; he would be liberated after having gone through countless births during countless *pudgala parivartas*. 804.7.

Girisena was caught as a robber in Ujjayini; he was roasted alive and went to the lowermost hell. 804.12.

Samarāditya in due time entered Mokṣa and ascended the abode of the liberated souls. The gods celebrated a festival in his honour, took the principal parts of his body with them, and worshipped these relics. 805.3.

Four concluding verses.

INDEX

(The Roman numbers refer to the bhavas, ciphers to the pages of the abstract of contents. Abbreviations: Br=brahman. C=country. G=god, goddess, or demon. H=heaven. K=king. M=merchant. Mi=minister. Pr=prince or princess. Q=queen. S=any person of menial rank. T=town. W=woman or girl. Y=mopk or nun. Technical terms are italicised.)

A

Abhayadāna III 51. IX 107.
Abhayamatī Pr. IV 64.
Abhayaruci Pr. IV 64.
Acalapura T. VI 79, 84. VII 96.
Agnibhūti Y. II 41. br. IX 116.
Agnisarman I 31ff. IX 118.
Ajitabala Pr. V 75.
Ajitabalā spell V 72.—G. V 93.
Ajitadeva, 2nd Tīrthakara III 48f.
Ajitasena K. III 47.
Amaradatta K. of Viśālā IV 60.
 K. of Kalinga IV 64.
Amaragupta Y. II 38ff.
Amaraguru VII 96.
Amarapura T. III 48. VI 78.
Amarasena Pr. K. VII 88. Pr. 96.
Amarāvara Y. VII 98.
Anahaka II 41f.
Ānanda Pr. II 37ff.
 " G. VII 95.
Anangadeva III 49.
 " M. II 42.
Anangarati K. V 73f.
Anangasundarī W. V 67.
Anangavatī Q. V 67.
Ānata H. V 77.
anuvrata III 33.
Aparājita Pr. VI 84f.
Aparāvideha I 31, II 37f., 40. III 47.
 VIII 104.
apramāda VII 99.
Aprasthatacakra M. II 40.
Āraṇa H. VI 88.

Araṇi-wood III 52.
Arhaddatta M. IV 64.
 " Y. VI 84ff.
Arimardana K. II 38.
Ārjava Kauṇḍinya I 32. IV 54.
Arjuna S. IX 113f.
Aruṇadeva VII 97.
Aśoka IX 109.
Aśokacandra IX 116.
Aśokadatta M. I 34.
 Y. VI 85f.
Aśokadevī Pr. VIII 104.
Aśokavāna I 34. III 47.
avadhī (jñana) II 38. IX 112.
Avanti C. IX 117.
Avasarpiṇī IX 115.
Āyāmuhī VI 78.
Avodhya T. VIII 100, 102. IX 115.

B

Bālacandra Y. II 39.
 " M. III 48.
Bālasundarā III 49.
*Bāluka*prabhā hell. II 42.
Bāndhudatta M. VI 77.
Bandhudeva M. VII 89ff.
Bandhujīva W. III 47.
Bāndhujā W. IX 114.
Bandhumatī W. VI 85f.
Bandhusundarī W. VIII 106f.
Benares T. VIII 108.
Bharatavarṇa II 42. IV 54.
bhāvedhā-dharma III 51.
Bhavana vyantara G. VII 100 note 2.
bhavya I 36. IX 119.

Bhūṣaṇa VIII 101f.
 Brahmadatta III 47, 51.
 Brahmaloṇa H. II 41. III 54. VI 86.
 IX 114.
 Brahmapura T. VIII 106. IX 117.
 Buddha IX 110 note
 Buddhisaṅgara M. III 47.

C

Cakradeva II 40.
 Cakrapura T. VIII 104.
 Cakrasena K. V 72.
 Cakravālapura T. II 40.
 Cakrāvātāra IX 115.
 Campā T. VII 88, 90ff.
 Campāvāsa T. II 39, 43.
 Caṇḍadeva Br. IV 59.
 Caṇḍāla I 36. III 48. IV 57, 63. VII
 79f. VIII 107. IX 109.
 Candana M. II 40.
 Caṇḍarudra VI 80.
 Caṇḍasena III 48.
 " K. IV 58.
 Caṇḍasipha V 74.
 Caṇḍikā G. IV 66. VI 81.
 Candrā W. VII 97f.
 Candrakāntā W. II 41.
 " Y. VII 89.
 Candralekhā II 39.
 Candranana-Vimāna I 36.
 Candrasāra M. II 41.
 Candrasena Pr. I 36.
 Candravarmā G. VIII 103.
 Candrayasā W. VIII 106.
 Candrayasas Pr. IX 119.
 Cārvāka Philosophy III 51
 Ceylon IV 56. V 68.
 China VI 82.
 Citramati VIII 101f.
 Citrāṅgada V 74.
 " IX 116.
 Conch-blower III 52.
 Cūḍalatikā S. IV 68.

D

Dāśadharma III 51.

Dantapura T. VI 81.
 Dantaraktika VII 93.
 Death IX 110.
 Deipī W. VII 98.
 Devadatta III 48.
 Devānanda Y. V 69.
 Devanandin M. VI 78, 81.
 Devapura T. VI 54ff.
 Devaśarman II 44.
 " Y. III 50.
 Dhana IV 54ff.
 Dhanadatta IX 114.
 Dhanadeva M. II 42.
 " G. IV 54, 60.
 " VIII 101.
 Dhanapati M. VII 89.
 Dhanasīrī W. II 39.
 " W. IV 54ff.
 Dhanāvaha M. VII 89.
 Dhanavṛddhi IX 116.
 Dharapa VI 77f.
 Dharipī Q. IX 116
 Dharmaghoṣa Y. II 38, 44f.
 Dharmacakra III 48.
 Dharmacakravartin IX 115.
 dharmalābha VI 84.
 dharmopagraha-dāna III 51.
 Dhūmaprabhā hell V 51.
 Diṇḍāra III 48. IV 57. VI 78. VIII
 101.
 Disease IX 110.
 Droṇaka M. II 43.
 Durgilaka VI 81.
 Durmati K. II 45f.
 Durmukha V 74.
 Dūrvā grass VI 87.
 Dvīpadī II 38.

F

Former Years I 32. II 38. III 53.
 Friar, white VI 94.
 Flag, sign of shipwreck V 71. VI 82.

G

Gapadhara II 41. III 50. VII 99.
 Gāndhāra C. I 34.

Gāndhārapura T. I 34.
 Gandharvadatta IV 60.
 Gandhasamṛddhi T. V 69.
 Gandhīlāvati C. II 41.
 Garjanaka T. IV 59.
 Gayapura T. VII 90.
 Girisena IX 109ff.
 Giristhala T. IV 58.
 Goddess of the town II 41.
 Gomati W. IV 54.
 Graiveyaka H. II 43. III 40f. VII 100.
gūḍhacaturtha VIII 102.
 Guṇacandra M. III 48.
 „ Pr. VIII 100ff.
 Guṇadhara Pr. IV 61f.
 Guṇasena Pr. I 31ff.
 Guṇadri W. VII 89.
 H
 Hārāprabhā Pr. V 74.
 „ W. VI 77.
 Hārīpi W. II 43.
 Hārīṣeṇa K. VII 89, 91, 96, 99.
 Hastināpura T. II 43. III 49.
 Hemakundala G. VI 78, 82f.
 Himālaya VI 78.
 I
 Indra G. IX 108.
 Indradarman M. III 47.
 „ Br. IX 115.
 Indus II 46.
 Iśānacandra K. V 67, 74.
 Iśānakalpa H. VI 85.
 Iśānasena K. IV 65.
 J
 Jālini W. III 47ff.
 Jasāditya M. VII 98.
 Jaya Pr. V 66ff.
 Jayapura T. II 37, 46.
 Jayātri Pr. VI 78.
 Jayasthala T. V 88.
 Jayasundari Q. VII 88.
 Jayavali Q. IV 63f.
 Jinadharmā Y. IX 114
jīnakalpa VII 99.

Jinamati W. III 49.
 Jivika IV 60.
 Jitasatru K. IX 116.
 „ K. IX 118.
 Johannes Zonaras VIII 101 note.

K

Kādambari forest VI 79. VII 49.
 Kākandī T. V 66, 76.
kalā VIII 100.
 Kālamegha K. VI 77.
 Kālasena III 48.
 „ VI 78f., 81.
 Kalinga C. IV 64.
 Kalyāṇa I 34.
Kalyāṇamitra I 32.
 Kāmalatā Pr. IX 111.
 Kamaṇukā Q. IX 117.
 Kāmānkura IX 109.
 Kāmarūpa C. IX 111.
 Kāmaśāstra IX 109.
 Kāmpilya T. V 74.
 Kancanadaṣṭra V 74.
 Kāntimatī W. II 49. VII 90.
 Q. VIII 101.
 Kāpālika monks. IV 56.
karma I 35. VII 90, 98. VIII 107.
 Kārttika M. VI 77.
 Kaśāhadvipa C. IV 56f.
 Kausāmbi T. IV 65. VI 85f.
Kevala I 35. VII 80. IX 118.
 Kovalin I 35. IX 118.
 Khaḍgasena K. IX 111.
 Khaṅgilaka IV 57.
 Kinnara G. VI 83. VII 95.
 Kinnari G. VII 95.
 Kirtinilaya K. V 74.
 Kollāga T. VII 99. VIII 108.
 Konkana C. VI 78.
 Kośa T. III 47, 53.
 Kosala G. IV 60. VIII 101.
 Kosāṣṭra T. VII 90.
Kṛṣṇasundara II 37
 Kṣetradevatā G. VII 96 note
 Kṣetrapāla G. VII 90.

Kṣītipratīṣṭhita T. I 31, 34. IX 118.
Kuladevatā G. IV 61, 63. VI 79.
Kumudini Q. I 31.
Kundaletā S. IX 111.
Kurangaka VI 81.
Kuśadhvaṇa K. IX 117.
Kuśasthala T. VI 88.
Kusumapura T. I 35. IV 55.
Kusumasāra M. I 35.
Kusumāvalī II 37ff.

L

Lakṣmī W. VI 77ff
Lakṣmīkanta II 37.
Lakṣmīnilaya T. III 48ff.
Lakṣmīparvata III 48ff.
Lakṣmīsena K. I 34.
Lakṣmīvati Q. IV 64.
Lalitāṅga IX 109.
ladyā (tejo' bhukṣa) IX 115.
Līlāvatamsaka vimāna II 39.
• Līlāvati W. II 39.
Līlāvati Q. V 66.

M

Madana's festival I 35. IX 110.
Madanalekhā S. II 37f., 44f.
Madanamanjarī Pr. V 69.
Madanamanjukā S. VIII 102.
Madanapura T. IX 111.
Madanatrāyodasī VI 81.
Madirāvati W. VIII 106f.
Mahākālī V 73.
Mahākāṣṭha C. V 71. VII 98, cf.
Kaṭāhadvīpa.
Mahāśaraṇa T. VI 79.
Mahāśukra H. II 42.
Mahāśvara VII 98.
Mahāśvara T. IX 113.
Mahāśvaradatta M. IV 55f.
Maitribala K. VIII 100, 102f.
Makandī T. VI 77, 79, 81.
Malaya C. V 71f.
Mānabhaṅga K. I 33.
manāparyāya IV 64.

Mangalaka III 49f.
Mangu Y. VI 88.
Māṇibhadra M. II 43.
Mānini S. IX 111.
Manoharā VIII 106.
Manoharadatta M. V 68.
Manoramā S. IV 57.
Manorathapūra V 71.
Mantra V 73. IX 106.
Matisāgara Mi. II 45.
Maurika VI 79f.
Meghanāda G. VI 86.
Mithilā T. VIII 103.
mīhyāva VI 86.
Mokṣa IX 115.
Mṛgāṅkasaṇa G. II 39.
Mūka Y. VI 85.
Muktāpīṇa K. VII 96.
Municandra Pr. IX 115. K 117.

N

Nāgadatta M. VI 85.
Nāgadeva M. II 39.
„ Y. VII 94f.
Nagaradevatā G. IV 65.
Nāgaśrī W. II 39.
• namaskāra VIII 104, 107.
Nanda M. II 39.
Nandaka S. IV 54ff., 65
Nandana VII 90.
Nandanavāṇa V 69. VII 95.
Nandayanti W. II 43.
Nandini W. III 50.
Nandivardhanā W. II 40.
Narasundara K. VIII 106.
Nārāyaṇa Br. IV 58.
Narmadā S. II 41.
„ W. IX 113f.
Nāstikavādin III 51.
Nayanāvalī Q. IV 60ff.
Nero VIII 101 note.
Nirvṛti G. VII 95.
nicagotrakarma I 35.
nidāna I 34f. V 75. VI 86
Nīlaka VII 94f.

O

Old age IX 111.

P

Padānusārin VI 77f.
pādapopagama VIII 109.
Padmanābha VI 85f.
Padmāvati Q. VIII 100.
palyopama II 39.
Pankaprabhā hell II 43. V 77.
pariṣaha V^o 76.
Pātālāpatha T. VII 98.
Pāṭaliputra T. IV 64.
Pavanagati V 69, 73.
Pingakeśa III 51f.
Pisāca G. V 75.
Pośadha VIII 104.
Prabhāsa Y. IX 115.
Pradyumna K. IX 111.
Prāṇata H. II 43.
Prasannacandra K. IX 115.
prāśnottara VIII 101.
pravartini II 39, VII 91.
Priyamelaka tīrtha VII 94f.
Priyamitra M. VII 94f.
Priyamkara S. II 37.
pudgalaparivarta IX 119.
Puṇḍravardhana T. I 58.
Purandara-Bhaṭṭa IX 113f.
Pūrgabhadra M. IV 54.
 „ = *Amaragupta* II 43.
Pūrgacandra K. I 31.
Puruṣadatta K. II 37, 44.
Puruṣasiṃha K. IX 109.
Pūrvavidoha C. VI 85.
Puṣkarārdhalharata C. I 35.

R

Rāha Y. VI 84.
Rājahansa °*sikā* I 38.
Rājapura T. II 38, 40. VII 97f.
Rājāsundarī W. IX 118.
Rajput VIII 103
Rākṣasī G. II 44. VI 88.
Rāmagupta V 74.

Rathanūpura cakravālapura T. V
 74. VIII 100.
Rathavirapura T. II 42.
Rati Q IX 111f.
Ratnadvīpa C. II 42. VI 82.
Ratnagiri VI 83.
Ratnapura T. II 41f.
Ratnaprabhā hell II 39, 47.
Ratnasāgara M. II 41.
Ratnāvati Pr. VIII 101f.
Rudradeva M. II 39.
Rudracandra III 50.
Rjupālikā river VI 80.
Rṣabha Tīrthakara IX 115.

S

Śabara tribe II 42. VI 78. VII 93f.
 VIII 104. IX 118.
Śabara doctor VI 83.
Śaddhaḍa VII 97.
śādhudharmas I 36.
Sāgara M. VII 89f.
Sāgaradatta M. II 48, 50.
Sahasrabala K. V 69.
Sahasrārā H. IV 64.
Saketa T. IV 64.
 • *Samarāditya* Pr. IX 109ff
Samaraketu Pr. VI 84.
 „ K. VII 96f.
Samarasirgāṅka Pr. VIII 104.
 • *Samarasena* K. I 34.
samavasaraṇa III 48. VIII 104.
Samharāyana S. II 37.
saṃplekhaṇā VI 88. VII 97.
Sagnudradatta M. III 49f.
 „ IV 65.
saṃyaktā I 35f.
Sanatkumara II. II 47.
 „ Y. V 69ff.
Śankha K. VII 91.
Śankhapura T. VIII 101f.
 • *Śankhavardhana* T. VII 89.
Śaṅkhāyana K. VIII 101.
Śāntimatī Pr. VII 91f.
Śānudeva M. VII 92ff

- Sarga VII 97.
 śrī VII 98.
 Śarakeraprabhā hell II 41, 54.
 Sarvakāmika II 39.
 Sarvāṅgasundarī W. VII 90.
 Sarvārthasiddha H. VIII 109.
 Sarvatobhadra I 34.
 Śaśiprabha Y. IV 63.
 Saudharma-(kalpa) H. I 36, II 39.
 IX 115.
 Sena Pr. VII 89ff.
 Siddha IX 118.
 Siddhasena V 68.
 Śikharasena VIII 104.
 Śikhi III 74ff.
 Śiṅgha pr. II 37ff.
 Śiṅgha S. IV 59.
 Śiṅgha K. VI 78.
 Soma W. II 39.
 Somadeva VII 89.
 Somadeva I 31.
 Somaśarma Br. II 40.
 Somasūtra VII 94.
 Somavasu Br. I 35.
 Śraddha IX 114.
 Śramaṇa III 52, IX 115.
 Śravastī T. IV 56f.
 Śrī G. VI 77.
 Śribala K. VIII 104.
 Śridevi W. III 50.
 „ W. IV 54.
 Śrikāntā W. I 35.
 „ Q. II 37.
 Śrīmatī W. II 41.
 „ W. III 48.
 „ W. VII 90.
 „ W. VIII 104.
 Śriprabha K. VI 78.
 Śripura T. V 68.
 Śrīvijaya K. VI 78, 82.
 Śthānesvara T. III 49.
 Subhakarā M. IX 112.
 Subhāṅkarā W. III 47.
 Subuddhi Mi. I 36.
 Subuddhi Mi. II 37.
 Sudarśana G. IX 112.
 Sudatta Y. IV 64.
 Sudhanu K. IV 54.
 Sudhanu M. II 39.
 Suhastin M. III 49.
 Śukrakalpa H. IV 66.
 Sulasamanjarī Q. IX 118.
 Sulocana VI 83.
 Sumangala Pr. IV 57.
 Sumangalā W. II 40.
 Sumsumāra hill II 39.
 Sundarī Q. IX 109.
 Suparitoṣa I 32.
 Surasundara Pr. VIII 107.
 Sūratejas K. V 66.
 Surendradatta Pr. IV 66.
 Susangatā Y. VIII 105ff.
 Suśarma T. IV 54, 60.
 Svadana M. VI 82f., 87.
 Suvarṇabhūmi C. V 68.
 Suvarṇadvīpa C. V 68, VI 82.
 Suvela VI 82.
 svādhyāya V 76.
 Svastimatī T. V 68.
 Svayamvarā IV 65.
 Svetavī T. V 87, 74, VIII 107.

 T
 Tagarā T. VI 84.
 Tāmraliptī T. IV 55, V 67f, VI 87.
 VII 92ff.
 Tāpasa monks I 32, V 68ff, VII 95.
 Tāpasa M. VI 85f.
 Tāpasī VII 93.
 Tapodharma III 51.
 Tāraprabhā W. VII 89.
 Tīrthakara III 48, VI 85, VIII 10.
 Toppa M. VI 83f.
 Trailokasārā IX 58ff.
 Trilocana IX 117.

 U
 Ujjayinī T. VI 78, 84, IX 109.
 upāśraya VIII 105.

- Uṣadatta I 35.
 Utpalā Y. VIII 107.
 Utsarpiṇī IX 115.
 Uttarāpātha C. V 74. VI 79. VIII 106.
 V
 Vācaka IX 115.
 Vaijayantī T. VI 82.
 Vaitāḍhya mountain V 69, 93. VI 86f. VIII 100.
 Vaimanika god II 41.
 Vaiśramaṇa M. IV 54.
 Vālukaṇṇabha hell IV 66, cf. Bāḷ°.
 Vānamantara G. VIII 100ff.
 Vardhanāpura T. VII 97.
 Varvarakūla C. V 70.
 Vasantaṅgura T. I 32, 34. IX 116.
 Vasantasenā Q. I 32.
 Vāsavadattā W. IV 60.
 Vasiṣṭha rsi II 39.
 Vasubhūti V 67, 72f.
 Vasuṇḍhara M. VII 94.
 Vatsa C. VI 78.
 Velamḍhara Q. IX 117.
 Velhiyaka III 50.
 Vibhāvasu I 35.
 Vibhramavatī Pr. IX 111, 119.
 Vicāradhava K. IV 56.
 Vidyādevatā G. VII 90.
 Vidyādhara G. V 69, 72ff. VI 78. VIII 100, 103, 108.
 Vidyunmālīn G. VI 78.
 Vidyutkumāra G. I 36.
 Vighraha VIII 103.
 Vijaya Pr. V 76ff.
 Vijayā G. IV 65.
 Vijayadharmā Y. III 50.
 " Y. VIII 103ff.
 Vijayasena Y. I 34ff.
 Vijayasimha Y. III 47ff.
 Vijayavarman Pr. IV 64.
 Vilāsavatī Pr. V 67ff.
 Vimāna V 74. IX 118.
 Vimānacchandaka I 32.
 Vinayamatī Pr. IV 64.
 Vinayamḍhara K. IV 60, 64.
 " V 68.
 Vinayavatī Pr. IV 57.
 Vinḍhya VIII 104. IX 118.
 Vinḍhyaketu II 42.
 Viradeva M. II 43.
 Viramatī W. IV 59.
 Virasena K. V 68.
 Viśākhavardhana T. VII 94
 Viśālā T. IV 60, 62f.
 Viśeṇa Pr. VII 89ff.
 Viśṭabuddhi VIII 101.
 Viśvapura T. VII 96f.
 Viśvasena K. VIII 108.
 Vītarāga IX 116.
 Vyantara G. II 40. VIII 100.
 Vyantari G. VI 82 note 2.
 Y
 Yajñadatta I 31. II 40f.
 Yajñadeva II 40.
 Yaksa G. temple VI 79.
 Yaksini G. VIII 108.
 Yaśodasa M. VIII 106f.
 Yaśodhara Y. IV 60, 65.
 Yaśodharā Q. V 60.
 Yaśovarman K. V 67.
 yatidharma I 36. II 44.
 Yuvārāja V 90.
 Yuvantman V. IV 50

१
CORRIGENDA.

- p 1, 18 for निवस read निवस
- 5,17 " सुविचिन्त्य read सुविचिन्त्य
- 6,7 " नौयस्य चयनसंसारो read (with D) स चनो नौयस्य संसारो
cf. 899, x.
- 6,8 " कोरंवि read (with A,D) कोरं
- 8,17 " रचिचं " रचिचं
- 23,20 " चलिप्यदय " चलिप्यद य
- 56,9 " पभावेच " पभावेचं
- 72,2 " विचद " वि चद
- 75,9 " चत्वादिं " चत्वादि
- 78,12 " चक्षोश्च " चक्षोश्च
- 103,6 " परद्वयविचारं " परद्वयविचारं
- 124,3 divide चिराद्वरा रसा
- 138,5 for चक्षोश्चिजयं read चक्षोश्च
- 187,3 " दचसो " दचसो
- 187,13 dele | after जाक्षिचो
- 226,6 for जच read जचो
- 230,12 " चि " चि
- 234,4 dele inverted comma before परिचिच्छं and place it before
हृन्मयुष्येचि
- 255,10 for मेच read मेच
- 258,17 after दच वि insert च
- 314,9 for विच read वि च
- 321 note : compare Samkṣepa V 127 regarding the passage added
in B.
- 332,3 for वि च read विच
- 348,17 " = " =
- 351,e " चाचदेव " भाचदेव
- 361,14 for समत्वा read समत्वा
- 362,4 " १ " १
- 396,8 " च " च
- 416,12 " चत्वादिच " चत्वादिचं
- 438,3 dele | after नौयस्य and place it after चयनस्य
- 475,5 for नाम read नाम

569,12 dele comma after विष

591,19 for अन्धारिषा read अन्धारिषा

598,10 ,, वन्नी ,, वन्नी

629,10 ,, अक्षय० ,, अक्षय०

638,2 ,, अक्षरं ,, अक्षरं

647,16 ,, अक्षं ,, अक्षं

672,15 ,, अक्षियं ,, अक्षियं

672,18 ,, अक्षियं ,, अक्षियं

680,9 ,, अक्षयं ,, अक्षयं

688,12 ,, अक्षरणी ,, अक्षरणी

689,1 ,, अक्षरणी ,, अक्षरणी

738,6 dele ।

751,10 for वेदियं read वेदियं

lvi ,, Viradhavala ,, Viradhavala

IV B. 15

समराद्रचकहा ।

भूमिया ।

पसमह विजियसुदुब्जयनिजियसुरमणुयविसमसरपसरं ।

तिज्ययणमङ्गलनिसयं वसहगरगयं जिषं उर्वहं ॥

परमभिरिवडूमाणं पणडूमाणं विसुडूवरमाणं ।

गसजोयं जोईसं सयंभुवं वडूमाणं च ॥

सेसे चिय वावीसे जारजरामरणवम्भणविमुक्ते ।

तेसोद्धमत्ययत्ये तित्ययरे भावप्रो नमह ॥

उवणेउ मङ्गलं वो जिणाय सुहलालिजासुसंवसिया^१ ।

तित्यपवत्तणसमए तिसयविमुक्ता सुसुमपुड्डी ॥

देउ सुसं वो सुरसिद्धमणुयवन्नेहि सायरं नमिया ।

तित्ययरवथणपङ्कयविणिग्गया मणहरा वासो ॥

† पवित्वरेण । सुणह सोयव्वाहं,^१ पसंसह^२ पसंसजिज्वाहं,

रेहरह परिररियव्वाहं,^३ आयरह^४ आयरियव्वाहं । तत्त्व

सोयव्वाह नरामरसिवसुहजसयाह अत्थेसारारं ।

यम्भकुभासियाहं भुवणंमि परडियजंवारं ॥

† D. जासुसंवीवा ।

† AC have here and in the next line.

† C om.

तादं चिय विबुधाणं पसेसणिज्जादं 'तह य जादं च ।
 तेहिं चिय भणियादं सम्मत्तन्नाणचरणादं ॥
 परिहरियव्वाद तहा कुगईवासस्स हेउभूयादं ।
 मिच्छत्तमाइयादं लोगविरुद्धादं य तहेव ॥
 आयरियव्वाद अणित्तिएण सम्मत्तनाणचरणादं ।
 दोगच्चविउडणादं चिन्तामणिरयणभूयादं ॥
 एत्थं पुण अहिगारो ता सोयव्वेहि पत्युचपवन्धे ।
 सव्वकुभासियादं सोयव्वादं ति भणियमिणं ॥
 वोच्छं तप्पडिबद्धं भवियजणाणन्दयारिणिं परमं ।
 संखेवओ महत्थं चरियकहं तं निसामेह ॥

१०

तस्य 'य 'तिविहं कहावत्युं' ति पुव्वायत्तियपवाओ ।
 तं जहा । दिव्वं दिव्वमाणुमं माणुमं च । तस्य दिव्वं नाम,
 जत्य केवलमेव 'देवचरियं वणिज्जद; दिव्वमाणुमं पुण, जत्य
 दोण्हं 'पि दिव्वमाणुमाणं; माणुमं तु, जत्य केवलं माणुम-
 चरियं ति ॥ एत्थं समिज्जओ, चत्तारि कहाओ हवन्ति ।
 जहा । अत्यकहं कामकहा धम्मकहा मंकिणकहा य । तस्य
 अत्यकहा नाम; जा अत्योवायाणपडिबद्धा 'असिमसि'कसि-
 वाणिज्जसिप्पमंगया विचित्तधाउवायाइपमुहं 'महो'नायसंपउत्ता-
 सामभेयउवप्पयाणदण्डादपयत्यविरइया, मा अत्यकहं भणइ ।

१ C वीरचिज्जादं च ।

१ D om.

२ B om.

५ B चास ।

० B सुहोरकहोवाः ।

भूमिषा ।

जा उण कामोवायाणविषया ^१वित्तबज्जवथकलादक्खिणपरि-
 गया अणुरायपुल्लइयपडिवत्तिजोयमारा दूईवावार^२रमिथ-
 भावाणवत्तणाइयत्यसंगया, मा कामकह त्ति भणइ । जा
 उण धम्मोवायाणगोथरा खमामइवज्जवमुत्तितवमंजमसच्चमोथा-
 ५ किंचच्चमंभचेरपहाणा अणुव्वयदिमिदेमाणत्यदण्डविरईमामा-
 इयपोसहोववासोवभोगपरिभोगातिहिंसंविभागकलिया अणु-
 कम्पाकामनिज्जराइयत्यसंपउत्ता, मा धम्मकह त्ति । जा उण
 तिवग्गोवायाणमंबद्धा ^३कव्वकहागन्थत्यवित्थरविरइया ^४लोइय-
 वेयममयपमिद्धा ^५उयाहरणहेउकारणोववेया, मा मंकिणकह
 • त्ति ^६बुच्चइ ॥ एयाणं च कहाणं तिविहा सोयारो हवन्ति । तं
 जहा । ^७अहमा मज्झिमा उत्तम त्ति । तत्य जे कोहमाण-
 मायालोह^८मसुच्छादयमई परलोयदंमणपरंमुहा इहलोगपर-
 मत्यदंमिणो. निरणकम्पा ^९जीवेस, ते तहाविहा ताममा
 अहमपुरिमा दुग्गइगमणकन्दुज्जयाण सुगइपडिवक्खभूयाए
 ५ परमत्यओ अणत्तबज्जलाए .अत्यकहाए अणुमज्जन्ति । जे उण
 महाइविमयविममोहियमणा भावरिउईन्दियाणुकूलवत्तिणो
 अभावियपरमत्यमग्गा 'इमं सुन्दरं, इमं सुन्दरयं' ति सुन्दरा-
 सुन्दरेसु अविणिच्छिद्यमई, ते ^{१०}रायसो मज्झिमपुरिमा बुध-
 जणोवक्खणिज्जाए विज्जमणसेत्तपडिबंद्धाए इह परभवे य

१ AC चित्तं, B वित्तवपुज्जय, D चित्तमज्जरयं । २ C चविष ।

३ ACD खण्णं, om. विज्जरा । ४ C लोच ।

५ D चाहरण, C चाहारण । ६ D भणइ ।

७ CD समान्नादयं । ८ D तारिहा मज्झिमा ।

दुःखसंवकुयाए कामकहाए अणुसज्जन्ति । जे उण १मणं
 सुन्दरयरा सावेक्खा उभयलोएसु कुसला ववहारनयमणं
 परमत्यओ सारविज्ञाणरहिथा खुद्भोएसु १ अबड्डमाणिलो
 अविद्यणहा उदारभोगणं, ते किंचि-सत्तिथा मज्झिमपुरिसा ॥
 आसयविसेसओ सुगददुग्गदवत्तिणीए जीवलोगसभावविम्भमाए ५
 सयलरसनीसन्दसंगथाए विविहभावपसूदनिबन्धणाए संकिल-
 कहाए अणुसज्जन्ति । जे उण १जाइजरामरणजणिवेरग्गा
 जक्कन्तरमि वि कुसलभावियमई निब्बिळा ५ कामभोगाण
 मुक्कपाया पावलेवेण विज्ञायपरमपथसद्धा आसन्ना सिद्धि-
 संपत्तीए, ते सत्तिथा उत्तिमपुरिसा सग्गनिब्बानसमारुहण- १०
 वत्तिणीए बुहजणपसंसणिज्जाए सयल ५ कहासुन्दराए महा-
 पुरिससेवियाए धम्मकहाए चेव अणुसज्जन्ति ॥

तओ अहं पि इशाणिं दिव्वमाणुसवत्थुगयं धम्मकहं चेव
 १ किन्तइस्सामि । भणियं च अकयपरोवयारनिरएहिं उव-
 लहुपरमपथमग्गेहिं समतिणमणिं कुत्तलेट्टुकच्चणेहिं सासयसिव- १५
 मोक्खवद्धराएहिं धम्मसत्थयारेहिं

धम्मो कुलपसूदं धम्मो य दिव्वरुवसंपत्ती ।

धम्मो धणसमिद्धी धम्मो सुवित्थडा किन्ती ॥

धम्मो मङ्गलमउलं ओसहमउलं च सव्वदुक्खाणं ।

धम्मो बलमवि विउलं धम्मो ताणं च सरणं च ॥ १०

१ CD सहासं ।

२ D बड्ड • A adds उ ।

३ ACD जक्का • ।

४ ABC निम्बिक्कासभोवा ।

५ AB कहाए ।

६ B बनेइस्सामि ।

किं जंपिएण बज्जणा जं जं दौसर समत्यजियलोए ।
 इन्द्रियमणाभिरामं तं तं धक्कप्फलं सव्वं ॥
 भीमंमि मरणकाले मोक्षूणं दुक्खसंविठत्तं पि ।
 अत्थं देहं सयणं धक्को खिय होइ सुसहाओ ॥
 पावेइ य सुरलोयं तत्तो वि सुमाणसत्तणं धक्को ।
 तत्तो दुक्खविमोक्खं सासयमोक्खं लळं मोक्खं ॥
 तं कुणइ जाणमाणो 'जाणइ य सुणेइ जी उ मण्णत्थो ।
 कुमलो य धक्कियाओ कहाउ सव्वकुभणियाओ ॥
 ता पढमं धक्कागुणं पडुच्च चरियं अहं पवक्खामि ।
 आराहगेयराणं गुणदोसविभावणं परमं ॥
 नवपुव्वभवनिबद्धं संवेगकरं च 'भव्वसत्ताणं ।
 चरियं समराहच्चस्स ज्वन्तिरओ सुणइ वोच्छं ॥
 'एत्थं बज्जया उ भवा दोणइ वि उवआगिणो न ते सव्वे ।
 नवसु परोप्परजोगो जत्तो संखा इमा भणिया ॥
 जइ तेणेव भगवया गिरिसिणुवंसग्गमहणपज्जन्ते ।
 संजायकेवलेणं सिट्ठं वेलंधरसुरस्स ॥ •
 सुणिवन्दस्स य रओ देवीण.य नक्कयापहाणाणं ।
 संखेवेण फुट्ठत्थं अहमवि तं संपवक्खामि ॥

१ जाणेइ MSS ; AC om च ।

१ AB सव्व• ।

१ C सव्व च ।

भणियं च पुष्पायरिण्हं

गुणसेण-अग्निषक्का सौहाणन्दा य तह पिया-उत्ता ।

सिद्धि-जालिणि माइ-सुया धण-धणसिरिमो य पइ-भञ्जा ॥

जय-विजया य सहोयर धरणो लच्छी य तह पई-भञ्जा ।

सेण-विसेणा पिन्तिय-उत्ता जम्भमि सत्तमए ॥

५

गुणचन्द-वाणमंतर समराद्वय गिरिसेणपाणो उ ।

एक्कस्स तस्रो मीक्खो ^१वीयस्स अणन्तसंसारो ॥

नगराद्व ^२खिइपइद्वं जयउर-^३कोसंबि-सुसम्भनयरं च ।

कायन्दी मायन्दी चम्पाओज्झा य उज्जेणी ॥

गुणसेणस्सुववाओ सोहम्भ-सणकुमार-वम्भेसु ।

१०

सुक्काणयारणेसुं गेवेज्जाणुत्तरेसुं च ॥

इयरस्स उ उववाओ विज्जुकुमारेसु होइ नायव्वो ।

सेसो अणन्तरो उण रयणाईसुं अहक्कमसो ॥

सागरमेगं पच्च य नव-पखरसेव तह य अट्टारा ।

वीसं तीसं तेत्तीसमेव पढमस्स देवेसु ॥

१५

देवेसु ^४सङ्कुपल्लिधं सागरतिय सत्त दस य सत्तरस ।

वावीसं तेत्तीसं ^५वीयस्स ठिई उ नरएसु ॥

एवमेयाओ चरियसंगहणिगाहाओ । संपयं एयासिं सेव

गुक्खएसणसारेणं वित्थरेणं भावत्थो कहिज्जइ ॥

१ B विनियस्स D संतो वीयस्स संसारो ।

२ B खियइद्विधं ।

३ AD कोसंबु० । ४ BD पच । ५ C ववीयस्स, D वीयस्स वि होइ नरएसु ।

पठमो भवो ।

अत्यि हहेव जम्बुद्वीवे दीवे .अवरविदेहे वासे उत्तुङ्ग-
धवलपागारमण्डितं ^१नलिणिवणसंक्षपपरिहामणाहं सुविभक्त-
तियचउक्कचच्चरं भवणेहिं जियसुरिन्दभवणसोहं खिरपइड्डियं
नाम नयरं ।

जत्य विलयाउ कमलाइ कोइलं कुवलयाइ कलइसे ।

वयणेहि जंपिएण य नयणेहि गईहि य जिणन्ति ॥

जत्य थ मराण वमणं विक्खासु जसंमि निम्मले लोहो ।

पावसे मया भूरीरुत्तणं च धम्मंमि धणबुद्धो ॥

तत्य य राया मंपुल्लमण्डलो मयकलङ्कपरिहौणो ।

१० जणमणनयणाणन्दो नाम्मेणं पुल्लचन्दो त्ति ॥

अन्तेउरप्पहाणा देवी नामेण कुमुदणी तस्स ।

सइ वड्डियविमयसुहा इड्डा थ रइ व्व मयणस्स ॥

ताण थ सुओ कुमारो गुणसेणो नाम गुणगणाइलो ।

बालत्तणओ वंतरसुरो व्व ज्जेलिप्पिओ णवरं ॥

११ तंमि थ नयरे अतीव मयलजणवज्जमओ धम्ममत्यसंघाय-

पाठओ लोगववहारनौइकुमलौ अप्पारम्भपरिगहो जल्लदत्तो

नाम पुरोहिओ त्ति । तस्स थ मीमदेवागम्भसंभुओ मह-

त्ततिकोणुत्तिमङ्गो आपिङ्गलवट्टलोयणो ठाणमेत्तोवलक्खिय-

चिविडनासो विलमेत्तकलसन्नो विजियदन्तच्छयमहल्लदसणो
 वंकसुदीहरसिरोहरो विसमपरिहस्तवाज्जुयलो^१ अदमडह-
 वच्छत्यलो वंकविसमलम्बोयरो एक्कपासुन्नय^२महल्लवियडकडि-
 यडो विसमपरिट्टिज्जुयलो परियूल^३कठिण^४हस्तज्जो विसम-
^५वित्थिलचलणो ज्जयवह^६सिद्धाजालपिङ्गकेसो अग्निसम्भो नाम ५
 पुत्तो त्ति । तं च कोडहल्लेण कुमारगुणसेणो पच्चयपडुपड-
 हसुदङ्गवंसकंमालयप्पहाणेण महया तूरेण नयरज्जणमज्जे
 सद्यतालं हसन्तो नच्चावेद, रासहंमि आरोवियं पच्चट्ट-
 वज्जिम्भविन्दपरिवारियं छित्तर^७मयधरियपोण्डरीयं मणहह-
 त्तालवप्पन्नडिण्डिमं आरोवियमहारायसहं वज्जसो रायमग्गे १०
 सुत्तुरियत्तुरियं छिण्ढावेद । एवं च पददिणं कयन्नेणेव^८ तेण
 कयत्थिक्खन्तस्स^९ तस्स वेरग्गभावणा जाया । चिन्तियं च णेण ।

वज्जजणधिकारहया ओहसणिक्का य सम्बलीयस्स ।

पुब्बिं अकयसुपुष्ठा सहन्ति परपरिभवं पुरिसा ॥

जइ ता न कन्नो धम्मो-सप्पुरिसनिसेविन्नो अहन्नेणं । १५

जक्खन्नरंमि पणियं सुहावहो मूढहियणं ॥

एणिच्चं पि फलविवायं उगं दट्ठणमकयपुष्पाणं ।

परलोयवन्धुभूयं करेमि मुणिसेवियं धम्मं ॥

१ AC •अस्सवाज्ज ।

२ BC •२० ।

३ AB विच्छिन्न, C वट्टिन्न ।

४ AB •मह ।

५ BCD om. महल्ल, C om. विच्छट्ट ।

६ A अस्स, BCD उस्स ।

७ B om. all down to सो रायमग्गे ।

८ D om.

जम्बन्तरे वि जेणं पावेमि न 'एरिसं मराभौमं ।

सयलजणोहमणिज्जं विहम्भणं दुक्खणजणाओ' ॥

एवं च चिन्तित पवस्ववेरग्गमग्गो निग्गओ मथराओ,
पत्तो य माससेत्तेण कालेण 'तव्विमयमन्धिमंठियं वडल-
१ चम्पगासोगपुम्मागनागाउलं पमन्' मयमयाह्वपसुहविहदुसा-
वयगणं सुरह्विविगन्धगन्धिणुहामधूमपडलं विमलमल्लि-
गिरिनईपमाह्वियवियडपेरन्तं तावमज्जणजणियह्वियथपरिओमं
२ सुपरिओमं नाम तवोवणं ति ।

संपाविज्जण य तओ दौहदुणपरिखेह्वयमरीरो ।

१० वौममिज्जण मुज्जत्तं तवोवणं अह पविट्ठो 'सो ॥

दिट्ठो य तेण वल्लवियडज्जज्जिणतिदण्डधारी य ।

भट्टरयकयतिपुण्डो आमन्नकमण्डलू मोमो ॥

भिमियाए सुह्वनिससो कयलीहरयन्तरंमि स्माणगओ ।

परिवसेन्तो दाहिणकरेण रुहक्खमालं ति ॥

१५ मन्तकुर'जवणेण य ईमिं वियल्लन्नकण्डउट्टुडो ।

नासाए निमित्तदिट्ठौ विणिवारियसेमवावारो ॥

अयसिमयजोगपट्टयपमाणसंगयकयासणविसेसो ।

तावसकुलप्यहाणो अज्जवकोडिल्लनामो ति ॥

पेण्णिज्जण य' हरिसवसुल्लसिरोमस्सेणं धरणिनिमित्त-

१ AC ईरिसं ।

२ D *जवाह ।

३ C तयज्ज ।

४ B om. मय, A adds यव after it.

५ B सपरिउसं C परि० ।

६ B om., C च ।

७ B जारे ।

८ D adds नं ।

जाणुकरयलेण उत्तिमङ्गेण पुणो पुणो पइयखिदतलेण
 'अहो धञ्जो अहो धञ्जो' त्ति भणमाणेणं पणमिओ तेणं ।
 तेण वि थ तं तहा पेच्छिऊण अतिहिबडमाणकरणलालसेण
 झाणजोगं पमोत्तूणं सागयवयणपुरस्सरं 'अहो आसणं आसणं'
 ति भणमाणेणं बडमन्निओ । तओ उडयङ्गणणिसेवितावस-
 कुमारोवणीए इमिणा य 'उवविस्सु' एत्य' त्ति भणिओ
 सविणयं उवविट्ठो ^१विट्ठरे त्ति । पुच्छिओ इमिणा 'कुओ
 भवं आगओ' त्ति । तओ तेण सवित्थरो निवेइओ से
 अत्तणो वुत्तणो । भणिओ य इमिणा । वच्छ, पुव्वकय-
 कम्मपरिणइवसेणं एवं परिकिलेसभाइणो जीवा हवन्ति । १०
 ता नरिन्दावमाणपौडियाणं दारिइदुक्खपरिभूयाणं दोहग्ग-
 कलङ्कदूमियाणं इट्ठजणविओग^२दहणतत्ताण य एयं परं इह-
 परलोयसुहावहं परमनिव्वुदट्ठाणं^३ ति । एत्य , ,

पेच्छन्ति न सङ्गकयं दुक्खं अवमाणं च लोगाओ ।

दोग्गइपडणं च तहा वणवासी सव्वहा धञ्जा ॥ १५

एवमणुसासिएण भणिथं अगिसक्खेणं । भगवं एवमेयं,
 न संदेहो त्ति । ता जइ भयवओ ममोवरि ^४अणुकम्पा
 उच्चिओ वा अहं एयस्स वयविसेसस्स, ता करेहि मे एय-
 वयप्पयाणेणणुग्गहं ति । इमिणा भणिथं । वच्छ, वेरग्ग-
 मग्गाणुगओ तुमं ति करेमि अणुग्गहं; को अओ एयस्स उच्चिओ १०

१ BD वेह ।

२ B adds सं ।

३ CD कुसविट्ठरे ।

४ B कएव ।

५ C बाहं ।

६ A om, all down to अणुग्गहं ।

त्ति । तन्नो अरुक्कन्तोसु कदवयदिणेषु संसिज्जण 'य सवित्थरं
 नियथमाथारं पसत्ये तिष्ठिकरणमुज्जत्त'जोगल्लगे दिक्खा से
 तावसदिक्खा । महापरिभवजणियवेरग्गाइसयभाविण १याणेण
 तंमि चेव दिक्खादिवसे मयलतात्तमलोयपरियरियगुहसमसु
 ५ कथा महापदस्सा । जहा । जावज्जौवं मए मासाओ 'मासाओ
 चेव भोत्तब्बं, पारणगदिवसे य पढमपविट्ठेणं पढमगेहाओ
 चेव लाभे वा अलाभे वा नियत्तियब्बं, न गेहन्नर'मभिगन्तब्बं
 ति । एवं च कयपइस्स तस्स जहाकयं पइस्समणुपालिन्तस्स
 अरुक्कन्ता बहवे पुव्वलक्खा । तवोवणासन्नवसन्तउरनिवासिणो
 १० य लोयस्स 'गुणराइणो जाओ तं पइ अरूव भत्तिवज्जमाणो ।
 अहो'अथं महातवस्सौ इहलोयनिप्पिवामो सरीरे वि दढ-
 मप्पडिवद्धो, एयस्स सफलं जीविथं ति । भणियं च

जणपकूवायवज्जमाणिणा वि जत्तो गुणिसु कायव्वो ।

आवज्जन्ति गुणा खलु अबुहं पि जणं अमच्छरियं ॥

१५ इओ य पुल्लन्दो राय्त्त कुमारगुणसेणं कयदारपरिगहं
 रज्जे 'अभिमिस्सिज्जण मह कुसुदणौष देवीए तवोवणवासी
 जाओ । सो य कुमारगुणसेणो अणोयसामन्तपणिवदयचलण-
 जुयलो निज्जियनियमण्डलाहि'याणेगमण्डलो दमदिमि
 'विसइनिस्सलविसुयजमो धमत्थकामलक्खणतिवग्गमंपायणरओ

* १ ACD qn. १ AC' जोमासामो । १ B om, D य च्चसेणं ।

४ A om. second मासाओ. BD om. चेव । ५ B मइमंतब्बं, D'मति० ।

६ B मुचराओ जातो कंयर य भत्तिवज्जमाओ जओ । ७ BD 'मि'पिय ।

८ BD 'हिवा० । ९ C विविह विद्धत, D विविधाय for विस्सय ।

महाराया संवृत्तो णि । अन्था य^१ कालकसेणेव^२ जहासुहं
 सयलजणमलाहणिज्जं सह वसन्तसेणाए महादेवीए रज्जसोक्खं
 अणुह्वन्तो आगन्तो वसन्तउरं, पविट्ठो य महामङ्गलोवयारेणं;
 पूजिन्तो य^३ पउरेहिं, गन्तो, समं तेहिं पाउसलीलावसन्ति-
 सोहिं विमाणच्छन्दं नाम पासायं । जत्य मेहदुहिण-
 ष्छायाणयारिणीओ^४ बहल^५ कालागरुधूमसंतईओ, 'सोयाम-
 णीओ विव विहायन्ति रयणावलौओ, 'जलधाराओ विव
 दीमन्ति मुत्तावलौओ, 'बलायापन्तियाओ विव विहायन्ति
 चमरपन्तियाओ, 'इन्दाउहच्छायावहारिणीओ पलम्बियाओ
 पटंसुयमालाओ, 'गन्धोयगावसेयसुरभिगन्धा भूमिभागा, १०
 'इण्डन्तमज्जयरकुलाउलावरला० पुप्फोवयारा^६ । किं वज्जणा
 जंपिणं ।

पुरिमाण मोहनिहासुत्ताण 'दि सिमिणयं पिव कहेइ ।

पुब्बिं कयाण वियडं फलं च ओ भागधेयाणं^७ ॥

तत्य य जहाणरुवं पउरजणं मक्काणेऊण विसज्जिएसु १५
 तेसु विविहणाउयच्छन्दं^८ नट्टियाइणा मणहरेण विणोएण
 ११विगमिऊण तं अहोरत्तं विइयदिवसंमि य संपादयसयल-
 गोसकिन्तो उच्चियवेलाए चेव निग्गओ वाहियालिं । परि-

१ BD om.

२ D कालकसेण य ।

३ B पररजवयरेहिं ।

४ AC •सारिणीओ ।

५ B कालायर ।

६ D adds तथा ।

७ D •लाउ • B वयस ।

८ B •वयरा ।

९ B व सुविचयं च कहर ।

१० B •वेळाव ।

११ A वट्टिया •, B नट्टय ।

१२ B om. वि

वाहिया य तेषं बहवे वल्लीयतुस्त्ववज्जराहया आसा ।
 'तज्जणियखेयावणयणनिमित्तं च उवविट्ठो वाहियालीतज्जनिविट्ठे
 सहसुस्सन्वणुज्जाणे । एत्थन्तरंमि गहियनारज्जुकडिणया' आगया
 दुवे तावसकुमारया । दिट्ठो य णेहि राया, अभिनन्दिओ य
 ५ समसथपसिद्धाए आसीसाए । 'अब्भुट्ठाणासणपयाणाहणा उव-
 यारेण बज्जमस्सिया य राहणा । भणियं च णेहिं । महाराय,
 सुगिह्हीयनामधेएण अण्णे कुलवहणा भवओ चउराममगुहस्स
 सुकयधस्साधस्सवत्थस्स सरौरपउत्तिपरियाणणनिमित्तं पेसिया ।
 एवं' सोऊण संपथं तुमं पमाणं ति । 'राहणा भणियं । कहिं
 १० सो भयवं कुलवह ति । तेहिं भणियं । इओ नाइदूरे 'सुपरि-
 ओसनामे तवोवणे ति । तओ य सो राया भत्तिकोउगेहि'
 गओ तं तवोवणं ति । दिट्ठो य तेषं तत्थ बहवे तावसा
 कुलवह य । तओ संजायसंवेगेणं जहारिहमभिवन्धिया । उव-
 विट्ठो कुलवहसमौवे, ठिओ य तेषं सह धम्मकहावावारेण
 १५ कंचि कालं । तओ भणियो 'य णेण सविणयं पणमिऊण भयवं
 कुलवह । जहा करेहि मे पसायं संयलपरिवार'परिगओ
 मम गेहे आहारगहणेणं । कुलवहणा भणियं । वच्छ, एवं ।
 किं तु एगो अगिसओ नाम महातावसो, सो' य न पइदियहं
 भुञ्जइ किं तु मासाओ मासाओ । तत्थ वि य पारणगदिवसे

१ D adds ततो । १ B के.सुपर । १ BC put एवं सोऊण after ति ।

४ ABC परि० । ५ D ओरे B कोऊणसेय नउ तवोवणं AB add य

after नओ । ६ C परिपरिया D परिपरिया । ७ B om सो स ।

पढमपविट्ठो पढमगेहाओ सेव लामे वा अलामे वा नियत्तइ,
 न गेहन्तरमुवगच्छइ । ता तं महातवस्सिं मोत्तूण पडिवन्ना
 ते पत्थणा । राइणा भणियं । भगवं, अणुगिहीओ^१ हि ।
 अह कहिं पुण भो महातावसो । पेक्खामि णं ताव, ^१करेमि
 तस्स दरिसणेण अप्पाणं ^२विगयपावं । कुलवइणा भणियं । ५
 वच्छ, एयाए महयारवीहिआए हेट्ठा झाणवरगओ चिट्ठइ ।
 तओ भो राया ससंभन्तो गओ सहयारवीहियं । दिट्ठो य
 तेण पडमामणोवविट्ठो थिरधरियनयणजुयलो पसन्तविचित्त-
 चित्तवावारो 'किंपि तहाविहं झाणं झायन्तो अगिसस्यतावसो
 त्ति । तओ राइणा हरिसवम^३पयट्ठन्तपुल्लएण पणमिओ । तेण १०
 विय आसीसाए सबड्डमाणमेवाहिणन्दिओ, 'मागयं ते' भणिऊण
 'उवविसाहि' त्ति संलत्तो । उवविमिऊण सुहामणत्थेण भणियं
 राइणा । भयवं, किं ते इमस्स महादुक्करस्स तवचरणववसायस्स
 कारणं । अगिसस्यतावसेण भणियं । भो महासत्त, दारिइ-
 दुक्खं परपरिहवो विह्वया^४ तहां महारायपुत्तो य गुणसेणो १५
 नाम कक्काणमित्तो त्ति । तओ संजायनियनामासङ्केण भणियं
 राइणा । भयवं, चिट्ठउ ताव दारिइदुक्खादयं ववसायकारणं;
 अह कहं पुण महारायपुत्तो गुणसेणो नाम कक्काणमित्तो त्ति ।
 अगिसस्यतावसेण भणियं । महासत्त, एवं कक्काणमित्तो । सुण
 जे होन्ति उत्तमनरा धम्मं सयसेव ते पवप्पन्ति । २०
 मज्झिमपयई मंचोइथा उ न कथाइ वि जहन्ना ॥

चोएइ य जो धमो जीवं विविहेण केणइ नएण ।

संसारसारयगयं सो नणु कल्लणमित्तो त्ति ॥

- तत्रो राइणा कुमारवुत्तन्तं^१ सुमरिऊण भणियं लज्जाव-
णयवयणेण । भयवं, कहं पुण तुमं तेण तेलोक्कबन्धुए^२ धमो
चोइओ । अगिससतावसेण भणियं । भो महासत्त, नाना-
विहाओ चोयणाओ । ता कहंचि^३ निमित्तमेत्तेणं चेव
चोइओ त्ति । तत्रो राइणा चिन्तियं । अओ से महाणु-
भावया । परिभवो वि याणेणोवयारचोयण त्ति गहिओ ।
परपरिवायं च परिहरन्तो सुद्धमहावत्तणओ न तं पि मझेइ ।
१० अओ दाइणं अकज्जं मए पावकमेणाणचिट्ठियं । ता कहेमि से-
अकज्जांयरणकलङ्कदूसियं अप्पाणं । एवं चिन्तिऊण जंपियम-
णेण । भयवं, अहं सो महापावकमयारो तुह हिययमंतावयारो
अगुणसेणो त्ति । अगिससतावसेण भणियं । भो महाराय,
सागयं ते । कहं तुमं अगुणसेणो, जेण तए परपिण्डजौविय-
११ सेत्तविहवो अहं ईइसिं तवीवभुइं^४ पाविओ त्ति । राइणा
भणियं । अओ ते महाणुभावया । किं वा तवस्मिजणो पिय
वज्जिय अहं भणिउं जाणइ । न^५ य मियइविम्माओ अङ्गार-
बुड्ढीओ पडन्ति । ता अलं एइणा । भयवं, कया ते पारणं
भविस्सइ । अगिससेण भणियं । महाराय, पच्चहिं दिजेहिं ।
१२ राइणा भणियं । भयवं, जइ ते नाईव उवरोहो, ता

१ D adds नं च ।

२ BD संपाविज ।

३ C कचिपि ।

४ CD वि ।

कायस्यो मम गेहे पारणएणं पसाओ । विज्ञाओ य मए
कुलवहणो सयासाओ तुल्ल पइसाविसेसो, ओओ अणागयं
पत्येमि त्ति । अगिससेण भणियं । महाराय, आगच्छ ताव
सो १दियहो, को जाणइ अन्तरे किंपि भविस्सुइ । अवि य

एयं करेमि एण्हं एयं काजण पुण इमं कल्लं । ५

काहामि को णु मज्झ सुविणयतुल्लंमि जियलोए ॥

असं च । महाराय,

धी जियलोयसहावो जहियं नेहाणरायकलिया वि ।

जे पुब्बण्हे दिट्ठा ते अवरण्हे न दीसन्ति ॥

ता महाराय आगच्छ ताव सो १दियहो त्ति । राइणा १०

भणियं । भयवं, विग्घं मोत्तूण संगच्छह । अगिसस्यतावसेण
भणियं । अइ १एवं ते निम्बन्धो, ता एवं पडिवसा ते पत्यणा ।
तओ राया पणमिऊण हरिसवसपुलहयङ्गो कंचि वेसं
गमेऊण पविट्ठो नयरं । कया कुलवहणो सपरिवारस्स भन्ति-
विभवाणूवा पूया ॥ १५

अइल्लोसु य ५असु दिणोसु पारणगदिवसे पठमं सेव
पविट्ठो अगिसस्यतावसो पारणगनिमित्तं रायगेहं ति । तंमि
य दियहे १५कहंचि राइणो गुणसेणस्स अतीव सीसवेयणा
समुप्यन्ता । तओ आउल्लोक्कयं सव्वं सेव रायउल्लं । पविट्ठा

२५५८

१ BD दिवसो ।

१ AC दिवसो B दिवसो ।

१ BC om.

५ B adds उ ।

५ ABC कंचिचि ।

य तस्य वेज्जसत्यविसारया वेज्जा, उग्गाहेन्ति नाणाविहाओ
 चिगिच्छासंहियाओ, पौसिज्जन्ति बज्जविहाहं ओसहाहं,
 दिज्जन्ति 'सिरोखेयावहारिणो विचिन्तरयणलेवा । किंकायप्प-
 मूढा उवहसियसुक्कविहस्सहवुद्धिविहवा वि मन्तिणो । पत्त्युथं
 १५ पुरोहिण्हिं मन्तगम्भिणाउहप्पयाणमारं सन्निकम्भं । तथा
 मिलाणसुरहिमल्लदामसोहं सुवसगं'बुवियल्लियङ्गरायं वाह-
 जलधोयकवोलपत्तलेहं करयल'पणामियपम्मायवयणपक्कं
 उव्विग्गमन्नेउरं । तथा विरत्तकम्पुयकीलं परिचत्तचित्तयम-
 वावारं विरयगीयनच्चणारम्भं अवहत्थियभूमणकलावं दक्खण-
 १० विमणं कल्लयन्नेउरं । वेत्तजट्ठि'निमियविच्छायमुहसोहा य
 पडिहम्मा, रओ वेयणाहसयसूयगा दक्खणा मउहकसुहया,
 परिचत्तनिययवावारा विचिन्ता सूयगारप्पमुहा निओग-
 कारिणो त्ति ॥ तओ सो.अग्गिमल्लतावमो एवंविहे रायकुले
 कंचि वेलं गमेऊण वयणमेत्तेणावि केणवि अकयपडिवत्ती
 १५ निग्गओ रायगेहाओ त्ति' ॥ निग्गन्तूण गओ तवोवणं, दिट्ठो
 य तावसेहिं, भणिओ य तेहिं । भयवं, अकयपारणगो विव
 परिमिलाणदेहो' लक्खिज्जसि । ता किं न कयं पारणयं, न
 पविट्ठो इयाणि तस्य रुओ गुणसेणस्स गेहं ति । अग्गिसम्भ-
 तावसेण भणियं । पविट्ठो' अहं नरिन्दगेहं । किं तु सो

१ ACD om. सिरो

७०५०

१ AC मभे'बुवियं, B मभविपं ।

१ B पविच्छासि ।

॥ A •जेट्ठि. C वेत्तिजेट्ठि ।

१ BD om.

१ B सत्तौरो, C adds व ।

० AC add ति ।

नूणं अपडुसरीरो राया । जञ्चो उव्विग्गपरियणं सव्वं चेव तं
मए गेहमवल्लोदयं, तञ्चो अहं तं तद्दविहं ^१दुदुमसंहतो लळं
चेव निग्गञ्चो त्ति । तावसेहिं भणियं । को सन्देहो, दढमपडु-
सरीरो राया । अञ्जहा क्हं तारिभीए तवस्सिजणभत्तीए भय-
वञ्चो पारणं मुणेऊण सयं चेव दत्तावहाणो न होइ । अञ्चं ५
च । अईव भगवञ्चो उवरि भत्तिवज्जमाणो तस्स नरवइस्स,
जेण कुलवइममक्खं वज्जयं सव्वयुगुणकित्तणं तेण कयं आसि ।
अग्गिसक्कतावसेण भणियं । आरोगं से हवउ गुरुयणपूयगस्स,
किं मम आहारेणं ति । पडिवञ्चो मामोववामवयं ॥

इञ्चो य राइणा गुणसेणेणं उवसन्नमीसवेयणेणं पुच्छिञ्चो १०
परियणो । अञ्ज तस्स महातवस्सिस्स पारणगदियहो ; तो सो
आगञ्चो पूइञ्चो वा केणइ न व त्ति । तेहिं संलत्तं । महाराय,
आगञ्चो आसि ; किं तु तुह मीसवेयणाजणयहियथसंताव-
परिचत्तनिथयकक्कवावारे^१ परियणे^१ न केणइ संपूइञ्चो पुच्छिञ्चो
वा । अमुणियवुत्तन्तो य किञ्चित्ते ते परियणमवल्लोइऊण कंचि ५
कालं गमेऊण उव्विग्गो विथ निग्गञ्चो रायगेहोञ्चो त्ति ।
राइणा भणियं । अहो मे अइस्यथा ; चुक्को मि महालाभस्स,
संपत्तो य तवस्सिजणदेहपीडाकरणेण महन्तं अनत्थं ति ।
एवं विलविऊणं विदयदियहे^१ पहायसमए चेव गञ्चो तवोवणं ।
दिइहा य तेण कुलवइधमुहा वइवे तावसा, लळ्या^१विणञ्चोण- १०

१ B दइव निगोचो ति ।

१ D ० च ।

१ A निवउच, B निवउच, C वइवे, D विवउच ।

- उत्तिमङ्गेण पणमिया 'य एणं विहिण । अहिणन्दिओ य
 आसीमाए कुलवदप्पमुहेहिं सव्वतावसेहिं । 'उवविससु
 महाराय, मागयं ते' भणिओ य कुलवदणा । तओ राया
 अवणउत्तिमङ्गो सविसेसलज्जामन्यरो विमुक्कदीहनीसामं
 उवविट्ठो कुलवदस्स पुरओ । तं य तहा विचित्तं रायाणं
 दट्ठणं भणियमणेणं । वक्क, उव्विगो विय लक्खीयसि । ता
 "कहेहि मे उव्वेयकारणं, जइ अकहणीयं न होइ । राइणा
 भणियं । अत्थि भगवओ वि नाम अकहणीयं । अस्सं य ।
 अकहणीयवत्थुविमउव्विगस्स न जुत्तं तवोवणा^१गमणं । कुल-
 १० वदणा भणियं । माऊ वक्क माऊ, उच्चिओ ते विवेगो ;
 . ता किं उव्वेयकारणं ति । राइणा भणियं । भगवओ आण
 त्ति करिय कहीयइ ; अस्सहा कहं ईइमं निमंमसरियं कहिउं
 पारीयइ । कुलवदणा भणियं । वक्क, सव्वस्स जणणौभूओ रत्तु
 होइ तवस्सिजणो । ^२तओ का तं पइ लज्ज त्ति । ता कहेउ
 ११ भवं, जेण सुणियवुत्तन्तो भव्विय केणइ उवाएण ^३उव्वेमि तं
 उव्वेयं ति । राइणा भणियं । भयवं, जइ एवं, ता सुणसु ।
 एस अग्गिमस्सतावसो पठमं सेव सस मन्दपुलस्स अभमिस्सिय-
 कारिणो असरिसज्जसरिमाथरणनिरयस्स संबन्धिणा निव्वेएण
 तावसो संबुत्तो । एयस्स पवञ्चुत्तमवयस्स वि तं मए असरि-
 १२ सज्जाथरणं न परिचत्तं ति दट्ठसुव्विगो हि । कुलवदण

१ BD om, D तावसविहिता ।

२ B कहाहि ।

३ C ० जे आगमसं ।

४ B om., D ता कहे ।

५ CD मव० ।

भणियं । वच्छ, जइ एवं, ता अल्लं संतप्पिएणं । किं कारणं ।
जइ तुइ संबन्धिणा कारणेण तावसो संबुत्तो, ता तुमं चेव
^१इमस्स धम्मपवत्तगो कल्लाणमित्तो त्ति; किमुव्विग्गो सि । न
यावि एण्हं तुइ परल्लोथभौरुणो अद्दिगयधम्मसत्थस्स किंपि
असज्जणायरणं संभावेमि । किं वा से कयमियाणिं निवेएहि ।
ने । राइणा भणियं । भयवं, इयाणिं ताव एयं उवणिमन्ति-
ऊण मामपारणयपविट्ठस्स सीसवेयणाभिभूएण पमायओ
अणिउत्तपरियणेणं आहारन्तरायकरणेणं कथं से धम्मन्तरायं
त्ति । कुलवइणा भणियं । वच्छ, जं किंचि एयं, न तुमं एत्थ
अवरज्झसि । न तिव्वेयणाभिभूया पुरिसा कज्जमकज्जं वा १
वियाणन्ति । न य तस्स आहारन्तरायकरणेणं धम्मन्तरायं
हवइ, अवि य तवसंपया । ता अल्लमुव्वेगेणं त्ति । राइणा
भणियं । भयवं, जाव तेण महाणुभावेण ममं गेहे आहार-
गहणं न कथं, ताव कइमुव्वेवो अवेइ । कुलवइणा भणियं ।
वच्छ, इयाणिं से अविग्घेणं जं पारणगं भविस्सइ, तहिं ते २
गेहे ^१आहारगहणं कैरिस्सइ त्ति । तओ कुलवइणा सद्दाविओ
अग्गिसम्मतावसो, सबज्जमाणं हत्थे गिप्पिऊण भणिओ य
णेण । वच्छ, जं तुमं अंकयपारणगो निग्गओ मरिन्दगेहाओ,
एएण दढं संतप्पइ राया । कल्लं च एयस्स अरूव सीसवेयणा
आसि, अओ वेयणापरव्वसेण न तुमं ^१पडियगिंओ त्ति ; न २

एष अवरण्ड । भणियं च णेण 'जाव मम गेहे अगिसम्भ-
तावसेण आहारगहणं न कथं, न ताव मे उब्बेवो अवेह' ।
अओ इपिहं संपत्तपारणगकालेण भवया अविग्घेण मम
वयणाओ नरिन्दबद्धमाणओ य एयस्स गेहे पारणगं
४ करियव्वं ति । अगिसम्भतावसेण भणियं । भयवं, जं तुम्हे
आणवेह । अकारणे संतप्पइ राया, जओ न किंश्चि मे
पदलोयविहङ्गमणुचिद्वियमणेणं । तओ राया 'अहो मे
महाणुभावय' ति कल्लिऊण 'पणमिऊण तवस्सिऊणं च कंचि
वेलं पञ्जुवासिय पविट्ठो नयरं ॥

- १० पुणो य कासकमेण राइणो विमयसुहमणुहवन्तस्स-
अगिसम्भस्स य 'दुक्करं तवचरणविहिं करेन्तस्स' ममइक्कन्तो
मामो ति । एत्यन्तरंमि य संपत्ते पारणगदिवसे निवेइयं मे
रओ विक्खेवागएहि निययंपुरिसेहिं । जहा, महाराय, अइ-
विममपरक्कम^१गव्वियं विममदोणीमुहप्पविट्ठं अकयपरिरक्खणो-
१५ वाथं अप्पमत्तेण माणहङ्गनरवंइणा इहरइ विमयविणासमव-
लोइऊण वीरचरियमवलम्बिय वीसत्यसुत्तेसु नरिन्दपाइक्केसु
जाए अबुरत्तममए अत्यमिए रयणिवक्कपिययमे तेलोक्कमङ्गल-
पईवे मियक्के सयलवल्लमहिण^२मवक्खुदं दाऊण अइपमत्तं ते
विणिज्जियं खेजं । संपइ देवो पमाणं ति ॥ तओ राइणा
१० एयं सुदूइहं वयणमायसिऊण कोवाणल्लजलिधरत्तलोयणेणं

१ C om. D पचमिच ।

२ BD add मया० ।

३ ACD चामओ ।

४ AC •मंचन० ।

५ BD •चाव० ।

विसमफुरियाहरेणं निहयकराभिहयधरणिवट्टेणं अमरिसवस-
 परिकल्लन्तवयणेणं समाणत्तो परियणो । जहा ; देह तुरियं
 पयाणयपडहं, सज्जेह 'दुक्खयं करिबलं, पल्लाणेह दप्पुद्धुरं
 आससाहणं, 'संजत्तेह धयमालोवसोहिंयं सन्दणनिवहं, पयट्ठावेह
 नाणापहरणसालिणं पादक्कसेसं ति । तन्नो नरवद्दसमाएसा- ५
 णन्तरमेवायलिय पयाणयपडहसद्द करिवरविरायन्तमेहजालं
 ऊमियधयचमरक्कत्तसंघायबलायपरिययं निमियकरवालकोन्-
 सोयामणिसणाहं सङ्गकाहलात्तरनिग्घोसगज्जियरवपूरियदिसं
 अयालदुहिणं पिव समन्तओ वियम्भियं नरिन्दसाहणं ति ।
 एत्यन्तरंमि य रह्वराकूटे नरिन्दगणसेणे, ठाविण पुरओ १०
 सलिलपुल्ले कणयकलसे, पड्डए जयसिरिसमुप्फालए^१ मज्जल-
 त्तरे, पडन्तेसु विविहमज्जलाहं बन्दिवन्हेसु^२, अग्गिमस्मतावसो
 पारणगनिमित्तं पविट्ठो नरिन्दगेहं ति । तन्नो तंमि महा-
 जणसमुदए आउल्लौहए^३ नरिन्दनिग्गमणनिमित्तं पहाणपरि-
 थणे न केणद्द समुवल्लिओ ति । तन्नो कंसि वेलं गमेऊण १५
 दरियकरितुरयसंघाय^४ चमढणभौओ निग्गओ नरवद्दगेहाओ ।
 एत्यन्तरंमि य गहियसकुष्खाएहिं सुणियजोदससत्यपरमत्येहिं
 भणियं जोदसिएहिं । देव, पसत्थं मुऊत्तं, निग्गप्पसु ति ।
 राहणा भणियं । अज्ज तस्स अग्गिमस्मतावसस्स पारणगदिवसो,

१ B दुक्खय ।

२ C सज्जेह ।

३ C समुपालर ।

४ B विहेह, C बंहेह ।

५ AC add य ।

६ C वमदह ।

- पञ्चिवसं च तेण कुलवदवयणाञ्चो मम गेहे आहारगृहणं
 कायव्वं ति । ता आगच्छन्ताव ताव सो महाणभावो । तञ्चो तं
 कयभोयणविज्ञाणं पणमिज्जणं ^१गमिस्सामो । तञ्चो आसन्न-
 वत्तिणा भणियं कुलपुत्तण । देव, सो खु महाणभावो
 ५ संपयं चेव पविमिज्जणं दरियकरितुरयमंघायसमठणभौञ्चो
 निग्गञ्चो रायगेहाञ्चो । अज्ज वि य न नयराञ्चो निग्गच्छ-
 त्ति त्थेमि । तञ्चो एयमायलिज्जणं ममंभन्तो राया पयड्डो
 तस्स ^२मग्गे, दिट्ठो य णेणं नयराञ्चो निग्गच्छन्तो अग्गिमन्न-
 तावसो । तञ्चो ^३ओयरिज्जणं रत्तवराञ्चो भत्तिनिम्भरं
 १० निवड्डिज्जणं चसण्णसु विञ्चन्तो सबड्डमाणं । भयवं, करेह-
 पमायं, विणियत्तसु त्ति । अहमभिण्णेण वि गमणे तुह
 चेवागमणमणुवालेन्तो एत्तियं वेल्लं ठिञ्चो न्हि, जाव तुमं
 पविमिज्जणं मम गेहं अल्लंकिञ्चो चेव मे पहाणपरियणेण
 निग्गञ्चो मि । ता नियत्तसु त्ति । अग्गिसन्नतावसेण भणियं ।
 १५ महाराय, विट्ठयवुत्तन्तो चेव मे तुमं पदस्सविसेसस्सुः ता
 अल्लं ते ^४इमिणा ववसाएणं । मच्चपदस्सा खु तवस्सिणो हवन्ति,
 निव्विसेसा य ल्लाभास्साभेसु । रादणा भणियं । भयवं,
 लल्लिञ्चो न्हि इमिणा पमायचरिणं, तुह तिव्वतवज्जणिय-
 सरौरपीडाञ्चो वि मे अहिथा सरौरपीडा । दढं दहद मं
 २० सेंतावाणलो, पणस्सुद विद्य मे हिययं, अक्खिप्पइय मे वाणी,

१ C मच्छि० ।

१ CD मयलो ।

२ A दसं, B चरि० ।

४ B चरसा ।

महापावककारिणं^१ च मन्नेमि अप्पाणं; ता सयलदुहिय-
 'सत्तबन्धुभूओ अकारणवच्छलो य भयवं तुमं चेव मे इमस्स
 दुक्खस्स उवसमोवायं चिन्तेहि । अगिसम्भतावसेण चिन्तियं ।
 अहो से महारायस्स महाणुभावया । अकयपारणगेण मए
 एत्तियं खिज्जइ त्ति । अहो से गुरुयणसुत्तूमाणराओ । ता ५
 न जाव मए एयस्स गेहे पारणयं कयं, न ताव एस सत्थो
 होइ त्ति । चिन्तिजण भणियं च तेण । महाराय, अनिमित्तं
 ते दुक्खं । तहावि एयस्स इमो उवसमोवाओ । अविग्घेण
 संपत्ते पारणगदिवसे पुणो वि तुह चेव गेहे आहारगहणं
 करिस्सामि त्ति पडिवन्नं मए । ता मा संतप्पसु त्ति । तओ १०
 धरणिनिहियजाणुकरयलेणं भणियं राइणा । भयवं, सुट्ठु,
 सुणिओ इमस्स दुक्खस्स उवसमोवाओ । अहवा विमलनाण-
 नयणो चेव तवस्सिजणो होइ, किं वा न-त्याणइ त्ति । ता
 अणुगिहोओ न्हि । सरिमं इमं तुह अकारणवच्छलयाए । ता
 गच्छ तुमं तवोवणं । अहं पुण न सकुणोमि 'पच्चगपमाय- ५
 कलहदूसिओ भगवन्तं कुलवइमवसोइउं ति । एवं भणिय
 पणमिजण य अगिसम्भतावसं नियत्तो राया । 'न मए इयाणिं
 गन्तव्वं' ति कलिजण विसम्भिओ 'य तेणं माणभङ्गस्स उवरि
 विक्खेवो । अगिसम्भो वि य गन्तूण तवोवणं निवेइजण
 कुलवइणो जहाविन्नं वुत्तन्तं 'वच्छ, साज्ज कयं' ति अहि- १०

१ B भारियं, C भाययं ।

१ C adds चहिय ।

२ AD पावकका० ।

३ BD om.

एन्द्रिओ 'य कुलवद्वणा पवन्तो वयविसेमं ति ॥ अणुदियहं
 च पवद्भुमाणसंवेगेण राइणा सेविज्जन्तस्स तस्स ममइच्छिओ
 मासो, पत्तो य रज्जो मणोरहमएहिं पारणयदियहो । तंमि
 य पारणयदियहे राइणो गुणसेणस्स देवी वमन्तसेणा दारयं
 ५ पसूय त्ति । निवेइयं च राइणो हरिसवसेण पफुल्लवयण-
 पङ्कथाए १मपरितोसं पडिहारोए । महाराय, देवी वमन्तसेणा
 तुज्जाण^१मम्बुदयनिमित्तं २पयाणं भागधेएहिं सुहं-सुहेणं दारयं
 पसूय त्ति । तओ राइणा पुत्तजम्भुदयमंजायरोमस्सेणं
 दाऊण पडिहारोए कडयकेऊरकलालङ्काराइयं^३ अङ्गाभरणं
 १० दिस्सा समानत्तो । वसुंधरे, ममाइमसु णं मम वयणाओ-
 जहामंनिहिए पडिहारे । जहा; मोयावेह कालघण्टापओएण
 मम रज्जो मव्वबन्धनाणि, दवावेह घोमणापुव्वयं अणवेक्खि-
 याणुक्कवं महाद्वाणं, विमज्जावेह जियमत्तुप्पमुहाणं नरवईणं
 मम पुत्तजम्भपडत्तिं, निवेणह देवीपुत्त^४जम्भुदयं पडुराणं,
 १५ कारावेह अयालच्छणभूयं नयरंमङ्गमवं ति । ममाइइटा य
 तोए जहाइडुं पडिहारा । अणुचिड्डियं च रायसामणं पडि-
 हारेहिं । अवि य ।

कारावियं च तेहिं ०ठररुवुप्पुल्लदंसदिसाभोयं ।

उज्जामिएक्ककरयल्लनचल्लविलासिणिममूहं ॥

१ BD om.

२ B om सपरितोसं ।

३ CD चम्पु० ।

४ B यथा ।

५ B ०इयमाभरतं ।

६ B om. उज्जाम ।

० B पडुररवपडदिसं, A ०चम्पु०, C चम्पु० ।

अम्नेउरियाहीरन्तपुषवन्तुत्तरीयवरपोत्तं ।

सविसेसपसाहियसंमिलन्तरामायणादणं ॥

पिढागयसुट्टिपहारभौरामाविसुक्कसिक्कारं ।

मयवस^१विलासिणीजणनचाविज्जन्तकसुद्धयं ॥

सुच्चन्तकरप्फालियतालायरसुरयमज्जरनिग्घोसं । ५

दाणपरितुट्ठबज्जबन्दिवन्द्उग्घुट्ठजयसहं ॥

नच्चन्तमड्ढवामणचेडौहामिज्जमाणनरनाहं ।

बद्धावाणयनिवहं वद्धावणयं मणभिरामं ॥

पवत्तो य वसन्तउरे नथरे^२ महामहम्मवो । एवंविष्टे य
देवौपुत्तजम्भुदयाणन्दिण महापमत्ते सह राइणा रायपरि- १०
यणे अगिमसतावसो पारणगनिमित्तं रायउलं पविसिजण
वयणसेत्तेणावि केणइ अकयपडिवत्ती असुहकसोदणं अट्ट-
ज्जाणदूमियमणो लज्जं चेव निग्गओ । चिन्तियं च एणं ।
अहो से राइणो आ बालभावाओ चेव असरिमो ममोवरि
वेराणुबन्धो त्ति । पेच्छह से अइणिगूढायारमाचरियं, जेण १५
तं तहा मम समक्खं भण्णकुलं जंपिय करणेण विवरीयमा-
यरइ त्ति । चिन्तयन्तो सो निग्गओ नयराओ । एत्यन्तरंमि
य अस्माणदोसेणं अभाविचपरमत्यमगगत्तणेण य गहिओ
कसाएहिं, अवगया से परलोयवासणा, पणट्ठा धम्मसद्धा,
समागया सयल्लदुक्खतद्वीयभूया अमेत्ती, जाया य देह- १
पौडाकरी अतीव बुभुक्खा । आकरिसिओ बुभुक्खाए । तओ

- पठमपरौमहवद्दएण तेण चक्ष्णकोहवसएणं ।
 घोरं नियाणमेयं पडिवस्सं मूढहियएणं ॥
 जइ होज्ज इमस्स फलं मए 'सुचिणस्स वयविसेमस्स ।
 ता एयस्स वहाए पइजस्सं होज्ज मे जम्भो ॥
 ५ न कुणइ पणईण पियं जो पुरिषो विप्पियं च मन्तूणं ।
 किं तस्स जणणिजोव्वणविउडणं मेत्तेण जम्भेणं ॥
 • मन्तू य एम राया मम मिसुभावाउ चेव पावो न्ति ।
 'अवराहमन्तरेण वि करेमि तो विप्पियमिमस्स ॥
 इय काऊण नियाणं अप्पडिकन्तेण तस्स ठाणस्स ।
 १० अह भावियं सुवज्जमो कोहाणलजलियचित्तेण ॥
 एत्यन्तरंमि पत्तो 'एमो तवोवणं, अणेयविद्यप्पजणिय-
 कुचिन्तामंधुक्कियपवड्डमाणकोहाणलो य कुलवदं मेमतावसे य
 परिहरिऊण अलक्खिओ सैव गओ महयारवीहियं, उवविट्ठो
 य विमल्लमिलविणिस्मिए चाउरन्तपौडे 'न्ति । अणुमयवसेण
 ५ पुणो वि चिन्तिउमारट्ठो ।' अहो मे राइणो ममोवरि
 पडिणीयभावो । कइं मव्वतावममज्जे अहं मे ओहमणिज्जो
 न्ति, जेण मे पइक्खाविसेमं माऊण नियडिवज्जलो तहा
 'तहोवणिमन्ति य 'असंपाउणेण पारणीयस्स किल्ल मं 'खल्लो-
 करेइ न्ति । तं मूढो खु भो राया किं मे एयावत्यगयस्स

१ AD कृषि० । २ A भोतूच । ३ AC अवयारमन्तरेव । ४ AC om. ।

५ BD om. । ६ C तरेव । ७ BD असंपायावेव । ८ D खल्लोवारैइ ।

खलीकरीयद् । १ तहा अणाहाणं दुब्बलाणं परपरिहयाणं च
 सत्ताणं कयन्तेणैव विणिवाइयाणं जा खलियारणा, न सा
 माणिणो माणमापूरेद् त्ति विसेसओ समसत्तुमित्ताणं पर-
 खोयवावारनिरयाणं तवस्सूणं ति । अहवा अपरिचत्ताहार-
 मेत्तसङ्गस्स मे एत्तहमेत्ता कयत्यण १ त्ति । ता अलं मे जाव- ५
 ज्जीवं चेव परिहवमेत्तेणं आहारेणं ति । गहियं जावज्जीवियं
 महेववासवयं ॥ एत्यन्तरंमि य परिचत्तनिययवावारो असुह-
 ण्णाणदूसियमणो तवपरिकखीणदेहो दिट्ठो तत्थ तावसेहिं ।
 भणियं च तेहिं । भयवं, अइपरिकखीणदेहो अमंपाविय-
 कुसुमविलेवणोवयारो लक्खिज्जसि । ता किं इयाणिं पि ते १०
 न संजायं पारणयं ति । अगिसस्यतावसेण भणियं 'न संजायं'
 ति । तावसेहिं भणियं । कहं न संजायं, किं न पविट्ठो
 १ तस्स राइणो गुणसेणस्स गेहं । अगिसस्यतावसेण भणियं
 'पविट्ठो' । तावसेहिं भणियं 'ता कहं ते न संजायं' ति । तेण
 भणियं । बालभावाओ चेव मे सो राथा अणवरद्धवेरिओ, १५
 खलियारिओ अहं तेण । पुब्बिं मए पुण न जाणिओ,
 अवगओ से इयाणिं वेराणबन्धो । विणीओ विव लक्खिज्जद्
 जाव मिष्साविणीयस्स न से वेराणबन्धो अवेद् ; जेणोवहास-
 बुद्धीए मं उवणिमन्निज्जणं अणज्जविकसिएणं चेव तेहिं तेहिं
 माथापथारेहिं चेव किल मं परिहवद् त्ति । अज्जं च तेण २०
 विद्याणिज्जण मम पारणगदिवसं सइसा चेव ५ काराविओ

पमोऽश्वो । तन्मो अहं पविसिजणं रायगेहं अवज्जमाणिओ सेव
 सुणियनरिन्दपरिवाराभिष्साओ लळं सेव निग्गओ त्ति ।
 तन्मो तावसेहिं भणियं । भयवं, न 'एवं तवस्सिजणवच्छे
 नरिन्दगुणसेणे सभावियइ । अहवा 'विचित्तसन्धिणो' हि
 ५ पुरिसा हवन्ति । किं वा न संभावियइ । नत्थि अविशओ
 कसायाणं ति । भणिज्जण निवेइयं^१ तेहिं 'अच्चुव्विग्गेहिं
 "कुलवदणो । जहा : न तस्स अग्गिसम्मतावसस्स इमिणा
 वुत्तन्नेण संपयं पि पारणयं संबुत्तं ति । तन्मो समंभन्नो
 तुरियमागओ अग्गिसम्मसमीवं कुलवई, संपूइओ य तेण
 १० अग्गिसम्मेण जहाणुक्खेणोवयारेणं । तन्मो तेण भणियं । वच्छ,
 कहमियाणिं पि ते न संजायं पारणयं ति । अहो से
 असरिससमायरणं राइणो गुणसेणस्स । अग्गिसम्मतावसेण
 भणियं । भयवं, पुमाइणो सेव रायाणो हवन्ति । को वा तस्स
 दोसो । मम सेवापरिचत्ताहारमेत्तसङ्गस्स एम दोसो, जेण तस्स
 १५ वि गेहं पविस्सामि त्ति । परिचत्तो य मए संपयं जावज्जीवाए
 सेव मयलपरिहववीयभूओ एइइमेत्तो • वि मङ्गो । अओ
 विक्खवेमि भयवन्तं एयंमि अत्थे ; नाइमस्रहा आणवेयज्जो त्ति ।
 कुलवदणा भणियं । वच्छ, जइ परिचत्तो आहारो, गओ
 इयाणिं कालो आणाए । मस्रपदस्सा खु तवस्सिणो हवन्ति ।
 २० किं तु तुमए नरिन्दस्स उवरिं कोवो न कायज्जो । अओ

१ B इय ।

२ AC विचित्तस्स ।

३ AC add च ।

४ B transposes these words.

सर्वं पुष्पकयाणं कम्पाणं पावए फलविवागं ।

अवराहेसु गुणेषु य निमित्तमेतं परो होइ ॥

एवमणुसासिजणं ^१पडियारगे तावसे निरुविय गओ
कुलवई ॥

इओ य राइणा गुणसेणेणं ^१तहा अयालच्छणसोक्खमणु- ५
हवन्ते परियणे अइक्खन्ताए पारणगवेलाए सुमरियं, जहा
पारणयदिवसो खु अज्ज तस्स महातवस्सिस्स । अहो मे
अहस्रया, न संपन्नं चेव महातवस्सिस्स पारणयं ति तक्केमि ।
पुच्छिओ य एण जहामन्निहिओ परियणो । किं सो
महाणुभावो तावसो अज्ज इहागओ न व त्ति । तओ तेण १०
निउणं गवेसिजणं निवेइयं । देव, आगओ आसि, किं तु
देवौपुत्तजम्भुययाहिणन्दिए अइपमत्ते परियणे न केणइ
उवचरिओ त्ति; तओ लज्जं चेव नेग्गओ । राइणा भणियं ।
अहो मे पावपरिणई । तस्स महातवस्सिस्स धम्मन्तरायकरणेणं
देवौपुत्तजम्भुययं पि आवयं ^१चेव समत्येमि । सब्बहा न १५
मन्दपुष्पाणं गेहेसु वहुहारा पडन्ति । न य पमायदोसदूसिओ
अहं उदन्तनिमित्तं पि से पाप्पेमि मुहमवसोइउं । ता गच्छ,
भो सोमदेवपुरोहिद्य, ममाविन्नायपरियणभावो चेव, गवेसिजण
तस्स महातवस्सिस्स वुत्तन्नं 'किं तेण ववसियं' ति लज्जं
निवेएहि; आसइइ ^१विय मे हिययं । एवं च समाणत्तो २०

सोमदेवपुरोहित्रो गन्धो तवोवणं । दिद्वो तेण वज्रतवस्मि-
जणपरिवारिओ गिरिमईतडावन्ननिविट्टमण्डवगन्धो दौहर-
कुसरइयसत्यरोवविट्टो अमरिमवभाढत्तरायकहावावडो अग्गि-
मक्खतावमो त्ति । पणमिओ^१ विणओणयउत्तिमङ्गेणं सोम-
५ देवेणं । तेणं चिय आसीसापुव्वयं 'मागयं' ति भणिऊण
'उवविससु' त्ति आइट्टो । उवविट्टो सोमदेवपुरोहित्रो ।
भणियं च णेण । भयवं, अइपरिकलीणदेहो लक्खिअमि, ता
किमेयं ति । अग्गिमक्खतावसेण भणियं । निरीहाणं अन्नओ
समामादयवित्तीणं अङ्गं चेव किमत्तं^२ तवस्सौणं ति । सोमदेवेण
१० भणियं । एवं एयं, निरीहा चेव तवस्सिणो हवन्ति ; किं तु
धणधक्खहिरस्सुवस्समणिमोत्तिथप्पवालदुप्पयचउप्पएसु न उण
धक्खकाओवयारगे आहारमेत्ते वि । न य ईदमा एत्थ लोथा,
जे तुमए^३ वि मरिमाणं सुत्तिमग्गपवन्नाणं अविसेममत्तुमिच्छाणं
समतणमणिमुत्तकञ्चणणं संमारजलहिपोयाणं आहारमेत्तं पि
१५ न देन्ति त्ति । अग्गिमक्खतावसेण भणियं । मच्चमेयं, न
एथारिमा एत्थ लोथा मोत्तूण नरिन्दगुणसेणं ति । सोमदेवेण
भणियं । भयवं, किं कथं नरिन्दगुणसेणेण । धक्खपरो खु मो
राथा सुणीयइ त्ति । अग्गिमक्खतावसेण भणियं । को अन्नो
धक्खपरो, ओ विणिज्जियनियमण्डसो वि तवस्सिजणं पमज्जं
२० वावाएइ त्ति । सोमदेवेण चिन्तियं ।^४ परिकुविओ खु एसो

तावसो । अथा य दीहरकुसरदयसत्यरोवविद्धो लक्ष्मिज्जह,
 तथा नरिन्दनिव्वेएणं चेवाणेण पडिवन्नमणसणं भवे । पुच्छि-
 क्खन्तो य एसो असोयव्वं सामिपरिवायं गेणहह । ता अन्नओ
 चेव उववहहिय वुत्तन्तं समिणो निवेएमि त्ति । पणमिऊण
 तं निग्गओ सोमदेवो । पुच्छिओ १ य एणं कुसकुसुमवावड- ५
 ग्गहृत्यो अभिसेयकामो गिरिनहं समोयरन्तो तावसो । भयवं,
 किं पडिवन्नं अगिसम्मतावसेण । तेण वि य बाहजलभरिय-
 मन्थरनयणेणं सवित्थरमाइक्खियं तयणुट्ठाणं । गओ सोमदेवो,
 निवेइयं च एणं जहोवल्लद्धं राइणो । तओ राथा अहिय-
 यरजायनिव्वेओ चिन्ताभार^१निस्सुहं अङ्गं धरमाणो सयलन्ते- १०
 उरप्पहाणपरियणपरि^२वारिओ पाइक्को चेव अगिसम्मपञ्चा-
 यणनिमित्तं पयट्ठो तवोवणं । संपत्तो रायहंसो व्व कलहं-
 सियपरिवारिओ तवोवणासन्नं ^३धित्थिणं गिरिनइपुल्लिणं ॥

एत्यन्तरंमि य सुणियनरिन्दागमणेणं पफुल्लवयणपङ्कएणं
 राइणो आगमणमगिसम्मतावसस्स निवेइयं सुणिकुमारएणं ।
 तओ अगिसम्मतावसेण कोहजलणपञ्जलियसरीरेणं सद्दाविओ
 कुलवई, ^४लङ्घिऊण जहोचियसुवथारं निट्ठुरं भणिओ । भो
 भो न पारेमि एयस्स अकारणवेरिणो नरिन्दाहमस्स सुह-
 मवल्लोइउं । ता जं किंचि भणिय बाहिरओ सेव विसज्जेहि
 एयं । कुलवइणा चिन्तियं । अवहरिओ खु एसो कसाएहिं ।

१ B वेच, D चचेच । २ A बाहच, C बीचच । ३ B गड ।

४ B om.

५ D लंघिऊच ।

- तन्मो जुत्तं चेव ताव पद्मगकसायदुसिचचित्तस्स गरिन्दंसणं परि-
हरिउं ति गम्भो मराहिवसकुहं येवं भूमिं कुलवर्ह । दिट्ठो
य णेण परिमिल्लणदेहो सपरिवारो राधा । पणमिन्धो य
सविण्यं सपरिवारेणं राहणा । अहिणन्दिन्धो य आसीसाए
कुलवहणा, भणिन्धो य णेण । महाराय, एहि ; एथाए चम्पग-
वीहियाए उवविसन्ध । राहणा भणियं 'जं भयवं आणवेह' ।
गया चम्पगवीहियं । उवविट्ठो विमलसिलानिविट्ठे 'कुसासणे
कुलवर्ह, पुरन्धो से धरिणीए चेव सपरिवारो राधा । तन्धो
कुलवहणा भणियं । महाराय, कीम इयाणिं सकलत्तपरि-
१० वारेणमणुचियमेहमेत्तं भूमिं चरणगमणमणुचिट्ठियं । राहणा
भणियं । भयवं, अणुचियकारिणो चेव अन्धे । अहवा मए-
जारिमाणं पुरिसाहमाणं इमं सेवोचियं, जं महातवस्सिजणस्स
पमायन्धो वावायुणेण धम्मन्तरायकरणं ति । ता किं एहणा
अणिचट्ठियहिययसम्भावेण १ निघड्डीमन्निएण । भयवं, कहिं
११ पुण मो महाणुभावो अग्गिसम्पत्तावमो । पणमामि तं, मोहेमि
तस्स दंसणेण पावकक्ककारिणं अप्पाणं ति । कुलवहणा भणियं ।
महाराय, मा एहमेत्तं संतप्पस्स २ न्ति । न ३ एएण तुह निम्बे-
एणमणसणं कयं ति ; किं तु कप्पो सेवायं तवस्सिजणस्स, जं
चरिमकासंमि अणमणविहिणा देहपरिचयणं ति । राहणा
१० भणियं । भयवं, किं वज्झणा मन्निएण, पेक्कामि ताव तं

१ D कुसमवाचये ।

२ CE अविन्ध, B •चकावी ।

३ B निवह • ।

४ BD वेह ।

महाणुभावं । कुलवदणा भणियं । महाराय, अलमियाणि
ताव तस्स दंसणेणं । झाणवावडो खु सो, ता किं से अहिप्पेय-
कज्जनराणं । गच्छ तुमं 'नयरिं', पुणो कहिंचि पेस्सेज्जसु
त्ति । तत्रो 'जं भयवं आणवेद, पुणो आगच्छिस्सामि' त्ति
भणिकुण अचन्तदुष्मणो उट्ठिओ राया । पणमिज्जण कुलवदं
पयड्डो 'नयरिं' ॥

तत्रो एक्केणं साणुक्कोसेणं च बालतावमकुमारेणं अणु-
गच्छिज्जण थेवभूमिभायं निवेदत्रो से अग्गिमस्साभिप्पाओ
त्ति । तत्रो रादणा चिन्तियं । किमिह 'पुणागमणेणं; जइ
परं कुलवदं आयासे 'पाडिज्जइ । ता न जुत्तं ममेह नयरे वि
चिट्ठिउं, मा से महाणुभावस्स तस्स असोयव्वं पि अवरं सुणिस्सं
त्ति । एवं चिन्तयन्तो पत्तो वसन्तउरं । पुच्छिया णणं संवच्छ-
रिया 'कया अन्धाण खिदपदट्ठियगमणदियहो परिसुज्जइ'
त्ति । तेहिं च 'मिच्चं तकम्मावडत्तणेणोवल्लद्धमोहणदिणेहिं
विस्सत्तं 'महाराय, कस्सं चेंव परिसुज्जइ' त्ति । तत्रो रादणा
समाणत्तो परियणो 'पयड्डइ लज्जं कस्सं'ति । तत्रो बिदथदियहे
महया सउयरेण निग्गओ राया । अणवरयपथाणएहिं च
पत्तो मासमेत्तेण काक्खेण खिदपदट्ठियं' । तत्रो जसियवि-
चिन्तकेउनिवहं 'विविहकयड्डसोहं मोहियसपुप्फोवयाररायमम

१ BD नवरं ।

१ BD पुचावरणं ।

२ B पडिपज्जइ

४ B निज्जत० ।

४ D adds नवरं ।

१ C कचचइ ।

‘धवलियपासायमासोवसोद्विधं महाविभूर्देव पविट्टो नयनं,
तत्थ वि थ तोरणनिम्मित्तवन्दणमालं सविसेसमंपादयमहोव-
यारं सव्वओभदं नाम पासायं ॥

- तत्थ य तंमि चेव दिथहे आगओ मासकप्पविहारेण
१. अहासंजमं विहरन्तो सौसगणसंपरिवुडो संपुल्लदवालसङ्गी
ओहिमणनाणादसयजुत्तो सव्वङ्गसुन्दराहिरामो पठमजोव्वल-
विदुसिमट्ठासियमरीरो मण्डणमिव वसुमईए आणन्दो व्व
व्वल्लजणल्लोयणाणं पञ्चाएमो व्व धम्मनिरयाणं निल्लओ व्व परम-
धम्मथाए ठाणमिव आदेयभावस्स कुल्लहरं पिव खल्लौए आगरो
२. इव गुणययणाणं विवागसव्वस्समिव कुमल्लककस्स महामहल्ल-
जिववंसमंभुओ विजयसेणो नामं आयरिओ त्ति । सो थ
असोयदत्तसेट्ठिपडिवट्ठे जिणाययणमण्डए अणुस्रविय ओग्गहं
ठिओ असोयवणुज्जाणे । ‘जत्थ नौदवलिथा विव नरवई
दुल्लहविवरा मइयारा, परकल्लत्तदंसणभीया विव मप्परिमा
३. अहोमुहट्ठिया वावीतडपायत्ता, विणिवडियमप्पुरिमत्तिन्नाओ
विव ‘अडालविडालाओ अइमुत्तयजयाओ^५, दरिइकामिहिय-
याहं पिव समल्लओ आउल्लाहं लयाहराहं, विमयपसत्ता विव
पासण्डिणो^६ न मोहन्ति ‘लिम्पपायवा, नववरगा विव कुसुम्भ-
रत्तनिवसणा विरायन्ति रत्तासोया—किं बल्लणा—जत्थ मणो-
४. रत्ता विव जीवल्लोयस्स बल्लवुत्तन्ता उज्जाणपायवा । तथा

१ B धवळ ।

२ A डाल ।

३ D • कामिदि • ।

५ CDE पासण्डिया ।

६ BCE विव ।

हिमगिरिसिहराटं पिव उत्तुङ्गधवलाटं जिणाययणाटं । तत्थ
य वज्रपासुए भूमिभाए अहासंजमं सो भयवं चरणकरण-
निराओ परिवसइ ॥

इओ य राइणा गुणसेणेणं अत्याइयागएणं पुच्छियं ।
केण भे अज्ज इह अप्पेरयभूयं किंश्चि वत्थु दिट्ठं ति । तओ
उवलङ्कविजयसेणायरिएण पणमिज्जण रायाणं भणियं कल्ला-
णएणं । महाराय, दिट्ठं मए अप्पेरयं । राइणा भणियं ।
कहेहि किं तथं ति । कल्लाणएण भणियं । इह अभोगद-
त्तसेट्ठिपडिंवट्ठे चमोयवणुक्काणे सयलदट्ठव्वदंसणमद्दसवो लाय-
लजोण्हापवाह'पण्डलियच्चउड्ढिसाभोओ सयलकल्लासंगओ विय १०
मयलज्जणो पढमजोव्वणत्थो वि वियाररहिओ विणिज्जि-
यकुसुमबाणो वि तवसिरिनिराओ परिचत्तसव्वसङ्को वि
सयलजणोवयारौ सुत्तिमन्तो विव भयवं धम्मो दिट्ठो मए
गन्धारजणवयाहिवस्सु समरसेणस्स नत्तओ लच्छिसेणस्स पुत्तो
पडिवन्नसमणल्लिङ्को विजयसेणो'न्मम आयरिओ ति । तओ १५
राइणा भणियं । अहो तुमं कथपुत्तो, पावियं तए फलं लोच-
णाणं । अहं पि णं भयवन्तं मोत्तणमन्नरायं सुए वन्दिस्सामि
न्ति ॥ अइक्कन्ताए रयणौए कयसयल्लगोसकिस्सो राया गओ
तमुक्काणं । दिट्ठो य णेण अणेत्यसमणपरियरिओ संपुत्तसार-
यससि व्व तारयणपरिवुडो विजयसेणायरिओ । तओ हरि- १

सुखिपुलकण आणन्दबाहजलभरियलोयणेणं धरणिनिहित-
 जाणकरयलेणं सविणयं पणमिओ अणेण, दिओ य से गुरुणा वि
 सारौरमाणसाणेगदुक्खविउडणो सासयसिवसोक्ततद्वीयभूओ
 धम्मल्लभो त्ति । तओ अट्टारससील्लसहस्स'भरवहे मिद्धि-
 ५ वल्लभिराणुरायसमागमचिन्ता'दुब्बले सेससाज्जणो वन्दिज्जण
 उवविट्ठो गुरुसमौवे । विन्धिओ य तस्स क्वचरिएहिं । भणियं
 च णेण । भयवं किं ते सयल्ल'संपुणमणोहरस्स'वि ईदसं निब्बे-
 यकारणं, जेण इओ तओ समम्भमनिवउत्तनरिन्दमउल्लिमणि-
 प्पभाविसर'विष्कुरियपायवौठं रायल्ल'उज्झिय इमं ईदसं
 १० इहल्लोयनिप्पिवासं वयविसेसं पडिवओ मि त्ति । विजयसे-
 णेण भणियं । महाराय, संसारंमि वि निब्बेयकारणं पुष्कमि ।
 नण सुल्लहसेत्य निब्बेयकारणं । सुण ।

नारयतिरियनरामरभवेसुं हिण्डक्कयाण जीवाणं ।

जम्भजरामरणभए मोत्तूण किमत्थि किंचि सुहं ॥

किं अत्थि नारगो वा तिरिओ मणुओ सुरो 'व संसारे ।

सो कोइ जस्सु जम्भणमरणाइ न होन्नि पावाइ ॥

तेहि गहियाण य कहं होइ 'रई हरिणतणयाणं व ।

कूडयपडियाण दठं वाहेहि विलुप्पमाणाणं ॥

सब्बेमिं सत्ताणं खणियं पि ज्ज दुक्खमेत्तपडियारं ।

जा न करेह नपु सुहं लच्छी को तीए पडिबन्धो ॥

केण ममेत्युप्यत्तो कहिं इओ तह पुणो वि गन्तव्वं ।

जो एत्तियं पि चिन्तेह एत्थ सो को न निब्विणो ॥

अन्नं च । एत्थ, महाराय, महासमुद्दमच्छगयं रयणमिव
चिन्तामणिर्मनिभं दक्षभं माणसत्तणं । तद्वा खरपवणचालिय-
कुसग्गजलविन्दुचञ्चलं जौवियं, कुवियभुयङ्गभोसणकणजाल-
मन्निहा य कामभोगा, सरयजलहरकामिणीकडक्कगयकणवि-
ज्जुचञ्चला य रिद्धौ, अकयसुद्धतवच्चरणणं च दारुणो तिरिय-
नारएसु विवागो त्ति । अवि य

भयरोगभोगपियविष्णो गवज्जदुक्कजलणपज्जलिए ।

नडपेच्छणयसमाणे संसारे को धिदं कुणइ ॥

सइ सासयंमि ठाणं तस्सोवाए य परममुणिभणिए ।

एगन्तसाहगे सुपुरिसाण जत्तो तहिं जुत्तो ॥

एवं च, महाराय, संसारो चेव मे निव्वेयकारणं । तह्वि
पुण निमित्तमेत्तमेयं संजायं ति । सुण ।

अत्थि इहेव विजए गन्धारो नाम जणवओ, तत्थ गन्धार-
पुरं नाम नयरं । तन्निवासी अहं तत्थेव चिट्ठामि । मित्तो
य मे बौयहिययभूओ सोमवत्सुपुरोहियपुत्तो विहावसू नाम ।
सो य कहंचि आयइपौडियदेहो विणिज्जियसुरासुरेण मच्चुणा
मम समत्तमेव पच्चत्तमुवणीओ । तओ अहं तव्विओयाणल-
जलियमाणसो चिट्ठामि; जाव आगया अहासंजमविहारेणं
विहरमाणो वासावासनिमित्तं चत्तारि बाज्जणो, ठिया य

नयराश्रो नाददूरे महामहन्ताए १गिरिगुहाए । सिद्धा य मे
 अदपिय त्ति करिय निययपुरिसेहिं । गश्रो अहं सिग्वमेव
 ते वन्दिउं । दिट्ठा य तत्थ भयवन्तो सण्णाथवावहा, वन्दिथा
 पण्डवयणपङ्कएण । अहिणन्दिश्रो भयवन्तेहिं धम्मसाहेण ।
 ५ पुच्छिया मए अहाविहारं । अणुसामिश्रो भयवन्तेहिं । तश्रो
 ते सुणौ कांच वेलं पज्जुवामिय पविट्ठो नयरं । ते २य
 भयवन्तो सव्वकालमेव वासावासे मासोववासेणं जयन्ति त्ति ।
 उवलङ्कं मए ससत्तं ॥

पवट्ठमाणसङ्कसु १ य पददिणं सेवमाणस्स ते १अदक्कन्ता
 १० चत्तारि मासा । चरिमरयणौए जाया महं चिन्ता । कसं खु
 ते महातवस्सो गच्छिस्सन्ति । १तश्रो १अहं अट्ठजामावसेमाए
 २रयणौए निग्गश्रो भयवन्तदंसणनिमित्तं नयराश्रो । गश्रो य थेवं
 भूमिभागं ; जाव, पयल्लिया वसुमई, गच्छियं गन्धारगिरिणा,
 पवाइश्रो सुरहिमाइश्रो, उज्जोविचं नहङ्गणं, वित्थरिश्रो
 जयजयारवो । तश्रो अहं अहं हिं जयहरिमो तुरियं तुरियं
 पत्थिश्रो जाव पेच्छामि गन्धारगिरिगुहामसोवे अवहरियं
 तणाइयं, समीकथं धरणिवट्ठं, पवुट्ठं गन्धोदयं । उवइणा
 पुण्णोवयारा । १निवड्डिया देवसंघाथा थुण्णन्ति भयवन्ते
 खाउणो । अहो मे रुलङ्कं माणुसत्तणं, खविथा रागादश्रो,
 पराजियं कससेअं, तिहो भवसमुद्धो, पाविथा सामयमिवसुह-

१ CD add गंधार० ।

१ B om.

१ D संवेगसु ।

५ BD जामिबोय ।

५ ACD चिवइया ।

सिद्धिं चिन्तयति । तत्रो मए चिन्तियं । आविष्कृतं नूणमेएसिं
 केवलं, मुक्ता जाइजरामरणदुःखवाससु ॥ एत्यन्तरंमि दिट्ठा
 मए केवलपहावओ हिय रयणमयसौहासणोवविट्ठा विणियङ्ग-
 भवपवञ्चा^१ पसन्तचित्तव्ववारा केवलसिरौसमट्ठासियसरौरा
 सुत्तिमन्ता विव गुणगणा भयवन्तो साङ्गणो चिन्तयति । तत्रो मए^४
 चिन्तियं । न एत्य संदेहो, 'संपुण्यमेव एएसिं केवलनाणं
 ति । तत्रो आणन्दबाहजलभरियलोयणेणं रोमञ्जपुल्लदयङ्गेणं
 'विन्दयवसुप्फुल्ललोयणेणं धरणि'^२निमित्तजाणकरयलेणं तहाविहं
 अस्सन्तसोहणं अणाचिक्खणीयं अवत्यन्तरमणुहवन्तेण वन्दिया
 मए, वन्दिजण 'य उवविट्ठो तेभिं पुरओ । पत्युया केवलिणा^३
 कहा । पयत्ता पुच्छिउं हियदक्खियं देवनरगणा । तत्रो मए
 चिन्तियं । किं पुणो अहमेए भयवन्तो पुच्छामि । जाव
 आवडिओ हिययसल्लभूओ चित्तंमि मे विहावसु । तत्रो मए
 चिन्तियं 'अह कहिं पुण मे मित्तो विहावसु उप्पओ, होउ,
 'एयं पुच्छामि' चिन्तिजण'पुच्छिओ मए भगवं केवलौ ।^५
 भयवं, अत्यि दओ०कोड कासो पच्चत्तसुवगयसु मे मित्तसु ।
 ता कहिं सो उववओ, किं वा संपयमवत्यन्तरमणुहवद्, वि
 वा मम सुणियपरमत्यमगसु वि तव्विओयाणलजणियसंतावो
 चित्तंमि नोवसमं जाइ चिन्तयति । केवलिणा भणियं । सुण ।

१ D ०पवभा ।

२ D समुपयं हरसिं ।

३ B विन्दयवसुप्फुल्ललोयणपरिचयेण, A विन्दयवसुप्फुल्ललोयणपरिचयेण ।

४ B निचिय ।

५ ACDE om. ।

६ B ययं ।

- अत्यि इहेव गन्धारपुरे नद्यरे ऊसदन्नो नाम वत्यसोहगो ।
 तस्म मज्जपिक्का नाम गेहसुणिथा । तीसे गवामि सुणओ उववन्नो
 त्ति । सो य अदकठिण^१रज्जुसंदामिओ बुभुक्कापरिमिलाणदेहो
 सोहणिथाकुण्डनियडवत्ती रासहसुरप्पहारभौओ इहेव संपथं
 १ दाहणमवत्यन्तरमणहवइ । जम्भन्तरंमि य पुस्करद्वभरइकुसुम-
 पुरनिवासिणो ते कुसुममारसन्नियस्स खेट्टिपुत्तस्स सिरिकन्ता-
 भिहाणा अचन्तवज्झा पत्ती आसि त्ति । तयव्वासओ^२ अक्यं
 तव्विओयाणलजणियसंतावो चित्तंमि णोवसमं आइसाणमेथं
 मए एथं सोऊणं संजायनिव्वेणं तस्सेहमोहियमणे
 १० पडिमोक्खणनिमित्तं पेसिया ऊसदिसवत्यसोहगगिच्छ उव्वट्ठो
 पुंरंभा, भणिया य 'तं लज्जं मोयाविय विदलपाडुगाभि-
 गिप्पिह्य इहेवागच्छह^३' त्ति । तओ गया ते पुरिभा, । तओ
 च संपाडिअं मुण्ण सासण^४मणेहिं, आगया य तं गेप्पिविथ-
 दिट्ठो य सो मए^५पिसुया^६मयगहियतणहो कौडाधिसमयं^७
 १५ पाइयखयद्धिओ अदखीण^८सरीरं ससन्तचलिरजोहसन्नसन्नि-
 धवलविहाविज्जमाणदंसणावली मन्दमन्दं परिसक्खंसि
 नाददूरओ चेव सुणओ त्ति । जाओ य मे तं तहाविहं दण्णे-
 मन्नो संवेगो । चिन्तियं च मए । अहो दाहणो संसारवाओ ।
 एवंविहावर्णाणि एत्थ जीवाणं पेक्खविज्जसियाइं । एत्थन्तरंमि

OE add पयडि । १ B • डुणि । २ B • निमेहिं ।

B पिडुणं । ५ B सयावत्ती । ६ CDE add तणु ।

य पत्ता मम समीवं सह तेण ते पुरिसा । निवेदश्चो णेहिं
 'देव एस सो सुणश्चो' त्ति । तश्चो सो मं दट्ठुण पयसंतदीहल्लूखो
 बाहजलभरियल्लोयणो उग्गोवम'वयालियाणणो किंपि तद्वा-
 विहं अणाचिस्सलीयं अवत्यन्तरं पाविज्जणमारसिउमाढत्तो ।
 तश्चो मए पुच्छिश्चो^१ केवली । भयवं, किमेयं ति । तेण भणियं ।

ता तश्चो आणन्दशाहज^२ सश्चो पणश्चो त्ति । मए भणियं । भयवं,
 'विन्ध्यवसुप्फुल्लोयणेणं धरणि'ण^३ । भयवया भणियं । न विसेसश्चो,
 असन्नसोहणं अणाचिस्सलीयं ~~अव~~ ^{इदमो देव एव संसारसत्तावो त्ति,}
 मए, वन्दिज्जण^४ य ज्वत्थियां भावणा अणाभोगश्चो वि कंचि कालं
 कहा । पयत्ता पुच्छि त्ति । तश्चो मए भणियं । भयवं, अह कस्स कस्स
 चिन्तियं । किं पुगो । भयवया भणियं । जादमयमाणजणियस्स । मए
 आवडिश्चो हिययस्स । भयवं, को वियाणेण माणो कश्चो त्ति । भयवया
 चिन्तियं 'अह कयं । सुण ।

'एयं पुच्छामि' त्ति । चेवाणन्तरज्ज्जे पवत्ते मयणमद्दसवे निग्गयासु
 भयवं, अत्थि इश्चो० कंसासु नयरचच्चरीसुं तरुणजणवन्द्रपरिगएण वज्जजणप-
 ता कहिं सो उवज्जं वसन्तकौलमणुहवन्तेण दिट्ठा समासच्चारिणी वत्य-
 वा मय^५ अणियपद्दगच्चरि त्ति । दट्ठुण य अञ्जाणदोसेणं जाद'कुसादगव्विएणं
 चित्तं 'कहं नीयच्चररी अन्हाण चच्चरौए समासकं परिव्वयद'
 त्ति कयत्थिया वत्यसोहगा । पहाणो त्ति करिय दड्ढयरं
 कयत्थिज्जण संजमियसव्वगत्तो नेयाविश्चो चारयं जसदिओ ।

१ BC ० वचाहि०, DE ० वचाहि० । २ CDE add वचयं ।

३ CDE कुलवचार० ।

एत्यन्तरंमि गत्यमाणपरिणामवन्तिणा बद्धं परभवाउच्यं ।
 'वन्ते य मयणमङ्गसवे नगरक्षोएण मोथाविओ जसदिओ ।
 एसो य तक्कप्परिणामवसओ मरिऊण एत्य उववओ न्ति ॥

तओ मए चिन्तिथं । अहो अप्पसुहं निघाणं बद्धदुक्कफलं,
 धिरत्यु संसारवासस्सु । ता पुष्कामि भयवन्तं 'किंपज्जवसाणमेयं
 निघाणं, किं वा एस भविओ अभविओ वा सिद्धिगामौ
 अन्सिद्धिगामौ संपत्तबीओ वा न वन्ति चिन्तिऊण पुष्किंयं
 मए । तओ भयवथा भणिंयं । सुण, जंपज्जवसाणमेयं
 निघाणं ।

१० इओ सुणयभवाओ एस अहाउयं पात्तिऊण उव्वहो
 समाणो इमस्सु चेव जसदिअस्सु गेहपसूयाए घोडघडिगाभि-
 हाणाए रासहीए गभंमि रासहत्ताए उववज्जिहि न्ति^१ । तओ
 य निग्गओ समाणो जसदिअस्सु अमणोरमो किलेससंपाविथ-
 सरौरवित्तो गत्य^२ भाहव्वहणपरिखेइयसरौरो जीविथसमयं^३

१॥ चिट्ठिऊण मओ समाणो जसदिअसंगयस्सु चेव माइदिअसज्जि-
 थस्सु चण्डालस्सु अण्हिगाभिहाणाए भारियाए कुष्किंसि
 नपुंसगत्ताए उववज्जिहि न्ति ।^४ तओ य निखन्तो समाणो
 कुक्खदोहगककङ्कडूसिओ अपरिआयंविमथसङ्को कंचि कालं
 नपुंसगत्ताए जीविऊण सीहविणिवाइयसरौरो देह^५ पमोत्तूण

१ C निवत्त ।

२ D has everywhere •जिही ।

३ ACDE भारवचत्त ।

४ B •समिथं ।

५ D जीगूत्त ।

तौसे चेव चण्डालमहिजियाए कुष्किंसि इत्यिगत्ताए उव-
 वज्जिहि ति । तन्नो विणिग्गयेत्तो चेव पढमवालभाववत्तो
 भुयङ्गुडक्को मरिजण जसदिस्सु चेव 'गम्भदासौए दन्तिथा-
 भिहाणाए कुष्किंसि नयुंसगत्ताए उववज्जिहि ति । तन्नो
 विणिग्गन्नो समाणो जच्चन्ध^१मउहलुक्को मव्वल्लोचपरिभून्नो
 कंचि काणं नयुंसगत्तं परिवालिज्जण पयत्ते नयरडाहे
 किसानुणा 'कारौकयसरौरो पच्चत्तमुवगच्छिज्जण तौसे चेव
 गम्भदामीए कुष्किंसि इत्यियत्ताए उववज्जिहि ति । समुण्णो
 य पोढसणी भविस्सइ ति । तन्नो एत्येव नयरे रायमगे
 गच्छन्ती वियरिण मत्तइत्यिणा वावाइया समाणौ इमस्स
 चेव जसदिस्सु काळञ्जणियाभिहाणाए भारियाए कुष्किंसि
 इत्यिगत्ताए उववज्जिहि ति । जाया समाणौ कमेण संपत्त-
 गोव्वणा । दिस्सा य जसदिस्सिण जसरक्खियाभिहाणस्स
 अच्चन्तदारिद्राभिभूयस्स । इत्यिया कयपाणिग्गहणा आवस-
 सत्ता होज्जण पसूदसमए^२ चेव . महावेदणाहिभूया काणं
 काज्जण सजणणीए चेव पुत्तत्ताए उववज्जिहि ति । उववन्नो
 य सो वालभावे चेव गन्धारनिस्सगातौरंमि खेत्तमाणो जसदिस्स-
 सत्तुणा सिक्खायनामेण 'रिउपुत्तो' ति गिण्हिज्जण सिरोह-
 रानिबड्ढगइयसिक्खायन्नो दहंमि परिक्षिप्पिहिइ ॥ एयपज्ज-
 वसानेमेयं निथाणं । भविन्नो य एसो सिद्धिगामी य, केवसम-
 संपत्तवीन्नो ति ॥

१ B निच०, AC नको० ।

२ B चरि ।

३ D इपुत्तौ

तत्रो मए भणियं । भयवं, कहिं पुणो सो जलमरणाणन्तरं
उववज्झिहिइ त्ति, कथा वा बौयसंपत्ती^१ सुत्तिसंपत्ती य
१ भविस्सइ । भगवथा भणियं । सुण ।

जलमरणाणन्तरं वाणमन्तरेसु . उववज्झिहि त्ति । तत्रो
५ तस्मिं चैव जसो आणन्दतित्यथरसमीवे सासथसुहकप्पपायवेक्क-
बौयं ससत्तं पाविहिइ । तत्रो १ उउगइसमावओ संखेज्जेसु
समुदुत्थिएसु भवग्गइणेसु इहेव गम्भारजणवए पाविज्जण
नरवइत्तणं अमरतेयविज्जाहरसमणगणिसमीवे पवज्झिज्जण
पव्वज्जं संपत्तसेवसो सुत्तिं पाविस्सइ त्ति ।

१० तत्रो ममेयं सोज्जण जाओ संवेओ, नियत्ता भवचारगाओ
मई । तत्रो अणुअविथ जणणिजणए काज्जण जहोसियं
करणिज्जं निखल्लो सुगहीयनामधेयस्स भगवओ इन्ददत्तगण-
हरस्स समीवे । ता एयं मे निव्वेयकारणं ति ॥

गुणसेणेण भणियं । भयवं, कथयो सि, सोइणं निव्वेय-
१५ कारणं । अं पुण इमं भणियमासिं । जहा ।

सइ सासथंमि "ठाणे तस्सोवाए य परमसुणिभणिए ।

एगन्तसाइए सुपुसिणाण जत्तो तहिं जुत्तो ॥ त्ति

अइ किं पुण तं सासथं "ठाणं, को वा तस्स साइओ
उवाओ त्ति ॥

१ A om.

२ ACE भविस्सिहिइ ।

३ B अहर ।

४ E आसि ।

५ DE आसि ।

विजयसेणेण भणियं । महाराय, सासयं थामं नाम, जत्य
पाणिणो अट्टविहकम्ममलकलङ्कविष्णुमुक्ता जम्भज्रामरणरोय-
सोयाद्दरहिया निरुवमनाणदंसणसुहभादणो^१ आथामिदी-
हमद्धं कालं चिट्ठन्ति । तं पुण सयलादसयरयणाथरेहिं तेलो-
क्कबन्धवेहिं सुरासुरपूइएहिं सब्बभूहिं भणियं इमस्सु चेव^५
चोद्दस^२रञ्जूसियस्सु खेत्तलोगस्सु चूडामणीभूयं परमपयं थामं
ति । साहओ उण उवाओ इमस्सु सक्कत्तनाणचरणलक्खणो पड्डिवा-
इओ त्ति । एसो य गिहिधम्मसाज्जधम्मोहिं ववत्थिओ । तत्थ
गिहिधम्मो दुवालसविहो । तं जहा । पच्च अणुव्यादं तिल्लि
गुणव्यादं चत्तारि सिक्खावयादं ति । साज्जधम्मो उण^{१०}
दसविहो । तं जहा ।

खन्ती य मद्दवज्जवमुत्ती तवसंजमे य बोधव्वे ।

सच्चं सोयं आकिस्सणं च^३ बभं च जडुधम्मो ॥

एयस्सु उण दुविहस्सु वि धम्मस्सु मूलवत्थु सक्कत्तं । तं
पुणो^४ "अणादकम्मसंताणवेड्ढियस्सु" जन्तुणो दुक्कहं हवइ त्ति ।^५
तं च कम्मं अट्टहा^६ । तं जहा । नाणावरणिज्जं^७ "दरिमणावर-
णिज्जं वेयणिज्जं मोहणिज्जं आउयं नामं गोत्तं अन्नरायं
च । एयस्सु उण निमित्तं मिष्कत्तं अज्जाणं अविरइ पमाओ
कसाया जोगा य त्ति । एगपरिणामसंचियस्सु एयस्सु दुविहा

१ CDE add चवइव । २ CDE add चवत्तं । ३ AD "रञ्जुसु" ।

४ CDE सावावरवाइ । ५ BD इववा ।

- ठिई समखाया । तं जहा । उक्कोसिया य जहन्धिया यं ।
 तत्य णं जा सा उक्कोसिया, सा तिव्वासुहपरिणामजणियाणं
 नाणावरणदरिसणावरणवेयणीयअन्तरायाणं तीसं सागरोव-
 मकोडाकोडीओ, मोहणिव्वस्स सत्तरिं, नामगोयाणं वीसं,
 ५ तेत्तीसं च सागरोवमाइं आउयस्स त्ति । जहन्हा उण तहा-
 विहपरिणामसंचियस्स वेयणीयस्स बारस मुज्जत्ता, नामगोयाणं
 अट्ठ, सेमाणं भिन्नमुज्जत्तं ति । एवंठियस्स य इमस्स कस्सस्स
 अहापवत्तकरणेण जया घंसणघोलणाए कहवि एगं सागरो-
 वमकोडाकोडिं मोत्तूण सेमाओ खविआओ हवन्ति तीसे वि
 १० य णं थेवमेत्ते खविए, तथा घणरायदोसपरिणामलक्षणो
 नाणावरणदरिसणावरणन्तरायपडिवन्न^१सहायभावो मोहणीय-
 कस्सनिव्वत्तिओ अचन्तदुग्धेओ कस्सगण्डी हवइ । भणियं च ।

गण्ठि त्ति सुदुग्धेओ क्खकडघणरूढगूढगण्ठि व्व ।

जीवस्स कस्सजणिओ घणरायदोसपरिणामो ॥

- १५ तं च पत्ते समाणे अत्थि एगे जीवे जे तं भिन्दइ, अत्थि
 एगे जीवे जे नो भिन्दइ । तत्य णं जे से भिन्दइ, से
 अपुव्वकरणेणं भिन्दइ । तओ तंमि भिन्ने समाणे अणियट्ठी^१-
 करणेणं कस्सवणस्स दावाण^१ल्लेगदेमं सिवसुहपायवस्स निरुव-
 हयवीयं संसारचारयस्स मोचावणसमत्यं चिन्तामणिरयणस्स य
 २० सज्जयभावजण्यं अणाइमि संसारसाथरे अपत्तपुव्वं पसत्यसम्भ-

नमोहणीयकम्पाणवेयणोवसमखयससुत्तं पसमसंवेयनिव्वेयाणु-
 कम्पादलिङ्गं सुहायपरिणामरूवं सम्मत्तं पाउण्ह, तत्ताहसमकालं
 च दुवे नाणाणि । तं जहा । मदनानं च सुयनाणं च । तन्नो
 तंमि पत्ते समाणे से जीवे बज्जयकम्ममलसुक्के आसन्नित्तिसह-
 वभावे पसन्ने संविग्गे निव्विण्णे अणुकम्पापरे जिणवयणहरे ५
 आविहवद् । भणियं च ।

सम्मत्तं उवसममादएहि लक्खिअए उवाएहिं ।

आयपरिणामरूवं वण्णैहि पसत्तजोगेहि ॥

एत्थ य परिणामो खल जीवस्स सुहो उ होइ विज्जेओ ।

किं मलकलङ्कसुक्कं कणयं भुवि मामलं होइ ॥ १०

पयईइ य कम्पाणं विद्याणिउं वा विवागमसुहं ति ।

अवरद्धे वि ण कुप्पइ उवसमओ सव्वकालं पि ॥

नरविबुद्धेसरसोखं दुखं विचि भावओ उ मज्जन्तो ।

संवेगओ न मोखं मोत्तूणं किंचि पत्थेइ ॥

नारयतिरियनरामरभवेसु निव्वेयओ वसइ दुखं । १५

अकथपरलोथमग्गो ममत्तविसवेगरहिओ वि ॥

दट्ठूण पाणिमिवहं भौमे भवसागरंमि दुक्कत्तं ।

अविसेसओ ऽणुकम्पं दुहा वि मामत्थओ कुण्ह ॥

मज्जइ तमेव सच्चं नीसक्कं जं जिणेहि पन्नत्तं ।

सुहपरिणामो सव्वं कङ्काइविशोत्तियारहिओ ॥ २०

एवंविहपरिणामो सम्महिद्वी जिणेहि पञ्चत्तो ।

एषो य भवसमुद्गं लङ्गद येवेण कालेणं ॥

- तत्रो य तीसे वि य णं ठिईए पलिओवमपुडत्तमेत्ते खीणे
परमत्यओ सुहयरपरिणामगथं देमविरइं पडिवज्जइ । तं
५ जहा । थूलगपाणाइवायविरमणं वा थूलगमुसावायविरमणं वा
थूलयादत्तादाणविरमणं वा परदारगमणविरमणं वा सदार-
मंतोसं वा अपरिमियपरिगहविरमणं वा । से थ एवं देमविरइ-
परिणामजुत्ते पडिवंज्जाणव्वए भावओ अपरिवडियपरिणामे
नो खलु ममायरइ इमे अइयारे । तं जहा । बन्धं वा वहं
६ वा क्विच्छेयं वा अइभारारोवणं वा भत्तपाणवोच्छेयं वा,
तह महसब्भखाणं वा रहससब्भखाणं वा सदारमन्तभेयं वा
मोसोवएसं वा कूडलेइकरणं वा, तहा तेणाहडं वा तक्करपओगं
वा विहद्धरज्जाइकमं वा कूडंतुलकूडमाणे वा तप्पडिक्खवगववहारं
वा, तहा इत्तिरियपरिगहियागमणं वा अपरिगहिया-
५ गमणं वा अणङ्गकौडं वा परविवाहकरणं वा कामभोग-
तिव्वाहिस्सासं वा, तहा खेत्तवत्युपमाणीइकमं वा हिरण-
सुवणपमाणाइकमं वा धणधम्मपमाणाइकमं वा दुपयच्चउपय-
पमाणाइकमं वा कुविचपमाणाइकमं वा ; तहा अत्ते य एवंजा-
इए संसारसागरहिण्डणनिमित्तभूए सुहपरिणामभावओ चेव
० नो आयरइं ति । तहा इमे एयाक्खे उत्तरगुणे थ पडिव-

क्कह । तं जहा । उड्डुदिसिगुणव्वथं वा अहोदिसिगुणव्वथं वा
 तिरियदिसिगुणव्वथं वा, तहा भोगोवभोगपरिमाणल्लक्षणगु-
 णव्वथं वा उवभोगपरिभोगहेउखरकम्मादपरिवक्कणं वा, तहा
 अवज्झाणायरियपमायाथरियहिंस'प्ययाणपावकम्भोवएसल्लक्ष-
 णाणत्थदण्डविरहगुणव्वथं वा, तहा सावज्जजोगपरिवक्कणानिर- ५
 वज्जजोगपडिसेवणाल्लक्षणसिक्खावथं वा, तहा दिसिवयगहि-
 यस्स दिसापरिमाणस्स पददिणपमाणकरणदेसावगासिथसिक्का-
 वथं वा, तहा आहारसररीरमक्कारवम्भचेरअव्वावारल्लक्षणपोस-
 हसिक्खावथं वा, तहा नायागयाणं कप्पणिज्जाणं अन्नपाणा-
 ईणं दव्वाणं देसकालमड्ढासक्कारकमजुथं पराए भत्तीए आया- १०
 णगुहट्टाए संजयाणं दाणं ति, इदल्लक्षणातिहिंसंविभागसि-
 खावथं वा । से थ एवं कुमल्लपरिणामजुत्ते पडिवक्कणगुणव्वथ-
 मिक्षावए भावओ अपरिवडिथंपरिणामे नो खलु समाथरह
 दसे अदथारे । तं जहा । उड्डुदिसिपमाणादक्कमं वा अहो-
 दिसिपमाणादक्कमं वा तिरियदिसिपमाणादक्कमं वा खेतुवुद्धिं १५
 वा सदअन्तरद्धं वा, तहा सचित्ताहारं वा सचित्तपडिवद्धाहारं
 वा १अप्पउल्लिओसहिभक्खणं वा दुप्पउल्लिओसहिभक्खणं वा
 तुक्कोसहिभक्खणं वा, तह्मा इङ्गालकम्भं वा वणकम्भं वा
 २सागडिकम्भं वा भाडियकम्भं वा फोडियकम्भं वा दन्तवाणिज्जं
 वा केसवाणिज्जं वा रमवाणिज्जं वा ३ विसवाणिज्जं वा जन्तपी- २०

१ C यथाह ।

१ C अप्यओरलि०, = अपक्कोरलि ।

२ B धाडिय ।

३ CDE add लक्षणावाणिज्जं वा ।

- लणकम् वा ^१निलङ्कणकम् वा द्वग्गिदावण्यं वा असदपोसण
 वा सरदहतलायसोसण्यं वा, तथा कन्दप्पं वा ककुद्दयं वा
 मोहरियं वा संजुत्ताहिगरणं वा उवभोगपरिभोगादरेणं वा,
 तथा मणदुप्पणिहाणं वा ^२वददुप्पणिहाणं वा कायदुप्पणिहाण
^५ वा सामादयस्स सदभ्रकरणं वा सामादयस्स अणवट्ठियस्स करण
 वा, तथा आणवणपओगं वा पेसवणपओगं वा सद्धानुवाद्दत्त
 वा, रूवाणुवाद्दत्तं वा बहियापोगलपस्सेवणं वा, तथा अप्प-
 डिलेहियदुप्पडिलेहियसेज्जासंथारदुरूहणं वा अप्पमज्जियदुप्प-
 मज्जियसेज्जासंथारदुरूहणं वा अप्पडिलेहियदुप्पडिलेहियउच्चा-
^{१०} रपासवणविगिञ्चण्यं वा ^३ अप्पमज्जियदुप्पमज्जियउच्चारपाम
 वणविगिञ्चण्यं वा पोसहोववासस्स सक्कं अणणपालण्यं वा
 तथा सच्चित्तनिक्खिवण्यं वा सच्चित्तपिहण्यं वा कालादक्कम्
 वा परववण्णं वा, मच्छरियं वा अस्से य एवंजादए गुणब्बय-
 सिक्खावयादयारे नायरद्द । तओ णं से ^४इसेयाणरूवण
^{१५} कप्पेणं विहरिक्खण तीसे कम्मट्ठिद्दं परिणामविसेसेणं तंमि
 वा जम्मे अण्णेसु वा जम्मेसु संखेज्जेसु सागैरोवमेसु खविणसु
 सम्बविरदल्लखणं खमामद्दवज्जवसुत्तीतवसंजमसच्चसोयाकिञ्चण-
 वम्भचेररूवं जद्दधम्मं पाउणद्द ।, तओ एवं चेव उवसमसेठी
 एवं चेव खवगसेठि त्ति । भणियं च ।

१ AD निलं, OE लेलं ।

२ C वय० ।

३ B instead of •यं वा everywhere च वा । ४ B इमेतारूव.

सम्पत्तंमि उ लद्धे पलियपुङ्गत्तेण सावओ होज्जा ।

चरणोवसमखयाणं सागरसंखन्तरा होन्ति ॥

एवं अण्डिविडिणं सम्पत्ते देवमणुयज्जेसु ।

अन्नयरसेठिवज्जं एगभवेणं च सव्वादं ॥

तओ खवगसेठिपरिमत्तौए मासयं अणन्तं केवलवरनाण- ५
दंमणं पाउणइ । तओ कमेणं खवियसेमभवोवग्गाहिकसंसे
सव्वकम्मविप्पमुक्के पाउणइ मासयं थामं ति ॥

एत्यन्तरंमि य गुरुवयणायणजणियसुहपरिणामाणलद-
डुवज्जकस्सेम्भणेणं भावओ पवन्नसम्पत्ताणुव्वयगुणव्वयमिस्कावथ-
गुणट्ठाणेण भणियं गुणसेणेणं । भयवं, धम्मो ऽहं, जेण मए १०
पावमलपस्सालणं रागादविमंघायणं पसमाद्गुणकारणं भव-
चारयनिस्सारणं सुयं ते वयणं ति । ता आदिसह संपयं, जं
मए कायव्वं ति । अहवा ऋद्धं चेव भयवया । ता देहि मे
ताव गिहिधम्मसारभूए अणुव्वयाइए गुणट्ठाणे । गुरुणा
भणियं 'किच्चमेयं तएयारिषणं भव्वसत्ताणं' ति; विहि- १५
पुव्वयं दिक्काणि० से अणुव्वयाणि, अणुमासिओ य वज्जविहं ।
तओ वन्दिक्कण परमभत्तौए सपरिवारं गुरुं पविट्ठो नयरं ॥
कयभोयणोवचारो य परिणयप्पाए दिथहे पुणो वि निग्गओ
न्ति । वन्दिथा य णेण देवगुरवो । कात्तोइयमणुमासिओ
य गुरुणा । तओ य कंसि वेलं पज्जुवाखिज्जेण विहिणा पुणो १०

नयरं पविट्टो न्ति । एवं उभयकालं गुहदंसणतव्वयणसुण-
सोखमणुहवन्तस्स अईओ मासो, परिणओ से धम्मो । कप्प-
समत्तौए य गओ अस्सत्य भयवं विजयसेणायरिओ न्ति ॥

तओ अदक्कन्तेसु कइवयदिणेसु राइणो गुणसेणस्स पासा-
५ यतलसंठियस्स कहवि सोऊण हाहारवगम्भिणं मरणनरवइणो
'विव पयाणढक्कं संसाररत्तसस्स 'विव अट्टट्टहासं जीवलोयस्स
विव, पमायचरियं मयगळिण्डिमसदं, पेच्छिऊण तं कयन्नवस-
वत्तिणं चउपुरिसधरियकायं कन्दन्त'बन्धुजणपरिवारियं सवं
परमसंवेगभावियमइस्स इन्दयालसरिसजीवलोयमवगच्छिऊण
१० धम्माज्झाणजलपक्खालियपावलेवस्स समुयन्ना चिन्ता । अन्हे वि
एवं चेव मरणधम्माणो न्ति । अहो णु खलु एवं विरसावसाणे
जीवलोए ते धम्मा, जे तेलोक्कबन्धुभूए अचिन्तिचिन्तामणिस-
न्निहे परमरिसिखब्बुदेसिए धम्मे कयाणुराया अगारवासाओ
अणगारियं पव्वयन्ति । तओ य पाणवइमुसावायअदत्ता-
१५ दाणसेज्जणपरिग्गहविरया बायालीसेसणादोसपरिसुद्धपिण्डग-
हिणो संजोयणाइपच्चदोसरहियमियकालभौइणो पच्चसमिया
तिगुत्ता निरइथारवयपरिपालणत्थमेव इरियासमियाइपणु-
वीसभावणोववेया अणसण'भूणोयुरियाइपायच्छिक्कविणयाइ-
सबाहिरिभिन्नरतवोगुणप्पहाणा मासाइयाणेषपडिमाधारिणो

१ BD विव ।

२ A बंधु, D परिपरियं ।

३ OE भूवी, BD जीवी, A हारी ।

विचिन्तदन्वाभिगहरया अपहाणलोयलद्वावलद्ववित्तिणो नि-
 प्पडिकस्ररीरा समतणमणि^१मुत्तलेट्टुकक्षणा, किं बज्जणा,
 अट्टारससौलङ्गसहस्रधारिणो उवमारियविवुहजणपसंसियपसम-
 सुहसमेया अण्णगगामायरनगरपट्टणमडम्बदोणमुहसंनिवेसस-
 यसंकुलं विहरिजण मेद्वणिं, मिच्छत्त^२पङ्कमगपडिवद्धे य ५
 सद्धस्रकहणदिवायरोदणं बोद्धिजण भव्वकमलायरे, महा-
 तवच्चरणपरिकस्मियमरौरा जिणोवद्धेण मग्गेण कालमासे
 कालं^३काजण पाओवगमणेण देहं परिचयन्ति । तओ अहं
 पि इयाणिं इमेण चेव विद्धिणा देहं परिचदस्सं ति ।
 पत्तो य मए भवसयसहस्रदुल्लहो सयललोयालोयदिवायरो १०
 सामयसुहप्पयाणेक्ककप्पपायवो सयलतेलोक्कनिरुवमचिन्तामणी
 वियडसंमारजल्लहिपोयभूओ धम्मसारही भयवं विजयसेणा-
 यरिओ त्ति । अओ पवक्कामो धीरपुरिससेवियं कम्मवण-
^४दावाणलं एयस्स समीवे महापव्वज्जं ति । चिन्तिजण सहा-
 विथा णेण सुवुद्धिपमुहा मन्तिणो । कहिओ य तेसिं निय- १५
 याहिप्पाओ । तओ तप्पसङ्गओ चेवोवलद्वजिणवयणसारेहिं
 भणिणं च तेहिं । अहो महापुरिससहावाणुत्तवं देवेण मन्तिथं ।
 खरपवणसाजियनजिणजलमज्झगयचन्दबिम्बचच्चलंमि जीवल्लोए
 किञ्चमेयं भविथाणं, अहासुहं मा करेह पडिवन्धं ति । अजं

१ AC om. मुत्त, D has मोत्ति ।

२ CDE add वद्ध ।

३ B. किञ्च

४ AC add मव्वज्ज ।

च । देव, को नाम कस्मै सुहित्तणं पवप्पिज्जणं तं पल्लित्त-
 जालावल्लीपरिगयाओ गेहाओ नीसरन्तं वारेइ । पल्लित्तं च
 'सव्वदुक्खजलणेण संसारगेहं' १ति । ता वज्जमयं नाम अन्हा-
 णमेयं देवस्सु ववसियं । असमत्या य अन्हे बुद्धिविहवेण
 ५ भवओ मरणं निवारेणं ति । तओ राइणा एयमायल्लिज्जण
 'एवमेयं' ति, 'को तुम्हे मोत्तूण मम 'अओ हिओ' अहि-
 णल्लिज्जण सबड्डमाणं पण्डुमुहकमलेणं द्वावियं आघोसणा-
 पुब्बयं महादानं; काराविया भत्तिविहवाणुक्खा जिणायय-
 णाईसु अट्टाहिया महिमा; सम्पाणिओ य पणइवगो, वज्ज-
 १० माणिया पडरजणवया, दिअं चन्दसेणाभिहाणस्स जेट्टपुत्तस्स
 रक्कं, पडिवन्ना भावओ पव्वज्जा । 'सुए य इओ गमिस्सामि,
 जत्य भयवं विजयसेणायरिओ' ति चिन्तिज्जण ठिओ विवि-
 त्तदेसमि सव्वराइयं पडिमं ॥

इओ य सो अगिसस्यतावसो अपडिक्कन्तो चेव तन्निया-
 १५ णाओ कालं काज्जण विज्जुकुमारैसु दिवड्डुपल्लिओवमट्ठिई
 देवो जाओ ति । दिओ य तेण उवअगे 'किं मए ज्जयं
 वा जट्ठं वा दाणं वा दिअं, जेण मए एसा दिव्वा देवड्डी
 पत्त' ति । आभोइओ णेण पुब्बजस्यवुत्तन्तो, कुविओ य
 उवरिं गुणसेणस्स । विहज्जेणाहोइज्जण आगओ तस्स समौवं ।
 २० दिट्ठो य णेण पडिमं ठिओ गुणसेणो । तओ य

पडिमं ठियस्स तेणं विउव्विया कोऽमूढच्चियएण ।
 निरयाणलजलियसिहा^१ अदधोरा पंसुवुद्धिं त्ति ॥
 तीए य उज्झमाणो अणाउलं गहयसत्तसंपन्नो ।
^१चिन्तेद भावियमणो धम्मं जिणप्पणीयंमि ॥
 सारौरमाणसेहिं दुक्खेहि अभिदुयंमि संसारे । ५
 सुलहमिणं जं दुक्खं दुलहा सद्धम्मपडिवत्ती ॥
 धम्मो ऽहं जेण मए अणोरपारंमि भवसमुद्दंमि ।
 भवसयसहस्सदुलहं लद्धं सद्धम्मरथणमिणं ॥
 एयस्स पभावेण पालिज्जन्तस्स सइ पयत्तेणं ।
 जग्गन्तरंमि जौवा पावन्ति न दुक्खदोगच्चं ॥ १०
 ता एसो च्चिय सफलो मज्झमणाथरणदोसपरिहौणो ।
 सद्धम्मलाभगरुओ जम्भो नादंमि संसारे ॥
 विलिहद य मज्झ च्चिययंमि जे कओ तस्स अग्गिसम्मस्स ।
 परिभवकोवुप्पाओ तवद् अकज्जं कथं पच्छा ॥
 एणिहं पुण पडिवन्नो मेत्तिं सव्वेसु चेव जीवेसु । १५
 जिणवयणाओ अहयं विसेसओ अग्गिसम्मंमि ॥
 इय सो सुहपरिणामो तेणं विणिवाद्दओ उ पावेणं ।
 मरिज्जणं उववन्नो देवो सोहम्मकप्पंमि ॥
 अह सागरोवमाज्ज जाओ चन्दाणणे विमाणंमि ।
 देवाणुप्पत्तिविहिं समासओ एत्थ बुच्छामि ॥ २०

ओहेणं चिय जह ते हवन्ति जं च ऽच्छरादओ तेसिं ।

निव्वत्तन्तिऽथरे जह परमं देवस्स करणिज्जं ॥

जह मेहासणितियसिन्द्यावविज्जुण संभवो होइ ।

गयणंमि खणेण तहा देवाण वि होइ उप्पत्ती ॥

सो पुण मोत्तूण दमं देहं विमलंमि देवसयणिज्जे ।

निव्वत्तेद सरीरं दिव्वं अन्नोमुज्जत्तेणं ॥

तंमि समयंमि तत्थ य गायन्ति मणोहराद् गेयाइं ।

कुसुमपयरं सुयन्ति य 'सभमरयं तियसविलयाओ ॥

नच्चन्ति दिव्वविभमसंपादयतियसकोउहल्लाओ ।

१० वज्जन्तविविहमणहरतिमरीवीणासणाहाओ ॥

देवा य हरिसियमणा करेन्ति 'उक्किट्ठमीहणायं च ।

मुणिऊण तस्स जसं सुदुल्लहं सयलभुवणंमि^१ ॥

इयरो वि य कामगुणे सइप्फासरमव्वगन्धे य ।

दिव्वे समणह्वन्तो हिट्ठो उट्ठेद सयरहं ॥

१५ सुरयणनयणाणन्दो दिव्वं देवंसुयं अहिस्खिवन्तो ।

भासुरवरवोन्दिधरो संपुणो सारयससि^२व्व ॥

तियसविलयाउ तत्थ य 'तहियंलडहाउ मज्जरवयणेहिं ।

जयजयजय त्ति नन्दा युणन्ति हिट्ठाउ एएहिं ॥

तियसा वि परमहिट्ठा गण्डयल्लावडियकुण्डलुज्जोया ।

१ CE सविभमरयं B ससंभमं ।

१ ACE उक्किट्ठि B उक्किट्ठ ।

२ ACE जसंमि ।

३ ABD वेचिय ।

सुरतहस्तसमाहरणा नमन्ति जयसहस्रबोक्षं ॥
 अह तं दिव्यपरिचयं ददूषं लोचने संभक्तो ।
 दिक्षं ऊचं व किं मे इमं फलं जस्तु दिव्यं ति ॥
 काञ्चन य खवन्नोगं दिव्यं ओहिणा विसृष्टेण ।
 मुणिकण सुचरियं तो करेह अह देवकरणिज्जं ॥ ५
 सासयजिणपडिमाणं पूथं पूयाहो महारक्षं ।
 पोत्ययरयणं च तथा वाएह सुऊत्तमेत्तं तु ॥
 अह तियससुन्दरीओ निज्जियमुहयन्दचन्दविम्बाओ ।
 पीणुन्नयसुपसाहियवरयणहरबन्धुरङ्गीओ ॥
 तिवल्लीतरङ्गभङ्गुरमज्झविरायन्तहाररक्षाओ । १०
 मुहल्लरसणाहिणन्दियवित्थियनियम्बविम्बाओ ॥
 तत्ततवणिज्जसन्निहमणहरयोरोरुमुयलकलियाओ ।
 नहयन्दसमुज्जीवियकुम्भयचलणसोहाओ ॥
 गाढपरिओसपसरियविलाससिङ्गारभावरक्षाओ ।
 पेच्छह समूसियाओ वध्वहस्ससल्लियमणाओ ॥ १५
 किंकरगणे य अणियं अणुरत्ते दिव्यविहवसंपक्के ।
 तियसभवणाह पेच्छह अमिय इय अपिरे सडहे ॥
 तियसविज्जयाहि समथं जयसहपणामियप्पभावाहिं ।
 मोहणवियत्तणाहिं पेच्छह तो तियसभवणाहं ॥
 वित्थियमरगयसिद्धासंचयसंजणियवियउपोढाहं । २०

- मणिरयणखड्गयमणहरफलिहामणिभित्तिजुत्ताहं ।
 वेदलियखभविरदयविषित्तवर^१सालिभञ्जियसयाहं ।
 तह दिव्व^२खगचामरपञ्जुत्त^३कुडन्तरासाहं ॥
 वरविविहदेवकन्दयविरदयपल्लसनाहाहं ।
 परिलम्बियपट्टंसुयसुत्तावल्लिजणियसोहाहं ॥
 तियसतरकुसुममण्डियकुट्टिमसंकन्तभमरवन्दाहं ।
 धूवघटियाउलाहं परिलम्बियरयणदामाहं ॥
 अह तेसु तियमसुन्दरिनिवहेण समं पुरासुकयपुखो ।
 चिट्ठइ परितुट्ठमणो भुञ्जन्तो दिव्ववरभोए ॥
 १०. ^४भुञ्जिंसु सो वि दिव्वे भोए चन्दाण्णे विमाणंमि ।
 सुरसुन्दरीहि सद्धिं जहिच्छिए सागरमणूणं ॥

× × × × ×

गुणसेणअग्गिसम्मा जं भणियमिहासि तं गयमियाणिं ।
 सीहाणन्दा य तहा जं भणियं तं निसामेह ॥

१ B सासुचजिय ।

२ CE •तुडन्तरासाहं ।

३ B चंभवारय ।

४ ACE सुंजित्त, B सुंजिय ।

॥ बीओ भवो ॥

अत्यि दहेव जम्बुद्वीवे दीवे अवरविदेहे खेत्ते अपरिमिय-
गुणमिहाणं तियसपुरवराणुगारि उज्जाणारामभूसियं समत्य-
मेइणितिलयभूयं जयउरं नाम नयरं ति । जत्य सुखो
उज्जलनेवत्यो कलावियखणो लज्जालुओ महिलायणो, जत्य
य परदारपरिभोयंमि किलीवो, परच्छिद्दावलोयणंमि अन्धो, ५
पराववायभासणंमि मूओ, परदव्वावहरणंमि संकुचियहत्यो,
परोवयारकरणेकतल्लिच्छो पुरिसवग्गो । तत्य य निसियनि-
क्कड्डियसिनिद्धलियदरियरिउहत्थिमत्यउच्छलियवहलरुहिरा-
रत्तमुत्ताहककुसुम^१पयरच्चियममरभूमिभाओ राया नामेण
पुरिसदत्तो त्ति । देवी य मे मयलन्तेउरप्पहाणा सिरिकन्ता १०
नाम । सो इमाए सह निरुक्खे भोए भुज्जिंसु । इओ य सो
चन्दाणणविमाणाहिवृई देवो अहाउयं पालिज्जण तओ सुओ
सिरिकन्ताए गम्मे उववओ त्ति । दिट्ठो य णाए सुविणयंमि
तौए चेव रयणीए निट्ठूमसिहिसिहाजालसरिसकेसरसडाभार-
भासुरो विमलफलिहमणिमिलांनिहसहंसहारधवलो आपि- १५
क्कसुपसन्तलोयणो मिथक्कलेहासरिसनिग्गयदाढो पिज्जल-
मणहरवच्छत्यलो अइतणुयमग्गभाओ सुवन्नियकठिणकठि-

यडो आवलियदीहलङ्गूलो ^१सुपदद्विओरुमंठाणो, किं बज्जणा,
 सब्बज्जसुन्दराहिरामो मीहकिमोरगो वयणेणसुयरं पविसमाणो
 न्ति । पासिज्जण य तं सुहविड्डाए जहाविहिण्ण सिट्ठो
 दइयस्स । तेण भणियं । अण्येयसामन्तपणिवइयचलणजुयलो
 महारायमइस्स निवासट्ठाणं पुत्तो ते भविस्सइ । तो मा तं
 पडिसुणेज्जण जहासुहं चिट्ठइ । पत्ते य उचियकाले महा-
 पुरिसगम्भाणुभावेण जाओ से दोहलो । जहा देमि सब्बसत्ता-
 णमभयदाणं दीणाणाहकिवणाणं च इस्सरियसंपथं जइजणाणं
 च उवट्ठम्भदाणं सब्बाययणाणं च करेमि पूयं ति । निवेइओ
 १० य इमो तीए भत्तारस्स । अब्बहियजायहरिसेणं संपाडिओ
 तेणं । तस्स संपायणेण जाओ महापमोओ जणवयाणं ।
 अवि य

सब्ब च्चिय धन्नाणं होइ अवत्या परोवयाराए ।

बालससिस्स व उदओ जणस्स भुवणं पयासेइ ॥

१५ तओ जहासुहेण धम्मनिरयाए परोवयारसंपायणेणं सुलङ्क-
 जम्माए अइकन्ता नव मासा ^१अड्डुट्टमरास्सन्दिया । तओ पसत्ये
 तिहिकरणसुज्जत्तजोए सुकुमालपाणिपायं सयलजणमणोरहेहिं
 देवी मिरिकन्ता दारयं पसूय न्ति । निवेइओ रओ सुहंकरि-
 याभिहाणाए दासियाए पुत्तजओ । परितुट्ठो राया, दिअं
 २०० च तीए पारिओसियं । कारावियं च बन्धणमोयणाइयं

करणिञ्जं, पवन्तो य नयरे महाणन्दो, सोहाविद्या 'नयरि-
मग्ना, पसमाविश्रो रश्रो कुङ्कुमजलेणं, विष्पदसादं दण्डन्त-
मङ्गयरसणाहादं विचिन्तकुसुमादं, कयाश्रो हृदभवणसोहाश्रो,
पहभवणेषु समाहयादं 'मङ्गलदूरादं, सहरिसं च नक्षिथं
रायजणनागरेहिं ति^१ । एवं च पददिणं महामहन्तमाणन्द-^५
सोखमणुहवन्ताणं अदकन्तो पढममासो । परद्वविथं च से
नामं बालस्स सुविणयदंमणनिमित्तेणं सीहो त्ति । सो य
विसिद्धं पुष्पफलमणुहवन्तो अभग्माणपसरं पणईणं मणो-
रहेहिं पथाण^२ पुत्तेण

जोव्वणमणवमसोहं कलाकलावपरि^३वड्डियच्छायं । १०

जणमणनयणाणन्दं चन्दो व्व कमेण संपत्तो ॥

अस्रया य संपत्तजोव्वणस्स कुसुमचावस्स वि हियथाणुकूलो
तरुणजणहियथाणन्दयारी आगश्रो वसन्तसमश्रो । जत्थ
सविसेसं कुसुममयकोदण्डमण्डलीसंधियसिखीमुहो रदं दंसि-
जण जणहियथादं विधिउं पर्यत्तो मयणो । अणन्तरं च तस्स^{१५}
चेव जयजयसद्दो व्वी कोइलाहिं कश्रो कोलाहलो, विरहग्गि-
उज्ज्वन्तपहियसंघायधूमपडलं^४ व वियन्धियं सहयारेसु भमर-
जालं, गयवइयामसाणजलणेहि विव पलित्तं दिशामण्डलं
किंसुयकुसुमेहिं ति । तश्रो एवंविहे वसन्तसमए सो सीह-

कुमारो अण्यतरुणजणवेडिओ महाविभूर्हए केलिनिमित्तं
 गओ^१ १पमुदयपरऊयासइजणियतरुणीजणचित्तविषमुल्लोखं
 सुरहिमलयपवणपणचावियकुसुमभरभञ्जमाणलयाविडविजालं
 मयमुदयमुहलमऊयरकुलोवणीयमाणगसोहं वासहरं पिव
 वसन्तलच्छीए कीलासुन्दरं नाम उज्जाणं, पवत्तो य कीलिउं
 विचित्तकीलाहिं ति । दिट्ठा य तेण तय उज्जाणे नाइदूर-
 देसुसंठिया कुसुमपरिमलसुयन्धवेणिमऊयरावली विदुम-
 लयायन्धत्यपल्लवा उव्वेल्लन्तकोमलतणुवाडलया रम्भाखम्भमण-
 हरोरुजुयला थलकमलारत्तकोमलचलणजुयला उज्जाणदेवय
 • न्व उउलच्छिपरियरिया^२ नियमाउल्लगस्सु चेव महासामन्तस्स
 लच्छिक्कन्ताभिहाणस्स धूया सहियणसहिया^३ वसन्तकीलमणु
 हवन्ती कुसुमावली नाम कल्लगा । तओ तं दट्ठूणमणन्त-
 भववत्थरागदोसेण साहिलासं पुलोदया । दिट्ठा य एसो
 वि तीए तओ^४ विभागाओ तस्स भमेण सेव तुरियतुरिय-
 ५ मोसरन्तीए कुसुमावलीए । चिन्तिथमिमीए । कइं कौलासुन्द-
 रुज्जाणस्स रसयाए भयवं मयरद्धओ वि एथिव कीलासुहमणु-
 हवइ त्ति । एत्यन्तरंमि भणिया पियंकराभिहाणाए चेडीए ।
 सामिणि, अल्लं अल्लमोसक्कणेण ; एसो खु राइणो पुरिसदत्तस्स
 पुत्तो तुह सेव पिउच्छागभसंभवो सीहो नाम कुमारो त्ति ।

१ CE add वरज्जाहं ।

२ CE समय = मत्त ।

३ B परिजया ।

४ CE सनेया ।

५ B adds वि ।

पढमागमणकयपरिगहं च सामिणिं 'एवमोसक्कमाणि पेक्खि
 मा अदक्खिणं ति संभाविस्सुइ । ता चिट्ठियउ इहं, कीरउ
 इमस्स महाणुभावस्स रायकल्लोचिओ उवयारो । तओ हरि-
 मवमपुलइयङ्गीए सविबभं माहिलामं च अवलोइऊण कुमारं
 भणियं दमीए । हला पियंकरिए, तुमं चेवत्थ कुसला; ता ५
 निवेएहि, किं मए एयस्स कायव्वं ति । तीए भणियं । सामिणि,
 पढमागयाओ अण्हे; ता अलंकरावीयउ आसणपरिगहेणं
 इमं पएमं एसो, कीरउ से मज्जणजणण संबन्धपायववीयभूयं
 सागयं, दिज्जउ मे सहत्थेण कालोचियं वमन्तकुसुमाभरण-
 मणाहं तम्बोळं ति । कुसुमावलीए भणियं । हला, न १०
 मक्कुणोमि अइसज्जसेण इमं एयस्स काउं; ता तुमं चेव एत्थ
 कालोचियं करेहि न्ति । एत्थन्तरंमि य पत्तो तमुइसं
 कुमारो । तओ सज्जिऊणामणं भणिओ पियंकरीए^१ । सागयं
 रइविरहियस्स कुसुमचावस्स, इह उवविसउ महाणुभावो ।
 तओ सो सपरिओसं ईसि 'विहसिऊण 'आमि य^१ अहं ११
 एत्तिथं काळं रइविरहिओ, न उण संपयं' ति भणिऊणसुव-
 विट्ठो । उवणीयं च पियंकरियाए माहवीकुसुममालासणाहं
 कलधोयमयतलियाए तम्बोळं, गहियं च तेण । एत्थन्तरंमि
 य आगओ कुसुमावलीऊणणीए आहवणनिमित्तं पेसिओ
 संभरायणो नाम कञ्जनेउरमहसगो । दिट्ठा 'य तेण साणु- १

रायं अपेक्षन्तमद्रुक्षिपेक्षिहं कुमारमवलोकनी कुसुमा-
वली । चिन्तियं च ऐष । समागन्तो मयणो रईए, जइ
विही अणुवत्तिस्सइ । तन्नो पचाससमागन्तूण कुमारमहि-
णन्दिय भणियं संभरायणेणं । वच्चे, कुसुमावलि', देवी
मुत्तावली आणवेइ 'अइचिरं कीलियं, मा सरीरखेदो ते
भविस्सइ ; ता लज्जं आगन्तव्यं' ति । तन्नो सा 'जं 'अस्मा
आणवेइ' ति भणिज्जण ससंभमं कुमारमवलोकनी निग्या
उज्जाणाओ, पत्ता य कुमारं चेव चिन्तयन्ती निययगेहं ।
तन्नो देविं पणमिज्जणमाकूढा दन्तवल्हियं । तन्नो कुमारं
चेव अणसरन्ती विमुक्कदीहनीसासा समुवविट्ठा पल्लकसयणिज्जे,
विसम्भियो य तीए संमाणिउं सहीसत्यो ।

अह येविउं पयत्ता सेज्जं अणवरयमुक्कनीसासा ।

मयणसस्सल्लियमणा नियकज्जनियत्तवावारा ॥

नालिहइ चिन्तयन्तां न यऽङ्गरायं करेइ करणिज्जं ।

नाहिलसइ आहारं अहिणन्दइ ने य नियभवणं ॥

चिरपरिचियं पि पाठेइ ने य सुयसारियाणं संवायं ।

कीलावेइ मणहरे चडुले न थ भवणकलहसे ॥

विहरइ न हन्धियतले मज्जइ न य गेहदीहिथा उ ।

सारेइ ने य वीणं पत्तच्छेज्जं पि न करेइ ॥

न य कण्डुएण कीलइ वज्जमसइ ने य भूषणकलावं ।

हरिणि व्य जुहभट्टा अणसरमाणी तथं चेव ॥

खणहट्टमयणपसरा अवसा खणधरियदीहनीसासा ।

खणहट्टदेहचेट्टा खणजंपिरवायसुहकमसा ॥

एत्यन्तरंमि तीसे धावीए नियसुथा समाणत्ता ।

नामेण मयणलेहा बीयं हियथं व जा तीए ॥

जहा । कीलासुन्दरकाणगमणकीलाए दढं परिस्सुन्ता
कुसुमावली, लज्जं च तीए अज्ज विसज्जियाओ सहीओ;
ता गिण्हज्जण पविरलजलसिन्तं तालियण्टं बन्धेज्जण कदवथ-
कप्परवौडगाणि उवसप्पाहि एयं ति । समाएसाणन्तरं च
संपादयजणणिवयणा रसन्तमणिनेउरा पत्ता कुसुमावलीसमीवं १
सहरिसा मयणलेहा । दिट्ठा य तीए वरसयणीयमज्जगया
गुहसिन्ताभरनीसहं अङ्गं वहन्ती कुसुमावलि न्ति । तओ
अणालवणसुणियसुअभावाए विअत्ता मयणलेहाए । सामिणि,
किमेवसुब्बिगा विय १लखीयसि, किअ १संपन्ना ते गुह-
देवथाणं पूया, किअ सप्पाणियाओ सहीओ, किअ कथा १
अत्थिजणपडिवत्ती, किअ गहिओ कलाकलावो, किअ परि-
तुट्ठा ते १ गुहयणो, किअ जिणीओ ते १ परिवारो, किअणु-
रत्तो सहीसत्तो, किअ संजायद ते समीहियं ति । आणवेड
सामिणी, जइ अकहणीयं न होइ । तओ कुसुमावलीए
संभमं १ सट्ठेण १ अलए संजनेज्जण भणियं । अत्थि १

१ D लखिज्जसि ।

१ A संपवत्त ।

१ A स एव ।

१ AD om.

१ AD add से ।

पिथसहीए वि नाम अकहणीयं । ता सुण । कुसुमावचय-
 परिस्समेण मे जरकळा विथ संवुत्ता । तज्जणिओ य ^१परि-
 पीडेइ मं परिचावाणलो । तज्जिमित्ता ^२य विथभइ अज्जेसु
 अरई । न उण किंचि अस्सं उब्बेयकारणं लखेमि न्ति ।
 मयणलेहाए भणियं । जइ एवं, ता गेण्ह ताव कप्पूरवीड-
 गाणि, परिवीएमि ते कीलाखेयनीसहं अज्जं । कुसुमावलीए
 भणियं । किं मे एयावत्थं गयाए कप्पूरवीडएहिं, अलं च
 परिवीइएण । एहि गच्छामो बालकयलीहरयं । तत्थ
 मज्जीकरेहि मे ^३अत्युरणं, जेण तद्धिं गयाए अवैइ एओ
 १० परिचावाणलो न्ति । तओ मयणलेहाए भणियं । जं मामिणी
 आणवेइ । गयाओ य सभवणुज्जाणतिलयभूयं बालकयली-
 हरयं । मज्जीकयं च से मयणलेहाए सुन्दरमत्युरणं । निवन्ना
 य तत्थ कुसुमावली । समप्पियाणि ^४से कप्पूरवीडयाणि ।
 वीसम्भकहालावजणियपरिओसं च तालियण्डे ^५वीइउमारद्धा
 १५ मयणलेहा । कुसुमावली पुणं अयण्डदिस्ससुसज्जंकारा निज्ज-
 यमुक्कनीसासं तं चेव हिययसल्लभूयं पुणो पुणो अणुसरन्ती
 चिद्धइ । तओ मयणलेहाए चिन्तियं । किं पुण इमौए इमस्स
 अन्नहाविधारभावस्स कारणं ति । पुच्छिया य तीए । सामिणि,
 पत्ते इमंमि तरुणजणविस्वसुल्लोकासागरे वसन्तसमए किं तुमए

१ D मे परिपीडेइ इतावाणलो ।

२ D om.

३ B अत्युरणं ।

४ C समप्पियाणि ।

अथ कौलासुन्दरं गच्छन्तीए गथाए वा तत्त्व अस्सरिथं
 दिट्ठं ति । तन्त्रो मयणावत्यासहावन्त्रो चेव वामन्त्रेणं मयणस्स
 अणभिप्पेयं पि भणियं कुसमावलीए । सच्चि, दिट्ठो मए
 कौलासुन्दरव्याणंमि ररविरहिन्त्रो विव कुसमाउहो रोज्झिणी-
 विन्त्रोहन्त्रो विव मयणस्सणो परिचत्तमहरो विव कामपासो ५
 सचीविउत्तो विव पुरन्दरो तवियतवणिक्खसरिसवलो
 नहमऊह'मञ्जरियवत्तणकुलिविभात्रो सुनिगूढसिरासंधाणो'
 अणुबद्धपिण्डियाभात्रो मणहरमऊरज्जो अन्तोनिगूढजाणसं-
 धाणो' मयरवयणागारजाणुमत्यन्त्रो अहसुन्दरसुसंगओरुजुयलो
 विउल्लकजियडाभोत्रो मणहरतणुमञ्जभात्रो पौणवित्थिषव- १०
 च्छत्यलो उल्लयसिहर'परिवट्टलबाउजुयलो 'अणुवणकोप्पर-
 विभात्रो पौणपकोट्टदेसो आजाणुल्लमियपसत्यलेहाविभूमिय-
 करयलो आयम्वतल्लिणकरहो सुसमाउत्ताहरपुडो मम-
 सुसंगयधवलदसणो आरत्ततिभाग'दीहविमाललोयणो उल्ल-
 नासियावंसो विउल्लनिडालवहो' सुसमाउत्तकलपासो कसिण- १५
 सुसिणिट्टकुल्लिणकुन्तलभारो' चन्दणकयङ्गरात्रो विमलदुगल-
 नियंसणो महल्लसुत्ताहलमाणाविहसियसिरोहरो विमलचूडा-
 रयणपसाहियउत्तिमङ्गो—किं वज्जणा जंपिण्ण—एवं पिव एवस्स
 लावणं पिव सायणस्स 'सुन्देरं पिव 'सुन्देरस्स जोम्भणं पिव

१ B पिण्डिय ।

२ D •संधाणो ।

३ CED add वाचास ।

४ CE अणुवण = अणुवमणज ।

५ D दीहर ।

६ D सुन्दरारो, B बलारो ।

७ CED सुंद ।

जोष्यस्स मणोरहो विथ मणोरहाणं महारायस्स पुत्तो
 सीहकुमारो णि । तन्नो सुणियन्नहा^१ विचारभावनिबन्धणाए
 चिन्तियं मयण्णहेहाए । ठाणे खु सामिणीए अणुरात्तो ।
 अद्दवा न कमलायरं वज्जिय सक्की अज्जत्थ अहिरमद ।
 तस्स वि थ भगवन्नो अणुत्तस्स विथ रई न एयं वज्जिय अत्ता
 उचिय णि । चिन्तिज्जण जंपियमिमौए । सामिणि, सुन्दरो
 सो कुमारो मियगुणेहिं । जहा उण अज्जसुवुद्धो मए
 दे^२ षण्णयाए रादणा सह मन्तयन्तो सुत्तो, जइ तं तथा
 भविस्सइ, तन्नो ररसणाहो विथ पच्चबाणो सयससुन्दरो
 १० भविस्सइ णि । कुसुमावलीए भणियं 'किं 'सुत्तो' णि । तीए
 भणियं । एवं 'सुत्तो । अज्जसुवुद्धिणा भणियं । देव, महा-
 रायपुरिसदत्तस्स सीहकुमारस्स कए कुसुमावलिं मग्गमाणस्स
 गइत्तो अणुबन्धो । दढं च तेण एत्थ वुत्तन्ते अहं भणित्थो णि^३
 'तहा तुमए कायब्बं, जहा एसा कुसुमावली सरिसगुणेणं
 कुमारसौहेणं 'संजुज्जइ' णि । 'अहं च, देव, न तं वज्जिय
 कुसुमावलीए अत्तो उचिन्नो णि ॥ एत्थज्जरंमि सक्काहरिस-
 मिन्नराए किंपि अभणणीयं अवत्थन्तरं पाविज्जण अस्सियकोव-
 कसइसंपायणेण चन्दसरिसवयणाए भणियं कुसुमावलीए ।
 हसा असंबद्धपलाविणि, किमेयमेवं पच्चवसि । मयण्णहेहाए

१ A om. विचार ।

१ D सुत्तं ।

२ OE णि ।

३ D ज. ३१८ ।

भणियं । सामिणि, किं वा एतत्तु असंबद्धं ति । किं अपुत्रिया
माणससरनिवासिणो रायहमी 'वरहसस्तु । तत्रो देवेण
भणियं । भो सुबुद्धि, पञ्चदश महारात्रो मम पाणाणं पि ।
तत्रो सुबुद्धिणा भणियं । देव, जुत्तमेयं ति ॥ एवं च आव
वीसत्यमन्तिणं सिद्धन्ति, ताव आगया उज्जाणवाली पल्लविथा
नाम चेडी । विञ्जता य तीए कुसुमावली । सामिणि, देवी
आणवेद । गच्छ तुमं दन्तवल्लियं, जत्रो आणत्तं देवेण 'अज्ज
सविमेषसोत्तासंपायणाभिरामं सज्जेयस्सं भवणुज्जाणं, एतत्तु किल
महारायपुत्तेण मीहकुमारेण आगन्तव्यं' ति । तत्रो एयमा-
यल्लिय 'जं देवी आणवेद' ति महारिसं गया दन्तवल्लियं ॥
इत्रो य सज्जियं भवणुज्जाणं । तत्रो य सायरं उवणिमन्ति-
ज्जण कुसुमावलीदंसणसुयथाए अभिप्पेयागमणो चेव 'आणीओ
मीहकुमारो । कत्रो से भोयणसंपायणाइत्रो उवयारो । पच्छा
पविट्ठो भवणुज्जाणं । दिट्ठो य तेण गिहसारियारावमुहलो
दक्खालयामण्डवो नववरो विव आरत्तपल्लवनिवसणोवसोहिओ
असोयनिवहो, चडुलकलहंसचालियकमलो^१ य भवणदीहिया-
नल्लिणिवणसण्डो, 'मज्जयरपरज्जयारावमुहलो य सहयारनि-
कुहम्भो, कुसुममज्जपाणमुहयभमिर'^२भमराणिपरिचरिओ य
माहवील्लयामण्डवो^३, नागवल्लीनिवहसमालिङ्गिओ य पूग-

१ D • वसयस्तु, B कलहंसगस्तु ।

२ CE चाविणो ।

३ D कमलोचरभ • ।

४ BD मज्जर •, ABCE • मुहनी, D • मुहया

५ A भमरोल्लिरियतो, D भमरोल्लिपरिचरिओ ।

६ B नाहवी ।

१ फलीपयरो, सुयन्धपरिमलावासियदिसामण्डलो य कुकुम-
गोच्छनिथरो^१, मञ्जरमाद्यन्दोलिरो य लोयणसुह्रो कयली-
हरओ त्ति । ठिओ य माह्वीलयामण्डवंमि ॥

पृत्यन्तरंमि य मयणलेहाए भणिया कुसुमावली ।
सामिणि, महाणभावाणं सुयणभावाओ पुव्वनिव्वत्तिओ चेव
संबन्धो होइ । सो चेव उचियमंभासण^२फुल्ल^३तम्बोलप्याणाइणा
पयसिज्जइ त्ति । ता पेसेहि से सरोरपडत्तिपुच्छणापुव्वयं
एयंमि काले असंभावणिज्जभावं सहत्यारोवियपियङ्गमञ्जरी-
कलावयंसं^४ कोमलनागवल्लीदलसणाहं च तम्बोलं अहिणवुप्प-
साणि थ कल्लोलयफलाइं नियकलाकोमलपिसुणगं च किंचि
तहाह्वं अण्णेरयभूयं ति । तओ कुसुमावलीए भणियं । जं
पियसहि ते^५ पडिहायइ, तं सयं चेव अणुचिट्ठउ पियसही ।
तओ मयणलेहाए वल्लियासमुग्गयं चित्तवट्ठियं च उवणेज्जण
भणिया कुसुमावली । सामिणि, चित्ताणराईं खु सो जणो;
ता आलिहउ एत्थ सामिणी समाणवरहंसयविउत्तं तइसणूसुयं
च रायहंसियं ति । तओ सुणियमयणलेहाभिप्पायाए ईसि
विहमिज्जण आलिहिया तीए जहोवइडा रायहंसिया ।
मयणलेहाए वि थ अवत्यासूयणं से लिहियं इमं उवरि
कुवईखण्डं । जहा

१ BD पडिहा । २ B निव्वत्ति । ३ A adds वासय ।

४ D adds गं । ५ D संसर्ध । ६ D पियसहीए पडिहार ।

७ DE वत्तिहा । ८ D दुपत्ति, B दुदप ।

अहिणवनेहनिभरक्षष्टिथि^१निहपञ्चायवर्धयिष्या ।

सरसमुणाल^२वल्लयगावधि विषद मन्दाहिष्ठासिष्या ।

दाहिणपवणविज्जयकमलाथरए^३ वि अदिक्कदिट्ठिया ।

पियसंगमकए न उक्तस्सर कह वररायहंसिया ॥

“तत्रो चेत्तूण एयं चित्तवट्ठियं पुप्फवत्थियं च पाऊळं गया
माहवील्लयामण्डवं मयणल्लेहा । ‘कुसुमावल्लीपियसहि’ ति
परियणाओ सुण्णिज्जण सायरमभिणन्दिया कुमारेणं । तत्रो
ससंभमं तस्स चक्षणाजुयलं पणमिज्जण भणियं मयणल्लेहाए ।
महारायपुत्त, ‘चित्ताणुराई तुमं’ ति तत्रो चित्ताणुराहणौए
अहं तुह पउत्तिनिमित्तं पेसिया रायधूथाए कुसुमावल्लीए,
तहा सहत्थारोविद्याणुराएण य एसा अहिणवुप्पका पियङ्गु-
मच्चरी निथनागवल्लीसमुप्पकदल्लमहग्गं च तम्भोळं अहिण-
वुप्पकाणि च कल्लोसयफलाहं ‘एयाहं च किञ्च दडुविमिड्डाणं
दिप्पन्ति, ता तुमं सेवं जोगो’ ति कलिज्जण पेसियाहं
सामिणीए, एसा वि चित्तगया रायहंसिया पावउ ते दंसण- १५
‘सुहेत्तिं ति । भण्णिउसुवणीयाहं च तौए । तत्रो कुमारेण
सहरिसयं गिण्हिज्जण कथ कथे पियङ्गुमच्चरी आवील्लं
मोत्तुव, समासियं च तम्भोळं, अम्भयिजायहरिसेण पळोदया
रायहंसिया, वादयं च से अवत्थासूयगं उवरिक्किहियं दुवई-
ल्लळं । तत्रो तम्भोळसमाणपपञ्जाउल्लवयथाए^४ मयणविद्या- १०

१ D अहपञ्चाय, CE निहपञ्चाय । २ AC दल्लय । ३ AB ०२ ।

४ D तहा ।

५ BD सुहेत्तिं ।

६ ACD नयसेव ।

रश्मो १५ परिस्फलन्तविषयमज्जरत्कारं भणियं च णेण । अहो
 से चित्तकोषसं । अह किं पुण दंसणाश्चो १५ सेव सुणिज्जमाणा
 वि अवत्था इमेण पुणइत्तोवक्कासमेत्तेण दुवईखण्डेण सुइया ।
 मयणलेहाए भणियं । महारायउत्त, न एसा सामिणीए
 १५ सुइया, किं तु एयमासिद्धियं पेच्छिज्जण मए कयं इमं
 दुवईखण्डं ति । कुमारेण भणियं । जुज्जर पढमसिद्धियं
 ददूष सद्धियाणं अवत्थाणुवायकरणं ति । मग्गिया १५ णेण
 पत्तञ्जेक्कत्तरी । कप्पिओ य नागवल्लीदस्से रायइसियाव-
 त्याणुक्कवो वररायइंसओ, फुउत्तरा य एसा हियव १५ संवायण-
 १० निमित्तं गाहं ति । जहा

मरिज्जण न संपत्ती पियाए कस्सिज्जण एस वरइंसो ।

भारेइ कहवि पाणे अणुक्कलनिमित्तजोएण ॥

तश्मो निधसिरोहराश्मो १५ ओसारिज्जण दिक्का इमीए
 तिससुइसारभूया पारिओसियं सुत्तावल्ली, समप्पियं च
 १५ नागवल्लीदसं । ईसि विहसिज्जण भणिया य एसा । वत्तव्वा
 तुमए कुसुमावल्ली । जहा । अत्थि अन्धाणं १५ दंढं चित्ताणुराओ,
 सुषियं तुमए इमं, विक्कायं च अन्हेहिं पि ते चित्तकोषसं;
 ता पुणो पुणो एवं सेव चित्ताणुराइणो जणस्स निवचित्त-
 कोसत्ताइसणं आपण्दं १५ करिज्जासि ति । तश्मो 'जं महा
 रायउत्तो ओणवेइ' ति भणिज्जण पणामपुव्वयं निग्गया

१ D om.

२ ACE add च ।

३ A संभाव ।

४ D उच्चारिक ।

५ BD करिज्जासि ।

मयणलेहा, पत्ता य कुसुमावलीसमौव । आहस्किओ तीए
 'जहावन्तो वुत्तन्तो, समप्पियं नागवलीदलं । दिट्ठो य
 कुसुमावलीए वरहंसओ, वाहया य गाहा, परितुट्ठा
 हियणं ॥

एवं च पददिणं मयणसरगोयरावडियजणमणाणन्दयारेहिं
 विज्जाहरीचक्रवायमज्जयर^१पमुहचित्तपओय^२पेसणेहिं पवडु-
 माणाणुरायाणं जाव वोलेन्ति थेवदियहा, ताव राहणो
 पुरिसदत्तस्स पत्थणामहग्वं दिस्सा लब्धिकन्तमरवहणा कुमार-
 सीहस्स कुसुमावलिं ति । निवेदयं च एयं पियंकरियाए
 कुसुमावलीए । जहा

दिस्सा सीहकुमारस्स सुयणुं मिट्ठे य बहलपुलथाए ।

अज्जेसु^३ परिओसो मयणो व्व वियम्भिओ तिस्सा ॥

एत्यन्तरंमि य अत्यनिवहसमौहियकाहियादन्नदविण-
 जायं वज्जन्तमङ्गलत्तररवापूरियदिसामण्डलं नसुमवेसविलथा-
 यणु^४प्पंकवडुओहं सयसजणंमणाणन्दयारयं दोहिं च नरिन्देहिं
 कयं वड्ढावणयं ति ।

काऊण य तेहि तओ वारेज्जसहो गणाविओ दियहो ।

घोसाविधं पुणो वि य जहिष्णियादाणमसत्तं ॥

पत्तंमि य तंमि दिणे तत्तो कुसुमावली पसत्तंमि ।

बन्धुजुवईहि सहिया पमक्खणकए सुज्जत्तंमि ॥

१ A 'वुमी । २ D adds मिड्ड । ३ CE पत्तोच, D adds र

४ ACE चगेह य ।

५ CE चिंङ्ग, B om.

- आसन्दियाष्ट मणहरधवलदुगुलोत्यथाष्ट रक्षाए ।
 ठविथा पुष्पाभिमुहौ रङ्गावलिचाउरन्तमि ॥
 मणिपट्टयमि निमिया चलणा 'संकन्तरायसोदिते ।
 तप्तससुहामायणरसपल्लविए व्य विमलमि ॥
 ५ वष्कीउत्तेण य नहमऊहपडिवन्नसलिसङ्गेण ।
 पत्तालिसमणवज्जं निम्नवियं तीए नहयसं ॥
 रत्तंसुयपरिहाणा अहियं वियसन्तवयणसयवत्ता ।
 आसन्नरविसमागमपुव्वदिसिवुत्त व्य आरत्ता ॥
 दुव्वकुरदहिअत्तयवावडहत्ताहिं रत्तवसणाहिं ।
 १० जुवईहि अविहवाहिं विहिणा य पमत्तिथा ताहिं ॥
 पुप्फफलोदयभरिएहि कणयकलसेहि ॥ हाविथा नवरं ।
 उमिणिथा सुपसत्थं सम्भज्जं पुत्तयत्तेणं^१ ॥
 दिक्का य अत्तया से गुरुहि परिओसवहलपुलएहिं ।
 सम्भोसाहगन्धु घणकेसे उन्तिमज्जमि ॥
 तत्तो वि य ससिवयणा नवर पंसाहिज्जितं ममाठत्ता ।
 जावयरसेण पढमं मणहरचलणा कथा०तीसे ॥
 निथकन्तिसङ्केण य कुकुमराएण जङ्घिथाओ से ।
 पीणे थणकलसजुए अभिलिहिथा पत्तलेहाओ ॥
 कालेयमौसचन्दणरसेण निम्नज्जियं य सुहकमलं ।
 दहओ व्यं साणराओ कओ य से समयणो अहरो ॥

नवसरसकालवियसिखसुवलयदलकनिरायसोहितां ।
 कथमुज्ज्वलं पि कञ्जसवरञ्जितं लोचनान् जुषं ॥
 मञ्जमासकञ्चिद्या इव उज्ज्वलो ये मुहूर्तिं वरतिलम्भो ।
 उवरिरदद्यालसावलिचक्षितलवलेहहि परिधरिम्भो ॥
 अह कलसहायद्वियसभवणवाविरधरायहंसाहं ।
 चक्षणेसु पिण्डाहं मणहरमणिनेत्राहं ये ॥
 नहसिमज्जसंवलियरयणसंजणियविडणसोहाहिं ।
 पडिवन्नाम्भो मणिविंठियाहि तह चङ्गुलीम्भो म्भो^१ ॥
 बडुं च दहयहिद्ययं व तीष्ठ वियडे निधम्मविम्भमि ।
 सुरजसववरद्वरं^२ निधम्ममणिनेत्रसादामं ॥
 बाज्जलयासूलेसुं रदयाम्भो जणमणेक्कणाम्भो उ^३ ।
 बाज्जसरियाउ तीसे मयरद्वयवागुराम्भो व्व ॥
 बड्डो य यणहरवरि^४ मणहरवरपडमगायदलचक्षिम्भो ।
 पवरो पवंगवन्भो निधम्मसंसत्तम्भो^५ तह य ॥
 सुत्ताहारो यणवड्डसङ्गसंजयिक्कामराम्भो व्व ।
 कण्डमवलम्बिऊणं नीविं ये फुसिडमाठत्तो ॥
 कण्डंमि विमलमणहरमोत्तिय^६ दुसुदत्तयं पिण्डुं ये ।
 कुङ्कुमकयराणसु य सवणेसुं रयणचक्षलयाम्भो ॥
 उज्ज्वलोदयं च धणियं तिसूा वयणं निधम्मलेहाए ।

१ D च । १ D •सविमूर् । २ D •मविह्वारं CE मविह्वारतौ ।

३ D चक्षणेसुं ।

५ D संसत्त ।

६ D दुसुदत्तये निधम्मं ।

७ A उज्ज्वलिय ।

धवलकुडिशाष्ट^१ पवरं पञ्चोसलच्छौष्ट व सुहाए ॥

घणकषिणकुडिलमसहरसिरोदङ्गवायकक्षियसोहिले ।

विमलं सुडारयणं निमित्तं ये उक्तिमङ्गमि ॥

पदमं दीक्षिहि इमा मोक्षूण ममं ति रथणकायाए ।

५ पडिवन्नमच्छराए व्य ^१ओत्थयं तीष्ट सव्वङ्गं ॥

एवं च जाव कुसुमावली पसाहिच्चद, ताव पसाइणनि-

उणवरविलयाहिं^२ पसाहियंमि सीहकुमारे निवेदयं राइणो

पुरिसदत्तस्स गहियसकुच्छाएहिं सुणियजोइससत्यसारेहिं

जोइसिएहिं 'आसन्नं पसत्थं इत्यग्गइणमुज्जत्तं' ति । तत्रो ^३य

११ सीहकुमारो नरवहसमाणत्तपरियणपवन्तिओ वज्जन्तमङ्गल-

त्तररवावूरियसयलदिमामण्डलो पवणपणसन्नधयवदुग्घाय-

सुन्दररहवराळुडरायलोथपरियरिओ मणहरनट्ठोवयारकुसला-

वरोइसुन्दरौवन्नेण^४सुन्नदड्डरायमगो धवलपसाहियकरिवरा-

ळुडो मियइसेणाभरसेणकुमारपरियरिओ मज्जसरथसंगओ व्य

१५ कुसुमाउहो साहिलसमवल्लोइउज्जमाणो पासायमासातल्लगयाहिं

पुरसुन्दरौहिं पत्तो सलीलं विवाइमण्डवं ति । धरिओ य

तस्स दारे विसेसुउज्जल^५मेवन्नेणं गहियघसक्कारेणं अकथाजणेणं

मग्गिओ 'आथारिमयं' ति । तत्रो हरिसवसुप्फुल्लोयणो

जाइयसहियं दाऊण ओइलो करिवराओ^६ । भग्गा य से

१ E ०तार ।

२ DCE उज्जयं ।

३ D ०विलयापय ।

४ D om.

५ D adds गहिय ।

६ D adds ति ।

रयणकञ्चीसणाहेणं सोवणमुसलेणं 'भिउडि' ति । तन्नो
मण्डवतणंमि अणनिवहं निहन्मिय नीओ समागमसुन्दरीहिं^१ वरो ।

चिट्ठइ य जत्थ सियवरदुल्लपच्छादयाणणां वड्डया ।

'सरयवचन्दमण्डल'संकादयकोमुदनिमि व्य ॥

काराविओ 'सलीलं' अविसम्भन्ताइ कोउथाइं च । ५

ता जाइओ मुहच्छविफेडावणियं च सहियाहिं ॥

तन्नो ईसि विहसिऊण 'ममं' चेव एयं सकज्जं' ति भणिय
दिस्समायारिमयं । फेडिया मुहच्छवी । दिट्ठा य तेण
असोयपल्लवकथावयंमा ईमिवियमन्तवयणकमला सज्जसहरिस-
निम्भरा मणोहरस्सु^२ वि मणहारिणं^३ किंपि तहाविहं
दिस्सं विलासविभ्रममणुवन्ती कुसुमावलि ति । १०

पाणिग्राहणं च तन्नो पारङ्गं गौयमङ्गलुगवायं ।

बन्धवहिययाणन्दं अन्नोन्नवद्धरायाणं ॥

हत्या पढमं चिय कालवित्थरं विमहिउं अचाएन्ता ।

तौष्ठ वरस्सु य घडियां भिम्मलनहयन्दकिरणेहिं ॥ १५

घेत्तूण तेण षडमं मउए हियथंमि साणुरायंमि ।

गहिया तन्नो करंमि 'य पवियन्मियसेयमलिलंमि ॥

घेत्तूण य तेण करे मणहरकच्छन्नराउ आणीया ।

पवरमहचाउरन्तं तिथमवज्ज सुरविमाणं व ॥

१ D भउडि ति ।

२ CE समागमं CDE सुन्दरी ।

३ AB वर ।

४ D सडाइ ।

५ A सवीलं, B वरीरं

६ C मणहारिणी ।

७ C मणहारिणी ।

८ ABCE om.

- कणय^१मउजलवरपउमरायपज्जत्तदण्डियारइयं ।
 रइयदुगुल्लविद्याणयपरिलम्बियमोत्तिओऊलं ॥
 ओऊलललगमरगयमऊइहरियायमाणसियचमरं ।
 सियचमरदण्डचामीयरप्पहापिञ्जरहायं ॥
- ५ अद्दायगयविरायन्तरस्मवर^१पक्कसुन्दरीवयणं ।
^१वर^१पक्कसुन्दरीवयणजणियवज्जपक्कपरिओसं ॥
 प्ररिओसपयउरोमच्चवन्दिंसायकलियपेरन्तं ।
 पेरन्तविरइयामल्लविचित्तमणितारयानिवहं ॥
^१तारयनिवहपसाहियतोरणमुहनिमियसुद्धसिलेहं ।
- १० ससिलेहाविओइय^१वित्थरसियमण्डवनहं तु ॥
 अवल्लगो य सहरिसं ^१मणिभूमणकिरणभासुरसरौरो ।
 उदयगिरिं पिव सो चाउरन्तयं दियमनाहो व्व ॥
 कुसुमावल्लोहं रायन्तविमल्लमियवरदुगुल्लवसणाए ।
 पवियसियवयणकमल्लाए दिवसलच्छीए व समेषो ॥
- १५ ^१वज्जयाए तत्थ धूमेण वरमुहं^१पेक्कसु त्ति व भणन्ता ।
 वाहत्थेवा ओणयमुहोए पाएसु से पडिया ॥
 एत्तन्तरंमि य पारद्धो जणाणमुवयारो । दिज्जन्ति
 मइमहेत्तगन्धाहं विलेवणाहं, ^१रुण्णन्तमऊयरसणावाहं कुसुम-

१. D लउ० ।

१ CE पण्डि ।

१ D वयपुवरलहुसं जणिय० ।

४ BD तारा ।

५ BD विलय ।

१ BD पुष्पलसमिद्धं मणहिरामं ।

७ D वज्जया तत्थ तत्थ ।

८ D भंडं० ।

दामारं, अहसुरहिगन्धगन्धिणो पडवासा, कप्पूरवीडय'पहा-
णारं तम्बोलाहं, दुगुल'देवपुण्डरीक'पुण्डरीकारं पवरवत्याहं,
केजरहारकुण्डलकुडियप्पमुहा आहरणविसेसा, तुवक्कवण्ही-
यकम्बोयवज्ज'राह'आसकलियाहं घोडयवज्ज' 'भइमन्दवंसप्प-
मुहा य गयविसेसा ॥

एत्यन्तरंमि जलणे घयमज्जलायाहि अह ऊणिज्जन्ते ।

पारद्धं च 'वज्जवरं भमिउं तो मण्डलारं तु ॥

पढमंमि वज्जपिउणा दिअं हिट्ठेण मण्डलवरंमि ।

भाराण सयसहसुं अघडियरुवं सुवल्लसु ॥

वीयंमि हारकुण्डलकडिसुत्तयतुडियसारमाहरणं ।

तइयंमि थालकञ्जोलमाइयं रुप्पभण्डं तु ॥

दिअं च उउत्यंमौ 'वज्ज' परिओसपयडपुल्लएणं ।

पिउणा 'सुट्टु मइग्घं चेलां नाणापयारं ति ॥

पुरिसदत्तेण वि य रत्ता सविहवाणुवो अचन्त'पसाय-

मइग्घो कओ जणाणमुवयारो, दिअं च विमलमणिरयण- १५

मुत्ताइलसणाहं 'वज्जयाए अणग्घेयमाहरणं ॥

एवं वित्ते 'विवाहमइग्घवे कालकमेण पवकुमाणाणुराथं

सयलजणसलाहिण्णं विसयसुइमणुइवन्ताणं अइक्कन्ता अणेगे

१ D सवाचारं ।

१ D देवपुण्डरीकपड० ।

२ BD 'रवासा', CE रायास, A सासक० ।

४ D भइमंत ।

५ D वज्जवरं । ६ A वज्जय, CE वज्जय ।

७ A सुड ।

८ ACE 'वज्जयमसामवन्तो, B om पसाय ।

९ ACE वज्जय, D वज्जय ।

१० A वीवाह ।

वरिसत्तरता । अथवा य आसपरिवाहणनिमित्तं गण
 कुमारसीहेण दिट्ठो नागदेवुज्जाणे बड्ढासुए पएसे अण्ये-
 समणपरिवारिओ^१ खमामहवज्जवसुत्तितवसंजमसच्चसोथा-
 किञ्चणवन्नचेरगुणनिही पढमजोव्वणत्थो^२ रुवाद्दगुणजुत्तो
 ५ संपुण्डुवाक्कसङ्गी ससिस्साणं सुत्तस्स अत्थं कहेमाणो धम्मघोसो
 नाम आयरिओ त्ति । ^३तओ तं दट्ठूण तं पद्द अईव बड्ढमाणो
 जाओ । चिन्तियं च णेण । धम्मो रद्द एसो, जो संसारविरत्त-
 भावो सयलसङ्गचारि परमपरोवधारनिरओ एवं वट्ठद त्ति ।
 ता गन्तूण एयस्स समीवं पुच्छामि एयं किं पुण इमस्स
 १० ^४मणोहवललियसमयवत्तिणो निव्वेयकारणं जहट्ठियं च दुक्क-
 संकुलं च संसारं ति । तओ ^५दूराओ चेव ओयरिज्जण
 जञ्चवोस्साहकिसोराओ गओ तस्स समीवं । ^६पणमिओ य
 धम्मघोसो । ^७अहिण्णन्दिओ य भगवया धम्मसाहेण । तओ
 वन्दिज्जण सेसमाऊणो भत्तिनिम्भुर^८मुवविट्ठो सहावसुन्दरे
 ५ गुरुणो पायमूले । निव्वड्ठियसवेगमारं पुच्छिओ य णेण
 भयवं धम्मघोसो । भयवं, किं ते सयलगुणसंपयाकुलहरस्स वि
 ईदसो^९ निव्वेओ, जेण इमं अयाले चेव समणत्तणं पडिव्वो
 सि । तओ भयवया भणियं । ^{१०}भो ^{११}महासावय, ^{१२}नत्थि

१ DF परिचय । २ D डी । ३ BDF तं च दट्ठू च संविम्बो चित्तेह
 and omit the rest of the sentence. ४ D मयोहर ।

५ A दूरतो । ६ ACE add सविचओ य and om. the next य ।

७ BF ०००री उव । D क्करं उव । ८ BF हरिओ ।

९ BF महासाव । १० BF नत्थि महासावो वासमस्स ।

इदाणिमगालो 'सामसस्तु । 'किं न पदवद अयाले^१ निव्विय-
 सुरासुरो सयलमणोरहसेलवज्जासणी पियजणविओएक्कपरम-
 हेज विवुहजणसंवेगवडुणो मसु त्ति । अन्नं च । महासावय,
 सोहणभावाओ चरमकाले वि जइ सेविज्जइ धम्मो, सो च्चिय
 'पढमं^२ किमजुत्तो । राइणा भणियं । भयवं, 'नो अजुत्तो, ५
 किं तु नानिमित्तो निव्वेओ त्ति निव्वेयकारणं पुष्कामि ।
 भयवया भणियं । संसारो चेव निव्वेयकारणं, तइवि पुणो
 विसेसओ ओहिनाणिनियचरियकहणं ति । राइणा भणियं ।
 भयवं, केरिसं ओहिनाणिनियचरियकहणं । भयवया भणियं ।
 सुण १०

अत्थि इहेव विजए रायउरं नाम नयरं । तन्निवाओ
 अहं भवसङ्खओ चेव तव्विरत्तमणो चिट्ठामि जाव,^३ आगओ
 अण्येसमणसामी थेवदियड्ढप्पओहिनाणोवल्लुपुणपावो अमर-
 गुत्तो नाम आयरिओ त्ति । जाओ य लोए लोथवाओ
 'अओ अयं महातवस्सो खीणासवंदारो समुप्पन्नओहिनाणन- १५
 यणो जइद्वियधम्मदेसणाल्लद्विसंपन्नो' त्ति । तओ तन्नयरसामी
 अरिमइणो नाम राया अओ य नयरजणवओ निग्गओ
 तस्स 'दंसणवडियए, संपत्तो से पायसूत्तं । वन्दिओ भयवं
 नरवइणा नयरजणवएण य । अहिणन्दिओ य धम्मसाहेण

१ CE सामसस्तु ।

२ AD किच ।

३ D adds वि ।

४ CE पढममपि ।

५ D किमपिजुत्तं ।

६ D नाजुत्तो ।

७ BF add ता ।

८ BF वदत्त० ।

भयवया नरवई नयरजणवओ य । उवविट्ठो य गुरुवयण-
 वज्जमाणमहग्घो अहाफासुए धरणिवट्ठे राया नयरजणवओ
 य । पुच्छिओ य भयवं अहाविहारं राइणा । अणुसासिओ
 य तेणं । राइणा भणियं । भयवं, 'संपन्नं' ते भूयभविस्स-
 ५. १वत्तमाणत्यगाहं ओहिनाणं । ता करेहि मे अनुग्गहं ।
 आइत्त १निययचरियं, कथा कहं वा भयवया संपन्नं
 सासयसिवसोक्कपायवेक्कवीयं सक्कत्तं देसविरई वा इह अन्न-
 भवेसु वा सामणं ति । भयवया भणियं । सुण

अत्थि इहेव विजए सप्पावासं नाम नयरं । १तत्याईय-
 १०. समयंमि सुधणू नाम गाहावेई होत्या, तस्स घरिणी धणसिरी
 नाम, ताए १य सोमाभिहाणा अहं सुया आसि । संपत्त-
 जोव्वणा १य दिक्खा तन्नयरनिवासिणो नन्दसत्त्ववाहपुत्तस्स
 इहदेवस्स । कओ १य णेण १विवाहो । जहाणूत्तं विसयसुह-
 मणुहवामो त्ति । जाव तत्थ अहाकप्पविहारेण विहरमाण.
 १५. विविहतवखवियदेशा सुयरथंणपसाहिया रुवि व्व सासण-
 देवया समागया १वाक्कचन्दा नाम गणिणि त्ति । दिट्ठा य
 सा मए ससुरकुल्लाओ १नारकुल्लंमहिगच्छन्तीए विहार-
 निग्गमपणसे । तं च मे दट्ठूण ससुप्पओ पमोओ, विद्यसियं
 जोयणेहिं, पण्डं पावेणं, जससियमज्जेहिं, विद्यसियं धक्क-

१ D उवविट्ठो ।

१ BF वज्जमाव ।

१ BF विष ।

५ DF तन्न य चत्तीस ।

५ DF om.

६ ACE बीणाओ

७ A वाक्कचन्दा ।

८ C नार ।

९ BF नार, D नार ।

चित्तेणं । तन्नो मए नाददूरन्नो चेव विणयरइयकरयल्लज्जलीए
 सबज्जमाणमभिवन्धिया भयवई । तीए वि य दिन्नो सयल-
 सुहसस्सवीथभून्नो धम्मलाभो न्ति । जायान्नो^१ य ने तं पद
 अईव भत्तिपौईन्नो । पुच्छिन्नो य मए भयवईए पडिस्सन्नो,
 साहिन्नो साज्जणीहिं । तन्नो अहं जहोचिएण विहिणा ^५
 पज्जुवासिउं पवत्ता^२ । साहिन्नो ने भयवईए कम्मवणदावाणलो
 दुक्खसेलवज्जासणी सिवसुहफलकप्पपायवो वीथरागदेसिन्नो
 धम्मो । तन्नो कम्मखन्नोवसमभावन्नो पत्तं सप्पत्तं, भाविन्नो
 जिणदेसिन्नो धम्मो, ^३विरत्तं च ने भवचारयान्नो चित्तं ।
 तन्नो य सो रुद्धेवो कम्मदोषेण पन्नोसं काउमारद्धो । ^{१०}
 भणियं च तेण । परिच्चय एयं विसयसुहविंग्यकारिणं धम्मं ।
 तन्नो मए भणियं । अलं विसयसुहेहिं । अदचच्चला जीव-
 लीयठिई, दावणो य विवान्नो विसयपमायस्स । तेण भणियं ।
 विचारिया तुमं, मा दिट्ठं परिच्चइय अदिट्ठे रइं करेहिं ।
 मए भणियं । किमेत्य दिट्ठं^४ नाम ; पसुगणसाहारणा इमे ^{१५}
 विसया, पच्चत्तोवज्जमानसुहफलो य कइं अदिट्ठो धम्मो
 न्ति । तन्नो सो एवमहिंलप्पमाणो अहिययरं पन्नो-
 समावन्नो । परिच्चत्तो ^५य तेण मए सह संभोगो । वरिया
 य नागदेवाभिहाणस्स । सत्यवाहस्स धूया नागसिरी नाम

१ ACE जाया ।

३ BDE विरत्ता ... नई ।

२ ACE पज्जुता, D पवत्ता ।

४ D मए वेह सह ।

कक्षगा, न संपादया^१ ताद्यवज्जमाणेणं नागदेवसत्यवाहेण ।
 रुद्देवेण चिन्तियं । न एवाए जीवमाणीए अहं दारियं
 लहामि । ता वावाएमि एयं । तन्नो मायाचरिएणं कहिंशि^२
 घडगयमासीविसं काजण संधविन्नो एगंदेसे^३ 'घडन्नो । अइक्कन्ते
 ५ पन्नोसममए संपत्ते य कामिणिजणसमागमकाले भणिथाहं^४
 तेण । उवणेहि मे इमाओ नवघडाओ कुसुममालं ति । तन्नो
 अहं^५ तस्स मायाचरियमणववुञ्जमाणा गया घडसमीवं ।
 अवणीयं तस्स^६ 'दुवारघट्टणं^७ 'धरणिमाउल्लिङ्गं । 'तन्नो हत्थं
 कोठूण गहिओ भुयङ्गो । उक्का अहं तेण । तन्नो तं संभंभं
 १० उज्झिजण सज्झसभयवेविरङ्गी समल्लीणा 'तस्स समीवं ।
 'उक्का भुयङ्गमेणं' ति सिट्ठं रुद्देवस्स । नियडीपहाणओ
 'य आउल्लीहओ रुद्देवो । पारद्धो तेण निरत्यओ 'चेव
 कोलाहलो । एत्यन्तरंमि य सोदयं^८ मे अङ्गेहिं, वियल्लियं
 सन्वीहिं, उव्वत्तियं^९ पिव हियएणं, भमियं पिव पासायन्त-
 १५ रेण^{१०}, परिवत्तियं पिव पुहंवीए । अवसा^{११} अहं निवडिया
 धरणिवट्ठे । अन्नो^{१२} परमणाचिक्खणीयमंवत्यन्तरं पाविजण
 पुव्वसक्खत्ताणभावओ सइजण देहं सोहक्खकप्पे लीलावयंसए

१ BF add से, AD वेच य । २ CE कहिचि, BF om., D कहं वि ।

३ BCEF om. ४ DF चचमसेच । ५ D दुवाकडवणं ।

६ BF चरदिमउकुनं, ७ BF om. ८ BF तचत्तिय (read तचत्तिने)

९ DF om. १० A सारयं । ११ ACDE have everywhere चिच ।

१२ ACDE ०रेचिं । १३ D चन्दि । १४ ACE ०चिक्खं, B ०व० ।

वरविमाणे पलिश्रोवमट्टिर् देवत्ताए उववन्नो न्हि । तत्थ थ
 पवरक्करापरिगन्नो दिव्वे भोए उवभुञ्जामि जाव रुद्धेदेवो
 वि तं नागदत्तसत्यवाहधूयं परिणीय तीए सद्धिं ^१जहाणुक्खे
 भोए ^२उवभुञ्जिऊण ^३कालमासे कालं काऊण रथणप्पभाए
 पुठवीए खट्ठकडाभिहाणे नरए पलिश्रोवमाज ^४चेव ^५नारगो
 उववन्नो न्ति । तन्नो अहं अहाडयं अणुपालिऊण चुन्नो
 समाणो इहेव विजए सुंसुमारे रणे सुंसुमारगिरिंमि हत्थि-
 त्ताए उववन्नो ^६संपत्तो ^७य कल्लभगावत्थं । एत्थन्तरंमि ^८य
 इथरो वि नरयान्नो उव्वट्ठिऊण तंमि चेव गिरिवरे सुग-
 पक्खित्ताए उववन्नो न्ति । ^९अइक्कन्नो ^{१०}य सिंसुभावं दिट्ठो ^{१०}
 अहं तेण तंमि चेव गिरिवरे महावरमणीएसु नलवणेषु
 करेणुसंघायपरिगन्नो सलीलं परिभमन्नो न्ति । तन्नो मं
 दट्ठूण पुव्वभवक्खासान्नो ^{११}उक्कडकम्मोदयान्नो य समुप्पन्नो
 ममोवरि ^{१२}वेरपरिणामो । चिन्तियं च तेणं । कहं पुण एस
 कुञ्जरो इमान्नो भोगसुहान्नो ^{१३}वच्चियव्वो न्ति । उवाए ^{१४}
 गवेसिउमारट्ठो । ^{१५}अन्नया लीलारई नाम विज्जाहरो, सो
 मियक्खेणस्स विज्जाहरस्स भइणिं चन्दलेहाभिहाणिं ^{१६}अव-
 हरिऊण तन्नएणेवागन्नो तसुहेसं । भणिन्नो य तेण सो सुगो ।

१ D जहाइच्छिय ।

२ BF उवभुञ्जिय, D भुञ्जिय ।

३ DF om.

४ DF उव० नारगताय ।

५ D adds न्ति ।

६ B अइक्कंवे सिंसुभावे ।

७ AC add य ।

८ D तन्नार ।

९ BF नाया० ।

१० BDF अवहरिय ।

- अहं एत्य गिरिनिगुञ्जे चिह्नमि; आगमिस्सुद य एत्य एगो
 विज्जाहरो; तन्नो न तुमए तस्स अहं साहियव्वो; गन्नो य
 सो ममं साहियव्वो '[तन्नो ते किञ्चि पडिह्वसुवयारं
 करिस्सामि] एवं कए सुट्ठु मे उवकथं ति । जंपिऊणमोदसो
 ५ विद्यततडाभोगसंठियं गिरिनिगुञ्जं । इयरो वि तंमि चेवुद्देसे
 नारङ्गपायवसाहागए नौडे चिह्नद, जाव आगन्तूण गन्नो
 मिथंङ्कसेणो । एत्यन्तरंमि य करेणुपरिगन्नो अहं आगन्नो
 तमुद्देसं । तन्नो मं दट्ठूणं चिन्तियं सुगेण । अत्यि इयाणिं
 अवसरो 'मे समीहियस्सु । तन्नो नियडिवड्डलेण सजायाए
 १० सहाभिमन्तिऊण मम सवणगोथरे भणियं । सुन्दरि, सुयं
 मए भयवन्नो वसिट्ठमहरिभिस्सु समीवे । जहा इहं सुंसु-
 मारपव्वए सव्वकामियं नाम पडणमत्थि; जो जं अभिलसि-
 ऊण पडइ, सो तत्तणेण चेव तं पावद त्ति । तन्नो मए
 पुच्छियं । भयवं, कहिं पुण तमुद्देसं । तेण साहियं । जहा
 १५ इमस्स साल्लतरुवरस्स वामंपासेणं ति । ता अलं इमिणा
 तिरियभावेण^१; एहि, विज्जाहरपणिह्माणं काऊणं तहिं
 निवडामो । पडिस्सुयं^२ च से इमं जायाए । गयाइं तमुद्देसं,
 कन्नो पणिही, निवडियाइं गिरिनिगुञ्जे । साहियं लौला-
 रइणो । समुप्पइन्नो य सह चन्दलेहाए गयणयल्लमलंकरेन्नो

१ DF om. the passage in parentheses.

२ DF om.

३ D ० चं ति ।

४ D om., F इमो सजायाए ।

लौकारदं । दिङो य अन्नेहिं । समुप्यन्ना ने चिन्ता । अहो
 सव्वकामियपडणाणुभावो, जमेयं सुगमिज्जणयं कयविज्जाहर-
 पणिहाणमिह निवडिजण तत्तणा सेव विज्जाहरमिज्जणयं
 जायं । ता अलं अन्हाणं पि इमिणा तिरियभावेण । तन्नो
 देवपणिहिं काजण निवडाभो एत्य अन्ने वि त्ति । एवं च
 संपहारिजण १पणिहिं काजण निवडिया तत्त अन्ने ।
 १एत्यन्तरंमि १य उप्पइयं सुयमिज्जणयं, न सत्थियमन्नेहिं ।
 तन्नो १संचुलियङ्गोवङ्गो अहं किलेसमणुहविज्जणं अकामनिज्ज-
 राए १कसं खविजण उववन्नो कुसुमसेहराभिहाणे वंतरभोस-
 नयरे देसूणपलिओवमाज वंतरो त्ति । तत्त य उदारे भोए १
 भुञ्जामि जाव, इयरो वि सुयत्ताए मरिजण रथण्यभाए
 १सेव पुढवीए १लोहियामुहाभिहाणे नरए समुप्यन्नो देसूण-
 पलिओवमट्ठिई नारगो त्ति । तन्नो अहं अहाउयमणुपालि-
 जण चन्नो समाणो एत्य सेव विदेहे अन्नंमि विजए चक्क-
 वासउरे नयरे अप्पडिहयचक्कस्स सत्यवाहस्स सुमङ्गलाए १
 भारियाए कुप्पिंसे पुत्तत्ताए उववन्नो त्ति । जाओ य
 उच्चियसमएण, पड्डाविथं च मे नामं चक्कदेवो ; १पत्तो य
 वासभावं । एत्यन्तरंमि १य सो सुयनारगो नरगाओ उप्पट्ठि-
 जण तत्त सेव नयरे सोमसक्कस्स निवपुरोहियस्स १नन्दि-

१ DF transpose का० प० ।

१ DF om.

१ ACE संचुरियंमंभी ।

१ DF कस्यचर्च काजव ।

१ D om.

१ DF लोहिय० ।

० D संचो ।

८ DF नंदियसचार ।

વદ્ધણાભિજ્ઞાણાઃ ભારિયાઃ કુષ્ઠિંસિ પુત્તનાઃ ઉવવન્નો ત્તિ,
 જાન્ન 'ય કાલક્રમેણં । પદ્ધાવિયં ચ સે નામં જન્નદેવો ।
 પત્તો ચ કુમારભાવં । એત્યન્તરંમિ 'ય જાયા મમ તેણ સહ
 પોદ્દે સંભાવન્નો, તસ્સ ઉણ કદ્ધવેણં । તન્નો પુવ્વભવન્નત્ય-
 કમ્મદોસેણં ઉજ્જયસ્સ વિ અણ્ણુજ્જો મમ સંપયામક્કરો
 વક્ષણાકલેણં^૧ હિદ્ધાદં ગવેસિત્તમારદ્ધો । અલ્લહમાણેણ 'ય
 પરિચિન્નયમણેણ । ન एसो एवं કલિતં પારિચદ્ । તા 'एस
 એત્ય ઉવાન્નો । ચન્દણસત્યવાહગેહં સુચિક્કણ એયસ્સ ગેહે રિત્યં
 સુયામિ, પક્કા ય કેણદ્ ઉવાણં નિવેદ્ધકણ રાદ્ધણો સંપ-
 યાન્નો મંસદ્ધસં તિ^૨ । 'અણ્ણુચિદ્ધિયં 'ચ ણેણ જહ્વાચિન્નિયં ।
 ઉવણેક્કણ ય મે ગેહે રિત્યં મણિયમણેણ । વયંસ, એયં
 પયન્તેણ સંગોવાવેસુ ત્તિ । મણ વિ ય અકાલાણયણજાયસક્કેણ
 અણિન્દમાણેણાવિં^૩ એયસ્સ દક્કિલ્લવજ્જલયાણ સંગોવિયં તિ ।
 પવન્તો ચ નયરે જણરવો, જહ્વા મુદ્ધં ચન્દણસત્યવાહ^૪ગેહં ।
 તન્નો આસક્કિયં મે હિયર્ણં । નૂણમેયં એવં મવિસુદ્ધ ત્તિ ।
 ગન્નો જન્નદેવસમીવં, પુષ્કિન્નો ય સો મણ । કદ્ધમેયં વવત્થિયં
 તિ । તેણ મણિયં । મા અન્નહા સમત્યેહિ । તાયમણ મણ^૫
 એયં મવન્નો સમપ્પિયં, ન પુણ અન્નહ ત્તિ । તન્નો અવગયા મે

૧ DF om.

૨ D adds મમ ।

૩ BD om. ચ ।

૪ D યત્ત યદ્ધવાદ્ ।

૫ D •ક્કામિ ।

૬ DF add તન્નો ।

૭ DF વેવવા ।

૮ D •વાદક્ક ।

૯ A મમદ્ ।

१सङ्गा । एत्यन्तरमि १य जाणाविद्यं चन्दणसत्यवाहेण रादणो,
 जहा 'देव गेहं मे सुट्ठं' ति । 'किमवहरियं' ति पुच्छियं
 रादणा । निवेदयं चन्दणेणं, लिहाविद्यं १च रादणा । भणियं
 च णेण । अरे आघोसेहं डिण्डिमेणं । जहा । सुट्ठं चन्दण-
 सत्यवाहगेहं, अवहरियमेयं रित्यजायं । ता जस्स १गेहे ५
 केणइ ववहारजोएण तं रित्यं रित्यदेसो वा समागमो, सो
 निवेएउ रादणो चण्डसामणस्स । अणिवेदओवलम्भे १य राया
 मव्वधणावहारेण सरौरदण्डेण य नो खमिस्सइ त्ति । तओ
 पयइमाघोमणं । अइक्कन्ते य १तंमि गएसु पच्चसु दिणेषु
 जाणाविद्यं जञ्जदेवेण रादणो । जहा । देव, न जुत्तं १चेव १०
 मित्तदोसपयामणं, किं तु परलोय^४इहलोयविहङ्गमेविणा
 अहिंसायरणेण अत्तणो वि य अमित्तेण अत्तं मे मित्तेणं ।
 न उवेस्सिकियव्वं जाणन्तेणं रायजणाहियं । ११अग्गी ईइसं पि
 देवस्स निवेईयइ । रादणा भणियं । भणउ अज्जो । जञ्ज-
 देवेण भणियं । देव, सुण । १सुयं मए चक्कदेवामअपरिय- १५
 णाओ, १ जहा इमं चन्दणसत्यवाहगेहं चक्कदेवेण सुट्ठं, संगो-
 विद्यं रित्यं निययगेहे । १ एवं सोऊण देवो पमाणं ति ।
 रादणा भणियं । अज्ज, असंभावणिज्जमेयं, १कुलप्पसुओ खु
 १सो, १ता कइ इमं अज्जन्तविहङ्गं करिस्सइ । जञ्जदेवेण भणियं ।

१ DF आसंका ।

१ DF om.

१ ACE बोससे ।

४ BD om इहलोय ।

५ ACE ततो ।

१ D ०उ जगह ।

७ D adds सुयं ।

८ DF कुलपसुओ ।

देव, नत्थि अस्मान्णलोभवसगाणमसंभावणिज्जं । को य दोसो
 कुलस्स, 'किं न हवन्ति सुरभिक्षुसुमेसु किमिच्छो । ता
 निरुवावेहि' ताव केणइ पयारेण तस्स गेहं ति । तच्चो
 'जुत्तमेय' ति चिन्तिऊण समाणत्तं चण्डसासणेण करणं ।
 १ भणिया २य कारणिया । नयर^३महन्तगेहिं मह घेत्तूण
 चन्दणसत्यवाहभण्डारियं पलोएह चकदेवस्स ४गेहे तं पण्डं
 रित्यं ति । तच्चो 'किमेइणा असंभावणिज्जेणं, अहवा आएस-
 गारिणो अन्हे' त्ति मन्तिऊण मेलविय नयरमहन्तगे घेत्तूण
 चन्दणसत्यवाहभण्डारियं जाममेत्ते वामरे समागया मे गेहं
 ० पहाणनयरजणाहिद्विया कारणिय त्ति । पुष्किओ य तेहिं
 १अहं । सत्यवाहपुत्त, न ते किंचि केणइ एवंजाइयं रित्यं
 संवहारवडियाए उवणीयं ति । तच्चो मए अमंजायमङ्गेण
 भणियं 'नहि नहि' त्ति । तेहिं भणियं । न तए कुप्पियव्वं;
 रायसासणमिणं, जं ते गेहमवल्लोइयव्वं ति । मए भणियं ।
 १ न एत्थ अवसरो कोवस्स, पयापरिरक्कणनिमित्तं समारओ
 देवस्स । तच्चो पविट्ठा मे गेहं मह नयरबुद्धेहिं रायपुरिमा ।
 १अवल्लोइयं च तेहिं नाणापयारं दविणजायं, दिट्ठं च पय-
 लट्ठावियं चन्दणनामद्धियं हिरण्वामणं, जीणियं बाहिं,
 दंसियं चन्दणभण्डारियस्स । अवलोइऊण मदुक्कमिव भणियं

१ A किच. CDE किह. B has उति for चवन्ति. D चेति ।

१ DE ०वेह ।

१ DE om.

४ B महनेहिं, D महनरहिं ।

५ D नेहं F नेहन्ति ।

१ B अवलोइच नाच० and om. च after दिह ।

१च तेण । अणुहरद ताव एयं, न उण निस्सुंसयं विद्याणामि
 न्ति । कारणिएहिं भणियं । वाएहि ताव अवहरियनिवेधणा-
 १पत्तगं, किं तत्थ इमं ईदसं १अभिखिहियं न व न्ति । वादयं
 पत्तगं, दिट्ठमभिखिहियं । सण्णसीभूया नायरकारणिया ।
 भणियं च तेहिं । सत्यवाहपुत्त, कुओ तुह इमं । तओ मए ५
 १वि चिन्तियं । कहं सभावठावियं मिच्चनासं पयासेमि । १मा
 नाम तेणावि कहिवि एसो एवं चेव समासादओ भवे । ता
 कहं नियपाणवज्जमाणओ मिच्चपाणे परिच्चयामि न्ति ।
 चिन्तिकण भणियं मए 'नियगं चेव एयं' ति । १तेहिं
 भणियं । कहं चन्दणनामद्धियं । मए भणियं । न-याणामो, १०
 कहिंषि वासणपरावत्तो भविस्सुह । तेहिं भणियं । किंसंखियं
 किं वा हिरणजायमेत्यं ति । मए भणियं । न सुट्ठु सुम-
 रामि, १सहं चेव ओएह । कारणिएहिं १भणियं । वाएह
 पत्तगं, किंदविणजुत्तं किंसंखियं वा तं चन्दणसत्यवाहवासणं
 ति । वादयं पत्तगं जाव दीणारदविणजुत्तं दससहस्समंखियं १५
 च । तओ छोडाविद्यमणेहिं १मिच्छिओ पत्तगत्यो । विन्दिद्या
 नागरकारणिया । परिचिन्तियं च तेहिं । कहं अप्पजिहय-
 चक्कसत्यवाहपुत्ते चक्कदेवे एवं भविस्सुह न्ति । पुओ वि
 सुत्तिओ । सत्यवाहपुत्त, गरिन्दसासणमियं; ता कहेहि

१ D चंदसेव ।

२ BF वत्तयं ।

३ ACE छिहियं ।

४ DF om.

५ DF नदवियिच देवापि कचंषि ।

६ D तेहि च ।

७ D वयं ।

८ CE add वाचयं ।

- फुल्लं, 'कुञ्जो तुह इमं'ति । तञ्चो मए तं चेवाणुचिन्तिज्जण
 तं चेव सिद्धं ति । तेहिं चिय 'धिरत्यु देवस्सु' न्ति भणिज्जण
 मन्तिथं । अस्सं पि ते न किञ्चि परमन्तिथं गेहे सिद्धइ ।
 मए भणिथं । न किञ्चि । तञ्चो तेहिं पत्तगं वाइज्जण सवि-
 ५ सेसमवल्लोइयं मे गेहं, दिद्धं च जहावाइयं निरवसेसमेव
 रित्थं । एत्यन्तरंमि 'य कुविथा ममोवरि आरखिगा । गीष्मो
 तेहिं नरवइसमीवं । साहिञ्चो वुत्तन्तो चण्डसासणस्सु ।
 भणिञ्चो 'न्दि राइणा । सत्यवाइपुत्त, विञ्चाञ्चोभयल्लोयमग्गो
 तुमं, ता न तुह एयमेरिसमसाज्जचरियमसंभावणिज्जं संभावेमि
 १० 'न्ति । ता कहेहि ताव, को एत्य परमत्यो न्ति । तञ्चो मए
 तं चेव चिन्तिज्जण वाइजलभरियल्लोयणेणं न किंपि जंपिथं
 नरवइपुरञ्चो न्ति । तञ्चो राइणा समुप्पन्नासक्केणावि ताथ-
 वज्जमाणञ्चो असइसं वयणमभाभिज्जण कयत्थणं चाक्काज्जण
 निव्विसञ्चो समाणत्तो न्हि, गीणिञ्चो य रायपुरिसेहिं
 १५ नयराञ्चो, सुक्को 'य नयरदेवयावणसमीवे । 'पडिनिचत्ता
 रायपुरिसा । समुप्पन्ना 'य मे चिन्ता । किमेइइमेत्तपरि-
 भवभायणेणं अज्ज वि जीविणं । ता एयंमि नयरदेवयावण-
 समासक्के नग्गोइपायवे उल्लसमेमि अप्पाणं ति । चिन्तिज्जण
 पयट्ठो नग्गोइसमीवं । एत्यन्तरंमि 'य कश्चिञ्चि आभोइज्जण
 २० इमं वइयरमोहिणा समुप्पन्ना ममोवरि नयरदेवयाए अणु-

कम्पा । 'आवेसिज्ज रायजणणिं साहित्यं जहट्टियमेव' एवं
 तौए राहणो । भणिओ य राथा । इमाए 'मइल्लणए'
 अमुगंमि नयहज्जाणासञ्जे नग्गोहपायवे उब्बन्धणेण अत्ताणयं
 परिच्चइउं ववसिओ चंक्कदेवो । ता लज्जं निवारेहि तं
 संमाणिज्जण य पवेसेहि नयरं ति । तओ कोहनेहाउलयाए ५
 संकिणं रसमणुहवन्तो राथा 'अरे गेण्हह दुरायारं जञ्जेदेव'
 ति आइसिज्जण पहाणवाह्यारूढो समं अहासस्सिहित्थपैरि-
 यणेणं 'तुरियतुरियं निग्गओ नयरओ', पत्तो 'य नयह-
 ज्जाणं । दिट्ठो 'य अहं राहणा नग्गोहपायवसाहागओ उत्त-
 रीयनिबद्धपासंमि ठोइयाए सिरोहराए अत्ताणयं पवाहिउ- १०
 कामो न्ति । तओ भो 'दूरओ चेव संभमाइसयनिव्वज्जिय-
 सारं 'भो चक्कदेव, मा साहसं मा साहसं' ति भणमाणो
 सिग्गयतरतप्पियाए वाह्याए 'समन्नीणो पायवसमौवं । सय-
 मेव अवणोओ पासओ, गेण्हज्जण 'य करंमि ठाविओ अहं
 तेण वाह्यापट्टियाए', भणिओ 'य सबज्जमाणं । भो सत्यवाह- १५
 पुत्त, जुत्तं नाम भवओ मए वि पुच्छियस्स सच्चावासाहणं ।
 तओ मए चिन्तियं । हन्तं किमेयं ति, पयासियं भविस्सह
 केणह मिज्जगुण्णं । एत्यन्तरंमि 'य भणियं राहणा । भो

१ BDF चाति० ।

२ DF रयं ।

३ BF मए० ।

४ DF तुरियं ।

५ D adds राथा ।

६ DF om.

७ BDF om.

८ BF दुराओ ।

९ BF चलोओ पायवस्स स० ।

१० CE पट्टियाए, DF पट्टियाए ।

सत्यवाहपुत्त, साहिओ मम एस वरयरो अस्सं पविसिज्जण
 भयवईए नयरदेवयाए, जहा निहोसो तुमं दोसयारी य एत्य
 दुरायारो जन्नदेवो । ता खमियस्सं तुमए, 'जं मए असु-
 णियपरमत्येणं कयत्थिओ सि त्ति । तंओ मए 'हन्त 'मंपत्तो
 ५ वसणं जन्नदेवो' त्ति चिन्तिज्जण भणिओ राया । देव,
 'रायधम्मोऽयं, पयापरिरत्त'णसमुज्जयस्सु नत्थि दोमो देवस्स ।
 जन्न'देवमूळसुद्धिं पि गवेसेउ देवो, न तंमि महाणभावे
 अणायरणं संभावीयइ । राइणा भणियं । गविट्ठा मूळसुद्धौ,
 साहियं भयवईए 'सव्वमिणं तेण पावेण ववसियं' ति ।
 १० साहियं देवयाकहियं राइणा^१ । 'ठियं च मे चित्ते तुह
 दोसपयासणेणं ति भणिज्जण साहिओ जन्नदेवकहियवुत्तनो ।
 तंओ मए चिन्तियं । हन्त किमेयं असंभावणिज्जं । एत्यन्तरंमि
 'य चाणिओ रायपुरिसेहिं बन्नेज्जण जन्नदेवो, निवेइओ
 राइणो । भणियं च तेण । अरे एयस्सु जिक्कं छिन्तिज्जण
 १५ उप्पाजेइ लोयणाइं । विसणो जन्नदेवो । तंओ मए चलणेसु
 निवज्जिज्जण विज्जन्तो राया । देव, मम एस अवराओ 'खमौ-
 यइ, मुच्चउ जन्नदेवो । राइणा भणियं । सत्यवाहपुत्त, न
 जुत्तमेयं; दुरायारो खु एसो, तम अन्नं विज्जवेहि त्ति । मए

१ ACE जन्नय BF om.

१ BF वनो ।

१ A •धम्मो, BF धम्मोयत्तं, D •धम्मो यत्तं ।

४ D •मुज्जयस्सु ।

५ B देवस्स and om. सि ।

१ CEF add चहरेवस्स ।

७ A डिवायइ राइवा भयं च मे चित्ते ।

८ DF om.

९ D चमिज्जण ।

भणियं । देव, अलमकेणं ति ; जइ ममोवरि बज्जमाणो
 देवस्स, ता इमं चेव संपाडेउ देवो । राइणा भणियं*
 अलहणीयवयणो तुमं ति ; तुमं चेव जाणासि । तन्नो मए
 'देवपसाओ' त्ति भणिज्जणं 'निवडिओ' 'चलणसु । मोघा-
 विओ जइदेवो, पेसिओ य अहं राइणा निययभवणं ।
 तन्नो सक्खाणिज्जणं मइया विभूईए 'गओ सभवणं ति । जाओ
 य लोयवाओ, अहो जइदेवस्स जइअत्तं^१ । समुपओ थ मे
 निव्वेओ । पेच्छ, ईइसाणं पि मित्ताणं 'ईइमो परिणामो
 त्ति । अओ असारया संसारस्स, विचित्तया कम्मपरिणईए,
 दुक्खत्ताणि^२ पाणिचित्ताणि । ता न-याणामो किमेत्ये^३
 जुत्तं ति ॥

एत्यन्तरंमि 'य समागओ तत्थ सुगिहियनामो अग्निभूई
 नाम गणहरो । ठिओ य नयइज्जाणे । दिट्ठो मए बाहिरि-
 यागएणं । जाओ य मे तं पइ 'बज्जमाणो, पणमिओ य सो
 मए, धम्मलाभिओ 'य तेणं, 'उवविट्ठो तस्स पायमूले ।^४
 पुच्छिओ भयवं संवदुक्खविउडणसमत्थं धम्मं । साहिओ भग-
 वया खमाइगो 'साउधम्मो । तं च सुणमाणस्स समुपज्जा
 देवविरइपरिणई, पवडुमाणसंवेगस्स जाओ भवविरागो ।
 चिन्तियं च मए । इत्थं संसारपवडुणामेत्तफलेणं इमिणा
 परिकिल्लेसेणं, पवज्जामो पम्मज्जं ति ॥

१०

१ DF om. २ D वेधित् । ३ DF 'नचं । ४ DF ईइमो परिणम

५ DF 'वक्खत्ताणि ।

६ DF add भणि ।

७ D om. वाड ।

- एत्यन्तरंमि ^१य गल्लिओ कल्लसंघाओ, पयल्लिया बन्धण-
 द्विई, विहावियं अत्त^२विरिएणं, ससुप्पका सम्भविइपरिएणं ति ।
 कहावसाणे य विज्जन्तो मए भयवं गुरु । अणुगिहीओ अहं
 भयवया, विरत्तं च मे चित्तं भवपवसाओ, ता अइसउ भयवं
 १ किं मए कायव्वं ति । ^३तओ तेण ^४सुयसयनाणिणा मम
 भावं वियाणिकण भणियं । जुज्जइ भवओ महापुरिससेवियं
 समणत्तणं ^५काउं ति । तओ मए तस्स समीवंमि चेव पवणं
 समणत्तणं परिवालियं च विहिणा । तओ अहाउयं ^६पालि-
 ज्जण काकमासे कासं किंसा देहं चइज्जण नवसागरोवमाज
 १० वेमाणिसत्ताए उववओ णि बन्धओए, इयरो वि य जल-
 देवो ति सागरोवमठिई सक्करप्पभाए नारगो ति । तओ
 अहमहाउयं पालिज्जण देवलोगाओ सुओ ^७समाणो इहेव
 विदेहे ^८गन्धसावईविजए रथणपुरे नयरे रयणसागरस्स
 सत्यवाइस्स सिरिमईए भारियाए कुक्किंषि पुत्तत्ताए
 १५ उववओ ति । इयरो वि य० तओ मरगाओ उव्वट्ठिज्जण
 आहेउगसुणओ भविय मरिज्जण तिसागइोवमाज तत्येव
 उववज्जिज्जण तओ य उव्वट्ठो नाणपतिरिएसु आहिण्डिज्जण
 तत्येव रथणपुरे तायसरदासीए नल्लयाभिहाणाए सुयत्ताए
 उववओ ति । उच्चिसमयंमि जाया य अप्पे, पत्ता य
 २० बाहभावं । पइट्ठावियाइं नामाइं मण्णं चन्धसारो इयरस्स

१ BD om. २ D adds संघात । ३ BD om. all down to भणियं ।

४ BD om. ५ B परिवालिज्जण । ६ D om. ७ D अहि० ।

अणहगो त्ति । पत्ता १य जोव्वणं । कच्चो मए दारसंगहो ।
 एवं च विषयासत्ता १चिट्ठामो । पुव्वभवव्वासन्नो य न इमस्स
 ममोवरि वज्जणापरिणामो अब्बे । अज्जया य आगन्नो तत्थ
 मासकप्पविहारो भयवं । विजयवद्धणायरिन्नो । पवन्नो य मए
 इमस्स पायमूले सावगधन्नो । अज्जया य तं पुरं दौहदण्ड-
 जत्तागए नरवहंमि गामन्तरगएस्स अण्हेस्स विज्जन्नेउनामेण
 सवरसेणावहणा हयविहयं काऊण अवणीन्नो कोद लोन्नो ।
 सुयं च अण्हेहिं । समागया तं पुरं । दिट्ठं १च मसाणागार-
 मणुगरिन्नं गवेसाविधं माणुसं जाव सव्वमेव धरह नवरं
 चन्दकन्ता मे भारिया अवहउ त्ति । तन्नो ससुप्पन्ना मे १०
 अरई, जाया य चिन्ता । हा कहं सा तवस्सिणी ममादिट्ठ-
 विन्नोगा पाणं धारिस्सह त्ति । एत्यन्तरंमि १य भणिन्नो
 देवसन्नाभिहाणेण बुद्धमाहणेणं । सत्यवाहपुत्त, मा संतप्प ।
 पुणो वि एयंमि सेव विषए सिरित्त्याभिहाणान्नो सच्चिवे-
 सान्नो एवं सेव सवरेहिं अवणीन्नो जणो आसि । मो ११
 निरवसेसो अखण्डियचरित्तसव्वस्सो महथा दविणजाएण
 सुक्को त्ति । तन्नो अहं एयमायण्णिऊण अरक्कन्तेस्स कहवय-
 दिण्हेस्स मभूमिसुवगएस्स सवरेस्स अणहगदुहन्नो घेत्तूण सव्व-
 सारं दविणजायं सुमण्हस्संभिदं १ च पाहेयं पयहो चन्द-
 कन्ताविमोक्खणमिन्नं १ति ॥

१०

१ D om.

२ D विनालो ।

३ D om.

४ D adds च ।

५ AB ०६चिधं ।

‘इओ ‘य तीए मम विभोगविज्जराए चारित्तवत्तणा-
 वक्खिणीए’ य ‘कहिंणि ‘सुवगामासककूववडावासिवाए सवर-
 वाहिणीए निवाचरमसमयंमि पवत्ते ‘य पथाणगकोलाहले
 पेरन्तरखणावावडेसु सवरसंचाएसु जीवियनिरवेखाए तंमि
 * चेव जिषकूवंमि पवाहिओ अप्पा । पडिथा ‘य जलमण्णे
 न मया ‘य जलपभावेणं । तओ तग्गयं चेव पडिकूवग-
 महिड्डिऊण षिट्ठिउमारड्डा । किण्णपाणा य जीवियसेसेणं
 चेव जाव पाणे धारेइ, ताव पत्ता अण्णे तसुहेसं । अणहगसु
 वि य पुब्बभवनिमित्तओ तथत्यसंदरिसणओ य मसुप्पओ
 • ममोवरि वज्जणापरिणामो । चिन्तिथं च णेणं ‘कहमेसो
 वच्चियव्वो’ न्ति । तओ सो अण्णेषवियप्प‘समाउलियहिथओ
 अणं च सुद्धसहावो न्ति एवं वच्चामो । पाहेयदविणजायाणि
 य पत्तेयं इत्यगोयुराणि इवन्ति । अज्जया य मम इत्थे
 पाहेयं तस्स दविणजायं ति । एवमणुगक्कमाणा पत्ता तसुहेसं,
 * जत्थ सा चन्दकन्ता ‘षिट्ठइ.’ दिट्ठो य ओ कूवो । एत्थ-
 न्तरंमि ‘य अत्थमिओ सहसुरस्सो, सुलिया*सड्डा । तओ
 चिन्तिथमणहगेणं । इत्यगयं मे ‘दविणजायं, विज्जणं च
 कन्तारं, ममासओ य पायाकगम्भीरो कूवो, पवत्तो य
 सवर।इ‘विवरसमञ्जायगो अन्धधारो । ता एयंमि एयं

१ D om.

२ D •रीय ।

३ B कूवणि, D कूवणि ।

४ D जलपुव ।

५ CD पञ्चास ।

६ D विवराचवनीजवमायी ।

‘पक्षिविजृण नियन्तामो १ इमस्स थाणस्स न्ति, चिन्ति-
 ज्ञणं भणियं च तेण । सत्थवाहपुत्त, धणियं पिवासाभिभूओ
 णि । ता निहाल्लेहि एयं जिणकूवं, किमेत्य उदगं अत्थि १
 नत्थि न्ति । तओ मए गहियपाण्येयपोट्टलेणं चेव निहा-
 ल्लिओ १ कूवो । एत्थन्तरंमि १ य सुविषत्थहिययस्स सोयस्स १
 विथ मसू आगओ मम समीवमणहगो । सइसा पत्तिओ
 तंमि अहमणहगेण, पत्तिओ १ य उदगमन्ने । नित्तो
 १ य सो तओ विभागाओ १ । अहमवि १ य ससंभन्तो लग्गो
 पत्तिकूवगेक्कदेसे । परासुट्ठा १ य भयविहल्लङ्का चन्दकन्ता,
 चीमहावओ भयकायरा । १ भणियं च तीए ‘नमो अरि- १०
 चन्ताणं’ ति । तओ पच्चभिन्नाओ सहो । ऊससियं मे हिय-
 एणं । भणिया य सा ‘अभयमभयं जिणसासणरयाणं’ ति ।
 तीए वि य पच्चभिन्नाओ मे सहो । रोविउं पयत्ता, समा-
 सामिया १ मा मए, पुच्छिया य वुत्तन्तं । साहिओ य तीए,
 मए वि य नियगो न्ति । भणियं च तीए । हा दुट्ठु कयं ११
 अणहगेण । मए १ भणियं । सुन्दरि, न दुट्ठु कयं, परमोव-
 चारी खु सो महाणभावो, जं १ तुमं मंजोरय न्ति । अण-
 निहाण १ य अइक्कन्ता रसणी, लग्गओ अंसुमाळी । तओ

१ D पक्षिविजृण ।

१ B दुवावाड इमस्स, D इमस्स थामस्स ।

१ B adds न्ति ।

१ B adds चेव ।

१ Dom.

१ D adds थाणहिल्लो ।

१ D अधिचमिनीह ।

१ D च ।

१ D तुमायसंजोर ति ।

मए दिन्नं चन्दकन्ताए 'पाहेयं । भणियं च तीए 'कहमहं'
 तुमए अगहियंमि गेणहामि, न्ति' । तन्नो मए नेहकाणरं
 से हियं कल्लिऊणमकाले सेव गहियं 'पाहेयं, भुत्तं च
 अन्हेहिं । 'तन्नो चिन्तियं' मए । केण पुण उवाएण अन्हे
 ५ इमात्तो भवसमुदात्तो विव कूवगात्तो उत्तरिस्सामो न्ति ।
 एवं च चिन्तयन्ताणं कहवयदिणेसु^१ खौणं पाहेयं, पण्डा
 जौवियासा । जाया य मे चिन्ता । कहं पाविऊण जिणमणं
 अकाऊण पव्वज्जं अकयत्यो मरिस्सामि न्ति । एत्यन्तरंमि
 फुरियं से वामलोयणेणं ममावि 'दाहिणेणं । अपियं च
 १० तीए 'अज्जउत्त, वामं मे लोयणं 'कुरियं' ति । तन्नो
 साहिन्नो से मए हिययसंकप्पो हयरचत्तुफुरणं च । समा-
 सासिया य एसा । सुन्दरि, इमेहिं निमित्तविसेसेहिं 'अवस्स
 अन्हाणं न चिरकाळाणसारो एस किल्लेषो, ता न तुमए
 संतप्पियव्वं ति । पडिस्सुयमिमौए । एवं च जाव अहोरत्तं
 १५ निवसामो, ताव समागत्तो सवरंरायहाणीत्तो रयणपुरमित्रा-
 सिणो नन्दिवट्ठणाभिहाणस्य सत्यवाहस्स^२ भिन्निन्नो रयण-
 पुरगामौ सेव सत्यो न्ति । उद्यंगनिमित्तं^३ च समागथा
 'पुरिसा । 'गहिऊण सम्मणा द्विद्वाहं अन्हे इमेहिं । निवे-

१ D पाहेयं ।

२ D •हयं ।

३ D om.

४ D adds च ।

५ B •दिवदीह ।

६ D हविसेसेहिं । साहियं ।

७ D फुरर ।

८ B अवस्सं, D अवस्सुयं ।

९ D सम्मणा ।

१० CD om.

इत्थं सत्यवाहस्तु । कथमस्मिन्पञ्चोपणं समुत्ताराविद्यां तेत्थं,
 पञ्चमिन्नायाणि य । पुच्छिद्यां बुत्तन्तं, साहिन्तो वित्त्-
 रेण^१ । तन्तो पत्थिद्यां रथणत्तरं जाव अरुत्तन्तो पञ्चसु
 'पञ्चाणसु परिवहन्ते सत्ये रायवत्तणीन्तो नादुरद्वेसभाए
 दिट्ठो कङ्कालमेत्तसेसो वामपासावस्मिदविणजान्तो केमरिणा ॥
 दीहनिहावसमुवणीन्तो अणह्णो^२ न्ति । दविणोवल्लभेण पञ्च-
 भिन्नान्तो अन्हेहिं । तन्तो तं तत्ताविहविवागं पेच्छिऊण
 समुप्यन्तो मे विवेगो । अन्तोवसमसुवगयं चारित्तमोहणीयं ।
 संजान्तो सवसज्जीवलीयदुल्लहो चरणपरिणामो । तन्तो अहं
 तत्ताविहपवकुमाणपरिणामो^३ सेव आगन्तो सनयं । पवन्तो १०
 य जहाविहोए विजयवद्धणायरियसमीवे पव्वज्जं ॥ अहा-
 ल्लयमणुवालिऊण विहिणा^४ य मोत्तूण देहं उववन्तो सोलस-
 सागरोवमाज वेमाणियत्ताए भहासुक्ककप्पमि, अन्नरो वि य
 अणह्णो सोहवावाहसरीरो सत्तसागरोवमट्ठिई^५ वाकुगप्प-
 हाए नारगो न्ति । तन्तो अहंमहाउयं^६ पालिऊण देवलो- ११
 गान्तो चुन्तो सप्पाणो इहेव जम्मुहीवे दीवे भारहे वासे
 रत्तवीरउरे नयरे नम्बिअह्णसु गाहावरत्तु सुरसन्दरीए
 भारिणाए सुप्पिंखि पुत्तत्ताए उववन्तो हि^७ । इयरो वि^८
 तन्तो मरगान्तो उव्वट्ठिऊण विव्वगिरिपव्वए अणेगसत्तवा-

१ CD add विहिन्तो रन्तो ।

२ AC पञ्चावेत्तु ।

३ D om.

४ D ०संवेगो ।

५ ABD य ।

६ D ०ट्टिरन्तो ।

७ BD ०पववत्ता० ।

८ D न्ति ।

९ D य ।

- वाचनपरो 'सौहृताए उववन्नो' । 'तन्नो सौहृताए 'सुवव-
 व्जिऊण पुणो वि 'मरिऊण सत्तसागरोवमाऊ तत्थेव उवव-
 व्जिय तन्नो य उव्वहो नाणातिरिएसु आहिण्डिय तत्थेव
 नथरे सोमसत्थवाहस्स नन्दिमईए 'भारियाए पुत्तत्ताए
 ५ उववन्नो न्ति । उच्चियसमयंमि जाया अन्हे, पत्ता बालभावं ।
 पट्टाविथाइं नामाइं मण्ण अणङ्गदेवो, इयरस्स धणदेवो
 न्ति । आ बालभावन्नो जाया पिई मम सत्थावन्नो^१,
 इयरस्स करवणं । कुमारभावंमि^२ य^३ पत्तो मए
 देवसेणगुहसमीवे 'सव्वन्नभासिन्नो धन्नो । पत्ता य जोव्वणं ।
 १० सन्ने वि पुव्वपुरिसव्विए दविणजाए अभिमाणन्नो^४
 'किमणेण पुव्वपुरिसव्विएणं' ति दव्वसंगहनिमित्तं गथा
 रयणदीवं । विठत्ताइं रयणाइं । कया संजुन्नी । पयहा
 निधदेसमागत्तं । एत्यन्तरंमि 'य पुव्वकयकन्नदोसेण
 चिन्तियं धणदेवेण । कइं पुणो वच्चियन्नो एस अणङ्गदेवो ।
 १५ विचप्पिया य तेणं अणेगे^५ मिच्छावियप्पा । ठाविन्नो
 सिद्धन्तो । अवावाहन्नो एस न तीरए वच्चिउं ति, ता
 वावाएमि एयं । परिचिन्तिन्नो 'उवाचो 'भोयणे से विसं
 देमि' न्ति । अन्नया य सत्थिमईसन्नियेसमणुपत्ताणं भोयण-
 निमित्तं गन्नो धणदेवो इद्धमग्गं । कारावियं च तेण भोयणं,
 २० पक्खित्तं च एगंमि उट्टुगे विसं । चिन्तियं च तेणं 'एयं से

१ D सौची । २ D न्ति । ३ D om. ४ B उववज्जिऊ, D उववज्जिऊ ।

५ AC •चो । ६ D •भावाच । ७ D •सेव । ८ B om.

दाहामि' न्ति । आगच्छन्तस्सु^१ अण्णवियप्पावहरियचित्तस्स
 संजाओ विवज्जओ । भोयणवेलाए^२ गहिओ तेण विसलहुगो,
 दिओ ममं च इयरो^३ न्ति । पभुत्ता अहे जाव थेववेलाए
 सेव^४ 'चारिओ धणदेवो । तओ 'किमेयं ति' आउल्लौहओ
 'अहं जाव किंकायव्वमूढो थेवकालं सिट्ठामि, ताव असुग्ग-^५
 थाए विसस्स विचित्तयाए कम्मपरिणामस्स उवरओ धणदेवो ।
 जाया मे चिन्ता 'हा केण उण एयं ववमियं' ति । 'तओ
 असुणियवुत्तन्तो महासोयाभिभूयमाणसो आगओ सनयरं ।
 सिट्ठो वुत्तन्तो तस्स माणसाणं ।^६ विदलं च तेमिं अब्बहिययरं
 रयणजायं । सेसरयणजायं पि^७ 'य जहाणुरूवं कुसलपक्के^८
 निउञ्जिऊण तस्मिंएण सेव^९ 'तयप्पभिइमन्नायविसयसङ्गो
 पवओ देवसेणायरियसमोवे पव्वज्जं ति । परिवाल्लिऊण
 अहाउयं विहिणा य मोत्तूण देहं पाणयंमि कप्पे^{१०} उववओ
 एगूणवौससागरोवमाऊ देवो न्ति, इयरो वि विसमरणाणन्तरं
 पडुप्पभाए पुढवीए नवसागरोवमाऊ नारगो न्ति ॥ तओ^{११}
 अहमहाउयं^{१२} अणुवाल्लिऊण चुओ समाणो इहेव जमुहीवे
 दीवे एरवए खेत्ते इत्थिणाउरे नयरे हरिनन्दिस्स गाहावइस्स
 कप्पिमईए भारियाए कुप्पिंसि पुत्तत्ताए उववओ^{१३} ।
 इयरो वि^{१४} तओ नरगाओ उव्वट्ठिय उरगत्तणं पाविऊण-

१ D adds च ।

२ D om.

३ चारिओ ?

४ D चउयं ।

५ D दिहा ।

६ B तय०, D 'यसुरहेव अहा० ।

७ D सउयओ ।

८ D 'सउयओ ।

९ D adds ति ।

‘मणेगसत्तवावायणपरो’ दावाणलदुद्देहो मरिजण तीए
 चेव पक्कप्पभाए पुठवीए किंणुणदससागरोवमाज नारगो
 होऊण तन्नो उव्वहो तिरिएसु आहिण्डिय तंमि चेव
 हत्थिणाउरे इन्दनामस्स वुड्डुवेड्डिस्स नन्दिमईए भारियाए
 १ कुच्छिंसि पुत्तत्ताए उव्वन्नो न्ति । उच्चियसमयंमि जाथा
 अन्हे । पइट्ठावियाहं नामाहं मण्णं वीरदेवो, इथरस्स दोणगो
 न्ति । पत्ता २य कुमारभावं समप्पिया य लेहायरियस्स ।
 जाथा ३य अन्हाणं पुव्ववल्हिया चेव पिई । तन्नो गह्वि-
 कलाकलावेणं मए पण्डित्तो माणभङ्गुगुहसमौवे जिणदेसिन्नो
 १० धम्मो, ममोवयारवच्चणकुसलेण दव्वन्नो दांणणावि । तन्नो
 य मे धम्माणुराएण ४तप्पभिहं तं पइ समुप्पन्ना थिरथरा
 पिई । समप्पियं से पभूयं दविणजायं । भणिन्नो य एमो,
 ‘ववहरह अणिन्दिएण मग्गेण’ । तन्नो सो ववहरिउमारद्धो ।
 विठन्नं च तेण पभूयं दविणजायं । एत्थन्नरंमि पुव्वकयकक-
 १५ वासणादोसेण जाथो से ममोव्वरि ५अहिगो वच्चणापरिणामो ।
 चिन्तियं च तेणं । अज्जियं पभूयं दविणजायं, भागिन्नो य
 वीरदेवो एयस्स । ता केण उण उवाएण वस्सियव्वो एमो न
 य सुणह जहट्ठियं पे कोह ववह्वारं । ता किं अवलम्बामि ।
 अहवा एयंमि परिपन्थगे न मे अल्लियवयणं निव्वहइ । ता

१ BD चलेन० ।

२ D • हरती, AC • चिरन्ती० ।

३ D om.

४ D om.

५ AC नहिच ।

६ D adds पि ।

वावाएमि^१ एयं । तन्नो 'जमहं भणिस्सामि, तं सेव अग्घिस्सइ'
 ति संपहारिज्जण पारद्धो तेण^२ 'समुवयारो । काराविन्नो
 महन्नो पासाओ, उवरिद्धमिभाए^३ य तस्स अणियमिय^४ खोस-
 जालो निज्जुहगो । चिन्तियं च तेणं । वीरदेवं पासाय^५ पवेस-
 निमित्तं निमन्तिज्जण दंसेमि से निज्जुहगं । तन्नो सो रक्ख- ५
 दसणीयथाए निज्जुहगस्स सवसा आरोहइस्सइ । तन्नो य
 तन्निवडणेण निवडिन्नो समाणो न भविस्सइ ति । एवं च
 कए समाणे लोयवाओ वि परिहरिन्नो होइ^६ । 'संपादयं
 तेण जहाममीद्वियं । भुत्तुत्तरकासंमि^७ 'य आरुढा दुवे वि
 अग्घे सपरिवारा पासायं । एत्थन्नरंमि^८ 'य पण्डा से मई । १०
 मम दंसणनिमित्तं केवल्लो सेवारुढो निज्जुहगं । जाव 'य
 नारोहामि अहयं, ताव निवडिन्नो^९ । हाहारवं करेमाणो
 समोदसो अहयं जाव दिट्ठो पसत्तमुवगओ दोणगो ति ।
 समुप्पन्नो मे निज्जेओ । चिन्तियं मए । धिरत्थु जीवलोयस्स,
 एवमवसाणं संसारचेड्डियं । तन्नो अहं तस्स मयकिच्चं काज्जण १५
 तन्निवेएण सेव पंडिवन्नो माण^{१०} 'भङ्गगुहसमीवे समणसिङ्गं ।
 परिवालज्जण अहाउयं 'उववओ^{११} 'हेट्ठिमोवरिमगेवेज्जए
 किंणुणपणुवीससागरोवमाज . देवो ; इधरो वि^{१२} दोणओ

१ D adds ताव ।

२ BD समुवाओ ।

३ D •धूमिवाय ।

४ B खोस ।

५ D पवेस ।

६ D adds ति ।

७ B संपादियं ।

८ D om.

९ D adds तवो ।

१० ACD •पण ।

११ D हेट्ठु ।

१२ B adds च ।

तद्वाविहङ्गद्व्याणोवगन्तो धूमपभाए पुठवोए दुवास्तसवागरो-
 वमाऊ नारगो ति ॥ तन्नो अहं सुराउयमणुमुच्चिऊण सुन्नो
 समाणो इहेव जम्मुहीवे दीवे 'एत्थ चेव विजए चम्मागवे
 नयरे, माणिभइस्स सेट्ठिस्स 'हारिणीए भारियाए कुच्छिंवि
 १ पुत्तप्ताए उववन्नो, जान्नो 'य उच्चियसमएणं । पइट्ठाविद्यं मे
 नामं पुत्तभइो ति । 'पठमं च किल मए घोसमुच्चारयन्नेण'
 'अमर' ति संलत्तं । अन्नो इदं पि मे नामं अमरगुत्तो
 ति । सावयगिऊप्पत्तीए य आ बालभावान्नो चेव पवन्नो मए
 जिणदेसिन्नो धम्मो । एत्थन्नरंमि 'य इयरो वि तन्नो नरगान्नो
 १० 'उव्वट्ठिऊण मयंभुरमणे समुदे महामन्नो भविय अन्न-
 पावदिट्ठी मन्नो समाणो तीए चेव धूमपभाए दुवास्तसवा-
 गरोवमाऊ चेव नारगो होऊण उव्वट्ठो समाणो नाणाति-
 रिएसु अमहिच्छिय तंमि चेव नयरे नन्दावत्तस्स सेट्ठिस्स
 चिरिनन्दाए भारियाए कुच्छिंवि धूमपभाए उववन्नो, जाया
 ११ य उच्चियसमएणं । पइट्ठाविद्यं च मे नामं नन्दयन्ति ति ।
 पत्ता य जोव्वणं 'विहङ्गा य मण्णं । निव्वत्तिथं पाणिग्ग-
 हणं । समुप्पन्नो य मे तं पइ मिणेहो, तीए वि य तथेव ।
 एवं च विषयसुहमणुवन्ताणं गन्नो कोद कात्तो । पुव्वकय-
 केव्वदोसेण 'य 'से ममोवरि वस्सणा'पूरिणामो नावेद, जेण

= D यत्तेच ।

१ D चारिणीय ।

१ D om

१ AC रत्तेच ।

१ BD om.

१ B चम्माहो

० A विदिङ्गा, C विदिङ्गा, D दिङ्गा ।

= D 'भायो चवेद ।

समप्यियसव्वघरसारा वि माथाए ववहरइ । साहियं च मे
परियणेणं, न उण पत्तियामि ति । अन्नया 'थ साहियं
मे तीए । जहा । पण्डुं सव्वसारं कुण्डलजुयलं । तं पुण सयं
वेव अवरइरिऊण समाउलीभूया । भणिया य तन्नो मए ।
सुन्दरि, थेवमेयं ति, किमेइहमेत्तेणं संरमेण । अन्नं ते १
कुण्डलजुयलं कारावेमि । कारावियं कुण्डलजुयलं । अइ-
क्कमोसु कइवयदिणेसु अन्नज्जणवेलाए समप्यियं से नामक्किय-
मुद्धारयणं, संगोवियं च तीए निययाभरणकरण्डए । वत्ते
'य ण्हाणभोयणसमए काऊणमङ्गरायं परिगेण्हिऊण तम्मोलं
असंजायासङ्केण चेव तन्नो करण्डगात्रो 'सइं चेव गहियं १०
मए मुद्धारयणं । दिट्ठं च पुव्वनट्ठं सव्वसारं कुण्डलजुयलं ।
जाया य मे चिन्ता 'किमेयं पुणो लद्धं' ति । एत्यन्तरमि^१
ससव्वमा विथ आगया नन्दयन्ती । 'दिट्ठं' च तीए
मज्झ हत्यमि मुद्धारयणं । विलिथा मा । सक्किन्नो मे
भावो । तन्नो अहं सिग्घमेव निग्गन्नो गेहाच्चो । चिन्तियं १५
च तीए । दिट्ठं इमेण कुण्डलजुयलं । ता किमेत्य कायव्वं ।
जायं मे 'लङ्कत्तं, पण्डो एसो 'वि । ता जाव सयणवग्गे वि
मे लाच्चवं न उप्पज्जइ, ताव वावाएमि एथं ति । एसो य
एत्य उवाच्चो, सव्वघाएणं से कक्कणजोगं पउञ्चामि । कन्नो^२
तीए केवलाए चेव अणेयमरणावइदव्वसंजोएणं जोगो । २०

१ D om.

२ D वयं ।

३ D adds च ।

४ D लङ्कवत्तं ।

५ BD om.

६ D adds च

- संठवन्तो य तमेगदेसे उक्ता भुयङ्गमेणं । साक्षियं च मे
 पुरोहिणं हृदेवेणं । तन्मो अहं समभन्तो गिहं । दिष्टा
 य कश्चिमण्डलावावियसरौरा जीवियमेतसेसा नन्दयन्ती ।
 तं च तत्ताविहं ददूण समुप्यसा मे चिन्ता । धिरत्यु
 ५ मादन्दजालसरिषस्स जीवलोयस्स । बाहजलभरियलोयणे
 च सगगयस्तरं भणिया मए । सुन्दरि, किं ते बाहह ।
 जाव, न जंपद त्ति, तन्मो विसलो अहं, पण्डा जीवियासा ।
 तत्तावि 'गारुडिया एत्य पमाणं, अचिन्ता मन्तसत्ति' त्ति
 सहाविया गारुडिया । दिष्टा य तेहिं । विसला य ते ।
 १० भणिन्मो य जेहिं । सत्यवाहपुत्त, कालदट्टा खु एसा न
 गोथरा मन्तस्स । ता न कुप्पियव्वं तुमए त्ति, भणिज्जण
 निग्गया गारुडिया । तन्मो अक्कन्दणविक्षवणवावडस्स मे
 परिथणस्स विमुक्का जीविणं, कयं से उदूदेहियं । तन्मो
 अहं तच्चिव्वेणं सेव पवडुमाणसंवेगो 'धिरत्यु जीवलोयस्स'
 १५ त्ति परिचिन्तिज्जण १५ असारयं चरुज्जण किलेसायासका-
 रिणं सङ्गं पवन्तो पव्वज्जं त्ति । सा उण तवस्सिणी तत्ता
 मरिज्जण समुप्यसा तमप्यहाभिहण्णाए नरयपुठवीए । आउं
 च से १५ दगवौसं १५ सागराहं । एयं मे चरियं त्ति ॥ एयं च
 सोज्जण संजाओ रायनायराणं निव्वेओ । पुच्छियं च राहणा ।
 २० भयव, को उण तोए भवओ य परिणामो भविस्सह ।

१ B भा०, D ० कविचवा० ।

२ D om जल ।

३ D om.

४ D दम ।

५ D सावरीयमार्द ।

।यवद्या भणियं । तीसे अणन्तसंसारवसाणे सुत्तौ, मम उण
हेव जम्मे त्ति ॥

तन्मो अहमेयमायस्सिऊण^१ तस्सु चेव भयवन्मो समीवे
।पेयमायरजणपरिगन्मो.पवन्मो पव्वज्जं । एयं मे विसेस-
।ारणं ति ॥

सौहकुमारेण भणियं । सोहणं ते निव्वेयकारणं । अह
।रगदसमावस्रूवो उण एस संसारो, किंविस्सिट्ठाणि वा, इह
।रौरमाणसाणि सुहदुक्खाणि अणुहवन्ति पाणिणो, को वा
।त्य संसारचारगविमोयणसमत्थो भयवं धम्मो त्ति । धम्म-
।सेण भणियं । वक्क, सुण, जं तए पुच्छियं ।

एत्थ ताव चउगदसमावस्रूवो संसारो । गईओ पुण
।माओ । तं जहा । नरयगई तिरियगई मणुयगई
देवगई । सुहदुक्खच्छिन्ताए पुण, कुओ संसारसमावसाणं
।हजराभरणपीडियाणं रागाददोसगहियाणं विसयविसाव-
हेयचेयणाणं च सत्ताणं सुहं ति । न किंचि सुहं, वड्डं च
।ख्तं । एत्थ मे सुण नाथं ।

अह नाम कोइ पुरिषो. धणियं दालिइदुक्खसंततो ।

मोत्तूणं निधं देसं परदेसं गम्भमारद्धो ॥

कक्खिऊण थ देसं गामाथरनथरपट्ठणसणाहं ।

वेवदियहेहि नवरं कहंचि पन्थाउ पम्भट्ठो ॥

सन्निहं निबद्धसिद्धगन्धर्वमिच्छन् गयणपथारमगं महन्
नगोहपायवं श्रवणोदकण परिचिन्तिउं पथत्तो । कहं

जह 'नाम कहवि एयं रवितुरयत्तुरगक्किञ्चणपत्तं ।

नगोहमारहेष्सा कुहेष्सा तश्चो गइन्दत्सु ॥

इय चिन्तिऊण भौओ कुससूईभिन्नपायतल्लमगो । ५

वेगेण धाविऊणं वियडं वडपायवं पत्तो ॥

तं पेष्किउं विसणो नगोहं गयणगोथराणं पि ।

दुक्कणिक्कमुत्तङ्गखन्धमारहिउमसमत्थो ॥

ताव वणदुद्धत्थिं मन्थरगण्डालिजाल्लपामुक्कं ।

ऊलियं 'समत्थियनं दहुं वडपायवुद्देसं ॥ १०

अवहिउभयपवेविरसव्वङ्गो सुखवयणतरल्लच्छं ।

एत्तो इओ नियन्तो पेष्कइ कूवं 'तणोक्कसं ॥

अह मरणभौरुणं नगोहामन्नजिण्णकूवंमि ।

अप्पा निरावल्लवं सुक्को खणजौवल्लोहेण ॥

उत्तङ्गभिन्तिजाओ सरयओ तंमि तत्थ य विल्लमो । १५

पडणाभिघायकुविण पेष्कइ य भुयङ्गमे भीमे ॥

अउसु वि 'तज्जोसु दरिण 'विसल्लवसंवत्थियनयणसिद्धिजाल्ले ।

उभउफडाकराल्ले पवेत्तिरङ्गे उमिडकाने ॥

१ B नमह ।

२ D नवर ।

३ A वसु० ।

४ D •वेवे ।

५ A वषाण्णं, C तषाण्णं, D तषोण्णं ।

६ D दिवाहं ।

७ B alters this in विस्वस्मिन् ।

- १ पुंकारपवणपिसुखियमवयच्छिय वयणमयगरमहो^१य ।
 दिग्गयकरोसकाथं कसिणं रत्तच्छिवीभच्छं ॥
 जावेसो सरयसो ताव महं जीविथं ति चिन्तनो ।
 २ अवयच्छर छट्टमुहो पेच्छर य सुतिखदाडिणे ॥
 ३ धवसकसिणे य तुरियं दुवे तहं मूसए महाकाए ।
 निशं वावडवयणे छिन्दन्ते तस्स मूसाहं ॥
 तत्र वणवारणेण य ४ विन्हाद नरं अपावमाणेण ।
 कुविण ५ विहसाहं धणियं नगोहसक्तंमि ॥
 संसाक्षियंमि तंमि य ६ अवजोवरि विथडसाहसंभूयं ।
 १० खुडिऊण तंमि पडियं मज्जाजाणं जिह्मूवंमि ॥
 तो कुवियदुट्टमज्जावरिनिवरडसिज्जनसज्जनससु ।
 सीसंमि निवडिया कहवि नवर जोएण मज्जाविन्दू ॥
 ओयसिऊण य वथणं कहवि पविट्ठो य उत्तिमङ्गाओ ।
 सणमासाहसमिच्छर पुणो वि अणे निवडमाणे ॥
 अगणेषमयगरोरगकरिमूसयविसयमज्जावरिभसाहं ।
 मज्जाविन्दुरसासायण^१नेहिवसा हरिसिओ^२जाओ ॥
 भवियजणमोहविउडणपव्वसमसंतमियसुदाहरणं ।
 परिगणियमेयस्स ३ य सवसंहरं निवामेह ॥

१ BCD सुकार० .

२ AC ०ओ ।

३ D चवरच्छर ।

४ BD ३० ।

५ BD निदिछारं, C विट्ठुमारं ।

६ D चव० ।

७ B निवि, D ०चमोनेसं व ।

८ D च ।

જો પુરિસો સો જીવો ચડગદ્ધમણં^૧ ચ રણપરિચણં ।
 વણવારણો ય મહૂ નિમાયરિં આણ તદ્ જરં ॥
 વડદક્કો હણ મોક્કો મરણગદ્ધમયવણ્ણિઓ નવરં ।
 આદ્ધિહિં વિમયાડ્ઢરનરેદ્ધિ ન ય સક્કણ્ણિઓ^૨ ન્તિ ॥
 મણયન્તં પુણ કૂવો મુયક્કમા તદ્ ય હોન્તિ હ કસાયા ।
 સદ્ધઓ જેદ્ધિ મણુસુઓ કક્કાકક્કાદ ન મુણેદ્ ॥
 જો વિ ય પુણ સરથ્થઓ સો જીયં જેણ જીવદ્ જીવો ।
 તં કિણ્ણધવલ્લપક્કા^૩ સ્થણ્ણન્તિ દઢમુન્દુરસમાણા ॥
 આઓ ય મહ્ધયરીઓ હસન્તિ તં તે હ વાહ્ણિણો વિવિહા ।
 અભિભૂઓ જેદ્ધિ નરો સ્થણં પિ સોક્કં ન પાવેદ્ ॥ ૧૦
 ધોરો ય અયગરો જો સો નરઓ વિસયમોદ્ધિયમણો ન્તિ ।
 પહ્ણિઓ હ જંમિં જીવો દુક્કમહ્ધસાદ પાવેદ્ ॥
 મહ્ધવિન્દુસમે ભોણ તુલ્લે પરિણામદારુણે ધણિયં ।
 દય વસણસંકડગઓ વિવુહો કદ્ધ મદ્ધદ્ધ મોત્તું જે ॥
 તો મે મણામિ સાવય વિસયસુહં દારુણં મુણેજ્જણં । ૧૫
 સવલ્લતહિવિલ્લસિયં પિવ મણુયન્તં મજ્જુરં તદ્ ય ॥
 સુયણસમાગમસોક્કં સવંલ્લં જોલ્લણં પિ ય અસારં^૪ ।
 સોલ્લનિહાણંમિ સયા ધમ્મંમિ મદ્ધં દઢં કુણસુ ॥
 સૌહકુમારેણ મ્હણિયં । મયવં, કેરિસો ધમ્મો ન્તિ ।
 મગવદ્ધા મ્હણિયં । સુલ્લ, સમાદ્ધગો । મ્હણિયં ચ । ૨૦

खन्ती य महवज्जवमोत्तीतवसंजने य बोद्धव्ये ।

सच्चं सोयं आकिंचणं च बभं च जइधमो ॥

तत्थ खन्ती माम समन्नाणपुब्बं वत्थुसहावालोयल्लेण
कोइत्तं अणुदंओ उदयपत्तस्स वा विक्कलीकरणं । एवं महव-
५ वा वि माणस्स अणुदंओ उदयपत्तस्स वा विक्कलीकरणं ।
एवमज्जवथा वि मायाए अणुदंओ उदयपत्ताए वा विक्कली-
करणं । एवं सुत्ती वि कोइत्तं अणुदंओ उदयपत्तस्स वा
विक्कलीकरणं ति ॥ तवो पुण दुविहो बाहिरो अभिन्नरो
१ य । बाहिरंओ चणसणारुगो^१ । भणियं च ।

१० अणमण^१मूणोयरिया विप्पीमंखेवओ रमसाओ ।

कायक्खेसो संलीणया य बण्णो तवो होइ ॥

अभिन्नरओ पुण पायक्किन्ताइओ । तं जहा ।

पायक्किं त्तिणओ वेयावच्चं तथेव मण्णोओ ।

झाणं उत्सुग्गो वि य अभिन्नरओ तवो होइ ॥

१५ संजमो य सत्तरसविहो । भणियं च ।

पञ्चासववेरमणं पच्चिन्दियनिग्गहो कसधिजओ ।

दण्डन्तिगविरई संजमो च इयं सत्तरसभेओ ॥

सच्चं पुण निरवज्जभासणं ॥ सोयं च संजमं पइ निहवलेव-

था ॥ आकिंचणं च धम्मोवगरणादरेणेणमपरिग्गहया ॥ बभं च

१० अट्टारसविहावभावज्जण त्ति^१ ॥ एसो एवंभूओ जइधमो त्ति ॥

१ C om.. A वा ।

१ D •वसाइवो ।

१ D •लोवी० ।

१ MSS •जति ।

एयं च भोजण आविष्कृतसक्तपरिणामेण भावञ्चो
पवक्कमावयधक्केण भणियं मौहकुमारेणं । भगवं, सोहणो
जइधक्को । एयं काउमसमत्येण ताव किं कायव्वं ति ।
धक्कघोसेण भणियं 'सावधत्तणं' ति । केरिसं तयं ति । कइयं
सक्तमादयं । पवक्को दक्खञ्चो वि ॥

तथो अय्याणं कयकिच्चं मज्जमाणो कंचि वेलं पज्जुवाशि-
ज्जण धक्कघोसं वन्दिज्जण य सविणयं पविट्ठो नयरं । साहिओ
तेण^१ वुत्तन्तो कुसुमावल्लोए । पवक्का य एस। वि कइयि
कक्कस्तुओवसमञ्चो सावयधक्कं । अणुदियइं च धक्कघोसगुह-
पज्जुवासणपराणं अइक्कन्तो मासो । भाविद्याणि जिणधक्के ॥ १०

अक्कया य पुरिमदत्तो राया अमियतेयगुरुसमौवे सोज्जण
धक्कं अइसिच्चिज्जण रक्खे मौहकुमारं सजायसंवेगो सइ
महादेवौए सिरिकन्ताए पवक्को सुत्तिमग्गं । मौहकुमारो वि
धक्काधक्कवत्त्यपरिपालणरञ्चो सयलज्जणमणणन्दथारौ अणु
रत्तसामन्तमण्डलो दीणाणांइकिविणज्जणोवयारसंपायणरई ॥
अहोइयगुणजुत्तो रायरिसौ ससुवजाञ्चो त्ति । एवं च
अक्कन्ताणुरत्तं च पियपणइणिं पिव मेइणिं भुज्जन्तस्स अइक्कन्तो
कोइ कात्तो ॥

एत्थन्तरंमि सो, अग्गिमक्कतावसदेवो तथो विष्णुकुमार-
काथाञ्चो चविज्जणं संसारमाहिस्सिय अणन्तरभवे य किंपि १०

वास्तवविहाणं काज्जण मोत्तण तं देहं पुम्भ'कस्यवाचणा-
 विवागदोषेण समुप्यन्नो कुसुमावलीए कुच्छिंषि । दिट्ठो तीए
 सुमिणन्नो । जहा । पविट्ठो मे उयरं भुयङ्गमो, तेणं च
 निग्गच्छिज्जण उल्लो राया निवडिन्नो सिन्हावणाओ । तं च
 दट्ठूण ससम्पसा विथ विज्झा कुसुमावली । अमङ्गलं ति
 कलिज्जण न साहिओ तीए दइयस्स । पवकुमाणगभा थ
 तहोसओ^१ सेव न वज्जमन्नए नरवरं । राया थ अहिणं
 सिण्हेपरवसो^२ । भणिया थ परियणेणं 'मामिणि, न जुत्त-
 मेयं' ति । तीए भणियं 'किमहं करेमि' । साहित्यं परियणेणं,
 १० जहा देवं न वज्जमन्नसि न्ति । तीए भणियं । नूढं एष
 गम्भदोषो भविस्सर । अन्नहा कइमहं अज्जउत्तं न वज्जमन्नेमि ।
 अन्नया समुप्यन्नो से दोहसो, जहा इमस्सु सेव राइणो
 अन्ताणि 'खाइज्ज न्ति । चिन्तियं च तीए । पावयाटी मे एष
 गम्भो, ता अलं इमिणा । 'इत्थीसहावओ 'थ भत्तारनेहओ
 १५ थ समुप्यन्नो से ववसाओ, 'जहा पाडेमि एयं ति । तओ
 आलोचिज्जण पहाणपरियणं कज्जगहयथां अणुक्काया तेण
 गम्भपरिषाडणं काउमारड्ढा । नं थ सो 'निकाइयकम्भदोषेण
 पडइ न्ति । तओ सा अण्णेगेसहपाणेणं 'डोहलयासंपत्तीए
 थ परिकुम्भला जाया । पुच्छिया 'थ राइणा । सुन्दरि, किं

१ D adds कय ।

२ D दोसिह ।

३ B चीडिओ ।

४ D आइज्जालि ।

५ ACD ओ० ।

६ D om.

७ D निक्का० ।

८ AD दोह० ।

ते न संपञ्जर, केण वा ते खण्डिया आणा, किं वा मए
 पङ्किलमासेविधं, 'अं निव्वेएण तुमं अप्पोयगा विव 'कुसुदण्णौ
 एवं सिज्जमि ति । तन्नो पङ्किलवचल्लुनेह' भणिंयं कुसुमा-
 वलीए । अज्जउत्त, ईदिसी मे निव्वेअो, जेण चिन्तेमि 'अत्ता-
 णं वावाएमि' ति । राइणा भणिंयं 'सुन्दरि, किंनिमित्तो' १
 ति । कुसुमावलीए भणिंयं । अज्जउत्त, भागधेयाणि मे पुञ्जसु
 ति । भणिज्जण वाहजलभरियलोचणा सगग्गया संबुत्ता । तन्नो
 राइणा 'महन्तो से निव्वेअो, ता अलं ताव इमिणा कहाए
 सेव, अहं एषं अक्किप्पामि' ति चिन्तिज्जण अक्कित्ता कहा,
 कन्नो अन्नो पसङ्गो । पुणो य से समाह्मन्नो मयणलेहापसुहो १०
 परियणो, सबड्डमाणं च भणिअो राइणा । किं जुत्तं तुम्हाणं
 सुणिधनिबन्धणाणं 'पि एवं कसिणपक्कचन्दलेहं 'व परि-
 खिज्जमाणिं देविं उवेखिउं ति । न य असण्णवत्तुविअो
 एअ निव्वेअो, अन्नो जीवन्तोयसारभूया मे देवी । किं च तं
 वत्तुं, अं मे पाणेसु 'धरन्तोसु' सेव देवीए न संपञ्जर ति । ११
 मयणलेहाए भणिंयं । महाराय, एवमेयं; नवरमित्थौचण-
 सुहो अविवेगो सेव केवलं एत्थ अवरण्णर । ता सुण्ण
 महाराअो । महाराय, न एत्तमिधाणिं पि कहिउं पारीअर ।
 तद्वा वि 'न अन्नो सुवाअो' ति काज्जण कहोअर । राइणा

१ A अवि०, B अवि० ।

१ B अवि० ।

१ D ०. केहिं ।

१ D भविंयं विव ।

१ D विव ।

१ D adds वि

१ D सारन्तोह ।

भणिषं । अणुवमेयं संभमस्स ; अं उवाचसन्नां तं मयमेव कौरव,
 इथरं निवेदयइ त्ति । ता कहेउ भोई, को एत्थ परमत्थो
 त्ति । तन्नो मयणलेहाए मसज्जमाए विथ आचिक्खिओ
 गम्भसंभवाओ^१ दोहल्लयदोसेण गम्भसाडणावसाणो ववहारो
 ५ त्ति । राइणा चिन्तियं । अहो से देवीए ममोवरि असाहारणो
 नेहो, जेणावच्चज्जं पि न वज्जमन्नइ त्ति । असंपाथणेणं च
 दोहल्लयस्स मा गम्भविवत्ती^२ से भविस्सइ त्ति उवाचं चिन्तेमि ।
 विक्खिओ य तेण 'जमहं कालोचियं भणिस्सामि, तं तथा
 कायम्भं' ति भणिज्जण देवीपरियणो । सहाविओ मइसागरो
 १० नाम महामन्ती । सिट्ठो इमस्स एस वुत्तन्तो । चिन्तियं च
 तेणं । जुत्तं देवीए ववसियं । अइवा मा से इमिणा उवाएण
 तीसे वि देहपीडा भविस्सइ । ता एम ताव एत्थ उवाओ ।
 बुद्धुत्थियस्स । राइणो कारिमा अन्ता पोहवाणिं दाज्जण
 नेत्तपडाइणा सुसिद्धिदा य करिय पेक्कमाणीए सेव देवीए
 १५ कच्चिज्जण दिक्कन्ति । पक्खा^३ एय पसूयाए सेव गम्भमन्तरेण^४
 चिन्तिस्सामो त्ति । चिन्तिज्जण निवेदओ नैरवइस्स निथया-
 हिप्पाओ^५ । वज्जमन्निओ राइणा । भणिथा^६ एय महसायरेण
 देवी । सामिणि, तथा कडुमि देवस्स अन्ते, जहा एसो वि न
 विवज्जइ त्ति । गम्भसहावकुरसणेण पडिसुयं तीए । कओ सो
 २० उवाओ, संपओ दोहओ । पक्खा विसायमुवगयाए दरिस्सिओ

१६ राधा ! तन्नो समामत्या एसा, भणिया य मन्निणा ।
 सामिणि, पढमपसूयाए न ताव देवस्स निवेयणीओ गम्भज्झो,
 अवि य ममं ति; पप्फा जहोचियं करिस्सामि ति । पडि-
 सुयं तीए । अन्नया उच्चियसमए परिणयप्पाए दिष्ठे पसूया
 देवो । सद्दाविओ तीए मइसायरो । भणिया य तेण । ४
 मामिणि, अकुसलो विद्य देवस्स एस गम्भो सखीयर^१ । ता
 अन्नं इमिणा, अन्नत्थ संवकुड, मन्नो देवस्स निवेदयर^२ ति ।
 तीए भणियं । जुत्तमेयं ति । ममं १६चिय हियएण मन्नियं
 अमत्तेणं ति । तन्नो पयद्दाविओ माहवीयाभिहाणाए दास-
 खेडीए दारओ । गथा येवं भूमिभागं । एत्यन्तरंमि दिट्ठा १०
 राहणा । पुच्छिया य 'किमेयं' ति । तन्नो ससण्णसाए वेव-
 माणीए भणियं माहवियाए^३ 'देव न किंचि' ति । एत्यन्तरंमि
 हरयं बालेण । तन्नो दारयं दट्ठूण कुविएणवे भणियं राहणा ।
 आ पावे, किमेयं ववसियं ति । तन्नो चौसहावकायरयाए
 माहिओ मयलवुत्तन्तो माहवीयाए । तन्नो राहणा गहिओ १४
 दारओ । चिन्तियं च णेणं । न एस एयाण हत्थे पुणो
 भविस्सुइ ति । समप्पिओ अन्नधावीणं^४ । सावियाओ^५ तान्नो ।
 जइ कइवि दारयस्स पमाओ भविस्सुइ, ता विण्ण्डा मम
 हत्थाओ तुभे । निबुद्धिया देवो मइसायरो य काराविणं
 च देवीमन्निचित्ताणुरोहिणा १६चि १६पप्फाअभूयं तद्दाविहं १०

१ D om.

२ D adds ति ।

३ D • वीर ।

४ B • धावीर ।

५ D adds च ।

६ BD om.

वद्धावण्यं । एवं च अहकान्तो कोह कालो । परद्वारविथं^१ नामं
दारथस्तु आणन्दो त्ति । वड्डिओ एसो, गाहिओ कलाकलावं ।
पुम्बककदोसेण नरवहं परं विसमचित्तो । दिक्कं से जुवरज्जं ॥

अस्रया पसन्तावासी आडविओ दम्पई नाम सामन्तराथा

- १ 'दुग्गभूमिवल्लगम्बिओ वित्तुक्को मौहराथस्तु । निवेदयं राइणो ।
विसम्बिओ तेण 'तत्सुवरि विक्केतो । मभूमिवल्लगुणेणं च सो
पराजिओ तेण । निवेदए य कुविओ राथा पयड्डो मयमेव
अमरिसेणं । गओ पयाणयतिथं । एत्थन्नरंमि भिन्नुनईपुत्तिणे
'परिवहन्ते पयाणण करिवरोवरिद्विणं जलाओ नाइदूरंमि
१० 'अहो कट्टं'ति जंपिरं दिट्ठं मणयवन् । गओ तं सेव भूमिभागं
राथा जाव दिट्ठो तेण महाकाओ अहकसिणदेवस्सवी
'विणिन्ननयणविमभासुरो गहियरसन्तमण्डुल्लगामो 'भयावय-
दुप्पेष्साणणो दयसरपवेन्निरङ्गो महया कुररेण गमिज्जमाणो
जुल्लभुयङ्गमो, कुररो वि दिग्गयकरोवकाएण रत्तप्पवीभक्क-
१५ एणं अयगरेण । जहा जहा यं अयगरो कुररं गमइ, तहा
तहा सो वि जुल्लभुयङ्गमं, जुल्लभुयङ्गमो वि 'ध रसन्तमण्डुल्लयं

१ B adds च से । २ D adds सो । ३ ACD तस्तु चवरि ।

४ D परिवहन्ते पयाणयय ।

५ BD adds सेव, CD have चओ कट्टं चओ कट्टं ।

६ A विधिंभ, C विचित्तव, BD विचित्तः ।

७ B has भयावयविवरिवावयवदुप्पेष्साणोकोदूरवरः. D had विवरिवावयो,
but corrects it in दुप्पेष्सावयो । ८ D om.

ति । तं चेव एवंविहं जौवलोयमहावविश्वमं मूढश्चियथाणन्द-
 कारयं मप्पुरिसनिम्बेयहेउं वदयरमवल्लोदकण विसलो राया ।
 चिन्तियं च णेणं । हन्त एवं ववत्थिए को उण इह उवाओ ।
 गसियप्पाओ कुररो 'अयगरेणं, कुररेण वि भुयङ्गमो,
 भुयङ्गमेण वि मण्डुक्को न्ति । कण्ठगथपाणा वि एते न अक्कोअं ५
 विरमन्ति, अवि य अहिथयरं पवत्तन्ति, न य अन्नयर-
 विणामणाए मोयाविया एए संपयं जीवन्ति । ता किं 'इमिणा
 अपडियारगोयरेण वत्थुणा पुलोदएणं । तज्जाविओ मत्त-
 वारणो, गओ आवामणिथाभूमिं, आवामिओ सह कडएणं,
 कथं उचियकरणिज्जं । तओ अद्वखीणाए जामिणीए १०
 सुत्तविडड्ढो राया । अयगरादवदयरं सरिज्जण चिन्तिउं
 पयन्तो । कहं ।

आवायमेत्तमज्जरा विवागविरसा विसोवमा विसया ।
 अबुहजणाण वज्जमया विबुहजणविवज्जिया^१ पावा ॥
 एधाणमेस लोओ कएण मोत्तूण सासयं धम्मं । ११
 सेवेइ जौवियत्थी विमं व पावं सुहाभिरओ ॥
 दुक्कं पावस्स फलं नासओ पावस्स दुक्किओ निचं ।
 सहिओ वि कुणउ धम्मं धम्मस्स फलं विद्याणन्तो ॥
 मण्डुक्को इत लोओ तुक्को इयरेण पक्कएणं व^१ ।
 एत्थ गसिज्जइ सो वि ऊ कुररसमाणेण अज्जेण ॥ १

सो वि ऊ न एत्य सवसो जन्हा अद्यगरकथन्तवसगो ति ।

एवंविहे वि सोए विषयपसङ्गो महामोहो ॥

- ता अक्षं मे अण्येयदुःकतस्वीयभूएण 'अहोपुरिसिगा-
विकारप्राएणं रज्जेणं ति । रज्जं हि नाम पायासं पिव
५ दुष्पूरं, जिह्मभवनं पिव सुलहविवरं, खलसंगथं पिव विर-
सावसाणं, वेसित्थियाहिचयं पिव अत्यवलहं, वस्योयं पिव
वज्जभुयङ्गं, जीवसोयं पिव अणिट्ठियकज्जं, सप्पकरण्डयं पिव
जत्तपरिवाकणिज्जं, अणभिसं विमम्भसुहाणं, वेसाजोव्वणं पिव
वज्जजणाभिलसणीयं, अकारणं च सुद्धपरलोचमग्गस्स ति ।
१० ता एयं परिस्सदथ पव्वज्जामो धीरपुरिससेवियं उभयलोच-
सुहावहं समणत्तणं ति । अह कहं पुण पत्तुयवत्तुविसए'
साधवं भविसुह । अहवा थेवमेयं एगज्जपडिबद्धं ति । एवं
चिन्तयन्तस्स अइक्कन्ता रथणी, कथं गोमकिसं, पविट्ठं मन्ति-
मण्डलं ॥

- १५ एत्यन्तरंमि निवेदयं से विजयवह्मामाए पडिहारौए ।
महाराथ, एसो खु दुक्कई देवं मयमेव पत्थियं विथाणिय
चण्डं च देवसासणमवगच्छिय सिरोहाराबद्धपरसू देवसासणा-
इक्कमज्जायपक्कायावो कइवयपुरिसपरिवारिओ इहेवागओ
देवदंसणसुहाभिसासी पडिहारभूमौए चिट्ठइ । एयं सोज्ज
२० देवो पमाणं ति । तओ पुक्कोइओ राइणा महसाथरो ।

१ B •पुरिसमारकारवापाचेव, C •पुरिचिमीविहारपाएणं, D •पुरिचिन्ता-
पारपाएव ।
१ D •विचय ।

भणियं च तेण इज्झियागारकुसलेण । पविस्स, को एत्थ
दोषो । सरणागयवच्छा चेव राहणो हवन्ति । 'तन्नो
'राहणा 'अणुक्कामो पविट्ठो दुम्मह' देव 'एसा खिरोहराएसो
य कुहाजो' ति भणिकण पडिअो सलणेसु । तन्नो अमह
दाऊण बज्जमाणिअो राहणा, कन्नो' से अहिचयरसक्कारो । ५

नियन्तिऊण य 'राया गन्नो जयउरं । निवेहअो राहण
निवथाभिप्पाअो मन्निमण्डकस्स । तेण वि य 'किस्समेवेय-
मिह वंसमभवाणं "रायाणं सेसयाणं पि, किं पुण तुष्णाणं
जिणवयणभावियमईणं," उभयसोयसाहारणं च सफलं जीवियं
देवस्स, वणद्वमज्झिहा य कामभोगा इन्धणाअो चेव जलन्ति १०
किंपागफलसमाणा य विवागे, अयण्डमणोरहभङ्गकारी य
पहवह विणिज्झियसुरासुरो मच्चु' ति कलिकण बज्जमज्झिअो ।
तन्नो महाविद्या संवक्करिया, भणिया न्य तेण । निक्खेह
आणन्दकुमारस्स रज्जाभिसेयदिवसं । तेहिं भणियं । जं देवो
आणवेह । निक्खिऊण साहिअो णेहिं पच्चमो' दिवसो ॥ १५
तन्नो उवणीयाहं अहिसेयमज्जलाहं । तं जहा मच्छजुयलं
पुल्लकलसो धवलकुसुमाहं महापउमा सिद्धत्वया पुठविपिण्डो
वसहो महत्तयं 'दहियपुल्लं च भण्डयं महारयणाहं गोरोयणा
'वीहचलं धवकायवत्तं महासणं चामराअो दुहव्वा अण्डसुरा

१ D om. १ D om. all down to दाऊण । १ D adds च ।

५ D राहणं । ५ D मरहो ति । १ B दियसो

७ D दधिभंडव । ८ D चिंव ।

महाधर्मो गद्यमन्त्रो धर्माद् दुर्गुणाणि अस्माणि च एवमारथाद्
पश्यदव्याद् ति ॥ एत्यन्तरमि' परिचिन्तय राक्षणा ।
काञ्चनमाणन्दकुमारस्तु रव्याह्रिसेयं तन्मो गमिस्त्वामि धर्म-
बोधगुह्यमीवं ति । एवं चिन्तयन्तो 'अह्रिसेयदिणं पठिष्य-
५ माणो चिद्गद ॥

'इन्मो य पुष्पकयकस्यदोसन्मो अमुनिथनरिन्दाहिष्यान्मो
चडिन्मो दुष्मदणा सह आणन्दकुमारो । मन्त्रियं च तेहि 'कश्चि
वक्षणापन्मोएण वावाएमो महारायं' ति । सुन्मो अह्रिसेय-
वुत्तन्मो । मिष्काहिनिवेसेण सचिन्तदुदयाए 'य विपरीन्मो
१० परिणन्मो आणन्दस्तु । चिन्तियं च शेणं । नूणमहमसेह
रमिणा ववएसेण मारिउं ववसिन्मो । 'ता कश्महिमेवं
हसिष्यामि । 'अहवा सचए वि एयंमि बुत्तन्मो अचं मे
रम्मेण, 'जं मे एयण दिचं संपज्जइ । तं पुण सक्काहिणिज्जं,
अमेयं वावाइज्जण सक्का चेय्यइ ति ॥ एत्यन्तरमि सहाविन्मो
१५ राक्षणा आणन्दो । जाव नेज्जइ आगन्तुं, तन्मो पठिहारदुदन्मो
गन्मो कुमारभवणं राया । तेण वि य 'न इन्मो सुन्दरतरो
पत्तावो' ति कलिज्जण पुष्पाणस्यदोसेह सहया 'इह सच'
ति भण्डिज्जण उक्तायासिणा अकथपरिरक्कणोवाचो सुवि-
सत्तचिन्मो पठिहारं वावाइज्जण गाढप्यहारौकन्मो राया ।
२० एत्यन्तरमि ससुद्धादन्मो कलचन्मो, संजाचो नवरसेज्जसंखोहो,

१ D adds च । १ D जा च । १ D om च and transposition चा० व० ।

३ AC om. ५ D om. ६ AC कमेइव ।

परिवेदिशो समन्तशो रायसाहणेण आणन्दो, पारङ्गो संगामो ।
 तशो राहणा नियसरीरदोहसवहेण साविथं सेधं । भणिधं
 च छेण । किं 'भे हयाणि जुम्हाएणं, अहं ताव वावाहशो
 सेव ददुम्भो, मा एयं पि वावाएह, ता कारेह रायाभिसेधं
 एयसु, एय भे राय ति । एत्यन्तरंमि समाणत्तो दसई १
 'बन्धेहि णं निविडबन्धेहि' । तशो 'जं कुमारो आणावेह' ति
 भणिज्जण आमसीभूशो य मे दसई । पाडिया कुलपुत्तया,
 निष्पञ्चशो नायरजणो । तशो बन्धाविज्जण पचइयपुरिसेहि'
 सुकथपरिरक्खणोवाशो 'कशो राया । अहिट्ठियं रक्खं, ठावि-
 याशो ववत्याशो, वसीकथं मामन्तमण्डलं । तशो अणुसयवसेण १०
 नेवास्मिन् नयरचारयं नरवई । तं च अचन्तनिष्पद्यमाण-
 पुरीस'कलमल्लगम्भं फुट्ठियभित्तिपसुत्तमिरीसिवं भिणिभिणा-
 यमाणममथमस्त्रियाजालं दरिन्निवरमुह्विणिग्गय'मसुत्तक्रेरं
 उवरिविस्सम्भमाणोरथनिष्कोथं लूयातन्नुविरइयविषाकथं,
 वासहरं पिव दुस्समाए, लीलाभूमिं पिव अधमसु, सद्योचरं ११
 पिव सीमन्तयस्सी, 'सहं पिव मय्यदुस्ससमुदयाणं, कुलहरं पिव
 मय्यजावणालं, विस्सासभूमिं पिव मच्चुणो, सिद्धिसेत्तं पिव
 कलमसु ति । तशो 'महाचारयं नीशो देवो' ति लोक्कण
 सहसा विमुक्कल्लन्दभेरवं अणवरयनिवडमाणेहिं मच्चल्लुत्ता-

१ C डे, D नह ।

२ AC डुरिच ।

३ AC om.

४ B कल्लिण, C कल्लोमल्ल । ५ D लूयव । ६ B वया विव, D व...

- हससरिसेहिं 'अकञ्जलवाहविन्दूहिं' 'संपादयहारसोहिं' देव-
 सोएणं चेव परिमिळाणदेहिं निहण्णमाणं पि निउत्तपुरिसेहिं
 मङ्गलमणिवल्लयल्लणल्लणारबुद्धामं भभूयाहिं वल्लोओ पेंकिऊण
 ते 'उरयोहुकुट्टणज्जयं तओ य अणुदयधरणिपरिसङ्गणेणं
 १. 'सास'ममाऊरियाणणं परिचत्तकुडिलभावत्तणेण वि य 'अदं
 सणीया देवावत्थ' न्ति सूयगेहिं पिव लम्भासएहिं निहट्टम-
 यणपसुरं चारयमेव पत्तं कुसुमावलीपमुहमन्नेउरं ति । दिट्ठो
 य तेण काललोहमयनियल्लसमाऊरिओ' भरवई । तओ
 असोयपल्लवागारेहिं हत्थेहिं 'अणुचियासेवणवज्जलो संसारो' न्ति
 १०. दंभयन्नं पिव हारल्लया'वहणजणियल्लेयं पिव वच्छत्थल्लं ताडयन्नं
 अहिययरमल्लन्दिउं पवत्तं ति । तओ राहणा आरक्खिगेहिं
 च कक्कहवि निवारियं । भणियं च राहणा । किमणेणाथास'-
 मेत्तफलेण अल्लभाणुवन्धिणा य सोएणं । अहवज्जविचित्तकवो
 खु एम मंसारो, खेलेणयभूया इमस्स मय्ये मरौरिणो,
 ११. दुक्खिवारो य पसरौ पुब्बकयकमस्स, जलहरन्तरविणिग्गयमो-
 यामणीवल्लयचच्चल्लो लच्छी, सुविणयसमो संगमो । एवमवसा-
 णाणि एत्थ रागविलसियाणि । ता किमेहणा अविवेयजल्लणु-
 सरिसेण पक्खिएण । पत्तमेव तुक्केहि जीवलोयसारभूयं

१ D वच्छत्थल्लय.

१ D संपादय, B संपादय.

१ B om. C सोयसोचकुट्टणज्जयं कओ य, = यः सोयसोचकुट्टणज्जयं कुट्टणं,
 D om., in marg. उरयोहुकुट्टणज्जयं. नच य. १ ACD वल्लोओ.

१ C चरंयसोड्डया.

१ A वच्छत्थल्लय. B वच्छ, D वरच.

१ B वल्लोओय विचित्तकवो.

निष्कषणं । ता तं चेव अणुचिट्ठेह । न तं मोक्षणं अणो
 दुक्काखोवाओ त्ति । तओ तमेयमायसिय 'एवमेयं न
 अणह' त्ति कखिज्जण 'य अणुजाणविज्जण नरवरं जीवि-
 यनिरवेक्कयाए वसा चेवाणन्दस्स गन्धब्बदत्ताए विज्जाहर-
 समच्चियाए सयासे पवणं पव्वणं ति ॥ ५

इओ य परदिणकयत्थणाए वि कोहवसमगच्छमाणेण
 'एहमेतं मे जीवियं, काओइयं संपयमणमणं' ति एडिवणं
 राइणा । निवेइयं आणन्दस्स । कुविओ एओ । पेसिओ तेण
 देवसओ नाम नियमइत्तओ 'गच्छ भुज्जावेहि' त्ति । वत्तओ
 य एओ 'अभुञ्जमाणं नियमा वावाएमि' त्ति । गओ देव- १०
 सओ; दिट्ठो तेण राया भणिओ' य । देव, देव्ववसयाणं
 पाणिणं विसमा कक्खगइ त्ति । एओ य देवो नाम अणा-
 राइणीओ विणएण, अणुणगाही 'गुणीणं, अकाकखू समी-
 हिणस्स, केवसमइत्तो अणाणं, मत्तइत्ति य सण्डन्धारी,
 गप्पापवाओ य उज्जुकुत्तिओ,^१ मइइओ य 'निवायदस्सो,^२
 विसगच्छि य नाणुकुत्तो रयाणं, पडिक्कओ य समीहियाणं,
 अणुकुत्तो अयमीहिणस्स । ता अइ वि एस एवंभूओ, 'तइवि
 पुरिसेण खणमवि न पुरिखमारो मोत्तओ त्ति । जेस महाराव
 पुओवप्पियाणं कप्पाणं चेव एणं नामं देवो, तं च पुरिखवा-
 रजेवमेव वइइ त्ति । ता अवसन्नेह देवो पुरिखवारं, करेइ १०

१ BD om. १ D om. १ D नृपार्थ । ४ ABC add य ।

५ BD नृपारो । ६ D निधि । ७ D नृपवि ।

- आहारगृह्यं । जीवमाणो हि पुरिषो लङ्घिज्जणावयं श्वसुमेव
 संपथं पावेद न्ति । राहणा भणियं । भो देवसप्त, न सुक्तो
 चेव मए अहाकासाणुक्वो पुरिसयारो । पडिवक्का य भावको
 पय्यक्का । अओ न संपयाभिसासपरं मे चित्तं । उचियकाळं
- ५ च १ नाज्ज पडिवक्कं अणसणं । अओ न आहारगृह्यं करेमि
 न्ति । तेण भणियं, अकौरमाणंमि आहारगृह्ये सुक्तो ते
 कुप्पिस्सुद । राहणा भणियं । अकारणो से कोवो ; सत्तप-
 द्दस्मा उतु तवस्सिणो श्वन्ति । तेण भणियं । देव विद्वद्यपु-
 न्तमो चेव तुमं कुमारचरियस्सु ; ता मा ते पमाथं करिस्सुद ॥
- १० एतन्तरंमि 'चिरायद् देवसप्तो' न्ति संजायामरिसवेगो
 १ चेतूण खगं आगओ आणन्दो । भणियं च तेण । अइ न
 आहारगृह्यं करेसि, ता इमिणा कयन्तजीहाणगारिणा
 करवालेण खीसं दे हिन्दामि । राहणा भणियं ।
- जाणन्तो मरणन्तं देहावासं असासथमसारं ।
- १५ को उच्चिएक्क गरवर मरणस्सु १ श्वस्सु गन्तामे ॥
- १ गच्छपभिदमावीई सच्चिसप्पेए सरं व खीसन्तं ।
- अणुसमथं मरमाणं जियद् न्ति जणो कहं भणद् ॥
- संपत्थिद्याण परखोगमेगसत्थेण सत्थिद्याणं व ।
- अइ तत्थ कोइ पुरओ वचद् भयकारणं किमिद् ॥

१ D काज्ज । १ D transposes च० वे० ।

१ D adds च० । ३ D गच्छपभिदमिणोन्तो, B ० मीदी ।

जीयमणिश्चमवत्सं मरणं ति मणंमि 'निष्कथं जसु ।
 'सूणाथारपसुस्तु व का आभा जीविण तसु ॥
 इदि जराधणुहत्यो वाहिंसयविदुससायगो एह ।
 माणसमयजूहवहं विहाणवाहो करेमाणो ॥
 न गणेह पञ्चवायं न य पडियारं चिराणुवत्तिं वा । ४
 सच्छन्दसुहं विहरह हरि व्व मसू मयकुलेसु ॥
 एके 'चिय निव्विहा पुणो पुणो जाहउं च मरिउं च ।
 जे भवमसुव्विग्गा भवरोगहरं अणुचरन्ति ॥
 जमरणरोगसमणं जिणवयणरसायणं अमवसारं ।
 पाउं परिणामसुहं नाहं मरणस्तु बीहेमि ॥ १०
 'सोसियपावमसाणं परिसाडियमन्धुल्लोहनियसाणं ।
 किं कुणह कालमरणं कथपडियारं मणुसाणं ॥
 अक्खियतवोधणाणं कलेवरहरे वि निप्पिवासाणं ।
 संलिहियसरौराणं मरणं पि वरं सुविहियाणं ॥
 सुगहियतवपत्तयणा निव्विसिक्खण नियमेण अप्पाणं । १५
 मरणं अगगन्ति मणोरहेहि धीरा धिहसहाया ॥
 जसु मयस्सेगयरो सगो मोखो व होह नियमेण ।
 मरणं पि तसु नरवर जसवभूयं मणुससु ॥
 अणवरयरोगभासुर'वसणविसाणुगयदीहदाढसु ।

१ D विच्छिन्ने ।

२ C कथाया० ।

३ B वय ।

४ D जीविण० ।

५ B० कथाया ।

६ D० विवसवसवविवासा० ।

- कस्य गन्धो वा सुन्दर कथन्तकण्ठादिपीयसम् ॥
 न विण्मूत्रं न पलायं कथन्तद्वत्तिमि^१ अग्वर भयं वा ।
 न य से दीप्तद्वय्यो गेष्टद्वय^२ दं^३ अमोक्तो य ॥
 जह वा क्षुणाद सासाद कासश्चो परिणयाद कालेण ।
 इय भ्रयाद कथन्तो क्षुणाद जायाद जायादं ॥
 जह ताव मक्षुपासा सञ्चन्दसुहं सुरेसु विधरन्नि^४ ।
 अक्षन्तमणोयारो अत्य जरारोगवाचीणं ॥
 किं पुण वाहिरारोगसोगनिश्चुदुयंमि माणस्ते ।
 मक्षुस्ते सो पमाश्चो जं जिघद्व नरो निसेसं पि ॥
 १० ता मा अधीरजणसेविद्यस्ते अयसस्ते देहि उवयासं^५ ।
 न ऊ मक्षुदाढलीढं इन्दो वि पङ्ग निद्यसेढं ॥
 इय मयमारणसेत्तेण वञ्छ मा निद्यकुलं कल्लहेहि ।
 गेष्टहामि कहं चत्तं इन्त मवायाष्ट आहारं ॥
 सोऊण इमं वद्यणं कोवाणञ्जलियरत्तनद्यणेण ।
 ११ 'जंपद्व अज्जावि कहं' पद्वश्चो सीसंमि खग्गेणं ॥
 परिचिन्तियं च तेणं 'नमो जिणायं' नि सुणियतत्तेणं ।
 'पुम्बकयकण्ठदोसो एसो' नि विस्सुद्धभावेणं ॥
 सच्चो पुम्बकयाणं कक्षाणं पावए फलविवागं ।
 अवराहेसु गुप्पेसु य निमित्तसेत्तं परो होद्व ॥

१ D इत्तिमि corrected into इत्तिस्स ।

२ BD जजं ।

३ D चलोक्ताय, C चलोक्ते य ।

४ D विधरेनि ।

५ A •वाचं, C चोवाच ।

एवं च चिन्तयन्तो पुणो वि हनूण पावकम्नेषं ।
 विणिशद्भो महप्पा अककुसचित्तो सककुसेणं ॥
 मरिऊण य उववन्नो सणकुमारंमि सुरवरो जुद्धमं ।
 अह पच्चसागराज लीलारामे विमाणंमि ॥
 इधरो वि य काऊणं रक्खं मरिऊण रथणपुढवीए । ५
 उववन्नो नेरदन्नो उक्कोसाज महाघोरो ॥

वक्कायं जं भणियं सीहाणन्दा य तह पिथापुत्ता ।
 सिद्धिजालिणिमादसुथा एत्तो एयं पवक्कामि ॥

तद्वञ्चो भवो ।

- अत्यि हरेव जम्बूद्वीवे अवरविदेहे खेत्ते अपरिमिथजल-
मिवासं अणुण्डयवाहिवेयणं अदिदुपरसङ्गविभमं ^१सुम्बरपुर-
नायगभूयं ^२कोसं नाम नयरं । जत्य सरलसङ्गावो चिरसि-
षेहाणुबन्धो अणुकरायाहाणी धम्मफलकण्ठो इत्यियाजणो ।
- ५ जत्य ^३पियंवभो सस्रवयणो पढमाभिभासी धम्मभिरभो ^४
मणुस्सुवग्गो । तत्य य अण्येयसमरसंघट्ट ^५विणिज्जियदरि-
यनरिन्दावणय ^६पल्लयविद्यमवडकोडिरयणप्पचारस्सियचरण-
जुयसो राया नामेण अजियसेणो न्ति । तस्स य सयसरस्स-
चिन्तभो अत्ताणनिम्बिसेसो इन्दससो नाम माहणसचिवो ।
- १० सुहंकरा से भारिया ॥ इत्थो य सो आणन्दनारभो ^७सागरो-
वमम्मंमि नरए खविजण ^८अस्से वि किंसूणे चत्तारि सागरो-
वसे संवारे समासिण्डिय इन्दससस्स माहंणस्स सुहंकराए
भारियाए कुञ्चिसि इत्यियात्ताए सववसो न्ति । जाया
उच्चियसमएणं । कथं से नामं जास्सिणि न्ति कहाणयविसेषेण ।
- १५ पत्ता जोम्भणं । दिक्का तस्स सेव राहणो बुद्धिसागराभिहाय-

१ B सुम्बरपुरावसुयं, D दुर्दुम्बरपुरावसुयं । २ C कोसे, B कोसं ।

३ D adda य । ४ CD निजिय । ५ D यवत्त ।

६ B ... D ... these words in the next line!

सचिवपुत्रस्तु बन्धदत्तस्तु । कथं पाणिगृहणं । भुञ्जमाणाण
भोए गम्भो कोइ काखो ॥

इत्थो य सो सौहृदेवो तन्त्रो देवलोगात्रो चविज्जण
अचिन्तामाहणयाए कम्भस्तु तीसे सेव जालिणीए कुच्छिंशि
पुत्तत्ताए उववन्नो न्ति । दिट्ठो य^१ तीए तीए सेव रयणीए ।
सुमिण्णो । जहा^२ किर^३ सुवत्थमयपुत्थकल्लसो मे उथरं पविट्ठो,
सो य अशंजायपरिओसाए विणिग्गन्त्रो समाणो कइकइवि
भग्गो न्ति । तं च दइण ससज्जसा विथ विउट्ठा एसा ।
जात्रो से संकिणो सुहरसो । न साहिन्त्रो^४ य तीए सुमिण्णो
दइयस्तु । तन्त्रो^५ से वड्डिउं पयत्तो गम्भो । जाया^६ से देह- १०
मणपीडा । चिन्तियं च तीए, 'वावाएमि^७ ताव एयं पावगम्भं'
ति । पउत्ताइं गम्भसाउणाइं । कम्भविवागन्त्रो^८ न विवन्नो
गम्भो । सुणिन्त्रो य पुत्तन्नो बन्धदत्तेण । निउत्तो तेण परि-
यणो पसूइयमए । जहा गम्भविवत्ती न हवइ, तहा तुओहिं
जइयम्भं ; अवि य^९ भट्ठिणीपरिओसनिमित्तं कइंशि चित्तं से १॥
वड्डिज्जण मम निव्वेइयम्भो न्ति । तन्त्रो जात्रो से दोहल्लसो ।
करेमि संवसत्ताणमाणन्दं, 'संपाडेमि देवयाययणाणं महा-
पूसाओ, पूएमि भयवत्ते धंयनिरए महातवस्सी, सुत्थिमो
किंशि परत्तोयमगं^{१०} ति । संपाडिन्त्रो से भत्तारेण डोइल्लो ।

१ D om.

२ B चिह्न ।

३ A सुवत्थमल्लसो ।

४ CE add च ।

५ D adds च ।

६ B भट्ठिणा, D भट्ठिवीर ।

७ B संपादमि ।

८ D च ।

- गन्धपभावेण^१ जाया मणोरमा लोचस्तु । पत्तो^२ 'य' सूद-
 समश्चो । पसूया एसा । चिन्तियं च तीए । कहं पुण एस
 एहमेत्तपरियणसमत्तं वावाइयव्वो^३ त्ति । एत्यन्तरंमि सुणि-
 यतयमिप्पायाए बम्भदत्तवयणं सरिज्जण भणियं बन्धुजीवाभि-
 ५ हाणाए वासवहीए । भट्ठिणि, पावो खु एस गम्भो । ता
 अल्लमिमिणा किलेसायासकारएण, वरं^४ 'विइस्सिओ एसो
 त्ति । तश्चो कसायपरव्वसाए वावायणंमि महियणल्लज्जाकुयाए
 भणियं जासिणीए 'तुम्हे जाणह' त्ति । तश्चो अण्णोओ
 दारओ, निवेइओ^५ बम्भदत्तस्स । कयं से तेण सयसं सुत्थं ।
 १० नीणिओ 'लोगवाओ 'वावअगम्भा भट्ठिणि' त्ति । एवं च
 अइक्कन्तो कोइ कालो । पइट्ठाविथं नामं बाणधस्सु मिहि
 त्ति । वड्डिओ सो कल्लाकल्लावेण देहोवचएण य । संपादयं
 से निरवसेसं^६ कालोच्चियं बम्भदत्तेणं । गहिओ पक्का 'उदग-
 पुत्तओ' त्ति । विस्साओ वुत्तन्तो इमिणा सुमिणयदंसणगम्भ-
 १५ साडणाइओ जण्णोए । वेरग्गिओ एसो ॥

एत्यन्तरंमि सुणिथवुत्तन्ता पुत्तस्स कमाइया से जण्णो ।

चिन्तियं च तेण । किह

एवंविहा कसाया पावा भवविडविमुल्लज्जलोदा ।

भोक्कत्यमुज्जएहिं वज्जेयव्वा पयत्तेण^७ ॥

- १० एत्तो कम्मविबुद्धी तश्चो भवो तत्थ दक्खसंघाओ ।

१ D adds च । २ CE om. ३ D विरिचिउ, B विरिचिउ ।

४ CE om. ५ CE adds ६ B om. ७ CE om.

तन्नो उभियमाणो 'पयहेज्ज तए महापावे ॥

'अणियं च ।

ककुसफलेण न जुज्झइ किं चित्तं तत्तं जं विगयरागो ।

सन्ने वि जो कमाए निगिणहई सो वि तत्तुक्को ॥

तक्कसाओदएणं च सा कुविद्या बभ्भदत्तस्स । परिचत्तं^१ ५

सयक्ककरणिज्जं । भणिओ^२ बभ्भदत्तो । एयं वा पिणं करेहि

ममं व त्ति, एयंमि अपरिचत्ते माहं पाणसाहारणं उदयं पि

गेण्हामि त्ति । निशामिओ एस दुत्तन्तो मिहिक्कुमारेण ।

असुब्बिग्गो निग्गओ गेहाओ । चिन्तियं च तेण । पेक्क मे

पावपरिणहं, जेण अणणी वि एवं^३ वट्ठइ त्ति । एयवइयरेणं^४ १०

च ताओ वि मे^५ दुहिओ^६ । ता न जुत्तं मे इह अत्थिउ^७ ।

एवं चिन्तिज्जणमणापुच्छिज्जण तायं निग्गओ नयराओ ॥

गओ असोगवणज्जाणं । दिट्ठो य तत्तं असोयपायवतत्तणओ

ससिस्सपरिवारिओ एगविहमंजमरओ 'दोअसण्णापरिचत्तिओ

तिदण्डरहिओ चउक्कसायमहणो पस्सिन्दियनिग्गहपरो क्खणी- १५

वनिक्कायवच्छलो सत्तभयविप्पसुक्को अट्ठमयट्ठाणरहिओ नव-

वक्कपेरगुत्तो दसविहधक्कसुट्ठियमणो एक्कारसङ्गमाणो बारस-

तवचरणकम्मनिरओ य विजयंसिंहो^८ नामाचरिओ त्ति । तओ

तं दट्ठू ससुप्पसा तत्तु पीती । चिन्तियं च तेण । धओ

१ ACE चकरेज्ज । १ D om । १ D adds च तोर । ३ CDE add च ।

५ D चिट्ठइ । ६ Do m. ७ D adds त्ति । ८ A टिहं, CE इहाचिहं ।

९ OE वादिदोब्बा० expl. दिविधदुर्वाविरिचिक्क । १० B ० पिणी ।

रु एषो, जो अणवद्विचयसिद्धिविद्यमे संसारे एवं धम्मे निरचो
 ति । ता पुच्छामि ताव एधं, किं पुण एवस्स निम्बेयकारणं,
 जेण एषो एवं धम्मे निरचो ति । गच्छो तस्स समीवं ।
 सविचयं पणमिच्छो भयवं । 'कच्छो से' गुहणा वि धम्मसाहो ।
 ५ खविट्ठो तस्स पायमूजे । पुच्छिच्छो 'य भयवं । किं ते
 निम्बेयकारणं, जेण तुमं एवं पि सम्पक्कसुन्दराक्षिरामो
 सुन्दराक्षिरामयाओ' चेव पिसुणिथ'नियविभववित्तारो
 विभववित्तारासंघियसयणवगो सयणवग्निरवेस्समिमं ईहसं
 निक्कम्पयं पवचो सि । गुहणा भणिथं । सुण । किमिह^१
 • अट्टिमंसद्विचयसंगे मरीरे वि सुन्दरत्तं । को वा आयास-
 सेत्तफले विहववित्तारे पडिबन्धो, को वा सुमिणयसमागम-
 चसुत्ते^२ सयणे ति । अवि य ।

सयणस्स वि मञ्जुगच्छो रोगाभिहच्छो किलिस्सुह इहेगो ।

सयणो वि य से रोगं न 'विरिस्सुह ने य नासेह ।'

मञ्जुमि बन्धवाणं एक्को मरह करुणं हयन्ताणं ।

न य णं 'धारेह तच्छो बन्धुजणो नेव दाराहं ॥

एक्को करेह कम्मं फलमवि तस्सोक्कच्छो समणहोह ।

एक्को आयह मरह य परलोथं एक्कचो जाह ॥

पत्तेयं पत्तेयं नियगं कम्मफलमणुवन्ताणं ।

१ D दिहा ने भववत्ता । २ CED om. ३ A •सचो, B •सो, C •सवा,
 •सवी । ४ D om निव । ५ A adds सन्त । ६ B संयसय ।

७ B विविचय CED explain विचय समानि । ८ C •सोवत्त ।

को कस्म जए सयणो को कस्म व होइ अज्जणो ॥

मरिक्कण वेरिओ वि ऊ जायइ 'जणगो सुओ वि' ऊ रिबु त्ति ।

ता अणवत्थियभावे सयणो मज्झो त्ति मोहफलं ॥

अर्थ च । सुण, अन्धाणमेव जं वत्तं ।

अत्थि इहेव विजए लक्खीतिलयं नाम नयरं । तत्थ ॥
सागरदत्तो नाम सत्यवाहो, सिरिमई से भारिया, ताणं
अहं सुओ त्ति । कुमारभावे वट्टमाणो गओ तन्नयरासन्नमेव
लक्खिपव्वयं । दिट्ठो य तत्थ एगंमि विभागे सिणिद्धपत्त-
संखओ 'धराविट्ठदीहपायगो नालिएरिपायवो त्ति । तं च
दट्ठूण समुप्पन्नं मे कोउयं । चिन्तियं च मए । अहो १०
अच्छरियं । एहमेत्तस्स पायवस्स एहमेत्ताओ विभागाओ
ओयरिक्कण पायओ धरणिं पविट्ठो त्ति । ता नूणमेत्थ
कारणेण 'होयव्वं ॥

एत्थन्तरंमि य अयण्डंमि सेव मंजाओ मे पमोओ,
वियभिओ सुरहिमासओ, विमुक्को सहजो वि वेराणवन्धो १५
पसुगणेहिं, 'भुवणसिरीए वि' समद्धासिओ लक्खिपव्वओ,
सव्वोउयकुसुमेहि वि' पुप्फियाइं काणणुज्जाणइं, पसुइया
विहंगसंघाया', मणइइत्तालरम्मं' च गुञ्जियं हप्पयावल्लीहिं,
विसुद्धपयासमताव'० च तमुइसमुज्जोइउं पयत्तो रवी । तओ
मए चिन्तियं 'अह पुण किं इमं भुवणप्पेरयं' ति ॥

१ E जअओ ।	१ D च ।	१ E धरापविट्ठ० ।	१ D भविष्यं ।
१ E वच० ।	१ E विच ।	१ D च, CE om.	१ ACE संघा.
D sec. manu.	१ D om.	१० D संताव ।	

एत्यन्तरंमि तद्वचरविमण्डलनिहं सुविमुद्भुजसकक्षणं अणेय-
 रचणमण्डियं जयजयरवावूरियमहङ्गणं ^१गिज्जन्तितियसमङ्गणं
 निवडन्तकुसुममुट्ठिं अणेयतियसपरियरियं^२ विजियसंसारचक्क-
 पिसुण्णं अवरदिसाओ समोवयनं भयवओ अजियदेवतित्य
 ५ यरस्स दिट्ठं मए धम्मचक्कं ति, तद्यणन्तरं च महग्गुणरचण-
 भूषिया सियम्भरधारिणो अणेगे माह्वो, तओ सुरधरिय-
 कुन्दधवलायवत्तो दन्दुहिणिणायवहिरियमहङ्गणो विरायन्त-
 दिव्वभामण्डलो ^३सुरवदसमुत्तिक्तपादचामरो सुरासुरमणुय-
 वत्तसंयुओ कालायवपवरतुल्लधूवमहमेत्तगन्धो गन्धवट्ठि-
 १० भूओ अच्चन्तसोमो कक्षणमयदिव्वकमलावलीए परिमक्कमाणो
 भयवं तिस्रोयमाहो नित्यिअभवसमुद्दो अजियदेवतित्ययरो
 त्ति । तं च द्दुण ससुप्पओ मे पमोओ, पणट्ठं मिच्छन्त-
 तिमिरेणं, वियंभियं धम्मववसाएणं । चिन्तियं च मए । धम्मो
 अहं, जेण मए तिस्रोयचिन्तामणी भयवं उवसद्धो त्ति ।

५ एत्यन्तरंमि ^४य कयं तियसेहिं भयवओ मणिकणयकक्ष-
 होयमयनिम्बियं पायारतियं^५ सुविहत्तदिव्वतोरेणं रचणमय-
 विचिन्तकविषीसयं जसियमहाकेउनिवहं गुच्चन्तमऊयरामोय-
 सोहियं जसियसियायवत्तमणहरं वैहलियदिव्वसोहामणं मह-
 ण्णवीहधयचक्कमण्डियं समोसरणं ति । पविट्ठो भयवं । पत्तुया

१ BD यज्जन्तितियसमङ्गणं । २ D परियरियं, E परियरियं । ३ D सुरवदिय ।

४ BD om. ५ ACED पायारं । ६ D adda यज्ज ।

धम्मकथा । कच्चिओ भयवया असासओ जीवलो गो । अवगओ
अन्हाणं । तओ तं पुव्वकोउयं समणुस्सरन्तेण पुच्छिओ भयवं-
मए तिलोयनाओ । भयवं, किं पुण तस्स नालिएरिपायवस्स
पायओ 'ओइसो, किं अत्थि तत्थ दविणजायं किं वा 'नहि,
किंपरिमाणं वा, केण वा तं ठविथं, 'कौइसो वा तस्स
विवागो त्ति । भयवया भणियं । सुण । लोइदोसेण पायओ
'ओइसो । अत्थि तत्थ दविणजायं । तं च दीणारसत्तंल्लख-
परिमाणं । तुमए तेणं च नालिएरिजीवेण ठाविथं । धम्म-
साहओ य विवागो एयस्स । मए भणियं । भयवं, कहं पुण
मए इमिणा य ठविथं, कहं च मम 'ईदिओ विवागो इमस्स १
वि ईदिओ त्ति । भगवया भणियं । सुण ।

अत्थि इहेव विजए अमरउरं नाम नयरं । तत्थ अमर-
देवो नाम गाहावई होत्या । सुन्दरा ये भारिया । ताणं च
तुभे दुवे वि 'उप्परोप्परजायका गुणचन्दवालचन्दाभिहाणा
'य पुत्तय त्ति । संपत्तजोव्वणा य महन्तं चेलाइभण्डं चेन्नुण १
वाणिज्जवडियाए आगया इमं देसं । विणिओइयं भण्डं,
समासाइओ इट्ठसाओ । एत्थन्नरंमि^२ विजयवक्कनरवइणा
आठत्तो लक्खिनिलयसामी सूरतेओ नाम नरवई । सो य
नयरे गण्णं लोठूण गहियसारनयरलोओ आठ्ठो इमं पव्वथं ।

१ B अवरओ । २ ACE नवति । ३ B कौइसेच. D किंदिहा ।

४ D इरिओ ।

५ A उया, B उयु, CE परि and explain

उपप्रेपरि ।

६ DCE om.

७ D adds च ।

- तुभे वि तेणेव नरवदना सह चेतूण दविणजायं परवत्तभएण
 चाण्डा लच्छिपव्वयं । ठिया 'य एयंमि पएसे निहाणी-
 कयमासोचिजण 'इमं दविणजायं । अइल्लन्तो कोइ कासो ।
 तन्नो कोइदोसेण 'भागिन्नो' न्ति करिय विसपप्पोगकरणेणं
 १ वावाविन्नो तुमं गुणचन्देण । सुद्धसहावत्तणेणं च उववन्नो
 वंतरसुरेसु । गुणचन्दो वि य अपरिभुञ्जिजण तं दव्वं एत्थ
 चेव पृथए महाभुयंगल्लो मरिजण 'उप्पन्नो रथणप्पहाए
 नरयपुठवीए नारन्नो' । तन्नो तुमं देसूणपत्तिन्नोवममहाउयं
 पाणिजण तन्नो सुन्नो एत्थेव विजए टङ्कणाउरे मथरे
 १० हरिणन्दिस्स सत्यवाहस्स वसुमहए भारियाए कुञ्चिं
 पुत्तत्ताए उववन्नो चि । जान्नो कालक्कमेणं । पइद्दविंयं च
 ते नामं देवदत्तो न्ति । पत्तो कुमारभावं । एत्थन्नरंमि
 'तन्नो वि गुणचन्दो नरगाओ उव्वट्ठिजण कोइदोसेणमेत्थेव
 लच्छिपव्वए एयस्सु चेव निहाणस्स पचासन्नपएसे उप्पन्नो
 १५ भुयङ्गमो न्ति । परिगंघियं च णेण तं दव्वं । एत्थन्नरंमि
 लच्छिनिवासिणीदेवयामच्चंमि समागन्नो तुमं लच्छिपव्वयं ।
 कन्ना देवयाए पूया । दिक्कं दीणाणाहाण दविणजायं ।
 संपादन्नो भोयणोवचारो । तन्नो तुमं पुव्वभवविणोकेणं रत्तयाए
 पव्वयस्सु परिचमन्नो आगन्नो इमं उइयं । दिट्ठो भुयङ्गमेणं ।
 २० तन्नो कोइदोसेण 'एस एयं दविणजायं गेणिसुद्ध' न्ति उल्लो

१ D दवर्धति ।

२ D कुनेहिं विचरं ।

३ D उववन्नो ।

४ D adds चि ।

५ B को नृ० ।

चरणदेमंमि । असुग्गयाए विसस्स ^१तस्सणा चेव निवडिओ
 धरणिवट्ठे । पासवत्तिणा य ते परिचणेण वावाविओ
 भुयङ्गमो । उप्पओ एत्येव पब्बए सौहत्ताए त्ति । तुमं पि
 मरिक्खण एत्येव विज्जए कयङ्गलाए नयरीए सिवदेवस्स
 कुल्लउत्तयस्स असोहराए भारियाए कुष्किंसि पुत्तत्ताए ।
 उववओ मि । जाओ कासक्कमेण । परद्धाविथं च ते नामं
 इन्ददेवो त्ति । पत्तो जोव्वणं । इओ य तेण सौहजीवेण
 पुब्बभवत्तयभावणाओ ओइसस्साए परिग्गहिथं तं दव्वं । एवं
 च गओ कोइ कासो । असया य वीरदेववरवहणा निय-
 सामिएण^१ पेसिओ तुमं सत्किनिलयसामिणो माणहङ्गस्स ।
 समीवं । आगच्छमाणो य कइवथपुरिसपरिवारिओ कासक्कमेण
 पत्तो इमं उइसं । उवविट्ठो ^२नीवपायवस्स ^३हेट्ठे । एत्यन्तरंमि
 गिरिगुहामुहगएणं दिट्ठो ^४सि सौहेणं । तओ ओइसस्सावि-
 व्वासियचित्तेणं वावाविओ सि इमिणा, इमो वि ^५य तुमए
 त्ति । उववओ य तुओ एत्येव विजयंमि थिरित्तसगे पट्ठे^१ ।
 जस्सदाससन्धियस्स चण्डासत्त माइजस्साए भारियाए जम-
 सभाउत्तत्ताए त्ति । जाया कासक्कमेणं । परद्धावियाहं
 नामाहं तुज्जं काससेणो इयरस्स चण्डसेणो त्ति । पत्ता
 य जोव्वणं । असया आइउयनिमित्तं गया सत्किप-
 व्वयं । वावाइओ कोसो । ओ य एथंमि चेव जिहासपएसे^१ ।

१ C जज्जणं ।

१ D •सामिणा :

१ D निव• ।

२ B इहे ।

३ D om.

- विसृज्यो । पञ्चालिओ जलणो । जलणपक्कं^१ तं खारुं
 पवत्ता । एत्यन्तरंमि कट्टारयं निसाणिकण कच्चि अपत्य-
 दच्छओ चेव^२ भरणिं खणमाणेण उवलद्धो निहाणयकलससु
 एगदेसो चण्डसेणेण । पवत्तो गोविर्ड, लक्खिओ य तुमए ।
 १ तओ दम्बलोहेणं वीसत्यो तुमं वावाइओ तेण । उववओ
 वासुयप्पहाए नरगपुठवीए पञ्चमागरोवमाज नारगो । इमो
 वि तद्वलोभेण तं चेव देमं अमुसमाणो अदक्कन्नेसु कइव-
 यवरिसेसु अभुञ्जिऊण तं दम्बं अन्नवेरियचण्डालविनिवाइओ
 समाणो उप्पओ तमाभिहाणाए नरथपुठवीए अट्टारसमागरो-
 १० वमाज नारगो त्ति । तओ तुमं पडिपुसे अहाउए नरगओ
 उव्वट्ठिऊण एत्येव विजए सिरिमईए मज्जिबेसंमि साज्जिभइस
 गाहावइसु नन्दिणीए भारियाए कुण्डिंसि पुत्तत्ताए^३
 उववओ^४ त्ति । जओ "य कालक्कमेण । पइट्ठाविथ^५ ते नामं
 बालसुन्दरो त्ति । पत्तो ओव्वणं । एत्यन्तरंमि मौलदेवा-
 १५ जगारसमीवे पत्तो तए अपत्तपुव्वो जिणवरपणीओ धओ ।
 परिपालियं सावयत्तणं । कओ य जहावींइं देइहाओ ।
 उववओ सन्तथाभिहाणे देवलोए किंचूणतेरसमागरोवमाज
 बेमाणिओ त्ति । तत्थ परिभुञ्जिऊण दिम्बओ अहाउय-
 परिक्खएण चओ समाणो एत्येव विजए इत्थिणाउरे नथरे
 २० सुइत्थिस्सु नगरसेट्ठिस्सु कन्निमईए भारियाए कुण्डिंसि

१ E adda च । २ D भरविचाचवा । ३ E उववओ कुवत्ता ।

४ DE om.

५ E adda च ।

पुनस्ताए उववओ सि, इयरो वि तओ नरगाओ उव्वड्डिउण
 तत्थेव नयरे तुण्ण सेव पिउणो सोमिसाभिहाणाए घरदासीए
 कुण्डिंसि पुनस्ताए ति । जाया कासकमेण । परद्धाविणां
 गामाहं तुण्ण समुद्दफो, इयदस्स मङ्गल्लगो ति । पत्ता य
 तुओ अहाकमेणेव कुमारभावं । एत्यन्तरंमि पवओ तए ५
 अण्णदेवगणिसमीवे जिणदेसिओ धओ । कथा देसविररं ।
 परिणीया य सख्खिनिस्सयवासिणो सावयस्स अचससत्यवाहस्स
 धूया जिणमई । अजथा य मङ्गल्लदुदओ जिणमईनिमित्तमेव
 पयहो सख्खिनिस्सयं । आगओ य कहवयपयाणगेहिं । पत्तो
 तमुद्देसं, जत्थ निहाणं ति । 'तओ वड्डलपन्नसयाए पएसस्स १०
 वीसभिओ सुज्जत्तयं । दिट्ठो य तए पोमाउण्णायत्थस्स इमंमि
 पएसे विस्सिग्गओ पाणओ । भण्णियं कीउगेण । ओ मङ्गल्लग,
 एत्य पएसे केणर दविणजाएण होयव्वं । तेण भण्णियं 'निहा-
 खेमो' ति । तए भण्णियं । अलं इमिणा । कीउगमेसमेव मे
 कहणनिमित्तं, न उण 'दविणखोहो । तेण भण्णियं । १५
 अहिणयदं मे कीउयं; ता निहाखेमो, को एत्य परमत्तो
 ति । तओ अणभिण्णियं पि भवओ पयहो तं तहाविहेण
 तिस्ससारकट्ठेण^१ खण्णितं ति । दिट्ठो ये तेण येवभूमिभाए
 कल्लकण्डओ^२ । तओ पुव्वकयकण्णओदोसेण चिन्तियं
 मङ्गल्लगेणं । अओ महत्तो एस निही । जइ कइंथि भट्ठिदारयं १०

'वञ्चिय गिपिहउं पारीयद न्ति । एत्यन्तरंमि दिहो
 तुमए वि कलसकण्डगो । भणिओ य एसो । भइ मङ्गलन,
 अलं इमिणा ; एहि, नयरं गण्खामो न्ति । तओ पूरिअण
 तमुहेसं हिहो विय पयहो मङ्गलगो ॥ भणिओ य तुमए ।
 भइ, न तए कस्सइ पुरओ एस वइयरो अहिगरणहेउभूओ
 जंपियव्वो १ न्ति । तेण भणियं । भट्ठिदारय, न जंपामो ।
 चिन्थियं णेण, मए विणा वि १एस एयं गेपिहस्सइ न्ति ।
 अओ से एस १पयासो । ता कहं अहं इमिणा वञ्चिअमि ।
 ता जाव चेव न गेणहइ एस एयं, ताव चेव अहं उवाएण
 वावाइस्सं ति । एत्यन्तरंमि पत्ता नयरं । आराम१समीवे
 ठिएणं भणिओ तुमए मङ्गलगो । भइ मङ्गलग, गण्ख ससुर-
 कुलपउत्तिं मे कुओ वि उवअहिय संवाएहि, जेण पवि-
 सामो नयरं न्ति । पयहो मङ्गलगो । चिन्थियं च णेणं ।
 पविहो खु एमो लउं चेव एयं गेपिहस्सइ ॥ ता तहाणु-
 चिट्ठामि, जहा न एम एत्य पविसइ । गण्खन्तो य मे
 सुहवावायणिअो भविस्सइ । ता एयं से निवेएमि । जहा,
 इत्थिसहावओ कुलविहइमाचरिअण १पवमिया ते घरिणो ।
 अओ अचन्तसुव्विगं ते ससुरकुलं । सुयं च अण्णाणमागमअ-
 मेएहिं । अओ अहिययरं लज्जियाणि । ता न जुलमेत्य

१ D वञ्चिउं । २ DE om. ३ AOE. अयवासो । ४ adds न्ति ।

५ CE पविचिवा, D explain* प्रविहा कलसविहमपुवपण्डये ।

पविषिषं ति । संपहारिय तन्नो मयरं पविषिऊण कयकाल
 खेवो मायाचरिएण विवसमुहक्काओ आगओ ^१ते समीवं ।
 निवेदयं जहा चिन्तियं । तन्नो विससो तुमं । चिन्तियं च
 तुमए । धिरत्यु इत्यिभावस्स, जमेवंविहा वि सावयकुलुप्पआ
 त्रि सुविआयजिणवयणसार^२ वि^३ उभयसोयविहदुमायरद । ^५
 अहवा नत्थि दुक्करं मोहभावस्स । ता अलं मे इयाणिं ^४पि
 गिहगणेण । पवज्जामो तित्ययरभासियं साज्जधसं । एवमव-
 साओ रहु एस सिणेहवन्थो । ता अलं मे से गिहगमणेणं
 पि । इओ चेव गक्कामि, जत्य भगवं अणङ्गदेवो । एसो
 वि मज्झसगो इओ चेव वसउ घरं, किमिमिणा किल्लिसिएणं ^६
 ति । संपहारिऊण भणिओ जहाचिन्तियमेव मज्झसगो ।
 चिन्तियं च णेणं । अहो एस मायाचरिएणं मं वञ्चिउं
^७उज्जओ । ता कहमहमिमिणा^८ वञ्चिज्जामि त्ति । ता
 भणामि ताव एयं । जाव तुमं न चिन्तियदेसं पत्तो मि,
 ताव कहमहं भवन्तं परिचयामि । एवं ^९कइवयदिणाणि ^{१०}
 इमिणा सह वञ्चिऊण वावाइस्सं इमं ति । चिन्तिऊण
 भणिओ तुमं इमिणा । पडिभणियं च तुमए । भद् मज्झ-
 सग, जइ ^{११}ते निब्बन्थो, ता एवं इवउ त्ति । तन्नो पुच्छि-
 क्कामो कंचि साज्जं, कच्चिं भयवं अणङ्गदेवो त्ति । मन्ति-

१ D इव तुम् ।

२ E om.

३ D om.

४ D उज्जओ ।

५ E adds पि ।

६ D adds च ।

७ D इव तुम् ।

ऊच पत्न्या तुभे पडिपहेण । अरुक्कना करवि वासरा ।
 अरुक्कना अरुविसम'रुक्कमज्जवत्ती गहयलसरन्तरमभिगए
 दिणयरंमि 'महासाहसं' ति कल्लिऊण अरुक्कनरुद्धिअणं
 सोहदोअओ तहा वि अणियत्तमाणेणं सुवीसत्यहियओ सेव
 पएओ तुमं पिड्ढिदेसंमि कुरिगाए मज्जलगेणं ति ॥ एत्यन्त-
 रंमि अरुक्कणपडिवक्को अणेयसमणपरियरिओ^१ तत्येव पएसे
 सहसु समागओ अणज्जदेवो । दिट्ठो तुमं अग्गगामिगेहिं
 बाह्महिं । एत्यन्तरंमि सज्जसेण कुरियमववाय मट्ठो मज्जलगो ।
 चिन्तियं च तुमए । हा किमेयं ति । किं तक्करा समा-
 १० गया भवे । जोवियं पिट्ठओ, जाव दिट्ठं ससंभमाउलं पला-
 यमाणो मज्जलगो । चिन्तियं च तुमए । न एत्य अक्के
 ओरा दीसन्ति, पलायइ य एओ । ^२ता किमेयं ति ।
 एत्यन्तरंमि दिट्ठा सोणियाणुरञ्जिया कुरिया । गहिया य
 सा तए पच्चभिन्नाया य । तओ संजाओ ते वियप्पो ।
 ११ किमेयं मज्जलगेण ववसियं भवे । अहवा न एयस्स किंपि
 एवंववसायकारणं उप्पेस्सामि । ता सहेमि^३ताव एयं ति ।
 एसेव मे एत्य परमत्यं ^४साहदस्सइ । सहिओ मज्जलगो,
 जाव अहिययरं पलाइउमारुद्धो । तओ अवगओ ते
 वियप्पो । हन्त एएण सेव एयं ववसियं ति । ता किं पुण

१ B •रुक्कवत्ती, A om. •वत्ती नच ।

१ D •परिवर्ती ।

२ D om. all down to वियप्पो ।

३ D बाहिस्सइ ।

ये इमस्स ववसायस्स कारणं । आभोदओ निहाणयवुत्तन्तो ।
 चिन्तियं च तुमए । नत्थि अकरणिअं नाम लोहवसगाणं
 ति । अओ चेव निमित्तओ जिणमईवुत्तन्तो वि इमिणा
 विगप्पिओ भवे । अअहा कइं 'तारिसौ 'महाकुलपसूया
 सुविस्सायजिणवयणमारा य तारिसं उभयलोगविहद्धं 'कर-
 इस्सइ । एत्यन्तरंमि पत्ता ते साहवो तमुद्देसं । पच्चभिन्नाओ
 य तेहिं । वन्दिथा 'य तुमए । धम्मलाहिओ साऊहिं ।
 पुच्छिओ य तेहिं । सावय, किमेयं ति । साहिओ तुमए
 तेमिं अहावत्तो वुत्तन्तो । समासाभिओ साऊहिं । एत्यन्तरंमि
 दिट्ठो अणङ्गदेवेणं । वन्दिओ सो तए । अभिणन्दिओ तुमं १०
 इमिणा धम्मलाहेण । पुच्छिओ पउत्तिं । साहिथा तुमए ।
 समासाभिओ गुहणा । निचत्तो तुमं समं साऊगच्छेण । पत्तो
 'चाणेसरं' नाम सन्निवेमं । ठिओ तत्थ गुह् मासकयं ।
 पउणो ते पहारो । उवलद्धा जहट्ठिया जिणमईपउत्ती ।
 चिन्तियं च तुमए । अओ मङ्गलस्स वसुणापगारो । अओ ११
 विचिन्तया मोहस्स, अओ अणुवाएयया संमारस्स । ता जइ
 वि 'अस्सण्डियमौला जिणमई, तहावि अलं गिहासमेण ।
 संपाडेमि उभयलोगसुहावहं, समीहियं । सुविस्सायजिणवयण-
 मारा य सा तुल्लचित्ता य मे पाएण । ता सोऊण इमं

१ D तारिष ।

२ BD om. नचा ।

३ DE करिस्सइ ।

४ D om.

५ D हावेसरं ।

वदयं सा वि ^१य पव्वदस्सुद त्ति । एवं च कए सा वि उ
तवस्सिणी इमाओ दुक्खवज्जसाओ भवसमुदाओ समुत्तारिया
हवद । अलं च ^२अपव्वदयस्सु तीए दंसणेणं । वज्जविग्घा
चरणपडिपत्तौ, सुहावहा य एसा^३ चेव त्ति । चिन्निऊण
^४पव्वदओ अणङ्गदेवगुहसमीवे ॥

अदक्खन्तो कोद कालो । सुओ एस वदयरो कुओवि
जिणमईए । संविग्गा एसा । चिन्निथं च तीए । सोहणमणु-
चिट्ठियं अज्जउत्तेण । किलेसायासवज्जओ^५ एस संसारो,
विओगावसाणो य संगमो, दारुणो य विवागो विसयपरि-
^६भोगस्सु^७, दक्खं च मणयभावंमि जिणमथं^८, उभयओथसुहा-
वहं च एयं ^९चेव त्ति । तओ सा एवं विचिन्निऊण अणुज्ज-
विय अणणिजणए अणुजाया तेहिं । आगया^{१०} तं अओस-
माणो, जत्थ तुमं । दिट्ठो य ^{११}अणाए । पेक्खिऊण निब्बुद-
पुरपट्ठियं तुमं भणियं च अणाए । अज्जउत्त, सोहणमणु-
^{१२}चिट्ठियं तुमए । किन्ना मोहवल्ली । अवलम्वियं सप्पुरिस-
चरियं । समुत्तारिया अहं अप्पा य ^{१३}इमाओ भवसमुदाओ
त्ति । अहिणन्दिऊण पवक्खा पव्वज्जं अणङ्गदेवगुहसमीवे ।
अदक्खन्तो कोद कालो । निरदय्यरं समसमणुवाक्खिऊण तुमं
कालक्खमेण मओ समाणो उववओ पणुवीससागरोवमाज्ज

१ E om. २ D om. ३ D adds चेव । ४ D पमावस्सु ।

५ D ०वचवं । ६ D om. चेव ... वचं वि, E om. तओ स हं वचं वि ।

७ E adds च । ८ D चार । ९ D om.

गेवेज्जगसुरो न्ति । इयरो वि मङ्गल्लगो तमत्थं परिग्गहिच्च
महासिक्खामंचओच्छादयं च काऊण तम्ममत्तेण तत्थेव १देसे
कुणिमाहारेण किलेससंपादयवित्ती अहाउयं पालिऊण मओ
समाणो उववओ तमाभिहाणाए नरयपुठवीए बावीमसागरो-
वमाऊ नारगो न्ति । तओ य महया परिकिलेसेण तमहा- ५
उयं पालिऊण उव्वट्ठो समाणो एत्थेव विजए १रट्ठवट्ठणए
गामे वेस्सियगस्स सण्डालस्स गेहे केलगत्ताए उववओ न्ति ।
पत्तो य ओव्वणं । असया य बड्ढकेलगमज्झगओ तओ
१रट्ठवट्ठणओ जयत्यले १ निज्जमाणो पत्तो इमं निहाणगुहेमं ।
समुप्पन्नं च से तमुद्देसमवल्लोदऊण पुव्वभवसासओ जाह- १०
सुरणं । तओ लोहदोसेण विद्यड्ढो वेस्सियगस्स नेच्छइ १तओ
उद्देसाओ असत्यमभिगन्तुं, सोदज्जनो वि पुणो पुणो निच-
त्तइ न्ति । कोहाभिभूएणं वावाहओ वेस्सियगेण । सप्पओ
तत्थेव निहाणगुद्देसे मूसओ । परिग्गहियं च एण ओहसकाए
तं दव्वं । अणुवालियं १ कंसि कालं । असया सोमसण्डो १ नाम १५
जुथारिओ कहंसि परिक्कमन्तो आगओ तमुद्देसं । उवविट्ठो
सालपायव १समीवे । तओ अज्ञाणलोहदोसेण तस्स पुरओ
सामरिसमिव परिभमिउमाडत्तो । वावाहओ य तेणं । समु-
प्पओ य तस्सेव पण्डुसवणनासिगाए १दुग्गिलिगाभिहाणाए

१ D घरेसि ।

२ A र४० ।

३ D ०चसं ।

४ AC नाओ ।

५ BD add च ।

६ CE ०चंदो ।

७ D पाववत्त ।

८ D दुग्गिला ।

- भारियाए कुच्छिंसि पुत्तत्ताए त्ति । जाओ कालक्कमेण ।
 पइट्ठावियं च से नामं रुद्धचण्डो त्ति । पत्तो अणेग'जणसंताव-
 गारयं विसपायवो व्व जोव्वणं । असमच्चमं च ववहरिउमा-
 रद्धो । अन्नया गहिओ 'स्वत्तमुहे ।' उवणीओ राहणो समर-
 ५ भासुरस्स । समाणत्तो वज्झो । भिओ सूत्तिथाए चारत्तिथण-
 रेहिं । मओ^१ समाणो समुप्पसो मक्कराभिहाणाए नरथपुडवौए
 किं'णतिसागरोवमाज नारगो त्ति । तओ अहाउयमकु-
 वालिजण उव्वट्ठो समाणो समुप्पसो एत्येव विजए एत्येव
 लच्छिनिए असोगदत्तस्स सेट्ठिस्स सुभंकराए भारि-
 १० थाए कुच्छिंसि इत्थिगत्ताए त्ति । जाया उच्चियसमएणं ।
 पइट्ठावियं च से नामं सिरियादेवि त्ति । पत्ता जोव्वणं ।
 दिस्सा सागरदत्त'सत्यवाइपुत्तस्स समुहदत्तस्स । वत्तो
 विवाहो । भुञ्जन्ति भोए त्ति^२ । एत्यन्तरंमि तुमं मेवेज्जे-
 हितो चविजण इमाए चेव कुच्छिंसि समुप्पसो पुत्तत्ताए ।
 १५ जाओ कालक्कमेण । पइट्ठावियं च ते नामं सागरदत्तो त्ति ।
 पत्तो जोव्वणं । पडिबुद्धो य देवसक्कायरियसंभौवे । परिणीया
 ईसर'खन्दसावगस्स धूया नन्दिनि त्ति । भोगसुइमणुइवत्ताणं
 कालक्कमेणं जाओ ते पुत्तो । अन्नया 'य पुत्तजक्कमुदयनिमि-
 त्तेणं चेव सपरिवारो आगओ उज्जाणिगाए इमं चेव निहाव-

१ ACDE •सत्तावजाराय ।

२ BD वधिमुहे ।

३ E adds च ।

४ ABC दत्तस्स ।

५ E om.

६ BE संभ० ।

७ D तच्छिंसिचेव ।

गृहेषु । दिट्ठो च तुमए 'पुत्तज्जयनिवेशणनिमित्तं खड्डं खण-
 माणेषु निष्ठाणगकससकण्ठगदेसो ण्ति । तन्नो तमन्नत्थ
 णिनिवेशिज्जण तं च पएसं पुणरवि तद्देव करिज्जण भुत्तुत्तर-
 काखे पविट्ठो नयरं । चिन्तियं तुमए । किमेत्थ जुत्तं ति
 अस्मं ताव पुच्छामि । साहिन्नो इमीए एस वदन्नरो । ५
 पुच्छिया एसा 'किमेत्थ जुत्तं' ति । तीए भणियं । मम ताव
 तं पएसं दंसेहि; तन्नो जं जुत्तं, तं भणिस्सामि ण्ति ।
 'दाविन्नो से पएसो । अन्नाणलोहदोसेण चिन्तियं च तीए ।
 वावाएमि एयं, तन्नो एगादणी गेण्हिस्सामि' । एयं चिन्ति-
 ज्जण भणिन्नो तुमं । पुत्तय, पभूयमेयं दव्वं । एयंमि घेप्प- १०
 माणे कयाद नरवई अवगच्छे' । तन्नो 'य सो सेसदव्वावहारं
 पि मा करिस्सुद । ता अलं ताव एदणा, अवसरेण गेण्हि-
 स्सामो ण्ति । तए भणियं । अस्म, जं तुमं आणवेसि । पवि-
 ट्ठादं नयरं । अदक्कन्ता कदवि दियहा, तुण्णं सुहेणं, इमीए
 पुण पुण्णभवत्थलोहदोसेण तुह मरणचित्तोवायपञ्चाउलाए १५
 बुद्धेणं ति । परिचिन्तिन्नो उवाचो । देमि से पोसहोववास-
 'पारणवभोयणे विसं ति । तन्नो उववाससज्जसरीरो विसण्णो-
 एण सज्जं चेव न भविस्सुद ण्ति । चिन्तिज्जण 'पउत्तं विसं ।
 खड्डो तुमं तेणं । एत्थन्नरंमि दिट्ठो नन्दिणीए । कन्नो

१ D पुत्तज्जयनिवेशणनिमित्तं खड्डं । २ D दाकड, and om. all down to भुत्तुत्तर० ।

३ B दंसेहि सो ।

४ D विच्छेदस्सामि ।

५ D चण्णवेस्ये ।

६ D om.

७ D पारवसि ।

८ AC add च ।

अणाय कोलाहलो । तन्नो अहिययरं ते कूजिउं पयन्ता
 अणणी । संमिलिन्नो खोयनिवहो । तन्नो एक्केण सिद्धुपुत्तेण
 विखावहारं^१मन्तसामत्यन्नो 'साहसिन्नो' त्ति कल्लिऊण जीवा-
 विन्नो । समुप्पन्ना य ते चिन्ता । एवमण्णोवद्भवभायणं मणु-
 ५ थाण जीवियं । ता अलं^२ 'गिह्वासेणं । मा पुणो वि मे
 पमत्तस्स एवमेव पाणावगमो भविस्सुह । अन्नो पवज्जामि
 पव्वज्जं^३ ति । चिन्तिऊण अहोचिएण विहिणा पवन्नो देव-
 सन्नगुरुसमीवे पव्वज्जं^४ ति । परिवाल्लिऊण निरदयारं^५ 'काऊण
 य कालमासे कालं उववन्नो तौमसागरोवमाऊ गेवज्जगसुरो
 १० त्ति । एसा च ते अणणी तद्वल्लोभेण तत्थ चेव मत्तय-
 सिप्पनिन्नियं महापेढं^६ काऊण पुत्तवत्तपरिणामअणिय^७ नर-
 चाउया अभुञ्जिऊण तं दव्वं मया समाणी धूमप्पभाए नरय-
 पुढवीए उववन्ना पन्नरससागरोवमड्डिई नारगो त्ति । तन्नो
 उव्वहा समाणी नाणातिरिएसु अहिण्डिय पुव्वभवत्तय-
 १५ लोभदोसन्नो एत्थ नालिएरिपायवत्ताए उववन्न त्ति । तुमं
 पि य तन्नो चविऊण सागरदत्तसेट्ठिगेहे सिद्धिमईए कुप्पिंषि
 पुत्तत्ताए उववन्नो सि । 'दोणहं पि तुण्हाणं मयं इमा
 अवत्था । एष एत्थ वदयरो त्ति ॥

तन्नो ममेयं षोऊण समुप्पन्नो संवेगो, विरत्तो भवचार-

१ E •चारि ।

२ D निचायमसंख (read निचायमेव) ।

३ D काळ• काळं काळव ।

४ B •पेढं ।

५ AC चिराका•, D निरका• ।

६ D adds ना ।

गात्रो मणो । अणुस्रवित्रो भयवन्तसन्निहाणे तद्भव्वद्वयरं
नरवर्द । अणुस्रात्रो य तेण तत्रो तं गेण्हाविय सयल्लदुहिय-
सत्ताणं दाऊण पवन्ना मए विजयधम्मगणहरस्स समीवे
पव्वञ्ज न्ति ॥

सिद्धिकुमारेण भणियं । भयवं, एवमेयं^१, ईदमो चेव एम ५
संसारो । धम्मो तुमं, जो एवमभिपव्वद्वत्रो न्ति । अह कद-
विहो पुण दाणादभेयं पडुच्च पणीत्रो भयवया धम्मो ।^२

भयवया भणियं । सुण ।

धम्मो चउव्विहो^३ दाणभीलतव^४ विविहभावणामद्वत्रो ।

सावय जिणेहि भणित्रो तियमिन्दनरिन्दनमिएहिं ॥ १०

दाणं च होद तिविहं नाणाभयधम्मवग्गहकरं च ।

जं तत्थ नाणदाणं तमहं वोच्चं समासेणं ॥

दिक्खेण जेण जीवो विन्नाथा होद बन्धमोक्ताणं ।

तं होद नाणदाणं सिवसुहसंपत्तिबीयं तु ॥

दिक्खेण तेण जीवो पुलं पावं च बज्जविहमसेसं । १५

समं विद्याणमाणो कुणद पवित्तिं^५ निवित्तिं च ॥

पुलंमि पवत्तन्तो^६ पावेद लज्जं नरामरसुहादं ।

नारयतिरियदुहाण य सुव्वद पावाउ सुणियत्तो ॥

तिरियाण व मणयाण व असुरसुराणं च होद जं सुखं ।

तं सव्वपयत्तेणं पावद नाणप्पयाणेणं ॥ १०

१ D adds न्ति ।

२ B adds चउ ।

३ B om. विविह ।

४ ACE विववि ।

५ AC पावद च ।

६ BD om. this verse.

- पावेद य सुविसालं मोक्षसुहं सुहपरंपरेणेव ।
 तस्मेव पद्मावेणं सुन्दर विमलस्त नाणस्त ॥
 एवं इहलोयंमि वि^१ परलोयंमि य सुहाद नाणेणं ।
 पावेद जेण जीवो तन्हा तं दाण पवरं तु ॥
- ५ इहलोयपारलोइयसुहाद मव्वाइ तेण दिस्साइं ।
 जीवाण फुडं सव्वसुभासियं देइ जो नाणं ॥
 गयरागदोसमोहो सव्वसू होइ नाणदाणेणं ।
 मणुयासुरसुरमहिओ कमेण भिद्धिं च पावेद ॥
 एयं ^१तु नाणदाणं सुन्दर संखेवओ ममत्कायं ।
- १० ^१देमस्तु गाहगस्तु य हियमेगन्तेण विस्सेयं ॥
 पुढवि^२दगन्नगणिमाइयवणस्तुईकाइयाण जीवाणं ।
 वेइन्दियतेइन्दियचउरोपस्सिन्दियाणं च ॥
 जा एयणमहिंसा सम्मं मणवयणकायओएहिं ।
 तं होइ चभयदाणं सुसाज्जणसेवियं पवरं ॥
- १५ इच्छन्ति सव्वजीवा निभारदुहिया वि जीविउं जन्हा ।
 तन्हा तं चेव पियं तेमिं कुसलेण विस्सेयं ॥
 जन्हा य नरवरिन्दो मरणंमि उवट्ठियंमि रज्जं पि ।
 देइ सजीवियहेउं तन्हा तं चेव इट्ठयरं ॥
 दायव्वं च महमया जं इट्ठं होइ गाहगाणं तु ।
- २० तं दाणं परलोए सुहमिच्छन्तेण सुविसालं ॥

१ D च, CE om.

१ D तु ।

२ ABC दंतस्तु

३ D) जसजसच ।

दीहाज च सुरूवो नीरोगो होइ अभयदाणेणं ।
 जन्मन्तरे वि जीवो सयसज्जणसलाहणिज्जो य ॥
 एयं तु अभयदाणं तियसिन्दनरिन्दनमियसलणेहिं ।
 सावय जिणेहि भणियं दुक्खयककड्डदलणेहिं^१ ॥ १ ॥
 धम्मोवग्गहदाणं भण्णद सयमेव दब्बमविहङ्गं ।
 नवकोड्डीपरिसुद्धं दिक्खद जं धम्मियजणस्स ॥
 तं पुण अणं पाणं वत्थं पत्तं च भेसयं जोगं ।
 दायव्वं तु मदमथा तहेव सयणासणं पवरं ॥
 दायव्वं पुण सङ्गायस्साणनिरयस्स निव्वगारिस्स ।
 जो संजमतवभारं वड्ढ सया तेणवग्गहिओ ॥ १० ॥
 कक्खल्लज्जयत्तणेण य सो अप्पाणं परं च तारेद ।
 कक्खगुरू अतरन्तो सयं पि कह तारए अणं ॥
 दायव्वं पुण तं कारणेहि एएहि^२ चउहि परिसुद्धं ।
 जिणभणिएहिं दायगगाहगतहकासभावेहिं ॥
 दायगसुद्धं भण्णद जो दाया देद नाणसंपन्नो ।
 अट्ठमयठाणरहिओ भट्ठारोमच्चियसरौरो ॥
 नाओवगयं दब्बं फासुगमविहङ्गं च जोगंमि ।
 रउपरत्तोयासं मोत्तूणं निज्जरट्ठी^३ ॥
 सुखेत्तंमि^४ व बीयं विस्सित्तं तस्स वज्जफणं होइ ।
 तं दाणं मणुषामरखिवसुहसंपत्तिजणयं तु ॥ १० ॥

१ DE मरहेहिं ।

२ B corrects this in चेव ।

३ D जी ।

४ D य ।

- જો હણ સદ્ગારહિયો દાણં દેદ જસકિતિરેસંમિ^૧ ।
 અહિમાણેણ ય एसो દેદ અહં^૨ 'કિં ન દેમિ નિ' ॥
 તં સદ્ગાજલરહિયં વીયં વ ન હોદ વજ્રફલં તસ્ય ।
 દાણં વજ્રં પિ પવરં દૂષિયસિત્તસ્ય મોહેણ ॥
૫. કાઝણ ય પાણિવહં^૩ 'જો દાણં દેદ ધમ્મસદ્ગાણ ।
 દહિઝણ ચન્દણં સો કરેદ અજ્ઞારવાણિજ્ઞં^૪ ॥
 મૂઢો સોયવિહદ્ધં ધમ્મવિહદ્ધં ચ દેદ જો દાણં ।
 સો અપ્પાણં તદ્દ ગાહગં ચ પાટેદ મંધારે ॥
 જાણદ્દ ગાહગસુદ્ધં પસમહલ્લયધરો ઉ જો નિયમા ।
૧૦. ગુહસુસૂમાનિરશ્ચો જોગંમિ મમાહિયપ્પા ય ॥
 તદ્દ સ્વન્તિમદ્વવ્જ્જવજુત્તો ધણિયં ચ વિગયસોહો હ^૫ ।
 મણવયણકાયગુત્તો પસિન્ધિયનિગ્ગહપરો ય ॥
 સન્ન્યાયઘ્ઘાણનિરશ્ચો સુદ્ધપ્પા સુદ્ધસાઙ્ગચરિશ્ચો ય ।
 દદ્દ પરસોણ ય તદ્દા સલ્લત્થ દઢં અપહિવદ્ધો ॥
૧૫. મેદ વ્વ જો ન તોરદ ઉવમગ્ગમમીરણેહિ ચાત્તેઉં ।
 ઇયારિસંમિ દાણં ગાહગસુદ્ધં તુ વિષ્ણેયં ॥
 સીલલ્લયરહિયાણં દિવ્વદ્દ જં પુગ્ગ ધણં કુપત્તાણં ।
 તં સલ્લુ ધોવદ્દ વત્થં રહિરકથં સોણિણેવ ॥
 દિશ્સં સુહં પિ દાણં હોદ્દ કુપત્તંમિ અસુહફલમેવ ।
૨૦. સપ્પસ્ય જહ્વ^૬ દિશ્સં સીરં પિ વિમત્તણસુવેદ ॥

૧ D રસમિ ।

૨ A અહિ, BC અહિ, DE અહિ ।

૩ D કાર્વલો ।

૪ B કોષં ચ ।

૫ D વિદિશં ।

तुच्छं पि सुपत्तंमि उ दाणं नियमेण 'सुहफलं' होर ।
 जह गावौष्ठ विरसं तणं पि खीरत्तणमुवेर ॥
 होर सुहासुहफलं पत्तविसेसेणमेगं पि ।
 गावौष्ठयूपीयं जह उदगं होर खीरविसं ॥
 भल्लर य कालसुद्धं दाणं कालोववक्खं जं तु । ६
 दिक्खर 'तवस्सि' देहोवथारकाळंमि सुविसुद्धं ॥
 कालंमि कौरमाणं किसिकसं बड्डफलं जहा होर ।
 इय कालंमि वि दिक्खं दाणं बड्डफलं 'नेयं' ॥
 होर अयाळंमि जहा अवथारपरं पदल्यं बीयं ।
 देत्तस्स गाहगस्स य एवं दाणं पि विक्खेयं ॥ १०
 जाणह य भावसुद्धं सद्धासवेगपयउपुल्लभो य^१ ।
 कयकिच्चं मज्जेन्तो अप्पाणं देइ जो दाणं ॥
 नवकोडीपरिसुद्धं दसदोसविवज्जियं च देयं पि ।
 एयं पि भावसुद्धं पक्कत्तं वीयरगेहिं ॥
 अट्ठवसहोवगओ अवि सुद्धं देइ कलुसियमणो उ । १५
 सनिदाणं च न एयं भावविसुद्धं हवर दाणं ॥
 मोक्खत्यं जं दाणं तं पद एमो विहो सुणेत्यो ।
 अणुगम्यादाणं पुण जिण्हेहि न कहिंसि पडिसिद्धं ॥ २ ॥
 एसो उ दाणमहओ धओ संखेवओ समखाओ ।
 एत्तो य सीलमहयं तु भल्लमाणं निसामेह ॥ १०

जाणह य सौलमदयं पाणवहालियअदिअदाणां ।

मेऊणपरिग्गहाण य विरई जा मव्वहा सयं ॥

तह कोहमाणमायालोहस्स य निग्गहो दढं ओ उ ।

खन्तीय मइवज्जवसंतोसविचित्तसत्तेहिं ।

५ खणलवपडिबुण्णया^१ सद्धासंवेंगफासणा तह य ।

चित्तेण निरौहेणं मेत्ती वि य मव्वजीवेसु ॥

एयं च सेविऊणं धम्मं जिणदेसियं सुसौलमयं ।

सुगहं पावन्ति नरा^२ ठएन्ति सह दुग्गदुवारं ॥

एसो उ सौलमदओ भणिओ धम्मो जिणेहि मव्वेहिं ।

१० सावय परमगुह्मिं दुज्जयजियरागदोसेहिं ॥ क ॥

भण्ह तवोमदओ स बाहिरअन्तरस्स य तवस्स ।

जमण्डाणं कीरद असेसकम्मस्सकयनिमित्तं ॥

अणसण^३ मूणोयरिया वित्तीमंखेवणं^४ रसच्चाओ ।

कायकिलेसो संलीणया य बण्णो तवो होइ ॥

१५ पायच्छित्तं विणओ वेयावच्चं तहेव मज्झाओ ।

झाणं उस्सग्गो वि य अग्निन्तरओ तवो होइ ॥

एवं चरिऊण तवं जीवा इहपरलोदयसुहादं ।

पावेन्ति विमालाहं करेन्ति दुक्खकथं तह य ॥ क ॥

एसो उ तवोमदओ धम्मो संखेवओ समक्काओ ।

२० मिसुणह एत्तो सुन्दर धम्मं पुण भावणामदयं ॥

१ B • पुण्णवेया ।

२ B तिरनि ।

३ D • नीसो • ।

४ D • वच, E संखेव ।

समं समद्वंद्वनाणचरित्ताण भावणा जाओ ।

वेरगभावणा वि य परमा तित्ययरभत्तौ य ॥

संसारजगुणया कामविरागो सुसाङ्गिणसेवा ।

तित्ययरभासियस्स य धम्मस्स पभावणा तह य ॥

मोक्खसुहंमि य राओ अणाययणवज्जणा य सुपसत्था । ५

सह अप्पणो य मिन्दा गरहा य कहिंचि खलियस्स ॥

एसो जिणेहि भणिओ अणन्तनाणीहि भावणामदत्तो ।

धम्मो 'उ भीमभववण'सुजलियदावाणलब्धूओ' ॥

एयं चउत्थिहं फासिऊण धम्मं जिणेहि पसत्तं ।

सुन्दर अणन्तजीवा पत्ता मोक्खं सदासोक्खं ॥ क ॥ १०

तओ एयमायण्णिऊण आविधूओ सिद्धिकुमारस्स जिण-
धम्मबोहो । भणिओ य णेण भयवं विजयसिङ्गो । भयवं,
एवमेयं, ईदिओ-सेव एस धम्मो, न एत्थ संदेहो त्ति । किं
तु दाणमदत्तं मोत्तूण न सेसमेया दमस्स 'ममं अवियत्ता
तौरन्ति गिहत्थेण काउं । ता आचिय्थ भयवं, केरिसो पुण १॥

दमस्स मत्तापुत्तिसेवियस्स मयलदुक्काणलजलस्स सिद्धिबड्ड-
संगमेक्कहेउणो ममणत्तणस्स ओगो त्ति । भयवया भणियं ।

सुण । ममणत्तणारिहो' आरियदेसुप्पओ विमिदुगारकुल-
समज्जिओ खीणप्पायकम्ममओ तओ सेव विमलबुद्धी 'दुक्कं
माज्जत्तणं, जओ मरणनिमित्तं, चलाओ संपयाओ, दुक्कहेयवो १

१ B व । १ D पञ्चसिद्धि । १ E लब्धूओ ।

१ DE om. १ E adds चि ।

विषया, संजोगे^१ विश्रोगो, अणुसमयमेव मरणं, दाहणो विवागो^२
 त्ति अहिगयसंसारसूत्रो तत्रो चेव तस्मिन् पयणकुसाओ चेव-
 हासो अकोउगो कयसू विणोओ पुब्बं पि रायामसपउरजण-
 वज्जमओ अदोसगारी कल्लाणङ्को सट्ठावन्तो^३ पिरसट्ठो समुव-
 ४ मंपओ य । सिद्धिकुमारेण भणियं । भयवं, सोहणो समणत्त-
 णारिहो भयवया पवेइओ । अहं पुण समुवमंपओ । ता एवं
 निवेदए भयवं पमाणं ति । तओ परिचिन्तियं भयवया ।
 जहा खु एसो महाभागवन्तो सुज्जमपण्णोसु विथस्सणो
 असन्तपमन्तूवो अदण्डणभण्डकुसलो^५ वि य लत्तिज्जद,
 ६ तदा भवियव्वमणेणं महाकुलपसूएणं भवविरत्तचित्तेण^७ थ ।
 ता इमं ताव एत्थ पत्तकालं, जं एसो उवमंगहिज्जद ति ।
 चिन्तिऊण भणियं च णेणं । महासावय, न सेसगुणविप्पहणो
 इहं उवमंपज्जद । जत्तं च पयइमिगुणे मसारवासे जमिणं
 समणत्तणं । किं तु दुक्करमिदं । एत्थ खलु मव्वकालमेव सम-
 सत्तमित्तभावेण पाणादवायविरई, अप्पमत्तयाए अणल्लिय-
 भासं, दन्तसोहणमेत्तस्स^८ वि^९ अदिस्सस्स क्खणा,^{१०} मण-
 वयणकएहि^{११} अव्वभचेरनिरोहो, एत्थपत्तोवगरणेहिं पि
 निस्समत्तया, चउव्विहरादभत्तविरई, उगमुप्पायणेसणाविसुद्ध-
 पिण्डगहणं संजोयणाएपसुदोसरहियमियकालभोयणं^{१२}, पस-

१ D adds द्वि ।

२ D सवाधोरो ।

३ E om.

४ B om.

५ ACE om

६ C adds अणुसं ।

७ D •कावजोत्रेहिं ।

८ B •भीवी ।

समित्तत्वं तिगुत्तया, हरियासमित्याद्भावणाञ्चो अणसण-
 पायच्छित्तविणयादसबाहिरभिन्तरतवोविहानं^१, मासादया य
 १ अणेगाञ्चो पडिमाञ्चो, विचिता य २ द्वाद्वाञ्चो अभिग्गहा
 अण्णाणं भूमिसयसिज्जं, केसलोञ्चो^२ निपडिकमसरीरया सव्व-
 कासमेव गुरुणं ३ निदेसकरणं खुहापिवासादपरीसहाहियासणं ४
 दिव्वाहउवसग्गविजञ्चो लद्धावलद्धवित्तिथा— किं वज्जणा—
 अच्चन्तदुव्वहमहापुरिसवूढअट्टारसमीलङ्गसहस्सभरवहणमविस्सा-
 मं ति । ता तरियव्वो खलु अयं बाहाहिं महा^३समुद्दो,
 भक्तियव्वो निरामाय एव वालुगाकवल्लो, परिसक्खियव्वं
 निसियकरवालधाराए, पायव्वा सुज्जयज्जयवहजालावली, भरि- १०
 यव्वो सुज्जमपवणकोत्थलो, गन्तव्वं गङ्गापवाहपडिओएण^४,
 तोलियव्वा तुलाए मन्दरगरी, जेयव्वमेगाणिणा चाउरङ्ग-
 वल्लं, विधेयव्वा विवरौयभमन्तद्धसक्कोवरि^५यिउत्तिथा, गहि-
 यव्वा अगहियपुव्वा तिज्जयणजयपडागा । एञ्चोवमं दुक्करं
 समणत्तणं ति ॥ १५

तञ्चो एणमायसिज्जण पण्डवयणकमलोण भणियं सिहि-
 कुमारेण । भयवं, एवमेयं, जहा तुझे आणवेह । किं तु
 विहयसंसारसहवस्सु^{१०} पाणिणो तव्विओगव्वयस्स तस्सु^{११}येव^{११}—

१ D adds i. marg. ति । २ ACE •वहाचं । ३ B केद्र. D चवेव ।

४ CDE द्वाद्वा, B द्वाभाभिज्जया । ५ D •लोवादि । ६ BD विहय•

७ D inserts संवार । ८ D •सोतेव । ९ BD थोउ•, CE विह• ।

१० D •वहावस्सु ।

११ D •कारवं ।

- कारणं न किञ्चि दुष्करं ति । भयवया भणियं । एवमेव,
 किं तु तं चेव संभारसकृवं पञ्चस्त्रोवस्तुमाणासुन्दरं^१ पि
 अण्येयभवभावणाञ्चो मोहेद पाणिणं, मूढो य मो न चित्तेद
 तत्सकृवं, न गणेद आयदं, न मक्षए उवएमं, नाभिणन्दद
 ५ गृहं, न पेच्छद कुलं, न सेवद धम्मं, न बीहेद अयसस्तु,
 न रत्तद वयणिज्जं । मव्वहा तं तमायरद, जेण जेण सो
 दहसोए परसोए य किलेसभायणं होद । ता निहणियव्वो
 खलु एस मोहो त्ति । सिहिकुमारेण भणियं । भयवं, तस्स
 वि य निहणणे^२ एसेव उवाञ्चो, न य अणाढत्तकञ्चो पुरिसो
 १० फलं साहेद, ^३आढत्ते य संमञ्चो, अह्वा उवायपवत्तो
 अंसंसयं चेव साहेद । उवाञ्चो य एम, जं भयवञ्चो समौवे
 समणत्तणपवव्वणं । नित्यरन्ति खलु कायर। वि पोथमिज्जा-
 मयगुणेण महसुवं । न य अप्पपुष्पाणं कुसल्लुद्धो हवद । न य
 समुप्पन्नाए वि इमोए एवंविहसयणगुणसंपञ्चोववेयगुल्लाहो ।
 १५ ता करेहि मे भयवं अणग्गहं ति । भयवया भणिय । वच्छ, कञ्चो
 चेव तुह मए अणग्गहो । किं तु एमा समयट्ठिई अन्धाणं,
 जं संसिक्खण ^४येवमागमत्थं भिक्खाविज्जणावत्तथं अरक्कमेसु
 कइवयदिणेषु तञ्चो दिक्खिज्जद त्ति । सिहिकुमारेण
 भणियं । भयवं, अणगिहीञ्चो न्हि । अजं च । निक्कमेस
 २० वि मए समयट्ठिई चेव पात्तिथव्व्या । ता एवं हवउ त्ति ॥

१ B •भाद• ।

२ ACE बीएद ।

३ D दवा ।

४ D आढत्तेव ।

५ E चेव ।

एवं च आव मन्तयन्ता सिद्धन्ति, ताव आगन्तो कर्हिञ्चि
तप्पउत्तिं सोऊण अणेयलोयपरिगन्तो करेणयाकढो इमस्स
चेव जणन्तो बन्धयन्तो न्ति । पणमिन्तो तेण भयवं विजय-
^१मिंहायरिन्तो । अहिणन्दिन्तो भयवया धम्मलाहेण । उवविट्ठो
गुरुपायमूले । पणमिऊण भणिन्तो मिहिक्कुमारेण । ताय, ^५
संपाएहि अभग्गपणदपत्त्यणो ^२मे एगं पत्त्यणं ति । बन्धयन्तेण
भणियं । वक्क, भणसु । तुहायत्तमेव मे जीवियं । मिहि
कुमारेण भणियं । ताय, विदयवुत्तन्तो चेव तुमं ममार-
सहावस्स । दक्कहं खलु^१ माणुमत्तणं, अणिच्चा पियजणममा-
गमा, चच्चलान्तो रिद्धौन्तो, कुसुममारं जोव्वणं, परलोय- ^{१०}
पच्चत्थिन्तो अणङ्गो, दाहणो विसयविवागो, पद्दवद् ^३मथा
अणिवारियपमरो मच्चू । ता करेहि मे पसायं । एवमव-
माणे इह जीवलोण अणञ्चात्तो तुमण त्रैयरायप्पणीयजद-
धम्मासेवणेण करेमि सफसं मणयत्तणं^५ । तन्तो सुयमिणेहेण
वाहजलभरियलोयणेणं मगगयं भणियं बन्धयन्तेण । पुत्त, ^{१५}
अयालो एस जदधम्मस्स । मिहिक्कुमारेण भणियं । ताय,
मच्चणो विय नत्थि अयालो जदधम्मस्स न्ति ॥

एत्यन्तरस्मि^१ बन्धयत्तपरिचारणेण नाहिथवादिणा भणियं

१ B चिंवा० ।

१ E ममेजं ।

१ DE add इहं ।

३ D add= च ।

५ D adds ति ।

१ B ०३ ।

पिङ्गकेशेण^१ । भो कुमार, केण तुमं^२ विष्यथारिओ । न
 खलु एत्य पञ्चभूयवहरित्तो परलोगगामी जीवो^३ समत्यौथइ ।
 अवि य एयाणि चेव भूयाणि सहावओ चेव एष्यगार-
 परिणामपरिणयाणि 'जीवो' त्ति भसन्ति । जया य एयाणि
 १ चरुजणं समुदयं पञ्चत्तसुवगच्छन्ति, तथा 'मओ पुरिसो' त्ति
 अहिहाणं पवत्तए । न उण^४ एत्य कोइ देहं चरुजणं चड-
 चिडओ^५ विव परभवं गच्छइ । ता मा तुमं असक्ते वि
 परलोगे मिच्छाहिणिवेसभावियमई सहावसुन्दरं विसयसुहं
 परिचयसु । दंसेहि वा देहवहरित्तं देहिणं । अओ ज तए
 १० भणियं, जहा^६ दक्खइ^७ मणयत्तणं, तममंबद्धमेव । जओ न^८ तं
 सुकयदक्कयाणभावेण^९ लब्धइ, अवि य भूयपरिणईओ । अओ
 ११ किमियमाउलत्तणं । तहा जं च भणियं 'अणिञ्चा पियजण-
 समागमा', एय पि अकारणं । जओ न ते निस्कन्ताणं पि
 असहा होन्ति । तहा जं च भणियं 'ससुल्लाओ रिद्धीओ',
 १५ एयस्स वि न निस्कमणमेव पडिवस्को, अवि य उवाएण
 परिउत्तणं ति । तहा^{१०} जं च भणियं 'कुसुमसारं जोव्वणं',
 एत्य वि य रसायणं जुत्तं, न उण निस्कमणं ति । तहा जं च

१ This name is usually spelt पिङ्गक in ABCDE against the rules of grammar : I have, therefore, adopted throughout the form पिङ्गकेश, though it is found in D only. २ ACE पथारिओ ।

३ B समवि । ४ D तव । ५ E om. चिडओ । ६ D om.

७ E adds चरु इइ । ८ D तथं च । ९ AC उणइइ ।

१० D किमिइ ।

११ D adds वि ।

भणियं 'परलोच्यपक्षत्यश्रो अणङ्गो' न्ति, एयं पि न बोद्धव्यं,
 अश्रो परलोच्यो चेव नत्ति, न य कोद तश्रो आगन्तूण-
 मप्पाण्णं दंसेद एवमवि य परिगप्पणे अदप्पमङ्गो न्ति ।
 तथा ज च भणियं 'दारुणो विसयविवागो' न्ति, एयं पि
 न जुत्तिमंगयं; अश्रो आहारस्स वि विवागो दारुणो चेव, १
 एवं च भोयणमवि परिसुद्वं । न य 'हरिणा विज्जन्ति'
 न्ति जवा न वुप्पन्ति । १[जयट्ठिई य एस न्ति] । न य
 उवायसुणो पुरिमस्स दारुणत्तं पि संभवद । तथा जं च
 भणियं 'पक्षवद य मया अणिवारियपमरो मसु' न्ति, एयं
 पि बाहवथणमेत्तं; जेण निक्कन्तस्स वि एस अणिवारियप्प- १०
 सरो चेव, तेण वि य ममणेण पक्खन्ते मरियव्वं ति । न य
 'पक्खन्ते मरियव्वं' ति ममाणे चेवावत्याणसुवव्वं । न य सन्ने
 वि परलोच्य दसकसेवणाश्रो सुहं, अवि य सुहसेवणाश्रो चेव १ ।
 अश्रो जं चेव अश्रमसिज्जद, तस्सेव १पगरिओ लोए दिट्ठो, न
 उण १विवक्खओ न्ति । ता विरम एयाओ ववसायाओ न्ति । ११

सिद्धिमुमारेण भणियं । सव्वमिणममंगयं । सुण । अहवा
 न जुत्तं भयवओ समत्तं मम जंपिउं । ता भयवं चेव एत्थ
 भविसुद न्ति । तश्रो भयवथा भणियं । भो महामाहण,
 सुह । जं तए भणियं, जहा 'केण तुमं पयारिओ' न्ति, एस

१ B om the passage in brackets; it is omitted by all MSS. on
 p. 176, where the same words recur.

१ CD add सुह ।

१ D adds च ।

१ BD विवक्खिद ।

जन्मनरभत्यकुसलभावणाभाविद्यमर् अद्यावरणसंजुषो वीष-
 रागवधणाविभूयस्त्रोवसमभावेण समुप्यस्तत्तनाणो जहद्विषं
 भवमहावमववुष्मेज्जण तन्नो विरत्तो, न उण केणद 'विष्य-
 यारिन्नो' त्ति । तथा जं च भणियं 'न खलु एत्य पञ्चभूयव-
 ५ हरिन्नो' परलोगगामी जीवो 'समत्थीयद, अवि य एयाणि
 सेव भूयाणि महावन्नो सेव एयप्यगारपरिणामपरिणयाणि
 जीवो' त्ति 'भलन्ति', एवं पि न जुत्तिसंगयं । जन्नो सम्महा
 अचेयणाणि भूयाणि । ता कहं इमाणं एयप्यगारपरिणाम-
 परिणयाण वि एसा पञ्चत्तपमाणाणुभूयमाणा गमणारचेट्टा-
 १० निवन्धणा चेयणा जुज्जद त्ति । न हि जं जेसु पत्तेयं न
 विज्जए, तं तेसिं समुदए वि हवद, जहा वल्लुगायाणए तेजं ।
 अह 'पत्तेयं पि इमाणि चेयणाणि' त्ति, तन्नो 'मिद्धमहे-
 गचेयन्नसमुदन्नो पुरिखो एगिन्दिया य जीवा चडादीणं' च
 चेयणत्तणं ति । न य चडादीणं चेयणं' त्ति । अन्नो अत्ति
 १५ खलु पञ्चभूयवहरिन्नो चेयणाण्वो परलोगगामी जीवो' त्ति ।
 तन्नो य जं भणियं 'जया एयाणि चरज्जए, समुदयं पञ्चत्त-
 सुवगच्छन्ति, तथा "मन्नो पुरिखो" त्ति अभिजाणं पवत्तद',
 एवं पि वचनमेतं सेव । 'चेयन्नसु तदहरेवभाववितीन्नो ।

१ ACE पवारिन्नो ।

२ B समन्ति, D समन्तो and adds चर i. marg.

३ DE भलदः

४ A om. the whole passage down to

विद्वन्नेत्रचेयवचनो ।

५ MSS. om. ६ CE चेयन्ता चरज्जानो

D चेयन्ता ।

७ B चेयन्नसु तदहरेवभाववितीन्नो ।

१ साणभुयमाणसकवा सेव सेयणा १निसेहिउं पारौयइ । तथा
 २ च भणियं 'न एण एत्य कोइ देहं चइऊण घडसिउओ'
 वेव परभवं गच्छइ' त्ति, एयं पि अओ सेव पडिसिद्धं
 वेइयव्वं सेयणस्स असेयणभेयाओ त्ति । तथा अं च भणियं
 ता मा तुमं असन्ते वि परलोए मिच्छाभिणिवेसभाविद्यमई ।
 ३हावसुन्दरं विषयसुहं परिस्सयसु, दंसेहि वा मे देहवहरितं
 हेहिणं', एत्य वि य सुण । सेयणभेयसिद्धीए कइं नत्थि
 परलोगो, विव्वमाणे य तंमि कइं एत्थस्स मिच्छाभिणिवेसो ।
 ४इं च पसुगणसाहारणा विउम्भणासेत्तकवा चिन्तायामवज्झा
 मणमिब्बाणवेरिणो अविस्सायवीमभसुहसकवा सहावसुन्दरा १
 विषय त्ति, किं च तेहिंतो सुहं । अ पुण 'मो देहभिओ
 न दीसइ', एत्य कारणं सुण । सुज्झमो अणिन्दिओ य सो
 त्तए, अओ न दीसइ त्ति । पेच्छन्ति पुण सव्वस्सु । भणियं
 च वौयरागेहिं ।

अणिन्दिगुणं औवं अदिस्स ममचकुणो ।

११

सिद्धा पस्सन्ति सव्वस्सु नाणसिद्धा य माज्झणो ॥

एवं च पयंपिरंमि विजयमिंहायरिण^१ ईमि विहसिऊण
 भणियं पिज्झकेसेण । भयवं, सव्वममंवद्धमेव भणियं भयवया ।
 'कइं? सुण! । अं ताव भणियं 'सव्वहा असेयणाणि भूयाणि,

१ CE विसेविउं, B विविउ, D विविउं ।

१ MSS. •विउया ।

१ B •सिंहा • ।

४ CE add भणियं, D om कइं ।

ता क्वं इमां एयप्पगारपरिणामपरिणयाण वि एसा
 पच्चत्तप्पमाणाणुभूयमाणा गमणाद्वेद्वानिबन्धणा सेयणा जुज्जद
 त्ति; न हि जं सेसु पत्तेयं न विज्जए, तं तेसि समुदए वि
 हवद, जहा वाक्कुगायाणगे तेसं, एयं क्वं जुज्जद त्ति । न
 १ हि कारणणुक्खमेव क्वं भवद । किं होद सिक्काओ सरो,
 किं वा 'अदेस्सपरमाणुनिप्पन्नं घडाद' 'देस्सं' ति । एवं सेयणा
 वि तक्कम्मा य^१ भविस्सद भूयच्चित्तकणा य^२ त्ति को विरोधो ।
 जं च भणियं 'अह पत्तेयंमि इमाणि सेयणाणि त्ति, तओ
 सिद्धमण्येयचयममुदओ पुरिसो. एगिन्दिया य औवा
 १० घडादीणं च सेयण त्ति' इत्थेवमादि, तं पि न सोहणं ।
 तेसिं सेव तहाविहपरिणामभावओ, तद्भावओ सेव न घडा-
 दीणं सेयण त्ति ॥

भयवया भणियं । सुण । ज भणियं 'किं होद सिक्काओ
 सरो' त्ति, सो होद, न उण 'कारणणुक्खो, इत्थरमर-
 १५ विल्लखणो मसिणघणलणहादतद्धम्मसंकमाओ त्ति । अह मज्जेसे,
 न सो विसेसो 'वहारिज्जद त्ति । अत्थि, ताव सो इत्थर-
 सरहेउमिक्काणमभेयप्पसङ्गओ, विसेसावहारणे 'उज्जमो कायसो

१ D always. २ A दासति. D हेमंति ३ ACB om.

४ A adds भविस्सद ।

५ AB कारणणुक्खो ।

६ B विधारिज्जद The commentary of CE says अथ पुनरपि उक्ति-
 प्रत्युक्तौ विद्योवे ते च दुरवयवत्वात् लिखिते सः, and does not comment on
 the rest of the paragraph ७ B adds पुनो ।

ति । न हि अयं याणस्तु अवराहो; जन्मो न पस्तुद ति ।
 जं च भणियं 'अदेस्तुपरमाणुनिष्पन्नं घडाद देस्तु' ति, एयं
 पि न ज्ञुत्तियकमं । जन्मो न एगन्तेण अहेसा परमाणवो,
 जोगिदंसणाओ 'कम्पदंसणाओ य । न 'य एवं भूयधस-
 संकमो चेत्यणाए ति, एयं पि अन्मो सेव पडिसिद्धं वेदयव्वं, ५
 चेत्यणस्तु अचेयणभेयाओ ति । अह मक्कसे, सत्तालक्षणधस-
 संकमाओ न दोसो ति । एयं पि न सोहणं ति" । तस्तु
 सयलभावसाहारणत्तेण^१मणियामगन्ताओ ति । तन्मो संगयं सेव
 मए भणियं ति । तहा जं च भणियं 'तहाविहपरिणामा-
 भावाओ सेव न घडादौणं चेत्यण' ति, एत्य नत्थि पमाणं; १०
 भूयससुदयवहरित्तपरिणामभूवगमे य अस्माभिहाणो जीव-
 भूवगमो ति ॥

तन्मो 'सविलियं भणियं' ^२पिङ्गकेसेण । भयवं, जइ एवं
 अजिन्दिअहाणो जौवो. ता सरौराओ वि भिन्नो । एवं च
 होक्कमे मम पिथामहो मज्झपिङ्गो नाम, सो अणेत्यसत्तमंघा- १५
 अणरओ आसि' ति । तइ दरिसणंण नियमेण 'नरए ससु-
 प्पत्ती । समोवरि अहमिणेहसंगओ य आसि इहलोकाकारणिक-
 निवारणकीलो य । ता कप्पं सो तन्मो नरयाओ आगच्छिज्जस
 दिट्ठविवागो वि मं, न निवारेइ । भयवया भणियं । सुह ।

१ BE om.

२ D om.

३ B अवि, D ० ममाअवि ।

४ B अविअव्वं ।

५ B पिंअसुवेह ।

६ D नेरइ ।

जहा महावराहयारी तिक्कनरवहसमाएसगहिओ रोहेहिं
 'चारयपुरिसेहिं लोहसङ्कलानिवद्धदेहो घोरन्धयारचारय-
 निवासी परतन्ताओ सुप्पियं पि^१ सयणं दट्ठं पि न लहए,
 किमङ्ग, पुण्णसासिउं, 'एवमेव ते' नारगा पमाथावराह-
 ५ कारिणो तिव्वयरकस्यपरिणामगहिआ चण्डेहिं निरयपालेहिं
 वज्जसङ्कलानिवद्धदेहा तिव्वन्धयारदुरुत्तरनरयनिवासिणो कस्य-
 परतन्ता कसं निक्कमिउं लहन्ति, जेण देवाणुप्पियं 'अणु-
 सासेन्ति । भणियं च ।

निरयाउए 'अझीणे निक्कमिउं नो लहन्ति 'नरगाओ ।

१० कस्येण पावयारी नेरदया ते निहज्जन्ति ॥

०पिङ्गकेसेण भणियं । भयवं, जइ एवं, ता ममं सेव
 पिआ सोमपिङ्गो नाम; 'सो अश्वन्तपरलोयभीक पाणवहाह-
 विरओ अकसायसीलो' अणेगजागयारी' पच्छा य समणवयं
 वेत्तूण कंचि काळं परिवालिय मओ । सो य तुह दसणेण
 १५ निथमेण देवेसु उववओ । अश्वन्तवज्जहो य अहं तस्स चासिं ।
 'धम्मं च मे देसियव्वं ति 'भणियमासी । ता कसं सो
 अपरतन्तो वि समाणो इहागण्डिऊण मं न पडिबोहेइ ।
 भयवया भणियं । सुण । जहा, नाम कोइ दरिहपुरिओ

१ M चारिय०. B चार० ।

१ D om.

१ B एवमेव ।

५ ACE चणुवाचर ति । ५ A चणोवे, E चरवोवे, B चणोवे, C om.

६ DE निरवाच ।

० B पिंसल्लेह ।

= A om. this whole

sentence.

८ CE जीववारी explain जीववारी ।

१० B om. this sentence.

११ D भविष्य च का मय चासि ।

हीणग्राहकुलकवो ववसायं काऊण गहियकलाकलावो
 देशन्तरमुवगन्तूण तप्पसायओ^१ कहिंचि पत्तरज्जो कयविविह-
 सुन्दरीपरिगहो महानरिन्दपूइओ^२ संजायाणेगसुन्दरावओ
 महासोखसागरावगाढो न सुमरेण लज्जावणिज्जस्स^३ कुकल्ल-
 पुत्तभण्डगस्स, एवं चेव ते देवा मणुयत्तणमभारं मत्तमाणा
 धम्मववमायं काऊण ^४गहियपरलोगकलाकलावा सुरालयं
 पाविज्जण पुब्बसुकयपमायओ देविड्ढिं ^५पाविज्जण तिचस-
 सुन्दरीपरियरिया^६ महाणेगदेवगणपूइया समुप्पन्नायेयरद-
 निवन्धणा^७ अन्तरदमागरावगाढा न सुमरन्ति वि मणुय-
 भावस्स, किमङ्ग पुण आगच्छन्ति । ता कहं ममणुमामदन्ति^८ । १
 भणियं च ।

संकन्तदिव्वपेक्षा विमयपमत्ता समत्तकत्तव्वा ।

अणहीणमणयकज्जा नरभवमसुहं न एत्ति सुरा ॥

पिङ्गकेशेण भणियं । भयव, जइ एएण छेउणा नागच्छन्ति
 देहभिओ य जौवो, ता इमं इह नयरवत्तं चेव सव्वलोय- १
 पच्चत्तं विरज्जुहू । भयवया भणियं । कहेहि, किं त नयरवत्तं
 ति । पिङ्गकेशेण भणियं । सुण । एत्थ नयरे एगेण तज्जरेण
 नरवदभण्णायार^१ सुट्ठमासी । सो य कहंचि निग्गच्छमाणो

१ B •भावसा ।

२ AC पूजिउ, D हितो

३ B •वचवच

कल्लतस्स कुं, AC om. कल्लत. D •भंडस्स ।

४ AC om. •कला°, B om

परलोग° ।

५ D पाविच ।

६ ACE परिचियाः

७ B निवन्धनी ।

८ B •सामंति ।

९ D •भंडारं ।

गहिओ निउत्तपुरिसेहिं । गेहिउत्तण 'सलोत्तगो सेव उवणीओ
 नरवइस्सु । राइणा भणियं । वावाएह एयं । तओ सो वइजि-
 उत्तेण लोहकुम्भीए पक्खित्तो : पक्खिविउत्तण य 'ठइथा
 लोहकुम्भी । मयं ठइथाइं' छिइथाइं तत्तमोसएणं । तओ दिक्का
 १० रक्खासया । तहिं च सो उवगओ पच्चत्तं । न दिट्ठो सुउमो
 वि से निग्गमणमग्गो त्ति । चओ अवगच्छामो, न चओ
 जीवो त्ति ॥ भयवया भणियं । भइ, जं किंचि एयं ति ।
 सुण । इहेगंमि नयरे एगो सङ्खिगो विआणपगरिमं संपत्तो
 मीहदारे वि सङ्खं धमेन्तो मव्वनयरजणस्स कळे विय
 १० धमेइ । सो य राइणा पुष्किओ । १० कियदूरे धमेमि । तेण
 भणियं । देव १० मीहदारंमि । राइणा भणियं । कणं मम
 ठइयद्वारे वि वामहरए पविसइ त्ति । तेण भणियं । नत्थि
 से पडिघाओ त्ति । तओ राइणा चसइहत्तेण सो पुरिमो
 मसङ्खग्गो सेव उड्डियाए पक्खित्तो, वुत्तो य 'वाएज्जमि सङ्खं' ।
 ११ ठइथा उड्डिया जउसारीकया य । वाइओ तेण सङ्खो ।
 विनिग्गओ से सहो, उवसद्धो 'राइणा नायरेहिं । न य तस्स
 निग्गमणसिद्धि' सुवसद्धं ति । एवं इहावि भवे, को विरोहो त्ति ॥
 पिक्कसेसेण भणियं । भयवं, न एवमेयं ति । सुण ।
 इहेवेगो तक्करजुवाणओ मित्तेण मे कालदण्डवामिण मम

१ D सलोदी, E सलोदीवो ।

२ E इइथा० ।

३ D adds च ।

४ BD केदुरे, E किंदुरं ।

५ E adds मीहदारं ।

६ B नायरजसेहि ।

७ D ०वेइयि ।

वयणाञ्चो तुलाए तोलिऊण गलकरमोडएण वावाइञ्चो । सो
 च पुणो वि तोलिञ्चो । जाव जन्तिञ्चो सजीवो, तन्तिञ्चो
 अजीवो वि । अञ्चो अवगच्छामो, न अञ्चो जीवो ; अञ्चहा
 'ऊणगळ्वो 'होन्तो न्ति ॥ भगवया भणियं । भइ, जं किंचि
 एयं । सुण । इहेगेण गोवालेण वायभरिञ्चो वत्थिपुडगो ।
 तुलाए तोलाविञ्चो, रिक्को पुणो वि तोलाविञ्चो जाव
 जन्तिञ्चो भरिञ्चो, तन्तिञ्चो रिक्को वि । अह य अञ्चो तञ्चो
 वाञ्चो न्ति । अह मज्जे, सो मणागं ऊणगो न्ति । एवं च
 होन्तो इयरंमि वि 'समो पमज्जो ॥ पिङ्गकेसेण भणियं ।
 भयवं, न एवमेयं ति । सुण । इहेव नयरे मिन्तेण मे कास- १०
 दण्डवासिण मम वयणाञ्चो एगस्स तक्करस्स सरौरयं 'संवत्तु-
 खसथं करेन्तेण वि मग्गिञ्चो जीवो, न य दिट्ठो । तञ्चो से
 सरौरयं 'खण्डखण्डारं करेन्तेण पुणो वि मग्गिञ्चो, न य दिट्ठो
 'न्ति । अञ्चो अवगच्छामो न अञ्चो जीवो । भगवया भणियं ।
 भइ, जं किंचि एयं । सुण । इहेगेण मणुस्सेण अरणिं 'संवत्तु- ११
 खसथं करेन्तेण वि मग्गिञ्चो अग्गी, न य दिट्ठो । तञ्चो
 तेण अरणिं खण्डखण्डारं करेन्तेण पुणो वि मग्गिञ्चो, न य
 दिट्ठो न्ति । ता किं सो न तंमि चत्थि न्ति । अह मज्जे
 नत्थि न्ति । एवं तञ्चो अणुप्पायपमज्जो ॥

१ BD कचनो । २ BCE जोनो । ३ D सवाचो ।

४ CD •वत्तवं, B वत्तवत्तवं, D संवत्तवत्तवं । ५ AC खंडारं, E खंडारं ।

६ AC om. ७ A संवत्तु. DE वत्तवत्तवं, B वत्तवत्तवं, D संवत्तवत्तवं ।

एवं च भणिए सत्तरप्पयाणाभावेण विलियमिव पिङ्गवेसं
पेष्किज्जण भणियं भयवथा । ता एवं इत्थसाहापयसस-
निमित्तपवणो व्य अदिस्समाणो वि चत्तुणा सरौरवेडा-
निमित्तभूओ जीवो अत्थि त्ति सद्धेयं । अह मज्जेसे, पवणो
फासिन्दिण घेप्पइ । इत्त जीवो वि चित्तसेयणाइधक्काणुइवेण
घेप्पइ त्ति । भणियं च ।

चित्तं सेयण सक्का विक्काणं धारणा य बुद्धी य ।

ईहा मई वियक्का जीवस्स उ लक्खणा एए ॥

ता अत्थि जीवो त्ति । एवं च होत्तए जं तुमए भणिए-

१० मासि जहा 'दुल्लं खलु एयं माणुसत्तणं ति, एयमसंबद्धं
सेव; जओ न तं सुकयदुल्लयाणुभावेण 'लब्धइ अवि य
भूयपरिणईए' त्ति, अओ 'किमियमाउल्लत्तणं' ति, एयम-
जुत्तं । न हि परलोगगामुए जीवे विज्जमाणे सेव एयं
समत्यधक्कारम्भसाहणं माणुसत्तणं भूयपरिणइमेत्तत्तम् ति ।

११ तहा जं भणियं 'अणिच्चा पिथजणममामम त्ति, एयं पि
अकारणं, जओ न ते निक्खन्ताणं पि अकहा होत्ति', एयं
पि न सोहणं; जओ निक्खन्ताणमिहे मुत्तीणं पिथापियविषयो
सेव नत्थि 'त्ति । तहा जं च भणियं 'सद्धाओ रिद्धीओ
त्ति, एयस्स धि न निक्खमणं पडिवत्तो, अत्रि य उवाएण
१० परिदस्सणं' ति, एयं पि 'वात्तवयणपरिसं सेव । 'जओ न

१ ACE लब्धइ ।

१ D •वत्तीउ, E •वत्ती ।

१ D किमिह • ।

१ AC om.

१ B वात्तवय ।

१ A जुष ।

धनमेव मोक्षणं अत्रो परिरक्तोवात्रो, असारात्रो च इमात्रो
 दम्परिद्धौत्रो अणेषमन्तावयारिणीत्रो य । तद्वा अं च भणियं
 'कुसुमसारं' जोव्वणं ति, एत्थं वि य रसायणं जुत्तं, न उण
 निस्कमणं ति, एत्थं पि न संगयं । अत्रो न निस्कमणध्व-
 साहणरसायणात्रो परमत्यच्चिन्ताए अन्नं रसायणं ति । तद्वा ५
 अं च भणियं 'परलोयपच्चित्त्यत्रो अणङ्गो ति, एत्थं पि न
 सोहणं; अत्रो परलोत्रो चत्र नत्थि, न य कोद तत्रो
 आगमनमप्याणयं दंसेद, एवमवि य परियप्पणे अहप्पमङ्गो
 ति, एत्थं पि उ अमारं । विचित्तकिरियाणुहवजाहसुरणो-
 वल्लभन्तत्तह्वयपच्चया विज्जमाणप्यायाहसिद्धो कहं परलोत्रो १०
 चेव नत्थि । अप्पाणयादंमणे य भणियं कारणं । तद्वा अं च
 भणियं 'दाहणो विमयविवागो ति, एत्थं पि न जुत्तिसंगयं;
 अत्रो आहारस्स विवागो दाहणो चेव, भोयणमवि परिच्चद-
 यव्वं; न य 'हरिणा विज्जन्ति' ति जवा चेव न वुप्पन्ति ति,
 न य उवायकुणो पुरिसस्स दाहणत्तं पि संभवद् ति, एत्थं १५
 पि अणालोदयवदणं । अत्रो मव्वं चेव मंसारियं वत्थुं विवाग-
 दाहणं ति । तं च कमेण वज्जिज्जए, अह्विप्पेत्रो य पव्वज्जाफलं
 मंसारयत्तत्रो चेव ति । न य 'बन्धुपरिवज्जणेण विस्सापरि-
 भोगो तौरद ति । अत्रो च्चिय न तेसु दाहणत्तं पि' संभवद्
 ति । तद्वा अं च भणियं 'पहवद् मया अणिवारियपसरो मच्च २०
 ति, एत्थं पि बालवयणमेत्त ति; जेण निस्कन्तस्स वि एष

- अनिवारिद्यपसरो चेवः न य पज्जन्ते मरियव्वं ति मसाणे
 चेवावत्याणसुववक्कं, न य सन्ते वि परलोए दुक्खसेवणाओ
 सुहं, अवि य सुहसेवणाओ चेव, जओ जं चेव अभासिज्जद
 तस्सेव पगरिसो लोए दिट्ठो न उण विवज्जए त्ति, ता
 ५ विरम एसाओ ववसाओ' त्ति, एथं 'पि सुट्ठजणमोहणं ।
 जओ न निक्खमणसाहिचफलस्स एस अनिवारिद्यपसरो त्ति ।
 निक्खमणस्स हि फलं 'जन्हा जन्हाभावजं निब्बाणं, निब्बाण-
 पत्तस्स य इमस्स जीवस्स न जओ न जरा न वाही न मरणं
 न इट्ठविओगो न अणिट्ठसंपओगो न बुभुक्खा न पिवासा न
 १० रागो न दोसो न कोहो न माणो न माथा न लोहो न
 भयं न य अओ वि उवहवो त्ति, किं तु सव्वसू सव्वदरिसी
 निरुवमसुहसंपओ तिलोयचूडामणीभूओ मोक्खपए चिट्ठइ ।
 अओ कहं तत्थ मच्चणो पसरो । न य अपयइकज्जारओ
 पुरिसो फलं साहेइ । कहं च पदसमयमेव मरणाभिभूयाणं
 १५ कापुरिसाणं तस्स पडियारमचिन्तयन्ताणं अवत्याणं पसं-
 सिज्जइ । अओ 'न य पज्जन्ते मरियव्वं ति मसाणे चेवावत्याण-
 सुववक्कं' ति पइसणप्पायं । न य सयसमज्जचारिण वीयरग-
 वयणेण कम्मसकउज्जयाणं परिणयचरित्तभावणाणं समणाणं जं
 सुहं, तं चक्खवट्ठिणो वि 'न जुज्जइ त्ति । भणियं च भववचा' ।
 २० "इह खलु संसारे न सव्वहा सुहमत्ति, अणभियायसुहमइवा

१ E om.

१ D om.

२ CDE om.

४ E adds अवाचोरेव ।

य न एत्य पाणिणो, कषसंजोए दुखं तन्निविन्ती सुहं,
 'आजार् दुखं तन्निविन्ती सुहं, जरा दुखं तन्निविन्ती सुहं,
 इच्छा दुखं तन्निविन्ती सुहं, पिथं दुखं तन्निविन्ती सुहं,
 संकिलेसे दुखं तन्निविन्ती सुहं, मरणं दुखं तन्निविन्ती सुहं,
 अणादकषसंजोगओ य णं इमे पाणिणो अणभिन्ना य सुहस- ४
 क्वस्स त्ति वेमि । एवं आजार्जराइच्छापिथसंकिलेसमरणेसु
 वि विभासा^१ । से जहा नाम केद पुरिसा आजार्इरोगखेत्तुप्पञ्जा
 आजार्इरोगगहिथा अदिट्ठारोगपुरिसाइया आमरणं तन्नावा
 अणभिन्ना आरोगसुहसक्खस्स, एवं चेव समणाउसो अणाद-
 अपक्खवसाणावट्ठखेत्तवासौ इमे पाणिणो त्ति । जेण दट्ठूण वि १०
 य णं जहा ते अरोगिपुरिसं तेसु तेसु रोगिपुरिसाणुकूलेसु
 समायासेसु अवट्ठमाणं सव्वरोगनिग्घायणिं किरियमणुसासयन्तं
 अत्येगे ^१पुरिसे पउस्सन्ति, अत्येगे उवहसन्ति, अत्येगे अवहो-
 रन्ति, ^२अत्येगे ^३सुणन्ति, अत्येगे न परिणामेन्ति, ^४अत्येगे
^५परिणामेन्ति, अत्येगे नाणुचिट्ठन्ति^६, अत्येगे सज्झं विराहेन्ति, १४
 अत्येगे किक्खमज्झं विराहेन्ति, अत्येगे न विराहेन्ति ;
 अविराहणाए य णं अत्यि केद सव्वदुक्कविमोक्कं करेन्ति
 करेत्ता ^७तन्नावं विउट्ठन्ति तन्ना अइक्कन्ततन्नावे खलु अयं
 पुरिसे विथट्ठं अभिन्नायारोगसुहसक्खे ^८भवे त्ति समणपरि-

१ DE आजार्, B आर् ।

२ E विभासा

३ B om.

४ DE add अत्येगे अणुचिट्ठन्ति ।

५ D तं भावं विउट्ठन्ति, E तन्ना-

वथो उवहन्ति ।

६ D इवह ।

आमगाई विं अविद्यहमभिजायारोगसुहस्रवा भवन्ति,
 १ एवमेव समखासो आवहृत्तेत्तवासी इमे पाणिफो दूकूण
 वि य णं भावारोगपुरिसं तेसु तेसु कससंजोगाददुक्कगहिय-
 पुरिसाणुकूलेसु समाचारेसु अवहृमाणं, तदुक्कनिग्वायणिं च
 ५ किरियमणुसासयन्तं अत्येगे^१ ... (जाव) ... अविद्यहमभिजा-
 यारोगसुहस्रवा भवन्ति, न पुण अज्झा” ॥

अओ न दुक्कसेवणं साज्जकिरिया, अवि य सुहं सेव ।
 भणियं च

१ तिणसंथारनिवज्जो वि सुणिवरो भट्टरागमयमोहो ।

१० जं पावइ सुत्तिसुहं कत्तो तं चक्कवट्ठी वि ॥

अओ सुहसेवणाओ सेव सुहपयरिमो त्ति मव्वं सेवो-
 ववञ्चं ति ।

एत्यन्तरंमि आणन्दवाहजलभरियल्लोयणेणं निव्वडियहिय-
 यसम्भावं “पवहृमाणमसक्तपरिणामेण भणियं वमयत्तेण ‘भयवं,
 १५ एवमेयं, न अज्झ’ त्ति । भाविओ तेण जिणदेसिओ धम्मो,
 पवञ्च^२ मसक्तं, चिन्तियं च त्रिगयसंमोहं ‘अहो मे सुयस्स
 सोहणो ववसाओ’ त्ति । पिङ्गकेसेण वि य पवञ्चसुहपरिणामेणं
 सेव भणियं । भयवं, एवमेयं ति । अह कहं पुण पुणपावानं
 विसेसो नखिज्जइ । भयवया भणियं । सुण । पञ्चत्तं सेव ।

१ D om. the whole repeated passage down to न ‘अह अज्झ’ ति ।

२ The whole passage from above is repeated here.

३ BD तव०, B ० निवट्ठो । ४ E पवट्ठो । ५ D adds च ।

अविरयज्जन्तागदविषङ्गस्तुत्यस्त्रियधूमपडहत्वे ।
 एके वसन्ति भवणे निबद्धमणिनिष्ककुलोए ॥
 अस्मे वि रदयकुंफुयविणिन्तधूमोलिपूरिउच्छङ्गे ।
 जुवनिहेलणविवरन्तग्रासपरिसंठियभुयङ्गे ॥
 एके धवसहरोवरि मियङ्ककरदन्तुरे सह पियाहिं । ५
 लीलाप्र गमिन्ति निसिं पेसलरयचाडुयस्मेहिं ॥
 अस्मे वि मिसिरमाहयसौयपवेविरसमुद्धुसियदेहा ।
 कडकडवि पियारहिया वाएन्ता दन्तवौणाओ ॥
 एगं कञ्चणपडिवद्धयोरमुत्ताहलुभडाहरणा ।
 विलसन्ति वड्डलकुङ्कुम'भमलियवच्छत्यलाभोया ॥ १०
 अस्मे वि 'सद'-महियलनिभीयणुप्यक्किणियपोगिला' ।
 मल्लिणजरकपडोच्छदयविगहा कडवि हिण्डन्ति ॥
 एके प्ररेन्ति मणोरहाद अंमगिराण पणतीणं ।
 अस्मे पुण परधरहिण्डणेण कुच्छिं पि न भरेन्ति ॥
 इय पुत्तापुत्तफलं पञ्चत्तं चेव 'दीसई' लोए । १५
 'तह वि जणो रागन्धो धम्मंमि अणायरं कुणद ॥
 एत्तो य तव्विसेसो कस्सिज्जइ आगमवलेण ॥ अयं च ।
 पुत्तेण महासोक्ता चक्की देवा य सिद्धिगामी य ।
 पावेण कुमाणुसतिरियनारया होन्ति जीवा च ॥

१ D कड० ।

१ D कडा ।

१ B रोविडा, E रोमिडा ।

२ D दोषर ।

३ D om. this line.

- १ पिङ्गलेशेण भणियं । भयवं, एवमेयं; अह किं पुण्ण
पुण्णकारणं पावकारणं वा अणुद्वाणं ति । भयवया भणियं ।
सुण्ण । पुण्णकारणं ताव सयसपाणिवहसुसावायादत्तादानमेज्जण-
परिग्गहाण विरई मिसिभत्तवज्जणं रागदोषादिनिग्गहो य ।
- ५ पावकारणं पुण्ण दणमेव विवरौथं ति । तन्नो एयमायसिज्जण
पवन्नो सावयधम्मं समं बभ्भदत्तेण पिङ्गलेशो । भणियं च
बभ्भदत्तेण । भयवं, एस मे सिद्धिकुमारो सुच्चो होइ;
ववसिन्नो य एसो महापुरिसोचिए अणुद्वाणे । अणुमयं च मे
संपयमिमं एयस्स ववसियं । ता किं एयस्स अणुद्वाणस्स
- १० उचिन्नो अणुचिन्नो त्ति^१ । भयवया भणियं । न रयणायर-
प्पसूयं रयणं^२ पडिबन्धस्स अणुचियं । तन्नो^३ हरिसवसुप्पुल्लह-
यज्जेण 'करेउ एस इमं ममं पि^४ मणोरहगोधरं' ति चिन्ति-
ज्जण भणियं, बभ्भयत्तेण । वप्प, अणुत्तान्नो मए तुमं करेहि
तवसंजमुज्जोयं ति । तन्नो सहरिमं पणमिज्जण भणियं सिद्धि-
- १५ कुमारेण । ताय, अणुगिहोन्नो न्हि ॥

- तन्नो वन्दिज्जण गुरुं पविट्ठा मयरं । बभ्भयत्तेण वि य
दवावियमाघोसणापुब्बयं महादाणं, कराविथा जिणाययणार्हसु^५
अट्ठाहिया महिमा । तन्नो पमत्थे तिद्धिकरणमुज्जत्तजोगं
महया पमोएण दिव्वाए विभूर्हए परियरिन्नो रायनायरएहिं
- २० दिव्वां सिवियमारुढो वज्जन्नेहिं मङ्गलत्तरवंचाएहिं पमंसिज्ज-

१ D spells the name here and hereafter पिङ्गल । १ B adds वा ।

२ E रयण ।

३ D च हरिसवसुप्पु ।

५ D •वेडु ।

माणो विबुधलोएण^१सदुक्कमालोएज्जमाणो पुरसुन्दरीहिं देनो
 जहासमीहिं अत्थिजणण दाणं निगगओ नयराओ सिहि-
 कुमारो । गओ अत्थ भयवं^२विजयसिंहायरिओ त्ति । ओइओ
 भिवियाओ । वन्दिओ^३ गुरू । गुरूणा वि कए आवस्सए तं
 वामपामे^४ ठविजण वन्दिया परमगुरवो । तओ विहिंवन्दणं ५
 दाऊण भणियं मिहिकुमारेण । इच्छाकारेण पव्वावेह । तओ
 गुरूणा 'इच्छामो'त्ति भणिऊण नमोक्कारपाठेण विहिपुव्वयं
 अण्णियं से रयहरणं 'साङ्गसिङ्गं' ति । वज्जमाणओ गहियं
 मिहिकुमारेणं ।^५ वन्दिऊण गुरूं पुणो भणियमणेण । इच्छा-
 कारेण सुण्डावेह । तओ 'इच्छामो' त्ति भणिऊण नमोक्कार- १०
 पुव्वयं अत्तुहाओ गुरूणा गहियाओ तिलि अट्ठाओ । तओ
 वन्दिऊण गुरूं भणियं मिहिकुमारेण । इच्छाकारेण मामादयं
 से आरोवेह । 'इच्छामो' त्ति भणिऊण तदारोवणनिमित्तं
 समं मिहिकुमारेण कओ णेण काउस्सुग्गो, चिन्तिओ^६ थओ,
 पारिओ नमोक्कारेण । तओ नमोक्कारपुव्वयं तिलि वाराओ १५
 कङ्खियं^७ मामादयं, महामवेगमारं अणकङ्खियं^८ मिहिकुमारेण ।
 तओ गहिया गुरूणा वासा दिआ परमगुरूपाएसु तहा
 सज्जहियाणं साङ्गमादीण थ ॥ एत्यन्तरंमि वन्दिऊण गुरूं
 भणियं मिहिकुमारेण । मंदिमह, किं भणामि । गुरूणा

१ D • जलोए । २ E • सिंहा • । ३ D डा • । ४ A om. the whole
 passage about the वामपामे । ५ D वज्जमाणओ । ६ D • चिन्ति ।

भणियं । १ वन्दितुं पवेएह । तन्नो वन्दिऊण जंपियमणेण ।
 तुभेहिं मे सामादयमारोविथं, इच्छामि अणमहिं ति ।
 वासण्ययाणपुब्बयं भणियं गुरुणा । नित्यारगपारगो गुरुगुणेहिं
 वड्डाहि । तन्नो वन्दिऊण भणियं सिद्धिक्कुमारेणं । २ तुभं पवेइथं
 १५ संदिसइ माङ्गणं पवेएमि । गुरुणा भणियं, पवेएह । तन्नो
 वन्दिऊण नमोक्कारपाठेण कयं पयाहिणमणेण । नित्यारगपारगो
 गुरुगुणेहि वड्डाहि त्ति भणमाणेहिं दिस्सा गुरुमादौहिं
 वासा ३ । ठिन्नो मणागमग्गन्नो । एवं तिस्सि वारे । तन्नो
 पडिन्नो परमगुरुपाएसु आयरियस्स ४ निमणस्स कयं निरुद्धं
 १० अणुसामिन्नो गुरुणा । एवं पवन्नो इमस्स पायमूले विसुण्ण-
 माणेणं परिणामेणं जिणोवदिट्ठेणं विहिणा मयलदुक्कपरमो-
 सहिं महापव्वज्जं ति ॥

अहिणन्दिन्नो आणन्दवाइजलभरियसोयणेणं राइणा
 वन्नयत्तेणं नयरजणवएण थ । तन्नो कइवयदियहे तत्तामिऊण
 १५ समत्ते मासकप्पे गन्नो भगवथा सह छेत्तन्नारंमि एवं च
 निरइयारं सामणमणवालेनस्स अइक्कन्ता अग्गे वरिसल्लत्ता ॥
 इन्नो थ ममुण्णन्नो जालिणीए ५ अणुथावो । हा दइ मए
 ववसियं, जेण एमो अवावाविन्नो सेव निग्गन्नो त्ति । ता
 पेसेमि से पेसल्लवयणसारं सदेसयपुब्बयं किंचि उवायणं,
 १० जेण एमो पुणो वि कहंचि इहागच्छइ । तन्नो वावाइस्सं ति ।

१ B वदिथं । २ ACE अवेहि ; C translates नुवे । ३ AC तुभं ।

४ D adds नेमल्लय ।

५ D adds थ ।

६ B अणुसंतावा ।

अकुचिद्विद्यं च तीए जहासमीद्विद्यं । पेसिओ वडविहसंदेस-
 गधिपं कमलरयणमादाय सोमदेवो । गओ य सो देसवि-
 स्तायायरिधपउत्तिपुष्केणं 'तमासवज्जिवेससंठियस्स सिहि-
 कुमारस्स [समीवं] । दिट्ठो य तेण पसुञ्चारएण साङ्गण सुत्तत्त्व-
 मणुभासयन्तो' सिहिकुमारो । वन्दिओ पड्डवयणपङ्कणं । ५
 धम्मसाहिओ तेणं । पसुभिन्नाओ य पङ्का । पुष्किओ च
 'कओ भवं' ति । तेण भणियं । देव, कोसमयराओ असन्त-
 मणुतावाणस्स'डण्णमाणदेहाए जणणीए भवओ सेव पउत्ति-
 निमित्तं पेसिओ ण्ह । सिहिकुमारेणं भणियं । को विव
 अणुयावो अम्माए । सोमदेवेण भणियं । जं तुमं पव्वइओ त्ति । १०
 तओ सिहिकुमारेण चिन्तियं । अओ णु खलु नेइकाथराणि
 अपरमत्तपेष्कीणि जणणिहिययाइं होन्ति, दुप्पडियाराणि य
 मायापित्तीणि त्ति । चिन्तिउण' भणियं । भो सोमदेव, न
 खलु अहं अम्मानिब्बेणं पव्वइओ, अवि य भवनिब्बेणं ति ।
 ता अकारणं अणुतप्पइ अम्मा । सोमदेवेण भणियं । देव, १५
 भणियं ते जणणीए, जहा 'जाय, येवहियओ अविवेगभायणं
 'अविमिस्सुयारी अञ्जलसहावो पभवन्तमप्परौ असग्गाहनिरओ
 'पङ्काणुयावो महिसायणो होइ । पुरिसो उण गम्भीरहियओ
 विवयभायणं सुविमिस्सुयारी अञ्जलसहावो कयसू दढाणुराओ

१ A तमासवच, E तमासि ।

२ CE add पसुभिन्नाओ ।

३ D इड्ठो ।

४ E adds सिहिकुमारेच ।

५ B •सिहिकुमारी, D अविमिस्सुयारी च ।

६ E पङ्काणुयावो ।

वज्रधावेस्तुगो न्ति । ता किं तए मम 'हियं अथाणिज्ज
 एयं ववसियं ति । अजं च । पवक्कपरल्लोचमग्गेण वि भयवत्ता
 अवस्सुमहं 'पेस्सियस्स न्ति । उवणीयं च ते' कम्मसरयणं ।
 एयं च भयवत्ता अवस्सुं चेत्तव्वं ति । सिद्धिकुमारेण भणियं ।
 ५ भो सोमदेव, भणियं मए 'अकारणे अणुतप्पइ अत्ता' । जं च
 भणियं 'अवस्सुमहं 'पेस्सियस्स न्ति', एत्थ वि गुरू पमाणं ।
 अणहियारो मम अप्पवस्यत्तणस्सु । एयं पि कम्मसरयणं
 अणुसियं सेव साङ्गणं । तद्वा वि भयवत्तो निवेएहि न्ति ।
 तत्तो दंसिओ से एगेण साङ्गणा गुरू । निवेदओ तेण एम
 १० वुत्तन्तो भयवत्तो । उवणीयं च कम्मसरयणं । कुमारवज्रमाणओ
 महियं गुरुणा, भणियं च । मोत्तूणमन्तरायं पेस्सिस्सुं अहिगय-
 सुयसमत्तीए कुमारं । सोमदेवेण भणियं । भगवं, अणुग्गिहीया
 से जणणी ॥ .

एवं च कहवयदियहे सिद्धिज्जण गओ सोमदेवो । अदक्कन्तो
 १५ कोइ कालो कुमारस्सु तवमंजमं करेत्तस्सु । अजया य
 "कोसलयरारुक्कविसयविहारेण कुओइ पुरिमाओ 'उवरओ
 वस्यत्तो' न्ति समुवस्सुपउत्तिणा मयणाओयणनिमित्तं सेव
 साहिज्जण एत्तस्स वुत्तन्तं कहवयसुप्पाजपरिवारिओ पेस्सिओ
 सिद्धिकुमारो भयवत्ता विजयसिंहायरिएण "कोसलयरं ति ।
 १० पत्तो य सो तयं । आवासिओ मेहवणाभिहाणे उज्जाणे ।
 जाओ य जलवाओ, अओ आगओ भयवं सिद्धिकुमारो ।

'पूहओ रायनायरेहिं । कथा य तेणमखेवणी धम्मकथा ।
 आवज्जिया य नायरया । बिइयदिषहंमि गओ जणणिसयासं ।
 दिट्ठा य तेणं पावोदएण विथ बभयत्तमरणेण अचन्त^१झीण-
 विइवा ^२असंभाविज्जमाणावत्या ^३मजणणी । न पच्चभिन्नाया य ।
 पच्चभिन्नाओ य एमो तीए । तओ सहजमायासहावेण बाह- ५
 जलभरियलोयणं मदुत्कमिव भेरवमर^४ पूहया एसा । समा-
 मामिया सिद्धिमुमारेणं । कथा य से धम्मदेमणा । अम्म, ईइमो
 चेव एस मंसारवामो । ता किं एत्थ कौरउ त्ति । अवि य ।

अत्येण विक्कमेण य मयणेण बलेण चाउरङ्गेण ।

नो तौरइ धरिउं जे मच्चू देवासुरेहिं पि ॥ १०

वाहिजराखरदाढो वमणमयनिवायतिस्कनहजालो ।

जीवमयघायणरओ मरणमइन्दो जगे भमइ ॥

जेणं चिय उइमो हिण्डइ एमो जयंमि अत्तल्लिओ^५ ।

तेणं चिय मप्पुरिमा लगा परल्लोगमग्गंमि ॥

कालेण कूढपेक्खे परोप्परं हिययनिव्वडियभावे । १५

अकल्लुण्हियओ एमो ^६विच्छोवइ मत्तमंघाए ॥

न गणेइ कयावकयं नावेत्तइ भावगविणं पेक्खं ।

न य ^७जोएइ अणज्जो आयइभावं पि मत्तो व्व ॥

ता नत्थि किंचि मरणं एतेण अभिहुयाण जीवाण ।

१ ACE प्जिओ. E • वायररहि ।

२ E • खोच • ।

३ ACED

असंभावविज्ज • ।

४ D ग ज •

५ D सरच ।

६ D • ल्लियं ।

७ D विखोयइ

८ D जानेइ ।

सद्यस्मि वि तेलोक्ते मोक्षूणं जितमयं परमं ॥

एवं च अम्ब जुत्तं तुल्यं वि चरुज्जण मोहविषयरसं^१ ।

पाउं असत्तसुहं दणसो धम्ममयं चेव ॥

एवं च भणिए समाणे समायं चेव भणियं जालिणीए ।

५ जाय, देहि मे अवत्योचियादं वयादं । तन्नो आलोचिज्जण
संपुषसरणास्समं तीए परिणामं संसिज्जण सवित्थरं गिहिधणं
दिस्साणि से अणुव्वयाणि, तव्वावायणवीमम्भसमुप्पायणनिमित्तं
सम्भावेण विय गहियादं च तीए ॥ तन्नो कंचि वेत्तं गमेज्जण
पयद्दो कुमारो । भणिओ य जालिणीए । जाय, अज्ज तए

१० इहेव भोत्तव्वं ति । मिहिक्कुमारेण भणियं । अम्ब, अणाचारो
खु एसो समणाणं, जं मोत्तूण मज्झयरवित्तिं एगपिण्डभोयणं
ति । जालिणीए भणियं । जाय, तुमं जाणसि न्ति । एवं च
ओ पददिणं, से करेइ धम्मदेमणं । चिन्नेइ य जालिणी ।
एयस्स मारणोवाए न-यावडइ कोइ^२ सुज्जमो उवाओ न्ति ॥

१५ अक्खया आगया चउइमी । ठिया साज्जणो उववासेणं
भित्ताणहिण्डणेणं । सुणिया य तीए । तन्नो चिन्निउं पयत्ता ।
जइ कहंचि कसं न एस वावाइज्जइ, तन्नो गमिस्सइ पक्क-
सम्भीए । न एत्थ अज्जो कोइ उवाओः ता करेज्जण^३ कंसारं
तात्तपुडसंजुयं सेगं विममोयगं गोसे उवणेमि एयाणं,

२० निव्वम्भओ^४ य भुञ्जाविस्सामि एते । तन्नो सच्चत्यपरिवेसणेणं

१ ACE • विषयसं ।

२ D कालं ।

३ B पाददो

४ D सुज्जनमुपोति ।

५ E कासारं ।

६ D om.

तस्योद्यगप्यथाशेषं वावाहस्यं इमं ति । संपादयं जहा
 समीक्ष्यमिमौए । गया गोसे चैव भोयणं घेतूण तमुज्जाणं
 जासिणी । दिट्ठा सिद्धिकुमारेण, भणिया च तेषं । अम्भ,
 किमेगागिणी 'किंपि अणुचितं घेतूण आगथा सि । जासि-
 णीए भणियं । जाय, अत्तणो चैव पुत्ताहिस्सासिणी तुम्हाण ५
 भोयणं ति । सिद्धिकुमारेण भणियं । अम्भ, एसो वि खु
 अणायारो चैव समणणं, जमाहाकडं आहडं च भुज्जए त्ति ।
 कहिओ से विही । तस्यो तीए भणियं । जाय, न अज्जहा
 'मे हिययनिबुई होइ, अफलं च मज्जेमि असंपादए इमंमि
 जायस्स आगमणं । ता अवस्सं तए इमं कायव्वं ति । भणिकुण १०
 निवत्तिया चलणेसु । तस्यो य उज्जयसहावस्यो 'पेच्छह, से
 धम्मसङ्गा जायमिणेहो च, ता मा से विपरिणामो भविस्सह'
 त्ति 'तस्यो गुरुत्ताघवमासोचिज्जण भणियं सिद्धिकुमारेण ।
 अम्भ, चं तुमं भणसि त्ति । किं तु न तुमए पुणो वि साज्ज-
 निमित्तमारम्भो कायव्वो । जासिणीए भणियं । जाय, एवं १५
 जं तुमं भणसि० त्ति । सिद्धिकुमारेण भणियं । जइ एवं, तो
 देहि एयस्स साज्जणो भोयणजायं, तस्यो भुञ्जिस्सामि० त्ति ।
 जासिणीए भणियं । जाय, दंसियं चैव तुमए माहवप्प-
 लत्तणं । ता किं इमिणा । मम इत्याओ भोक्तव्वं ति ।
 सिद्धिकुमारेण भणियं । अम्भ, एवं ; आगच्छउ पारणगवेस

१ D om. the whole passage down to च धेवरेहा on p. 187, l. 9 ;
 it is supplied on the margin by some other hand.

२ B has मे before होइ । ३ B om. तस्यो । ४ B ०मी ।

ત્તિ । તન્નો આગયા પારણગવેલા । કુમારવચણવજ્ઞમાણનો
 ઉવવિટ્ઠા શાઙ્ગણો । દિઞ્નાણિ તોષ જહોષિણ વિહિણ
 'ભાચણાદ' । પરિવિટ્ઠો ય સુસંભિન્નો કાશારો । પશુન્તા ચ
 શાઙ્ગણો । દિઞ્નો ય મુક્તસેસકાશારસંગનો સેવ કુમારસ
 ૧ તાસપુલ્લકદુન્નો, મુક્તો ય તેણં । આયન્તા ય શાઙ્ગણો ।
 અવણીયાદં ભાચણાદં । એત્યન્તરંમિ આઢન્નો ધારિઞ્મિતં
 ચિદ્ધિશુમારો । ચિન્નિયં તેણ 'કિમેયં' તિ । પલોદયા ચ
 શાઙ્ગણો, આવ સત્યા ચિટ્ઠન્નિ । તન્નો ગૂહ્યમણેણ । એવં ચ
 આવ^૧ ચેવા વેલા અદક્કમદ, તાવ પણટ્ટા સે વાયા । ચિન્નિયં
 ૧૦ ચ ણેણં । નૂણં ન ભવિસ્સામિ ત્તિ । નિવડિન્નો ધરણિવટ્ટે ।
 આહલોહ્લયા સાહવો જાણિણી ય । ચિન્નિયં ચ તેહિં ।
 કિમેયં અકક્કં જણીણ સે વવસિયં ભવિસ્સદ ।

ધારિઞ્મિતો ય તન્નો વિસેણ કાઙ્ગણમણસણં વિહિણા ।

પરિચિન્નિતં પયન્તો હન્ત ^૨અપુલ્લં કિમેયં તિ ॥

૧૫ ધી સંસારસહાવો અન્ના કિલ્લ ધક્કચરણજોણ ।

સંસારકિલ્લેસાન્નો મોષવિસ્સામિ અચિરેણ ॥

જાવ ન સંપન્નમિણં સમીહિયં અવિગલં અપુલ્લસુ ।

^૩તદ્ પાહિયા ય એસા પમાયન્નો અયસપક્કંમિ ॥

ચક્કિસ્સદ ય અણલ્લો જોન્નો એત્યં અસહ્કલિન્નિજ્ઞં પિ ।

૧૦ અન્નાપ્પ પુલ્લવુત્તન્નભાવિન્નો મોહદોસેણ ॥

૧ B prefixes ધીચ્ચ, also D.

૨ see note 1 on p. 188, l. 4.

૩ D transposes કિં ચ ૦ ।

૪ BD સંપાહિયા ।

धौ इमिणा जप्तेणं अन्वाए संकिलेसजणएणं ।

अहवा एवंविह एव एस पावो त्ति संसारो ॥

^१भणियं च ।

पावेन्ति अयमपङ्कं केवि ऊ अकए वि एत्थ दोसंमि ।

परभवणियाणओ च्चिय केह न पावेन्ति ऊ^१ कए वि ॥ ५

जं चित्ता कम्मागई ता एयं चिय इमीए पच्छत्तं ।

पुब्बिं दुच्चिणाणं फलमसुहं चेव कम्माणं ॥

अहवा न मोयणिज्जा संपयमेषा वि जीवस्सोयंमि ।

मिवसुहफलकप्पतहं जिणधम्मं पाविथा जेण ॥

ता सुमरामो परमं परमपययसाहगं जिणस्काथं । १०

अह पच्चनमोक्कारं संपद किं सेसच्चिन्ताए ॥

तो सो सुहपरिणामो पच्चनमोक्कारभावणाज्जतो ।

मरिऊणं उववस्सो तियसवरो बभ्लोगंमि ॥

नवमागरावमाऊ रइलच्छिस्समागमे विमाणंमि ।

सामाणिओ महप्पा बभसुरेमस्स ^१दिव्वज्जई ॥ १५

इयरो, वि कालसेमं गमिउं मरिऊण सक्करप्पहाए ।

उववस्सा नेरइओ तिसागराऊ महाघोरो ॥

+ + + + +

सिहिजालिणिमाइसुया जं भणियमिहासि तं गयमियाणिं ।

वोच्चांमि समासेणं धणधणमिरिमो य पइभज्जा ॥ २०

॥ तइयं भवग्गहणं म मत्तं ॥

॥ चउत्थो भवो ॥

अत्रिय इहेव जम्बुद्वीवे दीवे भारहे^१ वासे सोहससुरलोथ-
 पडिच्छन्दयभूय^२ निचुसुवाणन्दपसुदयमहाजणं^३ अविरयपवत्त-
 पेच्छणयसोहियं सुरसरिथामल्लिनिद्धोयपेरत्तं सुसम्पन्नयं
 नाम^४ 'पुरवरं' तुलियसुरसुन्दरीयणल्लडहत्तणरूववेसविह्वाहिं
 ५ पडरक्कणाहिं कलियं मयरद्वयपडायाहिं । मोत्तूण सम्ममं
 परत्यसंपायणेक्कतल्लिच्छो^६ अत्य पुरिमाण वग्गो वडह जत्तयं
 नियं नामं । तत्त^७ पडिवत्तनरणाहदोघट्टकेमरी सुधणू नाम
 राया । तस्स बज्जमओ मव्वनयरेक्कसेट्ठी दीणाणाहकविणजण-
 वक्कलो बन्धवकुमुयायरमसी^८ 'लज्जदयवेसमणविह्वो तिवग्ग-
 ९ संपायणरई वेसमणो नाम मत्तवाहो त्ति । तस्स समाण-
 कुलरूवविह्वमौलसिरिया^{१०} 'मिरिदेवो नाम भारिया ।
 ताणं च परोप्परं सिणेहमारं विमयसुहमणुहवन्ताण अइक्कन्तो
 कोइ कालो ॥

अत्रियावच्चचिन्ता समुप्यज्जइ । तओ तन्नयरमसिहियस्स
 १५ धणदेवाभिजाण^{११} जस्स महापूयं काऊण कथं उवाइयमणेहिं ।

१ D पडिच्छन्दयभूयं ।

२ D om. महा

३ D मयरं ।

४ A तल्लिच्छो. CD ०वे, D ०त्ता ।

५ D adds य ।

६ A लज्जदय० B prima manu.

७ Mss om. सिरि ।

८ D न य चवत्तवमुयईज्जइ ।

९ D om.

१० BD हावसु जणस्स

भयवं, जह नो तुह पभावन्नो सुउप्यत्तो भविस्सुद, तन्नो
भगवन्नो सम्मनयरण्णाहिद्वियं महामहं करिस्सामो, सुयस्स य
भयवन्नो सेव नामं 'उत्तिविस्सामो त्ति ॥

तन्नो ताणं 'मज्झिमवयमि वहुमाणाणं सो वम्मलोय-
कप्पवासी देवो अहाउयमणुवालिजण तन्नो चुन्नो सिरिदेवीए ।
गम्मे उववन्नो त्ति । दिट्ठो य तीए सुमिणयंमि तीए सेव
रण्णीए पभायसमयंमि उत्तुङ्गधवलकाओ अचन्तलील्लगामी
अणवरत्तपयट्टदाणो 'गण्डयल्लावडियल्लप्पयावल्ली चउदसणभा-
सुरो आरत्तताज्जु ललन्तलील्लाकरो कणयसङ्कला'वड्डवण्डा-
जुयल्लो रत्तचमरभुसियाणो अकुसोअदयकुम्भभाओ घुम्भान्त-
चाइल्लोयणसिरौ सम्मज्जसुन्दराहिरामो मत्तइत्थी वयणेणसुयरं
पविसमाणो त्ति । पासिजण 'य सहविबुद्धा एसा । सिट्ठो
य तीए 'अहाविहिं दइयस्स । हरिमवसुब्भिन्नपुल्लएणं भणिया
य तेणं । सुन्दरि, मयल्लसयणगणनायगो ते पुत्तो भविस्सुद ।
तन्नो मा एवं ति भत्तारवयणमहिणन्दिजण पण्डमुहपक्कथा ।
जाथा । तन्नो विसेसओ तिवग्गमंपाथणरयाए 'संपूरियसयल-
मणोरहाए अभग्गमाणपसरं पुल्लफलमणुहवन्तीए पत्तो पसू-
इसमन्नो । तन्नो 'पसत्ये तिहिकरणमुज्जत्तजोए सुहं सुहेण'
पसूया एसा । जाओ' से दारओ । निवेदओ परिओसया-

१ B उज्जि० ।

२ E मज्झिमे ।

३ AC संक्षेपकथा० ।

४ B 'पण्डिचवडामालो, D निवव० ।

५ D तं ।

६ B 'विहं

७ D संक्षेपकथा०, E संक्षेपकथा० ।

८ D adds च ।

रिणीए गेहदासीए वेसमणस्स । परितुडो सेट्ठी । दिअं 'तौए
 पारिओसियं । द्वाविअं ^१च तेण महादाणं, काराविअं
 वट्ठावण्णं । तओ अइअन्ते मासे महाविभूर्इए सवसणसर-
 जणपरिगओ जेत्तुण दारअं गओ धम्मदेवाअणं^२ सेट्ठी । संपा-
 १ इया तस्स महिमा, पाओओ सल्लेसु दारेओ । कयं से
 नामं धणो त्ति । तओ कासकमेण पत्तो कुमारभावं ॥

एत्यन्तरंमि सो जासिणीजीवनारओ तओ नरयाओ
 उव्वट्ठिअण पुणो संसारमाहिण्डिय अणन्तरभवे तहाऽकाम-
 निअराए मरिअण तंमि सेव नयरे पुअभइस्स सत्यवाइस्स
 १० गोमईए भारियाए कुण्डिंसि धूयत्ताए उववओ^३ । जाया
 उसियसमएणं । कयं से नामं धणसिरि त्ति । पत्ता जोअणं ।
 दिट्ठा य तेणं अट्ठमीचन्दमइअणं मयणलीलाइअणाओ
 रइअवधारिणी महियणसमेया सभवणमुवगअन्तो धणसिरि
 त्ति । तओ पुअभवअत्यमेत्तीगुणाओ साहिलाअं^४ पुअइया
 ११ धणेणं । तौए वि य तइअत्य^५मअराओ सुइरमवलोइओ
 धणो त्ति । अक्खिओ से भावो पासवत्तिणा अमेदेवाभिहाणेणं
 पुरोहिअसुअएणं^६ । सवणपरंपराए समागओ सवणगोअरं एस
 बुत्तन्तो वेसमणस्स । तओ वरिया तेणं धणमिमिअं धणसिरी ।
 दिअा सबअमाअं पुअभइएण । सुणिओ एस बुत्तन्तो परोअर-

१ ११ च वेच से ।

२ ACE om.

३ BD ० देवजन्माअणं ।

४ D adds त्ति ।

५ B सलोइया ।

६ B adds नइ ।

७ E ० सुइरय ।

मिमेहि । परितुष्टो धनो नियहियएणं, दूमिया धणसिरौ ।
कथाइं वेसमणपुणभदेहिं महावद्धावणयाइं । वत्तो महाविभूर्देए
मयल^१नयर^२क्खेरयभूओ विवाहो ॥

तथा अदक्कन्तो कोइ कालो । ^१घडिया एसा तस्स चेव
घरपसूएणं नन्दयाभिहाणेणं चेडेणं^२ । सो य किल अगिसस्यस्स ^५
तावमपरियाए वट्टमाणस्स अज्जवकोडिलपरियारओ मंगमओ
नाम परममित्तो आमि त्ति । तओ तौए सद्धिं विसेसओ
त्रिडम्बणापायं विमयसुहमणह्वन्तस्स अदक्कन्तो कोइ कालो
धणस्स । पत्तो य मे कालक्कमेणं नवजलभरियभरोवरविरा-
यन्तकमलाथरो कमलाथरपमत्तउच्चत्तमकरगुञ्जन्तभमिरभमर- ^{१०}
उलो भमरउलुक्काहियसुरयस्सिमहरिमकलालाविहंसउल-
सुहलो ^३मुहल्लगोथालजुवदपारद्धमरमगेयरवोक्खदयक्केत्तमगो^४
मरयसमओ त्ति । अवि य

निभरकुसुमभरोणथरमाउमुहलेहि असणवाणेहिं ।

कामकुडएहि य दढं जत्य हसन्ति व्व रणाइं ॥ ^{१५}

^५निस्सेमं लवणोयहिसल्लिहं मोत्तूण जत्य सोहन्ति ।

धवला घणा पुणो ^६पीयसरसदुद्धोयहिजल व्व ॥

दौसन्ति जत्य सत्तक्कथाण मयवारणेहि भग्गाइं ।

गन्धायड्डियगण्डाल्लिजालहसिएहि व वणाइं ॥

१ D inserts जह । २ ACE घडिया । ३ D adds मय ।

४ CE • वावालजुयल • । ५ D • लवणोय •, E लवणोय • ।

६ BE जो • । ७ B • कुरस • ।

चिरसंचियं च विदुषां सुक्को घणबन्धणस्तु व मियङ्को ।

सरउद्यन्तो व्व जहिं जणस्स जोण्हं पविस्सिरइ ॥

एवंगुणाहिरामे सरयसमए दिट्ठो धणेण तन्नयरवत्यम्बओ

चेव समिद्धिदत्तो नाम सत्यवाहपुत्तो त्ति । देसन्तराजो

५ 'बहुयं दविणजायं विठविज्जण महाकत्तिगौए दीणाणाहा-

णमणिवारियं महादाणं देन्तो त्ति । तश्चो तं ददुण

ચિન્તિયં ધણેણ । ધન્નો રહુ એમો, જો 'एवं' નિયમુચ્છિણં

द्विजजाणं परोवयारं करेइ । जाओ विमणो । १भणिओ

य पामपरिवर्त्तिणा नन्दणं। मत्यवाहपुत्त, किमुब्बिगो विथ

१० तुमं जाग्रो त्ति । माहिओ ५य तेणं निययाहिप्पाओ ।

नन्दएणं भणियं । सत्यवाहपुत्त, थेवमियं : अत्थि भवओ

वि महापुण्योवज्जियं दविणजायं । ता देउ इमाओ वि

विसेभिययरं भवं पि । धणेण भणियं । किमणेण पुक्खपुरि-

मञ्जिणं । "भणियं च ।

१५ लोण मलाहणिज्जो सो १३ नरो दौणपण.इवग्गस्स ।

જો દેહ નિયમ્યુચ્છિયમપત્યિઓ દશ્વસંઘાયં ॥

न य मे 'किंचि' नियभुयञ्जियं अत्यि । ता विम्ववेहि

तायं । करेमि अहं पुव्वपुरिमसेवियं वाणिज्जं, गच्छामि

दिशायन्ताए । कालोचिद्यमकुम्बमाणो पुरिमो जौवियं

१ ।) पभूयं ।

१ ।) सर्वविधविषयभूतवर्णनम् ।

૧. ૧) અધ્યયન પાસઃ ।

8 E om.

и АСЭ от.

• D 31

० 1) transparent निः किंचि ।

विहलीकरेद । कासो य मे तिवग्गसाइणमूलं अत्यमुवज्जिउं^१ ।
 ता करेहि मे पसायं समीहियसंपायणेणं ति । विस्सत्तो तेणं
 'सेट्ठी' । भणियं च णेण । नन्दय, एवं भणाहि मे जायं । जहा ।
 अस्स, अत्थि सेव 'तुह सयलनयरसेट्ठिहिंती' वि अस्सहिंयं
 तिवग्गसाइणमूलं अत्यजायं । ता करेहि इमिणा सेव जहा- ५
 समीहियं ति । नन्दएण भणियं । ताय, अत्थि एयं ; तहवि
 पुण न एयस्स अस्सहा धिई हवद । सेट्ठिणा भणियं । जहा
 एयस्स धिई हवद, तहा करेउ त्ति । निवेदयमिणं नन्दएण
 अणस्स । परितुट्ठो खु एसो । कया संजत्तो । पयट्ठियं
 णाणापयारं भणुजायं । काराविद्यमाघोमणं । जहा । धणो १०
 अत्यवाहपुत्तो इमाओ नयरओ तामलित्ति^२ गच्छिस्सुद ।
 ता तेण समं ओ 'कोद तन्नयरगामी, सो पयट्ठउ । जस्स जं
 न संपज्जद पाहेयमुवगरणं वा, तस्स तं एस संपाडेद त्ति ।
 पयट्ठो जणो ॥

एत्यन्तरंमि चिन्तियं धणसिरीए । सोहणं मे भविस्सुद १५
 एयस्स पवसणेणं^३ । आरयणियं च पसासखे गमणदियहे, जहा
 नन्दओ वि इमिणा सह गमिस्सुद त्ति । तओ मायावईए^४
 भणिओ सत्यवाहपुत्तो । अज्जउत्त, पत्थिओ तुमं ; मए उण
 किं कायस्सं ति । तेण भणियं । सुन्दरि, 'गुरुणं सुत्तुसा ।

१ D • जिजिउं ।

२ B inserts सो ।

३ D मुच ।

४ D • सेट्ठिहिंती ।

५ ACE • लत्ति, B • लित्ति ।

६ B कोवि ।

७ E • वलित्ति ।

८ B मुत्तुसा ।

तश्चो गियडिपहाणश्चो बाहजसभरियलोयणाए सदुत्कमिव
 भणियं धणसिरीए । अज्जउत्त, हिययसन्निहिथा गुरु । जइ
 पुण तुमं मं उन्निज्जण 'गच्छिहि'सि, ता सिद्धं तुए इमं,
 'अवस्तुमहमप्याणयं वावाइस्सु' ति । 'अज्जत्तसहं रोविउं
 ५ 'पवत्ता । एत्यन्तरंमि समागया धणस्स जणणी । अद्भुत्तिया
 तेण । निग्गया 'य धणसिरी । छत्तिश्चो से भावो इमीए ।
 अणुसासिश्चो 'य 'तीए 'वज्जविहं सुश्चो । जहा । जाय,
 दीहाणि खु देसन्तराणि, सुल्लहो विश्चोगो, दुल्लहो पुणो
 वि संगमो, किलेसायासपत्तरं च अत्योवज्जणं, अविशाश्चो
 १० य मूलं इमस्स । ता जइ वि तुमं मयल्लगुणसंजुश्चो, तहा वि
 विसेसश्चो खमाइगुणेषु जत्तो कायस्सो । अणवरयं च मे
 पउत्ती दायस्स त्ति । धणेण भणियं । अन्न, जं तुमं आण-
 वेसि । तश्चो गया से जणणी । विसज्जाविद्या य तीए वज्ज
 [पेइयराश्चो अणुजाणह तुभे धणेण सह धणसिरिं गच्छ-
 १५ माणिं ति । गता सहरिसं अणुज्जाया तेहिं]^५ ।

पयडो सत्थो, अणवरयपयाणएहिं च पत्तो द्दमासमेत्तेण
 कालेण तामलित्तिं । दिट्ठो नरवई । वज्जमज्जिश्चो तेणं ।
 निश्चोइयं भण्डं । न समासाइश्चो, 'जहिस्सियल्लाहो । तश्चो
 चिन्तियमणेणं । कहमहं असंपाडियमणोरहो गेहं गच्छामि ।

१ ACE गच्छिहि ।

२ A चउत्त. CE चउत्त, B उचत्त ।

३ B पवत्ता ।

४ D om.

५ The passage in brackets is

wanting in ACE. B adds it on the margin.

६ D जहिस्सिती ।

ता पञ्चासन्न एव भयवं रयणाथरो, एयमवगाहामि त्ति ।
 न 'य संयमणारूढो पुरिमो एगन्तावायभौरु सयलवणा-
 णन्दयारिणिं संपयं पावेद्' । किं वा तीए रक्षित्सु पुरिस-
 मंखामेत्तफलसाहणं जीविणं । ता अणुचिट्ठामि समुद्तरणं ।
 संपहारिऊण नन्दएण धणमिरीए य मह ठाविश्रो सिद्धन्तो । ५

एत्यन्तरंमि 'य उवट्ठियाए मज्झणवेलाए दहत्थमेत्तजर-
 चौरनिवमणो उद्दामनहरविलिखियङ्गो सेडियाघमणधवलपाणी
 तम्बोलरायरञ्जियाहरो परिमिलाणकुसुममुण्डमालौ 'जूय-
 यरवन्त्रपेक्षिओ भयकायरं' मगगओ 'पलोएमाणो आगओ
 जूययरो त्ति । भणियं च णेण । अज्ज, सरणागओ न्हि, ता १०
 ररकुड अज्जो एएमिं अणज्जजूययराणं । धणेणं भणियं । भद्,
 वौमत्थो होहि; अह किंनिमित्तं पुण एए भद् अहिवन्ति ।
 तेण भणियं । अज्ज, 'भागधेयाणि मे पुच्छ', न सकुणोमि
 आचिखिउं । तओ धणेण 'अहो से भावगरुओ आलावो'
 त्ति चिन्तिऊण भणियं । भद्, अलं विषाएण; कस्स विमम- १५
 दसाविभाओ नं होइ; ता कहेउ भद् एत्थ कारणं ।
 तओ पञ्चागयसंवेगेण 'बाहुरुद्धनयणेणं मगगयत्तरं माहियं
 तेणं । अज्ज, वाणिययकुलफंसणो उभयलोचविहद्धसेवौ विवुह-
 जणनिन्दिओ विमपायवो म्म अवयारनिमित्तं चेव पाणिणं

१ D om २ D पावद् त्ति । ३ D spells always ऊरयरो ।

४ D वरो । ५ D पु०, E पर० । ६ B भावधेयाणि, D वेयाणि ।

७ D पुच्छु ।

८ E बाहुरुद्धनयणं ।

- समुष्णश्चो न्हि कुसुमउरनिवासौ महेश्वरदत्तो नाम अहयं
 ति । ^१सपुष्पजणवज्जिणं सथलदोमनिहाणभूएणं जूएणं ^२ईदमं
 अवत्थं ^३पत्तो न्हि । तन्नो धणेण चिन्तियं । अहो से विवेगो,
 एयावत्थागयं पि अप्पाणयं जाणइ अकक्कायरणं च
^४परिचेएइ^५ ; ता गहओ खु कोइ एसो त्ति । चिन्तज्जण
 भणियं । भइ, ता किं ते करौयउ । तन्नो तेण अणुचिय-
 विषमं मिलायन्तलोयणं सुस्सुन्तवयणं खलन्ताकरं ^६दरं जंपिउं^७
 न जंपियं चेव । तन्नो धणेणं ^८‘हारिय किंपि भविस्सइ, “तं
 न चएइ पत्तियउं’ ति अत्यओ ऽवगच्छिज्जण भणिओ नन्दओ ।
^९भइ नन्दय, पुच्छाहि एए बाहिं परिषमन्ते जूययरे,
 जहा ‘भहाणं किमवरद्धमिमिणा भहेणं’ ति । ^{१०}निग्गओ
 नन्दओ । पुच्छिथा तेण जूययरा । सिद्धं चिमेहिं । एसो खु
 वायामयगन्धेणं सोलम सुवसे ^{११}‘हारिज्जण अज्जसहिण^{१२}
 निबद्धो ^{१३}‘वि किइं लहिज्जण कोइवावडाण अन्हाण अदाज्जण
^{१४}सुवसयं पलाइज्जण इह पविट्ठो त्ति । तन्नो साहियमिणं
 नन्दएणं धणस्स । भणिओ य तेण । देहि एयाण सोलम
 सुवसे । ^{१५}दिस्सा नन्दएण । गया जूययरा । भणिओ य सो

१ D कुलसमुपपज्जव ।

२ D ग्रिमं ।

३ B पाविचो ।

४ CE •वेएइ, and translate परिचेइयति ।

५ C दर, D बाइर ।

६ CE जंपियं, D जंपियं ।

७ ABD add चिन्तियं ।

८ D नं तु ।

९ D adds वउ ।

१० B बारविकव ।

११ A •सिदरसं ।

१२ CE विचियं, D विवन्तरे ।

१३ D adds जं चक्का चाववेइ भविकव ।

धणेण । भइ, उट्टेहि, मुच्च विसायं । कज्जपहाणा खु पुरिसा
 इवन्ति, विमायवज्जको य इत्थियाजणो । ता मज्जेउ भइो
 त्ति । 'तओ 'विस्सिओ 'विद्य उट्टिओ महेसरदत्तो, मज्जिओ
 मइ धणेणं । दिक्खं वे- खोमजुयसं, परिचियं च तेणं ।
 भुत्तुत्तरकाळंमि य भणिओ धणेणं । भइ, एगजाइओ सज्जण- १
 भावओ य साधारणं ते इमं दविणजायं । ता इओ किंपि
 गिण्हज्जण मयं चेव निओयमणुच्चिट्ठउ भइो । किं इमिणा
 भइस्सु वि 'अणभिमएणं विवुहज्जणनिन्दिणं उभयसोय-
 अइवसुष्णिणं अइमज्जणत्तुट्ठिज्जणएण^१ जूययारचेट्ठिणं ति ।
 महेसरदत्तेण चिन्तियं । अओ मे अइसया तायइदेवकुल- १०
 सरिसं इमस्सु चेट्ठियं, मम उण इमं ईइसं ति । अवि य

न वि तइ परोवयारं अकरेन्नो लाघवं नरो लइइ ।

जइ ^२किज्जन्तुवयारो परेण करुणापवज्जेणं ॥

ता किं इमिणा, अवलम्बेमि ^३पोरिसं, करेमि संपयं पि
 सकुलसरिसं ति । चिन्तिज्जण भणियं महेसरदत्तेणं । अज्ज, १५
 धओ खु अइं, अस्स मे तुमए मइ दंसणं ^४समुप्पसं । अओ
 परिचत्तं चेव मए संपयं वज्जज्जणाल्लिमयं चेट्ठियं, पडिवसो
^५अइं पुरिमणुणेहिं, विमुक्को अलण्णौए । ता किं वज्जणा
 जंपिणं । अवस्सुमइं अज्जप्पभावेणेव अज्जस्सु उवएसपरिस्सुमं
 सप्पसं करेज्जण अज्जं पेक्कामि ति । भणिज्जण निग्गओ १०

१ E om.

१ D om.

१ D adds अणभिमोएण ।

४ D कौरत्तु ।

५ D पोएणं, C पोएणं ।

१ D जायं १० D च ।

गेहाओ नयरौओ य । तओ य 'किं करेमि, किं लोमि
 दविणजायनिमित्तं भगवन्तं जलनिहिं । अत्यरहिओ खु
 पुरिसो अपुरिसो सेव । दरिदस्स हि न 'वित्थिरद जमो, न
 वियम्भए किन्ती, न सम्मणेण 'संगमो न परोवधारसंपाथणं
 १ ति । अहवा । अण्डमणोरहभङ्गुरेसु विजियसुरासुरेसु 'य
 महरसुद्धामभमिरेसु कालदण्डेसु किमणेणालोदएणं' । अङ्गी-
 करोमि भयवन्तं उभयलोयसुहावहं धम्मं । एवं च कए
 समाणे इमस्स वि सत्यवाहपुत्तस्स परमत्यओ उवगयं सेव
 हवइ' त्ति चिन्तिज्जण पवओ पिउवयंसयस्स जोगौमराभि-
 १० हाणस्स कावालियस्स समीवे पप्पञ्जं ति ॥

इओ य निवेइओ नियथाहिप्पाओ धणेणं नन्दधण-
 मिरौणं । भणिओ य तेहिं । के अणे भवओ समीहि-
 यन्तरायकरणस्स । जं वो रोयइ, '[तमेव अणुचिट्ठ अण्णो]
 त्ति । तओ गहियं धणेण परतीरगामियं भण्डं, गवेसाविथं
 ११ पवहणं ॥

एत्यन्तरंमि भणिओ धणमिरौए नन्दओ ? जहा । वावा-
 एमो एयं, गच्छामो अज्जत्य, किं जे समुदतरणेणं । नन्दएण
 भणियं । 'हा न जुत्तमेयं, सामी खु एमो मग्गाविओ य ।

१ D विवरद ।

१ D adds वइ ।

१ D सरदसु ।

१ D adds सुद्धसुद्धमहासुद्धजस्सेणं ता, B i marg.; E adds ता ।

१ ACDE omit the words in brackets.

१ B जहा ।

ता न तुमए 'एयं सुविणे वि चिन्तियव्वं ति । तओ चिन्तियं
धणमिरीए । न एम एयं ववमइ ; ता अहं चेव केणइ उवा-
एण एयं करिस्सामि ति । कओ तीए नागदत्तापरिव्वाह-
याओ निमामिऊण आयङ्ककारओ कालन्नरनिवाई कण्ण-
जोगो ति ॥

५

एत्यन्तरंमि मंजत्तियं पवहणं, निमित्तं गहयभण्डं ।
तओ पमत्तदियहंमि निग्गओ धणो, गओ वेलाउलं । दिअं
दौणाणाहाण दविणजायं । संपूहओ जलनिही । अग्घियं
जाणवत्तं । आरूढो खु एमो मह परियणेण । उक्किता
नङ्गरा, आऊरिओ सङ्खकुन्दधवल्लो मियवडो ।

१०

तो लङ्घितं पवत्तं १ कच्छहकरिमयरनियरतिमिकलियं ।

मङ्खउल्लालदेमं पायाल्लतलं व गम्भौरं ॥

जलगयजलहरपडिमापडिवारणदंसणेण २ अत्तयं ।

दप्पुद्धरकरिमयरुच्छलन्तमखोहियतरङ्गं ॥

वलाउल्ललवल्लोहरनिमल्लगन्धव्वमिऊणरमणिज्जं ।

१५

हौरिन्दगौलमरगयमऊहपरिरञ्जियजलोहं ॥

मल्लयाल्लदरिमन्दरनिमल्लमिद्धवज्जपुल्लदयसुवेसं ।

कप्पूरसण्डमण्डियमहिन्दकरिदल्लियवियडतडं ॥

पवणधुयजल्ललवाहयसरसरसन्ततौरताल्लवणं ।

विहुमल्लयाहिरामं सिन्धुवहं पवणवेगेण ॥

१०

एवं च जाव कइवयदिवसे^१ गच्छन्ति, ताव दिस्सो धण-
 सिरौए जोओ पुब्बवस्सिओ धणस्सु । गहिओ य एसो थेव-
 दियहेहिं सेव अकयपडियारो महावाहिणा । जाय से
 महोयरं, परिसुक्काओ भूयाओ, उस्सुणं वयण, ^१गण्डियाओ
 १ जङ्गाओ फुडिया करचरणा, न रोयद से भोयणं, बाहिज्जद
 तिसाए, न सिट्ठद पीयसुदयमुदरंमि । तओ विससो धणो ।
 चिन्तियं च तेण । किमेवमयण्डे सेव पावविल्लमिय । अहवा
 नत्थि अयासो पावविल्लमियस्सु । ता कि करेमि । उच्चस्सद
 मे परियणो, विससा धणसिरौ, पब्बायवयणो य नन्दओ ।
 १० ता कि इमंमि सेव रयणायरे वावाएमि अप्पाणय ति ।
 अहवा न एवमेएमि सुह होद, अवि य अहिययरं दुहं
 ति । न य अकयपडियारस्सु इमं कापुरिमचेट्ठिय जुज्जद^२ ।
 भणियं च अम्माए 'अविमादणा होयव्व' ति । पच्चासन्न च
 जहासमौहियं अवरकूल । ता इमं ताव एत्थ पत्तकाल,
 ११ नन्दयं सेव भण्डसामित्तणे निउञ्जामि । ^३विचित्ताणि खु
 विहिणो विल्लसियाणि । को जाणद, कि भविस्सद न्ति ।
 एसो य ताव तायसुकयं मम य ^४भाइणेहं वज्जमन्नमाणो
 एय धणसिरिं ^५बन्धवहत्थगय करिस्सद न्ति । चिन्तिऊण
 भणिओ य तेणं नन्दओ धणसिरौ य । वयस नन्दय, कस-
 १० परिणद्वसेण एसा मे अवत्था, पच्चासन्नं च अहिण्णियं

१ D ०पयावर ।

२ D मडियाड ।

३ E adds ति ।

४ B चित्ताणि ।

५ CE ०जेहिं, D मयजेहिं ।

६ D adds मायावित्त० ।

अवरकूलं, अणेगावायपौडियं च जीविद्यं सव्यसन्ताणं ^१चेव
 विसेसओ वाहिपौडियसरीराणं अण्डारिसाणं ति । ता अहि-
 ट्ठेहि इमं रित्यं, तुमं चेव एत्य नायगो, समुत्तिणस्स य मे
 भयवन्तं जलनिहिं पच्छन्नस्सेव जहोसियं उवक्कमं ^२करेज्जामि ।
 तओ ^३जइ मे रोगावगमो भविस्सइ, तओ सुन्दरं चेव ; ^४
 अन्नहा उ तायसुकथं वज्जमन्नमाणेण ममं च भाउयसिणेहं^५
 पावियज्जा तए बन्धवाणं एसा भत्तारवच्छला धणसिरी ।
 सुन्दरि, तए वि ^६य इमो मोत्तूण पावं अहं विय दट्ठव्वो,
 न खण्डियव्वं इमस्स वयणं ॥ एत्यन्तरंमि सदुत्तं चेव पइओ
 गन्दओ धनसिरी य कइयवेणं^७ । धणेण भणियं । वयंस ^८
 गन्दय, न एस कालो विषायस्सु ; ता अवलम्बेहि पोरुसं,
 उल्लेहि काउरिसवज्जमयं किलीवत्तणं, नियमेहि नियय-
 दिययंमि कालोचियं कज्जं । सुन्दरि, तुमं पि परिचय
 इत्थीयणहिययरायहाणिमोयं^९, विसुमरेहि चिन्तायासका-
 रिण मिणेह, अवलम्बेहि कज्जं । एत्य खलु, ^{१०}ओ पुरिसो ^{११}
 इत्थिया वा पेमंसिज्जइ, जो कालसू । कालसू य मन्तो
 उज्जाहवन्तो अवस्समावयं लहेइ त्ति । तओ ^{१२}पडिवन्नमणेहि
 धनमासणं ॥ पत्ताणि महाकडाहं नाम दीवं । गओ गन्दओ

१ D - नेव । २ BD कारवेज्जासि ।

३ D adds च ।

४ D adds मन्थयमानवेधं ।

५ D om.

६ D adds - मन्थयियं रोचिउमारदी ।

७ A - वादि, D - वादी ।

८ D om

९ B adds च ।

ઘેતૂણ પાઙ્કડં નરવદ્મવલોદ્ધં । મજ્જમણ્ણિઓ રાદણા ।
 દિશ્વમાવાસત્યામં । ઓચારિયં મળ્લં । ઉવળૈયા ધણસ્સ
 વેજ્ઞા । પારહ્લો ઉવલ્લમો । તક્કોગદાણઓ ન 'ય સે વાહી
 ઓવેદ । તઓ ચિન્નિયં નન્દણં । ન નિયદેમપત્તસ્સિમસ્સ
 ૧ એસ વાહી ઓવેદ ત્તિ, તઓ ન જુત્તમિદ્ધ કાલમસ્કિવિહં ।
 તઓ નિઓદયં મળ્લં, ગહિયં ચ પહિમળ્લં, મજ્જિયં જાણ-
 વત્તં । ટિટ્ઠો નરવદ્, સંપૂદઓ તેણ । પયહ્લો નિયદેમમાગમું ॥

અદક્કન્તેસુ કદવયપયાણેસુ ચિન્નિયં ધણમિરીય । કહં
 ન વિવઙ્ગો એસો । મદેમસુવગયાય 'ય દક્કણે એયસ્સ વાવા-
 ૧૦ યણોવાઓ, જીવમાણો ય એસો 'નિસં મે હિયયસન્નમ્મઓ ત્તિ ।
 તા દમં એત્થ પત્તકાલં । 'ઠાદ સેવ એસો 'પાણ્ણકાલયમિ
 રયણીય, તઓ દમંમિ સેવ જલ્લયરમત્તભાસુરે માયરે
 પચ્ચિવામિ^૧ । પચ્ચિત્તો ય એસો સવલભાવઓ જાણવત્તસ્સ
 અન્નચારયાય રયણીય 'તદ્ધમ્મહ્લો સેવ નિસ્સંમયં ન ભવિસ્સદ્ ।
 ૧૧ એવં ચ કણ મમાણે એમો વિ નન્દઓ 'મે સામઓ ભવિ-
 સ્સદ્ ત્તિ । ચિન્નિજ્ઞણ સંપાદયં ધણમિરીય જહાસમીહિયં ।
 પચ્ચિત્તો જામાવસેમાય રયણીય 'પાણ્ણકાલયનિમિત્તમુદ્ધિઓ
 પાયાલગ્ગીરે 'સમુદ્ધમિ સત્યવાહપુત્તો । ઠિયા કંચિ કાલ ।

૧ D om ચ, E ચ સે ।

૨ D om.

૩ BD નિષ્ક્રમેવ ।

૪ CE ચાદ, D ચોદ ।

૫ MSS પાવ ।

૬ D adds ત્તિ ।

૭ D તથ્મહ્લો ।

૮ BD transpose મે and સામઓ ।

૯ D પાવ ।

૧૦ D સમુદ્ધમ્મમિ :

कश्चो तीए हाहारवो । उट्टिओ नन्दओ । पुच्छिया एसा
 'मामिणि, किमेयं' किमेयं' ति । तओ मा अत्ताणमणुताड-
 यन्तौ मदुक्कमिव अहिययरं रोविउं पवत्ता । 'हा अज्जउत्त
 हा अज्जउत्त' त्ति भणन्तौ निवडिया^१ धरणिवट्ठे । तओ
 नन्दएण संजायामहेण मत्थवाहपुत्तसेज्जं निरुविय तमपेक्क- ४
 माणेण मग्गयत्थरं पुणो वि वाहित्ता 'मामिणि, किमेयं
 किमेयं' ति । धणमिरीए भणियं । एसो खु अज्जउत्तो
 आयमणनिमित्तमुट्ठिओ पमायओ समुद्धे निवडिओ त्ति ।
 तओ एयमायल्लिज्जण बाहजलभरियलोयणो तस्सेहमेहिय-
 मई तंमि सेव अत्ताणयं पक्खिविउमाठत्तो नन्दओ, धरिओ १०
 परियणेण । तओ अच्चन्तमेयाणल्लजलियमाणसो 'न एत्थ
 उवाचन्तरं कमइ' त्ति विमण्णो । धराविओ तेण बोद्धियो ।
 अणेमिज्जण गोमे उच्चादया नङ्गरा,^२ पयट्ठो^३ मदुक्कं अहि-
 प्पेयदेमाभिमुहे ॥

इओ य सो मत्थवाहपुत्तो पडणममणन्तरमेव समासा- १४
 इयपुव्वभिन्नबोद्धित्यफलगो मत्तरत्तेण समुत्तरिज्जण मायरं
 लवणजलासेवणविगयवाहौ संपत्तो तौरभायं । उत्तिलो माय-
 राओ पुणोजायमिव अत्ताणयं मज्जमाणो उवविट्ठो तिमिर-
 पायवसमीवे । चिन्तियं च तेणं । अहे मायावज्जलया
 १५ इत्थियावग्गस्सु, अहो निंसंमया धणमिरीए, अहे अमरिसो १०

१ ACE have only once किमेयं

२ D पोयमउके .

३ D adds च .

४ D इत्थियग्गस्सु

- ममोवरि वेराणबन्धो, अहो लज्जदयं उभयकुलमिमौए ।
 ता किं पुण मे इमस्स ववमायस्स कारणं । अहवा अविवेच-
 वज्जले इत्थियायणे को कारणं पुच्छइ त्ति । इत्थिया हि
 नाम निवासो देमाणं, निमित्तं माहसाणं, उप्पत्ती कवडाणं,
 ५ खेत्तं सुभावायस्स, द्वारं अमेयमग्गस्स, आययणमावयाणं,
 सोवाणं नरयाणं, अगला कुसलपुरपवेसस्स । ता कि इमिणा
 चिन्तिएणं, कच्चं चिन्तेमि । न एम कालो एयस्स ^१आलो-
 चियव्वस्स, अवि य उच्छाहस्स । 'उच्छाहममुच्चमाणो पुरिमो
 अवस्स चेव ववसायाणरूवं फलं पावेद, न य अतौयवत्तुत्तिना
 १० दढं कायव्व' त्ति ^२वुद्धवाओ । थेवं चिम पञ्चायणं पुरिमस्स,
 गहयं च जणणिजणयाः ते य मे सुन्दरा चेव त्ति ।
 चिन्तिऊण उट्ठिओ पायवममौवाओ । गओ थेवं भूमिभागं ।
 दिट्ठा य तेणं ववणभङ्गविवक्षाए मावत्थीनरवदस्स ^३मौहल-
 दौवगामिणौए धूयाचेडियाए । तीसे चेव पिउमन्निगा चेडिया
 १५ तीसे ममप्पिया भण्डारिणौए विवस्संमि य तमि ववणए
 ममुह्वीईहिं घत्तिया कूले पच्चत्तमुवगया मा चेडौ तमु-
 हेमागएण दिट्ठा य तेणं तीसे] ^४ उत्तरौयदेमंमि तमुहेम-
 मुप्पोवयन्तौ तेकोल्लसारा नाम रयणावलि त्ति । अवुण्ण-
 मालेण य इमं वुत्तन्त 'परकेरिगाए वि दमौए ववहरिऊण

१ B 'चिचस्स ।

२ D बुद्धपरिच ।

३ B भिच ।

४ CE omit the passage in brackets, B has it, but strikes it out, D supplies it on the margin.

पुणो पुणो इणमेव उद्दिमिद्य कुसलपरक्कं^१ करेस्सामि' ति चिन्तिऊण गहिया य तेणं । पण्डो विमयसंमुहं^२ । दिट्ठो य तेणं जूययरवइयरविमोदओ पवञ्जकावास्सियवओ सुबिद्ध-
 गारुडमन्नो मन्नसाहणत्थं सेव समुद्दतडमहिवसन्नो महेसर-
 दत्तो । तेण^३ वि एसो ति पञ्चभिन्नाओ । तेणं भणिओ य ।^४
 मत्थवाहपुत्त, कुओ तुमं, कहं वा ते^५ ईदसी अवत्था । तओ
 'न गेहदच्चरियमन्नस्स पयामिंजं जञ्जइ' ति चिन्तिऊण
 भणिथं धणेणं । जल्लनिहीओ अणं, वहणविओगओ ममेथं^६
 ईदिमौ अवत्थ ति । महेसरदत्तेण भणिथं ।^७ 'अवहिओ
 विहौ उज्जयाणं भङ्गेसु, सुचच्चल्ला सिरि' ति सच्चो लोयवाओ ।^८
 किल्लेमायामवङ्गले। गिहवासो, जेण भवओ वि कप्पपायवस्स
 विय परहिमपायणामेत्तफलजन्मस्स ईदिमौ अवत्थ ति ।
 अहवा येवमेथं । पण्डो वि समौ कालजोगओ अचिरेणं सेव
 संपुण्यं पावइ, विममदसाविभाए^९ य वट्टमाणा देवा वि
 परिकिल्लेसभाइणो हवन्ति, किमङ्ग पुण मच्चलोयवासौ^{१०}
 जणो । ता न ङए संतप्पियब्बं । आवयाए वज्जकठिणहियया
 सेव महापुरिसा हवन्ति । उवयारिणी य आवया ; जओ
 मज्जर इमौए सज्जणा^{११} सज्जणविसेसो, 'सत्थिज्जए अणु-

१ D 'पक्के विहोदयं ।

२ DE 'समुहं ।

३ D वि य भवो ति ।

४ D हरिणौ ।

५ D 'विउदयस्स मे ।

६ D adds एव ।

७ D विभाइइ ।

८ B डुज्जए, D डुज्जएअं विसेसो ति ।

९ D सत्थिज्जए ।

- रत्तेयरपरियणो,^१ गमन्ति अत्तणो भागधेयाणि, निब्बुदर
 निच्चपच्छन्नो पुरिसयारो । नाऽणकममंपत्तस्स कालागरस्स
 सम्बहा गम्भोवसङ्की हवद । 'न चिरकालठादणी य एसा
 आवय' त्ति लक्खणाओ अवगच्छामि त्ति । अन्नं च । भवओ
 १५ विह्वो व्व साहारणो चेव मे एस खणमेत्तपीडागरो परि-
 किल्लेसो । परिसत्तसम्बमङ्गो य मंपयमहं । ता किं ते उव-
 गरेमि । तद्वा वि गेण्हाहि एयं पढियमेत्तचिद्धं तत्कयाहि-
 दट्ठस्स वि पाणधारयं^२ भयवया विणयाणन्दणेण पणीयं
 गारुडमन्नं त्ति । भविस्सइ य इमिणा वि भवओ मविह्वेण
 १० विय परत्यमंपायणं त्ति । धणेण चिन्तियं । अहो मे अका-
 रणवच्छलत्तणं । अहवा दुहियमत्तवच्छलो चेव मुणिजणो
 होइ । ^३उवियाकओवयारो य कइमहमिमस्स मन्तियं
 गेण्हामि त्ति । चिन्तिऊण भणियं च तेणं । भयवं, अणु-
 गिहीओ ण्हिः मम कुमलचिन्तणं चेव भयवओ उवयारो ।
 १५ न तवस्सिजणाणुगिहीओ अक्खमाणं पावद । पमादणो य
 गिहत्था हवन्ति, उग्गाओ य मन्तदेवयाओ । ता अन्नं मे
 मन्तेण । महेसरदत्तेण भणियं । ^४सोमदेवओ निप्पसवाओ
 खु एसो । धणेण भणियं । तद्वा वि अलमिमेणं त्ति ।
 महेसरदत्तेण चिन्तियं । अहो महाणुभावया सत्यवाहपुत्तस्स ।

१ E रो ।

२ D •धारवमत्तं ।

३ B उवया, CE उविय translate उविय. D उविया ?

४ D सोम न एव पर उव्याउ देववाउ ।

नूनमहमणेण न पञ्चभिन्नाओ, तओ अकओवयारित्तणेण
 उवरोहसौलथाए न एयं गेण्हइ । ता पयासेमि से अप्पा-
 णयं^१ । चिन्तिऊणं भणियं च तेण । सत्यवाहपुत्त, सुमरेहि
 मं तामलित्तीए जूयथरवइथरविमोइयं महेसरदत्तं । ता
 अलमत्तहावियप्पिणं । गेण्हहि एयं, अलहा महई मे^२
 पीडा ममुप्पज्जइ त्ति । तओ सुमरिऊण वुत्तन्तं^३ से 'कयथो
 एसो' चिन्तिऊण 'हवइ महई एयस्स पीड' त्ति अवयच्छिय
 तद्वरोहभौरुणा भणियं धणेणं । भयवं, जं तुओ आणवेह ।
 तओ दिओ महेसरदत्तेण मन्तो, गहिओ धणेणं । गया
 तवोवणं ।^४ फणमादौएहिं कया पाणवित्ती । ठिओ एग-^५
 दिवमं । अहिंविन्दिऊण महेसरदत्तं पेमिओ य तेणं पयट्ठो
 विमयमंसुहं^६ । नारङ्गाइमंपादयाहारो य पयत्तगोवियरयणा-
 वलौ कासकमेण पत्तो सावत्थिं ति ॥

तौए य नयरीए तीए चेव रयणीए राइणो^७ विथार-
 धवलस्स तक्करेहिं सुट्ठं^८ भण्डायारं । तन्निमित्तं घेप्पन्ति^९
 भुयङ्गप्पाया भयरवासिणो अस्से य कप्पडियादओ त्ति ।
 निज्जन्ति मन्तिपुरओ सुच्चन्ति य परिक्खिउं । तओ सो
 धणो एयमायस्सिऊण दुवारओ चेव अलओ गच्छमाणो
 गहिओ निउत्तपुरिसेहिं, भणिओ य 'भइ, कओ तुमं'
 ति । तेण भणियं 'सुसन्ननयराओ' । तेहिं भणियं । कहिं^{१०}

१ E •वं, D •वं ति ।

२ BD om.

३ D पञ्चसोदरहिं ;

४ D •समुहं ।

५ D adds च ।

६ D भंजारं ।

‘वच्चिहिसि । तेण भणियं । अग्गच्चो गच्चो आसि, संपयं तं
 चेव वच्चिहामि त्ति । तेहिं भणियं । भइ, न तए कुप्पियव्वं
 ति ; अच्च खु रादणो विथारधवल्लसु केहिंचि सुट्ठं भण्डा-
 थारं । तच्चिमित्तं च ‘कप्पडिया तुभेहिं आणेषव्व’ त्ति
 १ निउत्ता अन्हे । ता एहि, वच्चामो मन्तिगेहं ति । धणेण
 भणियं । भइ, अहमियाणिं सेवेहागच्चो,^२ नाहं एयकस्म-
 यारी । ता किं तहिं गएणं । तेहिं भणियं । निहेसगारिणो
 अन्हे, ता अवस्सं गन्तव्वं ति । अणिच्छमाणो वि हियएण
 नीच्चो मन्तिगेहं, दंमिच्चो मन्तिस्स, भणिच्चो य तेणं ‘भइ,
 कच्चो तुमं’ । तेणं तं चेव मिट्ठं ति । मन्तिणा भणियं ।
 ३ ‘किं ते पाहेयमद्दं वा’ । तच्चो तेण लोहअस्त्राणमोहिय
 मणेण अविथारिऊणं आथदं भणियं निव्वियप्पेणं ‘न किंचि
 मंसणिज्जं, ति । मन्तिणा भणियं ‘फुड मन्तेज्जामि’ । तेण
 भणिय । किं भवच्चो वि अक्खहा निवेईयद त्ति । मन्तिणा
 ४ भणियं । जइ एवं, ता गच्छ । तच्चो गच्छमाणो तत्थेव
 भवणक्कणे कहिंचि पमायकुडिएण^५ गहिच्चो ‘वन्दुरापवङ्ग-
 मेण । फालियं से निवमणं । एत्यन्तरमि तमुद्देसमुक्कोवयन्तो
 सत्तरिमिमाला विथ निवडिया ‘ओड्डिगाच्चो तेत्तोक्कमारा

१ B वच्चसि ।

२ ACE, वच्चोहामि ।

३ B कप्पडियादं ।

४ ABCE सेवावच्चो, D सेववावच्च ।

५ D adds ऊरु रथ ।

६ D adds इविचजाय ।

७ B वट्ठेज्ज ।

८ A वन्दुरा ।

९ CE ओवड्डिगाच्चो, A उव०, D उड्डिगाच्च ।

रयणावलिं त्ति । दिट्ठा मन्तिणा, मोयाविद्या पवङ्गमाओ,
 गहिया रयणावली पञ्चभिन्नाया य । भिन्नं ^१मन्तिहियं ।
 नूणं अकुसलं रायधूयाए, अन्नहा कुओ इयं एयस्स । पुच्छिओ
 खु एओ । भइ, कुओ तुह एमा । तओ मलज्जं भणियं
 धणेण । कयावि^२ अहं खु जाणवत्तेण महाकडाहं गओ ५
 आमि । तय मए एमा कीया । विवस्सं च मे आगच्छमाणस्स
^३त जाणवत्तं । तओ एइहमेत्तरित्यमामी भयवया देव्वेण
 मपादओ ण्हि । मन्तिणा भणियं । कया कीय त्ति । धणेण
 भणिय । अत्थि वामसेत्तं । मन्तिणा चिन्तियं । तिमामसेत्तो
 कालो एयाए विदन्नाए, दमामसेत्तो य कालो रायधूयाए १०
 इओ गयाए, एओ य एवं जंपद त्ति । ता कहमेयं । अव-
 लन्ता य एमा एणामि^४, अमवद्धपलावी खु एओ, देवस्स
 निवेणमि । निवेदयं मन्तिणा । आउलीइओ राया । निरु-
 विया रयणावली । हक्कारिऊण दंमिया ^५भण्डगारिगाण,
 पञ्चभिन्नाया य तेहिं । तओ रादणा चिन्तिय । वावाइया १५
 मुट्ठा नाणेण^६ मे धूया ; अन्नहा कहमेवमेयं जुज्जद त्ति ।
 कोहाभिभूएणानि अचन्तनयाणुमारिणा पुणो वि पुच्छाविओ
 त्ति । धणेण पुणो वि तं चेव माहियं । तओ रादणा पुणो
 वि रयणावलिं निएऊण^७ पञ्चभिन्ना णेण । अहिययरं कुवि-

१ D मन्तिओ ।

२ ACE om.

३ D om.

४ D adds चन्नाए, CE एतेचन्नाए ।

५ D भण्डारियाए ।

६ D मे चलेव ।

७ D adds इविदेव ।

एण 'न एयमसहा हवइ' णि वण्णो समाणत्तो । तन्नो य
तणमसिविचिन्तगत्तो वज्जन्तविरसडिण्डिमो अवराहयावणत्थं
च पडल्लिगानिमियरयणावली पयट्ठाविन्नो वण्णयामं^१ । तन्नो
नीयमाणस्स^२ 'हट्ठमग्गावसेसे मंसाहिसासिणा ओलावएण
५ 'मंसमेयं' ति कल्लिऊण अवहरिया रयणावली, नीया
सनीडं । धणो वि य अहिययरं कुविण्हि रायपुरिसेहिं^३
नौओ मसाणं ति । तं च केरिसं^४ ।

सुक्कपायवसाहानिलीणवायसं वायसरसन्तकरयरवं^५ रव-
न्तसिवानायभीसणं भीसणदरदड्डुमडयदुरहिगन्धं गन्धवसा-
१० लुद्ध^६ हवेत्तसाणं साणं^७ कड्ढाकनिवहभासुरं भासुरं^८ कव्वाय-
पौदजणय ति ॥ अवि य

पुरओ पत्थियदण्डो उग्गाहियकालचक्कदव्वारो ।

कल्लिकाल^९ वन्धिसरिसो कालो वि जहि कल्लिप्पेज्जा ॥

तत्थ बोलाविन्नो लोहियासुहाभिहाण पाणवाडयामन्न-
१५ खण्ड । तन्नो वहगचण्डालस्स आदेस दाऊण गया राय-
पुरिसा । नौओ^{१०} येव भूमिभायं चण्डालेण, '१' पुल्लहओ पक्का,
चिन्तियं च तेणं । अहो दमाए आगितौए कहमकज्जयारी
भविस्सइ । अहवा निहेसयारी अहं । ता किं^{११} मम एहणा ।

१ D 'भूमि' । २ A 'सम्मा', CE 'सम्मा' । ३ D adds 'सम्मा' ।

४ ACE om. ५ D करयरवं ६ D चवचवन्त ।

७ D adds 'महिय' । ८ A कव्वादली, B कव्वादरयली, D कव्वायली ।

९ A 'चहि', CED 'चहि' ।

१० E adds 'य' ।

११ B पुल्लहली ।

१२ ACE मनेदवा ।

सयं निश्चोयमणुचिद्दामि । निवेसाविश्चो जमगण्डीए भणिश्चो
 य । अज्ज सुदिट्ठं जीवलोयं करेहि, एवमवसाणो य 'ते
 एम लोश्चो । अस्सं च । वयंसगा ने सावगा, तस्सुंसग्गिश्चो य
 णेगन्नाकूरदिट्ठिणो अन्हे । रायसासणं चिमं अवस्सुं संपाडेयव्वं ।
 विज्जन्तो य अन्हेहिं नरवर्द । जहा वावाइज्जमाणस्सु 'सुह-
 परिणामो मरउ' ति सुज्जत्तमेत्तं अन्हेहिं समीहिद्यत्यसंपाडणं
 कायव्वं ति । कश्चो य ने पसाश्चो रादणा । ता आणवेउ अज्जो,
 किं ते संपाडोयइ । धणेण चिन्मियं । अहो विमिद्वया
 चण्डालस्सु । अहवा दीणमत्तवच्छलो परोवयारनिरश्चो अणु-
 यप्पारई न एम कस्सचण्डालो, 'किं तु जाइचण्डालो । सज्जणो
 खु एसो । अकाले य मे दंसणं एतेण सुह 'जायं' ति ।
 अहवा किं एइणा, गश्चो मे कालो पुरिसचेट्ठियस्सु; न
 संपज्जइ समीहिद्यं अप्पपुष्पाणं ति । 'दीहं नौससिऊण भणियं
 सविस्सिएणं । भइ, संपाडेहि रायसासणं, किमस्सेणं ति । तश्चो
 'अदीणभावपिसुणियमहापुरिसभावो अश्चो चेव अणवराहो वि
 एसो मए वावाइयव्वो' ति विमस्सेन बाहजलभरियलोयणेण"
 सगमय" भणिश्चो चण्डालेण । अज्ज, जइ एवं, ता सुमरेहि
 इट्ठदेवयं, परिणय 'विसयरायं, अज्जीकरेहि धम्मं, तहा ठाहि
 सग्गाहिमुह" ति । तश्चो 'धिरत्यु जीवलोयस्सु, न संपाडिश्चो

१ B इयो ते जीवलोय ।

२ ACE om.

३ ACE om.

४ E 'लोचय' ।

५ D 'सज्ज' ।

६ ACE विषयं ।

७ BD 'लो ।

- परत्यो, नि चिन्तिजण ठिओ सग्गाहिमुहं । गहिं
चण्डालेण कयन्तजीहाकरासभासुरं करवाणं, निक्काहिं
पडियाराओ, वाहियं ईसि नियमुयासिहरे । भणियं च तेणं ।
अहो जणा, इमिणा किञ्च कसंषि रायधूयं वसिजण अवहडा
तेसोक्कसारा रयणावली । इमिणा अवराहेण एस वावाइस्सइ ।
ता जइ अओ वि कोइ रायविहट्टमामेवइस्सइ, तं पि राया
सुतिस्केण दण्डेण एवं सेव सासइस्सइ नि भणिजण
वाहियं करवाणं । काइए^१सुअभावयाए य अदाजण पहारं
विमुक्कखगो निवडिओ धरणीए चण्डालो । भणिओ धणेण ।
१० भइ, मा मे इमिणा अइसंभमेण हियं पीडेहि । अणुच्छिडाहि
रायसासणं, निओगकारी तुमं ति । चण्डालेण भणियं । अज्ज,
न सक्कुणोमि असंपाडिओवयारन्तरस्स^२ पहरिउं । ता किं ते
पिययरं संपाडेमि ति ; आणवेउ अज्जो ॥

- एत्यन्तरंमि राइणो पढमपुत्तो सुमङ्गलो नाम, सो
११ उज्जाणसुवगओ अहिणा दट्ठो । उग्गयाए विमस्स सेववेस्साए
सेव पण्डुसओ जाओ । आणीओ नरवइससीवं । ^३सहाविओ
गाइडिओ, आगओ य तुरियतुरियं । दिट्ठो ^४तेण । 'अहो
पण्डा से सक्क' ति ^५विमसो खु एसो । पडन्ताइं मनोसहाइं,
न जाओ से विसेसो । विमसो राया । चिन्तियं च तेणं ।

१ D परमलो ।

२ B सत्ते ।

३ E • वयारन्तरस्स ।

४ CE put these words in the plural.

५ ACE वेहि ।

६ ACE विमसा च इय ।

अचिन्ताओ पुरिससत्तीओ । कथाद^१ अओ वि कोद^१
 सुसिद्धगाइउमनो नरिन्दो जीवावेद त्ति । तो घोषावेमि
 ताव समन्तओ पडहगेहिं । जहा । अहो अज्जं चेव एत्थ
 रायपुत्तो ^१[सुमङ्गलो नामं सो उज्जाणसुवगओ] अहिणा
 दट्ठो । जो तं जीवावेद, सो अं चेव पत्थए तं चेव दिज्जद^४ ॥
 त्ति । चिन्तिऊण आदिट्ठा पाडहिगा पयट्ठा नयराराम-
 देउल्लसहाइमगेहिं ॥

एत्थन्तरंमि आगओ एगो पाडहिगो तसुदेसं । आस-
 लिओ से सट्ठो धणेण । जहा । ^१अहिणा दट्ठो रायपुत्तो ;
 जो तं जीवावेद, ^२सो अं चेव पत्थए तं चेव दिज्जद^४ त्ति । १०
 तओ सहरिसेण भणिओ चण्डालो । भट्ठ, जद^५ ते निम्बन्धो,
 ता एयं संपाडेहि । जीवावेमि ताव एयं सुयङ्गदट्ठं, पच्छा
 मारेज्जामि त्ति । हरिमिओ चण्डालो । चिन्तियं च तेण ।
 जो मे मामिसुयं सयलनरिन्दपञ्चकायं पि जीवावइस्सद, तं
 कहं दक्खिणमहोयहो गुणेगन्तपरकवाई महाराओ वावइस्सद । १५
 ता जीविओ खु एसो. कहं वा एम एवं विवज्जइस्सद^६ त्ति ।
 चिन्तिऊण ^३तेण सट्ठिओ पाडहिओ । माहिओ ^५य वुत्तन्तो
 रायपुरिसस्स । तेण भणियं । भट्ठ, किमेत्थ सच्चयं, अं एस

१ B ० वि ।

२ D adds चज्ज चेव ।

३ D adds एवं ।

४ D transposes च० वैव ।

५ B om. the passage in brackets.

६ B om. all down to दिज्जद ।

७ ACE विवज्जद ।

८ DE om.

- अंपद । धणेण भणियं । अत्थि ताव मम पञ्चगविषावहारो
 मन्तो । कञ्चसिद्धीए उ देवो पमाणं । अविषओ खु एसो
 पुरिसयारस्स । तद्वावि पेच्छामि ताव त्ति । रायपुरिसेण
 चिन्तियं । अहो से अवत्थाणगहओ-आलावो अणुद्धओ य ।
 ५ ता अवस्सं जौवावेइ एस रायपुत्तं ति । मोयाविक्कण नौओ
 नरवदसमीवं, दंसिओ राइणो, साहिओ वुत्तन्तो । तओ तं
 दट्ठूण चिन्तियमणेण । मह्माणुभावागिई खु एसो । ता कं
 परदब्बावहारं करिस्सइ । अहवा पुणो विगप्पिस्सामि, न एस
 विचारणाए ममओ; विसमा गतौ विसस्स, मा 'अस्साहिंयं
 १० मे भविस्सइ पुत्तयस्स त्ति । चिन्तिऊण 'वाइजलभरिय-
 नयणेणं ईसिपरिकलन्तवयणेण' भणिओ खु तेणं 'राइणा ।
 भइ; जौवावेहि मे सुयं ति । तओ धणेण भणियं । देव,
 सुच्च विमायं; पेच्छ भयवओ मन्तस्स सामत्यं ति । भणिऊण
 सुमरिओ मन्तो । अचिन्तिसामत्यओ य तस्स 'वियम्भन्त-
 १५ वयणकमलो पसुत्तो व्व सुहनिदासए उट्ठिओ कुमारो ।

एत्यन्तरंमि 'समुद्धाइओ माऊवायकलवलो । परितुट्ठो
 राया, हरिसविसेसओ अणुत्थियं पि येवथाए खित्तं धणस्स
 कडिसुत्तयं । वरिमियं च देवीहिं आहरणवरिसं । धणेण
 भणियं । महाराय, किमणेणं ति । राइणा भणियं । भइ,
 २० भण, किं ते अवरं संपाडीयउ । धणेण भणियं । देव,

१ B •चिया । २ DE वाचोउलोयवेव । ३ D •वययो, E •वययं ।

४ DE om । ५ CE वियसंतं । ६ B समुट्ठिउ, D समुट्ठोरउ ।

अलमणेण । इमं पुण संपाडेउ देवो तस्स वह्निओगकारिणो
 अचण्डालभावस्स चण्डालाभिहाणस्स समीहिंयं मणोरहं ति ।
 राइणा चिन्तिंयं । अहो से गइयया । न ईइसो^१ विसुद्ध-
 सत्तजुत्तो अकळं समायरइ । ता को उण एसो । पुच्छामि
 एयं । अहवा संपाडेमि ताव एयस्स समीहिंयं, पुणो पुच्छिस्सं^५
 ति । चिन्तिऊण भणियं राइणा । सहावेह चण्डालं, पुच्छह
 य, को से मणोरहो । तओ गओ पडिहारो, पुच्छिओ^{१०} य
 तेण । अरे खज्जिलय, परितुट्ठो ते राया, अहवा रायपुत्त-
 जीविद्यदायगो नरिन्दचूडामणी ; ता भण, किं ते करीयउ
 त्ति । तओ खज्जिलेण चिन्तिंयं ।^१ नत्थि अघो सज्जनचरियस्स^{१०}
 न याऽविसओ महाणभावयाए त्ति । चिन्तिऊण भणियं ।
 भइ, अवि सुक्को^१ सो देवेणं नरिन्दचूडामणी । तेण भणियं ।
 अरे खज्जिलय, को एत्थ संदेहो । कयस्ससेहरयभूओ देवो ।
 ता भण समीहिंयं । तेण भणियं । जइ एवं, ता करेउ
 देवो पसायं ; अलं अन्हाणं इमीए बुहजणगरहणिष्साए^{१५}
 उभयलोयविहट्ठाए जीविगाए त्ति । पडिहारेण भणियं ।
 अरे दम्भजायं पत्थेहि, किं इमेणं । खज्जिलेण भणियं । अओ वि
 अवरं दम्भजायं ति । तओ पडिसोऊण निवेइयं पडिहारेण
 राइणो । भणियं च राइणा । अहो से विवेगो अलोभया य ।

१ E ईइस ।

२ A वल्लसजौचितेव ।

३ D adds चहो ।

४ D transposes ई० सो ।

५ D नरिहारा ।

धनेण भणियं । देव, जादमेत्तच्छास्त्रो तु 'एसो महाज्ज-
भावो; ता करेत्थ एत्थस्स ववसियं देवो' ति । रादणा
भणियं । भइ, कथं चेव एयं; इमं पुण से अव्वरं, देत्थ भइ
सहत्थेण एत्थस्स दीणारत्तत्तं च्छास्त्रकुटुम्बस्सवाणिणिं
१ विष्णुवाणिणिं च^१ पट्टणस्स अव्वरवाहिरियं ति । तन्नो धनेण
भणियं 'जं देवो भणइ' ति । पट्ठिवज्जिज्जण संपाडियं
रायसामणं ति । तुट्ठो खज्जिस्सगो न तद्वा वित्तलाहेण जद्वा
धणजीविण ॥

तन्नो धणमुवचरिज्जण^२ भणियं रादणा । भइ, ववसायान्नो
१० चेव अव्वगन्नो ते सुकुलजन्नो । ता किञ्चिवाणिणिं किञ्चामधेयं
वा भवन्तमव्वगच्छामि । तन्नो 'परसन्नित्था रयणावल्ली, तद्वावि
गहिया, अहो मे सुकुलजन्नो' ति सरिज्जण विमुक्कदीहनीसामं
२ 'सज्जावणयव्वणेण भणियं धनेण' । देव, कौइमो अकज्जयारिणो
ववसान्नो, को वा एत्थ दोषो सुकुलस्स । किं न संभवन्ति
१५ सज्जिनिलएसु कमल्लेसु किमन्नो । वाणियन्नो अहयं
जादमेत्तेण, न उण सौलेणं, सुसम्मनयरवासी धणाभिहाणो
य । तन्नो रादणा 'अहो मे धम्मया, जं न एयं पुरिसरयणं
विणासियं' ति चिन्तिज्जण भणियं । कइं तएजारिसा
अकज्जयारिणो इवन्ति । ता कहेहि परमत्थं, कइं तुमए
२० एसा रयणावल्ली पाविथ ति ॥

१ E सो ।

२ D om.

३ D •वी नाम ।

४ A •मुहिसिज्जण ।

५ B सज्जोव ।

एत्यन्तरंमि १य ससंभमसुवसप्पिऊण विक्कन्तं महापडि-
 हारीए । देव, एसा खु मणोरमाभिहाणा उव्वाणवाणिधा
 रायधूयावयणाओ^१ ववणभङ्गेण विउत्तपरियणा देवं विक्खवेह ।
 जहा । देव, इओ मक्खन्ताणं अण्हाणं समुद्धमण्णंमि तत्तणा
 चेव चण्डमाइयपणोक्खियं इत्थियाहिथए व्य गुण्णं फुट्टं ५
 जाणवत्तं ति । तओ य देवस्स पहावेणं तहाविहफलगलाभ-
 मंपाइयपाणवित्ती जीविधा रायधूया विणथवई । मंपत्ता य
 कइंवि नयभायधेएहि नयरिसमीवं । मेहवणसंठियाए
 पेमिया अहं, जहा विक्खवेहि एयं वुत्तन्तं तायस्स । १० एयं
 सुणिऊण देवो पमाणं ति । तओ ससंभन्तो 'इमीए चेव १०
 रयणावलीवुत्तन्तमुवलभिस्सं' ति उट्ठिओ राया, पयट्ठो य
 मेहवणं, पत्तो १य महया ५चडगरेणं । दिट्ठा १य रायधूया ।
 अलंकारेऊण य पवेमिया मावत्थिं । पुष्किया य रयणावली-
 वुत्तन्तं । माहिओ य तीए । जहा । तंमि ववणभङ्गदियहे
 चयलइयाए^२ समप्पिया मंगोत्रिया य तीए उत्तरैयवत्थणेण । १५
 तओ १य विवस्से जाणवत्ते कयन्तवसविउत्ते १य परियणे
 न-याणामि कौइमो से विपरिणामो न्ति । तओ राइणा
 धणमवलोदऊण भणियं । भइ. कइं तुह एसा इत्थगोयरं
 गय न्ति । धणेण भणियं । देव. समुद्धतीरे सयंगहणेणं ति ।

१ D om

२ D ० धूयहारियाववव ।

३ D खं ।

४ BD om.

५ B चडवारवत्तं ति ।

६ E भूय, AC ० चडवार ।

७ BD om.

८ D om.

राइणा चिन्तिथं । विवक्षा 'सूखलदया, कहमन्नाहा' मयंगहणं
ति । भणियं च । भइ, अवि दिट्ठं तए तत्थ किंचि कङ्कालपाथं
ति । धणेण भणियं । देव, दिट्ठं ; अओ चेव परदब्बावहारेण
अकप्पकारिणमप्पाणं मञ्जेमि । राइणा. भणियं । न एरिमं
परदब्बावहरणं गिह्णिणो ; ता अलमईयवत्युचिन्तिणेणं । भण,
किं ते करेमि न्ति । धणेण भणियं । कथं देवेण करणिज्जं,
जं तस्स निओगकारिणो समीहिथ^१अहिथमणोरहपूरणं ति ।
राइणा भणियं । भइ, किं तेण ; थेवं खु तं तस्स वि
^२समिस्सियकारिणो चेद्वियस्स, किमङ्ग पुण भवओ जौविथ-
अहिथसुयजौविथदायगस्स । धणेण भणियं । देवदंमणाओ वि
अवरं करणिज्जं ति । देव, मंपुत्ता मे मणोरहा देवदंमणेणं
ति । तओ राइणा डाऊणमणग्घेयं निययमाहरणं विदम्पप्प-
दयनरमहाओ पेमिओ सुमम्हानयरं । ^३तओ आपुष्किऊण
नरवहं निग्गओ सह रायपुरिसेहिं धणो ॥

पत्तो य कइवयदियहेहिं गिरिथल्लयं नाम पट्ठणं । तत्थ
वि य तंमि चेव दियहे राइणो चण्डसेणस्स मुट्ठ मव्वमारं
नाम भण्डागारभवणं । तओ आउल्लोइया 'नायरया नगरा-
रक्खिया 'य । गवेसिज्जन्ति' चोरा मुहिज्जन्ति भवणवीहोओ
परिस्सिज्जन्ति आगन्तुगा । एत्थन्तरंमि 'य मंपत्तमेत्ता देव

१ E भूय० । २ B ०इया । ३ A om. 'अहिथ० ; E ०हापूरचं ।

४ A सम०, B समकिथ० । ५ ACE om. this sentence.

६ D om. ७ E अवेषाविज्जंति । ८ BD om.

गच्छिथा इमे रायपुरिसेहिं, भण्णिथा य तेहिं । भद्दा, न
तुभेहिं कुप्पियय्मं । बाहिओ वुत्तन्तो^१ । तेहिं भणियं । को
^१एस अवसरो कोवस्सु; ^२एह, वच्चाओ जत्थ तुभे नेह त्ति ।
नीया पच्चउल्लसमीवं, पुच्छिया पच्चउल्लिएहिं 'कओ तुभे'
त्ति । तेहिं भणियं 'भावत्थीओ' । कारणिएहिं भणियं 'कहिं^५
गमिस्सुह' त्ति । तेहिं भणियं 'सुसम्मानयरं' । कारणिएहिं
भणियं 'किंनिमित्तं' ति । तेहिं भणियं । नरवद्दसमाएसाओ
एयं सत्थवाहपुत्तं गेण्हउं ति । कारणिएहिं भणियं । अत्थि
तुन्हाणं किंश्चि दविणजायं । तेहिं भणियं 'अत्थि' । कारणि-
एहिं भणियं 'किं तथं' ति । तेहिं भणियं । इमस्सु सत्थ- १०
वाहपुत्तस्सु नरवद्दविहणं रायालंकरणयं ति । कारणिएहिं
भणियं । पेक्कामो ताव केरिसें । तओ विमुद्धच्चित्तयाए
दंसियं । पच्चभिन्नायं^३ भण्डारिएण । भणियं च तेण^५ । एयं
पि देवमन्नियं चेव कालन्तरावहरियं रायालंकरणयं^६ ति ।
तओ संलुद्धा ते पुरिमा पुच्छिया य पच्चउल्लेण । भद्दा, १५
अवितहं कहेह; ^७कओ तुन्हाणमेयं । तेहिं भणियं । किमन्नहा
तुन्हाणं निवेदीयह । तओ कारणिएहिं निवेदओ एस वुत्तन्तो
चण्डसेणस्सु । 'ओ चेव मे राया सव्वमेयं "कारवेह" त्ति
कुविओ एसो । नेयाविथा इमे चारयं; 'पाविथम्भो एएहिं
सथासाओ सव्वो अत्थो' त्ति धराविथा पयत्तेण ॥ १०

१ D adds रायपुरिसेहिं ।

५ D transposes च० एओ ।

१ D एच ।

३ DE भण्डारिएहिं ।

५ DE तेहिं ।

६ D चारयं ।

७ D कुच ।

८ AC कारावेह, D कारावेह ।

तहिं च परमदुस्त्रिया जाव कइवयदियहे परिवसन्ति,
ताव तत्येव रायपुरिसेहिं परिब्बायगइवधारी रघणीए
परिभमन्तो सरित्यो सेव गहिओ महाभुयङ्गो ति । नीओ
मन्तिसमौवं । तेण वि य 'सिङ्गधारी चोरियं करेइ ति,
१ नतिय से अन्नं पि अकरणिज्जं' ति कल्लिऊण वण्णो समाणणो ।

रायपुरिसेहि तणमसिगेइयभूईविस्सित्तसव्वङ्गो ।

कोसियमात्ताभूसियसिरोइरो विगयवसणो य ॥

निहिउत्तमङ्गकणवीरदामसम्मन्तभासुरालोओ ।

क्षित्तरकथायवत्तो उब्भउमियरामहाइठो ॥

१० डिण्डिमयसइमेस्सियवज्जणपरिवारिओ य 'ओ नवरं ।
दक्खिणदिसाए नीओ भौमं अइ वण्णयाणं ति ॥
नौममिऊण सुदीहं सविलियमइ पेक्खिऊण य जणोहं ।
परिचिन्तियं च तेणं कइमलियं होइ सुणिवयणं ॥
एपिहं पि मज्झ जुत्तं गहिंयं जं जस्स मन्तियं रित्यं ।

११ साहेमि तयं सव्वं धरणिगयं तस्स किं तेणं ॥
इय चिन्तिऊण भणिया तेणं नरणाइसन्तिया पुरिसा ।
मोत्तूण मं न सुट्ठं थाणमिणं केणइ 'निइत्तं ॥
सव्वं च तयं दव्वं चिट्ठइ एत्थेव नवर 'थाणमि ।
आरामसुअदेउल्लगिरिनिदितीरेसु धरणिगयं ॥

१ B सोधविथं, C सोधिथं, E सोधवीथ explained सोधवीथ ।

१ E चउत्तं ।

१ B ठारमि, E चारमि ।

धेनूण य तं तुभे अप्येह जणस्स जस्स जं ^१तणयं ।
 सिट्ठं मए ^२सच्चिण्हं पच्छा मारेज्जह ममं ति ॥
 मिट्ठं च तओ ^३सव्वं मपच्चयं जं जओ जया गहिंथं ।
 चिट्ठह य जत्य देउल्लगिरिनिदितीराइसु तहेव ॥
 गन्तूण तेहि वि तओ सिट्ठममच्चस्स सव्वमेयं तु । ^४
 जोयावियं च तेण वि पच्चइयनरेहि तं दव्वं ॥
 दिट्ठं च निरवसेमं मिट्ठं जं जंमि जंमि ^५थाणंमि ।
 पुव्वगहिण्ण रहियं रायालंकारदव्वेणं ॥
 दट्ठूण य तं दव्वं चिन्ता मन्तिस्स नवरमुप्पन्ना ।
 पुव्वगहिण्हि पत्तं तं दव्वं अन्नहा कइविं ॥ ^६
 एवं च चिन्तिऊणं ^७परिवायगक्ख^८धारणमुयङ्गो ।
 कइणापवक्खसित्तेण ^९मन्तिणा ^{१०}मविणयं भणिओ ॥
 वेममहावविरुद्धेण तुज्झ चरिण्ण विन्धओ मज्झ ।
 माहेहि ता फुड्ढत्यं किमेयमवरोप्परविरुद्धं ॥
 एवं च भणियमेत्तेण भणियं परिव्वायएण । ^{११}नत्थि खल्ल ^{१२}
 विषयलुङ्काणमवरोप्परविरुद्धं ति । अवि य
 जणणिजणयाण सुकयं न गणेन्ति न बन्धुमिन्तसामीणं ।
 विषयविषमोद्धियमणा पुरिसा परलोगमगं च ॥

१ CE जणयं ।

२ B सच्चिं (read सच्चिन्धं) D सच्चित्तं ।

३ E दव्वं ।

४ See note 3 on last page.

५ ACE add जो ।

६ A भारी, DE बरी ।

७ ACE •पवहेव ।

८ ACE add सहायिकाव ।

९ D न बल्ल ।

एवं च सिद्धमेते भणितममद्येण जुञ्जए एवं ।
 विज्ञाणदरिद्राणं न छणो तुमए सरिञ्जाणं ॥
 ता साहेहि अवितहं परधणमहणस्स^१ कारणं मण्ण ।
 'स्यलाणवाणस्स च हिरियं मोक्षुण किं वज्जणा ॥

५ एवं च भणिए भणियं परिब्बायएण ।

निसुणसु अवहितमणसो बुत्तन्तं मण्ण पुञ्जिओ^२ 'जो ते ।
 तह साहेमि कुडत्तं जह कहिं ओहिणाणेणं^३ ॥

अत्थि इहेव 'भरहंमि पुण्डो नाम जणवओ । तंमि
 अमरावह^४ सरिसं पुण्डवहुणं नाम नयरं । तत्थ अग्निवेसायण-
 १० 'सगोत्तो सोमदेवो नाम माहणो । तस्स सुओ नारायणा-
 भिहाणो अहं ति । तंमि नयरे 'जीवघाएण सगो' ति
 कुसत्तं 'पक्खेत्तो चिट्ठामि जाव केह पुरिसा समन्तओ
 चुल्लवयण^५ तरल^६ 'पक्खोएमाणा सोर ति कलिजण वण्णा
 निज्जन्ति । ते य दडूण भणियं मए 'घाएह एए महाभुत्तजे'
 १५ ति । तओ तं मम वयणं सोजण एक्केण साज्जणा समुप्पजो-
 हिणाणेण नाहदूरट्ठिएणेव जंपियमहो कट्टमज्जाणं ति । तं च
 मे साज्जवयणं सोजण समुप्पज्जा चिन्ता । किमेएण मं
 उहिसिजण पसन्त^७ वेणावि एयं, जंपियं ति । तओ सो मए

१ D 'वरहंस्स ।

२ CE 'साह वा भ० ।

३ D जं ।

४ D 'माओहिं. and adds जह एवं ता लुव ।

५ D जंपुहोहि भरहे नाही ।

६ B adds पुर ।

७ E 'मोत्तो ।

८ D वरहेनाओ ।

९ D वयणा ।

१० D पु० ।

वक्षणेसु निवर्तिजण पुच्छिओ 'भयवं, किमवाणं ति ।
 तेण कश्चियं । सम्बन्ताणमसन्ताहिओयदाणं^१ विरद्धोवणो
 'य । मए भणियं । को असन्ताहिओओ को वा विरद्धोव-
 एओ ति । साज्जण भणियं । जमेए पुब्बकयकसपरिणइव-
 सेण वसणपत्ते निरवराहे वि महाभुयङ्गे ति अहिस्सवसि, ^२
 एस असन्ताहिओओ; जअ सच्चं पि परपीडाकरं न वत्तच्चं
 ति । एसा य वो ^३सुती पइयपइयाभिहाणे चोरचोरभणणे
 य तत्तुल्लदोसया ^४सईभूया वि मयासुद्धमहावा वि । असइ
 पयाभिहाणे अचोरचोरभणणेण य मिच्छाभिहाणाओ^५
 दुग्गणो^६ दोसो ति । जं पुणं 'जीवघाएण^७ सग्गो' ति ^{१०}
 पक्खेसि, एस विरद्धोवणो ; जओ न जीवघाओ परलोए
 सुइकलओ होइ । 'भणियं च सयलेहिं तित्थमायगेहिं । न
 'हिंसियव्वाणि सम्बभूयाणि । अइवा

^१ 'ओ कोहेण ऽभिभूओ घायइ जीवे सया निरणकणो ।

१ D adds ति ।

२ D om.

३ D सुयं B सई चसईया० ।

४ BD om. all down to मिच्छाभिहाण ।

५ ACE •वालेस ।

६ B दुग्गणुवा ।

७ वायगेह ।

८ Instead of these words BD read : सत्तचोयवाओ वि सम्मइवसुहेव-
 वाभिवाचओ । ९ BD हिंसचोयाहि ।

१० Instead of this verse B has the following corrupt passage :
 परंवावज्जा भावेचं सत्तभावे वि [added in the margin : वाविहि] वा सहाहि
 चोववादावभववत्त तुहातेचेवंति । D पइयपइयाभिहाणे सत्तभावे विवाचिविवा-
 ववाचचोववादावभववत्तुहातेचं ति । and adds on the margin the text
 from भणियं च down to चविच ।

सो भवचारगवाशं पुणो पुणो पावए बज्रसो ॥

अवि य

जम्भान्तरदिक्खस्स य फलसेसमिहेव पाविहिंसि जम्भे ।

येवदिथहेहि बाल्लथ नवरमसम्भाहिओगस्स ॥

- ४ मए भणियं । भयवं, केरिसो जम्भान्तरविद्वसो^१ असन्ता-
हिओगो, केरिसं वा तस्स फलमणुङ्गयं मए,^२ केरिसं वा
फलसेसं ति । साज्जणा भणियं । वच्क सुण ।

- अत्थि इहेव भारहे वासे उत्तरावहे विसए गम्भणयं
नाम पट्टणं । तत्थ आसाढो नाम माइणो । ^१रञ्जुया से
१० भारिया । ताणं इओ अतीयपच्चमभवमि ^२चण्डदेवाभिहाणो
पुत्तो तुमं आसि । काराविओ वेयङ्गयणं, सुणाविओ
सत्याइं आसाडेण । समुप्पओ ते विज्जाहिमाणो । ठिओ
गम्भणयसाभिणो वीरसेणस्स समीवे, संपूइओ तेण, विद्वं
जीवणं, बज्जमए राथा । अइक्कन्तो कोइ कात्तो । अज्जया
११ य तंमि सेव नयरे परिव्यायगभन्ता विणीयसेट्ठिस्स धूया
बाल्लविहवा वीरमई नाम; सा य अविवेयबज्जलयाए
इत्थियाणं दुक्कयथाए मोइस्स अहिंससणौययाए विसयाणं
विधारकुलहरयाए जोम्भणस्स, अणवेक्खिज्जण नियकुलं
अणालोसिज्जण आयइं तक्कवरिवत्थमगसोइसाभिहाणेण^३

१ B • पिओ ।

२ B om. these words.

३ CE रज्जुया ।

४ C चंद ।

५ B • वीरज्जया • ।

माहागारेण समं पवसियंति । इन्द्रो य तंमिं चेव दिव्यहे
 तीसे चेव पूयणिज्जो ससमथायारपरिवाक्खणरई ओगप्पा
 नाम परिव्वायगो, सो 'निस्सुत्तथाए पम्बइयगाणं कम्माभावेण
 य संसियम्बस्स अणाइत्तिज्जण कस्सइ थाणेसरं' गच्छोति ।
 जाओ य सोयवाओ 'अहो वीरमई पवसियंति । विद्वाथं ५
 च तुमए परिव्वाययगमणं । तओ असुद्धथाए आसयस्स
 विचित्तचरियथाए सत्ताणं समुप्पन्ना ते चिन्ता । नूनं सा
 ओयप्पणा 'सइ पवसिया भविस्सइ ॥ अज्जाया पवत्ता रायकुले
 कथा, जहा विणीयसेट्ठिस्स धूया न-याणिज्जइ कहिं पवसिय
 ति । तओ तए उज्झिज्जण सत्यायारं अवलम्बिज्जण १०
 इत्थरपुरिसमगं अणवेत्तिज्जण अत्तणो 'सज्जययं अयाणिज्जण
 सेट्ठिउज्झाइयं एवं जंपियंति । किमेत्य जाणियम्बं', अहं
 जाणामि । राइणा भणियं 'कहं' ति । तए भणियं । ओयप्पणा
 सद्धिं पवसियंति । राइणा भणियं । परिचत्तनियकलत्तारओ
 खु सो भगवं । तए भणियं । ओओ चेव परकलत्ताइं पत्येइ । १५
 महाराय, एवंविहा चेव एए पासण्डिणो । न एत्थ परमत्यनुद्धो
 कायम्बंति । एयं च सोज्जण विपरिणया धम्मंमि केइ
 पाणिणो । सवणपरंपराए य आयासियमिणं सेसपरिव्वायएहिं;
 २० बन्धो कओ ओयप्पा, जाया से सपक्खपरपक्खेहिं पायं

१ B निष्कमचार ।

२ DE सद्धिं ।

३ ABCE वसुधवं ।

४ B adds ति ।

५ B वज्जयो ।

विउम्भणा । एवंविहमिच्छापारिणामवन्तिणा बहू तए तिब्बं
 कथं । अरुक्कनो कोर कात्तो । परिक्खीणमहाउत्थं ॥ तन्नो
 अपरिचत्तयाए आरभस्स मायावड्डलत्ताए सेवकात्तो^१ अणा-
 सेवणाए धम्मस्स विचिन्तयाए कम्मपरिणर्णं मन्नो समाणो
 ५ कोल्लागसन्निवेसे समुप्यन्नो एल्लगत्ताए न्ति । अरुक्कनो कोर
 कात्तो । तक्कम्मदोसेण^२ य सड्डिया ते जीहा । गहिन्नो
 महावेयणाए । येवकालेणं सेव स्त्रीणं च ते आउत्थं ॥ तन्नो
 मरिज्जण तक्कम्मसेसयाए^३ कोल्लागसन्निवेसाउत्थीए सेव समुप्यन्नो
 गोमाउगत्ताए न्ति । तत्थ वि च तक्कम्मपेरियतहाविह^४ कल-
 १० भक्खणेण सड्डिया ते जीहा ।^५ अरुक्कनो कोर कात्तो ॥ तन्नो
 मरिज्जण तक्कम्मसेसयाए सेव समुप्यन्नो साएयनरवड्डविलासिणीए
 मयणलेहामिहाणाए सुयत्ताए न्ति । पत्तो जीम्भणं, वल्लहो
 नरवड्डस्स । अन्नया तक्कम्मदोसन्नो सेव सुरापणमन्नेणं विणा
 वि कम्मेणं दढमक्कोसियां रायजणणी । सुन्नो रायउत्तेण,
 १५ वाराविन्नो तेणं । तन्नो तं पि अक्कोमिउं पयत्तो । कुविएण
 छिन्दाविद्या ते जीहा । ववगन्नो^६ मन्नो । सज्जिन्नो रु
 अत्तणो बुत्तन्नेणं । पड्डिवन्नो य अणसणं । मासमेत्तेण कालेण

१ B •का. CE •कल्ल । २ B सड्डिया, CE सड्डिया in the margin.

३ D •दोसयाए ।

४ D adds सज्ज ।

५ D supplies the following passage down to ते जीहा on the margin; in the text it has the following words: ववववमड्ड सज्जिवा रायजणवी सुत्त रायउत्तेच वाराविन्नी वेह etc. ६ D •वव ।

विमुक्तो पाषेहि । समुप्यक्तो य एत्य पुण्डवद्वर्णमि माहणसु-
यत्ताए न्ति । एथमणुद्वयं तए ॥

तन्त्रो मनेयं खोजण समुप्यक्तो संवेगो, जात्रो भवविरात्रो ।
चिन्तियं मए । अहो दुक्खेउत्तणं पमायचरियस्स । पुच्छिअो
बाह् । केरिमं फल्लसेयं ति । तन्त्रो तेण अरुसयनाणिणा ५
विसेसेणं इमं अवलोदज्जण भणियं सकरुणेणं । वच्छ,
अविवेगिजणाणुक्खा सयललोए विडम्बणा सेयं ति । तन्त्रो
मए समुप्यक्तवेरग्गेण सुणिवयणभीएण सुगच्छियनामगुरुसमीवे
पवम्मा पव्वम्मा । अरुक्खन्तो कोइ कालो । लद्धात्रो य
गुहसुरलोयगमणकाले 'मए 'गुरुसुसूसापरेण गुरुसयासात्रो १०
तात्तुग्घाडणिगयणगामिणीओ दुवे महाविज्जाओ । भणिओ
हि गुहणा । वच्छ, एयाओ धम्मकायपरिवाकणत्थं कहिंपि
महावसणकालंमि सेव तए पउच्चियम्माओ, न उण सया
असारविसयसुहसाहणत्थं ति । अच्चं च, एयाओ धारयन्तेणं
परिहासेणावि अल्लियं न जंपियव्वं; पमायओ जंपिए समाणे १५
तत्तुक्खं सेव नाहिप्पमाणविमलजल्लगणं उद्धवाज्जणा अणिमिष-
लोयणेणं एयामिं सेव अट्टसहस्सेणं जावो दायव्वो न्ति । तन्त्रो
मए पावमोहियमणेणं साज्ज(नि)सिद्धनियइवसवत्तिणा अवि-
ज्जापुरायनडिएणं गुहवयणपडिक्खलं इहपरल्लोगमग्गविद्वं
वव्वमियमणुचिद्धियं । जंपियं च मए कत्तं असंपत्ताए भयवईए २०

- सम्भूताए आवसहासकारामवउत्तल्लगएणं पमायन्नो तद्वल-
 रामायणपुच्छिएण अपरिहासबीलेण वि परिहासेणं सभय-
 लोयविरुद्धं अल्लियवयणं ति । मन्तिणा भणियं 'किं जंपियं'
 ति । परिम्यायएण भणियं । पुच्छिन्नो न्हि कलं तत्तल्लकय-
 १ जल्लावगाहणाहिं आवसहदेवथा^१दंसणत्थमागयाहिं मज्जरपरि-
 खल्लन्तवयणाहिं सविम्ममुभन्तपेच्छिरीहिं तद्वणरामाहिं ।
 भयवं, कीस तुमं तद्वणगो सेव जीवल्लोयसारभूयं जल्लन्तरंमि
 वि तत्रस्मिजणपत्थणिज्जं हरिहरपियामहप्पमुहत्तियसवरसेवियं
 सयल्लोयसल्लाहणिज्जं विमयसोत्तं^२ उज्जिज्जण इमं ईहसं दुक्करं
 १० वयविसेमं पवन्नो ति । तन्नो मए तासिं हिययगथं परिहास-
 गच्छिणं भावं वियाणिज्जण विमुक्कदीहनीसासं काळाणुव-
 मल्लियं सेव जंपियं । जहा । हिययाणुकूलपिययमाविरह-
 संतावपौडिणं इमं ईहसं दुक्करं वयमम्भुवगयं ति । जंपिज्जण
 य इमं वयणं पमायन्नो सेव न कन्नो गुरुजणोवहट्ठो जावो ।
 १५ अकथजावो य वमणवसगो वि य^३ जाए अज्जुरत्तममए अत्थ-
 मिए भुवणपदीवे चन्हे पसुत्ते नायरलोयनिवहे तिमिरदुस्सं-
 चरेसु^४ रायमग्गेसु कक्कहवि गन्तूण पुच्चभण्डियं पिव
 अकथपडिदुवारपिहाणं पविट्ठो सागरसेट्ठिगेहं ति । तन्नो
 गहियसुवण्णभण्डो निग्गच्छन्तो सेव सागरसेट्ठिगेहाओ
 २० आथल्लियपुरिषपथसंचारो विज्जाणसरणदिआवहाणो अल्लिय-

विष्णानहङ्गणमणो सुमरियविष्णविहङ्गदीणभावो विसमभ-
यवषपलायमाणो कुन्तकरवाक्कवावडगहत्थेहिं गह्वसदूरवा-
वूरियदिवायह्मेहिं हत्थो तत्थो तुरियमवधावन्नेहिं गह्विओ
रायपुरिसेहिं । अत्थो परमवगत्थो सेव ते मदीओ बुत्तन्तो ।
संपद तुमं पमाणं ति । भणिकण तुण्हिक्को ठिओ परिष्वा-
यगो त्ति^१ ॥

मन्निणा भणियं । भयवं, कहे पुण एत्थ एगदिवसाव-
णीओ रायासंकारो नत्थि । तेण भणियं । दिओ खु एषो
मए सावत्थीनरवहस्स । मन्निणा भणियं 'किं निमित्तं' ति ।
तेण भणियं । सुण ।

१०

अत्थि मे सावत्थीनिवासी गन्धब्बदत्तो नाम वयंसओ
जीवियाओ य अम्भहिओ । तेण तस्सयरनिवासिणो इन्द-
दत्ताभिहाणस्स सेट्ठिमहन्तगस्स धूया वासवदत्ता नाम कञ्ज-
गानेहाणुरायवसओ^१ अम्भदिआ वि पत्तुए विवाहमङ्गसवे^२
^३जोम्बणाभिमाणिणा हहरहा वि अत्तणो विणासमालोचिय ॥
अवलम्बिऊण पुरिसयारं^४ अवहरिऊण परिणीय त्ति ।
एथवहयरंमि हट्ठो से^५ राया । अवहरिया वामवदत्ता ।
^६निष्कूढो मयरीओ । आगओ मे समीवं जीवियाभिहाण-
वयंसगसहाओ । पुच्छिओ य आगमणपओयणं । साहिं

१ E om.

२ D • वसयव ।

३ D • वसदिचये ।

४ D जोम्बनमाभिभूयस्स अविचरिऊण य । ५ D adds कोसुलं नंधब्बदत्तेण ।

६ E om.

७ D निष्कूढो, E adds य ।

च तेणं । तन्नो मए 'तमणुपुच्छिऊण रायासंकारकोसल्लिय-
सहाओ पेसिओ नरिन्दपञ्चायणनिमित्तं जीविओ' । गओ य
ओ सावत्तिं । असंकारदरिसणपुब्बयं विज्जतो तेण राया
एयवइयरेण^१ । कओ से राइणा पहाओ । पेसिया गन्धवद-
५ तस्स सावत्तिपवेसणनिमित्तं महन्तया । नीओ महन्तएहिं,
पवेसिओ राइणा मंहाविभुईए, दिहो 'य जणणिजणयपसु-
हेण 'सयणवग्गेण । 'पाविथा 'तेण कण्ठगयपाणा वासव-
दत्ता । ता एयं निमित्तं ॥

मन्तिणा भणियं । साञ्ज ववसियं, मित्तकज्जवच्छसा
१० 'सेव सप्परिसा इवन्ति । 'निहोसा खु ते पुब्बगहि'य'
ति मन्तिऊण मोयाविया धणार्ह । 'भयवं, तुमए वि
सविवेगाणुवमायरियब्ब' ति भणिऊण विसज्जिओ परि-
व्यायओ ॥.

धणो वि य ते रायपुरिसे पेसिऊण सावत्तिं पयहो
१५ जलनिहितौरसंठियं 'वयराडं नाम नयरं । 'कहाणयविसे-
सेण पत्तो पउमावहं 'नाम अउवि । तीए विध कइवयक-
प्पडियपरिवारियस्स एगंमि विभागे 'उड्डियं वणगइन्दपीठं ।

१ D इच्छव तयंसवग्गे राया० । २ D adds जीवाविज्जतिभणिय ।

३ D नयरपविचयवइयरेव । ४ D om. ५ ACE om.

६ D adds वासवदत्तापियसच्चिच्चजेनं समसियव च पुरसुंदरौजसेव समविच सेव
इंदत्ता । समियं सेट्ठिया । ७ D om. ८ BD वहरातरं ।

९ B कइवयव । १० ACE om. ११ E उड्डियं ।

पण्डा दिखो दिखो कण्डिया । धाद्वो गयकलहगो
 'धणमग्गेणं । गहिओ खु एखो, पाडिओ धरणिवट्ठे । परि-
 णओ गयकलहगो । देव्वजोएणं न वावाइओ धणो । तओ
 छवरिं चत्तिजण दन्तमुसलेहिं 'पंडिच्छिस्सुं' ति गहिओ
 करेणं, 'विच्छित्तो य छवरिं विसगो समासन्नवत्तिणीए ५
 नग्गोइसालाए' । इओ य तयन्नकलहगपौडियाए रसियं
 करेणयाए । तओ' तं मोत्तूण वल्लिओ गयकलहगो । आळो
 धणो नग्गोइसिहरं । दिट्ठा य तेण तत्थ नीडंमि ओलावग-
 विसुळा तेळोळकारा रथणावली । पञ्चभिक्खाया गहिया
 य । चिन्तियं च तेणं । 'बुद्धामि जइ 'गओवइवस्सु, ता १०
 पराणेमि एयं परमोवधारिणो सावत्थीनरवइस्सु; पच्छा
 जहासमीच्चियमणुचिट्ठिस्सुं ति । ठिओ कंचि वेळं, अइस्सुनं
 गयपीठं, ओइखो तइवराओ, पयट्ठो सावत्थिं, संपत्तो
 वसिमं ॥

इओ य गथा ते पुरिसा सावत्थिं । निवेइओ बुत्तन्तो १५
 नरवइस्सु । कुविओ तेसिं राथा । अओ अबुद्धिया तुप्पे, जं
 तहाविहं पुरिसरथणं तहा एगाणिणं मोत्तूणमागय ति । ता
 एस भे दळो; तं चेव अगिण्हज्जण न तुप्पेहिं सावत्थिं
 'परसियव्वं ति । भण्णिज्जण 'निष्खूढा नयरीओ । खग्गा

१ B अण्डा ।

१ D वरलेतो ।

१ BD •वावाय ।

२ D adds च ।

५ A बु०, BD •डा०. CE बुद्धामि ।

१ D adds दण्डा ।

७ B ववि०, D puts न here.

८ D निष्का ।

धणं गवेसिउं । दिट्ठो य तेहिं पिथमेसगाभिहाणे सच्चिवेसे
 सत्थवाहपुत्तो । साहिओ णेहि बुत्तन्तो इमस्सु, इमेण वि ष
 तेसिं^१ । तन्नो करवयदिथहेहिं^२ 'पत्तो सावत्थिं । दिट्ठो
 नरवई, परितुट्ठो हियएण । साहिओ बुत्तन्तो नरवरस्सु ।
 १ देव, इमिणा^३ पयारेण कट्ठा रयणावली । दंसिया ष ।
 विन्दिओ राया । 'अहो विचित्तया^४ 'कम्पपरिणईणं' ति
 चिन्तिऊण भणियं ष तेण । भइ, तुइ चेव मए एसा संपा-
 डिथ ति, न कायव्यो मे पणयभङ्गो । अइवा साहारणं चेव
 ते एथं रज्जं पि, किं संपाडीयइ ति । तन्नो अरक्कमेसु
 १० करवयदिथेसु काऊण महामहन्तं सत्थं भरिऊण विचित्तभ-
 ष्ठस्सु दाऊण नाणामणिरयणसारमणग्घेयमाहरणं सच्चि-
 वाणियगवेसेणेव पेसिओ सुसक्कनयरं धणो ति^५ ।

पत्तो कालक्कमेणं, विस्साओ जणेण । परितुट्ठो से गुह-
 जणो, निग्गओ पच्चोणिं । दिट्ठो य जणणिजणएहिं, निव-
 १५ डिओ चसणेसु तेसिं, अभिणन्दिओ^६ 'जणणिजणएहिं । 'कथा
 सक्कायथेसु पूया, दिक्कं महादाणं, 'पवेसिओ नरिन्देक
 सक्काणिऊण मइया विभूरैए । कथं ष गुहहिं महोअव-
 भूथं बट्ठावणथं ति । 'पररिक्के^७ 'पुच्छिओ धणसिरिबुत्तन्तं

१ D adds ति । २ D संपत्तो । ३ D बुत्तंविष । ४ B कथा ।

५ ABCD om. ६ D हेहिं । ७ BD add नत्तो ।

८ AC om. the rest of this sentence except महाविभूरैए ।

९ D adds नत्त अरक्कमेसु करवयदिथेसु । १० B वडि, D वरि ।

अण्णिजणएहिं । साहिओ तेण । विन्धिया जण्णिजणथा ।
 भणियो स तेहिं । वच्छ, असं तीए । अणुधिया खु सा
 पावकसा भवओ । न रेहर कप्पपायवे कवियच्छुवत्ति न्ति ।
 ता अन्नं ते समाणकवकुच्चविहवसहावं दारियं गवेसामो । न
 तए एत्थ संतप्पियय्यं । न सुसर ससी जोण्हाए न्ति । तेण
 भणियं । को एत्थ अवसरो संतावस्सु; ईरसो खलु संसारस-
 हावो न्ति । तेहिं भणियं । साज्ज साज्ज, महापुरिसो खु
 तुमं । ता किं एत्थ अवरं भणीयए न्ति ॥

तओ कथा से गुरुहिं धणदेवमहिमा । निग्गओ धणो
 सव्व निद्धमिन्नेहिं । पूजिओ जत्तो, कथा अत्थिजणपडिवनी । १०
 गओ य भुत्तत्तरसमए^१ तथासन्नं चेव सिद्धत्थं नाम उज्जाणं ।
 दिट्ठो य तत्थ असोयपायवतलगओ हरियारपप्पसमिदओ^२
 मणवायकायगुत्तो गुत्तिन्दिओ गुत्तबन्धयारौ अममो अकि-
 च्छणो क्षिण्णगन्धो^३ निरवलेवो, किं बज्जणा, अट्टारससीलङ्गस-
 ससुधारौ अणोयसाज्जपरियओ^४ असोहरो नाम कोसलाहि- १५
 वस्स विणयंधरस्स पुत्तो समणसीहो न्ति । तं च दट्ठूण
 समुप्पओ से पमोओ, विथम्भिओ धम्मववसाओ । चिन्तियं
 च जेणं । अहो से क्वं, अहो चरियं; अहो से दित्ती,
 अहो सोमथा; अहो से पुरिसयारो, अहो महवं; अहो से

१ BD असोसर, and om. न्ति ।

२ D adds जज्जसु ।

३ D adds सपरिवारो ।

४ ADE समिज, C समीओ, B समिद ।

५ B •वंओ, E •वंओ ।

६ B •परिवारिओ ।

कायस्थं, अहो विषयनिष्पिवासया; अहो से ओज्ज्वलं, अहो
 अण्डविज्जो ति । ता धम्मो खु एसो दङ्कम्भो पञ्जुवा-
 णिज्जो य । गम्भो तस्स समीवं । वन्दिज्जो णेण भयवं जसो-
 हरो सेससाज्जणो य । दिज्जो से गुहणा धम्मसाहो सेस-
 १ साङ्गहि य । उवविट्ठो गुहपायमूखे । भणियं च तेणं ।
 भयवं, किं पुण ते निज्जेयकारणं, जेण तुमं हवि व्य पञ्च-
 बाणो विषयसुहमवहत्थिज्जण पम्भज्जं पवज्जो सि । जसोहरेण^१
 भणियं । एगन्तनिज्जेयकुलहराज्जो संसाराज्जो वि अवरं
 निज्जेयकारणं ति । धणेण भणियं । भयवं सयसज्जणसाहारणो
 १० खु एस संसारो; अज्जो विसेसकारणं पुच्छामि । जसोहरेण^१
 णियं । विसेसो वि सामज्जमज्जगज्जो चेव, तथा वि निधय-
 मेव चरियं मे निज्जेयकारणं ति । धणेण भणियं । करेउ
 भयवं अणुग्यहं, १ करेउ अन्हाणं पि निज्जेयकारणं निधयच-
 रियं ति । तज्जो जसोहरेण 'कल्लाणागिई पसन्तह्वो य
 ११ एसो, कयाह निज्जेयसुवगच्छह' ति चिन्तिज्जण भणियं ।
 सोम जह एवं, ता सुण ।

अत्थि हहेव वासे विषाला नाम नयरी । तत्थ अमर-
 दत्तो^१ नाम नरवई होत्या । इज्जो य अतीयनवमभवमं
 तस्स पुत्तो सुरिन्दत्तो नाम अहमासि ति । जण्णी य मे
 १० जसोहरा, भज्जा य नयणावसि ति । ताज्जो य मे रज्जं

દાક્ષણ પવન્નો સમણત્તણં । અહમવિ સંપત્તસમ્પત્તો નયણાવ-
લીનેહમોહિયમ્પણો રક્ષસણાહં વિસયસુહમણુહવન્નો ચિટ્ઠામિ,
જાવ આગન્નો મે પલિયચ્છલેણ ધમ્મદૂન્નો । નિવેદન્નો 'ય મે
સારસિયાભિદ્ધાણાણ નયણાવલીચેડિયાણ । તન્નો સસુપ્પન્નો
મે નિમ્મેન્નો । ચિન્નિયં મણ । અહો ચચ્છસયા જીવલ્લોચસ્સ
અહો પરિણામો પોગ્ગલાણં, અહો અસારં મણુયત્તણં, અહો
યથવદ મહામોહો । અવિ ય

અણુદિયંહં વચ્છન્તાણિ ડમાદ 'કહ કિં જણો ન સચ્છેદ ।

જીયસ્સ જોઘ્ણસ્સ ય 'દિયહનિસાચ્છણ્ણહં ॥

'દિયહનિસાચ્છિમાલં આહયસલિલં જણસ્સ ઘેત્તૂણ । ૧

ચન્દાદચ્ચવદસા કાસરહં મમાડેન્તિ ॥

'શ્ચીણે આહયસલિલે પરિસુત્તન્તંમિ દેહસસંમિ' ।

નત્થિ ડ કોવિ હવાન્નો તથ વિ જણો પાવમાયરદ ॥

અણં તા મે પમાણં । પવજ્ઞામો પુબ્બપુરિસસેવિયં સમણ-
ત્તણં । સાહિન્નો નિયયાહિપ્પાન્નો નયણાવલીણ । મણિયં ચ ૧ ।
તીણ । અબ્બહત્ત, જં વો રોયદ ત્તિ । ન સ્થલુ અહં અબ્બહ-
ત્તસ્સ પટિકૂલચારિણી; અવિ ય 'જં તુમં 'પવક્ખિહિસિ, અહં
પિ તં સેવ' ત્તિ નિવેદહં' સેવ અબ્બહત્તસ્સ' । તન્નો મણ
ચિન્નિયં । અહો નિચ્ચરાણરાયથા મમોવરિ દેવીણ, અહો

૧ E om. ચ મે ।

૨ ACE કિં અહ, B અહ ।

૩ BD દિયહ ।

૪ E સીસે ।

૫ D સારસિ ।

૬ D પટિ ।

૭ D નિવેદહ

૮ D adds અત્તારહ ।

महत्त्वत्तत्त्वं, अहो विवेगो, अहो चित्तएवया^१, अहो बन्दा-
कुवत्तत्त्वं, अहो समसुहदुक्ताया, अहो एगसारत्तत्त्वं ति ॥

एत्यन्तरंमि निवेदन्तो मे कासो मङ्गलपाठएहिं । पठियं
च तेहिं ।

आसादकण उययं कमेण परियङ्गिण च पयावं ।

उज्जोविजण भुवणं अत्यमर दिवायरो एहिं ॥

तन्त्रो मए चिन्तियं । धिरत्यु जीवलोयस्स; एयस्स वि
दिणयरस्स एगदिवसंमि चेव एत्तिया अवत्य ति । तन्त्रो
अहं अत्यादयामण्डवंमि कंसि कासं गमेकण मियङ्गजोण्हा-
१० पसाहियभुवणभवणे उद्दामकामिणीयणवियन्धियमयणपसरे
य^१ पन्त्रोसे गन्त्रो विद्वस्समणिरयणमङ्गलपदौवसणाहं कुट्टि-
मविसुक्कवरसुरहिकुसुमपयरं बहसकत्यूरियाविलिप्तविमलम-
णिभित्तिं पवरदेवंग^२वत्यवोक्कारियकणयस्सम् उज्जलविचिन्त-
वत्यविरदयवियाणयं जरठविदुमायन्वघडियपल्लङ्गसणाहं अत्यु-
११ रियपवरत्तलोविद्वस्सगण्डोवहाणयं विमलकलधोयम^३ओवणीय-
^४हरपडिगहं उल्लम्भियसुरहिकुसुमदामनियरं कणयमयमहम-
हेन्नाधूवघडिवाउल्लं पज्जलिय^५विद्वत्तधूमवन्तिनिवहं चकुलक-
लहंसपारावयमिज्जणसोहियं विरदयकप्पूरवीउयसणाहत्तम्भो-
लपडल्लयं वडियविशेवणपुल्ल^६विविहाययणनिमित्तमणिवहत्तं^७

१ CE • कुवया = कुवता । १ D om.

२ B om, वत्त, D i: marg.

३ B • उवलोय ।

४ CDE मवहर ।

५ B विचिन्त, D चित्त ।

६ E विचिन्तवावयव = वयाव ।

७ D • वडियं ।

सुरहिपञ्चवासभरियमणोहरोवणीयकण्ठकञ्चोत्तं^१ तप्पियवरवा-
 रुणीसुरहिस्तुमुमसंपादयमथणपूयं रईए विव सपरिवाराए
 नयणावलीए समझासियं वासगेहं ति । उवविट्ठो पत्तङ्गे ।
 कंसि कात्तं गमेज्जण निग्गञ्चो देवीपरियणो । थेववेत्ताए
 पसुत्ता देवी । अहं च विसयसुत्तविमुत्तियचित्तो वि नेहाणु- ५
 रागञ्चो 'देवी परिचरयव्वा, एहमेत्तं एत्थ दुक्कर' ति
 चिन्तयन्तो चिट्ठामि, जाव सा देवी 'पसुत्तो नरवद्' ति
 मम्ममाणा मोत्तूण पत्तङ्गमोदणा कोट्ठिमत्तत्तं । ससङ्गा य
 उग्घाडिज्जण दुवारं निग्गया वासगेहाञ्चो । तञ्चो मए
 चिन्तियं । किं पुण एसा अवेत्ताए 'अदम्मदुवारं निग्गय १०
 ति । गूणं मम भाविविञ्चोगकाथरा देहत्तायं ववसिस्सुद
 ति । तञ्चो अहं घेत्तूण अशिवरं निग्गञ्चो तीए पिट्ठञ्चो ।
 गथा य सा पासायवात्तस्स 'खुब्बयस्स समीवं । उट्ठविञ्चो
 तीए खुब्बञ्चो । तञ्चो मए चिन्तियं । 'हद्धी एयस्स साहि-
 ज्जण जहासमौहियं 'करिस्सुद ति । एत्थन्तरंमि घुम्भन्तलो- १५
 यणेणं भणियं खुब्बएणं । कीड तुमं अज्ज एत्तिथाञ्चो
 वेत्ताञ्चो ति । तञ्चो मए चिन्तियं । हा किमेयं अज्ज ति
 संसवद् । अत्तवा अणुत्तिथागमणा इमाए वेत्ताए देवी । अञ्चो
 एवं मन्तियं ति । होळ, पडिवयणं सुत्थेमि । तञ्चो देवीए

१ B • कञ्चोत्तं । १ B चरित्ते, C explains उट्ठाया, D चरचनोरवा
 कोट्ठिमत्तत्तं वचंसा य उग्घाडिज्जण दुवारं ।

१ E खुब्बयवती ।

३ E चंदी ।

५ AC करद० ।

भक्षिं । अज्ज खु विसमधाउओ^१ चिराओ पसुत्तो राया,
 अओ एअ कालखेवो न्ति । तओ मए चिन्तियं । ^२हा
 किमेयं । एत्यन्तरंमि कठिणइत्येण तेण गहिया अगद-
 धूमामोयगभिणे केसइत्ये^३ देवौ । तओ ^४अडिया तेण समथं
 ५ देवौ । सिक्कारमणहरं च तस्स थ ममं च मयणकोवाणसं-
 धुक्कणं वियम्भियं तीए सइ मोइसेड्डियं । आसिङ्गिया तेण
 चुम्भियं च से अज्जन्तारयं वयणं । एयं च वायायणपविट्ठवन्हा-
 लोथभासियं वइयरमवयण्णिकण^५ अविवेयपवणसंधुक्किओ
 पज्जसिओ मे मणंमि कोवाणसो । कच्चियं च^६ तमासदल्लनीसं
 १० मण्डल्लगं । चिन्तियं च 'वावाएमि एए हुवे वि पावे' न्ति ।
 तओ तं सेव किरणावलोभासुरं जल्लन्तमिव पेण्णिकण इसिं
 पण्डुमविवेयन्वयारेण । जाया थ मे चिन्ता । जेण मए
 परचक्कगयघडावियारणलालसा मरिन्दकेसरिणो विणिवाइया,
 सो कइं इमं पुरिससारमेयं देविं च अकज्जायरण^७ वावज्जसौ-
 १५ लजीवियं वावाएमि न्ति । अज्जं च । वोसत्थं अंपियमिमीए
 कीलियं च^८ आ बालभावाओ, भुत्ता सिण्हेइसारं, जणिओ
 अप्पाणयत्तुओ पुत्तो । ता किं एइया । अवि य । अविवेय-
 वज्जसा सेव इत्थिया होइ । उज्जओ थ अइं सामयपडिव-

१ A •धोवा, B •दाववो, C •धाउओ explained लभाव; D धाववो ।

२ D हा भिच्छुरेइमज्जं न्ति । ३ B •इहावे । ४ ACE वा • ।

५ D adds तउ तवाविचमइइअ पासिकव उज्जओ ममईव सवसुसंभावकारी
 संसारमवोचिचित्तेइइअ ।

६ D om.

७ B •एइइवो • ।

८ D om.

तीए । एवं च गुणहरकुमारस्तु वि लाघवभावेण 'पत्युयवि-
 चाओ' ति । अहो मे असरिसववसाओ ति । विलिएण
 तत्क्षणं चेव समाणियं मण्डलगं, विरत्तं च मे चित्तं
 देवीओ^१ । उवट्ठिओ^२ धम्मववसाओ । गओ वासहरं पुवओ
 सयणिज्जे, पवत्तो चित्तिउं । अहो मल्लिया नाम अभूमो^३ ५
 विसलया, अणगी चुडली, 'अभोयणा विसूदया, अणामिया
 वाही, 'अवेयणा सुद्धा, अणुवसगा मारी, अणियला गोत्ती,
 अरज्जुओ पासो, अहेउओ मसु ति । अहवा किं इमीए
 चित्ताए । ईदशो एस संसारो । अओ चेव पवज्जामो समणत्तणं
 ति । एवं आव सुहपरिणामो कंचि कालं सिट्ठामि, ताव १०
 आगया देवी । कथं मए सुत्तवेज्जुयं^४ । पुवन्ना य मम
 समीवे । ठिया कंचि कालं । 'पवत्ता चाडुयसकरणे । अहमवि
 तमेव सुत्तवेज्जुयं अवलम्बिऊण ठिओ कंचि कालं । समा-
 ल्लिज्जिओ अहं तीए । मए वि अत्तणो चित्तवियारमदंसयन्तेण
 पुब्बिं व बज्जमल्लिया । एत्यन्तरंमि पइयाइं पाहाउयत्तराइं । १५
 पडियं कालनिवेयएण ।

एसा वच्चइ रयणी विमुक्कतमल्लेसिया विवणसुही ।

पाणीयं पिव दाउं परलोयगयस्तु सूरस्तु ॥

१ A पत्युयवि । २ B ओ, C ओ, ३ D देवीए उवरि, B sec. m.

४ D अभोयणा । ५ ACE सचे, D corrects सचे into सचे ।

६ A चेडय, B चेडय, E चेडियं ; cf. Guz. चेडय sorcery, cunning.

७ ACE om. the passage: पवत्ता down to सारं ।

- पहाथा रयणी, कयं गोसकिच्चं । ठिओ णि अत्यादया-
मण्डवे । कथा सविसेसं सामन्तप्पमुहाणमणुजीवीणं पसाथा^१ ।
पविट्ठो मन्तिचरयं । आगया विमलमरप्पमुहा महा-
मन्तिणो । साहिओ मए एतेमिं निययाहिप्पाओ, न^२
५ बज्जमओ तेसिं । भणियं च णेहिं । देव, अपरिणओ ताव
कुमारगुणहरो, पयापरिरक्खणं पि धम्मो चेव ति । तओ
मए भणियं । किं न-याणह तुभे, कुल्लट्ठिं एसा अण्णाणं,
जमागए धम्मदूए न चिट्ठियव्वं ति । तेहिं भणियं । देवो
जाणइ ति ॥ अरक्कन्तो सो दियहो, समागया रयणी ।
१० ठिओ अत्यादयामण्डवे । कंचि वेसं गमेज्जण गओ वास-
भरणं । नियत्तदेवीसिणेहभावओ^३ समागया मे निहा । रय-
णीचरिमजामंमि दिट्ठो मए सुविणओ । किलाहं धवज-
हरोवरि ^४ भिंहासणोवविट्ठो पडिक्कभासिणीए पाडिओ
कहवि अम्माए जसोहराए, पळोइमाणो गओ सत्तमभूमि-
१५ थाए, अणुपलोइमाणा अम्मा वि तह चेव ति; उट्ठिज्जण
कहवि आरुढो मन्दरगिरिं । एत्यन्तरंमि विउड्डो ।
चिन्तियं च मए । दाहणारओ विवागसुन्दरो य एव
सुमिणओ । ता न-याणामो, किं भविस्सइ ति । अहवा
पत्थुयं मए परल्लोयसाहणं । जं होइ, तं होउ ति ॥

१ A •च, B •ओ, CE •यं ।

२ D नेव ।

३ MSS •देव, D •भावाच ।

४ D बोधा • ।

तत्रो ध्वजग्राणमणसरन्तस्तु चेव अदक्षन्ता रचणी । कथं
 पभाओचियं । ठिओ मि ^१अत्याइयामण्डवे । आगथा मे
 महलुज्जणपरियणपरिवारिया^२ अम्मा । अम्मुट्ठिओ सविण्णं ।
 पुच्छिओ अहं तीए सरीरकुग्रहं । निवेइयं मए ईसिं
 ब्रवणउत्तिमङ्गेण । निमिणा य सा धवलदुगुल्लोत्थयाए^३ महां- ५
 तौठियाए । तत्रो मए चिगित्तं । अहो लड्डयं जायं, जं
 अम्मा वि एत्थ आगथ त्ति । निवेएमि इमीए निययाहि-
 पायं । विज्जवेमि एयं पम्बज्जमन्तरेणं । अहवा अस्सन्तनेहा-
 ण्णया अम्मा दुक्कं मे समीहिंयं संपाडइस्सइ त्ति । दिट्ठो य
 ण्णुसलसुमिणओ; ^४तत्रो आसङ्गेमि अम्माओ एत्थ अन्न- १०
 ार्यं । न जुत्तं च इमीए पडिक्कलमासेविउं, जओ दुप्प-
 डेयाराणि अम्मापिईणि हवन्ति । विरत्तं च मे चित्तं भव-
 वस्साओ । न सङ्कुणोमि इह चिट्ठिउं । ता उवाएण विअ-
 मि, जेण निम्भंसयं चेव एसा अणुजाणइ त्ति । एसो य
 त्त्युवाओ होउ । तं चेव सुमिणयं तद्वा साहेमि, जद्वा तस्स १५
 डिवाधणमिमित्तं ^५वेचमेत्तं पडुच्च अणुजाणिहिइ ^६इत्तर-
 तासियं पम्बज्जमम्मा । तत्रो अहं तद्वा पम्बइओ चेव
 तोहामि त्ति । चिगित्तज्ज सव्वत्थाइयासमत्तं विज्जन्ता अम्मा

१ D अत्ताविचा ।

२ D परिपरिवा ।

३ A पुट्ठो ।

४ D चउवासंकेमि ।

५ CDE वेच, C translates वेचमात्रं, D had originally वेचमेत्तं ।

६ B उत्तर ।

मए । 'अम्भ, अम्भ मए रयणोए चरमजामंमि दिट्ठो 'सुमि-
 च्छो । तं सुणेषेअ अम्भा । अम्भाए भणियं । कहेहि पुत्त
 केरिसो^१ त्ति । तन्नो मए भणियं । अहं खु किण गुणहर-
 कुमारस्स रक्खं दाऊण कयसिरतुण्डमुण्णो सयलसङ्गचारि
 ५ समणो^५ संवुत्तो, धवलहरोवरिसंठिन्नो य पडिन्नो । तन्नो
 विडट्ठो ससङ्गसो त्ति । तन्नो अप्पसत्थसुमिणं सोऊण
 सुविणसत्थकोवियाए भयसंभन्तयरहरेत्तहिथं वामपाएण
 मच्चिमण्डलं अक्कमिऊण घुघुक्कयसणाहं जंपियं अम्भाए । पुत्त
 पडिहं ते अमङ्गलं, चिरं जीव, निहवसग्गं^६ च मच्चिं
 १० पालेहि । एयस्स वि य पडिघायणनिमित्तं कीरुअ इमं,
 कुमारस्स रक्खं दाऊण गिहंमि चेव इत्तिरियकाणं समण-
 चिक्कपडिवज्जणं ति । मए भणियं । अम्भ, जं तुमं आण-
 वेमि । अम्भाए भणियं । निवडणनिमित्तं च^७ निवारऊण
 वेयविहिण्ण जलयलखइयरे^८ जीवे^९ करेहि सुलदेवथ-
 १५ सुणेषं सन्निकमं ति । तन्नो मए ठइया कळा भणियं च ।
 अम्भ, कीरुसं जीवणाएणं सन्निकमं ति । अहिंमालकाणो
 खु धम्मो । सुण

मणमेत्तेण वि इइइं परस्स एअं पि मरणभीइस्स ।

मरणं भूयाण कथं वज्जभवमरणभावं होइ ॥

१ E om. चं चअमए ।

१ ACE छुवि० ।

१ AC कीरुसो ।

५ B adds ति ।

५ A .जि ।

१ D adds पडं ।

९ D .रेहि जीवेहि ।

जो इह परस्म्य दुःखं करेद्^१ सो अप्पाणो विसेसेणं ।
 न पमायकयं कम्मं जं विहलं होइ जीवाणं ॥
 जं पि आइट्ठं 'करेहि सन्निगमं' ति ।
 तं सुणसु सन्निगमं नरस्स सब्बत्यसाहणसमत्थं ।
 जं पयणुयं पि निच्चं परस्स पावं न चिन्तेइ ॥ ५
 इहसोए परलोए य सन्नियमं अणुत्तरं तस्स ।
 जइ पेच्छइ अप्पाणं तइ जो सब्बे सथा जीवे ॥
 अन्नाए भणियं । पुत्त, परिणामविसेसओ पुत्तपावे,^२
 एसा य धम्मसुई । सुण ।
 जस्स न लिप्पइ बुद्धी हन्तूण इमं जगं निरवसेसं । १०
 पावेण सो न लिप्पइ पक्कयकोसो व्य सल्लिसेणं ॥
 अएवा जइ वि पावं हवइ, तइ वि देहारोगनिमित्तं
 कीरड इमं ।
 पावं पि ज्ज कायव्वं बुद्धिमथा कारणं गणेक्केणं ।
 तइ होइ किंपि कम्मं विसं पि जइ ओसहं होइ ॥ १५
 मए भणियं । अन्न, जं तए आणत्तं 'परिणामविसेसओ
 पुत्तपावे' ति, एत्थ अकज्जपवत्तणे कीरडो परिणामो ति ।
 अन्नं च । सुण ।
 पुत्तमिणं पावं चिय सेवन्नो^३ तप्पन्नं न पावेइ ।
 शाखाएल्लविसभोई न^४ य जीवइ अमयबुद्धी वि ॥ २०

न च तिष्ठयणे वि पावं अन्नं पाणादवायश्चो अत्वि ।

जं सव्ये वि च जीवा सुहस्रवतण्हाणुया इहदं ॥

एवं च द्विए समाणे कष्टं हिंसावर्द्धं धम्मसुदं ति । जं च
आणत्तं 'जइ वि पावं इवद, तच्चवि देहारोगनिमित्तं

५ कौरुड इमं' ति, एत्थ सुण ।

दीहाडश्चो सुहस्रो नीरोगो होइ अभयदाणेणं ।

जम्भान्तरे वि जीवो सयलजणसलाहणिको य ॥

देहारोगनिमित्तं पि एयवयपालणं चिय खमं मे ।

पावाशिवङ्गिणं य देहेण वि अन्न किं कच्चं ॥

१० अन्नाए भणियं । पुत्त, अलं रिसिवयणवियारणाए,
कौरुड इमं चेव मह वयणं ति । जंपमाणी निवडिया मे
चलणेसु । तश्चो मए चिन्तियं । अहो दाहणं; एगत्तो गुरु-
वयणभङ्गो, अन्नत्तो य^१ वयभङ्गो ति । ता किं एत्थ कायव्यं ।
अहवा गुरुवयणभङ्गाश्चो वि वयभङ्गो चेव विवागदाहणो ति ।

१५ चिन्तिजण विज्जता अन्ना । जहा । अन्न, जइ ते अन्नं पिच्चो,
ता अलं इमिणा दोग्गइनिवायहेउणा^२ समारुडेण । अहवा
वावाएमि अत्ताणयं, करेउ अन्ना मम मंसवोणिएणं खुसदेव-
यणं ति । तश्चो मए कच्चियं मण्डलगं । एत्थन्तरंमि 'हाहा
^३मा साहसं' ति ससुङ्गाइश्चो अत्थाइयामण्डवंमि कल्लयलो ।

१० ससन्नुवा वि च उट्टिया अन्ना, धरिच्चो तीए दाहिलभुयादण्णे

भणिओ य । पुत्त, अहो ते माइवच्छत्तणं; किं विवक्षे
 तुमंमि अहं जीवामि । ता पयारत्तरकओ माइवहो सेव
 तए एसो ववसिओ न्ति एवं निरुवेहि । एत्यन्तरंमि कूइयं
 कुक्कुडेणं । सुओ अम्माए सहो, भणियं च तीए । पुत्त,
 'सूएर अप्पाणं एस कुक्कुडो । अत्थि य इमो' कप्पो, जं १
 ईइसे पत्थुयंमि जत्तु सेव सहो सुणीयइ, तस्स तप्पडि-
 विम्भस्स वा वावायणेण समीहिथसंपाचणं ति । ता चिट्ठन्तु
 अजे जीवा, एयं सेव कुक्कुडं वावाएहि न्ति । मए भणियं ।
 अन्न, न 'खलु अहं अम्माएसेणावि अत्ताणयं मोत्तूण अन्नं
 वावाएमि । अम्माए भणियं । पुत्त, जइ एवं, ता किं १०
 एइणा; पिड्डमयकुक्कुडवहेणावि ताव संपाडेहि मे वयणं
 ति । जंपमाणी अवहरिक्कण मण्डल्लगं पुणो वि निवडिया
 मे चल्लणेसु । एत्यन्तरंमि तस्सेहमोहिथमणेण पण्डुनाणाव-
 लोएण भणियं मए पावकसेण । अन्न, एवं जं तुमं आणा-
 वेसि न्ति । अवि य १५

वज्जसं पि विक्काणं नाइसहं होइ निथयकज्जंमि ।

सुट्ठु वि दूरालोथं न पेच्छए अप्पयं 'अप्पि' ॥

एत्यन्तरंमि दिक्का समाणत्ती लेप्पयाराणं । 'निब्बत्तेह
 अकासहीणं पिड्डमयं कुक्कुडं ति । निब्बत्तिओ च तेहिं,
 उवणीओ मे समीव । तओ 'सा अम्मा तं च कुक्कुडं ममं १०

१ CDE सुइइ ।

२ AC इमे ।

३ D ड ।

४ CE चत्ति ।

५ E adds अत्ता ।

६ D adds च ।

च चेत्तूण गया देवथापायमूखं । ठाविओ से अगगओ । भणिओ
 अहं तीए । पुत्त, कडुएहि मण्डलमं । तओ मए ईधि
 विहसमाणेण ^१कड्डियं । अन्नाए य भणियं । भयवर कुल-
 देवए, एस सव्वजीवाण वावायणवारुए पुत्तदिट्ठदुस्सुमिण-
 ५ पडिघायण^२त्यसुवणीओ ते^३ कुक्कुडो । वावाएर य रमं
 एसो । ता एयस्स सरीरे कुसलं करिप्पासि न्ति । भणिज्जण
 सन्निओ अहं जहा 'वावाएहि एयं' ति । तओ मए घाहओ
 कुक्कुडो । कयं देवयच्चणं । भणिओ^४ अन्नाए सिद्धकफो नाम
 सूवयारो । इमं मंससेसं लउं रन्नेहि, जेण ने पुत्तो ^५अहं
 १० च देवथासेसं पासामो न्ति । मए भणियं । अन्न, अलं मंस-
 भक्कणेण । सुण^६ ।

सुट्ठु वि गुणप्पसिद्धा तवनिथमा दाणप्पाणविणिओगा ।
 मन्तोसद्धाणि विहसा नरस्स मंसासिणो होन्ति ॥
 खइयं वरं विसं पि उ खणेण मारेइ एक्कमिं^७ सेव ।
 १५ मंसं पुणो वि खइयं भवमरणपरंपरं नेइ ॥
 मंसासिणो नरस्स उ पारत्तं आउयं च परिहाइ ।
 परिवकुइ दोहमं दूसइदुत्तं च निरएसु ॥
 भेसज्जं पि य मंसं देइ अणुमज्जई य ओ जस्स ।
 सो तस्स मग्गसग्गो वच्चइ नरयं न संदेहो ॥

१ D कड्डियो चउओ भविवा जयसीर कुलदेवता भयवर etc.

२ D om. त्व ।

३ D ते ।

४ D adds च ।

५ D अहं ।

६ D adds मंसभक्कचदोवा ।

७ D • सं ।

दुग्गन्धं बीभक्षं इन्द्रियमलसंभवं असुहृद्यं ^१च ।

खरूपेण नरयपडणं विवज्जणिज्जं अओ मंसं ॥

एए य मंसासिणो दोसा । इमे पुण अमंसासिणो गुणा ।

सव्वजसमज्जणादं सव्वपयाणाइ सव्वदिखाओ ।

एयाइ अमंसासित्तणस्स तण्णयं पि न समारं ॥ ^५

जे चोरसुमिणसडणा वणिहपिसाया य भूयगहदोसा^१ ।

एकेण अमंसासित्तणेण ते तणसमीहोन्ति ॥

मंसस्स वज्जणगुणा दो चेव अलं नरस्स जियसोए ।

जं जियइ निहवसगं जं च मओ सोग्गइ^२ लहइ ॥

अन्नाए भणियं । पुत्त, अलं विथारणाए । कथं चेव मे ^{१०}

वयणं तुमए त्ति । ता किं एइणा । न य इमं सव्वयं मंसं
ति । परियप्पणा खु एसा । तओ मए एयं पि पडिवज्ज-
मणुचिट्ठियं च ॥

एत्यन्तरंमि बड्डं माणवन्धमसुहकसं ति । विइयदि-
यहंमि य कओ कुमारस्स रज्जाभिसेओ । पवत्तो अहं ^{१५}
पव्वइउं । भणिओ य देवीए । अज्जउत्त, अज्जेकं पुत्त-
रज्जसुहमणुभवामो, सुए पव्वइत्तामो त्ति । तओ मए
चिन्तियं^३ किन्नेयमवरोप्परविहड्डं देवीए ववसियं । अइवा
एहं पि अत्थि चेव ।

^१ A डि, CDE ति ।

^२ B •ज्जणा, adds in the margin दोपू(?)ओ, D ज्जणा दोओ ।

^३ A सोज्जयं, B सुनइ जार ।

^४ AD add here पावानो ।

कडुद जियन्तं पि ऊ मयं^१ पि अणुमरह काह भत्तारं ।

विषहरगथं व चरियं वक्खविवहं महिलियाणं ॥

ता किं मम एहणा^२; जं एसा भणह ति । चिन्तिऊण
भणियं । सुन्दरि, पइवसि तुमं मम. जीविद्याओ^३ वि । किं
५ मए कयाह तुह पणयभङ्गो कओ ति । तओ चिन्तिथं
देवीए । पव्वयन्ते नरवहंमि अपव्वयन्तीए मए मएन्तो
कखङ्गो, वावन्ते उण मन्तिवयणओ अणुमरन्तीए वि वात्त-
रज्जपरिवालाणनिमित्तं न तहाविहो ति । ता वावाएमि
अज्ज केणह पयारेण महारायं ति । चिन्तिओ उवाओ ।

१० देमि से भोयणगथं सेव ^४कहंमि चओरदिट्ठिं वस्सिऊण
अकालखेवघायणं विधं ति । अहङ्गन्ता काह वेला । तओ
संपत्ताए भोयणवेलाए ^५उवविट्ठो अहं^६ । वित्थरियं महसा
विष्णुणे भोयणं । सुहमासियं ^७संहरऊण दुक्का भुञ्जावया ।
सहाविथा देवी, आगथा य एसा । ^८असत्किञ्जमाणतात्त-

१५ उउविससंजोरएण किलाहारपरिणामणसमत्थेणं असियपउ-
त्तेण जोगवडएण सह आगन्तूण उवविट्ठो । एसा य भुञ्जा

१ D मयं । २ D adds विचारेव । ३ D पाचावं । ४ MSS कहंमि ।

५ D has these words after भोयवं ।

६ D चारउव ।

७ B reads this passage as follows: अमिहत्तिज्जमाणेव संजोवे विष-
भरिवाह यवमवडुत्तो उव मर भुज्जाए वररिष दाज्ज निज्जतात्तंमुत्तिविमववीथं
ने पण्णमवडुत्तिवं, D: असत्किञ्जमावसंजोवविषभरिवाह यवमवडुत्तोए पुट्ठता उव
मर । तज भुज्जाए वररिष दाज्ज विषदात्तंमुत्तिविम उववीथं न पण्णमवडुत्तिवं ।

८ A om. the following three words.

सह मए । भुक्तावसाणे य आयमणवेलाए अवणीएसु चओ-
 रेसु पव्वन्तभक्कणिक्कं^१ आहारपरिणामणसमत्थं^२ अण्णेगदव्व-
 संजुयं^३ उवणीयं^४ ने जोयवड्ढं, भक्खियं मए निम्बियण्णे ।
 भुक्तावसाणे य कथसोद्याधारो गओ वासभवणं^५ । एत्यन्तरंमि
 विद्यन्निओ विद्यविचारो, सिमिसिमियं ने अज्जेहि, अज्जुयं^६
 गया जीहा, सामलीह्णया करह्णया, पव्वायं वयणकमळं,
 निरुद्धो लोचणपसरु । तओ अहं तहाविहमणाविक्खणीय-
 मवत्थन्तरमणुवन्तो निवडिओ सीहासणाओ । 'हा हा
 किमेयं' ति विस्सो ने समीवमागओ^७ पडिहारो । भण्णिओ
 य तेण 'देव, किमेयं' ति । तओ जडा^८ जीह त्ति न^९
 जंयियं मए । निरुविओ तेण, उवल्लुहो ने विस्सविचारो ।
 भण्णियं च णेण । अरे वाहरह सिग्घं विस्सपओयनिग्घायण-
 समत्थे वेज्जे । तओ 'न सोहणं वेज्जवाहरणं' ति चिन्तयन्ती
 वसंभमसमुत्तिनुत्तरीया हाहारवं करेमाणी निवडिया
 ममोवरि देवी । अवणीयं च तीए निरंसुगं^{१०} सेव कन्द-^{११}
 माणीए मसं अज्जुट्ठयज्जुलीहिं^{१२} कण्ठगयं मम पौडाए जीवियं ।

तओ अहं, देवाणप्पिया, पियाए वावारओ समाणो
 अट्ठण्णाणदोसेण हिमवन्तदाहिणदिस्सालगे^{१३} सिस्सिन्धपव्वए
 ससुप्पओ बरिहिणीए कुत्थिंदि । आओ कालक्कमेण । तओ

१ CE om. २ BD om. ३ D adds उवणिहो सीहासणे, B i. marg.

४ D वलीववड्ढं ।

५ D जडा ।

६ B विद्यजीयं ।

७ D adds संसाहसववड्ढं ।

८ D *सावल्लो ।

बाह्यो चेव जण्णिं वावाहजण गहिओ वाहजुवाणेण,
 दिओ सत्तुयपत्यएणं मन्दावाडयवाणिओ गामतणवरस्स ।
 तत्थ य^१ अजायपत्तो खीउपहातणहावेयणाओ अणुवण्णो
 चिट्ठामि । तिव्वयरीए कुहावेयणाए^२ पडिपेत्तिओ किमिए
 ५ खाइउं पयत्तो णि । तेहि य मे पावकस्सेहिं संधुक्किज्जमाणं
 वित्तारमुवगयं सरौरं । जाओ मे विविहरयणामेलसक्कओ
 पिक्कयभारो । तओ अहं गाहिओ नडुकलं, पेसिओ य
 तेण 'सुन्दरो' त्ति कल्लिजण नियपुत्तस्स चेव पाऊउं राइणो
 गुणहरस्स ॥ इओ य जसोहरा वि मे पुम्भजमजणणी मम
 १० मरणदिवसंमि चेव अडवसट्ठा मरिजण पावकमवत्तिययाए^३
 करहाडयविसए धमजरयसन्निवेसंमि कुक्कुरीगभंमि कुक्कुर-
 त्ताए उववन्ना । जाओ य कुक्कुरो^४ । सो य 'मणपवणवेय-
 दत्तो' त्ति धमपूरयसामिणा गुणधरस्स चेव^५ पेसिओ
 कोसत्तियं ति । पत्ता अन्हे दुवे वि समयं चेव विसाणं,
 १५ पेसिया य अत्थाइयामण्डवगयस्स रओ, दिट्ठा य तेण ।
 जाया एयस्स अन्हेसु पौई, पसंसिया दुवे वि । समप्पिओ
 सुणओ अयण्डमच्चुस्स 'सोणहियमयहरस्स, अहं च राय-
 सडणपरिवात्तयस्स नीलकण्ठस्स^६ । भणिओ य सोणहिओ ।
 अदे जाणाहि चेव तुमं, जहा अहं दोसु दढं पयत्तो पया-

१ D om. २ D अडिवाह । ३ D addⁿ कट्टिच काउल्लरेव ।

४ B adds राइणो मम पुत्तस्स । ५ B सोवहियस्स, D prima manu.

६ D नीलकण्ठमिवावस्स ।

वाक्ये पारङ्गीय य । सुणएसु जीवघायणं सुहं^१ति, ता
महन्तं जन्तं करेष्वासि न्ति । तेण भणियं 'जं देवो आण-
वेद' न्ति । दुवे वि थ अण्हे जहाविहिंं लालेद नरवई ।
एवं च अदक्कन्तो कोद कासो ॥

अजया य अहं गयणयलपासायसंठियं आहूतो इन्द- १
नीलनिष्पूहयं । तत्थ अन्तेउराणं रसणनेउरनिणाथगभिणं
नवजलहरसहं पिव^२ गुणणिद्यासुरयनिग्घोसमायल्लिज्जल
नद्धिजं पयन्तो । तयवसाणे^३य वाथायणविवरेगदेसेण दिट्ठा
मए चित्तसाखियाए सह खुज्जएण सयणप्पक्के रदसुहमण-
हवन्तो नयणावल्ली । तं च मे दट्ठणं^४ समुप्पज्जं जाइस्सरणं^५ । १०
तश्चो कसवसयत्तणेण अमरिमाणलपलित्तेणं चच्चुनहग्गेहि
'वि लल्लिउमारड्डो । तीए वि तस्स सन्निधं खुज्जस्स
गेप्पिज्जणं कोहमयलउउयं कोहाभिभूयाए पण्णो अहं पण-
हणीए । पणारविहसो^६ निवडिओ सोवाणवत्तणीए, लुठ-
माणो पत्तो तमुहेसं, जत्थ नरवई जूयं खेत्तद न्ति । १५
मग्गओ य मे 'गेणह गेणह' न्ति संलवन्तो समागओ देवी-

१ E. वसुदे ।

२ CE. भू. ।

३ D. घ ।

४ D adds चित्तं समुप्पज्जा जहा विट्ठुज्जादन्ति । पण्णता य ईशारवापति-
वाक्यान्तं तज, B i. marg.

५ B. जाइस्सरणं ।

६ BD read this passage thus: विह्वलार मर तेहि वि च ररसंनविच-
खिरहि भूयसेहि पणओ चचं । पणारविह- etc.

७ D विहसंनलो ।

८ B ईशच ।

- परियसो । तं च तद्वाविहं सहं सोऊण तद्देसवन्तिणा तेण
 पुब्बभवजणणीसुणएण धाविऊण गहिओ अहं । चेप्पमाणं च
 मं पेप्पिऊण राइणा हाहारवं करेमाणेण पइओ सो
 सुणओ ^१अरुक्काणं ति । पहारविहसंघलेण वमन-
 ५ रहरं सुओ अहं तेण । कण्ठगयपाणा निवजिया दुवे वि
 अन्हे धरणिवट्ठे । सोगमुवगओ राधा । आणत्ता तेण पुरो-
 हियप्पमुहा मणुत्ता । जहा तायत्तु उवरयत्तु अज्जियाए च
 कासायससवप्पचन्दणकट्टेहिं महन्तो सक्कारो कओ सोग्गह-
 निबन्धणाइं ^२दिआइं महादाणाइं, तद्वा एयाण वि उवर-
 १० याण कायव्वं ति । एयमायसिऊण चिन्तियं मेए । अओ ण
 खणु पुत्तएणं सव्वसक्कारो पाविओ दिआइं णे सोग्गह-
 निबन्धणाइं दाणाइं, अहं पुण तिरिक्कजोणीए वि अओ-
 ष्छिआए दुहाइ किमिए खायन्तो सुणएहि य खज्जमाणो
 चिट्ठामि । अओ ^३गइयथा कआणं । एवं चिन्तयन्तस्स
 १५ विमुक्कं सरीरयं जीविणं ॥

तओ अहं, देवाणप्पिया^४, सुवेसपव्वधावरदिसाभाए
 अत्थि दुप्पवेसं नाम वणं, तंमि य
 उवभोगजोग्गपक्कवपुप्फफलप्पहाहिउदगपभट्ठे ।

१ AD चकुच., B अरुक्काणं ति ।

२ A विरआइ, B om, E inserts च ।

३ D has instead of this: विचिन्तया कक्कपरिबोर ।

४ D adds: महानसंनदुक्कपौचिचिओ तत्त मओ समो ; B i. marg.

सौयस्त्रि-घोडि-^१वसू-कथर-खहराहसंक्रिषे ॥

ताड-वड-खप्प-खञ्जण-सुखयरगहीरदुखसंचारे ।

विविह^२विसविडविनिगयवकुडतिखग्गकण्टइए ॥

एयारिसंमि य वणे नौसेसं चिय निराभिरामंमि ।

काणपसतीए गम्मे जणिओऽहं^३ कुण्टपसएणं ॥

५

तस्य "गम्मे नरयकुम्भीपागाहरेगवेयणं विसहमाणो
असंपणिए चेव पसवकाले जाओ णि दुप्पवेसे वणे । अओ-
ण्णिअकुहापीडियाए य पण्डं मे जणणीए यणएसु खीरं ।
तओ अहं बुभुक्कापरिमिलाणदेशे तस्य परिषमन्तो गोखु-
रयकण्टए खाइउमाठन्तो । तओ समं पावेण वित्तारमुवगयं १०
मे सरीरं । इओ य ओ पुब्बयरजम्ममाइसुणओ अट्टण्णाण-
सुवगओ मरिजण समुप्पओ इमंमि चेव दुप्पवेसे वणे
भुयङ्गमत्ताए त्ति । दिट्ठो य ओ मए कालपाओ व्व विदुमं-
मणिरत्तनयणो घणन्धयारण्णवी ससिकलाकोडिधवल्लदाढो
वल्लजमल्लजीहा जल्लासयसमौवे दडुरं खायमाणो त्ति । १५
तओ बुभुक्कापरिगएणं अविचारिजण परिणहं गहिओ मए
पुण्णदेशे । तेण वि य नयणसिधिसिहाजालाभासुरमवल्लोह-
जण उल्लो अहं^४ वयणदेशे । एवं च अज्जाणकोहवसया दुवे
वि अन्ने परोप्परं खाइउमारुहा^५ । एत्यन्तरंमि अदिट्ठपुब्बेण

१ A व०, B ०दू०, D घोडितचक्र ।

२ D विसवविमवचंनुह ।

३ B कुड, D कुड ।

४ ACDE गम्भावाण्डुं ।

५ D prefixes निवह ।

६ B ०उलो ।

गहिओ अहं तरच्छेण, पाडिओ^१ महियले । तओ सो ममं
खाइउं पयत्तो । किह । चमं चरचराए फालयन्तो, छिराओ
तडतडाए तोडयन्तो, ^२सोणियं ठग्गठग्गाए ^३घोइयन्तो,
अट्टियाहं कडकडाए मोडयन्तो त्ति । अवि य

५ तह खाइउं पयत्तो जह मज्झं खज्जमाणसहेण^४ ।

भीएण व नीसेमं जीवेण कलेवरं मुक्कं ॥

तओ अहं, देवाणप्पिया, एवं सकस्यविणिवाइओ समाणो^५
तयेव विसालाए नयरीए दुट्ठोदयाभिहाणाए निजयाए
महाइहंमि तत्य मीणीए गम्भपुडए रोहियमच्छत्ताए समुप्पओ
१० ण्हि । सो वि य कण्हमप्पो तहा मरिऊण इमाए चेव सरि-
याए सुंसुमारत्ताए त्ति । जाया कालक्कमेणं । अजया अहं
तत्य चेव परिकमन्तो दिट्ठो सुंसुमारेण, गहिओ पुच्छभाए ।
एत्यन्तरंमि मज्जणनिमित्तं समागयाओ अन्नेउरचेडियाओ ।
दिस्सा चिसाइयाभिहाणाए चेडियाए झप्पा । तओ मं मोत्तूण
१५ सा गहिया अणेण । मयराहं च पलाणो अहं । तौए वि य 'हा
कहं गहिया गहिय' त्ति महन्तमारडियं । धरिया लोएण ।
कल्लयल्लरवेण समागया मच्छवन्भा । ओयरिऊण मुयाविया
चेडी गहिओ 'य सुंसुमारो, मारिओ दुक्कमारेणं ॥

१. B adds पडिउ ।

२ B सोणियं उयडवाए, D सोणियं वडववाए ।

३ ACE पियंतो ।

४ D चइहस

५ BD read this passage as follows चत्ति उक्कं चिनयरिसमाचत्ते निज,
माव करिवा तव मोचोइ १ D om.

अदकनो वोइ कालो । एत्यन्तरंमि अहं केवइपुरिसेहिं
 समासासिओ जालेणं, गहिओ जीवन्तओ, 'महामच्छो'
 त्ति कलिऊण समुप्पन्नकज्जेहिं पाड्डनिमित्तमुवणीओ
 गुणहरस्सु । परितुट्ठो राया । 'संपाडियं पओयणं तेसिं ।
 नीओ तेण नयणावलीए समौवं । भणिया य एस । 'अम्ब, ४
 एयस्स रोद्धियमच्छस्स पुच्छभायं तायं अज्जियं च उद्दिमिऊण
 माहणाणं रन्धावेहि, उवरिमभायं च पक्कतलियं काऊण
 मग्गमत्तणो य 'विहकं करेज्जासि' । एवं च मे सुण-
 माणस्स देविं च पेच्छिऊण समुप्पन्नं 'जाइस्सरणं । एवं च
 रक्षा समाणत्ते हिन्दिऊण पुच्छखण्डं पेसियं 'माहणाणं १०
 नयणावलीए । सेसदेहमि निच्छस्सियाइं 'धवत्ताइं, दिअं
 'तिगडुक्कडं चिङ्गुलोणं परिसित्तो हलिहापाणिण । तओ
 उव्वत्तन्तमखणभरियाए पत्तिओ महकवलीए, संवत्तुव्वत्तएण
 तल्लिज्जिडं पयत्तो ।

तो हिसिभिन्नं पक्कं खाहिइ पुत्तो ममं ति जाणामि । १५

तिव्ववियणाहिभूओ न धम्मज्ञाणं झियाएमि ॥

इय वि कयत्तिओ मे निरयगदसमाणएहि दुक्खेहिं ।

दडकम्मनियलवद्धो न सुयइ जीवो सरीरं ति ॥

१ D om. this sentence.

१ D adds जहा

२ B विसेसं ।

४ BD adds ति ।

५ B जाइस्सु. D adds मे ।

१ AC नहाचसं

७ D जहाइ, B चविहाइ i marg.

८ D निवत्तुव्वत्तएण

१एवं च तस्य निव्वेयणाभिभूओ चिट्ठामि । एयं च ताव एयं ॥

इओ य विमालानयरीए पाणवाडए जा १ना पुव्वभवजणी सुसुमारभवे वट्टमाणौ वावाइया, सा तस्य केलियत्ताए ५ समुप्पन्ना । तओ तीए गम्भंमि एल्यत्ताए पक्खित्तो न्हि । जाओ कालक्कमेणं पत्तो गोव्वणं । महामोहमोहियमणो मेहणनिमित्तं आरूढो ३अस्सयं । दिट्ठो य नियजुहवइणा ; ५कसायजोएणं तहा इओ ममदेसे, जहा पाणे परिचरज्जण निययवौएण चेव समुप्पन्नो तीए गम्भंमि । अवि य

१० कम्ममल्लविणडिएणं तस्य मरन्तेण मन्दभगेणं ।

अप्पा ५अप्पण च्चिय जणिओ जणणीए गम्भंमि ॥

१सा य पञ्चामस्रे पसवकाले गुणहरेण रक्खा पारड्ढीओ नियत्तमाणेण अण्णासाइयज्जपाणिणा ० तहाविहच्चेत्तभायंमि कायजइयाए मन्दं मन्दं परिमक्कमाणौ आयसमायडिज्जण १५ ५कोडण्डं विट्ठा १कलियमरेण । पहारगइययाए निवडिया धरणिवट्ठे । लद्धल्लखो परितुट्ठो राया, समागओ तमुहेमं । दिट्ठा फुरफुरेत्तपाणा, 'आवक्खत्ता एम' न्ति ल्लखिया तेणं ।

१ BD read एवं च तिस्ररेयवड पाविज्जइ इम पि ताव पावण न्ति । उज्जोवी पावकाले जा सा पुव्वभव• etc. १ E ने ।

१ D चंययं ।

३ BD कसायीइयणं च ।

५ D हि ।

१ D चरुत्तंती कीर काळी समसस्रे पसवकाले सम पुतेच चेव ।

७ B ० हावि चिच ।

८ B कोदं ।

९ A कवि०, CE कवि० ।

तश्चो य से उयरं विचारिजणं^१ नौणिओ अहं । समप्पिओ
 अथापाकम्म^२ । अन्नयणपाणेणं जीविओ पत्तो कुमारभावं ।
 एत्यन्तरंमि पारद्वौफलनिमित्तं^३ गुणहरेण कुलदेवयापूया-
 विहाणं कथं । 'भोयणत्थं वावाइया पस्सरस महिसया ।
 बम्भणजणभोयणत्थं च सुसंभियं कथं महिसमंसं । इओ ५
 य 'किर पविच्चमुहो मेसो हवइ' त्ति^४ [लोयवाओ]
 आणाविओ अहयं कायसुणउच्चिट्ठरद्वपक्कपरिमोहणनिमित्तं
 सूवयारेणं, 'ठाविओ महाणसद्वारे । तश्चो मए उस्सिङ्गियं
 तं मंसं, भुत्त बम्भणेहिं, विइणं आयमणं । उट्ठिया दिथवरा
 ठिया^५ य पत्तिथा-पत्तिथाहिं । एत्यन्तरंमि विसेसुज्जलनेवक्कं^६
 अन्नेउरं घेत्तूण आगओ गुणहरो । तं च मे दट्ठूणं ममुप्पक्कं
 जाइस्सरणं । विक्खाओ मे^७ मव्ववुत्तन्तो । 'चलणेसु निवडिउणं
 वाइया बम्भणा । भणियं च तेण । एसा पत्तिथा तायस्स
 उवणमउ, एसा य अप्पियाए, एयाओ य कुलदेवयाए त्ति ।
 ११ तं पडिस्सुयं बम्भणेहिं । चिन्तियं च मए । अहो एवं पि नाम १५
 पुत्तए जयन्ते अहं दुक्खिओ त्ति । एत्यन्तरंमि भोयणनिमित्तं

१ D नौषौउ ।

२ E = पाकयस्स, D adds ते च ।

३ ACE = चकण ।

४ D भोयणं ।

५ In B the preceding passage is in the margin, and the word लोयवाओ is omitted, also in D.

६ D उवडि ।

७ DE om., E om. पत्तिथा

= D adds पयडा ईचारेया

चिन्ता तयचंतरं च ।

८ D तया ।

१० D adds यन्तरिण ।

११ D adds तउ ।

चेव सयलमाइल्लोयपरियओ^१ उवविट्ठो राया । दिट्ठाओ
 देवौओ, न दिट्ठा नयणावल्लौ । तओ मए चिन्तियं । अह
 कहिं पुण मा^२ भविस्सइ । एत्यन्तरंमि अञ्जं उद्दिमिऊण भणियं
 एगाए चेडौए । हला सुन्दरिए, इह अञ्जं चेव इमे महिसया
 १ वावाइया, ता किं पुण एस एवंविहो पूइगन्धो त्ति । तौए
 भणियं । हला पेम्ममञ्जूसिए, न एस महिसगन्धो ; एसो खु
 देवौण नयणावल्लौए तहाऽजिणे रसलोलुयत्तणेण ^३मच्छयं
 खाइऊण कोढगहियाए वणन्तहग्गिणो देहनिस्सुन्दवाओ ।
 इयरीए भणियं । हला सुन्दरिए, न एस मच्छयाहारमेत्त-
 १० समुप्पन्नो कोढो, किं तु तहासञ्जावियमहारायविष-
 प्पओयवावायणजणियपावममुत्थो त्ति । ता अलमन्हाणमि-
 मौए । एहि अञ्जओ गच्छन्त ^४ता मा किंपि आणत्तियं
 देइस्सइ त्ति^५ । गयाओ चेडियाओ । तओ मविसेसं पल्लोइया
 मए दिट्ठा य एक्कपामोवविट्ठा ^६मस्त्रियासहस्समंपायदूसिया
 ११ विणिग्गयातम्भनयणा नयणावल्लि त्ति । तओ तं पेच्छिऊण
 तिब्बयरदुक्कसंतत्तो सोइउं पवत्तो । कइं ।

हा किह^१ मा पच्चकं कम्ममल्लोच्छादया पणइणी मे ।

जम्भन्तरं ^२व पत्ता रुवविवज्जासभेएण ॥

१ B परिचरिषा ।

१ ACE om

२ D मच्छमंस ।

३ D ताव corrected from मा य ।

४ B मच्छिया० ।

५ D कइ ।

६ D पवत्ता ।

वयणेण यणहरेणं ^१चरणेहि थ जीठ निक्किया आसि ।

सव्वविलयाणमहिं सोहा मभिवल्लमकमलाणं ॥

तीए चिय पेच्छ कहं अङ्गुलिविगमखयसंगमेहिं ^२ च ।

ते चेव हन्दि देसा धणियं उब्बेवया ^३ जाया ॥

केसाहरनयणेहिं ^४ सविष्णुमुभ्भन्तपेच्छिपहिं च । ५

तिस्सतवाण सुणीण वि जा चित्तहरा दढमासि ॥

स ^५स्येय कइ णु एण्हिं तेहिं चिय पावपरिणइवसेण ।

चिन्तिज्जन्ती वि पिया कामोण वि कुणइ ^६निब्बेयं ॥

एवं च चिन्तयन्तो जाव कंचि कासं चिट्ठामि, ताव

सहाविश्रो राइणा सूवयारो, भणिश्रो य । अरे न हसइ मे १०

महिमयमं, ता अन्नं किंपि लज्जं आणेहिं ति । तश्रो

सूवयारेण ^७कल्लिज्जण 'चण्डसामणो देवो, मा कालखेवो

चविस्सइ' ति ^८ममं चेव एक्कं सत्थियं ^९केत्तूणं कयं भडित्तयं,

पेसियं च रज्जो । तेण वि य 'तायस्स उवणमउ' ति

भणिज्जण ^{१०}'दब्बावियं येवमग्गासणियवक्खणाणं, पेसियं ^{११}च १५

किंपि नयणावलीए, भुत्तं ^{१२}च सेसमप्पणा ॥ एत्थन्तरंमि ^{१३}य

जा मा महं जणणी गुणहरेण वावादया आसि ^{१४}, सा

कल्लिज्जविसए ^{१५}महिमोए ^{१६}कुप्पिमि महिसओ मकुप्पओ ;

१ D नयणेय ।

२ B ० रंहरहि ।

३ BI उब्बेवया ।

४ E चिय

५ B संय ।

६ D उब्बेयं ।

७ BD किंतिथं om. कल्लिज्जण ।

८ BD add तज्ज ।

९ B पारसं, D चंमं ।

१० B देवा०

११ D om.

१२ AC om.

'वड्डिओ 'कालक्कमेणं । सो य भण्डभारयं^१ वहन्तो ममागओ
 'विमालं नयरिं । वावाइओ य तेण जलपियण्णहाणमिमिन्तं
 'सिप्पानइं समोयरन्तो आसवन्दुरापहाणो^२ वोलाहकिसोरो ।
 'निवेइयं रओ । भणियं च णेण । अरे आणेह तं
 १ दुट्ठमहिंसयं । नरवइसमाएमाणन्तरं च 'आणौओ एओ^३ ।
 तओ तं दट्ठूण रोसफुरियाहरेण सूवयारं सदाविज्जण
 भणियं राइणा । अरे एयं दुरायारं दुट्ठमहिंसयं सजीवं
 चेव लज्जं भडित्तयं करेहि त्ति । 'निहया मयलदिसासु
 लोहखोण्डया,^४ लोहमङ्गलाहिं च नियामिओ 'लोहखोण्ड-
 १० एसु । कयं च से तिगडुगहिङ्गुलवणजलभरियं पुरओ
 महाकडाहं । पञ्जालिओ 'य चउसु त्रि दिसासु नाददूरंमि
 चेव खडरवरसारकट्ठेहिं ऊयामणो । तओ 'य सो महामइन्तेण
 अग्निणा पच्चमाणो सुक्कोट्टकण्ठतालू तिव्वतिसापरिगओ^{११}
 अहिययरं दुक्कं जणयन्तं खारपाणियं पिवित्तमारड्डो ।
 १५ पल्लोविओ तेण सो देहमज्जे । निग्गयं 'च से बीयपासेणं
 'किव्विमं । एत्यन्तरंमि ममाणत्तं राइणा । पेसेहि लज्जं
 महिसयभडित्तयं त्ति । तओ जत्य जत्य 'पक्कममं, तओ

१ D om.

२ D 'भारयं ।

३ BD लज्जेओ ।

४ AC विणं नइ ।

५ A 'सदुर' ।

६ AC निवेइओ च ।

७ B समाओउ ।

८ B om.

९ E adds तेव वि च ।

१० BCE 'ओउया

११ B चउसु E ओउसु ।

१२ D om.

१३ B 'निवाय ।

१४ in D before से ।

१५ D पक्कं ।

तत्रो क्तिन्दिऊण पेसियं सूवयारेण । सित्तो य एसो
 'घयउत्तेडएहिं । पखित्तं च 'सहिणवट्टियं लोणं । विसेसेण
 पञ्जालिओ जलणो । एत्यन्तरंमि आगओ रायपरिवेसओ ।
 भणियं च णेण । अरे अन्नं पि विजार्इयं भडित्तयं लल्लं
 देहि त्ति । तत्रो 'पुल्लइओ अहं सूवयारेण' । 'भडित्तयं ५
 'कम्पिहामि' त्ति संमूढो हियएण, 'उल्लकं मिराजालं,
 विहडिओ अट्टिवन्धो, 'गलियाइं सव्विन्दियवसाइं । तत्रो
 कण्ठगयपाणो चेव गहिओ सूवयारेण, क्खिं मे
 "बिइयपासयं । तिसुक्को य मे देहो औविएण ॥

तत्रो, देवाणप्पिया, एगसमयंमि चेव सो महिसयजौवो १०
 अहं च मरिऊण उप्पन्ना विमानापाणवाडए^१ कुक्कुडौए
 गन्धंमि । अइक्कन्तो कोइ कालो । उवत्थिए पसवकाले
 वावाइया णे जणणौ मज्जारपोयएण । कयवरोवरिं च तं
 खायमाणस्स गलियं अप्पडयदुगं । गत्रो मज्जारो । पखित्तो
 य णे उवरि 'काएवि चण्डालीए सुप्पकोणेण कम्पवो । १५
 'तदन्नापहावेण औविया अन्हे । फुडियाइं अप्पडयाइं ।
 निग्गया अन्हे । गहियाइ 'अणुहल्लाभिहाणेण चण्डालदारएणं,

१ D लिउत्ते० । २ B मचच०, D सविइयवट्टियं । ३ B एसोईउ ।

४ BD add भडित्तयमिमित्तं चार्इव रोहाय दिहोय । ५ D चक्कोहामि ।

६ ACE उल्लकं । ७ CE विरालियाइ ८ B औय० । ९ B पडियाच० ।

१० A om., BCD चक्क० । ११ A तउन्ना०, C तओउन्ना०, B तउवहा० ।

१२ ACE चण्डाला० ; B, and C in the Chāyā have चण्डक० ।

जीवाविथा तेण । जायाओ णे चन्दचन्दिमामच्छहाओ
 पिच्छावलीओ, समुच्चूया मे सुयमुहगुञ्जद्वारायसरिसा चूला
 'गह्वरचक्रसरिसा य मे चञ्चू । एत्यन्तरंमि दिट्ठाइं अन्हे
 कालदण्डवासिएण । 'अहो इमाइं राइणो खेत्तणजोगाइं'
 १ ति गहियाइं^१ तेण उवणीयाइं^२ च गुणहरस्स । परितुट्ठो
 राया । समप्पियाइं च णे एयस्स चैव कालदण्डवासियस्स ।
 भणिओ य एसो । अरे जत्य जत्य वच्चामि, तत्य तत्य
 एयाइं आणेरव्वाइं । पडिस्सुयमणेण । अस्सया मयल्लेउर-
 परियरिओ^३ वमन्तकीलानिमित्तं^४ गओ कुसुमायरुज्जाणं
 १० राया । नौयाइं अन्हे तहिं कालदण्डवासिएण । ठिओ
 उज्जाणतिल्लयभूए बालकयलीहरयपरिक्खित्ते माइवील्लया-
 मण्डवे राया । इयरो वि मइ अन्हेहिं गओ असोयवीरियं^५ ।
 दिट्ठो य तत्य भयवं^६ ममिस्सुगणपरिवुडो समप्पिहाभिहाणो
 आयरिओ त्ति । तओ अल्लियवन्दणं^७ करेन्तो उवगओ
 १५ साउमूलं, धम्मकाहिओ तेणं । तओ तं तवमरिविरायन्तदेहं
 दट्ठूणं आयल्लिज्जण पयइस्सुन्दरं^८ तस्स वयणं^९ उवमन्तो वि य
 एसो । भणियं च णेण । भयवं, कौदसो तुम्हाण धमो ।
 भयवया भणियं ।^{१०} सुण ।

१ ACE om. all down to एत्यन्तरंमि । २ D adds च दोवारं दास्य ।

३ D om. ४ १. परियओ मओ । ५ E om.

६ D adds इहवासि । ७ D adds साउ ८ D करेता ।

९ D चरचवविविचयं । १० D adds ईसि ११ BD सुच भवो ।

सयलसत्तसाहारणो एगो चेव धम्मो । मूढो य एत्थ
अण्हिगयसत्यपरमत्थो जणो भेए ^१कप्पेइ । सो उण समासेण
इमो । मणवयणकायजोगेहिं परपौडाए अकरणं, तथा
सुपरिसुद्धस्स अणलियस्स भामणं, तणमेत्तस्स वि अदत्ता-
दाणस्स अग्गहणं, मणवयणकायजोगेहिं अवम्भचेरपरिवज्जणं, ^१
गोसुवण्हिरसाइएसुं च अपरिग्गहो; तथा निसिभत्तवज्जणं,
वायाल्लोसेसणादोससुद्धपिण्डपरिभोओ ॥

एत्थन्तरंमि भणियं दण्डवासिएणं । भयवं, अलं एइणा;
कहेहि गिहिधम्मं । कहिओ से भयवया पञ्चाणुव्वयाइओ
सावयधम्मो । भणियं च णेण । भयवं, करेमि अहमेयं धम्मं । ^{१०}
नवरं पुव्वपुरिसक्कमागयं^१ वेयविहिण्ण विहिणा न परि-
सएमि पसुवहं ति । भयवया भणियं । जइ न परिचयसि,
तओ इमं कुक्कुडमिऊणं जहा ^२तहा पाविहिमि संसारमायरे
अणत्थं ति । दण्डवासिएण भणियं । भयवं, किं पुण न
परिचत्तमिमेहिं, को वा पाविओ अणत्थो । तओ भयवया^३ ^{१५}
जहा अन्हे जणणितणया आमि, जहा य पिट्ठमयकुक्कुडवहो
कओ, जहा य

सिहिसाणसप्पपसया मीणोहारा य^४ अइयमेसा य ।

महिसयकुक्कुडपत्ती जाया संमारजलहिंमि ॥

१ D विक्कपेइ ।

२ D adds चेव ।

३ Bi marg., Com.

४ BD add भयियं । सुवाहि भइ इमं । तथा साहिउमारवो ।

५ D adds सुसुमारव ।

जाहं च णे पत्ताहं 'तिव्वदुरकाहं, मव्वमेय' सुयाह-
 सयनाणिणा साहियं ति । एयं च मोऊण परं सवेगमावन्नो
 दण्डवासिन्नो । भणियं च णेण । भयवं, अलं मे इयपरिणाम-
 दारुणेणं वेयविहिण्णवि 'पसुवहेणं' देहि मे गिहिधम्मो-
 ५ चियाहं वयाहं । तन्नो भयवया तित्थयरभासिएणं विहिण्ण
 से दिन्नो संसारजलहिवोहित्यभुन्नो पच्चनमोक्कारो, तद्वा
 थूलयपाणादवायविरमंणादयाहं' च वयाहं । गहियाहं च
 णेण नियच्चरियसवणममुप्पन्नजादस्सरणेहिं परमहवेगागएहि
 'य अन्नेहिं । तन्नो परिअसविसेमन्नो 'मपत्तभुवणगुरुधम्म-
 १० वोहेहिं' 'निट्ठवियसाणुबन्धासुहकम्मोहिं कूजियं अन्नेहिं । सुयं
 च तं राइणा दूमहरन्तरगएणं जयावलीए मइ सुरयसोक्क-
 मणुह्वन्तेणं ति । गहियमणेण पामत्तं धणुवरं, मन्निन्नो
 तौरियासरो,' 'देवि, पेष्क मे मद्देहिज्जणं' ति भणिऊण
 मुक्को, 'तन्नो णेण वावाइयाहं अन्ने ॥

१५ समुप्पन्नाणि तरकणं देव भुत्तमुत्ताए' जयावलीए '११'चेव
 कुष्किंमि । आविष्णुयजिणधम्मवोहिगम्भपहावेण समुप्पन्नो
 तौए दढं अभयदाणपरिणामो । दिन्नं मत्तेसु अभयदाणं ।
 जायाहं काकक्खमेणं अहं दारन्नो जणणी मे दारय ति ।

१ D adds सारौरमायसाहं ।

१ D adds 'मन्नाणं ।

१ D om पसु and adds ति ।

५ D 'वेरम' ।

५ DE चवेहि च ।

६ ABCE 'भवय' ।

७ B निवविहङ्गाण० ।

८ D तोतोया ।

९ ACDE च ।

१० DE 'मुद्धार' ।

११ E om.

गन्धत्येहिं च अन्धेहिं जणणी अभयटाणपरा आसि; अन्धो
पइटाविद्याहं नामाहं मण्णं अभयहई इयरीए अभयमइ त्ति ।
वड्डुयाहं च अन्धे देहोवचएण कलाकलावेण य । चिन्तियं
च राइणा । करेमिं अभयमईए विवाहं अभयहइणो य
जुयरज्जाभिसेयं ति ॥

एत्यन्तरंमि पयट्ठो पारट्ठिं राया, निग्गन्धो विसालाओ,
पत्तो उज्जाणन्तरं । द्विक्को कुसुमामोयसुरहिणा मारुएणं ।
अवल्लोइयं च १णेण तमुज्जाणं । दिट्ठो य तत्थ तिलयपायवा-
सन्धे झानसुवगन्धो २सुदत्तो नाम सुणिवरो । 'अवमउणो खु
एणो पारट्ठोपयट्ठस्स ता एयस्स कयत्थणाए चेव माणेमि १०
एथं' ति चिन्तिऊण ३कुक्कुक्कारमारं सुयाविद्या सुणया ।
अयालमच्चू तिव मिग्घवेएण पत्ता सुणिवरममौवं । सुऊयऊया-
सणो विव तवप्पहाए जलन्तदेहो दिट्ठो तेहिं सुणिवरो ।

तो तं समुज्जलन्तं माणा दट्ठुण निप्पहा जाया ।

ओसहिगन्धामोडियपक्खट्ठविमा भुयङ्ग व्व ॥ १५

तवकम्पपहावेणं काऊण पयाहिणं सुणयवण्डं ।

४धरणिगयमत्यएहिं पडियं पाए सुणिवरस्स ॥

तन्धो तं दट्ठण विल्लिओ राया । चिन्तियं च णेण ।

अहो वरं एए ५सुणहपुरिसा न उण अहं पुरिमसुणहो,

१ B तेच. om. तमुज्जाणं २ occasionally spelled सुयत्त in AC.

३ AB बुक्कु. ४ D शङ्खत्तमत्तरहिं. ५ A सुवपुं, B सुवपुं.

- जेण एवं तवचरणनिरयस्स भयवञ्चो वि अकुसलं चिन्तियं
 ति । एत्यन्तरंमि समागञ्चो 'मयलाए विसालानघरीए
 पहाणो साहुवन्दणनिमित्तं राइणो सेव बालमिन्नो जिण-
 वयणभावियमई अरहदत्तो नाम सेट्ठिपुत्तो त्ति । विस्वाञ्चो
 ५ य तेण राइणो परलोयनिरवेरुक्कयाए सुणिवरोवसग्गो ।
 तञ्चो पणमिज्जण भणिञ्चो तेण नरवई 'देव, किमेयं' ति ।
 राइणा भणियं । जमुचियं पुरिससारमेयस्स । अरहयत्तेण
 भणियं । देव, पुरिसमीहो खु तुमं, ता किं एइणा ।
 ओयरह तुरङ्गमाञ्चो, वन्दह भयवन्तं सुदत्तमुणिवरं । एसो
 १० खु कलिङ्गाहिंस्स अमरदत्तस्स पुत्तो सुदत्तो नाम
 नरवई^१ । एयस्स पढमजोव्वणे वट्ठमाणस्स उवणीञ्चो आरक्कि-
 एण तक्करो । भणियं १५ च तेण । देव, एएण परघरं
 पविमिज्जण एगं मइज्जगं वावाइय सुट्ठं घरं, नीसरन्तो
 गहिञ्चो अन्हेहिं; संपथं देवो पमाणं ति । २० एयं च सोज्जण
 १५ सहाविद्या णेण धम्ममत्थपाठया, भणिया य । एयस्स इमिणा
 आरक्किएण एम दोसो कहिञ्चो, ता कीइसो इमस्स दण्डो
 त्ति । तेहिं भणियं । देव, पुरिसघायञ्चो परदम्भावहारौ य
 एसो; ता २५ तियचउक्कचसरेहिं निवेइज्जण जणवयाणं तञ्चो
 नेत्तुप्पाडणकखनासुक्कत्तणकरचरणक्येणेहिं ३० जीवियनासो सेव

१ D सयसुद्धेचिनवरोपहावो ।

१ B adds चोत्ता ।

१ B इंदवाचियच ।

५ B इयं

३ D om तिच ।

३ BD insert दिहो वल्लमि ।

इमस्स दण्डो त्ति रिसिवयणं । एवं चायस्सिऊण चिन्तिय-
मणेण । अहो 'जहन्ना रायकुलजीविद्या, जं ईदिसं पि अणु-
मसौयइ त्ति । ता अलं मे अणेगोवद्दवभायणेणं^१ रज्जसुहेणं
ति । आणन्दमन्नियस्स भादण्यस्स दाऊण रज्जं सुवस्य-
गुहसमीवे पवसो पव्वज्जं ति । ता वन्दणौओ खु एभो ॥ ५

एयं सोऊण मसंभन्तो गओ राया मुणिवरसमीवं ।
वन्दिओ णेण भयवं सुदत्तमुणिवरो । एत्यन्तरंमि 'समत्तो
झाणजोगो । तओ धम्मल्लाहिओ णेणं भणिओ य 'महाराय,
उवविमसु' त्ति । तओ 'अहो मए अकज्जं ववसियं' ति
अहियजायपक्कायावो लज्जावणयवयणकमल्लो उवविट्ठो १०
राया । चिन्तियं च णेणं । 'इमस्स रिसिस्स घायओ अहं
ति । एवं ११ च पयासिऊण अत्तणो मिरक्खेमन्नरेण न
पायस्सिक्तं पेक्कामि । ता किं वज्जणा ; न सक्कुणोमि
अकज्जायरणकलङ्कदूमियं अत्ताणं मुऊत्तयं पि धारेउं ।
अओ अलं मे 'इहत्थिएणं ; संपाडेमि जहा समीहियं ति । १५
एत्यन्तरंमि समुप्पन्नमणपज्जवनाणाइमएण भणियं सुदत्त-
मुणिवरेण । महाराय, अलं ते इमिणा चिन्तिएण । न
खलु एयं एत्य पस्सिक्तं, जं तए परियप्पियं । जओ आथ-
आओ वि पडिक्कुट्ठो चेव धम्मपयत्थजाणएहिं । भणियं च ।

१ B जहन्निद्या । २ D inserts चणेयपासववेव । ३ ABCE वस्यतो ।

४ D न इमस्स उरए डारउं वड्ढोमि रिसिस्स etc. ५ BD om.

६ B इह जीविस्स ।

भाविद्यजिणवयणाणं ममत्तरहियाण नत्थि ऊ विसेसो ।

अप्पाणंमि परंमि य तो वज्जे पौडमुभन्नो^१ वि ॥

जं च अकज्जायरणकलङ्कदूसियं अत्ताणं मन्नसि न्ति,
 एयस्स वि जिणवयणाणुट्ठाणजलं सेव पत्तालणं, न उण
 १ अन्नं ति । जं पि चिन्तियं 'मंपाडेमि जहा समौहियं' ति,
 एत्थं पि अन्नं 'तेण भवाणुबन्धिणा मंपाडिएण । मंपाडेहि
 असंपाडियपुब्बं तेलोक्खवन्धवाणं जाइजरामरणवन्धविमुक्काण'^२
 तित्थयरणं सासणं ॥ एत्थन्तरंमि मणगयाहिप्पायपयडणेणं
 'अहो भगवन्नो नाणं' ति मन्नमाणो 'इमाओ सेव पच्छि-
 १० त्तमवयव्विस्सु' ति आणन्दवाइजलभरियलोयणो पडिअो
 सुणिवरस्स चलणेसु राया । विस्सत्तो तेण भयवं सुणिवरो
 'भयवं, कहेहि किसेत्थ पायच्छित्तं' ति । सुणिवरेण
 भणियं । महाराय, पडिवत्तासेवणं । तं पुण ^{११}न नियाण
 वज्जणमन्तरेणं ति, नियाणं परिहरियव्वं । नियाणं च एत्थ
 १२ मिच्छत्तमोहणीयमंगयं अन्नाणं । तं च अन्नहा ठिएसु
 भावेसु अन्नहा पवज्जणं ति । चिन्तियं च तुमए 'अवसउणो
 खु एसो, अओ कयत्थणाए माणेमि' न्ति । अवसउणत्ते^{१३} य
 इमं ते निमित्तं पडिहाइ, जहा किल एम अप्पहाणसेवो
 कयसिरतुण्डमुण्डणो विहङ्गपासण्डवेसधारी भिक्खोवजीवगो

१ A ०भवे, CE ०भवो ।

२ D ते चउभन्ना ।

३ E ०मंथव ।

४ D विवाचमंथरेव ।

५ D ०अवे ।

न्ति । ता एत्य, महाराय, मञ्जत्यो भविऊण निषामेहि
कारणं, के पहाणसेवणासेवणाए गुणदोषं न्ति । तत्य
पहाणसेवणगुणा ।

देहो खणमेत्तसुई तंमि य राओ तहाहिमाणो य ।

विलयाण पत्यणिज्जो सुइ न्ति ।^१दप्पो य अक्काणं ॥

इमे य दोसा ।

अल्लगयजौवविघाओ^२ उप्पोल्लणओ य अन्नमत्ताणं ।

अङ्गारखौरधुवणे अक्काणपयासणं चेव ॥

एए सेव विवज्जएणं अपहाणगुणा ।

दोसा उण विवुहजणं पडुच्च न ऊ कोइ एत्य विज्जन्ति । १०

अं मच्चसत्यमारो पाणिदया तिगरणविसुद्धा ॥

एयं गणमाणेहिं^३ "सुलोवणयंमि" अन्नदिक्काए ।

सव्वायरेण गहियं अपहाणवयं दिएहिं पि ॥

अथं च

अक्कण्डियवयनियमा गुत्ता दन्तिन्दिया जियकसाया । १५

सज्जायझाणनिरया निच्चसुई सुणिवरा होन्ति ॥

सिरतुण्डमुण्डणं पि ऊ अइत्तु सव्वामवा नियत्तत्तु ।

पढमवयरक्कण्डा गुणावहं होइ नियमेणं ।

पासण्डं पि य एयं सुमङ्गलं वीयरायदोसेहिं ।

अन्हा जिणेहि भणियं अओ विवहं ति वामोहो ॥ २०

१ C दप्पो य अक्काणं ।

२ A •विवाज. CE औवातिवाओ ।

३ D सुलो० ।

४ B •वचन्ति ।

सम्भारभनियत्तो अण्डिबद्धो य उभयसोएसु ।

भिस्कोवजीवगो द्विय पसंखिन्नो सम्बसत्येसु ॥

एवं च, महारोधं, परमगुणजनकत्वेण तिथसाण वि
महामङ्गलं^१ समणह्वं कइं ते अवसउणो ति ॥

- ५ एयमाथण्डिऊण पण्डुं राइणो मिच्छन्तं । अहो^२
'नाणाइसन्नो' ति जंपमाणो निवडिन्नो चणणेसु । भणियं
च णेण । भयवं, एवमेयं, जमारुद्धं भयवया । वज्जियं मए
जियाणं । ता खमसु मे एयमवराइं ति । भयवया भणियं ।
उट्टेहि देवाणुप्पिया उट्टेहि, अलं ते संभमेणं । खमापहाणा
१० चेव सुणिणो चवन्ति । खमियं मए सम्बसत्ताणं । निषामेहि
तित्थयरभासियं खमाए परंपराभावणं । विणा वि वइयरं
वालेण ऽक्कोमिएणावि साज्जणा खमा भावेयव्या 'सुन्दरो
खु एमो जमेवमवि 'अहिणिविट्ठो न 'मं तालेइ' । तासिए-
णावि साज्जणा खमा भावेयव्या 'सुन्दरो खु एसो, जमेवमवि
१५ अहिणिविट्ठो न मं जीविद्यान्नो ववरोवेइ' ति । ववरोइज्ज-
माणेणावि साज्जणा खमा भावेयव्या 'सुन्दरो खु एसो,
जमेवमवि अहिणिविट्ठो न मं जंपमात्तो 'भवेइ, किं तु
ममं चेव 'पुब्बकक्खपरिणई एस' ति । एयं 'च खोज्जण

१ D संभनं, adds च i. marg. before न ।

२ D adds the following verse: एहा च जवपसिद्धा वेयवइरं विववइरं
जा भणिया । किममुंउच कंसनि च जहाभिसेय सुवज्जिति (sic) ।

३ B has always अभिविड्ठो ।

४ D has always नमं ।

५ B वइर ।

६ D adds चव ।

७ D om.

परितुष्टो राया । 'चिन्तियमणेणं । नत्थि अविमओ नाम
 भयवओ नाणस्स । अओ पुच्छामि भयवन्तं ताथस्स अज्जि-
 याए य गइविसेसं ति । पुच्छिओ भयवं । साहिओ य
 भयवथा 'पिट्ठकुक्कुडवहनिमित्तो मज्जराइल्लरूपो जयावत्तो-
 गभसमुप्यत्तिपज्जवसाणो त्ति । राइणा चिन्तियं । अहो
 जुगुप्फणीयथा संसारस्स, अहो अणवत्थियसिणेइया इत्थि-
 याणं, अहो गह्यथा मोहस्स, अहो दाहणविवागया अक-
 ज्जायरणाणं, अमिह देवयानिमित्तं पिट्ठमयकुक्कुडवहो वि
 एवं परिणओ त्ति ।

हा अहयं किं काहं निरत्ययं जेण जियसथा वज्जया । १०

वावाइया फुरन्ता असाणमसावसित्तेण ॥

ता नूणं गन्तव्वं निरयं 'कन्दुज्जुएण पन्थेण ।

नत्थि ऊ एत्थ उवाओ अइवा पुच्छामि भयवन्तं ॥

एत्थन्तरंमि सुणियनरिन्दाहिप्पाएणं भणिथं सुदत्तमुणि-
 वरेण । महाराय, अत्थि उवाओ । सो उण तिगरणविसुद्धा १५
 'जिणधक्कपडिवत्तौ । सा पुण पुब्बदुक्खेसु अच्चन्तमणयावो,
 जिणवयणज्जेण चित्तरयणसोहणं, सम्मारम्भाएण चारित्त-
 पडिवत्तौ, सेत्तौपमोयकाइणमज्झत्यथाणं च जीवगुणाहिय-
 किस्सिस्सुमाणाविणीएसु भावणा । पडिवक्कचरणभावणा य

१ D 'यं चायेवं ।

२ D 'कुक्कुडव ।

३ B कुक्कुडवसं मय्येवं, E कंदुज्जु explained वायेमेव कन्दुजेन मार्गेण ।

४ D adds दोह ।

पाणिणो 'तप्यभूदमेव अप्यमाथादसएण 'पवहुमाणसंबेगा
निरहयारसीसयाए खवेन्ति पुम्बदुक्कडाहं पावकप्पाहं, अभा-
वञ्चो निमित्तस्स न बन्धेन्ति नवाहं । तञ्चो ते, देवानु-
प्पिया, परमसुहसमेया सुहपरंपराए'चेव खविज्जण कप्पजासं
१ पावेन्ति जाइजरामरणरोयसोयरहिं परमपयं ति ॥

- राइणा भणियं । भयवं, जइ ताव तायअज्जियाणं एइ-
हमेत्तस्स वि दुक्कजस्स ईइसो विवाञ्चो^१, ता कइमहं 'महा-
पावकप्पयारी विवागञ्चो निरयाइएसु अमुञ्जिज्जण 'तं कप्प-
विवागं 'सोग्गहं सइमि ति । भयवया भणियं । महाराय,
१ सुण । नत्थि असज्जं नाम चरणपरिणामस्स । एसो खलु
परमामयं पावविसपरिणईए, वज्जं कप्पपम्बयस्स, चिन्तामणी
समौहियाणं, कप्पपायवो सिद्धिसुहफलस्स । 'जहेव, महा-
राय, विसल्लेसभोइणो वि पाणिणो अकयपडियारा पावेन्ति
आवहं, सुज्जन्ति हियाहिएसु, न सेवन्ति माणस्सयसुडाहं,
१५ परिचयन्ति जीवियं; तहेव एए पमाइणो जीवा काज्जण
पावकप्पाहं अकाज्जण पडियारं पावन्ति तप्पसं जाइजरा-
मरणरोयसोयं ति । कयपडियारा उण परमामयसामत्याञ्चो
निज्जिणन्ति कासकूडं पि महाविसं, किमङ्ग पुण विसल्लेसं
ति; एवं च अणाइभवभावणाञ्चो जीवो काज्जण पावकप्पं
२० सेविज्जण तस्स पडिवत्तभूयं महाचरणपरिणामं निज्जिणन्ति

१ B तप्यभूदः, DE तप्यः ।

२ D 'माथाह ।

३ D adda ति ।

४ D तपं ।

५ D सोमति ।

६ D जहेव, E जहा चं ।

अशेषभवजण्यं पि पावककं, किमङ्ग पुण एगभविद्यं ति ॥
 एयं बोजण हरिसिन्धो राया, भणियं च ऐण । भयवं, अह
 कौदसो पुण एस चरणपरिणामो न्ति बुद्धर । भयवया
 भणियं । सक्कजाणपुब्बयं तिव्वहरैए दोसनिवत्तणं ति ।
 भणियं च ।

५

जाणद उप्पक्कहरै जद ता दोसा नियत्तद सक्कं ।

• इहरा अपविन्ती य वि अणियन्ती सेव भावेण ॥

एसो अणुद्वयसिद्धो कक्कविगमहेज ॥ राइणा चिन्तियं ।
 भयवत्तमणुसेवन्ताणं न दुल्लहं सक्कजाणं, समुप्पक्कसक्कजाणाण
 य संभवद तिव्वहरै, तन्नो य सायत्तं दोसनिवत्तणं । ता १०
 धन्नो अहं, जस्स मे भयवया दंसणं 'जायं ति । न अप्प-
 पुळा महानिहिं पेक्कन्ति । ता अलमन्नेण, भयवन्नो सेव
 चाणमणुचिट्ठामि न्ति । चिन्तिज्जण भणियं च ऐण । भयवं,
 उच्चिन्नो अहं 'मामल्लपडिवन्तीए । भयवया भणियं । महा-
 राय, को अन्नो उच्चिन्नो न्ति ॥

१५

तन्नो संजायहरिसेण भणियं राइणा । अरे निवेएह
 मइसायरप्पमुहाणं अज्ज मन्नीणं । जहा । कायब्बो देवा-
 पुप्पिएहिं अभयइहणो रायाभिसेन्नो, न कायब्बो 'य मम
 वन्तिन्नो खेन्नो; पवज्जामि अहं भयवया सुरासुरनमिएण
 भुवणगुहणा पणीयं समणसिज्जं । जं देवो चाणवेद न्ति १०

अपिच्छ गया निओगकारिणो । निवेदयं तेहिं मन्निजण-
वयाणं । सुओ एस युत्तन्तो अक्कोउरेण । तओ नेहभयसंभ-
मेणं ^१परिचदय असमाणिथं आलेखगन्धव्वाह हाशारवस-
णाहं पयइमक्कोउरं, अहं पि तेहिंतो सेव एयं वदयरमाथ-
५ शिऊण ^२अभयमईए खमेओ न्ति । चलणपरिसक्कणेणेव पक्का
य णे नरवइसमौवं । दिट्ठो सुणिन्दपायमूले संवेगमुवगओ
राथा रायपत्तीहिं, किह

नेहणितत्तासणत्थो विष्कट्टियक्कत्तचामराडोवो ।

किं होज्ज न होज्ज न्ति व सवियक्कं नरवई एसो ॥

१० तो ताहि सप्पणामं समयं पक्कुभियभूसणरवेणं ।

अणिकुविथक्करत्थो जयसहो से समुग्घुट्ठो ॥

तेण वि वेरग्गवसा अणायरविइसमन्वरक्केण ।

उक्कोल्लन्तसिणेहं ईसि समोणामियं वयणं ॥

एवं च संभासिएण सव्वन्तेउरजणेण पायवजिएण विक्कन्तो

१५ नरवई ।

^१खयदाढो अ भुयङ्गो किं एयं वारिनिथक्कियगओ अ ।

सौहो अ पच्चरत्थो झायसि पक्कट्टरक्को अ ॥

तओ एवं विक्कन्ते राइणा माहिथं निरवसेमं सुणि-

वयणाइयं ति । तं च णे खोऊण समुप्पक्कं जाइत्सरणं ।

१ D परिचलापचदिसासमाधिथं ।

२ D ० नति ।

३ B somewhat different: खयदाढो अ सौही सत्तमइन्दो अ वारिमक्कन्ति ।

सौहो अ पच्चरत्थो कं विमच्चमसोसि नरजाह ।

तन्त्रो 'तस्मिन्भनेणं निवडियाइ धरणिवट्टे । हा किमेयमवरं
 ति मन्ममाणीहिं 'विरदयं रायपत्नीहिं । बाहजससित्तगत्तं
 च णे उवरिं सुच्छसुवगया अम्मा । तन्त्रो 'लङ्काओ सेयणाओ,
 विउड्ढा अन्हे, समासासिया अम्मा, विञ्जत्तो राया । ताय,
 अत्तं णे संसारकिलेसायासकारएहिं विसेएहिं ; अणुजाणाहि ५
 'ताव अन्हाणं पि सयलदुक्खविरेयणं समणत्तणं ति । राइणा
 भणियं । अहासुहं 'देवाणुप्पियाइ, मा पडिबन्धं करेह ।
 तन्त्रो विजयवम्भणो' नियभाइण्यस्स दाऊण रज्जं काऊण
 अट्टाहियामहामहिमं सयलन्तेउरपहाणजणसमेओ घेत्तूण
 अन्हे अभिणिक्कन्तो राया । विञ्जत्तो मए भयवं सुदत्त- १०
 सुणिवरो । भयवं, करेह अणुगहं नयणावलीए धम्मकहाए ;
 पावेउ भयवओ पभावेण एसा वि सयलदुक्खणिक्कयं
 जिणपणीयं धम्मं । भयवया भणियं । सोम, अविस्ओ खु
 एसा धम्मकहाए । संतप्पिओ इमीए 'अकज्जायरणापक्का-
 सेवणाए कक्काही, बड्डं 'च तत्तपुढवीए परभवाउयं, अओ १५
 पाविद्यस्समवस्सं तीए नारथत्तणं, न पवज्जइ य एसा महा-
 मोहओ जिणधम्मरथणं ति । तन्त्रो मए चिन्तियं । अहो
 दाइणविवागया अकज्जायरणस्स, ईइसो एस 'संसारमहावो ;

१ B corrects तस्स सं, D pr. m.

१ D 'सौहिं विहवियं ।

२ ACE om. लडाउ सेवडाउ, B has उड्डिया ।

४ ACE om.

५ B 'प्पिया, D blots out the letter इ ।

६ ACE 'धम्मवो ।

७ ACE om. 'वरदा', B i. marg.

८ E om.

९ ACE लडावो ।

ता किं करेमि न्ति । तन्नो अइसयणाणावसोयसूरेण भय-
वया भणियं । अलं ते १इमिणा संसारविवङ्गणेण तीए
उवरिं अणुबन्धेण । एयं २सेव ३सयल्लसोयदुल्लहं कइंषि कइं
पब्बज्जं करेहि न्ति । तन्नो गुहगुणाणुभावेणं पाणियं
४ समणत्तणं, कालमासे य सिद्धन्तविहिणा करेज्जण काल-
मुववन्नाइं सहस्राराभिहाणे देवलोए ।

तत्थ वि उवभुञ्जिज्जण सुराडयं चविज्जण देवलोयान्नो
कोसलाए विसयंमि साए नयरे विणयंधरस्स रत्तो लच्छि-
मईए महादेवीए सुयत्ताए उववन्नो न्हि । जान्नो काल-
१० क्कमेणं । कयं च मे नामं असोहरो न्ति । अभयमईजीव-
देवो वि चविज्जण देवलोगात्तो पाडस्सिपुत्ते नयरे इमाण-
सेणस्स राइणो विजयाए महादेवीए कुच्छिंसि धूयत्ताए
समुववन्नो न्ति । जाया कालक्कमेणं । पइट्ठाविथं च मे नामं
विणयमइ न्ति । वड्डियाइं च अन्हे देहोवचएणं कलाकला-
१५ वेण य ॥ पेसिया य मे सयंवरा ईसाणसेणेण विणयमई ।
सुथं च मए एयं । परितुट्ठो हियएणं । पत्ता य सा महया
चउयरेणं, बज्जमन्निद्या ताएणं, आवाभिया नयरबाहिं ।
कयं वड्ढावणयं । गणाविन्नो ५वारेज्जदियहो, समागन्नो मे
मणोरहेहिं । निव्वत्तं पइवणयं । पयट्ठो अहं महाविभईए
२० विणयमइं परिणेडं । वज्जन्तेहिं विविहमज्जलत्तरेहिं नच्चन्नेणं

१ D adds कपिचयेहिं ।

० B om.

२ ACE •तिचलोय• ।

४ E वारेज्जच• ।

विज्ञासिषिष्येणं पठन्नेहिं मङ्गलपाठएहिं गायन्ने १ अन्ध-
 कोणं धवलगत्यवराहो समेओ रायवन्नेहिं पुसोद्व्यमाणो
 पासायमासातलगत्याहिं पुरसुन्दरीहिं पत्तो रायमगं ।
 एत्यन्तरंमि फुरियं मे-दाहिणकोयणेणं, समुप्यओ हरिस-
 विसेओ । चिन्तियं मए । भवियच्चं अओ वि अवरेणं महा- ५
 पमोएणं ति ॥

एत्यन्तरंमि दिट्ठो मए गोवरपविट्ठो कल्लाणसेट्ठिभवणङ्गणे
 साह । तं च मे दट्ठूण समुप्यओ संभमो । तओ अन्धत्ययाए
 साउधमसु विचिन्तियाए कसपपरिणए अमोहदंसणयाए
 भयवओ समुप्यओ जाइस्सरणं । मुच्छिओ गइन्दखन्ने, १०
 निवडमाणो धारिओ पासवत्तिणा रामभइाभिहाणेण सयल-
 हत्थारोहपद्धानमयहरणं । 'हा किमेयं' ति १ विसओ राम-
 भइो । 'मा वयह' ति २ वारिया ठुरियादौ, उवसन्ता थ
 चिप्यं । 'हा किमेयं'ति अविमोदौ वि दठं विसलचित्तो
 समागओ ताओ । 'पूगफलाइमयमइओ' ३ विसूइ ति १५
 सिद्धाविओ चन्दणपाणिणं । लड्डा मए सेयणा, उम्भित्थं
 लोथणजुयं, ४ कओ आसणपरिगहो, विरत्तं संसारसायराओ
 चिन्तं । भणियं च ताएण 'पुत्त, किमेयं' ति । मए भणियं ।
 ताथ, दाहणं संसारविलसियं । ताएण भणियं । पुत्त, को एत्य

१ D अन्धता । २ B अरेव, D अन्धतयनरेव instead of मयहरण ।

३ A विहाओ, CE विहाओ । ४ B वारियाह । ५ B om. मय ।

६ B अरेव ।

७ D अजुयं ।

- अवसरो संसारस्तु । मए भणियं । ताच, महत्तो खु एसा कहा,
 न संखेवओ कहिं पारोयइ । ता एगंमि देखे उवविषउ
 ताओ, सहावेउ मे माइलोयं पहाणजणवयं च, जेण साहेमि
 ताचस्तु संसारावसरकारणं ति । तओ रायमग्गासम्माए महा
 ५ सहाए उवविट्ठो राया 'सह मए । सहाविओ 'अम्मायाजणो
 पहाणजणवओ य, ठिओ उच्चियठाणेसु । भणियं च ताएण ।
 'पुत्त, किमेयं ; साहेहि तं संसारविससियं । मए भणियं ।
 आयससु ताओ, जहा मए अणुह्वयं ति । तओ पारड्डो कहेणं ।
 ताय, निग्गुणो एस संसारो । मोहाभिभूया खु पाणिणो न
 १० 'नियन्ति एयस्तु महुवं, आलोचेन्ति अणात्तोच्चियम्माइं,
 पयट्ठन्ति अहिण, न 'पेक्कन्ति आयइं । एत्थ खलु सुरासुर-
 साहारणा ताव एए जाइजरामरणरोयमोयपियविप्पओया-
 इया विथारा । दाहणो य विवाओ थेवस्तु वि पमायचेट्ठि-
 यस्तु, जेण पिट्ठमयकुल्लुवव्हो वि, पेक्क, कहं परिणओ त्ति ।
 १५ भणिज्जण साहिओ सुरिन्दत्तजम्माइओ जाइस्सरणपक्कव-
 साणो निययवुत्तन्तो । तं च मोज्जण 'अहो दाहणविवागया
 अकज्जायरणस्तु' त्ति जंपमाणो संवेगमुवगओ राया अम्माओ
 खेसजणवओ य । तओ मए भणियं । 'ता ईदिमं अकज्जा-
 यरणपरिणामं पेक्किज्जण विरत्तं मे भवचारगाओ चित्तं,

१ ACDE om. सह मए ।

२ ACDE add सह माइलोयो ।

३ ACE read this passage as follows : पुत्त किमेयं ति मए भणियं ताच etc.

४ A चित्तेति, CE चित्ति । ५ D सक्कन्ति । ६ E ताच, D तावसरण ।

विद्यन्मिन्ना जिनवयणपडिबोहो । ता अणुजाणउ ताओ,
जेण तायप्यहावेणेव करेमि सफलं मणुयत्तणं ति । तओ
अणाइभवच्चत्यमोहदोसेण अवित्थारिज्जायइं अपियं ताएण ।
पुत्त, को पुत्तयस्स पणयभङ्गं करेइ, सफलं चेव भवउ
मणुयत्तणं; ता परिणेहि ताव एयं ईसाणसेणधूयं । तओ ५
करेज्जासि ममपयापरिवाज्जेण महन्तं पुणखन्धं ति । मए
भणियं । ताय, विज्जत्तं मए तायस्स, विरत्तं मे चित्तं
भवचारगाओ । ता अलं मे दारपरिग्गहेण । ताएण
भणियं । पुत्त, को विद्य दोसो दारपरिग्गहस्स । मए
भणियं । ताय, दारपरिग्गहो हि नाम निरोसहो वाही, १०
जेण आययणं मोहस्स, अवचओ धिईए, १ सुहा विक्खेवस्स,
पडिवत्तो २ मन्तीए, भवणं मयस्स, वेरिओ सुद्धन्नाणाणं,
पहवो दत्तसमुदयस्स, निरणं सुहाणं, आवासो महापावस्स ।
पडिवज्जिज्जण एयं पञ्जरगया विद्य सौहा समत्या वि
परलोयसाहणे माणसभावल्लभे ३ वि सौदन्ति पाणिणो । अञ्ज १५
च । ताय, न जुत्तं ४ रयणचित्तेणं कच्चणयालेण पुरौससोहणं ।
पुरौससोहणमेत्ता य एत्थ विमया, अचित्तिचिन्तामणिसज्जिहं
च जिनवयणबोहसंगयं माणुसत्तणं कम्मभूमौ य एसा,
परमपदसाहणं च चरणाण्डाणं । ता अल्लममहाविद्ययेण ५ ।
अणुजाणाहि मे सयल्लदुक्कविउडणिं ६ पम्बज्जं ति । तओ १०

१ BD छहो, D बल्लेवस्स ।

२ B मन्तीए ।

३ BD •संभेव ।

४ CE •चचित्तेणं ।

५ B •विद्यपियच ।

६ DCE विउडुडि ।

बाहोसलोयणेणं जंपियं ताएण । पुत्त, एवमेयं, किं तु
परमत्यं पि जंपमाणो नेहकायरं पीडेसि मे हियं ति ।
मए भणियं । ताय, अलं मे अपरमत्यपेक्खिणा नेहेण ।
एसो चेव एत्थ पद्दाणं संसारकारणं, ज्ञेण

५ दीवो व्य सम्मसोगो खणे खणे जायए विणस्सुद य ।

संसरह य नेहवसा १ निहवायाणो उ उल्लाह ॥

ताएण भणियं । एवमेयं, किं तु खिज्जिहि मा
तवस्सिणी १ ईमाणसेणधूय त्ति । मए भणियं । ताय,
येवमेयं^१ कारणं । अलं च । निवेयावेउ ताओ तौए वि य
१० एयं वुत्तन्तं । कयाह ५ मा वि एयं सोऊण पडिबोहं पावह
त्ति । तओ ताएण 'जुत्तमेयं' ति भणिऊण पेसिओ
मङ्गवड्डणाभिहाणो पुरोहिओ, भणिओ य ताएण । जहा
सुयं निवेएहि रायदुहियाण; भणाहि य तं 'एवंठिण किं
अहेहिं कायव्वं' ति ॥ गओ मङ्गवड्डणो । आगओ येववे-
१५ लाए, भणियं च जेण । महाराय, संसिद्धा मणोरहा
कुमारस्स; सुणेउ महाराओ । गओ अहं दओ रायधूय-
समीवं, पवेसिओ सबड्डमाणं पडिहारेण; 'महारायपुरोहिओ'
त्ति अहिणन्दिओ रायधूयाए, दवावियं आमणं, उवविट्ठो
१० अहयं । तओ मए भणियं । रायपुत्ति, अत्थि किंसि
वत्तव्वं ति । तीए भणियं, भणाउ अज्जो । मए भणियं ।

१ ACE विहवाओओ, D निरवड्डाउ ।

१ B • येवस ।

१ D • सिहं ।

४ D दहाह ।

५ ACE अलं, B च अलियं ।

राघपुत्ति, देवसायणमिणं अवहिचाए सोयब्बं ति । तन्नो
 तीए काज्जण अज्जुद्धिं ओयरिजण आसणाओ 'जं' 'गुरु
 आणवेइ'त्ति बद्धो अज्जली । तन्नो मए भणियं । राघ-
 पुत्ति, इह आगच्छमाणस्स कुमारस्स साज्जदंसणेणं समुत्पन्नं
 जाइस्सरणं, संभरिया य नव भवा, सिट्ठा य तेणं । ते ५
 सुणाउ भोई । अत्थि इहेव वासे विसालानामा नयरी, तत्थ
 अमरदत्तो नाम नरवई होत्या, इन्नो य अतीयनवमभवमि
 तस्स पुत्तो सुरिन्दत्तो नाम अइमासि ति, जणणी मे
 जसोहरा, भज्जा य नयणावलि ति । जाव एत्तिथं जंपामि;
 ताव मोहं गया राघधूया । आउल्लोहन्नो परियणो; 'हा १०
 किमेयं' ति विषणो 'य अहयं । परिचित्ता चन्दणपाणि-
 एणं, लद्धा तीए सेयणा । मए भणियं 'राघपुत्ति, किमेयं'
 ति । तीए भणियं 'विचित्तया संसारस्स' । मए भणियं 'कहं
 विचित्तया' । तीए भणियं । जन्नो स जेव अहं जसोहरा
 तस्स १माथा अईयपरियाए ति । साहिज्जण सिद्धं कुमारसा- २५
 हियं निययचरियं । तन्नो मए भणियं । राघपुत्ति, इमिणा
 वइयरेण विरक्तं चित्तं भवचारगाओ कुमारस्स, इच्छइ खु
 सो पव्वइउं । तन्नो महाराएण भणियं 'ता एवंठिए किं
 अण्णेषिं कायब्बं' ति । तीए भणियं । विज्जवेहि महारायं ।
 जहा । ताय, ईइसो सेव एस संसारसहावो, कस्स वा सयच- १०
 विजाणस्स न विरागं करेइ । ता अण्णमेत्थ सुमिणयमेत्त-

- विश्वमे^१ पडिबन्धेण, संपाडेहि कुमारस्स समीहिंयं; अणुजा-
णाहि य ममं पि पव्वज्जं, जज्जो ममं पि विरत्तं चेव चित्तं
भवचारगाओ न्ति ॥ एथं च सोऊण 'अहो माहन्दजास-
रिसया जीवलोयस्स' न्ति भणित्तण परं संवेगसुवगओ
५ राया । भणियं च तेण । पुत्त, न तुमं मम पुत्तो, अवि
य 'धम्मनिउज्जणाओ गुरु । ता अत्तं अन्धाणं पि इमिणा
परिकिस्सेणेण ; अहं पि पव्वज्जामि तुमए चेव सह पव्वज्जं ।
अम्माहिं भणियं । अज्जउत्त, जत्तमेथं ; किमेत्थ नउपेज्जो-
वमे असासथंमि जीवलोए पडिबन्धेण । तओ मए भणियं ।
- १० अहासुहं देवाणुप्पिया, मा पडिबन्धं करेह ॥ तओ ताएण
द्वावियं महादाणं, काराविया मव्वाययणेसु पृथा, संमा-
णिओ रायसत्थो, ठाविओ रज्जंमि खुत्तुभाया मे 'जसवद्ध-
णाभिहाणो । पव्वइओ ताओ धमं मए 'अम्माए विणयमईए
पहाणजणवएण य सुगिहीयनामधेयस्स भगवओ इन्दभूरस्स
१५ समीवे । ता एवं निचयमेव मे चरियं निव्वेयकारणं ति ॥
धप्पेण भणियं । भयवं, सोहणं ते निव्वेयकारणं । कस्स
वा महिचयस्स अजस्स वि इमं न निव्वेयकारणं । ईइओ एस
संसारो । ता आइसउ भयवं, जं मए कायव्वं ति । 'जसो-
हरेण भणियं । 'सोम, सुण । दुक्कहा चरणधम्मसामग्गो ;
२० जओ भणियं भयवया । दुविहा खलु जीवा इवन्ति, यावरा

१ MSN 'विश्वमेव ।

२ BC निउज्जणाओ ।

३ D adda मओचरो ।

४ ACD चंवाहि ।

५ BD जओइरावरियव ।

६ CDE जोम ।

जङ्गमा य । तत्थ थावरा^१ पुठविजलजलणमावयवणस्सुइका^२-
 यभेयभिन्ना, जङ्गमा उण किमिकौडपयङ्गगोमहिंसरह-
 वसहपसयमाइणो । तत्थ थावरत्तमुवगओ पुठवाइएसु असं-
 खेज्जाओ 'वणस्सुइमि' अणत्ताओ 'उसप्पिणिअवसप्पिणौओ
 परिवसर जीवो न्ति । अओ थावरत्ताओ जङ्गमत्तं दुल्लहं । ^५
 जङ्गमत्तं पि पत्तो समाणो किमिकौडपयङ्गेसु अण्येयभेय-
 भिन्नेसु 'आहिण्डिऊण तओ पच्चिन्दियत्तं पाउणइ ; तत्थ
 वि 'खरकरहगोणमहिंसुइइएसु 'परिभमिऊण माणुसत्तणं ;
 तत्थ वि य सगजवणसवरवव्वरकायसुइण्डोडुगोडाइएसु^६
 आहिण्डिऊण आरियदेसजणं ; तत्थ वि य चण्डालडोमिल्लय- ^{१०}
 'रययसमयरसाउणियमक्खबन्धाइएसु आहिण्डिऊण 'इस्का-
 गाइसु कुलजणं, तत्थ वि य 'काणकुण्डरुक्खपङ्कुल्लयमूयन्ध-
 वच्चिरवाच्चिविगल्लिन्दियसरौरगेसु^{११} परिभमिऊण 'निह-

१ D adds भविष्य । तं जहा ।

२ D • ज्ञाय० ।

३ D adds उल्लप्पिचिचवसप्पिणौउ विचरइ ववक्खप्पिचौउ विचरइ ववक्खत्ति-
 कार्इवाचं ।

४ B • चौ० ।

५ B has here and in the sequel instead of the absolute participle
 a full phrase like this आहिंदिनस्स पच्चिन्दियत्तं दुल्लहं चवर । पच्चिन्दियत्तं
 पि पत्तो समाओ तत्थ वि etc.

६ B म० गोमचिसरह, D • गोह० ।

७ B परिभमत्तस्स माणुसत्तं दुल्लहं चवर माणुसजणं पि पत्तो समाओ तत्थ वि .
 and similarly in the sequel.

८ B सुवडोडोवाइएसु, A • गेवाइएसु, D • गेवाइएसु ९ B • चकार० ।

१० B इस्कावाइकुसेउ उयत्तो दुल्लहा सेवा । इस्कावाइकुसे पत्ते समो तत्थ विच ।

११ B वाचकोड० । १२ B • लिंदियसरौ० । १३ B निचवक्ख, E चिचवक्खं ।

वहुयं शरीरनिष्कृतिं, तस्य वि य उष्णकससत्यरज्जुमादएहिं
 जीविश्रोवकमेहिं अहाउयाणुहवणं,^१ तस्य वि य कोहमाण-
 मायासोहरागदोसन्धचारमोहिश्रो^२ धस्यवुद्धिं, तस्य वि य
 बज्जविहेसु इन्दियाणुकूलजणमणोरमेसु^३ अस्माणिपवन्तिएसु
 ५ कुहस्येसु परिभमन्तो जहट्ठियं सव्वसुभासियं सिद्धिसुहेककु-
 लहरं धमं,^४ तस्य वि य अणादभवपरंपरभृत्यअसुहभावणाओ
 असंपत्तपुव्वं सिद्धिवज्जपढमपाज्जुं सद्धं,^५ तस्य वि य सपरो-
 वधारयं महापरिससेवियं एगन्तपसंसणोयं चरणधमं । संपत्तो
 य इमं, देवाणुप्पिया, अचिरेणेव पावेइ जाइजरामरणरो-
 १० यसोयविरुद्धियं परमपयं ति । ता एयसंपायणे करेहि
 उज्जमं,^६ किमन्नेण संपादएण । असासया सव्वसंजोया, पइवइ
 विणिज्जियसुरासुरो मच्चू, एगइक्कनिवासिउणतुक्का बन्धवा,
 विवायदारुणो य विषयपमाओ ति ॥

तस्यो एयमायस्सिज्जण संजायचरणपरिणामेण भणियं
 १५ धणेण । भयवं, अणुगिहीओ न्हि इमिणा आपेसेण । ता
 संपाडेमि एयं । करेउ भयवं अणुगगहं, जाव निवेइज्जण
 भयवओ वुत्तन्नं अस्मापिईणं पवज्जामो पव्वज्जं ति । भयवया
 भणियं ।^७ जहासुहं, देवाणुप्पिया, मा पडिबन्धं करेहि ति ॥

१ B adds इवइ । अहाउयं परिवर्त्तेताव ।

२ B धस्यवुद्धौ कुहया इवइ । समुच्चय वि धस्यवुद्धौ ।

३ B has सोमाव य पवन्तिएसु कुहस्येसु संसद्धे परिभसंती ।

४ B reads न पाउवइ । तंमि य एते सनावे तत्त वि य चत्तीव कुहयं चवाइ etc.

५ B adds न पाउवइ । ६ D adds ति । ७ D अवाउहं ।

तत्रो गच्छो अस्मापिदृश्यासं धनो । परमसंवेगसुवगएण
य तेण साहिओ एस वुत्तन्नो अस्मापिदं । पडिबुद्धा एए ।
चिन्तियं च तेहिं । अस्मां ए एवमसुहपरिणामे भवे पडिब-
भेणं, जोम्भो य ए पुत्तो ; ता निखिविज्जण इमस्स भारं
पवज्जामो पव्वज्जं ति । भणिओ धनो । वच्च, पडियग्गेहि ५
मणिमोत्तियादयं सारदव्वं ; पवज्जामो अन्हे महापुरिससेवियं
'पव्वज्जं' ति । धणेण भणियं । ताद्य; जुत्तमेयं ; संपत्तमणुब-
भावेण पाणिणा इमं सेव कायव्वं ति । अं पुण समादट्ठं
ताएण, जह्वा पडियग्गेहि मणिमोत्तियादयं सारदव्वं ति ;
एत्य का उण सारया मणिमोत्तियादव्वस्स । किं समत्य १०
मिणं^१ मच्चुणो रक्खेउं । किं वा न होन्ति एयप्पहावओ
जसजरादया वियारा । किं तीरह इमिणा समत्यस्स
अत्थिवग्गस्स मणोरहपूरणं काउं । किं वा न परिसवद
इमं पयत्तरस्सियं पि खीणभागधेयं पुरिमं । किं वा होह
कोह दव्वजुचमयस्स परकोए गुणो ति । सेट्ठिणा भणियं । १५
वच्च, नत्थि एयं । धणेण भणियं । ता किमिमिणा १अहो-
पुरिसियावप्फारपाएणं ; अणुमज्ज ताओ मज्जं पि अत्तओ
मरिसमणुचिट्ठियं ति । सेट्ठिणा भणियं । वच्च, अणुमज्जं
मए । किं पुण विसमा गई जोव्वणस्स ; एत्य अणु दुइमारं
इन्दिआहं, पद्दवह संसारतइवीचभूओ अणुओ, आयकुन्ति १०

१ B समभुधन्नी ।

२ AC ० निव ।

३ B अहोपुरिसमाहोरपाएण. D अहोपुरिसियावप्फारपाएण :

- मणोहरा विषयं न्ति । धर्मेण भक्षितं । ताव, न खलु
 अविवेगश्चो अक्षं जीव्यं न्ति । अणादमन्ता इमे जीवा, न
 एत्य परमत्यश्चो कोद जीव्यन्त्यो न वा बुद्धश्चो न्ति ।
 दौषन्ति अविवेगसामत्यश्चो बुद्धा वि. एत्य जप्ते अक्षित-
 ५ विषयविषाद्विलासा^१ अगणेरूपं लोचवयणिव्यं अवियारिऊण
 परमत्यं अप्पाण्यं विद्वन्मेमाण न्ति ; द्विययाद्वियमलेण वि य
 दम्भन्तरजोएण कालपरिणामसुद्धिसे वि करेन्ति कालए
 केसे, अङ्गकठिणयाहेउं च सेवन्ति पारयमहणं, 'बुद्धभावदो-
 सभौक साहेन्ति इत्तरं जप्पकासं, वियारसीलयाए परिस-
 १० क्केन्ति वियज्जयादं, पयइन्ति अपयइयस्से, न पेच्छन्ति झीण-
 माउं, न चिन्तेन्ति जप्पन्तरं ति । 'अवरे सण सुयवन्त्यपर-
 लोचमग्गा तदणया वि एत्य जप्ते विवेकसामत्येण नाऊण
 विज्जुलयाजोवचससं 'जीयं असारयं विषयसुद्धाणं विवाय-
 दादणयं^२ च पमायचेद्वियस्स 'मच्चुभयभौया विय हरिणया
 १५ उत्तत्या पावचेऊणं सेवन्ति परलोचवन्धवं चरणधमं ति ।
 ता अकारणं एत्य जीव्यं न्ति । न य विवेगिणो विद्व-
 मंसारसकवस्स दुइमादं इन्द्रियादं । अदन्नेहिं एएहिं दमियम्भो
 अप्पा दोग्गईए ; दमिएहिं य एत्य पसमसुहं^३ परलोए च
 भवपरंपराए मोक्खसुहं ति जाणमाणो को इमे न दमेइ ।

१ D विषयाधिकारमया च । २ AC •भीव, B •भाविचसेव, D •भावचसेव ।

३ B चउत्थे ।

४ CE जीवियं ।

५ D •चत्तं ।

६ AC मच्चुभयं, D मचू • । ७ AB इत्तमसं, C इत्तवचमं, D परमसुहं ।

अणुो वि य अणव्यसंकप्यमूलो 'परिचत्तेहिं अणव्यसंक-
 प्पेहिं भावि ए वीयरगवयणे उवत्तहे पसमसुहसकवे असुय-
 नाण गुहपायमूलं चिन्तयन्ताण पडिवत्तभावणं कइं पइवइ
 त्ति । किं वा मणोहरत्तं विमयाणं । पोग्गलपरिणामा हि
 ए ए परिमरसकवगन्धसहा ; विचित्तपरिणामा पोग्गला सुहा ।
 वि होज्जण असुहा इवन्ति, असुहा वि य सुहा ; किं वा
 एएहिं अत्तणो अत्यन्तरभूएहिं ; न एएहिं मंजोओ परम-
 त्यओ सुहहेज्ज, अवि य दस्सहेज्ज ; 'असंजोए य निवय-
 मकवपप्पासकयाए पाणिणो परमत्यओ सुहं' ति 'मक्कमाणं
 कइं ति आयकुत्ति विमय त्ति । ता किं एइणा । ताथप- १०
 चावओ चेव मे अविग्घं भविस्सुइ ११ त्ति ॥

तओ पडिसुयं तेण, द्वाविथं च ओमणापुब्बयं महा-
 दाणं, कराविथा अट्टाहिया मच्चिमा । तओ महापुरिमनिक्क-
 मणविहीए अक्कापिईममेओ चत्तेणं च पहाणपरियणेण
 पवक्को धणो जसोहरायरियसमीवे पव्वज्जं ति ॥ १५

अइत्तलो कोइ कासो । अहिज्जियं १२ सुत्तं, अभत्यो
 किरियाकळावो, भाविथाओ भावणाओ, वेरग्गाइसयओ
 पवक्को एगलविहारपडिभं । विहरमाणो य गामे एगराथं
 नगरे पप्परायविहारेणं समागओ कोसम्भिं ॥

१ A परिच०, B परिचि०, C परिचहेहि । १ AB ०मावा, C ०मावा ।

१ AC om.

४ B उवत्त, D उत्तं ।

इओ य सो नन्दओ गोसे^१ तमपेच्छिऊण धणसिरी-
 ससेओ^२ सङ्खिऊण जसनिहिं तीए वयणेणं^३ 'थीदम्भोहेण
 य अगण्णिऊण सेट्ठिधणकयाइं सुकयाइं कोसमिं आगओ
 त्ति । समुद्दत्तनामपरिवत्तेणं^४ च ठिओ तीए सेव नच-
 ५ रीए ॥ उचियसमएणं च पविट्ठो भयवं गोयरे, तत्थ वि य
 नन्दयगिहं । दिट्ठो धणसिरीए पच्चभिन्नाओ य । चिन्तिथं
 च तीए । कहं न विवओ सेव सो समुद्दमज्जे वि । अहो मे
 अहसया, जं पुणो वि एसो दिट्ठो त्ति । अहवा तथा करेमि
 संपयं, जहा न पुणो जीवइ त्ति । एत्यन्तरंमि अरुक्कणो
 १० जायणासमओ त्ति । निग्गओ भयवं । अहिययरं से पओ-
 समावक्का । 'पच्चभिन्नाया अहं, अक्काहा कहं सिग्घमेव
 निग्गओ^५' त्ति चिन्तिऊण पेसिया 'चेडी । हक्का, कहिं पुण
 एस समणओ ठिओ त्ति सक्कं विद्याणिऊण लळं मे संवाएहि ।
 तीए भणियं 'जं 'सामिणौ आणवेइ' त्ति 'भणिऊण निग्गया
 १५ चेडी, लग्गा 'एयस्स मग्गओ । निययसमएणं च निग्गओ
 भयवं । न पडुप्पओ य से जहोचिओ आहारो, गओ
 नयरिदेवयापडिबद्धं उज्जाणन्तरं । एत्यन्तरंमि ओगाडा
 चरिमा, ठिओ भयवं काउत्तुग्गेणं । तओ कंचि काळं

१ E adds वि । २ B 'उचिओ । ३ B इमि, D इतोय ।

४ B 'रित्तं काउच, D 'परिवत्तं च काउं ।

५ ACE om. all from भयवं down to निग्गओ । ६ D दावचेडी ।

७ ACDE देवी । ८ ACE om. ९ BD भवक्का ।

चिट्ठिऊण 'न एस इओ गच्छइ' ति 'सुण्णिऊण आगथा
 चेही, निवेदयं धणसिरीए । भण्णिओ तीए नन्दओ ।
 अपडुसरीरे तुमंमि उवाइयं भयवईए नयरिदेवयाए, अथा
 किण्हपक्कट्टमीए गहिओववासवयाए आययणवासो कायव्वो
 ति । अइकन्ता य मे पमायओ अट्टमी । तओ सुमिणयंमि ५
 सोइया अहं भयवईए, पसुत्ताए चेव य तुमं गोसे 'किञ्च-
 करणे निग्गओ ति, अओ न साहिओ पहाए सुविणओ ।
 कओ अज्ज उववासो । अओ अहं तत्थ गच्छामि ति ।
 संपाडेहि मे भयवईए पूओवयरणं ति । संपाडियं नन्दएणं ।
 तओ कस्ययर'दुगाहिट्ठिया सह पुब्बचेडियाए गया धण- १०
 सिरी तमुज्जाणं । दिट्ठो तीए तवस्सी ॥ एत्यन्तरंमि
 आगओ सारकट्टभरिएण पवहणेण तमुद्देशं 'सागडिओ,
 भग्गो य से अओ । तओ अत्यसुवगयप्पाओ दिणयरो ।
 न कोइ कट्ठे गेपहइ ति चेत्तूण गोणे गओ निधयगेहं ।
 तओ चिन्तियं धणसिरीए । 'लट्ठयं जायं, एएहिं चेव १५
 सारकट्ठेहिं उहिस्सामि एयं ति । गथा 'चण्डियाययणं,
 कथा देवयाए पूया, दिक्कं कस्ययराणं पाणभोयणं, पसुत्ता
 एए । तओ एयाइणी चेव गथा सुणिवरसथायं । अजाण-
 कोइमूढाए विरइयाइं भयवओ समीवंमि कट्ठाइं, न
 जक्खियाइं च ज्ञाणजोयसुवगएणं भयवया । पज्जासिओ २०

१ AC बुद्धि ।

२ ACE om.

३ E adds पुरिच. ACE बुद्धि ।

४ D पोरिच ।

५ A लवय ।

६ CDE चण्डियाययं ।

जलसो, क्षिप्तो भयवं जलणजालावलीए । संजाओ से
कहणपहाणणेषे झाणजोयसंकमो । किह ?

चिन्तेइ य सो भगवं काउस्तुग्गंमि अचलितयसहावो ।

अणुयन्मागयचित्तो जणिए जलणंमि उण्णन्तो ॥

४ 'इह धम्मा सप्पुरिसा जे नवरमणुत्तरं गथा मोखं ।

जन्हा ते जीवाणं न कारणं कम्मबन्धस्स ॥

एसो उ मोहवसओ कोई मं पाविऊण कुगईए ।

वसिहिइ असो कट्ठं कट्ठं बज्जदुक्खपउराए ॥

अहमेयस्स निमित्तं दोग्गहगमणे निमित्तविरहेण ।

१० न ऊ होइ कम्मसिद्धी भणियमिणं सोयमाहेण ॥

सोएमि न नियदेहं एयं सोएमि मोहपरतन्तं ।

जिणवयणवाहिरमहं दुक्खसमुद्दंमि निवउत्तं ॥

मोहवसयाण अहवा केत्तियमेयं^१ किलिद्धसत्ताण ।

एसो मोहसहावो धिरत्यु संसारवासस्स ॥

१५ इय सो सुहपरिणामो तीए विणिवाइओ उ पावाए ।

पअरससागराऊ उववओ सुक्ककप्पंमि ॥

इओ य सा धणसिरी ससण्णसा विथ गया^२ चण्डिया-

ययणं, पविषमाणी य वेइया चेडियाए । भणिया य तीए ।

सामिणि, कहिं गया आसि । तीए भणियं । न कहिंसि,

२० परं^३ अद्धरत्तसंज्ञाए^४ भयवईए पयाहिणं कथं ति । एत्य-

१ B वे ।

२ BD नेजे ।

३ CD चण्डियाचणं ।

४ B चउ० ।

५ D भयवती ।

नरंमि अवलङ्को चेडियाए ऊयासणुक्कोओ । किमेयं ति
 विद्यपिऊण पसुत्ता य एसा । पहाया रयणी । तओ
 काऊण देवयाए पृथं संमाणिऊण कस्यरे पत्थिया धणसिरी
 सगिहं । दिट्ठो य पन्थि वावओ रिसी धणसिरीए कस्य-
 रेहि चेडियाए य । 'भणियं च णेहि' । 'अहो केण एयं
 ववसियं ति । जंपियं 'धणसिरीए 'न-याणामि' ति ।
 'समुप्यओ चेडियाए विद्यप्यो । पेसिया अहं भयवओ अक्के-
 सणनिमित्तं, निग्गया य एसा 'अद्धरत्तमए, अवलङ्को
 य मए तीए चेव वेलाए उक्कोवो । ता न-याणामो कइ-
 मेयं; मझेमि, जोइया अहं एयाए महापावदेसंमि । 'एवं १०
 चिन्तयन्ती पविट्ठा सह धणसिरीए मेहं ति ॥

एत्यन्तरंमि आगओ सागडिओ । दिट्ठो य णेणं 'पि
 अट्ठिमेत्तसेसो सुणिवरो । चिन्तियं च णेण । अहो मे
 अधसया । पडिवओ अहं कस्तइ किण्डिउसत्तस्स भगवओ
 अवसग्गकरणेण सहायभावं । पाडिओ मए अप्पा दोग्गईए । १५
 ता निवेणमि एयं नरवइस्स । अद्धजाममेत्ते य वासरे
 'गओ नरवइसमीवं । निवेइयमणेण । कुविओ राया ।
 निउत्तो णेण दण्डवासिओ 'अरे लउ रिसिघायगं लहेहि'

१ AC om. this clause.

१ ACE कस्यरेहि ।

२ ACE add भणियं धणसिरीए ।

४ D चणु० ।

५ ACE om. this clause.

६ ACDE om.

७ ACE om. नओ नरवइसमीवं ।

- न्ति । निग्गञ्चो दण्डवासिञ्चो, गञ्चो चण्डियायथणं । पुच्छिया
जेण भोदया । को ण अज्ज एत्थं वसिञ्चो न्ति । तीए
भण्णियं । न कोइ भुयङ्गप्पाञ्चो, जइ परं समुद्दत्तस्स
चरिणो धणसिरि न्ति । दण्डवासिएण भण्णियं । किं पुण
५ से निवासकज्जं । भोदयाए भण्णियं । न-याणामो न्ति ।
दण्डवासिएण चिन्तियं । न अज्ज अट्ठमी न नवमी न
चउहसी । ता किं पुण से १ निवासकारणं । पवसणं
निमित्तं होव्वा ; तं पि अघउमाणं, जञ्चो कल्लमि अङ्गा-
रयदिणो, चरमपोरिणीए थ १ विट्ठी आसि विणियाथ-
१० ओगो न्ति । १ न खलु दुट्ठमित्थियायणं मोत्तणमेवंविहं कसं
पि पाएण १ कस्सइ १ अज्जस्स संभवइ । ता गच्छामि ताव
समुद्दत्तगेहं १ ; तञ्चो सेव मे उवज्जट्ठी इविस्सइ १ न्ति ।
गञ्चो एसो, दिट्ठा थ तेण १ दुवारदेसभायंमि सेव सेज्जी ।
पुच्छिया एसा । अत्थि इइ सत्थवाइचरिणी न व न्ति ।
१५ तञ्चो समंखोहं भण्णियं चेत्थियाए । किं पुण तीए पञ्चोयणं ।
तञ्चो दण्डवासिएण अहिप्पायभणिरकुसजेण १ सासूयमिव
जंणियं । आ पावे विसुभरिञ्चो रिसिवुत्तको न्ति । तञ्चो
सकस्सदुट्ठणणे निजजिबल्लियथाए थ भण्णियं चेत्थियाए ।

१ A पञ्चोयणं तञ्चो दण्डवासिएण चण्डिया से निवासकारणं ।

१ A चिट्ठो, B दिट्ठो. C चिट्ठो = इट्ठि, D चिट्ठियासि ।

१ D न व चउमित्थियायणं ।

१ ACE om.

१ D नेचण्णि ।

१ B दुवारस्स ।

१ D •चोद•. B •चउत्तुससेव ।

अज्ज, गवेसणनिमित्तं चेव भगवन्तो अहं सामिणीए पेसिया,
 न उण अज्जं विथाणामि । तन्तो दण्डवासिणए 'न एत्थ
 संदेशो, अज्जहा किं गवेसणनिमित्तं' ति चिन्तिज्जण
 पुच्छिया एसा । सुन्दरि, अलं भयसङ्गाए; किं पुण्हिसिय
 तुमं भयवन्तो गवेसणनिमित्तं पेसिया । चेडियाए भणियं । ४
 अज्ज, सो खु भयवं कल्ले तद्वयपोरिसौए^१ भिक्खानिमित्तं
 इहं पविट्ठो त्ति, अगेण्हिज्जण भिक्खं लज्जं चेव निग्गन्तो ।
 तन्तो निग्गच्छमाणं पेच्छिज्जण भणिया अहं सामिणीए,
 जहा 'मञ्जरिए, गच्छ, कहिं पुण एस समणन्तो ठिन्तो त्ति
 जाणिज्जण लज्जं संवाएहि' । तन्तो संवादयं मए, न उण १०
 कज्जं विथाणामि । ^१दण्डवासिणए भणियं । तन्तो तत्थ
 गम्भूण किं कयं तस्स तीए । चेडियाए भणियं । अज्ज, न
 किंचि, न वन्दिन्तो वि एसो सामिणीए, अति चण्डियाए
 कथा पूय त्ति । ^१दण्डवासिणए चिन्तियं । अन्तो चेव क्रूर-
 देवथाविहाणनिमित्तं पयारिज्जण परिचयं एयाए ^१वावादन्तो १५
 हविस्सइ । ता पेच्छामि ताव सत्यवाहघरिणिं, तन्तो सुहवि-
 यारन्तो चेव लक्खिस्सामि^२ त्ति । गन्तो तीए पासं; संखुद्धा
 धणसिरी, लक्खिन्तो ^३से भावो ^१दण्डवासिणए, भणिया य
 णेण । पेसिन्तो अहं महाराएण, [^४वावादन्तो रिस्सौ]

१ BD ०पो६० ।

२ D सं६० ।

३ इयार only in D ।

४ B ०को ।

५ D सं० ।

६ BD om. the words

in brackets, while ACE om. the following words down to लक्ख ।

रिषिवावायगन्धसेषणनिमित्तं, पवन्तो य तस्म चायय-
विद्याणत्वं ति । पसुन्ता य तुमं चण्डियाययणे, विद्या-
णिओ य एस वुत्तन्तो मए । ता एहि, नरवरसमीवं
गच्छन् । एयं च सोऊण ससन्त्तमा 'भयपवेविरङ्गी निव-
१५ ङिया धरणिवट्टे धणसिरी । दण्डवासिएण चिन्तियं ।
कयमिणमिमीए, कहमन्नाहा एवंविहं भयं ति । निभ-
च्छिया एसा । मिस्सिओ जणवओ । एयं च वरयरमायसि-
ऊण जणसयासाओ 'मा अहं १५ एवं चेव चेप्पिस्सामि'
न्ति चिन्तिऊण १अप्पविसिऊण नियगेहं दुवारओ चेव
१५ पलाणो नन्दओ । नौया य एसा नरवरसमीवं । साहिओ
वुत्तन्तो नरवरस्स । २पुल्लया णेणं, चिन्तियं च । इन्ना
कहमेयाए ३आगिईए इमं ईदिसं निषंसकम्भं भविसुह ।
पुच्छिया य णेणं । ४अह किंनिमित्तं तुमं चण्डियाययणं
गया आसि । तओ ५य तं वयणं सोऊण संखुद्धन्तणेणं न
१५ जंपियमिमीए । समुप्पन्ना सक्का राइणो । थेववेलाए पुणो
'वि पुच्छिया । कओ तुमं कस्स वा धूय न्ति । तओ
साहिमिमीए । सुसम्भनयराओ, अहं पुमभइस्स धूया,
समुद्दन्तस्स चरिणी धणसिरी नाम । गवेमाविओ से भत्ता,
नोवसद्धो य । तओ अस्सन्तसुद्धसत्तावयाए ६ज्जाठियं पया-

१ BD भयवेवि० ।

२ D वि ।

३ D अपविस्सिय नेहं ।

४ B डुलोदया ।

५ C चानतीए ।

६ AC कच, E कचि, D चविय ।

७ ACE om. य तं वयणं सोऊण ।

८ ACE om. ९ D जज्जियं ।

परिवाकणसहसुव्यहनेणं 'कयाह न तरह रायपुरओ
 साहिउं पओयणं, ता वीसत्या साहिसुह' ति कुलप्पवाह-
 परियाणणनिमित्तं पेसिओ राहणा पुसभइमन्तरेण एथव-
 हयरपडिभद्धलेहसणाओ लेहवाहओ । रक्खाविथा एसा,
 पइदियहं पुष्कावए नरवई, न य किंचि जंपह ति । ५
 आगओ लेहवाहओ, समप्पिओ तेण पडिलेहो, वाहओ
 राहणा । लिहियं च तत्थ । अत्थि मे धूया धणसिरी^१
 कुलदूसणा य । तओ राहणा चिन्तियं । असंसथं कथमि-
 णमिमीए; अकक्काथरणमीला सेव एसा महापावा । ओओ से
 मूढथा ओओ महापावकम्माणट्टाणं ओओ कूरहिययया ओओ १०
 अणालोदयत्तणं । तहा वि 'अवन्ना इत्थिय' ति धाडिया
 णेण ^२सरक्काओ । गच्छमाणी य वासरन्ते तणहाकुहाभिभूया
 पसुत्ता गामदेउलसमीवे । उक्का भुयङ्गमेणं । महापरिकि-
 लेसेण विमुक्का जीविणं । उववक्का य एसा मरिक्खण
 वाक्खयप्पभाए पुठवीए सत्तमागरोवमट्ठिई ^३नारगो ति ॥ १५

वक्काथं जं भणियं धणधणसिरिमो^४ एत्थ पइभक्का ।

अयविजया य सहोयर एत्तो एयं पवक्कामि ॥

चउत्थं भवग्गहणं समत्तं ॥

१ B adds नाम ।

२ D om.

३ D नारयनाय ति ।

४ D ओ ।

॥ पञ्चमो भवो ॥

अत्रिय इहेव जम्बुद्वीवे दीवे भारहे वासे कायन्दौ
 नाम नयरी; जीए समुद्रदेसा विय पङ्कयगाहासलाओ
 फरिहाओ, पद्मव्याजणमणो विय परपुरिसालाणिज्जो
 पागारो, धरिणहरकन्दराहं विय सीहवालयसमद्धासियाहं
 १ द्दवारतोरणाहं, सरयजलहस्केरा^१ विय धवलाभोयसुन्दरा
 पासाया । अवि य

दियहपियविरहखिन्नो जीए पओसंमि कुलवद्धसत्यो ।
 दूमिज्जइ जालन्तरपडिण्हि मियइक्किरणेहिं ॥
 गुह्यणंविणउज्जुत्तो पणइयणवच्छलो सुहाभिगमो ।
 १० धम्मत्यसाहणरई जीए जणो गुणनिही वसइ ॥
 तीए अखण्डियनियभुयपरक्कमो सूरतेओ नाम राया ।
 जंमि रणवासरेसुं विमालवंसंमि वियउकडयंमि ।
 अत्यधराहरसिहरे व्व सूरतेओ पडिप्पलिओ ॥
 तस्स य मयसन्नेउरप्पहाणा क्वि व्व कुसुमचावघरिणी
 ११ लौलावई नाम भारिया । तस्स रादणो इमीए सह विसय-
 सुहमणुहवन्तस्स अरक्कमो कोइ काओ ॥

इहो य सो महासुल्लकप्पवासी देवो अहाउयमणु-
 वालिजण तओ बुओ समानो समुप्पओ लीलावईए
 कुञ्चिंसि । दिट्ठो य तीए सुमिणयंमि तीए सेव रयणीए
 पहायसमर्थमि संपुल्लमण्डलो सयलजणमणाणन्दयारी चन्दि-
 मापसाहियमुवणभवणो मयलञ्जणो वयणेणमुयरं पविसमाणो ५
 न्ति । पासिजण य तं 'सुहविवुद्धाए सिट्ठो तीए जहाविहिं
 दइयस्स । हरिसवसुम्भिसुल्लएणं भणिया य तेणं । सुन्दरि,
 सयलसामन्तमिच्छो पुत्तो ते भविस्सुइ । पडिस्सुयमिमीए ।
 परितुट्ठा एसा । तिवग्गसंपायणसुहमणुहवन्तीए पत्तो पसू-
 इसमओ । सुहजोएणं च पसूया एसा । जाओ से दारओ । १०
 निवेइओ निव्वुइनामाए रायदारियाए नरवरस्स । कथं
 जहोचियमणेणं । अइक्कन्तो मासो । पइट्ठाविथं च से नामं
 दारयस्स जयकुमारो न्ति 'कहाणयविसेसेण । पत्तो कुमार-
 भावं । गहिओ तेण रायकुमारोचिय'कलाकलावो, पुव्वभ-
 वभावणाओ य अत्थि से धम्मचरणंमि अणुराओ ॥ १५

अजया य निग्गओ आसवाहणियाए । दिट्ठो य तेण
 चन्दोदयउज्जाणे अहाफासुए पणसे 'दिणाथरो विथ 'दित्त-
 थाए चन्दो विथ सोमयाए समुद्धो विथ गम्भीरयाए रयण-
 राओ विथ महम्मथाए कुसुमानेसो विथ 'लायलथाए

१ D • विचट्ठा सिट्ठा य ।

२ B काकल्लमेव च ।

३ E • विओ • ।

४ D adds वल्लमायनचनिलवसूओ ।

५ D दिनीयाइ ।

६ B लावल्लयाइ ।

- सम्भो विद्य रक्षयाए मोरुको विद्य निम्नयणिज्जयाए सेधवि-
 चाहिक्खु जसवक्खणो पुत्तो पण्डितसमणक्किण्णो समसयपर-
 समथगहियसारो अण्येयसमणपरियओ सणकुमारो नामाद्य-
 रिओ ति । तं च दडूण समुप्पओ कुमारस्स संवेगो ।
- ५ चिन्तियं च णेणं । अहो णु खलु ईदसो एस संसारो, जेण
 एवंविहेहिं पि सुरलोयदुक्खहेहिं अजजसंपब्बन्तसयसमणो-
 रहेहिं महापुरिसेहिं परिचत्तो । ता को पुण एसो, किं
 वा से परिज्जायविसेसकारणं ति पुब्बामि एयं । गओ
 तस्स समीवं । वन्दिओ तेण भयवं सणकुमारायरिओ
- १० सेससाज्जणो य । धम्मजाहिओ भयवया सेसमाह्हि य ।
 उवविट्ठो गुरुपायमूले । विणयरदयकरयक्खल्लिउडं^१ भणियं
 च णेणं । भयवं, असारो सेव एस संसारो. कस्स वा सयस-
 विज्जाणस्स न निब्बेयकारणं । तद्वा वि पाएणं न वण्णनिमि-
 त्तमन्तरेण एस संजायइ ति । ता आचिक्ख भयवं, किं ते
- १५ विसेसनिब्बेयकारणं, कं व भयवन्तमवगण्णामि ति । तओ
 भयवया^२ 'अहो से विवेगो, अहो वयणविज्जासो, अकहिज्ज
 माणे 'मा अलोदयं संभावइस्सइ' ति चिन्तिज्जण भणियं ।
 सोम, सुण । विसेसकारणं पि न संसारविचारमन्तरेण,
 तद्वावि विदयसंसारसहावस्सु^३ भवओ कोउयं ति 'कस्सिज्ज
- २० 'साहिज्जइ ति^४ ।

१ AC • क्किणो ।

२ D adds चिन्तियं ।

३ D om.

४ E adds वि ।

५ E कस्सिवा ।

६ ACE साहिज्जनि ।

सुणिज्जण ऽप्यनिद्याणं महाविवागं च कम्पपरिणामं ।

चित्तप्लव्यविज्जाहरसमणसमीवंमि निक्खन्तो ॥

१ किं ?

अत्थि इहेव भारहे वासे सेयविद्या नाम नयरी, तस्य जसवम्भो राया, तस्स पुत्तो सणकुमाराभिहाणो अहं । ५ जायसेत्तस्स आइडं च मे संवच्छरिणं^१ विज्जाहरनरिन्दत्तणं ति । अइवज्जहो तायस्स कुमारभावे तस्य चिट्ठामि जाव गहिया नेइ तक्करा वण्णा निज्जमि । दिट्ठा^२ य ते मए वाहियासिं गएणं । भणियं च तेहिं । देव, सरणागया अन्ने, परिन्तायउ देवो । तन्नो^३ "सुयाविद्या मए, १० रुट्ठा नायरया, निवेइयमारक्किएहि महारायस्स । भणियं च तेणं । जहा कुमारो न-याणइ, तहा गेण्हिज्जण ते निवेइज्जण नायरयाणं वावाएच ति । वावाइया य^४ तक्करा, विज्जाओ मए एस बुत्तन्तो । रुट्ठो महारायस्स जिग्गओ नयरौओ वल्ला^५ पछाणपरियणस्स, आगओ तामसिन्ति । १५ सुणिओ एस बुत्तन्तो तन्नयरिसामिणा ईसाणचन्देण । जिग्गओ पच्चोणिं । वज्जमज्झिओ अहं तेण भणिओ य । वच्छ, इमं पि ते निययं चेव रज्जं; ता सुन्दरमणुचिट्ठिअं, जमिहागओ सि ति । पविट्ठो नयरिं, दिओ मे कुमारा-

१ D जवकुमारस्य भणियं किं । भयवया भणियं कुच ।

२ B ०रहि ।

३ D om.

४ ABCE जोषा० ।

५ ACE om. ; BD om. च ।

६ perhaps वल्ला ?

वासो । अदृक्कान्तोऽसु कदवद्यदिषेऽसु भणाविश्वो अहं तेन ।
मेवहाहि जहिष्ण्विथं जीवणं ति । न पञ्चिवसं च तं मए ॥

- तश्चो तत्थेव चिट्ठमाणस्स आगश्चो अविवेचयवविजण-
मणाणन्दथारी वसन्तसमश्चो, विद्यन्निश्चो मलयमारुश्चो,
१ कृत्तियाहं काणणज्जाणाहं, १ उच्छलिश्चो परज्जयारवो, पय-
त्ताश्चो नयरिषसरीश्चो । एवंविहे य वसन्तसमए नियगेवाश्चो
चेव विसेसुज्जलनेवच्छो वयंसयसमेश्चो, पयट्ठो कौलानिमित्तं
तामसित्तोत्तिलयभूयं अणज्जनन्दणं नाम उज्जाणं । अइयश्चो
रायमगं, दिट्ठो य वायायणनिविट्ठाए^१ नयरिसामिणो
१० ईमाणचन्दस्स धूयाए विलामवईए । भवन्तरुभामश्चो समुप्पश्चो
से ममोवरि अणुराश्चो, विमुक्का वायायणामगं वसमाणस्स
तौए ममोवरि सत्थयगुत्था बउलमाज्जिया^२, लत्थिया^३ य मे
विइयहियभूएण वसुभूदणा, निवडिया मे कण्ठदेसभाए ।
^४पुल्लइयं मए उवरिज्जत्तं, दिट्ठं से वायायणविणिग्गयं वयण-
१५ कमलं, समुप्पश्चो मे हिययंमि परिश्चोमो, पेच्छमाणीए य
निमिथा सा मए सिण्णवज्जमाणं कण्ठदेसे । एत्यन्तरंमि
परिश्चोसविषायगग्धिणं ईसिविहसियसणाहं नीसमियमिमीए ।
अदृक्कान्तो अइयं तमुद्देमं देहमेत्तेणं न पुण चित्तेण, पत्तो
अणज्जनन्दणं उज्जाणं । तत्थ वि य वयंसयाणुरोहेण विचित्तं-
१० कौलापवत्तो^५ वि देहचेट्ठाए तं सेव पयइसुन्दरं तौए

१ CDE • ल० ।

२ E • चिट्ठाए ।

३ D बउलकुल्लम० ।

४ E om.

५ B पुत्तो० ।

६ A • पविश्वो ।

वयस्यकमलं चित्तयन्तो ठिचो कंचि काळं । उचिचसमएणं च
 पविट्ठो तामसिन्तिं । कथं उचिचकरणिज्जं । अरुक्कलो
 वासरो, समागया रथणी । संमाणिज्जण 'सिरं' मे
 दुक्खेद' ति लज्जं सेव विसम्भिया वयंसया । गम्भो वासभवणं,
 ठिचो सयणिज्जे । तत्थ य अणाचिक्खणौयं असंभावणौयं १
 अणुणुद्वयपुब्बं तद्वाविहं दुक्खादसयमणुद्वयन्तस्स खणमेत्तल्लङ्क-
 निदस्स' अरुक्कलो रथणी । कथं गोसकिज्जं । समागया
 वसुभूरप्पमुहा वयंसया । विदुणाहं तम्मोलाहं । गया अन्ने
 कीलानिमित्तमेव' भवणुज्जाणं, पवत्ता कीलिउं 'विचित्त-
 कीलाहिं । 'सुअहिययत्तणाओ य लक्खिओ मे चित्तंमि १'
 मयणवियारो वसुभूरणा । 'चित्ते य कीलावदयरे माहवी-
 लयामण्डवंमि चिट्ठमाणो भणिओ अहं तेण । भो
 'वयस्स, अह १किं पुण तुमं अज्ज वासरंमि व ससी
 विज्जाओ दौससि, खणं च झ्झाणगओ विथ मुणी सयल्लहेट्ठं
 निदग्गसि, तओ य लङ्कलाओ विथ 'जूयारो परिओसमुच्च- १५
 वसि ति । तओ मए असमिक्खियकारियाए मयणस्स
 वीयच्चियभूयस्स वि गूहमाणेण निययमायारं जंपियं 'न
 किंचि लक्खेमि' ति । वसुभूरणा भणियं 'अहं लक्खेमि' ।

१ ACDE जिहं ।

२ A 'चिमित्तं, D निमित्तमेव ।

३ B चित्तं ।

४ B अणुचिचयत्तणाओ, D also had originally अणु ।

५ D वत्ते ।

६ BD वयंस ।

७ B कचि ।

८ ACDE कूरवरो ।

मए भणियं 'किं तयं' । वसुभूदणा भणियं । आरोविञ्चो ते
 वउल्लमालियानिहेण रायदारियाण गइयच्चिन्ताभारो । विट्ठो
 य तीए 'दिट्ठिपायच्छलेण मयणसरधोरणीहिं । तज्जणिञ्चो
 एस विचारो । अज्झा कइमयण्डंमि चेव परिपण्डुरं ते
 १ वयणं अज्झनिहासुहादं च तारतम्मादं लोचणादं, हियसा-
 यासकारिणो दीइदीहा नौसास न्ति । ता मा संतण्ण ; इच्छ
 मा तए सइ समागमं, पेसिया 'य तीए सिण्णेष्वज्झमाणं
 वउल्लमालिया दूई । अज्झं च । अवहिञ्चो विहौ अवस्सुभवि-
 यत्थेसुं, घडेइ एस अहिमुहोहोञ्चो नियमेण अज्झदीवगयं पि
 १० पाणिणं । करेमि अहं एत्थ कंचि उवायं ति । 'पडिस्सुयं
 मए । कञ्चो तेण विस्सासवद्धाविधूथाए अणज्जसुन्दरौए सइ
 पसङ्गो । अहिगमणौयपुरिसगुणजोगञ्चो' लग्गा य मा तस्स ।

अदक्कन्ता कइवि दियहा । तञ्चो 'न कयमिह किंचि
 वसुभूदणा, न पइवइ वा से मइगोथरो' न्ति चिन्तयन्तो
 १५ मयणपरायत्तयाए गञ्चो सयणिज्जं । तत्थ पुण सुच्छिञ्चो 'इव
 'मूढो इव मूञ्चो इव भौञ्चो इव गइगहिञ्चो इव वेवमाणहियञ्चो
 अण्णइवन्तो इन्दियाणं चिट्ठामि जाव थेववेसाए चेव पइट्ठ-
 वयणपक्कञ्चो आगञ्चो वसुभूई । वयणवियारेण सत्थिकयं मए,
 जहा कयमणेण पञ्चोयणं भविस्सुइ न्ति' । भणियं च तेण ।

१ E दिट्ठियं । १ D om. ३ BD पडिस्सुयं, D ने for मए ।

४ D adds य कलिक्कव ।

५ D विच here and afterwards

६ D adds लज्जा विच ।

७ D adds चिन्तियन्तो मयणपरायत्तयाए ।

भो 'वयस्स, परिचय विसायं, अङ्गीकरेहि पमोयं, संपन्नं ते समौहिंयं । मए भणिंयं । 'कहं विय' । तेण भणिंयं । सुण ।

गओ अहमिओ अज्ज अणङ्गसुन्दरीगेहं । दिट्ठा मए पम्मायवयणपक्कया अणङ्गसुन्दरी, भणिंया य^१ । सुन्दरि, किं पुण ते 'उब्बेसकारणं ; आचिक्ख, जइ अकहणीयं न होइ ।^२ तीए भणिंयं ।

कह तंमि 'निव्वरिक्खइ दूखं' 'कण्डुक्कुएण चियणण ।

अहाए पडिबिम्बं व जंमि दूखं न संकमइ ॥

मए भणिंयं । सुन्दरि ।

विरला जाणन्ति 'गुणे विरला' 'अपन्ति सल्लिचकम्माइं ।^३

सामन्तधणा विरला परदुखे दुक्खिया विरला ॥

तहावि अत्थि मे तुह मणोरहसंपायणेक्खा । तौए भणिंयं । जइ एवं, ता सुण । अत्थि महारायधूया विस्वासवई नाम कक्कया । मा मे भिक्खदेहा वि अत्ताणनिव्विसेसा 'सामिसाली वि असामिसालिसीला । तीए अपक्खिमा^४ चवत्था 'वड्ढइ । तओ मए भणिंयं । किं पुण एत्थ कारणं । तीए भणिंयं 'मयणविचारो' । तओ मए भणिंयं । केण

१ B बर्दस । २ Dadds मइ । ३ B निव्वेय, D उब्बेय ।

४ A 'विक्खइ' । ५ ACE दुक्खदुएण, D कंदुक्खएण by second hand दुक्ख is added in marg., and कं of कंदुक्खएण blotted out with *geru*. Cp. p. 317, n. 4. ६ MSS नुवाः ७ CD विरयंति, B पावंति निव्वसा नेहा ।

८ A सानिवासासौ, CE do not translate this passage. ९ A वड्ढइ ।

- पुन भयवया वीयरगेण विथ खण्डयं विणिज्जियसुरासुरस्स
 रदमणाणन्द्यारिणो पञ्चबाणस्स सासणं । तीए भणियं ।
 न-याणामि खण्डयं न खण्डयं ति । एत्तिओ उण मे
 संतावो, जं से मणोरह्विमओ न. नज्जइ । मए भणियं
 १ 'कहं विथ' । तीए भणियं । सुण । 'पयत्ते मयणमङ्गसवे निज्ज-
 यासु मयरचच्चरीसु १' चच्चरियामेत्तसंगयाए दिट्ठो इमौए-
 ञ्णमाणओ वियाणामि—मुत्तिमन्तो विथ कुसुमाउहो १' कोवि
 जुवाणो । अज्झा कहं ईदमस्स कस्सारयणस्स १' अणोइसे वरे
 अहिज्जासो त्ति । न १' पेक्कइ पङ्कयसिरी इट्ठवणाइं । सुज्जा
 १० य तीए १' तस्सुवरि सहत्थगत्था वउलमाज्जिया, निवड्डिया से
 इमौ विथ कण्ठदेसे मणोरहेहिं । तओ उवरिउत्तमवज्जो-
 इज्जण निमिया य तेणं १' अज्जणसंपायभीरययाए घेत्तूण तीए
 हिययं पिव कण्ठमि १' । अइज्जन्तो य मो १' । विसामवई वि
 य तयप्पभूइसेव १' परिचत्तनिययवावारा तहा कया वक्कहेण,
 ११ जहा ११' अविच्छिन्नं पि न पारीयइ त्ति । विज्जाओ य एस
 वुत्तन्तो मए चच्चरियासयासाओ, पुणो रायधूयाओ त्ति ।
 समासासिया मा मए । मामिणि, अलं विसाएणं, ११' मंवाएमि
 मामिणिं हिययवक्कहेण १० । न खण्डिज्जइ कोमुई मयलउक्कणेणं

१ BD पयसे ।

२ B चच्चरीया० ।

३ B कोइ ।

४ B चच्चारिमे, om वरे ।

५ D पय्तेइ ।

६ ACE तस्सुवरि ।

७ B adds कंठे ।

८ D adds मां ।

९ adds तमुइसाइ ।

१० B •यिइ० ।

११ E आविच्छिन्नं ।

१२ B संपा० ।

१३ E adds वज्ज ।

ति । भणिकण पण्हिलोयणेहिं निरुविणो सो, न उण
 उवलद्धो न्ति । तन्नो य सा अज्ज मयणवियारन्नो चेव असंपा-
 दयपन्नोयणं मं अवगच्छिज्जण निव्वरक्कण्डा^१ पराहीणहियया
 संकमदूसहमरीरमंतावं परिच्चदय सयणीयं^२ अवलम्बिथ सहीयणं
 उवरितलमाकूढा । दक्खिणाणिलेण य सविसेसपप्पल्लिज्जन्त- ५
 मयणाणल्ला उपहं च दौहं च नौसमिय तं चेव रायमग्गुदेसं
 पुत्तोइउं पवत्ता । पञ्चालिया य से अहिययरं बाहसल्लिलेण
 दिट्ठी । तन्नो महमा चेव झणझणारवमुहल्लमणिवलयं^३ विज्ज-
 णिय करपप्पवं अवहत्थिय अङ्गमधारयं^४ सहियायणं मोह-
 सुवगय^५ न्ति ॥ तन्नो ससंभन्नो उट्ठिन्नो अहं, भणिन्नो य १०
 वसुभूई ।^१ वयस्स, कहिं मा हिययाणन्दयारिणी, दंसेहि मे,
 अल्लं तीए अञ्चाहिण जौविणण । वसुभूइणा भणियं । देव,
 वत्तं खु एयं, कहावमाणं पि ताव हिययाणन्दकारयं चेव,
 तं सुणउ देवो । तन्नो लज्जावणयवयणकमल्लं ईसि विहसिज्जण
 णवन्नो अहं । वसुभूइणा भणियं । तन्नो, देव, निमिया १५
 सहियाहिं उच्छङ्गमयणिल्ले वोजिया मए बाहसल्लिल^६सिन्नेण
 तालियण्टेण, दिस्सं च से महावमौयल्लवत्थल्लमि चन्दणं,
 उवणीन्नो सुणालियावल्लयहारो, लद्धा कव्वि तीए चेत्या,
 उल्लिण्णियं अलद्धनिहास्वयपाउल्लं लोयणजुयं । मए भणियं ।
 सामिणि, किं ते बाहइ न्ति । तन्नो उल्लउयाए मयणवियारस्स २०

१ D • कूढ । २ B • विज्ज । ३ D विज्ज । ४ D • रियं E • संकरयं ।

५ D • मयमय ।

६ BD वसं ।

७ D • सिंभू ।

- अणवेत्तिऊण सहियणं अव्वत्तं चेव जंपियं तीए 'तस्स
 'चेवादंसणं' ति । तन्नो मए तीए माहाराणत्थं अणियं चेव
 जंपियं । मामिणि, धीरा होहि, उवक्कद्धा तस्स मए पउत्ती,
 विअविस्सं, मामिणि, तमन्नरेण । तन्नो विअमियं तीए, दिअं
 १ च मे कडिमुत्तयं ॥ एत्यन्नरंमि ममागया से अणणौ, भणिया
 य तीए । जाय विस्सासवद, मारेहि वीणं, जन्नो आणत्तं
 महाराएण 'अव्वं तए वीणाविणोन्नो कायव्वो' न्ति । तन्नो
 गुरुयणल्लज्जासुयाए जंपियं तीए । जइ एवं, ता कक्कुं वीणा-
 यरिणिं महेहि । मद्दिया वीणायरिणी । एत्यन्नरंमि
 १० किंकायव्वमद्धा अव्विमज्जिया चेव रायधूयाए निग्गया
 रायगेहान्नो, आगया^१ मभवणं, निरुविन्नो विसेसेण, न लद्धा
 पउत्ती । ता किं पुण अहं मामिणीए विअविस्सं ति
 ममद्धामिया चिन्तापिमादयाए । ता एयं मे उव्वेयकारणं ति ॥
 मए भणियं । परिअय चिन्तापिमादयं, जाणामि अहयं
 ११ तं जुवाणयं । ता तद्वा करिस्सं, जद्वा ते मामिणी निव्वया
 भविस्सइ न्ति । अणङ्गसुन्दरीए भणियं । माहेहि ताव, कक्कं
 तुमं जाणामि, को वा सो जुवाणन्नो । मए भणियं ।
 अण्णाणनिव्विसेसो वयंमन्नो, अहवा मामिमात्तो, अन्नो विया-
 णामि । सो पुणो मेयविद्याहिवस्स महारायजमवन्नो पुत्तो
 १२ मणकुमारो नाम । तस्स कीलानिमित्तं अणङ्गनन्दणं पत्तियस्स

पेसिया तौए बडलमासिया, बडमसिया थ तेणं । अणङ्ग-
 सुन्दरीए 'भणियं ! जइ एवं, ता अलं ते सामिसालेण, जो
 एवं पि सामिणीहियं वियाणिय निहक्खमो सिद्धइ ।
 मए भणियं । न निहक्खमो, किं तु उवायं विचिन्नेइ 'कहं
 पुण अणिन्दिएण विहिणा एसा पावियव्व' ति । अणङ्ग- ५
 सुन्दरीए भणियं । समाणकूवाणुरायकुलकस्रयाहरणं पि
 अणिन्दिओ सेव विही । मए भणियं । अत्यि एयं, किं तु
 अञ्जन्तसिणेहवन्तो महाराओ मणकुमारस्सु, जओ अपडिहओ
 सव्वत्यामेसु गइपसरो, उवसत्थं च तस्सु सबडमाणं महाराएण
 जीवणं । ता कयाइ पत्थिओ सेव देइस्सइ ति । ता किं १०
 एइणा । निवेणहि ताव एयं वुत्तन्तं सामिणीए, चिन्नेहि थ
 उवायं, कहं पुण एयाणं दंसणं 'संजाइस्सइ ति । अणङ्ग-
 सुन्दरीए भणियं । निवेणमि एयं । दंसणोवाओ-पुण, नेइस्सं
 अहं सामिणिं मन्दिहक्खाणं, तुमं पि थ कुमारं धेत्तूण तहिं
 सेव ससिहिओ हवेज्जामि ति । पडिस्सुथं च तं मए । मंपयं १५
 तुमं पमाणं ति ॥

तओ एयं सोऊण मोहदोसेणाहं सव्वओक्खाणं पिव गओ
 पारं, पौईए वि पाविओ पौइं, धिईए 'वल्लभिओ धिइं,
 ऊसवेण विय कओ मे ऊसवो । दिअं वसुभूइणो कउयजुयसं ।
 भणिओ थ एसो । 'वयस्सु, न 'तु अहं भवन्तमप्यमाणीकदेमि १०

१ D adds सबडमाणं ।

१ D संजासयति ।

१ ACE अवसति । D वं ।

४ B वरंम ।

५ B अण,

- न्ति । गया अन्हे तसुष्माणं । दिट्ठा य तत्थ इत्थसत्त्वविकोवि-
 यपुरिषं संपादयागालङ्कोहलपसूयविधारोवसत्तिज्जमाणसकवा
 सव्वे उज्ज ; पढमं चेव कुसुमियतिलयामोयसिन्दुवारमञ्जरी-
 मणहारो^१ वसन्तो, तन्मो^२ वि य विथसियसुरहिमल्लिया-
 ५ कुसुममोहिन्मो गिन्धो, तन्मो कयम्बकुसुमगन्धाणवासिन्मो
 घणममन्मो, तन्मो गहन्दमयगन्धाणवामियसत्त^३यकुसुमसमु-
 ग्गमो सरयकासो. तन्मो परिपिञ्जरपिण्डकुमञ्जरीकथावथंसो
 हेमन्तो, तन्मो विथम्भिउद्दामकुन्दकुसुमहरहासधवलो^४ सिखिर-
 समन्मो त्ति । तन्मो तं दट्ठण चिन्तियं मए । अहो मणुस्स-
 १० सोयदुल्ला इयं उज्जाणरिद्धी । तहिं च जाव येवकासं
 चिट्ठामि, ताव सा आगया अणङ्गसुन्दरौ । भणियं च तीए ।
 कुमार, आसणपरिग्गहेण अल्लंकरेहि एयं चन्दणजयाहरयं ।
 तन्मो मए पुल्लोदयं वसुभूदवयणं । भणियं च तेण 'जं एसा
 भणइ' त्ति । तन्मो अन्हे गया चन्दणजयाहरयं । दिट्ठा य
 १५ तत्थ जलहरोथरविणिग्गयथयणियरपणइणि व्व तारायण-
 परिवुत्ता. रायहंमि व्व कलहंमिपरिवारा, ममुहवेस व्व
 'यूत्तमुत्ताहल्लकलियमलायसपन्मोहरा, अणङ्गचरिणि व्व उड-
 लल्लिपरिगया चित्ताणुकूलाणरत्तनिउणमहियणमण्णगया
 लल्लइयरत्तकमलसोहेहिं कुम्भएहिं घणसरलकोमलकुञ्जि-
 २० विट्ठमिएहिं अल्लत्तिज्जमाणमिराजालमणहरेहिं निम्बलनह-

१ D संपादिय ।

२ B मन्मोचरा ।

३ E om वि य ।

४ D om.

५ D सत्तय ।

६ E om कुल ।

'मऊहोहपडिबड्ड'परिएसमण्डलेहिं अलड्डहिययपवेसेणं पिव
 पुब्बसेवामंपायणोवायचउरेणं जावयराएणं पडिवन्नएहिं^१ चल-
 णेहिं, चलणाणकूवाहिं चैव पमन्नसुकुमालाहिं अकथकुसुमरा-
 यपिच्चराहिं जञ्जियाहिं; मयणजमलतोणीरकरणिज्जेणं पथा-
 मयोरेणं च निरन्तरेणं^२ च ऊरुजुयलेणं, उत्तत्तकण्ठमय- ॥
 'निम्बिएणे व्व पौवरेणं घडियविमलमणिमेहलाहरणेणं अणज्ज-
 भवणेणं पिव वित्थिएणं नियम्बबिम्बेणं, सयसतेसोक्कसायस-
 मल्लनिवाणेणं पिव महावगम्भीरेणं नाहिमण्डलेणं, कुसुमा-
 उड्ढावलेहाविष्ममाए तणमज्झपसाहणाए रोमराईए, ओव्वणा-
 हणमोवाणभूयतिवन्निमणाहेणं मज्झेणं, ईमानडिएण साय- १०
 लाइसयलण्डेणं पिव मयणेण मद ममालिङ्गिएहिं परिणाज्ज-
 भिक्खनएहिं अपओहरेहिं पओहरेहिं, सुपइट्टियाहिं बाज्जल-
 याहिं, अमोयपल्लवविष्ममेहिं सुपमत्यलेहालंकिएहिं माणिक्क-
 'पप्पुत्तकण्ठयकडयमणाहेहिं अणुचियकम्माकरेहिं करेहिं,
 परिमण्डलाए महक्कमुत्ताहलमालापरिगयाए तिलेहालंकियाए ११
 मिरोहराए, बन्धूयकरणिज्जेणं महावाहणेण अहरेण, विणिक्खि-
 यकुन्दकुसुममोहेहिं विणिन्तमऊहजालमोहेहिं दमणेहिं,
 उत्तज्जेणं महावरमणिज्जेणं नामावंमएण, कन्तिपडिपूरिएहिं

१ D मऊहेहिं ।

२ C परिसेम ।

३ CE add, चवसेवएहिं.

D had चचलएहिं but smears it over with *geru*; and goes on :

चलएहिं ।

४ D om

५ AC निम्बिसेव ।

६ A पक्कमं B पक्कलंनं.

- विणिमिद्यचन्दविम्बमोहेहिं असोयपल्लवावयंम'पडियपडिमेहिं
 गण्डपासेहिं, विउड्डगवकुवलयदलकमिसुकुमालेहिं सुपन्-
 लेहिं दंमणगोयरावडियजणमणाणन्दणेहिं^१ नयणेहिं,
 गहकमोलदरगहियमियड्डमण्डलनिहेण सुमिणिङ्गालयाडलेण
 ५ निडालवट्टेणं, वयणाणुकवेहिं जसुतवणिज्जतलवत्तियामणाहेहिं
 अप्पियवयणामवणेहिं मवणेहिं, जिणझाणाकलडण्णममयण-
 धूसुग्गारेणं पिव कमिणकुडिलेणं मालईकुसुम^२दामसुरहिं-
 गन्धायड्ढियभमन्तमुहलभमरोलिपरियएणं केसकलावेणं,
 तिज्जयणेक्कसुन्दरपरमाणुविणिमिद्यं^३ पिव अपडिकवं कवमोहं
 १० वडन्ती, ईमिविहसियारड्डमहियणकहापबन्धा विमलमाणिज्ज-
 ४ पप्पुत्तकणयामणोवविट्ठा विलामवड त्ति । तओ 'तं दड्डुण
 २ मोहतिमिरदोसेण अणिक्कविज्जण परमत्थं अरिक्कपन्नहियं
 फुरन्तवाज्जुयलो परिचिन्तिउं पयत्तो । किह

ओहामियसुरसुन्दरिक्कवाइमयं विणिमिद्यं दट्ठं ।

- १५ विहिणो वि मूणमेयं बज्जमाणो आसि अप्पाणे ॥
 एसा चावायकुणवियलं सुणिज्जण वक्कहं विहिणा ।
 जणहियथमेयणमहा विणिमिया हत्यभमि म्म ॥

एत्थन्नरंमि ममागओ से अहं दंमणगोयरं, पुल्लहओ य
 तीए ममिणेहमारत्तकणधवल्लेहिं चलन्तारएहिं नयणेहिं ।

१ D ०यंसच . B ०पडिमावर्हहजणचामोच ।

२ D ०मलाचयसेहिं ।

३ D om हाम ।

४ D विविक्कविद्यं ।

५ B पप्पुत्त .

६ D ममचं ।

७ BD अन्नाचमोचदोसेच ।

ससङ्गमा विद्य अणाचिरक्खणीयं अवत्यन्तरमणुहवन्ती ससुद्धिया
एसा । ^१तन्त्रो मए भणियं । मागयं वसन्तल्लच्छीए । सुन्दरि,
अल्लं मंभमेण । एत्यन्तरंमि तं चेवामणमुदंसिऊण भणियं
अणक्कसुन्दरीए । उवविमउ कुमारो । विलामवदआमणं^२ त्ति
बड्डमाणेण उवविट्ठो अहं । उवणीयं च मे कलधोयमयतल्लि-
याए तम्भोखं । तं च घेत्तूण भणियं मए । उवविमउ रायधूय
त्ति । उवविट्ठा एसा । ^३ठियाणि कंसि वेखं ॥

एत्यन्तरंमि ममागन्त्रो मित्तभूई नाम कम्मणेउरमहल्लओ ।
पणमिओ अहं तेण, मए विद्य अहिवादओ । भणियं च तेण ।
विलामवद, महाराओ आणवेद । विमुमरिया ते वौणाप-
ओगा । कुविओ अहं कल्लं । ता लहं सुमरेहि 'अज्ज पुण
तए वौणा वादयव्व' त्ति । तओ 'जं महाराओ आणवेद'
त्ति भणिऊण निग्गया लहं ।

अहं कच्चुदयममेया मणेहमारत्तकमणधवलेहिं ।

नयणेहि अरेच्छन्तं पेच्छन्तो वल्लियतारेहिं ॥ ^{१५}

मन्यरगईए वियलन्तइत्यमंहुमुहुल्लमणिरमणा ।

मयणमरघायभीय व्व वेवमाणौ गथा भवणं ॥

तओ वसुभूदण भणियं । ^४वयस्स, एहि गच्छामो;
^५विणा विलामवईए किमिहचिद्धिएणं ति । निग्गया अन्धे,

१ BD add तओ भविथं अणंसुंदरीय सुषाअयं मयरवयस्स ।

२ B आलमे ।

३ CE ठियाई चे. B ठिया य ।

४ B वयं ।

५ D adds आणचिउ बोवाकोवणं ।

दिष्टा य उज्ज्वाणद्वारदेमभाए अणङ्गवदनामाए रायपत्नीए ।
 अकम्मायरणकुलहरत्तणेण मयणस्स समुप्पन्नो तीए वि
 ममोवरि अहिलामो । 'गया अन्हे मगिहं ॥ वामरत्तामि य
 घेत्तूण विज्जाहरबन्धुत्याइं मिन्दुवारकुसुमाइं विलेवणसणाहं
 १ य तम्बोलमागया अणङ्गसुन्दरी' । भणियं य तीए । कुमार,
 विज्जत्तं मामिणीए 'एयाइं सहत्यगुत्याइं मिन्दुवारकुसुमाइं
 अवस्सं अक्खउत्तेणं परिहियव्वाइं' ति । तन्नो 'भंवादयं चेव
 इमिणा उवन्नासेण मे ममोहियं' ति चिन्तिऊण, 'जं देवी
 आणवेइ' ति भणिऊण गहियं कुसुमदामं, विरइयं उप्पिमङ्गे ;
 १० 'विलित्तो वि' पिययमावज्जमाणेण^१ पुणो विलित्तो अप्पा ;
 मोत्तूणमावीलं ममाणियं तम्बोलं । एत्यन्तरंमि भणियं
 वसुभूरणा । अणङ्गसुन्दरि, दिट्ठं तए पियवयंमस्स विणीयत्तणं ।
 तीए भणियं । न एवंविहेसु विणन्नो अक्खेरयं ति । तन्नो
 कंचि वेलं गमेऊण पयट्ठा अणङ्गसुन्दरी । दिट्ठो य मे मए
 ११ भुवणमारो कण्ठन्नो । 'तन्नो पट्टवयणकमल्ला 'मंपप्पा मामि-
 णीए मणोरह' ति चिन्तयन्ती भणिया य एसा । सुन्दरि,
 मयं ते गेहमेयं, ता इह्वागमणेण खेन्नो कायव्वो ति । तन्नो
 'जं कुमारो आणवेइ' ति भणिऊण गया अणङ्गसुन्दरी ।
 पवकुमाण्णारायाण अइक्कन्ता कइवि दियहा ॥

१ D adds in the text, B. l. marg तत्र न वीण वार्थमोमयि अऊण ।

२ B adds नाम विज्जामवदमंतिगया दामचंडिया चजसं सु निवडिऊय ।

३ B मंसा ।

४ B adds पुण

५ B adds मंसा ।

६ B 'मावच्छो ।

७ तच्चा...चिन्तयन्ती only in A, D. l. marg

अथ य रायकुलाश्रो निगच्छमाणो भणिश्रो अहं
 चेडियाए । कुमार, महारायपत्नी अणङ्गवई^१ भणाइ 'अर
 नाईव उवरोहो, ता इहागच्छउ कुमारो' न्ति । तश्रो
 वीसत्ययाए महारायस्स 'अम्माए वि आणामंपायणे 'न उव-
 रोहो' न्ति भणिऊण पयट्ठो अणङ्गवईममीव'^२ । द्वारपवेसे
 य फुरियं मे वामलोयणेणं, उवरोहमीलययाए तइवि य
 पविट्ठो 'अहयं । दिट्ठा य मा मए वामकरयलपणामियं
 परिमल्लियकवोलपत्तलेहं वयणकमलमुव्वहन्ती । पणामिया
 मायरं । अपरिफुड्डकरं च 'कुमार मरणागया, 'परित्तायाहि'
 न्ति जंपियं तीए । मए भणियं । अम्, कुश्रो भयं । तश्रो
 मयणविथारणिअराए दिट्ठीए मं 'पुलोइऊण भणियं तीए ।
 कुमार, अणङ्गाश्रो । जयप्पभिइ^३ दिट्ठो मए मन्दिरुज्जाणाश्रो
 निगच्छमाणो तुमं, तयप्पभिइ^४ पच्चबाणो 'वि 'मयणो मम
 चित्तलखे दमबाणकोडौ मंभुत्तो । ता हियएण ममप्पियं
 नियगुणेहिं मंदामियं अणुराएण धारियं मयणबाणेहिं मल्लियं^५
 निव्ववेहि मे मरीरं अत्तणोवओगेण । ते य सत्तिमन्ता
 पुरिमा, जे अअत्यणावच्छला, ममावडियकज्जा^६ न गणेन्ति
 'आयदं, अबुद्धरेन्ति दौणयं, पुरेन्ति परमणोरहे, रत्तन्ति
 मरणागयं । ता रत्तेहि मं इमाश्रो अणङ्गाश्रो न्ति । तश्रो

१ D •मती । २ ACE om : D has उवरोहो । ३ D •मति ।

४ ACE चं ५ C •यहि B •यह, A परिताहि । ६ B हं ।

७ D •भूर । ८ B om ९ D adds च । १० BD चावरं ।

- एयमायस्मिज्जण ताडिओ विद्य अस्मिणिवरिसेण भिक्खो विद्य
 सूखेणं समाहओ विद्य मग्गेसु सुच्चमाणो विद्य जौविणं
 मइत्तं दुक्कमणुपत्तो न्हि । तओ 'नत्थि अकरणिज्जं विसया-
 उराणं' ति चिन्तिज्जण जंपियं मए । अम्म, परिच्चय इमं
 १. उभयतोयविबुद्धं अणज्जसंकप्पं, आलोएहि अत्तणो महाकुक्कं,
 अवेक्खाहि महारायसन्तिए गुणे । सकप्पजोणी य निरय-
 गमणेक्कदेसिओ अणज्जो, न यापरिचत्तेहिं इमेहिं एस
 उवरमइ । न य विहाय चलणवन्दणं तुह सरौरेण मे
 उवओगो । सत्तिमन्ता वि य पुरिसा, जे न परिच्चयन्ति
 १० धम्मं, न खण्डेन्ति सौक्खं, न लहेन्ति 'आयारं, न करेन्ति
 वयणिज्जं, न मुञ्जन्ति उच्चिएसुं । अणज्जपरिरत्तणं पि य न
 विवेयसक्काहमन्तरेण । अस्सं च । वक्कहो अहं ते । ता कइं
 खणियसुहं त्रैव बज्जमस्मिज्जण न पाडेहि मं अविज्जायज्जय-
 वइजालावलीभौसणे 'नरए । अओ परिच्चय इमं अविवेइजण-
 १५ बज्जमयं कामाहिस्सासं । सामिसाली य तुमं ति । अओ एवं
 भवामि । भणियं च ।

ओ पावं कुणमाणं 'अणयत्तइ सामियं व मित्तं वा ।

ओ निरयपत्तियस्सा कहेइ 'कण्डुज्जयं मग्गं ॥

एत्यन्तरंमि सज्जावणयवयणाए भणियं अणज्जवईए^१ ।

- १० साज्ज कुमार साज्ज, उच्चिओ ते विवेगो । मए वि क्वसौक्काहं

१ L चाचरं । २ D निरय । ३ B अणुमइर । ४ BD कंठज्जयं, E अणुज्जायं
 explained in D i. marg. कण्डवत् वाचवत् अणुं सरसं । ५ D समीय ।

विहङ्गाइं ति लोगवायविस्त्रासणत्थं^१ इममणुचिद्धियं, न उण
परमत्थओ न्ति । ता गच्छउ कुमारो । तओ अहं पणमिऊण
तीए चण्णजुयसं निग्गओ, तओ गओ निद्यगेहं ॥

अदक्कन्ता काइ वेला । समागओ नरवद्दबौयहियथभूओ
विणयंधरो नाम नयरारत्तिओ । भणियं च तेण । कुमार, ५
वन्नुकामो अहं; ता विवित्तमप्पाणयं आणवेउ कुमारो
न्ति । तओ पुल्लइया वसुभूइपसुहा वयंसया, अवगया य ।
भणियं च तेण । कुमार, अवहिओ सुण ।

अत्थि भवओ पिदरज्जंमि सत्थिमई नाम सज्जिवेसो ।
तत्थ वौरसेणो नाम कुलउत्तओ । सो य १०

अञ्जन्तदाणवसणो अहिमाणधणो दयालुओ सूरु ।

गम्भीरो सरणागयपरिरक्खणवद्धकच्छिण्णो ॥

तस्स य कप्पपायवस्स विय परत्थमंपायणेण सफलं जय-
मणुहवन्तस्स अदक्कन्तो कोइ कालो । जाया य से आवज्ज-
मत्ता चरिणौ । तओ सो तं गण्हिऊण महया सड्यरेण १५
पयइो तीए कुलहरं जयत्यसं नाम नयरं । "पत्तो सेयविधं,"
आवासिओ बाहिरियाए । एत्यन्तरंमि समागओ साससमा-
वूरियाणणो भयकायरच्छू खौणगमणसत्तो कण्डगयपाणो
तुरियंतुरियं कोइ कुलउत्तओ । भणियं च तेण । अज्ज,

१ CDE इय० ।

२ D पिदय०

३ AC om.

४ D adds अणवगयथावरहि य । ५ B adds भवउ पिउवां जसोपद सो
राचचारि ।

- परित्यायाहि परित्यायाहि,^१ मरणाग्नौ अज्जत्तु । कुलउत्तएण भणियं । भइ, अलं भएण, को मम पाणेषु धरन्तेसु भइत्तु केसं पि उप्पाडेइ । घरिणौए भणियं । अज्जत्तु, मा एवं करेहि ; कयाइ दोसयारौ भवे । कुलउत्तएण भणियं । सुन्दरि,
- ४ 'अदोसयारी किं सरणं पवज्जइ । ता किं एइणा । जो होउ, सो होउ ; पडिवज्जो मए । भणिज्जो य 'भइ, उवविसाहि' ति । तेण भणियं । अज्ज. कयन्तइत्यलङ्घियाणि विद्य मयकुलाणि सौयन्ति मे अङ्गाणि, भयाभिभूयइत्ययाहिद्यं विद्य थरहरन्ति^२ मे ऊरू, परानिन्दाए विद्य मज्जणभारही^३
- ५ न पसरइ मे गई, अत्यिजणुक्कावा विद्य पउ पए खल्लन्ति चलणया, पेयनाइत्तु विद्य देवत्तु विजयवज्जणो^४ आसक्खी-इवन्ति निदोसयारिणो ति । कुलउत्तएण भणियं । भइ, अलं ते^५ भएण । को मम पाणेषु धरन्तेसु 'भइत्तु केसं पि उप्पाडेइ ति । ता परिच्चय विमायं, उवविमसु आवासन्तरे^६ ॥
- ६ एत्यन्तरंमि समागया रायपुरिमा । भणियं च तेहिं । 'अरे रे पावकस्स, चण्डदेवमामणमइक्कमिज्जण अज्ज वि पाणे^७ धरेसि ।

१ B adds ति २ D has instead of this sentence, 'अदोसयारी मरचं पवज्जइ न उच निदोसयारी मरणं पवज्जइ ति ॥ ३ E •अराधंति ।

४ ACE भारई ।

५ AC •असक्खी ।

६ D om.

७ D भइ' चंनुसोय वि दंसिस्सइ ति । ८ D adds उवविद्धा य कुवहरंभंग ।

९ D अरे अरे ।

१० D धारंति ।

जइ वक्षसि पाथासं सरणं वा सुरवद् पयत्तेणं ।

लङ्घेसि जलनिहिं वा तहावि 'जौवं न पावेसि ॥

कुलउत्तएण भणियं । भइ, किं कथमणेणं । तेहिं भणियं ।
परदब्बावहारेणं देवमासणादकमो न्ति । कुलउत्तएण भणियं ।
भइ, सरणागथपरिवक्खणं चोररक्खणं^१ च दुवे वि ऊ विवद्धा; ५
तहावि असुणिज्जण परमत्थं पडिवक्खं मए इमस्स सरणं ।
एवं च ठिए समाणे भइ पमाणं ति । तेहिं भणियं । भो
कुलउत्तय, जइ अन्हे पमाणं, ता समप्पेहि एयं पावकसं, मा
पवप्पेहि देवकोवाणलजालावलीए पयक्कत्तणं । कुलउत्तएण
भणियं । 'न ईदमो सप्पुरिमाण मग्गो, जं सरणागच्चो १०
समप्पिक्खइ । तेहिं भणियं । जइ एवं, परिरक्खेहि एयं;
बल्लो गेण्हामो न्ति । तेण भणियं । को मम पाणेषु धरन्तेसु
एयं 'गेण्हइ न्ति । भणिज्जण मग्गियं मण्डलग्गं कुलउत्तएण,
सकद्धो य से परिवारो । तच्चो रायपुरिसेहिं 'मा णे^२ अव-
राहियं भविस्सइ' न्ति चिन्तिज्जण निग्गया रायपुरिमा । १५
निवेदयं महारायस्स । भणियं च तेण । सासणादकमं पि मे
सरणागथं ति रक्खइ; 'ता लहुं वावाएइ न्ति । तच्चो समागथं
अहिचयरं नरिन्दसाहणं, वेडिया 'कुलउत्तयस्सावासभूमौ,
पयइमाचोहणं ॥ एत्थन्तरंमि समागच्चो 'वाहिथालौचो

१ A जार्थ, D जौयं ।

२ D = परिरक्खणं ।

३ E adds भइ ।

४ E गेण्हति ।

५ A भो, D sec. m.

६ D adds ता ।

७ B कुलउत्तयस्सावास- ।

८ BD = लौर ।

'महया आससाहणेण जसोवन्मदेवो । पुष्पाविधं^१ तेण 'अरे किमेयं' ति । साहित्यं च से रायपुरिसेहिं । भणियं च तेण । अरे मए अवावाइयंमि को सरणागयवच्छलं वावाएह ति निवेएह तायस्सु । तस्यो उववन्ममाओहणं, निवेइयं^२ राइणो, 'अवहीरियं च तेण । भइ, वीमत्थो गच्छाहि ति वज्जमाणिऊण^३ कुलउत्तयं गस्यो कुमारो । "तत्तरं पूरऊण अणुसाभिऊण य 'तं पत्तो दुमासमेत्तेण कालेण कुलउत्तस्यो जयत्थलं । पसूया से घरिणौ । आओ से दारओ : सो उण, कुमार, अहं चेव । ता एवं मयसमत्तोवगारणो वि विसेसओ उवयारौ ते पिया तायस्य अम्माए ममं च ति । निवेइयं^४ कुमारस्सु, कारणं पुण इमं । अज्ज खलु ममागयमेत्तो चेव ईसाणचन्दो महाराओ वाहियालीओ पविट्ठो अणुवदगेहं । दिट्ठो य तेण करूहविलिहियाणणा बाहजमध्योयकवोल-पत्तलेहा अणुवई^५, भणिया य 'सुन्दरि, किमेयं' ति ।^६ तौए भणियं । मौलपरिरक्कणविवाओ । राइणा भणियं । साहेउ सुन्दरौ, कस्स सुमरियं कथन्तेण । तौए भणियं ।

१ D adds महागायपुत्तो ।

२ D adds च ।

३ D वाराविधं महाराएण ततो भइ, etc

४ D -मत्तिऊण ।

५ D adds कुलउत्तया य नं ।

६ E om, तं पत्तो ।

७ B has the following passage: सुयं मे जवविउवयाव मयायाओ जव विजववववो पुत जसोवन्मदतिथो मे जियको: कोजस्स नामं पि सुमरिक्कव हरिसवम् पल्लोयवो वावणं पि मयसं तस्स सम्भयगुवकिमचं करंताव न तिप्पड मेता चंय ईसाचचन्दो, etc; ACE have देवो instead of ईसाच. म. १. ८ D -मत्तो ।

न विभक्तं चेव मए महारावस्सु; 'किमणेण असंबद्धपलावेण'
 ति असह। अइहन्ता करवि वामरा सणकुमारस्सु मं
 पत्येमाणस्सु । न पडिवन्नं च तं मए । अज्ज उण मयमेवा-
 गण्डिऊण अपडिवज्जमाणी से हियइच्छियं एवं कयत्थिय
 ण्हि । तन्नो कुविन्नो राया । भणियं च तेण । अरे विणयं- १
 धर, लहुं तं दुराथारं कुलफंसणं वावाएहि त्ति । मए
 भणियं । अं देवो आणवेद । राइणा भणियं । तहा तए
 वावाइयव्वो, जहा न कोद णं सखेद त्ति । तन्नो मए
 चिन्तियं । अहो दाहणे निउत्तो ण्हि । एवंफला नरिन्द-
 पचासज्जया । धम्मा खु ते जणा, सेवन्ति जे निहुज्जणादं १
 तत्रोवणादं । हा किमेत्थ कायव्वं ति । सोहणं होद, जइ सो
 दौहाऊ न वावाइज्जद । समद्धामिन्नो चिन्तापिसादयाए
 'तहावि य असङ्गणीन्नो देवाएसो' त्ति पयट्ठो 'एथवइयरेण ।
 एत्थन्नरंमि क्खीयं केणावि तोरणपएसे । तमायण्डिऊण
 विसम्भमाणो भणिन्नो मिद्धाएसनेमिन्तिण । भइ विणयंधर, ११
 मा विसम्भेहि; जन्नो सोष्मा नाम 'सत्तमी एसा किक्खा
 आरोगफला अणन्तरा अपुव्वअत्थलाभोत्तरा या । तहा य
 भणियमिणमिसीहिं

पडिसेहमजत्तं वा हाणिं बुद्धिं खयं असिद्धिं वा ।

आरोगमत्थलाभं क्खीयंमि पयाहिणदिमासु ॥ १०

तं एस इमौए विवागो । निमित्तन्तरजोगओ य अव-
 गच्छामि, निहोसवत्युविसओ विरहो ते रक्षा विरद्धाएसो,
 नाहिप्पेओ य भवओ । ता मा संतप्प । जहा तुमं चिन्तेमि,
 तहा एसो परिणमिस्सइ । किं तु सिग्घं पयहेहि, अक्खहा
 असोएणं परिणमइ ॥ तओ मए चिन्तियं । अप्पेयसंणमिय-
 पसओ सिद्धाएसो खु^१ एसो, एथं च एवंविहं पओयणं,
 १ विस्सवणागोयरो य कोवो देवस्स, सव्वहा विमममेथं ति
 चिन्तयन्तो गओ मिययगेहं । हा को उण इहोवाओ त्ति
 चिन्तयन्तो गहिओ उव्वेएण । पुच्छिओ य जणणीए । पुत्तय,
 किमेवमुव्विग्गो विय लक्खीयमि । तओ मए^२ 'नत्थि
 जणणीओ वि अवरं वीमामयामं' ति माहिंयं तौए । भणियं
 १० णाए । पुत्तय, न तए इममणचिट्ठियव्वं, कुलोवयारिपुत्तो
 खु एसो पुत्तयस्स त्ति । २ माहिओ कहियवुत्तन्तो । ता एवं
 वत्थिए कुमारो पमाणं ति^३ ॥

ठिओ तुण्हक्को विणयंधरो । तओ मए चिन्तियं ।
 अहो मायासीलया इत्थिवग्गस्स । अहवा महिन्निया नाम
 ११ भुयङ्गमगई विय कुडिलहियया, विक्कु विय दिट्ठगट्ठपेक्खा,
 सरिया विय उभयकुलुक्कायणी^४, ममङ्गपव्वक्खा विय
 अपुट्ठधक्खा, हिंसा विय जीवल्लोयगरहिय त्ति । अहवा किं

१ E om. २ D adds चिन्तियं ३ D adds कुमारो ।

४ D adds भविष्यति । ५ B •कुलुक्कायणी. D •कुलुक्कायणी ।

इमौए चिन्ताए । अविवेकबल्ला विषयविसल्लासो ईदसौ
 चेव महिलिया होइ । अह कहं पुण महाराएण तीए
 वयणओ एयमेवं चेव पडिवन्नं ति । अहवा ईदसौ^१ मे
 अवत्या. जेण संभवइ एयं पि^२ । अविमिस्सुगारीणि किल
 जीव्वणाणि हवन्ति । इट्ठा य मा महारायस्स । ता किमेत्य^३
 जुत्तं ति । किं साहेमि जहट्ठियं महारायस्स । अहवा
 वावाइअइ मा तवस्सिणी अवस्सं महाराएण । न कथं च
 मे^४ समौहियं । ता कहमन्नं पि अणत्थं मे मंपाडेमि ।
 अमाहिज्जमाणे य मदलणा मे कुलहरस्स । तहावि वरं
 मदलणा, न उण परपीडं ति । चिन्तयन्तो भणिओ विणयं-^५
 धरेण । ता आइमउ कुमारो, किं मण एत्थ कायव्वं ति ।
 मण भणियं । भइ, आपमयारौ तुमं, ता मंपाडेहि राय
 सामणं ; किं वा मण दरायारेण कुलफंसणेण जीवमाणेण
 ति । अट्ठभणिण किकियं मिरिहराभिहाणेण रायमग्गचारिणा
 नरेणं ति । नियकहापडिवट्ठं च रायमग्गगामिएहिं महया^६
 मट्ठेणं जंपियं वम्भणेहिं^७ 'भो किं वज्जणा, न एम दोमयारौ,
 एत्थ अक्के 'कोसविमणहिं पसाणमो' । एयमायल्लिऊण
 भणियं विणयंधरेण । कुमार, न तुम दरायारो, जओ
 जपियं सिद्धाएसेण 'निहोमवत्युविमओ विदहो ते 'रत्ता

१ D इदसौ ।

२ D ति ।

३ CD मे ।

४ D चंदनेहि ।

५ AE कोसव०, C कोसव० ।

६ ABCE विदिहो, D दिहो ।

७ E inserts वस ।

- विहङ्गाण्यो' ति । अविहङ्गाण्यो य सो भयवं, न सङ्गिओ
 य भवओ दुरायारादसहो अविहङ्गसूयगेहिं किङ्कादिनिमि-
 त्तेहिं । ता किं एदणा 'पलावप्पाएण । साहेहि, कहं पुण
 इमं ववत्थियं; जेण विस्सवेमि महारायस्स । मए भणियं ।
 १ भइ, किमहं साहेमि; अन्ना एत्थ पमाणं । तेन भणियं ।
 कुमार, न तुण्ण एत्थ दोसो, दुट्ठा य सा पाव ति मामङ्गओ
 निष्कियमिणं, 'विसेमं नावगच्छामि । ता किं ममेदणा ।
 एवं चेव एयं विस्सवेमि महारायस्स; तओ सो चेव एत्थ अणं
 सङ्गिस्सइ ति । भणिकुण उट्ठिओ विणयंधरो, धरिओ मए
 १० भुयादण्डे, भणिओ य । भइ, अणं अन्नाए उवरि मरम्भेण ।
 चञ्चलं जीवियं । न खलु एयं वज्जमणिकुण गृहयणमंक्खेस-
 करणं जुज्जइ । विणयंधरेण भणियं । कुमार, पुत्तो तुमं
 महारायजसवम्भणो, किमेत्थ अवरं भणीयइ । अओ चेव मे
 तीए पावाए उवरि कोवो । ता करेहि पसायं; सुच्च मं, जेण
 ११ विस्सवेमि एयं वइयरं देवस्स । मए भणियं । अलमिमिणा
 निब्बन्धेण । तेण भणियं । कुमार, अवस्समिणं मए देवस्स
 विस्सविस्सव्वं ति । मए भणियं । भइ, जइ एवं, ता अवस्सं मए
 वि अण्णा वावाइयव्वो ति । एयमायसिक्खण बाउल्लकोयणो
 विसणो विणयंधरो । भणियं च जेण । अहो देवस्स अममि-
 १२ स्सियकारिया, जं ईइमं पुरिसरयणमेवं संभावोयइ । धिरत्थ

एतस्मै देवसद्गो । मए भणियं । भइ, मा तायं अहिक्रिवाहि^१;
 को एतय दोषो तायस्स, मम चेव पुब्बकसपरिणई एस त्ति ।
 तन्नो महासोयाभिभूएण भणियं विणयंधरेण । कुमार, जइ
 एवं, ता आइमउ कुमारो, किं मए पावकस्येण कायव्वं ति ।
 मए भणियं । भइ, आएसयारो तुमं, ^२पावकस्यो अहं; ता
 मंपाडेहि रायसासणं । ^३किं मए दड्ढसीलेण जीवन्तएण ।
 तेण भणियं । ^४मा एवमाइमउ कुमारो, किं इमिणा
 अमंबद्धपक्षावेण ^५वयणविस्सामेण, जइहं दड्ढसीलो पावकस्यो;
 धसो तुमं, भायणं मयलकक्काणाणं, ^६आसन्नो मयलगुणरय-
 णाणं, कप्पतहभूओ मयलसत्ताणं, किं नञ्जणा, निव्वुरदाणकप्पो १०
^७तेसोक्कस्स वि । ता जइ न विस्सवेयव्वमेयं देवस्स, रक्खियव्वा
 मा रायदड्ढत्ती, ता चिन्तेहि ^८एतुवायं, जइ भवओ
 पाणधारणाणन्दियमणो देवस्स अणवराहो हवामि त्ति ।
 तन्नो मए चिन्तियं । न वावाएइ एभो; अवावाएन्नो य
 एवमवराहियं न पावेइ, जइ अल्लिओ परियणेणं वसुभू- १५
 इविइओ विप्पगिट्ठेसन्नरमुवगक्कामि त्ति । चिन्तिऊण इमं
 चेव भणिओ विणयंधरो । भणियं च तेण । कुमार, को अओ

१ ACDE अहिव, in D the words down to कुमारो i marg. see m.

२ ACE om. the next two words. ३ ACE om. this sentence,

B the last word only. ४ ACE कुमार किं. etc. ५ AC om. व०,

and continue कं पावकस्यो धसो तुमं, etc.

६ D om. all down to

ता जइ ।

७ ACE ति०. B वि० ।

८ A एत० च०

सवायसु न्ति; ता अणुचिट्ठु इणमेव कुमारो । अस्सं च ।
पथइं सेव वहणं सुवणभूमिं, अस्सेव 'रथणौए' सुचित्तर
न्ति । तेण्वेव सुवणभूमिगमणेण अणुग्गहेउ मं कुमारो । मए
भणियं । जं वो रोयइ न्ति ॥

- ५ एत्यन्तरंमि समागमो संज्ञासममो । निग्गमो अहं
वसुभूरविणयंधरसमेओ 'तामसित्तीओ, गमो वेत्ताउल्लं ।
समप्पिया अन्हे विणयंधरेण सबज्जमाणं वहणसामिणो
समुद्दत्तस्सु, पडिच्छिया तेण । अइकन्ता येववेत्ता । समुग्गमो
कामिणीगणपण्डुरो चन्दो, समागया संसुद्धजलयरनिनाय-
१० गभिणा समुद्देत्ता । ममाकूठो य अइयं वसुभूरदईओ
जाणवत्तं । चलणेसु निवडिऊण 'कुमार, न मे कुप्पियम्भं'
ति भणिऊण बाहोक्कलोयणो 'नियत्तो विणयंधरो । कयाइं
मज्झाइं, उवउत्तो कलहारो, आपूरियं जाणवत्तं, पथइं
पवणवेगेण । 'एत्यन्तरंमि वसुभूरणा भणियं । भो वयंसं,
१५ किमेयं ति । तओ मए साहिओ अणुवहवुत्तन्तो । तेन
भणियं । अइ किं पुण जइडिथं सेव न निवेइयं महारायस्सु ।
मए भणियं । वयंसं, 'अणुवहपयीडाभरणं ति ।

पत्ता^F अन्हे दमासमेत्तेण कालेण सुवणभूमिं, ओइला
पवहणाओ, गया सिरिउरं नाम नयरं । दिट्ठो य तत्थ

१ ACE add न । २ D सुचित्तरस्सर B सुचित्तरस्सि ।

३ B om. ४ ACE विविज्जो । ५ DE om

६ ACE ववसु । ७ BD •मद• । ८ B add स ।

सेवविद्यावत्यव्यञ्चो समिद्धिदत्तवेष्टिपुत्तो वाणिज्यसमागञ्चो
 मणोरहदत्तो नाम बालवयंसञ्चो णि, तेण वि य अणे । तञ्चो
 असंभावणीयागमणसङ्केण^१ निरुविद्या कंचि कालं^२, विहसिधं
 च अणेहिं । ^३तञ्चो पञ्चभिन्नाया अणे । पणमिऊण हरिस-
 विमायगभिणं जंपियं तेण । कुमार, अवि कुसलं महारायस्स । ५
 मए भणियं 'कुसलं' । नीया तेण सगिहं । कञ्चो णे^४ विभव-
 पौदसरिसो उवयारो । भुत्तुत्तरकालंमि पुष्किञ्चो आगमण-
 पञ्चोयणं । 'तायनिव्वेण विणिग्गञ्चो, सौहलेसरनियमाउल-
 समौवं 'गमिस्सामि' न्ति साहिऊण सवज्जमाणं भणिञ्चो य
 एसो 'सौहलदौवगामिवहणोवल्लभे अवहिण्ण होयव्वं' ति । १०
 मणोरहदत्तेण भणियं । जं कुमारो आणवेह ॥ अहक्कन्तो
 कोद कालो । पौदलहिञ्चो विञ्चोयभीरुत्तणेण न साहेह णे
 उवल्लहं पि सौहलदौवगामियं वहणं । अञ्चया य सुणिऊण
 अण्णामूसुयत्तणं भणियमणेण । कुमार, किमवस्समासञ्चमेव
 गन्तव्वं कुमारेण । मए भणियं । वयंस, पञ्चोयणं मे अत्ति ११
 न्ति । तेण भणियं । जइ एवं, ता समियव्वं कुमारेण, जं मए
 विञ्चोयभीरुत्तणेण एहहमेत्तं कालं कञ्चो पञ्चोयणविद्याञ्चो
 न्ति ; जञ्चो पाएणमिञ्चो पददिणमेव वहणादं सौहलदौवं
 गच्छन्ति । मए भणियं । 'वयंस, जइ एवं, ता अञ्जेव गच्छन्ह ।

१ ACE • संक्षिप्य ।

२ B वेलं ।

३ B om. this sentence, A reads

पञ्चभिन्ना य, CE पञ्चभिन्ना ।

४ D सो, B जेवं ।

५ B नत्ति० ।

६ A वचस्स

तेषु भणियं, 'अविघ्नं कुमारस्य' । उवसद्धं जाणवत्तं,
 पसाहियं कारणियं । उवणीओ य मे पुरन्तभासुरच्छाओ
 महापमाओ अस्सन्तसहिण्हवो पडओ । भणियं च तेषु ।
 कुमार, सकोउयं ति करिऊण गेणहाहि एयं नयणमोह-
 १५ णाभिहाणं पडरयणं 'ति । मए भणियं 'कौडमं कोउयं'
 ति । तेषु भणियं । इमेण पच्छादयमरौरो न दीमद नयणेहिं
 पुरिमो त्ति । मए विस्सामियं जाव तहेव त्ति । ममुप्पन्नं च
 मे कोउयं । भणियो मणोरहदत्तो । वयंस, कहं पुण तए
 एस पाविओ त्ति । तेषु भणियं । सुण ।

- १० इहेवागयस्स ममुप्पन्ना मे पौई आणन्दउरवामिणा
 सिद्धविज्जापओपण सिद्धसेणाभिहाणणं सिद्धउत्तेण । भणियो
 य मो मए । वयंस^१, को उण इह विज्जासाहणंमि परमत्थो ;
 किं हवद मच्चमेवेह दिव्वसंवाओ न व त्ति । तेषु भणियं ।
 जडत्तयारिणो हवद त्ति । मए भणियं । वयंस^२, महन्तं मे
 १५ कोउयं ; ता दंसेहि मे दिव्वविल्लमियं ति । तेषु भणियं ।
 जेवमियं,^३ किं तु कायव्वं मण्डलं । मए भणियं 'करेउ
 वयंसो' । तेषु भणियं । जइ एवं, ता मंजत्तोकरेह सिद्धत्य-
 मादयं मण्डलोवगरणं । मंपादयं मए । तओ अत्यमिण
 दिणयरे वियस्मिण अन्धयारे रउन्तसु निमायरेसु धेत्तूण
 २० मण्डलोवगरणं विणिग्गया अन्हे इवे वि नयराओ त्ति ।

पत्ता य पेयवणं^१ । आलिहियमणेण तत्थेगदेसंमि मण्डलं,
ममप्पियं च मे मण्डलंगं, जालिओ जलणो । भणियं च
तेण । वयंसं,^२ अप्पमत्तेण होयस्वं ति । पडिस्सुयं^३ मए ।
पारद्धो तेण मन्तजावो । तओ येववेलाए चेव दिट्ठा मए
गहयनियम्बवहणायासं^४ स्त्रीणमज्झा अहिणवुभिसकठिणयण- ५
विरायन्तवच्छत्यला संपुल्लमयल्लज्झणमुहो विवसियकन्दोडु^५—
नयणमोहा सुरतरुकुसुममात्ताविहमिटं धम्मोत्तमुव्वहन्ती परि-
णयमज्जयकुसुमवत्ता^६ पवणधुयवसणपयडं ऊरुजुयलं ठएत्तो
गणयल्लओ^७ समोवयमाणा जत्तककय ति । तओ मए
चिन्तियं । अहो महापहावया मन्तस्स । तीए पणमिओ १०
सिद्धसेणो, भणिओ य सबज्जमाणं । भयवं, किं पुण मे
सुमरणपओयणं ति । तेण भणियं । न किंचि अन्नं, अवि य
दिव्वदंसणाणुराई मे पियवयंमो । तओ तीए मं पुल्लोदज्जण
भणियं । भइ, परितुट्ठा ते अहं इमेण दिव्वदंसणाणुराण ;
ता किं ते पियं करेमि ति । मए भणियं । तुह दंसणाओ १५
वि अवरं पियं ति । तीए भणियं । तहावि अमोहदंसणाओ
देवयाओ ; गेपहाहि एयं नयणमोहणं पडरयणं ति । तओ मए
मसंभमसंभासणजणिओवरोहेण पणमिज्जण तीसे सल्लज्जयलं
सबज्जमासं चेव गहियं इमं । गया जत्तककया । पविट्ठा
अन्ने पभाथाए रवणौए नयरं । ता एवं पाविओ ति । २०

१ BE पिउवणं । २ ACE वयस्स । ३ ACE add तं । ४ E ओइ ।

५ AC कंदोडु, D कंदोडु B कंदोडे । ६ BE पयववयं । ७ B ममोयरमात्ता ।

मए भणियं । सुन्दरा संपत्तौ । गहिओ पडो । तओ
 आउष्किऊण मणोरहदत्तपरियणं अहिणन्दिया तेण, मए
 मणोरहदत्तेण गया वेलाउलं । दिहुं च सुरविमाणगारमणु-
 गरेणं विचिन्तधयमासोवसोहियं जाणवत्तं । अम्भुट्टिया
 १ जाणवत्तसामिणा ईसरदत्तेण । कओ 'णेण पणामो । उवणीयाहं
 आसणाहं । समप्पिया मणोरहदत्तेण । भणियं च तेण ।
 मत्यवाहपुत्त, एए खु मम सामिणो वयंसया बन्धवा जीविणं,
 न केह ते जे न हवन्ति त्ति; ता सुन्दरं दट्ठ्वा । तेण
 भणियं । वयंसं, किंमेणेण पुणरुत्तविस्सासेण : मण्ण वि इमे
 २ ईदसा चेव त्ति । तओ उवाकूठा जाणवत्तं, खित्तो बल्लौ
 मसुहस्स । ऊसिओ मियवडो, दिस्सं दिमिंसुहं निज्जामएण
 पवहणं ति । पणमिऊण अन्हे ठिओ मणोरहदत्तो । पयहुं
 जाणवत्तं । गम्भए सीहलदीवाहिमुहं ति । एवं गम्भमाणाण
 तेरसमे ३दियहे उअओ अन्हाणमुवरि कालो व्व कालमेहो,
 ४ जीवियासा विथ फुरिया विज्जुलेहा, उअूलियगिरिकाणणो य
 आगम्ययन्तो जलनिहिं उखिवन्तो महन्तकाले वियग्धिओ
 विसममारुओ, निवडियं असणिवरिमं, उअेण्टमत्तहत्थी विथ
 अणियमियगमणेण अवभील्लयं जाणवत्तं, निस्सया निज्जामया ।
 तओ मए अवट्ठमं काऊण छिआओ ५मियवडनिबन्धणाओ
 ६ रज्जुओ, मउलिओ मियवडो, विमुक्खा नङ्गरा । तहावि य

गद्याए भण्डस्स संखुद्धयाए जलनिक्षिणो उक्कडयाए असहि-
 वरिसस्स विसखयाए निज्जामयाणं विचिन्तयाए कम्पपरिणामस्स
 विवस्सं जाणवत्तं । बन्धवा वि य कालपरियाएणं विउत्ता
 सम्मपाणिणो । समासादयं मए फलयं^१ । तन्नो अहं आउय-
 सेसयाए गमिऊण तिणि अहोरत्ते^२ फलयदुद्धन्नो पत्तो ।
 तडसमौवं । अन्धधारलेहा विय दिट्ठा वणराई । समूससियं
 मे हियएण । उत्तिणो जलनिहीणो निष्पीलियाहं^३ पोत्ताहं ।
 न^४ तित्तं च निवसणगण्डिसंठियं पडरयणं । अहो एयस्स
 सामत्तं ति जाओ^५ मे विन्दओ । तन्नो गन्नूण येवं भूमि-
 भागं उवविट्ठो जम्भपायवममौवे । चिन्तियं च मए । एयाणि १०
 ताणि विहिणो जहिच्छियाविलमियाणि, एस्सा य मा कम्पणो
 अस्सिन्णीया मत्तो, जमेवमवि असद्धणिज्जं अवत्यन्तरमण्ह-
 विऊण पाणे धारेमि । किं वा एगुदरनिवासिणो विय
 वसुभूदणा विउत्तस्स पाणेहिं । अहवा विचिन्ता कम्पपरिणई,
 न विमादणा होयव्वं ति । दिवमनिमिममा मंजोयविओया : १५
 कथाइ सो वि एवं सेव कहंशि पाणे धारेइ त्ति । तन्नो
 खुहापिवासाभिभूओ उययफलनिमित्तं पयट्ठो उत्तराहिमुहं ।
 गन्नो येवं भूमिं । दिट्ठा य फणम^६ कयलयमहयारसंक्कन्नकूला
 तीरतहकुसुमरयरश्चियजला गिरिमई । कथा पाणवित्तो ।

१ ABCE फलयं ।

२ ACE फलयय ।

३ AC पोत्ताहं ।

४ B निमित्तं

५ D adds च

६ ACE शब्दो, D sec. m.

७ ACE कचलिय, B कयल ।

- चिद्विमाणेण 'य सद्यारपायवसमीवे गिरिनईपुलिणंमि दिट्ठो
 पियाए चाडुयं करेमाणो सारसजुवाणओ । सुमरियं
 विस्वासवईए । जाथा मे चिन्ता । अहो 'णु खलु एए
 अदिट्ठबन्धुविरहदुक्का माहौणाहारपयारा अविस्मायजायफा-
 १ दीणभावा पासट्ठिय^१पणइणीपसङ्गदल्लसिया अमंजायमहा—
 वसणभया सुहं जीवन्ति मियपस्किणो । एवं चिन्तयन्तस्स
 अत्यगिरिसिहरमुवगओ महस्सरस्सी. रयणुज्जोवो विथ
 मीयल्लील्लओ आयवो । कयं मए विमलसिलायल्लमि
 पल्लवमयणिज्जं । मंपाडियं मंझावस्सयं । उच्चियममए कओ^२
- १० देवयागुरुपणामो । णुवओ वामपासेणं । अहिणन्दिओ
 कुसुमसुरहिणा मारुणं । वज्जदिवसखेयओ ममागथा मे
 निहा । अदक्कन्ता रयणौ । विउट्ठो नाणाविहविहंगमविहय-
 ३ पाहाउएण । कओ देवयागुरुपणामो । पयट्ठो काणणन्तराहं
 ४ पुलोइडं । पेक्कमाणो य विचित्ते काणणभाए पत्तो
- ११ सुकुमारवालयं अञ्जन्तोमदंमणं^३ गिरिमरियापुलिणं । दिट्ठा
 य तत्थ सुपट्ठियङ्गुलितल्ला पमत्यलेहल्लं किया तरुणुट्ठिया चेव
 पयपन्तौ । निरुत्थिया हरिमियमणेणं, विस्साया व लज्जयसु-
 कुमारभावओ इत्थियाए इयं न उएण पुरिमस्स । लग्गो
 पयमग्गओ । दिट्ठा य नाहदूरंमि चेव महिणवक्कलनिवमणा

१ ACE om

२ D corrects क in व ।

३ D inserts पिथ ।

४ D adds य ।

५ AB पया ।

६ A पयो ।

७ ACE 'कोक' ।

८ MSS बुद्ध ।

तवियकणयावदायदेहा हिययनिभच्छिएण विय चक्षणातल-
 लगेण राएण अविभावियसिरागुप्फसंवाहेण मयणभवणतोरणेण
 विय जाणुजुयलेण रमणाकलावजोगेण विडलेण नियम्भभाएणं
 बड्ढदिवमोववासिक्खिणेण विय किसयरेणं मज्जेणं सच्चए-
 चित्तगभीराए विय मयणरमकूवियाए नाहीए तवविणिञ्जिएण ।
 विय मोहन्धयारेण पुणो हिययप्पवेसकामेणं रोमलथामगेण
 सुक्कप्परिणामेहि विय समुच्चएहिं पओहरेहिं अहिणवुग्गय-
 रत्तासोयलयाविभमाहिं ^१बाहाहिं कम्पपरिमण्डलाए मिरोह-
 राए पाडलकुसुममन्निहेणं अहरेणं असन्नमच्छविमलाहिं
 कवोलवालीहिं हरिणवड्ढकयमंविभाएहि विय लोयणेहिं ।
 पमाणजुत्तेणं नामियावंसेणं दीहपण्डलाहिं आयद्धियकोडण्ड-
 मन्निभाहिं भमुहाहिं सुमिणिद्वटंमणेणं ^२चन्दमन्निभेण निडाल-
 वहेणं पट्टिदेममंठिएणं नियम्भसुकयरक्खणेण विय ^३चक्षुस्सुवाण-
 यारिणा कुडिलकेमकलावेण वामहत्थगहियकज्जिया दाहिण-
 चत्थेण कुसुमावचयं करेन्तौ तावमकस्य न्ति । तं च दट्ठूण ।
 चिन्तियं मए । अहो वणवामदुक्खमणुवन्तीए वि ^४खायसं ।
 उवगन्तूणं च येवभूमिभागं सविसेमं पुल्लया लयाजाज-
 यन्तरेणं जाव मोत्तूण वणवासवेमं सव्वं सेव विलामवईए
 अणुगरेह न्ति । तओ सुमरणपवणमंधुक्किओ पज्जलिओ मे
 मणंमि मयणाणलो । भरिया य तौए कुसुमाण कज्जिया । १०

१ B बाहिणहिं, D pr. m.

२ B adds दुग्ग

३ AC om.

४ D om ; D adds चउरया. B i. marg

५ E^२ जाजन्तरेह ।

- पयद्वा ताव वणाहिमुहं । तन्नो अहं ^१निगूहिऊण मयण-
 वियारं निगगन्नो ^२लयाजालयान्नो. गन्नो तौए समौवं ।
 पणमिऊण भणिया एसा । भयवद, वड्डुउ ते तवोकस्सं ।
 अहं खु पुरिमो सेयवियाए वत्यब्बन्नो तामलित्तौन्नो
 १० मीहलदीवं पयद्दो । अन्नराले विवस्सं मे जाणवत्तं । अन्नो
 एगागी मंवुत्तो । ता कहेउ भयवई, को पुण इमो पणो,
 किं ताव जलनिहितं, किं वा कोइ दीवो. कहिं वा
 तुन्हाणमासमपयं ति । तन्नो मा मं दट्ठूण निउच्चियदिट्ठि-
 पसरा दिशामण्डलं पुलोएमाणी मन्दवलि^३यवितिरिच्छलो-
 ११ यणायामं समञ्जसा विथ खणमेत्तं अहोमुहौ ठिया अदिअ-
 पडिवयणा पयद्वा तवोवणाहिमुहं । तन्नो 'जुवई तावणी
 एगागिणी य, ता किं ^४इह इमौएः अस्सं कंचि पुच्छि-
 स्सामि' त्ति चिन्तिऊण नियत्तो अहं । ^५पविट्ठो तं सेव
 महावसुन्दरं लयागहणं । चिन्तियं च मए । पेक्कामि ताव,
 १२ कहिं पुण एसा वच्चइ त्ति । पुलोइउ पयत्तो । दिट्ठा य
 मविसेसमन्थरीए गईए वच्चमाणी । गथा य थेवं भूमिभायं ।
 मग्गन्नो पुलोइयं तौए । न दिट्ठो कोइ मत्तो । तन्नो मोत्तूण
 कुसुमकब्बियं परिहियं पि पुणो परिहियं वक्कलं. परामुट्ठो
 केमकल्लावो, मोडियाइं अङ्गाइं, उब्बेमियान्नो बाज्जलयान्नो.

१ D निउ० ।

२ A लयाचो तामजित ।

३ D •याचि•,

B •वितिरि० ।

४ AE om.

५ D परट्ठो ।

पयद्वं वियम्भणं १ति । तन्नो मए चिन्तियं । अह किं पुण
 इमं ; अहवा किमणेण विरुद्धवत्पुविसएणं आलोचिएणं । गन्नो
 गिरिनदं । कया पाणवित्ती । परिभ्रमन्तस्स काण्णन्तरे
 अरुक्कन्तो वामरो । पसुत्तो य पुव्वविहिण । दिट्ठो य जाम-
 मेत्तावसेमाए विहावरौए सुमिणन्नो । उवणीया मे कच्चण- ५
 पायवामन्नमंठियस्स दिव्वदित्थियाए सव्विन्दियमणोहरा
 कुसुममाला । भणियं च तौए । कुमार, एसा खु दिव्व-
 कुसुममाला पुव्वनिव्वत्तिया चेव मए कुमारस्स उवणीया ; ता
 गेणहउ कुमारो । गहिया य मा मए, विदुसा कण्ठदेसे ।
 एत्थन्तरंमि वियम्भिन्नो मारमरवो, विउड्डो अहयं परितुड्डो १०
 चित्तेण । चिन्तियं मए । आमन्नकसया^१लाहफलसूयएणं ति
 होयव्वमणेणं, अणुकूलो खु सउणमंघान्नो, अचिरफलदायगो खु
 एस सुमिणन्नो, अरुक्कं च एयं ; ता न याणामो कहं भविस्सुह
 त्ति । एत्थन्तरंमि फुरियं मे दाहिणभुयाए लोयणेण य ।
 तन्नो मए चिन्तियं । न अन्नहा रिसितयणं ति होयव्वमणेण । १५
 अणुकूलो सउणमंघान्नो । न य मे निलामरायहाणिं विलासवदं
 वज्जिय अन्नकसालाहे वि बड्डमाणो । भणियं च सुमिणन्य-
 देवयाए 'कुमार, एसा खु दिव्वकुसुममाला पुव्वनिव्वत्तिया
 चेव' । तो न अन्ना दिव्वकुसुममालाए उवमाणमंगया, न अन्नाए
 पुव्वपरिचन्नो त्ति विलासवदसाहेय चेव होयव्वं ति । अणुहरद २०

१ BCE om

२ ACE 'रेदु ।

३ ACE have only 'साहचर्यो ,

च पय सुमिणन्नो. etc.; B has the words from ति down to दाववो i marg.

य मा तावसौ विलासवर्द्धे । विचिन्ताणि य विहिणो
विलसियादं । कथाद् 'म सेव होज्ज त्ति । अस्सहा कहं
तावसौ, कहं मयणवियारो । किं च । जद् वि मा
विलासवर्द्धे, तस्सावि पडिवन्नवथाए विरुद्धो विमयमङ्गो ।

५ अहवा संपत्तदंसणसुहस्स पिययमा^१मग्गमणगच्छमाणस्स
वयधारणं पि मे सुन्दरं सेव । एवं च चिन्तयन्तस्स अदक्कन्ता
रयणी, उग्गओ अंसुमाली, घडियादं रयणिविरहपीडियादं
चक्कवायादं । तओ अहं उक्कडथाए रायस्स रम्मायाए
काण्णणं विलोहणिज्जयाए^२ सुमिणयस्स गहिओ कामजरएण

१० पयत्तो तं तावमिं गवमिउं । वग्गभट्टस्स विय हरिणयस्स
जूहभट्टस्स विय गदन्दस्स तंमि सेव काण्णन्तरे भमन्तस्स
महया परिकिल्लेसेणं अदक्कन्ता कदवि दियहा । दिट्ठो
माहवौलयाल्लिङ्गिओ सहयारो । उवविट्ठो तस्स ममौवे । तं सेव
सुद्धहरिणलोयणं चिन्तयन्तो चिट्ठामि जाव^३, सुओ मए

१५ सुक्कपत्ताणं मरमरारवो । वालिया मिरोहरा, वियारिया
दिट्ठौ । दिट्ठा य भूदनिस्सिएणं निडालपुण्डएणं^४ उज्जुयट्ठेण
जडाकक्कावेण पुत्तजौवयमालाल्लंकिणं दाहिणकरेण
वामवत्थगहियकमण्डलू महन्तवक्कलनिवसणा वड्ढदिवस-
^५संभियतवायासेण अट्ठिचस्सावसेसेणं सरौरएणं अदक्कन्ता-

१ ACE सा सेव ।

१ ACE insert पयत्तं च ।

२ ACBE सुमिचस्स ।

३ D adds नाच, B i. marg.

४ ACE उज्जयट्ठेण ।

५ E संभिय • B सोपिचमवोवसायं च ।

मण्डिमवयसा तावसि न्ति । तन्नो तं ददूण गूह्मिन्त्रो 'मए
मयण'विधारो । पणमिया य सा । तन्नो विसेसेण मं
पुलोदऊण ईभिवाहोत्तयोयणाए भणियं तीए 'रायपुत्त,
सिरं जीवसु' न्ति । तन्नो मए चिन्तियं । कहं पुण 'एसा मं
विद्याणइ न्ति । अह्वा विमलनाणनयणो सेव तवस्सियणो ५
होइ ; ता किं न-याणइ न्ति । एत्यन्तरंमि पुणा भणिय-
मिमौए । कुमार, 'उवविमन्ह ; अत्यि किंचि भणियव्वं तए
मह । तन्नो मए 'जं भयवई आणवेइ' न्ति भणिऊण पम-
स्सियं धरणिवट्ठं । उवविट्ठा तावमौ अहयं च । भणियं च
तीए । कुमार, सुण ।

१०

अत्यि इहेव भारहे वासे वेयड्डो नाम पव्वन्नो । तत्य
गन्धममिद्धं नाम विज्जाहरपुरं । 'तत्य सहस्सवलाभिहाणो राया
होत्या, सुप्पभा से भारिया, ताणं सुया अहं मयणमच्चरी
नाम । संपत्तज्जोव्वणा परिणोया विलासउरनयरसामिणो
विज्जाहरनरिन्दस्स पुत्तेणं पवणगइणा । अइक्कन्तो य कोइ १५
कालो विसयसुहमणुवन्ताण । अक्कहा य आगामजाणेणं
गथाइं नन्दणवणं, पवत्ताइं कौल्लिउं विचित्तकौल्लाहिं, जाव
अयण्डंमि 'सेव निवडिच्चो कणयसिलासणाओ पवणगई,
अणाचिक्खियपओयणं च संमिस्सियं तेण विणिज्जियकन्धोइ-
दससोइं ज्ञोयणजुयं पयमिया सिरौहरा पव्वायं ववणकमसं । १०

१ ACE om.

१ D inserts विद्यया ।

१ D सं रथा ।

५ AC उवविमन्ह ।

५ ACDE have only सहस्सवलो राया ।

- तत्रो अमारयाण जीवलोयस्स पेच्छमाणीए चेव मो पञ्चत्त-
 सुवगओ त्ति । तत्रो अहं अणाहा विय गहिथा महासोएण,
 सोगाहरेयओ य सारसी विय अणिवारियं परिभमन्ती
 सहसा चेव निवडिया धरणिवट्ठे । लद्धचेयणा य उप्पर-
- ५ उमारद्धा जाव, न पसरइ मे गई । तत्रो सुमरिया नहङ्गण^१-
 गामिणी विज्जा, तहावि न पसरइ त्ति । तत्रो मए
 चिन्तियं 'हा किमेयमवरं' ति जाव थेववेलाए समागओ
 तावविइयहियभूओ पडिवसतावसवओ देवाणन्दो नाम
 विज्जाहरो । भणियं च तेण । वच्चे मयणमच्चरि, किमेयं
- १० ति^१ । मए भणियं । भयवं, कयन्तविलमियं । तेण भणियं
 'कहं विय' । मए भणियं । विवओ मे अज्जउत्तो, न पहवइ
 य नहगामिणी विज्जा । तत्रो बाहोमलोयणेण भणियं
 भयवया । वच्चे, अलं परिदेविणं, ईइसो चेव एम संसारो ।
 एयं च अमारयं संसारस्स अट्ठुवयं जीवलोयस्स खणभङ्गुरयं
- १५ संगमाणं चञ्चलयं इन्दियाणं परिचिन्तिऊण पवक्कन्ति
 पाणिणो सयल्लतेल्लोक्कपरमत्यबन्धवं धम्मं । तत्रो मए 'एवमेयं'
 ति चिन्तिऊण भणिओ भयवं । करेहि मे अणुगहं वय-
 पयाणेण । भयवया भणियं । वच्चे, जुत्तमेयं, अह किं पुण ते
 नहगमणविद्याभंस्कारणं । मए भणियं । भयवं, न-याणामि ।
- २० तत्रो नाणावलोएण निरुवियं भयवया, भणियं च तेण ।

वष्के, सोयाभिभूयाए लक्ष्मिं ^१मिद्धाययणकूडं, निवडियं च
 ते^२ एयस्सु चेव सिहरभाए कुसुमदामं, तस्मिन्मिन्तो ते
 विज्जाभंसो त्ति । मए भणियं । भयवं, अलमिहलोयमेत्तो-
 वयारिणौहिं विज्जाहिं, करेहि मे अणुगहं वयपयाणेणं ति ।
 तन्नो भयवया पुच्छिऊण तायं मसिऊण निययमाथारं तवप्प- ^५
 भावेण आणिऊण ^३तावमौणमुच्चियमुवगरणं एत्थ चेव दीवमि
 दिक्खिय न्हि भयवया । अदक्कन्तो कोद कालो । अन्नया य
 कुसुममामिहेयनिमित्तं गया ममुद्धतौरं । दिट्ठा य तत्थ
 जलहिजलकल्लोलनोमिया मियङ्गलेहा विय देहप्पहाए
 ममुज्जोवयन्ती तमुद्देसं ^४कलहयदुदया कन्नथ त्ति ॥ एयं मोज्जण, ^{१०}
^५भो कुमार, वियम्भिन्नो मे पमोन्नो । चिन्तियं च मए ।
 दीमइ मणोरहपायवस्स कुसुमुगमो ॥ तावसौए ^६भणियं ।
 तन्नो अहं गया तमुद्देसं, दिट्ठा य स्सायलसम्भावाओ 'जोवइ'
 त्ति गक्कमाणा कन्नथ त्ति । अम्भुत्तिया कमण्डलुपाणिणं,
 उम्भिल्लियं तीए लोयणजुयं, भणिया य सा मए । वष्के, ^{१५}
 धीरा होहि । तावसौ खु अहं । तन्नो बाहजलभरियलोयणं
 पणमिथा तीए । समभमं च ^७उवविमिऊण खिप्पियं चिन्तेणं,
 लक्खिओ से भावो । तन्नो मए चिन्तियं । अहो से महाकु-
 भावया ; भवियव्वमिमौए महाकुलपसूयाए त्ति । उवणीयाहं

१ DE सिद्धायव० ।

२ ABCE om.

३ AC एवं सेवदीवोपमं

दिक्खिय न्हि ।

४ B कलह०, D कलह० ।

५ ACE om.

६ D inserts पुत्रो ।

७ ACE उवविमिऊव, D corrects उवविमिऊव ।

च से फलादं । अणिष्कमाणी वि य कराविथा पाणवित्तिं ।
 नौया आसमपदं, दंसिया कुलवदणो, पणमिओ तौए भयवं,
 अहिणन्दिया य भगवथा । कयं आवस्यं, पुष्किथा य सा
 मए । वस्के, कुओ तुमं^१ । तीए भणियं । भयवद, तामलि-
 ५ तीओ । मए भणियं । का उण तुमं, कइं वा^२ पड्डिय त्ति ।
 तओ दीइदीइं नौमसिय न जंपियमिमीण । तओ मए
 चिन्तियं । महाकुलपसूया खु एसा : ता कहमेवमत्ताणं
 पयासेइ : ता किं एइणा, कुलवदं पुष्किस्सामि त्ति ।
 अइक्कन्तो वासरो । कयं संझाममओत्तियमणुद्दाणं ।^३ गथाइं
 १० कुलवदमयासं । पणमिऊण पुष्किओ भयवं कुलवई । भयवं,
 का उण एसा कअथा, कइं वा इमं ईइममन्त्यन्तरं पत्ता,
 कौदसो वा^४ से विवाओ भविस्सइ त्ति । तओ ढाऊणमुव-
 ओगं विथाणिऊण तवप्पहावेणं भणियं भयवथा । सुण ।
 तामलित्तीमामिणो ईसाणचन्दस्स धूया खु एसा भत्तारसि-
 १५ णेइपराहीणयाए^५ इमं ईइमं अवत्यन्तरं पत्त त्ति । मए
 भणियं । भयवं, किअ एसा कअय त्ति । भयवथा भणियं ।
 कअथा दव्वओ, न^६ उण भावओ त्ति । मए भणियं 'कइं
 विथ' भयवथा भणियं । सुण । दिट्ठो इमीए मयणमङ्गस-
 वंमि तीए चेव नयरीए सेयविथाइवस्स जसवक्खणो पुत्तो

१ BE add त्ति । २ BDE पड्डिय । ३ ACE om. this sentence,
 D om. च । ४ B एसाइ । ५ B परावत्तयाइ । ६ D डुव, ABC डुव ।

मणकुमारो नाम । १[मोधाविया णेण तक्करा । ते य कइं चि
दिट्ठिं वच्चाविऊण वावाइया से ताएणमायल्लियं वयणमणेण ।
तन्त्रो निग्गच्छिऊण तायच्चाओ कोवेणमागओ तामल्लिच्छिं ।
पडिच्छिओ मवज्जमाणं ईमाणचन्देण । तन्त्रो वसन्तममए]
कौलामिमिच्छं अणकणन्दणं उज्जाणं^१ गच्छमाणो दिट्ठो इमीए, ४
ममुण्णओ य से तंमि अणुराओ । पडिवन्नो तौए एम भत्ता
मणोरहेहिं न उण परिणीयंति । अइक्कन्तेसु कइवथदिणेसु
अणरवाओ वियाणियमिमौए, जहा मो वावाइओ ति । तन्त्रो
तन्नेहमोहियमणा 'अहं पिं खु तंमि चेव पिउवणे पच्चत्तमुवगयं
^२पि तं पेच्छिऊण पाणे परिच्चयामि' ति चिन्तिऊण अडुरत्त- १०
ममए पसुत्ते परियणे एगागिणौ चेव निग्गया रायगेहओ ।
ओइणा रायमग्गं, गहिया तक्करेहिं, गेण्हिऊण आहरणथं
^३विक्कौया वव्वरकूलगामिणो अयलमत्यवाहस्सु हत्ये । पयट्ठा-
विया तेण निययकूलं । विवन्नं च तं जाणवत्तं, ममाभामिथं
च इमीए फलइय^४ । तन्त्रो तिरत्तेण पत्ता इमं कूलं ^५अवत्यं १५
च । विवाओ उण ; पाविऊण भत्तारं भुञ्चिऊण भोए
परलोयसाहणेणं सफलं चेव माणमत्तणं करिस्सुइ ति । मए
भणियं । भयवं, किञ्च वावाइओ से हिययवक्कहो । भयवया

^१ ACE om. passage in brackets, B. i. marg. see. manu.

^२ ACE insert चाल । ^३ read perhaps विवं instead of पिवं ?

^४ BD विह्विय ।

^५ D अवत्यं ।

^६ B adds ईदसं ।

- भणियं ^१आमं ति । मए चिन्तियं 'सोइणं संजायं' ति ।
 अदक्कन्ता मा रयणी । विइयदियहंमि य भणिया मए 'सा ।
 रायपुत्ति, परिच्चय विमायं, अवलमेहि धिइं, ईइसो एस
 मंसारो । एत्थ खलु सुमिणयसंपत्तितुल्लाओ रिद्धीओ,
 ५ अमिलाणकुसुममिव खणमेत्तरमणीयं जोव्वणं, विज्जुविल्लसियं
 पिव दिट्ठनट्ठाइं सुट्ठाइं, अणिच्चा पियजणममागम ति ।
 तौए भणियं । भयवइ, एवमेयं; ता करेहि मे पमायं
 वयप्पयाणेणं । मए भणियं । रायपुत्ति, ^२अलं ^३तव वयगहणेणं ।
 दक्खिवारणीओ पढमजोव्वणत्थस्स पाणिणो मयणबाणपमरो ।
 १० पुच्छिओ य ^४मए दिव्वनाणसूरो तुज्झ वुत्तन्तं सव्वं सेव
 भयवं कुलवई । माहिओ य तेण सेयवियाहिंवसुयदंमणाइओ ।
 ता मा संतप्प, भविस्सइ तुह तेण 'ममागमोः जीवइ खु
 सो दीहाउओ ति । तओ परिओमविन्ध्यमणाहं अच्चन्त-
 सोइणमणाच्चिरकणीय' ^५अवत्यन्तरमुवगच्छिऊण संकप्पओ
 १५ अमन्तं पि ओयारिऊण दिअं मम कउयज्जयलं, पणामिओ
 य हारल्लयानिमित्तं भिरोरहराण हत्थो, अमंपत्तौए य तस्स
 ममागयं मे चित्तं, विल्लिया य एसा । तओ मए भणियं ।
 रायपुत्ति, अलं संभसेणं, उच्चिया खु तुमं 'ईइसस्स तुट्ठि-
 दाणस्स । ता अलं तव वयगहणेणं ति । तओ 'जं तुमं

१ D corrects this in सामं. AC' भविद्यसामं । ० D उच्चसा, BE एसा ।

२ Com. all down to जलविनिम्बिमंसाए, p. 316, l. 9 । ३ BE माय.

D pr. m. ४ E om. ५ B adds नइ । ० D •वामि• । ८ D इयस्स ।

आणवेसि' ति पडिस्सुयं तीए । तावसककञ्जओचिएण^१ च
विहिणा अदक्कन्तो कोइ कालो । अञ्जया गञ्जो य णे भयवं
कुलवई धम्मभाउयदंमणत्थं मिट्ठपव्वयं ति । जाव इओ
अईयकइवयदिणमि^२ गन्तूण एमा कुसुमसामिहेयस्स अद-
क्कन्ताण उच्चियवेक्काए मग्गओ पुओएमाणी अणुफुसियकवे^३ल- ५
तलग्गवाहजललवा सेयमलिलधोयगत्ता^४ खीरोयमहणतस्स-
णट्ठिया विय मिरौ अरइपरिगथा आगया आममपयं ।
तओ मए पुच्छिया 'रायपुत्ति, किमेयं' ति । तीए भणियं ।
अज्ज मए बन्धवाणं सुमरियं । मए भणियं । परिच्चय विमायं,
जाव कुलवई आगच्छइ^५ ; तओ मो बन्धवाणं ^६नेइस्सइ ति । १०
पडिस्सुयं तीए । जाव तओ चेव दिवमाओ आरब्ध मन्दा-
यरा देवयापूयाए अणुज्जत्ता अतिहिबज्जमाणे न^७ करेइ^८
कुसुमोच्चयं, न पणमइ ऊथामणं, आलिहइ विज्जाहरमिज्जणादं,
पुलोएइ मारमज्जुलादं,^९ करेइ मणोहवस्स वि मणोरहे
जोव्वणवियारे, नियमत्तारगयइत्तियाणुरायपहाणपोराणिय- १५
कहासं च उव्वहइ परिओमं । तओ मए चिन्तियं । अहो मे
वयविसेसेण उवागयं^{१०} जोव्वणं, जोव्वणेणं मओ, मएण
मयणो, मयणेणं विलासा, विलासेहिं ^{११}मव्वहा न सुलहं
निव्वियारं जोव्वणं ति । अवि य

१ A. *कञ्जो. २ A. दिणे, E. दिणेइ. ३ A. *गंहा. ४ B. न.।

५ B. *वेइ. ६ D. add. य. ७ AE. *जुव्वलं. ८ BD. उव्वगं.।

९ what follows stands in 'C', by mistake, after चमोइवचओ च,
p. 347, l. 6.

न य अत्थि न १ इव होहौ पाएणं तिऊयणंमि सो जौवो ।

जो जोव्वणमणपत्तो विचाररहिओ सया होइ ॥

- निदयदियहंमि य नागवल्लीलयाल्लिङ्गियं १ पूयपायवमव-
 लोइऊण तयामन्नं च मह्यरिचडुयक्काकारयं २ रायहंसं
 ५ विऊणियकरपल्लवं बाहोस्सलोयणा ३ नीममिय दीवदीहं
 निग्गया तवोवणाओ । तओ मए चिन्तियं । न सोइणो से
 आगारो । ता पेक्खामि ताव कच्चिं एसा वसइ त्ति । जाव
 य गेण्हिऊण क्कच्चियं गया कुसुमोच्चयभूमिं, तरलतारयं च
 पयत्ता पुलोइउं । तओ मए चिन्तियं । किं पुण एसा
 १० पुलोइइ त्ति । जाव पुलोएमाणौ य गया अमोयवीहियं ।
 कथलिवणन्नरिया य ठिया से अहं मग्गओ । परुळा य
 सा । भणियं च तीए । भयवईओ वणदंनयाओ, एमो खु
 सो पएमो, जच्चिं अज्जउत्तेण तावसि त्ति कल्लिऊण मविणयं
 पणमिय न्हि, भणिया य । भयवइ, ण्डूउ ते तवोकम्मं : अहं खु
 १५ पुरिमो सेयविद्यावत्यव्वओ तामल्लित्तोओ मौहल्लदौवं पयडो ।
 अन्नराले ४ त्रिवन्नं जाणवत्तं, अओ एगाई मंवुत्तो । ता कहेउ
 भयवई, को पुण इमो पएमो ; किं ताव जल्लनिहितउं ५,
 किं वा कोइ दौवो ; कच्चिं वा तुन्हाणमाममवयं ति । मए
 पुण समज्झमहिइयाए न दिक्खं पडिवयणं ६ वामयाण महावेण

१ A चिय, E चिय ।

२ D पूया, A चूय, B चयोय ।

३ B = चाइक्का, D = कायई ।

४ ACE नीममिक्कव, B नीमियहोहं ।

५ AE add च ।

६ B = तडो ।

७ D वामया ।

उक्कडयाए मयणस्स न तिस्सं मए जंपिउं । गया थेवं
भूमिभायं । काऊण धीरयं पुकोएमाणीए न उवक्कट्ठो य
पिट्ठो । ता न-याणामि, ^१किं उप्पेक्खेमि तं दीहाउयं, आउं
हिययाओ मे विणिग्गओ, आउ पलोहेइ मं अज्जउत्तवेसेण
कोइ अमाणो, आउ मच्चं चेव अज्जउत्तो त्ति । सम्बहा ४
जं होउ, तं होउ । न मक्कुणोमि पुणो ^२पक्खलियमयणाणला
अज्जउत्तविरहदुक्कं विमहिउं । ता एयाए अदमुत्तयलयाए
उप्पम्भिकण वावाएमि अत्ताणयं । अप्पमत्ता होक्कह मरीरे
अज्जउत्तस्स, माहेज्जह य एयं वुत्तन्तं जणणिनिव्विसेमाए
अयारणवक्कलाए भयवईए । अहं पुण लज्जापराहीणयाए न ^३
मक्कुणोमि ^४आचिक्खिउं ति । भण्णउत्तामाळ्ठा वक्कोयमीहर^५
निवट्ठो^६ लयापामओ । तओ मए चिन्तिय । नत्थि दक्करं
मयणस्स । कओ तीए गरुदेवयाणं पणामो, दिओ ^७पासओ
सिरोहराए, पवत्ता मेक्खिउं अप्पाणयं । एत्थन्तरंमि ^८परि-
त्तायह त्ति भणन्तो गया अहं तीए पासं । अवणौओ मे ^९
पासओ । भणिया य मा । रायउत्ति, ^{१०}जुत्तं णु इमं
लोयन्तरपयट्ठाए वि अणापुक्कणं जणणितुक्काए य^{११} मे
पक्कोयणाकहणं ति । तओ ^{१२}इट्ठो मव्वं चेव एयाए आयलियं

१ AE किं मए उप्पेक्खिसेयं, D वेप्पेसेयं २ E om, and hereafter
writes पाओ ३ AE add वि । ४ ABE वावत्तिउं ।
५ AE •रमि ६ D •वउ ७ D पाओ । ८ E twice.
९ B जुत्तं रमं, ACE जुत्तमिन् । १० D वि ११ BD वचवौ ।

मुणालियावलयहारमुख्यदन्तौ नलिणिदलसत्यरगया विला-
 सवई । सा १य मं दद्रूण २विलिया मोत्तूण सत्यरं अभन्तरं
 गया । उवविट्टो य अहयं, मंपादओ अग्घो तीए वयंसियाहिं
 तावमकुमारियाहिं । तावसौममाएसेणं च घेत्तूण चलणसोयं
 संठवेन्ति उत्तरिज्जं । ३पुलोएमाणी वलियकन्धरं दिमामुहाइं ४
 समागया विलासवई । मोच्चिया चलणा ॥ एत्यन्तरंमि ठिओ
 गगणमज्झयारौ दिणयरो, जाओ य मनिओयतप्परो मुणि-
 जणो, उवणौयाइ फणममाइयाइं फलाइं, कया पाणविन्ती ।
 आगया य तावसौ । भणियं च तीए । रायपुत्त, ५तएजारिमाणं
 ६आसमपयमागयाणं कन्दफलमेत्ताहाराणं ७ पाणविन्ती । १०
 वक्कलनिवमणो य तावमजणो । ता किं करेउ अतिहिमक्कारं ।
 तं एसा विलासवई मम जौवियाओ वि वल्लहयरा पुव्व-
 मंपाडिया चेव विहिणा पुणो मे मंपाडिय न्ति । भणिऊण
 वक्कलन्तपिहियाणणा रोविउं पयत्ता ८ । तओ मए भणियं ।
 भयवइ, विइयसंमारमहावा चेव तुमं : ता किमेयं ति ९ । १५
 उवणौयं च से तावमकुमारियाए मविणयं वयणमोयणसल्लिलं ।
 मोच्चियं तीए वयणं, वक्कलन्तेणमवमज्झिऊणं १० उट्टिया
 आसणाओ । मयमेव होममण्डवे होमकुण्डंमि चेव मज्झन्ति

१ ACDE च ।

२ BE विलियविलिया ।

३ ABCE प० ।

४ B तहरिसाजं ।

५ D आसमपय समागयाणं ।

६ ACD • हारवा • ।

७ ACE पयत्ता ।

८ D adds उवणौयं, B i marg.

९ B adds सुइं, AC वयणं ।

- कलिय^१ पञ्चाक्षिभो जयवहो । निययाहरणभूसिया समप्पिया
मे विलाभवई । गहिया य सा मए पढमं^२ हियएणं पञ्चा
करयलेणं । भमियाइं मण्डलाइं । पणमिया भयवई ।
तस्सुमाएसेणं च गयाइं अहे तवोवणासन्नं चेव सुन्दरवणं^३ ।
- ४ उज्जाणं । तं पुण समावाभो विथ उज्जणं निवाभो विथ
गन्धरिद्धीए कुलहरं विथ वणस्सईणं आचयणं विथ मयरद्ध-
यस्स । तत्थ वि य कप्पूररममिच्चमाणमालाईगुम्भवेठियं^४
पविट्ठाइं एलालयापिण्डं हरिचन्दणगहणं । तत्थ य मज्जयर-
द्वगीयसणाइं मन्दमलयाणिजवमनच्चिरीभो पियङ्गुमच्चरीभो
- ५ अण्येयअउव्वविक्खमे लोयणसुहए तरुगणे पेच्चमाणानमदक्कन्तो
वामरो । विरडयं पल्लवमयणिज्जं । पसुत्ताइं च अहे ।
मसुप्पभो वीसभो । अदक्कन्ता रयणी । एवमण्णदियहं
चिट्ठन्ताणं अदक्कन्तेसु य कइवयदिणेसु उवगयाइं अहे
कुसुमसामिहेयस्स । गहियाइं मए फलाइं । विलाभवई पुण
- ६ पवणवमपकप्पियाहिं सोउमललोहेण विथ परामुसिज्जमाणी
वणलयाहिं उभिन्नकलियानियरेहिं च रोमस्सिएहि विथ
पुलोदज्जमाणी तरुवरेहिं कुसुमगन्धलोहिज्जयाए य उवरि
निवडमाणेणं भमरजालेण समत्तपन्नोद्यणा वि अक्कित्तहियथा
'एहि गच्छामो' त्ति मए भणिया वि न विरमए कुसुमो-
- ७ चयस्स । तभो मए चिन्तियं 'नयणमोहणपडपाउरणेण

१ ACE करिय ।

both words.

२ B हियए and करयले, D adds च see. m. to

३ A adds नाम ।

४ D ० म ।

विष्णुलोभेति एयं' ति । समीवसंठिएणं^१ चेव अपेक्षमाणीए
पाउओ पडो । पुलोदयं च तीए, न दिट्ठो अहं । तओ
असंभवेण गमणवियप्पस्स 'हा अज्जउत्त'^२ ति भणमाणी
निवडिया धरणिवट्ठे । तओ मए 'हा किमेयमणुचिट्ठियं' ति
चिन्तिऊण मोत्तूण तं पडं कुमुद्यालयाभिहाणाओ विहंग- ।
१ गमणकुलहराओ घेत्तूण २ भिसिणीपत्तं सीविऊण निच्छिदं
पुडयं तं मल्लिपुलं कारिय समागओ^३ ऊलियं । परिसिता
य जलेण^४ समामासिया एमा । भणियं च तीए 'अज्जउत्त,
किमेयं' ति । मए भणियं 'किं तयं' । तीए भणियं ।
एण्हं चेव न दिट्ठो मए तुमं ति, एण्हं चेव दिट्ठो तुमं^५ ; ता १०
किमेयं ति । मए भणियं 'न-याणामो' ति । तीए भणियं ।
हा कहं न-याणामि । ममुप्पन्नं मे सज्जमं, ता माहेहि
परमत्थं ति । तओ मए 'कायराणि इत्थियाहिययाणि, मा
अज्जहा संभावइस्सइ' ति चिन्तिऊण माहिओ पडरयणवुत्तन्तो ।
विक्कासिओ य तीए, उवल्लङ्कपञ्चयाए य गहिओ पडो ॥ १५

एवं च बहुमाणाणरायाण अइक्कन्तो कोइ कालो ।
जाया य मे चिन्ता 'गच्छामो सएमं' । माहियं विलासवईए ।
भणियं च तीए । अज्जउत्त, जं वो रोयइ ति । पुच्छिया
तावडो । अणमयं तीए । कओ भिज्जपोयइओ । गया

१ D संतिरुत्तं ।

२ CD twice.

३ BD •मयं•. CE •मयं• ।

४ ACE भिरी• ।

५ ACE सल्लिं पुं च घेत्तूणमात्रं ।

६ ACE विक्का पाचिरुत्तं ।

७ BE एण्हं दिट्ठो ।

- कहवि^१ दियहा । एत्यन्तरंमि समागया गासवाहियाए
 निज्जामया । दिट्ठा य ते मए । भणियं च तेहिं । भो
 महापुरिस, महाकडाहवासिणा साणुदेवसत्यवाहेण मस्य-
 विसयपत्थिएणं दट्ठूण भिन्नपोयद्वयं पेमिया अन्हे । ता एहि
 ५ गच्छन्हे । तन्नो मए भणियं । भहा, जायादुहन्नो^२ अहं ।
 तेहिं भणियं । न दोसो सो, सा वि पयट्ठउ त्ति । तन्नो
 आपुच्छिज्जण तावमजणं अणुगममाणो य तेणं गन्नो जल-
 निहितडं । पणमिज्जण तावसे जायादुहन्नो^३ आहूढो गाल-
 वाहियं । १पत्तो य जाणवत्तं बज्जमन्निन्नो य सत्यवाहपुत्तेण ।
 १० तन्नो मए 'इत्थियामहावन्नो घोरयाए महोयहिस्स' पढम-
 मिलियाए ५ विम्भमेण मा से पमान्नो पडरयणंमि भविस्सुह'
 त्ति चिन्तिज्जण गहियं पडरयणमप्पणा । अट्ठक्कन्ता कहवि
 वासरा । अन्नया य जामावसेसाए रयणौए पामवणनिमित्तं
 उट्ठिन्नो अहं सत्यवाहपुत्तो य । एत्यन्तरंमि चिन्तियं
 १५ सत्यवाहपुत्तेण । इमं ईदसं इत्थियारयणं, मव्वावराहक्काइणौ
 य मव्वरौः दल्लहो य ईदसो अन्नमरो । ता घत्तिज्जण
 महोयहिंमि एयं अज्जीकरेमि मयणमज्जूमं इत्थीरयणं ति
 मंपाडेमि जहाममोहियं । 'हियए ववत्याविय भणियं च तेण
 'ठायसु तुमं' ति । ठिन्नो अहं जाणवत्तनिज्जुहए, पेत्तिन्नो

१ ACE कहवय ।

२ ACE दुहन्नो ।

३ D पवन्नो ।

४ ACE सुद्धियाह ।

५ BD मा से विम्भमेव न पडरयणं भविस्सुह ।

६ B संपचारिकव हियए भविं तेणं ।

य तेण निवडिओ संसारविशाले सायरे । समासादयं च
 १पुष्पभिन्नबोहित्यसन्तियं फलदयं । लङ्घिओ जीविथसेसथाए
 पञ्चरत्नेण जलनिहौ । पत्तो मलयकूळं, उत्तिष्ठो जलनिहौओ ।
 चिन्तियं मए । अह किं पुण मत्तवाहपुत्तस्स मम वावा-
 यणपञ्चोयणं । नूणं विलाभवदलोहो । ता मूढो खु सो ॥
 वाणियओ अणभिन्नो विलाभवदचित्तस्स । न खलु मा मम
 विश्रोण पाणे धारेद, विक्कायं पडसंभमेण । ३विणा य तीए
 किं कज्जं मे निष्फलेण पाणमंधारणेणं । ता वावाएमि
 अत्ताणयं ति । चिन्तिऊण निज्झादयाओ दिसाओ, दिट्ठो य
 नाइदूरंमि चेव थलमंठिओ नौवपायवो । तओ ४निव्वावेमि १०
 ५पिययमाविरहमंताविथं ६अप्पाणथं ति चिन्तिऊण पवट्ठो
 नौवपायवममौवं । दिट्ठं च नाइदूरंमि चेव तीरतरुसण्ड-
 मण्डियं वियसियकमलमंघायभंकादयमज्झभायं इसन्तं विय
 कुसुयगणेहि ७ पुलोयन्तं विय कसणुप्पलवियासेहि ८इयन्तं विय
 चक्कायकूडएहिं गायन्तं विय सुदयमज्जयरुएहिं नच्चमाणं १५
 विय ९इत्तन्तवौदहत्येहिं कमलरयपिञ्जरजलं महासरं ।

दिट्ठो य तत्थ एक्को कलहंभो कहवि पिययमारहिओ ।

पियददयारहिओ पुण इमेहि लिङ्गेहि विक्काओ ॥

अवलं एह दसदिमिं १०एगागौ तरलतारयं खिओ ।

कलुणं च कूजिऊणं खणमेत्तं निचलो ठाह ॥

१०

१ D ० भवियं ।

२ D फलदं ।

३ D add- ततो ।

४ AB वावायमि ।

५ B om.

६ A inserts एव उल्लसवसेव ।

७ BD ० वदसेहिं ।

८ ACE विव ।

९ E एगामं ।

- पिययमसरिमं हंसिं दट्टूणं हरिसिञ्चो ममल्लियह ।
 मुणिऊण य अन्नं तं नित्तए नवर सविमायं ॥
 मरणावेसियच्चित्तो पज्जलियं ऊयवहं व कमलवणं ।
 'पइसइ सुणालखण्डं विमं व सो पेक्खए 'पुरञ्चो ।
 ५ विज्जणइ पवणायमियकमलरउत्तुडियपिञ्जरक्कायं ।
 विरहाणलपज्जलियं व मणहरं पेज्जणकलावं ॥
 मिउपवणपहणावियतल्लिणतरङ्गुक्कलन्तमिमिरेहिं ।
 मिसन्तो मुष्किज्जइ विवमो जल्लमौयरेहिं पि ॥
 त्रौडज्जन्तो य पुणो नल्लिणोपत्तेहि चेत्यणं सइह ।
 १० दट्टूण १नियं कायं जलंमि परिआममुव्वहइ ॥
 तं पेक्किऊण मण्णं जाया चित्ता कहलु एमो वि ।
 पियविष्णओयदहिञ्चो विहिणा विणडिज्जइ वराञ्चो ॥
 तेणेयपण्डिया परिहरन्ति पेसं अहिं बिल्लगयं व ।
 जाणन्ति जेण पियविष्णओयविमवेयमाहण्यं ॥
 १५ इय जा चित्तेमि अहं ताव य कलहंसञ्चो विहिवसेण ।
 पत्तो परिव्रमन्तो मरसि एक्कं मरुदंसं ॥
 अमणिभयविष्णणट्ठा वियड भमिऊण मरवरं तत्थ ।
 कुवलयकायाप ठिया दिट्ठा कलहंसिथा तेण ॥
 विरहपरिदम्बलङ्गी अममत्या कुइउं पि मोएण ।
 २० दट्टूण य तं हंसो धणियं परिआममावन्नो ॥

ददूणं पियजायाघडियं कलहंसयं विह्विसेण ।

मञ्जं पि सा वय तन्नो मणंमि चिन्ता समुप्पन्ना ॥

एवं जीवन्ताणं कालेण कथाद होद संपत्ती ।

जीवाण मयाणं पुण कत्तो दौहंमि संसारे ॥

पाणेसु धरन्तेसु य नियमा उक्काहसत्तिममुयन्तो । १

पावेद फलं पुरिसो ^१नियववसायाणरूवं तु ॥

अन्नं च । विलामवईए वि साहिअो कुलवदणा विवाअो,
जहा पाविऊण भत्तारं भुञ्जिऊण भोए परलोयमाहणेण
सफलं चेव भाणुमत्तणं करइस्सइ त्ति । ता न ^२वावाएद सा
अत्ताणयं । विचिन्ताणि य विहिणो विलसियादं । ता इमं १०
ताव पत्तकालं, जं तौए गवेसणं ति । चिन्तिऊण नारङ्गो-
वअोएण कथा पाणवित्तौ । पयट्ठो जलनिहितडेणं, गअो
अद्वुजोयणमेत्तं भूमिभागं । दिट्ठं च ^३वौईपणोल्लिज्जमाणं
समुदतौरंमि ^४फलहयं । पयट्ठो तस्स समीवं । पत्तं च ^५तौरं ।
दिट्ठा य तत्थल्लगा कण्ठगयपाणा विलामवई । हरिसिअो १५
चित्तेणं, पच्चभिन्नाअो य ^६अहं तौए । रोविडं पयत्ता,
ममासासिया मए पुष्किया य 'देवि, किमेय' ति । तौए
भणियं । अज्जउत्त. सुण । मम मन्दभागधेयाए अपुल्लेहिं
निवडिए तुमंमि अज्जउत्तसोएणं च अत्ताणयं समुदपवाह-

१ D चिन्तिश्रव

२ B वावाशमि अत्ताणयं ।

३ D विद ।

४ D फलहय ।

५ D तौरं तं ।

६ ACE om.

- पुञ्जयाए' मममि 'सत्यवाहे 'य 'मम पत्नी होहि' ति
 भणन्ते तत्रो अणिच्छन्तौ अहं आउल्लौहए परियणे पहायाए
 रयणौए 'अवट्ट अवट्ट' ति वाहरन्ते कण्हारे रञ्जुपरिवत्त-
 पुञ्जएसुं निज्जामएसुं अयण्डमि चेव गिरिमिहरनिवडियं
 १ पिव विवस्सं जाणवत्तं। विहडिओ जणो। अज्जउत्तअणुभावेण"
 मम पुत्तोयएणं च ममासाइयं मए "फलहयं। लङ्घिओ
 जलनिहो दिट्ठो य तुमं ति ॥ तत्रो मए चिन्तियं। अहो
 मायासीलया अहो अकज्जमंकप्पपरिणामो मत्तवाहस्स।
 अहवा किमेत्थ अक्करियं। न खल्ल अणुवायओ कज्जमिद्धौ,
 २ अणुवायओ पावायरणं 'सुहाणं, जेण तत्थ पढमं चेव अज्जणो
 मंकिलेमो पुणो य परपीडा। ता कहमेवंविहवामओ
 सुहपरिणामो°। तहावि अविदयसुहसाहओवाया पयट्ठन्ति
 एत्थ पाणिणो विप्पलद्धा मीण व्व गलमंपत्तिमुत्ताए विवाग-
 दाहणाए सुहसंपत्तीए ॥ एत्थन्तरमि भणियं विलामवईए।
 ३ अज्जउत्त, तुमं पुण कहं निवडिओ, कहं वा उत्तिओ ति।
 तत्रो 'न जुत्तं परदोमपयडणं' ति चिन्तिऊण जंपियं मए।
 देवि पमायओ फेत्तुमिऊणं निवडिओ तद्देमममासाइय-
 पुव्वभिन्नवहणफलहएणं१° च उत्तिओ णि ॥

१ ACE °ज्जए, om. मममि।

° B मत्तय, उपुस।

२ ACE instead of the following have तद्धिवाग्गते च मए मए
 आउल्लो°। ३ ACE om. अणुभावेण मम ४ CDE फलहं

५ D om.

° B adds होउ।

° BD om

६ B डेह्मिज्जह, D डेह्मिज्जह (cf Hem. Desc. VI, 86) ACE om

१° D फलहणं।

अइक्कन्ना काइ वेळा। तीए भणियं। अज्जउत्त, तिसाभि-
 भूय हि। मए भणियं। देवि, इअो नाइदूरंमि चेव महन्तं
 सरवरं। ता एहि, गच्छन्ह। पयट्ठा विलासवई। समागथा
 येवं भूमिभागं। तअो गइयथाए नियमस्स 'खीणयाए
 समुद्दतरणेणं सोमालयाए देहस्स वीसत्यथाए मम सन्निहाणेणं ५
 भणियं च णाए 'न सक्कुणामि चंक्कमिउं'। तअो मए
 भणियं। देवि, चिट्ठाहि^१ ताव तुमं नग्गोइपायवसमीवे,
 जाव मंपाडेमि देवीए नल्लिणिपत्तेणमुदयं ति। तीए भणियं।
 न मे तुह वयणदंशणतण्हाअो वाइए सल्लितण्हा। मए
 भणियं। देवि, धीरा होहि; आगअो चेव अहयं ति। १०
 कयं च मे पल्लवमयणिज्जं। समप्पिअो नयणमोहणो पडो।
 भणिया य एसा। देवि, बड्डपच्चवायं अरणं, अअो एय-
 १५ पक्काइयसरीराए चिट्ठियब्बं, जाव अहमागच्छामि ति।
 अज्जमयं पि हियएण अपडिकूलयाए पडिस्सुयं तीए।
 २० अहं गअो सरवरं। गइयसुयगं नारङ्गफलाणि य। पयट्ठो १५
 पडिवहेणं, समागअो तमुद्देमं। भणिया य एसा। देवि,
 सुअ नयणमोहणं २५ पडयं, गेण्हाहि उदगं ति। जाव न
 वाहरइ ति, तअो मए भणियं। देवि अलं परिहासेणं,
 सुअ नयणमोहणं पडयं^३। तहावि न वाहरइ। तअो मए

१ 'E' चिह्नयाग।

२ 'AC' न मक्कइ चंक्कमिउं।

३ E चिह्न

४ D पट्ठाइय।

५ ACE om.

६ B पडयं, D मज्जय।

७ B पडं।

चिन्तियं । नूणं नत्थि चेव इह देवी । असहा दट्ठूणं मं
 कहं न अशुद्धेह, कहं वा न वाहरइ त्ति । तन्नो परामुद्धो
 मत्थरो, नोवल्लद्धा य देवी । तन्नो आमङ्गियं मे हियएणं,
 फुरियं वामलोयणेणं, निवडियं च मे हत्थाओ 'पयत्तगहियं'
 १ पि सोययं नलिणिवत्तं । विसायपराहीणो विथ वुल्लवयण-
 तरलच्छं 'देवि देवि' त्ति जंपमाणो पवत्तो गवैसिउं ।
 वालुयायलीए य उवल्लद्धा अयगरघसणी^२ । वेवमाणहियओ
 पयट्ठो तयणुसारेणं । दिट्ठो य तरुवरगहणे^३ अइकसणदेहच्छवी
 विणिन्तनयणविसमिहाजालभासुरो नयणमोहणपडगमणवावडो
 ४ महाकाओ अयगरो त्ति । तं च दट्ठूणं चिन्तियं मए । इट्ठो
 वावादया देवी । तन्नो न जाणियं मए, किं दिवसो किं
 रत्तो किं उण्हं किं मीयं किं सुहं किं दुक्कं किं ऊसवो
 किं वसणं किं जीवियं किं मरणं किं गओ किं ठिओ त्ति ;
 केवल्लमणाणिकणीयं अवत्यन्तरं पाविऊण मुक्कानिमोलिय-
 ५ नयणो निवडिओ धरणिवट्ठे, विउत्तामवो विथ ठिओ कंषि
 कासं । जल्लहिमाइयसमागमेणं च लद्धा सेयणा । चिन्तियं
 मए । जाव एम अयगरो न देमन्तरमुवगच्छइ, ताव सेव
 इमिणा अत्ताणयं^६ खवावेमि । मयस्स वि वज्जमओ सेव मे
 देवीसमागमो त्ति । गओ अयगरममीवं । सो य मं दट्ठूणं

१ । पयसा ।

२ । समरणी, (वज्रेणी,) मङ्गली

३ । अथल्लमणं ।

४ । विजावेमि

कथावराहो विय कुपुरिसो संकुडिओ अयगरो । चिन्तियं
मए । मयस्तु वि पिययमासमागमो दुसहो त्ति । तओ
'कहं अकुविओ ममं गहेऊणं एसो गसिस्तद' त्ति आहओ
उत्तिमङ्गभाए अयगरो । भयकायरेणं च तेण १ निग्लिओ
नयणमोहणो पडो, आवड्ढा मण्डली, निमामिओ फणाभोओ । ५
तओ पिययमागत्तमङ्गबड्ढमाणेण गहिओ पडो, विदुसो
वच्छत्ते । चिन्तियं च मए । एयं चेव नयणमोहणं हियए
दाऊण उक्कलम्भेण वावाएमि अत्ताणयं ति । गओ नगोह-
समीवं, जत्थ पिययमा पसुत्ता आमि । निबड्ढो पासओ,
माहागएणं च निमिया सिरोहरा, विमुक्को अप्पा, निरुड्ढो १०
कण्ठदेसो । तओ भमियं विय काणणेहिं, निवड्डियं विय
नहङ्गणेणं, विणिग्गयादं नयणादं, अवमोहयं सरौरयं । अओ
परमणाचिक्कणीयं अणणभूयपुव्वं संमोहमणुपत्तो न्हि । थेव-
वेलाए य सुमिणए विय दिट्ठो मए कमण्डलुपाणिण ममं
चेव गत्तसिञ्चणवावडो रिसो । समागया चेतणा । चिन्तियं १५
च । हन्ता, धरणिगओ अहं, न त्रिवओ चेव मन्दपुसो त्ति ।
तओ परासुट्ठं मे अङ्गमिमिण । भणिओ य सो मए ।
भयवं, किं तए ववसियं ति । तेण भणियं । सुण । दिट्ठो
तुमं अत्तवावायणुज्जओ मए दूरदेसवत्तिणा कुसुमसामिहे-

१ AC कुविएव चिय कहं नामा कुविओ गसिस्तद ।

१ B उग्लिओ, D निग्लिओ ।

- यागएणं । तत्रो 'हा को पुण एसो सप्परिसनिन्दियं मगं पवज्जद, किं वा से ववसायकारणं पुच्छिऊण निवारेमि एयं' ति चिन्तिऊण पयडो तुरियतुरियं, जाव मुक्को तए अप्पा । तत्रो 'मा साहमं मा साहमं' ति भणमाणो तुरिययरं ।
- ५ धाविओ पत्तो य नग्गोहसमौवं । एत्यन्तरंमि तुडो ते पासओ । निवडिओ धरणिवट्ठे । तत्रो य सित्तो मए कमण्डलुपाणिण, लद्धचेयणं^१ मुणिऊण परामुट्ठं च ते अङ्गं । एयं मे ववसियं ति । ता आविस्स धम्मसौलं,^२ किं पुण इमस्स ववसायस्स कारणं । तत्रो मविल्लिएणं जंपियं
- १० मए । भयवं, अलं मे ववसायकारणेणं । तेण भणियं । वच्छ, अलं ते लज्जाए । मव्वस्स जणणिभूओ तवस्सिजणो होद । अमुणियवुत्तन्तो य किमहं भणामि त्ति । ता आचिखउ भवं । तत्रो मए 'अकारणवच्छलो माणणीओ गिहिणो जइजणो' त्ति चिन्तिऊण माहिओ सेयवियानिग्गमणादओ
- १५ उक्कलम्बणावसाणो निययवुत्तन्तो । भणियं च तेण । वच्छ, ईदमो एम संमारो । एत्थ खलु सरयजलहरममं जीविथं, कुसुमियतरुममाओ रिड्ढीओ, सुमिणओवभोयमरिमा विमय-भोगा, विओयावसाणाइं पियजणममागमाइं । ता परिच्चय इमं ववसायं ति । न परिच्चत्तपाणो वि जीवो अकाऊण
- २० कुमलमंचयं समीहिथं संपावेद त्ति । मए भणियं । भयवं,

१ D om. तत्रो य ।

२ D add. च ।

३ BD -सौलया ।

एवमेयं; तद्वावि न सकृणोमि पियथमाविरहजलणजाला-
 वलीपरियरिओ^१ खणे खणे मरणादरितं दुखमणुहविडं ।
 ता अवत्सं^२ मरणुज्जयत्स आचिख भयवं, केण उण उवाएण
 इयाणिं चेव मे लोयन्तरगयाए वि पियथमाए संजोगो
 हवेज्ज त्ति । तेण भणियं । जइ एवं, ता सुण । अत्थि ।
 इहेव मलयपव्वए मणोरहापूरयं^३ नाम सिद्धरं । तं च किल
 ५ कामियं पडणं । ता एयमारुहिय काऊण जहोचियं पणिहाणं
 पाविहिमि समौहियं ति । तओ मए पणमिऊण चलणजुयलं
 पुष्किओ इसी । भयवं, कहिं पुण तसुहेमं^४ मणोरहापूरयं
 ति । दंसियमणेण । पयट्ठो अहयं, पत्तो^५ तइयदियहे । १०
 आरूढो सप्पुरिसाहिमाणं ७व तुङ्गं मिहरं । 'जम्भन्तरे वि
 तौए^६ समागमो हवेज्ज' त्ति भणिय कओ पणिहो, विमुक्को
 अप्पा । 'अहो पमाओ' त्ति भणमाणेण गयणयलचारिणा
 धुव्वन्तचीणंसुएणं वामपासनिमियासिणा^७ संभमोवयण-
 वियलियमुण्डमालेण चन्दाणगारिणा अच्चन्तसोमदंसणेण १५
 पडिष्किओ विज्जाहरेण, नौओ महावसोयलं चन्दकन्तमणि-
 मणाहं चन्दणलयाहरयं । समासासिऊण भणिओ य तेण ।
 भो महासत्त, किं पुण ते अणससरिसागिदपिसुण्णियमहा-
 पुरिसभावत्स इमं ईदसं इयरपुरिमाणरूवं चेद्वियं,^८ १० किं वा

१ D परियथा । २ BD अवत्स । ३ B पूरणं । ४ D कामौयं ।

५ D ०हेमे । ६ D adds य । ७ ACE ०माचमिओत्तं ।

८ B adds सह । ९ D ०निमिया० । १० D adds ति ।

- एत्य कारणं; साहेहि ताव, जइ अकहणीयं न होइ । मए भणियं । किं नाम परोवथारनिरयस्स दोसवज्जिणो विइय-
पाणिधम्मस्स सज्जणस्सावि अकहणीयं । ता सुणउ^१ भइो ।
पिययमाविओयवावायणुज्जयस्स साहियं मे रिसिणा इमं
१ मणोरहापूरयं 'कामियं पडणं । तओ 'जम्भनरंमि वि पिय-
यमाजोओ हवेज्ज' ति काऊण पणिहाणं विमुक्को अप्पा ।
एयं मे^२ एत्य कारणं ति । तओ ईसि विहसिऊण भणियं
विज्जाहरेण । अहो णु खलु नत्थि दुक्करं सिण्हेइस्स ।
सिण्हेइो हि नाम मूलं सव्वदुक्काणं निवासो अविवेथस्स
१० अगला निव्वुईए बन्धवो कुगइवासस्स पडिवस्सो कुमलजोयाणं
देसओ संसाराडवीए वच्छलो असज्जववसायस्स । एएण अभि-
भूया पाणिणो न गणन्ति आयइं, न जोयन्ति कालोइयं, न
सेवन्ति धम्मं, न पेच्छन्ति परमत्थं, महालोइपच्चरगया विथ
केसरिणो समत्था विमोयन्ति ति । सविमओ एस एवं पावो,
१४ किमङ्ग पुण अविमओ । ता परिच्चय इमं अविमथसिणेहं ।
आलोएहि विवेथदीवाओएण निष्सासिऊण मोहतिमिरं, कहं
विच्छित्तकम्मपरिणामवसयाणं जीवाणं पडणाणुहावओ एगा
गई समागमो वा । तहा कम्मपरिणइभावे य किं इमिणा
मंरंभेण । अहिलसियसाहगोवाओ वि य न दाणमौलतवे
२० मोत्तूण एत्य दिट्ठो परमत्थपेच्छएहिं ति ।

अन्नं माहेमि अहं पचयजणयं तु मव्वसत्ताणं ।

जं ^१वित्तं वणिघाणं अच्चन्तविहृद्वयं सोम ॥

नेहेण पओसेण य भिन्नं काऊण एत्थ पणिहाणं ।

जह तं ^२भञ्जुपईयं निहणगयं तं निमामेहि ॥

अत्थि इह मलयविमए कस्सियारसिवं नाम सन्निवेशो । ५

तत्थ ^३सविसओ नाम गाहावई । तस्स नामओ वि अमणुअ
सौहा नाम भारिया । सो पुण इमौसे जौवियाओ वि
इट्ठयरो । ताणं चं परोप्परं विओयदंसणे बड्ड मन्नन्ताणम-
इक्कन्तो कोद कालो । अन्नया य आयस्सियं तेणं मणोहरा-
पूरयं कामियं पड्डणं । जायानिव्वेयओ ^४आगन्तूणं ^५‘मा मम १०
जम्भन्तरंमि वि एमा भारिया हवेज्ज’ त्ति काऊण पणिहाणं
विमुक्को अप्पा, मओ य सो । सुणिओ य एम वुत्तन्तो
भारियाए । गहिया ^६सोएणं । आगया इमं पड्डणं । भत्तार-
मिणेहओ कओ तौए पणिही ‘जम्भन्तरंमि वि सो चेव मे
भत्ता भवेज्ज’ त्ति । विमुक्को अप्पा, मया य मा । परोप्पर- १५
विरोहओ य तक्केमि, न मंपन्ना तेमिं मणोरहा ॥ ता किं
एइणा जृत्तिविरहियविसएण अणुट्ठाणेणं । कहं कया वा
पिययमाए विओओ संजाओ त्ति । ता आचिस्स एयं ।
तओ मए ‘सुन्दरं भणइ’ त्ति चिन्तिऊण साहिओ अयगर-

१ AC चित्तं, BD वत्त

२ ACE भञ्जु । ३ ACE सन्निवेशो ।

४ C निवेण्ह ।

५ D adds च भवियं तेच, B i. marg.

६ E adds य ।

- वुत्तन्तो । तदयदिथहो य इमस्स वत्तस्स । विज्जाहरेण
 भणियं । केदूरे वत्तं ति । मए भणियं । अत्थि इओ दसहिं
 जोयणेहिं । विज्जाहरेण भणियं । जइ एवं, ता अलं विमाएण;
 न विवक्षा ते पिययमा । मए भणियं । कहं विय । तेण
 ४ भणियं । सुण । अत्थि अणेयविज्जाहरनरिन्दमउल्लिमणिय
 भाविस्सरविष्कुरियपायपीढो चक्खसेणो नाम विज्जाहरवई ।
 पारद्धं च तेण अपडिहयचक्काए महाविज्जाए माहणं ।
 दुवालसमासिया से कया पुव्वसेवा । तओ अउयाल्लौमं^१-
 जोयणं काऊण खेत्तसुद्धिं मव्वसत्ताणं दाऊणमभयदाणं
 १० 'सत्तरत्तं जाव रक्खियव्वा इह महापयत्तेणं हिंस' त्ति
 निरूविऊण ^२नियमरौरभूए विज्जाहरे पहाणमिद्धिनिमित्तं
 एगागौ चेव गण्हऊण फल्लिहमणिवलयं पविट्ठो मिद्धि-
 निलयाभिद्वाणं मलयगिरिगृहं ति । पारद्धो तेण सत्तलक्खिओ
 मन्तजावो । पूराणि य से समं पणदमणोरहेहिं अज्जेव सत्त
 १४ राइंदियाइं, भविस्सइ य सुए मामिणो विज्जामिद्धौ । अओ
 अवगच्छामि, एदुहमेत्तखेत्तमज्जगया न विवक्षा ते पिययमा;
 जओ उज्जुत्ता सामिकज्जे विज्जाहरा ॥ तओ मए चिन्तियं ।
 एवमेयं जुत्तिमंगयं ^३च । अन्नहा कहं पडरयणपाउयाए
 केवलपडरयणगमणं, कहं वा तक्खणोवभुत्ताए तहा मण्डलि-
 २० करणं अथगरस्स त्ति । चिन्तिऊण भणिओ विज्जाहरो ।

भो महापुरिस, जइ एवं, ता पुज्जन्तु^१ ते मणोरहा ।
 आसासिओ अहं भयवथा, नियत्तिओ अकुसलववसायाओ ।
 ता चिट्ठ तुमं, अहं पुण गच्छामि पिययमं असेसिउं ।
 विज्जाहरेण भणियं । अलं किलेसेण । अहमेव कल्लं संपाडिय-
 देवसासणो पडिपुल्लमणोरहो सेमविज्जाहरेहिंतो उवल्लहिज्जण ५
 जइद्वियं वुत्तन्नं पिययमं ते घडिस्सामि । तओ मए
 ‘अल्लणीयवयणो ‘सुहि’ त्ति चिन्तिज्जण ‘जं तुमं भणामि’
 त्ति बड्डमन्निओ विज्जाहरो ।

अइक्कन्तो वामरो । अट्ठजामावसेसाए रयणीए अयण्डंमि
 चेव उज्जोवियं^१ नहङ्गणं, मंरुद्धिओ^२ जल्लनिही^३ पयम्मियं^४ ।
 मच्चियल्लं^५ गिज्जन्तमङ्गलं च समागयं सुरविमाणागारमणुगरेन्तं
 विज्जाहरविमाणं । ‘तओ संभन्तो’ उट्ठिओ विज्जाहरो ।
 भणियं च तेण । भो भो पेरक फेरक संसिद्धमहाविज्जस्स
 सामिणो चक्खसेणस्स रिद्धिं । पेक्खमाणेण य वोलियं सडगरेणं,
 पभाया रयणी, उग्गओ अंसुमाली । तओ य मं घेत्तूण १५
 गओ चक्खसेणसमीवं निव्वुदकरं नाम मल्लयसिहरं । पणमिओ
 तेण विज्जाहरीसरो^६ । विदळादं आसणादं । उवविट्ठा अन्हे ।
 साहिओ तेण मदीयवुत्तन्तो चक्खसेणस्स । भणियं च तेण ।
 भो महापुरिस, मा संतप्प । अज्जेव ते पिययमं घडिस्सामि

१ C adds मे ।

२ A सुद्धि ।

३ ACE चय gerund.

४ ACE हिं ।

५ E मच्चियरं. A मच्चिययरं ।

६ ACE om.

७ BD संभन्तो ।

८ D adds त्ति ।

त्ति ॥ एत्यन्तरंमि समागया दुवे विज्जाहरा । पणमिओ तेहि
 चक्खसेणो । भणियं च एगेण । महाराय, देवसमाएसेणेव
 सयल्लजीवोवघायपरिरक्खणनिमित्तं भमन्नेहिं काणणन्तराहं
 एगंमि उद्देसे दिट्ठा महाकायअयगरभएण मोत्तूण उत्तरीयं
 'हा अज्जउत्त, हा अज्जउत्त' त्ति भणमाणी [उट्ठिया
 पल्लवसयणीयाओ]^१ पलायमाणा इत्थिया । निवडिऊण
 वावत्तिभौएहिं गहिया य अन्नेहिं, उवणीया मल्लयसिहरं,
 विमुक्का य पल्लवसयणिज्जे । सुच्छिया विय ठिया कंचि
 कालं । तओ भयवेविरङ्गी 'हा अज्जउत्त हा अज्जउत्त' त्ति
 १० भणमाणी उट्ठिया पल्लवसयणीयाओ । भणिया य अन्नेहिं ।
 सुन्दरि, अलं ते भएण ; माहेहि ताव, कहिं ते अज्जउत्तो ।
 तीए भणियं । उदथस्सु सरवरं गओ त्ति । तओ गविट्ठो
 तत्थ अन्नेहिं, न उण उवल्लङ्को त्ति । मा उण तओ चेव
 दिवसाओ आरब्ध अकयपाणवित्ती 'हा अज्जउत्त हा अज्जउत्त'
 १५ त्ति-परायणा चिट्ठइ । एयं सोऊण देवो पमाणं ति । तओ
 मं ^२पुल्लोदऊण भणियं चक्खसेणेण । भइ, निरूवेहि ताव, किं
 मा भवओ पिययमा न व त्ति । तओ विज्जाहरदइओ गओ
 चन्दणवणाभिरामं मल्लयसाणुं । दिट्ठा य सयल्लकलोववया वि
 २० चन्दलेहागरमणुगारेन्ती कण्ठगयजौविया विलासवई ।

१ ACE om. B i. marg

२ B adds twice कहि मउत्ति ;

A adds माय त्ति, D माय त्ति ।

३ B प० ।

४ ACE add वीथ० ।

ऊसियं मे हियएण । समामामिया एसा, कारिया विज्जा-
 हरोवणीएणं मयलिन्दिओवयारिणा दिव्वाहारेण पाणविन्तिं ।
 माहियं चक्खेणस्सु, जहा म च्चेव मे पिययमं ति । चक्खेणेण
 भणियं । सुन्दरं जायं । भद्दं भण, किं ते अवरं ^१ करणिज्जं
 करेमि । मए भणियं । नत्थि अओ वि अवरं करणिज्जं ति । ५
 तेण भणियं । भद्दं, देहलक्खणेहिंतो चेवावगच्छामि, भवियव्वं
 तए विज्जाहरनरिन्देण । ता गेणहाहि एयं महापुरिम-
 ववसायसेत्तमाहणं अजियवलं नाम महाविज्जं ति । पाएण-
 मविग्घसाहणा एसा परिणामफलदा य । तओ मए सुमरिऊण
 बालभावसाहियं संवच्छरियवयणं 'माणौया महापुरिम' ति १०
 चिन्तिऊण जंपियं 'जं तुमं भणामि' ति । तओ तेण विदुषा
 विज्जा, माहिओ माहणोवाओ । तओ गएसु विज्जाहरेसु
 ससुप्पन्ना मे चिन्ता । 'मिद्धिखेत्तमेयं, एयाई य अहं' । ता
 कहं पुण विणा उत्तरसाहएण एयं पसाहेमि ति । सुमरियं^२
 वसुभूदणो । एत्थन्तरंमि भवियव्वयानिओएण सूययन्तो १५
 विय महाविज्जासिद्धिं तावमवैसधारौ समागओ वसुभूदं ।
 बाहोल्लोयणं च सगगयस्करं 'अहो देव्वपरिणामो' ति
 जंपमाणेण आलिङ्गिओ अहमणेण । किमेयं ति मवियक्खेण
 पणमिओ सो मए देवीए य । 'वयस्स चिरं जीवसु, तुमं पि
 अविह्वा होहि' ति जंपियमणेण । वसुभूदं ति पच्चभिक्काओ २०

मए सहेणं । संपत्तो अहमणाच्चिक्खणीयं परिआमं । आणन्द-
बाहजलभरिथलोयणं दिक्खं से मए पल्लवासणं । संपाडियं देवीए
चल्लणमोयं । काराविआो पाणवित्तिं, पुच्छिआो वुत्तन्तं ।
वयस्स, कहं पुण तुमं नित्थिणो समुदं; किं वा पाविथं
१ तए; कुआो वा संपथं ति । वसुभूदण्णा भणियं । सुण ।

विवस्से जाणवत्ते १संपत्ते तद्वाविहे फलए तआो फलहग-
दुदआो भवियव्वयानिआोएण पञ्चहिं दिणेहिं लङ्घिऊण
जलनिहिं लग्गो मलयकूले, दिट्ठो २य समुदतडावलोयणगएणं
तावसेणं । समासामिआो तेण भणिआो य । वच्छ, तवोवणं
१० गच्छन्ह । गआो तवोवणं । दिट्ठो कुलवई, वन्दिआो सबडमाणं ।
काराविआो य तेणहं पाणवित्तिं । पुच्छिआो पच्छा 'वच्छ,
कुआो भव' ति । माहिआो से सयलवुत्तन्तो । 'ईदसो
एम संसारो' त्ति अणुसामिआो तेणं । तआो मए चिन्तियं ।
वयस्सविउत्तस्स तवोवणं चेव रमणीयं । अलमन्नहिं ३ गएण,
१५ अलं च सुविणय ४समागमविषमने सुयणसंगमंमि ५ इमिणा
६संसारपरिकिलेसेणं ति । चिन्तिऊण निवेदआो कुलवइणो
निययाहिप्पाआो । भणियं च तेण । वच्छ, उच्चियमिणं;
किं तु अइरोद्दा ७ कम्मपरिणई, दुप्परिच्चया मिणेइतन्नवो,
विसमाइं इन्दियाइं, अम्मत्या विसया, दुप्परिच्चआो

१ E om. down to तआो incl. २ E om. ३ B ०.३५ ।

४ BD adu सरिच ५ D न काइ परिनिब्बा (डा), B i. marg.

६ D संसारवडणं परि.

७ AB अइरोद्दा ।

संसारपरिकिलेसो, विसमं सुणिजणचरियं, अबुवगयापालणं
 च . अणत्थसंगथं परलोए लज्जावणिज्जयं इहलोथंमि । ता
 नाऊणमुचियमागमत्थं तुल्लिऊणमप्पाणयं ^१जुज्जए संसार-
 परिकिलेसचाओ न उण असह त्ति । असं च । नाणओ
 अवगच्छामि, धरइ ^२ते पियवयस्सो पाणे, भविस्सइ ^३तेण ५
 सह संगमो । ता इमं ताव एत्थ पत्तकालं, तवस्सिजणं चेव
 पज्जुवासमाणो कंचि कालं चिट्ठसु त्ति । तओ अहं सुणि-
 वयणाओ तुह दंसणजायपच्चाओ तवस्सिजणपज्जुवासणपरो
 ठिओ एत्तिथं कालं । तइयदियहे य सुओ मए तावसेण
 कुलवदणो निवेदज्जमाणो तुज्झ वुत्तन्तो । कहावमाणे य १०
 'सो चेव मे वयस्सओ' त्ति मंसिऊण कुलवदणो अणअविथ
 कुलवदं पयट्ठो मणोरहापूरयं संपत्तो य कल्लं । दिट्ठो य
 विज्जाहरो, पुष्किओ ते पवुत्तिं । पुव्वबन्धवेण विय निरव-
 सेसा साहिया य तेण । तओ अहं भवन्तमस्येसमाणो इह
 आगओ । एस मे वुत्तन्तो त्ति ॥ १५

तओ मए चिन्तिथं । भवियव्वं विज्जासंपयाए, असह
 कहमयण्डंमि चेव वसुभूदणा सह समागमो । साहिओ से
 विज्जालभवुत्तन्तो । ईमि विहसिऊण भणियं च तेण । भो
 वयंस, न असह संवच्छरियवयणं । विलासवद्विज्जासंपत्तीओ

१ D कज्जर ति र्गो ।

२ D om., B transposes वि० ते ।

३ B adds च ।

- १० 'चेव वागच्छामि, भवियञ्चं तए विज्जाहरनरिन्देण । ता
 कारेहि समीहिंयं ॥ तन्नो तंमि, चेव मलयसिहरे पारद्धा
 पुव्वसेवा । अदक्कन्ता मोणव्वयसेवणाए परिमियफलाहारस्स
 विमुद्धवभयारिणो क्खम्मासा । समत्तो पुव्वसेवकप्पो । भणिया
 ११ विलासवई । देवि, धीरा होहि । संपक्कं समीहिंयं । कथं,
 जमिह दुक्करं । संपयं अहोरत्तसज्जं फलं ति । तीए भणियं ।
 पुज्जन्तु मणोरहा अज्जउत्तस्स । तन्नो मए मा 'कायरहियया
 इत्थिय' त्ति^१ ठविया नाददूरदेसवत्तिणीए मलयगिरि-
 गुहाए । पारद्धा पहाणसेवा । उवणीयादं दसद्धवणादं
 १२ कुसुमादं । १३ ठाविया देवया । वसुभूर्दे दिसावालो कन्नो ।
 १४ 'कन्नो पउमासणवन्धो । निविट्ठादं सुद्धामण्डलादं । पारद्धो
 मयसाहस्सिन्नो मन्तजावो । अदक्कन्ता काद वेला । जाव हसियं
 विथ नहङ्गणेण, गज्जियं विथ अयाकमेहेहिं, गुलुगुलियं
 १५ 'विथ समुद्देण, कम्पियं विथ मेदणीए । तन्नो मए चिन्तियं ।
 १६ पाविस्सइ भयं पियथमा । सुमरियं चक्खसेणवयणं 'न अन्नो
 विहीसियं 'मोत्तूण उवद्दवो' त्ति । पयट्ठो मन्तजावो ।
 तन्नो येववेलाए चेव दिट्ठो मए दन्तगविभिन्नलम्बमाणा-
 होरणो कलवालिलुडियकुम्भो अमरिसावेसकुण्डलियकरो

१ D चेवाम० ; B corrects चेव धावेवामि in चेव वाम० ।

२ D adds कलिज्ज । ३ BE ठविया । ४ BE om., D see, m.

५ BD पिब ।

६ A has दावेद, E वेद instead of the next

करविक्रित्तसिधिरसौयरासारो आसारपथदृमयवारिपरिमलो
परिमलोवयन्तमुहलमङ्गयरउलो उत्तरमेहो व्य गुलुगुलेन्तो
‘हा अज्जउत्त हा अज्जउत्त’ त्ति विलवन्तिं विलासवदमदङ्क-
मिज्जण अत्तणो चेव समुवयन्तो मत्तवारणो । न खुद्धो य
चित्तेण, अवगया विहोसिया । थेववेलाए य अद्दभीसण- ४
कसणवणा सोयामणिफुलिङ्गलोयणा गल्लोल्मियकरचरणमाळा
रुहिरोल्लनरचम्भनिवमणा कवालचमएण रुहिरासवं पियन्तो
‘अद्दहासाणलेण नहङ्गणमुज्जोवयन्ती वामहत्थेण भयसंभन्त-
लोयणं विलासवदं गेण्हिज्जण ‘अरे रे विज्जाहरसङ्गदुव्वियड्डु
कापुरिस कहिं वच्चसि’ त्ति जंपमाणी आगमणवेगाणिल- १०
निवाडियमाहिज्जाला तुरियतुरियं अभिमुहमुवागच्छमाणी
दिट्ठा मए दट्ठपिसादय त्ति । न खुद्धो हियएणं, उवसन्ता
विहोसिया । थेववेलाए य अणवमेव गज्जियं मेहेहिं,
वरिसियं रुहिरधाराहिं, फेक्कारियं सिवाहिं, धाहावियं
वेयालेहिं, नच्चियं कवन्धेहिं, पज्जलन्तनयणतारयाहिं च १४
उद्धुकेसियाहिं विमुक्कनिवसणं किंलिगलियं डादणीहं ।
न खुद्धो चित्तेणं, पणट्ठा विहोसिया । थेववेलाए य केणावि
अमुणियं चेव पणट्ठचन्ददिवायरे निरयघोरन्धयारे पक्कित्तो
महापायालभीसणे अयडे, दिट्ठाओ य तत्थ भयस्स वि य
भयंकरौओ दाढावियरालभीसणेहिं वयणेहिं कवालमाळा- २०

परिगयाहिं सिरोरहराहिं नाहिमण्डलगएहिं यणेहिं
 पल्लममाणमहोयरीओ सूणसवविभमेहिं ऊरुएहिं तुङ्गताल^१-
 खन्धसंठाणाहिं जह्वाहिं निमित्तकप्पणीहिं^२ नरकलेवने
 १ विगतमाणीओ २ जलन्तनयणतारयं च अद्भीमणमिओ तओ
 १ पुलोएमाणीओ दुडुरखसीओ 'हण हण किन्द किन्द भिन्द
 भिन्द' भणमाणीओ य धाविथाओ अभिसुहं । न खुट्ठो
 चित्तेणं, पमन्ता विहोमिया । तओ अद्भुजामावसेमाए
 जामिणीए समत्तपाए मन्तजावे सुरहिंसुसमामोयगभिणो
 पवादओ मज्जरमारुओ, निवडिया कुसुमवुट्ठी, जय यज त्ति
 १० उट्ठिओ कलथलरवो, गादयं किन्नरीहिं । तओ थेववेलाए
 चेव उज्जोवयन्तो नहङ्गणं अण्यदेवयापरिगया आगया
 अजियवल त्ति । दिट्ठा य मा मए

दिक्ताणलस्स व सिहा पद्दाममिद्धि व्व मारयरविस्सु ।

ओणहा १ क्खणचन्दस्स व वमन्तकमलायरमिरि व्व ॥

१५ भणियं च तीण । अहो ते ववमाओ, अहो ते पोहम,
 अहो ते निष्कओ, अहो ते उवओगो त्ति । ता मिट्ठा ते
 अहं । उवरम इओ ववमायाओ त्ति । तओ मए अममत्तक-
 इवयमन्तजावेण विहोमियामङ्काए अपणमिऊण भयवहं
 ममाणिओ मन्तजावो, पणमिया य पक्खा । एत्यन्तरंमि

पहाणकायमंगया सुयन्मगन्मगन्धिया ।

अवायमममण्डिया पदलहारचन्दिमा ॥

लसन्तहेमसुत्तया फुरन्तभाउहप्पहा ।

सलन्तकलकुण्डला जलन्तभीसभूमणा ॥

निबद्धजोव्वण्डुरा सुकन्तकममंगया ।

मियद्धमोहियाणण नवारविन्दमच्छहा ॥

ममन्तलक्षणङ्किया विचित्तकामह्विणो ।

ममुद्धदुन्दुहिसुणा^१ पणाममंठियञ्जली ॥

समागया विज्जाहर त्ति ।

भणियं च देवयाए । पुत्तय, महापुरिमववसायगुणाण- १०
रञ्चियं पडिवन्नभिच्चभावं पणमद सण्डमीहप्पमुहं भवन्तमेव
विज्जाहरवलं । तन्नो मए 'एम भयवतीपमाओ' त्ति भणिऊण
समादच्छिया विज्जाहरा । भणियं च देवयाए । पुत्तय,
करेमि ते विज्जाहरनरिन्दाहिमेयं । मए भणियं । करेस
भयवई, किंतु देवीए वसुभूरणो य पचत्तं ति । तन्नो ११
सहाविओ वसुभूरई, जाव न जंपर त्ति ; तन्नो निहासिओ,
जाव न दौमर त्ति । तन्नो आसङ्कियं मे हियणण । विज्जा-
हरसमेओ य नहङ्गणगमणेणं पयट्ठो गवेमिउं । दिट्ठो^२ य एणंमि
निगुञ्जे हओ तन्नो परिचमन्तो^३ वसुभूरई । सो य पेच्छिऊण
अप्पे उभयकरगहियत्तसालो 'अरे रे दुद्धविज्जाहरा, १०

- पियवयंससु जीवियाओ वि अकहिययरं देविं विज्जसवदं
 अवहरिज्ज कंहिं गच्छसि' न्ति भणमाणो धाविओ अहि-
 मुहं ति । तओ मए चिन्तियं । अवहरिया देवो, अफलो मे
 परिसुआमो । पुच्छिओ वसुभूई 'कहिं कहिं देवि' न्ति ।
 ५ तओ तेण विज्जाहरविप्पलद्धुद्धिणा वाहिओ मे आओ ।
 वस्सिओ सो मए अवहरिया य से साहा । तओ गेण्हिज्ज
 हत्ये 'वयस्सु, अल्लमअहावियप्पिएण ; साहेहि ताव, कहिं
 देवि' न्ति पुणो पुणो पुच्छिओ । तओ विसेसेण पउत्तलो-
 यणवावारं मं' पुत्तोइज्ज भणियमणेण । भो वयस्सु, सुण ।
 १० पउत्तविज्जासाहणारम्भे तुमंमि जाए अकुरत्तसमए समागयं
 विज्जाहरवन्धं, विहीमियासङ्काए य अवमच्चियं तं मए ।
 तओ येववेलाए सेव 'हा अज्जउत्त, हा अज्जउत्त' न्ति'
 आयल्लिओ देवोए सहो । आसङ्कियं मे हियएणं । दिट्ठा य
 विज्जाहरविमाणारूढा 'अज्ज वसुभूई परिन्तायाहि परिन्ता-
 १५ याहि' न्ति अक्कन्दमाणो देवो । मंभमविसेसओ संजायासङ्केण
 निहविथा गुहाए जाव न्तियि । तओ विमाणानुसारेणं
 धाविओ मग्गओ, न पावियं च विमाणं । अओ न-याणमि,
 संपयं कहिं देवि न्ति । मए चिन्तियं । विज्जाहरेण हरिया
 देवो । अत्थि य मे गयणगमणसत्ती । ता कहिं सो नहस्सुइ ।
 २० भणिओ य वसुभूई । परिच्चय विजायं । मिट्ठा मे अजियवत्ता ।

ता धेवमेयं ति । एत्यन्तरंमि समागया विज्जा । भणियं च
 तीए । वच्क, किमेयं ति । साहिओ से वुत्तन्तो । को पुण
 १मं परिह्वद त्ति कुविया च एसा । पेसिया दिसो दिसं तीए
 अन्नेसणनिमित्तं पवणगहप्पमुहा विज्जाहरा । विज्जासमाएसेण
 य ठिया अन्ने तहिं चेव मल्लयसिहरे । तद्वयदियहंमि २य ॥
 समागओ पवणगई । भणियं च तेण । देव, उवल्लङ्का देवी ।
 मए भणियं । ३कत्य उवल्लङ्क त्ति । तेण भणियं । देव, सुण ।
 अत्थि वेयड्डुपव्वए रहनेउरचक्कवाल्लउरं नाम नयरं । तत्थ
 उवल्लङ्क त्ति । मए भणियं । कहं विय । तेण भणियं । देव,
 सुण । पत्थिओ देवसमाएसेणाहं परिभमन्तो गओ रहने- १०
 उरचक्कवाल्लउरं नयरं । दिट्ठं च तं मव्वमेव उव्विग्गजणवयं
 सव्वायथणसंपादयपूओवयारं भमन्तसगडबलिसहस्समकुलं
 चत्तरसमारद्धविविहल्लखहोमं च । तओ मए तत्थ पुच्छिओ
 एगो विज्जाहरो 'भद्द, किमेयं' ति । तेण भणियं । सामिणो
 ४दुस्यफलस्स कुसुमुग्गमो त्ति । मए भणियं । कहं विय । ११
 तेण भणियं । सुण । अत्थि एत्थ अणङ्गरई नाम विज्जा-
 हरनयरसामौ । तेण मयणवसवत्तिणा कस्सइ महापुरिसस्स
 विज्जासाहणव्वयस्स अवहरिऊण पिययमा इहं आणीय त्ति ।
 अणिक्कमाणिं च त बला गेण्हउं ५ पवत्तो । एत्यन्तरंमि

१ ACE तुम ।

२ ACE om. ।

३ D कचा ।

४ D दुस्यप० ।

५ B गेण्हउ ।

‘कहा’^१ एम’ त्ति अणवेक्खिज्जण च्चयं पवड्डमाणकोवाणलो
 ‘अरे रे दुट्ठविज्जाहरा, कहं मए जीवमाणंमि मम जायं
 परिहवसि’ त्ति ‘को एत्थ चिट्ठइ; ^२अरे खगं खगं’ ति
 भणमाणो उट्ठिओ अमरिसेण पयट्ठो अहिमुहं । तओ
 ५ ‘पमीयउ पमीयउ’^३ देवो’ त्ति जंपियं पवणगदण । भणियं
 च तेण । देव, कहाणयमिणं; न उण केसरकिसोरजायं
 “पमण्णं सारमेओ अहिहवद । ता कहावमाणं पि ताव निसा-
 मेउ देवो त्ति । तओ विलिज्जण उवविट्ठो अहं ^४पुणो ।
 भणियं च तेण । बला गेणहणपवत्तत्त य ‘असमओ’ त्ति
 १० काज्जण उवट्ठिया महाकालिविज्जा । मंजाओ भूमिकण्णो,
 निवड्डियाओ उक्काओ, समुब्भूओ निग्घाओ । भणिओ य तीए
 अणङ्गरई । भो भो न जुत्तं इमं संपत्तविज्जाहरनरिन्दसइस्स
 कावुरिसचेट्ठियं । तओ नियत्तो भो इमाओ ववमायाओ
 काएण, न उण चित्तेण । पयलियाए य नयरदेवयाए पुणो
 १५ नयरविणामो अमि त्ति मंजायमइहेहि पत्त्ययं मन्निगणं
 नायरएहिं । तओ मए भणियं । कहिं पुण मा इत्थिया
 चिट्ठइ । तेण भणियं । नरिन्दभवणज्जाणे महयारपायवतले
 त्ति । तओ मए नाइदूरदेमवत्तिणा गयणयत्तमंठिएण
 निरुविद्या देवो । दिट्ठा य अणेयविज्जाहरीवन्धमण्णया
 २० वामकरयत्तपणामियवयणकमलसुम्भइन्नि त्ति । आरक्खि-

१ B कहिं ।

२ B ।

३ A om., B see. M.

४ ACE om.

५ BD om

विज्जाहरसंवाहभावञ्चो अणएसञ्चो य देवस्स न गञ्चो तीए
समीवं । आगञ्चो^१ इहहं । एयं च सोऊण देवो पणामं ति ॥

तञ्चो मए^२ पुसइञ्चो वसुभूई । भणियं च तेण । भो
वथस्स, इमं ताव एत्थ पत्तकालं । नयरदेवञ्चोवएसेण
लज्जिञ्चो खु सो राया । ता पेसेहि से सामपुस्सगमेव ५
देवौजायणनिमित्तं कंषि दूयं ति । तञ्चो वम्भयत्तेण भणियं ।
सदाराणयणे वि दूयसपेसणमपुस्सो सामभेञ्चो । समरसेणेण
^३उत्तं । तस्स वि दूयसपेसणं^४ ति महन्तो अणखो । वाड-
वेगेण भणियं । न संपन्नमहिंसियं । वाडमित्तेण^५ भणियं ।
देवो जाणइ त्ति । विहसियं चण्डसीहेण, उन्नाडियं पिङ्गल- १०
गन्धारेण, पयम्पियं मयङ्गेण, नौससियं अमथप्पहेण, ^६न
चलियं देवोसहेण । तञ्चो सुभट्टभावेण वीरेक्करसाणं अणभि-
मञ्चो वि विज्जाहराणं 'एस ड्ढिइ' त्ति पड्डिबोहिऊण ते
पवणगई चेव विमज्जिञ्चो दूञ्चो त्ति । भणिञ्चो य एसो ।
भइ, वत्तञ्चो तए स विज्जाहरनरिन्दो । जं खल्लु अयसस्स १५
^७कारयं अत्तणो हारयं धिईए वारयं लोथस्स हासयं सत्तणो
आणन्दयं उभयलोथविबद्धं च, तं कइं सप्पुरिषो समायरइ ।
विबद्धं च परदारहरणं^८ । ता परिस्सय एयं ^९असम्भवसायं,

१ BE add च । २ BD पुल्लोदञ्चो । ३ D by second hand ;
B भणियं । ४ D •संसेसत्तेणं । ५ CD उ instead of भणियं ।
६ A पचलियं । ७ ACE कारयं । ८ BD •अमथं किं पुच हरयं ति ।
९ D असम्भवसायं, C अवचसायं ।

पेसेहि मे जायं ति ।^१ अपडिवज्जमाणे य वत्तव्वा तए देवी,
जहा 'न कायव्वो तए खेओ, उवलद्धा तुमं ति; अवसुं
घोवदिणव्वन्तरे मोघावेमि' ॥ तओ 'जं देवो आणवेह' त्ति
भण्णिज्जण गओ पवणगई । विइयदिथहे य आगओ । भण्णिं
५ च तेण । देव, भण्णिओ जहाइहुं देवेण सो विज्जाहराहमो ।
न पडिवसं च देवसासणं । भण्णिं च तेण । कहं धरणि-
गोयरो वि मे 'परिक्खय एयं ^१असव्ववसाय' आणं पेसेह ।
ता न पेसेमि से जायं । साहेउ जसु साहियव्वं ति^२ ।
देवीए य विज्जत्तं । अज्जउत्तसु घरिणिसइं ववन्तीए को
१० महं खेओ त्ति ॥ तओ एयं सोज्जण खुहिया विज्जाहराहमो ।
गहयवियम्भमाणामरिसविसेसेण हुंकारियं वम्भयत्तेण,
रणरसुक्काहपुल्लदएण अफ्फालिओ भुओ समरसेणेण, रोस-
रज्जन्तनयणतारया भिउडीविसेसभीसणा खगारयणंमि निवा-
इया दिट्ठी वाउवेगेण, रिउपहारविसमं उल्लामियं वज्जत्यलं
१५ वाउमित्तेण, कोवाणलजल्लिणं^३ पिव^४ अन्धारियं मुहं चण्ड-
सौहेणं, उल्लेखिउद्धवाउजुयलं वियम्भियं पिज्जलगन्धारेण,
पयम्पियमहिहरं समाइयं धरणिथलं मयज्जेण, आसज्जसम-

१ A inserts भण्णि ।

२ AD असव्व ।

३ E inserts the following passage in Sanskrit 'अथ धावित्वा रघ-
संयुक्तमानमिच्छामि । एतच्छ्रुत्वा च द्रुतः सद्यो वलित्वा विस्त्रासवत्याः समीपं प्रापः ।
उत्तर्वाच । भवत्या मनसि चेदो न कर्तव्यः तव श्रुतिश्रुत्यादि च यः शोकेर्दिवसेष्विद्योतो
नार्त्रं प्राप्नुति तदा विस्त्रासवती उवाच ।

४ D 'जल्लियं पिरसं' ।

५ E पि ।

रपरिओमफुरियनयणमुहेण आमसियं अमियण्हेण, नीसेस-
भरियगिरिगुहाकन्दरं हमितं देवोसहेणं ॥ तओ मए भणियं ।
आसअविणिवाओ पणट्ठबुद्धिविहवो य ओ 'तवस्सी । ता अलं
तंमि संरक्षेण । चिट्ठह तुओ । अहं पुण खगदुदओ चेव इओ
गच्छिऊण दंसेमि मे भूमिगोयरपरक्कमं ति । विज्जाहरेहि ५
भणियं । देव, अममत्यो खु ओ देवस्स भिच्चपरक्कमं पि
पेच्छिउं, किं पुण देवपरक्कमं ति ।

एत्यन्तरंमि मिलियं विज्जाहरबलं । उवणीयं मे विमाणं,
अजियबलपवत्तिओ^१ उवाळ्ढो वसुभूदममेओ विमाणे ।
समाहयादं ममरमङ्गलदूरादं । अणुगूलमाहयन्दोलिरविमाण- १०
धयवडं चलियं विज्जाहरबलं । ममुग्घट्ठो जयजयसद्दो ।
निवडिया कुसुमवुट्ठी, ममुअओ आणन्दो । आगासगमणेणं
च पेच्छमाणो नाणाविहगामागरनगरमयमोहियं महिमण्डलं
अजायपरिस्समो रणरसुक्काहेण थेववेलाए चेव पत्तो वेयडू-
पव्वयं । अजियबलाएमओ य आवामिओ हेट्ठओ । कओ १५
तिरत्तोवनामो, मव्वविज्जाणं च संपाडियाओ पूयाओ ।
मेत्तिमुवगया मे मेमविज्जाहरा । सुणियं अणङ्गरइणा
अवज्जाविल्लिएणं । पेमिओ तेण दम्भुहो नाम^२ सेणावई,
समाओ महया विज्जाहरबलेणं । आगयं परबलं ति

१ B वराड ।

२ A तिथेड० ।

३ ACE singular.

४ E अवज्जा०

५ C adds विज्जाहरा ।

- उट्टाहन्तो अन्हाण सेन्निमि कलयलो । आहया समरभेरी ।
 पवन्ता संनद्धिउं विज्जाहरा । गहियं मे खग्गरयणं ॥
 एत्यन्तरंमि समागन्तो दून्तो । भणियं च तेण । भो भो
 पवन्नभूमिगोयरभिच्चभावा विज्जाहरभडा, निसामेह सेणावद-
 ५ सासणं । पेमिन्तो अहं अणङ्गरदसेणावदणा दुम्मुहाभिहाणेणं ।
 भणियं च तेण । अत्थि तुन्हाणं अदभूमिगद्यमोहाणं अपडि-
 हयसासणेण देवेण अणङ्गरदणा सह समरमद्धा । पयट्ठा य
 तुभे देवरायहाणिं । ता किं इमिणा किलेसेण । सज्जा
 होह । समाणेमि अहं देवस्स एगभिच्चो 'एत्येव तुन्हाणं
 १० विग्गहं ति । एयं च सोऊण 'नाणङ्गरई आगन्तो' त्ति मुक्कं
 मए खग्गरयणं, मउलियं विज्जाहरबलं । सेणावई आगन्तो त्ति,
 अहं पि 'इहइं सेणावद त्ति उट्ठिन्तो चण्डमौहो । भणियं च
 तेण । 'देव, 'देह आणत्तिं । पेस्सन्तु देवस्स भिच्चविलसियं
 विज्जाहरभडा । तन्तो मए 'उच्चियमेयं' ति चिन्तिऊण दिस्सं
 १५ कण्ठकुसुमदामं । पणामपुव्वयं गहियं च णेण, ठावियमुत्तिमङ्गे ।
 धाविन्तो दुम्मुहवलाभिमुहं । ठिन्तो अहं विमाणे सह विज्जा-
 हरेहिं । आगया समरपेक्कगा सुरमिद्धा अक्करात्तो य ।
 पवत्तमात्तोहणं । सेहजालेण विय 'ओत्थयं अम्वरयलं
 सरजालेण, निग्घाया विय पडन्ति खग्गण्हारा, आहस्सन्ति
 २० विज्जाहरभडा, मिक्खिया य नायगा । तन्तो जंपियं

१ ACE इत्थ ।

२ B इहउ ।

३ B om.

४ A हेहि ।

५ MSS. उच्छयं ।

६ ACE विज्जाहरा

चण्डवीहेण । अरे रे दुरायार,^१ अगगो होहि । अहं
 चण्डवीहो, तुमं दुग्गुहो त्ति । समागगो एसो । लग्गं गया-
 जुद्धं । दिग्गो पहारो दुग्गुहेण, पडिष्किओ चण्डवीहेण ।
 तओ रोसायमल्लोयणेणं 'कौइसो तुह १[वि दिग्गो हवइ]
 पहारो, सइसु मे संपयं' ति भणमाणेण दिग्गो से उत्तिमङ्गे, ५
 विदारियं च १[से उत्तिमङ्गं]^२ । जाओ विहसंघल्लो य सो
 मुक्कइहिग्गारं निवडिओ धरणिवट्ठे । भगं दुग्गुहवलं ।
 उग्गुट्ठो जयजयरवो । विमुक्कं सुरसिद्धेहि उवरि चण्डवीहस्स
 कुसुमवरिसं । ^३तओ विणिज्जिए सेणावदंमि चडिओ अहं
 वेयड्डुपव्वयं गओ रहनेउरचक्कवालउरविसयं । पेसिया मए १०
 अणङ्गरइसमीवं दुवे विज्जाहरा । भणिया य एए । भणह तं
 अणङ्गरइं, जहा किमणेण अप्पोययमीणचेट्ठिएण ; मोत्तूण
 रक्खं तवोवणं वा जाहि, ममासमकोहिन्धणप्पअसत्याणसग्गाऊई
 वा हवाहि त्ति । गया ते मम चरणजुयलं वन्दिउं । आगया
 थेववेलाए । भणियं च तेहिं । देव, अणुचिट्ठियं देवसासनं १५
^४अन्हेहि । भणिओ जहाइट्ठमेव देवेण अणङ्गरई । कुविओ य
 एसो । समाहयं धरणिवट्ठं । अरे धरणिगोयर, अहं तव
 सत्याणसग्गाऊई हवामि न उण तुमं ममं ति; ता किं
 एइणा, थेवमेत्थमन्तरं ति । भणिऊण समाइट्ठं च तेण ।

१ D ०रा ।

२ ACE om. passage in parentheses.

३ ACE add वेह ।

४ CDE om..

५ B om., D i. marg.

- 'देह मन्नाहभेरिं, रएह मगडवूहं; अइभूमि^१मागओ धरणि-
 गोयरो त्ति । तओ आहया भेरौ, निसामिओ भेरौरवो
 अणेगहा सेण्णिगेहिं । पढमं भयह्तिथलोयणेहिं कुपुरिसेहिं,
 आमन्नविरहसुयगलन्तवाहाहिं सेणाभडीहिं, चिरकूढफुडिय-
 १ वणकन्दरेहिं ^२रणरहसुभिज्जमाणपुल्लएहिं ^३मामिसुकयपडि-
 मोयणामयपडेहिं सुहडेहिं, पढमरणदंभणसुएहिं रायल्लुमारेहिं,
 नियनिओगसंपायणत्तरिएहिं निओयकारीहिं । पवत्तं संनज्जणं
 अणङ्गरदवलं । दित्तोमहिपरिगया विय सेल्लकूडा ढोइज्जन्ति
 कच्चणसन्नाहा, दुज्जणवाणीओ विय भेयकरौओ आणीयन्ति
 १० भल्लीओ, जमजीहासन्निगासाओ सुहडजणरुहिरल्लासाओ
 सुवडजणजीवियहरीओ पायडिज्जन्ति अमिल्लट्ठीओ, वेमि-
 त्तियाओ विय गुणनिबद्धाओ वि पयदकुडिस्साओ धणुहीओ,
 खल्लजणल्लावा विय मल्लघट्टणसमत्था य नाराया, असणि-
 ल्लयामन्निगासाओ ^४य गयाओ । एवं च उवणीयमाणेहिं
 १५ समरोवगरणेहिं केणावि 'पिययमापओरुफंसइअओ' त्ति न
 कओ मन्नाहो मरीरंमि, अन्नेण समरसुहवट्ठराएण थोरंसुयं
 असइं हयन्ती वि न गणिथा ^५पिययमा, अन्नेण तत्तल्लणमिडिल्ल-
 वल्लया वियल्लियकच्चिदामा नयणनिगयवाहमल्लिहा मज्जल-
 विल्लक्खइसिएहिं अवहीरयन्ती गाढमंतावं 'एमो अहं आगओ'

१ A inserts भविष्या इवे, B i. marg.

२ D adds भाग ।

३ E रहरु ।

४ A ० सुखय० ।

५ E om

६ ACE वल्लया ।

त्ति समामामिया पिययमा, अन्नत्तु गमणुत्तुयत्तु पाणभरिथं
वड्डुयं पियावयणसमप्पियं पीयमाणं पि तीए सुट्ठयरं भरि-
यमंसुएहिं, अन्नाए य निग्गच्छमाणे पिययमे ^१मुच्छाए चेव
दंसिओ अणुराओ । एवं च वट्टमाणे अणङ्गरदवले समागया
अहे । मंपयं देवो पमाणं ति ॥

तओ मए भणियं ताडिहे समरसन्नाहभेरिं । आएस-
ममणतरं च ताडिया समरभासुरेण । मा य कुवियकयन्त-
हुंकारसन्निहा वज्जपहारपुट्टन्तगिरिमद्भीसणा पल्लयजलय-
सरिमं गज्जिउं पवत्ता । समरसाहसरभियाणं च ममुट्ठिओ
कलयलरवो विज्जाहरभडाणं । तओ नीयमाणविलेवणं ^{१०}
दिज्जमाणसुरहिकुसुममालं पिज्जमाणपवरामवं हम्भिज्जमाण-
वन्नहं संमाणिज्जमाणसुहडं आलोविज्जमाणसन्निज्जं वल्लिज्ज-
माणपडिवक्कं मज्जिज्जमाणविमाणं उब्भिज्जमाणभडदन्धं
^१दिज्जमाणपडायं ^२पल्लिज्जमाणचामरं वज्जमाणकिङ्किणी-
जालं रइज्जमाण^३वूहनिसेमं मण्डिज्जमाणायवत्तं संपाडिज्जमाण- ^{१५}
गमणमङ्गलं उग्घोभिज्जमाणजयजयमद्दं^४ सुणिज्जमाणपुलाह-
घोसं^५ आवूरिज्जमाणरायङ्गणं पवट्टमाणकलयलं पहावमाण-
परियणं अन्हाणं पि सन्नद्धं बलं ति । उप्पदया विज्जाहरभडा,
पल्लिघाणि विमाणाणि, निवेमिया पउमवूहरयणा । ठिओ

१ D मुच्छाए ।

२ E भिज्ज० ।

३ D चवलं० ।

४ A पुप्पय, CE पुप्पय, D वुक्कय ।

५ D जयजयसद्दं ।

६ D पुत्तानिग्घोसं, C पुत्तानिग्घो ।

७ D चापू० ।

- वूहस्स अगगो चण्डमौहो, वामपासे ममरसेणो दक्खिणेण देवोमहो, पच्छिमेण मयङ्गो, मज्जे पिङ्गलगन्धारो । अहं पि य विमाणाढो वाउवेगप्पमुहविज्जाहरायपरिगगो^१ ठिओ गयणमगो । तओ आमन्नीहयं अण्णरदबलं । पुच्छिओ मए
- ५ परबल्लराईणं नामादं अमियगई । भणियं च तेण । देव, तुण्डे ठिओ मयडवूहस्स^२ कच्चणदाढो, वामपासे असोओ, दक्खिणे काल्मसीहो^३, मज्जे विरुवो, पिट्ठओ अण्णरई तओ परबल्लदंमणपचट्टं पयलियं चण्डमौहबलं । पुरओ से ठियं जुद्धसज्जं कच्चणदाढसेनं । तओ वज्जन्तममरत्तरं वग्गन्तविज्जाहरं
- १० उग्घोसिज्जन्तपुव्वपुरिमगोत्तं सुच्चन्तमौहनायं ममावडियं जुद्धं । तथ खल्लममिद्धोओ विय असुहयाओ निवडन्ति भल्लीओ, कालरत्तिदिट्ठिमन्निगामा^४ अइन्ति नाराया, जममहिमभिद्ध- तुल्लओ पडन्ति गयाओ, ^५लङ्कइयअमणिमाहप्पा वियभन्ति मोगगरा, अद्धचन्दक्किआणि उप्पायमण्डलाणि विय गलन्ति
- १५ आयवत्ताणि । तओ सोणियसित्तमहिदलं विज्जाहरमौमसंकुलं बड्डपडियकवन्धमौमणं निवडमाणपहरणमहालं मन्नाहनि- वडियासिसंभूयज्जयजालाउलं^६ च जायं महाममरं ति । लग्गा दो वि नायगा । असिमत्तिकुल्लचक्केहिं आवडियं पहाणजुद्धं । तओ कंचि वेलं जुज्झिऊण विमणो चण्डमौहो आहओ
- २० कच्चणदाढेण निडालवट्टे खगारयणेण, निवडिओ य एसो ।

१ DE परिपरिओ ।

२ D मुहस्स ।

३ ACE ओहो ।

४ E चयन्ति ।

५ (लङ्कइयाम, D लङ्कइयाओ, read ज्जयमुय) ।

उद्विभो अणङ्गरदबले विसमद्वरनिग्योससणाहो उद्दामकल-
यलो । भगं चण्डसीहसेनं । उद्वियं अणङ्गरदबलं । तन्नो
अहं समरसेणप्पसुहविज्जाहरनरिन्दमहिन्नो धाविन्नो अहिसुहं
अणङ्गरदबलस्स ।

आवडियं तेण ममं महसमरं मुक्कतियसकुसमोहं । ४

पडिभडमंघडियभडोहमकुलं तत्कणं सेव ॥

आयत्तायद्धिय^१जीवकोडिचक्कलियचावमुक्केहिं ।

^१अप्पुलं गयणयलं मरेहि घणजलहरेहिं व ॥

अन्नोआवडणखणत्तणन्तकरवालनिवहसंजणिन्नो ।

तडिनियरो व्व समन्ता विप्पुरिन्नो सिद्धिफुल्लिक्कोहो ॥ १०

मट्ठा य विमाणाणं खुत्तप्पनिवहेहि तत्कणं किन्ना ।

मरघणजालन्नरिया धवलधया रायहंस व्व ॥

कुन्तग्गभिन्ननिद्वयदप्पियविज्जाहरीससंघाया ।

वरिसन्ति रुद्धिरवरिमं भयजणया पलयमेह व्व ॥

मेत्तन्ति सीहनाए मत्तीन्नो भिण्डिमालचक्कादं । १५

अन्नोअरणरसुग्गयपुलया दप्पुद्वरं सुहडा ॥

एवं च बहुमाणे महासमरे दिट्ठो मए अणङ्गरई, भणिन्नो

च एसो । भो भो विज्जाहरीसर, किमेएहिं वावाहएहिं

विज्जाहरभडेहिं, तुण्णं ममं च विवान्नो ; ता इन्नो एहि ।

तन्नो सो विहसिज्जण चलिन्नो मे अहिसुहं । भणियं च १०

णेण । अरे धरणिगोयर । कीदसो तुण्ण मए सह विवान्नो ।

किं सुओ तए केसरिसियालाण विवाओ त्ति । मए भणियं ।
 किं इमिणा जंपिणं । समागया 'ते 'नियाणवेला, ता
 भणिसुन्ति एए समरसहासया सुरसिद्धविज्जाहरा, जो एत्य
 सियालो जो केसरि त्ति । एत्यन्तरंमि विदणो सुरसिद्ध-
 ५ विज्जाहरेहिं माड्डवाओ । ओमरियाइं बलाइं । ठिया
 समरववहारमहामया विज्जाहरनरिन्दा अन्हे वि गयण-
 चारिणो । सुक्कं च णेण ममोवरि असणिवरिमं, वारियं च
 तं चमरयणेण भयवईए । ठिया अदूरे फुरन्तकरवालभासुरा
 विज्जुसंगया विथ मेहावली वामपासंमि भयवई । मए
 १० भणियं । भो भो विज्जाहरीसर, नियाणसेयं । ता किं इमिणा
 मायाजुण्णिएण, नियबलेण जुण्णामो त्ति । पडिवक्कं च तेण ।
 आहओ अहं सत्तीए 'उरे । पहारवियणाउरो निवडिओ
 धरणिवट्ठे । उट्ठाइओ कलयल्लरवो, किलिगिलियं अण्ण-
 रइबलेण । अमरिसवसेण उट्ठिओ अहयं । रोमफुरियाहरं
 १५ च मए वि आहओ गयाए अण्णरई, भिन्नसिरत्ताणमत्यगो
 निवडिओ 'धराए । उट्ठाइओ कलयल्लरवो, निवारिओ मो
 मए । गओ तस्स समीवं । समासासिज्जण उट्ठाविओ एमो ।
 लण्णो य सो ममं बाज्जुण्णेण । तओ दप्पुद्धुरा विथ वमहा
 पवणहया विथ जल्लहरा मत्ता विथ दिमागया तहा
 २० संपलग्गा दुवे वि अन्हे, जहा रुक्खिधारापरिसिन्नगन्ताणं

पहारसंचुलियमउडाणं च न लखिओ विसेसो अन्धाणं
 सुरसिद्धविज्जाहरेहिं । तओ मए विज्जाबलादरेणे विणि-
 ष्मिओ अणङ्गरई । उग्घोसिओ जयजयमहो सुरसिद्धविज्जा-
 हरेहिं, विमुक्कं च णे उवरि कुसुमवरिसं, समाहयं जयद्वरं ।
 तओ मए दिज्जमाणं पि रज्जं अणिष्किज्जणो गओ तवोवण- ५
 मणङ्गरई । अहमवि ^१य सयलविज्जाहरिन्दसमुदओ पविट्ठो
 नयरं । दिट्ठा य विरहपरिदुब्बलङ्गी आणन्दवाहोसोयणा
 देवी । ईसि विहसियं मए । विज्जिया य एसा क्वविन्द-
 यस्तिन्नहियएहिं पणमिया विज्जाहरिन्देहिं । कयाओ नय-
 रववत्याओ । अहिमित्तो अहयं उभयवलविज्जाहरीसरेहिं १०
 तत्थ रज्जे । ^२ठाविथाओ नोईओ ।

बोलीणा कइवयदियहा । ^३तओ ममं कइवयविज्जाहरेहिं
 विलासवईए य गओ गुरुजणदंसणत्थं । वन्दिया तेसिं
 चक्षणा । अणिओ विभूददंसणेण आणन्दो । विलासवईणिग-
 मणदुहिओ य भिद्धाएसमुणियसयलवुत्तन्नो तप्पभूद कुविओ १५
 अणङ्गवईए गन्तूण सविणयं पसाइओ ईसाणचन्दो । एवं
 गमिज्जण कइवयदियहे समागओ निययरज्जे । अइत्तन्नो
 कोइ कालो रज्जसुइमणुइवन्तस्स ।

^४अजया य नेह व्व तुज्जयाए घणतमालभमरञ्जणसरिस-
 देइच्छवी एरावणसरिसो चउदन्तमुसलो चरिमजामावसेसाए २०

१ ACE om.

२ B om all down to चरत्तन्नो कोइ below l. 18.

३ ACE om.

४ CE om all down to जाओ ने पुओ ।

रथणीए दिट्ठो विलासवईए सुहपसुत्ताए सुमिणयंमि
 'सयलसत्तणोववेओ' वयणेणमुयरं पविसमाणो महागदन्दो
 त्ति । सुहपडिबुद्धा एसा, साहिओ य हरिसवसुप्फुल्लोयणाए
 देवीए ममं । भणिया एसा मए । सुन्दरि, सयलविज्जा-
 १ हरनमिओ विज्जाहरचक्कवट्ठी पुत्तो ते भविस्सइ । पडिसुय-
 मिमीए । तथप्पभिदं विसेखेण तिवग्गसंपायणरयाए अइक्कन्ता
 नव मासा अद्धट्टमाणि य^२ रदंदिद्याणि । तओ सुपसत्य-
 तिहिमुज्जते जाओ सुओ । वट्ठाविओ अहं मञ्जरियाभिहा-
 णाए दामचेडीए । दिअं पारितोमियं । कारावियं वट्ठावणयं
 १ जाव संपओ मासो त्ति । अजियवलापभावेण ^३पाविथा
 रायलल्लि त्ति काऊण अणाए चेव उवल्लद्धो^४ कयं च से
 नामं अजियवलो त्ति । पत्तो कुमारभावं ।

^५एत्यन्तरंमि समुप्पन्ना मे चिन्ता । को दाणि कालो
 अस्मापिणं ^६दिट्ठाणं ति । ^७दुप्पडियाराणि अस्मापियरो
 १५ लोयंमि भवन्ति । अअं च । किं ताए रिद्धौए सेसफणा^८रयण-
 लाभतुत्ताए, जा सुयणेहि न भुत्ता, जा न य दिट्ठा
 ससयणेहि । ता मअं पुच्छिऊण निज्जाहरनरिन्दे अजियवलं

१ AD नयलसत्तणो. २ A नयासत्तणं, D नयनेसत्तणं. ३ B om.

४ AD पारिषारायलल्लि त्ति. ५ A adds जाउ मे पुत्तो ; end of omission in CE. ६ ACE om. the whole passage down to next

रत्तन्तरंमि p. 389, l. 3. ७ D om. ८ B दुप्पडियारा य मायापियरो भवन्ति लोयन्ति. ९ B adds जाऊ.

भयवद् च गच्छामि सदेसं ति चिन्तिजण संपाडियं समी-
 दियं । अणुमन्नियं च तेहिं । निरुविजण कोट्टवासं
 देवोसहं^१ निग्गओ राया महया सडगरेण, अजियबलविउ-
 व्विए तेलोक्कविन्दयजणए विमाणमारूढो विलासवदसमेओ
 कुमारअजियबलेण य^२ । कइवयदियहेहिं पत्तो सेयवियं, ५
 आवासिओ सव्वरिउसमूहसन्निहे उज्जाणे । पेसिओ मए
 पवणगई, निवेइओ तायस्स, पविट्ठो पडिहारसंसूइओ ताय-
 सयासं । निवेइयं^३ कयच्चलिउडेण ममागमणं । तओ
 आणन्दबाहजलभरियलोयणो^४ कण्टइयसव्वङ्को उट्ठिओ महा-
 राओ ; निग्गओ^५ सयलन्तेउरअमच्चमहासामन्तनायरेहि^६ १०
 परिहरिओ । पञ्चोणिं गन्तूण निवडियाइं चलणेसु अस्मापि-
 ईण^७ अन्हे । पइसं च^८ पभूयसुभयवग्गेहि ।^९ ममासासयाइं
 कइकइवि अमच्चमहासामन्तेहिं । तओ पवेमियाइं राइणा
 महाविभूइए [सेयवियं । जणणिजणयाण निययदंसणेण
 आणन्दो कुमारेण कओ । तओ महाविभूइए]^{१०} अइक्कन्तो १५
 कोइ कालो^{११} तायसगासे^{१२} चिट्ठन्तस्स । तओ पञ्चत्तसुवगएसु
 जणणिजणएसु काऊण रक्खाभिसेयं नियाणुजस्स^{१३} किन्ति-

१ B देवसोसहं । २ B om. ३ D om. ४ D before चलणेसु ।

५ B वल्लय० । ६ B transposes. ७ D om. passage in brackets.

८ B adds चञ्चया गन्तूण तामल्लिन्ति विसवइनिम्ममणदुहिउ सिद्धासयसयव-
 सुद्धियसयसुत्ततो तयप्यभिई कुविउ च्चनंगवईए गंतूव सविषयं पसाइओ रसाचर्चदो
 कुमारिइ एवं सो गमिक्कव तव कइवदियहे समगउ पुओ वि तायतत्रिडिउ तव
 कइवि दिवेहिं cf. above p. ३८६. १ १६ ९ D कंत० ।

निलयाभिहाणस्तु गम्भो वेयडूपव्वयं । पविट्ठो रहनेउरचक्क-
वात्तपुरं । अदक्कन्तो कोद कालो ।

- एत्यन्तरंमि आगम्भो भयवं बज्जसैसपरिवारो संपुण-
समणगणहरो^१ चउनाणसंगम्भो चित्तङ्गम्भो नाम विज्जाहर-
५ समणगो त्ति । आयत्थिम्भो मए परिणाम्भो । निग्गम्भो अहं
भयवन्तदंसणवडियाए । वन्दिम्भो भयवं । धम्मसाहिम्भो
भयवथा । भणियं च तेण । भो भो विज्जाहरौसर, पाविथं
तए फलं पुव्वभागधेयाणं ; ता इमं विद्याणिज्जण पुणो वि
कुसलपक्खे 'मइं करेहि त्ति । मए भणियं । कौइसो
१० कुसलपक्खो त्ति । आचिरिक्खिम्भो भयवथा पसमसंवेगमूलो
जिणदेसिम्भो धम्मो । परिणम्भो अण्हाणं, पडिवस्सं सक्कन्तं,
गहिथाइं अणुव्वयाइं । पुच्छिम्भो भयवं चित्तङ्गम्भो । भयवं,
अहं किं पुण मए पुव्वमायरियं, जस्स इमो विविक्तो
पिययमाविरहजल्लणसंतावो परिणामो त्ति । भयवथा
१५ भणियं । सुण ।

- अत्थि इहेव भारहे वासे कम्पिस्सं नाम नयरं । तत्थ
चन्दउत्तो नाम नरवई होत्था, जगसुन्दरी से भारिया ।
ताणं सुम्भो रामगुत्तो नाम तुमं त्ति । एसा य ते उत्तरा-
वहनरीसरतारापीठधूया हारप्पहा नाम पिययम त्ति ।
२० कथं च तुमए इमोए मह विमयसुहमणुहवन्तेण अणाभोगम्भो

इमं । उवट्टिए वसन्तसमए गयाइं तुन्ने कौलिउं उज्जाणं ।
 पवत्ताइं कौलामज्जियाइं भवणदीहियाए । ^१उवट्टियाइं
 तौरमंठिएसु कयलीहरएसु । उवणीयं कुकुमविलेवणं । कओ
 अङ्गराओ । एत्यन्तरंमि समागयं हंमिऊणयं । तओ कोउ-
 गेण सरसकुकुमविलिच्छत्येण गहिया तए हंसिया इयरीए ५
 हंसओ त्ति । जणियं तेसिं^२ विरहदुखं । फसलियाणि
 कुकुमराएण । विमुक्काणि थेववेलाए । पयहाणि अओओं
 गवेशिउं । कुकुमरायसङ्गेण चक्खवायासङ्काए दंसणे वि परोप्परं
 न पञ्चभिजाणियमणेहिं । विरहवेयणाउराइं च ववसियाइं
 मरणं । पवाहिओ दोहिं पि ^३तेहि गेहदीहियाए अप्पा । १०
 निबद्धनौसासं च निब्बुत्ताणि जलमण्णे । तओ दुप्परिच्चययाए
 जीवियस्स भवियब्बयाए पियसंगमस्स अचिन्तसत्तीए कण्णो
^४अवणीयकुकुमरायं कण्ठगयपाणाणि उब्बुत्ताणि सहसा ।
 जायं परोप्परदंसणं । ^५पञ्चभिजायाणि अओओं ॥

एयं तए आयरियं, एयवइयरं च अं बद्धं कसयं, तस्स १५
 एसो परिणामो त्ति । तओ मए चिन्तियं । अओ अप्पं
 नियाणं महन्तो विवाओ त्ति । ता अलमणेयदुखसंवड्डुएण^६
 इमिणा पयासेण । पवज्जामि भयवओ समीवे समणत्तणं
 ति । भण्णो य भयवं चित्तङ्गओ । भयवं, विरत्तं मे चित्तं

१ read उवट्टियाइं । २ E om. ३ ACE om. ४ BCE •बौध; ५ •बौधो, D sec. m. ६ BD पञ्चभिजाउ यत्तेनैववप्या । ७ D •सपवइय ।

इमिणा नियचरियसवणेण । ता करेहि^१ मे अणुग्गहं,
 उत्तारेहि^२ इमाओ भवाडवीओ, देहि मज्झं समणत्तिज्जं ।
 पडिवसं भयवया । तओ अहं नियसुयाजियवत्तस्स दाऊण
 रज्जं^३ 'आघोसणापुब्बयं दवाविऊण य महादाणं महया विभूईए
 १ वसुभूइए देवीए य^४ 'पहाणपरियणेण^५ 'य ममेओ पवओ
 समणत्तणं । ता एयं मे विसेसकारणं ति ॥

तओ जयकुमारेण भणियं । भयवं, सोइणं विसेसकारणं ।
 धखो तुमं । अह कहं पुण भवाडवीओ उत्तरणं, उत्तिखाण
 वा कत्थ गमणं ति । भयवया भणियं । सुण । एत्थ अडवी
 १० दुविहा, दव्वाडवी भावाडवी य । तत्थ दव्वाडवीए ताव
 उदाहरणं । जहा कुओ वि^६ 'य नयराओ कोइ सत्थवाहो
 पुरन्तरं गन्तुकामो षोसणं^७ 'कारेइ 'जो मए अमुगं पुरं
 गच्छइ, तमहं निइसकारिणं अविग्घेण^८ 'पावेमि' त्ति ।
 'निमामिऊण^९ 'तमाघोसणं पयइहा तेण सह बहवे सत्थिया ।
 १५ तओ सो तेमिं पन्थदोसगुणे कहेइ । भो भो सत्थिया, एत्थ
 खलु एगो पन्थो उज्जुओ, अवरो मणागमणुज्जुओ । तत्थ जो
 सो अणुज्जुओ, तेण सुइयरं गम्हइ ; 'परं बज्जणा य कालेण
 पक्खन्ते^{१०} वि उज्जुयं ओयरिऊण इच्छियपुरं पाविज्जइ ।

१ B ०४ । २ BE ०४ । ३ E om. all down to वसुभूइए ।

४ E om. ५ ACE om. ६ E कहेइ । ७ B पराहेमि ।

८ E om. ९ E om. : D i. marg १० Bom., CE have

सो वि, D पुओ वि ।

ओ उण उज्झओ, तेण दक्खयेण^१ गम्भइ लहुं च पाविज्झइ,
जम्हा सो अतीव विसमो^२ मंकडो य । तत्थ खलु ओथारे
चेव अच्चन्तभीमणा अहिलसियपुरमंपत्तिविग्घहेयवो दुवे
वग्घसिंघा^३ परिवसन्ति । ते य ओयरिउं चेव न पयच्छन्ति ।
तओ ते पुरिमथारेण उद्धंसिक्खण ओयरियव्वं । ओइलाण ४
वि य ताव अणुवट्ठन्ति जाव अहिलसियपुरसमीवं । उक्कग-
ल्लगं च पाणिणं वावाएन्ति^५; मगल्लगस्स य न पट्ठवन्ति
त्ति । इत्था य एत्थ एगे मणोहरा सिण्हिद्धपत्तन्ता सुरहि-
कुसुमसोद्विया सीयलच्छाया, अन्ने य परिसडियपण्डुपत्ता
कुसुमफलविवज्झिया अमणोहरा य । तत्थ पढमाणं छाया वि १०
विणासकारणं, किं पुण परिभोगो त्ति । न तेसु वीसमियव्वं,
इथरेसु मुज्जत्तमेत्तं वीसमियव्वं त्ति । मणोहरस्सुवधारिणो
मज्जरवयणा य एत्थ मगतउट्ठिया बहवे पुरिसा हक्कारेन्ति
‘एह^६ भो सत्थिया एह, एवं पि तं पुरं गम्भइ’ त्ति । तेभिं
वयणं न सोयव्वं । सुसत्थिया उण मुज्जत्तमेत्तमवि काळं १४
खणमवि न मोत्तव्वा । एयादणो नियमा भयं दुरन्तो य ।
येवो दवग्गी अप्पमत्तेहिं^७ ओल्लहेयव्वो, अणोल्लविज्झन्तो
नियमेण^८ उहइ । पुणो य दुग्गो उच्चो य^९ पव्वओ, सो वि
उवउत्तेहिं लङ्घियव्वो; अल्लङ्घणे य नियमा मरिज्झइ । तओ

१ B *यरं । २ BCE संकुटो । ३ B वसति । ४ E *इवे ।

५ C om. भो सत्थिया एह । ६ ACE कंषि । ७ MSS. उ०, CE =
उत्तं वित्तं. cf. Hem. IV. 416. ८ D adds सो । ९ D om..

B after दुग्गो ।

- वि य महन्ती ^१अद्गुविस्त्रगव्वरा वंसकुलङ्गी, सा वि य
 दयथरं बोलेयव्वा ; संठियाणं च तीए ममीवे अणेए उवह्वा ।
^२तन्नो अणन्तरं च लङ्गन्नो ^३खड्डोलन्नो । ^४तस्स समीवे
 मणोरहो नाम बभणो निस्समेव परिवसद्द । सो भणद्द ।
 ५ ^५भो भो सत्थिया, मणाथं पूरेह^६ एयं, तन्नो गमिस्सद्द
^७त्ति । तस्स नो सोयव्वं वयणं, अवगणिकुण गन्तव्वं । न खलु
 सो पूरियव्वो । सो खु पूरिय्वमाणो महत्तथरो हवद्द,
 पन्थाओ य पडिभंसद्द^८ । फलाणि य णं^९ एत्थ दिव्वाणि
 पञ्चप्पयाराणि नेत्ताद्दसुहयराणि किंपागणं, न पेक्खियव्वाणि,
 १० न वा भोत्तव्वाणि । बावीसं च णं एत्थ घोरा ^{१०}महाकाथा
 कराला पिमाया खणं खणमहिहवन्ति । ते वि य ण
 गणेयव्वा । भत्तपाणं च एत्थ ^{११}विभागन्नो ^{१२}परिभुज्जमाणमईव
 विरसं दल्लहं च ^{१३}हवद्द ^{१४}त्ति (विवागन्नो उणमईव सरसं
 जह्वा ^{१५}वासयसुयजवाभेसजं)^{१६} । तत्थ न विमाद्दणा होयव्वं ।
 १७ ^{१७}अपयाणयं न कायव्वं ति, रयणीए वि जामदुयं नियमेण
 वहियव्वं । एवं च गच्छमाणेहिं, देवाणुप्पिया, खिप्पमेवाडवो
 लङ्गिज्जद्द, लङ्गिन्ता य तमेगन्तदोगस्सवज्जियं निव्वुद्दपुरं
 पाविज्जद्द ति । तत्थ न होन्ति पुणो केद्द किल्लेसोवह्वा ॥

१ D अद्गुवि । २ ACE om. ३ D खडा°, CE खुडु° ।

४ B तस्समीवे । ५ E om. भो भो सत्थिया । ६ ACD °हि ।

७ ACE °वि, D °हि । ८ D पडिहंविज्जद्द, B पडिहंजद्द ।

९ E om. १० E महाकाराला । ११ B om., A विवागड । १२ ACE

om. १३ B om. १४ B वासस्स य जवा° ? १५ D अपयायथं ।

एस दिदृक्षो, इमो उण उवणओ ॥ एत्थ सत्यवाहो तिलोय-
 चिन्तामणी सुरासुरपूदओ अरहा । घोसणं तु अस्त्रेवणि-
 विस्त्रेवणिसंवेयणिनिव्वेयणिलक्खणा धम्मकहा । सत्थिया य^१
 संसाराडविलङ्गणेण निव्वुदपुरपत्थिया^२ जीवा । अडवौ पुण
 नारथतिरिथमण्यदेवगइल्लरक्खणो संसारो । उज्जुयपन्थो ५
^३साउधम्मो ; मणागमणुज्जुओ सावयधम्मो, सो वि य पज्जन्ने
 साउधम्मफलो चेव इच्छिज्जइ । न य भावओ अपडिवस-
 साउधम्मा संसाराडविं लङ्गेत्ति^४ । इच्छियपुरं पुण जम्भजरा-
 मरणरोगमोगाडउवइवरहियं मिवपुरं । वग्घमिंघा य मोक्ख-
 विग्घहेयवो रागदोसा । अभिभूया य णेहिं पाणिणो पेच्छ- १०
 माणा वि माइन्दजालसरिसं जीवलोयं न चएन्ति पडिविज्जिउं
 परमपयसाहयं समणत्तणं । पवन्नवयाणं पि य एए असंपत्त-
 केवलभावाणं न सुयन्ति मगं, विमुक्कजिणवयणमग्गे अहि-
 व्वन्ति जीवे न उण इयरे त्ति । मणोरमरुक्खप्पायाओ
 सपडिवन्थाओ थौपसुपण्डयसंसन्ताओ वसहीओ । परिसडिय- १५
 पण्डपत्ताओ य अणवज्जवसहीओ । मगतउत्था हक्कारण-
 पुरिसा परलोयविरुद्धोवएसदायगा पामत्याई अकलामित्ता,
 सुसत्थिया उण अट्टारससौलङ्गमइस्सुधारिणो समणा^५ । दवगी
 कोहो ; पव्वओ माणो, वंसकुडङ्गी माया, खड्डोलओ खोहो ।
 मणोरहवम्भणो इच्छाविसेसो, येवपूरणे वि इमस्स अपज्जवसा- २०

१ ACE om.

२ D •पत्थिया ।

३ B सुसाउ ।

४ AD लङ्गेत्ति ।

५ E समपमा ।

एगमणं । किंपागफलाणि सहादशो विसया । सीओणहरुहा-
पिवासादया य बावीसं परीसहा पिवाया । विरसं भोयणं
अणवज्जं मज्जयरवित्तीए^१ एसणिज्जं । अपयाणयं सया अप-
माओ । जामदुयगमणं च सज्जायकरणं । एवं च वट्टमाणेहिं,
१ देवाणुप्पिया, सिग्घमेव भवाडवौ लङ्घिज्जइ, लङ्घित्ता य
तमेगमन्तमणावाहं सिवपुरं पाविज्जइ त्ति ॥

तओ संजायससंत्तदेसविरइपरिणामेण भणियं जय-
कुमारेण । भयवं, एवमेयं न अज्झा । गहियाइं अणुज्जयाइं ।
पविट्ठो नयरिं । कओ से पिउणा जुवरज्जाहिसेओ । पवत्तो
१० सेविउं भयवन्तं सणकुमारं । वित्तो मासकप्पो । गओ भयवं ॥

एत्यन्तरंमि सो धणसिरौजौवनारओ तओ नरयाओ
उज्जट्टिऊण संसारमाहिण्डिय अणन्तरज्जमंमि य तहाविहं
कंपि अकामनिज्जरं पाविऊण मओ ममाणो समुप्पओ
इमस्सु चेव जयकुमारस्सु भाउयत्ताए त्ति । जाओ काणकमेण,
१५ पइट्ठावियं च से नामं विजओ त्ति । पत्तो कुमारभावं च
वज्जहो जयकुमारस्सु, अवज्जहो जयकुमारो^१ विजयस्सु । एवं
च अइक्कन्तो कोइ कालो ।

अज्झया असारयाए संसारस्सु निरवेत्तयाए मसुणो
विचित्तयाए कक्कपरिणामस्सु सपज्जवसाणयाए^१ जज्झो

१ ACE •विजिय, BD •वित्तौ :

१ BD इयस्सु :

१ E जंतुओ, D first hand, B जंतुओ ।

पञ्चतमुवगञ्चो राया । अहिंसितो रज्जमि सामन्तमण्डलेण
जयकुमारो । विजञ्चो य पञ्चोसेण पलायमाणो रज्जुद्धिं
काऊण बद्धो रज्जचिन्तएहिं । जाञ्चो य से जणणीए सोञ्चो ॥
अस्यया य अत्याइयामण्डवगयस्स राइणो आगया समुद्दवीई
विद्य मुत्तानियरवाहिणी पाउसमिरी विद्य समुस्यपञ्चोहरा ।
मलयमेहला विद्य चन्दणगन्धवाहिणी वसन्तलक्ष्मी विद्य
इतरपत्तितिलाहरणा पडिहारौ । तीए य दुहाविरिक्क-
संघडियकमलसंपुडेण विद्य मत्ययावत्थिएण अञ्जलिणा पणामं
काऊण विणत्तो राया । देव, एसा खु ते जणणी केणावि
कारणेण देवदंमणमहिलमन्ती पडिहारभूमौए चिट्ठइ । तञ्चो १०
ससंभमं 'चिट्ठइ तुम्हे' त्ति भणन्तो 'रायसंघायं उट्ठिञ्चो
राया । गञ्चो द्वारभागं । पणमिया जणणी भणिया य ।
अम्ब, किं न महाविञ्चो अहं, किं वा आगमणपञ्चोयणं । तञ्चो
परइया एसा । भणियं च जेण । अम्ब, १ किंनिमित्तमिमं ।
तीए भणियं । जाय, सुयसिणेहसंवड्ढियसोयाणलवियारो ; ता १५
देहि मे पुत्तजौवियं । राइणा भणियं । अम्ब, कुञ्चो भयं
कुमारस्स । तीए भणियं । जाय, ठिई एसा पयापरिवाणुज्ज-
याणं नरवईणं, जं पडिवक्कभूञ्चो महया जत्तेण रक्खिज्जइ ।
तञ्चो सो कुमारो 'मा अस्ससामन्तपयारिञ्चो संपथं अहिइ-
विस्सइ' त्ति गहिञ्चो रज्जचिन्तएहिं, अणुमयं च मए एयं । १०

- किं पुण जहा तस्स मरौरे पमाओ न हवद, तहा तए
 जइयव्वं ति । राइणा भणियं । अम्म, किं पडिक्खभूओ मे
 कुमारो; जइ एवं, ता को उण सपक्को त्ति । ता किं
 एइणा । एहि, अभिन्नरं पविसन्ह । पविट्ठो राया । उवण्णोयं
 ५ से जणणीए आसणं । उवविट्ठा य एसा । भणियं च जेण ।
 भो भो महन्तया, आणेइ इह कुमारं । गथा कुमारणयण-
 निमित्तं रायपुरिमा । चिन्तियं च राइणा । अहो ए उल्लु
 ईदमं इमं रज्जं, जस्स कए महं अणाचिरिकयकारणन्तर-
 मवल्लम्बिऊण एयं पि ववसियं महन्तएहिं ति । ता किं एइणा
 १० बन्धुजणस्स वि अणिव्वुदकरेण विहल्लकिलेसायासमेत्तेण
 १ परमपमाएक्कहेउणा विवागदारुणेणं रज्जेणं । एत्थं पि
 बज्जमाणो अविइयसंसारसरूवाण जीवाणं । अओ देमि इमं
 कुमारस्स, अवणेमि सुयमिणेहसंवड्डियमोयाणलविचारमन्नाए ।
 एत्थन्तरंमि पुव्वकयकम्पदोमेणं राइणो उवरि वहपरिणाम-
 १५ परिणओ आणिओ कुमारो । दिट्ठो राइणा, मवज्जमाणं च
 ठविओ मीहासणे । आणाविथा सुगन्धोदयभरिया कणय-
 कलसा । गहिओ राइणा मयमेव एक्को, गहिया य अजे
 पहाणसामन्तेहिं । अहिमित्तो कुमारो । भणियं च जेण ।
 भो भो सामन्ता, भो भो महन्तया, एम मे राय त्ति ।
 २० कूडा नवज्जा राइणा सेससामन्तएहि य । तओ चल्लणेसु

निवर्त्तुञ्जण पुच्छिंथा अम्भा । अम्भ, अवि अवगच्छो ते
 सोद्याणल्लो । तन्नो महापुरिसचरियविन्दयस्सिक्खित्तद्विययाए
 भणियमम्भाए । जाय, कहमेवं^१ अवेद ; न खलु इत्थणेहिंतो
 चेव अवगमो सोद्याणल्लस्स । रादणा भणियं । अम्भ, किं पुण
 एत्थ कारणं ति नावगच्छामि । तीए भणियं । जाय, सुण ।
 महामिसभूयं खु^२ एयं रज्जं । एयवज्जमाणेण य कुणिमगिद्धा
 इव मण्डला अपरमत्यपेच्छिणो कावुरिसा न गणेन्ति सुकथं,
 स जाणन्ति उच्चियं, न पेच्छन्ति आद्यदं ; विमयविममोद्धियमणा
 सम्बहा तं तमायरन्ति, जेण साहीणे सग्गनिव्वाणगमणमाहणे
 अचिन्तिचिन्तामणिरयणभूए मण्यत्ते निरयमेव गच्छन्ति १.
 त्ति । महापुरिसो य तुमं ति कज्जन्नो^३ अवगच्छामि । एसो
 'उण ते भाया कयाद न एवंविहो हवेज्ज त्ति । अकल्लाण-
 मित्तवं च राया हवइ । तस्स खलु अणारिया विमयल्लो-
 यत्तणेण कइं नाम अण्णे पिया भविस्सामो । "तन्नो 'देसइ
 णे' एस विमयसाहणं धणं' ति करेन्ति अकरणिज्जं, जंपन्ति ५
 अजंपियज्जं, पवत्तन्ति उभयल्लोगविहङ्गे, नियत्तन्ति धम्मववसा-
 याओ । तन्नो सो सयं पि पावकल्लो पावकल्लेहि य पवत्तिओ,
 नत्थि तं जं न सेवइ । अओ जमासङ्खियमिमस्स, तं इमाओ
 निधमेण ते संभावेमि । ता कइं सोद्याणल्लो मे अवेद त्ति ।

१ D ०४ ।

२ B om.

३ CE खव० ।

४ B न, A दुव, CDE पुव ।

५ B तवउ० ।

६ D सो ।

- रादृणा भणियं । अम्ब, अलमामङ्गाए । सत्यो खु कुमारो ।
 अहवा किमणेण । पवज्जामि अम्बाए अणुआओ मयल्लजौव-
 निब्बुद्धकार्थं समणत्तणं ति । तीए भणियं । जाय, अलं ते
 समणत्तणेणं । 'पथं परिवालेहि, एयस्स वि थ करेहि
 १ जुवरज्जाहिसेयं ति । रादृणा भणियं । अम्ब, ताथपसाय-
 लालियाओ धम्माओ पयाओ । निउत्तो थ एयामिं परि-
 वालणे कुमारो । कयरज्जाहिसेयस्स थ विबद्धो जुवरज्जाहि-
 सेओ । जिणधम्मबोहेण विरत्तं च मे चित्तं संसारवासओ ।
 ता किं बड्डणा । करेउ पसायं अम्बा, पवज्जामि अहं
 २ समणत्तणं ति । भणिऊण निवडिओ चलणेसु । तीए भणियं ।
 जाय, जं ते रोयइ ; किं तु अहं पि पडिवज्जामि त्ति ।
 रादृणा भणियं । अम्ब, पयइनिग्गुणे संसारे जुत्तमेयं । एत्थ
 खल्लु, सव्वे सपज्जवसाणा निचथा, पडणन्ता उम्मेहा, विओय-
 पज्जवसाणा संजोया, मरणन्तं जौविथं । अकयसुकयकम्माण
 ३ थ दावणो विवाओ, दुल्लहं च मणुयत्ते जिणिन्दवयणं । ता
 किच्चमेयमम्बाए वि । भणिओ थ कुमारो । वच्छ, ताथप-
 सायलालियाओ पयाओ ; तं तहा चेड्ढियव्वं, जहा पयाओ
 केणइ उवइवेण न सुमरेन्ति ताथस्स । परिच्चइयव्वं कुमार-
 चेड्ढियं, अवल्लम्बियव्वं रायरिमिच्चरियं, न मइल्लियव्वो
 ४ पुव्वपुरिमविडन्तो जसो । किं बड्डणा । जहा सुल्लङ्गमिह

माणसत्तणं हवइ, तहा कायव्वं ति । भणिया य रज्जुचिन्ताया
 सामन्ता य । तुभेहिं पि उच्चियं नियविवेगस्स सरिं
 ताथपसायाणं अणुत्वं महाकुलस्स विद्धिकारयं किन्तौए
 हियं पयाकुमाराणं उभयसोयसुहावहं चेद्धियव्वं ति । तत्थ
 केहिंचि इहसोयसावेत्तएहिं भणियं । महाराय, कौदसा ।
 अण्हाणं महारायविरहियाणं दवे वि सोया । तहावि जं
 देवो आणवेइ । अप्पडिहियसामणो देवो । के अणे समीहि-
 यन्तरायकरणस्स विसेसओ परसोयमग्गे । तओ अहिणन्दि-
 ऊण एयं तेमिं वयणं उट्ठिओ राया । पयट्ठो सणकुमारा-
 यरियसमीवं ।

१०

एत्यन्तरंमि समागओ गुरुपवत्तिकहणनिउत्तो सिद्धत्यो
 नाम बभणो । भणियं च तेण । देव, संसिद्धा ते मणोरहा ।
 इहेवागओ भगवं सणकुमारायरिओ, आवाभिओ तेन्दुगुज्जाणे ।
 एवं च सोऊण हरिसिओ राया । सत्तट्ठ वा पयाणि गन्तूण
 तप्पएसट्ठिएणेव पडिलेहिय महियलं समुल्लसियरोमच्चं ।
 धरणिनिहियजाणकरयलेणं वन्दिओ णेण, वन्दिऊण पयट्ठो
 भयवन्तदंसणवडियाए । विज्जत्तो महन्तयसामन्नेहिं । देव,
 संपन्नं चेव समीहियं देवस्स । ता एत्येव पसत्यतिहिकरण-
 सुज्जत्तजोए पम्बइस्सइ देवो । पडिसुयं राइणा । गओ गुरु-
 समीवं । इयरेहिं पि विजयं भणिऊण द्वावियं महादाणं, १०

- ‘काराविषा सव्वाययणेसु’ पूया । अक्षया य पसत्ये तिहि-
 करणमुत्तजोए समारूढो रक्षवरं परियरिओ रायलोएण
 उग्घोसिज्जमाणेण वरवरियाए पूरेणो अत्यिजणमणोरहे^१
 ‘अहो अण्णरौयमहो उत्तिमपुरिसचेट्ठियं’ ति भणमाणेहि
 ५ पुलोइज्जमाणो नाथरेहिं ‘अण्णाहा कायन्दो, अयासो य
 एसो पव्वज्जाए’ ति जंपमाणीहिं सद्धकं कहकहवि
 दिस्समाणो नाथरियाहिं वज्जन्तेण पुष्पाहद्वरेण पठन्तेहिं
 मज्झसाहं वन्दिवन्नेहिं^२ पव्वज्जानिमित्तं निग्गओ नयरीओ
 राया । पत्तो तेन्दुगुज्जाणं । पव्वइओ एसो सणकुमारायरिय-
 १० समीवे सइ जणणोए पहाणपरियणेण य । कंचि वेसं
 चिट्ठिजण य वन्दिजण य भयवन्तं बाहोत्तलोयणा पविट्ठा
 कायन्दिं रायमायरया । अक्षया य समत्ते मासकप्पे विह-
 रिओ भयवं । अहिज्जियं च सुत्तं जयाणगारेण । तओ
 निरइयारं सामणमणुवालेन्तस्स अइक्कणो कोइ कासो ॥
 १५ इओ य ‘न वावाइओ पव्वइओ’ ति जाओ से ‘मण्णरो
 विजयस्सु । पेसिया य णेण ‘कुओइ काणाओ इमस्सु
 ‘नियपसइयपुरिसा वावायगा । तेहिं चिय ‘किंनिमित्तं
 अणिमित्तं वावायणं’ ति अवावाइजण ‘वावाइओ’ ति निवेइयं
 विजयस्सु । परितुट्ठो खु एसो ॥ अक्षया य ‘कयाइ कस्सइ मं

१ BE करा० ।

२ E ‘वाइ’

३ BE वंदेहि य ।

४ B पव्वज्जाओ ।

५ B कहचि ।

६ B नियय० ।

ददूण खवेज्ज जिणधम्मपडिबोहो' न्ति 'अवस्सुभविद्यब्बयानि-
 ओएण अणुन्नविय गुरुं कइवयसुसाज्जपरिवारिओ सयणा-
 लोयणनिमित्तं कायन्दिं सेव गओ जयाणगारो । निवेइयं
 राइणो । कुविओ एसो वावायगपुरिसाणं । सहाविद्या णेणं
 पुच्छिया य । अरे कत्य वा कहं वा तुभेहिं सो समणग- ५
 खवधारी वेरिओ मे वावाइओ न्ति । तओ तेहिं विज्जाय-
 तयागमणेहिं भणियं । देव, नन्दिवद्धणे सन्निवेसे । केसा-
 खंकारविगमेण न पच्चभिन्नाओ अन्नेहिं । तओ पुच्छिओ तत्य
 एगो समणगो 'कहिं कयमो वा एत्य जओ' न्ति । तेण
 भणियं । एत्य नागदेवहरए जो एस ज्ञाणसुवगओ न्ति । १०
 तओ 'सुखमेव तमुज्जाणं' ति गन्तूण वावाइओ अन्नेहिं ।
 राइणा भणियं । अओ कोइ तवस्सो तुभेहिं वावाइओ, सो
 उण महापावो इहागओ न्ति । तेहिं भणियं । देव,^१ न सक्कं
 विद्याणामो । राइणा भणियं । किं 'गयं एत्य संपयं
 वावाएस्सामो' । पडिस्सुयं च णेहिं । निग्गओ य एसो १५
^१नियमन्दिराओ भयवन्तदंसणनिमित्तं । दिट्ठो णेण भयवं
 वन्दिओ य । धम्मज्जाहिओ य भयवया । कहिओ से सज्ज-
 भासिओ धम्मो । न विरत्तो एसो संसारवासाओ न्ति
 सुणिओ से अहिप्पाओ । भणिओ य एसो । महाराय,
 अवगयं सेव तए एयं, जहा कम्मपरिणामफलं संसारियाण २०

सन्तापं सुहं दुःखं च । सर्वे सन्ता सुहं ग्रहणयन्ति, न
 दुःखं । मूलं पुण इमस्स धम्मो । तस्स परिणामो सुखवया
 पियसमागमसुहादं सोहगं आरोगया विडला य भोया ।
 ता अवसम्महेहि सयत्तसोखनिहाणभूयं धम्मं, आयरसु मेत्तिं,
 १ वड्ढेहि दाणं, करेहि सव्वमत्तेसु दयं ति । विजएण चिन्तियं ।
 ममुप्पन्नं इमस्स मरणभयं, अन्नो एवं भण्णइ । ता कच्चिं
 वड्ढइ त्ति । चिन्तिज्जण भणियं च णेण । भयवं, जं तुमं
 आणवेमि । अन्नं च । जयप्पभूदमेव पडिवसो तुमं वीय-
 रागभासियं धम्मं, तयप्पभूदमेव आठत्तं मए इमं । भयवया
 १० भणियं । सोहणं कयं १तए । तन्नो कच्चि वेलं पज्जुवासिज्जण
 पविट्ठो नयरिं । चिन्तियं च णेण । अज्जेव एयं दुरायारं
 वावाएमि । पसन्ते वि भयवन्ते पुव्वकयकिल्लिट्ठकम्मपरिणई
 चेवेत्थ कारणं विजयस्स । भणियं च

अइसंकिल्लिट्ठकम्माणवेयणे जो उ होइ परिणामो ।

१५ सो संकिल्लिट्ठकम्मस्स कारणं जमिह पाएण ॥

समागया रयणौ । भणिया य राइणा पुव्वपेसिषा
 वावायगपुरिसा । अरे अज्जं तं दुरायारं वावाएमो त्ति
 पडिस्सुयमणेहिं । अत्थमिन्नो मियङ्को । कइवयपुरिसपरि-
 वारिन्नो गन्नो जयाणगारसमीवं विजन्नो ; दिट्ठो य णेण
 २० निवायसरणपदीवो व्व सज्झाणसंगन्नो भयवं । तिव्वाणुहाव-
 कसाओयएणं च कड्डियं मण्डलगं । अहिययरं गहिन्नो

कसाएहिं । अवगथा सुकथवासणा,^१ पवन्तो महाभोहो,
 आसगच्छिओ तिव्वकसपरिणईए । पवड्डुमाणकोवाणलेण पइओ
 शिरोहराए, एगपहारेणेव पाडियं उत्तिमङ्गं । ‘विजयकुमारो
 सेव एसो’ ति ‘अहो विचिन्तया जीवसरियाणं, अचिन्तणीया
 कम्भुणो गइ’ ति चिन्तिजण अवगथा साज्जणो ॥

भयवं पुण गभीरयाए आसथस्स विसुद्धयाए^२ नेत्तौए
 अचलियाए झाणस्स निम्ममयाए सरीरे भाविययाए जिण-
 वयणस्स खीणप्पाययाए पावकम्भुणो विसुद्धयाए सेसाभावस्स
 थिरयाए संजमधिईए आसन्नयाए परमपयस्स अपरिवड्ढिय-
 सुहपरिणामो सहजण देहं समुप्पन्नो आणयाभिहाणे देव-
 लोए शिरिप्पहे विमाणे अट्टारससागरोवमाज वेमाणिओ
 ति । ^३विजयओ विथ तं वावाइजण महाणुभावं कयक्किं
 मम्ममाणो अप्पाणं पविट्ठो नयरिं । सेससाज्जणो वि गोसे
 गया सणकुमारायरियसमौवं । साहिओ सयलवुत्तन्नो आय-
 रियस्स । सुषीसो ति^४ काजणमणन्नसरिसं कयं परिदेवणं ॥
 गुहणा । इयरो वि थ विजयनरवई तथप्पभूरमेव महया
 पावोदएण समुप्पन्नमहावाहिवेयणो ‘जओ वावाइओ’ ति

१ BD सन्न ।

२ BD add जीवाचसुवरि ।

३ CE om. all down to इयरो वि D i. marg.

४ A सुषी D सुषी - - B सुषीसो ।

एहमेतेणमप्पाणं कयत्थं मज्झमाणो अहाउयं पाणिज्जण
 दक्खमच्चुणा मच्चो समाणो उप्पन्नो पक्कप्पहाए पुठवीए
 दससागरोवमाज महाघोरनारच्चो त्ति ॥

जयविजया य सहोयर जं भणियमिहासि तं गयमियाणि ।

५ वोक्खामि पुब्बविहियं धरणो लक्खी य पदभज्जा ॥

पञ्चमं भवगगणं समत्तं ॥

॥ कट्टो भवो ॥

अति इहेव जम्बुद्वीवे भारहे वासे परिहरिया अहमेणं
वज्जिया कालदोसेण रहिया उवइवेण निवामो नयसिरीए
माथन्दो नाम नयरी ।

जौए मज्झमत्तकामिणिलीलाचंक्रमणेउररवेण ।

भवणवणदौहिअोयररया वि हंसा नडिक्कन्ति ॥ १

जौए सरलसहावो पियंवओ धम्मनिश्चियनियचित्तो ।

पढमाभाषी नेहालुओ य पुरिसाण वग्गो ॥

तत्थ दरियारिमइणो सुकथधम्माधम्मववत्थो कालमेओ
नाम नरवई । तस्स अईव बज्झमओ सयलनयरिसेट्ठिचूडामणी
बन्धुदत्तो नाम सेट्ठि त्ति । सो य परम्भुहो परकलत्ते न १०
अभत्यणाए, अलुद्धो परविभवे न धम्मोवज्जणे, असंतुद्धो
परोवयारे न धणागमे, अहिगओ पौईए न मच्छरेणं,
दरिहो दोसेहिं न विहवेणं । तेण सा नयरी मल्लयवणं पिव
पारिजाएण वसन्तो विय कुसुमुग्गमेण पाउससिरी विय
मेहावलीए सरयकालो विय चन्दमण्डलेणं अहिं विभूसिय ११
त्ति । तस्स कमलायरस्स विय विजुप्पइ कोसो मित्तमण्डलेण,
कप्पतस्वरस्स विय खन्धे पायं काऊण गहियाइं फलाइं

- अत्यिनिवहेण । तस्स समाणकुलरूवविहवसहावा हारप्पहा
 नाम भारिया । स इमौण मह धम्मत्यअभग्गपसरं विसय-
 सुहम^१णुहविंसु त्ति ॥ इओ य सो आणयकप्पवासी देवो
 तंमि देवलोए अहाउयं पाणिऊण चुओ समाणो मसुप्पओ
 १ हारप्पहाए कुष्किंमि । दिट्ठा य णाए तौए चेव रयणीए
 चरिमजामंमि सुमिणए दिव्वपउमासणोवविट्ठा धवलदुगल-
 निवसणा विविहरयणस्सचियरसणाकलावा सुकुमास्समिउफंसेण
 उत्तरीएण पक्काइयपओहरा सुत्तावलीविहम्मियाए सिरो-
 हराए^२ ३ णट्ठन्तमऊयरफुल्लगच्चियकमसा धवलकरिवरेहिं
 १० दिव्वकच्चणकलसेहिं अहिंसिच्चमाणा मिरी वयणेणमुयरं
 पविसमाणि त्ति । तओ तं दट्ठूण विउट्ठा एसा । साहिओ
 तौए हरिसनिभराए दइयस्स । भणिया य णेण । सुन्दरि,
 मिरिनिवासो ते पुत्तो भविस्सइ । पडिस्सुयमिमौए । तओ
 विसेसेण तिवग्गसंपायणरयाए अइक्कन्तो कोइ काओ । पत्तो
 ११ पसूदममओ । पसूया य एसा, जाओ से दारओ, निवेइओ
 परितोसनामाए चेडियाए बन्धुदत्तस्स । परितुट्ठो एसो ।
 दिअं तौए पारिओसियं । कयं उच्चियं करणिअं । अइक्कन्तो
 मामो दारयस्स । पट्ठाविथं च से नामं पियामहस्स सन्निथं
 धरणो त्ति । पत्तो कुमारभावं, गाहिओ कलाकलावं ।
 १० निष्साओ य तत्थ पयाणसारो मंवुत्तो ॥

१ E ० णवत्तस्स अइक्कन्तो कोइ काओ इओ य etc

२ CE adds विष्माणसाया ।

३ ACE ० मऊयवइ ०

एत्यन्तरंमि सो विजयजीवनारम्भो तन्मो नरयाश्चो
 उम्भट्टिजण पुणो संसारमाहिण्डिय अणन्तरभवे तद्वाविह-
 मणुट्ठाणं काजण तीए चेव नयरीए कन्थियस्स सेट्ठिस्स अथाए
 भारियाए कुष्किंसि इत्थियत्ताए उववन्नं त्ति । जाया
 कासक्कमेण । पदट्ठावियं च से नामं लक्खि त्ति । पत्ता १ थ ५
 जोम्भणं । अचिन्तणीयथाए कम्मपरिणामस्स १ भवियम्भयाए
 १ निओएण मत्ताविभूर्द्धेए परिणीया थ जेणं । अत्थि पीई
 धरणस्स लक्खीए, न उण तीए धरणंमि । चिन्नेइ एमा ।
 अस्सं मे जीवलोएण, अत्थ धरणो पददिणं दीसइ त्ति ।
 एवं च विडम्बणापायं १ विमथसुहमणुवन्ताणं अइक्कन्तो १०
 कोइ कालो ॥

अज्जया थ पयत्ते मयणमहसवे कौलानिमित्तं पयट्ठो
 रत्तवरे धरणो मलयसुन्दरं उज्जाणं । पत्तो नयरिदुवारदेसं ।
 एत्यन्तरंमि तन्मो चेव उज्जाणाश्चो कौलिजण गन्मो रत्तवरेण
 नयरिदुवारदेसभायं पञ्चनन्दिसेट्ठिपुत्तो देवगन्धि त्ति । १५
 मिश्रिया रत्तवरा दुवारदेसभाए । वित्थियथाए रत्तवराणं
 न दोषं पि जिग्मणपवेसभूमौ १ । भणियं च देवगन्धिणा ।
 भो भो धरण, ओसारेहि रत्तवरं ताव, जाव मे पविसइ
 रहो त्ति । धरणेण भणियं । अइगम्भो मे रहो, न तीरए
 बालेडं । ता तुमं चेव ओसारेहि, जाव मे नीसरइ त्ति । १०

- देवनन्दिणा भणियं । भो भो धरण, अह केण उण अहं
भवओ जणओ, केण रहवरं ओसारेमि । धरणेण भणियं ।
भो भो देवनन्दि, 'तुल्लमेवेयं । एवं च वित्थक्का दुवे वि
चेट्ठिपुत्ता । बद्धो निग्गमपवेसमगो^१ नायरयाणं । पवित्थिओ
१ जणवाओ, विक्काओ एस वुत्तन्तो मयरिमहन्ताएहिं । आलोचियं
च णेहिं । दुवे वि खु महापुरिसपुत्ता, न खलु एत्य एगस्स
वि निरागरणं जुज्झइ त्ति । ता इमं एत्य पत्तयासं ;
निभञ्जिज्जन्ति एए । जहा । कीस तुभे पुब्बपुरिसज्जिएणं
विह्वेणं गव्वमुब्बहह । केण तुम्हाण नियमुओवज्जिएणं
१० दविणजाएणं दिक्कं महादाणं । केण वा काराविओ धम्माहि-
गारो । केण वा अभुद्धुरिओ विहसवग्गो । केण वा परि-
ओसिया जणणिजणया । ता किसेइणा निरत्यएण वज्जजो-
वहसणिज्जेण अहोपुरिमियापाएण चेट्ठिएणं । अओ उवसंह-
रह एयं, ओसारेह नियनियथामाओ सेव पिट्ठओ रहवरे'
१५ किमजेणं ति । एवमालोचिजण 'इणमेव तुभेहिं ते वत्तव्व ।
न्ति भणिजण विसज्जिया^२ वयणविसासकुमला 'धम्मत्य-
विशारथा परिणया वओवत्याए निवामो^३ 'उवसमस्स इह-
परलोयावायदंसगा सुट्ठिया धम्मपक्खे सयल्लमयरिजणवज्जमया
चत्तारि चारिया^४ । गया ते तेमिं समीवं । अभुट्ठिया य
२० णेहिं । अणुसासिया चारिएहिं । साहिओ पउराहिप्पाओ ।

१ E तुल्लामवेयं, B •तुल्लमेवेयं । २ A •पावेस• । ३ E inserts च ।

४ BE धम्मपक्ख• । ५ E •सा । ६ C धम्मपक्ख । ७ वा• ।

सोहणं ति परितुट्ठो देवनन्दी । असोहणं ति लज्जिओ
 धरणो । भणियं च तेण । भो भो महन्तया, जं तुभे
 आणवेह, तमवस्स मए^१ कायव्वं । किं तु पडिबोहिओ अहं
 तुभेहिं, लज्जिओ य^२ अत्तणो चेट्ठिणं, महई मे ओहावणा,
 आमगवपायं च मत्तेमि अत्ताणयं । ता एवं मे^३ अणुगहं ।
 करेह । ओसारिज्जन्तु एए रहवरा । गच्छामो य अन्हे इओ
 अज्जेव देसन्तरं । तओ संवच्छरेण जो सेव णे^४ पड्ढयं
 दविणजायं विठविज्जण इहागच्छिय अहियं मप्पुरिसचेट्ठियं
 करेस्सइ, तस्सेव सन्तिओ रहो इमीए चेव तेरसीए पवि-
 सिस्सइ वा निक्खमिस्सइ वा । चारिएहिं भणियं । अलमेइणा १०
 अभिनिवेशेण । धरणेण भणियं । न अन्नहा मे निव्वुई होइ ।
 चारिएहिं भणियं ।^५ पडरासेत्थ पमाणं । धरणेण भणियं ।
 निवेशेह पडराणं । देवनन्दिणा भणियं । जुत्तमेयं, को एत्थ
 दोसो । तओ निवेशयं पडराणं । बज्जमयं च तेसिं । सद्दाविथा
 'य तेसिं जणणिजणया । साहिओ वुत्तन्तो, बज्जमओ य तेसिं'^६
 पि । तओ काराविथा भवहं 'न तुभेहिं एएसिं संवाहणा
 कायव्वा' । सद्दाविथा धरणदेवनन्दो । ममप्पियं पत्तेयं^७ तेसिं
 पच्चदौणारल्लकपमाणं भण्डमोक्खं । कथं च ववत्थापत्तयं 'जो
 सेव एएसिं संवच्छरब्बन्तरे अहिययरदविणजाएण पोइसं
 पयडइस्सइ, तस्सेव सन्तिएण रहवरेण गम्व्वं, न इयरस्स' । १०

१ BCE 'स्सं, B मे ।

२ B om.

३ CE खमेव ।

४ B वज्जयं ।

५ BCE पडर० ।

६ E दोषविज० ।

७ E om.

दिक्षा य णेहिं सहत्या । मुद्ध्यं पत्तयं । कूढं पडरभण्डारे^१ ।
निग्गया नियपरिवारपरिवारिया महया चउयरेण धरण-
देवनन्दीः गेण्हऊण जहोचियं भण्डं पयहा देसन्तरं, एगो
उत्तरावहं, अवरो पुब्बदेमं ।

- ५ एत्यन्तरंमि चिन्तियं लच्छीए । दीहाणि देसन्तराणि,
सुहेण विओओ, दुक्केण समागमो ; ता न-याणामो,
अन्तराले किमहं पाविस्सं ति^२ । अवावाविओ सेव विउत्तो
खु एसो । गया य ^३मत्यवाहपुत्ता एगं पयाणयं । पेसियाओ
य एएमिं बन्धुदत्तपञ्चनन्दीहिं मरीरद्धिदमिन्तमाओचिय
१० आउच्छिऊण नयरिमहन्तए सपरिवाराओ वल्लओ, मिलि-
याओ य एएमिं । पइदिणपयाणएहिं^४ च ^५गच्छमाणाणं
अइक्कन्ता कइवि^६ दियहा ॥

- असया य परिवहन्ते सत्ये दिट्ठो^७ धरणेण एगंमि वण-
निउञ्जे अचन्तसोमरूवो उप्पायनिवाए करेमाणो विज्जाहर-
१५ कुमारओ । गओ तस्स समीवं । पुच्छिओ य एसो । भो
किंनिमित्तं पुण तुमं अमंजायपक्खो विथ गइउपोयओ
मुहवियारोवल्लिक्खमाणनइङ्गणगमणसुओ विथ उप्पाय-
निवाए करेसि । आचिरक्क, जइ अकहणिज्जं न होइ । तओ
अहो से भावन्नुयया, अहो आगई, अहो वयणविज्जासो' ति

१ B भंडयारे, E भंडायारे ।

२ B किमेत्वं भविस्सुर ति ।

३ E om

४ E चणं च ।

५ E om.

६ E कइवय ।

७ AD add य ।

शिनित्जण भणियं विज्जाहरेण । भो, सुण । अहं खु वेयढ-
पव्वए अमरपुरनिवासी हेमकुण्डलो नाम विज्जाहरकुमारो
अणभत्यविज्जो सयनिओयपरो तत्येव चिट्ठामि, जाव समा-
गओ ताथस्स परममिच्चो विज्जुमाळी नाम विज्जाहरो ।
भणिओ य ताएण । कुओ तुमं, कीस वा विमणदुक्खणो ५
१दौसमि । तेण भणियं । विज्जुमाओ अहं । विमणदुक्खणत्ते
पुण इमं कारणं । दिट्ठं मए विज्जुमाओ इहागच्छमाणेण
उज्जेणीए निव्वेयकारणं । ताएण भणियं । कीइसं निव्वेय-
कारणं । विज्जुमालिणा भणियं । सुण ।

अत्थि उज्जेणीए सिरिप्पहो नाम राया । तस्स ह्वणिं व्व १०
कुसुमाचहवेजयन्ती जयसिरी नाम धूया । सा य पत्येमाणस्स
वि न दिस्सा कोइणरायपुत्तस्स सिमुपालस्स, १ दिस्सा इमेण १
वज्जेसरसुयस्स परोवयारकरणेक्कलालसस्स सिरिविजयस्स ।
कुविओ सिमुवालो । आगओ जयसिरिविवाहनिमित्तं
सिरिविजओ । तओ पारट्ठे महाविभूर्इए विवाहमङ्गसवे १५
निग्गथा मयण १वन्दणनिमित्तं समालोचिय विहाएणमवस्कन्दं
दाजणं अवहरिया सिमुवालेण जयसिरी । उट्ठाइओ कल-
यलो । सुणिओ वुत्तन्तो सिरिविजएणं । लग्गो मग्गओ ।
समासाइओ सिमुवालो । आवडियमाओहणं । गाढपहारौकएणं
च जेज्जण सिमुवालं नियत्तिया जयसिरी । पहारगइयथाए १०

१ B संवुत्तो ।

१ BE put न दिस्सा here.

१ B adds सिरिप्पहेव

४ B • पूषा • ।

य सो महापुभावो पाणसंसए वट्टए । सा वि रायधूया 'न
 अहमेयंमि अकयपाणभोयणे पाणवित्तिं करेमि' त्ति
 वामकरयलपणामियवयणपङ्कया अणाचिक्खणीयं अवत्यन्तर-
 मणुहवन्ती दुक्खेण चिट्ठइ ॥ एयं मे एत्य कारणं । ताएण
 ५ भणियं । ईदसो एस संसारो । खेत्तणयभूया खु एत्य
 कक्खपरिणईए पाणिणो । ता अल्लं निब्बेएण ॥ तओ मए
 चिन्तियं । साहियं मे कल्लं चेव हिमवन्तपव्वय^१ गयस्सु
 दरिहइग्गयं महोसहिमवलोइऊण गन्धव्वरइनामेण गन्धव्व
 कुमारेण^२ मम वयंसएण । जहा भो हेमकुण्डल, सच्चो खु
 १० एस लोयवाओ, जं अचिन्तो हि मणिमन्तोमहीण पभावो
 'त्ति, जओ एयाए ओसहीए सो पहावो, जेण विदारियट्ठी^३
 वि खग्गाइपहारो इमौए पक्खालणोयएणं पि पणट्ठवेयणं
 तखणा चेव इण्डइ त्ति^४ । दिट्ठपसया य मे एसा । ता
 गच्छामि अहयं हिमवन्तं गेण्हऊण 'तयं ओसहिं उवणेमि
 १५ सिरिविजयस्सु । तओ सुमरिऊण कहंचि गयणगामिणिं
 विज्जं गओ हिमवन्तपव्वयं । गहिया ओसही । 'ओइलो
 हिमवन्ताओ । 'मा सिरिविजयस्सु अच्चाहियं भविस्सुइ' त्ति
 पडिनिवत्तो वेएण । पत्तो एयं निउअं, खीणयाए वेयागमणेण
 वीसमणनिमित्तं ओइलो इइइं, कयं चलणसोयं उवविट्ठो

१ C गुफा० ।

२ B ०२२४, E om मम वयंसएण ।

३ D om. all down to लीइ ।

४ E ०लौ ।

५ E om.

६ E लं, B तल ।

७ BE om.

‘कुरवपायवसमीवे, ठिओ मुऊत्तमेत्तं, उच्चलिओ य उज्जेणिं ।
 सुमरिया गयणगामिणी विज्जा, जाव अहिणवगिहीयत्तणेण
 गमणसंभमेण य विमुमरियं मे पयं । तओ सा न वहइ त्ति
 उप्पायमिवाए करेमि । धरणेण भणियं । भो एवं ववत्थिए
 को इइ उवाओ । हेमकुण्डलेण भणियं । नत्थि उवाओ । ५
 अओ चेव रायउत्तविणाससङ्गाए^१ उत्तसइ मे हिययं, पणसइ
 मे मई । सव्वहा न अप्पपुल्लाण समीहियं संपज्जइ त्ति दढं
 विमल्लो हि । धरणेण भणियं । भो अत्थि एस कप्पो, अं सा
 अन्नस्स समखं पढिज्जइ । हेमकुण्डलेण भणियं ‘अत्थि’ ।
 धरणेण भणियं । अइ एवं, ता पढ ; कथाइ अहं ते पयं १०
 ललामि । तओ हेमकुण्डलेण ‘नत्थि अविमओ पुरिस-
 सामत्थस्स’ त्ति चिन्तिय सामन्नसिद्धिं काऊण पढिया
 विज्जा । पयाणसारित्तणेण लद्धं पयं धरणेण । साहियं
 हेमकुण्डलस्स । परितुट्ठो एसो । भणियं च एणे । भो भो
 महापुरिस, दिस्सं तए जीवियं मम समीहियसंपायणेण १५
 रायउत्तस्स ; ता किं^२ ते करेमि । धरणेण भणियं । कथं ते^३
 करणिज्जं ; गच्छ, समीहियं संपाडेहि । तओ हेमकुण्डलेण
 ‘अहो खे महाणुभावय’ त्ति चिन्तिय ‘परत्थं^४ करेज्जासि’
 त्ति भणिऊण दिस्सं ओसच्चिवल्लयखण्डं । पणयभङ्ग^५भौदत्तणेण

१ B कुरवव० ।

२ E ०सासंकार ।

३ B adds पिबं ।

४ E ने ।

५ E परमत्तं ।

६ B भौदत्तलेव ।

गह्विथं ^१च णेण । गम्भो विज्जाहरो, आगम्भो य धरणो
निययसत्थं । अदक्कन्ता कइवि दियहा ॥

असथा य गिरिनइतीरंमि समावासिए सत्थे गवल-
जलयवणा वेस्सिनिवद्धुद्धुकेसहारा वक्कलद्धुनिवसणा ^१कलिय-
५ कोडण्डवावडग्गहत्था सुणयवन्ध्रसंगया सदुत्तं रयमाणा दिट्ठा
धरणेण नाइदूरगामिणा सवरजुवाणय त्ति । मद्दाविद्या णेण
पुच्छिया य । भो किंनिमित्तं रयह त्ति^२ । तेहिं भणियं ।
अज्ज, अत्थि अन्धाणं कालसेणो नाम पत्नीवई ।

अस्स इह विन्हियाओ सत्तिनियानाणि चिन्तयन्तोओ ।

१० न समल्लियन्ति दुग्गं परचक्कभए वि वाहोओ ॥

एक्कसरघायलद्धा अस्स य करिबुभदारणेक्करसा ।

न वि विहल्लन्तसरौरा गच्छन्ति पयं पि केसरिणो ॥

सो खु केसरौ आगओ त्ति आयल्लिय घेत्तूण कोट्ठणं
कलियसरं ^१च एगागौ चैव निग्गओ पत्नीओ । न दिट्ठो ^२च
१५ णेण नग्गोहपायवन्तरिओ केसरौ । गम्भो तस्स समीवं ।
गह्विओ य णेण पट्ठिदेसे । वावाइओ तेण ^३वस्सिज्जण
‘कट्ठारएण केसरौ । तेण वि य से^४ तोडियं’ उत्तिमङ्गखण्डं ।
तओ सो ‘नत्थि मे जीवियं’ ति मल्लमाणो जल्लणपवेस
काउमारद्धो । सुणिओ से एम वुत्तन्तो गेहिणौए । तओ
२० सा वि आवक्कसत्ता तं चैव काउं ववसिया, वारिया वि

१ E धरणं । २ C कलिय० E कलिय० । ३ E om.

४ B om. ५ E om. ६ B करियाह । BE transpose.

पक्षीवद्व्या न विरमद् न्ति । तत्रो तेण पेसिया अन्ने तीए
 बंधारणत्थं पिडणो से आणयणनिमित्तं । वीररसपक्षाणो खु
 सो मयणवच्छसो य । ता न-याणामो, किं पडिवज्जिस्सुद
 न्ति । महादुक्खपौडिया असमत्था य धरिउं इमं सोयादरेयं
 अविज्जमाणोवाया य पडिवज्जिऊण इत्थियाभावं केवलं ॥
 इयम् । धरणेण भणियं । भद्दा, अलं मोएण । दंसेहि^१ मे
 पक्षीवदं । कथाद् जीवावेमि अहयं । तत्रो चक्षणेसु निवडि-
 ऊण हरिस^२वसुप्फुल्लोयणेहिं^३ जंपियं सवरेहिं । अज्ज, एवं
 तुमं देवावयारो विथ आगईए । "ता "तुमं सेव समत्थो
 सि देवं समासासेउं^४ । अन्नं च । जद् अन्नेसु अणुगुहबुद्धी १०
 अज्जस्स, ता तुरियं गच्छउ अज्जो; मा तस्स महाणुभावस्स
 अज्जाहिं भवे । तत्रो घेत्तूण विज्जाहरविदसं ओसहिवसयं
 आहहिय वेसरं कइवयनियपुरिसपरिवारिओ तुरियतुरियं
 गओ सत्यवाहपुत्तो । दिट्ठो य तेणं नगोहपायवतसंमि
 चियगासन्नसंठिओ रुहरधारापरिसिन्नगत्तो सिणेहसारमसइं १५
 १६ रोवमाणौए जायाए संगओ कालसेणो । निवेदओ से
 बुत्तमो सवरज्जाणएण । अयुट्ठमाणो य सुच्छानिमौलिय-
 लोयणो निवडिओ धरणिवट्ठे । धरणेण भणियं । उदयसुदयं
 ति । तत्रो आणीसमुदयं नलिपिपत्तेणं । कूढमोसहिवसयं
 दाज्जसुत्तिमङ्गखण्डं । सिन्नो य णेण,^५ जाव अचिन्नायाए १०

१ E. ०. २ D. om. वहु, E. om. सब. ३ E. वं. ४ E. om.

५ A. देवसमासेउ. ६ CE. om. ७ B. adds. मोसहिवसयद्वयं.

ओसहिपहावस्स पुम्भूवाओ वि अहिचययं दंसणीओ अल-
 खिज्जमाणवणविभाओ उट्ठिओ कालसेणो । तुट्ठा य से
 चरिणी सह परियणेण । चलणेसु निवडिऊण भणियं च
 णेण । अज्ज, पियथमाजीयरक्खणेण संपाडियमहापओयणा तुह
 ५ सन्निया पाणा ; किमेत्थ अवरं भणीयइ । धरणेण भणियं ।
 सम्भसाहारणा सेव महापुरिमपाणा हवन्ति । किमेत्थ
 अहियं । कालसेणेण भणियं । १ता आइसउ अज्जो, जं मए
 कायब्बं ति । धरणेण भणियं । महापुरिमो खु तुमं ; ता
 किं अवरं भणीयइ : तहा वि सत्तेसु दया^१ । कालसेणेण
 १० भणियं । परिवज्जिया जावज्जीवमेव मए अज्जवयणेण पारड्ढी ।
 धरणेण भणियं । कयं मे करणिज्जं । तओ गओ सत्यवाह-
 पुत्तो निययसत्थं ॥

अइक्कन्ता कहवि ढियहा अणवरयपयाणएण । दिट्ठो
 य णेण पक्कसन्धीए उववामट्ठिएण^१ आथामुहीसन्निवेसमि
 १५ आवासिए सत्थे जरओरनिवसणो गेहयविस्सित्तमव्वगन्तो
 खन्धदेमारोविथतिखसूलिओ अओरो सेव ओरो त्ति करिथ
 गहिओ वज्जन्तविरसडिण्डिमं वण्णत्यामं नीयमाणो चण्डाल-
 जुवाणओ त्ति । तेण वि महन्तं सत्यमवल्लोदय सुद्धयाए
 आसथस्स वज्जहयाए जीवियस्स तस्स समीवंमि सेव महया
 २० सहेण जंपियं । भो भो सत्थिया, २सुणेह तुभे । महासर-

१ CE om. १ CE add कावन्ना । १ BCE संवियह । ४ B सुचह ।

निवासी मोरिओ नाम चण्डालो अहं, कारणेण य कुसत्त्वलं
 पयडो, विप्पलद्धुवुद्धोहि य दण्डवासिएहिं अपेक्खिज्जणे चोरे
 अदोसयारी चेव मन्दभागो गिहीओ न्हि । ता मोयावेह,
 भो मोयावेह; मरणागओ अहं अज्जाणं । अन्नं च, मरण-
 दुक्खाओ वि मे इयमभहिं, अं तहाविहनिक्कलक्कपुप्पपुरि- ।
 सज्जियस्स^१ जसस्स^२ विणा वि दोसेणं मदलणं ति । ता
 मोयावेह, भो मोयावेह । तओ सुद्धचित्तयाए चिन्तियं
 धरणेण । न खलु दोसयारी एवं जंपह । कहुणापवसेण
 भणिया णेण^३ आरक्खिया । भो भो कुलउत्तया, मम कएण
 विहौरह मुज्जत्तयं, जाव एयमन्तरेण विस्सविज्जणं नरवदं^४ ।
 दविणपयाणेणवि^५ मोयावेमि एयं । तेहिं भणियं । जह
 एवं, ता लज्जं होहि । तओ घेतूणं नरिन्ददरिसणनिमित्तं
 दौणारसयसहस्समुल्लं मुत्ताहलमालं गओ नरवदसमौवं ।
 दिट्ठो य णेण राया । माहिज्जणं वुत्तन्तं विस्सन्तो चण्डाल-
 न्तरेण नरवदं । कओ से पमाओ । दूयसहिओ य तस्स^६ ।
 मोक्खणनिमित्तं आगओ तमुद्देसं । मोयाविओ एसो । 'तुभे'
 इमस्स जीवियदायग' ति भणिज्जणं पूरया आरक्खिया ।
 'देवाविज्जणं पाहेयं भणिओ' य चण्डालो । भह, मंपाडेहि

१ CE •विज्जस्स । २ BCE कुलजसस्स । ३ CE आवसिक्कया ।

४ B •वरी । ५ B •वेह य मोयावेति । ६ CE सुदे ।

७ B adds पारिवाविज्जणं दृष्टं, CE read दया • ।

८ B om.

समौहियं । 'अज्ज, मा तुह सा अवत्या हवउ, जीए मए
चिय पओयणं' ति भणिजण [कयञ्जलिउडो खिदनिमिय-
जाणकरयलमुत्तिमङ्गो पणमिजण सत्यवाहपुत्तं]^१ गओ
चण्डालो^२ ॥

५. ^१धरणो वि ^२य कहवयपयाणएहिं पत्तो उत्तरावहतिस्सय-
भूयं अयलउरं नाम पट्ठणं । दिट्ठो ^३य राया । बज्जमज्झिओ
तेणं । विभागसंपत्तीए य विक्किणियमणेण भण्डं । समासादओ
अट्ठगुणो लाभो । ठिओ तत्थेव कयविक्कयनिमित्तं चत्तारि
मासे । पुत्थोयएणं च विट्ठत्तं ^४दविणजायं । मंखाविथं च णेण,
१० जाव अत्थि कोडिमेत्तं ति । तओ गहियं मायन्दिमंववहारो-
चियं भण्डं । भराविओ मत्थो । पयट्ठो ^५नियदेसागमण-
निमित्तं महया चउयरेण ।

पइदियहपयाणेण य सवरवह्मगेयसुहियमयजूहं ।

थेवदियहेहि मत्थो पत्तो कायम्भरिं अउविं ॥

१५. ^६वसहमयमहिंसमद्वूलकोलमयमंजुलं महाभौमं ।

माइन्दविन्दचन्दणनिहद्वुसमिसूरकरपसरं ॥

फलपुट्ठतहवरट्ठियपरपुट्ठविमुक्कं ^७विममहसबोलं ।

^८तहकणहकयन्दोलणवाणरवुक्काररमणिज्जं ॥

१ AB om. the passage in brackets.

१ B adds तस्य समीपाच्च

कायस न पुच चित्ते ।

२ B adds तउ ।

३ BCE om

४ B adds यत्थेयं ।

५ D •देशाचममज्झिमं ।

६ CE वसपयसं,

BD correct it in वसपयसं ।

७ B मज्झरसलं ।

८ CE तहकणहकयन्दोलणवाणरवुक्काररमणिज्जं ।

मयणाहदरियहञ्जियसह^१समुत्तत्यफिडियगयजूहं ।
 वणद्वजालावेडियसलमयरायन्तगिरिनियरं ॥
 निहयवराहघोणाहिघायजञ्जरियपल्लोयन्तं ।
 दप्पुदुरकरिनिउरुम्बदलियहिन्तालसंघायं ॥
 तौए वहिऊण सत्यो तिलि पयाणाद^२पल्लममीवे । ५
 आवामिओ य पल्लजलयरमंजणियमंखोहं ॥
 आवामिऊण तौरे^३मरस्स मण्णमि कौलिऊण सुहं ।
 तो रयणौए सत्यो सुत्तो दाऊण^४थाणादं ॥
^५रयणौष्ठ चरिमजामंमि भौमण(य)मिङ्गमह[गह]गहम्भा ।
 अह सवरभिन्नसेणा पडिया मत्थंमि वीसत्ये ॥ १०
 हण हण हण त्ति गहम्भमहमंजणियजुवदमंतासा ।
 अन्नोन्नमंभमा लग्गदीहकोदण्डमंघाया ॥
 तौसे मसहबोहियसत्यियपुरिसेहि मह महाभीमं ।
 जुण्णमह मंपल्लगं मरोहविष्किन्नमरनियरं ॥
 सत्यियपुरिसेहि दढं मेणा दप्पुदुरेक्कवौरेहिं । १५
 आवाए च्चिय खित्ता दिसो दिसं हरिणजूह व्व ॥
 तो वौरसेणपमुहा सवरा सव्वे पुणो वि मिलिऊण ।
 अन्नोन्नतज्जणाजणियरोमपमरा समक्खौणा ॥
 अह निक्खिओ म सत्यो थेवत्तणओ य सवरसेणाए ।
 पयरो पिवौलियाणं भीमं पि भुयंगमं उमह ॥ २०

१ B समुत्तत्यमिडिय० । २ D पल्लव०. B पल्ल० । ३ C सरयमयंकरि,

E सवमयंमि ।

४ CE दाधार ।

५ B add- सव्यंतरमि ।

निष्पिण्डिऊण य मत्थं रित्थं घेत्तूण निरवसेसं पि ।

बन्दं पि किंपि सवरा उवट्ठिथा कालसेणस्स ॥

- भणियं च णेहिं । एयं रित्थं मत्थाओ देव आणीयं
बन्दं च किंपि थेवं । संपइ देवो पमाणं ति । तओ काल-
५ सेणेण पुच्छिया बन्दयपुरिमा । भो कुओ एस मत्थो कस्स
वा मन्तिओ त्ति । एत्थन्नरंमि मीहकयपहारसंरोहणनिमित्तं
मत्थवाहपुत्तेण ^१सहागओ उवलद्धो पच्चभिन्नाओ णेण
संगमो नाम मत्थवाहपुत्तपुरिमो^२ । भणियं च णेण । भइ,
कहिं तुमं मए दिट्ठो त्ति । तेण भणियं । न-याणामो,
१० तुमं चेव आणमि त्ति । कालसेणेण भणियं । अवि आसि
तुमं इओ उत्तरावहपयट्ठस्स मम पाणपयाणहेउणो अविस्सा-
यनामधेयस्स मत्थवाहपुत्तस्स समौवे^३ । संगमेण भणियं । को
कहं वा तुह पाणपयाणहेउ । कालसेणेण भणियं । अत्थि
इओ अइयवरिमंमि कयन्तेणेव केसरिणा कहंचि कण्ठगयपाणो
१५ अहं कओ आसि । तओ इओ उत्तरावहं वच्चभाणेण
केणावि मत्थवाहपुत्तेण न-याणामो कहंचि जीवाविओ^४
न्हि । ता एवं सो मज्झ पाणपयाणहेउ त्ति । तओ सुमरि-
ऊण वुत्तन्नं पच्चभियाणिऊण कालसेणं भणियं संगमेण ।
जइ एवं, ता आसि दिट्ठो तुमए । काससेणेण सबडमाण-
२० मवहण्डिऊण पुच्छिओ संगमओ^५ । भइ, कहिं सो मत्थ-

१ B सह समानओ, CE सह सामचीवलओ । २ BCE om. 'पुत्त' ।

३ E समीरं, C समीव । ४ CE जीवाओ । ५ CE संगमो ।

वाहपुत्तो । तत्रो वाहजलभरिथलोयणेण भणियं संगमएण^१ ।
 भो महापुरिष, देवो विद्याएदं न्ति । कालसेणेण भणियं ।
 कहं विद्य । संगमएण^१ भणियं । सुण, एसो खु तस्स सन्निओ
 चेव सत्यो । आवडिअ य सत्यघाए कोदण्डसरसहाओ दिट्ठो
 मए सवरसंसुहं धावमाणो । 'तत्रो न संपयं विद्याणामि ।^४
 तत्रो एयमायखिज्जण दीहं च नौससिथ 'हा कयमकज्जं' ति
 भणिज्जण मोहमुवगओ कालसेणो, वक्कखाणिलेण वीदओ
 सबरेहि, लद्धा चेयणा । भणियं च णेण । हरे, न एत्थ
 कोद वावाइओ न्ति । सबरेहिं भणियं । न वावाइओ, केवलं
 पहारौकओ न्ति । तत्रो निरुविद्या पडिबद्धपुरिमा, न^{१०}
 दिट्ठो य धरणो । तत्रो एगत्य रित्यं करेज्जण समासामिज्जण
 सत्यं पडिबद्धपुरिमाण य वणकम्ममादसिय धरणगवेसण-
 निमित्तं पयडाविद्या दिमो दिमं सवरपुरिमा । अण्णया य
 'हा दट्ठु कयं' ति चिन्तयमाणो गओ तं गवेसिउं^{११} । न
 दिट्ठो य तेण धरणो । समागओ सत्यं । मिल्लिया मच्च-^{१२}
 सवरा । निवेइयं च णेहिं । देव, न दिट्ठो न्ति । तत्रो परं
 सोगमुवगओ कालसेणो । भणियं च णेण ।

दग्गणजणंमि सुकयं असुहफलं होइ मच्चणजणस्स ।

जह भुयगस्स^{१३} विदिन्नं खौरं पि विसत्तणमुवेद ॥

१ CE संक्षेपे ।

२ BCE om

३ B adds चारचट्ठमि ।

४ AD वदिन्नं, CE विदुं ।

दिक्षा य णेण पाणा मज्झं जायाअ तह य पुत्तस्स ।

एयस्स मए पुण मज्जेव विवरौयमायरियं ॥

ता किं एदणा अयालकुसुमनिग्गमेण विथ निप्फलेणं
वायावित्थरेणं । भो भो सत्थिया, भो भो सबरा । एसा

५ महं पदस्सा ।

अद तं न घडेमि अहं रमिणा विहवेण पञ्चहि दिणेहिं ।

पदमामि सुज्जयज्जयवहजालामिवहंमि किं वज्जणा ॥

एवं च पदसं काज्जण कथं कुलदेवयाए कायम्मरि-
निवासिणीए ओवाइयं ।

१० जद तं महणभावं जीवन्तं एत्थ कहवि पेष्किस्सं ।

दमहि पुरिसेहि भयवद तो तुण्ण वलिं करिस्सामि ॥

एवं च ओवाइयं काज्जण गहियाणयदिवसपाहेया पट्ट-
विद्या धरणगवेसणनिमित्तं दिमो दिमं सबरा । अण्णया वि थ
असन्तविमणदक्खणो गओ तं गवेमिउं ॥

१५ सो पुण धरणो विणिज्जिए सत्थे 'न एत्थ अओ उवाओ'

त्ति चिन्तिज्जण ओसहिवल्लयसेत्तरित्यो घेत्तूण लप्पिं पलाणो
पिट्ठओसुहो^१ । जायाए भएणं च मुढदिमामण्डलं तुरिय-
तुरियं गच्छमाणो पत्तो मुज्जत्तमेत्तसेसे वामरे

वज्जविहवत्तसाहसंघट्टसंभवन्तवणदवं ।

१० वणदवपलित्तकन्दरविणिन्तसौहं ।

लोयणजुयं,^१ विमूढा से चेयणा, निवडियं तालुयं, मिस्त्रायं
 वयणकमलं । तन्नो धरणेण चिन्तियं । अहो दाहणो
 जीवलो गो, अचिन्ता कम्मपरिणई, न मे जीविण्णावि एत्थ
 साहारो त्ति । तन्हावि बाहजकभरियलोयणेण^२ संवाहियं मे
 ॥ अङ्गं । समागया चेयणा । तन्नो अज्जत्तसदं जंपियमिमौए ।
 अज्जत्त, दढं तिमाभिभूय हि । तन्नो सो 'सुन्दरि,
 धीरा होहि, आणेमि उदयं, तए ताव इहेव चिट्ठियच्चं'
 ति भणिकुण आरुढो तरुवरं । ^३पलोदयं उदयं, न उण
 उवलद्धं । तन्नो 'उदयमन्तरेणं न एमा जीवइ' त्ति
 १० "तुवरिट्ठियं पेच्छिकुण" 'तीए य किर रसेण मंगयं
 मिलीभूयमवि^४ सोणियं उदयसारिच्छं इवइ' त्ति ता एएण
 सुमरियपओएणं 'देमि से तुवरिट्ठियारसेणं संपाडिओदय-
 भावं' ^५बाहजिरामोक्कणेण नियमेव रुहरिं, इमिणा य
 वणद्वग्गिणा पइकुण कुहावणोयणनिमित्तं ऊहममं ति;
 १५ अज्जहा निस्संसयं न होइ एसा, विवज्जाए य इमौए किं
 महं जीविणं; अत्थि य मे वणमंरोहणं ओमहि वज्जयं, तेण
 रुहरिमंगएणेव अवणीयवणवेयणो इमौए वि न दुक्ककारणं
 भविस्सइ' त्ति चिन्तिऊण निथक्करियाए पलामपत्तपुडयंमि
 संपाडियं समीहियं ति । गन्नो तीसे समीवं । भणिया एय

१ D corrects जयलं ।

२ ACE •यजं ।

३ CED पु० ।

४ CE उवरिट्ठियं ।

५ CE om. all down to सुमरियपओदय ।

६ BD •निव ।

७ CE om. बाहज D i. marg.

८ CE om.

एसा । सुन्दरि, संपन्नसुदयं, ता पियउ सुन्दरी । पियं च
णाए । समासत्या एसा । उवणीयं च से मंसं । भणियं च
णेणं । सुन्दरि, एयं खु वणदवविवन्नससयमंसं, भुक्खिया य
तुमं, ता आहारसु त्ति । आहारियमिमौए ॥

तन्त्रो कंचि वेसं गमेऊण पयट्ठाणि दिणयराणसारेण १
उत्तरामुहं । पत्ताणि य महासरं नाम नयरं^१ । अत्यमित्रो
सूरिओ त्ति न पदट्ठाणि नयरं । ठियाणि जस्काए । तन्त्रो
अदक्कन्ते जाममेत्ते जंपियं लच्छीए । अज्जउत्त, तिसाभिभूय
न्ति । धरणेण भणियं । सुन्दरि, चिट्ठ तुमं, आणेमि उदयं
नईओ । गहिओ तत्थ वारओ, आणीयसुदयं । पौयं च १०
णाए । पसुत्तो धरणो । चरिमजामंमि य विउट्ठा लच्छौ ।
चिन्तियं च णाए । अणुकूलो मे विही, जेण एभो ईदसं
अवत्थं पाविओ त्ति । ता केण उवाएण इओ वि अहिययरं
मे हवेज्ज त्ति । एत्यन्तरंमि य आरक्खियपुरिसपेक्खिओ
गहियरयणभण्डो खीणगमणसत्तौ पविट्ठो चण्डरुद्धाभिजाणो १५
तक्करो । रुद्धं च से वारं । भणियं चारक्खियनरेहिं । अरे,
अप्पमत्ता हवेज्जह । गहिओ खु एसो, कहिं वचइ त्ति ।
सुयं च एयं लच्छीए, आयसिओ चण्डरुद्धपयसहो । चिन्तियं
च णाए । भवियव्वं एत्थ कारणेण । ता पुज्जामि एयं, किं
पुण इमं ति । कथाइ पुज्जन्ति मे मणोरहा । तन्त्रो २०

- दीहसुंकारपिसुणियं गथा चण्डहृदसमीवं । पुच्छिओ एसो ।
 भइ, को तुमं, किं वा एए दुवारदेसंमि इमं वाहरन्ति ।
 तेण भणियं । सुन्दरि, अलं मए । किं तु पुच्छामि सुन्दरिं
 ‘अवि अत्थि एत्थ कहिंचि थेवमुदयं’ ति । तौए भणियं ।
 १ अत्थि, जइ मे पओयणं साहेमि । तओ चिन्तियमणेणं ।
 अहो धौरया इत्थियाए, अहो साहसं, अहो वयणविआसो ;
 ता भवियव्वमिमीए १पत्तभूयाए त्ति । चिन्तिऊण अंपियं
 चण्डहृदेणं । सुन्दरि, महन्ती खु एसा कहा, न मंखेवओ
 कहिउं पारीयइ । तहावि सुण । संपयं ताव तक्करो अहं,
 १० गरिन्दगेहाओ गहेऊण रयणभण्डं नौसरन्तो नथराओ
 उवण्डो दण्डवामिएहिं । लगा मे मग्गओ१ बड्डया दण्ड-
 वामिया, एगो थ अइयं । खीणगमणमन्तौ थ एत्थ पविट्ठो
 त्ति । १ए थ १अन्धारयाए रयणीए सावेरकयाए जौवियस्स
 साहारणयाए पओयणस्स ‘संपयं च जे अहिससियं’ ति
 ११ मज्झमाणा दुवारदेसभायं निहन्निऊण दण्डवामिया एवं
 वाहरन्ति । तओ ‘संपयं मे समीहिंयं, जइ विहो
 १अणुवत्तिस्सइ’ त्ति चिन्तिऊणं अंपियं लक्खीए । भइ, जइ
 एवं, ता अलं ते १उव्वएणं ; अहं तुमं जौवावेमि, जइ मे
 वयणं म्णेमि । चण्डहृदेण भणियं । आणवेउ सुन्दरो । लक्खीए

१ A पत्तभूया । १ BCE add तओ । ३ B एत्थ ते पुच ।

४ CE अंधारयाए । ५ D अणुवत्तिस्सइ, CE अणुवत्तिस्सति ।

६ A उदयं, D pr. m. Read उदयरं ?

भणियं । सुण । अहं खु माघन्दीनिवाभिणो कन्तिथसेट्ठिस्स
 धूया लक्खिमई नाम पुब्बवेरिएण वि य परिणीया धरणेण ।
 अणिट्ठो मे भत्तारो, पसुत्तो य सो एत्थ देवउत्ते । ता
 अङ्गौकरेहि मं, परिच्चयसु मोमं, पावेउ 'एसो सकम्मसरिसं
 गति' । पहायाए रयणीए गिह्ठीएहिं तुब्बेहिं नरवइसमस्कं ॥
 पि भणिस्सामि अहयं 'एसो 'महं भत्तारो, न उण एमो'
 त्ति । तओ सो चेव भयवओ कयन्तस्स पाङ्कडं भविस्सइ ।
 चण्डहदेण भणियं । सुन्दरि, अत्थि एयं, किं तु अहमेत्थ
 वत्थव्वओ चउचरणपडिवट्ठो । अओ वियाणइ मे तं अगि-
 षीयनामं सब्बलोओ चेव एत्थ महिलियं त्ति । लक्खीए १०
 भणियं । जइ एवं, ता को पुण इह उवाओ । चण्डहदेण
 भणियं । अत्थि एत्थ उवाओ, जइ थेवमुदयं हवइ । तौए
 भणियं 'कहं विय' । चण्डहदेण भणियं । सुण । अत्थि मे
 चिन्तामणिरयणभूया भयवया खन्दहदेण विइला दिट्ठपच्चया
 परदिट्ठिमोहणी नाम चोरगुलिया । तौए य उदयसंजोएण १५
 अञ्जिएहिं नयणेहिं सहस्सलोयणो देवाहिवो वि न पेच्छइ
 पाणिणं, किमङ्ग पुण मच्चलोयवासी जणो । लक्खीए भणियं ।
 जइ एवं, ता कहिं गुलिया । चण्डहदेण भणियं 'उट्ठियाए' ।
 लक्खीए भणियं । जइ एवं, ता किं न अञ्जेमि । चण्डहदेण
 भणियं 'नत्थि उदयं' ति । लक्खीए भणियं 'अहं देमि' । २०

१ CE सो, B सो संपयं नसरिसंजइ ।

२ D संजयं ।

३ CE नइ. D see m.

४ CE उचट्ठियाए ।

चण्डहरेण भणियं 'जीवाविओ भोईए' । दिक्कमुदयं ।
दुवेहिं पि अञ्जियाइं लोयणाइं । भणिया य एसा । सुन्दरि,
अणीणिण सत्यवाइपुत्तंमि न तए गन्तव्वं ति । पडिस्सुय-
मिमौए । मुक्कं रयणभण्डं 'धरणसमीवे । ठियाइं एगदेवे ॥

- ५ पहाया रयणौ । उट्ठिओ धरणौ । गहिओ आरखि-
एहिं । निहालियं रयणभण्डं । उवलद्धं च 'तस्स' समीवे ।
तओ नौणिओ^१ देवउलाओ बद्धो खु एसो । चिन्तियं च
एण । हन्त किमेयं ति । अइवा न किंचि अस्सं; अवि य
पडिकूलस्स विहिणो वियम्भियं ति^२ । पडिकूले य एयंमि
१० अमयं पि ऊ विमं, रज्जू वि 'य किण्हमप्पो, गोपयं पि
साथरो, 'अणू वि य गिरौ, मूमयविवरं पि रमायलं,
मुयणो वि दक्खणो, सुओ वि वडरौ, माया वि भुयङ्गौ,
पयाभो वि अन्धयारं, खन्ती वि कोहो, मइवं पि माणो,
अज्जवं पि माथा, संतोषो वि लोहो, मच्चं पि अलियं,
१५ पियं पि फरुसं, 'कलत्तं पि वेरिओ त्ति' । ता किं इमिणा
वि चिन्तिएणं । एथस्स वसवत्तिणा न तौरए अलहा वट्ठिं ।
इमाओ वि य कयत्यणाओ इमं मे^३ अहियं बाइइ, जं सा
तवस्सिणौ अदिट्ठबन्धुविरहा न दौमइ । अइवा वरं न दिट्ठा

१ CE om.

२ BCE om.

३ D नौविडं ।

४ B om.

५ BCE om.

६ CE अणूय ।

७ CE om. सुयओ वि दुक्खओ,

D i. marg.

८ CE मित्तं ।

९ B adds पिया वि निवारौ

चंथाव विग्गा ।

१० A इमेयं ।

चेव, मा मा वि ने संमगिकलङ्कदूमिथा इमं चेव पाविस्सुह
 त्ति । चिन्तयन्तो नौओ रायडलं । अण्णत्यावो नरिन्दस्स त्ति
 धरिओ रायमगे । अदक्कन्तो वासरो । अवसरो त्ति कलिय
 निवेदओ नरिन्दस्स^१ । देव, सल्लोत्तओ चेव माथापओय-
 कुसलो वाणिययवेसधारी गहिओ महाभुयङ्गो । संपयं देवो ।
 पमाणं ति । तओ राइणा भणियं । किं तेण, वावाएह त्ति ।
 नौओ जेहिं पाणवाडयं, समप्पिओ रायडलकमागयाणं
 वहनिओगकारीणं पच्चइयपाणाणं । भणिया य एए । हरे,
 'देवो 'समाइसइ 'एम तक्करो वावाइयव्वो' त्ति । तेहिं
 भणियं । जं देवो आणवेइ त्ति । 'समप्पिओ 'तेसिं । गया १०
 दण्डवासिया । भणियं चण्डालमहयरेण । हरे, कस्स वावा-
 यणमासवारओ । चण्डालेहिं भणियं 'मोरियस्स'^२ । तेण
 भणियं । लुं सदावेह मोरियं । सदाविओ मोरिओ,
 आगओ य । भणिओ मयहरेण । हरे, मोरिय, एस तक्करो
 देवेण पेसिओ वावाइयव्वो त्ति । ता नेऊण मसाणभूमिं लुं^३
 वावाएहि । 'जाममेत्तावसेओ य वासरो, एण्हिं अवावाइए
 मा रयणौए पमाओ भविस्सइ । 'मोरियएण भणियं । जं
 तुमं भणसि त्ति । समप्पिओ मोरिययस्स पच्चभिन्नाओ य
 णेण । 'कहं सो चेव एसो जौविणदायओ मे सत्यवाइपुत्तो ;

१ B adds भविमारास्सिरसिं ।

२ CE om.

३ In CE this

name is always मोरियय ।

४ CDE om. all down to मा रयणौए ।

५ B मोरियय ।

- अथो कटुं, इमस्म वि ईदसी अवत्य' त्ति चिन्तिऊण विसणो
 मोरियओ। चिन्तियं च णेणं। अहवा पावेन्ति चन्ददिवायरा
 वि मुज्जत्तमेत्तं गहकल्लोसाओ आवइ^१। वज्जमओ य ने
 यामिसाल्लसमाएसो एयस्स दंसणेणं। ता नेमि ताव एयं
 ५ मसाणभूमिं। जाणामि य इमाओ अहट्ठियं वुत्तन्तं। नीओ
 मसाणभूमिं, कोडिया बन्धा, चल्लणेसु निवडिऊणं पुच्छिओ
 य णेणं। अज्ज, अवि सुमरेसि मं आयामुहोए विमोदयं^१।
 धरणेण भणियं। भइ, न सुट्ठु सुमरेमि। मोरियण
 भणियं। कइ न सुमरेसि, जो भवं विद्य अचोरो चेव
 १० 'चोरो' त्ति कलिय गहिओ अहं महया दविणजाएण
 पेच्छिऊण नरवइं तए विमोदओ त्ति। धरणेण भणियं। भइ,
 येवमेयं^१। मोरिएण भणियं। ता माहेउ अज्जो, कइं पुण
 अज्जस्स ईदसी अवत्य त्ति। धरणेण भणियं। भइ, देव्वं
 एत्थ पुच्छु^५ त्ति। मोरिएण चिन्तियं। न एत्थ काल्लक्खेण
 १५ पओयणं, अहिमाणी य एओ कइं कइदस्सइ। किं वा
 कहिएणं। विचिन्ताणि विहिणो विल्लसियाणि। ता किं
 ममेदणा निब्बन्धेण। अहवा कहिं चेवाणेण परमत्यओ
 'देव्वं पुच्छु' त्ति भणमाणेण। ता इमं ताव एत्थ
 पत्तयालं, अं एसो^५ लहुं विसज्जोयइ त्ति। चिन्तिऊण
 २० भणिओ खु एसो। अज्ज, किं वज्जणा अंपिएण; मोत्तूण

१ CE add त्ति। १ CE add मोरिययं। १ CDE •मियं।

५ CE पुच्छिऊणं।

५ B adds ईइ।

विषायं सङ्गं ^१अवक्कमसु । धरणेण भणियं । भद्द, न ^२खलु
 अहं परपाणेहिं अत्तणो पाणे रखेमि^३ । ता वावाएहि मं,
 निद्देसकारौ खु तुमं ति । मोरिएण भणियं । अज्ज, अलं
 मज्झ पाणविणाससङ्गाए^४ । ^५सत्तपुरिषो खु एस राया, न
 अन्हाणं अवराहसए वि य पाणवावत्तिं करेइ । अगच्छमाणे
 य अज्जे अवस्समहमप्पाणं^६ वावाएमि । ता गच्छउ अज्जो ।
 तत्रो 'नत्थि अविमत्रो सज्जणमिणेहस्स' त्ति चिन्तिऊण
 जंपियं धरणेणं । भद्द, जइ एवं, ता अवक्कमामि । मोरिएण
 भणियं । ^७अणुगिहीओ न्हि । दंमिओ से पन्थो । पणमि-
 ऊण य^८ नियत्तो मोरिओ । मित्तोवरोहेण पलाणो धरणो । १०
 चिन्तियं च णेण । अह कहिं पुण सा मुद्धमयत्तोयणा
 भविस्सुइ । नूणमुवरोहमीलयाए मं अणुट्ठविय पासवण-
 निमित्तमुट्ठिया केणावि तक्करेणं समामादया भवे, नौया य
 णेणं, मम विणासामङ्गिणीए न जंपियमिमौए ; अज्जहा कहं
 न दिट्ठ त्ति । अदंसणेणं च ^९तीसे विहसमेव पाणलाहं १५
 मज्जामि त्ति । चिन्तयन्तो पयट्ठो गवेमिउं । एहाओ
^{१०}उज्जवालिषाए ॥

१ D चर०. B अवक्कमोहि ।

२ B ख

३ B रखामि ।

४ B विवासवा० ।

५ CE om. this sentence.

६ BCE •वयं ।

७ B adds देव सहापवाउ ।

८ A om. D blots it out with geru.

९ B नौए ।

१० A •वालिषाए B उज्जवालिषाए D उज्जवालिषाए ;

CE add नौए ।

इसो सो चण्डहो तसो देवउलाओ अवक्कमिऊण गसो
 'उक्कुवालिथं नहं । चिन्तिथं च णेणं । असो दाहणया
 इत्थिवग्गस्स, जमेसा एगपए चेव महावसणपायासंमि
 पक्खिविथ भत्तारं अणवेखिऊण नियकुलं चिविणयंमि वि
 ५ अदिट्ठपुब्बेण मए सह पयइ त्ति ।

हा किह^१ दूरेण ^२जियं विसवग्गभुयङ्गमिहसरहाणं ।

^३कलिकालवण्हिरत्तमिकयन्तचरिथं महिलियाहिं ॥

अमल्लिपद्मगाहौ होइ खणेणं अकन्दरा वग्घी ।

^४अणियत्ता जमभिउडो अणभवक्खामणी महिला ॥

१० महिला आलकुलघरं महिला लोथंमि दसुरियखेत्तं ।

महिला दग्गददारं^५ महिला जोणी अणत्थाणं ॥

विज्जु व्व^६ चञ्चलाओ महिलाउ विमं व पसुहमज्जराओ ।

मच्चु व्व निग्घिणाओ पावं पिव वज्जणिज्जाओ ॥

ता अलं मे एयाएः मा मज्झं पि इणमेव संपाडइस्सइ त्ति

१५ चिन्तिऊण ^७घेत्तणमज्जल्लगं सुवसथं परिचत्ता खु एमा ।

चिन्तिथं च^८ तीए । तहावि मोहणं चेव एयं, जं सो

वावादओ त्ति । ता गच्छामि अन्नत्थ । पयइहा नईतौराए^९ ।

दिट्ठा धरणेण हरिषवसुप्फुल्लोयणेणं । पुष्किया एसा ।

१ B उक्कामालिथं, D उक्कपालिथं CE उक्कपालिथं । २ B कइ, CE कइ ।

३ CE जय । ४ CE कलिकार्यकिय रत्तवि B कलिकालवेत्तिरत्तवि० ।

५ CE चविमिता । ६ A वारं । ७ AD इव । ८ CE वेत्तव च ।

९ A om. १० CE नौराड ।

सुन्दरि, कुत्रो त्वमं ति । तत्रो सा रोविउं पयत्ता । भणिया
 य णेणं । सुन्दरि, मा रोव, ईदसो एस^१ संसारो । आव-
 थाभायणं खु एत्थ पाणिणो । ता अत्थं विषाएण । धक्को य
 अहयं, जेण तुमं संपत्तं ति । तत्रो तीए भणियं । अज्जउत्त,
 पासवणनिमित्तमुट्ठिया गहिया तक्करेण, इत्थीसहावाओ ५
 अज्जउत्तसिण्हेहाइसएण थं न^२ किंपि वाहरियं । ‘अणिष्क-
 माणौ य इत्थिया न चेप्पइ’ ति करिय सुखिज्जण उज्झिया
 इहइ । अत्थं च । तक्करकयत्थणाओ वि मे एयं अहिययरं
 बाहइ, जं तुमं ईदसिं अवत्थमुवगओ दिट्ठो ति । तत्रो ‘न
 अन्नहा मे “वियप्पियं” ति चिन्तिज्जण भणियं धरणेणं । १०
 सुन्दरि, थेवमियं कारणं । न मे उव्वेवकारिणी इयमवत्था
 तुह दंसणेणं । ता किं एदणा । एहि, गच्छन्ह । चिन्तियं च
 णाए । अहो मे पावपरिणई, जं कयन्तमुहाओ वि एस
 आगओ ति । पयट्ठा एसा । समागयाइं विचारउरं नाम
 सन्निवेशं । कथा पाणवित्ती । अत्थमिओ सूरिओ । १५
 अइवाहिया रयणौ । चिन्तियं धरणेणं । एवं कयन्ताभिभूयस्स
 न जुत्तमिह चिट्ठिउं । ता पराणेमि ताव एयं दन्तउर-
 निवासिणो खन्ददेवमाउलस्स समीवं ; पक्खा जहाजुत्तं
 करेस्सामि ति । साहियं लक्खीए । वज्जमयं च तीए ।
 पयट्ठाणि दन्तउरं ॥

१०

१ CE यत्थ ।

२ ACE om.

३ B किंवि, D किंवि वि ।

४ D वययययं ।

इओ य न लट्ठो सत्यवाहपुत्तो त्ति संजायसोएण
 पञ्चइयनिययपुरिमाण समप्पिओ सत्यो कालसेणेण । भणिचा
 य एए । हरे, पावियब्बो 'तुम्हेहिं एम महाणभावस्स गुरूणं ।
 चिन्तियं च णेण । जइ वि न संपन्नमोवाइयं, तद्वावि
 ५ कायम्बरौए जहा भणियमेव बलिविहाणं काऊण पइसं पि
 ताव सफलं करेमि त्ति । पेमिया बल्लिपुरिसनिमित्तं
 सवरपुरिसा । कराविया कायम्बरौए पूया, मज्झिओ गिरिनईए,
 परिहिियाइं वक्कलाइं, कया कणवीरमुण्डमाला, रयाविया
 महामुल्लकट्टेहिं चिया, पयट्ठो चण्डियायणं ॥

- १० इओ य दन्तउरपत्थिओ बिइयदियहंमि अरुणगमे
 चेव कायम्बरिं परिभमन्तंहिं ममामाइओ सत्यवाहपुत्तो
 कालसेणसवरेहिं । बट्ठो वल्लिरज्जूए । पयट्ठाविओ समहिल्लिओ
 चेव चण्डियायणं । गओ थेवं भूमिभागं । दिट्ठं च णेण
 चण्डियायणपासमण्डलं । कीडमं । परिमडियजिणस्स-
 १५ 'उद्देहियखइयकट्टमंघायसंकुलं भुयङ्गमिऊणमणाहवियडवम्भीयं
 'परत्तमुहल्लसउणगणकयवमालं' वियडतस्सन्धवहल्लस्सिरा-
 यड्ढियतिसूलसंघायं पायव'माहावबट्ठ'महिममेममुहपुच्छरु-
 'सिक्ख'मिरोहराचौरनिवहं ति । अवि य

१ BCDE तुम्हेहिं । २ D om.

३ CE •मह •, A •महे • ।

४ D परंतत, CE वरंत ।

५ A •चमोयं ।

६ B साचोवव, CE साचावव ।

७ CE om. महिच ।

८ CE सिचि ।

९ D मिरोहरचौर ।

वायससउन्त^१संवलियगिद्धवन्नेहि^२ विप्फुरन्नेहिं ।
 पडिबद्धसूरकिरणं करङ्ककलियं ममाणं व ॥
 गहभूयज्जरत्तमपिसायसंजणियहिययपरिओसं ।
 बहिरवलिखित्तपसमियनिसुसधरारउग्घायं ॥

तं च एवंगुणाहिरामं चण्डियायणपासमण्डलं सभयं ५
 वोलिक्कण आययणं पेच्छिउं पयत्तो ।

^३धवलवरनरकलेवरवित्थिषुत्तुङ्गघडियपायारं ।
 उभडकबन्धविरहयतोरणपडिबद्धसिरमालं ॥
 मयणाहवयणभीमणविरहयपायारमिहरसंघायं ।
 उत्तुङ्गवेणुलम्बियदौहरपोण्डरियकत्तिस्सयं ॥ १०
 दीणमुहपासपिण्डियबन्दयवीभच्छरुद्धओवासं ।
 निमित्तकरवालवावडकरसबरजुवाणपरियरियं ॥
 विममसमाहयपडुपडहमह्वित्तत्तयसउणसंघायं ।
^४अव्यन्तहयन्तसदुत्तसबरिविलयाजणाइलं ॥
 वियडगयदन्तनिमित्तयभित्तिसमुक्किलमूलसंघायं । १५
 तत्तण्णमेत्तुक्कत्तिथच्चसममोच्छदयगम्भहरं ॥
 पुरिमवसापरिपूरियकवालपञ्जलियमङ्गलपरिवं ।
 उज्झन्त^५विल्लगुगुलुपवियम्भियधूमसंघायं ॥
 सवरवद्धबहिरत्तयगयमोत्तियरहयसत्तियसणहं ।
 चन्दकरधवलदौहरपरिलम्बियचमरसंघायं ॥ २०

१ CE सउल्लिच, translate: चिञ्च or विञ्च ।

२ CE •चछेहिं ।

३ CE धवलनर० । ४ CE चचन्त । ५ D विच्छ० BCE गुगुल ।

हहिरकमव्वालास्मियदौहरवणकोलवधमिडहम् ।

कङ्केलिपल्लवुप्पङ्कनिमिय^१रेहन्तधरणितलं ॥

कोदण्डखगघण्टयमहिमासुरपुच्छवावडकराए ।

कञ्चाइणिपडिमाए विह्वसिथं घोररूवाए ॥

५ तन्त्रो तं दठूण चिन्तियं धरणेणं

सहा सौहस्स वणे पलाइउं वारणस्स य तहेव ।

सुकयस्स दुक्कयस्स य भण कत्य पलाइउं सका ॥

एवं च चिन्तयन्तो कूटो सबरेहि वन्द्रमज्झमि ।

अह बन्धिऊण गाढं पुव्वविहङ्गेहि^२ व खलेहिं ॥

१० एत्यन्तरंमि समागमो चण्डियायणं काकसेणो । पडिओ

चण्डियाए चलणेसु । ^३भणियं च सगगयकरं । भयवद्,

जइ वि न कओ तए महं पसाओ, तहावि जस्यन्तरे वि जहा

न एवं दुक्कभायणं हवामि, तहा तए कायव्वं ति । 'सत्य-

वाहपुत्तावयारकरणेण जं महं दुक्कं, तं तुमं चेव जाणमि'

१५ त्ति ^४चिन्तिऊण भणिओ कुरङ्गओ । हरे, निवेएहि भयवद्देए

बलिं । ^५तेण 'जं देवो आणावेइ' त्ति भणिऊण खित्तो णेए

केसेसु^६ कड्डिऊण भयपरायत्तमव्वगतो दग्गिलओ नाम

खेहवाहओ । ठोइयं रत्तचन्दणमणाहं^७ भायणं । विगयपाणो

विव चचिओ दग्गिलओ । काकसेणेण कड्डियं विज्जुहडा-

१ B रायत ।

२ AD च. B चललेहिं ।

३ CE समगयकरं च ।

४ CE भणिऊण ।

५ CE om. down to चिओ ।

६ A केसे ।

७ CE मंडलम् ।

ङोवभासुरं मण्डलगं, वाहियं ईसि नियभुयासिहरे । भणिओ
 य दग्गिलओ । भइ, सुदिट्ठं जीवलोयं करेहि । १सग्गं
 तए गन्तव्वं जीवियं मोत्तूण । किं वा ते संपाडियउ त्ति ।
 तओ भयाभिभूएण न जंपियं दग्गिलएणं । पुणो वि भणिओ,
 पुणो वि न जंपियं ति । २अणावूरियमणोरहो य न वावाइ- ४
 ण्णइ त्ति विमणो कालसेणो । तं च दट्ठूण चिन्तियं धरणेणं ।
 हन्त मए वि एवं मरियव्वं ति । ता वरं अपेक्खिऊण
 दीणसत्तघायं काऊण खणमेत्तपाणपरिरक्खणेण इमस्स उवयारं
 पढमं त्रिवज्जो न्हि । वावडो वि मे विणिवायकरणेसु कयन्तो,
 एसो वि निव्वओ हवउ त्ति । चिन्तिऊण भणिओ कुरङ्गओ । १०
 भइ, निवेएहि एयस्स महापुरिमस्स, जहा 'भयविमणो खु
 एसो तवस्सौ, ता किं एइणा; अणभिओ अहं पत्यणाए;
 तहावि भवओ पओयणं ३पमाहणौयं सेव पत्येमि एगं पत्यणं'
 ति । निवेइयं कालसेणस्स । भणियं च णेण । जीवियं मोत्तूण
 पत्येउ भइो त्ति । धरणेण भणियं । मोत्तूण एयं मं वावाएसु १५
 त्ति । तओ बाहजलभरियलोयणं ४अह को उण एसो परो-
 वयारतलिक्खयाए ५अप्पाणयं वावायणे समप्पेइ; सुमरावेइ
 मे सत्यवाइपुत्तं ति भणिऊण सुक्खिओ कालसेणो, निवडिओ
 धरणिवट्ठे । वीजिओ किशोरएण । लद्धा सेयणा । भणियं
 च णेण । भइ किशोरय, निरुवेहि एयं, को उण एसो १६

१ A सव', D sec. m. २ CED सवप० । ३ CE सवाचव' ।

४ ABD लोचसेस' । ५ CE om. next 3 words and continue सुवरेइ ।

- महाणभावो सत्यवाहपुत्तस्स चेद्वियं अणुकरेह । निरुविज्जण
भणियं किसोरएण । भो इमाए अणस्सरिसाए आगिईए सो
चेव मे पडिहायइ त्ति । ता सथमेव निरुवेउ पल्लीवई ।
तओ हरिसविसायगम्भिणं निरुविओ णेण पस्सभिस्साओ थ ।
१ कौडिया से बन्धा । खगं मोत्तूण निवडिओ चलणेसु ।
भणियं च णेण । सत्यवाहपुत्त, खमियव्वो 'मह एस अवराहो ।
धरणेण भणियं । भो महापुरिस, अहिप्पेयफलसाहणेण गुणो
खु एमो, कहमवराहो त्ति । कालसेणेण चिन्तियं । मूणं न
एस मं पस्सभिजाणइ त्ति, तेण एवं मन्नेइ ; ता पयासेमि से
१० अत्ताणयं । भणियं च णेण । सत्यवाहपुत्त, किं ते अहिप्पेयं
फलं 'माहियं त्ति । धरणेण भणियं । भइ, पत्युए वावाथणे
एयं उज्झिज्जण 'ममेव मरणमणोरहावूरणं' त्ति । कालसेणेण
भणियं । सत्यवाहपुत्त, किं ते इमस्स 'निब्बेयइमयस्स
मरणववसायस्स कारणं । धरणेण भणियं । भो महापुरिस,
११ अलमियाणि एयाए कहाए । सपाडेउ भवं अत्तणो ममौहियं
त्ति । तओ 'अहो से महाणुभावथ' त्ति चिन्तिज्जण भणियं
कालसेणेण । सत्यवाहपुत्त, न सुमरेमि मं सौहविणवाइयं
नागपोयथं पिव अत्तणो विणासनिमित्तं अत्तणा चेव जीवा-
विज्जण कयग्घसेहरयभूयं' कालसेण । जीवाविओ अहं तए ।

१ B मम E महं । २ D adds किं वा उरिसयारो भवौयइ and om.
माहियं त्ति । ३ A ममं. CE मम । ४ A 'ववूरणं ।
५ BCE om. ६ CE 'भूयमका' ।

अए पुण कओ तुज्ज पबुवथारो ; विओरओ तुमं सत्थाओ,
 पाविओ^१ य अण्णत्तपुब्बं इमं ईदसं अवत्थं ति । तओ
 सुमरिऊण पुब्बवुत्तत्तं पच्चहिथाणिऊण^२ य कालसेणं लज्जा-
 वणथवयणं जंपियं धरणेण । भो महापुरिस, को अहं जीवा-
 वियव्वस्स, तुह चेव पुल्लपरिणई एस ति । कहं च तमं^३
 कयग्घो, ओ दिट्ठमेत्ते वि जणे अन्नाणओ किंपि काऊण
 एवं खिज्जसि ति । ता अलसेदणा । अह किं पुण इमं
 पत्युयं ति । तओ लज्जापराहौणेण न जंपियं कालसेणेण ।
 साहियं च निरवसेसमेव संगमदंसणादयं नियपाणपरिचाय-
 ववसायावसाणं चेद्वियं ति किमोरएणं । तओ 'अहो से^४
 कयवुया, अहो थिरसिणेहया, अहो महाणुभावय' ति
 चिन्तिऊण जंपियं धरणेण । भो महापुरिस, जुत्तमेव
 गुरु^५देवपूयणं पुण्ण^६बालिगन्धचन्दणेहि, न उण पाणिघाएणं ।
 अवि य

होक्खा जले^१ वि जल्लणो होक्खा खीरं^२ पि गोविसाणाओ । १५

अमयरसो^३ वि विसाओ न य हिंसाओ हवइ धम्मो ॥

दाऊण य अहिओयं देवयज्जाण जे खलु अभक्खा ।

घाथन्ति जियसयाहं पावेन्ति दुहाइ ते^४ जरए ॥

ता विरम एथाओ ववसायाओ ति । कालसेणेण भणियं ।

१ A इउ तुमं ईदसिं ।

२ BD om.

३ DCE इयस० ।

४ B पल० ।

५ CE व ।

६ CE विरय ।

अं तुमं भणसि त्ति । ^१तत्रो गामदेसलूङ्ण^२अस्माभावे य
भक्कणनिमित्तं च मोत्तूण कच्चो अणेण कायमरिअडवि-
पविट्ठस्स सत्यस्स पाणिघायणस्स जावज्जीविओ नियमो ।
फुल्लबल्लिगत्थचन्दणेहिं पूइया देवया । नीओ^३ णेण सयल-
५ बन्दसंगओ नियगेहमेव धरणो । कच्चो उचिओ उवयारो ।

भुत्तुत्तरकालंमि य उवणीयं से समत्यरित्यं ति ।

सवराहिवेण तुरियं गहियं अं सत्यभङ्गंमि ॥

करिक्कुम्भसमुत्थाणि य महम्ममुत्ताहलाइ पवराइं ।

दन्ता य गयवराणं चमराणि य जच्चमरौणं ॥

१० घेत्तूण य तं रित्यं दाऊण य किंचि बन्दयाणं पि ।

विहरह अहासुहेणं भणिऊण विमज्जिया तेणं ॥

धरणो वि कालसेणपौईण तत्येव कंचि कालं गमेऊण
विसज्जिओ^४ कालसेणेण, पयडो निययपुरिं, पत्तो य काल-
क्कमेणं । [विस्साओ अस्मापिईहिं नायनेहि य]^५ परितुडो

१५ से गुरुयणो । निग्गया नयरिमहन्तया । पच्चुवेत्तिकयं भण्डं
संखियं^६ च मोल्लेण जाव सवाया कोडि त्ति । इओ
अइक्कन्ते अट्टमासे आगओ देवनन्दी । तस्स वि य निग्गया
नयरिमहन्तया । पच्चुवेत्तिकयं भण्डं संखियं च मोल्लेण जाव

१ CE om. all down to पुक्कवलि० । २ B लूङ्णे, D pr. m.

३ CE add च । ४ D adds समाओ, B i. marg. ५ BCDE om.
the words in brackets; D adds i. marg. sec. m. विस्साओ अस्मापिच
नायनेहिं । ६ B संखीकयं ।

अद्वकोडि न्ति । तन्नो विलिन्नो देवमन्दी । समप्यं
पडरभण्डमोक्षं । सेसेण १य परमणोरहसंपायणेण सफलं
पुरिमभावमणुहवन्तस्स आगया मयणतेरसौ । भणिन्नो य
एसो नयरिमहन्तएहिं 'नीसरेहि रहवरं' । धरणेण भणियं ।
अलं बालकौडाए । पसंसिन्नो नयरिमहन्तएहिं ॥

अदक्कन्तो य से कोइ कालो परत्यसंपायणसुहमणुहवन्तस्स ।
निन्नोइयपायं च णेण नियमुन्नोवज्जियं दविणजायं । समुप्यसा
य से चिन्ता । अवस्समेव पुरिसेण उत्तमकुलपसूएण तिवगो
सेवियव्वो^१ । तं जहा । धम्मो अत्थो कामो य । तत्थ
अपरिचत्तमव्वसङ्गेण अत्थप्यहाणेण होयव्वं ति^२ । तन्नो चेव १०
तस्स दुव्वं संपप्पन्ति । तं जहा । धम्मो कामो य । अलं च ।
एस अत्थो नाम महन्तं देवयाकूवं । एसो खु पुरिमस्स
वड्डमाणं वड्डावेइ,^३ गोरवं जणेइ, महग्घयं उप्पाएइ, सोहग्गं
करेइ, ^४कायामावहइ, कुलं पयासेइ, कूवं ^५पयासेइ, बुद्धिं
पयासेइ^६ । अत्थवन्तो हि पुरिसा अदेन्ता^७ वि लोयाणं ११
सल्लाहणिज्जा हवन्ति । जं चेव करेन्ति, तं चेव तेसिं असोहणं
पि ^८सोहणं वणिज्जाए । अभग्गपणइपत्थणं च अणुहवन्ति
परत्यसंपायणसुहं । ता जइ वि एस मह पुव्वपुरिमोवज्जिन्नो
अइपभून्नो अत्थि, तहावि अल तेण गुहपणइणिममाणेण ।

१ CE उ । २ CE संविचय्जो । ३ CE om. ४ BCDE बहारेइ ।

५ CE सावसा० । ६ D समत्ति. CE उप्पाएइ । ७ CE एवेइइ ।

८ B अदेत्तावा, ACE अदेत्ता । ९ CE om., D i. marg.

ता अक्षं उवज्जिणेमि^१, गच्छामि दिसावणिज्जेणं^२ ति ।
 चिन्तिऊण विस्सत्ता जणणिजणया । अणुमस्सिओ य णेहिं
 गओ महया सत्थेणं समहिंसिओ पुव्वसमुद्दतडनिविट्ठं
 वेजयन्तिं नाम नयरिं । दिट्ठो नरवई । बडमस्सिओ य
 ५ णेणं । निओदयं भण्डं, न समामादओ इट्ठलाभो । चिन्तियं
 च णेण । समागओ सेव जलमिहितड । ता गच्छामि ताव
 परतौरं । तत्थ मे गयस्सु कयाइ अहिलसियपओयणमिद्धौ
 भविस्सुइ त्ति । गहियं परतौरगामियं भण्डं । मंजन्तियं
 पवहणं । पसत्थ^३तिहिकरणजोगेण निग्गओ नयरौओ, गओ
 १० समुद्गतौरं, पूइओ अत्थिजणो, अग्घिओ जलनिहौ । तओ
 वन्दिऊण गुरुदेवण उवाकढो जाणवत्तं । आगद्धियाओ
 वेगहारिणीओ सिखाओ, पूरिओ सियवडो, विमुक्कं जाणवत्तं,
 गम्भए चौणदौवं ति ॥

असया य अइक्कन्तेसु कइवयदिणेसु कुसलपूरिमविमुक्के
 १५ विय नाराए वडन्ते जाणवत्ते गयणयलमन्ममंदिए दिणथरंमि
 आगण्यन्तो विय मेइणिं धुणन्तो विय ममुइं उल्लूकन्तो^४
 विय कुल्लेखलजालाणि पयट्ठो माइओ । तओ एरावणो विय
 गुणुगुल्लेको पडिसोत्तवाहियसरियामुइं^५ खुइओ महसवो,
 विसखा निज्जामगा । तओ समं गमणारम्भेण ओसारिओ
 २० सियवडो जीवियामा विय विमुक्का नङ्गरसिखा निज्जामएहिं ।

१ BCE • चामि । २ A • ज्ज । ३ A om. तिहिकरण, B i. marg.

४ CE • ल्लो, B • लयलो ।

५ A सरिखा० ।

तद्वावि य^१ तत्थ कंचि वेलं गमेऊण विवन्नं जाणवत्तं ।
 जौविद्यसेसयाए समासादयं फल्लग^२, अहोरत्तेण लङ्घिऊण
 जलनिहिं सुवणदीवंमि लग्गो सत्यवाहपुत्तो । चिन्तियं च
 णेणं । अहो परिणई देवस्स । न-याणामि अवत्थं पियथमाए
 परियणस्स य । अहवा किं विसाएणं । एसो चेव एत्थ ।
 पमाणं ति । तन्नो कयलफलेहिं संपादया पाणवित्ती ।
 अत्यमिन्नो सूरिन्नो । कन्नो णेण पल्लवसत्थरो, सीयावणयत्थं
 च अरणौपन्नोएण पाडिन्नो जलणो । वीसमिऊण 'कंचि
 कालं पणमिऊण गुरुदेवए य पसुत्तो य एसो । अदक्कन्ता
 रयणौ, विडड्डो य । 'उग्गन्नो 'अंसुमाली । दिट्ठं च णेण १०
 तं जलणच्छिक्कं सव्वमेव सुवलीह्वयं धरणिखण्डं । चिन्तियं च
 णेण । अहो एयं खु धाउखेत्तं; ता पाडेमि एत्थ सुवण्यं
 ति । कयान्नो इड्डुयान्नो, अक्कियान्नो धरणाणामएण, उल्लयाणं
 चेव संपादया संपुडा, पक्का य सुवण्णमया जाया । एवं च
 कया णेण दस इड्डुयासंपुडसहसुता । निबड्डो भिन्नपोयड्डुन्नो ॥ १५

इन्नो य चौणान्नो चेव सुवण्णसत्थवाहपुत्तसन्नियं
 असारभण्डभरियं अन्नदीवल्लग^३संपावियकच्छिसहियं देव-
 उरगामियं समागयं तमुद्देसं जाणवत्तं । दिट्ठो य भिन्नपो-
 यड्डुन्नो 'मत्थवाहेणं । लम्बिया य नङ्गरा सुवयणाएणेण ।

१ CE om, D adds पडिपुसवादिबौर. B i. marg.

२ D पल्लवमे

B पल्लवो. CE समासारयपल्लवो ।

३ CE नुववात्तं ।

४ CE om.

५ D संभाविय. D see m.

६ ACE om.

समागया निष्कामगा । दिद्वो य एहिं धरणो भणिओ य ।
 भो भो महापुरिस, एसो चौणवत्यव्वगो देवउरगामी जाण-
 वत्तसंठिओ सुवयणो नाम सत्यवाहपुत्तो भणइ, जहा एहिः
 कूलं गच्छन्ह । धरणेण भणियं । भइ, किंभण्डभरियं खु
 १ तं जाणवत्तं । निष्कामएहिं^१ भणियं । अज्ज, विह्वसेण
 २ परिवडिओ खु एसो सत्यवाहपुत्तो विह्वसेण, न सण
 पोहसेणं । ता ३ सुट्ठु न सारभण्डभरियं ति । धरणेण भणियं ।
 जइ एवं, ता ४ अणुवरोहेणं आगच्छउ एत्तियं भूमिं मत्थ-
 वाहपुत्तो । निवेदयं सुवयणस्स । आगओ एसो, भणिओ
 १० धरणेण । सत्यवाहपुत्त, न तए कुप्पियव्वं, पओयणं उद्दिमि-
 ऊण किंचि पुच्छामि त्ति । सुवयणेण भणियं । भणाउ
 अज्जो । धरणेण भणियं । केत्तियस्स ते दविणजायस्स जाण-
 वत्तंमि रित्यं । सुवयणेण भणियं । अज्ज, देवस्स पडिक्कल-
 याए ५ विणट्ठो खु अहयं । तहावि 'पुरिमयारो न मोत्तव्वो'
 १५ त्ति उच्छाहमेत्तभण्डमोक्को सुवण्णसहस्समेत्तस्स घेत्तूण किंपि
 भण्डं देवउरं पयट्ठो न्हि^६ । धरणेण भणियं । जइ एवं, ता
 परिच्चय भण्डं भरेहि मे सन्तियस्स सुवण्णस्स जाणवत्तं ;
 कूलपत्तस्स य भवओ पयच्छिस्सं सुवण्णसरकं ति । सुवयणेण
 भणियं । किं सुवण्णस्सकेण, तुमं सेव वज्जओ त्ति । उण्णिअयं
 २० पुव्वभण्डं । भरियं सुवण्णस्स । ठाविथा संवा । उवाकडो

१ B २२४ ।

२ D पडि० ।

३ CE ता च सुट्ठु ।

४ B नट्ठो ।

५ A त्ति ।

धरणो । दिद्धा य णेण लक्खी । परितुट्ठो एस हियएणं ।
दूमिया य एसा । 'जाया महं एस' त्ति साहित्यं सुवयणस्स
'धरणेणं । आणन्दिओ एसो । पयइं जाणवत्तं । गयं
पच्चजोयणमेत्तं भूमिभागं ॥

एत्यन्तरंमि गयणयल्लचारिणी वेगागमणेणगमयन्ती ।
समुहं अयाल्लविज्जू विय असुहया लोयणाणं 'अरे रे दुट्ठ-
सत्यवाहपुत्त, अकओवयारो अणणजाणियं मए 'कहिं इमं
मईयं दविणजायं गेण्हकण गच्छसि' त्ति भणमाणी
सुवल्हदीवमामिणी समागया सुवल्हनामा वाणमंतरौ । धरियं
जाणवत्तं भणियं च णाए । भो भो निज्जामया, अदाकण '।
पुरिसबल्लिं न एत्य अत्यो घेप्पइ; ता पुरिसबल्लिं वा देह,
अत्यं वा सुयह, वावाएमि वा अहयं ति । [जइ एयाण
एक्कं पि न देह, तओ अणत्यो कए अण तुज्झ भिन्दामि
पवहणं]^१ धरणेण चिन्तियं । अहो णु खलु सुयाविओ
निययरित्यं सुवयणो, उवयारौ य एसो लक्खीसंपायणेण, ^{१५}
एसा य एवं भणाइ । ता इमं एत्य पत्तयाल्लं, अहमेव
पुरिसबल्ली हवामि त्ति । चिन्तिज्जण भणिया वाणमंतरौ ।
भयवइ, अयाणमाणेण मए एवं ववसियं । ता पसौय^२ ।
अहमेव एत्य बलिपुरिसो; मं पडिच्छु त्ति । तीए भणीयं ।
जइ एवं, ता घत्तेहि अप्पाणयं समुहे, जेण ते वावाएमि ^{१०}

१ CE om.

२ A अहं ।

३ ACE om the passage in brackets.

B i. marg. sec. m.

४ CE add भयवइ ।

त्ति । लक्ष्मीए चिन्तियं । अणुग्गिहोया^१ भयवईए । तन्नो
 धरणेण भणियं । वयस्स सुवयण, पावियव्वा तए लक्ष्मी मह
 गुरुणं ति । भणिकुण पवाहिन्नो अप्पा । विद्धो य णाए
 सूलेण, नोन्नो सुवणदीवं^२ । उवसन्ता वाणमंतरी । पयइं
 १ जाणवत्तं^३ देवउराहिमुहं ॥

१० एत्यन्तरंमि दिट्ठो य एसो कण्ठगयपाणो सुवेस्साओ
 रथणदीवपत्तिएणं हेमकुण्डलेणं, पच्चभिन्नाओ य णेण ।
 पुव्वपरिचिया य मा हेमकुण्डलस्स वाणमंतरी । तन्नो 'हा
 किमेयमकच्चमणचिट्ठियं' ति भणिकुण मोयाविन्नो वाण-
 १० मंतरीओ । पुव्वभणिओसहिवल्लयवदयरेण कथं से वणकसं ।
 जीवियसेसेण य पसन्तो एसो पच्चभिन्नाओ य णेण हेम-
 कुण्डलो । पुच्छिओ^४ धरणेणं मिरिविजयवुत्तन्तो । माहिओ
 हेमकुण्डलेण, जहा जीविओ सो महाणभावो त्ति । परितुट्ठो
 धरणो । हेमकुण्डलो य घेत्तूण धरणं पयट्ठो रथणदीवं । पसो 'य
 १५ भुयङ्गन्धव्वसुन्दरीजणारद्धमज्जरगेयरवायड्ठियदिस्सावहाणनि-
 च्चलट्ठियमयजूहं दरियवणकोलघोणाहिघायजज्जरियमहिस्स-
 च्चलियमुत्थाकसायसुरहिगन्धवामियदिमायकं तौरतकरुडिय-
 कुसुममयरन्दवासियासेसविमलजलदुल्लियरायहंसासलमरस-
 हस्सकजिहं महकतस्मिहरावड्ठियकुसुमनियरस्सियवित्तिय-
 च्चलियमुत्थाकसायसुरहिगन्धवामियदिमायकं तौरतकरुडिय-

१ D adds त्ति. CE add चत्तं ।

२ BD सुवण्णमिदीवं ।

३ CE om.

४ A om., Bi. marg. sec. m.

५ CE om.

६ ACE om.

भूमिभागं उद्दामनागवल्लीनिवहसमालिङ्गियासेसपूगफल्लीसण्डं^१
 वियडघणसुरहिमन्दारमन्दिरारद्विज्जाहरमिऊणरदसुहं द-
 रियवणहत्थिपीवरकरायडुणभगसमुत्तङ्गुलन्तचन्दणवणं ती-
 रासन्नट्टियघणतमालतरुवौहिओहमियजलहिजलं तरुणतरु-
 वियडमणहराल^२वालयजलसुहियविविहविहंगनिथरवा^३पूरि- ५
 उद्देसं भिद्धविज्जाहराल^४सुत्तङ्गरयणगिरिसणाहं दीवं नामेण
 रयणमारं ति । अवि य

रयणायरेण धणियं वियडतरङ्गुलन्तवाहाहिं ।

सव्वत्तो पियकामिणिरुद्धरमरौरं व ^५उवगूढं ॥

संपाविज्जण फलहरनमियमहोरुहममिज्जमाणो व्व । १०

परिणयरुडन्तवज्जविहतरुसुसमोवणियपूओ व्व ।

कमलमज्जपाणसेवणजणियकलालावमुहलभमरेहिं ।

कयसागयसम्माणो व्व अद्दगओ ^६चूयतरुसण्डं ॥

उवविट्ठो दीहियातीरंमि, वीसमिओ मुज्जत्तयं, गहियादं
 सहयारफलादं; मज्जियं दौहियाए, कया पाणवित्ती । १५
 पुच्छिओ हेमकुण्डलेण धरणो । कहं तुमं इमीए पाविओ
 त्ति । साहिओ णेण जहट्ठिओ मयलवुत्तन्नो । हेमकुण्डलेण
 भणियं । अहो से कूरहियत्तणं; ता किं ^७एहणा, भण किं
 ते करीयडं^८ त्ति । धरणेण भणियं । कयं मयलकरणज्जं;

१ CE पूरसं. २ A •वालयजल. ३ B •जरि. CE •पूरि. ।

४ B •वत्त. CE •यत्त. ५ A उव. D pr. m. ६ AB चूय. ।

७ A om. एहणा भण किं. ८ B करीयड. ।

किं तु दुत्विधा मे जाया, ता तौए मंजोधं मे करेहि ।
 तओ 'रथणगिरौओ पहाणरथणसंजुयं मंजोएमि' न्ति
 चिन्तिऊण भणियं हेमकुण्डलेणं । करेमि मंजोधं, किं तु
 अत्थि इहेव दीवमि रथणगिरौ नाम पव्वओ । तत्थ
 सुक्कोयणो नाम किन्नरकुमारओ मे भित्तो परिवमह । ता
 तं पेष्किऊण नेमि तं देवउरमेव । तहिं गयस्सु निथमेणेव
 तौए मह मंजोगो भविस्सुह न्ति । पडिस्सुयं धरणेण । तओ
 घेत्तूण धरणं पयट्ठो रथणपव्वयं ।

पत्तो य मऊरमाहयमन्दन्दोलेत्तकयलिसंघायं ।
 मंघायमिलिय^१किंपुरिमज्जकपरिउत्तवणमण्डं ॥
 वणमण्डविविहफलरमसंतुट्टविहंग^२महगम्भीरं ।
 गम्भीरजलहिगज्जियहित्यपिओमत्तमिद्धयणं ॥
 मिद्धयणमिलियचारणमिहरवणा^३रद्धमऊरमंगीयं ।
 मंगीयमुरयघोसाणन्दियनञ्जन्मिहिनियरं ॥
 मिहिनियररवुक्कण्ठियपमञ्जवरमिद्धकिन्नरिनिहायं ।
 किन्नरिनिहायसेवियलवङ्गलवलीहरप्फायं ॥
 कायावन्तमणोहरमणियडविलसन्तरयणनिउत्तम्भं ।
 निउत्तम्भठिउप्पेहड^४मिहहस्सिंधं च रथणगिरिं ॥

तओ य तं पाविऊण महामहसुत्तुङ्गरयणमिहहप्पह-
 निरुद्धरविरहमगं विविहवरमिद्धविज्जाहरङ्गणाकलियगमण-

१ ABD किन्नरय, CE किन्नरकिपुरिच । २ CE रसंतमंभीरं ।

३ B हव । ४ A •हयेधं, D •हयिधं, B •हयिधं, OE •हयिधं ।

चलणालत्तयरसरञ्चियवित्थिणमुत्तासिलायलं दरिविवरविणि-
गयनिष्सरन्नरन्तंकाररवायद्धियदरियवणहत्थिनियरसमाद-
लवियडकडउद्देसं उद्दाममाहवौलयाहृच्छङ्गनिदयरयायास-
विस्ससुहपसुत्तविज्जाहरमिज्जणं अदकोउहस्सेण^१ आहहिउं
पयत्तो । किह

चालियलवङ्गलवलीचन्दणगन्धकुडेण भिमिरेण ।

अवणिज्जन्तपरिस्समसंतावो^२ मज्जरपवणेण ॥

पेक्कन्तो य रुद्धरदरिमन्दिरामलमणिभित्तिसंकन्त-
पडिमा^३वलोयणपणयकुवियपसायणसुयदइयदंसणाहियकुविय-
वियडुसहियणोहसियमुद्धमिद्धङ्गणामणाहं, कत्थइ य 'पयार-
चलिय^४वरचमरिनियरनौह्वारामलचन्दमज्जहनिम्लुद्दामचमर-
चवलविक्खेववौहज्जमाणं, कत्थइ य नियम्बोवइयवियडघण-
गज्जियायलणुभन्तधुयमडाजालनहयल, च्छङ्गनिमियकमदरिय-
मयणाहृहञ्चियरवावूरिउद्देसं, अत्थत्थ सरसघणचन्दणवणु-
च्छङ्गविविहपरिहासकौलाणन्दियभुयङ्गमिज्जणरमणिज्जं ति ।^५
तच्चो आहहिज्जण रयणमिहरं रयणगिरितिलयभूयं^६ तत्थ य
बालकयलौपरिवेडियवियडपौडं सोहाविणिज्जियसुरिन्दभवनं
उत्तुङ्गतोरणस्सम्भनियवरसालिभञ्जियामणाहं मणहरालेख-
विचित्तवियडभित्तिं रुद्धरगवक्खवेदोवसोच्चियं निम्लमणि-

१ CE add य ।

२ A ० वं, D sec. m.

३ B ० चलणो, D ० वलोचय, CE ० चजणेण ।

४ A पार, D sec. m.

५ A om. वर, D blots it out with geru.

६ CE om. तत्थय ।

कोट्टिमं सुरहिकुसुमसंपादयपूत्रोवयारं च गत्रो सुलोयण-
 मन्तिथं मन्दिरं ति । दिट्ठो य णेण गन्धव्वदत्ताए मह वीणं
 वायन्तो सुलोयणो । अद्भुट्ठिओ सुलोयणेणं । संपादओ से
 उच्चिओवयारो । पुच्छिओ सुलोयणेणं हेमकुण्डलो । कुओ
 १ भवं कुओ वा एस महापुरिमो, किंनिमित्तं वा भवओ
 आगमणपओयणं ति । तओ १ सुवेलाओ १ नियं धरणस्स सुवल-
 भूमिसुवल्लभादयं चिन्तियरयणं १ प्पदाणपञ्जवमाणं माहियमा-
 गमणपओयणं । तेण वि उप्पुल्लोयणेण पडिस्सुयं । तओ
 चिट्ठिऊण कइवयदियहे १ गहियाइं पहाणरयणाइ । नोओ य
 १० णेण धरणो देवउरं । सुक्को नयरवाहिरियाए, ममप्पियाणि से
 रयणाणि । भणिओ य एसो । इहट्ठिओ चैव जायं पडि-
 वालसु त्ति । पडिस्सुयं धरणेण १ । गओ हेमकुण्डलो ॥

धरणो पुण वाहिरियाए चैव कंचि वेलं गसेऊण पविट्ठो
 नयरं । दिट्ठो य टोप्पसेट्ठिणा । 'अहो कक्काणागिदं अदिट्ठ-
 १ पुव्वो एगागी य दौसइ, ता भवियव्व एत्थ कारणेणं' १
 ति चिन्तिऊण अहिमयसंभासणपुरस्सरं नोओ णेण गंहं ।
 कओ उवयारो । पुच्छिओ सेट्ठिणा 'कुओ तुमं' ति ।
 माहिओ णेण मायन्दिनिवासनिगमणाइओ देवउरसंपत्ति-

१ B reads भवियं हेमकुण्डलेण सुवेलाउ चइ आगत एसो य सुवन्नसूमीउ
 उयणं पुव्व पहावरयेहिं ता दाणि मे दिहि । वेव वि etc. १ CE निययं ।

२ CE पहाव । ३ CE दिणे । ४ D adds पवनिष्ठ य वेव

५ A कारणं ।

पञ्चवसाणो निययवुत्तन्तो । समप्पियादं रयणादं । भणियो
य ँणेण सेट्ठी । एयादं २संगोवावसु त्ति । संगोवाविद्याणि
सेट्ठिणा ॥

इत्थो य धरणसमुद्दपडणममणन्तरमेव समासासिया
सुवयणेण लच्छी । भणिया य णेण । सुन्दरि, ईदसो एव १
संसारो, विश्वोगावसाणाद् एत्थ संगयादं; ता न तए
मंतप्पियव्वं । न विवस्सो य एम तुज्झ; अवि य मज्झं ति २ ।
तत्थो नियडिप्पहाणाए बाहजलभरियलोथणं जंपियं लच्छीए ।
तए जीवमाणंमि को महं मंतावो त्ति । तत्थो अदक्कन्तेसु
कहवयदिणेसु ज्ञाणवत्तमंठियं ३पह्यं सुवणमवलोदज्जण ४
चित्थियं सुवयणेणं । विवस्सो खु मो तवस्सी, ५पभ्यं च एयं
दविणजायं, तरुणा य से भारिया क्ववई य, संगया य मे
चित्तेण; ता किं एत्थ जुत्तं ति । अहवा इयमेव जुत्तं, जं
दमीए गहणं ति । को नाम अवालिस्सो मयमेवागयं लच्छिं
परिच्चयद् । ता गेण्हामि एयं । तत्थो ६परिहामसज्झा ७
इत्थिय ८ त्ति विद्युद्धनायगाणकूवा कया परिहासा, आवज्जियं
से हियथं । निविट्ठो घरणिसद्दो । ९अत्तट्ठियं सुवण्यं ॥

१ CDE om. २ A om. ३ D inserts here the following
passage, which in B is added on the margin, with many corrup-
tions : मा अई महापुरिस सखिहाव(वे)व दसाउ अदिययरं सुहं पविस्स ति न
तेरद् वेत्तिउं देवो । मा किमणेय अईयवत्तुसीयणेव । तत्तिउ य अहमज्जउणेव ।
मंपावेमि तस्स वचयं पराणेमि यथा रित्तयं च सयवसमोव । ४ CE वज्झयं ।

५ A अविट्ठियं ।

अदकन्ता कदवि दियहा । समागयं कूलं जाणवत्तं । मइया
दरिसण्णिजेण दिट्ठो सुवयणेण नरवई । परितुट्ठो एसो ।
'उस्सुंकमेव तुह जाणवत्तं' ति कओ से पमाओ । गओ
जाणवत्तं ॥

- ५ एत्यन्तरंमि 'चौणदौवाओ आगयं जाणवत्तं' ति सुणि-
जण निग्गओ धरणो । दिट्ठो य णेण सुवयणो लच्छी य ।
परितुट्ठो हियणं, दूमिया लच्छी सुवयणो य । दिन्नं से
आसणं, पुच्छिओ वुत्तन्तं, साहिओ णेणं । तओ सुवयणेण
चिन्तियं । अहो मे कम्मपरिणई, अहो मे पडिक्कलया
१० देवस्स । केवलं कथमकज्ज, न मंपन्नं समौहियं ति ।
चिन्तिज्जण भणियं । अज्ज, मोहणं मंजायं, जं तुमं जौविओ ।
ता गण्हाहि एयं निययरित्यं ति । धरणेण भणियं । सत्य-
वाइपुत्तं, पाणा वि एए तुह मन्तिया, जेण लच्छीए मइ
समागमो कओ । किमङ्ग पुण रित्यं ति ॥ अदकन्ता काद
१५ वेत्ता । भणियं च णेण । एहि, नयरं पविमन्ह । लच्छीए
भणियं । अज्जउत्तं, कम्मं पविमिस्सामो, अज्ज उण अज्ज-
उत्तेणावि इहेव वसियव्वं ति । पडिस्सयमणेण । अभाङ्गिओ
एसो । आलोचियं च लच्छीए सुवयणेण य । जहा, अज्ज एयं
कथपाणभोयणं केणद उवाएण रयणीए वावाइस्सामो ति ।

१ CE भविष्यं, om. all down to सोचनं ।

२ CE लच्छीसमागमो ।

३ D adds कथं चिन्तिवाचुड्डानं ; B i. marg. sec. m.

मव्विओ एमो, पाइओ महुं, काराविओ^१ पाणवित्तिं ।
 अदक्कनो वासरो, ममागया रयणो, अत्युयं सयणिज्जं ।
^२निवलो एमो लच्छी य । तओ मयपराहीणस्स सिमिणए
 विय ^३अव्वत्तं चेदमणुवन्तस्स दिओ इमीए ^४गले पामओ,
^५वल्लिओ य एमो । परिओमवियमियच्छीए लच्छीए सुवयणेण
 य विमूढो धरणो मओ त्ति काऊण उज्झिओ जलनिहि-
 तडे । गयाइं जाणवत्तं । जलनिहिपवणमंगमेण य^६ समासथो^७
 एमो । चिन्तियं च णेणं । हन्त किमेयं ति । किं ताव
 सुविणओ आओ^८ इन्दजालं आओ^९ मदविक्कमो आओ^{१०}
 सच्चयं चेव^{११} त्ति । उवल्लद्धं जलनिहितडं । सच्चं चेव त्ति ^{१२}
 जाओ मे विनिच्छओ । उट्ठिऊण चिन्नियमणेण । अहो
 लच्छीए चरियं, अहो सुवयणस्स पोहमं । अहवा दट्ठगुठो^{१३}
 विय उमग्गपत्थिया, किंपागफलभोगो विय मज्झुलावमाणा,
 दुस्साहियकिच्च व्व दोसुप्पायणो । कालरत्तौ विय तमो-
 वल्लित्ता, ईदमा चेव महिलिया होइ । अवि य ^{१४}

जलणो वि घेप्पइ सुहं पवणो भुयगो ^{१५}य केणइ नएण ।

महिलामणो न घेप्पइ बज्जणहि वि नयमहस्सेहिं ॥

१ ४ A कारिओ .

१ CE सुवणो. B नुवणो pr. m.

२ DB चवत्तं, CE चवत्तं । ३ CE om. ४ B om. next three words

५ A om य . ६ ABD add य । ७ D उयाओ ।

८ B (i. marg.) एयाओ A चार । १० D उयाओ । ११ CE add एथं

AD मूढो ।

१३ CE नि ।

ता किं इमीए। सुवयणत्सु न जुत्तमेयं ति । अहवा
मइरा धिय मयरायवडुणी चेव इत्थिया हवद त्ति ।
विमयविम'मोहियमणेणं तेणावि एयं ववमियं ति ।

एवं च चिन्तयन्तो सेट्ठिनिउत्तेहि कहवि पुरिसेहिं ।

५ सूख्खमवेलाए दिट्ठो बाहोमनयणेहिं ॥

भणिओ य णेहिं । मत्थवाहपुत्त, रयणीए न आगन्ना
तुमं ति मंजायामङ्केण रयणीए चेव तुज्झ अस्सेमणमिमिचं
पेमिया अन्ने टोप्पसेट्ठिण त्ति । कहकहवि दिट्ठो मि मंपयं ।
ता एहि, गच्छन्हः निव्ववेहि अण्येयचिन्ताणलपल्लितं
१ सेट्ठिहियं । तओ 'अहो पुरिमाणमन्तरं' ति चिन्तिऊण
पयट्ठो धरणो, पविट्ठो नयरि, दिट्ठो य णेण सेट्ठो ।
पदरिक्कमि भणिओ सेट्ठिणा । वच्छ, कुओ तुमं, किं वा
विमणदुक्खणो ढोममि त्ति । तओ 'लज्जावणिज्जयं अणा-
चिक्खणीयमेयं' ति चिन्तिऊण बाहोमनयणेण १न जपियं
४ धरणेण । सेट्ठिणा भणियं । वच्छ, सुयं मए, जहा आगयं
जाणवत्तं 'चौणाओ, ता तं तुमए उवक्खं न व त्ति । तओ
मगगयत्तकरं जपियं धरणेण । अज्ज, उवक्खं ति । भोगाद-
रेणेण य पवत्तं बाहसल्लितं । तओ 'नूणं विवक्षा से भारिया,
अज्जहा कहं ईदमो भोगपमरो' ति चिन्तिऊण भणियं

१ CE 'माहिय' ।

२ A एवं' ।

३ ACE read जपियं न किञ्चि

वाचिक्खणीयं ति ।

४ A om. all down to न व त्ति ।

टोप्पसेट्टिणा । वच्छ, 'अवि तं चेव तं जाणवन्ति ति ।
 धरणेण भणियं 'आमं' । सेट्टिणा भणियं । अवि कुसलं ते
 भारियाए । धरणेण भणियं । अज्ज, कुसलं । सेट्टिणा
 भणियं । ता किमस्मिं^१ ते उव्वेवकारणं । धरणेण भणियं ।
 अज्ज, न किंचि आचिखियव्वं ति । सेट्टिणा भणियं । ता ४
 किं विमणो सि । धरणेण भणियं 'आमं' । सेट्टिणा भणियं
 'किमामं' । धरणेण भणियं 'एयं' । सेट्टिणा भणियं
 'किमेयं' । धरणेण भणियं 'न किंचि' । सेट्टिणा भणियं ।
 वच्छ, किमेयं^२ सुलभासिणं । आचिखि सद्भावं । न य
 अहं अजोगो आचिखियव्वस्स, पडिवन्तो य तए गुरु । ११
 तन्तो 'न जुत्तं गुरुआणाखण्डणं' ति चिन्तिऊण जंपियं
 धरणेण । १२ अज्ज, 'अज्जस्स आण' ति^३ करिय ईदसं पि
 भासोयइ ति । सेट्टिणा भणियं । वच्छ, नत्थि अविमन्तो
 गुरुयणाणवन्तोए । धरणेण भणियं । अज्ज, जइ एवं, ता
 कुसलं मे भारियाए जौविणं, न उण सीलेणं । सेट्टिणा १४
 भणियं । कइं विद्याणसि । धरणेण भणियं 'कज्जन्तो' ।
 सेट्टिणा भणियं । कइं विय । तन्तो आचिखिन्तो १५ मे
 भोयणाइन्तो जलनिहि^४ तउपज्जवमाणो मयलवुत्तन्तो । १६ तं
 च सोऊण कुविन्तो १७ टोप्पसेट्टी सुवयणस्स । परिसंठविय

१ BD आगतं चेव जाण०; in B आगतं appears corrected from अविनं

२ CE किमस्मिं । ३ B om. D i. marg. ४ ADCE ति ।

५ CE om. next three words. ६ D तीरपडवावसायो ।

७ CE om. दोष ।

धरणं गच्छो नरवद्वसमौवं । विभक्तो णेण सुवयणं पद
 जहद्वियमेव नरवई । सद्भावित्तो 'रादणा सुवयणो. भणित्तो
 य एसो । सत्यवाहपुत्त, पभूयं ते रित्यं सुणीयइ । ता पुं
 जंपसु, कहमेयं तए विठत्तयं^१ ति । तत्तो अजायामक्खेण
 ५ भणियं सुवयणेण । देव, कुलक्कमागयं । रादणा भणियं ।
 भारिया कहं ति । तेण भणिय । गुहविदसा । तत्तो
 'पुल्लद्वत्तो टोप्पसेट्ठौ । भणियं च णेण । देव, मव्वं अलियं
 ति । सुवयणेण भणियं । किं पुण एत्थ सच्चयं । सेट्ठिणा
 भणियं । धरणमन्नियं रित्यं भारिया यः एयं सच्चयं ति ।
 १० तत्तो संखुद्धियएणं जंपियं सुवयणेण । भो भो अउव्व-
 जोइसिय, को एत्थ पच्चत्तो : रायकुलं खु एयं । "टोप्पसेट्ठिणां
 भणियं । माहारणं रायकुलं, पच्चत्तो पुण, सो चैव औवद
 त्ति । सुवयणेण भणियं । महाराय, न मए धरणस्स नामं पि
 आयालियं ति । परिक्खउ देवो । रादणा भणियं । भो भो
 ५ सेट्ठि, आणेहि धरणं, तुमं पि तं मज्झिअयं ति । पेमिया
 णेहि^२ सह रायपुरिसेहिं निययपुरिमा । आणित्तो य णेहिं
 हियएणाणिक्कमाणो वि सेट्ठिउवरोहभावियचित्तो धरणो,
 इयणेहि य भव^३ हित्यहियथा लक्खि त्ति । 'पुल्लदयाइं
 रादणा, भणियं च णेण । सुन्दरि, टिट्ठो तए एम कहंपि

१ DCE चेह ।

२ BCE विठत्तं ।

३ A पुलोइउ, B पालोईउ ।

४ CE om. डोण ।

५ A adds देवस्स, B om, all down to पुरिमा ।

६ B ० भिह ।

७ DCE पुलो० ।

सत्यवाहपुत्तो । तीए भणियं । देव, न दिट्ठो न्ति । तश्चो
 पुच्छिओ धरणो । सत्यवाहपुत्त, अवि एसा ते भारिया ।
 धरणेण भणियं । देव, किमणेण पुच्छिण्ण ; सुयं^१ चेव
 देवेणं, जं जंपियमिमौए । राइणा भणियं । सत्यवाहपुत्त,
 अओ चेव पुच्छामि । धरणेण भणियं । देव, जइ एवं देवस्स^२ ५
^१अणुबन्धो, ता आसि भारिया, न उण संपयं ति । राइणा
 भणियं । एमो सत्यवाहपुत्तो दिट्ठो तए आसि । धरणेण
 भणियं । देव, एमो चेव जाणद न्ति । ^२राइणा भणिओ
 सुवयणो । सत्यवाहपुत्त, किं दिट्ठो तुमए एस कहिंपि ।
 सुवयणेण भणियं । देव, मए ताव एमो न दिट्ठो न्ति । १०
 राइणा भणियं । होउ, किं एइणा ; साहेह^३ तुम्हे, किं एत्य
 रित्यमाणं^४ । सुवयणेण भणियं । देव, एत्य खलु दममहस्साणि
 सोवस्सिगाण दट्ठामंपुडाण, अन्नं पि येवयं खु^५ सुरित्तं भण्डं
 ति । ^६पुच्छिओ इयरो वि । धरणेण भणियं । देव,
 एवमेयं । राइणा भणियं । भो किंपमाणा खु ते म्पुडा । १५
 धरणेण भणियं । देव, न-याणामि । राइणा भणियं । कहं
 निययभण्डत्तु वि पमाणं न-याणामि । धरणेण भणियं । देव,
 एवं चेव ते कथा, जेण न जाणामि । तश्चो पुच्छिओ
 सुवयणो । भइ, तुमं साहेहि । तेण भणियं । देव, अहमवि

१ A च ।

२ CE om.

३ CE om. all down to सुवयण ।

४ D तुम्हे ।

५ B °यमाणं. CE °परिमाणं ।

६ BD परिभणंति

CE परिभणंति ।

७ CE om. these three words.

८ B यावामि

- निस्संभयं न-याणामि । राइणा भणियं । भो एवं ववत्थिए
 किं मण कायव्वं ति । धरणेण भणियं । देव, थेवमियं^१
 कारणं । किं बङ्गणा जंपिएणं । अविवाडगो अहं एयस्सः
 ता गिण्हउ^२ रित्यं भारियं च एमो त्ति । सुवयणेण भणियं ।
 ४ भो महापुरिस, एयं पि भवओ ^३पह्यमेव, जं मे आलो न
 दिन्नो त्ति । धरणेण भणियं । ^४पमिद्धो ^५अहं आलदायगो ।
 सुवयणेण भणियं । जइ न आलदायगो, ता किमेयं पत्थुयं
 ति । टोप्पसेट्ठिणा भणियं । अरे रे निस्सज्ज पावकस्स, एवं पि
 ववहरिउं एवं जंपमि त्ति । ^६पुणो वि अमरिसाइमण भणियं
 १० टोप्पसेट्ठिणा । महाराय, किं बङ्गणा जंपिएण । जइ एयं न
 धरणमन्नियं रित्यं एमा य ^७भारिया, ता मज्झ मव्वस्स-
 महिंया पाणा नियरणं ति । आणावेउ देवो मयले दिव्वे त्ति ।
 धरणेण चिन्तियं । अवहरिओ खु एमो मह मिणेहाणबन्धेण ;
 ता न जत्तं संपयं पि उदामौणयं काउं ति । जंपियमणेण ।
 ११ देव, जइ एत्थ अणबन्धो तायस्स, ता अलं दिव्वेहिं : अओ
 वि एत्थ उवाओ अत्थि चेव । राइणा भणियं । कहेहि,
 कौदमो उवाओ त्ति । धरणेण भणियं । देव, ते मण संपुडा
 मनामेणं चेव अङ्किय त्ति^८ । राइणा भणियं । किं तुण्ण नामं ।
 धरणेण भणियं । देव, धरणो त्ति । इयरो वि पुच्छिओ ।

१ A *मेयं. B pr. m. २ CE om. these three words ३ CE बङ्गणः ।

४ CE transpose these words. ५ CE om. all down to महापुस ।

६ DD इत्थिवा ।

७ CE om.

तेषु भणियं । देव, सुवयणो न्ति । रादणा भणियं । जद
 एवं, तो छिन्नो खु ववहारो ; नवरं एत्येव आणेह 'कदवि
 संपुडे न्ति । 'तन्नो पेसियं^१ पञ्चउल्लं, आणिया संपुडा,
 निहासिथा रादणा 'बाहिं, न दिट्ठं धरणनामयं । भणियं च
 णेण । भो नत्थि एत्य धरणनामयं । सुवयणेण भणियं । देवो ।
 पमाणं ति । अन्नं च । 'देव, देवस्स पुरन्नो 'एस मन्नं पि
 अन्नियं जंपिऊण अज्ज वि पाणे धारेइ न्ति । जाणियं देवेण,
 जं एएण पमाणीकयं । रादणा भणियं । भो धरण, किमेयं
 ति । धरणेण भणियं । देव, न अन्नहा एयं ; फोडाविऊण मज्झं
 'निक्खेउ 'देवो । तन्नो एयमायलिऊणं संखुद्धो सुवयणो,^२
 हरिमिन्नो टोप्पसेट्ठी । सहाविया सुवययारा, फोडाविथा
 संपुडा, दिट्ठं धरणनामयं । कुविन्नो राया सुवयणस्स लक्खौए
 य । भणियं च णेण । हरे वावाएइ एयं वाणियगवेमधारिणं
 महाभुयंगं, निव्वामेइ 'य एयं मम रज्जाओ विवन्नसौल-
 जीवियं अलक्खि, समप्पेइ य समत्थमेव रित्थं धरणमत्थ-^३
 वाइस्स । अन्नं च । भण. भो महापुरिस, किं ते अवरं
 'कौरड । धरणेण भणियं । देव, अन्नं मे रित्थेण । करेउ
 एव ते पमायं सुवयणस्स अभयप्पयाणेण । तन्नो 'अहो मे
 सुवयणो 'भावय' न्ति चिन्तिऊण भणियं रादणा । सत्त्ववाहपुत्त,

१ A च B कदवसंपुड B कदरु, D कद रु ।

२ CE om. the next

३ D तुप्पे bds.

४ B पोसकव ।

५ A om.

६ B रुद्धमेत्तपि ।

(E पुरिभं) निक्खेइ ।

७ CE om.

८ ACE om.

९ A कौरुव ।

न जुत्तमेयं, तद्वावि अस्मिन्नीयवयणो 'तुमं तिः ता तुमं
 चेव जाणसि । धरणेण भणियं । देवपसाओ न्ति, अणुग्गिणीओ
 अहं देवेण । राइणा भणियं । भो सत्यवाइपुत्त, गेणहाहि
 निचयरित्थं । धरणेण भणियं । जं देवो आणवेइ । तओ
 ५ नरिन्दपस्सउल्लाहिट्ठिओ मह सुवयणेणं गओ वेलाउल्लं धरणो,
 उवगणियं सुवण्यं पस्सउलेण, ममप्पियं धरणम्म । तओ
 धरणेण भणियं । भो सुवयण, परिच्चय विसायं, अङ्गीकरेहि
 पोहमं, देवोवरोहेण कम्म वा खलियं न जायइ न्ति ।
 अन्नं च । भणिओ मए तुज्झ सुवणल्लको, तए पुण
 १० 'महाभावत्तणेण अहमेव वज्जमस्सिओ, न उण सुवणल्लको ।
 भणियं च तए आमि ' किं सुवणल्लकोण, तुमं चेव मे वज्जगो'
 न्ति । अणग्घेयं च एयं संभमवयणं । ता गेणहाहि संपयं, जं ते
 पडिहायइ^४ । एवं च भणिओ ममाणो लज्जिओ सुवयणो ।
 न जंपियं च णेण । तओ दाऊण अट्ठ सुवणल्लको मंपइऊण
 १५ नरवडं तओ^५ काउं मयल्लसुत्थं^६ भण्डम्म गओ टोप्पसेट्ठिगेहं ।
 ठिओ कंचि वेलं मह सेट्ठिणा । उवगयाए भोयणवेलाए
 कथमज्जणा पभुत्ता एए । भुत्तत्तरकाले य चलणेसु निवडिऊण
 भणिओ धरणेण टोप्पसेट्ठी । जाएमि अहं किंचि वत्थुं तायं,
 जइ न करेइ मम पणयभङ्गं ताओ । तओ हरिषवसुप्फुल्ल-
 २० लोयणेण 'अहो अहं कयत्थो, अहो अहं धओ, अहो मम

१ CE om. next three words. २ D 'भाग' । ३ AB 'मह' ।

४ CE add ति ।

५ A om.

६ D सत्थं ।

सुजीवियं, अहो मम सुलद्धो जम्भो त्ति, जम्भो ईद्वेसेणावि
 महाणभावेण सयलसत्तकप्पतरुक्कप्पेण तिड्डयणचिन्तामणी-
 भूएण वि अहं पत्थिज्जामि' त्ति चिन्तिऊण भणियं टोप्प-
 सेट्ठिणा । वच्क, जइ वि सकलत्तं सपुत्तपरियणं^१ दासत्तनिमित्तं
 ममं जाएमि^२, तहावि अहं तुइ महापुरिमचेट्ठिएण^३ आकर-
 मियचित्तो न खण्डेमि ते पत्थणापणयं^४ । धरणेण भणियं ।
 ताय, जइ एवं ता^५ देहि तिमि वायाओ । ईसि विहसिऊण
 'जाय, ओ एगं वायं लोप्पइ^६, सो तिमि वि लोप्पयन्तो किं
 केणावि^७ धरिउं पारीयइ' त्ति भणिऊण टोप्पसेट्ठिणा कयाओ
 तिमि वायाओ । 'ताय, अणुगिहीओ' त्ति भणिऊण
 हेमकुण्डलविज्जाहरविदिक्क^८ महग्गेयपुव्वसमप्पि^९ यरयणसहसं
 मग्गिओ टोप्पसेट्ठिभण्डारिओ । तेण वि य 'जं अज्जो
 आणवेइ' त्ति भणिऊण समप्पियाइं गहिऊण रयणाइं ।
 तओ ताण मज्जे^{१०} अट्ठं गहेऊण टोप्पसेट्ठिम्हा चलणपूयं
 काऊण पुणो विण्णिवडिओ पाएसु 'ताय, एसा सा पत्थण' त्ति^{११}
 भणमाणो धरणो । तओ 'अह^{१२} कहं कलिओ अहमणेण'
 ति सुइरं चिन्तिऊण 'अगहिण य विलक्कीभविस्सइ एओ,
^{१३} निवारिओ अहं इमिण आणागयं चेव' उट्ठविओ धरणो
 'वच्क, पडिवस्सा ते पत्थणा' भणमाणेण^{१४} टोप्पसेट्ठिणा ॥

१ CDE सकलतपुणं । २ CE जायसि, D pr m. ३ A आकरिणिय-

४ D वयणं, CE वयणं । ५ D कट्ठे, A देहि, CE तदेह । ६ A लोप्पेइ

७ CE धारिउं ८ A मणग्गे । ९ A यं । १० AD अट्ठं ।

११ A om., CE अहो । १२ A निवारइ, B pr. m. १३ CE om.

१ तन्त्रो वज्रमन्त्रिन्त्रो^१ सेट्टिणा^२ ३ महया सत्येण समागन्त्रो
 निययनयति^३ । आवासिन्त्रो वाहिं । जात्रो लोयवात्रो, जहा
 आगन्त्रो धरणो त्ति । निग्गन्त्रो राया पच्चोणिं । ४ [पवेसिन्त्रो
 णेण महाविभूईए नेऊण निययभवणं, पृदन्त्रो मज्जणादणा^५
 ५ नियाभरणपञ्चवसाणमुवयारप्पयाणेणं] । ६ गन्त्रो निययभवणं ।
 तुट्ठा ७ य मे जणणिजणया । विह्वं महादानं, कया मव्वा
 ययणेसु पूया । ८ अदक्कन्ता काद वेला । तन्त्रो उवणिमन्त्रियं^९
 महारायं पृदन्त्रो अणेण मविसेमं । मन्त्राणिथा १० य जहाह
 पडिवत्तीए पउरचाउवेज्जाइया, पडिपृदन्त्रो ११ य तेहिं ।
 १२ तन्त्रो पुच्छिन्त्रो जणणिजणएहिं । वच्छ, अवि कहे ते घरणि
 त्ति । धरणेण भणियं । अलं तौए कहाण । चिन्तियं च
 णेहिं । हन्त कथं तौए, जं इत्थिउच्चियं^{१३} । ता अल दमम
 ममघट्टणेण दमिणा जंपिणं । अलन्त्रो अगच्छिम्भं त्ति ।
 एत्यन्तरंमि १४ महापुरिमयाखित्तहिद्यन्त्रो विम्वयवमेणफुल्ल-
 १५ लोयणो १६ कयमुदङ्गसामणावणनिमित्तं पुणो वि धरणममौव
 समागन्त्रो राया । १७ कन्त्रो धरणेण समुच्चिन्त्रोवयारो^{१८} । पुच्छिन्त्रो

१ D om. २ CE वज्रोन्त्रो । ३ CE om. ४ A om महया सत्येण ।

५ D पविट्ठो महाविभूईए and omits all down to पुच्छिन्त्रो जणणि ।

६ CE मज्जण । ७ CE समागन्त्रो । ८ CDE om ९ B अदक्कन्ता

काद कालो । १० A उवणिमन्त्रिय महाराय ११ CE om. १२ ACE om

१३ E वाचियं । १४ D has instead of the following words only

परवदंसवनिमित्तं (पुणो वि i. marg.) आगल वरवई । १५ B कट्टव न

मेमेवावइ । निमित्तं । १६ D has only परिमुट्ठा ये अविजजयथा नउ

कयममेहिं राइयो उच्चियं करविज्जं वरवेव etc १७ A समुच्चिउ वयारो

य आगमणपञ्चोयणं । मिट्ठो से नियथाहिप्पाओ राहणा ।
 तओ चल्लणेषु निवडिऊण भणियं धरणेण । देव, अल्लं
 सुइङ्गेहिं : किं तु 'माणणीओ देवो' त्ति करिय पत्थेमि
 पत्थणीयं । राहणा भणियं । भणाउ अक्खो । तेण भणियं ।
 पयच्छउ देवो 'नियरक्खे मव्वसत्ताणं 'वन्दिमोक्खणं' मव्व-
 सत्ताणमभयपयाणं च' । तओ 'अहो से महाणभावया, अहो
 महापुरिमचेट्ठियं सत्यवाहपुत्तस्स' त्ति भणिऊण आणत्तो
 पडिहारो । हरे कारवेहि चारयघण्टपञ्चोएण मम रक्खे
 मयलवन्दिमोक्खं, मव्वसत्ताणमभयपयाणं च दवावेहि त्ति ।
 तओ 'जं देवो आणवेद' त्ति भणिऊण मंपाडियं देव-
 मामणं । मप्पुरिसचेट्ठिएण य परितुट्ठा से जणणिजणया ।
 'परिओमवियमियच्छेहिं' 'कयमणेहिं' राहणो उचियं
 करणिज्जं । तओ धरणेण सह कंचि वेल्लं गमेऊण
 निग्गओ राथा ॥

धरणो वि चिरयालमिलियवयंसयमसेओ गओ मल्लय-
 सुन्दराभिहाणं^१ उक्काणं । उवल्लूओ य नागल्लयामण्डवमि
 कौलानिमित्तमागओ कुवियं पियपण्हणिं पसायन्तो रेविल्लगो^२
 नाम कुलउत्तगो । मुमरियं लच्छीए । चिन्तियं च णेणं ।

१ CE नियय* । २ B मव्वसत्ताणं । ३ CE om. मव्वसत्ताणम् ।

४ B om. all down to दवावेहि । ५ CE कयं उचियं करणिज्जं ।

६ B कयं वेहि । ७ CE सुदरं । ८ A २२०, CE करेविल्लगो D pu

na., corrects in २२० ; CE continue कोवि मवावओ तओ सुपरियं etc.

अहो णु खलु एवमपरमत्यपेक्षीणि कामिजणहिथयादं
हवन्ति । समागमो संवेगं । गमो य उज्जाणोक्कदेससंठिक्कं
असोयवीहिंयं ।

दिट्ठो य णेण तहिंयं फासुयदेसंमि वियसियवियारो ।

४ सौमगणसंपरिवुडो आयरिओ अरहदत्तो ति ॥

असन्तसुद्धचित्तो नाणो विविहतवसोसियसरीरो ।

निज्जियमयणो वि दढं 'अणङ्गसुहसिद्धितल्लिप्पो ॥

तं पेक्खिज्जण चिन्ता जाया धरणस्स एम लोयंमि ।

जीवद मफलं एक्को चत्तो जेणं घरावामो ॥

५ घरिणो अत्यो सयणो माया य पिया य जीवलोयंमि ।

माइन्दजालसरिसा तहवि जणो पावमायरद ॥

जा वि उवथारबुद्धी घरिणोपमुहेसु मा वि मोहफलं ।

मोत्तूण जओ धम्मं न मरणधम्मोणमुवथारो ॥

सो पुण संपाडेउं न तौरण आसवानिथत्तेहिं ।

६ आसवविणिवित्ती वि य गिहासमं आवसन्तेहिं ॥

निथमा तत्थारम्भो आरम्भेणं च 'वड्डई हिंसा ।

हिंसाअ कओ^१ धम्मो न देसिओ सत्ययारेहिं ॥

पप्पन्ते वि य एसो सज्जेणं सेव जीवलोयंमि ।

नियमेणसुज्झियज्जो ता अलमेएण पावेणं ॥

७ एवं च चिन्तयन्तो पत्तो संगायसरणपरिणामो ।

गुरुपायमूखमणहं सवयंसो निव्वुदपुरं व ॥

अह वन्दिओ य णेणं भगवं सवयंसएण साहं य ।

तेहिं चिय धम्मसाहो दिओ सव्वेसि विहिपुव्वं ॥

उवविट्ठा य सुविमले सुणीण पुरओ उ उववणुच्छे ।

अह पुच्छिथा य गुरुणा कत्तो तुभे न्ति मज्जरगिरं ॥ १

एवं च पुच्छिए समाणे जंपियं धरणेण । भयव, इओ
 सेव अन्हे । अन्नं च ; अत्थि मे गिहासमपरिचायवुद्धी । ता
 आइसउ भयवं, जं मए कायव्वं ति । तओ 'अहो से
 आगिई, अहो' विवेगो' न्ति चिन्तिऊण आसथपरिक्खण-
 निमित्तं जंपियं अरहयत्तेणं । वच्छ, परिचत्तगिहासमेणं १
 निभच्छिऊण नियनियविषयसाकसाहं इन्दियाहं विज्झविय
 कसायाणं निरीहेणं चित्तेणं सयससोक्कनिहाणभूओ संजमो
 कायव्वो । अन्नहा परिचत्तो वि अपरिचत्तो गिहासमो न्ति ।
 सो पुण अणाइविषयभावणाभावियत्तु जीवत्तु अचन्नदुक्क-
 यरो । पवप्पिऊण वि एयं पुव्वकयकसदोसेण केइ न तरन्ति १५
 परिवालितं, सुज्झन्ति निवयकज्जे, परिकप्पेन्ति असया-
 लम्पणाहं ; विमुक्कसंजमा य ते, आउसो, न गिहो न पव्वद-
 यगा उभयसोगविहलं नावन्ति मणयत्तणं । एवं ववत्थिए
 असुणिऊण हेओवाएयाहं अतुक्किऊणमप्पाणयं न जुत्तो
 गिहासमपरिचाओ न्ति । धरणेण भणियं । एवमेयं, जं तुभे १०
 आणवेह । किं तु

જેઓ ગિહાસમો મે વુટ્ટી સમણત્તણં ઉવાણં ।

તુલણા વિ વિભેગો સ્થિય કિલેસવસયાણ સત્તાણં ॥

મયવયા ચિન્તિયં । અહો એ સહજયા, મુણિઓ જોણ

જહટ્ટિઓ સંસારો, સમુપ્પજ્જા જિણધક્કાબોહી । તા પસંહેમિ

૧ અયં સાહેમિ ય દમસ્સ દમીએ દુલ્લહત્તણં, જેણ વચંમગાણ વિ

મે સંવોહો સમુપ્પજ્જદ્દ । મણિયં ચ જેણ । વચ્ચ, ધક્કો તુમં,

નાયં તદ્દ જાણિયવ્વં, સંપત્તા ૧મયલક્કોયદલ્લહા જિણધક્ક-

બોહી । તા ૧જહટ્ટિયાસેવણેણ અયં સેવ સક્કલં કરેહિ,

મંમિલ્લદ્દ ય ૧તુહ સમીહિયં । ન ચલુ અણમત્યનિરદયાર-

૧૦ કુસલમગ્ગા એવંવિહા હવન્તિ, અવિ ય અપરમત્યપેષ્ઠ્ઠિણો

વિસયસોલુયા ય । એયવદયરં ચ નિસુણેહિ મે ચરિયં ।

ધરણેણ મણિયં ‘કહેહ મયવં’ । અરહદત્તાયરિણ

મણિયં । સુણ ।

અતિય દહેવ ૧વાસે અચલહરં નામ નયરં । તત્થ જિય-

૧૧ સત્તૂ રાયા, ૧પુત્તા ય એ અવરાજિઓ સમરકેહ ય । અવ-

રાજિઓ જુવરાયા, દયરો ય કુમારો । દિસા દમસ્સ

કુમારમુત્તીએ હમ્મેણી । એવં ચ અરક્કાનો કોદ કાલો ।

અક્કયા ‘ય વિથક્કો સમરકેસરી નામ પચ્છન્નનરવર્દી । તઓ

અવરાજિઓ તપ્પસાહણનિમિત્તં ગમ્મો । પચાહિઓ એથો ।

૧ CE સચલતિહોવ, B તે હોક. ૧ ED અજટ્ટિય. ૧

૨ A મુલ્લ ।

૪ D adds મારહે. B i. marg.

૫ MSS કુમ્મો ।

૬ D om.

आगच्छमाणेण य मुत्तिमन्तो विय पुणोदश्चो संपत्तो इमेण
 धम्मारामसन्निवेसे सयलमणोरहचिन्तामणी ^१राहो नाम
 आयरिओ त्ति । तं च दट्ठुण समुप्पन्नो एयस्स संवेगो ।
 पुच्छिओ णेण जहाविहं ^२धम्मं । कहिओ ^३जहोवट्ठो परम-
 गुरूहिं । पडिबुद्धो य एसो । खओवसममुवगयं चारित्त-
 मोहणीयं । तओ माइन्दजालसरिसं जीवलोयमवगच्छिय
 पव्वइओ एसो । करेइ तवसंजमुज्जोयं ॥ अन्नया य गुरुपाय-
 मूलंमि अहासंजमं विहरमाणो गओ तगरासन्निवेसं । एत्य-
 न्तरंमि समागया तत्य उज्जेणीओ ^४राहायरियस्स अन्ते-
 वासिणो अज्जराज्जसमासमणसन्तिथा गुरुसमीवं साज्जणो
 त्ति । कथा से ^५उच्चियपडिवत्ती । पुच्छिया निइवसग्ग-
 विहारमुज्जेणीए । कहिओ य णेहिं । सुन्दरो विहारो ;
 केवलं रायपुत्तो पुरोहि्यपुत्तो य अभइया, ते जहोवल-
 द्दोए खलियारेन्ति साज्जणो, तन्निमित्तो उवसग्गो त्ति ।
 तओ ^६एयमायल्लिय चिन्तियमवराजिएण । अहो पमत्तया ^७
 समरकेउणो, जेण परियणं पि न नियमेइ । ता अणुन्नविय
 गुरुं गच्छामि अहमुज्जेणिं । उवसामेमि ^८ते कुमारे, मा
 मंचिणन्तु अबोहमूलाइं । संसारवट्ठणे य साज्जपन्नोसो । अत्थि

१ CE रोहा ।

२ D •विहो, ACE •विहीय धम्मो।

३ CE भयवया चहिंसाइल्ललो धम्मो पडिबुद्धो ।

४ CE रोहायरियअन्तेवासिणा ।

५ BCE वेत्तिं ।

६ A adds य ।

७ CE ह्ये ।

मे तदवसामणसत्ती । तन्नो अणुसविय गुरुं पेसिन्नो गुरुणा,
 समागन्नो उज्जेणिं, पविट्ठो य अज्जराज्जमासमणगण्णे ।
 'कथं से उच्चियकरणिज्जं । समागया भिस्कावेस्सा । पयट्ठो
 एसो । भणिन्नो य साह्हिं । पाऊणया तुभे, ता अच्छह
 १ न्ति । तेण भणियं । न अच्छामि, अत्तलद्धिन्नो अहं, नवरं
 ठवणकुलार्हणिं दंसेह । तन्नो दिन्नो से चेत्तन्नो, दंभियाणि
 कुलाणि, वारिन्नो य णेणं 'एयं' पडणीय'गेहं : मा पवि-
 मेज्जसु' न्ति भणिज्जण नियत्तो चेत्तन्नो । पविट्ठो य एसो
 पढममेव कुमारगेहं । महया सट्ठेण धम्मलाहियमणेणं ।
 २ 'तं च दट्ठूण भौयान्नो अन्तेउरियान्नो । 'हा कट्ठं, इमी
 कथत्थिज्जिस्सह' न्ति चिन्तिज्जण सन्निन्नो य णाहिं 'लज्ज
 निगच्छसु' न्ति । 'तन्नो अवहीरिज्जण बहिराविडं' च
 काज्जण महया सट्ठेण धम्मलाहियमणेणं । एत्यन्तरंमि धम्म-
 लाहसट्ठं सोज्जण हम्मियतलान्नो पट्ठमुहपट्ठया समागया
 ३ कुमारवा । ठक्कियं दवारं । अदमणं वन्दिन्नो णेहिं माह्ण ।
 कथं धम्मलाहणं । भणिन्नो य णेहिं । भो पव्वइयगा',
 नच्चसु' न्ति । तेण भणियं । कहं गौयवाडण विणा
 नचामि । कुमारेहिं भणियं । अहं गौयवाडयं करेमो ।

१ CE om. this sentence.

२ CE = कुलावीरो ।

३ D इमं ।

४ B पडणीयं ।

५ CE om. तं च दट्ठूण ।

६ CE have only अवहीरिज्जमणेह D pr. m.

७ A = विडुं, B बहिरावहिरोविडं ।

८ A adds तं ।

९ CE = न ।

साङ्गणा भणियं 'सुन्दरं' ति । ^१विषमतासं कथं गौय-
 वाइयमणेहिं । अकुड्डो वि हियएणं कुड्डो साह । भणियं च
 णेण । अरे रे गोवासदारया, इमिणा विक्काणेण ममं
 नचावेहं ति । एयं सोऊण कुविथा कुमारा, साङ्गताडण-
 निमित्तं च धाविथा अभिसुहं । तेण वि य 'न अओ ^१
 उवाओ' ति कखिऊण करणापहाणसित्तेण निजुड्डावावर-
 कुसत्तेणं मणियं चैव घेत्तूणं मव्वमंघीसु ^१विओइओ एक्को,
 तओ धाविओ दुइओ, ^२ओ वि तहेव । तओ दुवारसुग्घाडि-
 ऊण गओ माह । एगत्ते ठिओ सज्जायजोगेणं । इयरे वि
 निच्चेट्टा तहेव चिट्ठन्ति । दिट्टा परियणेणं, उदएण सिद्धि- ^{१०}
 ऊण समंभमं वाहित्ता ^३ । जाव न जंपन्ति, तओ निवेइयं
 रायपुरोहियाणं, जहा इमिणा वुत्तन्तेण केणइ साङ्गणा
 कुमारा एवं कथं ति । तओ ते निरुविऊण आचरिय-
 समीवं गओ राया । पणमिओ य णेणायरिओ, भणिओ
 य । भयवं, खमेह ^४ एयमवराहं वासयाणं । आयरिएण ^{१५}
 भणियं । किमेयं ति नावगच्छामि । कहिओ से वुत्तन्तो
^१राइणा । तओ आयरिएण भणियं । वीथरागसासणसंपा-
 यण ^{१०}रइपहावओ विइयपरमत्था परक्कोयभौइयत्तणेण य इह-

१ D adds तओ ।

२ CE विओइया तओ दुवारसु• etc.

३ A विइओ ।

४ CE वाहित्ता ।

५ A adds ने; B एव• ।

६ CE om. all down to तओ आचरियस पुच्छि ।

७ B रको तय्यहावच D corr. एयाव in एव ।

लोयसरीरे दढमपडिबन्धयाए^१ खमेनि सयलसत्ताणं साज्जणो
 न पुण पाणभएणं ति । तद्वावि कारणं पद समायरियं
 जइ केणावि भवे, तन्नो पुच्छावेमि साज्जणो । तन्नो
 आयरिएण पुच्छिया साज्जणो^२ । तेहिं भणियं । भयवं, न
 ४ अन्ने वियाणामो त्ति । आयरिएण भणियं । महाराय,
 नेयमिह^३ साह्महि ववसियं । राइणा भणियं । भयवं,
 साज्जण न एत्थ मंदेहो । आयरिएण भणियं । महाराय,
 जइ एवं, ता एवं भविस्सइ । अत्थि एगो आगम्मुगो साह्मः
 तेण्यमणुचिद्वियं भवे । राइणा भणियं । भयवं, कहिं पुण
 ६ सो साह्म । आयरिएण भणियं । दंसेह से तयं । दंमिओ
 एगेण साज्जणा नाइदूरंमि सेव सात्तसवरममीवे ज्ञाण-
 मंठिओ । पच्चमिस्साओ^४ य राइणा । कुमारवराहलज्जिएणं
 पणमिओ य णेणं । दिओ से धम्मसाहो । भणिओ य पच्छा ।
 ८ भो महामावग, जुत्तमेयं जं तुण्ण सन्तिए रज्जे इमीणं
 १० कयत्थणा कुमारानं अणाहत्तणं च । 'तन्नो बाहज्जभरिय-
 लोयणेण राइणा भणियं । भयवं, लज्जिओ न्नि^५ अहियं
 इमिणा पमायचरिएणं । अत्थि मम एस दोमो; तद्वावि

१ A एवंदयाए । २ B साज्ज । ३ CE नेयं । ४ CE om. ५ AD जो ।

६ CE om. next words. The text in D is in some confusion, it runs thus तत्त (i. marg. बाहज्जभरियलोयणेणं) अहियं राइणा भयवं लज्जिओ न्नि । पुच्छोइए राइणा साज्जणो तत्त बाहज्जभ संवधिमुत्तं रमस्स मिथा विमायचरिएणं । अत्थि etc. ७ A मि, CE om. अहियं ।

भयवं करेह अनुगहं, संजोएह ते कुमारे । साङ्गणा
 भणियं । संजोएमि चरणगुणविहाणेणं न उण अन्नहं ति ।
 राइणा भणियं । भयवं, अणुमयं ममेयं, नवरं कुमारा
 पुच्छियव्वं ति । साङ्गणा भणियं । लज्जं पुच्छेह^१ । राइणा
 भणियं । भयवं, न सक्केन्ति ते जंपिउं^२ । साङ्गणा भणियं ।
 एहि, तत्थेव वच्चाओ; अहं जंपावेमि ति । आगया कुमा-
 राण समीवं । दिट्ठा य एहिं परमजोगिणो व्व निहद्धसयल-
 चेट्ठा कुमारा । आयत्तीकयं च तेसिं साङ्गणा वयणमेत्तं ।
 पुच्छिया य एणे । भो कुमारया, इधिकयत्थणापमायजणिय-
 कण्णतहकुसुमुग्गमपुव्व^३रुवमेयं, फलं तु निरयाइवेयणा । ता
 जइ भे अत्थि पक्खायावो, ता पवव्वज्ज कण्णतरुमहाकुहाडं
 पवव्वज्जं । मोएमि अहं इमाओ उवह्वाओ, भवामि य पर-
 लोयसाइणज्जयाणं महाओ ति । कुमारेहिं भणियं । भयवं,
 अणुगहो ति । लज्जिया अन्हे इमिणा ^४पमायचरिएणं,
 अत्थि ^५णे महन्तो अणुथावो, पवव्वामो य पवव्वज्जं जइ गुरू ।
 अणुजाणन्ति । ^६तओ अणुत्ताया गुरूहिं । संजोइया साङ्गणा
 अङ्गसंघाएण परमगुणसंघाएण य । तओ पवव्वजा पवव्वज्जं ।
 परिणया ^७य तेसिं समणगुणा । ^८एवं जज्जत्तकारीणं अइक्कन्तो

१ CE पुच्छह । २ AD जंपियं । ३ A ०४८०, D ०४८० ।

४ B चरिए for पमाय । ५ CE ओ, B चत्ताय for ओ ।

६ B inserts पुलोइउ रावा साङ्गओ । तउ चरिएण संसिपुत्तं इमल्ल ।

७ CE om. य तेसिं । ८ CE continue ताजं च ।

कोइ कालो । ताणं च पुरोहितकुमारस्स कम्पोदणं विहय-
जिणधम्मसारस्स वि 'बला इमिणा पव्वाविय' त्ति समु-
प्पन्नो गुरुपन्नो, न निन्दिन्नो णेणं नालोदन्नो गुरुणो ।
१ तन्नो मरिक्कणं अहाउयत्तएण समुप्पन्नो ईसाणदेवलोए
२ मुञ्जेइ दिव्वभोए । अइक्कन्तो कोइ कालो रइसागराव-
गाढस्स ।

अस्यया य वरच्छरापरिगयस्स मिलाणाइं सुरहिकुसुम-
टामाइं, पयम्पिन्नो कप्पपायवो, पण्डाअो हिरिस्सिरीअो,
३ उवरत्ताइं देवदूसाइं, समुप्पन्नो दीणभावो, उत्थरियं
४ निदाए, विउडिअो कामरागो, भमडिया दिट्ठी, समुप्पन्नो
कम्पो, वियम्पिया अरइ त्ति । तन्नो तेणं चिन्तियं 'हन्त,
किमेयं' ति । वियाणियाइं चवणल्लिङ्गाइं, विमलो हियणं,
विदाणो परियणो, विलवियं अच्छराहिं । तन्नो 'किमिमिणा
मोहचेट्टिएणं ; पुच्छामि ताव भयवन्तं पउमनाहं तित्थयरं,
५ कहिं मे उववाअो, सुल्लहबोहिअो वा न व' त्ति समागअो
पुव्वविदेहं । पणमिअो तेलोक्कनाहो पुच्छिअो य । सिट्ठं
भयवया । उववाअो ते जम्मुहीवदाहिणं दुभरहं कोसम्बीए
नयरीए । दल्लहबोहिअो तुमं । मंचिणियं तुमए गुरुपन्नोमेण
इमिणा पगारेण अबोहिबोयं । नीमेममाचिस्सिअो पुव्व-
६ भववइयरो । तन्नो तेण चिन्तियं । हन्त एइहमेत्तस्स वि

१ CE om.

२ AD ईसाचं ।

३ B चव० ।

४ B कजेइ ।

५ ACE ०५० ।

गुरुपडणौयभावस्तु दारुणो विवागो न्ति । भयवथा भणियं ।
 भो देवाणुप्पिया, ने ^१ एम येवो । इह खलु इहल्लोगोवयारी
 वि कयक्कुणा बज्जमस्सियव्वो, किमङ्ग पुण परल्लोगोवयारी ।
 परल्लोगोवयारिणो य गुरवो ; जन्मो फेडन्ति मिच्छन्तवाप्तिं,
 पणासेन्ति अन्नाणतिमिरं, ^२ ठवेन्ति परमपयसाहिद्याए
 किरियाए, चोदन्ति खल्लिएसु, ^३ संयवेन्ति गुणरयणे । एवं
 च, देवाणुप्पिया, मोएन्ति जक्खजरामरणरोयसोयबज्जलान्मो
 संसारवासान्मो, पावेन्ति सासयं सुहं सिद्धिं ति । ता एवं-
 विहेसु वि पन्मो गणपन्मोसभावेण नासेद् समत्तं, जणेद्
 अन्नाणं, ^४ चालेद् साज्जकिरियं । तन्मो य से जीवे^५ तहा-
 विहकिलिट्ठपरिणामपरिणए खणमेत्तेणावि, देवाणुप्पिया,
 तहा बन्हेद् कम्मं, जहा पावेद् अण्णभवियं मिच्छन्तमोहं
 ति । अन्मो चेव वेमि ।

समत्तनाणसहिद्या एगन्तपमायवप्पिणो ^१ पुरिसा ।

^२ इहपरभवनिरवेक्खा तरन्ति ^३ नियमेण भवजलहिं ॥ १५

न उण सेस न्ति । देवेण चिन्तियं । एवमेयं, न अन्नहा ।

ता न-याणामि, किंपप्पवसाणो मे एसो अबोहिस्सामो न्ति ।

भयवथा भणियं । येवनिद्याणो खु एसो ; ता अणन्तरभवे

चेव भविस्सद् अवसाणं ति । देवेण भणियं । भयवं, कुन्मो

१ CE स । २ B उचिरेति, D उवेति । ३ BCE संयवेति ।

४ CE चालेद् । ५ AD जीवो । ६ B i. marg., CE om

७ BCE उभयलोभनिरवेक्खा दिक्करंति भवत्तयं न तुय वेस ति ।

सयासाओ । भयवया भणियं । मूयगावरनामाओ नियभा-
उणो त्ति । देवेण भणियं । भयवं, किं पुण तस्स पढमनामं,
केण वा कारणेण इमं से दुदयं ति । भयवया भणियं । सुण ।

पढमनामं से असोगदत्तो ; मूयगो पुण इमेणं कारणेण ।

५ इमीए चेव कोसम्भीए अईयसमथंमि तावसो नान सेट्ठी
अहेमि । सो य दाणाइकिरियासमेओ वि पमाई, वज्जविह-
वसंपओ वि निच्चवावडो । तओ अट्टम्भाणदोसेण मरिऊण
समुप्पओ निययगेहंमि चेव सूयरो । जायं से पुब्बोवभुत्त-
पएसवलोयणेणं जाईसरणं । अन्नया य उवट्टिए पिइदिवसए
१० मिट्ठपाए भोयणे समामन्नाए १परिवेसणवेलाए अवहरिय-
मन्जारमंसाए सूवयारीए २वेलाइक्कमगिहवडभएणं मंम-
निमित्तं पच्छन्नमेव वावाइऊण विसमिओ कोलो ३ । तहा ४
कोहाभिभूओ य मरिऊण समुप्पओ तंमि चेव गेहे भुयत्तम-
त्ताए त्ति । तत्थ वि तं चेव दट्ठूण ५इत्थियं तं च सुवयारिं
१५ भयसंभमाभिभूयस्स परिणामविसेसओ समुप्पन्नं से जाई-
सरणं । विचित्तयाए कम्मपरिणामस्स न गहिओ कमाएहिं
६अणुगमियं च णेणं । एत्थन्तरंमि उवलद्धो सूवयारीए । तओ
णाए कओ कोलाहलो 'मण्यो मण्यो' त्ति । ७तं च सोऊण

१ AD परिभोयव० । २ CE वेलाइक्कमगिह वडमि भएणं ।

३ A om, B i. marg

४ CE om.

५ BCE om. next 4 words.

६ CE अणुगमियं ।

७ B तउ सो० आगवा क०, CE om. त च सोऊण, D om च ।

समागया भोगरवावडगइत्या कसयरा । वावाइओ णेहिं ।
 समुप्यओ य तथा अकामनिष्कराए मरिऊण निययपुत्तस्स
 चेव नागदत्ताभिहाणस्स बन्धुमईए भारियाए कुच्छिंसि
 पुत्तत्ताए त्ति । जाओ उच्चियसमएणं । कयं च से नामं
 असोगदत्तो त्ति । तओ अदक्कन्तसंवच्छरस्स तं चेव सूवयारिं १
 पेच्छिय जणणिजणए य अचिन्तियाए कससामत्यस्स समुप्यन्
 'से जाईसरणं । चिन्तियं च णेणं । वड्डया जणणी, सुओ
 चेव य पिया । 'अओ 'पेच्छणयसमानस्स धिरत्यु मंसार-
 वासस्स । ता कहमहं वड्डयं चेव जणणिं सुयं च तां वाह-
 रेमि त्ति । पडिवन्नं मयगवयं । जाओ लोयवाओ 'अहो १०
 एस मूयगो' त्ति । एवं १२ अदक्कन्ता द्वात्तम संवच्छरा ।
 समागओ 'तत्य चउणाणाइसयमंपओ मेइनाओ नाम मुणि-
 वरो । मुणिओ य से अणेण हिययभावो । पेसिओ वयण-
 विस्वासकुसलो १३समङ्गलाभिहाणो दसौ नागदेवगेहं, भणिओ
 य एसो । १४वत्तव्यओ तए तत्य गिहाल्लिन्दगनिविट्ठो असोग- १५
 दत्तो । जहा । भो कुमारया, पेसिओ हि गुहणा, सो १६
 एवं भणार ।

१तावस किमिणा मूलव्वएण पडिवज्ज जाणित्तं धम्मं ।

मरिऊण सूअरोरग जाओ पुत्तस्स पुत्तो त्ति ॥

१ BCE om.

२ CE om, B i. marg.

३ CE om.

४ A adds च ।

५ BCE वत्तव्यो ।

६ A भणार ।

७ Perhaps तव किं इमिहा ।

‘तश्चो ‘जं भयवं आणवेद’ त्ति भण्णुण गच्छो सो
 रिखी । माहिश्चो गुरुसंदेशश्चो । पणामपुब्बयं भणियं च
 णेणं । भयवं, कथं सो गुरु । इमिणा भणियं । कुमार.
 मक्कावयारे चेइयंमि । तेण भणियं । एहि, गच्छन् ।
 ५ विन्दिश्चो मूयगपरियणो । चिन्तियं च णेणं । अहो मामत्यं
 भयवश्चो ; ता जाउ एसो, कयाइ सोहणयरं भवे । गच्छो
 मेहनायगुरुममीवं । वन्दिश्चो गुरु । धम्मसाहिश्चो गुरुणा ।
 पुब्बिश्चो असोगदत्तेणं । भयवं, कहं पुण तुमं मईयं वुत्तन्तं
 जाणामि । तेण भणियं । नाणबलेणं ति । ‘अहो ते’
 १० नाणादसश्चो’ त्ति विन्दिश्चो असोगदत्तो । ११ तश्चो भयवया
 ‘पडिबुज्झिस्सइ’ त्ति नाऊण कहिश्चो से धम्मो । पडिबुद्धो
 एसो । पुब्बवामणाए च नावगयं से मयगाभिहाणं । ता एण
 कारणेण दमं से दइयं नामं ति ।

एवं च सिट्ठे ममुप्पश्चो से पमोश्चो । पुब्बिश्चो य
 १ भयवं । अहं कहिं केण वा पगारेणं अहं संबुज्झिस्सं ति ।
 भयवया भणियं । वेयडूपप्पए नियकुण्डलं जुवल्लयदरिमणेणं
 २ भविस्सइ ते पडिबोहो । तश्चो वन्दिऊण भयवत्तं गच्छो
 कोसमिं नयरिं । टिट्ठो मयगो साहिश्चो से वुत्तन्तो, ‘अहं

१ BCE om, next 6 words B adds the first five i. marg.

२ B सं. ३ CE से । ४ CE om, next 5 words, B i. marg.

५ D ०जिह्व, B ०जिह्व । ६ D corrects this in ०जिह्व ।

७ CE om, next 3 words, B i. marg. ८ BCE om, next 2 words

उष्णान्निभो भयवया । सबहुमाणं हत्ये गेषिहजण^१ भणिओ
 य एसो । 'ता अवस्समहं तए पडिबोहियव्वो त्ति । तेण
 भणियं । जइस्समहं जहासत्तीए । तओ तेण नौओ वेयडु-
 पव्वयं, दंसियं सिद्धाययणकूडं । भणिओ य एसो । भो मम
 दुवे चेव अन्नपियाणि एत्थ जन्मि, इमं सिद्धाययणकूडं
 रथणावयंसगाभिहाणं च कुण्डलजुवलं^२ ति । ता चिट्ठ उ इमं
 इहं, कायव्वं तए पुव्वसाहियं ति । निमित्तं सिद्धासंघायविव-
 रेगदेसे कुण्डलजुवलं^३, ममप्पियं च इमस्स चिन्तामणिरयणं ।
 भणिओ य एसो । एयं खु चिन्तामेत्तपडिवस्सहायभावं
 साहेइ इहलोखपडिवद्धं एगदिवसे एगपन्नोयणं । ता एय-
 सामत्यओ वेयडुग्गमणमणुचिट्ठियव्वं ति । पडिवस्समणेण ।
 आगया कोसमिं । गओ देवो निययविमाणं । वावओ
 काळकमेणं । समुप्पओ वन्धुमईकुष्णीए । जाओ^४ से सरय-
 समयंमि सहयारेसु दोहलो । असंपव्वमाणे य तंमि समु-
 प्पन्ना से अरई, पव्वायं वयणकमलं, पौडिओ गबो, संजायं ।
 किसत्तणं । एत्थत्तरंमि पयहो सोयवाओ । अओ एसा
 'असंपादयदोहला न जीवइ त्ति । तओ माइनेइमोहिणं
 असोदत्तेण 'न तित्थयरभासियं निप्फलं', 'ता भविसुइ न
 अक्खहा वि वेयडुग्गमणं' ति चिन्तिज्जण चिन्तियाइ

१ GE वेपिहज ।

२ A तो, D हसो ।

३ GE कुण्डल, AD sec. m.

४ D कुंडल ।

५ A adds च ।

६ CH om, B i, marg.

७ D adds अवर त्ति ।

८ A om. .

चिन्तामणिरथणसन्निधानमि सहयाराद् । समुप्यन्ताणि य
दमाद् । संपादिशो दोहलो । पसूया एषा । जाशो य से
दारशो । कथं च से नामं अरहदत्तो त्ति ।

पत्तो य बालभावं । तशो सो असोगदत्तो नेद् तं साज्ज-
५ समीवं, पाडेद् चक्षणेसु, ह्यद् य तशो । एवं च अरहदत्तो
कोद् कासो । पत्तो कुमारभावं । साहिशो शेण जिण-
भासिशो धम्मो, न परिणशो 'य तस्स । पुणो वि साहिशो,
पुणो वि न परिणशो त्ति । एवं च अरहदत्तो कोद् कासो ।
पुणो वि कहिशो असोगदत्तेण पुव्वभवद्वयरो, न परिणशो
१० य अरहदत्तस्स । भणिशो य शेणं असोगदत्तो । किमिमाणा
पलविणं ति । तशो सो एयवद्वयरेणेव 'अहो मामत्थं
कथपरिणईए' त्ति चिन्तिज्जण समावन्नं समणल्लिङ्गं । अरह-
दत्तेण वि य परिणीयाशो चत्तारि सेट्ठिदारियाशो ।
भुञ्जमाणस्स पवरभोए अरहदत्तो कोद् कासो ॥

१५ 'तशो परिवालिज्जणमणद्वयारं सामन्नं अहाउयस्स'
अणं देवलोयसुवगशो असोयदत्तो । सुथं च जेणं, जहा
असोगदत्तसमणो पस्सत्तसुवगशो त्ति । तशो समुप्यन्तो
अरहदत्तस्स सोगो । कथं उट्ठेदिहियं । समुप्यन्तो य सो
वन्नकोए । दिशो उवन्नोगो, विस्साशो य ओहिणः अरह-
२० दत्तवद्वयरो । आभोद्वयं च शेणं 'न एष एवं पडिबुज्जद्'

१ A om.

१ GE om. this sentence, B i. marg

२ A अहाउयस्स ।

त्ति । पत्युश्चो उवाश्चो । अयण्डमि सेव समुप्यादश्चो से
वाही । संजायं जलोयरं, परिसुक्ताश्चो भुयाश्चो, सूणं वल्लण-
जुयलं, मिलाणादं सोयणादं, जड्डिया जीहा, पण्डा निहा,
उवगया अरई, समुभूया महावेयणा । विसणो य एसो ।
महाविथा वेक्का । उवसत्थं सव्वसारं । भणियं च णेण ।
अवहर एयं वेयणं । पउत्तादं ओसहादं ; न जाश्चो से
विसेभो । पस्यक्ताश्चो वेक्केहिं । तश्चो वेयणादसयमोहिण
भणियं । न चएमि एयं अणेगतिव्ववेयणाभिभूयं दिवसमेत्त-
मवि^१ मरौरगं धारेउं । ता देह मे कट्टाणि, पविसामि
जलणं ति । एयं सोऊण विहाणा बन्धवा, सुच्छियाश्चो ।
पत्तोश्चो, परोविश्चो^२ परियणो । एत्यन्तरंमि सो देवो सबर-
वेक्कळ्वं काऊण गहियणोणत्तश्चो^३ आगश्चो कोसमिं । उग्घो-
मियं च णेणं अरहत्तघरसमीवे । अहं खु सबरवेक्को फेडेमि
सौमवेयणं, सुणावेमि बहिरं, अवणेमि तिमिरं, पणासेमि
खसरः उल्लूखेमि मलवाहिं, ^४समेमि सूलं, नासेमि ^५उयरं ।
ति । एयं^६ सोऊण बहिश्चो सबल्लमाणं । भणिश्चो य मे
परियणेणं । भइ, अवणेहि इमस्स महोयरं ; जं मग्गियं
दिज्जइ त्ति । तेण भणियं । धम्मवेक्को अहं, न उण अत्य-
लोक्कश्चो ; ता अलं मे अत्येणं । किं तु किञ्चस्यञ्चो एस

१ CE वेयणावासमेतपलं, B वेयणावासमिइ ।

२ CE ववदिचो, B वववदिच । ३ B मोरत्तवत्त, D मोरवत्त, E मोरत्तचो ।

४ A पसमेमि D soc. m, B समामि । ५ B जलोयरं । ६ B add. च ।

वाही, न सुहेणं अवेदं । एतत् खलु परिहरियव्वं नियाणं,
 मेवियव्वो पडिवरको । नियाणं च दविहं हवद, इहलोदयं
 पारलोदयं च । तत्त इहलोदयं अपक्कासेवणजणिमां वायाद-
 'धाउरकोहो, पारलोदयं पावकमं । तत्त 'इहलोदयं पि न
 ५ पारलोदयमंबन्धमन्तरेण' ति पारलोदयं परिहरियव्वं ति ।
 तत्त त्रिं पहाणभावओ मिच्छत्तं । परिहरिए य तंमि
 ममुपपन्नमत्तभावेण पददिवममेव आसेवियव्वाइं नाणचरणाइं,
 कायव्वो पढमचरिमपोरुमीसुं चित्तमलविमोहणो जिणवयण-
 मज्झाओः मांयव्वो विदयपोरुमीए हियाहियभावदंमगो तम्मा
 १० अत्थो, मणवयणकायजोगेहिं न हिंमियव्वा पाणिणो, न
 जंपियव्वमल्लियं, न गेण्हियव्वमदत्तयं, न मेवियव्वमवमं, न
 कायव्वो 'मुक्कादपरिग्गहो, न भुञ्जियव्वं रयणोए, स्वायव्वा
 खन्तो, भावियव्वं महुवं, वज्जणिज्जा माया, निहणियव्वो
 लोहो, हिण्डियव्वं अपडिबद्धेणं, वमियव्वं सेलकाणणुज्जाणेसु,
 १५ वज्जियव्वो आरम्भो, भवियव्वं निरौत्तेणं । एवं च, भो
 देवाणुप्पिया, 'अवेद भवजलोयरं पि, किमङ्ग पुण एयं
 'इहलोयमेत्तपडिबद्धं । 'तओ परियणेण चिन्तियं 'मरणाओ
 वरमिमं' ति । भणिओ य एमो परियणेण । 'भो 'अरहदत्त,
 अलं मरणेणं, एयं करेहि त्ति । 'तओ 'मरणाओ वि एयम-

१ D inserts दोष, B i. marg.

२ BCE add च ।

३ A मुक्काद, CE om. मुक्काद, B i. marg

४ D चविय, A चवेदय ।

५ CE om., B i. marg

द्विधयरं, तद्वावि का अन्ना गद्' त्ति चिन्तिऊण जंपियमणेणं
 'जं वो रोयद्' त्ति । सवरवेज्जेण भणियं । जद् एवं, ता
 पेक्ख मे वेज्जसत्तिं । इयाणिं चेव पक्खवेमि; किं तु
 निष्किण होयव्वं, न दायव्वो मोहपसरो, न सोयव्वम^१-
 कक्काणमित्ताणं, न कायव्वो कुमीलमंसगी, न बड्ढमच्चियव्वं ।
 दहलोयवत्तुं, न मोत्तव्वो अहं, न खण्डियव्वो मम आणत्ती ।
 पडिस्सुयमणेणं । तन्नो आलिहिंयं वेज्जेण मन्तमण्डलं,
 मिलिन्नो नयरिजणवन्नो, ठाविन्नो मण्डलंमि अरहदत्तो,
 मच्चजणसमस्समेव अहिमन्तिऊण पउत्तादं ओसहादं, ठहओ
 धवलपडणं, सुमरिया माहत्याणविज्जा, देवमत्तीए^२ ।
 कोलाहलीकन्नो एमो । तन्नो मोयावेऊण^३ अक्कन्दभेरवे,
 लोडाविऊण महियलंमि, भञ्जाविऊण अङ्गमङ्गादं^४, 'गमिउं
 विचित्तमोहे जम्वालकलमलन्नो अदभीसणो रूवेणं अमोय-
 व्वभासौ^५ (सवणपन्थाओ वि य पुट्ठो किं पुण दंसणस्स)^६
 दरहिगन्धिणा^७ देहेण नियरूवसरिसअट्ठत्तर^८वाहिमयपरि-^९
 वारिन्नो विवागसव्वस्सं पिव पावककस्स निप्फेडिन्नो से
 सुत्तिमन्नो चेव मायावाहि त्ति । टिट्ठो य लोएणं । तन्नो
 विन्धिन्नो लोन्नो । कन्नो णेणं कोलाहलो । अहो महानु-
 भावथा सवरवेज्जस्स, अउव्ववेज्जमगेण अदिट्ठपुव्वेण अन्ना-

१ A adds वचच, D i. marg.

२ BD सुवाविकव्वं ।

३ BCE संवृत्तवार ।

४ CE भमिउं, D pr. m.

५ B लोलीचिक्क ।

६ A om., B i. marg.

७ CE अक्षेय

८ BCE om. वाहि ।

रिभेहिं निष्केडिओ मुत्तिमन्नो चेव वाहिं त्ति । आ
 अक्करियं; पणो अरहदत्तो, वाहिविगमेण समागथा
 निहा । येववेखाए पडिबोहिओ मवरवेक्खेणं । भणिओ यणे
 भइ, पेक्खणोच्चयं महापावकसवाहिं । 'ता तथा करेज्जा
 ५ न उणो जहा इमेणं घेप्पसि त्ति । दिट्ठो अरहदत्तेण
 विन्दिओ एसो । जायं से भयं । भणिओ 'य मवरवेक्खेण
 भइ, मोथाविओ ताव' तुमं मए इमाओ पावकसवाहि
 किलेसाओ, पाविओ आरोगसुहेक्कदेमं । ओओ परं भइ
 मयमेव तथा कायव्वं, जहा मयलपावकसवाहिविगमो हो
 १० तव्विगमे य संपज्झिस्सुह ते जसजराभरणविरुद्धियं एगम
 निप्पच्चवायं आसंभार'मपत्तपुव्वं आरोगसुहं त्ति । अहं
 गहिओ चेव इमिणा पावकसवाहिणा; अवणीया य भव'
 विथ 'काइ मत्ता इमस्स मए, सेभावणयणत्थं च 'ओ
 उत्तिमोवायस्स' त्ति पयट्ठो इमिणा पयारेणं । ता तुमं
 १५ उत्तमोवायं वा पडिवज्ज एयं वा मज्झ मन्नियं चेद्वियं ति
 लोएण भणियं । को उण एत्थ उत्तमोवाओ । मवरवेक्खं
 भणियं । जिणसासणंमि पव्वज्जापवज्जणं । तत्थ ४
 'पडिवज्जाए पव्वज्जाए परिवाल्लिज्जमाणीए जहाविहिं
 संभवइ एस वाही, सिग्घमेव य अवेइ अवसेमं ति । ईइ

१ A तो. D sec. m. २ AB om. ३ A ता। ४ CE ५

चप. B 'मेवसप. D pr. m. ५ B काच. A काइमत्ताइमत्ता ।

६ B om., CE पवज्जाए ।

य मे जाई, जेण न होइ सा इमौए सयलदुखसेलवज्जासणौ
 महापव्वज्जा । तुमं पुण भइ उत्तमजाइगुणओ जोगो इमौए
 महापव्वज्जाए । ता एयं वा गेण्ह, गहियगोणत्तओ मए वा
 मह विहरसु त्ति । लोएण भणियं । भो सुन्दरमिमं तुज्झ
 भाया वि पव्वइओ चेव ; ता एयं ववमसु त्ति । तओ
 अरहटत्तेण अणिच्छमाणेणावि चित्तेणं पडिवन्नमेयं । आगओ
 कोइ तहाविहो माळ्हु । तओ पडिवन्नो एयस्स ममौवे
 पव्वज्झं ढव्वओ, न उण भावओ त्ति । गओ मवरवेज्जो ।
 अइक्कन्ता कइवि टियहा । मिच्छन्तोदणं च ममुप्पन्ना इमस्स
 अरई । तओ परिच्चइय पोइसं, अणवेस्सिऊण निययकुल,
 अगणिऊण वयणिज्जं, अणालोइऊण आयइं परिच्चत्तमणेण
 ढव्वलिङ्गं । आगओ मगिहं । ^१पवत्तो ^२पडिकूलमेवणे । गया
 कइवि वामरा । आभोइयं ढेवणे । कओ से पुव्ववाहौ ।
 विसणो एमो । निन्दिओ लोएणं । संसारमिणेहेणं गविट्ठो मे
 बन्धवेहिं मवरवेज्जो । लट्ठो ढेव्वजोएणं । भणिओ थ गेहिं । ^{१५}
 भइ, कुविओ भो तस्स वाहौ । ता करेहि मे अणुगहं,
 उवमासेहि एयं ति । मवरवेज्जेण भणियं । किं कथमपप्पं
 ति । बन्धवेहिं भणिय । भइ, लज्जिया अन्ने तस्स चरिएणं ;
 तहावि करेह अणुगहं ति । मवरवेज्जेण भणियं । जइ एवं
 पुणो ^३वि पव्वयइ^३ । तओ अणिच्छमाणो वि हियएण २

१ CE om. १ D adds ता । ० CE पव्वयइ पव्वइओ तरेवओ मवर
 वेज्ज, D पव्वयइ t. map. २ तमो च० वि० हि० प० । B पव्वयइ पव्वइओ तरेव ।

पव्वदञ्चो । तहेव ^१उवमामिऊण ^१वाहिं गञ्चो मवरवेज्जो ।
 अदक्कन्तेसु कइवयदिणेषु तहेव उण्णव्वदञ्चो । आहोइयं
 देवेणं । कञ्चो से तिब्बयरेवयणो वाहौ । भणिञ्चो य बन्ध-
 वेहिं । किं पुण तुमं एवं पि अत्ताणयं न लक्खमि । ता
 ५ परिच्चयसु वा जौविथं, करेहि वा तस्स वयणं ति । तेण
 भणियं । करेमि मंपयं, जइ तं ^२पेक्कामि न्ति । गवेमिञ्चो
 मवरवेज्जो ^३बन्धवेहिं, दिट्ठो य देव्वजोएणं । लज्जावणयवयणं
 भणिञ्चो य^४ णेहिं । अजुत्तं चैव ववमियं ते पुत्तएण,
 गहिञ्चो य एमो तिव्वयरेण वाहिणा : ता को उण दइ
 १० उवाञ्चो न्ति । मवरवेज्जण भणियं । नत्थि तस्स उवाञ्चो ;
 विमयल्लोळुञ्चो खु एमो पुरिमयाररहिञ्चो य । ता थंविम-
 यमेयस्स, बज्जययराञ्चो ^५य अग्गञ्चो तिरियनारणस्स
 विडम्बणाञ्चो । तहावि तुक्काण उवरोहञ्चो चिकिक्कामि
 एक्कमिं, जइ मए चैव मइ ह्णिण्डइ न्ति । पडिवन्नमणेहिं
 १५ माहिथं च अरहटत्तस्स । ^६मंगुड्डो य एमो । तहावि 'का
 अन्ना गद' न्ति चिन्तिऊण ^७पडिवन्नमणेण । आणिञ्चो
 मवरवेज्जो । भणिञ्चो य णेणं । भट्ठ, पक्खिमा खेड्डिया ;
 ता सुन्दरेण होयव्वं । सव्वहा जमहं करेमि, तं चैव ^८तुमए
 काथव्वं ; न मोत्तव्वो य अहथं ति । पडिवन्नं अरहटत्तं ।

१ B a, marg.

२ CE पेक्कामि ।

३ BCE om.

४ A om.

५ DCE om.

६ D मंगुड्डो, B see m

७ B om, all down to पडिवन्नं अरहटत्तं ।

८ CE om.

तिगिच्छिओ य एसो । भणिओ य लोएणं । भो सत्यवाह-
 पुत्त, मा संपथं पि कुपुरिमचेद्वियं करिस्समि^१ । ममप्पिओ
 से गोणत्तओ । निग्गया नयरीओ, गया य गामन्तरं । कथा
 देवेण माया । दिट्ठं च जेहिं धूमन्धयारियं नहयलं, सुओ
 हाहारवगम्भिणो वंसफुट्ठणसहो, पुलहया दिट्ठिदस्सया
 जालावली । विस्सायं च जेहिं, जहा पलित्तो एस गामो
 त्ति^२ । तओ विण्णवणमिच्चं चेतूण तणभारयं धाविओ
 देवो । भणिओ य जेणं । भो किं तणभारणं पलित्तं
 विण्णविज्जद । देवेण भणियं । किमेत्तियं विथाणामि । तेण
 भणियं । कहं न-याणामि । देवेण भणियं । जइ जाणमि, १०
 ता कहमसाणपवणमधुक्कियं अणेगदेहिन्धणं कोहाइसंपलित्तं
 गहियदेहिन्धणो पुणो वि गिहवासं पविसमि । ठिओ
 तुण्हक्को, न संबुद्धो य ॥ गया कंचि भूमिभागं । पयहो देवो
 तिरककण्टयाउलेणं अटविमग्गेणं । दयरेण भणियं । भो किं
 पुण तुमं पन्थं मोत्तूण अडविं पविसमि । देवेण भणियं । १५
 किमेत्तियं जाणमि । तेण भणियं । कहं न-याणामि ।
 देवेण भणियं । जइ जाणमि, ता कहं मोक्कमगं मोत्तूण
 अणेगवसणमावयसंकुलं^३ संसाराडविं पविसमि । ठिओ
 तुण्हक्को, न संबुद्धो य ॥ गया कंचि भूमिभागं । आवासिया
 गामदेवउले । तत्थ पुण वाणमंतरो लोएण अस्सिज्जमाणो २०

१ A. *खर ति. B. करेणह ति.

२ BCE om.

३ CE om. संकुलं. B. marg.

हेट्टामुहो पडइ ; पुणो वि ठविओ, पुणो वि पडइ । तेण
 भणियं । अहो वाणमंतरस्स अहज्झया, जो अस्सिओ उवरि-
 ऊत्तो ^१य कओ हेट्टामुहो पडइ । देवेण भणियं । किमेयं
 विद्याणासि । तेण भणियं । किमेत्य जाणियव्वं । देवेण
 ५ भणिय । जइ एवं, ता कौम तुमं अस्सणिज्जट्टाणे देवग-
 मिद्धिगईओ पडुच्च उवरिऊत्तो वि किज्जमाणो परिणाम-
 दाहणगिहवासपवज्जणेणं निरयंगदतिरयगइगमणभावओ
 हेट्टामुहो पडमि । ठिओ तुण्हक्को, न संबुद्धो य ॥ गया
 कंचि भूमिभागं । दिट्ठो य नाणापथाये कणियकुण्डए
 १० चइऊण ^२अस्सन्तदुरहिगन्धअसुइयं भुज्जमाणओ सूयरो ।
 तेण भणियं । अहो अविवेगो सूयरस्स, जो कणियकुण्डए
 चइऊण ^३असुइयं भुज्जइ त्ति । देवेण भणियं । किमेत्तियं
 विद्याणासि । तेण भणियं । किमेत्य विद्याणियव्वं । देवेण
 भणियं । जइ एवं, ता कौम तुमं अस्सन्तसुइइवं ममणत्तणं
 १५ चइऊण असुइए विमए बूडमज्जमि त्ति । ठिओ तुण्हक्को,
 न संबुद्धो य ॥ गया थेवं भूमिभागं । कथा देवेण माथा ।
 दिट्ठो य जेहिं छेत्तन्नरोवारिया^४दूरदंमट्ठियविमुक्कजुमय-
 चारी^५ सुक्कूवतडेक्कदेमंजायदुक्कपावाज्जववद्धाहिस्सामो
 तज्जिमिस्समेव ^६अज्जवमाणं ^७कुवपडणेणं अणामाइऊण

१ BD om

२ A om नर ।

३ CE ०अंथं असुइ, D om.

चवंतदुरहिगंध ।

४ CE असुइ, DE असुयं B चवंतदुरहिगंधअसुइयं

५ CE ०चारिया ।

६ BCE ०मिहणं

७ A कुवव, D see m

दृष्ट्वापवात्सल्यं विषमपडिबुवेकदेसेस संचुषियज्जोवज्जो बद्धो
 त्ति । तं च दट्ठुणं भणियं अरहदत्तेणं । अहो मूढया बद्धमसु,
 'जेण मोत्तुण जुंजुमयचारिं कूवतडमंठियं दृष्ट्वात्सल्यमहिमन्तो
 तत्थेव' पडिओ^१ । देवेण भणियं । किमेत्तियं वियाणमि ।
 तेण भणियं । कइं न-याणामि । देवेण भणियं । जइ ५
 जाणमि, ता कइं केत्तन्तरोवारियं^२ जुंजुमयचारिकप्यं महन्तं
 सुरभोक्कमुंज्जिय दृष्ट्वापवात्सल्यवत्तुमे तुक्के माणुममोक्कमि
 बद्धाहिन्नामो पाडेमि अप्पाणयं सुक्कूवमरिमौए^३ ढोग्गदेण
 त्ति ॥ एयमायल्लिज्जण वियलिओ मे कम्मरामौ । चिन्तियं
 च जेणं । अहो अमाणमो एमो । कइमन्नहा एवं वाहरद । १०
 मोहणं च एयं । भाया वि मे एवं चेव कइयव्वं ति । ता
 पुच्छामि ताव, को उण एत्थ परमत्थो त्ति । पुच्छिओ य ।
 भो को उण तुमं अमोयदत्तो विथ मम वच्छलो त्ति ।
 देवेण भणियं । परियायन्तरगओ^४ मो चेव अमोयदत्तो
 न्हि । इयरेण भणियं । को पच्चओ । देवेण भणियं । १५
 'तुमए मए य पडिबोहनिमित्तं आमि' जहा वेयट्ठपव्वए
 कुण्डलज्वल्यं ठितियं^५, ता तं चेव^६ दंसेमि त्ति : किमन्नेण

१ CE om. all down to देवेण . २ D transposes. ३ CE आधारियं ।

४ ACE आर. B ओर. D सियाय ।

५ CE मतो ।

६ CE भवियं तर आसि जहा etc. B सर आसि जहा and adds i. marg.

तुमर सर पडिबोहनिमित्तं ।

७ A अनिमित्तमेव ।

८ CE add तं मे

दंशिकव पडिबोहो कायवो ति ।

९ D adds पच्चयनिमित्तं तर. B i. marg.

पञ्चणं ति । पडिस्समणेणं । तन्नो दिव्वरुवेण होऊणं नौओ
वेयडूपव्वयं, दंसियं से सिद्धायथणकूडंसि रयणावयंसयं
कुण्डलज्वलयं^१ । तं चेव पेक्किऊण विचित्तयाण कम्मपरिणामस्स
ममुप्पन्नं जाईमरणं । पडिबुद्धो एसो. पव्वदन्नो य भावन्नो ।
५ खामिन्नो देवेणं । गन्नो देवो^२ ॥

ताणं च ^३अहयं. भो धरण. पुरोहितकुमारो त्ति ।
ता न एवं, देवाणप्पिया, अणअत्थकुमलमूलाण विराहयाणं च
बुद्धो हवद, न य अविराहयाणं विणिज्जियमहामोहमत्तूणं
अणुत्ताणं न^४ निव्वहद, न य दमाओ अन्नं मन्दरयरं ति ।
१० ता ममौहियमंपायणेण^५ करेहि मफलं मणयत्तणं । धरणेण
भणियं । जं भयनं आणवेद^६, किं तु माहेमि जणणि-
जणयाणमेयवदयरं. कयाद^७ मंजुज्झन्ति । भयनया भणियं ।
जुत्तमेयं^८ । तन्नो पडिबुद्धवयंसयममेन्नो पविट्ठो नयरिं ।
कहिन्नो य^९ णेण जणणिजणयाण^{१०} नदयरो । पडिबुद्धा य
१५ एण । मल्लहिन्नो गिहाममपरिच्चाओ । कयं उच्चियं
करणज्जं । पवन्नो जहाविहोए मरु जणणिजणएहिं वयंस-
एहि य अरहदत्तगुरुममौवे ममणत्तणं ॥

१ CE जुवळं. B जुगळं, D जुयळं. २ D adds मविमाणं ।

३ D हंओ धरव चणं, B हंओ धरणं marg., etc. in CE om. भो धरव ।

४ B om. ५ A संपाडणं. ६ CE add ति. ७ D adds ताणि ।

८ B adds i. marg. मा पडिबंथं करेह. D inserts चवातुह देवाणप्पिया
मा पडिबंथं करेह. ९ BCE om. १० D inserts हस ।

अदकन्तो कोइ कालो । अहिज्जियं सुत्तं, आसेविशो
किरियाकलावो । संपत्तो एगकविहारपडिमापडिवत्तिजोग्गयं ।
समुप्पन्ना से दक्का । पुच्छिया य^१ णेण गुरवो, 'उच्चिओ' त्ति
कल्लिऊण अणुजाणिओ य णेहिं । भाविथाओ भावणाओ ।
पडिवओ एगकविहारपडिमं । गामे एगर।एण नगरे पञ्चराएण ५
य विहरमाणो समागओ तामलित्तिं । ठिओ पडिमाए ॥

इओ य मा लच्छौ देवउरनिव्वासिया गवेसाविया
सुवयणेण, दिट्ठा य नन्दिवट्ठणाभिहाणसच्चिवेसे, घडिया य
णेणं । तओ मो तं गहेऊण गओ निययदीवं ॥ अदकन्तो
कोइ कालो । पुणो आगओ तामलित्तिं । ठिओ बाहिरियाए । १०
दिट्ठो य मो ^२रिमौ उज्जाणमुवगयाए कहवि लच्छौए,
पञ्चभिन्नाओ य णाए । तओ गहययाए^३ कम्मपरिणामस्स^४
विद्यम्भिओ से कोवाणलो । आहया विद्य वज्जेणं । चिन्तियं
च णाए । अहो से पावपरिणई, पुणो त्रि एसो दिट्ठो त्ति ।
ता इमं एत्थ पत्तयालं । ठवेमि एयस्स समीवे छिन्नकङ्कणं १५
कण्ठाहरणं, 'अहो सुट्ठा सुट्ठ' त्ति करेमि^५ कोलाहलं ।
तओ विवित्तयाए उज्जाणस्स दरिषणेण कण्ठाहरणस्स
संभावियचोरभावो चण्डसामणेण राइण वावाइज्जिस्सइ त्ति ।
गहिया य सुए भिक्खुवधारिणो मल्लोत्ता तक्करा वावाइया

१ AB om.

२ D prefixes भरव, B i. marg

३ D अहययवाइ ।

४ A पावककस्स ।

५ BCE add च ।

य । ता 'लिङ्गिणो वि चोरियं करेन्ति' समुप्यक्षा पसिद्धि
 न्ति । चिन्तिऊण संपाडियमिमीए । धाविथा आरस्किथा ।
 गहिओ भो रिसी । बोलाविओ तेहि 'य आव न जंयद
 न्ति, गवेसियं कण्ठाहरणं; दिट्ठं च नाइदूरे । तओ
 ५ 'क्षिक्कङ्कणं' ति 'महिथा 'नायरजणवया' । माहियं
 नरवइस्स । 'अहो अउव्वो तक्करो' न्ति विन्धिओ राया ।
 भणियं च षेणं, 'मिक्कविऊण वावाणह' न्ति । पुक्किओ
 दण्डवामिएहिं । आव न जंयद न्ति, तओ 'अहो से कवडवेसो'
 न्ति अहिययरं^१ कुविण्हिं पाविओ वण्णयामं ति । मिहथा
 १० सूलिया । उस्सित्तो मुणिवरो । आघोमियं चण्डालेणं ।
 भो भो नाथरा, एएण ममणवेमधारिणा परदब्बावहारो कओ
 न्ति वावादज्जइ एमो^२; ता अओ वि जइ परदब्बावहारं
 'करिस्सइ, तं पि राया सुतिस्सेणं दण्डेण एवं सेव^३
 वावादस्सइ न्ति । 'भणिकुण मुक्को [एमो भययं]'^४ चण्डा-
 १५ लेहिमुवरि^५ सूलियाए^६ । तवप्पहावेण धरणिंतलमुवगया
 सूलिया, न विद्धो खु एमो । अहामज्झिहियदेवयानिओएणं
 निवडिया कुसुमवुड्ढो । 'जयइ भयवं धओ' न्ति उट्ठाइओ

१ BCE om, next three words. A om. तेहिं, D om. य ।

२ A महाविथा, CE महहिथा B pr. m. ३ A चयरी, B नयर ।

४ A adds इचिउ सलोणउ । ५ BCE 'ययर । ६ AB om

७ CDE करइस्सइ = A om. ८ D adds इवं ।

१० BD om ११ A om. चण्डालेचिद्, CE om. १२ CE om

कलयलो । माहियं नरवदस्स । मंजायपमोओ य आगओ
 राया । वन्दिओ णेण भयवं । पुच्छिओ विन्धियमणेण ।
 भयवं, कहं पुण इमं वत्तं ति । न जंपियं भयवया । भणियं^१
 मन्तिणा । देव, वयविसेममंगओ खु एमो, कहमियाणिं पि
 मन्तइस्सइ । ता तं चेव सत्यवाहघरिणिं ^२महावेऊण पुच्छेह ।
 तओ पेमिया दण्डवामिया । ^३जणरवाओ इमं वदयरं
 आयल्लिऊण पलाणा एमा, न दिट्ठा दण्डवामिएहिं । निवेदयं
^४च राइणो । देव, पलाणा खु एमा, न टीमए गंहमादएसुं ।
^५भणियं च णेणं । ^६अरे मम्मं गवेमिऊणं आणेह^७ । गया
 दण्डवामिया । गविट्ठा आरामसुन्नदेवउलादएसुं । न दिट्ठा
 एमा । दिट्ठो य कुओइ ^८एयमायल्लिय एयवदयरेणेव
 पलायमाणो सुवयणो । गहिओ दण्डवामिएहिं, आणोओ
 नरवदममोवं । निवेदयं राइणो । देव, नत्थि मा तामलि-
 त्तोए; एमो य किल्ल तोए भत्तारो त्ति, दिट्ठो ^९य
 पलायमाणो, गहिओ अक्केहिं; मपयं देवो पमाणं ति ।
^{१०}निरुविओ सुवयणो, भणिओ य एमो । भट्ठ, कहिं ते घरिणि
 त्ति । तेण भणियं । देव, न जाणामि । राइणा भणियं ।
 ता कौस तुमं पलाणो त्ति । सुवयणेण भणियं । देव भएण ।

१ ABCE भणियो ।

२ CE भद्ररस्सइ ।

३ CE सदावेह, om पुच्छेह ।

४ BD insert सा य ।

५ BCE om.

६ B (i marg) and D

add पुणो वि ।

७ CE हरे ।

८ BD add मे समोव ।

९ A यव० ।

१० CE om

रादणा भणियं । कुओ निरवराहस भयं । सुवयणेण भणियं ।
 देव, अत्थि अवराहो । रादणा भणियं । को अवराहो ।
 सुवयणेण भणियं । देव, तहाविहकलत्तसंगहो त्ति । रादणा
 भणियं । भो अभयमेव तुल्ल । ता माहेहि अवितहं, को
 ५ उण भयवओ तौए य^१ वदयरो त्ति । निरुविओ
 सुवयणेण भयवं, पच्चभिन्नाओ य णेणं । तओ महापुरिम-
 चरियविन्दयत्तिहियणं बाहोम्लोयणं जंपियमणं । देव,
 अणाच्चिरकणौओ वदयरो, ता ण मक्कुणोमि आचिरिउं ।
 रादणा भणियं । भट्ट, ईदसो एम संमारो, किमेत्थ अपुब्बं
 १० ति : ता माहेउ भट्टो । सुवयणेण भणियं । देव, जइ एवं, ता
 विनित्तमादमउ देवो । तओ रादणा पुलोदओ परियणो
 ओमरिओ य । तओ धरणदंसणमंजायपक्कायावेण जंपियं
 सुवयणेणं । देव, पावकओ अहं पुरिममारसेओ, न उण
 पुरिमो त्ति । निवेदयं देवस्स । पुरिमो खु देव^२ अकज्जाय-
 १५ रणविरओ मज्जाहिमन्थौ कयम्भुओ परलोयभौरु परोवयार-
 निरओ य हवइ, जहा एम भयवं ति । रादणा भणियं ।
 कहमेवंविहो पुरिममारसेओ हवइ त्ति, ता पत्थयं भणस्स ।
 तओ माहिओ सुवयणेणं दौवदंसणादओ अट्टलक्खपयाण-
 पज्जावमाणो धरणवदयरो । तुट्ठो य मे राया । सुक्को य
 २० णेण सुवयणो । वन्दिऊण भयवन्तं लज्जापराणीययाए

तुरियमेव गच्छो सुवयणो । धरणाणुराएण य अज्जमङ्कुसमीवे
भोजण धम्मं परिद्याणिज्जण मिच्छं पक्काणुयावाणल्लदड्ड-
कस्सिन्धणो पवन्नो समणत्तणं । राया वि पूइज्जणं भयवन्तं
पविट्ठो नयरिं ॥

लच्छी वि महाभयाभिभूया पलाइज्जण तामलित्तीओ ५
अवहरियवसणात्तंकारा तक्करेहिं जामसेत्ताए सव्वरीए पत्ता
कुसत्यलाभिहाणं^१ सन्निवेसं । तत्थ पुण तौए चेव रथणौए
पारद्वं पुरोहिणं^२ रायमहिमीए सव्वविग्घविघाअयं चरकणं ।
पक्कालिओ सन्निवेसवाहरियाए चउप्पइयण्डिलंमि जल्लणो,
^३विइणा निमित्तकड्डियासिणो दिसावाला. समारोविओ १०
नहभिसत्तन्दुल्लससेओ चरू, पत्तुओ मन्तजावो । एत्थन्तरंमि
जल्लन्तमवल्लोइज्जण 'सत्थो भविस्सुद' त्ति आगया लच्छी,
सिवारावसमणन्तरं च दिट्ठा दिमावालेहिं । पेक्खज्जण 'अहो
एसा^४ सा रक्कसि' त्ति भौया य एए, सुक्कादं मण्डलग्गाद,
यन्धिया ऊइथा, पयन्धियाओ भुयाओ, विमुक्का विथ १५
जौविणं निवड्डिया धरणिवट्ठे । एत्थन्तरंमि 'भो भो मा
बौइसु^५, इत्थिया अहं' ति भणमाणौ समागया पुरोहिथ-
समीवं । दिट्ठा विगयवसणा । तओ पोइसमवल्लमिज्जण
'रक्कसौ एस' त्ति केसेसु गहिया अण्णं । 'अरे मा बौइसु'
त्ति विबोइथा दिसावाला । 'उट्ठिया य एए । बड्डा खु २०

१ BCE •वाच ।

२ CE रायमहिमीपसवविग्घ • ।

३ CE डिरळा ।

४ CE om.

५ D बौइस ।

६ CE लड्डिया इह ।

एषा । पेशिया सन्निवेशं । साहित्यं नरवदस्स । तेण वि य 'न
 पौडसण्णा रक्खसि' त्ति खाविज्जण निययमंसं, विट्ठाक्खिज्जण
 असुरणा, कयत्थिज्जण नाणाविडम्भणाहिं, निक्खप्पिज्जण 'य
 सरोसं तन्नो निव्वासिय त्ति' । अलभमाणौ गामादस्स पवेसं
 १ परिभमन्ती अडवीए पुब्बकयकसपरिणामेण विथ घोरेक्खेणं
 वावाइथा मदन्देणं । समुप्पन्ना य एसा धूमप्पहाए निरय-
 पुडवीए सत्तरससागरोवमट्ठिई नारगो त्ति ॥

धरणो वि भगवं अहामंजमं विहरिज्जण पवड्डुमाणसुह-
 परिणामो काऊण मंलेहणं पवन्नो पायवगमणं, विवन्नो
 १० कालक्कमेणं, समुप्पन्नो आरणाभिहाणे देवलोए चन्दकम्मे
 विमाणे एकवीससागरोवमाज वेमाणिओ त्ति ॥

वक्कायं जं भणियं धरणो लक्खौ य तह य पडभज्जा
 एत्तो सेणविसेणा पित्तियपुत्त त्ति वोक्खामि ॥

कृदं भवग्गहणं समत्तं ॥

॥ सत्तमो भवो ॥

१ अत्थि इहेव जम्बुद्वीवे दीवे भारहे वामे सेसफणाभोय-
मन्निहेण पायारेण हिमगिरिमिहरसरिसेहिं भवणेहिं लङ्ग-
इयनन्दणवणेहिं उववणेहिं विणिज्जिमाणसमरेहिं मरेहिं
चम्पा नाम नयरौ । जौए अहिट्ठाणं१ विय रूवस्स वीयं विय
सुन्दरयाण जोणी विय विणयस्स चेद्वियं विय२ मयरकेउणो ५
संमारंमि वि रमणीयवुद्धिजणओ इत्थियायणो । जौए य
अपिसुणो अमच्छरौ कयन्नू दस्को सुहाभिगमणीओ४
पुरिमवग्गो । तौए य दरिथारिमदुणो अमरंसेणो नाम
नरवई होत्था ।

जो माणविक्रमधणो पमाहिद्यासेमटिमिवज्जभएण । ११

ईमानडियाण न निचमेव लक्खीए अवज्जठो ॥

तस्स मयलन्तेउरपहाणा जयसुन्दरौ नाम भारिया ।

१२ म इमौए सह विमयसुहमणुवन्तो चिट्ठइ ६ ।

इओ य सो आरणकप्पवामी देवो अहाउयं पालिऊण

तओ चुओ समानो जयसुन्दरौए गम्भंमि उववओ न्ति । १५

१ AD add वसो जिघांसं ।

२ A om. all down to बुद्धिजणओ ।

३ D पिय ।

४ CE add य ।

५ CE तस्स सह इमौए ।

६ CE ०णुवन्तस्स चरन्तस्सो कोइ बाली ; B ०वरमिसु न्ति ।

- दिट्ठो य णाए सुविणयंमि^१ तीए सेव रयणीए पद्दायसमयंमि
 कणयमयत्तुद्गदण्डो^२ अणेरयणभूसिओ देवदूसावसम्मिय-
 पडाओ मज्जरपवणन्दोल्लिरो निवासो व्व रसयाए भूसणं
 विय नहयलस्स उप्पत्ती विय विन्हाणं चक्करयणचूडामणी
 ४ मह्धाओ वयणेणमुयरं पविसमाणो त्ति । पासिऊण तं
 सुव्विउट्ठा एसा । मिट्ठो य णाए जहाविहिं^३ द्दयस्स
 हरिमवसपयट्ठपुल्लण भणिया य णेणं । सुन्दरि, मयल
 नरिन्दकेउभूओ ते पुत्तो भविस्सइ । पडिस्सुयमिमोए ।
 अहिययरं परितुट्ठा एसा । तओ य मविसेमं तिवग्गमपाय
 १० णरयाए पत्तो पसूदसमओ । पसूया एसा । जाओ से दारओ ।
 निव्दयं च रादणो अमरसेणस्स हरिममदनामाए चेडियाए,
 जहा 'महाराय, देवी जयसुन्दरी दारयं पसूय' त्ति ।
 परितुट्ठो राथा । दिअं इमोए पारित्तेमियं । कयं उचिय-
 करणिज्जं । अइक्कन्तो मामो । पइट्ठाविथं^४ नामं दारयस्स
 १५ मणो त्ति । अइक्कन्तो संवक्करो ।

एत्यन्तरंमि मो लल्लौजीवनारओ तओ नरयाओ
 उव्वट्ठिय पुणो य संसारमाहिण्डिय अणन्तरभवे^५ तहाविहं
 किंपि अणुट्ठाणं काऊण मसुप्पओ अमरसेणभाउणो हरिसेण-
 जुवरायस्स तारप्पहाए भारियाए कुष्किंमि पुत्तत्ताए त्ति ।

१ BCE विनिचयंमि । २ BCE •उट्ठा । ३ BCE •विहिं ।

४ B adds च से and omits दारयस्स । ५ CE •किं विं ।

६ BCE insert च ।

जात्रो उच्यिभमएणं । पदट्टावियं च से नामं विसेणो न्ति ।
अदक्कमो कोद कासो । वड्डिओ कुमारसेणो देहोवचएणं
कलाकलावेण य । अत्थि य इमस्स पौई विसेणकुमारे, न
उण तस्स इयरंमि ।

अस्यथा य समुद्धाहओ नयरौए जयजयरवो, अहिट्ठियं ।
नहयसं सुरमिद्धुविक्खाहरेहिं, निवड्डिया कुसुमवुट्ठी । तओ
रादणा भणियं । भो भो किमेयं ति गवेसिऊण लहुं संवाएह ।
तओ गवेसिऊण निवेदयं से पड्डिहारेणं । देव, समुप्पसमेत्य
भूयभविस्सवत्तमाणत्यगाहयं मयललोयालोयविमयं माऊणौए
केवलनाणं ति आणन्दिया नयरौ, समुद्धाया सुरमिद्ध- १०
विक्खाहरा थुणन्ति मऊरवगूहिं । एवं सोऊण देवो पमाणं
ति । तओ हरिसिओ राया पयड्डो वन्दणनिमित्तं भयवईए ।

पत्तो य मो कमेणं पड्डिस्सयं धम्मनिहियचित्तो ।

वरमिप्पिमिप्पमव्वस्सनिम्मियं सुरविमाणं वा ॥

निम्मलफलिहण्णाय^१ कच्चणकयवालिक्कयपरिखेवं । १५

पायड्डियविज्जवलथं सरयम्बुहरस्स मिहरं वा ॥

विप्फुरियजच्चकच्चणकिङ्किणिकिरणणुरञ्जियपडाय ।

रययमयगिरिवरं पिव पच्चलियमहोमहिमणाहं ॥

कयविमलफलिहण्णिमलकोट्टिममंकन्तकच्चणत्यम् ।

यओविथविहुमकिरणरत्तमुत्ताहलोऊलं ॥

२०

ओजल्लग्नमरगयमज्जहहरियायमाणसियचमरं ।

सियचमरदण्डचामीयरप्पहापिसुरहायं ॥

अद्दायगयविरायन्तपवरमणिरयणहारनिउत्तम् ।

हारनिउत्तम्भलम्बियकस्सणमयकिङ्किणीजालं ॥

१ जालन्तर^१निन्तपरिप्फुरन्तदौसन्तविविहमणिकरणं ।

मणिकरणञ्जलमउडाहि कणथपडिमाहि ^२पप्पुत्तं ॥

दिट्ठा य तेण ^३तेहि य नित्यल्लभवत्तवा तहिं गणिणी ।

मिरमरिसरूवसोहा गुणरयणविभूसिया मोम्मा ॥

आधीणा समणोवासियाहि तह साउणोहि परिकिप्पा ।

१० संपुल्लमुहमियद्धा निमि व्व नरक्कत्तपन्तोहिं ॥

^४विष्कूढरोसतिमिरा फुरन्तविम्माहराणच्छाया ।

उज्झितताराहरणा रयाणविरामे व्व पुव्वदिमा ॥

धवलपडपाउयङ्गी तिव्वतवोलुगमुद्धमुहयन्दा ।

जलरहियतल्लिणजलहरपडलपिहिय व्व मरयनिमा ॥

१४ अहिणन्दिया राहणा भयवई । विमुक्कं कुसुमवरिक्कं,

उग्गाहिओ धूवो । करयल्लकयस्सल्लिउडं निवडिओ चल्लणेसु,

उवविट्ठो कुट्टिमतले । पत्थुथा धम्मकहा ॥

एत्यन्तरंमि समहिलिया चेव ममागया बन्धुदेवमागर-

नामा सत्यवाहपुत्ता । पणमिऊण भयवई भणियं मागरेण ।

१० महाराय, न एत्य खेवो^५ कायब्बो त्ति । दिट्ठं मण अस्सत्थयं

१ C विमय, E विम ।

२ AD पप्पुत्तं ।

३ ABD चियं ।

४ BCE निष्कूढ = विविध ।

५ CE खेवा, B खेवो ।

असंभावणीयं^१ महारायस्स वि एगन्तविन्ध्यजनयं किंषि वत्थुं ।
^२विन्ध्यरिक्तहिथओ असुणियतयत्थो न चएमि चिट्ठिं ।
 ता किं तथं ति पुष्कामि भयवदं । रादणा भणियं । भो
 सत्यवाहपुत्त, किं तमच्चब्भुयं असंभावणीयं च । सागरेण
 भणियं । देव सुण ।

अत्थि इओ कोइ कालो पणइणीए मे पणइस्स हारस्स ।
 विमुमरिओ एभो । गओ य अहमज्ज भुत्तत्तरसमयंमि
 चित्तसालियं, जाव अयण्डंमि चेव चित्तन्नराक्खणएण ऊसमियं
 मोरेण उअमिया गीवा विज्जयं परक्खजालं^३ पमारिओ वरह-
 भारो । तओ ओयरिऊण तओ विभागओ कुसुभरत्तवमण-^४
 मंगयंमि पडलए विमुक्को णेण हारो । गओ नियययामं^५, ठिओ
 निययरुवेणं । समुप्पओ य मे विन्ध्यओ 'हन्त किमेयं' ति ।
 तओ थेववेलाए चेव समुद्धाइओ^६ जयजयारवो^७, विभूसियम्बरं^८
 सुरभिद्धविज्जाहरेहि, पवुठुं कुसुमवरिमं । आयलियं च
 लोथाओ जहा समुप्पसं भयवईए केवल्लनाणं ति । तओ १५
 भत्तिविन्ध्यरिक्तहिथओ समागओ इहदं ति ।

रादणा भणियं : अहो मच्चमच्चब्भुयं असंभावणिज्जं च^९ ।

१ D adds च । २ CE om. all down to रादणा भणियं ।

३ B आलियं । ४ CE विचयामं, B निययमेव यामं ।

५ C समुद्धाइ । ६ CE जयजयारवो । ७ CE विज्जियं चंवरयलं ।

८ D adds पुष्कामि य लेख. B adds it i. marg.—CE repeat here the passage above, l. 1—3, विन्ध्य down to भयवदं, and continue राधा पुट्टं ।

- ભયવદ, કિમેયં તિ । ભયવદૈઃ ભણિયં । મોમ, કિમચ્ચકુયં
 અસંભાવણિજ્ઞં ચ કક્ષપરિણદૈ । નિયમા ફલદાણસમુજ્જયંમિ
 ઇયંમિ નત્થિ તં, જં ન હોદ્દ ત્તિ । તત્થ અસુહંમિ તાવ જલં
 પિ જ્ઞયાસણો, ચન્દો વિ તિમિરહેજ્ઞ, નન્નો વિ અણન્નો,
 ૪ મિત્તો વિ વેરિન્નો, અત્યો વિ અણત્યો, ભવણોચરગયસ્સ વિ
 ય સવ્વસ્સપાણનામયં ^૧અપ્પતક્કિયં ચેવ નિવડદ નહયાન્નો વિ
 અસણિવરિમં । સુહંમિ વિવક્કન્નો । તં જહા । વિમં પિ
 અમયં, દક્કણો વિ^૨ મક્કણો, કુચેટ્ઠા વિ ફલહેજ્ઞ, અયમો
 વિ જ્ઞ જમો, દવ્વયણં પિ સુવયણં, ગિરિમત્થયગયસ્સ વિ ય
 ૧૦ મયન્નત્રણપીઢકારયં મયરાહમેવ સોયન્તરે વિ સુહાવજ્ઞ કુન્નો
 વિ સંપજ્જણ મહાનિહાણં તિ । રાદણા ભણિયં । ભયવદ,
 અહ કક્ષ પુણ ઇમા કક્ષપરિણદૈ । ભયવદૈઃ ભણિયં । મોમ,
 મજ્ઞેવ આમિ ત્તિ । રાદણા ભણિયં । કહં કિંનિમિત્તસ્સ
 વા કક્ષસ્સ^૩ । ભયવદૈઃ ભણિયં । સુણ ।
- ૧૫ અત્થિ દહેવ જમ્બહૌવે દૌવે મારહે વાસં સંઘવદ્ધુણં નામ
 નયરં । તત્થ સંઘવાલો^૪ નામ નરવદૈ અહેમિ । તસ્સ અસન્ત-
 વજ્જમન્નો ધણો નામ મત્થવાહો, ધણા મે મારિયા, ધણવદ-
 ધણાવહા પુત્તા ^૫શુણમિરી ય ધૂય ત્તિ । મા પુણ અહમેવ,
 પરિણૌયા તન્નયરિવત્થયણં મોમદેવેણં । અવિસાચવિમયમજ્ઞાપ
 ૨૦ ય ઉવરન્નો મે મત્તા । જાન્નો મે નિલ્લેન્નો । ચિન્નિયં મણ ।

૧ AD અચત્ત૦. CE અચંત્ત૦. B અત્ત૦ ।

૨ A adds ય ।

૩ B કક્ષયસ્સ ।

૪ D ૦પાલો ।

૫ B ધચવિરો ।

एवमवसाणो खु एम सयणसंगमो ; ता अलं एत्य पडिबन्धेणं ।
 रया तवविहाणंमि । अइक्कलो कोइ कालो । अअथा य समागया
 तत्य चन्दकन्ताभिहाणा गणिणी । साहिया मे सहियाहिं ।
 गया तौए वन्दणनिमित्तं जिणहरं । दिट्ठा य एसा ।

इदरा वि निव्वियारा कलामु कुसला वि माणपरिहीणा । १

सुयदेवय अ धम्मं साहेन्ती साविद्याणं तु ॥

आओ य मे विन्धओ । अहो मे ख्वसोमया । पविट्ठा
 जिणहरं । चालियाओ घण्टाओ । पञ्जालिया दीवया । विमुक्कं
 कुसुमवरिमं । पूइयाओ वीयरायपडिमाओ । उग्गाहिओ
 धूवो । वन्दिथा परमगुरवो । समागया गणिणीसमीवं । १०
 पणमिया एसा । धम्मसाहिया य^१ णाए उवविट्ठा तौए
 पुरओ । भणियं च णाए 'कत्तो तुम्मे' त्ति । मए भणियं ।
 भयवद, इओ चेव । एत्यन्तरंमि जंपियं मे महीए । भयवद,
 एसा खु धणसत्यवाहधूया गणसिरौ नाम । इमीए य
 विचित्तयाए कम्मपरिणामस्स विवाहमणन्तरमेव पञ्चत्तसुव- ११
 गओ भत्ता । १२ वेरगिया या एसा ख्वेद अत्ताणयं नियमो-
 ववासेहिं । सुयं च णाए, जहा भयवई आगय त्ति । तओ
 भत्तिनिम्भरा अणुअविय जणणिजणए तुह चत्तणवन्दण-
 निमित्तमागय त्ति । गणिणीए भणियं । साउ कयं जमागया
 वेरगिया य । ईइसो एम संसारो, दुक्खभायणं चेव एत्य १०

पाणिणो न्ति । कश्चिन्मो से^१ धम्मा, परिणम्भो^२ पुम्बपम्भोएण ।
 पडिवम्भा देसविरई । अदक्कन्तो कोइ कालो । ^३तम्भो पञ्चत्त-
 मुवगएस्स जणणजणएस्स जाया य मे चिन्ता । अलं गिहा-
 मसेणं, पवज्जामि समणस्सिङ्गं । पुष्किंया य भायरो,
 ५ नाणुमयमेएसिं । भणियं च णेहिं । एत्थेव ठिया जहाममी-
 हियं कुणस्सु न्ति । तम्भो कारावियं जिणहरं, ^४कारावियाम्भो
 पडिमाम्भो, फुल्लबल्लिगन्धचन्दणादएस्स पारद्धो महावम्भो ।
 कुरुरेन्ति^५ भाइजायाम्भो । तम्भो मए चिन्तियं । पेक्कामि
 ताव भाइच्चित्तं^६ । किं ममेयाहिं ति । अस्सया जाममेत्ताए
 १० जामिणीए वामहरमुवगए धणवदंमि आलोचिज्जण नियडोए
 सोवणयपवेमकालंमि चेव जहा सो सुणेद तहा धम्मादेसणा-
 पुम्बयं भणिया से भारिया । सुन्दरि, किं वज्जणा जंपिएणं ;
 साडियं रक्केज्जस्सु न्ति । तम्भो एवं भणिज्जण पविट्ठा
 वामगेहं । चिन्तियं च से भत्तारेणं । नूणमेसा^७ दस्सारिणो ;
 १५ कहमन्नहा मे ^८मसा एवं जंपद न्ति ; ता अल्लमिमोए । कथं
 पसुत्तवेड्डयं^९ । उवविट्ठा य एसा मयणोए^{१०} । मवाहिया मे
 चलणा । उस्सिक्खिम्भो दीवम्भो । निरुवियं तम्भोत्तपडल्यं ।
 तम्भो निवज्जमाणो वारिया दइएणं 'मा निवज्जस्सु' न्ति ।

^१ D adds जिबभासिम्भो । ^२ CE add य । ^३ CE om, next 4 words. ^४ ACE भराविषाड । ^५ B corrects it in कुरुरिरेन्ति, CE कुरुरेन्ति, D -जिरन्ति ।

^६ D -चिन्तयं । ^७ B adds भारिया ।

^८ D मृगचिरो ।

^९ CE -वेड्डयं ।

^{१०} BCE om.

तीए चिन्तियं । हन्त किमेयं,^१ परिहासो भविस्सइ त्ति ।
 नुवन्ना एसा । उट्ठिओ से दइओ । ‘कहं कुविओ^२’ खुट्ठा^३
 एसा । भणियं च^४ णाए ‘अज्जउत्त, किमेयं’ ति । तेण भणियं ।
 न किंचि, अवि य नौसरसु मे गेहाओ । तओ सा ‘किं
 मए दक्खं कय’ ति चिन्तयन्तो उट्ठिया मयणीयाओ ।
 नुवन्तो एओ । ^५येववज्जचिन्तावमाणे य उवगया से निहा ।
 इयरी वि उवविट्ठा मसूरण । न सुमरिओ अत्तणो दोओ ।
 गहिया महामोएणं । चिन्तियं च णाए । को मे गुणो
 अज्जउत्तस्स वि उव्वेकारणं जौविणं । ता परिच्चयामि
 एयं । अहवा दज्जणो खु लोओ । एवं पि मा अज्जउत्तस्स^६
 लाघवं संभावइस्सइ^७ त्ति । न किंचि एएणं । दस्सहं चिमं
 पढमं दक्खं । ता न-याणामि, किमेत्य जत्तयं^८ ति । अहवा
 सभाविणी ‘वज्जबुद्धिमंगया य मे नणन्दा’ । ता तयं
 पुच्छिय जहाजुत्तमणचिट्ठिस्सं ति । चिन्तयन्ती अणवरथपयट्ट-
 बाहसल्लिला माणमदस्सादरेणं खणं पि अलद्धनिहा ठिया^९
 तत्य रथणोए । पहायसमए य विहाणवयणकमला ओल्लग-
 मज्जमुव्वहन्ती निगगया वामगेहाओ । दिट्ठा सा मए भणिया
 य । सुन्दरि, कीस तुमं अज्ज अण्योगा विद्य कुमुदणी
 पव्वाया दौसमि । तओ परुल्लवयणाए जंपियं धणमिरीए ।

१ BCE add त्ति ।

२ BCE add कु एओ त्ति ।

३ BCE संक्षेपे ५७ ।

४ B भणियं च ।

५ CE चव ।

६ BD संभावति । A संभाविस्सइ ।

CE संभावतिस्सति ।

७ BCE ज्ञं ।

८ CE om. वज्ज ।

९ CE -ट त्ति ।

- न-याणामि अवराहं, रुद्रो य मे भत्ता । कोवादसयसंभमेण^१
 भणियं च णेण 'नीसरसु मे गेहाओ' ति । तओ मए
 भणियं । सुन्दरि, धीरा होहि^२ : अहं ते भलिस्सामि ।
 पडिस्सुयमिमीए । भणिओ य भाया 'भो किमेयमेवं^३'
 १ ति । तेण भणियं । अलं मे एयाए दट्ठमौलाए । दट्ठमौला
 खु इत्थिया विणासेइ संतइं, करेइ वयणिज्जं, मदलेइ
 कुलहरं, वावाएइ दइयं । ता किं उभयलोथगरहणोएणं
 तौए परिग्गहेणं ति । मए भणियं । कहं विथाणमि, जहा
 एमा दट्ठमौल ति । तेणं भणियं । किमेत्य जाणियव्वं । सुयं
 १० मए तुज्झ चेव सयामाओ दमोए ढंसणापुव्वयं निवारणं ।
 मए भणियं । अहो ते पण्डित्तणं, अहो ते विथारक्कमया,
 अहो महत्तणं, अहो मिणेहाणवन्धो, अहो लोदयत्तणं ।
 मए सामन्नेण 'बज्जदोसमेयं भयवया भणियं' ति उवदट्ठं,
 न उण ढोसदंसणेण निवारिया एमा । ता किमेइहमेत्तणं
 १४ चेव दूचारिणो हवइ ति । तओ विलओ खु एमो ।
 'हन्त असोहणं अणुचिट्ठिय ति' जाओ मे^४ पक्कायाओ ।
 पमाइया तेणं । तओ चिन्तियं मए । एम ताव कसणधवल-
 पडिवज्जओ ति । विइओ वि एवं चेव विस्सामिओ । नवरं
 भणिया य से भारिया । किं बज्जणा जंपएणं ; इत्थं रक्के-
 १० ज्जसु ति जाव एमो वि कसणधवलपडिवज्जओ चेव ।

१ CE संज्ञवेचं, B संज्ञयं ।

२ D adds येवमेवं ।

३ B किमेवं ।

४ D चण्णयाओ ।

एत्यन्तरंमि बद्धं मए नियडिअभखाणदोसओ तिब्बकसं ।
 अदक्कन्तो कोइ कालो । पव्वइया अहयं सह भाउआयाहिं
 भाउएहि य । पालियं अहाउयं । गयाणि परलोथं । तत्थ वि
 य अहाउयं पाणिज्जणं पढममेव चया मे भायरो, समुप्पन्ना
 इमौए सेव चम्पानयरीए पुण्यत्तस्स^१ इवस्स संपयाए^२ ।
 भारियाए कुष्किंमि पुत्तत्ताए त्ति । कयाइं च से^३ नामाइं
 बन्धुदेवो मागरो य । अदक्कन्तो कोइ कालो । तओ चया
 अहयं । समुप्पन्ना^४ गयउरे संखस्स इवस्स सुहकन्ताए
 भारियाए कुष्किंमि इत्थियत्ताए^५ । आया कालक्कमेणं,
 पदट्ठाविथं च मे नामं सम्बज्जसुन्दरि त्ति । एत्यन्तरंमि^६
 ताओ वि भाउआयाओ चविज्जण देवलोगाओ कोमलाउरे
 नयरे नन्दणाभिहाणस्स इवस्स देविलाए भारियाए कुष्किंमि
 इत्थियत्ताए उववस्साओ त्ति । आयाओ कालक्कमेणं, पदट्ठा-
 विथाइं च नामाइं मिरिमई कन्तिमई य । अदक्कन्तो कोइ
 कालो । मावयकुलुप्पत्तोए य पाविओ मए जिणिन्दभासिओ^७
 धसो । पत्ता जोव्वणं । दिट्ठा य अहमिओ गयउरगणं
 लौलावणुक्खाणाओ सभवणमुवागच्छमाणौ बन्धुदेवेण । पुष्किंयं
 च णेणं 'कस्स एसा कल्लय' त्ति । माहिं च से^८ 'वट्ठणाहि-
 हाणेणं 'संखस्स धूया सम्बज्जसुन्दरि' त्ति । मग्गिथा णेणं ।

१ CE ०भइस्स । २ CE संपाए, B pr. m ३ A मिं B तेसि ।

४ BCE add य । ५ ACE add त्ति । ६ BCE बरवेण, D nr. m.

भणियं च ताएणं । जोगो तुमं, किं तु न साहसिअो त्ति ।
 अभिग्गहो स मण्णं 'न संजोएमि अवचं 'अस्ससाहसिएणं' ।
 बन्धुदेवेण भणियं । करेहि^१ साहसियं । ताएण भणियं ।
 सुणसु जिणवरपणीयं धम्मं, पडिवज्जसु य भावओ । तओ
 ५ मण्ण लोभेण गओ साज्जसमीवं, आयसिओ धओ. भाविओ
 नियत्तिभावेण न उण भावओ त्ति । पारदुं अणुट्ठाणं, पवत्तिथं
 दाणादयं । अइक्कन्तो कोद काओ । गओ 'तायसमीवं' ।
 भणियं च णेणं । अज्ज, न अज्जहा तए घेत्तव्वं । धओ खु
 अहं, जस्स मे अज्जेण उवएसो दिओ त्ति । तुह पमाएण मए
 १० पाविओ जिणभासिओ धओ । ता तुमं मण्ण परलोयबन्धवो
 देवया गुरु, न कोइ 'मो 'जो न होहि त्ति । विदय-
 संसारमहावस्सु य मण्णं थेवमियाणिं कसयाए पओयणं ति ।
 पयडो मंपयं अहं निययदेसं । ता दिट्ठो तुमं । 'वहियव्वो
 मण्ण मासणाणराएण वावारो, थिरौकरेयव्वो धओ,
 १५ 'आइसियव्वं 'उत्थियकरणिज्ज, दट्ठव्वो निययवुट्ठीए त्ति ।
 भणिकण निवडिओ चसणेसुं । सुट्ठमहावत्तणेण वज्जमज्जिओ
 ताएणं, भणिओ य णेणं । वज्ज, धओ तुमं, जेण मयसते-
 लोक्कदक्कहा कट्ठा 'जिणधम्मबोही, पावियं परमत्यपावियव्वं ।

१ BCE यथा ।

२ CE add य ।

३ A विदयव्वो ।

४ CE add लं ।

५ B करेह. CE करेह. A करेहिहि ।

६ A यथा. ७ CE नेव होसि ति ।

८ D आयसियव्वो उत्थियकरणिज्जं ।

९ D जिणधम्मबोही बोहो ।

ता एतथ अप्पमत्तेण होयव्वं ति । पडिस्तुयमणेण । निग्गञ्चो
 गेहाञ्चो । ताएण वि^१ मयणमेलयं काऊण साहिञ्चो एम
 वइयरौ । सुद्धसहावयाए^२ जंपियमणेण । उच्चिञ्चो खु एमो
 सब्बज्जसुन्दरौए भत्तारो त्ति पडिहाइ मज्झं । संपथं तुञ्चे
 पमाणं ति । सयणेण भणियं । तुमं चेव जाणमि त्ति । ^३
 सुन्दरो य एमो सत्यवाहपुत्तो अन्हाणं पि वज्जमञ्चो चेव ।
 तञ्चो विदळा अहं । वत्तो विवाहो । दीणाणाहाण कथं
 उच्चियकरणिज्जं । तञ्चो अइक्कन्तेसु कइवयदिणेसु अणुअविय
 तायं ममागञ्चो निययटेमं । अइक्कन्तो कोइ कालो । आगञ्चो
^४विमज्जावञ्चो पविट्ठो गेहं । मंपाडिञ्चो से ^५विह्वमंभवाणुक्खो ^६
 उवयारो । अइक्कन्तो वामरो, मज्जियं वामगेहं, पज्जाल्लिया^७
 मङ्गलदीवा^८, विमुक्कं कुसुमवरिसं, ^९पत्थया मेज्जा, उज्झास्वियाइं
 कुसुमदामाइं, दिन्नाञ्चो धूववट्ठोञ्चो^{१०}, पणामिया पडवामा,
 ठोवियं उवगरणपडलय, पविट्ठो बन्धुदेवो । एत्थन्तरंमि उदयं
 मे नियडिबन्धणं पढमं^{११} कथं । तञ्चो अच्चिन्तमामत्थयाए कथ- ^{१२}
 परिणामस्स आगञ्चो कहवि तत्थ खेत्तवालो । दिट्ठं च एण तं
 वज्जवरं^{१३} । ममुप्पस्सा य से चिन्ता । पेक्कामि ताव^{१४} खेडुयं ।

१ A adds मे, D से । २ D adds य । ३ CE वि स चाचचो-
 ज्जावचो = जानयनार्थ ४ CE •मंभसा । ५ D पज्जल्लिया, B पज्जा
 ल्लिया । ६ BCE •पदीवा ७ CE •वह्वया । ८ CE •वह्वियाचो,
 D •वह्वियाच, B •वट्ठो adds चाचो i. marg. ९ CE पढम
 १० AD वज्जवरं । ११ A om., B i. marg.

- विष्णुलभेमि बन्धुदेवं, मा होउ एएसिं समागमो त्ति । अञ्ज-
पुरिसकूवेण दंभेमि एत्थ अण्णाणयं बन्धुदेवस्स, भविमयजाया-
वाहरणेण य जणेमि आसङ्क^१ ति । चिन्तिऊण मंपाडियं जहा
चिन्तियमणेण । दिट्ठा^२ य बन्धुदेवेण वायायणनिमित्तयवयणा^३
५ 'कहिं अञ्ज एत्थ मव्वङ्गसुन्दरि' त्ति जंपिरौ दइविगी पुरिसा-
गिई । समुप्पन्नो य से वियप्पो, अवगथा आलोचना, वियम्भिया
अरई, गहिओ कमाएहिं । चिन्तियं च णेण । दट्ठमौला मे
महिलिया ; अञ्जहा कहं कोइ अवलोइउं एवं च वाहरिउं
गओ त्ति । विगल्लिओ नेहाणुबन्धो, जाया से अमेत्तौ ।
१० एत्थन्तरंमि समागया अहं वामभवणं । कयमणेण पसुत्तवेड्डयं^४ ।
तओ 'सामिणि निवज्जसु' त्ति भणिऊण निग्गयाओ
महीओ । विइसं भवणदारं । कहकहवि उवविट्ठा मयणीएग-
दंभे । तओ झत्ति उट्ठिओ बन्धुदेवो । ममज्जमा य अहयं ।
तओ मए चिन्तियं 'हन्त किमेयं' ति । ^५मज्जसेण न
१५ पुच्छिओ^६ एमो ! अजंपिऊण निमित्तं मयणीयमुवगओ त्ति ।
जाया से मिच्छावियप्पा, अट्ठाणखेएण य समागया कहवि
निहा । अहं पि कम्मपरिणामाणकूवेण गहिया महामोणं ।
मंपत्ता अणाचिक्खणीयमवत्यन्तरं । उवविट्ठा धराण । तओ
नारथस्स विथ अहाउयट्ठा कहकहवि विवोलिया मे रयणी ।

१ D आसङ्कियं । २ CE दिट्ठो । ३ CE ओ । ४ CE चेड्डयं ।

५ A समज्जसाए, D sec. m. ६ D inserta मए ।

समागयाओ^१ सहीओ^२ । निग्गओ बन्धुदेवो । तओ मं
 अत्थाणसंठियं तथा पेच्छिऊण जंपियं मे सहीहिं 'सामिणि,
 किमेयं' ति । तओ उक्कड्याए सोगाणस्स निबड्ड्याए
 मरण्णीणं पण्ड्याए 'मईए अकहणीयया^३ पओयणस्स न
 जंपियं मए त्ति । विहाणाओ सहीओ । सगगयत्थरं पुणो^४ ।
 जंपियमिमौहिं 'सामिणि, किमेयं' ति । तओ तव्वयण-
 समागयमईए जंपियं मए । हला, न-याणामि, भागधेयाणि
 मे पुच्छइ त्ति । साहिओ रयणिवदयरो । चिन्तियं च णाहिं ।
 किमेत्य कारणं ति । न ताव इहल्लोयदोसो सामिणौए, न
 यावि सो अकुसलो मत्थवाइपुत्तो ; ता भवियव्वं एत्य^५ १०
 कअपरिणईए त्ति । एत्यन्तरंमि 'अपुच्छिऊण सयणवगं
 निग्गओ बन्धुदेवो 'महन्तं मे पओयणं' ति साहिऊण
 सुखिणस्स समागओ चम्पं । अवसमिणेहाणबन्धेण कुविया य मे
 जणणिजणया बन्धुदेवस्स । कओ असंववहारो । अइक्कन्तो
 कोइ कालो । जाया य मे चित्ता । ईइसो एस संसारो ।^{१५}
 सुलहाणि एत्य दुक्काणि, दुल्लाहरणपडिवत्तौ, चञ्चलं
 जौविद्यं । ता अलं मे^{१०} किलेमायामकारणं समारहेउणा
 गिहाममेणं ; पवज्जामि पव्वज्जं ति । एत्यन्तरंमि समागया
 अहामंजमविहारेणं विहरमाणौ जममई^{१५} नाम पवत्तिणि त्ति ।

१ A inserts मे ।

२ D सविद्याओ ।

३ B मुनोर, D मईए ।

४ BCE add य ।

५ A adds वि ।

६ D चवपु० ।

७ A च ।

८ A मई ।

साहिओ मए नियथाहिप्पाओ जणणिजणयाण, बड्डमओ य
तेसिं । अणुसासिया य णेहिं पवसा जहाविहोए पव्वज्जं ति ॥

इओ य परिणीया बन्धुदेवेण कोसलाउरे नन्दस्स धूसा
सिरिमई, भाउणा य से तीए चेव भइणौ कन्तिमइ त्ति ।

६ अइक्कन्तो कोइ कालो । समुप्पन्नो पणओ, आणौयाओ चम्पं,
पवूढो घरवामो ॥ एत्यन्तरंमि अहं अहमंजमं विहरमा १^१
समं पवत्तिणौए समागया चम्पं । १अप्पमायओ पणट्ठपुब्ब-
वइयरसइया^२ पविट्ठा गोयरं । तत्थ वि गया बन्धुदेवगंहं ।
दिट्ठा सिरिमइकन्तिमईहिं । पुब्बभवक्कामओ^३ जाया ममो-

१० वरि पौई । पडिक्काहिंया फासुयटाणेण । समागया पडिक्कयं ।
साहिओ ४तासिं धम्मो, परिणओ य । तओ जायाओ
साविथाओ । भणिंयं च णाहिं । कायव्वो तए अण्ण गंहा-
गमणेण पसाओ, जेण परियणो वि णे उवममइ त्ति ।
अणुआया पवत्तिणौए समारड्ढा जाइउं ।

१५ एत्यन्तरंमि ओइसं मे निघडिनिबन्धणं बोयं कक्क ।
तओ^४ सिरिमइकन्तिमईणं ममोवरि असाहारणभत्तिवड्ड-
माणेहिं विण्हिओ एयासिं भवणवाणमंतरो । चिन्तिंयं च
णेणं । पेक्कामि ५ताव अत्यावहारेण^५ एयासिं कीइसं
साज्जणीए उवरि चित्तं ति । अक्कया गया अहमिमौण गंहं ।

१ CE विहरिउव । २ BD अइसाउव । ३ CE २रासया, B २रासया ।

४ MSS. ५वाभाउओ । ५ A सिं, CE चिं । ६ D adds च ।

७ A om.

८ BD अलो, A अलावहारं ।

दिट्ठा य कन्तिमई वासभवणंमि पडल्यट्ठियं हारं पोयमाणी ।
 अब्भुट्ठिया अहमणाए, कयं विहिवन्दणयं, उवणीयाइं आस-
 णाइं, उवविट्ठा अहयं माज्जणीओ य । कथा धम्मदेमणा ।
 पयट्ठा अहयं पडिस्सयं । तओ तौए भणियं । अज्जे, अज्ज
 तुह पारणयं ति ; ता गेण्हावेहि एयं फासुयपहेणयं । तओ ५
 मए भणियाओ माज्जणीओ 'गेण्हह' ति । निग्गयाओ
 माज्जणीओ कन्तिमई य । एत्यन्तरंमि वाणमंतरपओएण
 चित्तयस्साओ चेव ओयरिओ मोरो । गहिओ णेण हारो,
 पक्खित्तो उयरंमि, ठिओ य नियययामे । तओ मए
 चिन्तियं । किमेयमच्छरीयं, अहवा मयहरियं^१ पुष्किस्सामि १०
 ति । निग्गया वामगेहाओ, संखुट्ठा हियएणं । आगयाओ
 माज्जणीओ कन्तिमई य । तओ गया अहे । पविट्ठा कन्तिमई
 वामभवणं । तयणन्तरमेव निरुविओ हारो, जाव नत्थि ति ।
 तओ तौए चिन्तियं । किमेयं^२ वड्डुखेड्डुं । पुष्किओ परिचणो ।
 तेण भणियं । न-याणामो, न य कोइ एत्य अज्जं मोत्तूण १५
 पविट्ठो ; ता तयं निरुवेहि^३ । कन्तिमईए भणियं । किमेव-
 मसंबड्डुं पल्लवह । समतणमणिमुत्तलेट्ठुकसणा भयवइ ति ।
 अम्माञ्चिओ परिचणो, फुट्टं च लोए । मए वि आगन्तूण
 साहियं पवत्तिणीए । भणियं च णाए । वप्पे, विचित्तो
 कम्मपरिणामो, नत्थि किंचि एयस्स असंभावणिज्जं ति । २०

ता अहियथरं तवचरणसंगयाए होयव्वं । न गन्तव्वं च तं^१
 सत्यवाहगेहं । न-थाणामि 'कस्सविथमणिदं' ति । अस्सं च ।
 दहा वि पवयणलाघवं, रत्तिकयव्वं च^२ एयं महापयत्तेणं ।
 अरस्समाणे य जीवे जणेइ एयस्स सरयचन्दचन्दिमासच्छस्स
 ५ माल्लिखं, आवाएइ परमपयहेउणो अहस्सबुद्धिं, विपरिणामेइ
 अहिणवधस्ससंगयं जणं, लहेइ अलङ्घणिज्जं परमगुरुआणं
 ति । तओ य से जीवे अण्येयसत्ताण पडिविज्जिऊण संमार-
 हेउभावं मुज्झिऊण कज्जाकज्जेसु पडस्सिऊण गुणाणं वज्ज-
 मज्झिऊणमगुणे संचिऊणमबोहिमूलाइ दौहमद्धं संमारमायरं
 १० परिउड' ति । एयं सोऊण ममुप्पन्ना मे संवेगभावणा,
 पत्युयं गुरुवयणं, अङ्गौकओ तवविसेमो. परिचत्तं बन्धुदेव-
 गिहगमणं । आमक्खियं परिउणेणं । न सक्कियाओ सावि-
 याओ । चिन्तियं च णाहिं । उवलद्धं एत्थ किंपि अज्जाए,
 तेण नागच्छइ 'मा मे संकडं भविस्सइ' ति । जुत्तं च एयं
 १५ इहलोयनिप्पिवामस्स सुणिजणस्स । अण्येयोमो^३ परघर-
 पवेशो । पडिवसो य णाए धम्माणुराणण । ता अलं णे एत्थ
 अणुबन्धेणं । अन्हे सेव तत्थ गच्छिस्सामो ति । चिन्तिऊण
 संपाडियं समीहिं ॥ अरक्खन्ता 'कदवि दियहा । परिणया
 मे भावणा, विसुद्धं चित्तरयणं, नियत्तो अग्गहो, आवडियं

१ A तय । २ B inserts य; D reads कस्सइवि*, A कस्सवि इय* ।

३ A तय चत्तवाचवं instead of एयं । ४ A adds च ।

५ A केइ, D करवय ।

परमज्ज्ञाणं, वियत्तिओ कम्मरासी, जायं अपुव्वकरणं, समु-
 प्पन्ना खवगसेढो, उल्लसियं जीववीरिएणं,^१ वड्डिओ सुह-
 परिणामो, समुप्पन्नं केवलं । खविज्जमाणे य तस्सिबन्धणभूए
 कम्मए अभावेण^२ य निमित्तस्स संजायपप्प्कायावेण वाण-
 मंतरपओगेण विमुक्को मोरेण हारो । ता एवं जज्जन्त- ।
 निमित्तस्स कम्मणो एम विवागो त्ति ।

एत्यन्तरंमि विन्धिया परिमा । अहो एहमेत्तस्स वि
 दुक्खडस्स ईदसो विवागो त्ति चिन्तिऊण जंपियं नरिन्दबन्धु-
 देवेहिं । अहो दारुणं महन्तं दुक्कमणुभूयं भयवईए । तीए
 भणियं । सोअ, केत्तियमिणं^३ ति । सुण । १०

सुरनरनरयतिरिखेसु वट्टमाणणमेत्य जीवाणं ।

को संखं पि समत्यो काउं तिस्काण दुक्काणं ॥

अच्छन्तु तिरियनरएसु ताव अददस्सहाद दुक्काहं ।

मणुयाण वि जाइ हवन्ति ताण को वच्चए अन्नं ॥

जं होइ जियाण दुहं कल्लमल्लभरिदंमि गम्भवासंमि । १५

^४एक्कं पि य वच्चइ नवरि ^५तस्स नरण सारिष्कं ॥

जायाण वि जल्लजरामरणेहि अहिदुयाण किं सोखं ।

पियविरहपरम्भत्यणपमुहमहावमणगहियाणं ॥

जं पि सुरयंमि सोखं जायइ जीवस्स जीवणत्यस्स ।

१ D •वौरिधं ।

२ CE अभावतो ।

B •नियं ।

३ D एकं चिय विज्जइ य ववरि । A को तस्स ववरि वइ उवमं तं चेव सारिष्कं ।

४ B तस्स तं चेव सारिष्कं । CE तस्स वरयस्स सारिष्कं ।

तं पि ऊ चिन्तिज्जन्तं दुक्कं चिय ^१केवलं नूणं ॥
 पामागहिथस्सु जहा कण्डुयणं दुक्कमेव मूढस्सु ।
 पडिहाइ सोक्कमतुलं एवं सुरयं पि विक्केयं ॥
 वच्चिज्जइ एम जणो अचेयणो पमुहमेत्तरमिएहिं ।

५ खल्लमंगएहि व सया विरामविरसेहि भोएहिं ॥
 ता उज्झिऊण एए अणवज्जं परममोक्कमंजणयं ।
 तित्थयरभामियं खलु पडिवज्जइ भावओ धम्मं ॥

एत्थन्तरंमि संविग्गा महा । भणियं रायबन्धुदेवेहिं ।

भयवद, एवमेयं जं तए आणत्तं ति । पडिवज्जामो अणे

१० गिहाममपरिच्चाएण तित्थयरभामियं धम्मं । भयवईए
 भणियं । अहासुहं देवाणुप्पिया, मा पडिवन्धं करेह । तओ
 द्वावियं रायबन्धुदेवेहिं घोमणापुब्बयं महादाणं, ^१कारा-
 विया जिणाययणाइस्सु^२ अट्ठाहिया महिमा, मग्गाणिओ
 पणइवग्गो, अहिणन्दिया पउरजणवया । दिक्खं हरिसेणजुव-

१५ रायस्स रज्जं । पवन्ना सयलपह्माणपरियणममेया पुरिम-
 चन्दगणिसमौवे समणत्तणं ति^३ ॥

अइक्कन्तो कोइ कालो । इओ य पउत्ता अहिमरया
 विसेणेण सेणस्स । न कल्लिओ य णेहिं । अज्जया य अत्थ-
 सुवगयप्पाए दिणयरंमि पुप्फिया तत्थ अयाक्कपुप्फिणो

१ A केवलं मिउरं. D केवलविचरं ।

२ CE add वि ।

३ ACE कणा० ।

४ A ०वाइरह ।

५ CE om

रायभवणुज्जाणपायवा । दिट्ठा उज्जाणपालेणं । माहिया
 अमच्चस्स । निह्विया णेणं, तहेवोवलद्धा य । पेच्चमाणाण
 य निह्वियाणं पुणो पयदभावमुवगय त्ति । निवेदयं अम-
 च्चस्स । चिन्तियं च णेण । कस्स पुण एए निवेदया^१ । एत्व-
 न्तरंमि समागओ तत्थ अट्ठङ्गमहानिमित्तपारओ अमज्जणो^१
 नाम सिद्धपुत्तो । सुओ य मन्तिणा । सहाविज्जण पुच्छिओ
 एगदेसंमि । भो किंविवागो पुण एस वदयरो त्ति । तेण
 भणियं । भो न तए कुप्पियब्बं, सत्थयारवयणं खु एयं ।
 मन्तिणा भणियं । अज्ज, को कोवो देवपरिणईए; ता
 माहेउ अज्जो । तेण भणियं । भो सुण । रज्जपरिवत्तण-^{१०}
 विवाओ अकालकुसुमुग्गमो, खौणवेलाबलेण य पल्लयकाल-
 फलओ, थेवकालोवलक्षेण य न चिरयालट्ठिई । एस सत्थ-
 याराहिप्पाओ त्ति । मन्तिणा भणियं । अज्ज, एवं ववत्थिए
 को उण उवाओ । नेमिन्तिएण भणियं^१ । अत्थपयाणादयं
 सन्तिकम्भं । ता देह दीणाणाहाण दविणजायं, पूएह गुह-^{१५}
 देवए, परिच्चयह अहाउयमेव किंचि सावज्जं, पवज्जह
 अहिण गुणट्ठाणे त्ति ॥

एत्थन्तरंमि य समागओ रायपडिहारो । भणियं च
 णेणं । भो भो अमच्च, महाराओ आणावेद 'सिग्गमागन्नाब्बं'

१ Δ निवेदयन्ता, CE निवेदयन्तं त्ति ।

१ B adds चत्ति, CE add चज्ज चत्ति उवाओ ।

- ति । तेण भणियं । जं देवो आणावेदं त्ति । 'वच्च' 'तुमं,
 एष आगच्छामि । पुच्छिओ नेमित्तिओ । अज्ज, किं पुण
 आहवणनिमित्तं । नेमित्तिएण भणियं । संखेवओ ताव एयं ।
 समागओ रायपुरसामिणो सयामओ एत्थ रायपुरिषो,
 ५ आणन्दहेज्ज य सो नरवदस्स । ता तन्निमित्तमाहवणं ति ।
 मन्तिणा भणियं । अज्ज, कहमाणन्दहेज्ज त्ति । नेमित्तिएण
 भणियं । जइ एवं, ता पढसु किंचि त्ति । मन्तिणा भणियं ।
 जय तिजयलच्छिन्निलओ । अवगयं नेमित्तियस्स । भणियं
 च णेण । सोम, समागओ खु 'एसो कुमारण कञ्जयाप-
 १० याणनिमित्तं ; महापुरिमसंवन्हेण य महन्तो आणन्दो त्ति ।
 अज्जं च । ईदमं एत्थ लग्गं, जओ एयं पि सुणिज्जइ 'जो
 चेव कुमारण एयं कञ्जयं परिणइस्सइ, सो चेव एयं विवसं
 पि राजधुरमुव्वहिस्सइ' त्ति । आणन्दिओ मन्तो । पुरओ
 नेमित्तिओ । तओ आइसिय^१ सन्तिकसं गओ रायउत्तम-
 १५ मओ । दिट्ठो णेण राया दूओ य । अक्कुट्ठिओ राइणा,
 पणामियं आमणं, उवविट्ठो अमओ । भणियं नरिन्देण ।
 अज्ज, एसो खु रायउत्तरसामिणा पेसिओ मङ्गुराएण । भणियं
 च णेणं । अत्थि मे दइया मन्तिमई नाम जीविआओ वि
 अइययरी^२ । सा मए अणुमएण भवओ तुइ अणुमयस्स
 २० अज्जयरकुमारस्स पडिवाइय त्ति । अमसेण भणियं । देव,

१ ACE om., B i. marg.

१ CE सं ।

२ BCE ०यं ।

३ ACE ०ए ।

सुन्दरमेयं^१ । अणुक्वो खु एस संबन्धो ; ता कौरव इमस्स
वयणं । राइणा भणियं 'तुमं पमाणं' ति । अमञ्जेण
भणियं । ता आइसउ देवो कुमारणमञ्जयरं ति । राइणा
भणियं । किमेत्य आइमियव्वं ; कुमारसेणस्स एसा पढम-
घरिणि न्ति । अमञ्जेण भणियं । देव, मोहणमिणं ; ता ५
पयासीयउ सामन्तनायरयाणं । राइणा भणियं । जमेत्य
अणुक्वं, तं मयमेव अणुचिट्ठउ अज्जो । तन्नो पयामियं
सामन्तनायरयाणं, करावियं वड्ढावणयं, पइयाइं मङ्गलतूराइं,
नच्चियं अन्तेउरेहिं, जाओ महापमोओ न्ति ॥

एथवइयरेणं च दूमिओ विसेणकुमारो । चिन्तियं च १०
षेणं । ^२अवज्जो मे एम जौवमाणो ; न मक्खणोमि ^३एयं संपयं
सोउं पि, किमङ्ग पुण पेच्छिउं । अहवा नत्थि दक्खरं कम्मा-
परिणईए । अइक्खन्तेसु य ऊइवयट्ठिणस्स सन्तिमईविवाह-
निमित्तं महया चइयरेण पक्काणामच्च^४मंगओ रायपुरमेव
पेमिओ मेणकुमारो । पत्तो कालक्खमेण । निवइयं मङ्गल - १५
रायस्स^५ । परितुट्ठो य एमो । दिक्कं पारिओमिय^६ । ममाइट्ठं

१ CE 'मियं, B pr. m २ D 'रियाहिं

३ A 'अवज्जो D 'अपउओ CE 'अवज्जो, B 'अवज्जो ।

४ B 'ययस्स D inserts य ;

५ CE add सामन्तपायसुत्त, B i. marg. ; A adds जण ।

६ D adds निउत्तपुरिरेहिं, B i. marg.

७ D adds रायकुमारवराजमञ्जिवेशयस्स, B i. marg.

च णेणं । हरे, मोयावेह सव्ववन्धणाणि, द्वावेह महादाणं,
 सोहावेह रायमग्गे,^१ करावेह हट्ठोहाओ, पयट्ठेह सयल-
 पायमूलादं, वायावेह हरिमज्जमलमङ्ग्ले, सज्जेह मङ्गलादं,
 द्वावेह परमाणन्दत्तरं,^२ ढोयावेह वारुयं; निग्गच्छामो
 ॥ कुमारपच्चोणि^३ न्ति । संपाडियं रायमामणं । निग्गओ
 राया । दिट्ठो य णेण रद्दममागमूसुओ विय^४ ॥ पच्चवाणो
 कुमारसेणो न्ति । पणमिओ कुमारेण । अहिणन्दिओ
 राहणा । पवेमिओ महाविभूर्देए । दिओ जम्मावासओ ।
 कयं उच्चियकरणिज्जं । समागओ त्रिवाहदिवसो । निवत्तं
 १० णवणयं । एत्यन्तरंमि मङ्गलाकालामद्गमोत्तरनिग्घोसव-
 हिरियदिसामण्डलो गहियवरकणयदण्ड^५ धयवडुग्घायमच्चल-
 तरुणिनिवहो मङ्गलपहाणगायन्तारणवियडूपेच्छणयमंघाय-
 मंकुलो पडण्णपडवामधूलिधूमरियमणहत्तलानच्चलवेमविजओ
 मइया गइन्दपौढेण समागओ विवाहमण्डवं कुमारसेणो
 ११ न्ति । कयं उच्चियकरणिज्जं । पेमिओ^६ कोउयहरं । दिट्ठा ह
 णेण वज्जया पमाहिआ सुरदिवणण्हिं विभूमया दिव्वालं-
 कारेण^७ परिहिया खोमज्जयलं पडिडव्वा कुसुमदामेहिं^८
 ममोत्थया महिणदंवदूसेणं । तं च दट्ठणमणादभवामासदोसेण

१ ACE •सग्गं । २ CE ढोवेह । ३ A •णिं वि ।

४ A विव. D transposes प • विय ।

५ B corrects this in चमवणाय D चलपचमवणाय ।

६ B पवेमिह । ७ D परिहं । ८ CE •मवहिं ।

वियभिन्नो कुमारस्तु पेक्षसायरो । चिन्तिथं च णेण । अहो
 से क्वसोक्कथा, संसारंमि वि ईदसा भाव त्ति । कराविन्नो
 कोउयाइं । पूइया देवगुरवो । निवत्तो इत्यग्गहो । सम्मा-
 णिया मामन्ता, अहिणन्दिथा नायरया, परिन्नोसिन्नो तक्कु-
 यजणो त्ति । भमियाइं मण्डलाइं । वत्तो विवाहजको ।
 अमरकुमरोवमं च भोक्कमणुहवन्तस्तु अदक्कन्ता कइवि
 दियहा । समुप्पन्नो पणन्नो । तन्नो 'कज्जप्पहाणा राइणो'
 त्ति सम्माणिन्नो नरिन्देण, पूइन्नो मामन्तेहिं, अहिणन्दिन्नो
 नयरिजणवणं, घेत्तूण सन्तिमइं महया चउयरेण समागन्नो
 नियनयरिं । आणन्दिन्नो राया, हरिमियाइं अन्तेउराइं, १०
 तुट्ठो नयरिजणवन्नो, दूमिन्नो विसेणो, कथा अयाल्लमहिमा,
 पविट्ठो महाविभूईए । पणमिन्नो राया, अहिणन्दिन्नो णेण,
 गन्नो निययावासं । तत्थ वि १थ अदक्कन्तो कोइ काणो
 विसयसुहमणुहवन्तस्तु ।

अस्यथा य समागन्नो वसन्तसमन्नो । सो उण उहाम- १५
 कामिणीयणवियभिन्नमयणपसरु मज्जरपरज्जयासहवित्तासि-
 यपहिथयणनिवहो पिययमामाणकलिकेउभूयवियभिन्नमल-
 याणिल्लो १कुसुममज्जमत्तभमिरभमरउल्ल२कयवमालो विय-
 मियमहयाररेणधूलिधूसरियनहयलो कुसवयकुसुमामोयहरि-

१ CE om

२ D inserts चण्णेरयभूयं ।

३ A om. this and the next words.

४ CE explain = उल्लिखितः : D उल्लिखितः ।

- सिद्यमुद्धमज्जयरिगणो सुदसुहसुव्यन्तससरीमज्जरनिग्घोषो
 भवणक्कुणम्बद्धविविहविडवहिण्डोलयाडलो, मज्जमहो व्य मज्ज-
 यररिष्कोलिसामलक्काओ लक्खिपडिवज्जवक्को य, पसाहि-
 यवारविलयानिवहो व्य तिलउज्जलो जणियमयणपसरो य,
 ५ मुणियपरमत्यजोइनाहो व्य अदमुत्तयालंकिओ दढमसोय-
 चित्तो य, सुरासुरमहिज्जन्तद्वोयहि व्य वियन्मियसुरा-
 परिमलो विदल्लभुवणलक्खी य ॥ ^१अवि य
 नल्लिणौष्ठ बद्धराओ त्ति जंमि मुणित्तं व दक्खिणदिमाए ।
 विष्कुब्बद दिथसयरो मलयाणिल्लमुक्कनीसामं^२ ॥
 १० वियसियपङ्कयनयणा जंमि य वोलेन्ति मन्थरं दिथहा ।
 उउसिरिदंसणमंभमपहरिमहौरन्नाहियय व्य ॥
 जंमि सहयारपरिमलवित्तो भरियावर।हविणियत्तो ।
 अन्दोलइ दोलासु व माणो गरुओ वि विज्जयाणं ॥
 सुक्खानिमौलियक्के जंमि य पहिए ^३विमंथुल्लोअओ ।
 १५ विसकुसुमाण व गन्धो पसरन्तो कुणइ वउल्लाणं ॥
^४दट्ठं नवमज्जरिए चूण गुञ्जन्तभमरपरियरिए ।
 जंमि अदमक्करेण व धणियं फुट्ठन्ति अक्कोळा ॥
 वज्जन्तभमरवंसं कोइलकलमह्वद्धुमंगीयं ।
 पवणधुयपल्लवकरं नच्चन्ति व जत्थ रत्ताइं ॥
 २० जंमि य गयणनिल्लगा सहन्ति पवियसियकुसुमपम्भारा ।

१ D om.

२ D बोसाओ ।

३ A विसंयत्तविहा. CE दिमं पलोयंतो ।

४ MSS बट्ठ

मथगयवद^१गहिओल्लोसोसोसोभारा इव पलासा ॥

जंमि य सहन्ति किंसुयकुसुमाइ थल्लोण^२ पवणपडियाइं ।

तस्सकणसमागयाइं मज्झणा सह नहवयाइ व्व ॥

जत्थ य पियन्ति तरुणा पवरमज्झं कामिणीण अहरे य^३ ।

वहन्ति य खेड्डाइं सुरयाइं वज्झवियाराइं ॥

एवंगुणाहिरामे य पवत्ते वसन्तममए सो सेणकुमारो
कौलानिमित्तमेव विसेसुज्जलनेवच्छेण मंगओ परियणेणं
पयडो अमरनन्दणं उज्जाणं । दिट्ठो ^४य पामायतल्लगएणं
विसेणकुमारेणं निष्पलविचित्तदेवज्झनिवमणो बहल्लहरिय-
न्दणविलित्तदेहो विमलमाणिककडयभूमियकरो पउमराय- १०
खवियकेकरपडिवस्सवाइ ^५भुवणमारकडिसुत्तउच्छदयकडि-
यडो वच्छयल्लाभोयविरदयवर^६रयणपालम्भो निष्पलकवोस-
घोसन्तमवणकुण्डलो विविहवररयणकलियमउडपमाहिउत्ति-
मज्झो आळढो धवल्लवारणं पवज्जमाणेणं वसन्तचसरीत्तरेणं
नच्चमाणेहिं किङ्करगणेहिं एरावणगओ विथ तियमकुमार- १५
परियरिओ देवराओ त्ति ।

मन्तिमई वि य भूमियमहियणपरिवारिया विमलल्लखौ ।

पवरदुग्गल्लनिवमणा चन्दणनिष्पल्लियसरीरा ॥

नियकन्तिसच्छेण य कुङ्कुमराएण पिच्चरियदेहा ।

१ CE पागडियोल्लोसोसो ।

२ A च्छल्लोए, CE च्छल्लोए ।

३ B च्छरेय ।

४ CE om.

५ BD दुरयवसार ।

६ BD चारपाळो ।

सुरहिमकुवखवखयकवोलकयपत्तलेहा य ॥

मणहररदयविसेमयविसेमभङ्गुरकयालयमणाहा ।

मविसेमपेच्छणिज्जा सोहियसंजमियधमोला ॥

नेउररसणामणिवलयहारकुण्डलविभूमणेहिं च ।

१ पडिवसचलणतियहत्यकण्ठसवणा मियङ्गमुहौ ॥

धरियमिहिपिच्छविरदयकञ्चणमयदण्ड'मःऊल्लिमसेया ।

बङ्गरयणभूमियं दन्तघटियजम्पाणमाकडा ॥

तत्रो तं दट्टूण पुव्वकयकम्पगह्ययाए समुप्पन्नो विसेणस्स
मच्छरो, 'वड्डियं' 'अहमज्झाणं । चिन्तियं च णेणं । वावएमि

१० एयं दरायारं । पउत्ता वावायगा । पत्तो य सेणकुमारो
अमरणन्दणं उज्जाणं । तं 'पुण सुसिणिद्धपायवं उहाममाह-
वौलयालिङ्गियमहयार' बउल्लतरुकुसुमसुरङ्गिगन्धायड्डियभ-
मन्तभमरोलिमञ्जुगुञ्जियरवाऊरियदिमं महम्मपाडलावडिय-
सुरङ्गिकुसुमनियरपच्छादयभूमिभागं । नववज्जवयणं पिव तिल-

११ यउज्जलं अमोयपल्लवकयावरुंसयं च । माहवपणइणीमरीरं
पिव दौहियाकमलोवमोहियं भमन्तमुहलालिउल्लजाकपरि-
गयं च, रिद्धिमन्तं पिव मच्छायं मउणजणसेवियं च, नव-
जोव्वणं पिव उम्मायजणणं तिलोहणिज्जं च, कामिणौपयो-
हरज्जयलं पिव परिमण्डलं 'चन्दणपण्डुरं च, वामहरं पिव

१ BCE साङ्गल (देवप्रमिडा मोरपिच्छा ।

२ CE बहियं

३ A चरुंस ।

४ D पि ।

५ D adds निवरं. B i. mare

६ CE चडया

अण्जपणदणौए, 'संगमो विद्य उडलच्छीणं, कारणं पिव
आणन्दभावस्स, सहोदरं पिव सुरलोयदेसाणं । तं च ददूण
अवहियजायहरिषो ओदणो करिवराओ पविट्ठो अमर-
गन्दणं । 'कौलियं 'विचित्तकीलाहिं । परिणओ वासरो ।
पविट्ठो नयरिं । एवं च अदक्कन्ता 'कदवि दियहा । ५

अस्यथा य नियमवणगयस्स चेव गयणयलमण्णसंठिए
दिणयरंमि विरलीहए परिथणे नियनियनिओयवावाडेषु
निओयपुरिसेसु समागया तावसवेषधारिणो गहियनल्लिया-
'पओगखग्गा विसेणकुमारसन्तिथा चत्तारि महाभुयङ्ग ति' ।
दिट्ठा सेणकुमारेण । भणियं च णेण 'भो पविसह' ति । १०
पविट्ठा एए । सेणकुमारेण भणियं । भो किंनिमित्तमागया ।
तेहिं भणियं । अत्थि किंश्चि गुरुनिदेसवत्तव्वं ; ता विवित्त-
देसमहिट्ठह^१ । तओ परत्यसंपायणसुट्ठचित्तयाए 'गुरुवच्छला
तवस्सिणो, येवो य न एत्थ दोसो' ति चिन्तिजण गओ
भवणज्जाणभूसणं एल्लालयावणं । तत्थ पुण तत्तणा चेव १५
अवहडा से कुरिया, कड्डियाइं मण्डलगाइं, परहओ एगेण
खन्धदेसे^२ । तओ 'हा किमेयं' ति चिन्तिजण आसुइत्तो
कुमारो वल्लिओ वामपासेण । तओ 'अचल्लियथाए सत्तस्स

१ CE समाजमो । २ B कौलिउ, A पवत्तो कौलिउ । ३ B चित्त०, D pr, m.

४ D कवय । ५ AD नालिया० ; CE om. पओम, B i. marg.

६ D adds पडिहारिया पडिहारिच पविट्ठा कुमारपडिहावा ।

७ A 'हुह, D see m. ८ BCE om. ९ BCE चचल्लयाव ।

उक्कडयाए पुरिसयारम्ह संखुद्धयाए वावायगाणं जेऊण ते
 गच्चियाइं मण्डलगाइं । 'दिट्ठं चिमं उज्जाणवास्सियाए' ।
 'सोसियं च णाए । 'किमेयं' ति उद्धादओ कल्लयलो ।
 समागया अट्ठ पाहरिया । कड्डियाइं करवासाइं । 'उद्धादया
 ॥ परिहरिउं । निवारिया कुमारेण । हरे किमेएण मय-
 मारणेण । 'खुद्धा खु एए तवस्सिया । वावओ य एएमिं
 पुरिसयारो । परिचत्ता 'एए सफलजीवियनिवासेणमहि-
 माणेण । पडिवक्का 'विसयभावं दयाए, अद्धासिया निरत्थ-
 यजीयलोहेण । ता अलं मे एएमिं वावायणेणं । एत्यन्तरंमि
 १० इमं चेव वदयरमायस्सिऊण समागओ राया । बन्धाविया
 णेण वावायगा । भणिओ य कुमारसेणो 'वष्क, किमेयं'
 ति । तेण भणियं 'ताय, न-याणामि' । पुच्छिया चायगा ।
 हरे, किं पुण तुम्हेहिं एयं ववमियं ति । तेहि भणियं ।
 देव्वं पुच्छिह त्ति । राइणा भणियं । नेण देव्वो सोदओ ।
 १५ तेहिं भणियं । देव, न-याणामो त्ति । राइणा भणियं ।
 नाणिमित्तं वावायणं ति । ता किं पुण निमित्तं, कुओ वा
 तुम्हे, कस्स वा सन्निय त्ति । तओ न जंपियमेएहिं । पुणो
 पुच्छिया, पुणो वि न जंपन्ति । कुविओ राया । अक्कोडा-

१ D inserts एत्यन्तरंमि, B i. marg.

१ D 'वालोए ।

२ B भणियं, CE उक्कोसियं, D तओ चा किमियं ति चिन्तिय च विहासियं ।

३ ACE om., B i. marg.

४ D तुम्हा ।

५ B om.

६ D इमे ।

७ AB विवाच, D sec. m.

विद्या कसेहिं । तत्रो काययथाए भावस्तु दुष्प्रसह्याए
 'कस्यप्यहाराणं सावेरुयथाए जीवियथाए कुविद्यथाए नरिन्दस्तु
 जंपियमणेहिं । देव, न किंचि एत्थ निमित्तं; अवि य एत्थेव
 अन्हे कुमारविसेणसन्तिथा,^१ तस्सेव सासणेणं इमं अन्हेहिं
 ववसियं । संपयं देवो पमाणं ति । कहं कुमारविसेणसासणं^२ ॥
 ति कुवित्रो राया विसेणस्तु । "भणियं" च सेणेण । ताय,
 न खलु इमं एवं चेवावगन्तव्वं ति । कहं पुण भो महाणु-
 भावो अमच्छरित्रो^३ मयणवग्गे^४ 'दइओ माड्डवाए' खोलुओ
 निक्खलजसे अवच्चं तायस्तु इमं ईइसं उभयल्लोयविहद्धं
 'मन्नइस्सइ । ता जहा कहंचि जीवियभीरुयथाए इमं १०
 जंपियमिमेहिं । करेउ ताओ पसायं, मोयावेउ एए
 जीवियभीरुए' न्ति । तत्रो 'कस्तु सन्तिथ' न्ति गवेसाविथं
 राइणा । सुणियं पहाणपरियणाओ, जहा कुमारसन्तिथ
 न्ति । तत्रो 'न अन्नहा एयं' ति कुवित्रो राया विसेणस्तु ।
 समाणन्तं च णेणं । हरे, निव्वासेह तं मम रक्खाओ कुल- ११
 दूषणं विसेणं ति । वावाएह एए महासामिसाजवच्छे
 सुभिच्छे । एत्थन्तरंमि चसणेसु निवडिऊण जंपियं सेणेण ।
 ताय, मा साहसं मा साहसं ति । कज्जमाणे य एयंमि

१ BCE कसणं, B adds t. m. - चाया +, D corrects चायाणं in पसाराणं ।

२ ACE add य । ३ CDE •लेषं ४ D inserts यत्तकरंमि ।

५ A ५m. ६ ABCE •तोड । ७ CE उइओ, not explained.]

८ A साहचार । ९ CE परच्छर ।

- पावेमि अहं नियमेणं तायसोगकारिणिं अवत्यं ति निवेदयं
 तायस्स । तन्नो अहो पुरिसाणमन्तरं' ति चिन्तिऊण जंपियं
 नरिन्देण । वच्छ, जइ एवं, ता तुमं सेव जाणमिः न उण
 जुत्तमेयं ति । सेणेण भणियं । ताय, अणुग्गिहिअो^१ न्हि
 १ एएसि 'अवावायणेण कुमारमंगणेण य । मोयाविद्या वावा-
 यगा; थेवावराह त्ति पृदऊण पेसिया सेणेण । एत्यन्तरंमि
 वणसुत्थमाइमिऊण निग्गअो राया । जाअो लोयवाअो ।
 अहो विसेणेण अमोहणमणचिद्वियं^२ । ममागअो सेणकुमार-
 कखविषयं । चिन्तियं च णेण । अहो निरवराहा वि नाम
 १० पाणिणो एवं अयसभायणं हवन्ति । अस्सह कहं कुमारी,
 कहमौदसममज्जणचरियं । अमभावणीयमेयं । निरकुसो य
 लोअो, न जुत्ताजुत्तं विथारेइ । अहवा नत्थि दोभो जणस्स ।
 कुमारस्स सेव पुब्बकयकखपरिणई एम त्ति । निमित्तं चाह-
 मेत्यं ति दूमिअो निययचित्तेणं ।
 ११ अइक्कन्ता कहवि वामरा । ^३पउणो वणो । ण्हाअो
 सोहणदिणे । कयं राइणा जहोचियं करणिज्जं । वायाविद्या
 चारयकालघण्टा । दवावियं महादाणं । पृदयाअो नयरिदेव-
 याअो । आहणाविद्या आणन्दभेरो । ममागया विसेसुज्जलने-
 वच्छधारिणो रायमायरा । तन्नो वज्जन्तमज्जलत्तररवाजरिय^४

D °अरिच ।

१ BCE मोयाविद्या वायमा थेवावराहय ति ।

१ D adds ति ।

३ A पउणे वणे. D -acc. m

४ D °पुरिच, A °दूरि, B °अरिच, CE °दूरिच ।

दिशामण्डलं नचन्तरायनायरलोयं 'तुरियविद्वज्जमाणकडि-
 सुत्तयकण्डयं विद्वलपडवासधूसरियनहयलं सयलनयरिजण-
 च्छेरयभूयं कथं वड्ढावणयं ति ॥ 'इओ य सो विसेणकुमारो
 'तप्पभूइमेव 'हा न मंपन्नमहिलसियं' ति अचन्तादसणो
 अपेक्कमाणो नरवइं असंपाययन्तो उच्चियकरणिज्जं अणिग्ग- ५
 क्कमाणो निययगेहाओ अजंपमाणो सह परियणेणं ठिओ
 एत्तिए दिवसे, नागओ य वड्ढावणए । सुणिओ एस वइ-
 यरो 'धणगुणभण्डारियाओ सेणकुमारेण । चिन्तियं च णेण ।
 'जुत्तमेव एयं कुमारस्स । दस्सहो असन्ताभिओगो । मह
 सिण्हमोहिणए य दाहणमणुचिड्डियं ताएणं, जमेत्तियं पि १०
 कासं कुमारदंसणं परिहरियं ति । ता विस्सवेमि ताथं, जेण
 कुमारं इह आणेइ त्ति । कौइसो तेण विणा आणन्दो ।
 तओ चल्लणेसु निवड्डिऊण विस्सत्तो नरवइ । ताथ, आणेइ
 इह विसेणकुमारं' । तदंसणूसुओ अहं । कौइसो तेण विणा
 पमोओ' । राइणा भणियं । अलं तेण कुलदूसणेणं । कुमा- १५
 रेण भणियं । ताथ, परिच्चय इमं मिच्छावियप्पं । कहं
 कुमारो अक्कमणुचिड्डिस्सइ त्ति । राइणा भणियं । सुद्ध-
 सहावो तुमं, न उण सो एरिसो त्ति । कुमारेण भणियं ।
 ताथ, कहं न ईइसो जो इमीए वयणिज्जलक्काए उण्णिऊण

१ D हरिष ।

२ CE तयो ।

३ BCE नयचभिरनेव ।

४ CE चचनन० ।

५ B कृतनेयं ।

६ B adds ति ।

७ Δ एनोओति ।

कुमारभावोचितं पावसं अवलम्बिज्जण गम्भीरयं अपसायमन्तं
 वि तुमंमि असंपाययन्तो उचित्यकरणिज्जं अपरिचयन्तो
 कुलहरं एवं चिट्ठइ त्ति । राइणा भणियं । वच्छ, जइ एवं
 तुज्ज निम्बन्तो, ता पेसेहि मे आइवणनिमित्तं कंचि नितयं
 १ त्ति । कुमारेण भणियं । ताय, अहमेव गच्छामि । राइणा
 भणियं । एवं करेहि त्ति । गम्भीरेण कुमारो । पविट्ठो
 विसेणमन्दिरं । टिट्ठो 'तत्त्वदयगचिन्ताए चेव असन्तद्व्यसो
 उज्जिणएहिं आभरणएहिं परिमल्लोणेण वयणकमलेण विम-
 लपरियणसमेसं असुन्दरं मयणौयमुवगम्भीरेण विसेणकुमारो
 २ त्ति । चिन्तियं च जेणं । अहो मच्चयमिणं ।

सन्तगुणविष्णुणा मे असन्तदोसुभावे य जं दुरकं ।

तं सोसेइ ममुदं किं पुण हिययं मणस्साणं ॥

असह्य कइ कुमारस्स ईदमो अवत्य त्ति । उवसप्पिज्जण
 भणियं च जेणं । कुमार, किमेयं वानचेट्ठियं । तेण भणियं ।
 ३ पावपरिणइं मे पुच्छसु । मेणकुमारेण भणियं । अलं पाव-
 चिन्ताए । धम्मो तुमं, जेण ताथस्स पुत्तो त्ति । ता करेहि
 रायकुमारोचितं किरियं, जेण ताथममौवं गच्छामो त्ति ।
 तस्मिं अणिच्छमाणे^१ विभूमिस्मिं महत्त्येण विलित्तो मलय-
 चन्दरसेण परिहाविस्मिं^२ खोमज्वलयं^३ गण्हाविस्मिं तस्मिं
 ४ नौस्मिं नरवहसमौवं । पाडिस्मिं चल्लेसु । वोलियं वट्ठाव-

१ CDE एवमर ।

२ D adds वि ।

३ D अजय ।

णयं । अदक्कन्तो कोइ कालो वीसम्भगन्निणं परमसुहमणुह-
वन्तस्स सेणकुमारस्स, मंकिलिट्ठचित्तस्स य अणभिन्नसुह-
सरूवस्स विशेषस्स ।

अथ य पवन्ते कोमुदमहमवे उज्जाणगएसु^१ नायरएसु
निग्गए नरवइंमि भरमुवगए कीलापमोए^२ अण्णतक्किओ १
सेव वियरिओ मत्तवारणो, तोडियाओ अन्दुयाओ, दल्लिओ
आलाणखओ, भग्गा महापायवा, ^३गालिओ आहोरणो,
धाविओ अणवयाभिसुहं, उद्धादओ कल्लयलो, भिन्नादं
आवाणयाइं, पण्डाओ चच्चरीओ, 'हा 'कहमियं' ति
विसलो नयरिओओ । एत्यन्तरंमि दमं चेवावगण्णिय १०
अंपिथं नरिन्देण । हरे गेपहह लळ दट्टवारणं, कयत्थिओ
णेणं लोओ त्ति । तओ गहणूसुओ वि नरवदअणाएसमौक
आएससमणन्तरमेव पुलोदक्कमाणो भयविक्कमाहियविभू-
सियाहिं पुरसुन्दरौहिं धाविओ सेणकुमारो । सौहकिओरओ
विय दिट्ठो मत्तवारणेणं । तं च दट्टूण अचिन्तणीयथाए १५
पुरिससामत्यस्स वियलिओ^४ से मओ । निरुद्धमणेण गमणं ।
चित्तगओ विय ठिओ पयइभावे । अहो कुमारस्स सामत्यं
ति विन्दिथा नायरया, हरिसियाओ पुरसुन्दरौओ, परि-
तुट्ठो नरवई । एत्यन्तरंमि सिस्काइसयकोविओ विक्काहर-
कुमारओ विय नहगमणेणं समाकूढो मत्तवारणं, निवड्डं १०

१ CE ० संश्लेष. B pt. m. २ B ० पण्य ।

३ B माहिच चारोचलो । ४ D किमेथं । ५ D inserts विच ।

आशयं, गहिओ चारु अङ्गुमो, अप्फालिओ कुम्भभाए, गुलु-
गुलियमणेणं । 'जयइ कुमारो' त्ति समुद्धादओ कलयसो,
आहयाइं ठूराइ, नौओ आलाणखम्भं । एयवइयरेण दूमिओ
विसेणो । चिन्तियं च णेणं । न चएमि ईइमे इमस्स सन्तिए
५ अणत्थे सोउं पि किमङ्ग पुण पेच्छिउं । ता जं होउ, तं
होउ । वावाएमि मयमेव एयं ति ।

अस्रया य मन्तिमईसमेयंमि उज्जाणसंठिए कुमारे'
परिणयप्पाए वामरे कसाओयएण अणालोचिऊण परिणइं
अणवेस्किऊण निययवलं अचिन्तिऊण कुमारमत्तिं 'कुमार-
१० वावायणनिमित्तमेव कदवयपुरिमपरिवारिओ गओ तमु-
ज्जाणं । कुमारचित्तवित्तौए अपडिहारिओ चैव पविट्ठो
चन्दणलयाहरयं । दिट्ठो य णेण केवसो चैव कुमारो मन्ति-
मई य । वौसत्थो त्ति कड्डियं मण्डलग्ग । दिट्ठ मन्तिमईए ।
भणियं च णाए । अज्जउत्त, परिन्तायहि परिन्तायहि । तओ
१५ 'किमेयं' ति उट्ठिओ कुमारो । दिट्ठो य णेण विसेणो ।
कूढं तेणोहरणं । सिखाइसएण वच्चियं कुमारेणं, 'किमेयं'
ति चिन्तासुसहियएणावि^१ भुयं रुम्भिऊण अवहउं से खग्गं ।
भणिओ य एमो 'कुमार, किमेयं' ति । तओ निरुम्भमाणेण
२ कड्डिया कुरिया । दरविइणे पहारे बाहं^२ 'वालिऊण

१ D adds वेणे. B + marg

० D adds वेव० ।

२ D adds चिन्तिऊण ।

३ A ० चिययय ।

४ A inserts कड्ड D कड्ड ।

५ CE बा० ।

अवहृडा य णेणं । 'बाहवस्यपीडाए निवडिओ विसेणो ।
उट्ठाविओ णेणं, निवेसिओ सयणिओ, पुष्किओ संभमेणं
'कुमार, किमेयं' ति । तओ अदाऊण उत्तरं निगओ
चन्दणसयाहराओ ॥ भणियं च सन्तिमईए । अज्जउत्त,
किमेयं ति । कुमारेण भणियं । 'सुन्दरि, अहं पि न
सुणेमि । एत्तिएण पुण एत्थ होयव्वं, रज्जमुट्ठिमिऊण
पथारिओ केणइ कुमारो ति । 'ता अलं मे इहत्थिएणं,
जत्थ पहाणमयणस्स कुमारस्स वि ईदमो उव्वेवो । अवत्थाणे
य अवस्समेव केणइ लिङ्गेण जाणइ कुमारचेट्ठियं ताओ ।
तओ य" घेप्पइ उच्चाएणं, निव्वामइ य कुमारं, आवहइ १
सोयमन्वा 'लाघवं कुलहरस्स कुपुरिमो' ति । अज्जत्य "वि-
सज्जियं जौवइ कुमारो । परत्थसंपायणाणगयं च कुलवय-
णिज्जरक्खणमेत्तफलं सुपुरिमाण चेट्ठियं, एत्थ पुण उभय-
विषज्जओ ति । सन्तिमईए भणियं । अज्जउत्त, एवमेयं;
किं तु कहं पुण गुरू अज्जउत्तं विसज्जिस्सन्ति । कुमारेण १५
भणियं । अइपण्डिए, को गुरूणं कहेइ । अत्थि ईदमो
नाओ 'वज्जयरगुणे कज्जे नेहकायरयाए विग्घकारिणो गुरू
अपुष्किऊण वि पयट्ठिक्खइ' ति । सन्तिमईए भणियं ।
अज्जउत्तो पमाणं । कुमारेण भणियं । सुन्दरि, जइ एवं,

१ D adds सो वि CE read अलव १ ।

१ CE place सुन्दरि after

पि. D adds सुइ, after पि. B i. marg.

१ B om. ना. CE om. मे ।

५ D om

५ B विषज्जय, D उज्जय ।

ता अकञ्जिऊण परियणस्स इओ चेवावक्कमामो । अल्लं
काळहरणेणं । मा इमं चेव कुमारो मंपाडइस्सइ ; सञ्जिओ
खु भो वि इमिणा चेड्डिएण । मन्निमईए भणिथं ।
अञ्जउत्तो पमाणं ।

- ५ एत्यन्तरंमि अत्यमिओ सूरिओ । कयं पओमावस्सुयं ।
भणिओ य परियणो । अञ्ज मए एत्येव वमियव्वं ति ।
तओ सञ्जियं^१ उज्जाणवासभवणं । मीमं मे दुक्खं ति
भणिऊण लळं चेव विमञ्जिओ परियणो । अइक्कन्ता काइ
वेळा । तओ पसुत्ते परियणे ^२अडयणाए विथ अस्सिवरण-
१० गमणंमि कमणपडएण विथ तिमिरनिवहेण ^३ओत्यथाए
रयणौए उट्ठिओ कुमारो मन्निमई य । भणिथं च जेण ।
सुन्दरि, दौहाणि देसन्तराणि, विचित्ता कम्मपरिणई,
आवयाभायणं च एत्य पाणिणो । बाहेइ य मं कुमार-
नेहाणवन्धो, उप्पेक्कामि^४ य इहअवत्याणंमि तस्स आवयं,
११ अणिब्बुईए य चित्तस्स न मक्कणोमि इह चिट्ठिउं, अणुषिया
य तुमं किलेमायामस्स । ता न-याणामि, किमेत्य जुत्तं
ति । मन्निमईए भणिथं । अञ्जउत्तचित्तनिब्बुदमंपायणं ति ।
को य मम अञ्जउत्तमहिंयाए किलेमायामो ति । तओ
भविथव्वयाए निओएण मन्निमईममेओ घेत्तूण ^५अस्सिवरं

१ CE add निओइरइं D वेविण्ठिं, B i marg सोविण्ठ ।

२ A om, D अडयथा ।

३ B उअइया रवणो ।

४ BCE add वि ।

५ BCE अस्सिवरं ।

अलक्षितो परियणेन निगमो उज्जाणो । गमो रयणीप
चेव चम्पावासयं सन्निवेशं ।

एत्यन्तरंमि अदक्कन्ता रयणी, उगमो अंसुमाली ।
परिस्सन्ता सन्तिमइ त्ति ठिओ एगंमि वणनिगुञ्जे । दिट्ठो
य^१ तत्थ तामलित्तिपत्तिण्ण रायउरनिवामिणा साणुदेव- ५
नामेण सत्यवाहपुत्तेण, पच्चभिन्नाओ य णेण^२ । जाया य
से चिन्ता । किं पुण एमो रइदइओ विय मयरकेज
रायधूयासेत्तपरियणो एवं वट्ठइ । किं राइणा निवामिओ
त्ति । अहवा न संभवइ एयं रायधूयापयाणाणुमाणमुणि-
यमिणेहाइसयस्स राइणो हरिसेणस्स । गुणायरो य एमो, १०
गुणेगन्तपक्खवाइ य राया । अओ ^३अपक्खो चेव एमो
त्ति । न य अओ कोइ निव्वामणममत्थो । एत्थ एहइ-
सेत्तपरियणो य एमो । ता भवियव्वमणेणं नियनिव्वेय-
निगण्णं । विचित्ताणि य विहिणो विलमियाणि । ता इमं
एत्थ पत्तयालं, पणमिऊण पुष्कामि एयं ति । चिन्तिऊण १५
पणमिओ कुमारो सन्तिमइ य । भणियं च णेणं । देव,
अमुणियवुत्तन्तो त्ति विन्नविस्सं देवं । तओ न कायव्वो
खेओ । कुमारेण भणियं । भइ, को एत्थ अवसरो खेयस्स ;
ता भणाउ भइ । साणुदेवेण भणियं । देव, अहं खु
रायउरवत्थव्वओ साणुदेवो नाम सत्यवाहपुत्तो, पयट्ठो सत्थेण २०

—

तामल्लित्तिं । आवासिओ य णे सत्यो एत्य सज्जिवेसे ।
 आथमणनिमित्तं च समागओ इओ नाददूरदेसवत्तिणं सरं^१ ।
 उवत्तब्भं च एयं वणनिउच्चं । तओ समुप्पन्नो मे पमोओ ।
 आचिखियं विय हियएणं, जहा एत्य कल्लणं ते भविस्सइ
 ५ त्ति । तओ भवियव्वयानिओएण समागओ इहइं । उवत्तद्धो
 य देवो सामिधूया य । रायउरोवत्तद्धो^२संगथाणुस्सरणगुणेण
 १० य समुप्पन्नं पचाभिन्नाणं । तओ आणन्दियं पि विस्सब्भं
 विय मे चित्तं, 'कहिं देवो, कहिं एइहमेत्तपरियणो' त्ति ।
 ता आइमउ देवो, जइ अकहणौयं न हवइ । कुमारेण
 १५ चिन्तियं । अहो वच्छलया सत्यवाहपुत्तस्स, अहो निभ-
 राणुराओ, अहो वयणकोसलं ति^३ । चिन्तिऊण जंपियं च
 णेणं । सत्यवाहपुत्त, अत्थि एत्य कारणं । किं तु अहं पि
 तामल्लित्तिं चेव पत्थिओ । ता पुणो माइइस्सं माणुदेवेण
 भणियं । देव, पमाओ त्ति ४अणुगिहोओ देवेणं । तहावि
 २० सत्यगमणेण आणन्देउ मं देवो । कुमारेण भणियं । सत्य-
 वाहपुत्त, अत्थि एयं । किं तु कथाइ तत्थ तायपेमिया
 अस्सेमयपुरिमा पेच्छन्ति^४ । तओ न मंपज्जइ मे समीहिंयं ।
 माणुदेवेण भणिय । देव, जइ एवं, ता चिट्ठामि ताव एत्य
 कइवि दियहे । वोल्लोणेषु पुरिसेसु पयत्तगोविणं देवेणं

१ CE सरवरं ।

२ CE संनया ।

३ ACE om.

४ D om

५ D अणुगिहियं ।

६ A पुच्छन्ति

सह पुणो गमिस्सुं ति । कुमारेण भणिथं । सत्यवाहपुत्त,
 अस्सं हमिणा निम्बन्धेण, गच्छ तुमं । माणुदेवेण भणिथं ।
 देव, मा एवमाणवेह । समुप्पज्ज मे दुक्कं, निरत्ययं च
 मग्गेमि देवस्स^१ दंसणं । कुमारेण भणिथं । जइ ते निम्बन्धो,
 ता एवं हवउ त्ति । माणुदेवेण भणिथं । देव, पयाओ ।
 कुमारेण भणिथं । जइ एवं, ता गच्छ मिथयसत्थं । न
 जंपियब्बो एस वइयरो, 'मागन्तव्वमिहइ' । तओ 'जं देवो
 आणवेद' त्ति जंपिऊण माणुदेवो गओ सत्थं ॥ थेववेलाए
 य आगया आसवारा । पुच्छिआ 'य णेहिं सत्थिया । भो
 न तुओहिं एवंविहजायाममेओ एवंविहो पुरिओ समुवल्लहो^२
 त्ति । तेहिं भणिथं 'नोवल्लहो' । मिहो जंपियमणेहिं ।
 हरे, भणिथं मए 'अवदिमा खु एमा कुमारस्स'; ता
 एहि, रायउरवत्तिणौए लगामो त्ति । नित्यत्ता आस-
 वारा । थेववेलाए य पच्चइयपुरिमत्तयंमि पेसिऊण भोयणं
 आगओ माणुदेवो । निवेदओ आसवारवुत्तओ । कराविओ^३
 पाणवित्तिं ।

अइक्कन्ते य वासगे अत्यमिण दिणयरंमि नक्कत्तमात्ता-
 पसाहियाए नइयलसिरौए आणिओ मत्यनिवेसं । कओ
 उच्चिओवयारो । जामावसेसाए जामिणीए कुमाराएसेण
 विदिस्सं पयाणयं । ममप्पियं पहाणजग्घाणं सन्तिमईए^४ १०

१ 'CE' देव ।

२ 'CE' om.

३ BD न आगन्तव्वं वेवइ इह ।

४ A adds चह ।

कुमारस्स य^१ । गया कंचि भूमिभागं । आवासिओ सत्यो ।
निविट्ठं चेलहरयं । ठिया तत्थ मन्तिमई कुमारसेणो य ।
मंपाडियं उच्चियकरणिज्जं ।

एवं च अणवरयपयाणएहिं वसमाणाणमदक्कन्ता कइवि
१ वासरा । पत्ता दन्तरत्तियाभिहाणं महाडविं । आवासिओ
सत्यो । ‘भयाणया अडवि’ त्ति निविट्ठाइं ^२थाणयाइं ।
पहायसमए य विसंमरिएसुं थाणएसुं ^३सत्यलहणवावडेसु कस-
यरेसु आवस्सयकरणज्जएहिं ^४आडियत्तिएहिं अप्पतक्किया सेव
विमुक्कबाणवरिमा निवाडिया मबरधाडी । वाइयाइं सिक्काइं,
१० हण हण त्ति उट्ठाइओ कलयलो. विमत्ता कम्माराया, बुणो
इत्थियायणो । पइट्ठिया ^५‘आडियत्तिया, पवत्तमाओहणं ।
‘सुन्दरि, धौरा होहि’ त्ति परिसंठवेज्जण मन्तिमई
धाविओ कुमारसेणो, कट्ठियं मण्डलगं । तओ केमरि-
किमोरएण विथ हरिणजूहं भगं मबरसेज्जं । अज्झिमाए य
१५ भेज्जिओ^६ सत्यो, विलुत्तं मारभण्डं, पाडिया ^७‘आडियत्तिया
नट्ठो इत्थियायणो । ‘कहं इओ विनिज्जिओ’ त्ति वलिओ
कुमारसेणो । पलाणा मबरपुरिमा । तओ एगागो अवेस्सि-
ज्जण कुमारसेणं उवट्ठिओ पक्खोवई, मिलिओ य तस्स । कूडं

१ A om

२ D adds साणदेवेव. B a, mang

३ CE ठाव० ।

४ D सज्जव, B see. m

५ BCE चारव०

६ A चारत्तिया, see last note.

७ A भेज्जि. D भज्जि ।

८ D चारत्तिया, see note 5.

च णेणोहरणं। वञ्चियं कुमारेणं। परिकूढं च तस्स। पाडिओ
 पक्खीवई, सुच्छिओ य एसो। वीजिओ कुमारेणं, जाव न
 चेयइ त्ति। 'तओ आसन्नवत्तिसराओ चेत्तूण नल्लिणपत्तण
 दिस्सं से मल्लिलं। तओ चेइयमणेणं'। दिट्ठो कुमारो।
 चिन्तिथं च णेणं। को पुण एमो महापुरिसो, सुकुमारदेहो १
 वि दढप्पहारो, अमहाओ वि ववसायजुत्तो, केमरी २विथ
 परक्कमेणं, मुणिकुमारो ३विथ दयाए, कुसुमाउहो ४विथ
 रुवेण, मत्तूण ५वि अमत्तू। ६ता आगिईओ चेवावगच्छामि,
 जहा परमेमरो खु एसो। ता न जुत्तमन्हेहिं ववमियं ति।
 एत्यन्तरंमि भणियं कुमारेणं। भइ, वीमत्यो होहि। तेण ७
 भणियं। अज्ज, कौडसी अन्हारिसाणं वीमत्यया। एत्य-
 न्तरंमि कहियमेगेण ८मवरेण सेणाए, जहा पक्खीवई पाडिओ
 त्ति। अमरिसावेमेणं ९'इण हण हण' त्ति जंपमाणा धाविथा
 मवरपुरिसा। 'विणिज्जिओ अहं, महापुरिसो य एसो,
 न पहुरियव्वं तुम्हेहिं' ति मन्नासंपायणत्थं १०चेट्ठियं पत्तिणा ११
 हेणं। कथमणेण गोमाउवासियं। तओ तमवगच्छिऊण

१ BCE om. तच्छी and continue आसन्नमेव घत्तूह ।

२ D adds उक्खिक्खियं लोयणजुयइ, B + marg ३ BCE om. विथ ।

४ D कथंनो ता आगिइ यवगच्छामि । भविशब्दमणेव परमेसरेव वा ।

५ CE om. all down to पर, so B prim., but corrects the pas-
 sage and adds + marg the reading of East note

६ B सवरसेवाए, D om. सेवाए ।

७ B अमरिसवसेव ।

८ AB संवायवत्तं ।

- विमुक्कचावपरस्स^१ मिरकयञ्जलिउडा समागया सवरपुरिषा ।
 भणियं च णेहिं । अज्ज, अभयं देहिं त्ति । कुमारेण
 भणियं । ^२अभयं मुक्काउहाणं । एत्यन्तरंमि चलणेसु निवडिओ
 पक्खीवई । भणियं च णेण । अज्ज, खमियव्वो एस अवराहो ।
 ५ कुमारेण भणियं । भइ, को एत्य अवराहो । तेण भणियं ।
 जं मत्थो लूडिओ त्ति । कुमारेण चिन्तियं । हन्त किमेयं
 ति । एत्यन्तरंमि जंपियं पक्खिणाहेणं । अरे करेह आघो-
 मणं, निवारेह आओहणं । आणेह जं जेण गहियं; पुणोउ-
 लद्धे^३ य न खमेमि अहयं ति । आएसममणन्तरं च संपाडिय-
 १० मणेहिं । भणियं च पक्खिवइणा । अज्ज, निरुवेहिं एयं,
 किं एत्य नत्थि त्ति । कुमारेण भणियं । भइ, असामिओ
 अहं एयस्स; ता निरुविऊण मत्थवाहपुत्तो पुच्छसु त्ति ।
^४निरुवाविओ मत्थवाहपुत्तो, उवलद्धो वणनिउओ, आणोओ
 य णेहिं । भणिओ पक्खिवइणा । अज्ज, न विस्सायं अन्नेहिं,
 १५ जहा एसो महापुरिमो इह गच्छइ त्ति । विणिज्जिया य^५णण
 अन्ने । महाणुभावयाण पडिवसो य एम अन्नेहिं मामौ ।
 अओ संबन्धिओ तुमं ति । अटोहया ण तुज्ज रित्यस्स ।
 ता निरुवावेहिं एयं, किं एत्य नत्थि त्ति । तओ 'अहो
 महाणुभावया कुमारस्स, एयाइणा विणिज्जिया सवरसेणा,

१ D inserts सर before परस्स

२ D inserts दिङ्गमेव B a marg

३ C'ED ०कंठेव, C'E om य ।

४ A निरुविउ ।

५ BD om य ।

भिचभावसुवगश्चो पक्षीवई; अहवा थेवभियमिमस्स; किं
 करेन्ति हरिणया केसरिकिमोरयस्स' न्ति चिन्तिऊण अंपियं
 साणदेवेण । भइ, मामिमालंमि अज्जउत्ते तुमंमि य संबन्धिए
 'किं ममं नत्थि न्ति' । तेण भणियं । तहावि निरूवावस्स
 न्ति, न मे अस्सहा चित्तनिव्वई होइ । तश्चो निरूवाविथ- ५
 मणेणं, जाव 'पुज्जइ' न्ति साहियं पक्खिणाहस्स । परितुडो
 य एमो । चिन्तियं कुमारेणं । अहो महाणुभावया एयस्स ।
 एहहमेत्तेणावि एवं चिट्ठइ न्ति । अहवा सुगेज्जाणि सज्जण-
 हिययाणि । भज्जाविश्चो से पहारो, विदहं कडिसुत्तयं ।
 महापमाश्चो न्ति भणिऊण गहियं पक्खिवइणा । निरूवाविथा १०
 १पडिहयपुरिमा । कयाइं वणपरिकम्माइं । भणियं च
 णेण । अज्ज, पचासस्मा चेव एत्थ अन्हाण पक्षी; ता तीए
 दंसणेण अणुगहेउ मं अज्जो न्ति' । कुमारेण भणियं ।
 सत्यवाहपुत्तो पमाणं । माणदेवेण भणियं । भइ, दिट्ठे
 तुमंमि दिट्ठा चेव पक्खि न्ति । १४

एत्यन्तरंमि १बाहुप्फुल्लोयणो समागश्चो माणुदेवसुवयारो ।
 भणियं च णेण । अज्ज, परित्तायाहि परित्तायाहि । पण्ड्रं
 मव्वमारं, न दौमण रायधूय न्ति । तश्चो आउल्लोहश्चो
 कुमारो । विसणो माणुदेवो । 'किमेयं' ति मूढो पक्षीवई ।

१ CE त, B किमेयं ।

२ BCE add अं न संबन्धर ।

३ CE पडिहय ।

४ CE om

५ CE बाहपुत्र

भणियं च णेण । अज्ज, का एसा रायधूय त्ति । साणुदेवेण
 भणियं । भइ, रायउरसामिणो मङ्कुरायस्स धूया, कुमारं
 उट्ठिसिज्जण देवस्स घरिणौ मन्तिमइ त्ति । तेण भणियं ।
 कहं न दीसइ त्ति । सूवथारेण भणियं । सुण । पवत्ते
 १ आओहणे मवरसेणामक्कुजे गए रायउत्ते अस्सदिमाए य^१
 भेणिए मत्थे विलुप्पमाणे मारभण्डे पाडिएहिं 'आडियत्ति-
 एहिं 'हा अज्जउत्त अज्जउत्त' त्ति भणमाणौ निग्गया
 चेत्तहराओ, पहाविथा अडविज्जत्तं । 'न मोत्तव्व एम' त्ति
 मत्थवाहपुत्तस्स वयणमणुमरन्तो लग्गो अहं तौए मग्गओ ।
 २ गओ थेवं भूमिभागं । आहओ 'लउडेण मवरजुवाणेण ।
 निवडिओ धरणिवट्ठे । समागया मुच्छा । अइक्कन्ता काइ
 वेत्ता । पडिलद्धा चेयणा । उट्ठिओ संभमेणं । पवत्तो
 गवेमिउं । तओ सुविलयाए रत्तस्स मूढयाए दिमाविभायाणं
 'अन्नेसमाणेणावि न दिट्ठा 'रायधूया मए । मंपयं तुम्हे पमाणं
 ३ ति । तओ 'हा देवि' त्ति भणमाणो मुष्किओ कुमारसेणो ।
 समासासिओ पक्किणारुणं । भणियं च णेणं । देव, अस्सं
 विसाएणं । कत्तिथमियमरत्तं, थेवा य वेत्ता मत्थविक्कमस्स,
 'अणुच्चियधरणिपरिमक्कणा य देवी, पवणवेगगमणा' य
 मुणियसयलरत्तभावा य मवरपुरिमा । ता कहिं गमिस्सइ

१ Bom २ CE चातिवत्तिएहिं, B चायत्तिएहिं, D चाउवत्तिएहिं ।

३ CDE सवत्तएव । ४ BD om ५ BCE om

६ CE सवत्तिवा, DA सवत्तिथं । ७ BCE पववसेना, D pr. m.

त्ति । गवेसिऊण संजोएमि देवं रायधूयाए । विसम्भिया णेण
 दिसो दिमिं नितयपुरिसा । भणिओ य साणुदेवो । अज्ज,
 अइक्कन्तो ताव कालो पल्लौदंसणस्स । ता समासासेउ देवं
 अज्जो । अहं पुण देविं चेव अस्सेसामि त्ति । पडिस्सुयं
 साणुदेवेण । तओ कुमारममौवंमि निरुविऊण कइवय- ५
 नितयपुरिसे पयट्ठो पल्लिणाहो । भणियं च णेणं । देव,
 परिच्चय विसायं । अवलम्बेहि उच्छाहं, गवेसामो देविं ति ।
 पडिस्सुयं कुमारेणं । पयट्ठो मवरपुरिममसेओ गवेसिउं ।

इओ य सा रायधूया 'कहिं अज्जउत्त'त्ति गवेसमाणो
 निवडिया कन्तारमज्जे । मूढाओ दिसाओ । अपेच्छमाणी १०
 दइययं भमिया महाडवौए^१ । परिणयप्पाए वासरे समागया
 गिरिनहं । न दिट्ठो अज्जउत्तो त्ति विसणा हियएणं ।
 चिन्तियं च णाए । अलं मे अज्जउत्तविरहियाए जौविएणं ।
 ता एयंमि असोयपायवे उक्कलम्बेमि अत्ताणयं । निबट्ठो
 'वल्लीए पासओ । निमिया मिराहुरा । भणियं च णाए । १५
 भयवईओ वणदेवयाओ, न मए अज्जउत्तं मोत्तूण अओ
 मणसा वि चिन्तिओ । इमिणा सच्चेण जमान्तरंमि वि
 अज्जउत्तो चेव भत्ता हवेज्ज त्ति । कयं नियाणं । पवाहिओ
 अप्पा, तुट्ठो पासओ, निवडिया धरणिवट्ठे, गया सुच्छं ।

१ BCE = इविं ।

२ D उक्क. B उक्क० ।

३ A वल्लीपासउ. CE पल्लीपासओ ।

दिट्ठा आसन्नतवोवणवासिणा संझोवासणनिमित्तमागएणं
 मुणिकुमारएणं । चिन्तियं च णेणं । हा का उण एसा
 वणदेवथा विव इत्थिया निवाडिया धरणिवट्ठे । अहवा किं
 मम इत्थियाए । अन्नओ गच्छामि । वारियं खु ममए
 १ इत्थियादंसणं । भणियं च तत्थ । अवि य अञ्जियव्वाहं
 तत्तलोहसखायाए अच्छौणि, न दट्ठव्वा १य अङ्गपच्चङ्ग^१-
 संठाणेणं इत्थिया ; अवि य भस्सियव्वं विमं, न सेवियव्वा
 विमया ; क्खिन्दियव्वा जीहा, न जंपियव्वमणियं ति । ता
 किं मम इमौए ; अण्हियारो य एमो मुणिजणस्सु । अहवा
 १० दौणजणअम्भुद्धरणं पि ममसत्तूमित्तयाए पडिवाइयमेव ।
 भणियं च तत्थ । अत्ताणनिव्विसेमं दट्ठव्वा मव्वपाणिणो,
 पवत्तियव्वं हिए जहामत्तौए, अम्भुद्धरेयव्वा दौणया ; न
 खलु अहिंसाओ अन्नं धम्ममाहणं ति । दौणा य एमा । अन्नहा
 कहिं रणं, कहिं एगागिणौ १इत्थिया । ता पेच्छामि ताव,
 ११ का उण एसा ; मा नाम विज्जाहरी पसत्ता भवे । पुलइया
 मुणिकुमारेणं^२ । दिट्ठो से पासओ । विमलो मुणिकुमारो ।
 चिन्तियं च णेण । अहो एसा आगिई, एमो य पासओ त्ति
 विरुद्धमेयं । अहवा नत्थि कम्मपरिणईए विरुद्धं ति ।
 चिन्तिजण अम्भुत्थिया कमण्डलुपाणिणं । १समागथा

१ CE om

१ B om. पचंम ।

२ D inserts सा

४ DCE २६२८ ।

५ A adds नञ् मद्यथा किमेवेणं भस्सोवियव्वयानिउत्तं च ।

चेयणा, ऊममियं मणागं, उस्मिन्मियादं लोयणादं, दिट्ठो
 सुणिकुमारओ । मंतया य एसा । भणिया य जेण^१ । वण्णे,
 अलं मंतासेणं, सुणिकुमारओ अहं । तओ पणमिओ इमौए ।
 'अविहवा हवसु' ति भणिया अणेण । 'भयवं, कहिं तुमं
 एत्थं' ति पुच्छिओ^२ मन्तिमईए । भणियं य जेण । आसकं ।
 मे तवोवणं । पयट्ठो मग्गोवामणनिमित्तं गिरिनदं, अन्नराले
 य दिट्ठो तुमं ति वल्लिओ वत्तिणौओ । ता माहेहि, अज्जे,
 का तुमं, कहं वा एसाइणो, किं वा ते इमस्सु ववसायस्स
 कारणं ति । तओ चिन्तियं मन्तिमईए । ^३इट्ठो सुणि-
 कुमारओ खु एमो, न जुत्तं च अण्णणा अण्णायं कहेउं, ^४
 एमो य एवं वाहरइ; ता किमेत्थ उचियं । अहवा माणणीया
 तवस्सिणो । वरं अत्तणो लज्जत्तणं ति । भयवओ माहिण^५ न
 एत्थं अत्तणो वि लाघवं । आवया खु^६ एसा, देवयाकण्णो य
 भयवं ति । चिन्तिज्जण जंपियमिमौए । भयवं, रायउरसा-
 मिणो^७ सङ्गरायस्स धूया अहं, मत्थभङ्गविक्खमेण एगागिणौ : ^८
 अण्णउत्तो न दोसइ ति इमस्सु ववसायस्स कारणं ति^९ ।
 भणिज्जण रोविउं पयत्ता । भणिया य जेण । अज्जे, मा इय ।
 ईइसो एस संसारो, विचिन्तयाए कस्सपरिणामस्स अणुगरेइ

१ B यसा ।

२ CE पुच्छियं ।

३ CDE चयवो ।

४ साहिइ only in D.

५ D य ।

६ A विवाचिओ ।

७ MSS om. ति

नडपेडयं । खणेण विओगो, तेणेव संगमो ; खणेण सोगो,
 तेणेव पमोओ ; खणेण आवया, तेणेव मपय त्ति । एवंविहे
 य एयंमि बुद्धिमन्तेण सत्तेण आवडिण वि विममदसा-
 विभाए न सेवियव्वो विमाओ, न कायव्वमणुच्चियं, न मोत्तव्वं
 १ मत्तं, न उच्चियव्वो उच्छाहो । एवं च वट्टमाणो सत्तो^१
 पुरिसयारजेयं कंथं खविऊण लहेइ आवयं । ता सुस्र अज्जे
 सायं । पुणो वि य कइणापवस्रचित्तेण 'कालोच्चियमिणं'
 ति विसेसओ निरुविऊण भणियं सुणिकुमारएणं । अरं च ।
 लक्खणओ ^१वगच्छामि, न तिवओ ते भत्ता, जओ सुह-
 १ फलोदओ आभोगो, कणगावदाया देहच्छवौ, परज्जया-
 लवियमणहरो महो, सुपदट्ठिया चलणा, वियडं नियम-
 फलयं, दाहिणावत्तभंगया नाहो, अभिस्साणकान्तिमोहा करा,
 १परिमण्डलं वयणकमलं, मज्झुल्लियासरिमाहं कोयणाहं,
 सुपदाट्ठियनिद्धतिलयभूमियं निडालं, मिहिणकिण्हकुडिला
 ११ मिरोरुहा । ता ^१एवंविहेहि अरुक्केहि न नारौ वेअव्वदुक्क-
 मणुहवद, पुत्तभाइणी य होइ त्ति । ता एहि वप्पे,^२
 कुलवदं वन्दसु त्ति । तओ 'जं भयवं आणवद' त्ति भणि-
 ऊण गया तवोवणं । वन्दिओ कुलवदं, अहिणन्दिया थ^१
 णेण । माहिओ वदयरो सुणिकुमारएणं । समासासिया

१ D संतो, B संतो. D adds पावो ।

२ BCE खव०

३ AD insert संपुचकसामियंको व्व, D n. marg

४ A एवंविहव० ।

५ CE add तवोवणं ।

६ CE om.

कुलवदना भणिया य एणं । वच्छे, न संतप्पियव्वं । नानाओ
'वगच्छामि, थेवदियहेहिं' चेव एत्थं तवोवणे भविस्सुह ते
समागमो पिययमेणं ति । तओ 'न अन्नहा रिसिवयणं' ति
पडिस्सुयमिमोए । समप्पिया तावमीणं कुलवदना ॥

इओ य अन्नेसमाणाणं सबरपुरिमपक्किणाहकुमाराणं ।
अहक्कन्तो वामरो । 'न दिट्ठा देवि' त्ति विमणा एए,
मिलिया एगओ, समागया मत्थं । भणियं पक्किणाहेणं ।
देव, न कायव्वो विमाओ, अवस्समेव जुज्जइ देवो देवोए ।
कस्स वा विममदमाविभागो न होइ । ता 'गरिसंथवेउ देवो
परियणं, 'कालमज्झं चिमं पओयणं' ति करेउ मयलपरियण ।
साहारणं पाणवित्तिं तओ 'जुत्तमेयं' ति चिन्तिऊण परि-
यणाणरोहेणं कया पाणवित्ती । अत्थं मयणिज्जं, एवओ
एओ, तओ नाइदूरंमि पळोवई य । तओ बडवोलियाए
रयणोए 'थाणयनिविट्ठा तुरियतुरियमागया सबरपुरिसा ।
भणिओ णेहिं पळोवई । सामि, परो 'मरइ, परो 'मरइ ॥
त्ति । तओ उट्ठिओ एओ, उडावियं धणवर,^१ निवट्ठा^२
नाइला । पुच्छिया य एए । हरे किमेयं ति । तेहिं
भणियं । सामि, न निस्संसयं विद्याणामो । एत्तिथं पुण
तक्केमो 'महन्तो सत्यो पविट्ठो' त्ति । अवगच्छिय अवस्स

१ A अय ।

२ CE om

३ CE परिउवेउ ।

४ D अय ।

५ CE डावय ।

६ CE सरति ।

७ CE अय ।

८ A निवडा, B विपुडा, CE निवडा, D विविडा ।

- मेत्य नौमरद 'द्रोणो' पक्षौवद त्ति मंपहारिऊण वौस-
 उरसामिणा धाडौ पेसिय त्तिः 'ज'ओ ममागयं साहणं ।
 पल्लिणाहेण भणियं । अहो न माहियं मामिकज्जं ति ।
 अविसाई वि विऊरेसु विसणं मे चित्तं । अहवा न एम
 ५ कालो विसायस्सु । एह तत्येव गच्छामोः मा इह मामि-
 मत्यपौडा भविस्सुह । माहिओ एम वदयरो माणुदेवस्सु ।
 भणिओ य एसो । कुमारे अप्पमत्तेण होयव्वं । कज्जगह्य-
 याए पडिस्सुयमणेण । तओ दूरओ चेव पणमिऊण कुमारं
 पयट्ठो पक्षौवई । सुओ एम वदयरो कुमारेण । 'चि'न्निथं
 १० च णेणं । अहो महानुभावया पल्लिणाहस्सु । पडिवसभिस-
 भावो य एसो । ता जइवि अजुत्तयारो । तहावि न जुत्त-
 मेथंमि पयट्ठे उयामौणय भाविउं ति । उट्ठिओ कुमारो,
 गहियं खग्गयणं । करंमि घेत्तूण भणिओ माणुदेवो ।
 मत्यवाहपुत्तं, न मे पणयभज्जो कायव्वो त्ति पत्यंमि मत्य-
 १५ वाहपुत्तं । माणुदेवेण भणियं । आणवउं देवो । कुमारेण
 भणियं । तए इहेव चिट्ठियव्वं कासं वा नाऊण पयाणयं
 दायव्वं । अहं पुण पेच्छामि ताव, किमेयस्स पल्लिवदणो
 मंजायं ति । किंकायव्वमूढे य माणुदेवे अइएपडिवयणे य
 'अल्लमज्जहावियप्पेणं' ति भणिऊण धाविओ कुमारसेणो ।
 २० जाव आवडियमाओहणं मवरधाडौणं । हण हण त्ति उट्ठा-

इन्द्रो कलयलो । कादयं ^१नहं ^२मायएहिं । एन्यन्तरंमि
 मिलिओ कुमारो, दिट्ठो पक्खिदण्णा, भणिओ य णेण ।
 देव, किं बज्जणा जंपिएण ; कालोच्चियमियं पेक्खउ देवो
 भिच्चावयवपरक्कमं ति । तओ कुमारेण कड्डियं मण्डलगं ।
 केशरिकिभोरओ विथ अणवेत्तिऊण रिउबलं पविट्ठो मवर- ५
 मण्णे । अहां देवस्स परक्कमो त्ति हरिसिओ पक्खीवई ।
 आवडियं पहाणजुण्णं, पाडिया कुलउत्तया, भग्गा धाडौ,
 वाणरेहि विथ ^३बुक्कारियं मवरेहिं । तओ अमरिसेण
 नियत्ता ठकुरा । येवा मवर त्ति ^४वेडिया ^५आससाहणेणं ।
 संपलगं जुण्णं । महया विमहेण निज्जिया मवरा । पाडिया १०
 कुमारपक्खीवई, गहिया य णेहिं । कुमारचरिएण विन्धिया
 ठकुरा । को उण एमो त्ति चिन्तियमणेहिं । नीया वीस-
 उरं, कुमारचरियमणाहं च निवेइया मवरकेउणो, परक्कम-
 वल्लहत्तणेण दिट्ठ । य णेणं । कुमाररूवाइसएण विन्धिओ
 राथा । चिन्तियं च णेण । अहो को उण एमो महाणु- १५
 भावो । अहवा भवियव्वमणेण नरवइसुएणं । अज्जहा कहं
 ईइसा रूवपरक्कम त्ति । ता गवेसिस्सामि ताव एयं, इमं
 पुण तक्करं वावाएमि त्ति । आइट्ठं च णेणं । हरे वावाएह
 एयं दरायारं तक्कर, इम पुण महाणुभावं पडियग्गह त्ति ।

१ B नचंजं ।

२ D सरहहिं ।

३ ACE बुक्कारियं, D sec. m.

४ D adds पाडिक्क ।

५ D adds हरिया, B i. marg.

- कुमारेण भणियं । अहो मे महानुभातया, जो एयंमि
वावाइज्जमाणे पाणे रक्खेमि । ता कि 'इमिणाः ममं चेव
वावायसु त्ति । तन्नो 'अहो मे धौरगतन्नो आत्तावो, अह्वा
उच्चियमेव एयं इमाण आगिईए' त्ति चिन्तिऊण अंपियं
१ नरिन्देणं । भो महानुभाव, कं पुण भवन्तमवगच्छामि ।
तन्नो कुमारेण निरुविद्याइं पासइं । एत्थन्तरमि सुणिय-
कुमारवुत्तन्तो कइवयपुरिसेहि^१ घत्तूण दरिमणिक्कं कुमार-
वुत्तन्तसाहणत्थमेव राइणो समागन्नो माणुदेवो । 'पडि-
हारिअो पडिहारेणं । अणुमन्नो राइणा^२ । पविट्ठो य एमो ।
१० दिट्ठो नरवई । समप्पियं दरिमणिक्कं । सज्जमन्नो राइणा ।
दवावियं आसणं । भणिअो य णेणं 'उवविमसु' त्ति । सो
य तहा अणेयपहारपौडियं पेच्छिऊण कुमारं गहिअो महा-
सोएणं, निवडिअो धरणिवट्ठे । तन्नो राइणा 'हा किमेयं'
ति सिद्धाविअो उदएणं वौद्याविअो चेत्तकलेहिं । समागया
१५ से सेयणा । भणिअो य राइणा । भइ, किमेयं ति ।
माणुदेवेण भणियं । देव, सज्जमेयं रिमिवयणं 'अमारो
संसारो, आवयाभायणं च एत्थ पाणिणो', जेण चत्थाहि-
सुयस्स कुमारसेणस्स ईइमौ अवत्थ त्ति । तन्नो 'न अन्नहा
मे वियप्पियं' ति चिन्तिऊण अंपियं नरिन्देणं । भइ, कइं
२० पुण एस उह्हमेत्तपरियणो इमं अरल्लमुत्तगन्नो त्ति । माण-

१ BCE यइया ।

१ B adds- हरियरिउ, D बइ ।

२ D om

४ ACE - सो ।

देवेण भणियं । देव, न-याणामि परमत्यं : मए वि एम
 रायउराओ तामलित्तिं पत्थिणं चम्पावामए सच्चिवेमे
 कलत्तमेत्तपरिवारो वणनिउञ्जे उवल्लुओ त्ति । रायउरदस-
 णाणमरणेण पच्चभिन्नाओ य एसो । जाया य मे चित्ता ।
 किं पुण एस रददओ विय मयरकेऊ रायधूयमेत्तपरि ५
 यणो एवं वट्टइ त्ति । एवमाई माहिओ पत्थिणापञ्जलो
 मयज्जवदयरो । तओ^१ देव आयाणियं मए मवरपुरिसेहिंतो,
 जहा देवाएसागयाए धाडौए नीया कुमारपक्खीवदणो । एयं
 च भोऊण इमस्स चैव वदयरस्स विज्जवणनिमित्त आगओ
 देवममीवं । मंपयं देवो पमाणं ति । रादणा भणियं । भइ, १०
 माऊ कयं ति । जत्तमेव एयं तएजारिमाणं महाणुभावाणं ।
^२ममाणत्तो य परियणो । हरे एयाणं जत्तं ^३करेहि त्ति ।
 तओ आएमाणन्तरमेव पेमिया कच्छन्तरं^४ । ^५निमित्तिआओ
 पवरमेज्जाओ । महाविद्या वेज्जा । पत्थुयं वणकम् । पेमिया
 य रायधूयागवेमणनिमित्तं निययपुरिसा । १५

अइक्कन्तेसु^१ कइवर्यादणेषु^२ 'विममभूमिसंठिओ मे मत्थो'
 त्ति अवगच्छिऊण महाविओ माणदेवो । भणिओ य
 रादणा । भइ, विममभूमिसंठिओ म्ते मत्थो । दूरं च^३ गन्तव्वं,

१ CE add य । २ D inserts इय भणिकय रादणा, B, marg

३ D करेज्जहि, B करेह । ४ A करेहि । ५ CE निमित्तं ।

६ A adds य ।

७ A दिवसेसु

८ D इय, B om, CE add ति after मत्थो । ९ B om

पञ्चामशो य घणममशो ; याणे य रायपुत्तो, ता गच्छ तुमं
 ति । माणुदेवेण भणियं । देव, रायपुत्तं वज्जिय न मे पाया
 वहन्ति । 'कुमारेण भणियं । भट्ट, अलं इमिणा अधीर-
 पुरिमोचिणं चेद्विणं । कज्जपहाणा खु पुरिमा हवन्ति ।
 ४ ता कौरउ महारायवयणं । अकौरमाणे य एयंमि अहिया
 मे अणिब्बुई । माणुदेवेण भणियं । देव, जं तुमं आणवेमि
 त्ति । गओ माणुदेवो । 'अदक्कन्तो घणममशो । 'पल्लणा
 कुमारपल्लौवई । कयं वट्ठावणयं । भणिओ राइणा कुमारो ।
 वच्छ, किं ते पियं करेमि । पेमिया ताव मए तुह
 ५ जायागवेमणमिमित्तं निययपुरिमा । तय उण केद आगया
 अवरे न व त्ति ।

एत्यन्तरंमि विदयकुमारवुत्तन्तेणेन भणियं भोमसूरेण ।
 देव, सुमरियं मए कुमारया पिययमामंजोयकारणं ति ।
 राइणा भणियं । कहेउ अज्जो, कोइम । भोमसूरेण भणिय ।
 १६ देव, अत्थि कायम्भरीए अरुवौए 'पियमेलयं नाम
 तित्यं । तस्स किल एमा उट्ठाणपारियावणिया । इमौए चेव
 कायम्भरीए विमाहवट्ठुणं नाम नययं अहेमि । अजियवलो

४ A inserts अउ माणुदेवो मेवकुमारममोवं माचियं वे अरवइमामं

५ A adds ततो पणमिक्ख कुमारं ।

६ A समावउ ।

७ A adds ततो पूरिक्ख कायममभोरहे विप्पारक्ख मज्जसक्खे अरुल्लो
 ववसमउ । ४ D adds ति । ५ CE add य । ६ A पियय ।

७ D adds अरुवौए. B see m

राया, वसुंधरो सेट्टी, पियमित्तो से सुम्भो । लङ्का य णेण
 तन्नयवत्यव्ययस्स ईसरखन्दस्स धूया 'नौलुया नाम कल्लया ।
 अरुक्कन्तो कोइ कालो । अवत्ते विवाहे पत्ताणि जोव्वणं ।
 एत्यन्तरंमि विचित्तयाए कम्मपरिणामस्स, 'चञ्चला मिरि'
 न्ति मञ्चयाए लोयपवायस्स वसुंधरसेट्ठिणो त्रियम्भिन्नो विहवो । ५
 'बुद्धो चेव अहयं; ता अलं मे परमत्थमंपायणरहिणं
 जौविणं' ति चिन्तिऊण विथ अहिमाणेक्करमिययाए
 परिचत्तमणेण जौविथं । पियमित्तो वि य 'अमाणलौया
 दरिइ' न्ति परिभूओ परिथणेणं 'करेन्तस्स वि य अणुट्ठाणं
 विहलं संपज्जइ' न्ति गहिओ विभाणं । तओ 'किमिह १०
 अत्तणा विडम्भिणं' ति अमाहिऊण परिथणस्स निग्गओ
 नयराओ । निव्वेयगरुययाए अचिन्तिऊण गन्तव्वं अविथा-
 रिऊण दिमिवहं पयट्ठो उत्तराहिमुहं । गओ येवभूमि-
 भागं । दिट्ठो य णेण पियवयंसओ नागदेवो नाम पण्डर-
 भिखू । वन्दिओ सविण्णं । कहकहवि पच्चभिन्नाओ १५
 भिक्खुणा । भणिओ य णेण । वच्छ पियमित्त, कहं ते
 ईइमौ अनत्था, कहं वा एयाई^१ पत्थिओ मि न्ति ।
 पियमित्तेण भणिथं । भयवं, परोप्परविहट्ठकारिणं देव्वं
 पुच्छसु न्ति, जेण तायपुत्तो करिथ निरवराहो चेव ईइसं
 अवत्थं^२ पाविओ न्हि । नागदेवेण भणिथं । वच्छ, अवि १०

१ B नौलुया, CE नौलुया ।

२ B उत्तरावहं ।

३ B inserts तं ।

४ D अवत्तंतेरं ।

- कुसलं ते तायस्स । पियमिन्तेण भणियं । भयवं, परि-
 वालियसप्पुरिसमग्गस्स सुरलोयमणुगयस्स वि^१ कुसलं; अकुसलं
 पुण तायवंसविडम्बयस्स जेज्जपुरिमाणुयारिणो पियमिन्तस्स,
 जस्स उभयलोयफलमाहणे असमत्था ईदसो अवत्थ त्ति ।
 १ नागदेवेण भणियं । वष्क, अवि अत्यमित्रो भो बन्धवकुसु-
 यायरससो । अहो दाहणया संभारस्स, अहो निरवेत्तया
 मच्चुणो । अहवा सुरासुरमाहारणो अप्पडियारो खु एसो ।
 ता किं एत्थ करौयउ । अणुवाओ खु एसो, उवाओ य
 धम्मो, जओ जेज्जण धम्मोण मच्चुं अयरामरगदमुवगथा मुणओ
 १० त्ति । अन्नं च । वष्क, कलं ते उभयलोयफलमाहणे असमत्था
 अवत्था ; जओ पुरिमयारमज्झं फलं, विवेगउष्काहमलो य
 पुरिमयारो, उभयमपन्नो य तुमं । पयदनिग्गुणं य संसारे
 परलोयफलमाहणं चैव सुन्दरं, न उण इहलोदयं ति ।
 १ जोगो य तुमं धम्ममाहणं ; ता कहमममत्थो त्ति^२ । पिय-
 ११ मिन्तेण भणियं । भयवं, जइ जोगो, ता आइसउ किं मए
 कायव्वं ति । नागदेवेण भणियं । वष्क, इमं चैव भिक्कु-
 त्तणं । पडिस्सुयमणेण । माहिओ मे गोरसपरिवज्जणाइओ
 निययकिरियाकलावो । परिणओ य^३ एयस्स । अदक्कन्ता
 कहवि दियहा । दिस्सा य से^४ दिस्का । करेइ विहियाण-

१ D अवि, B अस्सापि ।

२ B अहव

३ CE एओ ।

४ D om

५ A om.

६ A adds समसपविचोय ।

ट्ठाणं ॥ इओ य मा नौलुया कुओवि एयमवगच्छिऊण
 'भत्तारदेवया नारि' त्ति धम्मपरा जाया विमयनिप्पिवासा
 वि तइंसणसुया, विरहदुम्बलङ्गी दढं खिप्पइ त्ति । अद-
 क्कन्तो कोइ कालो । 'विहरमाणो य समागओ से भत्ता
 तस्ययरपञ्चामसं तत्रोवणं । सुओ नौलुयाए । तओ अणुसविय ५
 जणजणजण गया वन्दणनिमित्तं । दिट्ठो य णाए झाणे
 जोयमुवगओ पियमित्तो । समुप्पसं सज्जसं, वेवियाइं अङ्गाइं,
 विमूढा चेत्यणा, संभमाइमएण^१ मुच्छिया एमा । 'परित्तायह
 परित्तायह' त्ति अक्कन्दियं परियणेणं । 'करुणापहाणा^२ मुणि'
 त्ति परिच्छदय झाणजोय उट्ठिओ पियमित्तो । 'किमेयं १०
 किमेयं' ति पुच्छियमणेणं । माहियं से माहियाहिं । एमा
 खु ईसरम्वन्दधूया नौलुया नाम कस्यया देवयागुहविट्ठि
 भवन्तमेव भत्तारं एयावत्यमवल्लोदऊण मोहमुवगय त्ति ।
 तओ सुमरियमणेणं । 'अहो मे पणइणौए दढाणरागय^३' त्ति
 गहिओ सोएणं । 'वियलित्तो झाणामओ, उक्कसित्तो १५
 सिणेहो । 'समासम समासम' त्ति अश्रुत्तिया कमण्डलु-
 पाणिएणं । लद्धा य^४ णाए चेत्यणा । उक्किलियं लोथण-
 जयं^५ । दिट्ठो य एसो । सज्जमपवेविरङ्गी^६ उट्ठिया एमा ।
 हरिसविसायगग्गिणं नौममियमिमौए, फुरियं विम्माहरेणं,

१ D adds चञ्चया. B i marg

२ D • माहया ।

३ B inserts य ।

४ CE • राओ ।

५ CE विजोओ ।

६ B om य ।

७ B • लयसं ।

८ B • वेविरङ्गी ।

पुल्लदथादं अङ्गादं, ईसिवलियतारयं च 'पुल्लोदउमारङ्गा ।
 एत्यन्तरंमि दक्खययाए' मयणस्स रक्खयाए विल्लामाणं
 विवित्तयाए काणणस्स आवज्जियं मे चित्तं । चिन्तियं च
 णेण । हन्त किमेत्य जुत्तं ति । एगओ गुरुवयणभङ्गो, अक्खओ
 ५ अणुरत्तजणवज्जणं ति । उभयं पि गक्खं । अहवा सुयं मए
 भयवओ मयासे, जहा अखण्डयवयाणं जप्पन्नरिओ हियय
 दक्खियवत्तुलाभो ह्वद^१ : हिययदक्खिओ य दओण ममा-
 गमो । ता अखण्डउण वयं परिषएभि जौविदं, जेण
 उभयं पि गक्खं अवियलं संपज्जद त्ति । अहवा दमं सेव
 माहेमि एयाए । पेक्कामि ताव किमेमा जंपद त्ति ।
 चिन्तिउण भणिया ^२अण्ण । सुन्दरि, अलं जिज्जण्णं ।
 आवज्जियं मे हिययं तुह षिणेहेण । किं तु अणुचिओ
 अङ्गौकय^३परिच्चाओ, अजुत्तो गुरुवयणभङ्गो । सुयं च मए
 भयवओ मयासे, जहा अखण्डयवयाणं जप्पन्नरिओ हियय-
 १५ दक्खियवत्तुलाओ, हिययदक्खिओ य मे दमिणा मक्खाव
 संभमेणं तुमए 'मह ममागमो । ता अचिरक, किं मए कायव्वं
 ति । नौलयाए भणियं । अज्जउत्त, जहा उभयं पि संपज्जद
 आसन्नं च जप्पन्नरं अप्पवमयाणं वज्जमओ य मे दमस्स
 किल्लेमायामहेउणो देहस्स चाओ, ता एवं ववत्थिए अज्जउत्तो

१ CE पुल्लद, B pr. m.

२ MSS. दुक्खयाए ।

३ BCE om

४ MSS. यवेव ।

५ BCE insert दय ।

६ BCE om

पमाणं ति । पियमित्तेण भणियं । सुन्दरि, अभिन्नचित्ता मे
 तुमं । ता किं एत्य अवरं भणौयद । पडिवन्नं मए अणमणं ।
 हिययदक्खिओ य मे जअन्नरंमि वि तुमए सह^१ समागमो
 त्ति । नौलुयाए भणियं । अज्जउत्तो पमाणं । पुज्जन्त ते
 मणोरहा । अन्नं च । अणुजाणेउ मं अज्जउत्तो हियय- ५
 दक्खियमणोरहावूरणेण । अहवा भत्तारदेवया इत्थियाः
 जं सो करेद, तं तौए अणुचिट्ठियव्वं । कयं चेयं तुमए,
 अओ अत्यओऽणुमयसेवं ति । आपुच्छियाओ महौओ^२,
 स्वामिया अणणिजणया । ‘मा माहसं मा माहसं’ ति
 वारिज्जमाणो महौहिं पडिवन्ना अणमणं । जअन्नरंमि वि १०
 इमिणा चेव भत्तुणा अविउत्ता हवेज्ज त्ति मंपाडिओ
 पणिही । ठियाद ‘अइमुत्तलयाणिङ्गियस्स असोयपायवस्स
 हेडे ॥ एत्यन्नरंमि मोऊण नौलुयासहियणकोलाहलं आगओ
 नागदेवो । टिट्ठो पियमित्तेण’ । विल्लिओ य एमो । अणु-
 ट्ठिओ जेहिं, वन्दिओ य अइवविल्लिएहि^३ । ‘अहिल्लिमियं १५
 मंपज्जउ’ त्ति अहिणन्दियाइं नागदेवेण । चिन्तियं च
 जेणं । का उण एसा इत्थिया । समाणकूवा उच्चियवया य
 पियमित्तस्स । वयणविथारेणं मिणेइनिक्खरा एयंमि लल्लि-
 क्खण, विल्लिओ य एमोः ता किं पुण इमं ति । एत्यन्नरंमि

१ BCE om.

२ D adds तल्लिट्ठियाए चेव, B i. marg.

३ ACE •मुल्ल• ।

४ A adds सो, D i. marg. ५ CE om.

- सगमयस्करं जंपियं सहीहिं । भयवं, एसा खु ईमरस्सन्दधूया
 नौलुया नाम कस्यया, 'विदस्सा पियमित्तस्स, पडिक्कलयाए
 देव्वस्स न परिणीया य जेणं । 'पव्वदस्सो एसो' त्ति कुञ्जोवि
 वियाणियमिमौए । तस्सो 'भत्तारदेवया नारि' त्ति धम्म-
 ५ परा जाया विसयनिप्पिवामा वि य 'पिययमदंसणूसा
 विरहदुव्वलङ्गौ दढं खिप्पद त्ति । एवमाह साहियमणम-
 णावमाणं । चिन्तियं नागदेवेण । अहो टाकणया मयण-
 विचारस्स, जेण पियमित्तेणावि 'एयं ववसियं' ति । अहवा
 ईदमो एस मयणो मोहणं विवेयस्स तिमिरं दंसणस्स
 १० ओच्छायणं चरित्तस्स । एएणमभिभूया पाणिणो नत्थि तं
 जं न 'समायरन्ति' त्ति । 'तेण अविसस्सो उवएसस्स । ता
 इमं एत्थ पत्तयालं, ज किंचि भणिय अक्कमामि इमाओ
 विभागोओ; अणभिप्पेयकारावओ' माणणौओ वि दढ-
 सुव्वेयजणओ त्ति । चिन्तिऊण जंपियमणेणं । वक्क पियमित्त,
 ११ जाणामि अहमिणं, नत्थि दक्करं भिण्हस्स, मग्गावगंज्जाणि
 य मक्खणहिययाणि । एयावत्थेण वि न कओ अङ्गो कथ-
 परिञ्चाओ । ता कौम तुमं खिप्पमि त्ति । परिञ्चय विमायं ।
 ईदमो एस ममारो, किमेत्थ करोयउ । तहावि तत्तभावणा
 ायव्व त्ति भणिऊण गओ नागदेवो । इयरो वि पिय-
 १२ मित्तो 'तप्पभूइमेव पृहक्कमाणो मयणवग्गेण अहिणन्दिप्प-

१ B विज्ञा । २ CE पिचदं । ३ B दवं । ४ B चावरन्ति ।

५ ACE वेव । ६ CE •कारणं । ७ CE तवर्थ, B pr m.

माणो रादणा अपरिवडियतहाविहपरिणामो जीविऊण
दुमासमेत्तं काळं चदऊण देहपञ्जरं सह नौलुयाए उववञ्चो
किसरेसु । पउत्तो ओही, विहञ्चो पुव्ववुत्तन्तो, समागञ्चो
सह पिययमाए तमुज्जाणं । कथा उज्जाणपूया । निश्चियं
अभोयपायवासन्नंमि देउलं । निविट्ठो 'आणन्ददेवो निव्वुडं ।
य 'तस्स महचरौ देवया । गयाणि नन्दणवणं । दिट्ठा य
तय एगा विज्जाहरौ पिययमविओयदुखेण अचन्तदुब्बला
दौहदौहं नौममन्तो इओ तओ परिभममाणि त्ति ।
पुच्छिया य जेहिं । सुन्दरि, का तुमं किनिमित्तं वा एव-
मेयादणी परिभमसि । तौए भणियं । मयणमञ्जुया नाम
विज्जाहरौ अहं । पिययमाणुरायनिभराए य खण्डिओ मए
विज्जादेवओवयारो । अहिमत्ता य णाए^१ । आ दरायारे,
दमिणा अवज्जाविलसिएणं क्खामिओ तेण भत्तुणा सह
विओओ भविस्सइ । तंनिमित्तं विउत्ता पिययमेणं, समा-
उत्ता अरईए, गहिया रणरणएणं, अट्ठमुक्का पाणेहिं^२ ।
'भमिमि त्ति । भणिऊण तुण्हक्का ठिया भयवई । तओ मए
भयसंभन्ताए खल्लेसु निवडिऊण 'विस्सत्ता भयवई । देवि,
कयं मए अपुलभायणाए 'ससमेयं, दिट्ठो 'य कोवो । ता
करेउ पसायं भयवई 'अणुगगहेणं ति । भणमाणी 'पुणो 'वि

१ A चचं० । २ CE om. next 3 words, B pr. m. ३ CE चचरा ।

४ BD भमिमि, CE om. all down to तओ चच० । ५ B भविषा ।

६ AD चचं० । ७ B om. ८ B समाण० । ९ A om.

निवडिया चलणेसु । तत्रो अणुकम्पिया भयवईए । भणियं
 च णाए । वच्चे, आयइअपेक्कयाणि अणुरादहिययाणि
 हवन्ति । ता न सुन्दरमणुचिट्ठियं तए । तहावि एस ते
 अणुगहो । गक्क नन्दणवणं : तत्थ अमुगदेमंमि 'मिणिद्ध-
 ५ माहवौलयाल्लिङ्गिओ धवलजमलकुसुमो^१ पियमेलओ नाम
 रुक्को । तस्स अहोभायमठियाए भविस्सइ ते पिययमेणं
 ममागमो त्ति । तओ ममागया नन्दणवणं तं च उद्देसयं ।
 न पेक्कामि य तं रुक्कयं : 'अओ परिव्रामामि त्ति ॥
 किञ्चरेण भणियं । सुन्दरि, धीरा होहि : अहं तं निरु-
 १० वेमि । निरुविओ लद्धो य । माहिओ विज्जाहरौए ।
 ममागया तस्स हेट्ठं । तओ तरुणमेव^२ अचिन्तमामत्ययाए
 पायवस्स घडिया पिययमेणं । माहिओ 'अणाए वुत्तन्तो
 पिययमस्स, बड्डमल्लिओ य तेणं । जाया विज्जाहरकिञ्चराणं
 पौई । अओअनेहाणुबन्धणं गमिऊण कच्च वेण गयाइं
 १५ विज्जाहराइं । किञ्चरौए य भणिओ पिययमो । अज्जउत्त,
 दुब्बिमहं पियविओयदुक्कं, परत्यमंपायणफलो य जीवाणं
 अओ पसंसेयइ । ता नेहि केणइ उवाएण एयं तत्थ पायवं,
 जत्थ मे अज्जउत्तेण मह दंमणं मजायं^३ ति । निवेसेहि
 निययनिविट्ठदेवउल्लसमोवे । माहेहि य इमस्स माहणं

१ B om. विविड ।

२ B om. जमल ।

३ D तथं मयवर ।

४ A नमो. B om.

५ D नक्कया चय ।

६ BCE चार ।

७ A जायं. om ति ।

अणानं, जेण पियविउत्ता वि पाणिणो एयं समासाहकण
पणट्ठपियविरहदुक्ता सुहभाहणो हवन्ति । अणुचिट्ठियं च तं
किन्नरेणं । निविट्ठो नियदेवउल्लसमीवे पायवो । साहिअो
अणवयाणं । विस्सासिअो णेगेहिं जाव तहेव त्ति । जाया य
से पबिट्ठो, अहो पियमेलअो त्ति । समुप्पन्नं तित्थं, कयं च ५
से नामं पियमेलयं ति ।

अअो अवगच्छामि, तहिं गयस्स अचिन्तिसामत्ययाए
कप्पपायवाणं नियमेण पिययमा^१मंजोअो जायद त्ति । ता
इमं एत्थ कारणं । संपद देवो पमाणं ति ॥ एयं भोजण
हरिमिअो राया कुमारसेणो य । चिन्तियं च राहणा । १०
एवमेयं, न एत्थ मंदेहो । अचिन्तिसामत्या^२ कप्पपायवा ।
ता इमं एत्थ पत्तयालं, पेसेमि विदन्ननियपुरिसपरिवारं
^३तहिं कुमारं । अवि नाम पुज्जन्तुं से मणोरह त्ति ।
समालोचिअा पक्षिणाहो । भणियं च णेण । देव, सुयपुब्बं
मए, विद्याणामि य अइयं तवोवणामन्नं तमुद्देसं । संपयं १५
देवो पमाणं ति ॥ तअो पेमिअो महया चउथरेणं कुमारो ।
^४इत्ये गहिऊण भणिअो राहणा । वच्छं, संपाविऊण पत्तिं
अवस्समिहेवागन्तव्वं ति । पडिस्सुयं कुमारेणं ॥

तअो पणमिथ ^५रायाणं अणवरयपयाणेहिं पत्तो कइ-

१ B •साह

२ A •व्या

३ CE transpose कु • तहिं ।

४ CE om. all down to पत्तो कइवचं, B supplies this passage
i. marg. sec. m.

५ BD रायं

- वयदियसेहिं तवोवणं । तावसजणोवरोहभौरुथाए थ येव-
 पुरिसपरिवारिओ चेव पविट्ठो एसो । वन्दिथा तावसा ।
 अणुसासिओ जेहिं । नीओ य पत्तिणाहेण अणेततहसंकुलं
 तमुहेसं । दिट्ठो^१ जिषदेवउलं । भणिओ कुमारो । देव,
 एसो खु सो उहेसो, न-याणामि थ विसेसओ कप्पपायवं
 ति । तओ विससो कुमारो । सुमरियं सन्निमईए । सा उण
 तावसिसमेया विणिग्गया कुसुमसामिधेयस्स । गेपिइऊण थ
 तं समागच्छमाणौ तवोवणं विचित्तयाए कम्मपरिणामस्स
 भविद्यव्वयाए निओएण उवविट्ठा पियमेसयसमौवे । दिट्ठो
 १० य णाए नागवल्लीलयाल्लिङ्गिओ असोओ । सुमरियं कुमारस्स,
 उल्लप्पिडयं से चित्तं, फुरियं वामसोयणेणं । तओ हियथ-
 निग्गओ विय परिभ्रमन्तो दिट्ठो इमीए कुमारो । तओ
 सा 'अज्जउत्तो' त्ति हरिसिया, 'चिराओ दिट्ठो' त्ति
 उल्लप्पिडया, 'परिक्कामो' त्ति उव्विग्गा, 'विरहंमि जौविथ'
 ११ त्ति लप्पिया, 'कुओ वा एत्थ अज्जउत्तो' त्ति सवियज्जा,
 'सिविणो हवेज्ज' त्ति विससा, 'थिरो पच्चओ' त्ति समा-
 सत्था संकिण्णरसनिब्बरं अङ्गमुव्वहन्तौ अविभावियपरमत्था
 नेहनिब्बरयाए मोहमुवगय त्ति । तओ 'हा किमेयं' ति
 विससाओ तावसीओ । समासामिया 'य णाहिं, जाव न
 १० जंपइ त्ति । तओ वप्पपप्पाउल्लसोयणाहिं परिसिन्ता

१ CE add च वेव ।

२ A ज्ज० ।

३ A इवाहिं, CE वाहिं ।

कमण्डलुपाणिणं, तहावि न सेयइ त्ति । तन्नो अक्कन्दिय-
मिमौहिं । तं च 'अइकलुणमक्कन्दियरवं सोऊण 'न भाइ-
यव्वं न भाइयव्वं' ति भणमाणो धाविन्नो कुमारो । दिट्ठाओ
तावसीओ, न दिट्ठं भयकारणं । पुच्छियाओ णेण । कुओ
भयं भयवईणं । ताहिं भणियं । महासत्त, संसाराओ ।
कुमारेण भणियं । ता किं इमं अक्कन्दियं । तावसीए
भणियं । एसा खु तवस्सिणो रायउरसामिणो सङ्गरायस्स
धूथा सन्निमई नाम । एसा य देव्वनिओएण विउत्तभत्तारा
पाणपरिचायं ववसमाणी कइंशि सुणिकुमारएण^१ धरिऊण
कुसवइणो निवेइया । अणुसासिया य णेणं । समाइट्ठो य से १०
एत्येव तवोवणंमि भत्तारेण समागमो । जाव एसा कुसवइ-
समाएसेणेव कुसुमसामिधेयस्स गया तं गेण्हऊण वसमाणी
तवोवणं वीसमणमिमित्तं एत्य उवविट्ठा, न-थाणामो कारणं,
अयण्डंमि सेव मोहमुवगय त्ति । तन्नो अक्कन्दियं अन्नेहिं ।
एयं सोऊण हरिसविसाधगग्निणं अवत्यमणहवन्तेणं पुत्तो- ११
इया^२ कुमारेणं । वीइया तावसीहिं । कमण्डलुजलविच्च-
णेण^३ समासत्या एसा । दिट्ठो य णाए पञ्चासओ कुमारो ।
^४संभन्ना एसा, भणिया^५ णेण । सुन्दरि, अलं संभनेण ; न
अज्झा कुसवइसमाएओ, अमोहवयणा खु तवस्सिणो इवन्ति ।
कुसलोदएण संपन्नं तं भयवओ वयणं । ता एहि, गण्हामो १०

१ A om. चर ।

२ CE चर ।

३ B पुलइय ।

४ CE add च ।

५ CE संभन्ना ।

६ CDE add च ।

- तवोवणं, निवेएहि एयं कुलवहस्सु, जेण सो वि अकारण-
 वच्छलो एयं सुणिज्जण णिव्वुओ होइ । तावसीहिं चिन्तियं ।
 मूणमेषो चेव 'से भत्ता; कहमन्नहा एयं जंपइ न्ति ।
 कल्लाणागिई य एसो । अहो णु खलु जुत्तयारी विहो,
 १ हरिसमेयं जुवलयं ति । एत्यन्तरंमि आणन्दाहजसभरिय-
 लोयणा अणाचिक्खणीयं अवत्यन्तरमणुहवन्तो पथउपुलया
 उट्ठिया सन्तिमई । निरुविया पल्लिणाहेण । हरिसिओ
 एसो । विन्दयाखित्तद्वियण चिन्तियं च णेण । अहो देवस्स
 घरिणीए क्वसंपया । अहवा ईइमस्स पुरिमरयणस्स ईइसेणं
 १० चेव कलत्तेण होयव्वं ति । सयलसुन्दरमंगया चेव महा-
 पुरिसा हवन्ति । ता किमेत्य अक्करियं^१; न वच्चिज्जइ सूरु
 दिवसलच्छौए न्ति । अओ मेइणिं पिव सयलरज्जसुहहेउभूयं
 देवस्स^२ पणमामि एयं ति । तओ सविणओत्तिमङ्गेण जंपिय-
 मणेणं । सामिणि, अघेत्तव्वनामो देवस्स भिष्सावयवो ते
 ११ पणमइ । तओ तौए 'सामिसालाणुक्खे पमाए पावसु' न्ति
 भण्णिज्जण पुलोइयं^३ कुमारवयणं । भणियं च णेण । सुन्दरि,
 नत्थि एयस्स संभमाणुक्खो पमायविमओ न्ति । तओ
 लज्जिओ पल्लिणाहो ॥ एत्यन्तरंमि 'अह किंनिमित्तं पुण
 एसा अणत्था बुद्धि' न्ति निरुविओ कुमारेण पायवो, जाव
 १० अचन्तसुन्दरो अदिट्ठपुज्जो य । तओ हरिमिण पुच्छिओ

१ BCE om.

१ ACE 'सौय' ।

२ D adds वचरथो ना, B l. marg

३ B पुलइयं CE पलोइयं ।

पल्लिणाहो । भइ, किंनामधेओ खु एसो पायवो । तेण
 भणियं । देव, न-याणामि, अदिट्ठपुब्बो य एसो । तओ
 पुच्छियाओ तावसौओ । ताहि वि इमं चेव संलत्तं ति ।
 कुमारेण भणियं । कहं तवोवणासओ वि न दिट्ठो भयवईहिं ।
 तावसौहिं भणियं । कुमार, नाइवज्जकालागया अन्हे, जस्सा- ५
 पुब्बो य एसो पएसो त्ति । कुमारेण चिन्तियं । नूणमेसो
 खु सो पियमेलओ ; कहमसहा एवमेयं हवइ । निह्वियाइं
 कुसुमाइं ; दिट्ठाणि य घणपत्तसाहाविवरन्तरेणं, जाव धव-
 खाइं जमलाणि य । दंसियाइं पल्लिणाहस्स । तेण भणियं ।
 देव, सो चेव एसो जहाइट्ठकुसुमो । कुमारेण भणियं । ता १०
 पूएमि एयं कप्पपायवं ति । समाइट्ठो भिल्लणाहो । भइ,
 उवणेहि मे पूओवगरणं, पूएमि एयं अचिन्तसामत्यं कप्प-
 पायवं । तओ तेण समाहओ परियणो, उवणीयं फुल्लचन्द-
 णादयं पूओवगरणं । कुमारेण वि सुद्धचित्तयाए पसत्यग्गाण-
 मणुहवन्तेण पूहओ कप्पपायवो । महापुरिसगुणावज्जियाए १५
 य अहासज्जिहियाए १पायडक्खाए चेव होऊणं जंपियं
 खेत्तदेवयाए । वच्च, परितुट्ठा ते अहं इमाए सुद्धचित्तयाए ।
 पूहओ देवाणुप्पिएणं पियमेलओ । आवज्जियं मे चित्तं,
 अमोहदंसणाणि य देवयाणि हवन्ति । ता भण, किं ते
 पियं करौयउ । कुमारेण भणियं । भयवइ, तुह दंसणाओ २०
 वि किं अवरं पियं ति । देवयाए चिन्तियं । अहिमाधधणो

रु एषो, कश्चं किंपि पत्येह । ता सयमेव उवणेमि एणं
 सव्वरोगविसनिग्घायणममत्थं आरोगमणिरयणं ति । चिन्ति-
 ऊण भणिओ कुमारो । अणुक्खो ते विवेगो अलुङ्खथा य ;
 तहावि परोवयारनिमित्तं मण्ण बज्जमाणेण गेण्हाहि एणं
 १० आरोगमणिरयणं ति । तओ 'माणौयाओ देवयाओ' ति
 चिन्तिऊण 'अं भयवई आणवेह' ति भणिऊण सबज्जमाण-
 मेव पडिच्छियं आरोगमणिरयणं कुमारेण । वन्दिया
 देवया । 'सिरं जीवसु' ति भणिऊण तिरोहिया एषा ।
 तावसीहिं चिन्तियं । अहो कुमारस्स पहावो, जेण देव-
 १० याओ वि 'एवं बज्जमन्नन्ति ति । भणियं च णाहिं । कुमार,
 अहक्कमद णे मण्णण्हसमयविहिक्खेला ; ता गच्छामो ति ।
 कुमारेण भणियं । मए वि भयवं कुलवई वन्दियव्वो ति ;
 ता समगमेव गच्छन्ह । तओ परियणसमेओ गओ कुलवद-
 समीवं । वन्दिओ 'य णेण भयवं कुलवई । तेण वि विदम्मा
 ११ ससमयपसिद्धा आसीमा । दवाविथं आमणं । उवविट्ठो
 कुमारो 'मह परियणेण । निवेदओ मे 'कुमारवुत्तन्तो
 तावसीहिं । तओ 'दत्तावहाणो कुमारं निक्खविऊण परि-
 तुट्ठो कुलवई । सबज्जमाणं 'ममप्पिया से भारिया । भणिओ
 कुलवहाणा । कुमार, किमवरं भणीयइ । एषा खु मे

१ (CE एवम् ।

२ BCE om

३ (CE य मयपरिचयो ।

४ BCE om. कुमार ।

५ BCE om.

६ (CE समासाधिक्य समासाधिया ।

१ धम्मसुया । परिच्छिन्नसंसारस्स वि य गुणपक्खवाएण महत्तो
 मम इमीए पडिवन्धो; ता^१ अणुक्खं दट्ठस्स ति । कुमारेण
 भणियं । जं भयवं आणवेद ॥ एत्यन्तरंमि 'कहमियाणिं न
 दट्ठस्सो भयवं' ति १ मज्झिमिया सन्तिमई । परिसंघविद्या
 कुलवदणा, भणिया य एण । वक्खे, अलं उव्वेवेणं, परिसंघ
 विसायं । धम्मनिरया तुमं; ता निस्ससन्निहिओ ते अहं ।
 उवएसपडिवन्धो दंसणं सुणियणस्स; सा य अवियक्षा तुल्लं
 ति । तओ पणमिओ इमीए कुलवई, आउच्छिआओ ताव
 सीओ, समागया कुमारसमीवं । सो वि पूइऊण^२ सपरिवारं
 कुलवईं समं सन्तिमईए निग्गओ तवोवणाओ । कहवथ- १०
 दिणेहिं च समागओ वीसउरं । निवेइओ सन्तिमइलाहो
 राइणो । परितुट्ठो राया । कारावियं वट्ठावणयं । कथ-
 सक्काणो विमज्जिओ १ भिल्लणाहो । कुमारस्स वि पेइए विय
 रज्जे समं सन्तिमईए विसयसुहमणुइवन्तस्स अइक्कन्ता कहवि
 वासरा ॥ अज्झया ० य विचित्तायाए कम्मपरिणामस्स असार- ११
 याए संसारस्स महाराय^३ समरकेउणो कयन्तो विव आव-
 डिओ सज्जघाई १ आमओ; उल्लयन्तं विय अन्ते समुट्ठा-
 इयं सुल्लं, उल्लणन्तो विय लोयणाइं जाया सीसवेयणा;

१ BCE धम्मओ । २ CE add ययं । ३ CE सज्जघा (= उडिघा) ।

४ A परिसंघविद्या । ५ A adds तावसजओचिवेव दायाइया ।

६ B पडिवन्धो । ७ A om. ८ CE ० सवद० ।

९ A आरंभो, D sec. m., CE prefix आर ।

- १ आद्यन्धियाओ सन्धीओ, पयलिया दन्ता, समुद्राहओ
 सासो, भग्गाहं लोयणाहं, निहद्धा वाणौ । समागथा बेज्जा,
 पउत्ताहं नाणाविहाहं ओसहाहं, न जाओ थ से विसेसो ।
 तओ विसणं वेज्जमण्डलं, पइइयाओ अन्तेउरियाओ । निवे-
 ५ इओ एस वुत्तन्तो पडिहारेणं कुमारस्स । सो उण 'मए
 जौवन्तयंमि परमोवयारिणो दहियसत्तवच्छलस्स महा-
 रायस्स ईइसौ अवत्या : असमत्यो थ अहयं पडिविहाणे ;
 ता धिरत्यु मे जौविणं' ति १चिन्तिऊण मोहमुवगओ ति ।
 बीइओ १वायचीराए, समासामिओ मन्निमईए । भणियं थ
 १० णाए । अज्जउत्त, न सुमरेसि तं देवयाविइअं आरोगमणि-
 रयणं । ता तस्स एस कालो, परिच्चय विसायं, उवणेहि तं
 महारायस्स । तओ 'सुन्दरि, साऊ सुमरियं' ति १ हरि-
 सिओ कुमारो । गहियं आरोगमणिरयणं । १निगच्छन्तस्स
 भवणाओ केणइ मंलत्तं निए अत्ये 'चिरं जीवसु' ति ।
 १५ तओ 'अणकुलसउणो' ति १हरिसिओ लउउ चेव गओ
 नरिन्दभवणं, पविट्ठो नरवइसमीवं । तओ मांसिऊण हत्य-
 पाए आरोगमणिरयणेण ओमज्जिओ राया । अचिन्त-
 सामत्यथाए मणिरयणस्स उवमन्तं सूणं, पणट्ठा लीसवेयणा,

१ B आद्यविहाउ ।

२ CE विधिं ।

३ A वायचीर, D चंदहरससित्तमालियंटेव वायचीराय ।

४ D adds भविष्य ।

५ E om. this sentence, C om. all down to अवन्ता चरेमि ।

६ BE उउउहरिसिओ ।

घडियाओ मन्वीओ, थिरीङ्गया दन्ता, उवसन्तो साओ,
 उम्भिलियाइं लोयणाइं 'अहो किमेयं' ति पयहा वाणी ।
 येववेलाए य पुव्वसामत्यओ वि अहिययरसामत्यजुत्तो
 उट्ठिओ राया । 'अहो कुमारस्स पहावो' ति जंपियं
 वेज्जेहिं । हरिसिया मन्तिणो । 'पणच्चियाओ देवीओ । ५
 राइणा भणियं । भो पणट्ठसरणा मे अवत्या अहेसि; ता न
 विक्कायं मए, किमेत्य मंजायं ति । साहेइ तुभे । 'साहियं
 जीवाणन्देण । हरिसिओ राया । भणियं च णेण । कहं ए
 खलु अमयभूए कुमारे पइवन्तमि मसुणो अवयाओ ति ।
 खम्मिओ कुमारो । भणियं च णेण । देवयागुरुपसाओ एसो १०
 ति । राइणा भणियं । वच्छ, तुह सन्तिया इमे पाणा; ता
 जहिष्कं जोएयव्व^१ ति । कुमारेण भणियं । गुरु तुभे^२ ।
 राइणा भणियं । कुमार, अलङ्कणीयवयणा^३ गुरु; ता मज्झ
 वज्जमाणेण अणुचिट्ठियव्वमेयं देवाणुप्पिणं । कुमारेण
 भणियं । आणवेउ ताओ । राइणा भणियं । न मोत्तव्वो १५
 अहं ति । कुमारेण भणियं । जं तुभे आणवेइ । राइणा
 भणियं । वच्छ, गुरुवज्जमाणणुकुवं फलं पावसु ति ।
 'निययावासे होहि' ति भणिऊण विसज्जिओ कुमारो ।

१ D adds आइइं ववाववयं संतौचिं, B i. marg.

२ D adds वेज्जसंजलपसावेज्जेच, B i. marg.

३ CE ० च ति । ४ MSS. वव, D तुभे । ५ CE ० नी ।

६ CE om. next four words, B i. marg.

सहाविऊण भणिओ से निउत्तपरिचणो । न तुभोहिं मम
अणिवेरिऊण समागओ वि कुमारसन्निओ कोइ कुमारस्स
पेसिथब्बो त्ति । तेण भणियं । जं देवो आणवेइ ।

- अइत्तन्तो कोइ कालो । असया य 'कहिं'पि विद्याधि-
५ ऊणमेयं वुत्तन्तं समागओ पहाणामसपुत्तो अमरगुह^१ ।
निवेइओ राइणो^२ । सहाविऊण पइओ णेण, भणिओ य
नेइसारं । भइ, किं वज्जणा जंपिएणं ; जीविद्याओ वि
अहिओ मे कुमारो । पडिवसं च एएण, जहा मए तुमं न
मोत्तब्बो । ता तहाणुचिद्धिथब्बं, जहा दो वि अन्वे सुहं
१० चिद्धामो त्ति । मन्तिपुत्तेण भणियं । देव, धओ कुमारो,
जस्स देवो वि एवं मन्नेइ । ता जमाणत्तं देवेण ; एत्थ
भयवं विही विय, उवउत्तो अहं । राइणा भणियं । वड्ढावेइ
कुमारं एयस्स समागमणेण । गथा वड्ढावया । भणिओ य
एथो । भइ, कुमारं पेक्कसु त्ति । निग्गओ मन्तिपुत्तो ।
१५ चिन्तियं च णेण । इमं सेव एत्थ पत्तयात्तं, जमेस राया न
परिचईयइ त्ति^३ । जओ वमीकयं रज्जं विसेणेण, माणुक्कोमो
य कुमारो । तमन्तरेण पवज्जमाणेण य पव्वज्जं भणिओ
अहं ताएण । 'हारविस्सुइ विसेणो रज्जं, पणट्ठं च एयं सेणो
उड्ढरिस्सुइ' त्ति नेमित्तिथाएसो । पारट्ठं च तं विसेणेण,
२० जओ अवमाणिया सामन्ता, पीडियाओ पयाओ, सडिओ

१ A कर्हिं, B कहिं ।

२ B adds नाम i. marg

३ B adds अमरवेउह i. marg.

४ ACE om ५ CE add जहा ।

उचियाथारो, वज्रमन्त्रो लोहो । ता इहेव अवत्याणं
 सोहणं ति ॥ एत्यन्तरंमि निवेदयं कुमारस्स^१, जहा देव
 अमच्चपुत्तो अमरगुह् अगन्तो^२; संपद् देवो पमाणं ति ।
 कुमारेण^३ 'वद्धावयस्स दाउं जहोच्चियं भणियं । लज्जं पवे-
 सेह । हरिसवसेण उट्ठिओ कुमारो, पविट्ठो अमरगुह्, ४
 समादण्णिको णेण, पुण्णिको सबज्जमाणं 'अज्ज, कुसलं
 ताथकुमारणं' । तेण भणियं । देव, कुसलं । अज्जं च । देव,
 'तुमं न दिट्ठो' त्ति संजायनिव्वेओ विसेणस्स रज्जं दाऊण
 ताथप्पमुह्णप्पहाणपरियणसमेओ पव्वरओ महाराओ । ५
 'तओ 'अहो ममोवरि सिण्णेषाणुबन्धो ताथस्स' त्ति चिन्तिऊण ६
 जंपियं कुमारेण । अज्ज, वज्रमया विय मे ताथपव्वज्जा
 कुमाररज्जपयाणेण । अज्जं च । कुलट्ठिई एसा अण्हाणं, जं
 रज्जं^४ भरधुरस्समे जुवरायंमि पव्वज्जापव्वज्जणं ति । अमच्च-
 पुत्तेण भणियं । जं देवो आणवेह । कुमारेण भणियं । अवि
 सुन्दरो पयाणं कुमारो । अमच्चपुत्तेण भणियं । देव, ११
 सुन्दरो; किं तु 'देविनिगमणेणं महारायपव्वज्जाए थ
 पीडियाओ पयाओ असामिसालं चिय अन्ताणयं मज्जन्ति ।
 कुमारेण भणियं । कइं विसेणकुमारे जीवमाणंमि असामि-
 साकाओ । एत्यन्तरंमि बिक्खियं पडिहारेण । 'देवो जीवउ'

१ D adds पडिहारेण । २ B adds इह पेररज्जाउ मंतिपुओ सवावउ ।

३ CE om, next 3 words. ४ ACE om: ५ B om. भर, D i. marg.

६ B तुच instead of इव ।

स्ति भणियं अमरगुहणा । फुरियं च वामलोचनेण कुमारस्तु ।
 तश्चो चिन्तियमणेणं । हा किमेयमनिमित्तं ति । अहवा
 अलमनिमित्तासङ्गाए; देवयाश्चो शिवं करिस्तुम्नि । भणिया^१
 सन्तिमई । सुन्दरि, संपाडेहि कालोचियं अञ्जस्तु । तौए
 १ भणियं । जं अञ्जउत्तो आणवेह । काराविथा सरौरट्ठिई ।
 समप्पिश्चो नियथाहियारो । पडिष्किश्चो णेण । पडत्ता
 विसेणरञ्जंमि पणिहो । पइदिणं च ^२नियपरियणेण पवहु-
 माणस्तु कुमारस्तु अइक्कन्तो कोइ कासो ।

^३इश्चो य सन्तिमई अण्येयमउणगणनिसेविद्यं कलथं
 ११ विवोलेण सवणसुहयं^४ कप्पयकुलबद्धसंगैयं पुष्पफलनिमित्त-
 सयसाहं तमालघणभमरअणसरिसं वसेण ^५पत्तयपयरेण
 निम्बिवरं—किं वज्जणा वायाडम्बरेण—तेल्लोक्कस्तु वि नयण-
 मणाणन्दधारिणं गयणयलमणल्लिहन्तं सिन्तामणिकप्पं^६ कप्प-
 पायवं ^७वयणेणमुयरं पविममाणं सुमिणथंमि पाभिकुण
 १२ पडिबुद्धा । “हरिसवमपुलहयत्तौए मिट्ठो दइयस्तु सुमि-
 णश्चो^८ । तेण वि य पफुल्लवयणकमलेण भणियं । सुन्दरि,
 सयल^९ तइल्लोक्कपिहणीश्चो ते पुत्तो भविस्तइ ति । पडि-
 स्सुणेऊण अहिययरं तिवग्गसंपायणरथाए अइक्कन्तो कोइ

१ CE add च ।

२ CE वचिच० ।

३ CE om. all down to कमेव पक्खरा . D has the whole passage
 i. marg. ४ B० बुद्धं । ५ B पत्त० । ६ AD om. कप्पं ।

७ B वयसंमि उयरं । ८ B om. वस । ९ B om. १० B० वेववेत्तोक्क० ।

कालो । तत्रो सोहणे तिहिमुज्जत्तनस्कत्तकरणजोए^१ कमेण
पसूया सन्तिमई । जात्रो से दारत्रो । कथं उच्चियकरणिज्जं ।
^१रादणा समरकेउणा कुमारेण य पइद्वाविं से नामं
पियामहसन्तिथं अमरसेणो त्ति ॥

अस्यया य^१ आगत्रो चन्पात्रो अमरगुहपउत्तो पणिहो ।
निवेइयं च णेण, जहा विरत्तमण्डलं विसेणं जाणिऊण
अयलउरसामिणा सुत्तावौढेण सयमेवागच्छिय येवदियहेहिं
सेव गहिया चन्पा^४, नट्टो विसेणो, गहियं च णेण भण्डा-
चारं, वसौकथं रज्जं; मंपइ अज्जो पमाणं ति । तत्रो
कुवित्रो अमरगुरू । साहियमणेणं कुमारस्स । 'पेइयं मे
रज्जमवहरियं'^५ ति जात्रो से अमरिसो । भणियं च णेण ।
अज्ज, को मए जीवमाणंमि 'कुमारं परिहवइ । कस्स वा
विषमदसाविभात्रो न होइ । ता न संतप्पियव्वं अज्जेण ।
पइद्वावेमि येवदियहेहिं सेव कुमारं नियरज्जे । एत्यन्तरंमि
गुलुगुलियं मत्तवारणेण, 'जयउ देवो' त्ति जंपियं अमर-^{१५}
गुहणा, कुरिअो दक्खिणभुअो कुमारस्स । तत्रो चिन्तिय-
मणेणं । जिअो कुमारपरिहवणसौलो अयलउरसामो ।
भणिअो य अमरगुरू । अज्ज, निवेएहि एयं वुत्तन्तं महा-

१ B om करव ।

१ CE om. all down to चत्तिहाविं (sic); D has these words in
marg. १ CE om.

४ B adds नवरौ, CE add उरौ ।

५ ACDE 'वहियं' ।

१ BD विसेव कुमारं ।

- रायस्सु । विस्सवेहि एयं, जहा एवं ववत्थिए तुष्णं समाएसेण
 अवस्सुं मए गन्तव्वं ति । ^१निवेदयं अमरगुहणा । कुविओ
 समरकेज्ज । भणियं च णेणं । भद्द, न एस कुमारस्स परिहवो,
 अवि थ मज्झं ति । ता अलं तमन्तरेण संरंभेणं । विस्सेव-
 ५ सण्णो खु एसो । पेसेमि थ ^२अज्जेव तत्थ विस्सेवं ति ।
 अमच्चपुत्तेण भणियं । देव, एवमेयं, तहावि गहिओ कुमारो
 अमरिसेणं । ता सो चेव विस्सेवसामी पेसीयउ न्ति । समर-
 केज्जणा भणियं । भद्द, जं वज्जमयं कुमारस्स । दिओ पहाण-
 विस्सेवो । तओ अमरिसवसेण राथाणं पणमिय तंमि चेव
 १० दिवसे चलिओ कुमारो । कहं ।

- चलिओ चलन्तसामरगमणन्दोसल्लकुण्डलसणाओ ।
 ऊसियसियायवत्तो रायगदन्दं समाकूढो ॥
 सियवरवसणनिवसणो सियमुत्ताहारभूमियसरीरो ।
 सियकुसुमसेहरो सियसुयन्महरियन्दणविलिप्तो ॥
 १५ सामन्तेहि समेओ दोघट्ठुरङ्गरहवरसएहिं ।
 नौसरिओ नयरओ इन्दो व्य सुरोहपरिवारो ॥
 तूररववहरियदिसं ^३वन्दिममुग्घुद्विविहजयसहं ।
 अहिवन्दिऊण पुरओ कच्चणकलसं सलिलपुष्पं ॥
 सोऊण पडहसहं विलयायणहिययदूसहं तुरियं ।
 २० आयल्लिडं च वयणं एस कुमारो पयट्ठो न्ति ॥

१ BD add जं देवो आसवेद न्ति भविकव नओ अमरगुह रायसमोयं ।

१ B om.

१ CE वन्दिममुग्घुद्विविहजयसहं ।

तो भरिया निवमगा निरन्तकसिधसिधायवन्नेहिं ।
 खयकालखुहियखीरोयसल्लिखनिवहेहि व बलेहिं ॥
 'पल्लेसि अइतुरन्तो कीस ममं किं न पेच्छसि खेय' ।
 गइयगयगण्डिउप्पित्यसुसतुरयं रहं पुरओ ॥
 मह वन्निऊण पन्थं 'उससोत्तेनस्स हससे कीस ।
 एत्तमणमगल्लगं न पेच्छसे मत्तमायङ्गं ॥
 खच्चियत्तलीणतुरयं खणन्तरं कुणसु सारहि रहं ता ।
 जा जाइ एम पुरओ निधरमयमन्थरं इत्यौ ॥
 इय निम्माणं ताहे रायपहेसु विउलेसु वि नराणं ।
 करिरहसंकडपडिथाण पायडा आसि आलावा ॥
 अह बल्लसमुदयसच्चियस्स तस्स मयराड 'निष्फिडन्तस्सु ।
 निग्घोसपूरियदिसं गुल्लुगुल्लियं वारणिन्देणं ॥
 जयइ कुमारो त्ति तओ हरिसभरिज्जन्तसव्वगत्तेहिं ।
 भणियमह सेणिएहिं अइवा को एत्थ संदेहो ॥
 'पत्तो य विसयसन्धिं अणवरयपथाणएहि इयरो वि ।
 दरिओ सुत्तावीडो समागतो नवर तत्येव ॥
 एत्थन्तरंमि दूओ पडुविओ तस्स अह कुमारेण ।

१ CE वेलेसि (= महेससि), B वेलेसि, A पहेसिचि । २ AD खेय, B खेय ।

३ CE उरसो, D ऊरसो, B उससात्तेनस्स, A हरिसालो. CE = उरसता ।

४ B = च व ।

५ B निष्फ ।

(BD) have the following three lines instead of this one : तो
 दीवारवरसं चच्छसिपथावरसि सो भौरो । पत्तो उ विसयसंधिं कुमारमेतेव कासीव ।
 माउ सेवानमं चवरवपथावरसि चंपाओ । हरिओ etc.

- भणिज्जण भण्हिक्कुसळो वयणमिणं नीदसारेणं ॥
 मोत्तूण पेइयं मे रक्खं निययं ^१च जाहि किं बड्डणा ।
 इय मज्झ होइ पोई ठायसु ^२वा जुण्णसज्जो त्ति ॥
 गन्तूण तेण भणिओ सुत्तावीढो ससंभमं एयं ।
 ५ भणियं च तेण वि इमं सकक्खसं वंकभण्हिए ॥
 एवं चिय तुह पोई होइ वियाणामि निष्किंयं एयं ।
 किं पुण मए न गहियं रक्खमिणं मोयणट्ठाए ॥
 जुण्णेण उ अप्पीई तुण्णं तुह ^३जाइयाण य भडाणं ।
 जमल्लोयदंसणभया तहवि ठिओ जुण्णसज्जो ण्हि ॥
 १० कुविओ च तओ दूओ जमल्लोयं पत्थिओ तुमं नूणं ।
 रोडिसि जो कुमारं इय भणिउं निग्गओ चेव ॥
 आगन्तूण य सिट्ठं सयराहं चेव अमरिसवसेण ।
 पहरिक्खे नरवट्ठणो जउट्ठियं चेव दूएण ॥
 सोऊण इमं वयणं विरमं दूयसुहनिग्गयं तस्सु ।
 १५ हिययंमि तक्खणं चिय अहियं कोवाणल्लो ^४जाओ ॥
 धीरधरिओ ^५वि रोसो ^६कहवि पयत्तेण निययहिययंमि ।
 विसमफुरियाहरोट्ठं पायडभिउड्डीट्ठ पायडिओ ॥
 जायं च पयइसोमं पि भीसणं तक्खणंमि मे वयणं ।
 कोवाणल्लदुप्पेणं पक्खयंमि मियइविम्वं व ॥

१ CE बजाहि ।

१ D बाड्डण. B बाड्डणज्जो. ।

२ CE तह जाइयाण = चण्णानां । ३ B जल्लिच ।

४ AD चरिउ ।

५ CE चर

हनूण करेण करं कश्कहवि खल्लनवससंचारं ।
 भणियं च षेण अण्ण वि मणोरहो चेव एसो त्ति ॥
 विइयदियहंमि घुट्ठो दोसु वि य बलेसु तह य संगामो ।
 गइया कथा पसाया दोहि वि सुइहेहि भिस्साणं ॥
 दाणं च बज्जविथप्यं दिस्सं दौणस्स अत्तिनिवइस्स । १
 रणदिस्ससंठियाणं तुरियं रयणो अइक्कन्ता ॥
 ताव य विस्सलमयगल्लगल्लमयसल्लपसमियरयाहं ।
 पुच्छइयतरल्लतुरङ्गमगमणविसवइयचन्नाहं ॥
 पढमपइट्ठियसारहिरहरइसाइउपत्तिवसयाहं ।
 निस्सियासिक्कुल्लपहिंसमज्जइविक्खोविथदिसाहं ॥ १०
 धुम्भन्धवससधयवड'चत्तिरवत्ताओल्लिजणियसक्काहं ।
 उहामसइवन्दिणवण्णससुग्घुट्ठनामाहं ॥
 पइयपपुपडइपडिरवभरियदिसायक्कवहिरियजयाहं ।
 सामिपसायपसाइय'पत्तिस्ससुभिससुत्तयाहं ॥
 सुइग्गमवेलाए धणियं अण्णोक्कवट्ठवेराहं । ११
 आवडियाह सहरिसं परोप्परं दोज्जि वि वत्ताहं ॥
 जायं च महासमरं सरनियरोत्थइयनइयत्ताभोयं ।
 निस्सियासिपहरदारियपडल्लवरदरियपाइक्कं ॥
 तुरसाइउमहाभउत्तेस्ससुभिससुत्तमायक्कं ।
 मायक्कचल्लचमडणभोयविसइल्लभोइज्जणं ॥ १०

रहसारहिधणुपेसियरुहप्यद्विज्जन्तकत्तधयनिवहं ।
 निवहद्विधयनियसाहणसरहसमंमिलियनरणाहं ॥
 एहि इओ किं इमिणा हक्कारिज्जन्तवलियभडनिचरं ।
 अओअगन्धजिह्णमच्छरियपहावियगइन्दं ॥

५ परितुट्टुसुहउपुसइयरुहिरारुणविममनश्चिरकबन्धं ।
 अओअरहसपरिणयगइन्दवियज्जिन्तभडइन्धं ॥
 आमिसगन्धवसागयवउरावाराववहिरिथदियन्तं ।
 बउकङ्कगिद्ववायससहस्रसंकाइयनहगं ॥

एवंविहंमि समरे सुत्तावौढेण दप्पियं पि दढं ।
 १० उट्ठेऊण १य निहयं सेणवलं अमरिमवसेण ॥
 भगंमि सेणराया बन्दिममुग्घुट्टुपवरनियगोत्तो ।
 समुवट्ठिओ समाहयत्तर^१वप्फुषमव्वदिमं ॥
 आवडियं तेण ममं तो समरं मुक्कतियसकुसुमोहं ।
 पडिभइसंघडियभडोहसंकुलं तत्तणं चेव^२ ॥

१५ आयत्तायडियजीवकोडिचक्कलियचावमुक्केहिं ।
 अप्फुसं गयणयसं मरेहि घणजलहरेहिं व ॥
 वरतुरयस्सररुवरकयधरणिअओहेण ठइयसुरसिद्धं ।
 संजणिय बहसत्तिमिरं भरियाड ३नहन्तरात्ताहं ॥
 अओआवडणखणस्कणन्तकरवात्तनिवहसंजणिओ ।
 तडिनियरो अ समन्ता विप्फुरिओ सिद्धिफुल्लिओ^४ ॥

१ CE विहयं ।

२ AD वापुं, B वुप्फुं, CE वापुं ।

३ AD चेव

४ CDE मरन्त

५ D सिद्धा अ

रणद्वरवायव्यण्डूतद्वयघोलिरगघोरकरा ।
 मेह व्व गुणुगुलिन्ता रसिंसु वरमन्तमायङ्गा ॥
 तिखरुतुप्पुखुडिया रहाण धुव्वन्तया चिरं नट्टा ।
 सरघणजालन्नरिया धवलधया रायहंस व्व ॥
 सुहडासिवियडदारियकुम्भयडा गत्यजलयनिवह व्व । ५
 वरिसिंसु वरगहन्दा जलं व मुत्ताफकुग्घायं ॥
 निहयहयहत्थिपाइक्कचक्कवणविवरनिभरपलोड्डा^१ ।
 वरभडसौसुक्कत्तियसिरयसमुक्कसियसेवाला ॥
 मायङ्गकरफाक्कणविसमसमुत्तल्लहल्लिरतरङ्गा ।
 गय^२दन्तावरवडिया^३ लोखन्तुत्तल्लियडिण्डौरा ॥ १०
 कुञ्जरवरवियडयडा विउडियभड^४विउवपायडियकूला ।
 करिमयपक्कखडरा रुहिरवसावाडिणौ वूढा ॥
 हय भौसणसंगामे जलहरसमए व्व निहयनियसेक्के^५ ।
 गाढं मुत्तावीडो सेणकुमारेण पडिहड्डो ॥
 आचारेज्जण दढं काउं सुरसिद्धवड्डमयं जुण्णं । १५
 पडिपहरं पहरन्तो पहरन्तो तिक्खेण खग्गेण ॥
 तत्तो य विसम^६दड्डोड्डभिउडिरत्तन्तनेत्तदप्पेक्को ।
 आथकुन्तो पडिओ^७मुक्खाविहलो महीवट्टे ॥

१ or पलोड्डा?

२ B डन्ता ।

३ B चलिषा, CE चडिया, D चडिडिया ।

४ CE विडि, D वियड ।

५ D निवसे ।

६ CE वड्डोड्ड; D pr. m., B दड्डोड्ड ।

७ A मुत्तावीडो ।

उग्वुद्धो जयसहो जियं कुमारेण पेच्छयजणेहिं ।

जयसिरिपवेसमङ्गलत्तरं व समाहयं त्तरं ॥

कुमारेण वि च सुत्तावौढपोरुमायङ्गियहियएण 'ताल-
यष्टवाएण 'चन्दणसलिलभुक्कणेण सयसेवासिञ्चो सुत्ता-
५ वौढो । लद्धा णेणं चेयणा । भणिञ्चो कुमारेण । साङ्ग भो
नरिन्द, साङ्ग अणुचिट्ठियं तुमए नरिन्दाणुह्वं, न सुद्धो
पुरिसयारो, न पडिवस्सं दीणत्तणं, उज्जासिया पुम्भपुरिस-
ट्ठिई । गहियं मए इमं रज्जं, न उण तुण्ण कित्तौ । ता न
संतप्पियस्सं तुमए । विसेणराऽणो वि अहिञ्चो भाया तुमं
१० ममं ति । सबङ्गमाणमेव नेथाविञ्चो आवामं । बद्धा वणपट्टया
पूरुक्कण पेसिञ्चो निययरज्जं ।

भणिञ्चो अमरगुह । अज्ज, गवेसिक्कण पेसेहि चम्पाए
विसेणमहारायं । तेण भणियं । जं देवो आणवेह । अवि
य, देव, अन्धाणं^१ पि जुत्तमेव चम्पागमणं । तहिं गञ्चो
१० सयमेव 'पेसरस्सुह महाराञ्चो । सेणकुमारेण भणियं ।
अज्ज, गच्छामो चम्पं । महाराञ्चो पुण विसेणो, जस्स
ताएण अहिवेञ्चो कञ्चो त्ति । मन्तिणा भणियं । जं देवो
आणवेह । पेसिया णेण विसेणममौवं केह पुरिसा,
भणिया य एए । वत्तव्वो तुम्भेहिं^२ कुमारो, जह देवो

१ CE om., Di marg

२ CE वाच read वाह, सल्लि, Di pr m., AB सल्लिआम

३ A तुम्भाहं । ४ D चत्तेसरस्सुह । ५ B तुम्भेहि, Di चम्भेहि ।

आणवेद 'एहि, पिरपियामहोवज्जियं रज्जं कुणसु त्ति ।
गया ते विसेणसमौवं ।

कुमारसेणो वि अणवरयपयाणएहिं समागमो चयं ।
परितुट्ठा पउरजणवया, निग्गया पच्चोणिं, पूरया कुमारेण ।
विमत्तो य एहिं । देव, पविससु त्ति । कुमारेण भणियं । ५
अपविट्ठे महारायविसेणंमि न जुत्तं मे पविसिउं । 'तेहि
वि य विरत्तचित्तेहिं होऊण विसेणं पद कुमारसेणसु
महाणुभावयं नाऊण 'अन्हाणं सेव भवियव्वया, जं कुमारो
एवं मम्मद' त्ति चिन्तिऊण अभिप्पेय' भणियं । देवो सेव
बड्ड जाणद त्ति । आवामिओ वाहरियाए । अदक्कन्ता १०
कहवि वासरा । समागया ते विसेणसमौवमणुपेसिया
पुरिसा । निवेदयं च एहिं अमरगुत्तणो, जहा कयङ्गलाए
'नयरोए दिट्ठो कुमारो त्ति । विस्साओ णेणं कुओवि एसो
देवपरक्कमो । निवेदओ य से अन्हेहिं अज्जसंदेसओ । तओ
कुमिओ विसेणो, पयदविहाणं पि मिलाणं से वयणं । १५
पावेण वि य गहिओ मज्जेरेण । निरुट्ठा से भारही ।
कहकहवि जंपियमणेण । नाहमेवं परभुयवसोवज्जियं करेमि
रज्जं । ता गच्छह तुमो, 'न य पुणो वि आगमव्वं 'ति ।
'भणिऊण अबड्डमाणं च नौसारिया अन्हे । संपद अज्जो

१ CE have only तेहिं भणियं । १ A adds वि । ३ ACE om

४ BCE च पुणो वा० । ५ BD add सम समौवं । ६ CE om.

पमाणं ति । अमञ्जेण चिन्तियं । अभवो खु सो इमीए
संपयाए, अजन्तरवेरिओ वि य महारायस्सु । ता इमं चेव
निवेएमि देवस्स त्ति । निवेदयं च जेण 'निप्फसो 'मे
परिस्समो' ति । विससो कुमारो । भणियं च जेण । अज्ज,
५ अन्धयारनच्चियं खु एयं ; विणा ताएण महारायविसेणेण य
को गुणो रज्जेणं ति । अमञ्जेण भणियं । 'एवमेयं, तहावि
एसा जीवसोयट्ठिद त्ति । परिस्सयउ विसायं देवो । पया-
परिरक्कणं पि फलं चेव महापुरिमाणं ति । कुमारेण
भणियं । अज्ज, सपुल्लपरिरक्खियाओ धम्माओ पयाओ ॥

- १० एत्यन्तरंमि १ कुओड कुमारवुत्तन् २ आयसिथ 'महा-
पुरिसो खु एमो, उच्चिओ सजमधुराए, कसं च जेण
निरत्ययं अहिगरणं ; ता उट्ठरेमि एयं संसाराओ' ति
करुणापवञ्चयिओ परियरिओ अणेयमाळ्ळहिं समागओ
कुमारस्सं चुल्लवप्पो ३ हरिसेणायरिओ त्ति । ठिओ मट्ठसोए
१५ काणणे । विस्साओ लोएण, जहा एमो भयवं हरिसेणराय-
रिभि त्ति । सवणपरंपराए य समागओ लोयपउत्तिपरि-
याणणापउत्ताणं सवणगोयरं । गवेमिओ जेहिं आव दिट्ठो
त्ति । तओ निवेदयं पडिहारौए, तौए वि य कुमार-
सेणस्स । हरिमिओ कुमारो । विदसं परिओमियं पडि-

१ ACE om.

२ B पयाओ ।

३ CE om. ; B adds देव ।

४ A om

५ B आयासिज्जय ।

६ E = पयो ।

चारीए निवृत्तपुरिसाण य । भणिओ णेण अमरगुरु ।
 अज्ज, अणम्मो अमयवुद्धी १तायागमणं । तेण भणियं । देव,
 धम्मो तुमं, भायणं कक्काणाणं । कुमारेण भणियं । ता एहि,
 वन्दामि तायं, करेमि सफलं जीवलोचं ति । अमचेण
 भणियं । जं देवो आणवेह । २गओ नट्टसोयं काणणं । दिट्ठो ५
 य णेण सारओदयं विय विसुद्धचित्तो विरहिओ मोह-
 तिमिरेणं संगओ नाणमंपयाए निरहयारबन्धयारी परिणओ
 सुद्धभावणाहिं सङ्खविसेसो विय निरञ्जणो अपडिबद्धो
 उभयलोएसुं ३निदंसणं धम्मनिरयाणं चिन्तामणी सिस्स-
 वग्गस्स सुत्तिमन्तो विय सुत्तिमग्गो भयवं हरिसेणायरिओ १०
 त्ति । ४वन्दिओ अच्चन्तसोहणं छाणमणुहवन्तेणं ५ कुमारेणं ।
 धम्मसाहिओ य णेणं । तओ भयवन्तमवल्लोडकण रोमञ्चिओ
 कुमारो । समागयं आणन्दबाहं । भणिओ य भयवथा ।
 वच्छ, भावधम्मो विय सयलसेट्ठासुन्दरो तुमं, जेण तुह
 निग्गमणनिब्बेयायासिएण ६ मए पत्तं समणत्तणं । उवाएयं च १५
 एयं पयइनिग्गुणे संसारवामंमि, न पुण किंचि अन्नं । किले-
 सायासवज्जसं खु मणुथाण जीवियं । संपयासंपायणत्वं पि
 अहोपुरिसियापायं निरत्ययमणुट्ठाणं, जेण परपीडायारी
 दुहावहा संपया । अयण्डमणोरहभङ्गसंपायणुज्जओ पव्वह

१ ACE om

२ B मया ।

३ D चिदरिचयं ।

४ B बंदिज्जसं ।

५ (CE) कण्वचंवेह ।

६ AD निब्बेयाहसरय ।

निष्पिद्यसुरासुरो मधू । वज्रयाणत्यफसं चैव येषं पि
पमायचेद्विधं । एतत् सुगिहीयनामधेयगुरुसाहच्यं मे सुखसु
वक्तव्यं ति ॥

- अतिय इहेव जम्बुद्वीवे दौवे भारहे वासे उत्तरावहे
१ विसए वज्रणाउरं नाम नयरं, अजियवज्रणो राया । तत्त
सज्जडो नाम गाहावई होत्या, चन्दा य से भारिया,
सुओ य से मग्गो । पुव्वकयकस्यपरिणामओ दारिदाणि य
एथाणि । अज्झया य मरणपक्खवसानयाण जीवलोयस्स विवज्जो
सज्जडो । कयं उद्धदेहिंयं । अरक्कलो कोइ कालो । अजीव-
१० माणा य चन्दा उयरभरणनिमित्तं परगिहेसु कसं करिउ-
माठत्ता, मग्गो वि अडवौए सागिन्धणादयं आणेउं ति ।
अरक्कलो कोइ कालो । अज्झया आगमणवेलाए चैव मग्गस्स
पासण्डसेट्ठिगेहे १जामाउओ आगओ त्ति । उयथाणयक-
निमित्तं हक्कारिया चन्दा । पुत्तो मे भुक्खिओ आगमिस्सइ
११ त्ति ठविज्जण सिक्खए भोयणं साणाइभएणं च बन्धिज्जण
किडियादुवारं गया तत्त एमा । येववेलाए य समागओ
मग्गो । विमुक्कं सागिन्धणं । निरुविया जणणो । जाव नत्थि
त्ति खुहापिवामाहिभूयत्तणेण कुविओ एमो । न निरु-
विथमणेण सिक्खयं । येववेलाए य वूढे वि पाणिए वावडयाए
१२ सेट्ठिमाणसेट्ठिं न किंचि वि टिअं ति १पडिवज्ज। दौणयाण

१ A वित्तं. BCE वत्तं ।

१ CE पूमड०. B ईमड०. D ईसर० ।

१ BD जामाउ ।

१ BCE om. next 4 words, D i. marg.

अवदुद्धा महाविषाणं विहाणचित्ता समागया चन्दा । तं च
तद्वा पेच्छिऊण कोइवसएणं^१ जंपियं सग्गेणं । तहिं गया
चेव सूलियाए भिन्ना तुमं ति । वीसरिया बेला अन्हाणं
कुहाभिभूयाणं । तौए वि किविणभावेण तद्वा दुक्खपीडि-
याए जंपियमिणं । तुज्झ पुण क्खिन्ना इत्यं त्ति, जेण छिक्क-
याओ वि गेपिहऊण न भुञ्जसि ॥

एत्यन्तरंमि एवंविहवयणदुच्चरियपच्चयं बद्धमिसेहि कम्पं ।
अरक्कन्तो कोइ कालो । अन्नया य विचित्तयाए कम्मएरि-
णामस्स भवियव्वयाए^२ य एएसिं विमिट्ठफलसाहगन्तणेण
जीववौरियस्स^३ माणतुज्जगणिसमीवे पत्ता इमेहिं जिणधम्म-
बोही, गहियं सावयत्तणं, पालियं कंचि कालं । पवड्डुमाण-
सुहपरिणामाण य जाओ चरणपरिणामो ।^४ पवक्खाणि
पम्पज्जं । पालियं चारित्तं । चरिमकाले य काऊण संलेहणं
आगमभणिणण विहिणा चइऊण देहपच्चरं समुप्पसाणि^५
देवलोए । तत्थ वि य अहाउयं पालिऊण पढमयरमेव^६
सुओ सग्गदेवो । समुप्पन्नो^७ इहेव जम्बुद्वीवे दीवे भारहे
वासे तामलित्तीए नयरौए कुमारदेवस्स सेट्ठिस्स^८ जिज्जुयाए
भारियाए कुब्बिसि पुत्तत्ताए त्ति । जाओ कालक्कमेणं ।
पइट्ठावियं च से नामं चरणदेवो त्ति । पत्तो कुमारभावं ।

१ A चसमयणं

२ BCE om

३ CDE विरिचस्स ।

Ms. B breaks off after माणतुंम ।

४ D adds चव

५ F छुर ।

६ F adds च ।

७ A जज्जियाए. F जिज्जुजीए

- एत्यन्तरंमि शुभ्रो चन्दाजीवदेवो । समुप्यस्रो पाडलावहे
 नयरे जसादचसेट्टिस्स ईउत्ताए^१ भारियाए कुप्पिंशि
 इत्थियत्ताए । जाया काळक्केणं । परट्टावियं च से नामं
 देइणि न्ति । पत्ता कुमारिभावं । भविष्ययानिओगेण
 १ दिस्सा अरुणदेवस्स । ^१अवत्ते सेव विवाहे जाणवत्तेण ववह-
 रणनिमित्तं महाकडाहं गओ अरुणदेवो । समागच्छमाणस्स
 विचित्तयाए कम्मपरिणामस्स विवस्सं जाणवत्तं । ^२महेसरदु-
 इओ फलहणण सङ्खिऊण जल्लनिहिं लग्गो समुदुतीरे ।
 कक्काणयविसेसेण^३ समागओ पाडलावहं । भणिओ थ^४
 १० महेसरेण । कुमार, एत्य भवओ समुरकुलं ति ; ता तहिं
 पविसन्ह । अरुणदेवेण भणियं । अज्ज, न जुत्तो मे एथा-
 वत्यगयस्स समुरकुलपवेमो । महेसरेण भणियं । कुमार, जइ
 एवं, ता सिद्ध ताव तुमं एत्य देवउले, जाव आणेमि इहाओ
 अहं किंशि भोयणजायं ति । पडिस्सयमारुणदेवेणं । तओ
 १५ महेसरो पविट्ठो पाडलावहं । नुवओ अरुणदेवो 'तत्य
 'देवउले । अट्ठाणखेएण य समागया मे निहा ।

एत्यन्तरंमि उइलं देइणीए पुब्बभवमंचियं^५ 'तुज्ज पुण
 क्किस्सा इत्थ न्ति, जेण मिक्कयाओ वि गिण्हिऊण मयं न
 शुअसि' न्ति एवंविहवयणदुच्चरियपत्तयं मंकिस्सिट्ठकम्मं ।

१ CE उक्ताए, AF ईउत्ताए

१ A चविसे ।

२ AF add तहयवरत्तयय० ।

३ F adds य । ४ F om. य ।

५ DCE om., F before चवव० ।

५ DF add लं भविष्यं चाधि ।

भवण्णसंठिया गहिया तक्करेण । दिट्ठं से महामहम्मं
 माणिककडयजुवलं^१ । अट्ठगहियमणेणं आव अट्ठगहियमणेणं
 न तौरह गेण्हिउं, कड्डिया णेण कुरिया । 'एण्णियं से
 वयणं, किन्ना य हत्था । गेण्हिउण कडयजुवलं^२ पलाइउ-
 मारट्ठो । दिट्ठो उज्जाणवालीए । अक्कन्दिथं च णाए ।^३
 धाविथा 'दण्डवासिया । पलाणो तक्करो । दिट्ठो य दण्ड-
 वामिएहिं । धाविथा 'एए तक्कराणुसारेण । तक्करो वि
 'दयगमणखौणसत्ती साससमावूरियाणणो 'न चएमि अओ
 परं पलाइउं' ति पुब्बभण्डियं सेव पविट्ठो तं जिणदेवउलं,
 जत्य अरणदेवो त्ति । एत्यन्तरंमि य उइसं अरणदेवस्स^४ ।
 पुब्बभवसंस्थियं, जहा 'तहिं गया सेव सूलियाए भिन्ना तुमं,
 वीसरिया वेला अन्नाणं कुशाभिभूयाणं' एवंविहवयणदुस-
 रियपच्चयं संकिलिडुकम्मं । तक्करो वि य 'एस एत्य उवाओ'
 त्ति अरणदेवसमीवे मेण्णिउण कडयजुवलथसणाहं कुरियं
 पुब्बभण्डियं सेव अहिट्ठिओ अन्धयारसंगयं^५ मिहरदेसं ।^६
 उट्ठिओ अरणदेवो । दिट्ठमणेण कडयजुवलं कुरिया य ।
 कम्मपरिणहवेणे गहियं च णेण । 'नूणमेयं देवद्याविइसं' ति
 संगोविथं उड्डियाए^७ । गहिया कुरिया । 'एसा पुण कहं'
 ति निक्खयन्तस्स ममागया दण्डवासिया । ते पेण्णिउण

१ CEF • जुवलं ।

२ CEF • उज्जियं = मुक्ति । ३ A • जुवलं ।

४ Frequently spelt उड्ड • ।

५ CE य ते ।

६ CE कुर • ।

७ F • उड्डियाए ।

८ F • उड्डियाए ।

- संस्तुद्धो अरुणदेवो । १भणियो य ऐहिं । अरे दुराचार,
 कहिं वससि । तन्नो हत्यान्नो सेव निवडिया कुरिया ।
 गहियो दण्डवासिएहिं । भणियं च जेण । अज्ज, किं मए
 कथं । दण्डवासिएहिं भणियं । जं देव्यसोदया करेण्णि ; ता
 ५ समप्पेहि तं कडयजुयसं । अरुणदेवेण भणियं । अज्ज, न-
 याणामि कडयजुयसं^१ ति । तन्नो कुतिया दण्डवासिथा ।
 ताडिन्नो य ऐहिं । भयाभिभूयस्स अज्जत्तगोविंयं पडियं
 कडयजुयसं । गहियं दण्डवासिएहिं । नियमिन्नो एसो ।
 नीन्नो नरवदसमीवं । साहिन्नो एम वदयरो नरवदस्स ।
 १० १सरित्थं १पेक्खिज्जण अजायमक्केण भणियं राइणा । नेह,
 सूळाए भिन्दह त्ति । तन्नो नरवदसमाएसाणत्तरमेव नीन्नो
 वण्णत्थामं ति । भिन्नो सूळियाए ।

- एत्यन्तरंमि घेत्तूण भोयणं आगन्नो महेसरो । निहविंयं
 देवउलं । न दिट्ठो अरुणदेवो । गवेसिन्नो आसन्नदेसेसु ।
 १५ तहवि न दिट्ठो त्ति । आउलील्लन्नो महेसरो । पुच्छिया
 जेण देवउल्लसमीवारामवासिणो माळिया । भो एवंविहो
 खेड्डिपुत्तो इमान्नो देवउल्लान्नो कुन्नोद गच्छमाणो १न दिट्ठो
 भवन्नेहिं । तेहिं भणियं । अज्ज, न दिट्ठो ; गहियो एत्य
 सोरो, संपयं वावाहन्नो य । ता न-याणामो जइ कोडएण
 २ तत्थ गन्नो त्ति । तन्नो संस्तुद्धो महेसरो । भणियं च जेण ।

१ D भविष्यमकेहिं ।

० CE ५८५अथं

१ CE om.

४ A om.

भहा भहा, कहिं ^१तं वञ्छयामं । साक्षियं मालिण्हिं ।
 विसलचित्तो गम्भो महेसरो । दिट्ठो य णेण सुलियाविभिन्न-
 देशो दाहणं अवत्यमणुहवन्तो अरुणदेवो । 'हा सेट्ठिपुत्तो'^२
 त्ति भणमाणो निवडिओ^३ महेसरो; सुच्छिओ य एसो ।
 कोडयाणुयमाहिं समासासिओ पेच्छयजणेहिं । पुच्छिओ
 'य णेहिं । अज्ज, को एसो सेट्ठिपुत्तो त्ति । तन्मो सगगयं
 भणियं'^४ महेसरेण । इत्ता, किमेयाए कहाए । 'निवुत्तं
 कहाणयं । एसो खु तामलित्तितिलयभूयस्स पुत्तो कुमार-
 देवस्स इह नयरवत्यव्ययस्स जामाउओ जसाइस्स वड्डण-
 भङ्गेण विउत्तपरियणो अज्जेव इमं नयरमागओ त्ति । १०
 भणिओ य मए । कुमार, एत्थ भवओ ससुरकुलं ति; ता
 तहिं पविसन्ध । तन्मो जंपियमणेण । अज्ज, न जुत्तो मे
 एयावत्यगयस्स ससुरकुलपवेसो । मए भणियं । कुमार, जइ
 एवं, ता सिट्ठ ताव तुमं एत्थ देवउत्ते, जाव आणेमि इट्ठाओ
 अहं किंपि भोयणजायं ति । तन्मो पडिस्सुयमणेण । गम्भो ११
 य अहयं पावकसो । 'समागओ घेत्तूण भोयणं । निरुवियं
 देवउत्तं, जाव न दिट्ठो त्ति । तन्मो पुच्छिया मालागारा ।
 पिसुणियमणेहिं, जहा 'गहिओ संपयं सेव देवउत्ताओ सोरो
 वावाइओ य; ता निरुवेहि तत्थ, जइ कोडगेण गम्भो' त्ति^५ ।

१ A om., CE नं कहिं । २ D twice. ३ F adds धरणीवट्ठे ।

४ CEF om ५ F जपियं । ६ AF निव्यमं ।

७ CE om all down to चओ परं दिट्ठो ।

८ DF read तस्स वावाइया थिरुविय ति निरुविय य मए चउ पर ।

निर्विचो वञ्चयामे । अत्रो परं 'एस दिट्ठो' त्ति भण्णिज्ज
 निवडिअो धरणिवट्ठे तत्तवालुयागअो विद्य मञ्ज्जो
 तडक्कडिअो धराए । उट्ठिज्जण सिलाअो अप्पाणथं वड्डिउ-
 माढत्तो त्ति । धरिअो पेक्कयजणेहिं । फुट्ठो य एस वड्ढयो
 १ लोए । तअो आयलिअो जसादस्सेण । देइणिं घेसूण आगअो
 एसो । दिट्ठो^१ णेण अरुणदेवो पञ्चभिन्नाअो य । 'अहो मे
 अरुणय' त्ति सुक्खिअो मह देइणौए । समासासिअो परि-
 यणेण । भणियं जसादस्सेण । कट्ठाणि मे नीसारेइ । न
 सक्कुणोमि एयं मोयसंतावं विस्सहिउं : ता परिअणमि जीविथं
 १० ति । ^१सवणपरंपराए ^२एयं भोज्जण कुविअो दण्डवासिघाण
 राया । भणियमणेहिं । देव, मत्तोत्तअो एस दिट्ठो, न उण
 'अन्हे जोइसिणो त्ति । पञ्चाइअो णेहिं राया^३ । समागअो
 जसादस्सपञ्चायणनिमित्तं वञ्चत्त्यामं राया^४ । भणिअो
 य णेण सेट्ठी । अज्ज, देव्वं एत्थ अवरज्जइ, न उण
 ११ अन्हाण बुट्ठी । ता अस्सं इमिणा नवसाएणं । एवंविहा
 देव्वपरिणइ त्ति^५ ।

एत्थत्तरंमि 'एयवड्ढयेणं पडिबुज्जन्ति एत्थ बहवे
 पाणिणो' त्ति सुणिज्जण समागअो भयवं सत्तणाणी देव-
 साज्जसमेअो अमरेसरो नाम गणइरो । तप्पहावेण महेस-

१ CE य ।

२ ACE om.

३ CE om

४ A अन्हेहि जाविअ त्ति. D see m

५ D निवो, F om

६ A adds जयारिउ कुलियाउ पांडमनइयंतो अरुणदेवा ।

रार्दिणं वियत्तिओ सोयाणुबन्धो । अहो अउब्बदंसणो भयवं
 पसन्नो तियसपूहओ ^१य । जाया धम्मसवणवुद्धी । कयं भय-
 वओ तियसेहि उच्चियकरणिज्जं, सोहिओ धरणिभाओ,
^२वरिसियं गन्धोदयं, विमुक्कं सुसुमवरिसं, विउच्चियं कच्चण-
 पडमं । उवविट्ठो तत्थ भयवं अमरेसरो, पत्थुया धम्मकहा । ^३
 भणियं च णेण । भो भो देवाणुप्पिया, परिच्चयह मोहनिहं,
 जग्गेह धम्मजागरेणं, परिहरह पाणवहाइए पावट्ठाणे,
 अङ्गीकरेह खन्तिपसुहे गुणे, उज्जेह भाववेरियं पमायं ।
 पमायवसओ हि जौवो येवेण वि अणाधारदोसेण विवाय-
 दाहणाहं ^४पभूयकालवेयणिज्जाहं बन्धेह कम्माहं, तच्चिवाएणं ^५
 च पावेह सारीरमाणसे दुक्खे, जहा एस अरुणदेवो देहणी
 थ । तओ नरवडपसुहेहि पुच्छिओ गणहरो । भयवं, किं
 कयमणेहिं । एत्थन्तरंमि साहियं भयवया नाणसूरेण पुच्च-
 कहियं कहाणयं । अहो एहमेत्तस्स वि दुक्कउत्तस्स ईहसो
 विवागो त्ति संविग्गा परिमा । ^६मुच्छिओ अरुणदेवो देहणी ^७
 थ । सट्ठा चेयणा, समुप्पन्नं जाइसरणं, अवगओ संकिलेसो,
 आवडिओ सुहपरिणामो । भणियं च णेहिं । भयवं, एवमेयं,
 जं भयवया आइहं ति । संभरिया अन्हेहिं ^८पुच्चजाई ।
 पाविथा^९ जिणधम्मबोधी^{१०} । एवंविहा कम्मपरिणह त्ति

१ A त्ति, D adds त्ति sec. m.

२ CEF वरसियं ।

३ DE वडव-; CE वडव- ।

४ D adds एत्थन्तरंमि ।

५ CEF om पुच्च. D n. marg.

६ F adds चरित्तचिन्तामधिकया ।

७ A •वयवबोधी ।

- अवगथं अट्टग्लानं, समुप्यसो संवेगो । ता पञ्चस्केहि भयवं
 अण्णाणमणमणं ति । अवणेहि जाइजरामरणरोगसोगभयं^१ ।
 भयवया भणियं । अणुह्वमेयं इमाए अवत्याए । विसुद्ध-
 पञ्चस्काणं हि अवणेइ^२ भवपरंपरं, उच्छाएइ दोग्गदं, छजेइ
 १ सोग्गईए, साहेइ सुरनरसुहाइं, अणेइ परमनिब्बाणं । तसो
 नरवदसेट्ठिसंमएण पञ्चस्कायमणमणं, अहिणन्दिओ जेहिं
 भयवं अमरेसरो । भणियं च जेहिं^३ । भयवं, सुक्खं जे
 माणुसत्तणं, जत्य तुमं धम्मसारहो । विचित्तकक्खपरिणाम-
 वसयाणं च जं किंसि वसणमेयं । ता आइसउ भयवं, किं
 १० अणेहिं कायव्वं ति । भयवया भणियं । कयं कायव्वं ।
 तहावि "कट्ठेइ सव्वभावेसु दुक्खमूळं ममत्तं, भावेइ निरवसे-
 सेसु जीवेसु परमपथकारणं मेत्तिं, "दुग्गेइ सुद्धभावेणं
 पुव्वदुक्खडाइं, वज्जमस्सेइ तित्थयरपणीए नाणदंसणचरित्ते,
 चित्तेइ पमायवज्जणेण परमपथमरूवं ति । पडिस्सुयमणेहिं ।
 ११ पारद्धं च एयं जहासत्तीए ।

एत्यन्तरंमि संवेगमागएणं^४ जंपियं नरिन्देणं । भयवं,
 अइ एइइमेत्तस्स वि दुक्खउत्त इइमो विवाओ, ता किं पुण
 अणुहविस्सन्ति एए उहामपमायवमया अणवेत्थियकारिणो
 अन्धारिमा पाणिणो त्ति । भयवया भणियं । महाराथ,

१ CE *रोवसोने D pu m F *रामसोमो ।

२ CE चरणेति ।

३ CDEF जेहिं ।

४ CE चरेच, D चिरेच ।

५ A सुम्वेच ।

६ CE इहेमावयच ।

ईदृशो चेव एसा कक्षपरिणई, एहमेत्तपमायजणियस्सु चेव
 एवमाइयं फलं; अहिययरसंस्थितस्सु उ तिरियनारएसुं ति ।
 तत्थ तिव्वाओ विडम्बणाओ 'पङ्कथकाळाओ थ । तथवेक्काए
 य जं किंश्चि एयं ति । एएणं चेव कारणेणं जंपियं 'तिलोय-
 गुहणा । सुहाहिल्लामिणा खु येवो वि वज्जियव्वो पमाओ । १
 अवि य । भक्कियव्वं विसं, संतप्पियव्वो वाहौ, कौल्लियव्वं
 जल्लणेणं, कायव्वा सत्तुसंगई, वमियव्वं^२ भुयङ्गेहिं; न उण
 कायव्वो पमाओ । इहलोयावगारिणो विसाई, उभय-
 लोयावगारी थ पमाओ न्ति । अविथ । पमायसामत्यओ,
 महाराय, परिच्चयन्ति जौवा सयत्थं, पयट्टन्ति सरहसमकज्जे, १०
 न जोएन्ति आयइं, न पेष्खन्ति पत्थुयं,^३ न सुणिन्ति गुह-
 लाघवं, न बड्डमज्जन्ति गुरुं, न भावेन्ति सुहामियं । तओ
 थ ते बन्धज्जण पावकक्षयाइं विवाएण तेभिं नारयाइएसु
 परमासुइट्ठाणेसु नत्थि तं किलेसट्ठाणं, जं न पावेन्ति न्ति ।
 राइणा भणियं । भयवं, अत्थि उण कोइ उवाओ इमस्स १५
 आशेविथस्सु^४ । भयवया भणियं । अत्थि । राइणा भणियं ।
 कौइसो । भयवया भणियं । सव्वारम्भपरिग्गहणाएण चरित्त-
 मेत्तधणेहिं अप्पमायाराहणं ति । अप्पमाओ हि नाम,
 महाराय, एगन्तियं कक्षवाहिओसइं, अणिन्दियं सव्वलोए,
 आणन्दियं बुहाणं, सव्वस्सं महाणभावस्सु, निप्पसव्वायं २०

१ D बड्डय०, CE बड्डय० ।

२ CEF लोय०, D pr. m.

३ CE add सव्व ।

४ A तत्तं, F वत्त ।

५ read आशेविथस्सु ?

- उभयलोएसुं, उच्छायणं मिच्छन्तस्सु, संवड्डणं नाणपरिणईए,
 जणयं अण्णमायाइसयस्स, माहणं सयलकल्लाणणं, निम्बत्तयं
 परमारोगसोक्तस्सु । पडिवक्कापमाथा खु पाणिणो तथप्प-
 भूइमेव अण्णमायसामत्थेण 'पवड्डमाणसंवेगा निरइयारसौल-
 १ थाए खवेन्ति महापमायसंचियाइं कक्काइं, अभावओ निमित्तस्सु
 न बन्धन्ति नवाइं । तओ य, देवाणप्पियथ, खविज्जण कक्का-
 जालं संपाविज्जण केवलं अपुणरागमणं जाइजरामरणरोग-
 भोगरहितं निरुवमसुहसमेयं मोक्कमणुगच्छन्ति, न सेवन्ति
 ते पुणो पमायं ति । राइणा भणियं । भयवं, किञ्च पडि-
 १० वओ अण्णमाओ एएहिं, जेण एइहमेत्तं पि पमायचेट्ठियं
 एएभिमेवं^१ परिणयं ति । भयवथा भणियं । मयाराय,
 पडिवक्को; किं तु विममा कक्कपरिणई; न अण्णमायमेत्तेण
 निरवसेसा खवीयइ, अत्रि य अण्णमायाइसणं; न पडिवक्को
 य एसो इमेहिं । अण्णमायमेत्तेण त्रि य खत्रियाइं एवंविहाइं
 ११ 'वज्जविहाइं वज्जयाइं एएहिं, किञ्चो य पुणो वि एवंविह-
 दुच्चरियहेज्ज अणुबन्धो सेमकक्काणं', भावियं नीयं अण्ण-
 मायाइसयस्सु । ता धक्काणि एयाणि । एइहमेत्तो चेव
 एएहिं एस किलेसो । अओ चेव भणियं भयवथा विइय-
 संसारमोक्तसखेण । पइसमयमेव कायव्धो अण्णमाओ, तिमं-
 १० सेण संभरियव्वाइं पुव्वदुक्कडाइं, संवेगाइमएण निन्दियव्वाणि,

१ D य व० ।

१ CDE नेयं ।

२ CE om.

३ A कक्कायाच, D कक्कायाच F कक्कायाच ।

अप्यणा विसृद्धविरहभावेण निवेदयन्वाणि गुरुणो, निम्बिध-
 ष्येण कायम्बं विहिपुव्वथं पच्छित्तं । एवं विवक्तभूयविशिद्ध-
 सुहपरिणामनिन्दणादजलणदङ्गुणं कम्बवैयाणं अप्यमायाद-
 सयसमुभूयसुहस्राणवणदवाणुप्पन्नाण वा न होद नियमेण
 विवागङ्गुरप्पसूरी, न उण सेमयाणं । ता एवं ववत्थिए पत्ते ।
 वि अप्यमाए पमायचेट्ठियसंजायकम्पपरिणई अविहद्ध त्ति ॥
 तन्त्रो पडिबुद्धो राया । १करावियं सव्वबन्धणविमोयणादयं
 उचियकरणिज्जं । पवम्भो पव्वज्जं सह जसादसमहेसरेहिं ।
 एयं च वरदयरमायखिज्जण संजायपच्छायावो समागन्त्रो २से
 कउयचोरो । निम्बेयसारं भणियं च णेण । भयवं, पावकम्भो १०
 अहं । मए कयमिणं निसंसचरियं, नावेत्तिन्त्रो उभयलोय-
 साहारणो धम्भो, वज्जमन्निन्त्रो अहम्भो, दूभियं माणुसत्तणं,
 अङ्गीकया दुत्तपरम्परा । ता किं दमिणा वयणमेत्तफलेणं
 वायावित्थरेणं । भयवं, अवस्समहं पाणे परिचएमि । ता
 एवं ववत्थिए जहाजुत्तमादससु त्ति । तन्त्रो दिम्भो भयवया ११
 उवन्नोगो, आहोदन्त्रो से नियमकरणाणवन्धी निच्छन्त्रो ।
 चिन्तियं च णेणं । न तौरए इमो अहिययरगुणभायणं
 काउं, १अक्कन्तो मोहपरमवन्धुणा सोएण, पण्डा सुद्धधौरया,
 समागयं जोदयसुन्दरत्तणं । ता इमं एत्थ पत्तयालं ति ।
 समालोचिज्जण साहिन्त्रो अणसणविही । पडिबुद्धं चोरेण १०

१ CE om. this sentence.

१ CE om. से कउय ।

- अणसणं । दिक्को से नमोक्कारो । पंडिच्छिओ चोरेण ।
 निन्दिओ बज्जविहं अण्णा । वन्दिओ भयवं । अहाउयस्सएणं
 च कालगओ अण्णदेवो देइणी 'य तक्करो य, समुप्पजाणि
 सुरस्सोए^१ ॥ ता एवं ववदिए असाररक्कसंसाहणत्थं महासंगामो
 १ ति असोहणमणुचिद्धियं भवया^२ । एवं सोऊण समुप्पज-
 चरणपरिणामेण भणियं सेणकुमारेण । भयवं, कुलपरिह-
 वामरिसिएणणुचिद्धियमिणं, असुन्दरं च त्ति^३ अवगयमि-
 याणि । सुओ 'भयवओ सयासे इमस्स उवममोवाओ । ता
 किमच्चेण ; जइ उचिओ अहं पव्वज्जाए, ता करेइ अणुगगहं,
 १० देइ मम एयं ति । भयवया भणियं । साऊ, भो देवाणु-
 प्पिया, साऊ, सोहणमज्जवसियं । हेओ चेव एस संसारो ।
 विवेगसंपक्खो गुहगुणवज्जमाणि^४ त्ति उचिओ तुमं पव्वज्जाए ।
 ता कऊं संपाडेहि समीहिं । पट्टवड मणोरहाचसवज्जामणौ
 अणिसुया ॥ तओ कुमारेण भणिओ^५ अमच्चो । अज्ज, सुयं
 १५ तए भयवओ वयणमेयं । संपाडेमि अहमेयं किरियाए ।
 हियचित्तओ य मे तुमं^६ । ता अणुमज्जसु तुमं ति । अम-
 च्चेण भणियं । अविग्घं देवस्स । किं तु विज्जेमि^७ देव^८,
 अट्ठ दिवसाणि इमिणा चेव समुदाचारेण अणुगगहेउ मं

१ AF om.

२ F adds 'सु चोरो पडमे रयरादि चउत्थे ति ।

३ D भयवया ।

४ DF असुन्दरपरियं ।

५ D adds च ।

६ D 'चित्त ।

७ F adds चमरगृह ।

८ D adds ति ।

९ ACE om.

देवो । तत्रो परिचत्तमेव मए^१ सावज्जं । 'एमो वि चिर-
यालोवउत्तो सुही होउ' त्ति चिन्तिऊण पडिस्सुयं कुमा-
रेण । तत्रो द्वावियममञ्जेणाघोसणापुव्वयं महादाणं, करा-
विया अट्टाहिया महिमा, ठावित्रो रज्जे कुमारपुत्तो अमर-
सेणो, अहिणन्दियात्रो पयात्रो, सम्भाणिया मामन्ता, निउत्ता ४
महन्तया । तत्रो पसत्ये तिहिकरणमुज्जत्तजोए अणुकुलेणं
सउणसंघाएणं पवयणवलिण^२ विहिणा समं सन्निमईए
अमरगुरुपमुहपहाणपरियणेण य पव्वइओ हरिसेणगुरु-
समौवे कुमारो ।

अइक्कन्तो कोइ कालो । अहिज्जियं सुत्तं, अवहारिओ १०
तयत्यो, आसेविया किरिया । उचिओ जिणकप्पपडिवत्तीए
त्ति अणुअविय गुरुयणं वज्जमन्निओ तेण ११ अहाविहीए
पडिवत्तो जिणकप्पं—कहं

१ तवेण सुत्तेण अत्येणं एगन्तेण बलेण य ।

तुलणा पच्चहा वुत्ता जिणकप्पं पडिवज्जओ ॥ १४

पढमा उवस्सथंमी बीया बाहिं तइया चउक्कंमि ।

सुअहरंमि चउत्थी तह पच्चमिया सुसाणंमि ॥—

१ एवमाइ तुलिकुणं अप्पाणं ॥

१ D adds वि ।

२ F पवत्तिएव ।

३ DE have instead of this passage ततो तुलिउमारवो । अप्पावयं
अवत्ता । ४ CE om. both verses. D सुतेवं अज्जं तवेअंतपलेव य ।

५ CE om., DE एवमाइ तुलिका तुलिकव अहाविहीए पडिवत्तो जिणकप्पं ।

तन्मो गामे ऽगरायं नगरे पञ्चराएण विहरमाणो अर-
 क्कन्ते पङ्कयकाले ससागओ कोल्लागमञ्जिवेसं । ठिओ एगत्य
 पडिमाए । दिट्ठो य भट्टरक्केणं कइवयपुरिससहाएण परि-
 भमन्तेण विसेणेण दुरन्तपुब्बकयकमदोसेण^१ । जाओ य से
 ५ कोवो । चिन्तियं च णेण । अहो मे पावपरिणई, पुणो वि
 एस दिट्ठो त्ति । अहवा सोहणमिणं, जओ एस एयाई
 मुक्काउहो विवित्तदेसट्ठिओ य । ता वावाएमि एयं पावकणं,
 पूरेमि अत्तणो मणोरहे । अहवा न जुत्तमेएमिं नियमुक्क-
 उत्तयाण पुरओ वावायणं ति । ता पुणो वावाइस्सं ति ।
 १० चिन्तिऊण पयट्ठो तयासन्नदेवउल्लममौवं । मा विद्याणिसुत्ति
 'एएण वावाइयं' ति, न साहिउं नियपुरिसाणं गओ तया-
 सन्नमेवावासयामं देवउल्लं । येववेक्काए य अरक्कन्तो वासरो,^२
 समागया रयणी । पसुत्तो देवउल्लपौढियाए विसेणो ।
 अट्टरत्तसमए घेत्तूण मण्डलगं एक्कओ सेव गओ सेणमुणि-
 १५ वर^३समौवं । दिट्ठो य^४ णेणं ज्ञाणनिच्चलमणो मुणो ।
 १६ वियम्भिया से अरई, वट्ठिओ मोहो, अवगया विधारणा,
 पक्खलिओ कोवाणलो, फुरियं दाहिणभुयाए, कड्डियं मण्ड-
 लगं, भणिओ य भयवं । अरे दुरायार, सुदिट्ठं जीवलोयं
 करेहि ; विवओ मंपयं मम हत्याओ । परमज्झाणट्ठियमणेज^५

१ DF add विविचनवसोमियदेओ वि य अभिवाउ तेव ।

२ D spells देउल ।

३ D adds राउ

४ AF om.

५ DF insert तव ।

६ CE जोय instead of द्विष ।

मायस्थियं भयवया । आयस्थियं च भयवञ्चो गुणाणुराहणौए
 'खेत्तदेवयाए । कुविया एसा विसेणस्स । वाहियमणेण
 मण्डलगं भयवञ्चो, अवहडं खेत्तदेवयाए^१, यम्भिञ्चो एसो,
 भणिञ्चो य णए । अहो ते पावकम्माया, अहो संकिलेभो,
 अहो अणञ्जत्तणं, अहो विवेयसुज्जाया, ओ एवं वासीचन्धण- ।
 कप्पस्स भयवञ्चो वि एवं ववससि । ता गच्छ, अदट्ठव्वो तुमं
 ति । ^२भणिय उत्त्यम्भिञ्चो ^३मदयं देवयाए^४ । तिव्वकसाञ्चो-
 दएणं च अवगणिज्जण देवयाए वयणं पयट्ठो पुणो वि छाहउं^५
 भयवन्तं । ^६तलप्पहारिञ्चो देवयाए, विण्णिन्नहृद्विग्गहारं
 निवडिञ्चो धरणिवट्ठे, सुच्छिञ्चो^७ वियणाए । 'भयवञ्चो १०
 ओग्गहो' त्ति मंरुद्धा देवया । आसामिञ्चो सकरुणं, अव-
 णीञ्चो ओग्गहाञ्चो, सुक्को ^८नेज्जण वणनिउञ्जे । तिरोहिद्या
 देवया । चिन्तियं च णेणं । अहो मे पावपरिणई । कहं पुण
 न एस वावाहञ्चो^९ । गहिञ्चो अमरिसेण । भावियं रोह-
 ञ्जाणं । बद्धं नरयाउथं, पोमियं अभिणिवेसेण । अदक्कन्तो १०
 कोइ कालो । अज्झया विउत्ते परिणणे वाहिज्जमाणो कुहाए
 एगाई चेव वच्चमाणो ^{११}वोप्पिलाडवीमञ्जयारंमि गिद्धाव-

१ A पोत्त०, CE ०देवताए ।

२ CE ०देवभाए ।

३ D भविज्ज, CE भविज्ज । ४ DF एसो । ५ A om., A inserts च ।

६ D inserts कुरियाए । ७ D inserts तउ । ८ CE सुच्छिञ्चो ।

९ CEF om.

१० F adds ति ।

११ CE बोयि०, DF मुयिजा०, A ०वीर, ACEF मञ्जभावादि ।

दरणिमित्तं पिच्छसंपाथणञ्जएहि सवरेहिं पयम्पमाणो
दीणविसूरं वावाइओ विसेणो । समुप्पओ तमाभिहाणए
नरयपुठवीए बावीससागरोवमाऊ नारगो त्ति ॥

भयवं पि सेणाणगारो विहरिऊण मंजमुक्कोएण
५ भाविऊण उवममसुहं काऊण संलेहणं वन्दिऊण वीथराए
पडिवम्भिऊणमणसणं 'काऊण 'सगंडसाइत्तं चाराहिऊण
भावणाओ चइऊण देहपञ्जरं समुप्पओ नवमगेवेक्के एगतो-
ससागरोवमाऊ देवो त्ति ॥

+ + + +

वस्कायं अं भणियं सेणविसेणा उ पित्तियसुय त्ति ।

गुणचन्दवाणमन्तरपत्तो एयं पवस्कामि ॥

॥ समत्तो सत्तमभवो ॥

॥ अट्टमो भवो ॥

अति इहेव जम्बूद्वीवे दीवे भारहे वासे महामह-
 लुत्तुभ्रवणसिद्धपुङ्गवनिर्द्धरविरहमग्गा देवउल्लविहाराराम-
 संगथा निच्चुत्तवाणन्दपमुद्दयमहाजणा निवासो तिष्ठयण-
 सिरीए निदरिषणं देवनयरीए विस्तुकम्भविणिस्मिया^१
 अओण्णा नाम नयरी । औए उप्पत्ती विव लायल्लस्स आगरो ५
 विव विलासाणं कोसल्लपगरिओ विव पयावदस्स जम्भूमौ
 विव विन्दयाणं विमुद्धसोलसमायारो इत्थियाजणो । औए
 य गुणेगन्तपक्खवाई^२ अच्चुयारचरिओ निवासो परमलच्छीए
 पियंवओ पण्णवग्गस्स संपाडओ समीहिघाणं पुरिसवग्गो
 त्ति । तीए य अइसद्वयपुब्बपत्थिवचरिओ पयावसरिसपसा- १०
 यवसीकयसयलसत्त, रायसिरीए वि य अविउत्तो कित्तीए,
 नीईए वि य अविरहिओ दयाए, अच्चन्तपयाहिघपीई^३
 मेत्तीबल्लो नाम राया । तस्स सयलन्तेउरप्पहाणा पउमावई
 नाम देवी । स इमीए सइ विमयसुहमण्हविंसु त्ति ॥ इओ
 य सो नवमगेवेज्जयनिवासी देवो अहाउयं पालिकण चुओ १५
 समाणो समुप्पओ पउमावईए कुप्पिंसि । दिट्ठं च णाए
 सुमिण्यंमि तीए सेव रथणौए पहायसमयंमि विमलमहा-

१ A •विणिस्मिया ।

२ CDE चचुहार. F चचुदरे ।

३ CE •रती ।

- सलिलपडित्यं^१ समद्वासिथं गलिणिसण्डेणं विरायमाणं
 'विउड्ढकमल्लायरसिरीए' हंसकारणउवचक्कवाओवसोहिथं झण-
 झणन्तेणं भमरजालेणं समन्थियं कप्पपायवराईए समासज-
 दिव्वोववणसोहिथं पणसमाणं पिव कल्लोललीलाकरैहिं
 ५ महन्तं सरवरं वयणेणमुयरं पविसमाणं ति । पासिऊण 'य
 तं सुहविउड्ढा एसा । साहिओ य तौए जहाविहिं दूरयस्स ।
 हरिसवसग्गवियपुलएणं भणिया य तेणं । सुन्दरि, सयल-
 मेइण्णोसरनरिन्दकमल्लाय'रभोयलालसो महारायहंसो ते
 पुत्तो भविस्सुइ । पडिस्सुयं तीण । अहिययरं परितुट्ठा
 १० एसा । तओ मविसेमं तिवग्गसंपायणरयाए पत्तो पसूइ-
 समओ । तओ पसत्यतिहिकरणमुउत्तजोए सुहं सुहेणं
 पसूया एसा । दसदिमि उज्जोयन्तो सुकुमालपाणिपाओ
 जाओ से दारओ । निवेइओ राइणो मेत्तौबलस्स पमोय-
 मञ्जूसाहिहाणाए चेडियाए, जहा 'महाराय, देवो पसमा-
 १५ वई दारयं पसूय' न्ति । परितुट्ठो राया । दिक्कं तौए
 पारिओसियं । करावियं बन्धणमोयणाइयं उच्चियकरणिज्जं ।
 हरिमिओ नयरिजणवओ । ऊमियाओ भवणेसु आणन्ध-
 धयवडायाओ । कयाओ आययणेसु मणहरविसेमपूयाओ
 'पडत्ताइं च पइभवणेसु वज्जन्तेणं परमपमोयतूरेणं गिज्ज-
 २० णेणं जसमङ्गलगेएणं नचन्तीहिं तरुणरामाहिं पेण्णनीहिं

१ D पडित्यं ।

२ A विउड्ढं, D विउड्ढं ।

३ DF om

४ DF 'राभो' ।

५ CEF पयणाई ।

सहरिसं बुद्धाहिं पिप्पमाणपवरासवाहं वड्डुमाणहस्यफलयाहं
 उल्लासन्नेणं तूरियसंघाएणं 'फलं पावेन्नेणं वेयालियसमूहेणं
 अञ्जुदारविष्कट्ठाहं महापमोयपिसुणयाहं 'वड्डावणयाहं ति ।
 उच्चियवेलाए य सव्वभवणेहिंतो निग्गया नयरिजणवथा
 पयहा य रायभवणसंसुहं । ते य तहा पेष्किज्जण हरिस- ५
 वसपयट्टपुलाओ संभमाइसएण सहरिसनच्चन्तवारविलयासमेओ
 नयरिजणाभिमुहमेव निग्गओ राया । वड्डाविओ पुत्तजम्भ-
 सुदएणं नयरिजणवएहिं । भणिया य राइणा । तुन्हाणं सेव
 एसा बुद्धिं ति । अहिणन्दिज्जण सवज्जमाणं पेष्किज्जण तेसिं
 विष्कट्ठं सक्काणिज्जण जहोचियं^१ पविट्ठो सभवणंमि^२ । एवं १०
 च पइदिणं महन्तमाणन्दसोत्तमणुहवन्तस्स समइष्किओ
 पढममाओ । पइट्ठाविथं नामं दारयस्स 'उच्चिओ एय एयस्स'
 कल्लिज्जण पियामहसन्तिथं गुणचन्दो ति । ओ य विसिट्ठ-
 पुल्लफलमणुहवन्तो पत्तो कुमारभावं । अच्चन्ताइसएण गहि-
 याओ कलाओ । तं जहा । लेहं गणियं आलेखं नट्ठं गीयं १५
 बाइयं सरगयं पुत्तरगयं 'समतालं जूयं जणवायं 'होरा कव्वं
 दग्गमट्ठियं^३ अट्ठावयं^४ अविही पाणविही मयणविही अज्जा
 पहेलिया^५ मागहिया गाहा गौइया सिलोगो मज्जसित्यं

१ CEF पुष्पावेवेधं, पुष्पावन्तोत्तयतां । २ D om. ३ D •चियं ।

४ D •वन्ति । ५ CE समतालवित्तालं ६ D होरं ।

७ DE इवमहट्ठियं । ८ D जहा, A soc. m., CE add पत्तिविह ।

९ A adda वाचा ।

- गन्धजुत्तो आहरणविहो तक्षणीपडिकम् इत्यौलक्षणं पुरिष-
 लक्षणं हयलक्षणं गयलक्षणं गोणलक्षणं कुक्कुडलक्षणं
 मेण्डयलक्षणं चक्रलक्षणं छत्तलक्षणं 'दण्डलक्षणं अचि-
 लक्षणं मणिलक्षणं 'कागणिलक्षणं चमलक्षणं चन्दचरियं
 १० सूरचरियं राजचरियं गहचरियं^१ सूयाकारं दूयाकारं
 विष्णागयं मन्तगयं 'द्वस्तुगयं संभवं चारं पडिचारं वूहं
 पडिवूहं खन्धावारमाणं नगरमाणं वत्युमाणं^२ खन्धावारनिवेशं
 नगरनिवेशं वत्युनिवेशं ईमत्यं तत्तप्पवायं^३ आसखितं
 हत्थिसिखं धणवेयं हिरस्सवायं सुवस्सवायं मणिवायं धाउवायं
 १० 'वाज्जुजुद्धं दण्डजुद्धं सुट्ठिजुद्धं अट्ठिजुद्धं जुद्धं निजुद्धं^४
 जुद्धनिजुद्धं सुत्तखेडुं वट्ठखेडुं वण्णखेडुं मालियाखेडुं पत्त-
 खेज्जं^५ कडयखेज्जं^६ पयरखेज्जं^७ मज्जीवं निज्जीवं
 सउण्हयं चेति । सो य मंपत्तविषयपसङ्गसमओ वि आसज्ज-
 याए सिद्धिभावस्स उवसन्तयाए किलिट्ठकम्पुणो अभासपर-
 १० याए कलाकलावमि अदंसणयाए कम्मगाक्खवपगरिसम्प
 विषयपसङ्गविमुहो तौए सेव नयरौए ओहमियनन्दणवणेसु
 उज्जाणेषु कलाकलावभासतज्जिक्खो आणन्दयन्तो गुरुपया-

१ A चङ्गव०. CE चङ्ग० ।

२ A कानिचि० ।

३ CE add विवाचपडसं जत्तापडसं मुट्ठिभेदं चित्ताभेदं and read ० मां ।

४ D चङ्ग, F उङ्ग ।

५ CE add जलपरिमाणं चक्रपत्तपरिमाणं भूमिपरिमाणं ।

६ F ० वाहयं सिद्धिचं : ७ D om = CE add चरिचुद्धं ।

८ A om.

१० A ० ई, D ० ई ।

११ D ० चं ।

विद्ययाद् पूरयन्तो पण्डितमणोरहे संवद्वयन्तो भिद्ययन्संघाथं
अणुहवन्तो विसिद्धपुष्पफलाद् सुहं सुहेण अश्विवसद् ॥

इओ य सो^१ विसेणजौवनारओ तओ नरथाओ उव्व-
ट्टिजण पुणो संसारमाहिण्डिय अणन्तरभवे तहाविहं किंपि
अणुट्ठाणं काजण समुप्पओ वेयडुपव्वए रहनेउरचक्कवाल्लउरे ॥
मथरे विज्जाहरत्ताए त्ति^२ । कथं से नामं वाणमन्तरो त्ति ।
अदक्कन्तो कोइ कालो । अअथा समागओ अओज्झातिलय-
भयं मयणमन्दणं नाम उज्जाणं । दिट्ठो य णेण तंमि चेव
उज्जाणे आलेखविणोयमणुहवन्तो कुमारगुणचन्दो त्ति । तं
च दट्ठूण उदिस्सपावकओ अभाससामत्येणं अकुसलजोयस्स ॥
गहिओ^३ परमारईए । चिन्तियं च णेणं । को उण एसो
मह दुक्कहेज । अहवा किमणेण^४ जाणिएणं ; वावाएमि एयं
दुराधारं त्ति । कसायकलुमियमई गओ तस्स समीवं । जाव
न चएति तस्सोग्गहं अदक्कमिउं, तओ चिन्तियमणेणं । इह-
ट्टिओ चेव अदिस्समाणो विज्जासत्तौए भेसेमि भीषणसहेणं । ॥
तओ सयमेव जौवियं परिच्चइस्सइ । कओ णेण वज्जप्पहार-
फुह्मन्गिरिसइभीषणो महाभेरवसइहो । न संवुट्ठो कुमारो ।
ईधि संवुट्ठो वि विहभिजण^५ धीरविथा वयंसया । अहित-
थरं कुविओ वाणमन्तरो । चिन्तियं च णेणं । अहो से
दुराधारस्स धीरथा. अहो अवज्जा ममोवरिं । ता दंसेमि ॥

१ D om

२ A adds जाउ कालवनेनं ।

३ D परमार चरईए ।

४ D om.

५ D adda च ।

से अत्तणो परक्कमं, निवाडेमि एयं महत्तं कच्चणपायवो^१ ।
 तन्नो णेण संवुत्थियङ्गुवङ्गो नौभंभयं सेव न हविस्सुदंति ।
 सयराहमेव पाडिओ कच्चणपायवो । कुमारपुष्पहावेण
 निवडिओ अत्तय । न हिक्को वि मपरिवारो कुमारो ।
 ५. ^१दूमिओ वाणमन्नरो । चिन्तियं च णेणं । अओ से महा-
 पावस्सु सामत्थं ति । ^२अहिययरं मंक्लिट्ठो चित्तेणं ।
 एत्थन्नरंमि कुओइ समागओ गमणरई नाम खेत्तवाण-
 वाणमन्नरो । तं च दट्ठूण येवयाए सत्तस्स अप्पयाए विज्जा-
 बलस्स पलाणो विज्जाहरवाणमन्नरो । कुमारो वि उच्चिय-
 १० समए पविट्ठो नयरिं ॥

इओ य उत्तरावहे विसए सङ्गउरे पट्ठणे सङ्गायणो
 नाम राया । कन्तिमई से भारिया । धूया य से रयणवई
 नाम । सा य क्वाइसएण सुणौण वि मणहारिणी कक्का-
 वियक्कएत्तेण अमरिमी अन्नकन्नयाण । तन्नो विमणा से
 १५ जणणी । न इमौए तिज्जयेण वि उच्चियपुरिसरयणं तक्केमि ।
 अहवा बज्जरयणभरिया भयवई मेइणौ । ता निक्कावेमि
 ताव नियनिज्जणपुरिसेहिं, को उण इमौए कवविक्काणेहिं
 उच्चिओ, अओ आसओ से विवाहसमओ ति । चिन्तिज्जण
 पेसिया दिसोदिसं रायउत्तकवविक्काणपरियाणणनिमित्तं
 २० विथङ्गा नियपुरिमा । भणिया य एए । आणयव्वा तुभेसि

१ A ओ and omits the two next sentences.

२ D दुमिड ।

३ D om.

રચણવર્દીરૂવજોગા^૧ રાચડત્તપડિચ્છન્દયા કલાકોસસપિસુ-
 ણયં ચ કિંચિ અચ્ચમુયં^૨ તિ । [જં દેવી આણવેદ ત્તિ]^૩
 ગથા દિસોદિસં । દિટ્ઠા ય ણેહિં વહવે રાચડત્તા, ન ઉણ
 રચણવર્દીરૂવજોગ ત્તિ । તહાવિ એ મણાગં સુન્દરચરા, તે
 આલિહિયા તેહિં । ગથિયં ચ કલાકોસસપિસુણયં પત્ત- ૫
 ળ્લેયાદ । સમાગયા અન્ને અન્નોન્નાહરિં । દિટ્ઠો ય તેહિં
 રાહાવેહેણ ધણુલ્લેયમમ્મસન્તો ગુણચન્દો । વિન્હિયા ચિત્તેણ ।
 પવિટ્ઠો નયરિં કુમારો । ચિન્નિયં ચ ણેહિં । અહો સે રૂવં,
 અહો કલાપગરિસો । સલ્લહા અણુરૂવો એમ રાચધૂયાણ ।
 કિં તુ ન તોરેણ ઇયસ્સ સંપુણપડિચ્છન્દયાલિહણં, વિસેસાઓ ૧૦
 સદ્દંષણંમિ । જંપિયં ચિત્તમદણા । અરે ભૂસણય, દિટ્ઠં
 તણ અચ્ચરિયં । તેણ મણિયં । સુટ્ટુ દિટ્ઠં, કિં તુ વિસલ્લો
 અહં । ચિત્તમદણા મણિયં । અરે કેણ કલ્લેણ । ભૂસણેણ
 મણિયં । અસમત્યો^૪ એણ દેવીસંદેસયં સંપાહેડં । ચિત્તમદણા
 મણિયં 'કહં વિય' । ભૂસણેણ મણિયં । અરે કહમન્નેહિં ૧૫
 ઇયસ્સ પડિચ્છન્દઓ લિહિડં તોરદ^૫ ત્તિ । ચિત્તમદણા
 મણિયં । અરે સલ્લસાહારણો એમ વિસાઓ, અક્કેણાવિ એસ
 ન તોરેણ ચેવ । ભૂસણેણ મણિયં । કિં અન્નાણ સેસચિન્નાણ,
 નિહત્તા એત્થ અન્ને । ચિત્તમદણા મણિયં । અરે ઉવસણ્ણ

૧ F adds રહેલુ લિહિડણ ।

૨ A •ચચત્તેચારદયં and om. તિ ।

૩ CDEF om. passage in brackets.

૪ ACE •આ ।

૫ A om., D omits the four last sentences.

ताव एयं । 'तत्रो अणवरयदंसणेण रायभूयपडिच्छन्दयं पिव
 किंसिवाहणेण जिहिस्सामो 'एयपडिच्छन्दयं ति । भूमणेण
 भणियं । जुत्तमेयं, ता कहं पुण एस दट्ठसो न्ति । चित्त-
 महरणा भणियं । अरे रयणवररूवमभिलिहिय चित्तयर-
 १ दारयववएसेण पेच्छामु एयं ति । भूमणेण भणियं । अरे
 साऊ साऊ, सोहणो एस उवाओ । एवं च कए समाणे
 'रायभूयाए उवरि केरिसो' एसो' न्ति एयं पि विजायं
 भविस्सइ न्ति । मन्तिऊण पविट्ठा नयरिं । आलिहिओ
 अहिमयपडो । चेत्तूण तं गया^१ कुमारभवणं भणिओ थ
 १० पडिहारो । भो महापुरिस, चित्तयरदारथा अन्हे अत्थिणो
 कुमारदंसणस्स । पडिहारेण भणियं । सिट्ठह ताव तुन्हे^२,
 निवेएमि कुमारस्स । निवेइयं पडिहारेण । समारट्ठं च णेण,
 जहा पविसन्तु न्ति । पविट्ठा चित्तमइभूमणा । पणमिओ
 कुमारो । 'उवविसह' न्ति भणियमणेण । 'पसाओ' न्ति
 ११ भणिऊण उवविट्ठा एए ।

उवणोओ य अह पडो हरिमियवयणेहि तेहि सपणामं ।

भणियं च देव अन्हे सङ्कउराओ इहं आया^३ ॥

देवं गुणाण निजयं पणईयणवच्छलं च 'मुणिऊण ।

ता अन्हे कयउवा जेहि तुमं अज्ज दिट्ठो मि ॥

१ A om.

२ D इयस्स ।

३ A कोरवा, CE कोरवी ।

४ CDE पविट्ठा ।

५ CEF तुम्हं

६ F इवावाया ।

७ ACEF कुण्डल ।

सयलपुहईष्ट नाहो तं नरवर तहवि भणिमो एवं^१ ।
 अन्हाण तुमं नाहो निभरभत्तोपहावेणं ॥
 ता देज्जह आणत्तिं चित्तकलाए सगुणलवं अन्हे ।
 जाणामो परमेसर इय भणिउं लज्जिया जाया ॥
 अह तं दडूण पडं पीइभरिज्जनलोयणजुएण ।
 भणियं गुणचन्देणं अहो कलालवगुणो तुभं^२ ॥
 जइ एस कलाष्ट लवो ता संपुखा उ केरिसौ होइ ।
 सुन्दरअमंभवो खिय अओ-वरं^३ चित्तथमस्स ॥
 अन्हेहि अदिट्ठउब्बो अन्हेहि वि नूणमेत्य लोएहि^४ ।
 एवंविहो सुकूवो रेहानासो न दिट्ठो त्ति ॥ १०
 जइ वि य रेहानासो पत्तेयं होइ सुन्दरो कहवि ।
 तहवि समुदायमोहा न एरिसौ होइ अन्नस्स ॥
 एसा विसासनयणा दाहिणकरधरियरम्मसयवत्ता ।
 रुवि व्व मयणघरिणी चित्तगया हरइ चित्ताहं ॥
 जइ पुण मणयसुरासुरलोएसु हविज्ज एरिसौ कावि । १५
 विग्गहवई सुकूवा निज्जिय^५ जयलक्खिलायसा ॥
 ता^६ नसिज्जण इमौए मयणो नियकज्जभारमुद्दामं ।
 हेलाविणिज्जियजओ भुवणंमि सुवेज्ज वीसत्थो ॥
 ता अइसयकोसलं तुन्हाण इमं दढं महं चित्तं ।
 अवहरइ^७ अहियउब्बं निउणगुणा कं च न हरन्ति ॥ २०

१ DE एवं । २ D तुभं । ३ CE अयोपरं, A अउपरं ।

४ CE लोयंमि । ५ A ०२६० । ६ AD विविज्ज । ७ CE अदिट्ठ० ।

- एवं पयंपिरंमौ^१ गुणचन्द्रे तेहि निउणपुरिसेहिं ।
 भणियं न एत्थ अन्हं अदसयनिउणत्तणं नाह ॥
 अदसयनिउणत्तं पुण एत्थं सुण भयवञ्चो पयावदणो ।
 जेण जयसुन्दरमिणं लउहं रुवं विणिम्वियं ॥
- ५ अन्हेहि लिहियमेत्तं नरवर दट्ठूण किमिह निउणत्तं ।
 अन्हाण रुवसोहं संपुत्तमणालिहन्ताणं ॥
 इय तव्वयणं सोउं हरिमियवयणेण तो कुमारेणं ।
 भणियं तुन्हेहि कहिं एयं आलोदयं रुवं ॥
 संसारसारभूयं नयणमणानन्दधारयं^२ परमं ।
- १० तिउणयणविन्ध्यजणयं विहिणो वि अउव्वनिम्वणं^३ ।
 भणियं च तेहि नरवर सुण सङ्गाउरंमि गुणनिहाणंमि ।
 दरियारिमहणरई राया सङ्गायणो नाम ॥
 तस्सेसा गुणखाणो ओहामियतियमसुन्दरिविलासा ।
 धूया पाणवच्चिया रयणवई नाम नामेण ॥
- १५ अन्हेहि वक्काहमहे दिट्ठा एम त्ति कस्यया नाह ।
 नयराओ^४ निक्कमन्ती दिव्वं जम्माणमाकूढा ॥
 धरियधवलायवत्ता महियणपरिवारिया विमालक्खी ।
 उव्व्वाणं गन्तमणा दाहिणकरं^५ निमित्तमयवत्ता ॥
 अन्हेहि तओ लिहियं गेहं गन्तूणमह पडं धेत्तुं ।
- २० लिहिया सुद्धमयक्खी दंसणमणसम्भरन्तेहिं ॥

१ MSS. 'मि ।

२ CDE 'रिणं ।

३ CE विम्वयं ।

४ A निम्व ।

५ F चरिय ।

न य तौए सुन्दरत्तं रुवत्साराहियं इहहेहिं ।
 मजे न विस्तयसो वि अवितहं ^१तं खमो लिहिउं ॥
 दहुं पि जं न नज्जइ अवुहेहिं माहिउं^१ च वायाए ।
 दिहुं पि चित्तयसो तं आराहिज्जए कह णु ॥
 सोऊण इमं वयणं गुणचन्दो मयणगोयरं पत्तो ।
 रायाणभावओ चिय आलम्बणपगरिमाओ य ॥
 गूहन्तेण तहावि य नियमागारमह^१ जंपियं तेण ।
 भण भो वित्युयवुद्धी अन्नं पसिणोत्तरं किंचि ॥
 जं आणवेइ देवो भणिउं परिओसवियसियच्छेण ।
 अणुसरिऊणमिणं तो पढियं पसिणोत्तरं तेण ॥ १०
 किं देत्ति कामिणीओ ? के हरपणया ? कुणन्ति किं भुयगा ? ।
 कं^१ च मऊहेहि ससो धवलेइ सिग्घमेवोवल्लहिऊण ? ॥

भणियं कुमारेण 'नहंगणाभोयं' । चित्तमदणा भणियं ।
 अहो देवस्स लहणवेगो । कुमारेण भणियं । पढसु किंपि
 अन्नं ति । विसासवुद्धिणा पढियं । ११
 किं होइ रहस्स वरं ? बुद्धिपसाएण को जणो जियइ ? ।
 किं च कुणन्ती वाला नेउरमहं पयासेइ ? ॥

ईसि विहसिऊण भणियं कुमारेण 'चल्लमन्ती' । 'अहो
 अइसओ' ति जंपियं भूमणेण । भणियं च णेण । देव, मए

१ F तच ।

१ D •चं, F पि ।

१ F मिह ।

१ AF किं. The metre in the fourth pāda is wrong.

वि किंपि पशिणोत्तरं चिन्तियमासि, तं सुणाउ' देवो ।

कुमारेण भणियं 'पठसु' त्ति । पठियं भूसणेण ।

किं पियह? किं च गेणहह पठमं कमलसु? देह किं
रिवुणो? ।

नववज्जरमियं भण किं? 'उवहसरं केरिसं वक्कं? ॥

४ 'दमदमहो का दिक्खइ परजोए' का दड्डा वाणरेण ?
कं जाइ वड्ड? अमियमहणंमि नड्डा सुरासुरा केरिसे व्व
दमदिसिद्धत्ता? किं इक्खइ मयसं चिय तेजोक्कं? केरिसं
च अवईहि 'सया दाविज्जइ नियवयणं? ॥

कुमारेण भणियं 'पुणो पठसु' त्ति । पठियं भूसणेण ।

१० अणन्तरमेव लहिऊण भणियं कुमारेण । 'कल्लालंकारमण-
हरं सविसेसं'^१ । चित्तमदणा भणियं । अहो देवस्स बुद्धि-
पगरिसो, जमेयं लद्धं ति । देव, महन्तो एयस्स एत्य अहि-
माणो आसि, न लद्धं च एयमस्सेणं । भूसणेण भणियं । अरे,
तुण्हं पि अक्ख अहिमाणो अवेइ । कुमारेण भणियं 'कहं
१५ विथ' । भूसणेण भणियं । देव, एएण वि एवंविहं सेव चिन्तियं ।
कुमारेण भणियं 'पठसु' त्ति । पठियं चित्तमदणा ।

१ D सुवउ । २ CE हरिण्णं, F चिय रिवूणं । ३ AD उप० ।

४ I have not been able to find the name of this metre. If we omit दमदमहो, the meaning of which is not clear, the rest consists of ४+४+११ gāṇas, the sixth gāṇa in each line being an amphibrachys. जडड ५ D om.

१ viz. कं जाइं कार मवहरं सविसेसं. and कड्डा कड्डा रमवहरं सविसेसं ।

‘के कठिणा नरिन्द ? का कमणा ? तेओ कासु सासओ ? ।
 उच्छू केरिस व्य ? के १य अरहिया ? का उयहिगामिणी ? ।
 के धणपरसुनहरमायाविस^१ ... प्पहाणया जाणसु ॥

कुमारेण भणियं ‘पुणो पठसु’ त्ति । पठियं चित्तम-
 इणा । अणन्तरमेव लङ्किण भणियं कुमारेण । ‘पत्थरा- ५
 मसीहासुरसप्पवराह्लावया’^२ । भूसणेण भणियं । अहो
 अक्खरीयं, नज्जइ देवेण चेव कियं ति । विन्धिया चित्तमइ-
 भूसणा । भणिओ कुमारेण धणदेवाहिहाणो भण्डारिओ^३ ।
 भो धणदेव, देहि एयाण दीणारल्लखं ति । धणदेवेण
 भणियं । जं देवो आणवेइ । चिन्तियं च णेण । अहो १०
 सुद्धया कुमारस्स । अल्लखं दाणमेव नत्थि । नूणं न-याणइ
 एसो, किंपमाणो ल्लखो । ता इमं एत्थ पत्तयाल्लं । मंपाडेमि
 एयमेएसिं कुमारपुरओ चेव, जेण विन्नायल्लखमहापमाणो
 न^४ पुणो वि थेवकज्जे एवमाणवेइ त्ति । चिन्तिऊण आणा-
 विओ तेण तत्थेव दीणारल्लखो, पुञ्चिओ कुमारपुरओ । १५
 भणियं कुमारेण । भो धणदेव, किमेयं ति । धणदेवेण
 भणियं । देव, एसो मो दीणारल्लखो, जो पसाईकओ

१ Metre uncertain.

२ ? CE अयरहिया. D वयरयरहिया ।

३ The omitted passage reads in A वसविसय, in D वसमाव, in F माववस, in CE वल्लवसमाव ।

४ viz. पत्थरा मसी हा सुवप्पवरा वहा वावया, and पत्थ राम सीव वल्ल
 वय वराव वावया । ५ CDE भण्डारिओ । ६ A has न after ‘अहो’ ।

- देवेण एएसिं चित्तयरदारयाणं । कुमारेण चिन्तिथं ।
 इत्त किमेयं^१ अज्ज^२ संपयादंसणं । नूनं पभूओ खु एस
 एयस्स पडिहायद,^३ ता मं सुहिन्तणेण किल पडिबोहिज्जण
 एयप्पयंसणेण नियत्तेह इमाओ सपरिगप्पियमहादाणाओ,
 १. 'नेच्छद य मज्झ संपयापरिक्कमं'^४ ति । अहो मूढया धण-
 देवस्स, अस्स एगन्तवज्जे अणुणगामिए सह जीवेणं साहारणे
 अगितक्कराईणं पयाणमेत्तफले परमत्यओ अवयारकारए
 पयारन्तरेण थेत्ये वि पडिबन्धो त्ति । केत्तिओ वा एस
 सखो । न खलु एएण एत्थं पि जम्मे^५ एए वि^६ चित्तयर,
 १०. दारया परिमिएण वि वणणं^७ एयनिमित्तं पि 'असंकल्लेस-
 भाइणो होन्ति । न य असंपयाणेणं अपरिक्कमो संपयाए-
 अवि य पुण्णसंभारेण । खीणं य पुण्णसंभारे अदिक्खमाणा
 वि अन्नेमिं अपरिमुक्खमाणा वि अत्तणा गोविक्खमाणा वि
 पच्छन्ने रक्खिक्खमाणा वि महापयत्तेणं असंसयं न जायद ।
 १५ किं वा दाणपरिभोगरहिंयाए अणवयारिणोए उभयलोएसु
 ओहमणिज्जाए पण्डियजणाणं अविच्चीकस्मारयमेत्ताए तत्त-
 चिन्तासु केवलाणत्यफलाए सज्जहा^८ 'मन्नामकप्पाए त्ति ।
 ता पडिबोह्दमं अहमिणं पत्यावेणं । इमं पुण एत्थ पत्त-

१ CE add ति । २ CE संपयादं, DE संपयायणं, A दारिभयं ।

३ A पडिहाद । ४ D नेच्छद । ५ D सयं । ६ D adds वि ।

७ CEF om. ८ DE add दुहिबो वरति । ९ D व सं ।

१० A संतासं, CEF संतासदं, D संतासदं, CE explain संथासमयं ।

घातं, जमन्नमवि लखां एएसिं दवावेमि; एसो वि एयस्स
 पडिबोहणोवाओ चेव त्ति । चिन्तिऊण भणियं च णेणं ।
 अज्जधणदेव, किनेसो लखो त्ति । धणदेवेण भणियं । देव,
 एसो त्ति । कुमारेण भणियं । अज्जं दोण्हमेयमेत्तेणं; ता
 अज्जं पि देहि त्ति । धणदेवेण भणियं । जं देवो आणवेद ।
 विन्धिया चित्तमइभूमणा, चिन्तियं च णेहिं 'अहो, उदारया
 'आसयस्स' । निवडिऊण चलणेसु नेयावियं नियमावासं ॥

एत्यत्तरंमि समागओ मज्झण्हसमओ : पठियं काल-
 निवेद्यएण ।

मज्झत्यो चिय पुरिसो होइ दढं उवरि सव्वजोयस्स । १०

एवं कहयन्तो विद्य सूरु नइमज्झमारुढो ॥

वारविलामिणिसत्यो तुरियं देवस्स मज्जणनिमित्तं ।

इत्तुत्तकणयकलसो मज्जणभूमिं समालियद ॥

एवं सोऊण उट्ठिओ कुमारो, गओ मज्जणभूमिं ।

मज्जिओ अणेगेहिं गन्धोदएहिं^१ । कयं करणिज्जसेसं । ११

रयणवदसाहिलासो य ठिओ विचित्तसयणिज्जे । चिन्तियं च
 णेणं । अहो से रुवं सङ्गायणनरिन्दधूयाए । कसया य एहा ।

ता अविहड्डो संपओओ^२ इमीए त्ति । चिन्तयन्तस्स
 समागया अत्याइयावेला । ठिओ अत्याइयाए । समागया

१ DF सयस्स, om. next sentence.

१ F गंधोदएहिं ।

२ AD संपज्ज ।

- विशालबुद्धिपुत्रा वयंसया । पत्युश्चो चित्तयन्त्रविणोश्चो ।
 आशिहिश्चो कुमारेण सुविहन्तुज्जलेण वल्लयकक्षेण अल्लिक्ख-
 माणेहिं गुल्लियावएहिं अणुक्खाए सुज्जमरेहाए पयउदंसणेण
 निज्जल्लयविभाएणं विसुद्धाए वट्ठणाए उच्चिएणं भूसणकलावेणं
 १५ अहिणवनेहसुयत्तणेणं परोप्परं हासुप्फुल्लवद्धदिट्ठी आरुड-
 पेसत्तणेणं लल्लिओच्चियनिवेसो विज्जाहरसंघाहओ ति ।
 एत्यन्तरंमि समागया चित्तमदभूसणा । दिट्ठो य णेहिं
 'गुल्लियावावडग्गहत्यो तं चेव विज्जाहरसंघाउयं पुत्तोएमाणो
 कुमारो ति । पणमिज्जण सह्रिमं भणियं च णेहिं । देव,
 १० किमेयं ति । तओ ईमि विहमियमणाहं 'निह्वेह तुभे
 सयमेव' ति भणिऊण समप्पिया चित्तवट्ठिया । निह्विया
 चित्तमदभूसणेहिं । विह्विया एए । भणियं च णेहिं । अहो
 देवस्स सव्वत्य अप्पडिह्यं परमेसरत्तणं । देव, अउम्मा एसा
 चित्तयन्त्रविच्छिन्ती साहेइ विद्य नियभावं फुडवयणेहिं ।
 १५ चित्तयन्त्रे देव दुक्करं भावाराहणं । पमंमन्ति य इणमेव एत्य
 आयरिया । अहिणवनेहसुयत्तणेण वि य परोप्परं हासुप्फुल्ल-
 वद्धदिट्ठित्तणं तहा आरुडपेसत्तणेण वि य लल्लिओच्चिय-
 निवेसयं च एत्य असाहियं पि देव जाणन्ति वाक्कया वि,
 किमङ्ग पुण इयरे जणा । एवं च देव चित्तपत्ये पठिज्जइ ।
 १० जहा विणा चरियाइणा^१ अहियारेण जहा कइच्चि किक्ख

१ DE सहस्रल्लिहिचचित्तवट्ठियावावडग्गहत्यो ;

१ CE explain

‘जारिसयभावजुत्तं चित्तयसं निष्कज्जइ, तारिसयभावसंपत्ती
नियमेण चित्तयारिणो । ता देव, आसन्नो देवस्स पियदंसणेणं
ईदसो भावो त्ति निवेदयं देवस्स । ईसि विहसियं कुमारेण ॥

एत्यन्तरंमि समागन्नो संज्ञासमन्नो । पडियं कालनिवे-
यएण ।

संज्ञाए बद्धरात्रो ष्व दिणयरो तुरियमत्यसिहरंमि ।

संकेयट्ठाणं पिव सुरगिरिगुञ्जं^१ समल्लियइ ॥

वित्थरइ कुसुमगन्धो^२ ‘अणहं दिक्कन्ति’^३ मङ्गलपईवा ।

पूइज्जइ रइणाहो रामाहिं रमणभवणेषु ॥

एथमायसिज्जण ‘गुरुचलणवन्दणाममन्नो’ त्ति उट्ठिन्नो १०

कुमारो, गन्नो जणणिजणयाण सयामं । वन्दिया तेषिं चलणा ।

बज्जमन्निन्नो णेहि । ठिन्नो कंचि कालं गुरुसमीवे । उच्चिय-

समएणं च गन्नो वासगेहं । अणसरन्तस्स रयणवईरूवं वोसिए

उच्चियसमए समागया निहा । पहायसमए दिट्ठो णेण

सुमिणन्नो । जहा किल उवण्णीया केणावि सोमरूवेण दिक्ख- १५

कुसुममाला । भणियं च णेण । अहिमया एसा कुमारस्स ;

ता गिणहउ इमं कुमारो । गहिया य णेण, चेत्तूण निहिद्या

कण्ठदेसे ।

एत्यन्तरंमि पहायाइं ‘पाहाउयत्तराइं । विउड्ढो कुमारो ।

पडियं कालनिवेयएणं ।

११

१ A जारिसं ।

२ F चित्तमहि ।

३ CEF सुरतबज्जं ।

४ D चहसंदि० ।

५ A संमय० ।

६ D प० ।

अहं निष्ठासिद्यतिमिरो विभोयविज्जराणं चकवायाण ।

संगमकरणेक्षरसो विद्यमिभो अरुणकिरणोहो ॥

पविद्यसिद्यकमलवयणा मज्जघरगुञ्जन्तवद्वसंगीया ।

पवणधुयपत्तहत्या^१ जाया सुहृदंशणा नलिणी ॥

५. एयं सोऊण हरिसिभो चित्तेण । चिन्तियं च लेण ।

भविद्यव्यं रयणवईलाहेण । न एस सुमिणभो असहा परि-

णमह, उववूहिभो^२ पाहाउयद्वरेणं, नियमिभो मज्जलसदेहिं,

पहाए य दिट्ठो । ता आसन्नपलेण इमिणा होयव्यं ति ।

चिन्तिऊण उट्ठिभो मयणीयाभो, कथं गुहचलणवन्दणार

१०. आवस्सयं । ठिभो अत्याइयाए । समागया विमालबुद्धिप्पमुहा

वयंसया । समारद्धा गूढचउत्ययगोट्ठी । पठियं विमाल-

बुद्धिणा ।

सुरयमणस्स रइहरे नियम्भभमिरं वड्ड धुयकरग्गा ।

तस्सणवुत्तविवाहा

१५. कुमारेण भणियं । पुणो पठसु न्ति । पठियं विमाल-

बुद्धिणा । तभो कुमारेण ईमि विहमिऊण भणियं ।

वरयस्स करं निवारेइ ॥

विमालबुद्धिणा भणियं । अहो देवेण लद्धं ति । चित्त-

मइणा पठियं ।

२०. भावियरइमाररसा समणिउं मुक्कवइलसिक्कारा ।

न तरह विवरीयरयं

कुमारेण भणियं । पुणो पढसु न्ति । पढियं चित्तमदहणा ।
खट्ठं कुमारेण । भणियं च णेण ।

णियंभारात्तसा सामा ॥

भूसणेण पढियं ।

विउत्तमि मउत्तियच्छी घणवीसभस्स सामली^१ सुदरं ।

विवरीयसुरयसुद्धिया

कुमारेण भणियं । पुणो पढसु न्ति । पढियं भूसणेण ।
खट्ठं कुमारेणं । भणियं च णेण ।

वीममह उरंमि रमणस्स ॥

एवं च जाव कंचि वेत्तं चिद्धन्ति, तावागन्नूण निवेदयं
पडिहारेण । कुमार, आसपरिवाहणनिमित्तं वाह्यालिं^१ पड्डो
देवो कुमारं सदावेद न्ति । कुमारेण भणियं । जं ताओ
आणवेद न्ति^२ । उट्टिऊण परियणससेओ निग्गओ भवणाओ^३ ।
आरुढो जच्चवोक्काहं; मिलिओ रायमग्गे नरवदस्स, गओ^४
वाह्यालिं^५ । वाहिया बहवे^६ वल्हीयतुत्तक्कवज्जरादया
आसा । उच्चियसमएण पविट्ठो नयरिं । कयं करणिज्जसेसं ।
एवं च विमिद्धविणोएण सह चित्तमदभूसणेहिं अदक्खिया
कदवि दियहा । अस्सया य काऊण रयणवईक्कवगुणकिक्कणं
निभत्तक्कप्पापराहीणयाए अस्सन्तल्लसेणं तौए दंमणंमि^७

१ D सामली; AF सामली ।

२ AF वाहि० ।

३ AF om

४ A वेवाओ ।

५ AF वाहि० ।

६ CDEF वल्लोय ।

‘एवं पि ताव पेष्कामि’ न्ति समत्थिऊण^१ निययहियएणं
समालिहिया चित्तवट्ठियाए रयणवई । पुलोइया सिसेहसारं
अणिमिसलोयणेण, लिहिया य हिट्ठे^२ गाहा ।

हियए वि ठियं बासं पेष्कह दिट्ठं पि चित्तयथंमि ।

५ इष्कद तहावि दट्ठुं समुसुओ अन्तरप्पा मे ॥

एत्यन्तरंमि समागया चित्तमदभुसणा । ‘कुमारवत्तह’
न्ति न धरिया पडिहारेण । पविट्ठा कुमारममीवं । दिट्ठा
चित्तवट्ठिया । ‘देव, किमेयं’ ति जंपियमणेहिं । ईसि
^३हमिऊण भणियं कुमारेण । तुथं^४ वयपडिष्कन्दयालिहणं
१० ति । तेहिं भणियं । देव, महापसाओ न्ति । तओ घेत्तूण
निह्विया चित्तवट्ठिया । विन्हिया एए । वाचिया गाहा ।
चिन्तियं च णेहिं । धम्मा खु मा रायधूया, जा कुमारे-
णावि एवं बज्जमसिज्जद । अहवा किमेत्य अष्करियं,
विसओ खु मा एवंविहाए बज्जमाणणाए । ता इमं एत्य
१५ पत्तयासं, जं मिग्घमेव एयं देवौए निवेइज्जद न्ति
चिन्तिऊण भणियं चित्तमदणा । देव, अउओ एम पडि-
ष्कन्दओ । अहो इयमेत्य अष्करियं, जमदिट्ठं पि नाम
एवमारहिज्जद । भुसणेण भणियं । देव, एरिसा सेव मा
रायधूया, न किंचि असारिमं । धम्मा य मा, जा देवेण
२० एवं बज्जमसिज्जद ।

१ CE समारहियएण ।

२ CEF चेइओ ।

३ F वि० ।

४ CE चव०, DF हय० ; perhaps भुष० ? ।

एत्यन्तरंमि पविट्टो पडिहारो । भणियं च णेण ।
 कुमार, समागन्तो देवसन्तिओ विस्सुभूई नाम गन्धर्व्विओ
 कुमारदंसणसुहमणुहविउमिच्छइ^१ । कुमारेण भणियं ‘पवि-
 सउ त्ति । गन्तो पडिहारो । पविट्टो विस्सुभूई । पणमि-
 जण कुमारं भणियं च णेण । देवो आणवेइ ।^२ “अत्थि ५
 अन्धाणं पत्थुए गन्धर्व्ववियारे सरे विषमो त्ति; ^३तमा-
 गन्तणमवणेउ कुमारो” । तओ ईसि विहसिजण जंपियं
 कुमारेण । अहो तायस्स अवच्चंमि बज्जमाणो । विस्सुभूइणा
 भणियं । कुमार, गुणा एत्थ बज्जमाणहेयवो, न अवच्चमेत्तं ।
 चित्तमइभूसणेहिं भणियं । एवमेयं^४, सयल्लगुणपगरिसो १०
 कुमारो त्ति । तओ ‘जं ताओ आणवेइ’ त्ति भणिजण
 उट्ठिओ कुमारो, गओ नरिन्दभवणं ।

इयरे वि चित्तमइभूसणा विन्दिया कुमारविआणाइस-
 एण गया सभवणं । भणिओ थ चित्तमई भूसणेण । अरे
 चित्तमइ, संपन्नमन्धाण समौहियं । ता इमं एत्थ पत्तयात्तं । १५
 आलिहिजण जहाविआणविहवेण कुमारूवं असंसिजण
 कुमारस्स दुयं गच्छन्, जेण दट्ठूण कुमारूवाइसयं चिय
 इमस्स विआणाइसयं ^५च देवी लज्जं संजोएइ रायधूयं
 कुमारेण सह^६ । एवं च कए समाणे सा चेव रायधूया
 सयल्लगुणसंजुया महादेवो संजायइ त्ति । चित्तमइणा १०

१ F adds त्ति । २ D inserts ता । ३ D corrects this in एवमेयं ।

४ ACEF om. ५ CEF om

- भणियं । अरे भूसणय, मंसिजण कुमारस्स गच्छन्ताणं को दोसो त्ति । भूसणेण भणियं । अरे पत्युयविघाओ, जओ न पेसेइ लल्लं अहे कुमारो त्ति । चित्तमइणा भणियं । अरे अत्थि एयं, ता एवं करेन्ह । आलिहिओ कुमारो ।
- १ तओ घेत्तूण तं कुमारालिहियचित्तवट्ठियादयं^१ च घेत्तूण निग्गया अओज्झाओ । गया कालक्कमेण मङ्गल-उरं ।^२ पविट्ठा निथयभवणेषु । बीयदियहे य गया देवीभवणं । दिट्ठा^३ णेहिं देवी । माहिओ^४ धणुब्बेयगुणणाइओ^५ गन्धव्वसर-मंसयावणोयणपव्ववसाणो मयल्लवुत्तन्तो । दंसिओ से कुमारो
- १० कुमारालिहियचित्तवट्ठियादयं च ।^६ तओ मपरिओमं निरू-विज्जण कुमाररूवं कलाकोसल्लं च परितुट्ठा एमा । द्वाविथं चित्तमइभूसणाण पारिओमियं ।^७ निरूविओ कुमारो देवीए । चिन्तियं च णाए । अहो से क्वमंपया, अहो अव-त्याणगइओ मंठाणविसेमो । तओ अइमयकोउएण^८ अजाय-
- ११ संतोसाए कुमारदंसणस्स निरूविओओ^९ असाओ^{१०} विचित्तवट्ठियाओ । ‘अहो से क्वपगरिमाणरूवो विक्काणपग-रिसो’ त्ति विन्दिया देवी । वाचिया य णाए मा भूष-पडिच्छन्दयहेट्ठओ कुमारलिहिया गाहा । हरिमिया

१ F °चित्तवट्ठियं । २ CEF om. the next two sentences, D i. marg.

३ D adds च । ४ CEF om., D i. marg.

५ CEF om. all down to परितुट्ठा । (A adds पुओ वि ।

६ A संजाय०, D sec. manuscr । ७ A om.

चित्तेण । चिन्तियं च तौए । धम्मा खु मे धूया, जा
 कुमारेण एवमहिलसीयइ^१ । पेसिओ य णाए मयणमञ्जुया-
 इत्यमि कुमारपडिच्छन्दओ रयणवईए । भणिया य एसा ।
 हला, भणाहि मे जायं, जहा लज्जं एयं सिक्खेहि । गया
 मयणमञ्जुया । दिट्ठा रयणवई । उवणीया चित्तवट्ठिया । ५
 भणियं रयणवईए । ^१हस्से किमेयं ति । तौए भणियं ।
 भट्ठिदारिए, पेसिओ खु एस पडिच्छन्दओ देवीए, आणत्तं
 च तौए, जहा लज्जं सिक्खाहि एयं ति । रयणवईए भणियं ।
 हला, को उण एस आलिहिओ । मयणमञ्जुयाए^२ भणियं ।
 न-याणामि नित्सुमयं । एत्तियं पुण तक्केमि, एस भयवं १०
 पुरन्दरो । रयणवईए भणियं । हला, सहस्सलोयणदूमिओ
 खु एसो सुणीयइ । मयणमञ्जुयाए भणियं । जइ एवं, ता
 नारायणो । रयणवईए भणियं । हला, सो वि न एवं
 कणयावयायच्छवी । जइ एवं, ता सव्वजणमणणन्ददाई^३
 चन्दो । रयणवईए भणियं । हला, न सो वि एवं १५
 निक्कल्लो । मयणमञ्जुयाए भणियं । ता कामदेवो भवि-
 स्सइ । रयणवईए भणियं । हला, कुओ उ तस्स वि ^४ज्ज
 हरज्जंकारज्जयवहसिहापयं गयस्स ईइसो लायल्लसोहावयारो ।
 मयणमञ्जुयाए भणियं । जइ एवं, ता सयमेव निरुवेउ

१ A •सियइ ति ।

१ DF चंत ।

२ 'E spell here and afterwards •संजुया. F •संजुया ।

३ AF •चारी ।

४ CEF om.

- भट्टिदारिया । तन्नो चिरं निष्ठादन्नो रयणवर्ह । भणियं
च णाए । इत्ता, तक्केमि एस माणसो । जन्नो पवहुमाण-
वयविसेसस्स पुव्वरूवं पिव दमं सत्कीयद, अवट्ठियवय-
विसेसा^१ य अमाणमा । तद्वा निसेमोचियं दमस्स निद्धं
१ लोयणजुयलं, अणिमिसं च एयममाणसाणं । मयणमञ्जुयाए
भणियं । सुट्ठु जाणियं भट्टिदारियाए । एवमेयं, न मंदेहो
त्ति । अहं पुण तक्केमि, भट्टिदारियाए चेव एसो वरो
भविस्सुद ॥ एत्यन्तरंमि नियकज्जसंगयं जंपियं सिद्धाएस-
पुरोहिण । को एत्य मंदेहो, असंसयं भविस्सुद । एयं
१० सोऊण हरिमिया रयणवर्ह । भणियं मयणमञ्जुयाए
भट्टिदारियाए सुयं सिद्धाएसवयणं । तन्नो हरिमपराहीण-
याए ईसि विहमिऊण^२ वज्जमसिऊण तीए वयणं समारद्धा
पुलोदुं । भणिया य चित्तसुन्दरी । इत्ता, उवणेहि मे
चित्तवट्ठियं वट्ठियामसुगयं च, जेण संपाडेमि अम्माए सासणं
११ ति । ‘जं भट्टिदारिया आणवेद’ त्ति जंपिऊण संपाडिय-
मिणं चित्तसुन्दरीए । समारद्धा समालिहिउं । तन्नो मइया
अहिणिवेसेण निरुविउं पुणो पुणो तद्वाकवो चेवाल्लिहिन्नो
तीए पडिच्छन्दन्नो । भणिया य मयणमञ्जुया^३ । इत्ता, उव-
णेहि एयमम्माए, भणाहि य अन्नं ‘किसेस आराहिन्नो न व’

१ CDE •वेहो ।

२ CEF add ति ।

३ A •एव वयवज्जमवेव ।

४ CEF also spell here and below •संजुण ।

त्ति । मयणमञ्जुयाए भणियं । जं भट्टिदारिया चाणवेह ।
 गया मयणमञ्जुया । विज्जत्ता य णाए देवी । भट्टिणि, भट्टि-
 दारिया रयणवई विज्जवेह 'निरुवेह एयं चित्तपडिच्छन्दयं,
 किमेस आराहिओ न व' त्ति । समप्पिया चित्तवट्ठिया,
 गहिया देवीए । निरुविज्जण चिन्तियमिमीए । अहो मे
 धूयाए चित्तयक्कचउरत्तणं । 'ओहणयरो खु एसो पडि-
 च्छन्दयाओ । आणाविया य णाए कुमारलिहिया रयण-
 वट्ठचित्तवट्ठिया, आमन्नीकथा कुमारपडिच्छन्दस्स, जाव
 'अञ्चन्ताणुरूवं मिळ्ळणयं' ति हरिसिया देवी । भणियं च
 णाए । इहा मयणमञ्जुए, भणाहि मे जायं, जहा सुट्ठ १०
 आराहिओ; अन्नं च, सब्बकालमेव तुमं एयाराहणपरा
 हवेज्जसु^१ त्ति; एयं च ते पारिओसियं, तुमं पि एएण एवं
 चेवाराहिय त्ति; निरुवेहि एयस्स चित्तकोमलं ति ।
 भणिज्जण समप्पियं से चित्तवट्ठियादयं । 'जं मए वियप्पियं,
 तं तह' त्ति हरिसिया मयणमञ्जुया । गया रयणवई- १५
 समीवं । भणियं च णाए । भट्टिदारिए, परितुट्ठा ते देवी;
 भणियं च णाए, जहा सुट्ठ, आराहिओ त्ति । पेसियं च ते
 पारिओसियं । तं पुण न अन्नपारिओसियप्पदाणमनरेण
 समप्पिउं^१ जुज्जह । रयणवईए भणियं । इहा, देस्सामि ते
 पारिओसियं । पेस्सामि ताव, किं पुण अन्नाए पेसियं १०

पारिओसियं । मयणमञ्जुयाए भणियं । जं भट्टिदारिया
 आणवेइ । उवणीया से कुमारलिहिया चित्तवट्टिया ।
 दिट्ठा रयणवईए^१ । चिन्तियं च णाए । हन्त अहं पिव
 एत्थ आलिहिय त्ति । भणियं च णाए । हला मयण-
 मञ्जुए, किमेयं ति । तौए भणियं । भट्टिदारिए, देवीए
 जहा सुट्ठु आराहिआं त्ति आणवेऊण इमं आणन्तं; “अस्स
 च, सव्वकालमेव तुमं एयाराहणपरा हवेज्जासु” त्ति;
 एयं च ते परिओसियं; तुमं पि एएण एवं सेवाराहिय
 त्ति निरुवेहि एयस्स^२ चित्तकोमसं ति,” तथा जं मए
 तत्कियं, ‘भट्टिदारियाए एमो वरो हविस्सइ,’ तं तह त्ति
 तक्केमि । तओ अचन्तमाहिलासं पुणो चित्तपदगिई^३
 पुलोइय वाचिऊण य गाहं हरिमवसुब्बेणपुलयाए जंपियं
 रयणवईए । हला मयणमञ्जुए, किमहं एमा आलिहिय
 त्ति । अणहरइ चित्तपदगिई^४ । तओ अचन्तं निरुविऊण
 भणियं मयणमञ्जुयाए । सुट्ठु अणहरइ त्ति । न नण्डइ,
 किं भट्टिदारिया आलिहिया, किं वा भट्टिदारियाए सेव
 एत्थ पंडिबिम्म संकन्त ति । तओ हरिमिया रयणवई ।
 भणियं च णाए । को उण एमो भविस्सइ । मयणमञ्जु-
 याए भणियं । तक्केमि, कोइ महाणभावो भट्टिदारिया-

१ A adds निरुविआ य दिट्ठु उण्णकलोययाए चित्तवट्टियादुयं ।

२ CE हवेज्जासि ।

३ ACE om. चित्त ।

४ D चित्तपदगिई ।

५ AF ०पवई, D चित्तपदचिचिअतो ।

पुनरार्हं सयत्नकलारयणायरो रायउत्तो भविस्तुह । रयण-
वर्दै भणियं । हला, न कयार अहमणेण दिट्ठा, ता कहं
ममाणुराहं त्ति । मयणमञ्जुयाए भणियं । भट्टिदारिए,
तक्केमि, तुमं पि इमिणा एमेव चित्तयसगया दिट्ठं त्ति ।
रयणवर्दै भणियं । हला, किं चित्तयसगयदिट्ठाए वि ।
अणुराओ होइ । मयणमञ्जुयाए भणियं । होइ आगि-
दविसेसओ, न उणं सव्वत्थं । रयणवर्दै भणियं । कहं
वियं । मयणमञ्जुयाए भणियं । जहा भट्टिदारियाए
इमंमि । तओ ईमि विहमिऊण नौसमियमिमौए । मयण-
मञ्जुयाए भणियं । सामिणि, मा संतप्प । 'अवस्सं' १०
सामिणौ इमिणा संजुज्जइ' त्ति साहेइ विय मे हियदं ।
रयणवर्दै चिन्तियं । 'कुओ' 'मे' 'एत्तिथा भागधेया ।
दुल्लहो खु चित्तामणी मन्दउल्लाण । एत्यन्तरंमि फुरियं
से वामलोयणेणं, आयसिओ पुल्लाहघोषो । परिउट्ठा
चित्तेणं । चिन्तियं च णाए । अवि नाम एयमवि एवं ११
हवेज्जं त्ति ॥ एत्यन्तरंमि समागया पियमेलियाहिहाणा
वेडी । भणियं च णाए । भट्टिदारिए, देवौ आणवेइ,
जहा 'आसक्का भोयणवेसा, ता आवस्सथं करेहि' त्ति ।
तओ 'जं' अम्मा आणवेइ' त्ति भणिऊण कुमारमणसरणी

१ MSS कथो ।

२ D transposes.

३ AD एवं ।

४ F नाम ।

उट्ठिया रयणवई । कयं गुरुदेवाहयं निश्चयम् । भुत्तं च
विहिणा । गहिओ कुमारपडिच्छन्दओ । अहो सोहणो
अङ्गविस्मासो, मणोहरा धीरललितयासलोणा दिट्ठौ. अदण्ण-
गम्भो भावो, अच्चुयारं सत्तं, गम्भीरगरुओ अवत्याणो ।
५ अहो ईदसो वि पुरिमविसेसो हवद त्ति अच्चरियं ।
एवं च कुमारगुणक्लिणपराए अदक्कन्ता कदवि वासरा ॥

१६ओ य तच्चित्तवट्ठियादंसणविणोएण कुमारगुणचन्दस्स
वि एवमेव त्ति । विस्माओ य एस वदयरो कुओइ
मेत्तीबलेण । 'उच्चिया चेव मङ्गायणनरिन्दधूया कुमारस्स'
१० त्ति चिन्तिऊण पेमिया तेण तौए पहाणकोमन्नियममेया
पहाणवरगा ।

इओ य कुमारपडिच्छन्दयमेत्तदंसणपरा 'न एयमन्न-
रेण अणुवन्धो 'मुणियद' त्ति उव्विग्गा रयणवई । परिचत्त-
मिमौए रायकण्णगोचियं करणिज्जं । समद्धामिया अरईए,
१५ गहिथा रणरणएणं. अङ्गीकथा सुअयाए, पडिवन्ना विथा-
रेहिं. ओत्यया मयणजरएण । तओ भा 'मौमं मे दुक्कद'
त्ति साहिऊण सहियणस्स उवगया सयणिज्जं । तत्थ उण
पवडुमाणए विद्यम्भियाए अणवरदमुव्वत्तमाणेणमङ्गणं आप-
ण्डुएहिं गण्डपासेहिं बप्फपञ्जाउलाए दिट्ठीए अलद्धासास-
१० वोसम्भं जाव थेवं वेत्तं चिट्ठद, ताव हरिमवसुप्फन्नलोथणा

समागया मयणमञ्जुया । भणियं च णाए । भट्टिदारिए,
 चिरं जौवसु न्ति । पुष्ठा ते मणोरहा । जं मए तक्कियं,
 तं तहेव जायं ति । रयणवईए भणियं । हला, किं तयं
 तक्कियं, किं वा तहेव जाय ति । मयणमञ्जुयाए भणियं ।
 भट्टिदारिए. एयं तक्कियं, जहा एसो चित्तपडिच्छन्दओ ५
 भट्टिदारियाए चेव वरो भविस्सुद न्ति । जाव तं तहेव
 जायं ति । तओ कडिमुत्तयं दाऊण भणियं रयणवईए
 'हला. कहं विय' । मयणमञ्जुयाए भणियं । सुण ।
 अत्थि अहं दओ भट्टिदारियासमोवाओ देवौसयामं गया,
 जाव पप्फुवयणपङ्कथा सह चित्तमदभूमणेहिं मन्तयन्तो १०
 दिट्ठा मए देवौ । भणिय च णाए । हला मयणमञ्जुए,
 भणाहि मे जायं रयणवई, जहा 'पुष्ठा मे मणोरहा तुह
 भागधेएहिं, दिक्खा तुमं पणयपत्यणामहग्घं अओज्झामा-
 मिणो महारायमेत्तौवल्लसुयस्स कुमारगणचन्दस्स' । रयण-
 वईए भणियं । हला, किमिमिणा असंबद्धेण । मयण- १५
 मञ्जुयाए भणियं । भट्टिदारिए, नेथमसबद्धं, कहावसाणं
 पि ताव सुणेउ भट्टिदारिया । तओ देवौए भणियं
 'आराहिओ तए एम चित्तयत्तेण; परितुट्ठो य भयवं
 पयावई, जेण सो चेव ते 'अकयस्सकआरायदारियापारिग्गहो
 भत्ता विदणो' न्ति । एयं सोऊण हरिमिया रयणावई । २०

दिशं मयणमञ्जुयाण निययाहरणं । चिन्तियं च सहस्रिणं
 'कहं सो चेव एस गुणचण्डो' ति । अहो जइत्यमभिहाणं ।
 अवगमो विद्य मे संतावो, तस्स गेहिणोसहेण समागमो
 मुत्तिमण्णो विद्य परिओसो । मयणमञ्जुयाण भणियं ।
 ५ भट्ठिदारिए, तओ देवीए भणियं 'ता एहि, मज्झिऊण
 गुरुदेवए वन्दसु' ति । रयणवईए भणियं । जं 'अम्मा
 आणवेद । मज्झिऊण महाविभूईए वन्दिया देवगुरवो ।
 कारावियं महारायमङ्गलयेण^१ महादाणाहरं उचियकर-
 णिज्जं 'ठिइ' ति काऊण ।

१० अइक्कन्तेसु कहवयदिणेसु महया बलममुदणं पहाण-
 रिद्धौए संगया सहियाहिं अइट्ठिया जणणीए अओग्गानय-
 रिमेव विवाहनिमित्तं पेमिया रयणवइ ति । पत्ता
 य मासमेत्तेणं कालेणं । निवेइया महारायमेत्तौबलसु ।
 परितुट्ठो एसो । कारावियमणेण बन्धणमोयणाइयं कर-

१५ णिज्जं । कथा उचियपडिवत्ती । गणाविओ वारिज्ज-
 दियहो । समाइट्ठा पउरमहन्तया, जहा 'कुमाराणुत्तवं
 मब्बं करेइ' ति । कयं च जेहिं पुब्बकस्सनिब्बत्तियं
 चेव मब्बं । 'समारट्ठाओ हइभवणमोहाओ, दवावियं
 १ पाउळाण दविणजायं, भण्डारपत्तयं वाइऊण कम्बुयाइं

१ F हेवो ।

१ CE add च ।

२ D समाइलाउ ।

३ D पायसुलाउ ।

पद्माणाहरणादं, निरुविद्यं देवज्ञाद चेत्,¹ मञ्जाविद्या
 पद्माणवेयण्डा, भूमाविद्याश्चो आमवन्दुराश्चो,² कड्ढाविद्या
 धयमालोवसोहिद्या रक्षा, द्वाविद्यं³ नयरचसरेसु तमोक्त-
 पडलादयं⁴ । तश्चो पमत्ये तिष्ठिकरणमुक्तजोप पसाहिश्चो
 वरनेवच्छेपे सुणेन्तो गेयमङ्गलसदं पेच्छन्तो पद्धपरियणं ⁵
 नमन्तो गुरुदेवे युवन्तो बन्दितोपण पद्माणमवच्छरियव-
 यणश्चो ममारुढो धवलकरिवरं कुमारो । ठिया य से⁶ मग्गश्चो
 विसालवुद्धिप्पमुहा वयंमया । तश्चो वज्जन्तेणं मङ्गलद्वारेणं
 पणहमाणाहिं वारविलयाहिं रहवराहगयरायलोयपरिय-
 रिश्चो अहिणन्दिज्जमाणो पउररामायणेण महया विमदेण ⁷
 पत्तो रयणवदजन्नावामयं । ओइलो करिवराश्चो । पउत्तो
 कच्चणमुमलताडणाइल्लरक्खो विहो । पवेमिश्चो वज्जयाहरयं ।
 दिट्ठा य णेण चित्तयस्सविम्ब पि ओइमन्तो क्वाइमण
 रदं पि विसेमयन्तो⁸ मणहरविल्लामेहिं ईमि पलम्बाहरा
 चक्कवायमिज्जणसरिसेणं यणजुयलेण ⁹तिवल्लीतरङ्गमोहियमु- ¹⁰
 द्विगेज्जमज्झा असोयपल्लवागारेहिं करेहिं वित्थिणनियम्ब-
 विम्बा यल्लकमल्लणगारिणा चलणजुयलेण मव्वागारदंसणौया
 ¹¹मव्वङ्गमङ्गासिथा मयणेण कुण्डमिवामयस्स रासो विद्य

१ D चलयं ।

२ A मंदुराश्चो ।

३ D विद्याई ।

४ D तंभोलादं, CE तंभोलादिधं ।

५ A om. ।

६ D चरमयन्तो ।

७ CEF om मुद्धिगेज्ज

८ A चमदा० ।

सुहाणं निहाणमिव रईए आगरो विद्य आणन्दरयणाणं
 मुणीण वि मणहारिणिं अवत्यमणहवन्तो रयणवहंति ।
 हरिमिओ चित्तेणं । कथं च णेण मिद्धाएमवयणाओ
 पाणिग्गहणं । भमियाइं मण्डलाइं, पउत्ता आचारो,
 १ संपाडित्ता जणोवयारा । तस्मां त घेत्तूण गम्भो नियय-
 भवणं । कथं उच्चियकरणिज्जं । अइक्कन्ता काइ वेत्ता
 मणहरविणोएण ।

पठियं^१ कालपाढएणं ।

- अहं हिण्डिऊण दिवहं भुवणज्जोवणममत्तवावरो ।
 १० अवररयणागर मज्झिउं व तुरिय गम्भो भुरो ॥
 दिवमविरमंमि जाया मउलावियकमल्लोयणा नलिणो ।
 अइदूमहसूरविओयज्जणियपमरन्तमुक्कं व ॥
 अत्यमियंमि दिणयणे दइयंमि व वड्डियाणरायमि ।
 रयणिवहं सोएण व तमेण तुरिय तस्मां गहिया ॥
 १५ अवहत्थियमित्ते दूज्जणे व पत्ते पओममयमि ।
 , चक्काइ भएण व निहडियाइ अक्कोन्निरवंगं ॥
 आमक्कचन्दपिययमममागमाए व नहयलमिरोए ।
 दिवहमिमिमाणजणयं गहियं वरतारयाहरणं ॥
 पुअटिमावज्जवयणं तोसेण व नियममागमकएणं ।
 २० उज्जोवेत्तो ओण्हानिवहेण ममुग्गओ चन्दो ॥

माणंसिणीण माणो मयल्लङ्कणचन्दिमाष्ट छिप्पणो ।
 अगणिय सहिउवएसं नट्टो घणतिमिरनिवहो व्व ॥
 पुव्वदिमाए निवडिया ससिसङ्गाणन्दवाहविन्दु व्व ।
 जाया कज्जलकलुसा तमभरिया धरणिविवरोहा ।
 मयणधणुजौवरावो व्व मणहरो तुरियल्लणमणेण । ५
 अहिसारियाण नेउरल्लवल्लयरवो पवित्यरिओ ॥
 उल्लसियरिक्खरयणं वियम्भिउद्दामवात्तणौगन्धं ।
 जायं मियङ्कसुहयं भुवणं खीरोयमहणं व ॥
 एवंविहे पओसे सविसेसं सज्जियं महारत्नं ।
 हरिसियमणो कुमारो समागओ नवर तासहरं ॥ १०
 ओहामियसुरसुन्दरिक्खाण वल्लह मपरिवाराए ।
 पप्फुल्लवयणकमलाष्ट सेवियं सुरविमाणं व ॥
 निउणेहि कंचि कालं गमिउं छिट्ठाउ हासल्लेड्डेहिं ।
 अविसज्जियाउ वल्लयाष्ट निग्गयाओ सहौओ से^१ ॥
 अओल्लमज्जमज्जेण पेत्तिउं नेहपरिणदवसेण । १५
 सुत्तं^२ वरवड्ढमिउणं जहासुहं निज्जयनौसासं ॥
 ताव य कुपुरिसरिद्धि व्व झिज्जिउं तुरियमेव आठत्ता ।
 रयणी^३ सरिसित्थीण वि अणवेत्थियपिययमविओयं ॥
 पसूसमारण व नौओ नहकोट्टिमाउ अवरन्तं ।
 तारानिवहो सुपओसरियमियकुसुमपयरो व्व ॥ २०

दियहपियविरहकायररामायणजणियहिययनिब्धेयं ।

भुवणंमि सुहलकुक्कुडवन्दिणसहो पवित्यरिओ ॥

^१होन्तनिसावज्जदूसहविओयचिन्ताउलो व्व निमिणाहो ।

जाओ भुवणुज्जोवणनियकज्जनियत्तवावारो ॥

५ चालियलवक्कचन्दण^१नमेरुसुरदाहगम्भमंवल्लिओ ।

अवहियसुरयाथासं विलयाण विद्यम्भिओ पवणो ॥

खेडुमहिसारियाओ विद्यदूपिययमकयं भरन्तोओ^२ ।

नियगेहाड महरिमं गयाउ रोमस्त्रियङ्गौओ ॥

उज्झियताराहरणा पुब्बदिमा मच्छरेण वायम्भा ।

१० जाया अवरदिमासुहल्लगं दट्टूण व मियङ्गं ॥

उययधराहरमिहरं सूरौ अह विद्यडत्तुज्जमाळो ।

आरत्तमण्डलो तिमिरनिवहसंजायरोमो व्व ॥

घडियाड विममवियडियविओयदरकाड चक्कतायादं ।

दहियमह^३ कं व न कुणइ उयओ सुहियं सुमित्तस्स ॥

१५ पत्रियमियकमल्लनयणा मज्जयरगञ्जन्तबद्धमंगैया ।

, पवणधुयपत्तहत्या जाया सुहदंसणा नल्लिणौ ॥

कुमारगणचन्दो वि य उच्चियरयणिविरामसमण गीय-

मज्जलुक्खीसेण पहाउयत्तरमदेण विबोहिओ ममाणो काऊण

तत्तल्लणोच्चियमावस्सयं उच्चियवेलाए चैव निग्गओ उज्जाण-

१ CE चालि ।

२ CDEF सुवेद ।

३ A भरन्तोड ।

४ MSS बंशच ।

दंशणवडियाए । ठिओ तय मणोहारिणा विणोएण
कंसि कासं । तओ पविट्ठो नयरिं । कयं उचिय-
करण्णिज्जं । एवं च पइदिणं रयणवईए सह पवडुमाणाणु-
रायं मोक्कमणुहवन्तस्स अइक्कन्तो कोइ कासो ॥

अस्यथा राइणो मेत्तीबलस्स विथक्को^१ पच्चन्तवासी^२
विग्गहो नाम राया । पेसिओ तस्सवरिं विक्खेवो ।
दप्पदुरत्तणेण अकयथाणयपयाणादनौइमग्गो ससमवगच्छि-
ऊण अवसरविदल्लविग्गहेण परादओ विग्गहेण । जाणा-
वियमिणं राइणो मेत्तीबलस्स । कुविओ राया, मयमेव
पयट्ठो अमरिसेणं । विन्नत्तो कुमारेण । ताय, न खलु^{१०}
केसरौ मियाले कमं विहेइ । सियालप्पाओ विग्गहो ।
ता अलं तंमि संरम्भेण । आणवेउ मं ताओ, जेण पावेइ
ओ तायकोवाणलपयङ्गत्तणं ति । राइणा भणियं । जइ
एवं, ता गेण्हऊणमग्गसेसमंठिए नरवई लऊं गच्छसु ।
कुमारेण भणियं । महापसाओ । अलं च तस्मिन्ति^{११}
खेइएहिं सेसनरवईहिं । खुइ^{१२} खु मो तवस्सौ । ता
अलं तंमि सङ्गाए त्ति । भणिऊण अहासन्निहिउसेस-
संगओ 'अलं तायपरिहवलेससवणे अणवणीए एयंमि
विसयसेवणाए वि' मोत्तूण रयणवईं गओ विग्गहोवरिं
कुमारो, पत्तो य मासमेत्तेण कालेण तस्स विसयं ।^{१३}

१ A विथक्को, 'E विथक्को explained चरमवय।

२ AD चो ।

- विग्गहो वि य 'कुमारो मयमागओ' ति विद्याणिज्जण
 ममस्सिओ दुग्गं । ठिओ रोहगसंजत्तोए' रोहिओ कुमा-
 रेण । विइयदियहे य उक्कडयाण अमरिसस्स अणभत्थयाए
 नोईणं भिच्चयाए विग्गहस्स सन्निहिद्याए मामिणो 'अल्लिय-
 ५ णियाववएसेण अमाहिज्जण कुमारस्स ममारद्धो समंत-
 हरो' । पयट्टमाओहणं । विममथाए दग्गस्स पौडिक्ख-
 माणं पि कुमारसेक्कं अभग्गमाणपसरं ति अहिययरमाडत्तं
 जृण्णुत्तं । जाओ महासंगामो । विद्याणिओ कुमारेण ।
 निमामिओ णेणं । निवत्तियं कक्कहवि सेक्कं । भणिया
 १० य गायउत्ता । अजुत्तमिमं अयत्तमओ पओयणे अत्ताण-
 मायामिउत्तं । ममस्सिओ ताव एमो दुग्गं । रोहिंयं षिमं
 अन्नेहिं । न एत्थ अवमरो पलाइयव्वस्स । इट्ठा य मे
 कुलउत्तया, न वज्जमओ तेमि नामो । मामो य पढमो
 नोईणं । अण्णो य एमो विग्गहो 'भुत्तो य ताएणं
 १५ ठिओ संवत्थिपक्खे । ता न जृत्तसेयमि' एगपण पोहसं
 दंसेत्तं । आढत्तो य अविणयनामणोवाओ । अओ मम
 मरीरदोहयाए मानिया त्थमे, जहा पुणो वि एरिमं न
 कयव्वं ति । तेहिं भणियं । अं देवो चाणवेइ ।
 विषाखवुद्धिणा उवल्लद्धो विमओ । विइत्ताइं गामागर-
 २० मडम्माइ रायपुत्ताणं । निइत्ताइं गाढगुप्पयाइं, निइद्धो य
 पण्णोहारो । अइक्कन्ता कइवि दियहा ॥

एत्यन्तरं कर्हं च परिभ्रमन्तो समागन्तो तमुद्देशं वाण-
मन्तरो । दिट्टो य एण वाहयल्लीगन्तो कुमारो ।
गहिओ कसाएहिं । चिन्तियं च एण । एसो सो दुरा-
यारो । अहो से धीरगतयया, न तीरण एस अन्हारि-
सेहिं वावाइउं । आठत्तं च णेणिमं १ दुग्गं । ता एव-
सामिणो सहायत्तणेण अवगरेमि एयस्स त्ति । चिन्तिऊण
दिट्टो य एण पासायतल्लमंठिओ विग्गहो । बज्जमन्निओ
विग्गहेणं । भणियं च एण । किमत्थं पुण भवं इहा-
गन्तो त्ति । वाणमन्तरेण भणियं । तुह सहायनिमित्तं ।
वेरिओ वि य मे एस दुरायारगुणचन्दो, न सकुणोमि एयस्स १०
उययं पेच्छिउं । अट्ठवावाइओ य कुट्टो महं एस अओ-
ण्णाए सनिओगवावडत्तणेण । न दिट्टो अन्नरान्ते, दिट्टो
य संपयं मल्लयपत्तिएण । ता अलं ताव मम मल्लय-
गमणेणं । समाणेमि अन्तरे भवओ विग्गहं त्ति । विग्गहेण
भणियं । जइ एवं, ता येवमियं कारणं । किं बज्जणा १५
जंपिएणं । नेहि मं अज्ज रथणीए गुणचन्दसमीवं, जेण
अज्जेव समाणेमि विग्गहं त्ति । वाणमन्तरेण भणियं ।
सायत्तमेयं, तओ पयक्कवित्तिकाळो सेव एमो त्ति ।
संपहारिऊण मह पहाणपरियणेणं ठिओ गमणसज्जो
विग्गहो । अइकन्तो वासरो, समागया मज्जरथणी । १०

- भणियं वाणमन्तरेण 'एस देसयालो' त्ति । अण्णपच्चमो
 उच्चलिअो विग्गहो । विज्जापहवेण नौअो वाणमन्तरेण
 पवेसिअो गुणचन्दवासभवणे । दिट्ठो य णेण पसुत्तो कुमारो ।
 भणिअो य धीरगहथं । भो भो गुणचन्द, मए सह
 ५ विग्गहं काऊण वीसत्यो सुवमि^१ । ता उट्ठेहि संपथं.
 'करेहि हत्थियारं ति । 'माऊ साऊ, भो विग्गह, माऊ.
 सोहणो ते ववसाअो' त्ति भणमाणो उट्ठिअो कुमारो ।
 गहियमणेण खगं । एत्यन्तरंमि इमं वदयरमायल्लिऊण
 धाविथा अङ्गरत्ता, निवारिया कुमारेण । भणिया य
 १० णेण । भो भो साविथा मम सरोरदोहथाए; न एत्थ
 अक्केण पहरियव्वं । किं न^२ आवाज्जिया तुम्हे इमस्स
 इमिणा ववसाएण । ता तुम्हे चेव एत्थ विग्गहसत्तासय^३,
 विग्गहो उण ममं सह इमेण । एत्यन्तरंमि वाणमन्तरेण
 'अरे खुइपुरिम, कौइमो तुह इमिणा विग्गहो' त्ति
 १५ भणमाणेण समाहअो खगलट्ठीए कुमारो । 'हण हण' त्ति
 भणमाणो य सपरियणो उवट्ठिअो विग्गहो । कूडाइ
 ओहरणाइं । सिक्काइमएण पायं वच्चियाइं कुमारेण ।
 नाअो य से भासुरभावो । तअो उक्कडयाए पुणस्स
 पणिट्ठयाए वीरियपरिणईए दण्णधरिमयाए मामिभावस्स
 २० हीणयाए विग्गहादीणं केसरिकिसोरएण विथ भिन्दिऊण

१ D adds ति ।

२ A का० ।

३ A ड ड ड ।

गथपौडं^१ विस्त्रिय विग्गहपुरिसे 'उवयारि' ति अदाऊण
खग्गयहारं केसायड्डणेण पाडिओ विग्गहो । कओ से
उवरि पाओ । एत्यन्तरंमि कुमारपरियणेण पाडिया
विग्गहपुरिसा, 'अयद कुमारो' ति समुद्धादओ कल्लयलो ।
पणट्ठो वाणमन्तरो । चिन्तियं च णेण । अहो से ५
पावकअस्स अणाउल्लत्तणं, अहो माहप्पपरिसो, अहो
कयसुया^२, अहो एगमारत्तणं, अहो मे अहसया, अमेव-
मवि एमो न वावाइओ ति । ता इमं एत्थ ताव
पत्तयालं, जमओज्झाउरि गन्तूण निवेएमि एयस्स
विणिवायं, जणेमि एयपरियणस्स सोयं । एवमवि कए १०
समाणे अवगयं चेव एयस्स ति । चिन्तिऊण पयट्ठो
अओज्झामन्तरेण ।

इओ य 'उट्ठेहि'^३ भो महापुरिम उट्ठेहि^४, कुणस
इत्थियारं' ति भणिऊण सुक्को कुमारेण विग्गहो । न
उत्थिओ एमो । भणियं च णेण । देव, कौइमं देवेण सह १५
इत्थियारकरणं । अजुत्तमेयं^५ पुत्थिं पि, विसेसओ मपयं ।
विणिप्पिओ अहं देवेण । पत्ते वि वावायणे 'न वावाइओ'
ति अहिययरं वावाइओ ति । ता किं इमिणा^६ अखिलिड्ड-
चेट्ठिएणं । कुमारेण भणियं । उच्चियमेयं तुह महाणुभाव-

१ A 'पौड' ।

२ D कयसया. A कयसया F कयसया ।

३ D उट्ठेहि ।

४ A पुत्थिं ।

५ CE किलिड्ड० ।

याए । अहवा किसेत्य अष्करोयं, ईदसा चेव महावीरा
 हवन्ति । विग्गहेण भणियं । देव, कौदसा मम महानुभावया
 महावीरया थ ; किं वा दयाणिं वज्जणा जपिएणं ।
 विस्सवेमि देवं । देउ देवो समानत्तिं नियनरिन्दाणं,
 ४ वावाएन्तु मं एए, पेक्खउ य देवो ममावि कावुरिसचेद्धियं
 ति । कुमारेण भणियं । सोहणो कावुरिसो, जो एव-
 मण्णवसइ पसुत्तं च मत्तुं विणा प्हारेण बोद्धइ । ता किं
 एहणा असंबद्धपलावेणं । दिस्सा तए मम पसुत्तावावायणेण
 पाणा, मए वि भवओ एस विमओ त्ति । गच्छउ
 १० भवं । विग्गहेण भणियं । जइ एवं, ता अस्सं पि देवं
 जाएमि । कुमारेण भणियं । माहौणं भवओ, जं मए^१
 आयत्तं ति । विग्गहेण भणियं । करेउ देवो पमायं
 मम ओलगाए । कुमारेण भणियं । मा एवं भण ;
 ताथभिच्चो तुमं मम जेद्धभाउगो^२ । ता जइ भवओ वि
 ११ वज्जमयं, ता तायमयासं चेव गच्छसु त्ति । पडिवकं
 विग्गहेण । काराविद्यं च जेण वद्धावणयं ति । तद्धिय-
 हमेव उक्कोट्टियं दुग्गं । पयट्ठो मह विग्गहेणमओण्णा-
 उरिं कुमारो ॥

एत्यन्तरंमि समागओ तत्थ भयवं समतणमणिसुत्त-
 १० लेट्टकच्चणो दयालू मव्वजीवेसु अणुवगियपरहियरओ

વિસુદ્ધેહિં ચતુર્હિં નાણેહિં 'પદ્મિવોદ્યમમન્ત્રો ગુણચન્દસ્મૃ' ત્તિ
 વિચાણિજ્ઞાણ મમન્ત્રિન્ત્રો લક્ષ્મિમન્ત્રસાદ્ધિં પુષ્પપરિચાય-
 મિહિજ્ઞાણિવો વિજયધન્નો નામાયરિન્ત્રો ત્તિ । ઠિન્ત્રો
 ગુણસંભવાદિજ્ઞાણે ઉચ્ચાણે । દિટ્ઠો કુમારપરિચણેણં ।
 નિવેદ્યં કુમારસ્મૃ । દેવ, મહાતવસ્તૃતૃ દન્ત્રો નાદદૂરે ૫
 તવોવણે ચિટ્ઠદ્ । એયં મોક્ષણ દેવો પમાણં તિ । મહા-
 તવસ્મૃ ત્તિ હરિમિન્ત્રો કુમારો । ગન્ત્રો તસ્મૃ વન્દણ-
 નિમિત્તં મહ વિગ્ગણેણ પદ્માણપરિચણેણ ય ।

દિટ્ઠો ય ણેણ તદ્ધિવમમેવ ગુણસંભવંમિ ઉચ્ચાણે ।

ધન્નો વ મુક્તિમન્ત્રો આયરિન્ત્રો વિજયધન્નો ત્તિ ॥ ૧૦

સુમણાણન્દિયવિવુદ્ધો વજ્રમહાનિસેવિન્ત્રો અમયસારો ।

ચત્તભવસ્તૃતૃમાયરનિલયરર્દે તિયમવિહવો વ્વ ॥

ઉચ્ચિ વ્વ ધૌરગત્ત્રો સૂરો વ્વ પણામિયાસ્થિતતમોહો ।

ચન્દો વ્વ મોમલેમો જિણિન્દવયણં વ અકલક્કો ॥

મવઠિદનિસાપ્પ જેણ ય વિચલિયતાવેણ મવ્વકમલાણ । ૧૪

નિલામિન્ત્રો અસેસો અહવ્વસૂરેણ તમનિવહો ॥

દદ્દૂણ ય તં જાન્ત્રો સુહપરિણામો દદ્દં કુમારસ્મૃ ।

પરિચિન્નિયં ચ જેણં અહો ણુ સ્વલ્લુ એસ કયુત્ત્તો ॥

જો મવ્વમજ્જુચાર્દે જો પરપૌડાનિયત્તવાવારો ।

જો પરહિયકરણરર્દે જો સંસારાહ નિવ્વિન્ત્રો ॥ ૧૦

- ता वन्दामि अहमिणं भयवन्तं तद् य पञ्जवासामि ।
 साहस्य दंभणं पि ऊ नियमा दुरियं पणासेद ॥
 एवं च चिन्तिऊणं विहिणा सह विग्गहेण तो भयवं ।
 अहिवन्दिआो य णेणं आयरिआो सपरिवारो त्ति ॥
- ५ तेण वि य धम्मलाहो तस्स कआो मोक्खोक्खलाहस्स ।
 जो १ निव्वमसुहकारणमउव्वचिन्तामणौ कप्पो ॥
 उवविमसु त्ति य भणिआो गुरुणा चरणन्ति ए तआो तस्स ।
 उवविट्ठो उ कुमारो विग्गहपरिवारपरियरिआो ॥
 एत्यन्तरंमि महमा गयणाआो दिव्वरुवमंपआो ।
- १० तत्यागआो पट्ठो जुदमं विज्जाहरकुमारो ॥
 १ अह वन्दिऊण य गुरुं भणियमणेण भयवं महन्तं मे ।
 कोडुं तुह वुत्तन्तं कहिआो जो संपथं तुमए ॥
 कणगउरसामिणो तंमि चेव नयरे दढप्पहारिस्स ।
 मग्गपडिवत्तिमाई इहभवपज्जायपज्जन्तो ॥
- १५ ओहेण मए एसो तन्नयरजणाउ विव्वयं दट्ठ ।
 ते पुष्किऊण नाआो तआो य अहमागआो इहयं ॥
 ता जइ न अन्नरायं जायइ अन्नस्स कुमभजोयस्स ।
 माहेहि तआो भयवं तं मज्झमणुग्गहट्ठाए ॥
 भणियमह कुमारेणं अह वि भयवं अणुग्गहो एम ।
- २० कौरउ इमस्स वयणं अहवा भयवं पमाणं ति ॥

तो जंपियं भयवया निसुण्ह जइ तुभ एत्य कोडुं ति ।
 मग्गपडिवत्तिमाई सुन्दर जो मण्ण वुत्तन्तो ॥
 अत्थि इह भरहवासे मिहिला नयरी^१ जणंमि विस्काया ।
 तीष्ठ अहमासि राया नामेणं विजयधम्मो त्ति ॥
 इट्ठा य चग्गमहिमी देवी नामेण चन्दवम्मा^१ त्ति । ५
 सा अन्नया य महसा इत्थीरयणं ति काऊणं ॥
 मन्तविहाणनिमित्तं हरिया केणावि मन्तमिद्धेण ।
 अन्तेउरमण्णगया मह द्विययमयाणमाणेण ॥
 कहिओ य मण्ण एसो वुत्तन्तो कहवि विजयदेवोए ।
 सोऊण य मोहाओ गओमि अहयं महामोहं ॥ १०
 परिवौजिऊण य तओ चन्दणरसमित्ताजियण्टेहिं ।
 पडिबोहिओ न्हि दुक्कं मंवविरं वारविलयाहिं ॥
 गहिओ य महादुक्केण तह जहा विस्किउं पि न चएमि ।
 तह दुक्कत्तस्स य मे वोलौणा तिणिऽहोरत्ता ॥
 नवरं चउत्थदिथहे समागओ तिव्वतवपरिक्खौणो । १५
 भूहपमाहिथदेहो जडाधरो मन्तमिद्धो त्ति ॥
 भणियं च णेण नरवद कप्पेण विणाउलो तुमं कौस ।
 मन्तविहाणनिमित्तं नणु जाया तुह मए नीया ॥
 कप्पो य तत्थ एसो जेण तुमं जाइओ न तं पढमं ।
 न य तौष्ठ बौलभेओ जायद देहस्स पौडां वा ॥ २०

- ता मा संतप्य दढं कृष्णामा आरभ्यो तुमं तौए ।
 जुञ्जिह्वसि^१ मिथमभ्यो इय भणिऊणमदंसणो जाओ ॥
 अहमवि य गओ मोहं तहेव आसासिओ परिचणेण ।
 हा देवि दीहविरहो कत्य तुमं देहि पडिवयणं ॥
- ४ मोहवसयाण जे जे आलावा होन्ति तंमि कालंमि ।
 परिचत्तरज्जकज्जो ठिओ अहं तत्य विलवन्तो ॥
 दद्रूण भवणवावीरयाइ विलमन्तहंसमिऊणाइ ।
 परिचणपीडाजणयं मोहं वज्जसो गओ अइयं ॥
 किं वज्जणा नरयसमं मज्झ तथा दुक्कमणुहवन्तस्स ।
- १० वोलौणा पल्लिओवमत्तुक्का मामा कहवि पच्च ॥
 कइवयदिणेहि नवरं सुक्को अनिमित्तमेव दुक्केण ।
 परिचणहिचयाणन्दं जाओ य महापमोओ मे ॥
 जाया य महं चिन्ता ओओ विथ मज्झ अन्तरया मे ।
 जाओ पसस्सचित्तो ता किं पुण कारणं एत्य ॥
- १४ एत्यन्तरंमि सहसा भिट्टं पविथमियल्लोयणजुएण ।
 वद्धावएण मज्झं जहागओ देव नित्ययरो ॥
 सोऊण इमं वयणं हरिसवमपयइपयइपुल्लएणं ।
 वद्धावयस्स रहसा दाऊण जहोषिथ किंपि ॥
 गन्तूण भूमिभायं थवं पुरओ जिणस्स काऊण ।
- १८ तथेव नमोक्कार परिचरिओ रायवन्नेहिं ॥

दाऊण य आणत्तिं करेह करितुरयज्जगजाणाइं ।
 मयराहं मज्झाहं वच्चाओ जिणवरं नमिउं ॥
 भूसेह य अप्पाणं वत्थाहरणेहि परमरम्भेहिं ।
 मयमवि य जिणमयामं जाओ अह गमणजोग्गो^१ ति ॥
 भुवणगुरुणो वि ताव य पारद्धं तियमनाहभणिण्हिं । ५
 देवेहि ममोमरणं नयरौए उत्तरदिमाए ॥
 वाउकुमारेहि मयं चालियनन्दणवणेण पवणेण ।
 जोयणमेत्ते खेत्ते अवहरिओ रेणुतणनिवहो ॥
 मेहकुमारेहि तओ सुरहिजलं मौयलं पवुद्धं ति ।
 उउदेवेहि य महमा दमद्धवणाद कुसुमाइं ॥ १०
 पायारो रयणमओ निम्भविओ कप्पवामिदेवेहिं ।
 बौओ य कञ्चणमओ जोदमियसुरेहि मयराहं ॥
 तदओ कलहोयमओ निम्भविओ भवणवामिदेवेहिं ।
 वन्तरसुरेहि य कयं एक्के तोरणाईयं ॥
 मण्णे अमोयवत्को गन्धायड्डियममन्तभमरउलो । १५
 कुसुमभरनिमियडालो निम्भविओ वन्तरसुरेहिं ॥
 मौहामणं च तम्म य रयणमयमहो य पायपौढं तु ।
 विविहमणिरयणखणियं तेहिं चिय भत्तिजुत्तेहिं ॥
 पडिबुद्धकुन्दधवलं मणहरविलमन्तमोत्तिओऊलं^२ ।
 कन्तत्तयं च गुरुणो तिज्जयणनाइत्तणप्फालं^३ ॥ २०

- हेममयचित्तदण्डे^१ पवणपणञ्चन्तधयवडसणाहे ।
 गयणतलमणुलिहन्ते^१ निम्नविण मीहचक्कधण ॥
 हंसउलपण्डुराओ गयणंमि कयाउ चामराओ य ।
 जलहरयणियमराओ मणहरसुरदन्दुहोओ य ॥
- ५ तण्णरविमण्डलनिहं निमियं वरकणयपोण्डरोदंमि ।
 पुरओ धम्मचक्कं निम्नवियं वन्तरसुरेहिं ॥
 भामण्डलं च वियडं निम्नवियं दित्तदिणयरक्कायं ।
 तेहिं चिय जयगुहणो^१ क्वित्तवनेयवडं न ॥
 दय तियसेहि विरदण तिज्जयणनाहस्स अज ममोसरणे ।
- १० पुब्बद्वारेण तओ तत्य पविट्ठो जिणो भयवं ॥
 काऊण नमोक्कारं तित्यस्स पयाहिणं च उवविट्ठो ।
 पुब्बाभिमुहो तत्तियं पडिपुणो भारयममि व्व ॥
 सेसेसु वि तिसु पासेसु भयवओ तत्य तिण्णि पडिमाओ ।
 देवेहि निम्नयाओ जिणविस्सममाउ दिव्वाओ ।
- १५ इन्दा य विमलचामरमणहरपरिभूमिणक्ककरकमला ।
 उभओ पासेसु ठिया जिणाण वेउव्वियमरौरा ॥
 सौहामणंमि विमले दाहिणपुब्बेण नाददुरंमि ।
 तित्ययरस्स निमलो मुणिनमिओ गणहरो जेट्ठो ॥
^१पुब्बद्वारेण पविमिय मुणिणो तह कप्पवामिदंवीओ ।

१ In AD the word ends in O — The sentence does not construe.

१ ? CE क्वित्तर, explained कपित्त

१ ACF read पुब्बद्वारेण पविमियममर तस्स मममा उद्विया चामरा
 वेमाविमदेवो वाडवोचो य ।

अज्जा उट्ठंति तहिं नमिउं अग्गेयदिसिभाए ॥
 दाहिणदारेणं पविसिज्जणमह दाहिणावरविभाए^१ ।
 भवणवणजोदमाणं देवोउ ठियाउ अदनिज्जयं ॥
 अवरदारेणं पविसिज्जणमवरुत्तरेण निमल्ल ॥
 जोदमिया वन्तरिया देवा तह भवणवामी य ॥ ५
 उत्तरदारेणं पविसिज्जण पुब्बुत्तरेण उ निमल्ल ॥
 वेमाणिया सुवररा नरनारिगणा य संविग्गा ॥
 अहिणउल्लमयमयाहिवकुल्लुडमज्जारमादया मव्वे ।
 ववगयभया निमल्ल पायारवरन्तरे वौए ॥
 तियमेहि वि जाणाइं मणिरयणविहसियाद रम्माइं । १०
 ठवियाइ मणहराइं पायारवरन्तरे तइए ॥
 एवं च निरवसेसं मिट्ठं तत्तो ममागएण मह ।
 कल्लाणएण नवरं देवो तत्थेव दिट्ठ त्ति ॥
 तत्तो य मंपयट्ठो जिणवन्दणवत्तिथाए मयराहं ।
 मिज्जारियमुत्तुङ्गं धवल्लगदन्दं समाकढो ॥ १५
 त्तरवप्फुल्लदिसं दिट्ठो नयरोउ निग्गओ नवरं ।
 जम्माणज्जगरहवरगएहि राईहि परिथरिओ ॥
 थेवमिह भूमिभायं तुरियं गन्धूण करिवराउ अहं ।
 ओदलो तियमकयं दट्ठूण^२ य तं समोमरणं ॥
 हरिसवसपुल्लइयङ्गो तत्थ पविट्ठो य परिथणसमेओ । २०

- दारेण उत्तरेण दिङ्गो य जिणो जयत्ताओ ॥
 दङ्गूण य जिणयन्दं हरिसवसुत्तमियवहलरोमसो ।
 धरणिनिमित्तमङ्गो इय नाहं युणित्थमाढत्तो ॥
 जय तिज्जयणेक्कमङ्गल जय नरवर लोक्खवत्तह जिणन्द ।
 ५ जय तवमिरिसंभेविय जय दक्खयनिज्जियाणङ्ग ।
 जय घोरजियपरौमह जय लडहभुयङ्गसुन्दरौममिय ।
 जय सयलमुणियतिज्जयण जय सुरकयसुहममोमरण ।
 जय भवियकमलदिणयर जय असुरनरामरौमपणवइय ।
 जय तिज्जयणचिन्तामणि जय जौवपयामियसुहम् ॥
 १० जय संमाहत्तारय जय जिण गयरागरोमरयनिवह ।
 जय सयलजौववत्तल जय सुणिवइ परमनौसङ्ग ।
 जय रागमोगवत्तिय जय जय नौमेमवन्धणविमुक्क ।
 जय भयवं अपुणभव जय निरुवममोक्कसंपत्त ॥
 जय गुणरहिय महागुण जय परमाणु जय गुरुअणन्त ।
 १५ जय जय नाह सयंभुव जय सुज्जम^१ निरञ्चण सुणीम ॥
 इय थोऊण महारिम जिणयन्द परमभत्तिमंजुत्तो ।
 गणहरपमुहे य तत्तो नमिऊणं माङ्गणो मत्ते ॥
 तिथसाईण थ तहिं नमिऊण जहारिहे मण ठाण ।
 उवविट्ठो भुवणगुहं नमिऊण पुणो मपरिवारो ॥
 २० अह भयं पिय जिणवरो नियठाणठियाण मव्वमत्ताण ।

भवजसहिपोयभूयं इय धम्मं कहिउमाठत्तो ॥

^१जोवो अणादनिहणो पवाहओ नाहकम्मसंजुत्तो ।

पावेण सया दहिओ सुहिओ उण होइ धम्मेण ॥

धम्मो चरित्तधम्मो सुयधम्माओ तओ य नियमेण ।

कमच्छेयतावसुद्धो सो च्चिय कणयं व विस्सेओ ॥ ४

पाणवहाईयाणं पावट्टाणाण जो उ पडिसेहो ।

झाणज्झयणाईणं जो य विही एस धम्मकमो ॥

बज्झाणट्टाणेणं जेण न वाहिज्जइ^१ तय नियमा ।

संभवइ य परिसुद्धं सो उण धम्मंमि केओ त्ति ॥

जोवादभाववाओ बन्धाइपमाहओ इहं तावो । १०

एएहि सुपरिसुद्धो धम्मो धम्मत्तणमुवेइ ॥

एएहि जो न सुद्धो अन्नयरंमि व न सुद्धु निव्वडिओ^२ ।

सो तारिमओ धम्मो नियमेण फले विम्वयइ ॥

एमो य उत्तिमो ज पुरिमत्यो एत्थ वज्जिओ नियमा ।

वज्जिज्जइ मयलेसुं कल्लाणेसुं न संदेहो ॥ १५

एत्थ य अवज्जिओ न हि वज्जिज्जइ तेसु जेण तेणेसो ।

सम्मं परिकिरुव्वो बुहेहि महनिउणदिट्ठीए^३ ॥

सुद्धमो^४ असेमविसओ मावज्जे अत्थ अत्थि पडिसेहो ।

रायाइविउउणसहं झाणाइ य एस कमसुद्धो ॥

१ Cf. Kalakācārya Kathanaka 2-9 ZDMG, vol. 34, p. 258.

२ CE वाहिज्जइ = वापायते ।

३ CE निव्वडिओ = नेव हिमः !

४ A बुद्धो ।

५ CE असेम... अ सया !

- જહ મળવદકાઈં પરસ્ત પીડા દર્દ ન કાયબ્બા ।
 ક્ષાણ્યબ્બં ચ સયા રાગાદવિપક્ષજાણં તુ ॥
 યુક્તો ન સબ્બવિસમ્મો માવજ્ઞે જાત્ય હોદ પડિસંહો ।
 રાગાદવિઉડળસહં ન ય ક્ષાણાદ વિ તયાસુદ્ધો ॥
- ૫ જહ પસહિ વજ્ઞપ્પહિ વિ ઇગા હિંમા 'મુમં' તિમંભાણ ।
 દસારી ક્ષાણંમિ ય ક્ષાણ્યબ્બં અગારારી^૧ ॥
 'સદ' અપ્પમત્તયાણ મંજમજોણસુ વિવિહ્મણેણસુ ।
 જા ધમ્મિયસ્સુ વિત્તીં એયં વજ્ઞં અણત્યાણં ॥
 ઇણ ન વાહિજ્ઞદ મંભવદ ય તં દુગં પિ નિયમેણ ।
- ૧૦ ઇણ જો વિસુદ્ધો મો સ્વલ્લુ કેણ સુદ્ધો ત્તિ ॥
 જહ પસસુ મમિદંસં તૌસુ ય ગત્તૌસુ અપ્પમત્તેણં ।
 મબ્બં સિય કાયબ્બં જહણા મદ' કાદગારીં વિ ॥
 જે સ્વલ્લુ પમાયજ્ઞણયા વમહારી^૨ તે વિ વજ્ઞણીયા ઉ ।
 મહ્ગયરવિત્તીં તહા પાલેયબ્બો ય અપ્પાણો ॥
- ૧૫ જાત્ય ઉ પમત્તયાણ મંજમજોણસુ વિવિહ્મણેણસુ ।
 નો ધમ્મિયસ્સુ વિત્તીં અણ્ણટ્ટાણં તથં હોદ ॥
 ઇણં વાહિજ્ઞદ' મંભવદ ય તં દુગં ન નિયમેણં ।
 ઇણ જો મમેઓ મો ઉણ કેણ નો સુદ્ધો ॥

૧ CE તથા મુસંવાદો । ૨ D 'ગારીં' (CE અગારાતઃ 'અર્મારાતિ' + વેરો) ।

૩ A સચ. CE અતિ ।

૪ CE explain યદિ નચ્ચાતિ ? ।

૫ CE વરાહારી = 'પરાધાયતે' । D વિસથાર

૬ CE વાવિં ।

जह देवाणं संगीयगाइकळं मि उळ्ळमो जइणो ।
 कन्द्यार्दकरणं असभवयणाभिहाणं च^१ ॥
 तह असधम्मियाणं^२ उळ्ळेओ भोयणं गिहे गमणं^३ ।
 असिधारगाइ एयं पावं बळ्ळं^४ अणुट्टाणं ॥
 औवाइभाववाओ जो दिट्ठे^५ ठाइ नो खलु विहट्ठो ।
 बन्धाइसाइगो तह एत्थ इमो होइ तावो त्ति ॥
 एएण जो विसुट्ठो सो खलु तावेण होइ सुट्ठो त्ति ।
 एएणं चासुट्ठो असुट्ठओ होइ नायव्वो ॥
 सन्तासन्ते जीवे निञ्चाणिञ्चे य^६ णेगधमो य ।
 जह सुहबन्धाईया जुज्जन्ति न असहा नियमा ॥ १०
 सन्तस्स मरुवेणं पररुवेणं तहा अमन्तस्स ।
 हंदि विमिट्ठत्तणओ^७ होन्ति विमिट्ठा सुहाईया ॥
 इहारा सत्तामेत्ताइभावओ कह विमिट्ठया तेसिं ।
 तदभावंमि तदत्थो हंदि पयत्तो महामोहो ॥
 निञ्चो वेगमहावो^८ महावभूयंमि कह नु सो दस्से । ११
 तस्सुच्छेयनिमित्तं अमंभवाओ पयट्ठेज्जा ॥
 एगन्ताणिञ्चो वि य^९ संभवसमणन्तरं अभावाओ ।
 परिणामिहेउविरहा अमंभवाओ य तस्स त्ति ।

१ A वा । २ CE दायज्ज । ३ A भंतुं । ४ D बळ्ळं ।

५ CE इमो सो खलु विसो F दिट्ठिठा नो । ६ D विञ्चाणिञ्चाउ

७ D •नेणउ । ८ CE विवाहणो सुखो F •भूयंमि कह न सुहबुखो ।

९ CE •विज्जमो य ।

- न विमिदुकज्जभावो अणईयविमिदुकारणत्तंमि ।
 एगन्तमेयवक्खे नियमा तह मेयपक्खे य ॥
 पिण्डो पडो य न घडो तप्पलमणईयपिण्डभावाओ ।
 तदईयत्ते तस्स उ तह भावादन्नयादिच्चं ॥
- ५ एवंविहो उ अण्णा मिच्छत्तादौहि वन्धए कम्मं ।
 मम्मत्ताईएहि य सुच्चद परिणामभावाओ ॥
 सकदुवभोगे सेवं कक्खच्चिदेगा^१हिगरणभावाओ ।
 इहुरा कत्ता भोत्ता उभयं वा पावद मया वि ॥
 वेदेह जुवाणकथं बुड्ढो चोरादफलमिह कोद ।
- १० न य सो तओ न अओ पञ्चकादप्पमिद्वौओ ॥
 न य नाणओ सोऽहं किं पत्तो पावपरिणइवमण ।
 अणुहवमंधाणाओ लोगागममिद्धिओ सेव ॥
 इय मणयादभवकयं वेयद तेवादभवगओ अण्णा ।
 तस्सेव तहा भावा सव्वमिणं होद उववक्खं ।
- १५ एगन्तेण उ निस्सो ऽणिस्सो वा कह नु वेयए मरुडं ।
 एगमहावत्तणओ तदणन्तरनामओ सेव ॥
 जौवमरीराणं पि ऊ मेयाभेओ तहोवल्लभाओ ।
 मुत्तामुत्तत्तणओ क्किंमि पवेयणाओ य ।
 उभयकडोभयभोगा तदभावाओ य होद नायल्लो ।
- २० वन्धादविमयभावा तेमिं तह मंभवाओ य ।

एतथ सरौरेण कडं पाणवहासेवणए अं कम्मं ।
 तं खलु चित्तविवागं वेएद भवन्तरे जीवो ॥
 न उ तं चेव सरौरं नरगाइसु तस्स तह अभावाओ ।
 भिन्नकडवेयणंमि य अइप्पसङ्गो बला होइ ॥
 एवं जीवेण कथं कूरमणपयट्टएण अं कम्मं । ५
 तं पइ रोद्धविवागं वेएद भवन्तरसरौरं ॥
 न उ केवलओ जीवो तेण विमुक्कस्स वेयणाभावे ।
 न य सो चेव तथं खलु लोगाइविरोहभावाओ ॥
 एवं नियदेहवहे उवयारे वा वि पुणपावाइं ।
 इहारा घडाइभङ्गाइनायओ नेव जृञ्जन्ति ॥ १०
 तथभिन्नंमि^१ य नियमा तन्नासे तस्स पावद नासो ।
 इहपरलोगाभावा बन्धादौणं अभावाओ^२ ॥
 देहेणं देहंमि य उवघायाणगहाइ बन्धादौ ।
 न पुण अमुत्तो मुत्तस्स अप्पणो कुणद किंचिदवि ॥
 अकरेन्तो य न बण्णाइ अइप्पसङ्गा मदेव भावाओ । १५
 तन्हा भेयाभेए जीवसरौराण बन्धाई ॥
 मोक्खो वि य बन्धस्सा^३ तथभावे स कह कौम वा न मया ।
 किं वा हेऊहि तहा कहं व सो होइ पुरिसत्थो ॥
 तन्हा बद्धस्स तओ बन्धो वि अणाइमं पवाहेण ।
 इहारा तदभावओ पुवं चिय मोक्खमंसिङ्गी ॥ २०

१ A *भेयंमि ।

२ A अमभावोउ. CE पभावोओ ।

३ A बद्धस्सा. CDEF *सु ।

- अणुभूयवत्तमाणा बन्धो कथगत्तणादमं कह न ।
जह उ अईओ कालो तहाविहो तह पवाहेण ।
दौसद कम्भोवचओ संभवई तेण तस्स विगमो वि ।
कणगमलस्स १य तेण उ मुक्को मुक्को त्ति नायब्बो ॥
५. एमाइ भाववाओ जत्थ तओ होइ तावसुद्धो त्ति ।
एस उवाणओ खलु पुट्ठिमया धौरपुरिमेण ॥
एयस्स उवायाणं काउ आमोविऊण भावेण ।
पत्ता अणन्तजौवा मामयमोक्कं लउ मोक्कं ॥
ता पडिवज्जह मय्यं धम्ममिणं भावओ मए भणिथं ।
१०. अचन्तदुल्लं खलु करेह मफलं मणयजय्यं ॥
इय भणिऊण जाए त्तिहक्के तरकणं जिणवरंमि ।
परिमा कयच्चलिउडा धणिथं परिओममावन्ना ॥
धरणिनमिउत्तिमङ्गा इच्छामो मामणं ति जपन्तो ।
उन्नामियमुहकमला पुणो वि ठाणं गथा निययं ॥
१५. तत्थ य केइ पवन्ना मय्यत्तं देमविरदवयमन्ने ।
अस्से उ चत्तमङ्गा जाया ममणा ममियपावा ।
एत्थन्तरंमि य मए दिट्ठा देवी तद्धिं ममोसरणे ।
जाया य मज्झ चिन्ता हन्त कुओ एत्थ देवि त्ति ॥
१मरिथं च मन्तमिद्धस्स तं मए पुब्बमन्तिथं वयणं ।
१०. परिचिन्तिथं* च एत्थं पुच्छामि जिणं मिथाणं ति ॥

किं पुण मए कयं परभवमि जस्सोदसो विवागो त्ति ।

देवोविरहमि दढं अणुल्लयं दाहणं दय्खं ॥

परिपुच्छिओ य एयं नमिऊण मए जिणो निरवसेसं ।

पुम्बकयकस्यदोसं तओ वि दय कहिउमाढत्तो ॥

अत्थि इहेव गिरिवरो जम्बुद्वीवंमि भारहे वासे । ५

विज्झो त्ति सिहरसंचयपञ्जलियमहोसहिषणाहो ॥

दरियगयदलियपरिणयहरियन्दणसुरहिपसरियाओओ ।

फलपुट्ठतरुवरद्वियविहङ्गगणविहयसद्दालो ॥

नामेण ^१सिहरमेणो तत्थ तुमं आमि सवरराओ त्ति ।

बज्जसत्तघायणरओ असन्तविमयगिद्धो य ॥ १०

तत्थ अणेगाणि तुमे वराह^२वसपसयहरिणजुयलाइं ।

रखे विओइयाइं भौयाइ सुहाभिलासीणि ।

देवो वि य ते एसो तुह जाया आसि मिरिमई नाम ।

वक्खलदुगुल्लवसणा गुञ्जाफलमालियाहरणा ॥

स तुमं इमौए सद्धिं सच्छन्दं गिरिनिज्जदेसेसु । १५

विमयसुहमणुहवन्तो चिट्ठसि काले निदाहमि ॥

एत्यन्तरमि एक्को गच्छो साह्मण पणपरिबद्धो ।

परिखौणो हिण्डन्तो तं देसं आगओ नवरं ॥

दट्ठूण साज्जगच्छं अणगम्या तुह मणंमि उप्पक्खा ।

हा किं भमन्ति एए अहविषमे विज्झकन्तारे । २०

- गन्तूण पुच्छिया ते किं हिण्डइ एत्य विञ्जूरुणमि ।
 माळ्हि तओ भणियं सावय पन्थाउ पधट्ठा ॥
 भणिओ थ सिरिमईए तं मामि महातवस्सुणो एए ।
 उत्तारेहि सपुणे भीमाओ विञ्जूरुणाओ ॥
 ५ पीणेहि थ फलमूलादएहि अइविसमतवपरिखौणे ।
 नूणं निहाणलओ एस तुह पणामिओ विहिणा ॥
 इय भणिएण समंभमहरिसवमपयट्ठपयडपुल्लएणं ।
 उवणोयाइ सविणयं पेसलफलमूलकन्दाइ ॥
 माळ्हि तओ भणियं सावय नेयाणि कप्पाणिज्जाणि ।
 १० अन्धाण जिणवरेहिं जन्हा समए निमिद्धाणि ॥
 भणियं तुमए तइ वि य तुओहि अणग्गहो उ कायब्बो ।
 अन्नइकएण गाढं निब्बेओ होइ अन्धाणं ॥
 परियाणिज्जण भावं नवरं मद्धालयाण गुणजुत्त ।
 तेहिं अणग्गइत्यं कज्जं हिययंमि काज्जणं ॥
 १५ माळ्हि तओ भणियं जइ एवं विगयवज्जगन्धाइं ।
 ता अन्न देह नवरं फलाइ चिरकाजगहियाइं ॥
 इय भणिएणं तुमए मिग्गं गिरिकन्दराउ घेत्तूण ।
 पडिलाहिथा तवस्सौ परिणयफलमूलकन्देहि ॥
 पन्थंमि पाडिथा तइ जायासहिण सद्धाभावेण ।
 २० मज्झमेण कथयं अयाणं जीवकोगंमि ॥

तेहि वि य^१ तुम्ह धम्मो कहिओ जिणदेसिओ सुसाहहिं ।
 पडिवन्ना इय तुम्हे कम्मोवसमेण तं धम्मं ॥
 दिस्सो य नमोक्कारो मासयस्सिवमोक्ककारणधूओ ।
 भन्तिभरोणयवयणेहि मो य तुम्हेहि गहिओ त्ति ॥
 सुणिऊण तह य तुम्हं जम्मं कम्माण्हावचरियं च ।
 साहहि ममादट्ठं कायव्वमिणं ति तुम्हेहिं ॥
 पक्खस्सेगदिणंमौ आरम्मं वज्जिऊण मावज्जं ।
 पदरिक्खमंठिण्हिं अणमरियव्वो नमोक्कारो ॥
 तंमि य दिणंमि तुम्हं जद ति सरौरविणिवायणं कोद ।
 चिन्तेज्ज तह करेज्ज व तहानि तुम्हेहि खमियव्वं ॥ १०
 एवं सेवन्ताणं तुम्हं जिणभामियं दमं धम्मं ।
 अचिरेण होहिइ धुवं मणहरसुरमोक्कमंपत्तो ॥
 तुम्हेहि वि भत्तीए सोऊणमिणं सुमाज्जवयणं ति ।
 एवं ति अब्भुवगयं गएहि माहहि चिस्सं च ॥
 तह चेव कांचि कालं अन्नोन्नवड्डमाणसड्डेहिं^२ ।
 अह अन्नया य तुम्हं पोमहपडिमं पवन्नाणं ॥
 तुङ्गंमि विज्जसिहरे गयकुम्भत्यलवियारणेक्करमो ।
 धुयपिङ्गकेसरसठो दरियमदन्दो समज्जौणो ॥
 तं दट्ठूण तुमए^३ तम्भायं सिरिमदं निएऊण^४ ।
 वामकरगोयरत्य गहियं कोदण्डसुहामं ॥ १०

१ F तुम्ह ।

२ D सड्डेहिं ।

३ ACDE तुम्हाए ।

४ CE निरेणव - इत्था ।

भणियं च भौह मा भायसु त्ति एवत्तु मं समल्लोणा ।

एसो 'ऊ पमवराया ममेक्कसर'वायसङ्गो त्ति ॥

तो मिरिमईए भणियं एवं एयं ति कोऽत्य' मंदेहो ।

किं तु गुरुवयणमेयं 'पामुक्कं होद अन्नेहिं ॥

५ अन्हा गुरुहि भणियं मरीरविणिवायणं पि तुम्हाण ।

जइ कोइ तंमि दियहे करेज्ज तुम्होहि खमियव्वं ॥

ता कह गुरुण वयणं सुमरन्नेहि गुणभूमियं नाह ।

परलोयबन्धुभूयं कौरइ विवरोयमन्नेहिं ।

अह मोत्तूण धणुवरं तुमए' तो मिरिमई इमं भणिया ।

१० मच्चं गुरुण वयणं कह कौरइ अन्नहा सुयणु ॥

तुह नेहमोहिणं मए वि एयमिह ववमियं आमि ।

ता अलमेएण पिण गुरुवयणे आयरं कुणसु ॥

एत्यन्तरंमि 'रुद्धियमहेण नहङ्गणं म पूरेन्तो ।

महिदिअतलपहारो उवट्ठिओ तुज्ज मौहो त्ति ॥

१५ परिचिन्तियं च तुमए गुरुवएमपरिवालणानिहमो ।

उवयारि चिय एसो अन्हाणं पमवमाहो त्ति ॥

इय चिन्तिन्तो य तुमं नहरेहि वियारिओ सुतिस्सेहिं ।

कुविण अकुवियमणो जायासहिओ मइन्देण ॥

अहिआसिओ य तुमए जायामहिण सो उवसग्गो ।

२० नो कुपुरिसाह सावय अच्चत्यं दुरहिआओ त्ति ॥

१ CE च ।

२ CEF • वाच • ।

३ ADE वत्त ।

४ AD ए • ।

५ AD तुमाह

६ AD दुंल्लिच • ।

चदऊण तओ देहं विसुद्धचित्ताइ दो वि समकालं ।

सोइओ उववसाइ इड्डिमन्ताइ सथराहं ॥

पलिओवमाउयाइं तत्य य भोए जहिष्णिए भोत्तुं ।

खीणाउयाइ तत्तो चदऊण इहेव दौवंमि ॥

जायाइ जत्य जह वा संजोयं सुन्दरं च पत्ताइं ।

जह पाविओ य दुक्कं विरसं तह संपयं सुणसु ॥

अवरविदेहे खेत्ते चक्कउरं नाम पुरवरं रसं ।

उत्तङ्गधवलपायारमण्डियं नियसनथरं व ॥

तत्यामि पत्थिवो वासवो अ चरपुरिसलोयणसहस्रो ।

सइ १वड्डियविसयसुहो नामेणं कुरुमियङ्को त्ति ॥ १०

तस्सामि अगमहिमी देवौ नामेण बालचन्द त्ति ।

तौसे गक्कंमि तुमं चदऊण रुहंमि उववओ ॥

देवौ वि य ते रओ मालस्स सुभूसणस्स गेहंमि ।

उववओ कयउला कुरुमइदेवौए कुप्पिंसि ॥

ताण वज्जएहि दोणह वि मणोरहमएहि १दिणपमत्थंमि । ११

जायाइ तथा तुभे ह्वाइगणेहि कलियाइं ॥

तत्य य समरमियङ्को नामं तुह ठावियं गृहयणेण ।

देवौए वि य नामं असोयदेवि त्ति संगीयं ॥

कालेण दोषि वि तओ मयलकलागहणदुब्बियङ्गाइं ।

कुसुमाउहवरभवणं ओम्भणमह तत्य पत्ताइं ॥ १०

- दिक्षा असोयदेवौ तदया तुङ्गं सुभ्रमणनिवेश ।
 परिणीया य तए वि य सुपसत्याविवाहजोएण ॥
 भुञ्जन्ताण पद्यामं विषयसुहं नवर वक्षए कालो ।
 तुङ्गाण सपरिश्रोसं अन्नोन्नं बद्धूरायाणं ॥
- ५ अह अन्नया पिया ते पलियं दट्ठूण जायसंवेओ ।
 दाऊण तुङ्ग रक्खं देवौप्र समं स पव्वइओ ॥
 जाओ य तुमं राया निष्खियनियमण्डलो सरज्जंमि ।
 चिट्ठमि विषयपसत्तो भुञ्जन्तो मणहरे भोए ॥
 अह तिरियविसंजोयणनिद्वयतग्घायजणियकम्मास्स ।
- १० एत्थन्तरंमि विरसो सावय जाओ विवाओ त्ति ॥
 आभि तहिं चिय ^१विजए बभ्भानयरंमि मिरिबलो राया
 तेण सह तुङ्ग जाओ अणिमित्तो विग्गहो कहवि ॥
 तुह जे पहाणओहा ते मव्वे मिरिबलं समझौणा ।
 अञ्जुवगओ तुमाए तेण समं तह त्रि संगामो ॥
- १५ ^१जाए य तंमि तदया महाविमद्देण मिरिबलेण तुमं ।
 वावाइओ सि सावय विणिहयनियसेअसेसेण ॥
 मरिऊण य उववस्सो रोइङ्गाणेण नवर निरयंमि ।
 संत्तरससागराऊ नेरइओ कम्मादोसेण ॥
 सोऊण तुङ्ग मरणं असोयदेवौ वि उवगया मोहं ।
- २० ^१हित्येण परिणयेणं नवरं आसामिया सन्ती ॥

रोहण्णाणोवगया काऊणं धम्मविग्घमच्चत्यं ।
 तुह नेहमोहियमई नियाणमेवं महापावं ॥
 राया ममरमियङ्को उप्पन्नो नवर जत्य ठाणंमि ।
 तत्येव मन्दभग्गा जाणञ्ज अहं पि नियमेण ॥
 तो ऊयवहं पविट्ठा किलिङ्गचित्ता य नवर मरिऊण । ५
 जत्येव तुमं नरण इमो वि तत्येव उववन्ना ॥
 मत्तरममागराऊ गमिओ दुक्खेण कहवि तुब्भेहिं ।
 तत्य अहाउयकालो निच्चुम्बिग्गेहि भौएहिं ॥
 उव्वट्ठिऊण य तुमं निरयाओ पुक्करद्धभरहंमि ।
 जाओ मि गह्वइसुओ ^१वेलाअ दरिद्दगेहंमि ॥ १०
 एमा वि तुज्झ जाया तत्येव य भारहंमि वामंमि ।
 जाया दरिद्दधूया नवरं तुज्झं मजाईए^१ ॥
 काखेण दोलि वि तओ ^२तुब्भे अह जोव्वणं उवगयाइं ।
 जाओ य कहवि नवरं तत्य वि तुम्हाण वीवाओ ॥
 नेहवसेण य तुब्भे तत्य वि दारिद्ददुक्खविमुहाइं । १५
 चिट्ठह जहासुहेणं अन्नोन्नं बद्धरायाइं ॥
 अह अन्नया य दिट्ठा नियए गेहंमि अन्नमाणेहिं ।
 तुब्भेहि साऊणौओ ममुयाणकए पविट्ठाओ ॥
 दट्ठूण तओ ताओ सट्ठासवेगपयडपुलएहिं ।
 पण्डिआहियाउ पासुयभिक्खादाणेण विहिपुम्भं ॥ २०

१ A धयाय, D विद्याय, CE वैद्याय, F चित्तार

२ (E) सजालोया ।

३ D तुब्भे ।

- कस्य द्विधाउ तुभे इय पुट्ठाओ य 'ताहि वि य सिद्धं ।
 वसुसेट्ठिघरसमीवे^१ पडिस्तए नयरमज्झमि ॥
 चेत्तूण फुल्लमियरं वासरविरमंमि तो पयट्ठाइं ।
 पुव्वकहिंयं महरिमं पडिस्तयं भत्तिजुत्ताइं ॥
 १ पत्ताइं च कसेणं पइसमयं वड्डमाणसट्ठाइं ।
 दिट्ठा य तस्य गणिणौ सुपमन्ता सुव्वया नाम ॥
 पुरओ मंठियपोत्यय^२ निविट्ठदिट्ठी नमन्ततण्णाला ।
 लोयणभमरभरणयसुवयणकमला कमल्लिणि व्व ॥
 वित्थिल्लमहत्थाइं ठियाइ एक्कारमं पि अट्ठाइं ।
 १० कमलदलकोमल्लमि वि जीए जौहाए अगंमि ॥
 मा वन्दिया य नवरं गणिणौ तुभेहिं विव्हियमणेहिं ।
 करयल्लकयञ्जलिउडं हरिभवसुधिमन्नपुल्लएहिं ॥
 तीए वि धवन्नपडन्तरविणिग्गउत्ताणिएक्ककरकमलं ।
 अट्ठन्नामियवयणाए^३ भाणियं धम्मल्लाओ त्ति ॥
 ११ भणिथाणि य जिणयन्दे वन्दे काऊण कुसुमवुट्ठिं ति ।
 पुरओ जिणाण जेणं सुव्वह मंमारवामाओ ॥
 काऊण कुसुमवुट्ठि गम्भट्ठं कुट्ठिममि जिणयन्दे ।
 अह वन्दिऊण य तओ गणिणिममौवे निमजाइं ॥
 गणिणीए तओ भणियं निक्खणपरिणिक्कटमणकिरणोहं^४ ।
 १० परिवसह कस्य तुभे इहेव 'इय जंपमाणेहिं ॥

१ CEF तेहि ।

२ F जिह for घर ।

३ CE निक्ख ।

४ GE चमहिं ।

५ D किरणेहिं ।

६ AD इह ।

तुमेहि साङ्गणीए जीए दिट्ठाइ गोथरगयाए ।
 भणियं अज्जेवन्हे वसहिं पुट्ठाउ ए-एहि ॥
 गोथरगयाउ धणियं सङ्गावन्ताइ तह य एयाइ ।
 तित्थयरवन्दणत्थं भत्तीए दहागयाइं ति ॥
 गणिणीए तओ भणियं साङ्ग कथं धम्मनिहिियत्तिताइ । ५
 जं एत्थ आगयाइं किच्चमिणं नवर भविथाण ॥
 जम्हा जयंमि सरणं धम्मं मोत्तूण नत्थि जीवाणं ।
 सारीरमाणसेहिं दुक्खेहि च्हिद्दुयाणं ति ॥
 न य मो तौरइ काउं जहट्ठिओ वज्जिऊण मणुयत्तं ।
 तं पुण च्छं अमारं सुविणयमाइन्दजालसमं । १०
 लद्धूण माणुमत्तं धम्मं न करेइ जो विमयलुद्धो ।
 दह्जिऊण चन्दणं मो करेइ अङ्गारवाणिज्जं ॥
 धम्मेण मयलभावा सुहावहा होन्ति जीवल्लोयंमि ।
 धम्मेण मासयसुहं लब्धइ अचिरेण परमपयं ॥
 सो उण विथलियराएहि भावओ जिणवरिन्दचन्देहिं । १५
 होइ परिचिन्तिएहि वि अल्लाहि किं ता पुल्लइएहिं ॥
 ता सुट्ठु कथं एयं जं दट्ठुं आगयाइ जिणयन्दे ।
 जिणसाङ्गदंमणाइं हंदि विथारेन्ति दुरियाइं ॥
 कहिओ य तौण धम्मा तुमेहि वि नवर सुट्ठचित्तेहिं ।
 पडिवओ जिणभणिओ कथा य मज्झमंसविरंइ य १ ॥ २०

- गमिऊण कंचि कासं नमिऊण जिणे सुसाऊणोओ थ ।
 गेहमह पत्तियाहं भणियाणि य नवर गणिणीए ॥
 'एक्कह दह पददियहं एवं सिथ तह सुणेक्कह य धम्मं ।
 दुक्खविरेयणभूयं पक्कत्तं वीयरगेहिं ॥
- १ गच्छिवाक्खिऊण य तओ गणिणीवयणं गयाणि नित्यगेहं ।
 छिट्ठहिययाद धणियं धम्मं कथाणुरायाहं ॥
 कइवयदिणेसु य तहा जायाहं परमभत्तिजुत्ताहं ।
 उक्खिद्धमावयाहं विमयसुहमित्तचित्ताहं ॥
 अणुवाक्खिऊण पवरं मावयधम्मं अहाउयं जाव ।
- १० मरिऊण बम्भसोए कप्पमि तओ ऽववन्नाहं ॥
 आउं च तत्थ तुष्मं अहेमि मत्ताहियाद अयराहं ।
 तत्तो चदऊण दहं नरवदगेहेसु जायाहं ॥
 तिव्वं च सवरज्जे कम्मं तुमए कयं दमोए वि ।
 अणुमोदयं ति तस्स उ परिणामो निरयवाममि ॥
- ११ अणुत्तओ सिथ तुष्मेहि तह य भरहंमि खुहमणुयभवं ।
 तक्कस्येसयाए अणुत्तयमिणं तए दुक्कं ॥
 ता सुणिऊण विवायं एवंविहमेत्थ पावकस्माणं ।
 तह 'जयह जहा पावह एण्हं पि पुणो न दुक्काहं ॥
 इय कच्चियंमि नियाणे सवित्तरे तत्थ ज्ञोयणाहेण ।
- १० पडिदुद्धमोहपमरं जाओ मे परममवेगो ॥

भणिओ य तिष्ठयणगुरु भयवं भिवसोक्तकारणं परमं ।

गेण्हामि तुह समीवे पब्बज्जं तुह वयणेण ॥

देवौष्ठ परियणेण य एवं वज्जमज्जिऊण मे वयणं ।

विम्वत्तो दणमेव उ नियकज्जकएण सुवणगुरु ॥

भणियं च सुवणगुरुणा अहासुहं मा करेह पडिवब्धं । ५

भवगहणंमि अमारे किच्चमिणं नवर भवियाण ॥

सोऊण दमं वयणं भावेण पवज्जिऊण मयराहं ।

काऊण लोथमग्गं पडिवब्धं टव्वओ ताहे ।

एसो मे वुत्तन्तो कणयउरे साहिओ मए रओ ।

मग्गपडिवत्तिमादौ इहभवपज्जायपज्जन्तो ॥ १०

एयं सोऊण ममुप्पओ मव्वेसिं मवेओ । चिन्तियं च
णेहिं । एवं विवागदारुणं मोहचेट्ठियं, अरकयं च जाणवत्तं
भवसमुद्रे गुरुवयणनिष्कओ त्ति- । वन्दिओ भयवं, 'अणुग्ग-
हिया अन्हे भयवया नियवुत्तन्तकहणेणं' अहिणन्दिओ
मवज्जमाणं, करयलकयअल्लिउडं विम्वत्तो गुणचन्देण । भणियं १५
च । जाणिओ मए भयवओ पहावेण जहट्ठओ धओ, पणट्ठा
मिष्कावियप्पा, संजाया भयवन्तचलणाराहणिष्का ; ता देहि
ताव मे गिहिधओचियादं वयाहं । विग्गहेण भणियं ।
भयवं, ममावि । दिआहं भयवया सावयवयाहं । गहियाहं
जहाविहौए । जाया भावसावया । भत्तिवज्जमाणेहिं २०
वन्दिओ भयवं । धम्मसाहिऊण भणिया य णेणं । कुमार,
विथाणिऊण भवओ पडिवोहसमयं रयणउराओ अहं एत्य

आगन्धो, समुप्यसं च मे जहाह्निकसिधं । ता तर्हि चेव
 गच्छामि । शिष्टान्ति तस्य मह दंसूयसुया बहवे साङ्गो ।
 पुणो 'अश्रोण्याण' 'मण्ड' भवया दमणं । सव्यवा दढव्यएण
 होयव्वं । कुमारेण भणियं । अं भयवं आणवेद । आगाम-
 ५ गमणेण समं सेससाह्मिं पयट्ठो गुरु । वन्दिओ कुमार-
 विग्गहेहिं पुलदओ य भत्तिनिषरेहिं । अदमणौहण य
 वन्दिऊण परमभत्तीए पयट्ठा अश्रोण्याउरिं ॥

इओ य तद्वियहमेव गओ अश्रोणं वाणन्तरो । कथा
 णेण कुमारपरियणामन्ने कवडवत्ता, जहा 'विग्गहेण
 १० वावाइओ कुमारो' त्ति । ममागया एमा सवणपरम्पराए
 मेत्तीबलकण्णोयरं, न महहिंया य णेण । सुया रयणवईए ।
 मुच्छिंया एमा, समामामिया परियणेण । निवेदयं च रओ ।
 ममागओ राया, बाह्मंल्लोयणं चल्लेणसु निवडिऊण
 विस्सत्तो रयणवईए । ताथ, अणजाणाहि मं मन्दभादणिं,
 २५ पविमामि जलणं, परिच्चएमि एए अज्जउत्ताकुमलमवणं वि
 मंठिं निमज्जपाणे, पावेमि लङ्गं सुरलोयमंठियं अज्जउत्तं ।
 रादणा भणियं । अविहवे, अलमिमिणा मोएण । असह-
 णीयमेयं । न खलु केमरौ गोमाउणा वावाइज्जद । ममाहट्ठो
 कुमारस्स भिद्धाएसेण तुह पुत्तजओः अवितहाएओ य
 १० भिद्धाएओ । 'अणाउलं च मे हियं । दिट्ठो य मए कुमल-
 सुविणओ । कुमारमन्तरेण न जाया उप्पाया । अविवक्षा

य तुह अविह्वामिरी । ता न एयममङ्गलं एवं ह्वद ।
 जम्भान्तरवेरिएण केणावि एसा कवडवत्ता कथा भविस्सुद ।
 ता परिच्चय तुमं दणमसब्बवसायं । अहावि कहंवि अचिन्त-
 साम यथाए देवस्स इयमेवं चेव । तन्नो मब्बेसिं चेव अन्हा-
 णमिय पत्तकासं । कौस तुमं आउल्लो । पेसिन्नो य मए १
 अज्ज 'पवणगदनामो लेहवाहन्नो । सो अवस्सं पच्चदियहभान्ते
 आगच्छद । तन्नो ममागए 'तस्मिं जहाजुत्तं करेस्सामो । न
 ताव अन्तरे संतप्पियव्वं ति । रहणवर्दए भणियं । जं तान्नो
 आणवेद । तहावि विन्नवेमि तायं । तायाएसेण करेमि अहं
 सन्तियसं, देमि महादाणं, प्रेमि देवयान्नो, परिच्चणमि १०
 अज्जउत्तकुसलपउत्तिकालाढारन्नो आहारगणं ति । रादणा
 भणियं । करेहि वच्चे, न 'एत्थ दोमो त्ति । रयणवर्दए
 भणियं । ताय. महापमान्नो । तन्नो 'अविह्ववा ह्वसु' त्ति
 भणिकुण गन्नो सेत्तोबल्लो । पारद्वं च णाए जहोच्चियं
 सन्तियसं । 'दिट्ठा य सव्वसंपया' संप्रणणयाए विथार- १५
 भूमिपडिणियत्ता अइकक्काणाए आगिईए परिचत्ता विथारेहिं
 संगया नाणाजोएण समद्धामिया तवसिरौए गन्धिया उवसमेण
 परिणया भावणाए० परियरिया साज्जणौहिं विग्गहवर्द विथ
 चरणसपया सेवविथाहिवस्स धूया कोसक्काहिवस्स पत्तो

१ CE सचमति० । १ C तस्मिं. F तस्मि १ A adds अज्ज उपमि
 (read उपमि) । ४ A पच्चा. CE एय । ५ D inserts एवन्तरमि ।
 ६ A adds वचस । ७ CE भावणाओ

गिहृत्यपरिधायण सुसंगथा नाम गणिणो । तं च ददूष
 पण्डो विय रयणवईए सोओ, आपन्दिआ चित्तेण, उल्लसिथं
 अन्नवीरियं, वियम्भिओ धम्मववसाओ । चित्तिथं च णए ।
 अहो भयवईए क्वसंपया, अहो विषयविराओ, अहो
 ५ परिच्छेयकुसलया, अहो कयत्यत्तणं ति । ता धम्मा अहं,
 जीए मए अच्चन्तं अउल्लदंसणा संपिण्डया विद्य गुणममिड्डौ
 विग्गहवई विद्य मल्लमंपया दंसणमेत्तेणावि पावनामणो
 भयवई दिट्ठं ति । पवड्डुमाणसुहण्णानसंगयाए य गन्तूण
 सत्रिणयं गणिणीममौवं वन्दिआ गणिणौ । धम्मसाहिआ य
 १० णए । पुणो य मायरं वन्दिऊण अंपियं रयणवईए ।
 भयवद, 'दुहियमत्तवच्छला तुमं' ति विस्सवेमि भयवदं ।
 जइ न कोइ विरोहो, ता कवेहि मे पमायं गंहागमणेणं
 ति । अच्चन्तदुक्खिया अहं, जाओ य मे ईमि दुक्खोवममो
 तुह दंसणेणं, 'वियम्भिओ' 'पमोओ, विदयधम्ममत्ता' य
 १५ भयवई । ता इच्छामि तुह ममौवे किंचित् मोउं ति ।
 गणिणीए भणियं । धम्मसौले, धम्मदंसणानिमित्तं नत्थि
 विरोहो, किं तु रत्तिकयल्लं सेमजणा^१पत्तिथाइ । रयणवईए
 भणियं । भयवद, धम्ममद्धापरो मे सुदयणो, न तत्थ
 अप्पत्तिथाइ^२ संभवद । गणिणीए भणियं । जइ एवं, ता
 २० तुमं पमाणं^३ ति । रयणवईए भणियं । भयवद, महापसाओ ।

१ CEF om.

२ CEF सत्ता ।

३ D adda वि

४ CE अप्पत्तिथाइ = अप्रत्यक्षः

५ D = वाईथं

ता हृदि, गच्छन् । गथा सह रयणवर्द्धे गणिणी, पविट्टा
रयणवर्द्धे । कश्चो य णाए मंभमाइसएणमुच्चिओवचारो ।
सवविट्टा गणिणी पुरओ य से मपरिचणा रयणवर्द्धे न्ति ।

गणिणीए भणियं । वच्छे, संसारसमावन्ना खु पाणिणो
सखे दुक्कतद्वयजम्मंगया अहिहवौयन्ति अणुममयं जराए, ४
‘ओत्थारिज्जन्ति मोहतिमिरेण, वाहिज्जन्ति विसयतण्हाए,
कथत्थिज्जन्ति इन्दिहं, पसन्ति कोहग्गिणा, अवट्ठमन्ति
माणपव्वणं, मोहिज्जन्ति मायाजात्थियाए, पलाविज्जन्ति
लोहमायरेण, खण्डिज्जन्ति इट्ठविओएहिं, भमाडिज्जन्ति
कासपरिण्णए, कवलज्जन्ति मच्चुण न्ति । परमत्थओ न केइ १०
सुद्धिया मोत्तूण तप्पडिवरकुज्जए महाणभावे । ते उण, जहा केइ
महावाहिगहिया पौडिज्जमाणा महावेयणाए ममावन्ननिव्वेया
गवेमिऊण कुमलवेज्जं निवेइऊण अप्पाणयं तस्स वयणेण
पडिवन्ना जज्जत्तकिरियं वाहिज्जमाणा वि तव्वेयणाए विमुच्च-
माणा वाहिणा अन्तो-आरोग्गलाहधिइए अगणेमाणा तं १४
वज्जदुक्कं ईसि अविमुक्का वि वाहिणा ‘मंजायविमोक्कनि-
व्वयमई आरोग्गसमेया विथ न खलु नो सुद्धिया वव्हारेण;
तस्सा जे इमे भयवन्तो सुणिवरा ते संसारमहावाहिगहिय न्ति
पौडिज्जमाणा जम्माइमहावेयणाए ममावन्ननिव्वेया गवेमिऊण
भावओ कुमलवेज्जं भयवन्तं वीयरायं तद्वएणमुट्ठियं वा गुहं १०

१ AE उच्छा० F उच्छादज्जन्ति ।

२ F तिव्वे० ।

३ F संताविच० ।

४ D केट्ठियं, F संविद्यं ।

निष्पेक्षकमप्याण्यं तस्स वयणेण पडिवक्का मव्वदस्सनिवारणिं
 संजमकिरियं वाहिज्जमाणा १वि परीसहोवमग्गवेयणाए
 विमुच्चमाणा महामोहवाहिणा अन्नो पममारोग्गलाभधिईए^१
 अगणेमाणा तं परीमहादिवज्जदस्सं ईमि अविमुक्का वि
 ५ संकिलेसवाहिणा परमगुरुवौथरागाणासोवणाए संजायविमोक्क-
 निष्कयमई सयलाबाहाखयसमुच्चयपरम^२पणिहाणभावारोग्ग-
 ममेयवौथराया विद्य न खलु नो सुहिया निष्कएण । जञ्जो
 पणट्ठं तेषिं मोहतिमिरं, आविच्चूयं मच्चानाणं, नियत्तो
 १० अमग्गहो, परिणयं संतोसामयं, अवगया असक्किरिया,
 तुट्टपाया भववच्चो, थिरीद्धयं ज्ञाणरयणं, आमच्चं परमसिव-
 सुहं । ता एवं परमत्यचिन्ताए थेवा एत्थ सुहिया बह्वे
 उण दक्खियं न्ति । लोथदिट्ठोए उ^३ वक्खे अच्चारिसे सुहदस्सके
 कोएहि जम्भजरामरणघत्था वि पाणिणो आहारादमपत्ति-
 मेत्तेण कूरवाह^४सरगोथरगया विद्य हरिणया जवमादमपत्तीए
 १५ चेव सुहियं न्ति वुच्चन्ति । अच्चहा दक्खियाण य^५ इमं
 दिट्ठिमगिहि^६ च्च तुह दक्खियन्ते कारणमवगच्छामि ।
 साहेहि वा, जइ अकहणीयं न होइ ॥ ८५॥
 माहिंयं रयणवईए । भणिंयं च णाए । भयवइ, जहा तए

१ A om. वि •

२ D द्वितीय ।

३ CEF परिहास ।

४ CEF अमग्गहो •

५ AD • यउ. CE om. च । ६ D सरावेडो •

७ D • वाचा । •

८ CE महिभि explained अट्टममा इव ।

९ CE add रयणवईए अर्थं किं भयवतोए वि अकहणीयं वक्तुमिति

समादृष्टं, तदेव परमत्यो । तद्वावि अज्जउत्ताकुसलसुमरणा^१
 वि पीडेद मं मन्दभादणिं । गणिणीए भणियं । वच्छे, न तस्स
 संपयमकुसलं ति, धोरा होदि । रयणवईए भणियं । कइं
 भयवई विद्याणद । गणिणीए भणियं । तुइ सरविसेसाओ ।
 रयणवईए भणियं । कीइसो मण्ण सरविसेसो । गणिणीए ५
 भणियं । जारिसो अविहवाए परमाणन्दओ भन्तुणो हवद ।
 रयणवईए भणियं । भयवद, न तए कुप्पियब्बं, भणामि
 किंचि अहमाउल्लयाए । गणिणीए भणियं । वच्छे, अक्कोवणो
 चेव तवस्सिजणो होद, किमेत्यमभत्यणाए । रयणवईए भणियं ।
 भयवद, जइ एवं ता को एत्थ पच्चओ, अं भयवईए आइदं १०
 ति । गणिणीए भणियं । वच्छे, अलमेत्य पच्चएण । न य
 वीयरगवयणमअहा होद । वीयरगवयणं च सरमण्डलं ।
 तदाएसेण यं अंपियमिणं, न उण अअहा ; तद्वावि एत्थ
 पच्चओ त्ति भिग्घं तुहावगमणनिमित्तं भणामि किंचि अहयं ।
 न तए खिज्जियब्बं । रयणवईए भणियं । आणवेउ भयवई । १५
 गणिणीए भणियं । सुण, एवंविहमरवईए नारोए गुण्णपएसे
 मसो हवद त्ति सरमण्डले पठियं । एत्थ य तुमं पमाणं
 ति । रयणवईए भणियं । एवमेयं ; किं तु मरिसेउ भयवई,
 अं मए आउल्लाए विद्यप्पियं । गणिणीए भणियं । न एत्थ
 दोसो, नेहाउल्ला हि पाणिणो एवंविहा चेव हवन्ति । किं तु २०
 तए वि मरिखियब्बं, अं मए तुइ खिग्घपड्डित्तिनिमित्तमेवं

जंपियं ति । रथणवईए भणियं । भयवद, अणुगहो का
 मरिभावणा । अवणीओ मम महासोओ भयवईए इमिणा
 जंपिएण । किं तु पुच्छामि भगवहं, कस्स उण कस्स
 ईदसो महारोहो विवाओ ति । गणिणीए भणियं । वच्चे,
 १ येवस्स अण्णाणचेट्ठियस्स । कीदसी वा इमस्स रोइया । सुण,
 येवेष कम्पुणा जं मए पाविंति ति । रथणवईए भणियं ।
 भयवद, महन्तो मे अणुगहोः द्ढमवहिय ण्हि । गणिणीए
 भणियं ॥

अतिय 'कोसलाहिओ नरसुन्दरो नाम राया । तस्सा-
 १० मिमं जम्भपरियायं पडुच्च धम्मपत्तौ अहेमि । मो य एगया
 गओ आसवाहणियाए । अवहिओ दप्पियतरणण त्रिच्छूढो
 महाउवौए । दिट्ठा य जेण मज्झणइदेमयाले तौए महाउवौए
 एगंमि वणनिउञ्जे अउव्वदंमणा इत्थिया । भणिओ य
 तौए । महाराय, मागयं, उवविमसु ति । राइणा भणियं ।
 १५ कासि तुमं को वा १एस पएसो ति । तौए भणियं ।
 मणोहरा नाम जक्किणी अहं, विज्झूरजं च एयं । राइणा
 भणियं । कीम तुमं एत्थ एगागिणी । तौए भणियं । अहं
 खु नन्दणाओ मत्तयं गया आसि मइ पिथयमेण । तओ
 आगच्छमाणीए इह पएसे निमित्तमन्तरेण कुविओ मे
 २० पिथयमो, गओ य मं उण्णिउं । अओ एयाइणि ति ।
 राइणा भणियं । न सोइणमणुचिट्ठियं दुवेहिं पि तुवेहिं ।

तीए भणियं । कहं विय । राइणा भणियं । जमुण्डिया
 पिचयसेणं । तुमं पि जं तेण सह न गय त्ति । तीए भणियं ।
 अलं तेणमविसेसकृणा । राइणा भणियं । भइ, न एस धम्मो
 सईण । तीए भणियं । कीइसं तस्स सदत्तणं, जो अणुरत्तं
 जणं परिचयइ । राइणा भणियं । भइ, को ऽणुरत्तं विणा ।
 दोसेण परिचयइ । तीए भणियं । जो अयाणुओ । एवं च
 भण्णिऊण मविलाममवल्लोइउं पयत्ता । अवहोरिया राइणा ।
 मोहदोसेण विगयलज्जं भणियं च णाए । महाराय, इयाणिं
 चेव जंपियं तए, जहा 'कोऽणुरत्तं विणा दोसेण परिचयइ' ।
 अणुरत्ता य अहं भवओ । ता कीस तुमं अवहीरेसि । १०
 राइणा भणियं । भइ, मा एवं भण ; परित्यया तुमं ।
 तीए भणियं । महाराय, पुरिसस्स सव्वा परा चेव इत्यया
 होइ । राइणा भणियं । किमिमाणा जाइवाएण ; 'परिचय-
 मिमं परलोचयवित्ठुमास्सुवां । तीए भणियं । अलियवयणं
 पि य परलोचयवित्ठुमेव । राइणा भणियं । किं मए भलियं १५
 जंपियं ति । तीए भणियं । जहा 'कोऽणुरत्तं विणा दोसेण
 परिचयइ' । राइणा भणियं । किमेत्य अलियं ति । तीए
 भणियं । जं परिचयसि मं अणुरत्तं । राइणा अणियं ।
 नाणुरत्ता तुमं, जेण मं चहिण निउअसि । अओ चेव न
 दोमवण्डिया, जेण 'न' परलोचं अवेस्ससि । तीए भणियं । १०

किमिच्छा जंपिण । अहं न माणेमि मं, तन्नो अहं निष्-
 नेण भवन्तं वावाएमि^१ । रादणा भणियं । भदे, को तए
 वावाइयइ ।^२ जो रण्डाए पुरिखो वावाइयइ, तस्स अण-
 ण्णसिदाणं पि न जुज्झइ त्ति^३ । तन्नो पउट्ठा^४ विष पहा-
 ५ विया रायसम्भुहं । हुंकारिया य णेण । जाया अहंसणा ।
 तन्नो किमिमीए त्ति पयट्ठो राया मनयराभिमुखं । समा-
 गन्नो येवं भूमिभायं, जाव अयण्डमि चेव निवडिन्नो
 कच्चणपायवो । न लग्गो रादणो । जोइयं च णेणोवरिज्जत्तं ।
 दिट्ठा य सा गयणमज्जे । भणियं च णाए । रे दुराधार,
 १० केत्तिए वारे^५ एवं कुट्टिहिमि^६ । रादणा भणियं । आ
 पावे, अगोयरत्या तुमं ; अण्णइ अयस्समहं तुमं निग्गहेमि ।
 अदंसणीहया एसा । देवजोएण^७ 'तुरयमग्गाणुलगेण^८ 'दिट्ठो
 'नियसेणेण, समागन्नो राया मनयरं । कयं वट्ठावणयं ।
 'सव्वत्यावीसत्यो चिट्ठइ' त्ति पुच्छियं मए 'अज्जउत्त, किं
 १५ निमित्तं' । तेण भणियं । न किंचि । मए भणियं । हा
 कहं न किंचि ; कहिं अज्जउत्तो, कहमीइसी अवौसत्यय
 त्ति । ता 'कहेहि कारणं, पज्जाउत्तां मे हिययं ति । तेण

१ CE add जो रंडाए वावाइयइ तस्स वियरि वि पाणिय न पय-
 २ CE om. the following sentence. ३ A जुत्तिजुत्तं ।

४ D पउट्ठेय द्वाचरा । ५ AD वारे ।

६ A पु०, D दु०, CE चवि । ७ ACE om. ८ CEF वाचिचि ।

भणियं । अकं पज्जाउलयाए । निब्बन्ध^१पुच्छिएण साहिओ
मणोहरा^२जक्खिणिवुत्तन्तो । मए भणियं । अज्जउत्त, कह
णु एयं, अहिणिविट्ठा खु एसा । राइणा भणियं । देवि,
येवमियं कारणं । किं तीए अहिणिवेसेण । जइ पावेमि ^३तं
इत्यगइणे संपयं, ता तइ कयत्येमि, जइह कइदेइ अहि- ५
णिवेसं ति ॥ अज्जया 'वासभवणत्थो राय' न्ति सोऊण पयइ
अइं वासभवणं । गथा एगं कच्छन्तरं, जाव दिट्ठो मए
राया मम ममाणरूवाए इत्थियाए सह सयणीयमुवगओ
न्ति । तओ 'हा किमेयं' ति संखुट्ठा अइं, नियत्तमाणी
य दिट्ठा राइणा । भणियं च णेण । आ पावे, कहिं १०
नियत्तसि । सुणिओ ते मायापओओ । देवि, पेच्छ पावाए
भट्ठत्तणं ति । भणिऊण धाविओ मम पिट्ठओ । वेवमाण-
सरौरा गहियाइमणेण केसेसु । संभमाउलं जंपियं मए ।
अज्जउत्त, किमेयं ति । तेणावहरिऊण मज्झ वयणं समा-
हया सा इत्थिया । देवि, पेच्छ पावाए मायाचरियं । १५
जारिमं तए मन्तिथं ति, तारिसं सेव इमीए संपाडियं ।
कओ किल तुइ मन्तिओ वेसो । तीए भणियं । अज्जउत्त,
अलमिमीए दंसणेण, निब्बासेहि एयं महापावं ति । तओ
राइणा सहाविथा अट्ठपाहरिया । समागथा वइवे, भणिया
य णेण । भो भो एयं देवौहवधारिणिं दुट्ठजक्खिणिं २०

१ CE om, D om.

२ CEF om. जक्खि, D i marg.

३ ACEF om. तं इत्यगइवे ।

कथत्यज्जण निहयं लभुं निव्वासेह । तन्नो तेहिं 'जं देवो
 आणवेह' त्ति भण्णिज्जण पुब्बवेरिएहिं विद्य 'आ पावे, आ
 पावे' त्ति भण्णमाणेहिं गहिया अहं केणावि केसेसु, अवरेण
 उत्तरौए, अन्नेण बाह्वाहिं, कथत्यिया गरवद्दपुरन्नो,
 १ नौणिया बाहिं । तह वि 'य अहिययरं कथत्यज्जण, जहा
 काह दुट्ठसैला निव्वासियह, तहा निव्वासिय णि । विमुक्का
 नयरकाणममौवे, भणिया य णेहिं । आ पावे, जह पुणो
 रायभवणं पविषसि, तन्नो मुया अन्नाण हत्यन्नो त्ति ।
 नियत्ता रायपुरिमा । तन्नो चिन्तियं मए । हन्त किमेयं
 २० ति । अहो मे पावपरिणई, पेच्छ किं पावियं ति । अहो
 णु खलु निरवराहा वि पाणिणो पुब्बदुच्चरिएहिं एवं कथ-
 त्यिज्जन्ति । ता अलं मे जीविण, वावाएमि अत्ताणयं ।
 न अन्नो वावायणोवान्नो त्ति गन्तूणमेधमदूरोवक्कस्सिज्ज-
 माणपव्वयं भञ्जेमि अत्ताणयं ति पयट्ठा गिरिंसमुहं, पत्ता
 २५ य महया ४परिकिलेसेण । समाठत्ता य आरुचिउं । दिट्ठा
 गिरिगुहागएहिं माह्वाहिं । समागन्नो य तन्नो अण्येयगुण-
 रयणभूमिन्नो दिप्पमाणो तवतेएण सुट्ठिन्नो परलोचपक्के
 वक्कलो दुच्चियसत्ताण ममुप्पन्नदिप्पनाणो देमन्नो संमारा-
 उवौए चिन्तामणौ समौहियसुहम्मा अण्येयमाज्जपरियरिन्नो
 ३० सुगिहौयनामो भयवं गुरु त्ति । तं च दट्ठूण अवगन्नो विद्य

१ A om.

२ DF किमे ।

३ CE insert वर ।

४ CE om. परि, A has only ५ ।

ने किलेसो, समझाविया विष धमेण । वन्दिओ सविण्यं,
 धम्मसाहिया १य णेण भणियां सबलमाणं । वच्छे सुसंगए, न
 तए संतप्पियव्वं । ईदसो एस संसारो, आवयाभायणं खुं
 एत्य पाणिणो ; अहिइया महामोहेण न पेच्छन्ति परमत्थं,
 न सुणन्ति परममिच्छाणं वयणं, पयइन्ति अहिएसु, बन्धन्ति ५
 तिब्बकमयादं, विउडिज्जन्ति तेहिं, न कुइन्ति पुब्बदुक्खहाण
 विणा वीयरगवयणकरणेणं ति । तओ मए भणियं । भयवं,
 एवमेयं ; अह किं मए कथं पावकमं, जस्सु ईदसो विवाओ
 न्ति । भयवया भणियं । वच्छे सुण, जस्सु विवागसेसमेयं ।
 मए भणियं । भयवं, अवहिइय हि । भयवया भणियं । ७वच्छे, १
 ५सुण ।

अत्थि इहेव भारहे वासे उत्तरावहे ६ विसए ७ बन्धउरं
 नाम नयरं । तत्थ ८ बन्धसेणो नाम नरवई अहेसि । तस्सु
 बल्लमओ विउरो नाम माहणो, पुरन्दरजसा से भारिया ।
 ताणं तुमं इओ अईयमवमभवमि चन्दजसाहिहाणा धूषा ९
 अहेसि न्ति, बल्लहा जणणिजणयाणं । जिणवयणभावियत्तणेण
 ताणि देसन्ति ते धम्मं, निवारेल्लि अहिइयाओ ; अणाहि-
 भवभावणादोसेण बालयाए य न परिणमइ ते सभं । ससु-
 प्पका य ते पीई जसोदाससेड्ढिभारियाए बन्धुसुन्दरीए

१ DF om.

२ A ०यं, CEF add य ।

३ A बल्ल ।

४ A om.

५ ACEF om.

६ A ०वाक्का ।

७ A om.

८ A चतत्थ य ।

सह । सा य^१ अदसंकिण्डित्ता संसाराहिणन्दिणी गिद्धा
 कामभोएसु निरवेत्ता परलोयमग्ने । तन्नो वारिषा तुमं
 जण्णिजण्णिहिं । वच्चे, अलमिमीए सह सङ्गेण, पावमि-
 न्त्तथाणीया खु एसा, पडिंसिद्धो य भयवया पावमिन्त्त-
 १ सङ्गो^२ । न पडिवन्नं च तं तए गुरुवयणं । अज्झया गया
 तुमं बन्धुसुन्दरिसमीवं । दिट्ठा विमणदण्णा बन्धुसुन्दरी ।
 भणिया य एसा । हत्ता, कीस तुमं विमणदण्णं त्ति ।
 तीए भणियं । पियसहि, विरत्तो मे भत्ता गाढरत्तो
 महरावईए, अजायपुत्तभण्डा^३ य अहयं । ता न-याणामो,
 १० कहं भविस्सुदं त्ति दढं विसणं न्हि । तए भणियं । अलं
 विसाएण, उवाए जत्तं कुणसु त्ति । तीए भणियं । न-
 याणामि एत्थुवायं, ^४सुयं च मए, अत्थि इह उप्पत्ता
 नाम परिव्वाइया, सा एवंविहेसु कुमत्ता, न य जे तं पेक्खिउं
 अवसरो त्ति । तए भणियं । कहिं सा परिवसद, साहेहि
 १५ मण्णु; अहं तमाणेमि त्ति । माहिथं बन्धुसुन्दरीए, जहा
 किल पुब्बवाहिरियाए^५ । तन्नो गया तुमं^६, दिट्ठा परिव्वा-
 इयां । बन्धुसुन्दरी तुमं दट्ठमिच्छदं त्ति भणिज्जण आणिया
 तुमए, आणिज्जण गया तुमं मगिहं । पूइया सा बन्धुसुन्द-
 रीए, माहिन्नो से नियवुत्तन्तो । भणियं परिव्वाइयाए ।

१ D om. २ CE यमंगो ।

३ D चंडा A दंडा ।

४ D inserts नवरं ।

५ D adds परिवसद ।

६ D adds परिपुच्छमाणो तोय जेहं D पुच्छमाणो नाय जेहं ।

अविह्वे, धीरा होहि । येवमेयं कज्जं । करेमि अहमेत्य
 जोयं^१, जेण सो तीसे^२ पओसमावज्जइ त्ति^३ । बन्धुसुन्दरीए
 भणियं । भयवद, ^४अणुगिहोय न्हि । गया परिव्वारया,
 कओ य णाए असोदाससेट्ठिणो महरावदं पद विह्वेण-
 जोओ : पडत्तो विह्विणा । अचिन्तमामत्ययाए ओसहोणं^५ ।
 विचिन्तयाए कसपणिणामस्स विरत्तो तीए सेट्ठी । परि-
 चत्ता महरावदं, गहिया^६ सोएण । एयनिमित्तं च बद्धं तए
 किलिङ्गकसं ॥ परिव्वालिज्जण अहाउयं मया समाणी तक्कस-
 दोसेणेव समुप्पन्ना करेणयत्ताए अप्पिया जूहाहिवस्स;
 गहिया वारिमज्जे । तओ तत्थ महन्तं किलेममणुहविय^{१०}
 मया समाणी तक्कसदोसेणेव समुप्पन्ना वाणरित्ताए त्ति ।
 तत्थ वि य अचन्तमप्पिया जूहाहिवस्स । ^{११}विष्कूढा जूहाओ
 गहिया जरठकुरेण, निबद्धा लोहसङ्कसाए । महदुक्क-
 पौडिया अहाउयं पालिज्जण मया समाणी तक्कसदोसे-
 णेव समुप्पन्ना कुक्करित्ताए । तत्थ वि य ^{१२}रिषकाले वि^{१३}
^{१४}अण्हिमया सब्बकुक्कुराणं कौडानियरखयविणट्ठदेहा महन्तं
 किलेममणुहविय मया समाणी तक्कसदोसेणेव समुप्पन्ना
 मज्जारिगत्ताए त्ति । तत्थ वि य अमणोरमा सब्बमज्ज-
 राणं गेहाणसदद्धदेहा अहाउयत्ताए मरिज्जण तक्कसदोसेणेव

१ A संयोचं ।

२ CEF तीए ।

३ A •ज्जि D ज्जइ ।

४ AD •अ० ।

५ D adds य ।

६ D बूढा ।

७ A om.

८ A गहियया ।

- समुप्यक्षा चक्षुवाद्यत्ताए त्ति । तत्थ वि सया पिययमपरि-
 वम्भिया किलेषसंपादयवित्ती^१ महन्तं दुक्कमणुवविष मया
 समाणी तक्कसदोसेणेव समुप्यक्षा चण्डालइत्यिगत्ताए त्ति ।
 तत्थ वि य दढं अमणोरमा पिययमस्स मयणदुक्कपौडिया
 १ अहाउयस्सएण मरिऊण तक्कसदोसेणेव समुप्यक्षा सबर-
 इत्यिगत्ताए । तत्थ वि य अमणोरमा सव्वसवराणं विच्छूढा^२
 णेहिं पत्तीओ परिषमन्तो विषम^३मण्णकन्तारे किलेष-
 संपादयमरौरठिई परिखीणकाया अट्ठाणपडिवक्कपणपरि^४
 अट्ठेहिं दिट्ठा तुमं साह्महिं, ते वि ^५य तुमाए त्ति । ते य
 १० दट्ठूण समुप्यक्षो ते पमोओ । पुच्छिया य णेहिं । धम्मसौले,
 को लण इमो पएसो केदूरे वा इओ वत्तणि त्ति । तए
 सबज्जमाणमाइत्तिकयं । मण्णकन्तारमेयं, इओ नाइदूरे
 वत्तणी । साह्महिं भणियं । धम्मसौले, कयरौए दिसाए
 वत्तणी । तए भणियं । अवरमगेण इओ वालिऊण इमं
 १५ तरुलयागहणं । अह्वा एह, अहं सेव दंसमि त्ति । दंसिया
 वत्तणी^६ । चिन्तियं च सुट्ठचित्ताए । अओ इमे अमणोरिया
 पियभाणिणो पसन्नरूवा अभिगमणीया ; धम्माणमेवविहेहि
 सह मंगमो भवइ । एवं ^७विमयविसुट्ठचिन्तणं खविओ
 कक्कसंघाओ आसगल्लियं बोधिवीयं । एत्थन्तरंमि धम्म-
 २० जाहिया साह्महिं सुहयरपरिणामा य एडिया तेसिं चक्ष-

१ F पाचवित्ती । २ AD विच्छूढा । ३ CE मण्ण । ४ AD add य

५ AD वत्तिवो । ६ AF om. विमय, D has •विमुदायदेहिं•

येसुं । एत्यन्तरंमि अप्यारम्भपरिगृह्यमाणेण सहावमहवम्भ-
याए साऊसन्निहिषामत्यत्रो सुद्धभावयाए थ वद्धं सुमाणसा-
उयं । गथा भयवन्तो साऊणो । गएसु वि थ न तुडो ते
तथणसरणमंगत्रो सुद्धभावाणुवन्तो । अहाउयपरिक्खणं च
मया समाणी तक्कमदोससेसंगथा सेव समुप्पन्ना सेयविद्या-
चिवस्स धूय न्ति । पत्तवया थ परिणीया कोसलाहिवेण;
तक्कमसेसयाए थ जत्तिणीकूवविप्पलद्धेण कयत्याविद्या णेणं ।
ता एवं वच्चे दुट्टपरिम्वाइथाहवणकम्मविवागसेसमेयं ति ॥

एयमायत्तिज्जण अवगथं चिय मे मोहतिमिरं, जात्रो
भवविरात्रो, उप्पन्नं जाइसरणं, वड्डिअो संवेगो । वन्दिज्जण १
भणिअो भयवं गुरू । भयवं, एवमेयं; अह कया उण तक्क-
मविवाअो नीसेसीभविस्सइ । भयवया भणियं । वच्चे,
इमिणा अहोरत्तेण । मए भणियं । भयवं, कया कहं वा तं
जत्तिणिं विद्याणिस्सइ अज्जउत्तो । भयवया भणियं । वच्चे,
अज्जेव रयणौए तुह सहावासरिसयाए समुप्पन्नासङ्को निवेइ- १
ज्जण मन्तिणो तक्कयवीथरायपडिमाक्खणपअोएण नीसंसयं
'विद्याणिज्जण, जहा न एसा देवि न्ति; तअो 'इण इण'
न्ति 'भणमाणो खगं गहेज्जण उट्ठिअो राया, जाव तक्कणं
अदंसणा 'जाय न्ति । मए भणियं । भयवं, न तीए किंचि

१ DF नाज्ज ।

२ CE भणिज्जण सेल्लुव संडल्लमायुं A इव इवा

विज्जण विज्जण संडल्लमायुं ।

३ D संजाय ।

अक्षुष्यं करिस्सुद अज्जउत्तो । भयवथा भणियं । वण्हे, न
 हि, किं तु कयत्थिया तुमं ति अहियं संतप्पिस्सुद । मए
 भणियं । भयवं, को एत्थ दोसो अज्जउत्तस्स, कसपरिणरूप
 स त्ति । भयवथा भणियं । वण्हे, एवमेयं ; तद्दवि मोह-
 ५ दोषेण दढं संतप्पिस्सुद महाराओ । सुए आगमिस्सुद इहदं,
 पेक्खिस्सुद तुमं । तओ सह तए अच्चन्तसुहियो इविस्सुद त्ति
 विद्याणिज्जण न तए संतप्पियञ्चं । मए भणियं । भयवं, अ-
 गओ मे संतावो तुह दंसणेण, विरत्तं च मे चित्तं भवचार-
 गाओ । ता किं महारायागमणेण । पुणो वि विओगावसाणा
 १० संगमा । कौदसं वा जरामरणपीडियाणं सुहियत्तणं । भय-
 वथा भणियं । वण्हे, एवमेयं, किं तु सह तए अच्चन्त-
 सुहियो इविस्सुद त्ति । भणियं मए^१ । अच्चन्तसुहियो
 जीवो न वीयरायवयणाणुद्वाणमन्तरेण^२ इवद । ता 'भयवथा
 'भणियं । सह तए जराइदोमनिग्वायणसमत्थं दुक्करं कावु-
 १५ रिमाण वीयरगवयणाणुद्वाणं करइस्सुद । 'एएण कारणेण
 अच्चन्तसुहियो होहि त्ति । भणिज्जण तुण्हिओ ठिओ
 भयवं । 'एयमायत्थिज्जण 'अहो धओ महाराओ' त्ति इरि-
 सिया अहं । हिययत्थं^३ विद्याणिज्जण भणिया य^४ भयवथा ।

१ DF add न तुहायत्थिभिनिमित्तं जोगणोइए अवि य तज्जिहोए, after
 this F has again भणियं मए । २ CEF om.

३ CDEF om.

४ A om. all down to चहो ।

५ D has instead of this मए भणियं । ६ AF om. ७ A om.

वच्छे, तुमं पि गेण्हहि ताव सब्बमन्तपरममन्तं चरदुत्तं
 जीवलोए विणासणं भयाणं साहणं परमपयस्स पूयणिज्जं
 'सयाणं अचिन्तसत्तिजुत्तं गाहणं सयल्लगुणाणं उवमाईय-
 कक्षाणकारणं भयवया वीयरगेण पणीयं पञ्चनमोक्कारं ति ।
 मए भणियं । भयवं, अणुगिहोय न्हि । भयवया भणियं ।
 'ठायसु मे वामपासे पुब्बाहिसुहं ति । ठिया ईमि अवणथा,
 वन्दिओ भयवं । 'कथं भयवया परमगुत्तरणं । तओ उव-
 उत्तेण अक्कलियाद्दगुणसमेओ दिओ नमोक्कारो, पडिच्छिओ
 मए सुद्धभावादमएण । तयणन्तरं च पणट्टमिव भयं, समा-
 गयं विय सुत्तिसुहं ति । भयवया भणियं । वच्छे, इणमेव १
 अणुसरन्तीए २ गमेयव्वा तए इमाए एगपासट्ठियाए गिरि-
 गुहाए रयणी, न वीहियव्वं च । संपथं गच्छामि अहयं,
 सुए पुणो अन्हाणं दंसणं ति । मए भणियं । भयवं, अणु-
 गिहोय न्हि । गओ भयवं ॥

नमोक्कारपराए य परमपमोयमंगयाए येववेला ३ विय ४
 अइक्कन्ता रयणी । पहायसमए य चाससाहणेण अस्सेसणत्थं
 समागओ राथा । पत्ता य णे समीवे कहवि आसवारा ।
 दिट्ठा य णेहिं, हरिस ५ निक्खरेहिं साहिथा राइणो । आगओ

१ F सयाजयेणं ।

२ CE ठासु, D ठाहि F ठाहिं ।

३ A has instead of this sentence : भयं समागयं विय सुत्तिसुहं ति ।

४ F नयव्वा ।

५ D येवा, CEF ५त्तेलाए ।

६ A inserts भर ।

- मे^१ समीवं राया । बाहोऽल्लोचणेणं भणियं च णेणं । देवि,
 न मे कुप्पियम्भं, अक्खणमेत्यमवरण्णइ । मए भणियं । अक्ख-
 उत्त, को एत्थ अवसरो कोवत्सु ; नियदुच्चरियविवागसेस-
 मेयं । राइणा भणियं । देवि, अइमेत्य निमित्तं । मए
 १ भणियं : अक्खउत्त, अक्खन्तरे विओयपडिबडुनियदुच्चरिय-
 सामत्थेण पल्लयथरमणभूयं । तत्थ किं तुमं निमित्तं ति ।
 सम्बहा मए कओ एस दोषो त्ति । राइणा भणियं । देवि,
 सामत्थेण वियाणामि अइमिणं, जमणादी मंसारो कम्मवसगा
 य पाणिणो । देवी उण विसेसपरिक्खणमंगथा विथ मन्नेइ ।
 १० मए भणियं । अक्खउत्त, एवं । राइणा भणियं । देवि, कं
 विथ । साहिओ मए मरणववसायगुहदंसणाइओ नमोऽकार-
 लाइपक्खवमाणो परिकहिथवुत्तन्तो । 'अहो भयवओ माणा-
 इसओ' त्ति विन्दिओ राया । 'अहो असारया मंसारस्स,
 एइइमेत्तस्स वि दक्खउत्तस्स ईइसो विवाओ' त्ति संविग्गो
 ११ राया । भणियं च णेण । देवि, केदूरे इओ भयवं गुह त्ति ।
 मए भणियं । अक्खउत्त, इओ थोवन्तरे । राइणा भणियं ।
 ता^१ एहि, गच्छन्ह भयवन्तदंसणवडियाए । मए भणियं ।
 अक्खउत्त, अत्तमेयं ति । गओ मं घेत्तूण मह परिचणेण
 राया । दिट्ठो भयवं, वन्दिओ । हरिमिथमणेण, धम्मसाहिओ
 १० भयवया । भणियं च णेण । भयवं, साहिओ ममं भयवन्त-

दंशणादश्रो सयलवुत्तन्नो चैव देवीए । जाश्रो य मे संताशो,
 'अश्रो एहमेत्तस्स वि दुक्कउत्तस्स ईदशो विवाश्रो' ति ।
 अण्येयदुक्कउत्तसमन्निश्रो 'य अहयं । ता न-याणामो, किमेत्थ
 कायव्वं ति । भयवया भणियं । महाराय सुण, जमेत्थ
 कायव्वं । राइणा भणियं । आणवेउ भयवं । भयवया
 भणियं । सुप्पणिहाणं वट्टमाणसयलसावज्जजोयविरमणं संवि-
 ग्गयाए अईयपडिक्ककणं अच्चन्तमणियाणमणागथपच्चत्ताणं
 ति । एवं च कए समाणे मच्चन्तकुसलासयभावेण महामेह-
 बुद्धिहयाणि विय खुइज्जलणुदित्तथाइं^१ पसमन्ति दुक्कडाइं ।
 तश्रो वित्थरइं^२ कुसलासश्रो, उल्लसद जीववीरिथं^३, विसुज्झए ।
 अन्नरप्पा, परिणमद अप्पमाश्रो, नियत्तए मिच्छावियप्पणं,
 अवेइ कम्माणवन्धो, खिज्जइ भवसंततो, पाविज्जइ परमपथं ।
 तत्थ उण सव्वकाळं न होन्ति दुक्कउजोया, अच्चन्तिथं च
 निहवमसुहं । ता इमं कायव्वं । राइणा भणियं । भयवं,
 एवमेयं, अणुग्गिहीश्रो अहं भयवया, कुसलजोएण करेमि ।
 भयवश्रो आणं ति । भणिकुण पुल्लइया अहं भणिया य ।
 देवि, दुक्कइ भयवन्ततुल्लो धम्मसारहो । उवाएश्रो य सव्वहा
 धम्मो, सव्वमज्जं संकिलेसकारणं । न होइ धम्मो गुहमन्नरेण,
 ता संपाडेमि भयवश्रो आणं ति । मए भणियं । अज्जउत्त,
 जुत्तमेयं । तश्रो दवाविथं राइणा महादाणं, काराविथा ।

अट्टाहिया महिमा, सम्पाणिथा पडरजणवया, ठाविओ रज्जे
 सुरसुन्दरो नाम^१ जेडुपुत्तो । तओ अण्णेषामनामसुपरि-
 यरिओ^२ सह मए सयलन्तेउरेण य सुगिहीयनामधेयगुह-
 समीवे सुत्तभणिएण विहिणा पवडुमाणेणं सुहपरिणामेणं
 ४ पव्वइओ राया । ता एवं, वच्चे, थेवेण कम्पुणा इयं 'मए
 पाविथं ति । अओ अवगच्छामि; थेवस्स अक्काण्णोइयस्स,
 वच्चे, एसो विवाओ, पल्लयस्स उ तिरियाइएसु^३ हवइ । एवं
 च कम्पपरिणइए समावड्ठियाए वि^४ अस्सा उदए 'पुव्वकडमेयं
 ति न संतप्पियव्वं जाणएण ॥

- १० एयमायल्लिऊण आविभूयससत्तदेसविरइपरिणामाए
 जंपियं रयणवईए । भयवइ, महन्तं दुक्कमणभूयं भयवईए ।
 अहवा ईइसो एस संसारो । सव्वहा कयत्या भयवई, जा
 समुत्तिष्ठा इमाओ 'किलेसजम्माओ । अहं पि धम्मा चेव,
 जीए मए तुमं दिट्ठा । न अण्णपुमानं चिन्तामणिरयण-
 १५ संपत्ती हवइ । ता आइसउ भयवई, जं मए कायव्वं ति ।
 तओ विद्याण्णिऊण तौए भावं साहिओ सावयधम्मा गणि-
 णीए । "एयमहं षएमि काउं" ति हरिबिया रयणवई ।
 नमोक्कारपुव्वयं सिद्धन्तविहाणेण गहिथाइं अणुव्वयगुणव्वय-
 सिक्खावथाइं । वन्दिथा गणिणी, पुच्छिया रयणवईए ।

१ F सुरसुन्दराधियाइं ।

४ D •बारहुं ।

१ D पुव्वकयदुक्कडमेयं ।

२ AF •परियउ, D पयउ । ३ AD झ ।

४ A समाव (sic). CE समावड्ठिय ।

५ D संकिनेस । ६ F इयं च वे कायव्वं ।

भयवद्, 'कीदृशो मन्त्र सरविशेषो' ति । पुष्कियाए जं तए
समाणत्तं "जारिसो परमानन्दजोए भक्तुणो हवद्" ति ता
कीदृशो अज्जउत्तस्स परमानन्दजोओ, किं सुयं कुओइ
अज्जउत्तेण वीयरायवयणं । गणिणीए भणियं । वक्के, एमहं
तस्सेमि ॥ एत्यन्तरंमि 'गुलुगुलियं गन्धहत्थिणा, समाहयं
संश्रामङ्गलत्तरं, पढियं च वन्दिणा ।

धम्मोदएण तं नत्थि जं न होइ ति 'सुन्दरं जोए ।

इय जाणिकण सुन्दरि संपद धम्मं दढं कुणस्स ॥

ढोइयाणि 'य से नन्दाभिहाणाए' भण्डारिणीए महा-
नाथगसंजुत्ताणि^१ कउयाणि, समागओ सिधकुसुमहत्यो^२
पुरोहिओ । भणियं च णेण । देवि, देवगुह्वन्दणसमओ
वट्टइ ति । हरिमिया रयणवई । चिन्तियं च णाए । न एत्य
संदेहो, अणकूलो सउणसंघाओ ति मम्ममायलियं वीयरग-
वयणं अज्जउत्तेण, पावियं पावियब्बं^३, उवलद्धो सिद्धिमग्गो ।
कहं च अज्जहा परमाणन्दसहो सुयदेवयाकप्पाए भयवईए^४
सुहाओ निस्तमइ । अमहियजायहरिमाए वन्दिता गणिणी,
भणिया य सविण्यं । भयवद्, किं कप्पइ एत्य भयवईए
रयणीए चिट्ठिउं, न हि^५ । गणिणीए भणियं । धम्मभौले,

१ D गुल०, A गुलुगुलियं । २ A एत्य जोयंमि F एत्य इह जोए ।

३ CE om. ४ A चंदार । ५ CE om., A महानाथगसंजुयाणि केल-

याणि । ६ DF add अण्णत्तपुब्बं अण्णत्तियसुद्धं, F om. पावियब्बं ।

७ D ०ईण ।

८ D adds ति ।

जन्त्य तुमं, तत्त्य नत्त्य विरोहो । तद्वावि गच्छामि ताव
 संपथं । अदूरे चेव अन्धाण पडिस्तुओ । ता पुणो आगमि-
 स्सामि त्ति । रथणवईए भणियं । भयवद्, अणुगहो ।
 वन्दिऊण^१ममुज्झुट्ठिया गणिणी । अणुव्वदथा य णाए । वन्दि-
 ५ ऊण य मियत्ता उच्चियदेसाओ ।^२ कयं पओसकरणिज्जं ।
 नमोक्कारपराए य अद्दगया रथणौ । पद्दाए य आउक्खिऊण
 समुरमणुक्काया य णेण गथा गणिणौममौवं । ^३वन्दिथा
 गणिणी । ^४सुआ धम्मदेसणा । ^५समागया मगिहं । बीथ-
 दिथहे धम्माणुरायओ मगिहत्थियाए चेव समागया
 १० गणिणौ । एवं पइदिणं गणिणीपज्जुवामणपराए अद्दक्कन्ता
 चत्तारि दिवसा । समागओ पञ्चमे दिणे कुमारो । निवे-
 दओ चन्दसुन्दरौए गणिणौममौवमंठियाए रथणवईए, जद्दा
 देवि, न अन्नहा भयवईवयणं ति; समागओ ते वियथा-
 णन्दओ^६ । एयमायसिऊण परितुट्ठा रथणवई । दिशं तौए
 १५ परिओसियं ॥

एत्थन्तरंमि कुमारो वि सह विग्गहेण दट्ठूण नरवई
 साहिऊण विग्गहवुत्तन्नं राइणो सबुक्कमाणं मक्काणिओ जेण
 समागओ रथणवद्दसमौवं । दट्ठूण य 'कहं कयत्था चेव देवौ
 संगथा गणिणौए' त्ति हरिसिओ चित्तेणं । वन्दिथा जेण

१ CE समुज्झुट्ठिया ॥

२ F adds समागत पञ्चमो ।

३ DF insert वन्दिथा परममुरवो पुणो ।

४ F adds अन्नाहारिया चार ।

५ F adds उच्चियममण ।

गणिणी । धम्मसाहिओ गणिणीए । भणियं कुमारेण ।
 भयवद्, पेक्ख मम पुणोदयं, जेण पडिबोहिओ अहं भय-
 वया सुगिहोयनामधेएण गुहणा बोधदिययभूया य मे तए
 देवि त्ति ; दिट्ठा य भवसयदुल्लहदंसणा^१ भयवद् । गणिणीए
 भणियं । कुमार, नत्थि असण्णं कुसलाणुबन्धिपुणोदयस्स । ५
 एएण पाणिणो पावन्ति सुहपरंपराए सुत्तिमुहं पि, किमङ्ग
 पुण अक्खं । कुमारेण भणियं । एवमेयं । जइ वि पुणपाव-
 खाएण सुत्तो, तस्मावि तस्स कुसलाणुबन्धिपुणमेव कारणं ।
 न कुसलाणुबन्धिविवागमन्तरेण तारिखा भावा सत्थन्ति,
 जारिसेसु पुणपावखयनिमित्तकुसलजोयाराहणं ति । गणि- १०
 णीए भणियं । साज्ज, सत्थमवधारियं कुमारेण । अहवा न
 एत्थ अण्णरौयं । निमित्तमेतं चेव देसणा तत्तोवल्लभे
 कुसलाणं । एवं धम्मकहावावारेण कंचि वेस्सं गमेज्जण गया
 गणिणी पडिस्सयं । अलोक्कधम्मसंपत्तौए परितुट्ठं मिज्जणयं ।
 सुत्तुत्तरकालं च साहिओ परोप्परमि[नि]हिं धम्मवुत्तन्तो । १५
 गयाहं गणिणीसमीवं, सुया धम्मदेसणा । समागयाणि उच्चि-
 समएण । एवं च परदिणं धम्मजोगाराहणपराण अहक्कन्तो
 कोइ कास्सो । भावियाणि धम्मे । कासल्लमेवेव समुप्पसो
 रयक्कवीए पुत्तो । नत्तयमुहदंसणकयत्यत्तणेणं च कुमारं
 रज्जे अहिबिद्धिं पम्पइओ मेत्तौवन्तो । कुमारे वि जाओ १०

हाराचो न्ति । तस्स य भयगुण्यहावेण अपुरत्तं सामन्त-
मण्डलं रहियं कष्टएहिं अलं कियं रज्जगणेहिं समद्वारिधिं
लब्धीए निचपमुदयजणं सुट्ठियाए तिवग्गणीईए^१ सयसजण-
पसंसणिज्जं देवगुहपक्खुवासणपरयाए रज्जमणुपालेनस्स अह-
५ क्कन्तो कोइ कालो ॥

अथथा समागचो जलयकालो, ओत्यरियमम्बरं जल-
हरेहिं, पवाहया कलम्बवाया, विथम्भिओ गज्जियरवो,
उल्लसिया वलायपन्ती, विप्फुरिया विक्खुलेहा, हरिस्सिया
१० वप्पीहया, जायं पवरिसणं, पणस्सिया सिहण्डिणो, पण्डा
रायहंसा, २पम्वालिया वसुमई, भरिया कुसारा, पर्वन्तो
ददुररवो, उम्भिसा कन्दसा, उल्लण्डियाओ पडियजायाओ,
निम्बुयं गोमाहिस्सकं । पवकुमाणुवन्धे य जलयकाले सर-
सरियापूरदंसणत्थं समं अहासम्भियपरियणेण निग्गचो
राया । दिट्ठा सरिया कट्ठतणकल्लिण पुरिया जलोहेण
१५ वित्थरन्ती सल्लओ, निवाडयन्ती कूलाणि, त्रिणासयन्ती
आरामे, कलुसयन्ती अप्पाणयं, संगया कूरजलयरेहिं,
रहिया वज्जजणसेवणिज्जेण जलेण, अहिट्ठिया कल्लोलेहिं,
वज्जिया मज्जायाए, अस्सन्तभीसणेण महावत्तसंघाएणं वाहाह-
भयजणंणि न्ति । तं च कंचि वेसं ३पुल्लहय पविट्ठो
२० नवरिं राण ॥ अरक्कन्ता कइइ दियहा । सरयसमए चाव-

१ D ०. गि० ।

२ D ४०, A कप्पहयाव ।

३ D पचा, CE add कूरयं कोरकाहिं । ४ A पुल्लहय ।

परिवाहणनिमित्तं बाह्य्यालिं गच्छमाणेण पुणो पथदभाव-
 ट्ठिया संगथा सच्छोदण वज्जिया कूरजलयरेहिं विभिद्ध-
 जणोवभोयसंपाथणसमत्था 'स चेव दिट्ठं ति । तं च दट्ठूण
 सुमरिषपुब्बवुत्तन्तस्स राहणो तद्वाक्यपरिणदवसेणं ससु-
 प्पन्नो संवेत्तो । चिन्तियं च णेण । अहो णु खलु असारो ५
 वज्जरिद्धिवित्थरो, सपरावगारन्नो य परमत्थेण । एसेव
 सरिया एत्थं निदंसणं ति । जहा इमा वित्थरन्तो सब्बन्नो
 अप्पपरावगारिणी पुब्बोवल्लद्धवुत्तन्तेण, तद्वा पुरिसो वि
 वित्थरन्तो वज्जवित्थरेण; सो खलु महारन्नपरिगहयाए
 निंवाडेइ सुहभावकूलाणि, विणासेइ धम्मचरणारामे, कलुसेइ १०
 कम्पुणा अप्पाणयं, संजुक्खए कूरसत्तेहिं, विउक्खए निरौह-
 साज्जजणेण, सेविक्खए उम्मायकल्लोलेहिं, वज्जिक्खए किच्च-
 मक्खायाए । एवं च महामोहावत्तमज्जवत्तौ निरत्थियाए
 असोपुरिसियाए अविद्यारिज्जण परमत्थं, अणालोचिज्जण
 आयदं, अपेक्खिज्जण तस्स भङ्गुरत्तं, माइन्दयाल्लविश्वमे १५
 तमिं^१ असइ पत्ते वि ^२अपरिचिए अवयारए नियमेण
 अच्चन्तगिद्धो सपरावयारए ति । रद्धिन्नो य णेणं, जहा
 इमौ सरिया पथदभावे वट्ठमाणौ सोहणा, तद्वा पुरिसो वि
 विक्खमाणे विवेए निरत्थयपरिकिल्लेसरद्धिन्नो संगन्नो सुद्धा-
 सण्ण वज्जिन्नो पावमिक्केहिं जीवल्लोन्नोवयारोवभोयसंपाथण- २०

- समत्यो हवद्, अविज्जमाणे अवायगमणपडिबन्धे वण्णविहव-
वित्थरभावो उण विवेदणो वि महन्तं परलोचनरायं
निबन्धणं मिच्छादिमाणस्स उच्छायणं चित्तनिष्कुर्रिए संपायणं
परिकल्लेसाण पणासणं नाणपरिणरिए वेरियं संतोसामणस्स
५ बन्धवं असम्भवसायाणं अयाणयं वियम्भसुहस्स वियाणयं कवड-
नौरिएणं वस्मियं कुसलजोएण संगयं पावाणुमरिए । तद्वा जद्द वि
केमिंसि दब्बोवयारसंपायणसमत्यमेयं, तद्वा वि 'इत्तरोः तन्नो
न अस्सपीडाए विणा परमत्यन्नो सो वि संभवद् । पद्वाणो
य भावोवयारो न-यापरिचत्तारम्भपरिग्गहो मव्वहा तं संपा-
१० डेद् । जुत्तं च मणयभावे तस्स संपायणं, किमञ्जेण निर-
त्यएणं ति । चिन्तयन्तस्स समुप्पन्नो मयलदत्तविउड्डणेक्कप-
चलो कुसलपरिणामो । पवड्डमाणसुहपरिणामो य निघत्तो
राया । छाहिन्नो जेण एम वड्डरो रयणवईमहिआण
मन्तीणं । भणियं च णेहिं । देव, एवमेयं, न अस्सह त्त ।
१५ करेउ समीहिं देवो । अलं एत्थ काल्लकेवेण । अदक्खला
जीवलोयठिई, सुउत्तमेत्तं पि 'य तं पसंसिक्खणं तं परमत्य-
साहणपराणं । तन्नो 'किच्चमेय' ति चिन्तिऊण राइणा
दवाविद्यमाओमणापुव्वयं मद्दादाण, काराविद्या मव्वाययणेसु'
पूया, मव्वाणिद्याओ पयाओ, निवेमिओ रज्जं धिइवओ ॥

५ F इयद्दो, CE इतरोयच्चं, D इयत्तरो, F om. तन्नो ।

१० D om.

१५ AD मव्वाययणेसु ।

तत्रो य पञ्चनिपुरिसेहिंतो कासिद्याविसयसंठियं विद्या-
 णिज्जण भयवन्तं विजयधम्मायरियं पहाणसामन्तामससंगओ
 समं रथणवर्हए पयट्ठो गुहसमीवं राया । पत्तो^१ कालकमेण ।
 दिट्ठो वाणारसोनयरिसंठिओ भयवं विजयधम्मा । वन्दिओ
 पट्ठवचणकमखेणं । धम्मसाहिओ गुहणा, पुच्छिओ आग- ५
 मणपओयणं । साहिंयं राइणा । परितुट्ठो^१ गुह, उववूहिओ
 य णेण । तत्रो पसत्येण तिद्धिकरणमुज्जंतजोएण वाणारसो-
 नयरिसामिणा संपाडियमहादब्बोवयारो समं पुब्बभणिय-
 परिणयेणं महाविभूर्हए विसुज्जमाणेण परिणामेणं संजाय-
 चरणपरिणामो पव्वइओ राया ॥ १०

अइक्कन्तो कोइ कालो । अहिंयियं सुत्तं, अभयतो
 किरियाकलावो । उचियसमए य जाया से इक्का 'पव-
 व्जामि अहयं एगलविहारपडिमं' । पुच्छिओ गुह, अणु-
 आओ य णेणं । ^१कया सत्ताइतुलणा । निब्बूढेण पवओ
 सिद्धन्तविहिणा एगलविहारपडिमं ति । निरइयारकप्पेण १५
 य विहरमाणस्स अइक्कन्तो कोइ कालो ॥

अजया य गओ कोल्लामसज्जिबेसं ठिओ य तत्य^१ पडि-
 माए । दिट्ठो मज्जयपत्थिएणं वाणमंतरेण । जाओ से कोवो ।

१ A adds च ।

१ D has instead of these words, F after them तउ य निष्ठाउ । छ । सुत्तेषं अत्तेषं गतेषेमेतपजेच न etc. (see the two verses near the end of the seventh Bhava) काज्ज एवमारहिं सत्तुसचं ।

१ F विवित्तयस्से पडिमाए अ एतन्तरंमि ।

- चिन्तियं च ज्ञेयं । पेच्छ सो पावो पावपरिणईए कौदसो
 जाओ ति । वावाएमि संपयं, एसो य एत्युवाओ । एवं सेव
 संठियस्स सुएमि उवरिं महामहन्ति^१ सिं ति । तीए
 संवुत्थियज्जुवज्जो वज्जपहारभिओ विथ गिरौ सयसिद्धरो
 ४ गमिस्सुद । वावाइए य एयंमि कयत्थो अहं, सफसं विज्जा-
 वसं । ता खड्डं समीहियं करेमि ति । चिन्तिऊण अदरो-
 इण्णसंगणं अदूरदेसवत्तिगिरिवराओ ^१गहिया महा-
 सिंहा, उप्पइऊण दूरममरं भयवओ उवरि मुक्का य ज्ञेय ।
 पौडिओ तीए भयवं काएण, न उण भावेण । निरुविओ
 १० वाणमंतरेण । जाव 'न वावाइओ' ति, खुविओ वाणमंतरो ।
 चिन्तियं च ज्ञेय । अहो से महापावस्स सामत्थं, अहो
 जीवणसत्ती, अहो ममोवरि अवज्जा, अहो परलोथपक्खा-
 वाओ । ता तहा करेमि, जहा मब्बं ^१से अवेद । गहिया
 महत्तयरी सिंहा, विमुक्का । तहेव, पौडिओ तीए वि भयवं
 १५ काएण, न उण भावेण । निरुविओ वाणमंतरेण । जाव न
 वावाइओ ति । अज्जा विमुक्का^४, तीए वि न वावाइओ
 ति^५ । विसओ वाणमंतरो । चिन्तियं च ज्ञेय । न एस महा-
 पावो वावाइउं तीरइ । ता करेमि से धम्मन्तरायं । विउ-
 ज्जेमि खोए । कंचि गेह^६ सुसिऊण सुएमि एयसमौवे मोसं
 २० पयासेमि थ, खोए, जहा इमिणा महापाणेण इयमसुचिट्ठि

१ AE •सत्ती, F मत्तं ।

१ D adds विज्जावर्गं च ।

२ CE om. ४ F adds तत्तव ।

५ F adds एवं

ति । एवं च कए समाणे पाविस्सुद महापावो महद्^१ कय-
 त्थणं ति । चिन्तिऊण संपाडियमणेणं । साहियं दण्डवासि-
 चाणं । गया दण्डवासिया^२ । दिट्ठो णेहिं भयवं । जाओ
 तेसिं वियप्पो । अहो इमस्स पसन्ना सुत्तौ, तवसोसियं
 सरीरं, उवभोयरहिओ आगारो, अणाउसं चित्तं । ता कहं^३
 एस एवं^४ करिस्सुद । अहवा विचिन्ता गई कवडाण । ता
 ५ निरुवेसु ताव मोसं । निरुविओ^५ निचञ्चदेसे दिट्ठो य
 णेहिं । समुप्पन्ना सङ्गा । पुच्छिओ भयवं । जाव न^६ जंपद
 त्ति, ताडिओ एक्केण । तहावि न जंपद त्ति । कूरयाए
 हरिभिओ वाणमंतरो । बड्डं निरयाउयं^७ निकासियं रोह-
 १० ण्णाणाहिणिवेसेण । चिन्तियं दण्डवासिएहिं । किमन्हाण-
 मेइणा, राइणो साहेमो त्ति । साहियं वौससेणराइणो ।
 समागओ राया । दिट्ठो णेण भयवं, पच्चिम्मिओ य ।
 वन्दिओ परमभत्तौए । भणिया दण्डवासिया । भो भो न
 तुम्हेहिं भयवओ किंशि पडिक्कलमासेवियं ति । दण्डवासि-
 १५ एहिं भणियं । न किंशि तारिसं । राइणा भणियं । भो एस
 भयवं अन्हाण मामी महारायगुणचन्दो निरुवसगं भहिं
 पाखिऊण सयसमङ्गसाई संपत्तन्नाणओओ अपडिबड्डो सम्म-
 भावेसु विहियाणुडाणसंपावणपरो एगलविहारसेवणेण करेद

१ AD ०६, F ०तो. CE ०६ ।

२ F adds मुचिसमोवं ।

३ CEF करइस्सुद ।

४ A निरुवेसि; D om. the next three words

५ MSS. ०७ ।

६ F adds किंशि ।

७ A निक्का० ।

सकलं मण्यत्तणं ति । दण्डवासिएहिं भणियं । देव, धम्मो
 रहु एषो । १५ आमिओ तेहिं । रादणा भणियं । १६
 तुम्हाण एयं साहियं । दण्डवासिएहिं भणियं । देव,
 इहेव सो चिट्ठइ न्ति । रादणा भणियं । कहिं कहिं,
 १७ आणेह^१ सिग्घं । एयं भोजण अदंसणीभूओ वाणमंतरो ।
 न दिट्ठो दण्डवासिएहं, भणियं च लेहिं । देव, संपयं
 चेव दिट्ठो, इयाणिं न दीसइ न्ति । रादणा भणियं ।
 भो जइ एवं, ता अमाणसो सो भयवओ उवसग्गकागो
 भविस्सइ । ता अलं तेण किलिट्ठसत्तेण । निवेएह तुभो
 १८ अन्नेउराणं सयसजणवयस्स य, जइ 'समागओ भयवं
 तुम्हाण परमसामो, ठिओ उत्तमवए सुत्तिममो विथ
 धम्मो, पाव^२पसमणो दंसणेण, वन्दणिओ सयाणं, निबन्धणं
 परमनिब्बुदए महारायगुणचन्दोः ता एह, तं अत्तओ
 ऽणुगाहट्टाए^३ भत्तिविहवाणकवेणमुवयारेण वन्दइ न्ति । दण्ड-
 १९ वासिएहिं भणियं । जं देवो आणवेइ । गया दण्डवासिया ।
 निवेइयं रायसामणं अन्नेउरजणाणं । आणन्दिया एए,
 पयइ भयवन्तवन्दणवडियाए, पत्ता महाविष्णुएण । पूरओ
 भयवं वन्दिओ हरिसनिभरेहिं, यओ सन्तगुणदोवणाए^४ ।
 विन्दिथा तस्स दंसणेण ॥

१ DF add भजिजणः ।

२ F केवमिय, and om. ग्रंथं ।

३ AD ०हि ।

४ D ०सन्तो, CEF ०वासयो । ५ F ०ताए ।

६ D ०वाए ।

एत्यन्तरंमि निवेदयं राहणो सिखावडणानेग्वायमोह-
 पडिवुद्धेणं कट्टवाहेणं, जहा 'महाराय, एयस्स भयवओ सवरि
 केणावि गयणचारिणा विमुक्का महन्ती सिखा; 'न चालिओ
 भयवं तओ विभागाओ; तन्निवडणनिग्वायओ समागया
 ने सुच्छा; तओ परं न-याणामि, किं कयं तेण भयवओ; १
 एत्तिथं पुणो 'जाणामि, एयं पि सिखादयं तेणेव महा-
 पावकणेण सुक्कं' ति। एयं सोऊण उब्बिग्गा अन्नेउरजणा।
 'पौडिओ राया, भणियं च णेण। अहो महादुक्कमणुद्धयं
 भयवया, अहो किलिदुत्तणं खुडुजीवाणं, अहो विवेयसुजया,
 अहो जहन्नत्तणं, अहो निमंसया, अहो अलोदयत्तं, अहो १०
 गुणपओसो, अहो अकल्लाणभायणया, अहो कक्कपरिणाम-
 सामत्थं, जेण भयवओ वि परिचत्तसव्वमज्जस्स सव्वभावसम-
 भाववत्तिणो सवलजणोवयारनिरयस्स अपडिवड्डविहारिणो
 एवमुवसग्गकरणं ति। सव्वहा नत्थि नामाकरणिज्जं मोह-
 परतन्ताणं। एवं 'विलविऊण 'अहो भयवओ वि १५
 उवसग्गो' ति गहिओ महाओएण। तं च तहाविहं
 विथाणिऊण अभिप्पेयग्गाणसमत्तौए 'अणाढविऊणमकग्गाण

१ CEF add न चलिओ भयवं आयाओ जहा पडमं तहा वि तिणि वाराओ
 तहावि ।

२ F reads तहेमि चत्तपि सव्वं तेसव महापावेस ववसियं ति ।

३ F reads चत्तंतविसओ राया ।

४ F वड्ड रोदजय ।

५ AD चहाडिऊण ।

श्रोत्ररिक्तं कायचेदं भणियं भयवया । महाराय, अक्षमेत्य
 सोऽयं । सकथकथफलमेयं, केत्तियं वा इमं । अणादि-
 कथसंताणवसवत्तिणो जीवस्स दुक्खवो सेव संसारो ।

अञ्चं च सुणसु जीवा सकसपरिणामसो विचिन्ताइं ।

९. शारीरमाणसाहं दुक्खाइ भमन्ति भुञ्जन्ता ॥
 जेणेव उ संसारे जल्लजरा मरणरोगजणियाहं ।
 पियविरहपरमत्थणहीणजणोमाणणाहं च ॥
 तेणेव उ सम्पुरिसा किलेसवज्जलस्स भवसमुद्दस्स ।
 धणियं विरत्तभावा धम्मतरं^१ पवज्जन्ति ॥

१०. सम्पत्तमूलमन्नं महन्तसुयमाणवद्धन्ति^२ ।
 कट्ठकमाहं^३ वित्थियपवरतवचरित्तसाक्षाणं ॥
 सौलङ्गवरट्टारसमहस्सघणपत्तवहल्लहाइणं ।
 तियसिन्दमणयवज्जविहपायउहहरिद्धि^४सुसुमाणं ॥
 अम्भावाज्जप्पेहउत्तिहवमस्सयरहिचभुवणमहिणं ।
 ११. सुणिजणकमणिज्जेणं शिवसोत्तफलेण फलवन्तं ॥
 जिणजल्लयकेवलामलजलधारानिवहहरिमिन्नं ।
 विविहसुणिविहगसेवियमणुदियहमकिन्नसंताणं ॥
 ते^५ उण तियसविलासिणिमुहपक्कथभमरभावमणुहविडं ।
 धम्मतरं^६सुसुमभूयं पावन्ति फलं पि सुत्तिसुहं ॥

१ D नचंते, A वचं ।

२ A वत्थिय, CE वित्थिय ।

३ CE ते पुच ADF तेचउ ।

कावुरिसा चण बन्धवनेहृत्कयल्लक्ष्णिच्चवेहीण ।
 मूढा तुच्छाण कए दढं किलिस्सुग्नि भोयाण ॥
 नीयजणपज्जुवासणमणभिमयाणेयवेसकरणं च ।
 उभयसमरपवेसं नियबन्धवघायणं चवे ॥
 वित्थिस्सज्जहितरणं सभाविद्यमिन्नवच्चणं तह य ।
 तं नत्थि जं न बज्जसो करेन्ति विसयाहिलासेण ॥
 तह वि य पुब्बज्जियविविहकम्परिणामओ उ संपत्ती ।
 परिणामदारुणेहि वि न होइ भोएहि सव्वेहिं ॥
 पेच्चन्ता वि य धणियं विज्जुलयाडोवचच्चलं जीवं ।
 अथरामरं व सुणिज्जण तहवि अप्पाणयं मूढा ॥
 कामं विसयासेवणपमुहेहि सकम्पइत्तमूलाइं ।
 कल्लसेहि भिच्चिज्जणं फलाइ परिणामविरसाइं ॥
 निरयगमणाइयाइं मुच्चन्ता णेयभेयभिसाइं ।
 हिण्डन्ति अकयपुष्पा घोरे संसारकन्तारे ॥
 ता एवंविहक्खे संसारे पयइनिगुणे सोम ।
 कम्पवसयाणमेवंविहाइ को पुच्छए इहइं ॥
 निरएसु कम्पवसएण दारुणं सुणसु जं मए दुक्कं ।
 पत्तं अणन्तरुत्तो परिभमन्तेण संसारे ॥
 अपइट्ठाणे नरए तेत्तीमं सागराइ अणवरयं ।
 वज्जसिखापउमेसुं भिओ उप्पिण्णपउणेहिं ॥
 भौमन्तयंमि य तथा पक्को निरयग्गिसंपलित्तासु ।
 कम्हूसु य कुम्भोसु य लोहकवल्लीसु य घण्ठासु ॥

१०

१५

१०

- खेसेसु वि नरएसु पव्ययजन्तेहि करगएहिं च ।
 वहिओ णि मन्दभगो अणेहि य तिव्वसत्येहिं ॥
 भिओ खइओ य अहं अइरोइतिसुक्कवज्जतुण्डेहिं ।
 तत्तजुयरहवरेसु य भिन्नयो^१ वाहिओ वज्जसो ॥
 १ कप्पेज्जण य सइसा तिलं तिलं तत्थ निरयपालेहिं ।
 परहिंसादोसेणं कओ वलिं फुरफुरन्तो ऽहं ॥
 छत्तण्णज्जण य जौहं विरमं वोक्काविओ बला भौओ ।
 अल्लियवयणदोसेणं दुक्कत्तो कण्ठगयपाणो ॥
 अषिचक्कभिन्नदेहो वज्जसो परदव्वहरणदोसेणं ।
 १० विक्किन्तो केत्तूणं दिओ दिअं गिद्धवन्हेण ॥
 परदारगमणदोसेणं सिम्मलिं निरयजलणपज्जालियं ॥
 अवगूहावियपुव्वो जन्तेसु य ^२पाडिओ धणियं ॥
 वायसमुणहयठिक्काइएहिं करुणं समारउन्तो य ।
 खइओ वज्जएहिं दठं परिग्गहारभदोसेणं ॥
 ११ उल्लन्तिज्जण वज्जसो त्रिरसाइं खाविओ समंसाइ ।
^३मंसंमि लोलुयत्तणदोसेणं आमपक्काइं ॥
 तहं पाइओ रमन्तो तत्ताइं तउयतम्मभीसाइं ।
 मंडासधरियसुहो मज्जरमासज्जदोसेणं ॥
 तिरिणसु वि संसारे अमइं पत्ताइ तिव्वदुक्काइ ।
 वइवाइण^४नेल्लज्जणदहणरूपभेयभिन्नाइ ॥

१ CE explain भिन्नाः ।

२ CE दोडिआ, F^१ दोडिउ ।

३ F अइल्लदो समानितर्म्म तो चाम० ।

४ CE जिज्ज०

मणुएसु वि य मराहिव परवसदारिद्र्यपङ्गादीणि ।

एवं न किञ्चि एयं ति ययसु निष्कारणं शोधं ॥

रादणा भणियं । भयवं, असोयणिज्जो तुमं, कश्चो तए
सफ्फो मणयज्जो, पत्तं विवेयाउहं, निउत्तो ववसाओ, धिरी-
कश्चो अप्पा, विजिओ भावसत्तू, वसो कया तवधिरी, उज्झिओ ५
पमाओ, वोसियं भवगहणं, पत्तप्पाओ मोखो त्ति । सोय-
णिज्जो उण सो किलिठुसत्तो^१, जो भयवओ उवसग्गकारि
त्ति । भयवया भणियं । महराय, ईदसो एस संसारो;
ता किमअचिन्ताए, अप्पाणयं चिन्तेहि । रादणा भणियं ।
आदसउ भयवं, कस्स उण समीवे अहं मयससङ्गचायं^२ १०
करेमि । भयवया भणियं । भयवओ विजयधम्मगुरुणो त्ति ।
पडिस्सुयं रादणा^३, अणुचिद्धियं विहाणेण । विहरिओ भयवं ।
अदक्कणो कोद कालो ।

इओ य वाणमंतरस्स खीणप्पाए इहभवाउए उदयाभि-
सुहोदयं रिसिवहपरिणामसंचियं असुहकम्मं, समुप्पओ तिव्वो १५
वाही, उवहयाइ इन्दियाई, पणट्ठो नियसहावो, उदणा
असुहवेयणा । तओ ४य उवयरिक्खमाणो पडिड्ढोवक्कमैण
महाविवरीयथाए अहिययरमक्कन्दमाणो अइनिउणवेज्ज-

१ D • चिन्ती ।

२ F परिचायं ।

३ CEF add सयसंतेउरसमेरए अवेयसामंतपरिवारिएए मयया विभूरंए ।

४ A om.

वयणेण अप्सिद्धोवक्त्रेण विट्ठारविट्ठालणाद्^१कण्ठयसस्यो-
 यसंगञ्चो महामोहगमणेण परिचत्तकन्दसद्दो गमिज्ज कञ्चि
 कासं अदरोहज्झाणदोसेण मञ्चो समाणो समुप्पञ्चो महात-
 माहिजाणाए निरयपुडवीए तेत्तीससागरोवमाज नार-
 १ गत्ताए त्ति ।

भयवं पि विहरिज्जण विसुद्धविहारेण सेविज्जण^१परम-
 संजमं खविज्जण कप्परासिं काऊण भावमंलेहणं भाविज्जण
 भावणाञ्चो खामिज्जण मव्वजौवे गन्तूण पहाणचण्डिउसं
 वन्दिज्जण वीथरागे हम्भिज्जण चेट्ठाञ्चो काऊण महापयत्तं
 १० पवञ्चो पायवोवगमणं ति । अणुपासिज्जण तमेगन्तनिरुद्धारं
 वन्दिज्जमाणो मुणिगणेहिं पूरज्जमाणो सोएण उवगिज्ज-
 माणो अक्कराहिं युव्वमाणो देव^२संघाएण चरऊण देहं
 समुप्पञ्चो मव्वसिद्धे महाविमाणे तेत्तीससागरोवमाज
 देवत्ताए त्ति ॥

१४ + + + +

गुणचन्दवाणमंतरं जं भणियमिहासि तं गयमियाणि ।
 वोच्चासि जमिह सेसं गुक्वएसाणमारणं ॥

॥ समत्तो अट्टमभवो ॥

॥ नवमो भवो ॥

अथि इहेव जमुहीवे दीवे भारहे वासे उत्तुङ्गभवण-
संदहरविरहमगा माणिक्यसुत्ताहिरण्यधन्वाउलहन्दहृमगा
सुसन्निविद्धतिथ्यउल्लस्रदेवउलविहाराराममण्डिया उज्जेली
नाम नयरी ॥

जा तिलयकयच्छाया वियडुवेसाहिरामसुहकमला ।
पायारेण पिण व पिय व्व गाढं समवगूढा ॥
अधिरत्तणकुविण व दट्टुणं कहवि महियसोदला ।
फलिहारञ्जुनिबद्धा तिज्जयणरिद्धि व्व जा विहिणा ॥
सव्वो जौप्र सुखो सव्वो गुणरयणभूसिओ निच्चं ।
सव्वो सुवित्थयधणो सव्वो धम्मज्जुओ लोओ ॥ १०
रेहन्ति जौप्र सोमा सरेहि नलिणौवणेहि य मराहं ।
कमलेहि य नलिणौओ कमलाद य भमरवन्देहिं ॥
तौप्र य राया पण्यारिवन्दमामन्नसयलविहवो वि ।
नवरमसामन्नजसो नामेणं पुरिससौहो त्ति ॥
किन्ति व्व तस्स जाया निम्मलवंसुभवा ऽकलहा य । १५
सम्पक्कसुन्दरी सुन्दरि त्ति नामेण ससिवयणा ॥
धम्मत्य'भगपसरं तीए मह सोत्तमणुहवन्नस्स ।
पण्णयणकषाण्हं वोलीणो कोद कालो त्ति ॥

- इहो य सो महासिद्धिमहाविमाणवाधौ देवो अहाउय-
मणुपाखिऊण तओ चओ समानो समुण्णओ सुन्दरौए
कुष्मिंशि । दिट्ठो य तीए सुविण्णमि तीए चैव रयणीए
पहायसमयंमि पणासयन्तो तिमिरं मण्डयन्तो नहसिरिं
५ विबोहयन्तो कमलायरे पगासयन्तो जीवलोथं वन्दिअमाणो
लोएहिं युअमाणो रिसिगणेहिं उवगिअमाणो किअरेहिं
अग्निअमाणो लब्धीए अन्नपसन्नमण्डलो निबन्धणं सब्-
किरियाण चूडामणौ उदयधराहरस्स सब्बत्तमतेयराधौ
दिणयरो वयणेणमुयरं पविसमाणो न्ति । पासिऊण य
१० तं सुहविउद्धा^१ । सिट्ठो य तीए जहाविहिं दइयस्स ।
हरिसवसुअिअपुल्लएणं भणिया य तेणं । देवि, तेसोक्क-
विस्काओ ते पुत्तो भविस्सइ । तओ मा 'एवं' ति भन्तार-
वयणमहिणन्दिऊण हरिसिया चित्तेण । तओ विसेमओ
तिवग्गसंपायणरयाए संपाडियसयलमणोरहाए अभग्गमाणप-
१५ सरं पुल्लफलमणुवन्तीए पत्तो पसूइममओ । तओ पसत्ये
तिहिकरणमुज्जत्तजोए विणा परिकिसेणेण पसूया एसा ।
जाओ से दारओ । निवेइओ राइणो पुरिसमौहस्स हरिम-
निकाराए सिद्धिमइनामाए सुन्दरिचेडियाए ।^२परितुट्ठो
राथा । दिअं सिद्धिमईए पारिओमियं । भणिया य पडि-
२० हारौ, जहा समादससु णं मम वयणेण^३ जहासजिहिण

पडिहारे, जहा 'मोद्यावेह मम रज्जे कासपण्डापणोएण
सम्बन्धणाणि, द्वावेह घोसणापुम्बयं अणवेक्खियाणुक्खं
महादाणं, विमज्जावेह पडमरायपसुहाणं नरवईणं मम
पुत्तपडन्ति', निवेएह देवीपुत्तजम्भमुदयं पडराणं, कारवेह
अयासकणभूयं नयरमङ्गसवं, ति । समाहट्ठा य तौए जहाहट्ठं
पडिहारा । अणुचिट्ठियं रायसासणं पडिहारेहिं ।

१ कारावियं च तेहिं बज्जविहवरदूरं जणियनिग्घोसं ।

लौलाविलासविभ्रमं मगपणसन्तजुवहजणं ॥

वेत्तहसबाज्जं लहयाविलोलवसलसन्तज्जंकारं ।

हेलुक्खलन्तकरकमलधरियविमज्जवं रद्वन्तं ॥ १०

कप्पूरकुङ्कुमुप्पकूपकूपूरियमहङ्गणाभोयं ।

बहलमयणाहिकहमरुप्पन्तपडन्तमायरयं ॥

करकलियकणयसिङ्गयसलिलपहाहलसन्तसिक्कारं ।

मयवसं विमङ्गलुक्खलियगौयलयजणियजणहासं ॥

लौलासवविसमसलन्तललियपयरणरणन्तमज्जीरं । १५

चकमेहसाकलाबुल्लसन्तकलकिक्खिणिकलावं ॥

अज्जोअसमुक्खित्तुरीयदौसन्तयणयवित्यारं ।

हलहलयमिलियमायरयसोयद्वन्तसंसारं ॥

१ CE पुत्तजम्भोत्तिं F पुत्तजम्भुत्तिं ।

२ D adds ता ।

३ A om. all down to आचदिया पडरं.—CE करा० D सवं करहं कयं ।

४ DF तासपडियलया ।

५ DF सक्क०, CE, have only चवंते ।

६ D कलिया ।

७ One mora is wanting.

८ CF विसंभुत्तु० ।

द्वरियजणाणमणवरयचित्तखिप्पन्तमहरिहामरणं ।

विजियसुरलोचविहवं वद्धावणयं मणभिरामं ॥^१

आणन्दिया पडरजणवया । संपादियं वद्धावणादयं
उच्चियकरणिज्जं । एवं च पददिणं महन्तमाणन्दोक्कमणु-
५ हवन्तस्स ममदक्खिओ पठमो मासो । पदद्वाविंशं नामं
दारयस्स 'उच्चिओ एम एयस्स' त्ति कल्लिऊण सुमिणय-
दंसणेण पियामहसन्तियं ममरादसो त्ति ॥

एत्यन्तरंमि सो वि वाणमंतरजीवो नारओ तओ
नरथाओ उव्वट्ठिऊण नाणाविहतिरिएसु आहिण्डिऊण
१० पाविऊण दुक्कादं तहाकम्पपरिणइवसेण गोमाउअन्नाए
मरिऊण इमीए सेव नयरीए पाणवाडयंमि गण्ठिगाभिहा-
णस्स पाणस्स जस्सदेवाभिहाणाए भारियाए कुच्चिंमि
• समुप्पओ सुयत्ताए त्ति । जाओ कालक्कमेण । पदद्वाविंशं
से नामं गिरिसेणो त्ति । सो य कुकवो जडमई दक्खिओ
१५ दरिदो त्ति दुक्केण कालं गमेइ ॥

समरादसो य विमिदं पुण्णल्लमणुहवन्तो पुव्वभवसुकथ-
वासणागुणेण बालभावे वि अवालभावचरिओ मयससत्थ-
कल्लासंपत्तिसुन्दरं पत्तो कुमारभावं । पुव्वभवभासेण अणुरत्तो
सत्थेसु चित्ताए अहिणिवेसेण, उप्पेक्खए चित्तभावे,^२
२० निरुवेइ सक्क, चउइ तत्तजुत्तीए, भावए धमभावेण, वसुए

१ CE add अणुचिदियं रायलसच पठिहारिणि ।

२ CE चउरा and om. all down to एवं च । C भावेच ।

सद्धाए, पड्झए गोघरंमि, गच्छए संवेयं । एवं च ^१मत्थ-
संगयस्स तत्तभावणाणुसरणबलेणं जायं जाइसरणं । न विस्मायं
जणेण । तश्चो सो अन्नत्थयाए कुसलभावस्स^२ पहीणयाए
कम्मणो विमुद्धयाए नाणस्स हेययाए विमयाणं उवाएयथाए
पसमस्स अविज्झमाणयाए ^३दुक्खडाणं उक्खडयाए जीववौरियस्स ^४
आसन्नयाए सिद्धिसंपत्तोए न बज्जमन्नए रायल्लच्छिं, न उज्जश्चो
सरीरसक्कारे, न कीलए चित्तकौलाहिं, न सेवए गामधम्मे,
केवलं भवविरत्तचित्तो सुह^५झाणजोएणं कालं गमेइ त्ति ॥

तं च तद्वाविहं दट्ठूण समुप्पन्ना पुरिसमोहस्स^६ चिन्ता ।
अश्चो णु खलु एम कुमारो अणन्नमरिसे वि चित्ते सुन्दरो वि :
रूवेण पत्ते वि पढमजोव्वणे संगश्चो वि कल्लाहिं पेच्छन्तो वि
रायकन्नयाश्चो ^७निस्सवहश्चो वि देहेण जुत्तो वि इन्द्रियसिरीए
रहिश्चो वि मुण्णिदंसणेणं न छिप्पए ^८जोव्वणविद्यारेहिं, न
पेच्छए अट्ठच्छिपेच्छिण, न जंपए खलियवयणेहिं, न सेवए
मेयाइकल्लाश्चो, न बज्जमन्नए भूसणाइं, न घेप्पए मएण, न ^९
मुच्चए अज्जवथाए, न पत्थए विमयमोक्खं । ता किं पुण इमं
त्ति । पुससंभारजुत्तो य एसो, जेण दिट्ठो देवोए एयसंभव-
काळे पसत्थसुविणश्चो; गम्भसंगए एयंमि नत्थि जं मे न

१ A सच० ।

२ F जोयस्स ।

३ F पुज्जडु० ।

४ A भावया ।

५ F adds राइया ।

(६) D instead of निस्सवहश्चो the following passage : ताहिं च विहा-
वाइ सचं निस्सवहयपंचदियसरीरो F निस्सवहयपंचदियसरीरो । ७ A D जोयच० ।

संजायं । अत्रो भवियव्वमेयस्स महापहट्ठाए, पाविथव्वमेय-
 संबन्धेणमन्हेहिं पारत्तिथं । ता एस एत्युवात्रो । करेमि से
 दुक्कलियगोठिसंगए निष्साए कत्ताहिं विथक्खणे ररकौसासु
 आराहए परचित्तस्स अट्ठामिए मयणेण विसिट्ठकुलममुप्पमे
 १० पहाणमिन्ति । तत्रो तेषिं संभगौए संपाडिस्सइ मे परमपमोथं
 ति । चिन्तिऊण कया कुमारस्स दुक्कलियगोठौचूडामाणभूया
 मुत्तिमन्ता विथ मज्झमयणदोगुन्दुगार्द अमोयकामकुरल्लि-
 यङ्गयप्पमुहा पहाणमिन्ता । भणिया य राइणा । तहा
 तुम्हेहिं जइयव्वं, जहा कुमारो वि भिट्ठल्लोयमगं पवक्कइ ।
 १० तेहिं भणियं । जं देवो आणवेइ ।

अइक्कन्ता कइइ दिथहा । उव्वगथा वौमत्यथं । आठन्नो
 य णेहिं मज्झरोवक्खमेण कुमारो, गायन्ति मणहरं, पठन्ति
 १ गाहात्रो, पुष्कन्ति वौणापत्रोए, पसंसन्ति नाड्याइं, विथा-
 रेन्ति कामसत्थं, दंसेन्ति चित्ताइं, वणेन्ति सारममिज्जणयाइं,
 ११ निन्दन्ति चक्काइं, कुणन्ति इत्थिकइं, २ दंसेन्ति सरवराइं,
 कारेन्ति जल्लकौडं, ३ निवेसन्ति उज्जाणेसु, पसाहिन्ति सुन्दरं,
 कौल्लन्ति डौल्लाहिं, रएन्ति कुसुमसत्थरे, युणन्ति विषमबाणं
 ति । कुमारो उण पवड्डमाणसंवेत्रो 'अहो एएसिं मूढथा ।
 कइं पुण एए पडिबोहिथव्व'न्ति उवायचिन्तापरो उवरोह-

१ D चिंमारजाहाउ ।

२ D न्ते ।

३ F चक्कायाइ ।

४ D देसन्ति ।

५ D निवासन्ति, F निवसन्ति ।

सौज्याए पडिबूखमभणमाणो चिट्ठइ । एवं च अइकनो
कोइ कासो । तेसिं पडिबोहणत्थं तु किंचि नाडयपेच्छणाइ
अमुवगं कुमारेण, वड्डिया पीई, नीया य परमवीर्यत्थं ।

अकथा य 'एस एत्य विसयाहिओ उवाओ' ति मन्तिऊण
परोप्परं कओ असोएण कामसत्यपसङ्को । भणियं च णेण । ५
भो किंपरं पुण इमं कामसत्थं । कामङ्कुरेण भणियं । भो
किमेत्य पुच्छियव्वं; अविगलतिवग्गसाहणपरं ति । कामसत्य-
भणियपओयसुणो हि पुरिसस्स सदारचित्ताराहणसंरक्खणेण
सुद्धसुयभावओ विमुद्धदाणाइकिरियापसिद्धीए^१ य महन्तो
धमो । अणुरत्तदारासुद्धसुएहिंतो य तयाणुवन्धफलसारा १०
संपज्जन्ति अत्यकामा; विवज्जए उण तिण्हं पि विवज्जओ ।
जओ अणाराहणेण दारचित्तस्स न परमत्यओ संरक्खणं,
असंरक्खे य तस्स असुद्धसुयभावओ तेसिं 'निरयाइजोयणाए
विमुद्धदाणाइकिरियाभावओ' महन्तो अहमो, अणुरत्त-
दाराविमुद्धसुएहिंतो य पणस्सन्ति अत्यकामा, न य काम- १५
सत्यभणियपओयपरिआणरहिओ नियमेण सदारचित्तं
आराहेइ ति । एएण कारणेणं तिवग्गसाहणपरं कामसत्थं
ति । कलियङ्गएण भणियं । सोहणमिणं, न एत्य कोइ दोसो ।
एथं तु सोहणवरं, धमत्थाण साकल्लयानिदरिषणपरं^२ ति; न

१ 'A-E' •जोय य ।

१ CE चिरताए • F निररवाइजीयवेव ।

२ D adds च ।

३ CEF •हरिषणं ति ।

- जशो कामाभावे धसत्याणमन्नं फलं, न च निष्फलत्वे तेहिं
 पुरिषस्यथा । न च मोक्षफलसाहचरणेण सफला इमे, जशो
 असोदशो मोक्षो समाहिभावणान्नापगिरिफलो य । तन्वा
 धसत्याण साफल्यानिदरिषणपरमेयं ति । एवं चैव सोदण-
 ५ यरं । अशोएण भणियं । कुमारो एत्य पमाणं ति । कामकुरेण
 भणियं । सुदु पमाणं । सलियङ्गण भणियं । जर एवं, ता
 करेण पसायं कुमारो ; साहेउ, किमेत्य सोदणयरं ति ।
 कुमारेण भणियं । भो न तुभेहिं कुप्पियव्वं, भणामि अहमेत्य
 परमत्यं । सव्वेहिं भणियं । कुमार, अज्ञाणनासणे को कोवो ।
 १० ता करेण पसायं कुमारो, भणउ परमत्यं ति । कुमारेण
 भणियं । भो सुणह । कामसत्यं खु परमत्यओ करेणसुणेण-
 याणमज्ञाणपयासणपरं, जशो कामा असुन्दरा पयईए
 विवम्भणा जणाण विमोवमा परिभोए^१ वक्खसा कुचेट्ठियस्स ।
 एएहिं अहिङ्गया पाणिणो महामोहदोषेण न पेक्खन्ति
 १५ परमत्यं, न सुणन्ति विद्याविद्यादं, न विचारन्ति कज्जं, न
 चिन्तन्ति आयदं । जेण कामिणो सथा सुसएणु असुरनि-
 वन्धेणु कलमलभरिणु महिसायणकेणु चन्दकुन्देन्दोवरे-
 षिंतो वि अविचयर^२रकवुद्धीए अहिंसासादरेणसु असुरए
 विथ^३ गज्जसुयरा धणियं पयइन्ति ; जशो न पेक्खन्ति

१ A D पुरकोर ।

२ A -संदृष्टं, D sec. m. ।

३ F महा०, C सधेसा ।

परमत्यं । जश्चो यं दल्लहे मणुयज्जो लद्धे कम्मपरिणईए
 साहए सुद्धधम्मत्त चच्चले पयईए संसारवद्धणेसु निब्बाणवेरिएसु
 बालवज्जमएसु बृहयणगरहिएसु सज्जन्ति कामेसु ; अश्चो न
 सुणन्ति हियाहियाइं । जश्चो य अस्सन्तेसु वि इमेसु
 कामसंपाडणनिमित्तं निप्पसं उभयलोएसु कुणन्ति चित्त- ५
 चेद्वियं, खमन्ति अस्समाए, किलिस्सन्ति अतवं, थुण्णि
 अथोयव्वाइं, झायन्ति १अज्झादयव्वाइं ; अश्चो न वियारेन्ति
 कज्जं २ । जश्चो य उवहसन्ति सच्चं, कुणन्ति कन्दप्पं, निन्दन्ति
 गुह्यणं, चयन्ति कुसलमगं, हवन्ति ओहमणिज्जा, पावन्ति
 उन्मायं, निन्दिज्जन्ति लोएणं, गच्छन्ति नरएसु ; अश्चो न १०
 पेच्छन्ति आयइं । अस्सं च । इहलोए चेव कामा कारणं
 वल्लवन्धणाण, कुलहरं इस्साए, निवासो अणुवसमस्स, खेत्तं
 विमायभयाण ; अश्चो चेव निन्दिया धम्मसत्थेसु । एवंवद्विए
 समाणे निरुवेह मण्णत्थभावेण, कए ण कामसत्यं अविगलति-
 वग्गसाहणपरं ति । जं च भणियं 'कामसत्यभणियपप्पोयसुणो १५
 हि पुरिसस्स सयारचित्ताराहणसंरक्खणेण सुद्धसुयभावश्चो
 विसुद्धाणाइकिरियापसिद्धीए थ ३ मज्झन्तो धम्मो न्ति, एयं पि
 न जुत्तिसंगथं । जश्चो न कामसत्यभणियपप्पोयसू वि पुरिसो
 निथमेण सदारचित्ताराहणं करेति । ४ दीसन्ति खलु इमेसिं

१ C E सुणन्ति अथोयव्वाइं ।

२ C E चज्जमेयं ।

३ C D E F कज्जाकज्जं ।

४ MSS - बौय य ।

५ D F add जम्मा ।

पि वहिचरन्ता दारा । न-यासन्नपञ्चोयजणिओ तञ्चो.
 वहिचारो त्ति जुत्तमामङ्किउं, न जञ्चो एत्थ निच्छए पमाणं ।
 दीसइ य तप्पञ्चोयञ्चू एगदाराचित्ताराहणपरो वि अञ्चस्स
 तमणाराहयन्तो, अपञ्चोयञ्चू वि-याराहयन्तो त्ति । तन्हा जं
 ५ किञ्चि एयं । जं वेज्जगोदाहरणेण एत्थ 'जाइजुत्तिं भणन्ति.
 मा वि य पयइनिग्गुणत्तणेण कामीण जीवियत्थिणो खग्ग-
 सिरिच्छेयकिरियाविहाणजुत्तितुल्ल त्ति न वज्जमया बुद्धानं ।
 एवं सुद्धसुयभावो विसुद्धदाणाइकिरियापमिद्धी य वभिचा-
 रिणी दीसन्ति । कामसत्यपराणं पि सुया अकुलउत्तया
 १० पयईए भुयङ्गपाया चेद्धिणण । अणुरत्तदाराइं पि य निर-
 वेक्खाणि दाणाइकिरियासु, तुच्छयाणि पयईए, अहिंयं
 विवज्जयकारौणि । अञ्चो जं पि जंपियं 'अणुरत्तदारासुद्ध-
 सुएहिंतो य तथणुबद्धफलमारा संपज्जन्ति अत्यकाम' त्ति,
 तं पि य असमञ्जसमेव । एवं च ठिण समाणे जं पि भणियं
 १५ 'विवज्जए उण तिण्हं पि विवज्जञ्चो' त्ति इत्थेवमाइ, तं पि
 परिहरियमेव, वभिचारदोसेण समाणो खु एमो । इत्थं न
 हिं न कामसत्यभणियपञ्चोयञ्चुणो वि एमो न होइ । अञ्चो
 न तव्विवज्जयनिमित्तो खलु एमो, अत्रि य अकुमलाणुबन्धि-
 ककोदयनिमित्तो, विवज्जञ्चो वि य 'कुमलाणुबन्धिककोदय-

१ C. जाइइ, E. जीइइ Di marg. जात्यत्तर ।

२ A D F अङ्ग, A F-om य ।

निमित्तो ऽति निरत्ययं कामसत्त्वं । तद्वा जं च भण्यं 'एवं
 तु सोऽक्षययं, धकत्याण सफल्यानिद्विरिषणपरं कामसत्त्वं ति
 न जञ्चो कामाभावे धकत्याणमज्ञं फलं, न य निष्फलत्वे तेभिं
 पुरिषत्यया, न य मोक्षफलसाहगतेण सफला रमे, जञ्चो
 अलोऽञ्चो मोक्षो समाहिभावणाप्राणपगरिषफलो य' ऽति, ५
 एवं पुण अलोऽक्षययं । जञ्चो पामागह्यकण्डुयणपाया कामा
 विरसयरा अवसाणे भावन्धयारकारिणो असुहकसफलाभूया
 कश्च धकत्याण फलं ति, कश्च वा तद्वाविहाणं धकत्याण
 पुरिषत्यया, जे जणेति कामे नासेति उवसमं कुणन्ति
 अमित्तसंगमाणि अवणेति सञ्चवसायं संपाडयन्ति अणायद् १०
 'अवपूरन्ति सोयं विहेति लाघवाद्' ठावेति अप्यचयं
 हरन्ति अप्यमायप्पमाणे १ कारेन्ति अणुवाएयं ति । जं पि य
 'सरीरद्विद्वेष्टभावेण आहारसधमाणो' कामा' परिहरियञ्चा
 य एत्य दोष ऽति मोहदोषेण भणन्ति मन्दबुद्धिणो, तं पि
 न ज्ञ बुद्धजलमणोहरं । जञ्चो विणा वि एएहिं सुणियतत्ताणं १५
 पेण्णमाणाण जहाभावमेव बोदिविरत्ताण तीए सुद्धग्गणाण
 रिषीण दोसद् सरीरद्विद् ; सेवमाणाण वि य ते तज्जणि-
 यपावमोहेण अचन्तसेवणंपराण खयादिरोगभावञ्चो विणासो
 ऽति । ता कश्च ते सरीरद्विद्वेष्टयो, कश्च वा आहारसधमाणो

१ C E F चणचरंति ।

२ C E वं ।

३ A-F करेति ।

४ C E F ०२२८० ।

* Kāmasāstra, p. 25.

न्ति । न य एवसंगया दोषा अपरिचत्तेहिं एएहिं अभिज्ञ-
 मिबन्धनेण तीरन्ति परिहरिउं । न खलु मोक्षण मोहं
 कामाणमणवसमाईण य अन्नं निमित्तं ति चित्तेह चित्तेण ।
 एवंवड्डिए समाणे न हि 'हरिणा विज्जन्ति' जवा न पइ-
 १० 'रिज्जन्ति', एवमादि पइसणप्पायं कामसत्यवयणं* । तन्ना न
 कामफलाण धम्मत्याण पुरिसत्यया, अवि य मोक्षफलाणमेव ।
 न य अल्लोदओ मोक्षो ; जओ विविट्ठमुणिलोयल्लोदओ^१,
 रहिओ जज्झादएहिं, वज्जिओ आवाहाए, समत्तौ सम्मकज्जाणं,
 पगरिओ सुहत्तु । समाहिभावणाज्जाणदओ वि न हि न
 १० धम्मसङ्खा^२, अवि य ते सेव भावधम्मो । इयरो वि निरौहत्तु
 तप्फलो सेव हवइ, अज्झा 'गरहियाणि इट्ठपूयाणि' न्ति
 भाविद्यम्भं सत्यवयणं । न य कामा अणिन्दिया पयइन्ति ।
 पयईए पसिद्धा तिरियाणं मज्झुल्ला सङ्खेणं । 'ता किमेएहिं
 सत्येण । जं पि भणियं 'वालासंपओओ पराहौणो न्ति उवाचं
 १५ अवेत्तइ उवाचपडिवत्तौ य कामसत्याओ, तिरियाणं तु
 'अणिवारिया इत्थिजाई रिउकाले य निचमिया पविन्तौ
 अनुट्ठिपुम्मा य^३ न्ति, एयं पि मोहपिसुणयं ; जओ उवाएणा
 सेव न हवन्ति कामा असुन्दरा पयईए विउम्भला जज्झा
 विसोवमा परिभोए वज्झला कुप्पेड्डियत्त न्ति दंसियं मए ।

१ A adds न्ति । २ D adds मोक्षो । ३ A F भंभम्मा ।

४ D om. all down to हवन्ति कामा । ५ CE अवावरिया ।

* Kāmaśāstra, p. 25. † Ibidem, p. 16 f.

अश्रो अदत्तादाणगहणविमथसत्यकप्पं खु एयं ति । करेन्त-
सुणेन्तथाणमज्झानपयाणपरं कामसत्थं । भणियं च सुद्धचिन्तेहिं ।

तं नाम होइ सत्थं जं हियमत्थं जणस्स दंसेइ ।

जं पुण अहियं ति सथा तं नणु कत्तोच्चयं सत्थं ॥

अहिया तश्रो पवित्तो होइ अकज्जंमि मन्दुवुद्धोणं । ४

असुहोवएसक्खं जत्तेण तयं पयहियव्वं ॥

इहुरा पज्जलिश्रो ब्विय वम्महज्जलणो जणस्स हिययंमि ।

किं पुण अणत्थपण्डियकुक्कव्वहविहोमिश्रो सन्तो ॥

ता जं कामुहोरणसमत्थमेत्थं न तं बुद्धजणेण ।

सुमिणे वि जंपियव्वं पसंसियव्वं च दुव्वयणं ॥ १०

पसमाइभावजणयं हियमेगन्तेण सव्वसत्ताण ।

निजणेण जंपियव्वं पसंसियव्वं च सुविसुद्धं ॥

एवंवट्ठिए समाणे अलं दुव्वयणसंगयाए कामसत्थ-
चिन्ताए त्ति ।

एयं खोजणे विन्हिया असोयादौ । चिन्तियं च णेहिं । १५
अहो विवेगो कुमारस्स, अहो भावणा, अहो भवविराश्रो, अहो
कथञ्चुया । सव्वहा न ईइखो सुणिजणस्स वि परिणामो होइ,
किं तु कुडं जंपमाणो दूनेइ एस अणे त्ति । चिन्तिजण
जंपियं असोएण । कुमार, एवमेयं, किं तु सव्वमेव लोथ-
मग्गाइयं जंपियं कुमारेण । ता अलमिमीए अइपरमत्थ- १०
चिन्ताए । न, अणासेविए लोथमग्गे इमीए वि अहिगारो

त्ति । ता लोचमगं पडुच्च किंपरं पुण कामसत्यं ति साहेउ
कुमारो । कामकुरेण भणियं । सोहणं भणियं असोएण । ललि-
यङ्गएण भणियं । न असोओ असोहणं भणितं जाणइ । कुमा-
रेण भणियं । भइ, अपरमत्यपेच्छो पाएण लोओ भिन्नइ
५ य । ता न तंमगेण इमस्स अहं किंपि परयं अवेमि । सम्भइ
कन्दप्पियाण वालाण^१मविणोयविणोयपायं णयं ; जओ काम-
सुहाइं पि कम्मपरिणामनिवन्धणाइं जीवाणं, तिउणे य तंमि
न परमत्येण इमिणा पओयणं ति । उत्तरपयाणामामत्येण
'एवमेयं' ति अभुवगयं असोआईहिं ।

१० अइक्कन्ता कइइ दियहा । आलोचियमणेहिं । तवस्सि-
प्पाओ कुमारो, कहं अन्हारिसेहिं तिसएसु पयहाविउं
तीरइ । तहावि अत्थि एक्को उवाओ । उवरोहमौलो खु
एसो. पडिवक्का य अन्हे इमेण मित्ता । ता अवसत्यंन्ह एयं
कलत्तसंगहमन्तरेण, कयाइ संपाडेइ अन्हाणं समौहियं ति ।

१५ ठविऊण सिद्धन्तं समागए अवसरे भणियं असोएण । भो
कुमार, पुच्छामि अहं भवन्तं, किमेत्य जीवलोए सुपुरिसेण
मिन्निवच्छलेण होयस्सं किं वा नहि । कुमारेण भणियं । भो
साऊ पुच्छियं, साहेमि भवओ^२ । एत्थ खलु तिविहो मित्तो
इवइ । तं जहा । अहमो मज्झिमो उत्तिमो त्ति । जो^३ खलु
२० संजोइओ अप्पणा^४ दिस्सुमाणो अन्ताहिं^५ 'अणुयत्तिज्जमाओ

^१ C E om, मविणोय ।

^२ F adds सुवह अवहिया^१ ।

^३ A ख ।

^४ C E add हि ।

^५ A D अवव ।

त्वरिणं सेविज्जमाणो पददिणं लासिज्जमाणो जत्तेण विञ्चोदए
 वेज्जरंमि, नावेक्खर सुकयादं, न रक्खर वयण्णिज्जं, परिचयद
 वण्णं; एस एयारिसो अणुसमयसेविथपरिचार्इ नाम
 मज्झमिन्तो । जो उण अज्जकहंसि संगमो दिक्खमाणो
 प्रत्तबुद्धीए अणुयत्तिज्जमाणो अजत्तेण सेविज्जमाणो विभाए ५
 लासिज्जमाणो जसवादएसु तत्तणं न विसंवयद, विज्जरे
 नावेक्खर ईसि सुकयादं, रक्खर मणागं वयण्णिज्जं, परिचयद
 विक्खावपुप्पयं विलम्बेण; एस एयारिसो कणसेविथपरिचार्इ
 नाम मज्झममिन्तो । जो उण अजत्तेण^१ दिट्ठादट्ठो बज्जमअए
 सुकयं, उवगच्छए सेत्तिं, पयइए उवयारे, मोयावए दुहाओ, १०
 जणेर गोरेवं, वज्जेइ माणं, करेइ संपयं, विहेइ सोत्तं, न
 परिचयद आवयाए; एस एयारिसो 'जोसक्कारमेत्तेण'^२
 सेविथापरिचार्इ नाम उत्तिममिन्तो ति । एवंवट्ठिए
 समाणे सुपुरिसेणाओचिज्जण नियमरिणं सम्यहा उत्तिममित्त-
 वण्णसेण होयव्वं ति । कामकुरेण भणियं । भो को उण १५
 दहाचिप्पाओ । पयिइसेवेयं, जं जहज्जमज्झिमे चरज्ज
 उत्तिमो सेविज्जर । कुमारेण भणियं । नणु एवमेव एत्था-
 चिप्पाओ, जं जहज्जमज्झिमे चरज्ज उत्तिमो सेविज्जर ति ।
 लल्लिचण्णएण भणियं । भो न 'एयमुज्जवं, गमौरं खु एयं न

१ C E F^१ चत्तेयादि ।

२ A F ओका०, D ओका० ।

३ C E F^१ जाति ।

४ F ग्रंथं चरज्जवं ।

- विशेषम्नो अविवरितं जाणीयद् । ता विवरेहि संपथं, के उण
इमे तिषि मित्ता । कुमारेण भणियं । भो जद् नावगथं
तुम्हाणं, ता सुणह संपथं । एत्य खल्ल, परमत्यमित्ते पडुच्च
पसिणो उत्तरं च जुञ्जद् न्ति जंपियं मए । पसिद्धं तु सोदणं,
५ को वा सचेयणो तयत्थं न-याणद् । ता इमे मित्ता देह-
सयणधम्मा । तत्थ जहम्ममित्तो देहो, मज्झिममित्तो सयणो,
उत्तमो धम्मो न्ति । जेण देहो तद्वा तद्भवचरिज्जमाणो वि-
अणुसमयमेव दंसेद् विद्यारे, अहिचपस्कमंगयं अणुयत्तद् जरं,
चरिमावथाए य उज्जद् निरालम्भं ति; एस्स जहम्ममित्तो ।
- १० सयणो उण ममत्ताणुक्कवं करेद्, पडिममत्तं किलिखद्
गिखाणद् कज्जे, परिचयद् गयजौयमारं, सुमरद् य पत्यावेसु,
एस्स मज्झिममित्तो न्ति । धम्मो उण 'मंगम्नो जहाकहंणि
वच्छल्लो एगन्तेण अविशार्हं भएसु निव्वाहण मित्तयं ति; एस्स
उत्तमो । एवं च नाऊण अधुवे विमयमोक्के अमारो पयईए
- १५ मोहणे परमत्यस्स दाहणे विवाए^१ अवहौरिए धीरेहिं, पाविण
माणुसत्ते उत्तमे भवाण दुक्कहे भवाडवीए सुखेत्ते^२ गुण-
धंणास्स साहए^३ निव्वाणस्स उज्जिज्जण मोहं चिन्तिज्जायदं
अचिन्तिचिन्तामणिसन्निहे वीथरायप्पणौए उवादेए मिथसेण
४ होह वच्छल्लो सम्परिससेविण उत्तममित्ते धम्मे न्ति ॥ एत्थं

१ 'A' संमग्नो ।

२ D) F विवायकलिय ।

३ F adds दुक्कहे चउववाभित्तावा ।

४ A ने० ।

५ D F मोह. C चर E वेह ।

सुणमाणाण तद्वाभव्याए असोयारिण विविक्तयाए कक्षपरि-
 णामस्स कुमारसन्निहाणसामत्येण विमुद्धयाए जोयाण उक्कड-
 याए वीरियस्स वियन्निओ कुसलपरिणामो, वियलिओ
 किलिड्डकम्मराभी, अवगया मोहवासणा, तुहा असुहाणुवन्हा,
 जाओ कक्षगण्डिभेओ, खओवसममुवगयं मिच्छत्तं, 'आविहओ ५
 सक्कपरिणामो । तओ समुप्पन्नसंवेगेण जंपियं असोएण ।
 कुमार, एवमेयं, न एत्य संदेहो, सोहणं समादट्ठं कुमारेणं ।
 कामकुणेण भणियं । सोहणाओ वि सोहणं । अहवा इयमेव
 एक्कं सोहणं, नत्थि अन्नं सोहणं ति । खलियङ्गएण भणियं ।
 किं बज्जणा, अज्जाणनिहापसुत्ता पडिबोद्धिया अहे कुमारेण, १०
 दंसियादं हेओवादेयादं? । ता पयट्ठन्ह सहिए, संपाडेओ
 कुमारसासणं । असोएण भणियं । कुमार, साज्ज जंपियं
 खलियङ्गएण; ता समादसड कुमारो, जमन्हेहि काथव्वं ति ।
 कुमारेण भणियं । ओ संखेवओ ताव एयं । उज्झियव्वो
 विसयराओ, चिन्तियव्वं भवसङ्खं, वज्जियव्वो कुसंसग्गी, सेवि- १५
 यव्वो साज्जणो; तओ जहासत्तीए दाणसीलतवभावणापहाणेहिं
 होयव्वं ति । असोयारिहिं भणियं । साहु कुमार साज्ज,
 पडिवन्नमिणमन्हेहिं । कुमारेण भणियं । ओ धक्का रउ तुमो;
 पावियं तुम्हेहिं फलं मणुथजक्कस्स । तेहिं भणियं । कुमार
 साज्ज, एवमेयं; धक्का रउ अहे, न खलु अज्जाण कुमारदंसणं १०

संपञ्जद । एवं चाह्णिणन्दिऊण कुमारं संपूदया विसेसेण
कुमारेण उचियाए वेलाए गया सट्टाणाइं असोथाई । पारङ्गं
अहोचियमणुट्टाणमेएहिं । अदक्कन्ता कदद दियथा ॥

- एत्यन्तरंमि समागन्तो मज्झमन्तो, वियम्भिया वणसिरी,
५ मञ्जरिओ चूयनियरो, कुसुमिया तिलयाई, उल्लसिया अद-
मुत्तया, पवत्तो मलयाणिलो, मुदयं भमरजासं, पसरिओ
परञ्जयारवो ; जहिं च मम मित्तरज्जमिमं ति' उत्तुणो कथयेइ
वाल्लवुडुं पि मयणो, भिमिरमत्तुविगसेण विय वियमियक-
मल्लवथणा कमलिणी, मज्झसमागमसुहेण पणट्ठतमाओ जन्नि
१० जामिणीओ, उल्लच्छिदंसणपमत्ता विय तथा परिमन्थरगमणा
वासरा ; जहिं च अग्घए नवरङ्गयं, वज्जमया पमत्ता हवन्ति
डोलाओ, सेविज्जन्ति काणणाइं, मणहरो चन्दो, अहिमओ
गेयविही, 'वड्डन्ति पेरणाइं, पियाओ कामिणीओ ; जहिं च
विसेसुज्जलनेवक्काइं कीलन्ति तरुणवन्नाइं, भमन्ति महा-
१५ विभूर्देव देवयाण पि रहवरा, मयणवाहभएण विय सरणाइं
अस्सियन्ति पिययसेसु पियाओ ॥ एवंविहे य मज्झमण
रुइणो पुरिमसीहस्स नयरिच्छणदंसणनिमित्तं समागथा
नयरिमहत्तया । विज्जन्तो जेहिं राया । देव, देवे नरवदंमि
निज्जच्छणो नयरीए ; तथावि समागन्तो मज्झमन्तो न्ति
२० विविहचचरीदंसणेण देवपसायल्लसियाणं पथाणं ललाओ

वि गह्वरं कृष्णन्तरं करेड देवो नाथरायाणं ति । राहणा
 चिन्तियं । अहो सोहणसुवत्थियं, मयणमित्तो खु मज्झ-
 मन्नाओ । ता कुमारं एत्थ निउच्छामि, जेण तद्वा विचिन्त-
 संसारविचारदंशणेण संजायरसन्तरो संपाडेइ मे परिचणस्स
 य समीहिआहिअं^१ सोखं ति । चिन्तिऊण भणिया मह- ५
 न्तया । भो संपाडिया मम तुझेहिं वज्झसो नियविभूइ-
 दंशणेण निव्वुई, अहं पुण तुम्हाण कुमारदंशणेण अहिअं
 संपाडेमि । अस्सं च । संपयं कुमारो एत्थ कारणपुरिमो;
 ता तंमि सेव वज्झमाणो कायव्वो त्ति । महन्तएहिं भणियं ।
 जं देवो आणवेइ । अस्सं च । देवपसायाओ वि एसो महा- १०
 पसाओ जहिं कुमारदंशणं ति । निगया महन्तया । राहणां
 वि सहाविओ कुमारो, भणिओ य सवज्झमाणं । वच्छ, ठिई
 एसा इमीए मयरीए, जं मयणमज्झसवे द्दुव्वाओ मयरी-
 चचरीओ राहणा, दिट्ठाओ य मए अणेगसो । संपयं पुण
 अणुगन्तव्वो गृहसमणुगओ मग्गो त्ति तेणेव विहिणा तुमं १५
 पि पेच्छाहि । एवं च कए समाणे ममं परिचणस्स नाथर-
 याण य महन्तो पसाओ इवइ । कुमारेण भणियं । अं
 ताओ आणवेइ । तओ हरिषिओ राया, दिक्का समाणत्तो
 पडिहाराण । इरे भणइ मम वयणाओ नाणगयपसुहे २०
 पहासवचिवे, जहा नवरिच्छणचचरीदंशणसुहं संजत्तेइ २०

- रहवरादयं कुमारस्तु, मम वयणाचो नायरवादपरिचोम-
 निमित्तं राख्यपथवन्तिणा गन्तव्यमञ्ज षेण हणचचरोदंसण-
 निमित्तं' ति । 'जं देवो आणवेद नि' भण्डिजण
 'कुमारो अञ्ज हणचचरीओ 'पेक्किस्तुद, भवियव्वमन्नायं
 ५ पि 'कल्लाणेशं' ति हरिसियमणेहिं । तुरियतुरियं निवे-
 दया समणत्तो पडिहारेहिं । चहो भवियव्वमेत्य परमाण-
 न्देणं ति आणन्दिया सचिवा । भणियं च णेहिं । जं देवो
 आणवेद । तयणन्तरं च सज्जिओ रहवरो, कथा जन्तओया^१,
 निवेसियं आयवत्तं, दिक्काओ वेजयन्तीओ, निवडुं
 १० किङ्किणीजाकं, ^२निविट्ठादं रयणदामादं, 'ओलम्बिया सुत्ता-
 हारा, विरदयाओ मणितारयाओ', उवगप्पियं आसणं,
 लम्बिया चामरोजला^३ ॥ एत्यन्तरंमि इमं वदयरमवयण्णि-
 जण विसेसुज्जलनेवक्कादं महारिमं समागयादं 'पायमूलादं,
 कुकुमसोयभरिएहिं कच्चोलेहिं वमन्तनेवक्काधारी मण्डयन्तो
 १५ विय हणं मिलिओ भुयङ्गलोओ, विचिन्तजाकाकडा संग-
 एणं परिणयेणं पमोयवियमन्तलोयणं कुमारदंसणसुवत्तेक^४
 उवत्तिया रायउत्ता, धवलहरनिज्जुहएहिं कणादसयदंसणयं
 ओहसियथलनलिणसोहादं विजिगायवयककमसं ठियादं

१ DF सुत्तादं लक्ष्यं. A has जनेच instead of वेच. २ A परि. ।

३ AD कल्लाणम्. ४ A ओहा. ५ CE विवदार्, DF विवदार् ।

६ CE तुलं, DF उवत्तं, A उवत्तं. ७ A नाराड. .

८ DF रज्जुला. ९ CE पाद. १० DF लक्ष्यं ।

अन्तेउराहं । एत्यन्तरंमि पवत्तो नयरीए ऊसवो । निवेदय
 राहणो सच्चिवेहिं । देव, संपाडियं 'कुमारमन्त्रेण देव-
 सासणं; संपयं देवो पमाणं ति । 'हरिसिञ्चो राया ।
 भणिञ्चो य णेण कुमारो । वष्क, करेहि' महापुरिसकर-
 णिज्जं, वड्ढेहि ऊसवं नायरयाणं । कुमारेण भणियं । जं ५
 ताञ्चो आणवेद । 'पणमिऊण सह असोयादएहिं^१ पयट्ठो
 रहाहिमुहं अहिणन्दिक्कमाणो अन्तेउरेहिं पणमिज्जमाणो
 रायउत्तेहिं थुब्बमाणो भुयङ्गलोएण पुनइक्कमाणो 'पाथ-
 मूलेहिं पत्तो 'रहसमौव, आरूढो रहवरे, उवविट्ठो
 पहाणासणंमि । निवेसिया असोयाई 'जहाजोग्गजाणेसु । १०
 भणियं च णेण । अज्ज मारहि, सोएहि अहिमयदेसगमणं
 पइ तुरङ्गमे । जं देवो आणवेद न्ति भणिऊण सोदया
 तुरङ्गमा । एत्यन्तरंमि समुद्धादञ्चो जयजयारवो, पइयं
 गमणत्तरं, चलिया रायउत्ता, पणच्चियाइं 'पाथमूलाइं,
 उज्जसिया भुयङ्गा, खुहिञ्चो पेक्कयजणो, पवत्ता केली, १५
 वियन्निञ्चो कुकुमरञ्चो । एवं च महया विमहेण पेक्कमाणो
 मब्बमेथं संवेगभाविथमई समोदणो रायमगं कुमारो ।
 पवत्तो पेक्कउं चच्चरीञ्चो नाणाविहाञ्चो रिद्धिविसेससोचि-
 याञ्चो जुत्ता वियड्डुविन्निमेहिं तियसचच्चरीसमाञ्चो संगयाञ्चो

१ DF add सोज्जमिचं ।

२ A om.

३ CEF 'याईहि ।

४ CE पाइ० ।

५ DF रहवर० ।

६ A om. DF तहाजोग्गजाणेहिं ।

७ CE पाइ० ।

हरिषेण वज्रन्तेहिं विविहद्वरेहिं मणहराओ लोचसु 'संवेग-
जणसीओ बुहाण । पेच्छमाणो 'अहो मोहसामत्यं, अहो
अकज्जधीरया, अहो पमाथपेड्डियं, अहो अदौहदरिसिया,
अहो अणालोयगत्तं, अहो असुहभावणा, अहो अमिज्जजोओ,
५ अहो संसारविलसियं' ति चिन्तयन्तो पवड्डमाणेण संवेएण
वियारयन्तो कस्माद् भावयन्तो कुसलजोए विमुज्जमाणेण
नाणेण 'पुल्लदज्जमाणो चच्चरौहिं जणिन्तो तासि तोस
निहवयन्तो पेरणाद् 'देव पेच्छ एयं' ति भणिज्जमाणो
सारहिणा अद्दगओ कंसि भूमिभागं ।

- १० दिट्ठो य एण देवउलपीठियाए' अद्दबौहच्छदंसणो
असुदणा देहेण गलन्तभासुरवयणो मंकुचिएहिं हत्वेहिं
उत्सूणचलणजुयलो पणट्ठाए नासियाए विणिग्गयतम्भनयणो
परिगओ मच्छियाहिं महावाहिगहिओ कोइ पुरिसो त्ति ।
तं च दट्ठूण 'अहो कम्मपरिणद'त्ति करुणापवज्जहिथएण
१५ पडिबौहणनिमित्तं जणसमूहस्स भणिओ मारहौ । अज्ज
सारहि, अह किं पुण इमं पेरणं ति । तेण भणियं । देव,
न खलु एयं पेरणं, एमो खु वाहिगहिओ पुरिसो त्ति ।
कुमारेण भणियं । अज्ज, अह को उण इमो वाहौ । सार-
हिणा भणियं । देव, जो सुन्दरं पि सरीरं यथाखेण एयं
१० विणासेइ । कुमारेण भणियं । अज्ज, इट्ठो खु एसो अहिओ

१ ADF संवेगबौह ।

२ A पलो, CE पुलो ।

३ A adds संति ।

४ F adds नाम ।

कोयस्तु; ता कौस ताभो एवं ^१विसहद । सारहिणा
 भणियं । कुमार, अवण्णो एस तायस्तु । कुमारेण भणियं ।
 आ कहमवण्णो नाम । लोयपडिवोहणत्थं च मग्गियं ^२खम्मा ।
 'अरे रे दुट्ठवाहि, सुच्च सुच्च एत्थं, 'ठाहि वा जुण्णयण्णो'
 ति' भणमाणो उट्ठिओ रहवराओ, पयहो तस्स संसुहं ।
 'हा किमेत्थं' ति उवसन्ताओ चत्तरीओ, मिसिवा नाय-
 रया । पयंपिओ सारही । देव, न खलु वाही नाम कोद
 दुट्ठपुरिओ निग्गहारिओ नरवईण, अवि थ जीवाणमेव
 सकणपरिणामजणिओ मंकिलेसविसेओ । ता अण्णइ एयस्तु
 राइओ, साहारणो खु एसो सम्मजीवाण । कुमारेण
 भणियं । ^३ओ नायरया, किमेवमेत्थं । नायरएहिं भणियं ।
 देव, एवमेत्थं ^४ । कुमारेण भणियं । अज्ज सारहि, एएण
 गहिओ वि एसो चइऊण नियवसं अमणोरमाए एयमव-
 त्याए कौस एवं चिड्ड । सारहिणा भणियं । देव, ईइओ
 चेव एसो वाही; जेण एएण गहिणस्तु पणत्तुइ वसं, अओ- ^५
 हणा अवत्या, दुक्कपसं चेट्ठियं ति । कुमारेण भणियं ।
 अज्ज सारहि, कस्तु उण एसो न पइवइ । सारहिणा
 भणियं । देव, परमत्थेण धम्मपच्छेविणो अहसापच्छविर-
 चस्तु कस्तुइ महाभागस्तु । कुमारेण भणियं । अज्ज सारहि,
 अह एत्थं, ता को उअं इअ उवांओ । सारहिणा भणियं । ^६

१ D वि चरेत्त उचइ; F उविच विचइइ । २ ADF वाहि ।

३ D om. all down to चज्जसारहि । ४ A एवं ।

देव, खेतं वाहिणो ^१पाणिणो, परमत्येण नत्थि उवाचो
 मोत्तूषं धम्मतिगिच्छं । कुमारेण भणियं । भो नाचरचा,
 किमेवमेयं । नाचरएहिं भणियं । देव, एवमेयं^२ । कुमारेण
 भणियं । भो जइ एवं, ता सम्मसाहारणे एयंमि असोहणे
 ५ पयईए अवयारए एगन्तेण विज्जमाणोवाए अचिन्तिज्ज
 एयं अल्लमिभिणा नत्थिएण, ^३उवाए सेव खलु जुत्तो जत्तो
 ति । नाचरएहिं भणियं । देव, एवमेयं, तद्वावि लोषट्ठिई
 एसा; ता न जुत्तं देवत्तं सयत्तनाचरयाण पवत्ते मङ्गसवे
 अत्याणे रसभङ्गकरणं । सारहिणा भणियं । देव, जुत्तं
 १० भणियमेएहिं; ता विविचपेरणादं ताव पेक्खस देवो ति ।
 कुमारेण भणियं । अज्ज, एवं^४ । तन्नो पवत्ताओ चसरीओ,
 पेक्खमाणो य कुमारो गन्धो कंचि भूमिभागं ॥

दिट्ठं च णेण निचचरोवरिट्ठियं निचचं सम्मङ्गएसु
 अल्लमसिद्धिजगत्तं पणट्ठेहिं सिरोहहेहिं पगल्लमलोचयं कम्प-
 १५ माणेण देहेण वज्जियं दसणावलीए संगयं कासबावेहिं
 परिज्जयं परियजेण जरापरिणयं सेट्ठिमिज्जयं ति । तं च
 दंष्टूण 'अहो असारया संसारस्स'ति पवकुमाअसवेएण
 पडिबोद्धणनिमित्तमेव भणियो सारही । अज्ज सारहि, अह
 किं सुख इमं पेरणं ति । तेव भणियं । देव, न खलु एवं
 २० पेरणं, एयं खु जरापीडियं सेट्ठिमिज्जयं ति^५ । कुमारेण

^१ A om. ,

^२ A एवं ।

^३ CF एवोवाहे ।

^४ F adds चवच जइ तुअमवुपंथी ।

^५ D om. ति ।

भणियं । अज्ज, अहं का उण एसा जरा भणइ । सारहिणा
 भणियं । देव, जा अजिणं पि मरीरं कालेण^१ एवं करेइ ।
 कुमारेण भणियं । अज्ज दुट्ठा खु एसा अहिंया खोयस्सु;
 ता कौस ताओ एयं उवेखइ । सारहिणा भणियं । कुमार,
 अणायत्ता खु एसा तायस्सु । कुमारेण भणियं । आ कह- ५
 मणायत्ता नाम । जणपडिबोहणत्थं च मग्गिज्जण खम्भं 'आ
 पावे दुट्ठजरे, मुच्च मुच्च एयं सेट्ठिमिज्जणयं, इत्थिया तुमं,
 किमवरं भणियसि'त्ति भणमाणो समुट्ठिओ रइवराओ,
 पयट्ठो तयभिमुहं । 'हा किमेयमवरं' ति उवसन्ताओ
 चचरीओ, मिलिया पुणो^२ जणा । पभणिओ मारहिणा । १०
 देव, न हि जरा नाम काइ विग्गहवई इत्थिया, जा एव-
 सुवलम्भारिहा देवस्सु, किं तु सत्ताणमेवोरासियमरीराण^३
 कालवसेण^४ परिणई एसा । अओ न उवलम्भारिहा देवस्सु,
 साधारणा य एसा एएसिं देखौणं । कुमारेण भणियं ।
 भो भो नयरिजणा, किमेवमेयं ति । तेहिं भणियं । देव, १५
 न^५ संदेहो । कुमारेण भणियं । अज्ज सारहि, अओ परं
 अवगओ मए इमीए भावत्यो अवगणविहो य, ता भणांमि
 अज्जं नयरिजणं च । न कायवो खेओ, किं जुत्तमेयाए
 पणाखणीए पोइसस्सु अवचारिणीए धम्मत्थकामाण जणखीए

१ CE add वि ।

२ F वि जयवया ।

३ CE ०रीच, A ०रिचं ।

४ DF prefix चरीर ।

५ F adds रज ।

परिह्वस्त संवद्धणीए^१ ओहसणिज्जभावाण पव्वन्तीए वि
 मोत्तूण धम्मरमायणं इयमेवंविद्धं असमञ्जसं चेद्वियं ति ।
 एथं च सोऊण 'अहो कुमारस्स विवेओ, अहो परमत्थ-
 दरिसिया; न एत्थ किंचि अस्सारिमं, केवलं पव्वद्द महा
 ५ मोहो'त्ति चिन्तिऊण समं नयरिजणवएण मंविग्गो
 मारही । भणियं च णेण । देव, साऊ जंपियं देवेण ।
 तहावि अणादिभववत्था मोहवासणा न तीरेण चडुं ति ।
 कुमारेण भणियं । अज्ज, एवं ववत्थिए अलं मोहवासणाए ।
 दाहणविवाओ वाही रोद्दा य पावजरा, हवन्ति निचमेण
 १० किलेसावयाओ^२ पाणिणो; भणियमज्जेण, 'अत्थि य पडि
 वक्खो एयामि धम्मचरणं' ति । ता दिट्ठविवायाण वि न
 तंमि जत्तो ति अउव्वा मोहवासणा ॥

एत्यन्तरंमि दिट्ठो कुमारेण नाददूरेण नौयमाणो
 समारोविओ^३ जरखट्ठाए समोत्थओ जलवत्थेण उक्खित्तो
 १५ दौणपुरिमेहि मदुक्ककइवयवन्धुमंगओ^४ क्वमाणो इत्थि-
 याजणेण^५ अक्कन्दमाणाए पत्तौए पुनोदज्जमाणां जणेण
 पञ्चत्तसुवगओ दरिदपुरिमो ति । तं च दट्ठण जंपिय-
 मणेण^६ । अज्ज मारहि, अलं ताव मोहवासणाचिन्ताए;
 साहेहि मज्झ, किं पुण इमं पेरणं ति । मारहिणा

१० DE adds कुमादमणस । ० AF किलेसाउ । ३ D जरा० ।

४ AF नय० । ५ DE add चहिययर । ६ DE ०यं कुमांगे ।

चिन्तितं । अहो निव्ययकारणपरंपरा, अहो असारया
 संसारस्तु । ता किमेत्य साहेमि । न य न-थाण्ड इमं
 पवञ्चमेसो । अणभिजस्तु कश्चमीदसी वासो । अन्धारिष-
 जणविबोद्धणत्वं तु तज्जेमि एस एवं चेदुद । ता इमं एत्य
 पत्तयासं, साहेमि एयं जहद्विथं ति । चिन्तिऊण जंपियं ५
 सारहिणा । देव, न खलु एयं पेरणं, एसो खु मच्चुघत्तो^१
 पुरिसो न्ति । कुमारेण भणियं । अज्ज, अह को उण इमो
 मच्चू । सारहिणा भणियं । देव, जेण घत्तो पुरिसो बन्ध-
 वेहिं पि एवं परिच्छदयइ^२ । कुमारेण भणियं । अज्ज, दुट्ठो
 खु एसो अहिओ सोयस्तु ; ता कीम ताओ एयं न वहेद । १०
 सारहिणा भणियं । कुमार, अवण्णो एस तायस्तु । कुमारेण
 भणियं । आ कश्चमवण्णो नाम^३ तायस्तु । सोयपडिबोद्धणत्वं
 च मग्गियं खगं । 'अरे रे दुट्ठमच्चु ; सुच्च सुच्च एयं, ठाहि
 वा जुण्णासज्जो' न्ति भणमाणो उट्ठिओ रक्खवराओ, पयट्ठो
 तस्तु^४ संसुहं । भणिओ य सारहिणा । देव, न खलु मच्चू^५
 नाम कोइ दुट्ठपुरिसो निग्गहारिओ रारिण, अवि य
 जीवाणमेव सकसपरिणामजणिओ देहपरिचायधओ । ता
 अज्ज एयस्तु रायाणो, साहारणो खु एसो सब्बजीवाण ।
 कुमारेण भणियं । भो नाथरया, किमेवमेयं । नाथरएहिं
 भणियं । 'देव, एवं । कुमारेण भणियं । अज्ज सारहि, १०

- एएण चत्थं पि कीस एए बन्धवा एयं परिचयन्ति । सार-
हिणा भणियं । देव, 'किमेदणा संपयं, गच्छो खु एसो एत्थ
कारणभूओ' । कडेवरमिणं केवसं चिट्ठमाणमवगाराए^१ ।
कुमारेण भणियं । अज्ज सारहि, जइ एवं, ता कीस एए
५ बन्धवा विलवन्ति । सारहिणा भणियं । कुमार, पिओ खु
एसो एएहिं गच्छो दीइजत्ताए^२ अदंसणमियाणिं । एएण
सरिऊण सुकयाइं मोयभरपौडिया अचयन्ता^३ निहन्निउं
अविज्जमाणोवायन्तरा य एवं विलवन्ति । कुमारेण भणियं ।
अज्ज सारहि, जइ पिओ, कीस इमं नाणगच्छन्ति । सार-
१० हिणा भणियं । देव, असक्कमेयं; न कहेइ गच्छन्तो, नावे-
क्खए सिण्हेइ, न दीसइ अप्पणा, न नज्जए धामं, विचिन्ता
कक्खपरिणई, अणवट्ठया संजोयां, न ईइसो अणवन्थो; अओ
नाणगच्छन्ति । कुमारेण भणियं । अज्ज सारहि, जइ एवं,
ता निरत्यया तंमि पिई । सारहिणा भणियं । देव, परम-
१५ त्यओ एवं । कुमारेण भणियं । अज्ज सारहि, जइ एवं, ता
को उण इहोवाओ । सारहिणा भणियं । देव, ओमिगओ
उवाओ, न अण्णारिसेहिं नज्जइ । कुमारेण भणियं । भो
नाथरया, किमेवमेयं । नाथरएहिं भणियं । देव, एवं ।
कुमारेण भणियं । भो जइ एवं, ता सज्जसाक्षारणे एयंमि
२० असोइणे, पयईए अवधारए एगन्नेउ विज्जमाणोवाए

१ DF किमिदुवा, CE किं इमिवा ।

२ F कारवउरिची ।

३ MSS. •रात्र ।

४ AD •यत्ताए ।

५ CE •उन्ता ।

अचिन्तिऊण एयं अलमिमिणा नच्चिएण, एअोवाए चेव
खल, एस जुत्तो जत्तो त्ति । एयमायखिऊण संविग्गा
नाथरथा, पवन्ना केइ मग्गं, निबद्धाइं वोह्वीयाइं ।
अवेस्किऊण कुमारस्स महाणुभावं विन्धिया चित्तेण पडिवद्धा
कुमारे, उवरथा नच्चियव्वाअो, वावडा^१ साऊवाए, पयट्ठा ॥
जहोषिय करणिज्जं ॥

एत्यन्तरंमि देवसेणमाहणाअो इमं वदयरमायखिऊण
अहिययरभौएण राइणा कुमाराइवणनिमित्तं पेसिअो पडि-
हारो । समागअो एसो, भणियं च णेण । कुमार, महाराअो
आणवेइ, जहा कुमारेण भिग्घमागन्तव्वं ति । कुमारेण १०
भणियं । जं गुरू आणवेइ । भणिअो य मारही ; अज्ज
मारहि, नियत्तेहि रहवरं । जं कुमारो आणवेइ त्ति^२
नियत्तिअो मारहिणा रहवरो । गअो नरवइसमीवं । पण-
मिअो णेण राथा । उवविट्ठो तयन्तिए, भणिअो य णेण ।
कुमार, भणिस्सामि किचि अहं कुमारं ; ता अवस्समेव तं १५
कायव्वं कुमारेण । कुमारेण भणियं । ताथ, अलहण्णौयवयणा
गुरवो, न एवं सतन्त^३भारारोवणे कारणमवगच्छामि । अहंवा
किमेइणा, अमीमंसा गुरू ; सव्वहा जं तुभे आणवेइ । राइणा
भणियं । वज्ज, एरिसो चेव तुमं ति केवसं मम नेहो

^१ F adds कुमार पर ।

^२ DF add, भणियण ।

^३ AE ०भावा०, E ०भीरा० ।

अवरणम् । ता भणित्वा अवसरेण; संपद्यं करेहि उचियं
करणिज्जं । कुमारेण भणियं । जं गुरु आणवेदं ति ।
पणमिज्जणं सविण्यं निग्गञ्चो कुमारो, गञ्चो निययगंघं,
कथं उचियकरणिज्जं । अदक्कन्ता करदं दिवहा ॥

- ५ अक्षया सम असोयार्इहि^१ धम्मकहावावडस्स नियभवण-
सेविणो विसुद्धभावस्स समागञ्चो पडिहारो । भणियं च लेण ।
कुमार, महाराञ्चो आणवेद, जहा 'आगया एत्थं तुह
माउलसयासाञ्चो केणापि पञ्चोद्यणेण अभहिथा' महन्नया;
ता कुमारेण भिग्घमागन्तव्वं^२ ति । 'जं गुरु आणवेदं' ति
१० भणिज्जण उट्ठिञ्चो कुमारो, गञ्चो मह असोयार्इहिं राय-
समौवं । दिट्ठो राया । पणमिज्जण उवविट्ठो तथक्किण ।
भणिञ्चो य रादणा । वच्छ, पेमिया तुह मामएणं मक्षा-
रायखग्गसेणेणं सबड्डमाणं आसत्त^३ वेणिविसुद्धाञ्चो नियसु-
याञ्चो विवमवदकामलयाहिहाणाञ्चो जौवियाञ्चो वि इट्ठ-
१५ यरौञ्चो^४ मयंवरान्चो दवे कन्नयाञ्चो । एयाञ्चो य बड्डमाणेण
तस्स रादणो अणवत्तमाणेण^५ विमिट्ठलोयमग्गं अणुराएण
कन्नयाणं आणाए गुरुयणस्स अवस्स कुमारेण 'इट्ठत्यसंपत्तीए
आणन्दिथव्वाञ्चो । एवं च कए ममाणे तस्स रादणो विमि-
ट्ठलोयस्स कन्नयाणं गुरुमयणस्स य नियमेण निव्वुई मञ्जा-

१ A 'इयहि' ।

२ ACE चक्षयया, GE explain अभ्यधिकाः ।

३ A जेवि०, D वविमु० ।

४ DF add हि इति काजय । ५ D 'यन० ।

६ D चक्षिलसियइट्ठनम०, F अभिलसियात्थिम०, GE इट्ठम० ।

यद्^१ । एयमायस्यि चिन्तितं कुमारेण । अहो न सोह-
 मिणं । सुखहेयवो संजोगा, निमोयवयणं च एयं, अश-
 त्तिमो य पुब्बिं^२ । तं पि मक्के इमं चेव । अलङ्घणीया
 गुरवो, 'इदृत्यसंपत्तीए नियमेण निब्बुद' ति सोहणा य
 वाणो, न यावि भावमो गुरुआणापराण संजायए असोहणं ।
 एवमभिचिन्तयन्तो सासङ्गेण विय भणिमो महाराएण ।
 वक्क, अलमेत्य चिन्ताए, सुमरेहि मम पत्यणं । ता सा चेव
 एसा । न एत्य भवमो कल्लाणपरंपरं मोत्तूण अकारिसो
 परिणामो । अमो अवस्समेव कायव्वं एयं कुमारेण । तमो
 एयमायस्यि 'अहो सोहणयरा वाणि' ति हरिसिय- १०
 मणेण । जंपियं कुमारेण । ताय, जं तुक्के आपवेह । एयं
 सोऊण हरिसिमो राया । भणियं च णेण । साऊ वक्क
 साऊ, उचिमो ते विवेमो, सोहणा गुरुभत्ती, भायणं तुमं
 कल्लाणण । अहं च । जाणामि अहं भवमो^३ विसुद्धधम्म-
 पक्खवायं, जुत्तो य एसो सयाण । असारो संसारो, निथाणं १५
 निम्बेयस्सु ; तहावि कुसलेण अणुयत्तियम्भो लोयधम्मो,
 कायम्भा कुसलसंतती^४, जइयव्वं परोवयारे, अणुयत्तियम्भो
 कुसल्लमो । एवं च अमत्थे लोयधम्मे परिणए एगन्तेण
 निप्पक्के पोहसे पइट्टिए वंसंमि जाणिए लोयसारे परिणए

१ D adds ति ।

२ F adds आइ चे पुब्बं ।

३ F गुणवयवपरायवेस्स ।

४ A विदुसं ।

५ D संसयी ।

- वयंमि अवगएहिं उवहवेहिं गुणभायणीकए अण्णाणे कुत्तं
 विसुद्धधम्मसेवणं । ता सोहणमणुचिट्ठियं कुमारेण । एवमेव
 भवन्तो परिणामसुन्दरं हविस्तुद ॥ एत्यन्तरंमि कण्णकरन-
 एण हरिसविसेसन्तो महया सहेण जंपियं सिद्धत्वपुरोहि-
 ५ एण । भो अकं संदेहेण, अवस्तुमेव भविस्तुद । अण्णकर च
 वियम्भिन्तो मज्झसत्तरसहो, गुणुगुत्तियं मत्तहत्यिणा, उग्घुट्ठो
 जयजयारवो बन्धिलोएण । 'अणुगूलो सलणसंघाओ' त्ति
 हरिसिन्तो राथा । भणियं च णेण । कुमार, अवस्तुमेव एथं
 एवं हविस्तुद, 'अणुगूलो सलणसंघाओ' । अकं च । विसुद्ध-
 १० धम्मो विय कारणं सेव तुमं परमसुन्दराण । गहियसलणत्थो
 हरिसिन्तो कुमारो । भणियं च णेण । नत्थि ताथामीवा-
 णमसण्णं । एत्यन्तरंमि पठियं कालजिवेवएण ।

निष्ठासिज्जण तिमिरं मोहं च जणस्तु संपयं सूरौ ।

नहमज्झत्यो 'वेड्डाअ' 'धम्मकिरियं पवत्तेइ ॥

- १५ मज्जन्ति जणा केई देवाण करेन्ति केइ पूयाओ ।

दाणाइ देन्ति केई 'गुणसुल्लुमापरा केइ ॥

मोत्तूण झणजोयं सुणन्तो वि जणस्तुऽअम्महट्ठाए ।

पिपुडगहणत्थमकं जोयन्तरमो पवज्जन्ति ॥

इय नथरीअ नराहिव जणसमुदाओ विसुद्धकिरियाए ।

- २० तुह मणयज्झासारं परमं सुएइ कक्काणं ॥

तत्रो एयमायलिय 'अए कहं 'मण्णसमओ'त्ति
 पिणं राइणा । कुमार, संपाडेहि उचियकरणिज्जं । 'जं
 'ओ 'आणवेइ' त्ति पणमिज्जण निग्गओ कुमारो । भणियं
 । राइणा । भो भो अमच्चा, 'करावेइ तुभे समन्तओ
 ।मारविट्ठिसरिसं' वड्ढावणाइ' । अमच्चेहिं भणियं । जं ५
 'ओ 'आणवेइ । पारद्धं च णेहिं, 'दवावियं महादाणं,
 कराविया नयरिसोहा, पूइयाओ देवयाओ, निवेइयं पञ्च-
 ण, सदावियाइं 'पायमूलाइं, दवाविया 'आणन्दभेरो,
 राविया हरिसमङ्गा, विज्जन्तमन्तेउराण, समाल्लया राइणो,
 नउत्ताइं पेक्कणयाइं । तत्रो थेववेलाए सेव पइट्टपउर- १०
 ।ल्लयजरवं' पणसन्तेहिं पायमूलेहिं वज्जन्तपुलाहट्ठरं
 ।ओरबन्दिमङ्गलरवेण पवत्तपिट्ठाययरयं सोहियं भिन्दूर-
 ।ओए आउलं अन्तेउरेहिं म्मिलन्तरायलोयं महया विम-
 ण विसेमियतियसलोयं जायं महावड्ढावणयं । परिउट्ठो
 ।या । 'गणाविओ बारेज्जदियहो । बाहिओ जोइमि- १५
 हिं । देव, अज्जेव पञ्चमौए' सोहणो त्ति । राइणा
 भणियं । सुट्ठु सोहणो । समाइट्ठा अमच्चा । करेइ विवाह-

१ AF मज्झिमं । २ D बा० । ३ D •विचिउरिसं, F •विचिउरिसं ।

४ DF •बारियं उचियकरणिज्जं । ५ CE दा० । ६ CE दाइ० ।

७ AD इइ० । ८ CE •पउरकलियं, F •पउरकलियं ।

९ CE मज्झिमो । १० ADF •ओ । ११ A सोइया ।

संजन्ति कुमारस्त । तेहिं भणियं । देव, धनो कुमारो,
 कथा चेव संजन्ती । किमेत्यमवरं^१ कायव्वं । तद्वावि जं
 देवो आणवेद । आइट्ठो ऐहिं भण्डारिओ । भइ, रचणा-
 यरं^२, निरुवेहि पहाणमुहपन्तीओ^३, समप्पेहि देवौण,
 ४ नौणेहि नाणाहरणं, निउञ्जेहि दायए । तेण भणियं । जं
 अमच्चा आणवेन्ति^४, न एत्थ विस्सम्भो । भणिओ चेत्त-
 भण्डारिओ^५ । भइ, देवज्जनिहिं पयडेहि^६, देवज्जाइं संपा-
 डेहि परियणस्स, संजत्तेहि रायदेवौण^७ जोग्गाइं, करावेहि
 उच्चोवं । तेण भणियं । जं अमच्चा आणवेन्ति, सव्वं सक्-
 १० मेयं^८ । भणिओ महाउच्चवई । भइ महामायलि, निरुवेहि
 महापहाणाउहाइ, समप्पेहि नरत्तेमरीण^९, नौणेहि रच्चवरे,
 निउञ्जेहि विविहसोहाण^{१०} । तेण भणियं । जं अमच्चा
 आणवेन्ति, संपक्खमेवयं । भणिओ महापील्लवई । भइ गय-
 चिन्तामणि^{११}, पयडेहि वेयण्डे, सपाडेहि परियणस्स, संज-
 १५ त्तेहि वाइयाओ, करावेहि सव्वसुचियं । तेण भणियं । जं
 अमच्चा आणवेन्ति, न एत्थ विस्सेवो । भणिओ महासवई ।
 भइ केकाणधूलि^{१२}, १६ गच्छ निरुवेहि वट्ठुराओ, भूसेहि

१ CEF अवरं ।

२ AD रं ।

३ CE मुहपन्तीओ ।

४ A om all down to भइ महामायलि ।

५ CE चेत्तकमनिओ ।

६ D पयडो F संजत्तेहि ।

७ D देवो ।

८ F adds न एत्थ समन्तो

चन्दाय ।

९ DF चत्तेमरीणमुहाइ तल्लवयीच (F गियाचं)

१० AF ओहाइ ।

११ DF add कयलियाचळी करंजच ।

१२ CEF धूलि ।

१३ DF om., A चन्दायिवट्ठुरा ।

‘तुरण, पेसेहि उचियाण, ठावेहि नरिन्दगोथरे’ । तेण
 भणियं । अं अमञ्जा आणवेन्ति, सिद्धसेवेयं ॥ एवं च
 आएससमणन्तरं जाव एयं संपज्जइ, ताव अवरेहि महया
 रिद्धिसमुदएण वज्जयाज्जावासे संपाडियं उचियकरणिज्जं,
 निम्बत्तिओ महाउल्लोवो, जमियाहं मणितोरणाहं, निवट्ठा ५
 कञ्चलधया, ठविया कणथवेई, कथा कञ्चणमङ्गलकलसा,
 संजोइयं पव्वणयं, पउत्तो कुलविहो, पढावियाओ वज्ज-
 याओ^१, पूयाविद्याओ मयणं, करावियाओ रतिं^२, भूसा-
 वियाओ मणहरं ॥ एत्यन्तरंमि ‘आसअं पसत्यं लगं’ति
 पहाणजोरसियवयणाओ संपाडिया सयलकुलविहो पूजि- १०
 जण कुलदेवयाओ^३ वन्दिजण गुरुयणं संमाणिकण मित्ते
 पेच्छिज्जण मङ्गलाणि विवाहगमणनिमित्तं समं असेयाईहिं
 समाकठो रहवरं कुमारो । उट्ठिओ आणन्दकलधलो, पव-
 याहं मङ्गलद्वाराहं, पणसियाओ वारविलासिणीओ, पत्ताह-
 याहं मङ्गलमन्तेउराहं, चलिया महाराघाणो, पवियमिओ १५
 भुयङ्गओओ, आणन्दिथा नयरी, हरिसिओ राधा । तओ
 महया विमहेण संवेगभावियमई चिन्तयन्तो भवसङ्कं दुध-
 माओ वन्दोहिं पसंखिज्जमाणो सोएण पत्तो विवाहभवणं,
 ‘ओरओ रहवराओ, संपाडिओ से विहो, कयमणेओचियं ।

१ F पणावतुरकाहयं ।

२ F गोथरभूलीर ।

३ DF वज्जउ ।

४ F तल्ल संजिचियरेहं ।

५ CE •देवता ।

६ CE उचितो ।

दिद्धाओ^१ वल्लओ^२ असुन्दराओ रुवेण । तस्य विषमवई
 कणयावदाया, कामलया उण सामला^३, सिणिद्धदंषणाओ
 य दो वि नियवणेहिं । विषमवई गयदन्तमई विथ धौड-
 क्षिया^४ कुङ्कुमकयङ्गराया अचन्त विरायए, कामलया उण
 ५ धोइन्दणौलमणिमई विथ मरमहरियन्दणविलेवण त्ति ।
 ताओ^५ य दट्टण चिन्तिय कुमारेण । अहो एयासिं कल्लाणा
 आगई, पमत्याइं अङ्गाइं,^६ निक्कलइं लायणं, विमुद्धो आभोओ,
 उवमन्ता मुत्तौ, सुन्दराइं लक्खणाइं, अण्णा धौरया, उच्चिओ
 विणयमग्गोः अओ भवियव्वमेयाहिं पत्तभूयाहिं ॥ एत्थ-
 १० न्तरंमि वित्तो^७ हत्यग्गहो, जालिओ अग्गी, कथं जहोचियं,
 भमियाइं मण्डलाइं, मंपाडिया जणोवयारा, टिक्कं महाटाणं,
 घोमिया वरवरिया, वत्तो विवाहजओ, मंपाडिया सरौर-
 ट्ठिइं । परिणओ वामरो, सौयल्लौल्लयं रविबिम्बं, मंहरिओ
 किरणनियरो, समागया संझा, कणथरसरच्चियं पिव जायं
 १५ नचङ्गणं, विथम्भिया पुव्वटिमा, समुग्गं चन्दो, उल्लसिया
 नचमिरौ, उवाळ्ढो पओभो ॥

एत्थन्तरंमि समं असोयाईहिं विरायन्तमणिपटौवं मंगथं
 कुसुमोवयारेण सेवियं भमरावक्खौए पल्लममाणचम्पयदामं

१ A om.

२ CE om अइ ।

३ A लया ।

४ CE थिउजिगा explained पुनलिक्का ।

५ CE add विजवचक्षियाओ ।

६ D adds संपुष्प मञ्जायवेहिं ।

७ D मज्झया पमोणव वत्तो ।

८ CE add वे ।

९ F उदयमाळ्ढो ।

वासियं पडवासेहिं संगयं पवरसयणीएण^१ विद्यमानसुर-
 हिधूवं^२ विज्जसियं^३ सपरिवाराहिं वड्ढहिं वासभवणमइयओ
 कुमारो । ससंभमाहिं^४ अम्भुट्टिओ वड्ढहिं । निसल्लो सयणीए ।
 जहाइहं च निसल्लो असोयाई^५ वयंसया । उवविट्ठा सयपोट्ट-
 सन्निहे चित्तावडिमसूरयंमि विवमवई कामलया य ।^६
 कुन्दलयामाणिणौपसुहो तेमिं सहियणो । जहाइहं नवरं
 विवमवईए कुन्दलया कामलयाए य माणिणौ सन्निहाणे
 उवविट्ठाओ । इज्जियागारकुमल्लाहिं^७ सुणियकालकायव्व-
 याहिं उवणीयमेयाहिं कुमारस्स तम्बोलं, समप्पिया य
 कुन्दलयाए वडलकुसुममाला^८ । भणियं च णाए । कुमार. ^{१०}
 अञ्जनाणुरायओ सत्तयगुत्ता खु एमा तुह पिययमाए त्ति
 भणिकण समप्पिया कुमारस्स । पडिष्किया य तेणं^९ । माणि-
 णौए वि उवणीयं माहवौकुसुमदामं । भणियं च णाए ।
 “कुमार, एयं पि एवं सेव ; ता निहेउ एयाइं जहाओयं
 कुमारो, करेउ एयामिं सफलमणुरायं ति । कुमारेण ^{१४}
 भणियं । भोईओ, ममोवरि एयामिमणुरायो त्ति चिन्ति-

१ A वयरसयणीएहिं । २ AF धूवं. D धूयवडियाधूवं. ३ F विज्जसिय ।

४ CE have instead of the words at the text the following passage: सयिया विवमवईए कुन्दलया कामलयाए य माणिणौ इज्जियागारकु-
 मल्लाहिं etc. ५ CE कायव्वनिउयाहिं ।

६ A वडलकुसुममाला D वडलकुसुमा(सु)माला, CEF = कुसुमकुसुममाला ।

७ A om. this sentence.

८ D reads सान्निहोए वि एयं सेव मायम् ता etc.

यत्नं । कुन्दलयाए भणियं । चिन्तियमिणं ति । सुणेउ
 कुमारो । 'अयणभौदमेव बन्दिणा समुग्घोसिक्कमाणं सुथं
 कुमारनामथं रायधूयाहिं, 'तयणभौदमेव गहियाओ पमोएण
 विसाएण य थुणन्ति रायकन्नथा जसं निन्दन्ति य,' 'अन्-
 ५ सन्ति' कलाकलावं चयन्ति 'य, कुणन्ति कुमारसंकहं 'न
 कुणन्ति य, झिज्जन्ति देहेण, वडुन्ति विभमेहिं, सुच्चन्ति
 लज्जाए, घेप्पन्ति उब्बेवएण' । एयं च पेष्किऊण 'किमेयं'
 ति विमणो राया । निउणमहियायणाओ य 'निसुओ एम
 वइयरो । तओ 'थाणे अहिलामो' ति हरिमणिभरेण
 १० पेसियाओ इहं । आगच्छमाणोओ य 'संपन्नमन्ताण समी-
 हियअहिय' ति मयणगोयरा'टोयविदारसुहसमेयाओ पव-
 ड्डमाणेण सुहादमएण इह संपत्ताओ ति । चिन्तियं च
 एयासिमणुरायमन्तरेण । कुमारेण चिन्तियं । इन्न 'अत्थि
 एयासि ममोवरिमणुराओ, अणुरत्ता य पाणिणो 'आयइं
 १५ न गणेन्ति, आयलन्ति' वयणं, गण्हन्ति निम्बिचण्यं,
 पथइन्ति भावेण, मंपाडन्ति किरियाए । ता इमं एत्थ
 पत्तयासं । करेमि एयासिं धक्कदेमणं ति' । चिन्तिऊण

१ A अइयणभौदमेव, CE भृति० । २ A तयणभौदमेव, CE तयणभृति० ।

३ D adds कालाकलावं, A om. all down to कुणन्ति कुमारसंकहं ।

४ D adds गहियथर । ५ DF असाओ सकहाओ ६ CE उब्बेव ।

७ F अचवरयं न कुणन्ति कुमारसंकहं महिययमथं लज्जाइमण्णा ।

८ CE मुणिओ । ९ CE उब्बेव०, F रिजयाउ । १० A अवि ।

११ CE om. next 3 words. १२ A adds नो । १३ AD om.

जंपियं कुमारेण । भोईओ, किमेवमेयं, अत्थि तुन्हाण
 ममोवरि अणुराओ त्ति । एयमायलिऊण हरिसविषाथ-
 सारं 'इत्त किमेयं' ति गभौरं मन्थियं ति चिन्तिऊण
 वामचक्षणकुट्टयालिहियमणिकोट्टिमं सविसेसबन्धुराहिं न
 जंपियमिमौहिं । कुन्दलयाए भणियं । कुमार, अभण- ५
 माणीहिं पि वायाए साहियमिमौहिं कुमारस्स अहिप्पेय-
 मिमिणा मंभसेण, दिव्वुद्धीए अवहारेण कुमारे । कुमारेण
 भणियं । भोईओ, जइ एवं, ता सुणेह । जस्स जं पइ
 अहियपवत्तणिष्का, तस्स तं पइ कौदमो अणुराओ त्ति ।
 माणिणोए भणियं । कुमार, कहमियमहियं ति नाव- १०
 गच्छामि । कुमारेण भणियं । भोइ, सुण एत्थ नायं ॥

अत्थि कामरूवविमण मयणउरं नाम मयरं । तत्थ
 पञ्जुस्साहिहाणो राया । रई नाम से भारिया । ताणं च
 विसयसुहमणुहवन्ताण अइक्कन्तो कोइ कालो । अस्सया य
 गओ राया आसवाहणियाए । रईए य 'विदत्तनिज्जूहट्ठि- १५
 याए दिसावलोयणसमयंमि दिट्ठो रायमग्गवत्तौ 'देवयाय-
 यणपत्थिओ विमलमइसत्यवाहपुत्तो सुहंकारो नाम सेट्ठी^३
 जुवाणओ त्ति । तं च दट्ठूण अविवेयमामत्यओ अभत्यथाए
 गामधक्षाण समुण्णओ तौए तस्सोवरि अहिलासो । पुणइओ
 सविस्समं । एसा वि य समागया तस्स दिट्ठिगोथरं, मोह- २०

१ CEF विचित्त०, D ० निज्जूहय० ।

२ D देवायस० ।

३ CEF सेट्ठि ।

दोषेण निरुविद्या. अज्ज्ञोववन्नो तीए । अहो चित्तकुचो
 त्ति परिउट्ठा रई । ठिओ सो एगदेसे मोहदोसेण । दन्ति-
 वारणोओ मयणपसरो त्ति, 'हला, आपेहि एयं जुवह-
 मणसुहं^१ जुवाणयं' ति भणिज्जण पेसिया रईए 'अभिन्न-
 रहस्सा जालिणी नाम चेडो ! सुवुज्झावयाणि एत्य वइयरे
 कामिहिययाइं ति पयारिज्जणमाणीओ^२ य णए पेसिओ
 वासहरे^३, उवविट्ठो पल्लके । पणाभियं से रईए तम्मोळं,
 अट्ठगहियमणेण । एत्यन्तरंमि सुओ वन्दिकलयलो । 'समा-
 गओ राय' त्ति भोया रई । 'न एत्य अओ उवाओ' त्ति
 १० पेसिओ वच्चहरण । पविट्ठो राया, उवविट्ठो पल्लके. ठिओ
 कंचि वेळं । भणियं च णेण । अरे महावेह वारिय^४,
 पविसामो 'पावस्सालयं ति । महिओ' वारिओ । सुयमिणं
 सुहंकरेण । 'नियमओ वावइज्जामि' त्ति अचन्तभोएण^५
 जीवियाभिल्लामिणा अगाहे वच्चकूवे 'निच्चन्त्यारमि अचन्त-
 ११ दरहिगन्धे निवासे किमिउल्लण पवाहिओ अप्पा । निव-
 डिओ 'वच्चहरयाओ कण्ठए', भरिओ 'असुइएण', 'पाविओ
 किंमोहिं, निरुद्धो दिट्ठिपसरो, 'संकोडियं अट्ठं', 'उडला

१ CEF जुवइज्जमणगिरिक्कण ।

२ ADF भिय० ।

३ C पथा०, A ०णिओ ।

४ A ०हर ।

५ A वारियमियं ।

६ F मरारिडिण त्ति ।

७ CE महाविओ ।

८ D ०भीरुण ।

९ AD निरं० ।

१० Dom.

११ A केचुए ।

१२ A असुइया, CE चसुइय ।

१३ CEF मरारिडिण त्ति ।

१४ D संकोडियं ।

१५ F उववन्ना ।

वेथणा, आउलीङ्गओ दढं, गहिओ संमोहेण । इओ य सो
 राथा पच्चवेत्थियं अङ्गरखोहिं पविट्ठो वच्चहरयं । कथा
 सरौरट्ठिई । निग्गओ वच्चहराओ, ठिओ रईए मह 'चित्त-
 विणोएण । अदक्कन्तो वासरो । ठिओ अत्याइयाए । एत्थ-
 न्तरंमि निरुवाविओ सुहंकारो रईए । न दिट्ठो य तहियं ।
 भणियं च णाए । हला जालिणि, कहं पुण सो भविस्सइ ।
 तौए भणियं । देवि, भयाहिहओ नूणं पवाहिऊण अण्णाणयं
 वच्चकूबे मओ भविस्सइ । रईए भणियं । एवमेथं, कहमअहा
 अदंसणं ति । अवगया तज्जिन्ता । इओ य सो सुहंकारो
 तंमि वच्चकूबे तहा दुक्खपीडिओ भवियब्बयानिओएण विह- १०
 त्तकम्मवसवत्ती असुचिरसपाणभोयणो गमिऊण कंचि कालं
 विमोहणनिमित्तं 'फोडिए वच्चहरए असुइनिग्गमणमग्गेण
 वावसुदेवप्पवी पणट्ठनहरोमो निग्गओ रयणौए । पक्खा-
 लिओ कहंचि अण्णा । महया परिकिलेसेण गओ निथय-
 भवणं । 'को एसो अमाणुसो' त्ति भौओ से परियणो । १५
 भणियं सुहंकरेण । मा बोहेह, सुहंकारो अहं । विमल-
 मइया भणियं । पुत्त, किं तए कयं, जेण ईदसो जाओ;
 किं वा तुज्झ विमोक्खणं कीरउ । सुहंकरेण भणियं ।
 ताथ, अहं मज्झ मरणासङ्गाए । सो खेव अहं । तं च कयं,
 जेण ईदसो जाओ ण्हि; तं साहेमि मन्दभग्गो ताथस्सु । २०

किं तु विवित्तमादसञ्च ताञ्चो । अदगञ्चो परिधणो । 'न
 एत्य अञ्चो उवाञ्चो, जहद्वियमेव साहेमि'त्ति चिन्तिऊण
 साहियमणेण [पवेसाद निग्गमणपज्जवसाणं नियधवुत्तम्]¹ ।
 'अहो अकज्जासेवणसंकप्पफलं' ति संविग्गो से पिया । पेसिञ्चो
 णेण गेहं । कञ्चो निवायथामे, संतप्पिञ्चो महत्तपागाईहिं,
 कालपरिधाएण समागञ्चो पुज्जावत्थं । उच्चियसमएण पयड्डो
 देवयाययणं, 'ओइसो रायमग्गे, दिड्डो रईए । तहेव साम-
 पुज्जं पेसिया से² जालिणो³ । मोहदोमेण⁴ समागञ्चो
 सुहंकरो । आगयमेत्ते य समागञ्चो राया । तहेव 'जायादं
 १० वच्चकूवे पडणनिग्गमणादं । पुणो पडणो पुणो दिड्डो पुणो⁵
 पेसिया पुणो वि हम्मिञ्चो । एवं पुणो वज्जो न्ति ॥

तञ्चो पुच्छामि तुभे, किं तौए रईए तंमि सुहंकरे
 अणुराञ्चो अत्थि किं वा नत्थि न्ति । माणिणीए भणियं ।
 कुमार, परमत्थञ्चो नत्थि । बुद्धिरहिंया य सा रईः जेण
 १५ न निह्वेद वत्थं, न निहालए नियभावं, न पेच्छए मपर-
 तन्तयं, न चिन्तेद तत्तायदं ति । कुमारेण भणियं । भोइ,
 जेइ एवं, ता 'ममंमि वि नत्थि एयासिमणुराञ्चो, बुद्धि-
 रहिंयाञ्चो य एयाञ्चो । जेण असुंदरे पयईए निवज्जणे

१ CEF om. the passage in brackets. D supplies it i. marg.

२ CE उत्तिजा ।

३ CEF om. वेत्ति ।

४ D add. भविष्य तां सामवयवेहिं ।

५ D inserts पुणोवि ।

६ CE जायतादं, A जायायादं जायादं ।

७ D om. ८ CDE ममं ।

दृष्टार्थं चक्षुषेण दृष्ट्वन्ति तुष्कगोए त्ति; अत्रो न
 निरुवेन्ति वत्थुं। तद्वा सव्वत्तमं माणुसत्तं दृष्ट्वा भवसमुदे
 पसाइणं^१ नेव्वाणस्सु न निउञ्जेन्ति धम्मो त्ति; अत्रो न
 निहालेन्ति नियभावं। तद्वा भुवण्डामरो मच्चू अइकूरो
 पयईए, गोथरे तस्सुं एयात्रो न चिन्तयन्ति^२ अत्तयं ति;
 अत्रो न पेक्कन्ति मपरतन्तयं। तद्वा सुन्दरं विमयविमं
 अइमोहणं जीवाणं हेऊ गम्भनिरयस्सु, निउञ्जन्ति मं तत्थ
 त्ति; अत्रो न चिन्तेन्ति मञ्झायइं। ता एवं ववत्थिए
 अइयपवत्तणेण भण कइं एयासिं परमत्थत्रो ममोवरि
 अणुरात्रो त्ति। एयमायसिऊण मंविगात्रो वड्ढात्रो, जाया
 विसुद्धभावणा, खवित्रो कम्मरासी, पाविंयं देमचरणं। तत्रो
 सद्धाइमएण सबड्डमाणं पणमिऊण कुमारचलणजुयलं जंपि-
 यमिमौहिं। अज्जउत्त, एवमेयं, न एत्थ किंचि अस्सारिमं।
 विवमवईए भणियं। अज्जउत्त, मम उण इमं सोऊण
 अवगत्रो विथ मोहो, समुप्पसमिव सक्कंनानं, नियत्तो^३
 विथ विमयरात्रो, मंजायमिव भवभयं ति। कामलयाए
 भणियं। अज्जउत्त, ममावि मव्वमेयं तुल्लं। ता एवं
 ववत्थिए अज्जीकयज्जणोचियं^४ मरिसं नियाणुरायस्स अणवेउ
 अज्जउत्तो, जमन्हेहि काथव्वं ति। कुमारेण भणियं।

१ CEF सि० ।

२ DF add सव्वत्तमिणो ।

३ A om., CE य तयं ति ।

४ D अज्जीकय अज्जीविण ।

- साङ्ग भोईओ साङ्ग, 'उचिओ'विवेओ सुलङ्गं तुम्हाण मणयत्तं,
 जेण ईदमौ कुसलवुद्धिं त्ति । ता इमं एत्थ जुत्तं । एए
 खु विमया मोहजणिआ मोहहेयवो मोहमक्खा मोहाणबन्धा.
 संकिलेमजणिआ संकिलेमहेयवो संकिलेममक्खा संकिलेसा-
 १ णुबन्ध त्ति^१ परिचयह जावज्जौव, कहुह मोहचेट्ठियादं.
 अङ्गीकरेह पसमं, भावेह कुसलवुद्धिं, निरुवेह भवविआरे,
 आलोचेह चित्तेण^२, संतप्पेह गुरूणं, उज्जमेह धम्मो त्ति ।
 एयमायणिकुण विमुद्धयरपरिणामाहिं निव्वडियभावमारं
 जंपियमिमीहिं । जं अज्जउत्तो आणवेह । परिचत्ता जाव
 २० ज्जौवमेव अहेहिं अज्जउत्त तुम्हाणमईए विमया, 'संसे
 उ मत्तौ पमाणं । एयमायणिकुण हरिसिओ कुमारो ।
 चिन्तियं च णेण । अहो एयासं धम्मया, अहो सुधौरत्तणं^३,
 अहो निरवेक्खाया इहलोथं पद^४, अहो ममुयायारो, अहो
 हल्लयकम्माया^५, अहो उवममो, अहो परमत्यक्काया, अहो
 १४ वयणविस्माओ, अहो महत्त्यत्तणं, 'अहो "गम्भीरय त्ति ।
 चिन्तिऊण जंपियमणेण । साङ्ग भोईओ साङ्ग कयत्था
 खु तुम्हो, अणुमयं ममेयं तुम्ह कुसलाणुट्ठाणं । परिचत्ता

१ A om.

२ D adds मा ।

३ F adds विमयसुद्धपरमय ।

४ A संसेम, (CF संसेओ अहामया

explained प्रपित्तु :

५ F adds गम्भीरय त्ति ।

६ DF इहलोदयं पद, (E om.

७ DF add वड्डित्ते तेमिं पि कुसलपरिचामो ।

८ F om.

मए वि जावज्जीवं विमया, अङ्गीकयं वक्खचेरं । 'अहो
 मोहणं अहो सोहणं' ति जंपियं असोयाईहिं । वड्डुओ^१
 कुसलपरिणामो । अहासत्तिहिंयदेवथाए^२ निओएण निव-
 डिया कुसुमवुट्ठी । आणन्दिया सप्पे । एत्यन्तरंमि 'अहो
 धम्मया एयासिं, अहो ममोवरि सुहत्तिणं' ति पवड्डुमाण-^४
 सुहपरिणामस्स तथावरणकम्मल्लओवसमओ^३ वड्डुमाणं
 समुप्पन्नमोहिनाणं कुमारस्स । 'पविस्सिओ तौयाइभावो ।
 संविग्गो अइसएण । सुओ एस वइयरो आणन्दपडिहाराओ
 राइणा देवीए य । विसणो राथा । भणियं च णेण । हा
 हा अजुत्तमणुत्तिडियं कुमारेण । देवीए भणियं । हा जाय, १०
 परिचत्तं भवसुहं^५ ॥

एत्यन्तरंमि गहियखग्गरयणा दिप्पमाणेण मउडेणं
 कुण्डलालयविक्कसियमुहो^६ 'एक्कावल्लोविराइयसिरोहरा हार-
 ल्लयासगएणं यणजएणं^७ मणिकडयजुत्तबाळलया रोमावल्लो-
 सणाहेणं मज्जेण रसणादामसंगयनियम्मा^८ परिहिणं देव- १५
 दूसेणं मणिनेउरसणाइचलणा चस्सिया हरियन्दणेण सुरतह-
 कुसुमधारिणी महया आभोएण परिहवन्ती मणिपदीवे
 अचल्लमोमदंसणा समागथा तत्थ देवया । 'अहो किमेय-

१ D adds तेसिं पि ।

२ It has only निवाडिया ।

३ D पव० ।

४ D चवे० ।

५ CEF add ता कीस जायव चइदुक्करं ववसियं ।

६ DF मुत्तावल्लो० ।

७ CEF ०जयणेच ।

८ CEF ०संमतेच चियंवेच ।

- मच्छरीयं' ति विन्ध्यमणेहिं हरिर्वाविद्यायमक्षिणं पणमिषा
 एएहिं । भणियं च णाए । महाराय, अलमलं विमाएण ।
 जुत्तमणुचिद्धियं कुमारेण । परिचत्तं विसं, गहियममयं ;
 उण्णिया किलौवथा, पयडियं पोहसं ; अवहत्थिया खुड्डया,
 ५ अङ्गीकयमुयारत्तं : क्खिओ भवो, 'संधिओ मोखो' न्ति ।
 ता कयत्थो कुमारो । देवि, तुमं पि कडुहि सोयं, चसोच-
 णिज्जो कुमारो । परिचत्तमणेण भवदुक्कं, अङ्गीकयं मासय-
 सुहं । तुमं पि धन्ना, जीए ईदमो सुओ मसुप्पओ ।
 निवन्धणं एम 'वड्डयाण निव्वुईए । ता परिचय विमायं,
 १० आलोचेहि कज्जं ति । रादणा भणियं । भयवद, का
 तुमं । देवयाए भणियं । महाराय, खग्गपहरणोवसत्थिया
 'सुदरिमणा नाम देवया अहं, तुह पुत्तगुणाणुरादणौ इहं
 भवणे परिवमामि । रादणा चिन्तियं । अहो पुत्तस्स गुणा,
 जेण देवयाओ वि" अणुरायं करेन्ति । हरिमिया देवौ ।
 १५ भणियं च णाए । महाराय, ईदमो कुमारस्स पहावो, जेण
 देवयाओ वि एवं मन्तेन्ति । ता एहि, गच्छन्त तस्स
 अन्तियं, पेक्कामो, धम्मपिण्डं करेमो, तयणचिद्धियं मव्वथा
 जुत्तमेयं ति । रादणा भणियं । एहि, एवं करेन्त । तओ
 पणमिऊण देवयं विसुज्जमाणपरिणामाहं गथाहं कुमार-
 ममीवं । सुणियं कुमारेण, अक्खुड्डियादं महरिमं, पणमि-

१ CE संविधी ।

२ CE वड्डमाज, A वड्डमाज ।

३ CEF सुदसय ।

४ A adds एवं

याहं विणएण, निविट्ठादं आसणादं, कओ आसणपरिगहो ।
 पणमिऊण जंपियं कुमारेण । ताथ, किमेयमणुच्चियमित्राणु-
 चिट्ठियं^१ अन्नाए^२ वि^३, कौस न सहाविओ अहं । राइणा
 भणियं । कुमार, नेयमणुच्चियं । साहिओ ^४देवयावुत्तन्तो ।
 देवौए भणियं । कुमार, गुणपगरिओ तुमं अणइहो ।
 आएसस्स । कुमारेण भणियं । अम्ब, मा एवं भण । गुरवो
 खु तुभे, गुरुआएससंपाडणमेव कारणं गुणपगरिस्स ।
 राइणा भणियं । कुमार, अइदक्करं कथं तए । कुमारेण
 भणियं । ताथ, किमिह दक्करं । सुणाउ ताओ ।

अत्थि खलु केद चत्तारि पुरिसा । ताणं दवे अचन्तमत्थ- १०
 गिट्ठा अवरे विसयखोलुया । पवन्ना एगमट्ठाणं । दिट्ठा य
 णेहिं कहिंचि उट्ठेसे मणिरयणसुवल्लपुष्पा दवे महानिहो
 तियससुन्दरिसमाओ य दो च्चेव इत्थियाओ । पावियं जं^५
 पावियब्बं ति पइट्ठा चित्तेण, धाविया अहिमुहं । सुओ य
 णेहिं ^६कुओइ सहो । भो भो पुरिसा, मा माहसं मा ११
 साहसं ति । निरुवेह उवरिऊत्तं^७, निवडद तुम्हाण उवरि
 महापव्वओ, एयगोथरगयाणं च अलमेइणा चेट्ठिएण । तओ
 निरुवियमणेहिं । दिट्ठो य नाइदूरे ममट्ठामियनइक्कणो
 रोहो दंसणेण अक्कमन्तो जहासज्जीवे अणिवारणिक्को

१ D. •चियमिहायुमसयेणाचिट्ठियं ।

२ CEF खं ।

३ A य, CEF om.

४ A inserts य, CE have देवयाण ।

५ CEF om.

६ A •ऊत्ता, D adds ति

- 'सुराणं' 'पि' 'सामत्येण' दुयं निवडमाणो पक्कओ न्ति ।
 तओ जंपियमणेहिं । भो एवं ववत्थिए को उण इह
 उवाओ । आयणियं कुओइ । न खु संपयं उवाओ ।
 किं तु इच्छन्ति जे अत्यविमण, ते संपत्तेहिं असंपत्तेहिं
 १ वा जहामन्नयाए अवट्ठभन्ति एएण; तहा अवट्ठ्हा य
 पावेन्ति पुणो पुणो एवमेवावट्ठहणं^१ ति । जे उण निरौहा
 अत्यविमणसु भावेन्ति तथमारयं, ते वि जहामन्नयाए
 अवट्ठभन्ति एएण; तहा अवट्ठ्हा य न पावेन्ति पुणो
 पुणो एवमेवावट्ठहणं ति, अवि य मुच्चन्ति कालेण इमाओ
 १० उवट्ठवाओ । तओ एगंहिं चिन्तियं । किमण्णामिमौए
 दीहचिन्ताए । मव्वहा पयट्ठक अत्यविमणसु, जं होउ तं
 होउ न्ति । संपहारिऊण पयट्ठा महरिमं । अणे^२ उ 'हा
 हा एवं परिपण्णिए एयंमि नियमनस्सरेहिं असुन्दरेहिं
 विवाए 'किमेत्य विमएहिं' ति चिन्तिऊण नियत्ता अत्य-
 १५ विमयाहिं, भावेन्ति तथसारयं, जुज्जन्ति नियनियफलेहिं ।

ता एवं 'ववत्थिए' निरुवेउ ताओ, के एत्य दक्कर-
 कारया के वा नहिं । राइणा चिन्तियं । जे पयट्ठन्ति
 अत्यविमणसु, ते दक्करकारया; जओ तहा परिपण्णिए
 पव्वए नियमणस्सरेहिं असुन्दरेहिं विवाए 'किमेत्य विमएहिं';

१ CEF om.

२ CEF add वा तेहिं ।

३ F °इमंभन्ति ।

४ D उण । °

५ CEF किमत्थं ।

६ AD वत्थिए ।

७ D किमत्थं अत्थं ।

कौदसी वा तहा भए पवत्तौ? अणालोचयत्तमेगन्ते,^१ किं
 वा तीए तहादिट्ठपञ्जनाए उवहासट्ठाणयाए^२ अत्यविसय-
 इच्छाए^३? परमत्येण निम्बेयकारणमेयं ति । चिन्तिऊण
 जणियं राइणा । कुमार, जे पयइन्ति, ते दुक्करकारथा :
 अपवत्तणं तु जुत्तिजुत्तमेव, किमेत्य दुक्करं ति । कुमारेण,^४
 भणियं । ताय, जइ एवं, ता पडन्ते मच्चुपव्वए वावायए
 तिज्जयणस्स अइभौसणे पयईए दुक्कए पथारन्तरेण अवि-
 भाविज्जमाणसरूवे,^५ विओजए इट्ठभावाण मयापडणसंगए
 कारण असमञ्जसाण^६ किलेसायासकारणा अत्यविसया विम-
 विवायसरिसा य . विमयथाओ य अवावाहो पयईए कारणं^७
 अमयभावस्स सल्लाहणिज्जो मयाण अकिलेमसेवणिज्जो
 सेविज्जइ त्ति किमेत्य दुक्करं^८ । कहं वा एवंविहे जीव-
 लोए न दुक्करं अत्यविसयाणवत्तणं ति^९ । राइणा भणियं ।
 वक्क, एवमेयं, जया मम्ममालोइज्जइ । कुमारेण भणियं ।
 ताय, असम्मालोचणं पुण न होइ आलोचणं । राइणा^{१०}
 भणियं । वक्क, एवमेयं, किं तु दूरन्तो महामोहो त्ति ।
 कुमारेण भणियं । ताय, ईइलो एउस दूरन्तो, जेण एंय-

१ DF adds तेसिं ।

२ A °पायमेत्ताए, D °ट्ठाणचिंत्ताए ।

३ DF °पत्थाए ।

४ ACE वियोयए, D विउजोअए, F विज उतोअए ।

५ CDEF किलेसायासकारणविसविवायसरिसविसयत्ताओ सन्ना ।

६ A adds ति ।

७ D om. ति ।

८ CEF खेव ।

- सामत्येण पाणिणो एवंविहे जीवलोए पव्वन्ते वि 'उहाम-
 मसुंमि पेष्कमाणा वि एयसामत्यं गोयरमया वि एयस
 वेप्पमाणा वि जराए विउज्जमाणा वि इट्ठेहिं परिगल्लन्ते
 वि वीरिए चोदुज्जमाणा वि धौरेहिं 'न अन्हाण वि एवमेयं
 १ परिणमइ, 'असो व अन्ह चिन्तसो, जं किंचि वा एयं
 अचिन्तणीयं च धौराणं, अत्यि वायत्तमुवायन्तरं^१. मोहव-
 वसायमग्गं वा इमं. अवहीरणा वा उवासो. असन्निया वा
 अत्यविषय' ति^२ अगणिऊण जराइदोसजासं सम्भावत्थासु
 बासा काऊण गयनिमौलियं परिचइय मव्वमसं कुमलपक्क-
 २ चेट्ठियं महया पयत्तेण निव्वडियभावसारं पयइन्ति अत्य
 विषएसु, न पयइन्ति जराइदोसनिग्घाद्यणममत्यं हिए
 मव्वजीवाण अचिन्तचिन्तामणिमसिहे माइए 'नेव्वाणसु
 वीयरामहेसिए धम्मे ति । एयमायणिऊण मंजायसुइयर-
 परिणामेण जंपियं राइणा । वप्फ, एवमेयं^३, न एत्य किंचि
 ३ अक्कइ ति । देवीए^४ भणियं । वप्फ, 'मव्वमेवमेयं मोह-
 निहाविगमेण परिणयप्पायमन्हाणं । किं तु न मपसं बासाण

१ A om., CEF उहाम । २ D reads न चल् चित्तसो वा चत्ता विज्जइ
 ओ एयं चिन्तिऊण चववेइ चल् मकिंलमा चववा ज किंचिमय etc.

३ DF add मव्वपुण्णीयमव्वविरइमव्वममपरिहायमाइय अऊण जंण ।

४ CE add चवत्तनिहा ।

५ CEF वि० ।

६ D om. the rest of this sentence.

७ A सम्ममेयं, CD मव० ।

अहिलसिधं ति^१ उव्विग्गा विद्य णिह । कुमारेण भणियं ।
 अन्न, अन्नमुव्वेण ; संपन्नपायमेयासिं अहिलसिधं । धन्नाओ
 इमाओ, सफलं माणुसत्तणमेयाणं, संगयाओ मोक्खबीएण ।
 तओ देवौए^२ पुल्लोदयं तासिं वयणं । पणमिऊण गुह्यणं^३
 जंपियमिमीहिं । अन्न नेह^४ निमित्तो खु उव्वेवो अन्नाए^५ । ५
 अन्नहा^६ जहा उवदट्टमज्जउत्तेण, तहेव एयं ; सफलं माणु-
 सत्तमन्हाण, पाविओ अज्जउत्तघरिणिसद्धो गुह्यणाणुहावेण
 तयणुक्कं च सेसं पि । ता संपन्नमन्हाण^७ अहिलमियाहियं
 ति, परिच्छयउ उव्वेवमन्ना । तओ देवौए चिन्तियं ।
 अहो एयासिं क्वं, अहो उवसमो, अहो परमत्यन्नुया,^८
 अहो वयणविक्रामो, अहो गुरुभत्ती, अहो महत्तयत्तणं, अहो
 गम्भीरया, अहो समुयायारो ति । चिन्तिऊण जंपिय-
 मिमीए । उच्चियमेयं खग्गसेणधूयाण, जमेवं गुह्यणो
 अणुवत्तौयइ^९ ॥

एत्यन्तरंमि नाइदूरे पुरन्दरभट्टगेहंमि समुद्धादओ^{१०}
 अक्कन्दो पवित्थरिओ भरेण । हा किमेयं ति संभन्तो
 राया । भणियं च णेण । अरे विद्याणइ, किमेयं ति ।
 कुमारेण भणियं । ताय, अन्नं कस्सइ गमणखेएण, विद्या-

१ CEF add एयं कारणेण अवरं ।

२ CE पुल्लः

३ F गुह्ययथाभिमुहं ।

४ AE insert नेत्त ।

५ F गुह्ययत्तु ।

६ CE जहाइइ० ।

७ CE अहिलसिधति ।

८ CE ०यत्तियर ।

णियमिणं । राइणा भणियं । वच्छ, किमेयं ति । कुमारेण
 भणियं । ताय, संभारविलसियं । राइणा भणियं । वच्छ,
 न विसेसओ ऽवगच्छामि । कुमारेण भणियं । सुणाउ
 ताओ । अद्धउवरओ पुरन्दरभट्टो त्ति 'तन्निमिणं पवन्तो
 १ तस्स गेहे अक्कन्दो' । राइणा भणियं । वच्छ, सो अज्जेव
 दिट्ठो मए । कुमारेण भणियं । ताय, अकारणमिणं मरण-
 धक्खीणं । राइणा भणियं । वच्छ, न कोइ एयस्स वाहौ
 अहेमि; ता कइं पुण एम उवरओ । कुमारेण भणियं ।
 ताय, अवत्तव्वो एम वइयरो गरहिओ एगन्तेण' । राइणा
 १० भणियं । वच्छ, ईदमो एम संसारो, किमेत्य अजरहियं
 नाम । मइत्तं च 'मे कोउयं ति माहेउ वच्छो । न य
 एत्य कोइ असज्जणो' । सज्जणकहियं च गरहियं' न
 वित्थरइ पाएण; संपयं वच्छो पमाणं ति । कुमारेण
 भणियं । ताय, मा एवमाणवेइ; जइ एवं निव्वन्धो,
 १५ ता सुणाउ ताओ । अद्धवावाइओ एम' नियमहिस्सिआए
 नक्खयाभिहाणाए विसप्पओएण । ता पेसेहि ताव तत्थ'
 विसनिग्घायणसमत्थे वेज्जे, जौवइ तओ ओसहिपओएण ।
 अन्नं च । तग्गेहपओलिढक्खिणावरदिआभाए' इमिणा

१ C E F, om.

२ CE add ति ।

३ D F add इह परंति य ।

४ C E F add ति ।

५ C E F add पि ।

६ C E F add पुरंदरभट्टो ।

७ D places तत्त्व before वेज्जे ।

८ C E दिआह ।

चेव विसम्भोएण तीए दरघादओ कुकुरो । तस्स वि
दमो चेव ओसहविही पउञ्चियव्वो^१; जीविस्सुह सो वि
इमिणा । राइणा चिन्तियं । अहो नाणाइसओ कुमारस्स ।
जहाभणियमाइमिज्जण पेसिया वेज्जा, भणियं च राइणा ।
कुमार, किं पुण तीए इमस्स असव्ववसायस्स निमित्तं ।
कुमारेण भणियं । ताय, अविवओ निमित्तं; तहवि
पुण विसेसओ इमं ॥

वक्कहो सा पुरन्दरस्स मोहदोसेण पसत्ता^२ अञ्जुणाभि-
हाणे निघदासे । सुयमणेण भवणपरंपराए, न सहहिं
सिणेहओ । अदक्कन्तो कोह कालो । अञ्जया य 'मा ।
संताणविणामो हवउ' ति माहिं से जणणीए । पुत्त,
न सुन्दरा ते महिलिया; ता मा उवेस्सु ति ।
चिन्तियं पुरन्दरेण । न खलु एयमेवं भवत् । अभिक्क-
वित्ता मे पिययमा, अम्मा य एवं वाहरह । निवद्ध-
वेराओ य पायं सासुयावद्धओ । अमच्छरिणी य अम्मा^३,
पिययमा उण पगरिसो गुणाण । चच्चत्ताओ य इत्थियाओ
ति सिचिवय^४, 'न य अक्कहा हवद । विसमा य मयथ-
वाणा^५ । ता परिस्सामि ताव एयं ति । चिन्तिज्ज

१ C E F add जी पुरंदरभस्स ।

२ D adds सा, C F च, F य सा ।

३ C E F add अमसत्तेसु च पत्तियं कालं सासुयदुण्णच वरवरो कविओ ।

४ C E F om. rest of the sentence, D i. marg.

५ A C E •वाणा ।

- परिक्लामि भणिया नक्षया । सुन्दरि, रायाएषेसं गन्तव्यं
मए माहेसरं, आगन्तव्यं च सिग्धमेव । ता सुन्दरीए कहवि
दिषहे वक्षमासियव्यं ति । नक्षयाए भणियं । अज्जउत्त,
अहं पि गच्छामि; कीदसं मम तए विणा वसं ति ।
- १ भणमाणी पद्धया एसा । भणिया 'थ पुरन्दरेण ।
सुन्दरि, अहं भिणेइकायरयाए, न मम 'तत्थ खेवो ति ।
नक्षयाए भणियं । अज्जउत्तो पमाणं ति । विरयदिषहे
'थ निग्गओ पुरन्दरो, गओ मायापओएण । अइवाहि-
ऊण कहिंचि वासरं पविट्ठो रयणीए । गओ अइरत्तसमए
- २० निययभवणं, पविट्ठो वासगेहं । दिट्ठा य णेण सुरवाया-
वखेयसुइपसुत्ता समं अज्जुणएण नक्षया । कुविओ सु
एओ, पणट्ठा विवेयवामणा । चिन्नियं च णेण । सुहा-
चारतुल्लओ इत्थियाओ; जत्तेण एतासिं भोओ पासणं
च । दुट्ठो य दुरायारो अज्जुणओ, ओ मे ककत्तं
- २५ अइल्लसद; ता एयं वावाएमि ति । चिन्निकुण
सुइपसुत्तो वावाइओ णेण अज्जुणओ । वावाइऊण च
निग्गओ वासगेहाओ । चिन्नियं च णेण । पेच्छामि,
किं मे पिययमा करेइ ति । ठिओ एगदेसे । तहा-
विहइरिअसेण विउट्ठा नक्षया । दिट्ठो य णाए दीव-
- २० निहापसुत्तो अज्जुणओ । चिन्नियं च णाए । हा हा

१ C E F जंभमाणी ।

१ C E om.

२ D इत्थ ।

३ D addn ताव ।

વિવશો મે પિયયમો, હા હય નિ મન્દભારણી । અહ
 કેણ હણ એવં સવસિયં; કૂરો રહુ ^૧સો પાવો । કૌભ
 વા અહં ન વાવાદયા, કિં વા મમં જીવદ્ અવણીયં
 હિયયવન્ધનં । નિયન્તા રદસુહકથા । મલ્લહા રૂદસો
 એમ મંમારો ત્તિ । ચિન્નિજ્ઞા વાસગેહભિન્નિમૂલે સ્થયા ^૨
 દૌહસદ્ધા, નિહન્નો તદ્દિં અક્ષુણ્ણો । એયમવલ્લોરજ્ઞા
 અવલ્લન્નો પુરન્દરો, ગન્નો અહિમયપણં । કયા ^૩ય
 ણાણ તદ્દિં પપ્પે યલ્લહિયા, કપ્પિયા ^૪તસ્સ ચોન્દી,
 પૂણ્ણ^૫ પરદિણં, કરેદ^૬ વલ્લિવિહિં, નિહેદ નેહદૌવં, અલ્લિ-
 જ્ઞા સિણેહમોહેણ । હચિયસમણં ચ આગન્નો પુરન્દરો । ^૭
 ન દંસિન્નો તેણ વિચારો, ન સલ્લિન્નો નક્કયાણ । અરક્કન્ના
 કરદ દિયહા । દિટ્ઠા પુરન્દરેણ^૮ યલ્લહિયાસુસૂસા^૯ ।
 ચિન્નિયં ચ જેણ । અહો સે મૂઢયા, અહો અણુરાન્નો ।
 અહવા ^{૧૦}અણહીયમત્તો રૂદસો સેવ રત્તિયાયપ્પો હોદ ।
 કિં મનેદણા । સુહાહારતુન્નાન્નો રત્તિયાન્નો ત્તિ રિસિ- ^{૧૧}
 વયણં । તા કરેહ એસા, જં સે પહિહાયદ^{૧૨} । પુલ્લિં
 વ તોણ મહ વિમયસુહમણ્ણવન્તસ્સ અરક્કન્ના દુલ્લસ

૧ CE કોદ, F કોદ રહ ।

૨ F નક્કયાણ ।

૩ F અક્ષુણ્ણ ।

૪ F adds અવણ અરદિં ।

૫ F adds સિવિચયવારેણ ।

૬ F adds અક્ષુણ્ણનિચિયપરેસે ।

૭ F અલ્લિયા કોરકાસી ચ તોણ સુસૂસા, A સુસૂસાત્તરા ।

૮ F ન રત્ત અવરિયં ।

૯ D F insert રમલ

- संवच्छरा । इत्यो य पञ्चमदिणे पत्युथाए पस्कावाइयाए^१
 उवगप्पिए विविहदियभोयणे अभुत्तेसुं दिएसुं समासकाए
 भोयणवेलाए दिट्ठा पुरन्दरेण तीण चकहिथाए पिण्ड-
 विहाणमुवगप्पयन्तौ नक्कया । तस्यो ईसि विहसिक्खण
 ५ जंपियमणेण । हला, किमणेण अज्जावि । एयमायणिय
 भिक्खमिमौए हिययं । चिन्थियं च णाए । हम्म एएण
 मे पिययमो वावाइओ, अक्कहा कइं एस एवं जंपइ ।
 अओ से कूरहिययया । ता इमं एत्थ पत्तयासं ;
 वावाएमि एयं हिययनन्दणमत्तुं,^२ करेमि वेरमिज्जायणं ।
 १० एसो य एत्थुवाओ, देमि से विमभोयणं ति । चिन्ति-
 ज्जण आणाविथं विथं । अवसरो त्ति कयमज्ज विमभोयणं
 पउत्तं च णाए^३ । एस एत्थ वदयरो ॥ राइका भणियं ।
 वण्ह, कुक्कुरवदयरो कइं ति । कुमारेण भणियं । ताथ,
 तस्सु वि इमौए सेव^४ यक्कहिगामंजिविट्ठपिययमोवइवगारौ
 १५ इमो त्ति तं सेव विमभोयणं पउत्तं ।

^१ तस्सेहमोहियाए तस्सोवइवनिमित्तमेयाए ।

^२ सो सेव सत्त वारे एस हओ अक्कणो ताथ ॥

१ C E पक्काइयाए, A य पवविण्हइयाए ।

२ C E हिययां, A हिययं, D हिययदंयण ।

३ D F add चमेच ।

४ D F read : निवसरंय समाओ त निवसमाओ दइय पिययमी० ।

^५ C E F have the following passage : चवि य मां यं अज्जुयसो
 मज्जिदीयेच तत्तेव मेव अज्जुयसमपट्ठियाए कीइकाहिवाचाए विवचयुववोय

अं सो मरिज्जस तद्वा अविनासामत्यककदोषेण ।

एत्येव सप्त तारे उववन्तो हीणज्जोसु ॥

किमिगिहकोदसमूसयभेगलससप्पसाणभावेण ।

निधमरणयामपडिबन्धदोमन्तो पाविन्तो मरणं ॥

धी संसारो जहियं जुवाणन्तो परमवगम्वियन्तो ।

मरिज्जण जायइ किमी तत्येव कलेवरे निथए ॥

चाइज्जइ मूढेणं मूढो तक्केहमोहियमणेण ।

‘जहियं तहिं चिय रई एयं पि ऊ मोहसामत्यं ॥

ता एव कुक्कुरवद्वयो ति ॥ एयमायखिज्जण सविग्गो
राथा । चिन्तियं च जेण । अहो दाइणया संसारस्सु, १-
अहो विचित्तया कक्कपरिणईए, अहो विषयलोकुयत्तं
जीवाणं, अहो अपरमत्यकया; मब्बहा महागहणमेयं ति ॥

एत्यन्तारंमि समागया वेज्जा । भणियं च जेहिं ।

देव, देवपसाएण जीवाविन्तो पुरन्दरभट्टो कुक्कुरो य ।

एयमायखिथ हरिखिन्तो राथा । भणियं च जेण । कहं ५१

जीवाविन्तो ति । वेज्जेहिं भणियं । देव, १दाऊण १कड्डा-

वव्वाइं कड्डाविन्तो विषं, तन्तो जीवाविन्तो ति ॥

कुक्किंमि उयज्जमात्तो अहेमि ताव जाव इह कक्कपज्जवसेव अवि य एयाव सेव
वक्कवार अवावदेसेव इमिवा सेव पचोएव ज्जो ज्जो तसेवमोहिथाए....एत
तारे सुवचजातौवदुवईए एत एवो वज्जो ताए एवं च सुवचो जनेसु मारिणो वक्क-
वार सो दइवो वज्जो उव मवे अह मचो तथा मिसावेहि । Then follow the
four verses अं सो etc.

१ D तहिं चिंतयिं सेव रई A तव विचयिं सेव रतौ F तव चिंतयि
सेव रई । १ A om. १ A om., D कड्डावार् ।

- एत्यन्तरमि बालायवसरिसो पयासथक्तो नयरिं विय-
 क्षिञ्चो उज्जोञ्चो, पवज्जिथाञ्चो 'देवदुन्दुहो'ञ्चो, पसरिञ्चो
 'पारियायामो'ञ्चो, 'सुव्वण दिव्वगेयं, वड्डिञ्चो हरिसविसेसो ।
 ४ रादणा भणियं । वज्झ, किमेयं'ति । कुमारेण भणियं ।
 ताथ, देवप्पाञ्चो । रादणा भणियं । वज्झ, को उण
 एस देवो, किंनिमित्तं वा अयण्डे उप्पाञ्चो । कुमारेण
 भणियं । ताथ, एस खलु गुणधक्कसेट्ठिपुत्तो जिणधक्को
 नाम सेट्ठिकुमारो अज्जेव देवत्तमणुपत्तो । मित्तभारि-
 १० याविवोद्दणत्तं च आगञ्चो दहामि । पडिबोदियाणि य
 ताणि । तञ्चो देवलोयगमणनिमित्तं 'दंसेमि एयाभिं
 नियसरिद्धिं'ति उप्पदञ्चो 'इयाणि । रादणा भणियं ।
 वज्झ, कहं पुण एस अज्जेव देवत्तमणुपत्तो, कहं 'वा
 विवोद्दिञ्चो णेण मित्तो भारिया य । कुमारेण भणियं ।
 ११ ताथ, एसो वि वड्डयरो कम्मपरतन्तमत्तसेट्ठाणुक्को ; तत्तावि
 ताएण पुच्छिञ्चो त्ति मात्थीयद । अज्जहा कहं ईदममेव
 इहल्लोयपरल्लोयविहद्धं साहिं पारियद । रादणा भणियं ।
 वज्झ, ईदमो एस संसारो, किमेत्य नो कयं'ति । कुमा-
 रेण भणियं । ताथ, जइ एवं?, ता सुण ।

१ C E -यु दिव्वदुन्दुहो ।

२ D पारियायपारिमलामोण ।

३ A C E सुव्वण ।

४ C E उयाणि ।

५ C E om, वा वि ।

६ D वा कयं, A नो कय, F 'अयकयं'

७ D इव विवंधो F एवं ते निवंधो ता सुव्व तात् ।

एष खलु जिणधम्मो जिणवयणभावियमई विरत्तो संसार-
 वासाओ निरौहो विमएसुं भावए कुमलपखं । भित्तो य से
 धणयत्तो नाम^१, भारिया बन्धुला^२ । मा एण अविवेच-
 सामत्यओ संगया धणयत्तेण ।^३ अदल्लन्तो कोइ कात्तो ।
 अज्ज एण जिणधम्मो निरवेक्खयाए ^४इहलोचं ^५पइ असा-
 दिज्जणं परियणस्स नियगेहासक्खसुअगेहे ठिओ सम्भाराइयं^६
 पडिमं । न-याणिओ बन्धुलाए । एसा त्रि विदल्लधणयत्त-
 मंकेया चेत्तूण ^७लोहखीलयसणाहपायं पल्लइं गया तं सुअ-
 गेहं । अन्धथा^८दोसेण जिणधम्मपाओवरि ठाविओ पल्लइो ।
 विट्ठो तओ ^९खीलएण । समागओ धणदत्तो, निवओ ^{१०}
 पल्लइे, निवळा बन्धुला, आल्लिज्जिया धणयत्तेण, पवत्तं
 मोहणं । भारायासेण पीलिओ ^{११}खीलओ ताव, जाव
 पायतलं^{१२} भिन्दिज्जण निमिओ धराए । वेयणाइसएण
 मुक्खिओ जिणधम्मो, ओयओ^{१३} भित्तिकोणे, न लल्लिओ
 इयरेहिं । समागया चेयणा, आभोइओ वइयरो, वड्डिया ^{१४}
 कुसलवुट्ठो । चिन्तियं च एण । अहो खलु ईइसा इमे
 विसया मोहेन्ति कुसलवुट्ठिं, नासेन्ति बीलरयणं पाडेन्ति

१ C E F add बीरदिययभूओ ।

२ D F add नाम ।

३ D F insert रचं ।

४ C E om.

५ C E राइ ।

६ A D •बीलि• ।

७ D बीलि• ।

८ A om.

९ D पायं तल्ल, A adds त्रि, F adds विधि

१० A D •ओ, C E •ओ ।

दुग्गईए, मब्बहा दुद्धिगिच्छा एए जीवाण भाववाहिणो ।
ता धम्मा महामुणी^१ तहोवसमलद्धिमुत्ता तिउयणेकुरवो
भयवन्तो तित्थणाहा, जेसिं सन्निहाणओ वि जोग्गदेसा-
वत्थियाणं अविसेसेण पाथं न होइ पावबुद्धौ पाणिणं ति ।

५ अहं पुण अथको अस्सन्तसंगयाण पयकोण वि मब्बहा न
एएमि भावोवयारं काउं मित्तभारियाणं पि. किमङ्ग पुण
अस्सेमिं । अहो जे अप्पंभरित्तणं, अहो दुक्कहेउया,
अहो अकयत्थत्तणं,^२ अहो^३ कम्मपरिणई; जेण मए वि
संगयाणं 'एएमिं ईइमं किलिट्ठेद्वियं उवहासपाथं लोए

१० निबन्धणं कुगइवासस्स । मब्बहा विराहिणं मए सुहामिष-
रथणं^४, जमेवं सुणीयइ, 'न खलु निप्पसो कल्लापमित्त-
जोओ' ति । कीइसी वा मम कल्लापया, जेण एवमेयं
इवइ । अत्थि एयाणमुवरि^५ मम^६ पक्कवाओ । इमं
पुण भयवन्तो केवसौ विद्याणन्ति । मब्बहा परममन्त-

१५ सुमरणे करेमि पयत्तं ति । तमेव चिन्तिउमाढसो । नमो
वीथरायाणं नमो गुरुयणस्स ति ।^७ चिन्तयन्तो विमुक्को
जीविणं, उप्पसो बभसोए । दिक्को अणेओवओओ ।

९कोऽहमिमो किं दाणं का दिक्का को व मे तवो चिओ ।

जेण अहं कयपुक्को उप्पसो देवजोगमि ॥

१ C E ०चिओ । २ A ०त्तं । ३ D adds मे । ४ C E ग्गतामौ, D ग्यामि ।

५ C E ०वयत्तं ।

६ A इममि, C E य इमेमिमुवरि ।

७ A C E om.

८ A adds एवं भावयारं ।

९ C E F om. all down to चाभोइयं, D i. marg.

एवं चिन्तयन्नेष ओहिणा आभोदयं सव्वं । अकाऊण
 देवकिच्चं पहाणकण्णसंगओ विवोहणनिमित्तं मित्तभारि-
 याण सयरहमेव समागओ रहइं । न एवंविहाणं अई-
 वरायपडिवन्नाणं विणिवायदंसणमन्तरेण संभवइ 'वोहो' ति
 पउत्ता देवमाया, कथा बन्धुत्ताए विसूइया । गहिया ५
 महावेयणाए, वेउम्बियं असुइजम्मासं अइच्छिणं फासेण^१
 पणिट्टदुरहिगन्धं अमणोरमं असुइभक्खणरयाणं पि । सव्वहा
 तेण एवंविहेण भिक्षा उभयपासओ^२ । हा हा मरामि ति
 अवलम्भए धणयत्तं । भिक्षाए पुणो पुणो धणयत्तो वि तेण
 पावेण विय खिप्पमाणो जम्मात्तेण । गहियो सो य वेय- १०
 णाहिं; जाया महाअरई । चिन्तियं च णेण । अहो
 कौदमं जायं ति । उव्विग्गो मणागं ५ओसरइ बन्धुत्ताओ ।
 तीए चिन्तियं । अहो एयस्स नेहो संपयं सेव उव्वियइ ।
 भणियं च णाए । हा हा मरामि ति, मइई मे वेयणा,
 भव्वन्ति अङ्गाइं । तेण भणियं । किमइमेत्थं करेमि, १५
 असण्णं खु एयं । तीए भणियं । संवाहेहि मे अङ्गं । सग्गो
 संवाहिउं उवरोहमेत्तेण । लेसिया हत्था, न चएइ वावरा-
 विउ । तओ चिन्तियमणेण । अहो किंपि एयं अइडुपुव्वम-
 नेहिं सुत्तिमन्तं विय पावं, पगरिखो असुन्दराणं । भणियं च
 सकइणं । पिए, किमइमेत्थं करेमि, न वइन्ति मे २०

१ D विवोहो ।

२ D पजिब., C E परिउ. ।

३ D भिक्षाउ उभयपासउ ।

४ D उसरिउमाउओ ।

- इत्या । गहिओ य अरईए 'सव्वहा पावविल्लमियमिले'^१
 वन्धुल्लयाए चिन्तिथं । एवमेयं न अज्झहा । मइज्झसे-
 वेयं पावं, जं परमदेवयाकण्णो सिणेहाणू वसिंओ
 भत्तारो^२, कथमिणं उभयलोयविहट्ठं । ममागया संबेय^३,
 ४ 'हा अज्जउत्त'त्ति रोविउं पयत्ता । धणदप्पेण चिन्तिथं ।
 हा अज्ज धणयत्त, एवंविष्ठे जीवलोए एइहमेने अघारे^४
 सरौरंमि सोऊण पियवयंमवयणं उवजीवऊण तप्पसाए
 किमियसुच्चियं ति । 'एवंविहाण वेट्ठियाण ईइसा चेव
 परिणह ति । हा पियवयंस. दूढो मए 'तुमं ति । चिन्ति-
 १० ऊण संवेगसारसुवगओ मोहं ॥ एत्यन्तरंमि एष एत्थ
 पडिओहणसमओ ति जाणिऊण ओहिणा तेसिं विप्पकोह-
 णेण दिव्वरूवधारिणा संवेगवुड्ढिनिमित्तं 'सवपूयणावएसेण
 दिखं दरिसणं । निवत्तिथा सवपूया । अवहरिणा
 वेयणा 'दुधरस्स य सोयाणलो । दिट्ठो तेहिं देवो ।
 १५ वन्दिओ भावेण । चिन्तिथं च जेहिं । अओ जे एयप-
 भावेण अवगया वेयणा, अओ से सत्तो, अओ कवं,
 अओ दित्ती, अओ कम्मो । विन्दिएहिं पणमिओ सविच्चयं ।
 भवियं च जेहिं । भयवं, को तुमं, किंनिमित्तं वा इहा-

१ C E F add ति ।

२ C F भत्ता ।

३ C F सम्मानयसंवेया and repeat हा अज्जउत्त ।

४ C F .मेत्तमारं, D सारं ।

५ D F add अइहा ।

६ D reads संदुपेयं तुमं मए चिन्तिथं ति चिन्तिज्ज etc.

७ A .पूयव० ।

= C E om. rest of the sentence.

गन्धो सि । तेण भणियं । देवो अहं जिणधम्मपडिमापूयणत्वं
 समागन्धो णि । तेहिं भणियं^१ । कहिं जिणधम्मपडिमा ।
 दंसिया देवेण 'एसा पडिम'त्ति । दिट्ठा व णेहिं । हा^२ जि-
 णधम्मविवक्कपडिमा विद्य दौसर त्ति संखुट्ठाणि हियएण ।
 भणियं च णेहिं^३ । भयवं, विगयज्जीवा विद्य एसा लखीयर, ^४
 ता को एत्थ परमत्थो, साहेउ भयवं ति । भणमाणइं निव-
 डिथाइं चत्तणेषु । भणियं च णेहिं^५ । कहिं जिणधम्मो ।
 देवेण भणियं । देवत्तौल्लभो^६ । तन्नो^७ निह्वमाणेहिं
 दिट्ठो मच्चखीलवेहो । 'हा कयमकम्ममत्तेहि' ^८ भणमाणाणि
 उवगथाणि मोहं । समासासियाणि देवेण । लज्जाइस- ^९
 एण समारट्ठाणि अत्ताणयं वावाइउं । निवारियाणि
 देवेण । भणियं च णेण । भो भो किंनिमित्तं हमे
 अत्ताणयं वावाएह । तेहिं भणियं । भयवं, अल्लमन्हाण
 निमित्तसवणेण । दिव्विणाणनयणो भयवं किं वा न-याणइ ।
 ता इमं सेव अन्हाण पत्तयाळं । देवेण भणियं । अलं ^{१०}
 मरणमेत्तेण, तदुवएसपाळणं तुण्ह पत्तयाळं । तेहिं भणियं ।
 भयवं, ^{११} अन्नोग्गाणि अण्हे तदुवएसस्स, गन्धो एथ सो भयवं

१ C E F add भयवं ।

२ C E om. जिणधम्म ।

३ A C have here कहिं जिणधम्मो । A om. all down to कहि जिण-

४ D कचं ।

५ A F देवी C E F add रसो ।

६ C E F add विसेसणो ।

७ A om; Com. all down to थक्कसरवारं ।

८ E F चजोग्गाणि, D चउवाणि ।

९ E om.

- अन्धाणमदंसणीयमवत्यं ति । देवेण भणियं । ता ओम्माणि
 तुम्हे, जेणेवं परितप्पह । न खलु किञ्चिद्वक्काण आसेविए वि
 अक्खे कथाद^१ पच्छायावो होइ, सुन्दरो य एमो, पक्का-
 लणं पावमलस्स । न यावि मो गम्भो तुन्नाणमदंसणीय
 ५ मवत्यं ति, जम्भो सो चेव अइयं ति । न खिम्भियव्वं च
 तुम्हेहिं । ईइसी एसा कम्मपरिणई, दाहणं मोहचेट्ठियं,
 रोहा विषयवत्तणी^२ । सव्वहा किमेइणा^३ । संपयं पि
 धम्ममेत्तसरणादं होइ, परिचयह मव्वमसं । तेहि भणियं ।
 जं भयवं आदसह । किं तु अवस्समेव उण्णियव्वा अन्नेहिं
 १० पाणा, न 'मकुणेमो' 'अकक्कायरणकलङ्कदूमियं' बोद्धिं तुह
 'वयणाओ जणियपच्छायावाहं संपयं' धारेउं । एवं ववत्थिए
 समादसउ भयवं ति^४ । माहिओ 'देवेण' धम्मो, परिणओ^५
 भावेण । कथा मव्वविरई, पक्कसायमणमणं, जाओ विसुद्ध-
 परिणामो, निन्दियाहं पुव्वदुक्कताहं, परिणओ संवेओ,
 १५ भावियं भवसक्खं, 'पडिबुद्धाणि' ति । कयकिचभावेण
 पक्खिविय नियकउवेरं उप्पइओ देवो ति ॥

१ E F add एवंविधो । *

० E वल्लिभी, D वल्लिभी ।

२ A किमेत्तौ ।

४ A चरमो ।

५ C E अकक्कायरणबोद्धिं D अकक्कापरिचवुद्धिं ।

६ A वयं ।

० A adds चरमेव ।

८ D F add माज्ज तेमिं भावं ।

९ D F add सव्वंभुभानिउ ।

१० D F add तेमिं ।

११ C E add एको विवेकभावियसमावीधिं

एथमाद्यजिज्ञासा संविगो राया । भणियं च फेण ।
 अहो न किंचि एयं माहन्दाससरिसं भवसेट्ठियं । दुल्लहो
 खलु इहं कल्लाणमित्तजोओ हियो एगन्तेण; न इओ
 किंचि हिययरं, जेण एयाण वि एवं पद्दाणगुणल्लाहो म्ति ।
 खम्भेहिं भणियं । महाराय, एवमेयं । संविग्गाणि सव्वाणि, ४
 विरत्ताणि भवाओ । रादणा भणियं, वच्छ, कहिं
 पुण एयाण उववोओ भवित्ताइ । कुमारेण भणियं ।
 ताय, सोहम्भे । रादणा भणियं । विरद्धयारौणि एयाणि ।
 कुमारेण भणियं । ताय, सच्चमेयं; १ विरद्धयारौणि,
 किंतु पडिवसमेणहिं पच्छायावओ धम्मचरणं, जाया १०
 'भावओ विरदपरिणई । तीए य एवंविहं चेव सामत्थं,
 जमविराहियाए पडिवत्तिकाल्लओ न दोग्गई पाविज्जइ ।
 रादणा भणियं । १ तद्वावि विरद्धयारौणि एयाणि, कहं
 देवलोयसंपत्ती एयाण जुज्जइ म्ति १ । कुमारेण भणियं ।
 ताय, सुन्दरा विरदपरिणई संगया अप्पमाण छेदणी १५
 सुक्काण जणणी सुहपरंपराए । इमीए संगया पाणिणो नत्ति
 नं कल्लाअं जं न पाउणन्ति । रादणा भणियं । वच्छ, इयमेव
 कहमेयारिसाणं संजायइ, कहं वा इमीए पडिवत्तिजोग्गा १५

१ A reads : जउ विरदरावि किंतु विरदयारौणि वि पडिवनं ।

२ A om. C E F add य ।

३ C E add किमेय, A reads वच्छ किमेयमेयं कुमारेण etc.

४ C E read देवलोयसंपदं जुज्जंति ।

५ C E F add जोज्ज ।

- एवंविहेसु ^१अकुसलेसु पथदृन्ति । कुमारेण भणियं ।
 ताथ, विचिन्ता कक्षपरिणई । किं तु न एणसि अर-
 संकिलेससारा अकुसलपवित्तौ तद्वाविहकक्षपरिणामञ्चो^२
 पवित्तिमेत्तं ^३रहिया अणुबन्धेण, कुसलपक्खे च अक्षन्तभावा-
 ४ सारा रहिया अरयारेहिं संगथा आगमेण निरवेक्खा
 भवपवञ्चे न्ति । रादणा भणियं । वच्छ, एवमेयं कइमअहा ;
^५ईदसौ पवित्तौ भवं छिन्दइ । कुमारेण भणियं । ताथ,
 एवमेयं, सक्खमवहारियं ताएण । अत्तं च । विक्खवेमि
 ताथं । न खलु मे रई एयंमि नउपेडञ्चोवमे अमुन्दरे
 १० पयईए अणवद्वियसिणेहविक्खमे निहाणभूए सम्भावथाकं^६
 महाघोरसंसारंमि^७ । ता इच्छामि तायाणुञ्चाओ एय-
 मन्तरेण जइउं । ^८संसिज्झन्ति नियमेण पाणिणो^९ गइ-
 समाइद्दाइं विहिणा पवत्तमाणस्स कुसलसमीहियारं ।
 ता करेड ताओ पसायं, अणुजाणाउ म एयवरयारंमि ।
 १५ भणमाणो निवडिओ चसणेसु । ^{१०}रादणा भणियं । वच्छ,
 नणु सम्भेसिमेव अन्हाणमयं^{११} निच्छओ, ता अणुजाणिओ

१ C E F परिणामेसु ।

२ A •सकंम• ।

३ D रहियामवुं, C E रहियमवुं ।

४ C E F अचौरसौ, A कइमचौरसौ ।

५ C E •वायाच ।

६ F संसारमहासमुत्तंमि ।

७ C E समज्झन्ति ।

८ C E पाणिना, A D •पं ।

९ C E F add तचो उधारणच (उचैः कमा) विरं दोहिं चमेवि

(करेहि F) । of. संक्षेप ३४१ ।

१० F •नेचंमि ।

मए । अह्वा तुमं सेव अन्हाण विमलनाणभावओ भावोव-
थारमंपाद्यणेण कारणपुरिसयाए गुरू, किमेवं पुच्छमि । ता
करेहि कारवेहि य, जं एत्थ उचियं ति । कुमारेण
भणियं । ताथ, महापमाओ; उचियं च ववमियं ताएण ॥

एत्यन्तरंमि गलियपाया रथणौ, पइथाइं पावाउयाइं ७
तूराइं, विद्यम्भिओ बन्दिस्सहो, पवाइया पञ्चसपवणा,
उल्लसिओ अइणो, पणट्टमन्थयारं, समागथा दिवसलच्छौ,
विउट्ठं गल्लिणिमण्डं, मिलियाइं चक्कावायाइं । 'पविट्ठा
अमचा । माहियं तेसिं कुमारपरियं, जाणाविओ
निययाहिप्पाओ' । वज्जमओ अमचाण । भणियं च १-
तेहिं । देव, जत्तमेयं, 'सिण्णद य एयं देवस्स । अचिन्त-
चिन्तामणिभूओ कुमारो एत्थ मज्झसं' । राइया भणियं ।
अज्जा, एवमेयं; ता करेह' उचियकरणिज्जं, अलं
विलम्बेण । अमसेहिं भणियं । 'जं देवो आणवेइ ।'
घोसाविद्या वरवरिया, पयट्ठियं महादाणं, कराविद्या १५
मन्वाययणपूया, संमाणिओ पउरजणवओ, पूजिया बन्दि-
मादौ, संमाणिद्या सामन्ता, पूजिया गुरवो, ठाविओ

१ F समागथा D adds तउ । २ F adds राइया कुमारचुभासउ ।

३ C E F उचियकर ।

४ F has only 'सविश्रुत कुमारमि ।

५ C E करेउ, D F add तुज्ज ।

६ D F add कयं सेव देवस्स निययपुचसंभारिण के चन्ने सायणस्स तथापि ।

७ D F insert सविज्ज ।

८ C E F सन्वाययणपूया ।

९ D F add राइया ।

रक्षामि नियभादणेशो पसत्यजोएण उचिओ खत्तिथवंसस्स
 मुणिसन्दकुमारो त्ति । तओ य पसत्ये तिष्ठिकरणमुज्जत्त-
 जोए समं गुरुयणेण मित्तवन्देण धम्मपत्तौहिं अमच्चलोएण
 • पहाणसामन्तेहिं पुरन्दरेण^१ उयत्तसेट्ठौहिं उचियनायरेहिं
 ५ महया रिद्धिसमुदएण समाकूढो दिव्वमिवियं; वज्जन्तेहिं
 मङ्गलत्तरेहिं नच्चन्तेहिं पायमूलेहिं शुम्भमाणो बन्धौहिं
 पूरन्तो य पणइमणोरहे संगओ रायलोएण अणुहवन्तो
 कुसलकम्मं पुलइज्जमाणो नायरएहिं जणेन्तो तेमिं विव्वयं
 वड्डयन्तो मवेगं विहिन्तो बोद्धिबौयाइं विसुज्जमाणपरिणामो
 १० खवेन्तो कम्मजालं महया विमहेण निग्गओ नयरीओ गओ
 पुण्णकरण्डयं^२ उज्जाणं ॥ एत्यन्तरंमि समागथा देवा,
 पत्युयं पूयाकम्मं, जाओ महब्भुयओ, आणन्दिया नयरी ।
 गओ य भयवओ मौलङ्करयणायरस्स अउणाधारिणो
 पहाभायरियस्स पायमूले, जज्जत्तसिद्धन्तविहिणा पवओ
 ५ पव्वज्जं ति । वन्दिओ देवराईहिं, पजिओ मुणिसन्देण ।
 कराविद्या णेण नयरीए अट्ठाहिया, सोसाविद्या अमारौ ।
 हरिषिया जणवथा, पयट्ठा धम्ममगे ॥

इमिणा वरयरेण धूमिओ गिरिसेणो, गहिओ
 कसाएहिं । चिन्तियं च जेण । अहो मूढया जणस्स,
 जमेयस्सिं अपण्डित्थरायउत्ते एवंविहो बड्डमाणो । अवसेमि

एषिं बद्धमाणभायणं, वावाएमि एयं दुराचारं । समागमो
इथाणिं एम अन्वारिसाणं पि दंमणगोचरं । ता निम्बवेमि
चिरयासपलित्तं एयमन्तरेण हिययं । पयडो डिहसेषणे ॥

भयवं च समराद्वयो जडुत्तसंजमपरिवासाणरई भयवमो
पहासायरिषसु पायमूले परिवसइ ॥ अदकानो कोद
कासो । पुम्भभवभासजोएण विमिट्ठसोवसमभावमो येव-
कालेणेषाहिज्जियं दुवासासङ्गं, आसेविमो किरियाकसावो,
ठाविमो वायगपए ॥

अज्झया य सौमगणसंपरिवुडो विहरमाणो अहाकप्पेण
विबोहयनो भविथारविन्दे गमो अओग्गाउरिं, तत्थ वि य १०
वन्दणनिमित्तं साज्जावागसमेमो रिसभदेवसंगथ महाविभूईए
सक्कावयारं नाम चेदयं ।

दिट्ठं च तेण तच्चियं विचउं उज्जाणमण्णभायंमि ।

आहरणं नयरीए आययणं भुवणनाइस्सु ॥

सियसङ्गकुमुयगोखोरहारसरयवभुन्दचन्दनिहं । १५

कप्पतइनियरपरिचयमुप्पेइउधयवडाइयं ॥

मरगयमयरमुज्जभउमऊहसिरोहतोरणसणाहं ।

उत्तुणं सुरलोए तियसाहिववरविमाणं व ॥

वित्थिचमरगयसिक्कासंचयसंजणियवियउदढपोडं ।

रवयसवलोहविरइयनिकलमधिकोड्डिमाभोयं ॥ १०

विक्षन्तसालिहस्त्रियमणिमयधम्मास्त्रिभिःसोद्विज्जं ।

कच्छन्तरोरुमणहरपरिलम्बितमोत्तिष्ठोक्तं ॥

गम्भारभित्तिविरदयजलन्तरयणोद्दौवयसकाहं ।

तियसतसकुसुमजलरूपपरस्त्रियमणियुष्कं ॥

सेवागयसुरचारणवरविलयारद्रुमङ्गरसंगोथं ।

दण्डान्तागरपरिमलघणवासियदिसिवहाभोथं ॥

विविधतवतेयदिप्पन्तमुणियपरमत्सुद्धभावाणं ।

चारणमुणीण युद्धरवनिमुणसंसुदयसिद्धयणं ॥

धम्मवरसक्कवट्टिस्स भयवन्नो तियसनाहममियस्स ।

१०. मुणिवरणो पडिमाए विज्जसियं उवहसामिस्स ॥

तं पेष्किऊण सन्नं मणिमय'सोमाणविमलपणीए ।

आरुहिऊण मतोमं भुवणगुरु वन्दिन्नो तेण ॥

वन्दिऊण य निसन्नो एगदेसे । समागया तत्थ चारण-

मुणिविज्जाहरा सिद्धा य । वन्दिन्नो जेहिं भयवं ॥ एत्थ-

११. नारंमि मुणियसमराहस्सागमणो सन्नं परियण्णेण पमोय-

विक्षन्तसोवणो भयवन्नो वन्दणनिमित्तं अन्नोज्झानघरि-

सामी'समागन्नो पसन्नचन्दो । कथा भयवन्नो पूया । तन्नो

वन्दिऊण चेदए समराहस्सवायणं उवविट्ठो तस्स पुरन्नो ।

भसियं च णेण । भयवं, एस एत्थ नादिनन्दणो पठमधम्म-

१०. चक्षवट्टो 'सुप्पोद । ता किं परेण नामि धम्मो; चह

नासि, कश्मेस पठमधमचक्रवट्टि ति । भयवया भणियं ।
 सोम, सुण । इह भरहवासे इमौए ओसप्पिणीए एस
 भयवं पठमधमचक्रवट्टी । न उण परेण नासि धम्मो, किं
 तु अणाइमन्ता तित्थयरा, तप्पव्विओ य धम्मो अणाइमं
 चेव । राइणा भणियं । भयवं, किमेवा ओसप्पिणी सव्वत्य
 हवइ । भयवया भणियं । सोम, नहिः अवि य पच्चसु
 भरहेसं पच्चसु एरवएसु, विदेहेसु पुण अवट्टिओ कालो ।
 तेसु सव्वकालमेव हवन्ति धम्मनायगा तित्थयरा चक्रवट्टिणो
 वासुदेवा बलदेवा य, तद्वा मिञ्चन्ति पाणिणो । भरहेरव-
 एसु अणवट्टिओ कालो, न सव्वकालमेव एयमेवं हवइ । १०
 किंतु पवत्तए कालचक्रं । तं पुण पमाणओ वीमसागरोवम-
 कोडाकोडिमाणं । एत्थ ओसप्पिणी उस्सप्पिणी य एकेकाए
 ण्विहा 'कालपक्वणा । तं जहा । सुसमसुसमा सुसमा
 सुसमदुस्समा दुस्समसुसमा दुस्समा दुस्समदुस्सम ति ।
 एवाओ य एयपमाणाओ हवन्ति । सुसमसुसमा पवाइक्खेण ११
 चत्तारि सागरोवमकोडाकोडीओ, सुसमा तिप्पि, सुसम-
 दुस्समा दोप्पि, दुस्समसुसमा एगा सागरोवमकोडाकोडी
 जणा बायालीसेहिं वरिसवहस्सेहिं । इगवीसवरिसवहस्समाणा
 दुस्समा, इगवीसवरिसवहस्समाणा चेव दुस्समदुस्सम ति ।
 तत्थ सुसमसुसमाए पारक्खसमर्थमि तिपप्पिओवमाज्जया १०.
 सोया, पमाणेण तिप्पि गव्वथाणि ।

उवभोगपरिभोगा जलनरसुकयवीयजायाचो ।
 कप्यतरसमूहाचो होन्ति किलेसं विणा तेसिं ॥
 ते पुण दसप्यगारा कप्यतर समणसमयकेज्जहिं ।
 धीरेहि विणिहिट्ठा मणोरहापूरगा एए ॥

५ मत्तज्जया य भिक्का तुडियज्जा दौवजोदचित्तज्जा ।
 चित्तरसा मणियज्जा नेहागारा १अणियणा य ॥
 मत्तज्जएसु मज्जं सुहपेज्जं भायणाणि भिक्केसु ।
 तुडियज्जेसु य संगयतुडियाणि वज्जप्यगाराणि ॥
 दौवविहा जोदसनामया य निचं करेन्ति उज्जोयं ।

१० चित्तज्जेसु य मज्जं चित्तरसा भोयणट्ठाए ॥
 मणियज्जेसु य भूयणवाराणि भवणाणि भवणरत्तेसु ।
 आदसेसु य पत्तिय वत्याणि वज्जप्यगाराणि ॥
 एएसु य अस्सेसु य नरनारिगणाण ताणमुवभोगो ।
 भविय पुणभवरहिया इय मव्वसू जिणा वेन्ति ॥

१५ न खलु एयाणं विमिट्ठा धम्माधम्मसक्का । लीयमाणाणि
 य आउयपमाणाणि हवन्ति जाव सुसमारम्भकालो । सुस-
 मारम्भकाले उण दुपल्लिओवमाउया, पमाणेण दोळि
 गाउयाणि^१ । उवभोगपरिभोगा २वि जलानुहावेण ३जलानु-
 हावा^४ । न खलु एयाण वि विमिट्ठा धम्माधम्मसक्का ।

१ D F य आदना ।

२ D adds तस्मिं कालं । •

३ C E यवूयसि ।

४ D F om. वि, add तेसु चैव तत्तद किं तु ।

५ C E om. जलानु, A reads जलानुहावा ।

स्त्रीयमाणाणि य आउचपमाणाणि हवन्ति जाव सुसम-
 दुस्समारम्भकालो । सुसमदुस्समारम्भकाले उण एणपलि-
 ओवमाउया, पमाणेण एणं गम्भुयं 'हवइ । उवभोगपरि-
 भोगा वि जणाणभावेण जणाणभावा' । न खलु एयाण ।
 वि विविद्धा धम्माधक्कसक्का हवइ । स्त्रीणपायाए य इमीए ५
 ओयरइ एत्य भयवं पठमपुइइवई सयल्लकल्लामिप्पदेसओ
 वन्दणिज्जो सुरासुराण 'जयगुह ते लोक्कवन्धू अक्काणतिमिर-
 नासणो भविक्कमुयायरससो पठमधक्कचक्कवट्ठो आदितित्य-
 गरो न्ति । तओ पवत्तए वारेज्जाइकिरिया दानल्लेतव-
 भावणामओ य विविद्धधक्को । स्त्रीयमाणाणि य आउचप- १०
 माणाणि हवन्ति जाव दुस्समसुसमारम्भकालो । दुस्सम-
 सुसमारम्भकाले 'उण चवरासो पुव्वल्लखाउया, पमाणेण
 'पच्चधणुसयाणि । उवभोगपरिभोगा 'उण जणाणहावेण
 जणाणहावा । अइक्कमइ कप्पतइकप्पो,° अवि य पवरो-
 सहिमाइएहिंतो हवन्ति जणाणहावा य । हवइ य विविद्ध- १५
 धक्काधक्कसक्का, जओ इमीए हवन्ति तित्ययरा चक्कवट्ठिणो
 वासुदेवा बल्लदेवा य । स्त्रीयमाणाणि य आउचपमाणाणि^१
 हवन्ति जाव दुस्समारम्भकालो । दुस्समारम्भकाले 'य 'पायं

१ A om.

१ C E om. जणा, A reads जणापुहावा ।

२ A om all down to 'ससो ।

३ A D om.

४ C E add उचपं ।

५ A उ, om. all down to पवरो ।

६ D 'तक्कसक्को ।

७ A आउचमा० D आउमा० ।

८ A C E om.

१० A om.

- वाससयाउया, पमाणेण सत्तहत्या । उवभोगपरिभोगा य
 ओसहिमादएहिंतो हवन्ति ऊणाणुहावा य । हवर तथा य
 होयमाणविमिट्ठा धक्काधक्कसक्का, जओ इमोए वि अणुवत्तए
 तित्थं, पव्वन्ति य भिच्छत्तकोइमाणमायाओहा । औथ-
 ५ माणाणि य आउपमाणाणि^१ हवन्ति जाव दुस्समदुस्स-
 मारम्भकालो । दुस्समदुस्समारम्भकाले^१ वीसवरिशाउया
 पाएण दुहत्थपमाणेण पज्जन्ते य ओलमवरिशाउया पमाणेण
 एगहत्था । उवभोगपरिभोगा अमणोरमेहिं मममाईहिंतो
 हवन्ति ऊणाणुहावा य, धणियं न हवर य विमिट्ठा धक्का-
 १० धक्कसक्का । एवमेमा ओमप्पिणो । उम्मप्पिणी वि पक्काणु-
 पुव्वीए एवंविहा चेवे हवर । एवमेयं पवत्तए कालचक्कं ।
 एवं च इह भरहवासे इमोए ओमप्पिणीए एम भयवं पढम-
 धक्कचक्कवट्ठी, न उण परेण नासि धक्को त्ति ॥ राइणा
 भणियं । भयवं, एवमेयं, अवणौओ अन्हाण मोहो :
 १५ भयवया अणुगिहीओ अहं इक्कामि अणुमट्ठिं ॥

- एत्यन्तरमि समागओ तत्थ अञ्जन्तमञ्जत्थो संगओ
 बुद्धीए परलोयभौक परिणओ वओवत्थाए इन्दवक्काहिहाणो
 माहणो त्ति । वन्दिऊण भयवत्तं गुहं च उवविट्ठो गुह-
 सभौवे । भणियं च णेण । भयवं, जमेयं तुह्म समए
 २० नाणावरणिक्काइल्लक्कणं अट्ठप्पगारं कम्मसुत्तं, एयं विसेसओ
 ऋहमेस जीवो बन्धति । भयवया भणियं । सोम, सुण ।

[वं^१ समए पठिञ्जह^२ । नाणपडणौययाए नाणनिणहणयाए^३
 ।।णत्तराएणं नाणपञ्चोसेणं^४ नाणव्वासाययाए नाणविसंवायण-
 गोएणं नाणावरणिञ्जं कसं बन्धइ । एवं दंसणपडणौययाए
 नाव दंसणविसंवायणजोएणं दंसणावरणिञ्जं कसं बन्धइ ।
 ।।णाणुकमणयाए भूयाणुकमणयाए जीवाणुकमणयाए^५
 ।।ताणुकमणयाए बह्मणं पाणाणं भूयाणं जीवाणं मत्ताणं
 प्रदुक्कणयाए असोयणयाए अञ्जूरणयाए^६ अपरियावणयाए
 ।।थावेयणिञ्जं कसं बन्धइ ।^७ परदुक्कणयाए जाव परिया-
 ।।याए असायावेयणिञ्जं कसं बन्धइ ।^८ तिव्वकोहयाए^९
 तेव्वमाणयाए तिव्वमाथयाए तिव्वलोहयाए तिव्वदंसण-^{१०}
 गोहणिञ्जयाए तिव्वचरित्तमोहणिञ्जयाए मोहणिञ्जं कसं
 बन्धइ । महारम्भयाए महापरिग्गहयाए पञ्चेन्द्रियवहेणं
 णिमाहारेणं जीवो^{११} निरयाउयं कसं बन्धइ । माइत्तयाए
 मलियवयणेणं कूडत्तुल्लकूडमाणेणं तिरिक्तजोणियाउयं कसं
 बन्धइ । पगइविणीययाए साणुक्कोसयाए अमच्छरिञ्जयाए^{१२}
 मणुक्काउयं कसं बन्धइ । सरागसंजमेणं संजमासंजमेणं वासत-
 तोकमेणं अकामनिज्जाराए देवाउयं कसं बन्धइ । कायउज्जय-

१ D F add चण् ।

२ A दुषिञ्जइ ।

३ D •ववावाय C E •वववाय । ४ D वाचंवा•, C E F वाचंवासायववाय ।

५ C E F add चतियववाय चपिहववाय ।

६ C E वाचंवा परम• ।

७ A om. all down to पगइविणीययाय ।

८ D •वववाय ।

९ C E वे• ।

१० C E मा• ।

- द्याए भावुज्जुयथाए ^१भासुज्जुयथाए अविस्वा-यणओएणं सुहनामं
 कसं बन्धइ । कायअणुज्जुयथाए जाव विस्वायओएणं असुह-
 नामं ति । जाइकुल्लवतवसुयबल्ललाभइस्सरियामएणं उच्चा-
 गोयं कसं बन्धइ । जाइमएणं जाव इस्सरियमएणं नौया-
 ५ गोयं कसं बन्धइ । दाणल्लाभभोगववभोगवीरियनराएणं
 अन्तरायं कसं बन्धइ । एवं, भो देवाणप्पिया, एयं त्रिसेसओ
 एस जीवो अट्टप्पगारं कसं बन्धइ ॥ इन्दमसेण भणियं ।
 भयवं, एवमेयं; अह एवं ववत्थिए किं पुण मोक्खवीयं,
 कहं वा तथं पाविज्जइ । भयवथा भणियं । सोम, सुण ।
 १० मोक्खवीयं ताव एयं । पारमो सुहस्स पसमनवेगाइल्लिङ्गं
 उच्छायणं कसपपरिणइए पावणं एगक्केणं कस्सिन्धणस्स
 सुहायपरिणामल्लक्षणं अचिन्तचिन्तामणिमस्सिहं मक्कसं ।
 एयं च एवं पाविज्जइ वीयरगदंसणेण विसुद्धकम्मवणाए^२
 गुणाहियसंगमेणं पक्खवाएणं गुणेषु तद्वाभव्वयानिओएण
 १५ अणुगम्पाइभानणाए विमिट्टकम्मल्लओवसमेणं ति ॥ इन्दमसेण
 भणियं । भयवं, एवमेयं; अह एवं ववत्थिए एगन्तसुहस-
 क्खो मोक्खो कहं दुक्खसेवणाक्खवाओ संजमाणुद्वाणाओ^३
 त्ति । भयवथा भणियं । सोम, सुण । तद्वा विगिक्खा-
 सेवणाओ सुहसक्खवा चारोगया, ^४तद्वा संजमाणुद्वाणाओ^५

१ A D F om.

२ A C E om.

३ D F चेत्त ।

४ D F add पाविज्जइ ।

५ A om. rest of this sentence.

६ C E संजमाओ ।

एगन्तसुहस्रवो मोक्षो न्ति । न यावि परमत्यश्चो दुस्त्र-
 सेवणाकृवं संजमाण्ड्राणं 'परमसुहपरिणामजोगश्चो विसु-
 द्दलेषाणभावश्चो य । एवं च समए पठिज्जइ । 'अवि य

न वि^१ अत्ति रायरायस्स तं सुहं नेय देवरायस्स ।

अं सुहमिहेव साहो^४ लोयब्बावाररहियस्स ॥

अक्षं च । जे इमे अज्जत्ताए समणा निग्गन्था, एए णं कस्स
 तेओलेसं 'वौदवयन्ति? मासपरियाए समणे निग्गन्थे वाण-
 मन्नराण देवाणं तेओलेसं वौदवयइ, एवं दुमासपरियाए
 समणे निग्गन्थे असुरिन्दवज्जियाणं भवणवासीणं देवाणं
 तेओलेसं वौदवयइ, तिमासपरियाए समणे निग्गन्थे असुर- १०
 कुमारणं देवाणं तेओलेसं वौदवयइ, चउमासपरियाए
 समणे निग्गन्थे गहगणनस्कत्तताराकृवाणं जोइसियाणं
 तेओलेसं वौदवयइ, पच्चमासपरियाए समणे निग्गन्थे चन्दि-
 मसूरियाणं जोइसिन्दाणं^१ तेओलेसं वौदवयइ, क्खमासपरि-
 याए समणे निग्गन्थे सोइक्खीसाणं देवाणं तेओलेसं वौदव- १४
 यइ, सत्तमासपरियाए समणे निग्गन्थे सणकुमीरमाहिन्दाणं
 देवाणं तेओलेसं वौदवयइ, अट्ठमासपरियाए समणे निग्गन्थे
 वक्खल्लोगल्लन्तगाणं देवाणं तेओलेसं वौदवयइ, नवमासपरि-
 याए समणे निग्गन्थे महासुहस्रस्साराणं देवाणं तेओलेसं

१ C E F पचम० ।

२ A om. all down to जे इमे ।

३ C E य ।

४ D F साह, read साहस्स लोयबावारं? ।

५ F has everywhere वौदवयन्ति ।

६ D F जोइसरालीसं ।

वीरवयद, दसमासपरियाए समणे निग्गन्हे आरक्षुवाणं
 देवाणं तेओलेसं वीरवयद, एक्कारसमासपरियाए समणे
 निग्गन्हे गेवेष्वाणं देवाणं तेओलेसं वीरवयद, वारसमास-
 परियाए समणे निग्गन्हे अणुत्तरोववाइयाणं देवाणं
 तेओलेसं वीरवयद : तेणं परं सुक्के सुक्काभिज्जाई' भविता
 सिण्णद वुण्णद सुच्चद सच्चदरत्ताणमत्तं करेद ॥ एवं, भो
 देवाणुप्पिया, न यावि दुक्कसेवणाणुक्कं संजमाणुट्ठाणं ति ।
 इन्दसणेण भणियं । भयवं, एवमेयं, इच्छामि अणुसट्ठिं ॥

एत्यन्तरंमि पुब्बागएणेव पणामपुब्बयं भणियं चित्तङ्ग-

१० एण । भयवं, के पुण पाणिणो किं-कइप्पगारं किंठिइयं
 वा कथं बन्धन्ति । भयवया भणियं । सोम, सुण ।

सत्तविहवन्धगा होन्ति पाणिणो आउवज्जगाणं तु ।

तइ सुज्जमसंपराया क्व्विहवन्धा मुण्येय्वा ॥

मोहाउयवज्जाणं पगडींणं ते उ बन्धगा भणिया ।

१४ उवसन्तस्त्रीणमोहा केवल्लिणो एगविहवन्धा ॥

ते उणं दुसमयठिइयस्स बन्धया न उणं संपरायस्स ।

सेलेसीपडिवक्का अबन्धया होन्ति विज्जेया ॥

अपमत्तसंजयाणं बन्धठिई होद अट्ट उ सुज्जत्ता ।

उल्लोसेण जइक्का भिन्नमुज्जत्तं तु विज्जेया ॥

१० ओ वि पमत्ताऽणाउट्ठियाअ 'बन्धन्ति तेमि बन्धठिई ।

१ read 'भिज्जाई' ?

२ D बन्ति, C E F चिन्ति ।

संवत्सराद् अद् [७] उक्त्वोचिऽयरा सुष्ठुतन्ता ॥

समहिद्वीणं पि उ गष्टिं न कयाद् वोसए^१ बन्धो ।

मिच्छदिद्वीणं पुण उक्त्वोसो सुत्तभणिओ उ ॥

चित्तङ्गएण भणियं । भयवं, एवमेयं; अवणौओ •

अन्धाण मोहो; भयवया अणुगिहीओ^२ दठं इच्छामि ५
अणुसट्ठिं ॥

एत्यन्तरंमि समागया कालवेला, अवगया नरिन्दारं,
कथं भयवया उच्चियकरणिज्जं । विदयदियहे तंमि सेव
चेदए अवट्ठियत्सु भयवओ समागओ अग्निभूर्दे नाम
माहणो । वन्दिऊण भयवन्तमाद्देवं समराहस्यवायगं च १०
उवविट्ठो तयन्तिए । सत्तिणयं जंपियमणेण । भयवं,
माहेहि मज्झ देवयाविसेसं तदुवासणाविहिं उवासणाफलं च ।
भयवया भणियं । सोम. सुण । देवयाविसेसो ताव मो^३
वीयरागो वज्जिओ दोसेण परमनाणौ पूजिओ सुरासुरेहिं
परमदेसगो हिओ सव्वजीवाण अचिन्तमाहण्यो रहिओ १५
अक्षमरणेहिं कयकिओ परमण्य^४ त्ति । तदुवासणाविही
उण जहामत्तौए निरीहेण चित्तेण अचन्तभावसारं उच्चिएणं
कमेणं रहियमदयारेहिं तदुवएससारं^५ अणुदुणं दाणस्स
पासणं विरदए आसेवणं तवत्स भावणं भावणाणं ति ।

१ (E) वोसर् ।

२ MSS. •या ।

३ A F ओ ।

४ F परमपयपत्तः ।

५ A om. all down to सव्वजीवाणं ति ओ एत्थ ।

उवाचणाफलं पुण 'हविस्तद् सुन्दरं देवत्वं महाविमाणां
 अचरसाश्री दिव्या कामभोया कुसलपञ्चादयार्' सुन्दरं रूपं
 विविष्टा भोया विवक्तुणत्तं धम्मपडिवत्तो परमपवणमणं
 ० ति । एयमायणिकुण हरिमिओ अग्निभूई । भणियं च
 ५ णेण । भयवं, जो वीथरागो, सो परममज्झत्ययाए न
 कम्पद् उवथारं करेइ 'मा अन्नेमिं पौडा भविस्तद्' ति ;
 अकरेन्तो य तं सम्मजीवाणं ति को एत्य हेऊ । भयवथा
 भणियं । सोम,^१ सुण । न खलु परमत्यदेमणाओ 'महा-
 मोहनासणेण अओ कोइ उवथारो'^२ । करेइ य तं भयवं
 १० अन्नपौडाचाएणं ति । एषेव एत्य हेऊ । अग्निभूइणा
 भणियं । भयवं, एवमुवामणाए को तम्म उवथारो, अवि-
 ज्ञामाणे य^३ तंमि कहं भणियफलमिद्धौ, कहं वा सा तओ
 ति । भयवथा भणियं । सोम. सुण । न खलु, तद्व-
 गाराओ एत्य फलमिद्धौ, किं तु तद्वामणाओ । दिट्ठा य
 १५ एसा तद्वगाराभावे °वि विहिओवासणाओ चिन्तामणिमन्ता-
 जलणेहिं; न य तेहिं तिप्पन्ति, किं तु तद्वगमरणजवणा
 सेवणेण^४ अहिप्पेयत्यस्स होइ सपत्ती, न य सा न तेहिंतो
 ति । एयमायणिकुण पडिबुद्धो अग्निभूई । भणियं च

१ D E om.

२ D F add दुइ उप्पियं ।

३ C E add चवइ ।

४ A D om.

५ C E दुक्कलपदुयाई, F दुक्कलपुचप्रेचादि ।

६ A adds महामोहनासणाओ ।

७ C E om.

८ C E F °जववेच. A D °जववा० ।

येण । अहो भयवथा मलमावेदयं, अवगच्छो मोहो, इच्छामि
अणुसासनं ति ॥

एत्यन्तरंमि अहिणवसावगो संगणं वेसेणं सपरिचणो
समागच्छो धणरिद्धिसेट्टो । कथा भयवच्छो पूया । तच्छो
वन्दिऊण भयवत्तं वायगं च उवविट्टो तदन्ति । भणियं ५
च णेण । भयवं, साङ्गण कयकारणाणुमईभेयभिन्ना सावज्जजोस-
विरई; ता कहसेतेसिं सावथाण थूलगपाणादवायाहिहवा-
णुम्वयप्पयाणे इयरंमि अणुमई न होइ । भयवथा भणियं ।
सोम, अविहिणा होइ, न उ विहिप्पयाणेण । सेट्टिणा
भणियं । भयवं, केरिसं विहिप्पयाणं । भयवथा भणियं । १०
सोम, सुण । संभिकण संवेगसारं अहविहिणा भवसकूवं
अणवट्ठियं^१ एगन्तेण कारणं दुक्कपरंपराए, तन्निग्वायणममत्तं
च अचन्तियरमायणं जीवज्जोए अक्खेवेण साहगं मोक्खस्स
अहट्ठियं माज्जधमं, जणिकण सुद्धभावपरिणरं वड्डिकण
संवेगं तत्ताविहकम्मोदएण^२ अपखिवज्जमाणेसु तं सावएसु
उज्जएसु अणुम्वयगहणंमि मज्झत्यस्स सुणिणो पसत्यखेत्ताइमि
आगाराइपरिसुद्धं पवण्णत्तस्स विहिप्पयाणं ति । सेट्टिणां
भणियं । भयवं, एवं पि कहं तत्त इयरंमि अणुमई न
होइ । भयवथा भणियं । सोम, सुण । गाहावदणो-
रग्गहणविमोक्खणयाए^३ दिट्ठन्तो ॥ अत्थि इहेव वसन्तासरं १०

१ C E समरादि० ।

२ A adds साङ्गधमं अहिण ।

३ D पठि० ।

४ D om. यवच ।

नयरं, जियखनू राया, धारिणी देवी । नट्टादसएण परिउट्टा
 खे भत्ता । भणिया य णेण । भण, किं ते पियं करीयउ ।
 तीए भणियं । अज्जउत्त, कोसुरेण अन्नेउराण जहिष्सापया-
 ५ रेण 'ऊसवपसाओ न्ति । पडिस्सुयमणेण । समागओ खो
 दियहो । कराविथं राहणा ओमणं, जहा 'ओ अज्ज एत्थ
 पुरिसो वसिह्मिद, तस्स मए सारौरो निग्गहो कायओ' ।
 उग्गदण्डो राय न्ति निग्गया मव्वपुरिमा. नयरं एगस्स सेट्ठिणो
 क-स्सुया संववहारवावडयाए सक्कुं न निग्गया । ठक्कियाओ
 पओस्सोओ । भएण तत्थेव 'निलुक्का । वत्तो रथणीण'
 १० ऊसवो । बिहयदिथहे राहणा पउत्ता चारिगा' । हरे
 गवेसह, को एत्थ न निग्गओ न्ति । तेहिं निउणवुड्डीए
 गवेसिऊण साहियं रओ । महाराय, अमुगसेट्ठिम्स क-स्सुया
 न निग्गय न्ति । कुविओ राया । भणियं च णेण ।
 वावाएह' ते दुराथारे । गहिया रायपुरिसेहिं, उवणौया
 १५ वज्जयामं । एयमाषसिऊण भौओ' तेमिं पिया । समागओ
 नरवरसमौवं । विक्कतो राया । देव, समस 'ममेक्कमवराहं
 मुण्ह एक्कवारमेए । 'मा अक्खे वि एवं करेस्सणि' न्ति न मेक्खे
 राया । पुणो पुणो भवमाणेण 'मा कुल्लओ भवउ' न्ति
 मुक्को खे सेट्ठपुत्तो । वज्जमज्झिओ सेट्ठिणा । वावाहया इथरे ।

१ C E पयापं ।

१ C E निग्गया ।

२ A रथणी, D om.

४ A D चारिता ।

३ A D 'वि, ।

५ C D add वत्तु महारथवत्तु मन्त्राणां ।

७ C E रक्कम० ।

न य समभावस्तु मय्येसु एगवज्जमक्षणे अणुमई सेसेसु त्ति ॥
 एम दिट्ठन्तो, इमो इमस्तु उवणओ । रायतुण्णो सावओ,
 वावाइज्जमाणवाणियगसुयतुक्का जीवनिकाया, वाणियगतुक्को
 साह्म, विज्जवणतुक्का अणुव्ययगहणकाले साह्मधम्मदेमणा । एव
 च 'सुद्धमज्जीवनिकायअमुयणे वि मावयस्तु न तेसु साह्मणो ५
 अणुमई, इयरहा होइ अविहिभिण्णक्का । एवं सव्वत्थ
 अविहिभिण्णक्को दोसो । अओ चेव भयवया भणियं । पढमं
 नाणं तओ दथ त्ति । नाणपुब्बयं सव्वमेव मक्काणुट्ठाणं ति ।
 एयमायसिक्कण हरिभिओ धणरिद्धौ । भणियं च णेण ।
 भयवं, एवमेयं, अहो सुदिट्ठो भयवन्नेहिं धओ ॥ १०

एत्यन्तरंमि पुब्बागएणेव पणमिक्कण भयवन्तं भणियं
 अमोयचन्देण । भयवं, जे खलु इय येवस्तु वि पमाय-
 चेड्ढियस्तु दाइणविवागा सुणीयन्ति, ते किं तहेव उदाह-
 रकहा । भयवया भणियं । सोम, सुण । जे आगमभणिया,
 ते तहेव : जओ न अक्कहावारणो जिणा । जे उण आगम- १५
 बाहिरा, तेस जइच्छ त्ति । अमोयचन्देण भणियं । भयवं,
 जइ एवं, ता कौम केमिंशौ पाणवहाइकिरियापवत्ताणं
 अक्कन्तविबद्धकारोण वि इट्ठत्यसंपत्तौ विडला भोगा दोह-
 माउयं अतुडो य तयणुवन्तो ; अक्केमिं १८ येवे वि अवराहे
 मव्वविवज्जओ त्ति । भयवया भणियं । सोम, सुण । १०
 विचिता कम्मपरिणई । जे खलु अणुसक्काणवन्धिकमजुत्ता

- संसाराद्विनिर्मुक्तो सुदृढता- दोग्धरनामिको कलाचपरंमुहा
भायकं अस्त्याहं, तेषिं खलु अकुसुमपवन्तीए^१ 'पावभव-
संपूरणत्वं' इदृत्वाह संजाघए,^२ विवरीयाणं तु भविषभाव-
विवरीयभावो सव्यविवज्जो न्ति । असोवचन्हेह भविषं ।
५ भयवं, एवमेवं । अहो मे अवण्णोओ मोहो भववत्ता ॥

- एत्यन्तरंमि पुब्बागणेषु पक्खमिज्जण भववन्तं भविषं
तिसोयणेषु । भयवं, अभयदाणोवद्वभदाणाण चोचओ किं
पहाणयरं ति । भयवथा भविषं । सोम, सुख । अभयदाणं ।
रायपत्तिचोरग्गहणविमोक्कणयाए एत्थ दिङ्गुओ । अत्थि
१० इहेव वभउरं नयरं, कुसुद्वओ राया, कमकुथा महादेवी,
तारावलिप्पमुहाओ अन्नदेवीओ । अन्नया य राया वाया-
यणोवविट्ठो समं कमकुथापमुहाच्चिं चउहिं^३ अग्गमहिओहिं
अक्कजुयविणोएण चिट्ठह, जाव अजेयकमाचावदूमिचदेओ
वट्ठो^४ 'पयउरक्खूए दप्पवासिएण आणीओ तत्तरो । भविषं
१५ च जेण । देव कयमणेण परदम्मावहरणं ति । राहणा
भविषं । वावाएहि एयं । पवहाविओ दप्पवासिएण
वज्जुभूमिं^५ । तओ पाणवज्जहाए^६ अवलोदण्ण दोहवयजेण

१ C E पावभर० ।

२ F इदृत्वंपरार ।

३ C E add च उ परमत्तओ इदृत्वंपत्ती ।

४ Only in C E and in Samkṣepa. ५ C E चउहिं, A चउं० ।

६ A D F om., A adds here चवलोदण्ण दोहवयजेण दिहाउ and
om. it afterwards.

७ A adds वज्जभूमि० ।

दिशाओ अक्षान्द्वयमणे । अहो पठमचोरकारौ असंपत्त-
मचोरहो वावाहज्जामि 'अहो न्ति' । एयमाथविज्जण
सोगियाओ देवीओ । विज्जतो ताहिं राया । अज्जउत्त, मा
असंपत्तमचोरहो वावाहज्ज, अज्जउत्तपसाएण करेमो किंपि
एयस्सु । अणुमयं राहणा, भणियं 'करेह' । तओ एगीए मोया-
विज्जण अभाज्जाविओ सवस्सुपागेण, महाविओ मण्णओयं, पहा-
वीविओ गम्भोयगाईहिं, दिक्खं खोमजुयसं । 'सग्गा दसमहस्सा ।
भणिओ य तौए । एत्तियगो मे विहवो न्ति । 'अज्जाए
'कराविओ आसवपाणं, 'भक्ताविओ विल्लंके, 'विल्लिमाविओ
अक्ककहमेणं, दिक्खं कडिसुत्तयं । परिच्चाओ^१ वीमं सवस्सुआं ।^२
भणिओ य तौए । एत्तियगो मे विहवो न्ति । अज्जाए^३
सुज्जाविओ कामियं, पायाविओ दक्खापाणगाइं, भूसाविओ
दिग्घाहरणेहिं, दिक्खं तम्मोसं । सग्गो एत्थ सत्तो । भणिओ
य तौए । एत्तियगो मे विहवो न्ति । मउलिया कमजुया,
भणिया नरिन्देण । न देहि तुमं किंचि । तौए भणियं ।^४
अज्जउत्त, नत्थि मे विहवो एयस्सु सुन्दरवरदाणे^५ । राहणा
भणियं । जीवकोयसारभूया मे तुमं, पव्वसि ममं पाणणं
पि; ता कइं नत्थि । तौए भणियं । अज्जउत्त, महाप-

१ C E F om.

२ A D F add चंनार भुंजाविउ कामियं ।

३ C E add च ।

४ A D पक्का ।

५ C E explain विल्लंके = भीज्जामि ।

६ A D . पच ।

७ C E . करे दावे ।

- वाग्नोः जइ एवं, ता देमि किंश्चि अहं अज्जउत्ताणुमईए ।
 राइणा भणियं । एवं करेहि । भणिओ 'य तीए चोरो ।
 भइ, दिट्ठो तए अकज्जबौयतइसुसुग्गमो । तेण भणियं ।
 • सामिणि, सुट्ठु दिट्ठो, अओ सेव संजायपप्फायावो विरओ
 ५ अहं जावज्जौवमेवाकज्जायरणस्स । देवौए भणियं । जइ एवं,
 ता दिस्सं मए इमस्स अभय । राइणा भणियं । सुदिस्सं
 ति । हरिसिओ चोरो, मोइयं सुन्दरयरं ति । परितुट्ठा
 कमकुया । इमियं सेमदेवौहिं । महादेवौए भणियं ।
 किमिमिणा इमिणः । एय सेव पुच्छइ, किमेत्य सुन्दरयर
 १० ति । पुच्छिओ चोरो । भणियं च णेण । मरणभयाहिभूएण
 न नायंमए सेमं ति न-याणामि त्रिसेसं । मपयं पुण सुहिओ
 ण्हि । एवमेयं ति पडिवज्जं सेमदेवौहिं । एसेव एत्थुवणओ
 त्ति ॥ हरिसिओ तिलोयणो, भणियं च णण । भयवं,
 एवमेयं ॥
 १५ एत्थन्तरंमि समागया काणवेला, गओ सावयजणो, पारइ
 भयवया उच्चियकरणिज्जं । एवं च नाणादेसेसु सफसं विह-
 रमाणस्स 'अईओ कोइ कासो । अज्जया य समागओ
 अवन्तिजणवयं । जाया मिसुनिप्फत्ति ति' विविट्ठजोधा-
 राइणत्थं भावणाविहाणंमि 'रफवाइसज्जिवेसाओ नाइदूरंमि

१० CE om.

२ CE इम ।

३ CE चइयओ ।

४ A D F om.

५ CE एणः ।

सेव विविने असोषसम्प्राप्ते ठिओ समराहस्यवाचगो पश्चिमं
 ति । दिट्ठो य किञ्चिद्वक्तव्यसंगण १ गिरिसेषेण २ 'वङ्ग्यं
 कासं सिद्धाविओ' ३ ति अचनत्तुविण रोहण्णावन्तिता,
 ४ 'चिन्तियं च षेण । एष एत्थ पत्तावो न पुण एयारिओ
 संजायद; ता वावाएमि एयं दुराथारं, पूरेमि अत्तणो ५
 मणोरहे; तद्वा य वावाएमि, अथा मत्तनं दुक्कमणुएवर
 पावो ति । तथो सिग्घमेव कुओद आण्डिण वेड्ढिओ
 जरणीरेहिं, भित्तो अयसितेत्तेणं, सादओ अग्गी । भयवया
 पवकुमाणजोसादसण न वेदयं मव्वमेयं । पवत्ते य दाहे
 जाओ झणसंकमो ६ । चिन्तियं च षेण । हन्त किमेयं ति । १०
 अओ दावणो भावो ७ । पञ्चिओ ८ 'कस्सुह ९'अहं अपत्थहेच-
 भावं । अहवा अत्तमिणिणा चिन्तिणं । यामादयं एत्थ
 पवरं । निधत्तिता चिन्ता, ठिओ विमुहण्णाणे, परिणओ
 ओओ, १० 'जायं ११'महायामादयं, पवत्तमंअव्वकरं, उत्तमिया
 खवगसेटो, विद्यमियं जीववीरियं, निहया कण्ठसत्तो, १२
 वड्ढिओ झण्णावत्तो, दब्बुं मोहिन्धणं, १३ 'पाविथाओ सङ्गीओ.
 जायं जोगमादयं, १४ 'विओहिओ अप्पा, ठाविओ परमणीए,
 खवियं चादकणं, उप्पाडियं केवकणाणं १५ ति ॥

१ C E om.

२ C E add गिरिसेषपावेच ।

३ D •संगमो ।

४ C E •वे भवा, F भूवो ।

५ D transposes.

६ D जादयं ।

७ A संवा • ।

८ C E F •सुख ।

९ D om. all down to सत्तमरवि ।

१० C E F विओहिओ अप्पा संवावत्तवत्त ।

११ C E विवां ति ।

एत्यन्तरंमि भयवन्तो पहावेण 'अशासकलोचवन्तो
 चक्षिवायवो समाणो आशोदज्ज ओहिंका जेतूण कुसुम-
 निचरं जइणयरीए गर्हए अणेगदेवथापरिचरिओ' महथा
 * पमोएण आगन्तो वेसन्धरो । पणमिओ भयवं, पाडिथा
 ५ कुसुमबुट्ठी, विण्णविओ उयावणो, 'अवलीयारं चीराहं ।
 हन्त किमेयं ति संतुट्ठी गिरिसेणो । भणिओ वेसन्धरेण ।
 अरे रे दुराचार महापावकण अण्ण पुरिषाहम अट्ठण्ण
 सोधण्ण, किं तए इमं ववमिथं ॥ एत्यन्तरंमि य तओ
 नाददूरदेसवन्तो समागन्तो सुणिचन्दराणा नयायापसुहाओ
 १० देवीओ महासामन्ता य । दिट्ठो य खेहिं भयवं, वन्दिओ
 परमभन्तीए । पुण्णिओ वेसन्धरो । अण्ण, किमेयं ति ।
 वेसन्धरेण भणियं । महाराय, अण्णो ज्वगाराय इमिणा
 अण्णजेण अजायवत्तुणो अमयभूयस्स भयवन्तो एवं जलण-
 दाणपओएण पाणमित्थं अण्णवसिथं । राहणा भणियं ।
 १५ अहह अहो मोहसामत्थं, अण्ण अइदाइणमण्णवसिथं ।
 अह किं पुण इमस्स अण्णवसायस्स कारणं । चन्दसोमसेसो
 भयवं वण्णो सम्मज्जीवाण निबन्धणं पमोयस्स अण्णयायओ
 पीडाए ति । वेसन्धरेण भणियं । महाराय, न जण,
 अहमेत्य कारणमवगण्णामि, एत्तिथं पुण तस्मिं । अमुह-
 २० कसोदयओ असेयदुस्सहेज्ज कुगदनिवासवन्धवो अकण्ठसंवार-

१ D मस०, A has only जेतो ।

२ C E परिचरिओ, F परिचर ।

३ D उव० ।

कारणं एयस्स । अक्खहा कहमोदसमणवस्स । रारणा
भणियं । अक्ख, 'एवमेयं ; तहावि भयवन्तं पुच्छह ।
वेत्तन्धरेण भणियं । महाराय, एवं ॥

एत्यन्तरंमि भयवन्तो केवलमहिमानिमित्तं महया देव-
वन्द्रेण एरावणाकूढो वज्जन्तेण^१ दिव्यदूरेण^२ गायन्तेहिं ।
किञ्चरेहिं नच्चन्तेणं अक्खरालोएणं महापमोयसंगन्तो आगन्तो
देवराया । मोहियं धरणिपौढं, संपाडिथा समया, सिन्ध
गन्तोदएणं, कन्तो कुसुमोवथारो, निविट्ठं कणथपल्लम,
आणन्दिथा देवा, हरिसियान्तो देवोन्तो । उवविट्ठो भयवं ।
वन्दिन्तो देवराहणा । भणियं च । कयत्थो सि भयवं, १०
ववगन्तो ते मोहो, नियत्ता संक्रिलेसा, 'विणिज्जिन्तो
कससत्तू, पाविया केवलसिरौ, उवगियं भवियाण, तोडिथा
भववत्तौ, पावियं भिवपथं ति । एवं संयुन्तो भावसारं ।
एयमायस्सिय 'अहो भयवन्तो सिद्धमहिसिसिं' ति
आणन्दिन्तो सुणिचन्दो देवोन्तो सामन्ता य । वन्दिन्तो य १५
जेहिं पुणो पुणो 'भन्तिवज्जमाणसारं ॥ एत्यन्तरंमि
पगाहया किञ्चरा, पण्णियान्तो अक्खरान्तो, पवत्ता केवल-
महिमा, जान्तो महापमोन्तो, समागवा जणवथा ॥

एत्यन्तरंमि 'अहो महाणभावया एयस्स, असोहणं च
मए कथं' ति चिन्तिजण अस्सिविच कुसलपक्खीयं १०
अवगन्तो गिरिसेणपाणो । एस समन्तो न्ति पत्थुथा धम्म-

- देवणा । भणियं च भयवया । भो भो देवाणुप्पिया,
 अणादमं एस जीवो कसुणोवलो व्व संगमो कसमल्लेण,
 तद्दोसमो पावेद चित्तविद्यारे. उप्पज्जद वज्जजोणीसु,
 कथन्यज्जद जरामरणेहिं, वेएद असुहवेदणं. दूमिज्जए'
 ५ संजोयविचोएहिं, वाहिज्जए मोहेण, सन्निवारमो विष
 न-थाणद हिवाहियं. वज्जमज्जए चपक्कं, परिहरद हिवाहं,
 पावद महावयाओ । ता एवं ववत्थिए परिचयह मूढयं.
 निरुवेह तत्तं. पएह गुहदेवए, देह विहिदाणं, उज्जोह
 किष्काहं.^१ अज्जोकरेह सेत्तिं, पवज्जह सोलं. अक्षमस
 १० तवजोए, भावेह भावणाओ. कट्टेह अगगं. झापह
 सुहज्जाणादं, अवणेह कसमलं ति । एवं, भो देवाणुप्पिया,
 अवणीए मसमलंमि कक्काणीरुए जीवे तिसुहे एगल्लेण न
 होन्ति केद 'दुक्खयज्जणिया विथारा. होद 'चिन्तियं
 परमसोक्कं ति । ता जहामत्तोए करेह उज्जमं उवददुगुणेसु ॥
 १५ एथमायल्लिय संविग्गा परिमा । भणियं च णाए । भयवं.
 एवमेयं ति । पडिवक्का गुणन्तरं पूजिज्जण भयवत्तं गओ
 देवराथा ॥

जंपियं सुणित्थेण । भयवं, किं पुण तत्त पुरिषादमसु^१

भयवओ वि उवमग्गकरणे निमित्तं । भयवया भणियं ।

- २० सोम, सुण । गुहओ अकुसलाणवओ, सो य एवं संजाओ^२

^१ D दुक्खिज्जदः । ^२ C E F कृष्णियारः । ^३ C E दुह्वं, F om.

^४ C E F चपलियं । ^५ A पुरिषस्स । ^६ D जाण ।

न्ति । सावित्रं गुणशेषमिदं सारं कथाश्रयं । एवं च शोकस्य
संविग्नो राधा देवीशो वेद्यन्तरो सामन्ता य । चिन्तितं
च षोडशं । अहो न किंचि एतं, सम्बन्ध दाहणं अज्ञानं
ति । वेद्यन्तरेण भविष्यं । भयवं, कौटिल्यो इत्यस्य परिणामो
भविष्यत् । भयवया भविष्यं । अनन्तरं निरयगमनं ॥
तिष्ठाशो वेदशाश्वो । परंपरेण उ अज्ञानो संसारो ति ॥

नक्षत्राण भविष्यं । भयवं, केरिषा उण नरया हवन्ति,
केरिषा नारया कौटिल्यो वा तस्य वेद्यन्ताश्वो १ हवन्ति ।
भयवया भविष्यं । धनसौले, सुख । ते षं नरया अज्ञानो
वहा वाचिं चउरंसा अहे खुदप्पसंठाणसंठिया निश्चन्तयार- १०
तमसा ववगय १ चन्दसूरनक्तनजोइसपसा मेयवसाहिरिपूय-
पडकचिक्कल्लिनाडुलवणतला १ असुरविस्सा परमदरभि-
गन्था १ 'कोउअगणिविवाभा कत्तकफामा दरहिवासा अमुभा
नरया । अवि य चिमिथिमेन्तसारोदया चलचलेन्तहिम-
सक्करा चरचरेन्तवसकहमा फिणिफिणेन्तपूयाडला चोग्व- १५
एन्तदहिरोन्तारा सिमिसिमिन्तकिमिवित्तरा जलजलेन्त-
उल्लाउला कलकलेन्तअसिपायवा पुफुएन्तभीमोरगा सुसु-
एन्तचरमादया धगधमेन्तदिनाणला करकरेन्तजन्ताउला ।
अवि ० थ ० ।

१ CE, ० रचं ।

१ CE om.

२ CE F add अच ।

३ CE - क्षिततला ।

४ CE दुम्बिन्धा ।

५ CE F काउ० ।

७ A om.

धससुतिस्तुगोस्तुहसकष्टयारुविहमपहमग्ना ।

असिसन्तिवक्तकप्पिस्सिक्तुन्तिसुसाददुप्पेष्सा ॥

दुप्पसा दुग्गन्धा दुरसा दुप्फासदुइसहजुसा ।

धोरा नरवावासा अत्तुप्पज्जन्ति नेरइया ॥

नेरइया उण काला कालोहासा गम्भीरलोमहरिषा
भीमा उन्तासकया परमकिपसा वक्केण । ते णं तत्थ निचं
भीया निचं तत्था निचं तसिया निचं उम्भिग्गा निचं परमासुह-
संबद्धा निरयभयं पक्कणहवमाणा सिद्धन्ति । वेयणाओ उ इह
विचिन्तकसज्जणियाओ विचिन्ता^१ इवन्ति दाहणा उति-

१० मङ्गल्लेया करवत्तदारणं सूखवेहणाणि विहमजौहारोणा
असम्भिच्छेयणाणि तप्ततन्माहपाणं भक्कणं वज्जतुण्डेहिं
अङ्गुलिकरणाणि दरियसावयभयं अत्तिहट्टरणाणि धोर-
निस्तुत्तपवेसा पलित्तलोहितियालिकुणाणि सम्भओ मत्त-
जोगो जलन्तसिन्हापण्णाणि मोहपरायत्तथ त्ति एव-

११ माइयाओ महन्तीओ वेयणाओ । निहवमा य साहाविगो
उपहसीयवेयण त्ति ॥

^१ सुखसमस्सरौए भल्लिणं । भयवं, केरिवाणि सुर-
विमाणाणि, केरिवा देवा, कीरसी वा तत्थ 'साता-
वेयणाओ । भयवया भल्लिणं । धमसीसे, सुण । ते णं

१० विमाणा, विचिन्तसंठाणा सम्बरयसामणा^१ अक्का मग्गा

१ CE • ताओ ।

१ A वारा, CE om. •

• १ C om. here all down to साहावि उवयवाणि विचिन्त मोह, but
has this passage later on.

'लपहा घट्टा मट्टा नौरया निमल्ला निपुक्का निक्कड्डच्छाया
 मप्यहा सखिरौया सउज्जोवा पासादीया दरिखणिज्जा
 अभिक्का पडिक्का खेमा मिवा 'अमरदण्डोवरस्त्रिया
 'लाउल्लोवियमहिंया गोभोससरसचन्दण'दहरदिक्कपञ्चकुलि-
 तत्ता उवविथचन्दणकलसा चन्दणघणसुकयतोरणपडिदुवार- ५
 देसभागा आमत्तोसत्त'विउल्लवट्टवग्घारियमल्लदामकल्लावा
 पञ्चवणसरससुरभिसुक्कपुप्फपुञ्जोवयारकलिया कालागुहकुन्दु-
 रक्कतुहक्कधूम'मघमघेत्तगन्धुदुयाभिरामा सुगन्धवरगन्धिया
 गन्धवट्टिभुया अक्करगणसङ्गसंकिष्ठा दिव्यतुडियमइसंपन्नय
 त्ति । देवा उण मणहरविचित्तचिन्हा' सुक्का महिज्जुया १०
 महज्जुइया महायसा महम्बला महाणुभावा महासोक्खा
 हारविराइयवक्खा कडयतुडियथम्भियमुया मंगयकुण्डलमट्ट-
 गण्डयलकण्णपौठधारो विदत्तहत्थाहरणा विचित्तमाला-
 मडल्ली कल्लाणगपवरवत्थपरिचिया कल्लाणगपवरमल्लाण-
 लेवणधरा भासरबोन्दी पलम्बवणमालाधरा दिव्वेण वव्वेण १५
 दिव्वेण गन्धेण दिव्वेण फासेण दिव्वेण संघयणेण दिव्वेण
 सठाणेण दिव्वाए इड्डीए दिव्वाए जुईए दिव्वाए पहाए
 दिव्वाए ज्जायाए दिव्वाए अच्चीए दिव्वेण तेएण दिव्वाए

१ C E लडा ।

* १ A F prefix किंकर ।

२ D F क्षीउल्ला० ।

४ D दररय ।

५ E om. विउल्ल ।

६ D adds घष । ,

७ D हरविचित्तेहिन्हा, F विचित्तचिन्हात्ता ।

लेभाए दस दिमाओ उज्जोवेमाणा पहासेमाणा महथा
हयनङ्गुगौयवाइयतन्नीतलतालतुडियघणसुरङ्गपडुपडुहवाइय-
रवेण दिव्वाहं भोगभोगाहं भुञ्जमाणा विहरन्ति । अवि च ।

सुरहौ पवणो विमलं नहङ्गणं निञ्जकालमुज्जोओ ।

५ अविरहियपङ्कथाहं जलाइ मइ पुण्णिया वप्पा^१ ॥

^१अव्यायावव्वीवंसकंभतालयविवाञ्चिकंवेणं ।

वरसुरवाणं च रवो नेव य गेयस्स बोञ्चिकौ^२ ॥

इट्ठा इन्दियविमथा सहपरिसरसङ्कवगन्धु ।

मंघियधणू अणङ्गो सुमंगयाओ य देवौओ ॥

१० निञ्चं च ताहि मज्झिया मिङ्गारागारचाइक्काहिं ।

नङ्गुगणगौयवाइयनिउणाहि मणाहिरामाहिं ॥

कौलन्ता मविलामं रहरमचडराहि जणियपरिओमं ।

रइमागरावगाढा^३ गयं पि काल नयाणन्ति ॥

सुलोयणाए भणियं । भयव, देवा देवसुहं च एयं

१५ भयवया सुन्दरमावेइयं ; ता किं दओ^४ वि सुन्दरयरा

सिङ्गा मिङ्गुसुहं च । भयवया भणियं । धम्मबीले, अइ-

मंइलं खु एत्य चन्नरं । किं देवाण सुन्दरत्तं, माहं

जोओ अधुवसरौरेण, दाइणं कम्मवन्धपारतन्तं, उल्ला

कसाया, पहवइ महामोओ, अवभाणिइन्दिथाणि, गहई

१ C E वप्पा = वप्पाः ।

२ D reads this line thus :

वव्वीवंसिकंभेहि यव्वीवा तच्च जावव्वोहि संजुग ।

३ C E = विञ्चिकौ ।

४ C E = माजरी ।

५ C E = कित्तयो ।

विषयतवहा, विचिता उद्धरिषावगरिषा, उद्दामं माणसं,
अमिषारिषो मद्, विरसमवसाणं ति । कौहसं वा एवंविहाणं
सुहं । गन्धव्याहजोगो वि परमत्यो दुस्तमेव ;

अथो । “समं गौधं विस्तविधं, समं नहं विस्तविधं ।

सम्ये आहरणा भारा, सम्ये कामा दुहावहा ” ॥

सुन्दरा, धमसौले, परमत्यो सिद्धा, सुहं पि तेसिमेव ;
जेण ते विद्याणिथसद्धा^१ मुक्ता कण्ठवन्धेण परिणिट्ठि-
पथोयणा वज्जिवा मणोरहेहिं सौख्यभवसत्तौ^२ जाणन्ति
सम्यभावे पेक्खन्ति परमत्येण अपरोवयाविणो^३ नेव्वाणकारणं
बुद्धाणं विरहिता अममरणेहिं ति । किं वा न ईदसाणं सुहं, १०
अथो निष्पत्ता^४ सम्यवाहाथो परमाणन्दजोएण । अवि य ।

सिद्धसु सुहो राथी सम्यद्धा पिण्डिथो अह हवेव्वा ।

सोऽण्णवग्गभइथो सम्यगासे न माएव्वा ॥

^५न वि अत्थि माणसाणं तं सोत्तं न वि य सम्यदेवाणं ।

अं सिद्धाणं सोत्तं सम्यवाहं उवगयाणं ॥

^६अजं पि । अत्थि^७नाथं, तं सुण्ण धमसौका । सुसोयणाए
भणियं । ता अण्णगहेउ भयवं अण्णे । भयवया भणियं ।

अत्थि विरह्यहट्ठियं नाम नयरं, अं उण्णुक्केहिं भवण-

१ A D •रुवे, F विद्या निरवचरे ।

२ A •भव०. D •नय० ।

३ C D E •रिषो ।

४ A C E अवाहा, F पण्यवाहो ।

५ A om. this verse.

६ F om. the following

story, all down to एवमावधिक्क ।

७ C E उवाचं ।

डेउलेहिं पायासुवगएणं करिहावन्धेणं गवसयकविसम्भेणं
पायारेण विसेसिया^१ धणयपुरिं^२ इत्थीए भवकेहि च सुरिन्द-
भवणाई ॥ तंमि च जिखमत्तू नाम नरवई होत्वा ।

अन्नेउरप्पहाणा देवो नामेण अयसिरी^३ चत्थि ।

५ सो तीए वमं राया भोए भुञ्जेइ सुरतुप्पे ॥

अइ अजया कयार्इ पारहिनिमिन्ननिग्गओ राया ।

चडिओ^४ पवरतुरङ्गे जाए वल्लोयदेममि ॥

वप्पे वि य जीववहे अवहरिओ तेण वाउवेगेण ।

कूढो य महागण्णे विञ्जळुगिरिक्कन्दरे^५ राया ॥

१० तो तंमि विममदेसे खल्लिओ आससु अइवेगे ।

एत्थन्नरंमि मक्कट्टवट्टकवएण दिट्ठो मवरेण सो राया ॥

तेण य 'महात्तभावो कोइ एव पुरिसो पडिओ भौममहा-

उवीए, ता करेमि 'सक्कमुत्तिओवयारं' ति चिन्तिऊण काऊण

तस्स पणामं गहिओ आसो खासौणंमि, नीओ जक्कमौवं ।

१५ उन्निओ नरवई, उप्पहाणिओ तुरओ, मज्झिओ राया,

पह्विओ मवरेण आसो 'दाविऊण सुक्को पउरदुम्मापएसे ।

तओ सुगन्धौणि सुसायाणि कयसयज्जमीरककयार्इणि

उवणेऊण फलाणि निवडिओ वल्लोयसु । भणियं च केण ।

करेउ पसायं देवो ममाणग्गट्ठाए आहारगण्णेणं । राइया

१ C E add य ।

२ MSS. - पुत्ते ।

३ C E तस्स ।

४ A D य वर० ।

५ C E - कंदरणि वा ।

६ C E वल्लोय० । ७ C E दानिजव ।

चिन्तितं । अहो एयस्स अकारणवच्छसया, अहो विणओ,
 अहो वयणविणाओ, अहो ममोवरि भत्तिवज्जमाणो, अहो
 महापुरिसषेड्डियकायव्वज्जुत्तया,^१ अहो सज्जनपगरिओ त्ति ।
 ता करेमि एयस्स ^२अहं आहारगहणेण धिरं । मा से ^३
 वद्धमणस्स^४ संभाविस्सुइ त्ति । पडिस्सुयं राइणा । महा-
 पसाओ त्ति काज्जण पुणो वि पडिओ पाएसु सबरो ।
 उवभुत्ताइं पसाइं राइणा । एत्यन्तरंमि परिणओ वासरो.
 अत्यसुवगओ ^५सूरो, जाओ सज्झाकाओ, कथं उच्चिय-
 करणिज्जं राइणा । संपाडिओ से सबरेण वरद्वहिं अइम-
 यन्तो कुसुममत्थरो । संजमिज्जण तूणीरथं^६ कोदण्डवग्गहत्थो ^७
 समागओ नरवद्धसमीवं । ‘देव सुवसु वौसत्थो’ त्ति
 भणिज्जण ^८पारद्धं पासेसु भमिउं । काज्जण गुरुदेवया-
 नमोक्कारं पसुत्तो राथा चिन्तयन्तो सबरमहानुभावयं । तओ
 परिणया सव्वरौ, उइओ अंसुमात्तौ ॥

एत्यन्तरंमि तुरथपयमग्गेणं समागयं रायसेअं । विउड्डो ^९
 राथा बन्दिबोलेण । तओ ‘डोइओ महासवइणा पञ्चवज्ज-
 हाण’^{१०} पहाओ तुरुक्कतुरओ । आइडो तंमि राथा ।

१ C E •चेड्डियं अहो कयसुया।

२ C E om.

३ C E अयथा ।

४ C E दिव्यवरो ।

५ D सूचौर, C E तुरयं ।

६ C E add विषयो नरवद्धं ।

७ D has वारद्धं after भमिउं ।

८ C E •देवबोसु वः ।

९ A वविउ ।

१० A D •वः ।

चडाविकण 'वल्हीए सवरनाहं गच्छो सनधरं । पविट्ठो
 महावद्भावणएहिं । 'मज्झिम्भो नरवई सह पत्तिनाहेण ।
 कथं गुरुदेवयाणं उच्चियकरणिज्जं । तच्चो अग्गासणे
 निवेमिज्जण पत्तिनाहं भुत्तं राइणा । भुत्तुत्तरवेलाए
 मइत्येण विलिम्पिज्जण सवरनाहं परिहाविकण देवज्जुयल
 दिस्सं से अणग्घेयं समत्थं नियमाहरण । एत्थन्तरंमि
 समागथा अत्यावेला । सुइयं कालनिवेयएण राइणो ।
 उवविट्ठो अत्याइयामण्डवे सह सवरनाहेण । तच्चो पुच्छिच्चो
 अमच्चमामन्नेहिं । देव माहेहि,^१ को एम पुरिमो, जो
 १० एवं देवेण संपूइच्चो त्ति । तच्चो माहिच्चो राइणा
 आसावहाराइच्चो^२ पसुत्तदरिसणपज्जवमाणो पत्तिनाह-
 चेट्ठियवुत्तन्तो । तच्चो अत्याइयपुरिसेहिं पसंमिच्चो एम
 बज्जपगारं । ठिया कंचि कालं नाइयपेक्कणयविणोएणं ।
 ममप्पिच्चो राइणा रायसुन्दरोए पहाणल्लिखियाए^३ । तज्जिया
 १४ य णेण । अच्चो रायसुन्दरि, उवचरियच्चो तए एम
 'सम्भावसारं' मम पाणदायगो । तीए भणिय । जं देवो
 अग्गवेद । गहेज्जण य 'तं पत्तिनाहं' 'करंमि' गया
 नियभवणं एसा । आइहा सत्तमवाउत्तम्भं^४ रइहरे ।

१ C E दोआएय ।

२ A D ०४^१ ।

३ A D ०जे० । Sam. लक्षिका ।

४ C E om.

५ C E add मज्झचवेलाए य ।

६ C E ०राचो ।

७ C E भावसारं ।

८ D ०चाउ०, C E ०वाचोउ० ।

तं च 'मोक्षोदयं देवज्ञादवत्यपूवाए वचिन्नकमुज्ज्वलं' बह्वे
 वरचिन्नावरिचचन्द्रोदय^१ चोलमिहं पञ्चवचियसुरचि-
 कुसुमदामेहिं पञ्चस्त्रियाहिं मञ्जिष्यदौविद्याहिं धुम्नौहिं
 अक्षवरचधुम्नमाणकासागदकपूरपञ्चराहिं^२ ध्रुवचडियाहिं
 गण्डोवहाकथाक्षिप्रममेयाए त्वस्त्रियाए 'द्योविचो दन्तमव- ५
 पक्षहे । कश्चो उचिचोवधारो । पादचो मञ्जमाहवाहपवरा-
 सवाहं । एवं च^३ पञ्चविहं विमयसुहमकुहवन्तस्स चरुन्तो
 कोह कातो । अक्षया च विज्जन्तो अणेष राया । देव,
 गण्डामि । राहणा भणियं । अं रोचर देवाण्णियस्स । तच्चो
 दाऊणमणग्घेयं दविज्जायं चेत्तादयं च महग्घमुत्तं दिक्का ये १०
 सहाया पञ्चदयपुरिषा । भणिया^४ ते राहणा । चरे पञ्चिवहं
 पञ्चिपण्ये मोनूलागण्ह नि । तेहिं भणियं । अं देवो
 आणवेद । तच्चो पणमिऊण नरवहं गच्चो सवरणाचो
 पत्तो करवयदियहेहिं निचपत्तिं । विचप्पिया राचपुरिषा ।
 पविट्ठो निचगंहे । समागच्चो तस्स समीवं सवरलोचो । १५
 पुच्छिचो णेहिं । कत्थ तुमं गच्चो सि, कहिं वा ठिचो

१ C E दुरलोदय ।

२ C E •कमज्ज्वलं ।

३ A •चित्तवरिचंदोवरचं, D •चित्तवरिचं, C E •वचिच • ।

४ A पराहि, D pr. m. adds •य • ।

५ A om. all down to कोह कातो ।

६ C E add समाचचन्तो, but leave it out in the chāyā.

७ C E add च ।

वि एतियं काचं, किं वा तए कइं । तओ साहिओ तेह
राबदरिषकारओ पक्षिपवेशपज्जावसाओ निघबुत्तलो । तओ
अहिचयरं सकोउइलो पुच्छर तं जवचमूहो ।

- केरियओ सो राधा कीरसकूवं च सोर तजवरं ।
- १. केरियओ तत्य जओ किंविस्सिटो च^१ परिभोगो ॥
सो साहिउं न बइर उवमारहिचंमि^२ तत्य रचंमि ।
^३ते दिमि तत्य उवमा पत्यरगुहवत्तमाखेसु ॥
भक्काणं च फलारं जुवईसु पुलिन्दयाव जुवईओ ।
आभरणेसु च गुञ्जा विलेवणं गेवयईसु ॥
- १. सो साहेउं^४ वंफर नयरस्तु गुणे जइट्टिए तेमिं ।
निम्माएऊण^५ मुहं पुओ वि तुप्पिहकओ ठार ॥
एवं उवमारहिओ न तीरण एत्य साहिउं मोखो ।
नवरं बइहियओ न अजहा भणर सज्जकू ॥
^६न वि अत्थि माणुषाणं तं मोखं न वि च सज्जदेवाणं ।
नं सिद्धाणं मोखं अम्मावाहं उवगयाणं ॥
^७[एयं आयत्तिऊण 'एवमेयं' ति संविग्गा सव्वे । वेसन्ध-
रैण भविणं । भयवं, कीरसं पुण बहवं सिद्धसु । भयवसा
भविणं । सोम, सुण । से न दीहे न रइसे^८ न बडे न

१ C E add तत्व ।

२ C E वत्त ।

३ C E तु दंतिओ उवमाओ ।

४ C E न बकर ।

५ C E सुहं ।

६ C D E om. this verse.

७ The passage in parenthesis is wanting in the Samkṣepa.

८ F बइस ।

तसे^१ न चक्रसे न परिमण्डले ; वलेण न कियहे न नीले
 न छोहिण न हासिहे न सुक्खिले ; गन्धेणं न सुरहिगन्धे
 न दुरभिगन्धे ; रसेणं न तित्ते न कडुए न कसाए न
 अम्बिले न लवणे न मज्जरे ; फसेण न कक्कडे न मडए^२
 न गरुए न लज्जए न सीए न उण्णे न मिट्ठे न लुत्थे न
 सज्जे न हहे न काउ न इत्थी न पुरिसे न अज्झा ।
 परिक्खा सक्का उवमा सेव न विज्झर । अरुवी सत्ता
 अपयस्स पयं नत्थि । ^३से न सदे मासहे, से न रुवे मारुवे,
 से न गन्धे मागन्धे, से न फासे माफासे, से न रसे
 नारसे । इमेयं सिद्धसकवं ति । अवि य सयल्लपवच्चरत्थिं^४
 सत्तामत्तसकवं^५ अण्णानन्द^६ परमपयं ति ॥ एयमायणिकण
 छन्नावसममुवगयं चारिक्तमोहणीयं सुणिचन्दस्स देवीणं
 सामन्ताण य । भणियं च जेहिं । भयवं अणुगिहीयाणि
 अन्हे भयवया इमिणा धक्कदेसणेण । समुप्पन्नो य अन्नाणं
 भयवन्नो चरियसवणेण संसारचारयान्नो निज्जेन्नो । ता^७
 आदसउ भयवं, किमन्हेहिं कायव्वं ति । भयवया भणियं ।
 धक्काणि तुभे । पाविथं तुभेहि संसारचारयविभोयणसमत्थं
 केयणं नेहनिगळाणं पक्खाणं मोहधूजोए^८ परमनेव्वाणकारणं

१ D om.

२ C D E add भारेच ।

३ F स नुसहे न रुवे न मंथे न रसे न फासे इत्थिवावति ति सक्कावं पेनि
 सयल्ल • etc.

४ A F सत्तापयं जोर ।

५ A F •इंचय • ।

६ A D परमं ।

अङ्गं 'नाणपगरिस्सु पव्हायसं' 'भावेण संकिस्सेवाहयार-
 विरहितं भावो सुद्धचरणं ति । 'तन्ना कथं कायसं, नवरं
 दम्भो वि एवं पविवज्जसु ति । तेहिं भणियं । जं भयसं
 आणवेह । वेत्तन्धरेण चिन्तियं । अहो एएहिं भणया,
 ५ पत्तं मणयस्सोयसारं भावचरणं ति । वन्दिज्जण सहरिसं
 कथं उच्चियकरणिज्जं" भयवचो । पविट्ठो नयरिं राया
 सुणिचन्दो । द्वावियं आघोमणपुब्बयं महादाणं, काराविद्या
 सन्नाययणेसु पूया, पट्टाविचो जेट्ठपुत्तो चन्दजो नाम
 रज्जे । "निग्गओ महाविभूर्हए 'नयराओ पहाणसामन्ना-
 १० मच्चसेट्ठिस्सोयपरियओ' नययापसुहन्तेउरेण सह । पव्वइयाणि
 एयाणि भयवचो पहाणसौसस्स सीलदेवस्स समीवे ॥

कोउगाणगन्याहिं पुब्बियं वेत्तन्धरेण । भयवं, किं
 ओ पुरिसाहमो भयवन्तसुहस्स अत्तणोवसग्गकारी भविओ
 अभविओ ति । भयवया भणियं । भविओ । वेत्तन्धरेण
 १५ भणियं । पत्तवीओ अपत्तवीओ ति । भयवया भणियं ।
 अपत्तवीओ । वेत्तन्धरेण भणियं । पाविस्सुह "नहि ।
 'भयवया भणियं । अमच्छेज्जेसु पोम्भस्सपरियट्ठेसु समइस्सिएसु

१ D F prefixes चयंत ।

२ F prefixes चयंत ।

३ A F om.

४ A om. all down to पव्वइयाणि एयाणि ।

५ C E तओ ।

६ C E om.

७ D F. पहाचमचपहाचसेट्ठि. and adds नयया विभूर्हए F

८ F कचं ।

तिरिथगईए सङ्खसेणरादणो पहाणतुरङ्गमो होऊण
 पाविस्सुद, जणो 'अहो महाणभावो' ति मं उद्दिशिय
 चिन्तियमणेण । एएणं च पसत्यविसयचिन्तणेण आसगज्जियं
 गुणपक्खवाचवीथं ; कारणं च तं परंपरवाए सत्तत्तसु ।
 अईएसु य असंखेज्जभवेसु सङ्खनाममादणो होऊण सिग्गिस्सुद
 ति ॥ एयं सोऊण हरिसिओ वेखन्धरो । वन्दिऊण भयवत्तं
 गओ जियययामं । भयवं पि विहरिओ 'केवकविहारेण ॥

अदक्कनो कोद कासो । अज्जया य चौरवदयरेण
 उज्जेणीए सेव गहिओ गिरिसेणपाणो, वावाइओ कुम्भि-
 पाएण । तहाविहभयवत्तपओसदोसओ समुप्पओ सत्तम- १०
 महीए ॥ भयवं पि विहरमाणो कासकमेण गओ
 उवहत्तियं । नाऊण कसपरिणहं कओ केवलिसमुग्घाओ,
 पडिवओ सेखेसिं, खवियाहं भवोवगाहिककाहं । 'तओ
 सम्मप्पगारेण चरऊण देहपञ्जरं अफुसमाणगईए गओ
 एकसमएण तेसोक्कचूडामणिभूयं अप्पत्तपुब्बं तहाभावेण १५
 परमवभासयं उत्तमं सम्मयामाण सिवं एगन्तेण अचत्तमदजं
 साहयं परमाणन्दसुहसु जज्जजरामरणविरहियं परमं
 सिद्धिपयं^१ ति । कया तियथेहिं महिमा, पूजिया बोन्दी,
 गहियाहं पहाणङ्गाहं, नीवाणि सुरज्जोयं, 'ठवियाणि

१ D F केरि ।
 in the Saṅkhepa. .

२ The remaining part is left out

३ D •संपवं ।

४ C E ड०, D om. all down to च तेषिं ।

विचित्तेदेसे, साविद्याणि 'देवाण, समागया देवा, दिङ्माणि
तेहिं, पूजियाणि भक्तौण, पञ्चमियाणि सहरिमं, अविरक्षिं
च तेहिं पञ्चवक्तौण करेन्ति आयाण्गगहं ति ॥

वक्तायं जं भणिं समराहस्यगिरिसेषपाणे उ ।

४ एगस्स तश्चो मोस्को ऽणन्तो वीयस्स मंसारो ॥

गुरुवयणपङ्क्याश्चो मोऊण कक्षाकयाणराण ॥

अनिउणमदणा वि दहं बासाहस्यगगह्हाण ॥

अविरक्षियनाणदंसणचरियगुणवरस्स विरहसं एयं ।

जिणदत्तायरियस्स *४ सौमावयवेण चरियं ति ॥

१० जं विरहऊण पुसं मक्षाणभावचरियं मए पत्तं ।

*तेण दहं भवविरहो*होउ मया भविष्योयस्स ॥

गन्धग्गमिमौण इमं कन्देणाणदुहेण गणिऊण ।

पाणण दममहस्सा हन्दिमिलोयाण मठविथं ॥^१

* C E prefix मयञ ।

* C E om

* D अवयवंस्सएच चरियमिष ।

* A D F तेष गुणाचराचो ।

* A अविरक्षिचो होउ सोयस्स । D F होउ दह मय्यलोयस्स ।

* ४ A adds पञ्चवीण (read मए) पञ्चवीण विहसकात्ताउ अणि चरियमिष ।
चरिमहस्यगगहो निचरित 'read चरिचो' दिसउ निचमोण ॥

